

M A R K U S V E T E M A A

Tarkade kivi ja kannabinoidid

© Markus Vetemaa 2017, tekst ja fotod

Väljaandja: OÜ Punased Palmid

Toimetaja: Kirsti Sinissaar

Kujundaja: Peeter Paasmäe

ISBN 978-9949-81-933-1

Trükk: Greif OÜ

E S I M E N E O S A

„Härra Whitemill! Veerand tunni pärast on tsirkulatsioonioptimum, signaali saatmiseks ainuke võimalik aeg. Peame alustama!“

Daiko Akida oli saanud selleks liiga konservatiivse Jaapani kasvatuse, et talle meeldinuks ülemusele meelde tuletada, et too peab oma tööd tegema. Aga muud ei jäenud üle, tema vastutas ju tehnilise poole eest ja peasekretär oli täna võimatult aeglane. Enam ei saanud venitada, generaatorid vajasid soojenemiseks vähemalt viit minutit.

John Whitemill, vana hallipäine austraallane – ja kogu operatsiooni üldjuht – võttis suurelt ringlaualt pastaka, kõlistas sellega mineraalveepudelil ja heitis pilgu üle väikese ümara kiviruumi. Seinte ääres seisid kolmjalgadel päevalguslambid ja nende kumas vaatas teda kolmkümmend tähelepanelikku silmapaari.

„Daamid ja härrad!“ alustas ta. „On saabunud hetk, mille nimel aastaid töötasime. Hetk, mida oleme ka kartnud. Kohe lülitame generaatorid sisse. Möne minutiiga on nad valmis – aitäh, Daiko! –, siis saadame sõnumi teele... ja loodame, et see ka kohale jõubab. Aga enne küsin ma viimast korda: kas keegi on vastu?“

Saalis kostis sosinaid, aga keegi ei liigutanud. Lõpuks ajas ainuke laua ääres istuv mundrikandja, viiekümnendates aastates, jõulise kehaga mees, end ohates püsti.

„Härra Whitemill, te teate väga hästi, et mina kui kaitse ülem olen vastu, kattegooriliselt vastu, algusest saadik! Kelleagi teist pole tegelikult aimugi, mis asi on hüperruum ja kas läbi selle üldse mingid signaalid liikuda saavad. Aga muidugi hirmutab mind hoopis mõnede füüsikute arvamus – jajah, nimetage neid hulludeks, kui tahate, aga nad on olemas! –, et teie neetud masinad avavad hoopis hüperruumivärava – nojah, kui sihuke asi muidugi üldse eksisteerib, loodame, et ei, eks? –, mille kaudu on võimalik kujuteldamatust kaugusest hetkega siia tulla. Ja seda läbipääsu võivad kasutada – nojah, kes iganes... See võib olla Trooja hobune!“

„Kahjuks on teil õigus, kindral,“ ohkas peasekretär – jumal teab, miks talle üldse selline ametinimetus anti? – ja haaras laua äärest kramplikult kinni. „Ainult et see kõik on juba mitu korda läbi vaieldud. Nagu teate, jäi peale seisukoht, et vastama ta ei tohi jäätta. Sõnumist tuleb välja, et meie olemasolust teatakse nagunii. Kui me ei vasta, siis, punkt üks, kas me ei vaja enam oma Päikest – või oli see hoopis

nii, et oma kohta siin Päikese juures, senini pole ju ühest arusaamist, eks? – või siis oleme nii primitiivsed, et ei oska vastata – ja seega kvalifitseeritakse meid niinimetatud olulise väärtsusega tsivilisatsiooniks.“

„Võtavad Päikese ära?“ pomises kindral sapiselt, aga vajus siiski tagasi istuma. „Kuulge, see on ju täielik jama!“

„Aga kui ei ole?“ Peasekretär ohkas, tõstis magamatusest punased silmad ja vaatas küsivalt ringi. „Kas on veel midagi? Nii, ei näe... Mis seal ikka, lülitage masinad sisse! Ja kaitsku meid jumal!“

Vana mehe hääl värises. Ja töesti, see oli pöördehetk, nüüd ei saanud enam midagi ümber otsustada. Nüüd võis juhtuda mis iganes. Uks sõnumi saatmiseks tehakse lahti. Aga võib-olla veel millekski?

Korraldus saadeti laiali. Kahekümne ühes üle kogu põhjapoolkera hajutatud jaamas – aga põhja poole jäi ju tähesüsteem, kust oli tulnud signaal – lülitati eel-nevalt sekundilise täpsusega koostatud energiatootusprogrammid sisse.

Kindral Hamilton töoris ja astus kontrollruumist välja. Ta lihtsalt ei suutnud kõiki neid ärevaid nägusid enam vaadata. Vana kõrge uks käaksus ning siis paiskas külm pimedus talle hõredaid vihmapiisku näkku. Lähedal mühas meri. Taevane arm, mõtles ta, miks me pidime siia kolkasse kokku sõitma – keset polaarööd? Nojah, selles neetud signaalis oli ju kõik detailideni ära öeldud! Koht, aeg...

Mees ajas käe põue, tõmbas välja väikese lapiküpdeli ja võttis lonksu. Põrgu need reeglid! Hele sähvatus peegeldus pudeli höbedasel küljel. Majakaplingid, staap oli ju vanas majakas. Selja taha jäi pimedusse uppuv mägi ja allpool, eemal mere ääres, paistis paar tuld. Pisike sadam, seal ju hommikul tuldigi. Ja siis äkki kustusid vihmauduses öös nõргalt vilavad lambid sootuks.

Hamilton surus lõuapärad kokku. Et need nii vastikult ei väriseks. Ta teadis, mida see pimedus tähendab. Suurem osa Euroopast ja Põhja-Ameerikast matkus just praegu, loetud sekundite jooksul, pimedusse. Ametlikult saab sellest kõigi aegade suurim energiasüsteemide rike – seda, mis tegelikult toimub, teadsid väga vähesed. Aga ka neid väheseid oli ehk ohtlikult palju?

Kustunud lambid tähendasid, et generaatorid on käivitatud. Pöörane energia, mis kulus sianि inimeste jaoks nii vajalike igapäevamasinate toiteks, suunati järgneva viie minuti jooksul mujale. Külmikud lülitusid välja, pesumasinad jäid poole tsentrikuugimise pealt seisma. Foorid kustusid ja tänavavalgustus kadus. Arvutused näitasid, et kasutada oleva energiressursiga võtab sõnumi saatmine neli minutit ja kuusteist sekundit.

Pea kohal sähvatas uuesti tuli ning udupilisku täis pimedus lõi helendama. Majakas töötas ju varuakudel edasi – ainuke valgus väikesel polaaröösse uppunud saarel...

Aga kui need sõnumisaatjad virutavad siia nüüd mingi lõögi? Ja nemad kükitavad nagu lollid kärbsed keset märklauda! Ta ohkas ja katsus rahuneda. Teisest küljest, seda kõike olid planeedi helgemad pead ju aastate kaupa arutatud. Aga ikkagi, miks need kuradi kontaktimodelleerijad arvavad, et üdini võõras mõistus järgib samu loogikareegleid? Ja kuidas saab saata infot läbi mingi kuradi hüperruumi – nii et see on samal hetkel vastu võetav kogu universumis, mõtles kindral ja sülitas vihaselt tuulde. Nii, et see ei veni valguse kiirusel, nõnda aeglaselt, et isegi lähimate tähtedeni jõudmine võtab aastaaid?

Ta pomises paar kröbedat sõna ja virutas ukseprao valguskumas – jah, staabis oli ju generaator – lebavale kivikamakale jalaga. Ei läinud kergemaks, ainult varbad said haiget. Ja mida see veel tähendas, et pärast sõnumi kättesaamist jätabad nad endale õiguse Maa tsivilisatsiooni inspekteerida. Kuidas? Ja kes nad üldse on? Nende endi kohta ei olnud ju signaalis silpigi!

Mees kummardus kivise kaarega ukse all ja astus ruumi tagasi. Just selleks, et näha, kuidas iidsest ringikujulisest akendeta ruumist ümber ehitatud staabi seisnusuusel ekraanil täitus kolmas minut. „Plaaniline võimsus saavutatud!“ kajas saalis Daiko värisev hääl.

Kindral istus uuesti. Nii et just praegu viskub nähtamatu tunnel üle kogu universumi, mõtles ta. Läbi hüperruumi – mis see ometi on? Hüperruumi pole võimalik ette kujutada, see on kõigest matemaatiline mõiste, selgitasid füüsikud. Kohe pidi selguma, kas see matemaatiline mõiste omab sidet reaalsusega või saab kogu projektist inimkonna grandiosseim tuuletallamine. Neljas minut sai täis. Seejärel too maagiline 4.16. Ja ikka ei midagi! Aga siis äkki ilmus ekraanile napp teade: „Sõnum edastatud.“

Sumin rullus läbi saali. Kosmosest saadud salapärases signaalis olevate juhendite järgi ehitatud masinad olid oma töö teinud. Meeletu energia kadus hetkega – lihtsalt haitus õhku! Aga energia ju ei kao... järelikult oli ta leidnud kanalid, mida maalased veel ei tundnud? Ja siiski – kas signaal jõuab sinna, kuhu vaja, kas seda võetakse arvesse?

Äkki läbistas ruumi kime piiksumine.

„Mis siis nüüd?“ ehmatas Whitemill ja pöördus Daiko poole.

Jaapanlane kummardus arvuti kohale ja ajas siis end vaarudes püsti. Ning paisatis äkki vana ja värisev. „Vaatlusseadmed registreerisid just...“ üritas ta normaalset häält säilitada. „Nad on vist siin, otse meie kohal... Peaaegu et minimaalsel võimalikul orbitaalkõrgusel.“

Ja siis nägid seda seinale projitseeritud pildil juba kõik. Mõnesaja kilomeetri kõrgusel maa kohal hõljus suur objekt. Tulnud eikuskilt ja siiski olid inimesed

selle jaoks ilmselt ise tee avanud? Seinasuurusel ekraanil võbelevast hiiglaslikust ovaalsest monstrumist kiirgas rohekat valgust. Esimene objekt Maa orbiidil, mis ei olnud kohe kindlasti mitte inimeste tehtud.

„Kurat, no mida ma ütlesin!“ mõmises kindral ja vajus sügavamale tooli. „Ja mis siis nüüd, tarkpead? Ajate aga oma sõnumist näpuga järgi, jah?“

„Ma arvan, et me lihtsalt ootame...“ Peasekretäri hääl värises nii, et sõnadest oli raske aru saada. „Nad ju mainisid mingit inspekteerimist... Daiko, ta nagu liigub või?“

„Jah. Ekvaatori poole,“ pomises jaapanlane ja klõbistas arvutil. Mis seal üleval küll toimus – ega ometi mitte rünnak või algav invasioon? „Äkki läheb mõne lõunapoolsema kontaktitsooni juurde?“

Varsti liikus laev juba tohutu kiirusega. Kõigest kümne minutiga jõudis täpp ekraanil Aafrika kohale ja siis, üsna kontinendi lõunapoolses otsas, jagunes ta kaheks. Üks täpp – sõjaväeradari pildi järgi otsustades märksa väiksem, ovaalne, aga samas üsna ebaühtlase kujuga, hakkas aeglaselt laskuma.

„Palun, säilitame rahu!“ lõikas Whitemilli närviline hääl tormiks paisuva sumina läbi. „Võimalusele, et nad kohale tulevad, oli sõnumis selge viide, paanikaks pole põhjust. Tõepoolest, me ei eeldanud, et see juhtub hetkega. Aga ärge unustage, et andsime koordinaadid meile sobivatele punktidele, ja ühe kohal nad ongi. Seega austavad meie soove, ei kiirusta näiteks Washingtoni kohale... Daiko, kaua meil sinnajõudmisega aega läheb?“

Akida kummardus arvuti kohale. „Umbes kaksteist tundi. Võib-olla üksteist.“

Peasekretär kõlistas uuesti mineraalveepudelil. „Delegatsioon, ärasõit kahe-kümne minuti pärast!“

Kümme minutit hiljem astus ta välja ja kiirustas staabiks ümber ehitatud maja kõrvale püstitatud moodulmaja suunas, kus ootasid kõigi eelnevalt pakitud asjad. Aga välisukse taga peatas ta teele ette astunud kindral Hamilton.

„Härra Whitemill, mul on uudiseid!“

„Noh... mis siis lahti?“ urus mees kartlikult, kobas silmadega kauguses uuesti süttinud sadamatulesid ja tõmbas tuules laperdava mantli krae koomale.

„Ei oskagi veel täpselt öelda... Aga sain üliveidra info. See on momendil veel ainult teile!“

John vajus seljaga vastu kiviseina „No öelge siis ometi juba!“

„Üks luuresatelliit oli vahepeal objekti lähedal... No kosmilises mõttes. Ja lindistas ühe laevast saadetud jutuajamise.“

„Jutuajamise?“ Johni kulmud töusid. „Taevane arm, kas me oskame nende keelt? Noh, kes nad siis iganes ka on...“

„Nad rääkisid inglise keeles. Aga kõige veidram on hoopis see, mida nad rääkisid...“

„Ja mida siis ometi?“

Aga vastust ta ära oodata ei jõudnudki, sest pimedusest ilmus lõõtsutav Daiko. „Härra Whitemill, tooge ometi asjad, kopterid ootavad!“

Peasekretär vaatas nõutult ringi ja jõudis siis otsusele: „Peame minema. Poole tunni pärast istume lennukisse ümber. Seal saame rääkida, kindral!“

* * *

Sulgesin faili, suskasin tahvelarvuti plastmasslaua alla kotti ja viskasin ümbrusele uuriva pilgu. Kõik paistis korras olevat. Rannahotelli suur kivimüüriga piiratud õu suples leitsakulises rahus. Ei mingeid sissetungijaid – ajakirjanikke, sõjavastaseid, hullumeelseid, terroriste... Hoov paistis tühi, kõik olid kuuma eest siseruumidesse põgenenud. Aafrika keskpäevane seniidipäike kõrvetas ümbrust – hotelli, pargipuid ja randa. Valge liiv säras ja Indiaookeani kristallselge vesi kiirgas päikeselaike.

Olin romaani faili hommikul meilist leidnud. Esiti pani kulmu kergitama, aga arvestades, mis konverentsi ma siin turvasin, polnudki ehk mingi ime. Kosmoloogia ja võimalik maaväline elu – nii see neil vist kõlas? Ehk kuulus programmi ka midagi ulmekirjandusega seotut, osa tarkpeadest olidki siin vist rohkem psühholoogid kui realteadlased? Ja minu aadress sattus lihtsalt kogemata listi – sest milleks turvameestele materjale laialti saatja?

Lasin silmad uesti ringi käia. Jah, kulub veel mitu tundi, enne kui päike vana graniitkivist hoone väärika nikerdustega katuse taha vajub. Siis on minu valve ammu läbi.

Maja oli meil tõesti vägev, kes teab, milline kolonisaator selle kunagi püstि pani... Maa poolt nagu kindlus, kõrge müür ümber ja teine samasugune veel kogu mitmehektarist krunti piiramas. Vabalt sai ligi ainult mere poolt. Ja eks me poistega sellepärast siin järjekorras valvet pidasimegi, et sellel ka silm peal hoida. Aga polnud praegu merelgi midagi ähvardamas. Paar kõrge ninaga kaluripaati loksus kaugel eemal ja hotelli katamaraan ulpis laisalt ankrus ning viskas vöörikajutti esiklaasilt päikesepaegeldusi. Nihutasin tooli nii, et suur sinine päikesesirm mu uesti terves pikkuses kiirte eest varjaks. Labajalad tulitasid liivas, tõmbasin need ka varju alla.

Mis imelik fail see ikkagi on? Autori nimi puudus. Aga jah, teema klappis. Hotel kubises praegu just sellistest ajameestest, kes neid kosmosekontakte arutasid-ki. Kirju punt, osa NASA-st ja teised päris tsivilistid, tippülikoolide kuldajud. Või vähemalt nii Harryse-mutt instruktaažil ütles. Aga teiste hulgas liikus ka selliste pagunitega mehi, kelle kohta minusugune mutrike vist midagi täpsemat teada ei tohtinudki.

Äkki peaksin meili igaks juhuks Harrysele edasi saatma? Minu aadress polnud ju mitte teiste hulgas, vaid ainuke. Aga ehk saidki kõik individuaalselt? Põrgusse, ütleme, et käib isikliku posti alla, pole tema asi!

Valves lugeda tegelikult muidugi ei tohtinud. Aga mis siin juhtuda sai? Kogu territooriumi ju valvati, müüri taga passisid kohalikud. Ja meie, agentuuri enda turvad, tegime sisemist ringi. Nii et Harryse-mutt oli hakanud lugemise kohalt õnneks natuke silma kinni pigistama.

Sentimeetripikkune krabi jooksis, külg ees, imekiiresti üle liiva ja kadus auku. Jälgisin teda pilguga, aga loetu ei lasknud lahti. Salapärane kosmoselaev, mis saabub Maale läbi hüperuumi... Mis pagana hüperuumi? Tuleb mõnelt kuldajult sobival hetkel küsida, kas sihuke asi üldse olemas on... Tarkpäid siin praegu jagus, ja öeldi, et lausa kaheks nädalaks. Muti jutust jäi üleeile üldse mulje, et siin maksab praegu iga teine tüüp sama palju kulda, kui kaalub... Kuigi välja nägid nagu täitsa tavalised inimesed. Esimesel öhtul peeti tüüpilist saame-kokku-pidu – ja tarkpead lürpisid kanget kraami, ninad viltu peas ja prillid udused. Nagu inimesed ikka.

Tömbasin kotist sudokuvihiku, nädalavahetusel Santa Ernandost ostsin. See oli siin üks turismilinnake, ainuke koht, kuhu vabal öhtul söita. Vaevalt, et Harrys sudokukritseldamistki hea pilguga vaatas, aga siiani hoidis moka maas. Kuigi – vanatüdrust tähenärija nagu ta oli! – eks ta võis ju lõpuks plahvatada ka... Tegin vihiku salamisi lahti, aga siis märkas inimene varustuselao suure akna peegeldusest, et hotelli tagauksest astus välja naine. Üks noor venelanna, eesnimi oli vist Diana? Üleeilsel peol tutvustati mullegi. Agentuuri uus füüsik. Päris plikake alles, vaevalt et kolmkümmendki täis. Kuigi ega täpselt tea – isiklike andmete kaustu ei näidatud turvameestele isegi mitte kaugelt.

Akna peegeldus näitas, et naine justkui hiilis? Olin õues sellise paiga leidnud, kust kõike olulist korraga nägi: värvat, randa ja maja. Maja paistiski vaid akna peegeldusest, aga sellest piisas. Diana oli supelkostüümis, ju plaanis ujuma minna. Möistlik, päävad läbi valemeid ragistades võis ilmselt täitsa segi minna. Okei, aga miks ta siis teises suunas astus?

Ja siis äkki taipasin. Kurat, ta proovis ju mu selja taha hiilida! Huvitav, kas omaalgatuslikult või saatis Harrys ta uurima, kuidas mu valvsusega lood on?

„Tere, Diana! Palav ilm täna... Lähed ujuma või?“ hõikasin ma ümber pöörduvata. Hetkel, mil naise peegeldus näis viimaseks hüppeks keskenduvat.

„Tere, Christian! Näen, et sul on selja taga ka silmad...“ Ja oligi täitsa pettunud hääl!

„Ei. Aga kehamahlad lõövad surisema, kui ilus tüdruk läheneb!“

„Kihvt sensor...“ pomises Diana hapult ja tegi siis hääle nõudlikuks: „Lahendad sudokut? Aga kes meid pahade eest valvab?“

Ma ei hakanud edasi teravmeelitsema ja ega ta vist oodanud ka. Aga ära ei läinud, tömbas liival seisva rannatooli lähemale ja istus. Pruun päevitunud keha ja napid lillad bikiinid. Naine nagu koolipoisi unistus, justkui päevitusriiete kataloogist. Ainult prillid segasid. Need olid täpselt teadlasele sobivad, paksude raamidega. Pöörasin pilgu sudokule tagasi. Pole tal vaja aru saada, kuidas ta mulle mõjub.

„Lahendan jah,“ venitasin ma ja võtsin pliiatsi. „Kuradi keeruline jäi ette.“

Sudokude alal olin ma päris osav, lihtsamaid ei viitsinud ette võttagi. Aga keerulised haarasid vahel nii, et pidin pusides ikka väga meeles hoidma, mis ametit tegeli-kult pean. Kui Harrysel õnnestuks mulle nii selja taha hiilida, nagu Diana kavatses... noh, siis tuleks ikka üks kuradi pikk loeng ära kuulata! Tööasjus oli ta nõudlik.

Varustusekuuri alt puges välja kassipoeg. Elas siin üks punase-valgekirju, ilma emata, jumal teab kust ilmunud. Andsime meestega talle ikka süüa. Tippis Diana juurde, hakkas tema suure varbaga võitlema, aga tüdis siis ja kadus uesti.

„Näita!“ nõudis ta ja nihkus lähemale. Kumerused liikusid läbikumava riide all nii, et... Kurat, pole vaja, et ta näeb, kuidas mul kõvaks kisub. Töstsin koti sülle, las varjab... Rannapüksid ju ainult jalas.

Seejärel ulatasin vihiku plikale. Ta vaatas seda kümmekond sekundit ja andis tagasi.

Kohendasin kotti. „Päris keeruline, mis?“

„Mitte eriti...“ Ja ise muigas, raibe!

„Eks täida siis ära!“ kehitasin ma ölgu. „Mul neid varuks küll!“

Küllap täidabki, füüsiku asi... Aga teisest küljest – sudokud on ju selline spetsiifiline väär, nende jaoks on ehk vastavat treeningut tarvis?

„Miks mitte?“ vastas Diana ja sirutas end toolis pikemaks. Jalad olid tal ikka tapvalt ilusad, üleeile ei saanud läbi kleidi arugi... Vajutas seljatoe alla ja jäi päikesse kätte lebama. „Näita korraks veel!“

Tahtsin vihikut ulatada, aga ta lihtsalt kiikas ja lasi end uesti lõdvaks. Ning käsutas siis: „Kirjuta! Ridade kaupa.“

Edasine tegi haiget. Diana lihtsalt luges – justnagu mingist spikrist! – numbrid ette. Ja mu pliiats täitis kogu ruudustiku, peatumata ja parandamata.

„Kontrolli üle!“

Kontrollisin, aga asi oli niigi selge. Ma ei tea, kuidas ta seda tegi! Täitsa müstiline, justkui pildistas silmadega üles ja lahendas ära nagu tühise trips-traps-trulli. Kurat, no siin pidi olema mingi saladus, mingi trikk!

„Kuidas sa seda tegid?“ uurisin ma. Polnud mõtet vapustust varjata. Ehk oli tal sama vihik, äkki oli hiljuti lahendanud? Ja ikkagi – uskumatu mälu!

„Aga kuidas sina mind märkasid?“

Nii et trikk triki vastu? Aga mis suurt saladust mul siin varjata. „Seesama aken!“ Viipasin lõuaga lao poole. „Peegeldus ju...“

„Hm,“ pomises ta pahaselt. „Kuidas ma ise aru ei saanud...“

Tötsin pilgu. „Ja mis nipp sinul oli?“

„Ei mingit nippi. Ma olen lihtsalt osav nende peale.“ Ja kehitas vabandavalt õlguna.

No on uss – mina rääkisin ära, aga tema salatseb! Oleks pidanud kehamahlade liikumise variandi juurde jäälma, nüüd järgmine kord oskab planeerida.

„Ausõna,“ ütles Diana. „Kui ei usu, võid veel proovida!“

Otsisin ühe tõelise pähkli välja. Vihiku kõige raskema. Mitu korda olin proovinud, leht juba mitmekordsest kustutamisest kare, aga välja ei tule. Kui ta nii kõva on, siis lasku käia.

Poole minutit pärast andis naine sudoku tagasi, lasi end uesti tooli, sulges silmad ning kõik kordus. Kui ta lõpetas, olin päris vaikne. Ja ei näinudki äkki enam seda lillat läbikumavat riitet. Tuli välja, et kui keegi on sinust nii kuradi palju targem, siis võib see mõjuda nagu massiivne füüsiline ülekaal. Polnud sellist tunnet varem kunagi tundnud. Ebamugav.

„Ma lihtsalt näen neid... See on justkui peitepilt. Mingil hetkel asetuvad numbrid ise nagu õigetele kohtadele ja ongi kõik.“

Võimatu? Samas, olin sellistest asjadest ju lugenud... Maailmas leidus peast viiendale juurte võtjaid ja pii kümnete tuhandete numbrite meeldejätjaid. Aga siiski – näha ühte niisugust geeniuust enda kõrval oli hoopis teine asi! Ja no kuulge, selliste asjadega võisid ehk toime tulla Einsteini näoga vanamehed, aga mitte noored pringid naised?

Diana tõusis. Eks ta ju ujuma tuligi.

„Valvad mu prille ka, eks?“ Ja pani need vastust ootamata lauale.

„Oli see Harryse idee?“ hõikasin ma talle paluvalt järele. „Luuremäng, ma mõten. Väike vihje prillivalvamisteenuse eest?“

Naine jäi seisma ja vaatas mind pikalt. „Muidugi. Piilub sind muudkui aknast... ei tea, armunud või...“ Ja turtsatas naerma. Aga hääl kõlas tal kuidagi ebausutavalt?

Olgu. Ükskõik miks ta luuremängutas, välja see ei tulnud.

Või et armunud Harrys? Jah, kõlas töesti nagu absurd kuubis. Nii et tallegi juba selge? Mary Harrys oli meie hotelli perenaine. Teda teadsid kõik saabujad esimesest päevast. Formaalselt kõlas muti ametinimi muidugi palju pikemalt. Mingi osakonnajuhataja – aga osakonna nimi oli reapikkune ja selliseid võõrsönu täis, et pidin iga kord märkmikust järele vaatama. Aga sisuliselt varjati keerulise nime taha lihtsalt ühte mõnusat troopilist viitetärnihotelli, kus agentuuri rahvas kas nii-sama puhkas või oma seminare pidas. Ja muti asi oli vaadata, et kõik sujuks. Seda ka, et minusugused niisama ei maga. Mõnede tarkpeade aeg maksis ilmselt nii palju, et päris puhkusele lasta ei raatsitud. Ja komandeeritigi siis vahel siia – puhkus ja töö korraga. Nüüd polnud kahtlust, Diana oli ka üks neist imeinimestest.

Aga viisist, kuidas ta vee poole astus, sain aru, et ta oli vist märganud, mis mul püksis juhtus. Mõõdetud hööritavad sammud – normaalselt inimene tagumikuga niisuguseid nökse ju ei tee! Vaatasin ja ila tilkus. Aga mis ma parata sain, et Harrys polnud juba teist nädalat ühtegi vaba öhtut andnud, et Ernandos ära käia. Kuidas neid pingeid siis lahendada? Aga olgu, probleemi lahendus polnud enam kaugel. Homsest algab vaba ööpäev. Ajasin varbad mõnuga liiva, sirmi varjus ei kõrveta-nud. Raudselt käin linnas ära!

Kiikasin, kuidas Diana eemal lainetes ulbib, ning avastasin end mõttelt, et ega see vale ole, et minusugused siin vahti peavad – selliseid ajusid tuli töesti hoida nagu kullatükke, olgu nad ükskõik millises kehas.

Tegelikult oli Hamilton ise ka mulle sõnad peale lugenud. Röhutanud, et mõni tüüp siin on Pentagonile rohkem väärtsi kui need Abrams-tankid, mida ma enne valvasin. Jajah – kindral Hamilton ei toimetanud mitte ainult romaanis, vaid ka päriselus! Nii et autor pidi agentuuri värgiga ikka kuidagi seotud olema...

Hõõrusin masinlikult põlvi. Tankide jurde sattusin ma alles pärast seda, kui tõsisemalt töölt jalgade ja selja pärast ära pidin tulema. Kolm aastat tagasi. Tali-bani isetehtud pomm. Sellise otsa võis sõita kes iganes, polnud minu süü. Ja minu süüks seda ka ei pandud. Ise ma suurt viga ei saanudki, aga Ramon... Ramon jäigi sinna masinasse.

Ajasin käed kukla alla ja vaatasin Dianat. Hästi ujus.

Jah, pärast seda pauku oleks ma ehk võinud veel erirühma tagasigi saada? Aga ma ei tahtnudki. Nelikümmend ukse ees, vähesed pidasid nii kaua vastu. Ja Hamilton pakkus ju palju rahulikumat otsa. Järgmise aasta olin Arizonas testtankide valves. Lihtne amet, aga kuradi igav. Siis pakuti koolitust ja inimeste valvamise peale üleminekut. Inimestega oli jama rohkem, aga palk jälle kõrgem. Ja nii ma siin Aafrikas kükitasin, juba teist aastat.

Pükstes oli kõik jälle normaalne. Tõmbasin laua alt termoskastist joogipudeli ning avasin uuesti ulmeka faili. Plika ulpis ikka korallide vahel. Ulpigu.

* * *

Kopterisööt vältas napi pooltunni. Siis koliti üle lennukisse ja varsti kadusid tuled maapinnal uuesti pilvedesse. Kiudjad ribad tihenesid ja sulgusid lõpuks ühtlaseks tumedaks udumassiks.

„No nii, härra kindral?“ John Whitemill kummardus rida eespool istuva mehe poole. „Läherme taha boksi? Mu asetäitja Henry tuleb ka, see on möödapääsmatu.“

Minut hiljem sulgus õhuke uks ja kolm meest vajusid pisikese ümara laua ümber toolidesse.

Kindral öngitses kotist diktofoni. „Nii, härra Whitemill, nagu ma...“

„Kutsuge ometi lihtsalt Johniks,“ märkis mees ja lasi lipsu lõdvemaks.

„Hästi, John. Mulle pani indiaaniverd vanaema nii pika eesnime, et ei hakka ütlemagi. Öelge Cho, kui tahate. Aga jah, nagu ütlesin, saime objektist signaale. Jutt on ingliskeelne ja täiesti avatud. Tuli sealt nagu raadiost. Õnneks nõrgalt ja vähekasutatud sagedustel, ehk keegi teine ei kuulnud...“ Ta lülitas väikese höbedase diktofoni sisse ning vajus tooli.

„Ühine ideoloogia puudub. Juhtiv seltskond kummardab laipa, mis on puust risti külge löödud. Peamised konkureandid jagunevad kahte võitlevasse tiiba ja tapavad üksteist, kuna ei suuda kokku leppida, kas nende kunagise ninamehe järglane tuhat aastat tagasi oleks pidanud olema tolle sugulane või mitte. Paar punti on veel, sõjaliselt vähem võimekad.“

Kindral võttis aparaadi ja keeras ragisema löönud hääle vaiksemaks.

„Ühesõnaga, täielik kaos,“ vingus asjandus pahase naisehäälega edasi. „Ma ütlen, teeme, nagu selektsionistid otsustasid, ja kui on nagu ikka, siis aitab!“

Kas see noriv hääl kuulus tõesti kosmosesügavustest kohale lennanud tulnukale? Kaks vapustatud silmapaari jõllitasid kindralit, aga mundris mees oskas ainult nõutult õlgu kehitada.

„Nii hull see asi ka pole!“ ärkas kõlar uuesti ellu. Sedapuhku meeshäälselt. „Nii võib ju paista, aga meie religioonid on sisuliselt... noh, ma pole muidugi eriteadlane, aga...“

„Just!“ katkestas naine. „Ühtse ideoloogia võimalused huvitavad vaid eriteadlasi ja üldse jageletakse sadu aastaid, ilma et suudetaks milleski kokku leppida. Planeedil pole ühendavat filosoofiat ja...“

„Ei pea paika!“ sekkus nüüd jutusse juba kolmas hääl, nohisev ja irooniline. „Neil on võimas ühendav religioon – neoklassikaline majandusteooria!“

„Majandus?“ ei saanud naine aru.

„Majandusel on siin kõik religiooni tunnused,“ öiendas uus hääl edasi. „Ütle, et laibavärk ei tömba – palun väga, usuvabadus! Aga katsu väita, et sulle majandus korda ei lähe...“

„Mida sa ajad – majandus on teadus!“ ilmus naise häälde solvunult vibreeriv alatoon.

„Teadus oskab prognoosida, aga majandus on tagantjäreletarkus, lihtsalt mingi häägune usk, et mõni ikkagi saab värgist aru ja mõistab, miks järgmine kriis jälle käes.“

Henry Leclerc, väike mustade vuntsidega prantslane, ei suutnud enam vastu panna. „Vabandise, härra kindral – kui see on nüüd mingi nali...“ alustas ta pahaselt.

„Muidugi pole see nali!“ Kindrali nägu tömbus hetkeks pahameelest kipra. „Jah, ka meie ei saa midagi aru. Olgu, kuulake mõnda teist kohta ka.“ Ta võttis diktofoni ja natukese aja pärast kostis sellest uesti tuttav naisehääl.

„Nii et sugulisel teel paljundavad end ikka, kombineerivad kahe indiviidi päri-likkust, jah? Ülekantud mõttes on võimalik ka pooldumine, ma mõtlen selle all...“

Kindral vajutas diktofoni kinni ja vaatas kaaslastele murelikult otsa. „Vaat nii.“

„Mitte midagi ei saa aru...“ Henry raputas pead, nii et uhked sorgvuntsid rappusid. „Mis raadioteatrit te meile lasete – indiviidi pooldumine? Tulnukad vaidlevad seal inglise keeles maapealsete religioonide üle?“

„Mul pole mingeid vastuseid,“ ohkas Hamilton ja pühkis laubalt higi. „Aga enne kui edasi lasen, viin teid mõne asjaga kurssi. Kõigepealt, me ei jõua kogu materjalil ära kuulata, sest...“

„Ei jõua?“ Henry ajas silmad pungi. „Laev on vähem kui kaks tundi orbiidil olnud ja meie lend kestab kümme!“

„Signaale tuli mitmes sagedusalas.“ Kindral ohkas, trummeldas sõrmedega plastmasslaual ja haaras veepudeli. „Ütleme nii, et neid saateid edastas neil üle kümne raadiojaama – viimase info järgi neliteist. Samas – ja see on oluline punkt! – hääled on alati samad. Praegu on teada kolm naist ja kolm meest – noh, vähemalt nii nad analüüsits ütlesid. Äkki võtame nõukoguga ühendust – ehk on midagi uut? Jajah, kogu nõukogu viisime juba kurssi. Minu teada valiti professor Stepking analüüsjuhtima.“

John hõõrus silmi ja võttis kindralist jäänud avatud pudeli. „Eks laske siis edasi,“ ohkas ta ja valas oma klaasi ka vett täls.

Järgmise kolmekümne sekundi jooksul kostis diktofonist ainult rütmilist sahinnat, ähkimist ja oigeid. Ja siis läks justkui mööbel kolinal ümber? Kindral kehitas närviliselt ölgu ja lasi edasi. Algas kitarrimäng segatuna võõrkeelse lauluga.

„See on nüüd neljas sagedus juba,“ märkis ta. „Ma kohteris klappidega kuulasin, tundub, et kolmandal ongi ainult nahinad ja äginad.“

„Mingis slaavi keeles laulab vist?“ pakkus Henry. „Kuulge, tuli see kõik üldse nende laevast? Ma pole spets, aga noh, äkki maapealsed programmid lihtsalt peegelduvad seal vör... Miks peaks tulnukad mingit Võssotskit laskma!“

„Ka mina pole spets!“ Kindral ohkas ja hõõrus laupa. „Aga need, kellelt ma salvestuse sain, kahtlemata on. Ja nad kinnitavad – see tuli laevast! Lähen palun meeskonnal nõukoguga side luua. Ehk teavad praegu juba rohkem?“

Mõne minuti pärast elustus ruumi seinal rippuv ekraan ja sinna ilmus hallipäine erksa näoga mees.

John naaldus ettepoole. „Professor, kas te kuulete? Mind viidi siin just kurssi mingite veidrate jutukatketega, mis tulid väidetavalta laevast. Kas teate midagi rohkem?“

„Tere, John, tere Henry! Uut infot tuleb iga hetkega, aga paraku muutub pilt pigem segasemaks! Aga jah, kõik tuleb töesti seal, see on kindel.“

„No aga mida sellest arvata?“ Mees võttis lipsu ära ja jäi nõutult heledal plastseinal värelevat ekraani vaatama. „Me sõidame nendega ju kohtuma... no vist, eks? Tuleks end kuidagi ette valmistada! On see midagi sisulist – äkki peegeldavad lihtsalt meie vanu raadiosaateid tagasi vör...“

„Muidugi...“ Professor naeratas. „Olgu, katsun mõned pidepunktid anda. Esiteks, ei ole meie vanad saated – ühel sagedusalal räägivad maandumisvariantidest. Teiseks – inglise keelt kasutavad nad vist lihtsalt harjutamise mõttes, see tuli ühest repliigist välja. Analüütikud väidavad, et see pole ühegi hääle emakeel.“

„Nojah...“ John tõstis masinlikult klaasi huultele ja võttis lonksukese. Ja jäi siis klaasi vaatama, nagu lootnuks seal midagi muud leida. „Võime me vähemalt järeldada, et nad pole vaenulikult meelestatud?“

„Midagi järeldada on kahjuks liiga vara – meil on palju versioone ja saated jätkuvad, kogu aeg lindistame juurde. Aga muidugi loodame, et nad pole vaenulikud. Kuigi ühes kohas mainiti mingit katset USA presidendiga, mis ühe hääle arvates on ohtlik. Et valivad kaks meest välja ja üks võiks olla president.“

„Taevane arm...“ Kindral Hamilton kahvatas ja vajus sügavale tumeda nahaga kaetud tooli. „Pidite te nende kuradi generaatoritega jamama – nüüd on selge, et...“

„Andke andeks, et katkestan, kindral,“ haaras ekraanilolja jutulõnga tagasi. „Aga selge pole midagi. Laevsolijad peavad mõistma, et võime neid kuulda.

Milleks avaldada vaenulikke plaane inglise keeles raadiosse rääkides? Pigem võib tegu olla testiga – umbes nii, et kui arvame, et laevast kargab välja trobikond relvastatud tulnukaid, kes tahavad me presidenti röövida, siis oleme siin ikka alles sõjamänge mängivad lapsed! Teiseks...

Tal ei lastud lõpetada. Ekraani servale ilmus naisekäsi ja ulatas paber. Mees libistas sellest kiiresti silmad üle. „Uus vahearuanne... Kokkuvõttes, seitseteist erinevat sagedust... Osa üsna tühjad, keegi nagu tegutseb omaette, lihtsalt sammutud ja kolinad... Kuues vaieldakse, peamiselt poliitika, religiooni ja muude filosoofiliste teemade üle... ühes keegi norskab... ühes mängitakse kitarri ja laulda kse ukraina keeles,” vuristas professor kiiresti ja ajas siis silmad suureks. „Ühes toimukks justnagu sugühe,” teatas ta ja vangutas imestunult pead. „Aga noh, jumal teab, mida ja miks nad peavad vajalikuks meile ette lasta – eeldades, et see on üldse mõtestatud tegevus...“

„Aga kas on, professor?” segas vaheline Henry, kes niheles tugitoolis, nagu oleks tal kirbud püksis. „Jätame jutu sisu praegu kõrvale. Aga kes nad üldse on? Harjutavad inglise keelt? Tähendab, nad on meiesarnased, suudavad tekitada helisid, mis kõlavad sarnaselt meie kõnega. Kas keegi seda poolt on analüüsitud?“

„Mõistlik küsimus!” noogutas John ja tööstis pilgu ekraanile.

„Muidugi on – laske rääkida ja kuuletel!“ Professor krimpsutas nägu, lonksas vett ja jätkas. „Kõigepealt, üks kuuest räägib inimkonnast, kasutades väljendit „meie“. Ise-enesest kummaline – nende hulgas ei saa ju olla inimest? Aga lingvistid arvavad, et ühe hääl ning lauseehitus sarnaneb töepoolset inimese omaga, samas kui teiste...“

„Inimene laevas?“ Kindral haaras peast. „Tulge ometi mõistusele – laev just jõudis meie orbiidile!“

„Aga meil pole aimugi, kuidas ja kust ta niimoodi hetkega ilmus，“ krimpsutas Stepking uesti nägu. Pidev katkestamine talle ei meeldinud. „Võib-olla töesti avakosmosest, aga võib-olla nõndanimetatud paralleelruumiist, tulevikust või jumal teab kust – pole aimugi! Ärge olge mõttekrampides kinni, absoluutselt miski pole võimatu!“ Ta vakatas ja vaatas kõrvale. Lauale ilmus uus paber. „Nii,” veeris ta. „Psühholoogid juhivad tähelepanu sagedusele seitseteist, kus vestlevad subjektid Kolm ja Kuus – noh, neile anti selguse mõttes numbrid –, ning järeldasid, et Kolm on peaegu kindlasti ja Kuus suure töenäosusega...“ Professoril vajus suu lahti ja ta lõpetas dikteerimise. Hämmastunud silmad jooksid mööda paberit ja siis pöördus ta kõrvalseisja poole, kellega paistis vaid heledas pluusis käsi.

„Olete ikka kindlad, Stephi?“

John ei pidanud vastu. „Bill, ae!“ hõikas ta ekraani poole. „Mis sa piinad meid – meie peame nendega varsti kohtuma! Kes nad on?“

Professor pööras näo uesti kaamerasse. „Vabandust... aga mitte kes nad on, vaid mis nad on. Täpsemalt, mis seisus nad on... Analüütikud väidavad, et vähemalt Kolm näib olevat mingi intoksikandi mõju all!“

„Intoksikandi?“ Kindral Hamilton ajas end ehmunult sirgu.

„Noh – purjus, pilves, mis iganes...“ Professor lasi silmad uesti paberile. „Subjekt Kuus tahab... uskuge või mitte, aga Kuus tahab oma jutu järgi laevast alla hüpata ja Kolm püüab teda ümber veenda, aga näib ise olevat kas purjus või narokoobes,“ luges ta edasi ja vangutas siis kurvalt ohates pead. „Ei noh, see on juba kurat teab mis!“

„Jumal küll,“ pomises kindral. „Oleme alles supis... Tulnukad on purjus? Ei tea, kas nad võivad purjus peaga lollusi ka teha? Meie lõöme ju täis peaga ikka vahel mõne akna või isegi naabrimenehe nina katki... kuseme nurga taha, sõidame purjus peaga... Aga nemad?“

Professor ei pööranud pominale tähelepanu. „Tekstist ilmneb, nagu oleks Kuus tõepoolest laevast alla hüpanud,“ luges ta kiiresti edasi. „Samas kinnitavad vaatlus-seadmed, et objekti küljest pole mitte midagi eraldunud... mm... seejärel... minuti vältel laulab Kolm üksi mingit lorilaulu... hingamise rütm justkui näitab, et pahvib suitsu... ei – näib, et Kuus ikka ei hüpanud alla, sest teda on uesti kuulda! Aga Kolme jutust paistab, nagu oleks see mingi uus Kuus – hmm... mida see veel tähendab? Kolm tervitab teda ja siis avatakse nagu mingi vahuveini pudel – löövad kokku...“

Professor tõstis silmad paberilt. „Teate mis, sõbrad – ma lähen räägin analüüsni omadega! Kogu selle asja taga peab olema midagi laiemat! Äkki otsime nii-öelda vales kohas... ja aega pole enam palju. Äkki on see kõik mingi mõistatus või ülesanne, mille me peame lahendama? Võtan ühendust, kui uudiseid tekib, eks? Aga teie seal katsuge niikaua puhata!“

„Puhata!“ osatas John, kui ekraan seinal oli kustunud. „Teades, et kohe kohtume laevatäie purjus tulnukatega!“ Ja vaatas kurvalt lauda. „Ainult vesi? Aga nemad joovad... Kurat, kui saaks ka klaasikese... Ja mida teie sellest arvate, härrased?“

„Noh, see kõik sarnaneb viissada aastat tagasi Ameerikas juhtunuga.“ Henry Leclerc muigas virilalt, võttis topsist neli hambaorki ja moodustas neist lauale ruudu.

„Misasia?“ jahmus kindral. „Ma pole sellest midagi kuulnud? Või ega sa ometi neid Nazca jooniseid või püramiide... no mina neid teooriaid küll ei usu!“

„Ma mõtlen, et Ameerika läänerannikul kohtusid kunagi kiviajas elavad indiaanlased ja tehniliselt arenenud eurooplased. Esimesed arvasid, et tulijad on jumalad oma pühul missioonil. Aga tegelikkuses saabus paari laevaga lihtsalt käputäis rännuhimulisi majanduslikust huvist ajendatud aferiste... Ei tea, kas neil seal lae-

vas on peeglikillud, klaashelmed ja roostes naelad juba valmis? Ja huvitav, mida vastu tahetakse? Seisukoht, et tehniliselt edasijõudnum tsivilisatsioon peab ka moraalselt ja vaimsest arenenum olema – aga seda ju enamik tarkpäid väitis! –, ei tundu enam paika pidavat või mis, John?“

„Võib-olla tõesti,“ noogutas küsitu kurvalt pead. „Aga äkki on seal lihtsalt üks superkompuuter, mis näiteks null koma ühe protsendi arvutusvõimsusega mingeid saateid teeb ja siis meie reaktsioone analüüsib. Ehk seda „inspekteerimine“ tähen-dabki? Aga ülejää nud arvutusmahuga teeb jumal teab mida – planeerib näiteks siia juba uraanikaevandusi? Ja et see ähkmine ja oigamine, mida vahepeal kuulsime, oli siis suguühe – nii mulle tunduski... No tõesti, mida sellest kõigest arvata...“

„Aga seda, et kõik on kuradile lennanud, vaat mis!“ pahvatas kindral ja virutas rusikaga vastu lauda. „Plaan oli hakata inimkonda harjutama mõttega, et kusa-gil kaugel on avastatud mõistuse tunnustega tsivilisatsioon, et saime signaali ja suhtleme nendega... Ja nüüd on nad äkki siin ja ajavad purjus peaga lõlli juttu – et kurat teid kõiki võtaks, ma ütlen!“

* * *

Tunni aja pärast eraldus emalaevast maandumiskapsel. See sisenes atmosfääri ning kadus orbiidil hõljuvate vaatlusseadmete vaateväljast. Aga varsti oli kõike juba planeedi pinnalt näha. Aafrikas oldi ju valmis. Võõras laev hõljus kõrgel kõrbe kohal värelevas kuumas õhus.

Matt Lowell, nooruke arvutioperaator, piilus läbi paksu klaasi taevasse. „Arus ei saa,“ pomises ta önnetult. „Ta pole ju sümmeetrisiline, oleks pidanud tohutut turbulentsi tekitama! Justkui polekski atmosfääris liikumiseks tehtud...“

Matt oli paar minutit tagasi kõrvallauas istuvale kolleegile, punase juuksepahmakaga noorele naisele väitnud, et võib oma mütsi ära süüa, kui sihukese kujuga laev atmosfääris ära ei põle. Aga tema vaidlustuhin tuli lihtsalt sellest, et maandumiskapsel hõljus juba liiga lähedal ja oli liiga reaalne, et kõike külma neutraal-sust säilitades jälgida.

Aga kui seal roomab välja mingi kõike tappev masin või kosmilisi viirusi täis lima? Või peidab laev krokodillihammastega tulnukaid, kes saabusid proteiine varuma – nagu ühes vanas filmis? Võõra tsivilisatsiooniga kohtumisest oli kirjutatud sadu raamatuid ja mitte kunagi ei läinud asi libedalt... Nüüd oli see sündmus käes. Realselt.

„Paari minuti pärast on all!“ sosistas Matt naabri poole. Ja pööras silmad mitmeksi osaks jagatud seinaekraanile. Ühel neist paistis, kuidas viis inimest kummalist riuetust selga ajasid. Kombinesoonid nägid välja, nagu mindaks tuumasöötta või kilomeetri sügavusele vee alla.

„Kust see laev öleti välja ilmus?“ Matti punapäine naaber heitis talle küsiva pilgu. Nooremoperaator Natalia teadis küll kõike tema hoolde usaldatud arvutitest ja nendega ühendatud relvadest, aga kontakti ajaloost ilmselt eriti mitte?

„Noh, SETI 3 lindistas ja kodeeris lahti signaali: Andromeeda Komisjon vajab Päikest, tead küll,“ sosistas Matt ega lasknud ekraane silmist. „Ja et võimalikud vastuväited tuleb edastada Komisjonile kindlal ajal, kasutades selleks hüperruumi generaatoreid.“

„Mis generaatoreid? Ja kust signaal tuli?“

Matt heitis Nataliale jahmunud pilgu. Kus see plika elanud oli? Kuigi jah, seda viimast ju ei teatudki. Esimene potentsiaalselt elu kanda võiv planeet signaali allikaks olevas taevasektoris asus rohkem kui kolmesaja valgusaasta kaugusel ja tema kohta ei teatud sisuliselt midagi.

„Noh, siis oli jäänud kümme aastat... ja selle ajaga ei jõua tavaline valguse kiirusele liikuv vastus ju kuhugi. Aga generaatoritega pidi olema nagu kõikjal korraga,“ jätkas mees poolihääli. See osa asjast oli talle ka täiesti arusaamatu.

„Ja siin on mingi nende poolt küsitud kontaktitsoon, jah?“

Matt ohkas. „Muidugi.“ Tundus, et Natalial oli õnnestunud instruktsionides antud napp info oma leekpunasest peast väga efektiivselt eemal hoida.

„Aga generaatorid?“ päris Natalia edasi. „Signaalis olid ehitusskeemid või?“

„Kus siis veel?“ pomises Matt ja jälgis sisekaamerat. Viis inimest seisid kombinesoonides ja ootased. „Lihtsalt tehti jooniste järgi valmis, katsetada neid... Kuule, hakkab vist alla tulema!“

Mattil oli õigus. Vahepeal paigal seisnud laev hakkas uesti laskuma. Ja just nagu enne, ei taibanud ka nüüd keegi, mis teda üleval öleti kinni hoidis. Ei mingeid gaa-sijugasid ega mürinaid, kummaliselt ebaühtlase kujuga, kuid siiski üldjoontes ovaalne objekt lihtsalt liikus aegluselt allapoole nagu nähtamatu trossi otsas hõljuv lift.

„Ilmselt on kuidagi orbiidile jäänud emalaevaga seotud,“ pakkus Matt. Aga mis selgitus see ikka oli, lihtsalt ühe arusaamatu asja teisega asendamine.

Võõras monstrum vajus üha madalamale ning puudutas lõpuks kõrbeliiva. Möödus minut ja siis ilmus tsepeliinisarnasele ovaalsele kerele peaegu otsast otsani ulatuv vagu. See avanes ning keskelt libises välja pikk sillalaadne moodustis – just nagu keel määratust suust.

Eemal kolksatas aken. Panin tähvli kotti. Pikalt ei tasu lugeda, jäääb Harrysele liiga silma. Huvitav, kes seal laevast siis välja ronivad? Ulmekates pakuti ikka väga erinevaid variante. Sisaliku moodi mehikesed? Ainuraksete koostoitivate olendite pilv? Laseritega ämblikud, kes kohe inimjahti alustavad? Või hoopis suure pea ja heasüdamlike silmadega tark konn? Küll varsti selgub...

Kohendasin päikesevarju ja heitsin pilgu merele. Tuult polnud, aga aeglane lain rullus kohinal rannale ning imbus sõmerasse liiva. Kui pikk see lõuna Dianal õige on? Hoidsin tal silma peal – nagu instruktsioon ette nägi – ning vaatasin nii-sama ka ringi. Ja märkasin, et teise korruse lahtise akna vahel hõljuva kardina varjus luurab Harryse-mutt. Tema kabinet jäi ju mere poole. Äkki piilus luuremängu ajal ka... Dianat passides polnud aega aknaid vahtida ja ega neisse heledaks krohvitud seina sügavatesse aknaõnarustesse hästi näinudki.

Diana ujus poidega piiratud alast välja. Kohe pidi siga keerama! Plika pärast oleks võinud edasi istuda, ujuda ta oskas ja haisid siin polnud. Muidu poleks agentuuri rahvas iial ujumisluba saanud ja siis poleks nad ju ilmselt tulnudki. Aga see inglise vanatüdruk kardina varjus tömbas end kohe kangeks. Silmanurgast oli ta mul nüüd hästi näha – väike kahvatu keskealine naine. Takuses krunnis juuksed ja teise maailmasõja eelne hall kostüüm.

Tuli lapsehoidjat mängida. Tõusin ja astusin üle kollakasvalge liiva pahkluuni vette. Tumedeate korallipoösaste vahel – need kinnitusid siin mönele kivirüngale – sähvisid kirjud kalad. Tobedus, miks ei võiks Diana natuke kaugemale ujuda? Aga reeglid olid täitmiseks.

Tötsin käed suu ette ruuporiks. “Diana! Tule alasse tagasi!”

Tahtis, et ma ettekande teeks või? See oli meil üks tobe asi. Iga kord, kui mõni agentuuri tüüp valesti käitus, tuli ette kanda. Harrys lükkas paberit paksu kausta – aga kaustu oli ta kabinetis riilulite kaupa – ja kõik. Ega ta hammas Diana-suguste peale vist nagunii hakanud.

Ei mingit reaktsiooni. Võtsin toika otsast poi ja astusin Diana poole. Nii ju pidi ja seda teadsin ma sama hästi kui Harryse-kuivik oma kardina varjus. Vist arvas senini, et ma teda ei näe. Aga kui ma ei näeks, siis mille eest mulle üldse maksti?

Äkki hakkas plika kätega vehkima. Korraks kohkusin, aga siis taipasin, et mängib lolli. Raudselt! Aga passida muidugi enam ei saanud, mutt piilus ju aknal. Kroolisin Diana jurerde. Tal polnud loomulikult häda midagi, vehkis lihtsalt kätega nagu veski. Ju arvas, et nii uputakse. Ega tema ju nendel koolitustel kainud kus mina, tal olid teised teemad.

“Ma juba arvasin, et sa ei kavatsegi mind päästa!” lõötsutas naine.

Ma ei hakanud targutama, surusin talle poi kõhu alla ja lükkasin kalda suunas liikuma. Aga lõpuks ikka puristasin: "Aitäh, et vette sain, oligi palav... Mis ei tähenda, et ma ettekannet ei kirjuta, et sa mängisid lihtsalt lolli."

Naine hakkas uesti rapsima. "Mul lõi kramp jalga!"

"Väga usutav!" pahistasin ma võimalikult irooniliselt ja ujusin kalda poole edasi.

"Kirjuta pealegi, aga ära seda sisse pane, eks?"

Hetk hiljem tundsin, kuidas ta mu pükstest kinni haaras ja mingi raske ümara asja tasku libistas. Nii et võttis rannalt kivi ka veel kaasa – ehk veab vees püksid alla ja siis hea gorilla üle irvitada? No oli ikka kuradi titt!

Kaldal riputasin poi tagasi. Harrys vahtis kohkunult aknal. Vähemalt uppmisteater oli niisiis Diana enda väljamõeldis. Halva teema valis naljaks, turvavärgis oli muti täitsa haige. Isegi natuke kahju plikast – arvutitöö oli kindlasti surmigav. Mõni ime, et noor naine vahel tembutada tahab. Äkki jätan ettekande tegemata – pole minu amet krampi teeskusest eristada?

Kuna Diana oli muidugi igatepidi korras, siis lasin tal rahus minna. Aga väiksest torkest ei suutnud loobuda: "Harrys nägi kogu etendust. Tea kas sind enam vette lastaksegi?"

Diana kiikas maja poole ja lõi näöst lõkendama. „Ei midagi hullu, Mary!“ Lehvititas käega ja kiirustas maja poole. „Juba tulen!"

Aga mina seisin rannaliival, kivi püksitaskus ja mõtlesin – ning mitte esimest korda! –, et see töö on siin ikka paras naljanumber, mis tuleb lihtsalt raha nimel välja kannatada. Ja rääntsatasin sirmi alla tagasi. Aga samas, ujuda oli ju mõnus! Jah, tegelikult, mis sel ametil ikka viga – mõni mees juhib päevast päeva prügi-autot ja teine tassib supermarketis kaste... Aga mulle, näed, maksti soojas rannas lesimise ning ringivahtimise eest. Paljud maksid sellise asja eest ise peale!

Vötsin pudelist sõõmu ja vaatasin, kuidas eemal pikk kõrge ninaga paat merele lükati. Kilomeetri kaugusel oli väike sadam. Vahel üürisin sealte ka paadi ja käisin kallal. Jah, mis siin Aafrikas ikka nii väga viga? Aga seda olin küll otsustanud, et kohe, kui nelikümmend viis kukub, lähen agentuurist ära. Lahingus haavata saanud lasti soovi korral varem pensionile. Mul pommist saadud põlve- ja seljajama kirjas, formaalsuste taha ei jäää. Majaraha ka juba koos. Tööl oli meil ju kõik tasuta, suurt ei kulunudki.

Jah, kui aeg kukub, siis tõmban päevapealt minema! Lähen koju, hakkan kala püüdma ja niisama mere ääres logeema – ainult et ilma Harryste ja Dianadeta! Viimased aastad tuli lihtsalt rahulikult ära istuda ja lolluste kohalt lõuad pidada.

Kummardusin tahvelarvuti järele, aga tundsin püksis uesti raskust. Ajasin käe tasku ja piiku jää vötmeega metallmuna. Hüpitasin kuuli peos ja olin päris imestunud. Kuigi samas, need naistaibud olidki kummaline kaader. Vahel hirmus otseko-

hesed, sihukesed teistmoodi inimesed. Kuigi enamasti aeti ikka Robinit taga. Viskas in võtme lauale. See tegi paar tiiru ja sobitas end päikesevaljusüvendisse.

Maja tagauks kolksatas. Robin tuli – algas tema aeg õues passida ja ma pidin saali minema. „Noh, mis uudist, vana?“ Mees räntsatas Dianast jäänud tooli.

Kikasin poisi poole. No oli ikka kapp. Jube liaspundar. Eks ta keldri jõusaalis müttas ka kogu aeg, tuli seal vist praegugi. Higine ja punnis.

„Ei midagi... Jube palav ainult, raibe!“

Äkki lasi Robin vaikse vile. „Vaata aga vaata! Või vana ajab Merlinaga liini – tema elab ju kuueteistkümnendas?“

Just – Merlina. Nüüd tuli Diana venepärane perekonnanimi ka meelete. „Mis-ja? Aa... see võti,“ kohmasin ma ja ei osanud otsustada, mida öelda. Õige aeg valetada, et liivalt leidsin, sai mööda ja nii ei hakanud ma keerutama. „Tead, sai vist päikesepiste... Kõigepealt mängis uppujat, ja kui teda veest välja tirisin, siis toppis võtme tasku.“

„Palju õnne!“ mõmises Robin. Ja tundus, et sugugi mitte ilma kadeduseta. Tõmbus justkui näöst punaseks lausa. „Nii et põnev öö ees?“

Lõin käega. „Ah, mingu ta...“

„Mängid munka või?“ ajas mees silmad suureks. „Küll ma tean, kus sa seal Ernandos ringi hoorad!“

Eks ta pidas Punaseid Palme silmas... See oli äge koht, tüdrukuid liikus murdu. Seal ma käisin vahel töesti.

„Punased Palmid on teine asi, aga siin maksab määrustik. Agentuuri naised pole meie rida.“

„Nalja teed või?“

Surusin kannad tusaselt liiva. „Ei tee. Sõjamehe elu on selline, et korda peab austama.“

„Sellepärast Harry sind hoiabki...“ venitas poiss ja vedas virila muige suule. Vahel kutsusime teda Harryks – no ta oli ju selline munadega mutt...“

Ajasin end püstsi, võtsin koti ja astusin maja poole. Misasja – vanamoor hoiab mind või? Aga mine tea, päris otse ju ei hammustanud. Nooremate kallal seevastu tolmutas ikka korralikult.

Jajah, Harrys... Heitsin pilgu aknale, aga ta oli muidugi ammu kadunud. Kuidas ühe väikese inimese sisse nii palju küünilisust ja irooniat üldse ära mahtus? Ega ta vist üle neljakümne viie saanudki olla – nojah, kurat teab, ega minusugust isiklike andmete ligi lastud –, aga välja nägi kuidagi hirmus vana ja sootu. Vaevalt et sellele kröhvale üldse keegi meeldis, aga mind talus ta töesti paremini kui noori. Ehk seepärast, et olin üks tagasihoidlik ja märkamatu põhjamaalasetüüp? Robi-

ni-sugused testosteroonist punnis kuked käisid talle millegipärist pinda, nende kallal ta irises mis jaksas. Ja nemad jälle ilkusid, et Harryse-mutt on minusse armunud. Diana viskas ju enne ka selle nalja – äkki keegi joudis juba rääkida?

Ah jah, see võti... Neetud plika, et susi teda sööks! Nagu me mõlemad ei teaks, et pole mul mitte üks naks lubatud külla hiiilda... Eks ta oli magus suutäis muidugi, aga see variant oli täitsa välistatud. Ja küllap uuris Diana teadlasehing siin praegu rohkem meesinimese käitumist, kui otsis seiklust. Seiklust polnud tema-sugusel raske enda klassi tüüpidegi hulgast leida – olin märganud, mis näoga talle järele vahiti. Äkki kiusas mind ilma erilise plaani ja eesmärgita, lihtsalt ajaviiteks – et põnev vaadata, mis teeb?

Jah, agentuuri naistega ma ei jännanud. Põhimõtteliselt. Robin seevastu – küll ma teadsin... Aga polnud minu amet ette kanda. Või õigemini – oli küll, aga ma ei pidanud ju kõike alati märkama. Nii et mina ei koputanud ja Robin oskas seda hinnata. Oli alati maru sõbralik, vaatas lausa nagu alt üles. Küllap kogemuste pärrast ka. Mina olin omal ajal ju vett ja vilet saanud, aga tema tuli otse koolist, polnud sõda näinudki.

Saali minnes astusin valvelauast läbi ja ütlesin, et leidsin rannast võtme. Mida siis veel? Seal istus Andreas, üks punase peaga saksa kutt. Sõnaaher ja pisut uimane, aga samas täpne ja kohusetundlik. Mees vedas äraoleva muige suule. Vedagu! Jah, Harrys võis minu peale töesti iga ilmaga kindel olla – meie reeglistik oli mul sama selge kui une pealt hingamine.

Pugesin konverentsisaali ja lasin silmadel ringi käia. Pikk Max ajas end mind nähes kohe tagareast püsti. Tema oli jalkahull, teadis vist kõiki maailma mängijaid peast. Praegugi paistis, et lükkas vutjakirja põue. Viis meid, turvasid, oli – ja üldiselt oli kaks valves, kaks vabas vahetuses ja viies võis ära käia. Eilsest oli ära Paul, tõmmu kutt, kelles segunes nii paljude rahvaste verd, et mulle ei jäänud meelde, kust ta geenid kõik kokku kraabitud olid. Ja neid geene ta praegu Ernandos kindlasti levitaski, ta oli samasugune naisteogar kui Robin. Mõne tunni pärast on tagasi ja siis algab minu juba mitu korda edasi lükatud vabadus.

Saal oli avar. Kolonisaatoriärrad korraldasid siin omal ajal ilmselt vägevaid pidusid. Kõrged võlvlaed kaardusid uhkelt üle ruumis istujate – neid oli neli-viis-kümmend ja kiviparkett läikis jahedalt ning kõrgilt. Poodiumil sõitis tuttav ratsastooliga mees, paar päeva tagasi aitasime ta Maxiga sisse. Tänaseks olid asjad aga juba nii seatud, et tooliga pääses sel korrusel kõikjale.

Ekraanil helendasid valemid. Slaidi nurgas aga märkasid tuttavat nime: "Prof. W. Stepking". Kortsutasin laupa ja siis lahvatasi – sellenimeline figureeris ka just loetud romaanis!

“Mina pakun, et nad on juba ammu siin!” Ratastoolis lektor vaatas kavala näoga saali. Hääl kõlas tal jõulisel ja reipalt. “Ainult et meie ei tea seda. Toon lihtsa paralleeli.” Mees kummardus arvuti kohale ja ekraanil käivitus video: murdunud kuuse otsas õõtsuv kotkapesa.

“Miks ma kotkapoegi näitan? Aga see demonstreerib ju, et me suudame vähem arenenud liike jälgida viisil, mis on neile hoomamatu. Ohoo, vanalind saabus! Ja ta pole seal oma metsas – siit kaugel, Põhja-Euroopas – iial võimeline taipama, et kodupuu oksa alla peidetud kastike edastab iga ta liigutuse silmapilkselt üle maakera. Aga mil-leks lindudest rääkida – keskaja inimesedki poleks suutnud seda mõista. Ja kui nüüd edasi ekstrapoleerida, siis äkki on meile endilegi kotkakaamera konstrueeritud?”

“Aga miks?” hõigati esireast. “Ja milleks end varjata?”

“Äkki lihtsalt huvi pärast – miks tuhanded netist linnukaameraid vaatavad? Ja samas ei taheta meid häirida – just nagu meie ei sega linde. Aga mida rohkem me enda vaatlejaid otsime, seda töenäosemalt otsustavad nad end lõpuks näidata. Kui kotkad saaksid nii targaks, et suudaksid näiteks piltkirja abil öelda, et on huvitut suhtlemisest, siis teeksime seda kindlasti, eks? Ainult et kas me ise oleme ikka valmis kontaktiks arenenuma mõistusega?”

Õngitsesin taskust sudokuraamatu. Las arutavad...

Järgmise tunni jooksul vahetusid laval mitmed esinejad. Aga edasi tuli puhas füüsika, silpigi ei saanud aru. Siis saabus lõpuks Andreas ja ma olin vaba. Surusin tumedast puust nikerdustega saaliukse vaiksest kinni ning astusin oma toa poole.

Lõpuks ometi vaba ööpäev! Tukun tunni ja siis öhtul Ernando pool? Seal plikasid jagus... Ja ei mingit muret Diana-suguse ajuhiiglase otsa komistada. Ta võis ju sama palju kulda maksta, kui kaalus, aga mis siis? Naise anatoomia on ikka üks. Ja mu pisut piinlik püksihäda tuli enne ju lihtsalt sellest, et praegu siin ilusaid rohkem polnudki. Ülejäänud olid minu meelest kõik parajad Harrysed, kuivad sootud olendid ja üle keskea juba. Lihtsalt ajud – ja muu oli neil küljes vaid selleks, et mõtlemisaparaadile hapniku ja toiduga varustatud verd ette anda.

* * *

Vahel ei lähe elu, nagu plaanitud. Just siis, kui tahtsin linna poole kaduda, kostis koputus.

Ukse taga niheles Robin. „Seda et... Harrys tahab sind. Midagi vist juhtus, ta on imelik...“

Mida kuradit? Marru ajas – ja mina juba üles löödud, ainult sõida! Habe aetud, paremad hilbud seljas. Nagu rikas turist. Raha lõhn peab juures olema, siis lendavad linnud ise kohale. Sina ainult vali. Ning pärast ei taha muud kui magada, munad undavad mõnusalt takkajärele ja Diana võib homme tagumikku hööritud palju tahab, mind enam lolliks ei keera.

Krimpsutasin nina. „Mis ta tahab? Raisk, see konverents imeb täiega, esimene vaba päev üle hulga aja!“

„Ma töesti ei tea.“ Robin laiutas vabandavalt käsi. „Aga paistis kuidagi närvise...“

Lõin ukse vihase pauguga kinni ja vedasin end muti juurde. Tal oli teisel korru sel sviit, korter magamistoa ja kabinetiga. See viimane oli pika lauaga ruum, kus ta meid vahel ette võttis. Sinna ei tahtnud keegi sattuda.

Koputasin ja manasin viisaka näo ette. Eks ma olin sudokude ja raamatulugemise pärast ikka veidi mures ka, ju ta aknast nägi. Kuigi vaevalt ta praegu sellepä rast – saanuks tal päeval mõõt täis, siis oleks mul ammu kittel käes. Diana nägin kenasti ära ka ju.

Harrys istus oma kõrges tugitoolis, murelik ilme ees ja mudis pintsakuvarrukat. Neid pakse villaseid pintsakuid ta armastas. Aga eks ta nääpsuke oligi ja konditsioneerimisega mindi siin hotellis vahel üle piiri.

Astusin laua juurde, lõin kannad kokku ja jäin käske ootama. Ja märkasin, et eemal akna all istub toosama Stepking oma ratastoolis.

„Tervist, Christian! Istuge! Ja palun vabandust, teil algas just vaba päev...“

Muidugi algas, vana kõõm! Aga pugesin loomulikult kombekalt laua taha ja jäin valvsalt järgne ootama. Kui professor kohal, siis polnud asi ilmselt minu pattudes?

„Vaadake, meil tekkis pakiline asi.“ Harrys kiikas Stepkingi poole. „Agentuuril on üks kiire ülesanne... Saate muu tüöst lahti, teeme graafiku ümber.“

Täitsa pekkis! Rusikad läksid laua all rulli, aga näole jätsin ikka aupakliku ilme alles.

„Kindral Hamilton arvas, et just teie sobite.“ Ja näppis pintsakuvarrukat edasi.

Tohoh? Kui tema mängus, siis oli töesti tähtis. Hamilton oli kõige suurem boss, keda ma tundsin, ja tema otsustaski, mida teen. Harryse juures olin ju lihtsalt vana käsul – kuigi jah, see tööots siin venis juba nii pikaks, et muu hakkas ununema.

„Nojah, see on juba meie asi, kuidas siin nüüd oma valved ümber teeme...“ jahus Harrys edasi ja näis, et ta ei tea, kust otsast alata. Ja ratastoolis Stepking jöllitas mind nurgast oma kotkapilguga. „Kui rohkem aega läheb, küll siis keegi asemele saadetakse. Ega see töö siin teie kaliibriga mehe jaoks ju tōsine olegi...“

Viimane lause lõi natuke pinna alt. Ma polnud veel iial Harryselt kuulnud, et siinne töö pole tōsine. Midagi justkui ei klapi – äkki on millegipärast rahulole-

matu? Algab irooniaga ja siis lajatab. Aga samas, mis see Stepkingi asi, miks tema mind nii ainiti passib?

“Aga see, millest Hamilton rääkis, on väga tōsine. NASA-l olevat siia kanti üks objekt alla tulnud. Mina kosmoseasjandust ei tunne, aga suuremalt osalt põles see vist atmosfääris ära. Aga tulekindel südamik säilis ja selles on midagi... no midagi olulist, eks, professor?” Naine saatis Stepkingi poole abiotsiva pilgu. „Probleem on selles, et kalurid nägid merre kukkuvat tulekera ning õngitsesid selle välja. Ilmselt mõistate, Christian, mida Pentagon kardab.”

Selge pilt. Kalurid kupeldavad kraami mönele linnamafioosole ja too võib osata õige lõppostja leida. Ja Hamilton soovitas mind? Vaata aga, viimased aastad olin ju lihtsalt mandunud – siin polnud iial midagi tōsisemat kui mõned liiga uudishimulikud turistid. Aga kui meie kandis midagi juhtus, siis polnud ime, et Hamilton mind soovitas. Nooremaid ta ju nii hästi ei tundnud.

“Mis siis ikka, asi selge,” ohkas in ma. „Tuleb kohe sõita, jah?”

„Jah ja ei...” Harryse hääl kõlas imelikult.

Vajusin sügavamale tooli. Mida paganat?

“Asi on nii, et peate selle asjaga homseni ootama ja pisut... nii-öelda valmistuma.” Naine kiikas taas abiotsivalt ratastooli suunas. „Eks, professor?”

„Nii et see mees siis?” tegi Stepking esimest korda suu lahti.

„Jah,” noogutas Harrys. „Tema on kõige kindlam. Selles mõttes, et kui midagi peaks viltu minema.”

„Nojah, seda küll... Aga samas kummaline valik – minu arvates väga usutav ei paista?” Stepking köigutas end kahtlevalt kroomist kiiskavas ratastoolis. „No mis siis ikka, las instrueerivad ta ära.”

Usutav? Kes siin midagi uskuma peab? Aga pikemalt mulle ei seletatud.

* * *

Ja ei saanudki mu linna peale minekust asja. Poole tunni pärast kohtusin ühes niiskes keldrikorruse pugerikus kahe mehega. Ma polnud sinna varem sattunudki, uks oli alati lukus. Lae all kumas jäälklaasist aknapilu ja valgust andis roostes laelamp. Keset tuba seisis ilmetu metallist laud ja kolm puutooli. Mehi olin varem ka märganud, nad ilmusid koos teiste konverentsi omadega. Aga hoidsid eraldi, saali asja ei teinud ja vahel nägin neid kahekesi rannas vahuveini joomas, varbad lainevahus ja õnnis nägu ees. Ju võtsid üritust nagu puhkust.

„Meid volitati instruktaazi tegema!“ Väike pükniline mees viitas mind ootavale toolile, ajas end püsti ja sammus toas ringi, käed tähtsalt seljal. Tema oli ilmselt ninamees. „Olete valmis?“

Võtsin istet. „Muidugi.“

„Niisiis!“ Mees tõstis sõrme. See oli tal imelikult pikk ja lülitiline. „Väljavalituks osutumise korral langeb teile kohustus ära tuua ülitähtis objekt. Ma loodan, et võtate asja täie tõsidusega?“

Noogutasin. Veider mehike... Teine, suur nagu mägi, tõstis samal ajal labidasuruste kätega põrandalt suure kohvri, avas ja asus ülestõtetud kaane taga toimetama.

„Võtame kõik läbi. Proua Harryst ei viidud lõpuni kurssi.“ Mees vahtis mind kavalalt oma punnis silmadega. „Lühidalt, võib-olla see ei olegi satelliit. Võib-olla on mida-gi muud... Ükskõik mis ta on, see tuleb ära tuua. Selge? Aga kõigepealt peame veenduma, et vastate vajalikele karakteristikutele. Eelseisev ülesanne on äärmiselt tähtis!“

„Selge.“ Taevas küll, mida siin jahuda? Öelgu, kuhu minna, ja annaks juba autole hagu! Ei tea, kas need udupead olid lihtsalt paremate puudusel välja valitud?

„Võib-olla on see hoopis meteoorit.“

Ja kukkus meteooriititest jahvatama. No olgu siis meteoorit, tühja temaga! Kuigi, mille kuradi pärast Pentagonile meteooriiti vaja? Aga pole minu asi – olgu meteoorit, satelliidisüdamik või kasvöi kott jahu – mis sel vahet? Toon ära, unustan ja asi mutt. Hakkaks parem kähku peale.

„Aga võib-olla polegi meteoorit,“ sosistas paksuke salapäraselt ja manas näole kohkunud ilme. „Võib-olla on lihtsalt tavalline kivi...“

Kivi? Issand halasta, no kas Pentagon jändab kividega? Ja kust tavalline kivi taevasse sai? Aga iroonia tuli endale hoida – kui Hamilton asjaga seotud, siis päris naljamehi ju ka ei kaasatud. Aga jah, miks paks seda udu ajas – ise hirmus põnevil ilmega? Nagu nautis kogu värske. Tundus endale jube tähtis?

„Ükskõik mis see ka on,“ tõstis mees uuesti sõrme. „Aga ära tuleb tuua! Sada protsentti, ükskõik mis ka ei juhtu. Raudpolt! Nui neljaks! Selge? See on ülihinnaline!“

Ohkas inimene. „Selge.“

„Või muidu...“ tegi suurem lõpuks ka suu lahti. Ja vedas paljutähendavalt käega üle kõri.

Midagi nagu ei klappinud – kui Hamilton mind soovitas, siis milleks see lasteaiajutt? Olin varsti kakskümmend aastat teinud seda, mida öeldi. Toonud ja viinud asju. Inimesi ja varustust. Üldiselt edukalt, kuigi vahel oli jamaks kiskunud ja mõni oli surma saanud. Ja nüüd pidin ära tooma kivi ning selle juures instrueerisid kaks koomikut mind, nagu oleksin tuumapommi järelle minemas. No kui see nii kuradi tähtis on, saatku siis erirühm!

„Selge, härrased,“ kordasin ma. Ja katsusin rahu säilitada. „Andke kaart, koordinaadid või mis iganes juhised. Ja ma toon ta ära.“ Ning tegin vist liigutuse, nagu tahaksin juba püsti tõusta.

„Mitte nii tormakalt, Thoresson,“ tähendas punnissilmne ja jalutas mööda tuba edasi. Koukis hõlma alt pika piibu, lõi tule otsa ja lasi lae alla suure suitsupilve. Ning noogutas siis kaaslase poole tähtsalt peaga. Too tömbas selle peale kohvrast otsapidi välja puntra juhtmeid, kleepsud otsades. „Arvestades missiooni tõsidust, peame teie motivatsiooni testima!“ Ja hakkas mulle kleepse peale suruma.

Valedetektor või? „Seda jama pole ju vaja, mehed?“ pahvatasin ma. No ei suutnud enam vait püsida. „Ja üldse, teeme äkki kiiremini?“

Paksukese nägu vajus pilve. „Kirjuta!“ käratas ta kambajõmmile. „Instruktaazi kümnes minut. Subjekt kahtleb instrueerivate ametlike kompetentsis ja meetodites ning ei ole rahul ettevalmistuse tempoga!“

Mul vajus suu lahti. „No aga... las ma lähen toon selle kuradi kamaka lihtsalt ära ja kogu lugu, eks?“ pakkusin ma juba vist päris paluval toonil.

„Üheteistkümnnes minut! Annab objektile halvustavaid hinnanguid!“ Püknik vaatas läbi ei tea kust välja ilmunud suurte tilgakujuliste prillide kohbris arvutit klõbistava kaaslase poolt.

Mul oli nüüd muidugi suu lukus ja nõnda lasi punnissilm edasi. Ikka sedasama: mis see on ja võib-olla ei ole ka. Ja et kõik on kole tähtis. Vidutas uhkelt silmi, tatus mööda tuba, piip hambus ja vahutas nii, nagu sõltuks eelolevast operatsioonist planeedi saatus. Olin varem ka selliseid mehi näinud, kes enda arvates hommikust öhtuni maailma juhtisid, aga tema oli eriline tase. Ühesõnaga, surmtüütu, jää või magama. Või mine vihast keema. Igal ajal on siin ilmas oma tähtsus, aga et mul avaneb selle tööga võimalus osutada kogu inimkonnale hindamatu teene – tiba nagu liialdus või mis?

„Tegelikult, omavahel öeldes, alla tulles käitus ta täitsa nagu juhitud objekt,“ tuli põhiülekuulaja lõpuks teema juurde tagasi ja pörnitses mind pingsalt oma vist lühinägelike silmadega. „Nagu täitsa hästi ja osavalt juhitud objekt, eks, Pierre?“ Ning hakkas naeru pugistama. „Ja mis teie selle peale kostate, Thoresson?“

Tundsin võitmatut soovi sinna punnis silmade vahelle üks obadus väänata. Aga nad ei saanud ju päris idioodid ka olla? Või uuriti kogu selle totruse varjus mu reaktsioone – milleks need juhtmed? Punnsilm jahvatas ja teine vahtis kogu aeg kohvrisse. Ju seal mingi mõõteriist oli.

„Nii,“ võttis väike ninamees asja kokku. „Teate, ma lõpuks nii jutujätkuks uurin veel, et... mida te, Thoresson, ka armastusest arvate?“

Jöllitasin mehele otsa, nagu oleksin ise rusikaga näkku saanud. Ja siis surusin huuled kokku. Sest nende vahelt oli juba pudenemas ettepanek, et toppigu kogu maailma armastus endale perse – või et ma topin parem ise. Kui ta ära ei lõpetta.

„Puudub kogemus,“ tähendas suurem ja keeras kohvri natuke kaaslase pool. „Peaks prouale istuma!“ Ja pilgutasiid rõõmsalt silma. Mis prouale – Harrysele või?

„Hästi,“ teatas paksuke ja tõstis uesti näpu. „Nüüd siis vaktsiin!“ Ja noogutas lubavalt, mille peale teine õngitses kohvrist süstlakarbi. Vaatasin süstalt väga hapu näoga. Ega see väärk ometi nakkusohtlik ole?

Paari minuti pärast muutusin uimaseks. Väga rahulikuks, vaatasin kõike nagu eemalt. Täitsa võõras tunne. Vaktsiin? Ei usu...

Aga nemad lasid muudkui edasi. Ja jutt läks aina veidramaks.

„See kivi võib hulluks ajada...“ Paksuke manas kohkunud näo ette ja tasandas hääle sasinaks. „Täitsa hulluks kohe...“ Nüüd läks asi päris kummaliseks. Mees võttis prillid eest ja venitas need teistsuguseks. Isagi klaasid venisid! Kui prillid uesti näkku lükati, siis tegid nad mehe näo töesti veidralt hulluks.

„Aga sina, Thoresson, ära mine hulluks! Sellepärast sind ju valitigi, et oled rationaalne poiss. Sina juba hulluks ei lähe, eks? Sina oled, vaat niisugune...“ Prillid kadusid uesti ninalt ja pikad väledad sõrmed vormisid nad kandiliseks, nõnda et hetk hiljem vaatas mind üle laua hoopis väga asjaliku, ametliku ja igava näoga mees. „Olgu,“ lõpetas ta. „Asja juurde! Saage siis tuttavaks.“ Ja tõmbast kohvrist väikse punase arvuti, millel jooksis video. Näruse kvaliteediga, ju telefoniga tehitud. Öötaeva taustal hüuples digisuumitud helendav täpp, mis kadus hetkiti vaa-teväljalt – sedamööda, kuidas kaamera värises. Täpp ise püsis horisondi kohal, aeg-ajalt paistsid ekraanil palmide mustad siluetid.

„Mis see teie arvates on, härra Thoresson?“ uuris paksuke ja niheles huvitatult.

„Äkki prožektoriga helikopter?“

„Arvate?“ Prillid kadusid paksu ninalt ja pärast järjekordset venitust nägi mees välja nagu imestav *smiley*.

Kehitasin tülpinult ölgu. „Vilets salvestus, ei saa aru.“

Muidugi polnud see helikopter. Neid masinaid ma teadsin. Kunagi lausa elasin neis, muudkui lennutati siia-sinna. Mitte et mul helikopterite vastu midagi olnuks – kui ikka paar päeva snaiprina võõras tagalas redutasiid, paar lasku ära tegid ja kaltsupead juba kõvasti kahtlustasid, siis ikka väga ootasid seda lennukasti juba.

„Katsu terasemalt vaadata!“

Seal polnud midagi vaadata. Lihtsalt üks kirju sigrimigri. „Kui ütlete, et näiteks hoopis UFO, siis olgu pealegi.“ Surusin haigutuse alla. No ma töesti ei teadnud, millega tegu.

Mehed vaatasid tähendusrikkalt teineteisele otsa ja siis tegi punnsilm uuesti suu lahti. „Tõepoolest, aga äkki ongi UFO? Ja mida te teete, seersant Thoresson, kui äratoomise käigus läheb objekti küljel lahti luuk ja väikesed rohelised mehi-kesed vaatabad välja?“

Jöllitasin mehi lolli näoga. Aga nad ei teinud nalja, ootasid vastust.

„Ei midagi,“ kehitasin ma õlgu. „Või siis seda, mida käsite.“ Olin ikka veel kuradi uimane sellest keemiast.

„Täpselt! Ei midagi – või siis vastavalt korraldustele! Ühesõnaga, käitute kül-mavereliselt.“ Ümmargune ülekuulaja haaras prillid ja hetk hiljem põrnitses mind läbi täiesti tumedaks tömbunud klaaside blaseerunud agendilõust. Täpselt nagu „Mehed mustas“. Mis kuradi tulevikuprillid need tal ometi olid?

„Nüüd on nii,“ õiendas mees edasi. „Vajadusel võtan ise ühendust. Siin on minu koodnimi.“ Öngitses rinnataskust paberilipaka ja suskas mulle piiku. „Õpi pähе ja hävita!“

Ruudulisel paberil seisid konarliku käekirjaga kribitud sõnad: Agent Ragnar. Kehitasin õlgu ja toppisin sildi taskusse.

„Ei-ei,“ vangutas mees laitvalt näppu. Ning näitas siis nõudlikult endale suhu.

Mul vajus karp lahti. Tahtis, et ma paberi ära sööksin!? Ja sellist hullu peeti meie agentuuris? Aga midagi üle ei jäänud, närisin paberi ohates puruks ja neela-sin alla. Selline see amet mul oli – vahel tuli mõni täielik idioot üle elada.

Nüüd muutusid mehe prilliklaasid uuesti läbipaistvaks ja siis kuulsin otsust: „Olete välja valitud!“ Pöördus kaaslase poole, lükkas prillid ninal väikseks ja üm-marguseks – see tegi ilme kohe jube bürokraatlikuks – ning hakkas öpetama. „Pierre, nüüd blanketid: et on instrueeritud, saab aru, jälgib korraldusi, on tervise-riskist teadlik... no tead küll.“

Järgmise viie minuti jooksul allkirjastasime pabereid, mida suurem pidevalt juurde tekitas. Hoolimata labidasarnastest kätest liikusid ta näpud väga väledalt. Ega ma kaane taha näinud, aga mingi printer siristas kohvrist pabereid sellises tempos, et jöudsin vaevalt allkirju alla visata.

„Tore, hommikul on väljasõit. Peate täna hästi magama. See on väga oluline. Aju peab kindlasti puhanud olema! Muidu...“ Ja paksuke manas näole õudusgri-massi.

Siias ajasid mehed end püstia ja nüüd tuli tõeline pauk.

„Lähete kahekesi,“ lõpetas pükniline tegelane justkui möödaminnes. „Sina ja Diana Merlina. Olete juba tuttavad.“

Mul jäi esiteks suu lahti ja seejärel tahtsin protesteerima hakata, aga mehed kadusid juba ukse taha. Pidin ära tooma mingi ülitähtsa asjanduse – ja paariliseks

määräti Diana! Kui tegemist tähtsa asjaga, siis tulnuks ju koos mõne teise turvaga minna – ja kui vaja võimalikult salaja, siis päris üksi!

* * *

Magasin halvasti. Parim meetod une rikkumiseks on rõhutada, et hästi välja magamine on ülioluline. Keset ööd ärkas in mingi õuest kostva hääle peale. Küünitasin pimedas kumava kellani. Näitas kolm, pool ööd alles ees. Ebatavaline rahutus, tavaliselt magasin nagu kott. Küllap see kuradi kemikaal... Töusin, võtsin klaasi vett ja kummutasin kurku.

Akna taga oli kottpime, ainult tähed särasid. Siinmail olid ööd alati pimedad, mitte nagu kodus, Stockholmis. Piilusin kardinate vahelt välja ja nägin taevas äkki samasugust värelevat vilkumist kui meeste arvutiekraanil eile keldris. Pingutasin silmi – ja siis oli taevas uesti tühi!

Viskas in uesti pikali ja siis – justkui ilma et oleksin magama jäänudki – nägin äkki und. Söitsin autoga keset kuiva tihedat põõsastikku. Rohmakas sõjaväeroheline maaistikumasin kõikus sügavate roobaste kohal. Vaod oli ilmselt traktor vihmaperioodil mutta jätnud ja nüüd olid need põletava päikese käes kivikõvaks kuivanud. Justnagu betoon.

Minu kõrval istus Diana, väike punane kohver süles. Klammerdusin rooli külge. Kui siia pärapõrgusse kinni kukume, siis oma jõuga välja ei saa. Ja samas mäletas mingi osa ajust, et näen lihtsalt und. Aga selle mina jaoks ei jätkunud aega, kogu tähelepanu läks rõöbastele. Kui auto harjalt alla vajub, oleme kinni. Tee kõrval sõita ka ei andnud, seal laius tihe võsa.

Ja siis see juhtuski. Ühel üsna normaalsel lõigul – nii normaalsel, et lasin end hetkeks lõdvemaks – vajus rõöpaserv tolmuks. Parem külg raksatas alla ja masin vedas end poolviltu pinnasesse. Panin tagurpidikäigu ja üritasin mulda kaevunud nina lahti saada. Auto liikus natuke tahapoole, aga siis jäid rattad tühjalt keerlema.

Astusin välja. Pilt polnud rõõmustav, aga autol oli õnneks vints. Põõsakribalad võivad järele anda, kui nende külge haakida, aga proovima peab. Hakkasin vintsi otsa välja õngitsema.

„Christian...“ Diana seisik äkki minu kõrval. No mida vaja, istugu sees päikesevarjus, kasu temast nagunii pole!

„Jah, mis on?“ Vedasin trossi välja ja mõtlesin, et nüüd siis tulevad need küsimused. Et mis juhtus ja kauaks siia jäädme. Nagu lapsega.

„Chris, vaata ometi...“

Ajasin end pahaselt püsti. „Mida?“

„Mis see on... seal...“ Naise sõrm näitas üles.

„No mida kuradit seal siis ikka on?“ imestasin ma ja vaatasin taevasse, kus kesk-päevane seniidipäike õnneks just pilvede taha oli kadunud. Auto ümber laius lee-vendav vari.

Aga see polnudki pilv. Meie kohal hõljus tohutu suur tume siluett.

„Mis see on, Christian?“ Diana hääl vabises nii, et sõnadest sai vaevu aru.

„Ma ei tea,“ pomisesin ma ja tundsin, et huuled on äkki kuivad ja kanged.

Libistasin käe hõlma alla. Kabuuri nahkne kest paitas sõrmi. Nojah, lollus... Meie kohal häälletult hõljuv miski oli oma sada meetrit pikk. Või rohkem, taeva taustal oli raske suurust hinnata. Koldist polnud vähematki abi. Kui me üldse abi vajasime, kui see miski meie vastu huvi tundis... Aga miks ta siis just siin hõljus?

„Mine autosse!“ Katsusin normaalse häälega rääkida.

„Mis see on?“ hingeldas Diana ja vajus auto najale.

„Pole aimugi. Istu sees ja mina katsun masina välja saada. Kõik, tegutse!“

Haarasin uuesti vintsiotsa, aga siis tundsin, et meiega juhtub midagi arusaamatut. Vaatasin ikka veel Dianale otsa – käskivalt ja samas võimalikult rahustavalт. Ja naise kaame nägu oli ikka minu ees. Aga ümbrus muutus. Ilma et tajunuksin raskusjõu muutust või tömmet, nägin äkki autot keset kollakashalli kõrbepinnast allapoole vajumas. Kuigi tegelikult liikusime me Dianaga vist hoopis üles?

Järgmisena kuulsin susinat. Nagu surve all gaas tuhiseks kusagilt välja. All laiuv kõrbepanoraam kadus ja siis olime pikas hämaras koridoris. Aknaid polnud, aga seintest endist immitses rohekat valgust.

„Kes te olete? Mida te tahate?“ Diana hääl. Ja samas nägin, et ta suu ei liigu. Need olid justkui mõtted, mida ma järsku imelikul kombel otse kuulata sain. Kellega ta rääkis?

Hetk hiljem märkasin, et meie ümber seisavad kujud. Osa nagu inimesed, osa pigem nagu mingid loomad?

„Me ei tee teile midagi halba,“ lausus üks. Tumeda mantlitaolise keebiga pikk mees, nägu kapuutsi all varjus.

„Miks te meid siia tõite?“ soigus Diana. Naise hääl kõlas uniselt, lausa letargiliselt. Ka ma ise tundsin end äkki veidralt rahulikult, just nagu eile päraast süsti. Kõik nagu ei juhtunudki minuga, nägin justkui und. Ja siis meenus, et sündmus algaski ju unenäona. Katsusin end üles äratada, aga ei suutnud. Teadmisest, et magan, polnud kasu, toimunu ei katkenud.

„Me peame vaatama, kas te olete valmis.“ Pika kuju hääl kõlas rahulikult ja emotsioonitult.

„Milleks valmis?“

Minu hääl? Kuulsin iseenda häält ruumis kajavat – miski oli mõtt sõnadeks muutnud.

„Valmis kohtumiseks.“

„Me ei tulnud kellegagi kohtuma,“ vaidlesin ma. „Tulime ühele asjale järele. Laske meil minna!“

„Te peate valmis olema, see muudab teie elus kõik. Te peate sobima. Me kontrollime.“

„Kes te olete?“ Minu ruumis kajav hääl kõlas endiselt võõralt ja kaugelt.

Järgmisena nägin, et Diana vajub kokku. Ka mina tundsin peas survet, mis mõistust ja tähelepanu uinutama asus, aga suutsin siiski silmad lahti hoida. Siis märkasim, kuidas naine mingi nähtamatu jõu poolt aeglaselt maast lahti tõstetakse ja kuidas ta keset ruumi teadvusetult õhku lamama jäääb. Nagu nähtamatul ope-ratsoonilaual lebades. Kujud moodustasid ümber naise ringi.

Äkki tekkis mu pähe veider mõte. Tundsin, et pean minema ja kõigi nende kummaliste, aga samas tarkade nägudega elukate silme all Dianale lapse tegema. See oli väga ebamugav tunne – meie, inimesed, olime äkki justkui laborihired, kellega viidi läbi arusaamatut eksperimenti.

Toimunu oli nii veider, et tundsin imestust kasvamas. See kõik ei saanud ju tõsi olla – nagu mingist UFO-raamatust maha kirjutatud triviaalne röövimisssteen? Ja siis meenus uesti – aga ma näengi ju und! Järgmisel hetkel tundsin, et olen voodis.

Kell näitas pool neli. Ja pea valutas. Ajasin end istukile. Unenägu oli detailide ni meeles. Kuradi sead, ajasid oma vaktsiiniga mu aju sassi! Töusin, käisin vetsus ja jõin suure klaasitääie leiget kraanimaitselist vett. Ja siis katsusin uesti magama jäääda.

* * *

Hommikul kiirgas kuklas valu. Imelik, pea valutas mul ainult liiga suurest pum-meldamisest. Eilne keemia ilmselt? Samas, hommikupoolse öö magasin ka väga viletsalt. Nägin unes, et eilsed mehed on tagasi ja muudkui küsitlevad. Aga halb uni poleks tohtinud nii hullult mõjuda.

Hommik ise oli nagu siinmail ikka. Varane tund, aga aknapraost õhkas juba kuuma. Kell näitas, et võiks veel pool tundi tukkuda, aga und enam polnud. Lähen sööma, pumpan end kohvi täis ja katsun selle neetud öö unustada!

Vantsisin uimaselt peatrepi kulunud graniitlastmeid mööda alla. Söökla kivine ja hämar jahedus mulle istus, aga täna tahtsin värsket õhku. Nikerdustega kapp-

kell seinal lõi kahekso pauku, ärasõiduni veel tund. Siristasin automaadist suure tassi kohvi, viipasin Hakimile, et toitu tahan välja, ja astusin ronitaimi täis varikatuse alla.

Õues taipasin, et võinuks sisse jääda. Mu lemmiklauas, otse vastu liivaranda, istus Diana. Noogutasin külmal ja rääntsatasin omaette lauda. Aga nõks ei läinud läbi, naine tuli minu juurde. Nojah, me olime nüüd ju partnerid... Kelle loll mõte oli temasugune arvutihir kaasa võtta?

„Tere hommikust, kallis! Sa ei pahanda, et täna sind nii kutsun? Oleme ju nüüd ametlik paarike.“

Puhanud ja põnevil. Nojah, ega talle keemiat antud, tema peakolu maksis rop-pu raha. Või vaktsiin, raisad... Ja mis kuradi ametlik paarike – lolliks läinud või? Toome koos ühe vidina ära ja kogu lugu.

„Hommikust jah...“ pomisesin ma ja imesin kohvi edasi. Kahe kruusiga saan pea selgeks ja siis tuleb süüa, mis sest, et isu pole. Täna võib kaua minna.

„Muide, miks sa vôtme ära andsid, kallis?“ Ja puuris mulle otse silma. „Ausalt?“

Lausa pettunud nägu? Noh, liiga lendu ei maksnud mul minna. Koerakasvataja pettumus, kelle kutsu kohe kaikale järele ei pane. Või et kallis... Mis tal täna sees oli?

„Kuule, meil on siin reeglid... Sind ei viidud kurssi või?“ Ja imesin tuimalt kohvi edasi.

Pidi ta nüüd uuesti hakkama! Jah, eks me tööl oli puudusi ka. Tegevusetus on üks loll asi. Linna pole ammu saanud, tunnid venivad, vahid lamamistoolis mõnda Diana-sugust ja avastad äkki, et sikutadki tal juba mötttes pükse jalast... Aga noh, endise tööga ka ei vahetaks. Mäed ikka üldse ei kutsunud enam. Mis sest, et rühmas polnud iial igavust. Ajasid higisena kusagil kolkas mässuliste haisu taga ja päris kindlalt ei teadnud sedagi, kas homset näed. Tolm ja mustus, kuumus ja pinge... Turvaline ots sooja mere ääres oli täpselt vana soldati kontide jaoks, patt oli nuriseda.

„Ja mis neist reeglitest?“ muigas naine ja uuris mind pilklikult üle mahlaklaasi.

„Kuidas mis?“ Tõmbusin endale ootamatultki turri. „Ole sa kui taibu tahes, sinu kohta käivad nad ka!“

„Õunaraksus pole käinud?“ Ja limpsis oma mahla edasi. „Kuidas Mary teada saab, palun?“

No mis tal täna on... Tõesti solvus või – temasugusele juba ära ei öelda? Aga mulle olid puhtad paberid kõige tähtsamad. Kuni kell kukub, elan nagu peab, ja siis panen Roots'i tagasi. Mitte et ma end erilise rootslasena tundsin. Vere poolest ma ju polnudki. Ja viimased viisteist aastat oli kodu olnud seal, kus kiiver ripub – nagu rühmas öeldi. Aga surmani nii ei taha. Ja Rootsis ma ju kasvasin. Jah, lä-

hen ja ostan mereääärse majakese. Punase, valgete aknaraamidega. Graniitkünkale mändide vahelle. Püüan kala, joon õlut ja olen vaba ning õnnelik.

„Ahoi, magad või?“

Jäin vist unelema jah. „Tead, mulle määrustik meeldib.“ Lasin silmad merele. Aeglane rahulik laine vajus randa. Mõõnav meri taganes aeglaselt ning paljastas tumedad liivast välja ulatuvald kivinukid. „Teeb elu lihtsamaks. Võta nii, et see ongi mu elustiil. Ja nüüd ütle palun, mida sa minust õieti tahad?“

„Sa pakud mulle natuke huvi. Mulle meeldis, kuidas sa eile mind vaatasid. Ise ei taipa või?“ Ja muigas ühemõtteliselt. Täitsa kohmetuma võttis. Õnneks ajas Hakim näo köögiaknast välja ja ma viipasin endale uue kohvi.

„Noh, pärис täpselt ma nüüd su motiividest ka aru ei saanud,“ puterdasin ma, kui tassi kätte sain. Ta ootas ju ikka vastust. „Mõtlesin, et need veel äkki mingit katset. Uurid inimloomust või meesterahva ajutegevust või nii... Teadlane, nagu sa oled...“

„Ei saanud aru?“ Diana ajas silmad pärani. Ilusad tumedad silmad. Ilma punnitamatagi nagu kaks järve, upu või ära. Ja soeng oli tal täna ka selline, nagu läheksi me peole. Selle metsasalu kammimine võttis vist kogu hommiku. Sarvraamidega professoriprille polnud, ju kandis läätsi.

„Vaata, tüdruk,“ alustasin ma õpetliku häälega. „Mina sündisin ühes ja sina teises maailma otsas. Komed on erinevad. Kust mina tean, mis sinu peas täpselt toimub.“

Muigas. Ja kuradi üleolevalt. „Ma andsin sulle toa võtme! Seda ei saa kahtemoodi mõista, see on absoluutsest rahvusvahelises keeles. Sügaval semiootikas. Sa ei ole ju veel tobum, kui välja paistad?“

Silmade vahelle panemise strateegia. Korra tundsin kõhus vihahoogu, aga siis sain üle. Esiteks oli mind õpetatud hetkeemotsioone käitumiseks mitte kujundama. Ja teiseks, see, et tobuks sõimas, näitas ju, et ta on endast väljas. Tegelikult, täitsa uskumatu.

„Tobu võin olla, aga määrustikku tunnen. See ongi mu ametis peamine. Ja oma tööd teen ma sama hästi kui sina.“ Seda öeldes olin täitsa rahulik juba. Noh, tahtis mind sõrme ümber keerata, aga astus reha otsa ega suuda nüüd solvumist varjata.

Ja siis tegi Diana jälle midagi täitsa ootamatut. Pani võtme uesti minu ette. Leivataldriku ja kohvitassi vahelle. „Noh, nüüd tead, mida see tähenab. Lähed need ettekande või?“

Täitsa segadusse ajas. Aadliga ma tälli minna ei tahtnud, head sellest ei tule... Ja siin ajas üks kõrgeima klassi teadlastetibi minuga praegu mingit kiusu. Pakkus justkui seiklust, aga midagi nagu ei sobinud – miks muidu see kergelt sarkastiline stiil? Ja jumala eest, oma kategooria mehi pidi tal jaguma!

Murdsin saia küljest pruuniks kõrbenuud kooriku ja viskasin varblastele. "Miks sa Robinile ei anna? Tavaliselt püütakse teda..." Ja vaatasin, kuidas värvukestel kakluseks läks.

"Robinile ma juba andsin, aga mulle meeldivad uued suhted rohkem."

Mul vajus suu lahti. Ei tea, mis ta emake selle jutu peale arvaks – Diana tuli ju õigeusklikult ja vagalt Venemaalt? Aga noh, kus emal teada, pomiseb ehk kusagil Siberi väikelinnas oma meie-isa-palveid ja tunneb uhkust, et tütar suur teadlane...

"Ja tema võttis vastu..." muigasin ma hapult. Määrustik oli määrustik, aga Robin oli jälle Robin. Kakskümmend kuus ja üks kuradi hormoonipall.

"Muidugi," noogutas Diana asjalikult ja rebis müslilt hõbepaberist katte. „Aga ei olnud minu maitse.“

Tömbasin kohvi kurku. Tuleb Robiniga arutada seda Dianakese personaalküsimust – täitsa nümfomaan vist ja ei häbene ka. Ja sihuke tekst? Või äkki ikka uuribki lihtsalt tsölibaadis meeste käitumist? Agentuur tegeles ju kõigega. Nojah, see oleks vist ikka juba üle piiri...

Lükkasin metallmuna tagasi. "Aitäh, aga jäta parem praegu endale."

Midagi olin ma ikka elus õppinud ka. Lisaks granaadi ehitusele. Diana oli kõrgema kategooria tibu, kui minusugusele sobis, ja veel keelatud ka. Ning talle oli see ju ilmselt lihtsalt lahe katse – et kaua läheb, enne kui vana kuivik määrustiku unustab ja oma kollisiooni tema superpositiooni surab. Sihukesed sõnad neil seal stendidel seisid, hommikul huvi pärast piilusin. See plika oskas kollisiooni peale karjuda ka, kaugelt näha. Või oli tegu ikka hoopis mingi peene lojaalsuskatsegaga?

„Nii et töesti ei taha?“ Lasi pea viltu. „Ausõna, ei usu!“

Kas ma tahan või mitte on üks asi, aga jamasid pole vaja. Palk on hea ja seega hoia lõuad ning teeni, sõdur. Tee asja, mille eest makstakse, ja tee hästi! Kadugu kuradile see plika, mis sest, et tal on maailma ilusaim tagumik, prink nagu poksi-kinnas. Ernandos naisi jätkub! Las ma töötan veel viimased aastad, saan lisatriibu pagunitele ja pensi kõrgemaks.

Vaatasin, kuidas mõõnav meri randa loike jättis. Neis ulpis tumedaid vetikatükke.

"Tead, tüdruk, ausalt öeldes ei taha ma siin elus üldse midagi rohkem kui sinusugust naist," ohkasin ma lõpuks. Ta ju ikka ootas vastust alles. Ja tegelikult, nii ju oligi. „Näed ise, kui üheülbalist ja nüri elu ma elan. Muidugi tahan! Näiteks, et saaks võtta sinuga praegu selle valge konna..." vaatasin parklassesse, kus väike Renault päikese käes kiiskas „... ja kaduda kus kurat. Rand on siin motelle täis. Ameleks kusagil liival palmi all ja öhtul dringi kõrval bambusputkas. Sihuke asi ongi minu eluunistus. Aga ma olen siin tööl ja järelikult pole see võimalik – isegi kui sa mind töesti tahaks, millesse ma suurt ei usu.“

„Nii et sa lihtsalt ei julge? Kuigi tahad.“

„Muidugi tahan.“ Kehitasin õlgu. „Üheksakümmend protsendi siin hotellis elavatest meestest tahab sind. Ja ülejää nud on liiga vanad või suguvõimetud, näiteks nagu ilmselt su hea kolleeg härra Rastastool. Mina kuulun halli enamuse hulka.“

Naine heitis mulle kummalise pilgu. „Stepkingi suhtes sa eksid.“ Ja muigas, raibe!

No nii – see oli ülestunnistus või?

„Ükskõik,“ lõpetasin ma. „Muidugi tahan, aga selliste tahtmistega hakkama saamine on üks mu ametioskusi. Annan numbri – viie aasta pärast olen vaba. He-lista, kui huvitatud oled! Võin lubada, et mina olen. Iga kell.“ Ja tõmbasin värvli vahelt taskust plastiknimekaardi. Seal ma neid hoidsin, hea võtta, kui mõni kartlikum mehike näiteks linna minnes igaks juhuks turvanumbrit küsis.

Diana võttis kaardi ja jäi hetkeks päris vait. Aga siis vedas muige näole ja noris edasi: „Nii et ma olen siis päris eluunistus kohe? Üsna lihtsakoeoline unistus, mis?“

Ajasin kannad liiva. „Tead, ma olengi lihtne mees – kui pole veel aru saanud. Sina unistad integraali lahendamisest, aga minusugune tahab lihtsalt mõnusat elu. Tasuta seda ei saa ja seega teen oma tööd korralikult. Nii et palun ära kiusa mind enam selle võtmega!“

Ma suutsin seda päris inimlikult öelda. Igatahes tõmbas ta tagasi ja sõi müslivai�ides lõpuni. Aga siis ikkagi tähendas: „Hakkan taipama, miks Mary sind kii-tis. Määrustikuga nii ära programmeeritud, et ei häkigi sisse... Uskumatud projejad teil seal staabis, peaksin laskma meile ka ühe sinusuguse teha...“ Turtsatas naerma, toppis võtme tasku ja tegi minekut. Nüüd astus normaalset, mitte nagu eile vette minnes.

Aga mulle lükkas Hakim läbi luugi juurviljadega omleti ette.

Mere poolt keerutas tuult ja seda püüdsid kolm lohesurfarit. Nädal tagasi ilmusid juba, aga meie turvaalast hoidsid eemale. Ehk olid kohalike valvega juba kohtunud – need tavatsetsid meie tsooni rikkumise korral kohe rannas vastas olla ja mis siis muud kui anna raha, kui ei taha politseiga tegemist teha. Viimane tä-hendas igavest jama ja ajakulu.

Määrisin õunamoosi praesaiale, lasin tooli seljatoe alla ja vaatasin, kuidas meri valge vahuga laineid randa rullib. Tuult tõstis. Päikesesirmi äär hakkas laperdama ja ma kolisin sisse.

* * *

Kell üheksa null-null koputasin Harryse uksele. Nagu kästud.

„On ta korralikult süüa saanud?“ uuris Stepking ja vaatas Harryse poole. Siis, kui olin muti kabinetil pika laua taha istunud.

Niisugust asja võinuks ehk otse ka pärida? Aga noh, mina olin ju pigem seade... Harrys heitis uuriva pilgu.

„Võite professorile tölkida, et jah, olen söönud.“

Kõlas liiga irooniliselt, mutt ajas kulmu kipra. Ah, mingu põrgu! Äkki on Hamilton mulle üldse uut otsa vaatamas, ei viitsi enam nende komöödias mängida. Tavaline kivi kukkus taevast alla...

Enne kui Harrys jõudis suu avada, prahvatas uks lahti ja sisse sadas Diana. Temalt oskas professor söömise kohta otse ka küsida. Aga plika oli ju hoopis midagi muud kui lihtsalt osa infrastruktuurist.

„Oled ikka kindel?“ päris mees, kui oli toiduvastuse kätte saanud. „See on tõsi ne asi.“

„Muidugi olen!“ Lausa põles entusiasmist.

„Kast on võib-olla raske. Sa pead selle üksi autosse tõstma ja...“

„Võin daami aidata,“ pistsin ma vahele. No mida nad kuradid jahuvad, teeks kiiremini. Hakkavad ka varsti prille väänama nagu see eilne paksuke?

Stepking vaatas ahastaval ilmel mind ja siis Harryst. „Ta pidi ju olema mees, kes saab käsud meelde jäetud?“

Naine noogutas napilt. „Kindlasti ongi.“

„Aga kas teda siis ei instrueeritud?“ Professori ehmatus näis aina süvenevat.

„Teate ju, et minu osakond sellega ei tegelenud,“ märkis Harrys jahedalt.

Mees pöördus minu poole. „Kas töesti ei öeldud, et istud autos ja Diana viib asja läbi?“

„Ei,“ raputasin ma pead. Mis veider nõue see veel on?

„Uskumatu... Aga see on ju äärmiselt oluline! Jäta nüüd meelde – ootad juhiistmel ja Diana ise tegeleb asjaga. Sinu rida on autoga sinna ja tagasi, kõik muu teeb tema!“

„Selge.“ Aga et tuju oli poolmagamata ööst ja eisetest keldrilollustest vilets, siis pistsin: „Nii et Vana Testamendi seaduselaegas siis sedakorda – uskmatu saab surmava siraka...“

„Kes teile laekast rääkis?“ Professor kahvatus ja punastas vahendumisi.

„Ma oskan isegi lugeda. Ja turvameestel vaba aega on.“

„Nojah...“ Stepking jöllitas mind umbusklikult. „Räägin mõne asja igaks juhuks üle. Kas nad ütlesid, miks üldse teie kaks?“

„Ei. Aga oleks huvitav teada.“

„Ooong...“ Stepking väänutas käsi taeva poole. „Muidugi, kõik olulise jätame enda teada, tublid salatsejad seal agentuuris... Lühidalt – praegu on asi ühe voodoo-nõia käes. Ta oli lõpuks nõus müüma, aga sai unes ettekuulutuse, et järele peavad tulema armastajad, mees ja naine, muidu kaupa ei tule. Kuu loomise päeval. Tema arvab, et sellest sõltub maailma saatus, et kõik öieti läheks. Arvaku. Aga kui midagi on valesti, siis jumal teab, mis ta kastiga teeb... Nii et härra Thoresson, pidage raudselt meeles, et olete täna Dianasse kõrvuni armunud! Muide, mina isiklikult soovitasin meie etendusse toda steroide täis pulli, keda Robiniks kutsuti. Oleks Romeo osas veenvam... Aga Mary ja teie kindral väidavad, et kuna asi on väga tähtis, siis peate kindlasti minema just teie. Ja Diana lubas, et saate kahekesi hakkama küll.“

„Ära muretse, Bill!“ Diana nägu vajus magusat naeratust täis. „Olen täna juba hommikust saadik lihtsalt hull selle impulsiivse ja üliromantilise rootslase järele. Hommikusöögilauas juba kudrutasime kõvasti.“ Ja saatis mulle sellise hurmava pilgu, et ajab või kõvaks.

Ah sellepärist siis see hommikune paarikesejutt... Aga üldiselt, mis toimub – algul tundus üsna tavaline töö, aga nüüd teeme hoopis teatrit? Ja need kaks eile keldris olidki hullud või? Millestki sellisest polnud ju juttugi.

„Olgu... Saada nad siis teele, Mary.“ Professor pööritas pahaselt silmi ja sõitis elektrimootori surinal välja. Tal oli mingi tulevikutool, ronis treppi pidi ja tegi igaasugu vigureid. Küllap sügab tagumikku ka. Ja teeb muud mõnu kui vaja, mõtlesin ma tigedalt.

Harrys andis mulle koordinaadid ja GPS-i mälukaardi ja läksimegi õue. Vaatasin parkla poole, et kas maastrur on kohal, aga siis ajas meie range ilmega kivimaja nurga tagant end tumeda müdinaga välja vana sõjaväemasin. Ja mul käis südame alt vastik juga läbi. Sest seda autot olin ma juba korra näinud. Öösel unes!

Rooli taga istus sama rohmakas vend, kes eile kohvri ja klemmidega jändas. Ronis välja ja pilgutas omamehelikult silma. Mis seal ikka, korralik tank, teadsin seda malli hästi. Tegin tiiru ümber masina ja tahtsin mootori jahutuse kohta küsida – see neil vahel jupsis –, aga selgus, et vend on juba kadunud. Kummaline, isegi majauks ei kolksunud...

Pugesin siis rooli taha. Diana tömbas kõrvalukse lahti ja pani istmele väikese punase kohvri. Ja minust käis teine jõnks läbi. Kurat, seda olin ju ka unes näinud! Aga samas, eilstetel instruktoritel just selline oligi – äkki lausa sama, ehk sellepärist käiski unest läbi?

„Sina istud taga!“ kähvasin ma kiiresti. Kukkus isegi natuke imelikult välja. Ükskõik, pole vaja, et kõik algaks nagu unes. Siiani vastik tagasi mõelda – metalne ovaal pea kohal oli jube reaalne tundunud. Loll uni, raisk! Ja olgu neetud need kaks Pentagoni idiooti oma keemia ja kasutute juttudega!

„Kuidas?“ Diana ajas silmad suureks. „Eile instruktažil öeldi, et...“

„Paljugi mis öeldi,“ lõikasin ma. „Sinu asi on vidinaga toimetada, mina vastutan sõidu eest! Ümberpöörd!“ Ja tötsin arvuti tagaistmele.

Naine kehitas õlgu, lõi roostes ja sisepolstrita ukse kinni ning ronis solvunult taha. Aga mina avasin kaardi ja lülitasin GPS-i sisse.

„Vett ikka võtsid?“ urisin ma veidi aja pärast. Siis, kui juba palmidega palistatud rannateed mööda põhja poole lasime. Rohkem jutu alustamise pärast, ise olin ju kümneliitrise kanistri taha torganud. Aitab temalegi.

Vastust ei tulnud. Sisepeegli oli keegi ära kaksanud ja nii piilusin taha. Naine vahtis, kõrvaklapid peas, aknast välja. Et kui mina suhelda ei soovi, siis pole talle ka vaja? Tegelikult oleks tahtnud kogu asja kohta uurida – et ei tea, mis temale räägiti –, aga ise ma ta taha surusin...

Alguses panime asfalti pidi kümmekond kilomeetrit ja siis tuli kõrvalteele pöörata. Sisemaale, mägede poole. Maanteeäärne küla jäi seljataha ja varsti veeresime kitsal tolmusel teel kuivade põõsaste vahel. Või mis tee see oli, pigem loomarada. Jälle täpselt nagu unes... Troostitu kollakaspruun maaistik, mahajäetud ja elutu. Aeg-ajalt loid augud vedrudest läbi, nii et vana masin lausa raksus. Aga üldiselt, autoga panid mehed täkkesse. Mõlkis ja päevinäinud ta ju oli, seest tolmune ja juhiistme polster lõhki, aga kõik mis vaja töötas. Sellistega olin palju sõitnud. Nii et ehk polnud kokkusattumuses midagi erilist? Ja see võsa oli siin sisemaal ka tüüpiline, just nagu vihmaperiodist jää nud rõöpadki.

Diana istus ikka sõnatult ja ega ma enam rääkida saanudki. Rööbastes voolas vihmaperiodil vist oja? Tuli täitsa vaadata, et me ikka vastikult sügavaks kiskuvatel harjadel püsiks. Muidu võis isegi sellise puhtatõulise liikuriga kinni jäädä. Unes just nii läkski ju! Raisk, ja mis siis veel juhtuma hakkas... Neetud lugu, kuidas saab toimuv olla nii sarnane öise unenäoga?

Aeg läks, aga ümbrus ei muutunud. Vahel tuli suurte kivide vahel teona kui-va ojasängi pidi edasi venida. Poole tunni pärast näitas GPS, et hakkame kohale joudma. Põõsastik taganes ja veeresime mätlikule karjamaale. Või oli see pigem kõrb, mis vaid lühikeseks ajaks aastas kergelt haljaks tömbus? Eemal paistis paar väikest onni.

Nii, kus see asjandus on? Kuiookeani ääres laius lauge tasandik, siis siin algasid madalad mäed. GPS näitas, et mõnisada meetrit kõrgust juba. Kuivad põõsad

katsid nõlvu kui tokerjas karv ja selle võsa vahel hulkusid hallid pühvlid, puust kellad kaelas. Kui akna alla kerisin, siis kuuldus kõikjalt vaikset tuhmi kõlksumist.

Roolisin auto toigastel seisva osmikuni. Postide otsa ehitamisega hoiti siinmail koduloomad ja juhuslik tulvavesi eemal ning igasugu roomavate elukate vastu oli see ka hea nipp.

Kõik paistis klappivat. Jah, seal ta istuski. Pisike pikas vammuses kuju onni esikülje lahtisel katusealusel. Takseerisin meest huviga – nii et nõid... Ju üks neist paljudest Aafrika turismišamaanidest, kes nädalavahetusel maski ette tömbab ja siis midagi ebaselget lalisedes bussiga kohale sõitnud valgete ees ringi hüppab? Mõnikord olin agentuuri rahvast sihukestele etendustele vedanud. Alguses jättis isegi mingi mulje, aga pikapeale tüütas ära.

Prahist kokkulöödud teivasonni seinal rippusid igasugu imelikud asjad. Masid, kuivatatud linnutiiavad, trummid, kirjud nöörjupid, looma näoga puukepid – normaalset inimesel sihukest värti vaja pole! Aga maisemat varandust paistis ka: kausid, tööriistad ja kulunud riided.

„Nii, preili kallim, sinu soolo!“ hõikasin ma tahapoole. Ja pidasin ise hoolsalt ümbrust silmas. Stepking ju rõhutas, et edasine on köik Diana töö. Ei tea, kas see oli tõesti voodoo-mehe tingimus või kartis professor lihtsalt, et turvamehest tobu ei saa kaupa tehtud?

„Kohal oleme!“ märkisin ma uesti, kui tagant mingit liikumist ei kostnud.
„Tee äri ära!“

Huvitav, kas Diana teadis, millega tegu? Mind ju lihtsalt lollitati – kivi või satelliidisüdamik, meteoriit või UFO... Aga mis see minu asi tegelikult! Vaatan, nagu öeldi, et jamaks ei kisuks ja kõik.

Vastust ei tulnud. Pöörasin kannatamatult ümber ja nägin, et Diana on seljatoe najal. Vedel ja poolviltu, silmad kinni. Magas või?

„Diana, kohal oleme!“ Küünitasin tahapoole ja andsin plikale väikse tonksu. Aga tema vajus seepeale külili nagu tühi kott, ise näöst kaame. Ma ehmatasin muidugi ära, aga õnneks tundus vähemalt pulss normaalne.

Kurat ja põrgu – arvutiplikal pilt taskus... Aitäh kamraadid, väärts paarilise määrasite! Nojah, tolmu pärast hoidsin ju aknad kinni ja eks need vanad sõjaväekärud on teada – palav ja umbne, müriseb ja õõtsub. Kerge bensuhais ka. Diana amplua oli ikkagi konditsioneeritud ruumis arvutit vahtida.

Mida minestanud preiliga teha? Raputasin veel kord. Ei kõssanudki. Kurat, ära sõita või? No ei, peame ju mingi imevärgi saama. Ja Dianal on ilmselt raha kaasas. Mis siin keerulist?

Tõmbasin ta koti enda juurde. Seal paistis riidest pamp. Just – patakas raha

nööriga kokku seotud, kupüüride servad paistsid. Kuradima palju... Teen kauba ära, kütan kiirelt minema ja eemal toibutan plika üles? Vett önneks jätkub. Katsusin veel korra pulssi. Jumala normaalne.

Pugesin autost välja. Mees kükitas katuse varjus, nägu polnud hästi näha. Suur turban ka varjamas. Aga jalad ulatusid päikese käte – pruunid ja kortsus nagu muumial.

Astusin varikatuse ette, aga ei öelnud sõnagi. Küll ta juba teab, milleks tulime.

Mees vaatas mind pikalt. Ja lõpuks viipas käega kuuri poole, mille kõrval laual paistis puust kast. Kuubikujuline, pool meetrit kõrge. Astusin sinnapoolle ja õngitsesin taskust vaikselt loenduri; selle olin ise taibanud kaasa võtta. Vaevalt et nad midagi kiiritatvat Dianale ette sokutaks, aga mitte ei tahtnud kahuriliha mängida... Osuti lösutas nullis, ei kõssanudki.

Nii et lihtne äri – kast peale, raha mehele ning tagasi hotelli? Ja milleks kogu eilne komet, vaktsiin ja traadid-klemmid? Kergitasin kasti. Ehk kakskümmend kilo, Diana saaks hästi hakkama. Huvitav, miks mina puutuda ei tohi? Ükskõik, vaevalt professoripapa tahab, et imevidin siia jääb.

Laua all turritasid kuivatatud taimede puhmad. Ja hunnik konte. Aga see polnud enam minu asi, pigistasin sangad uesti pihku ja tundsin siis, kuidas need mulle äkki väikese elektrilaengu virutasid. Kast oleks peaegu maha pudenenud. Önneks kestis vaid hetke. Imelik – puust sangad ju. Staatiline elekter mingi või?

Pöördudes avastasin, et seisani vastamisi müraka tumehalli koeraapeletisega. Kust see nii hääletult välja ilmus? Aga siin ta seisis, võimsad esikäpad määrdunud liiva surutud, kere nagu mullikal ja suu... kurat, ma polnud nii ilgelt suurte hamastega koera elus näinud! Jöllitas mind ainitise pilguga. Kui püstolit vaja, siis kasti maha panna ei jöua. Tegelikult oleks parim kast koerale näkku visata – no kui ta ründab. Siis jõuaks tuki välja tömmata. Aga kui see asjandus miljardi maksab ja kukkudes katki läheb?

Väga ebatalvine koer. Siinsed penid olid ikka väiksed, luidralt kondised ja matala karvaga. Palav maa ju. Aga see oli pikakarvaline. Muidu tume, ainult silmade kohal valendasid kaks laiku, nagu topeltsilmad. Ja muudkui uuris mind, imelikult targa pilguga. Lasin tal vahtida ja lootsin, et mees kutsub koera ära. Aga ta kükitas palkonil elutult nagu kaltsunukk. Lõpuks joudis koer ise mingile otsusele, pööras ja kadus nurga taha.

Veider, tundus, nagu oleks just koer mind põhjalikult üle vaadanud. See oli imelik loom ja tema juures oli midagi viltu, aga ma ei saanud aru, mis. Olin äkki uimane, pea ei töötanud... Asi tekitas töesti mingit kiurgust või? Venivate prilli-dega pisike koomik ju mainis, et ajab hulluks... Jah, tundsin end äkki nagu eile

pärast süsti. Ja see ütlemata jabur tunne ei tatnud ka kaduda, et elukas oli mind just üle kontrollinud.

Igatahes oli tee lõpuks vaba, kiirustasin autoni ja tömbasin kasti tagaistmele Diana kõrvale rihmaga kinni. Naine hingas önnekse jumala rahulikult, täpselt nagu magaks.

Aeg raha üle anda? Pampu võttes jäi punane kohvrike uesti silma. Kui arvutiga pidi ka midagi tegema, siis see jääb igatahes ära. Maksan ja kaon kus kurat. Ja kui miski viltu läheb, siis teinekord valigu paremini, keda saata!

Läksin rahapatakaga varjugaluse juurde. Ei tea, palju väär maksab? Noh, küllap loeb üle, saan ka teada. Tahtsin pambu juba mehele pihku pista, aga ta viipas laua poole. Vaat mihiuke usaldus... Astusin sinna, aga nüüd juba pingsalt koera järele piiludes, käsi kabuuril, ja panin pambu lauale. Selle peale haaras nõid mingi pasuna ja hakkas puhuma. Tuttav viis – justkui flamenco või? Pagana imelik mees. Aga olgu, tehku, mis tahab, kaubad koos!

Mul oli juba auto ukselink peos, kui mees vilistas. Viipas uesti laua poole ja ma jahmusin – raha polnud enam näha, nüüd seisid seal pabertuutu. Müstika, hoidsin ju ümbrusel kogu aeg silma peal. Oligi mingi nõid või, tegi trikke? Või äkki koer – see liikus enne küll väga märkamatult. Kuradi peenelt välja õpetatud!

Ükskõik, kuidas pabertuutu lauale sai, aga näis, et see on kauba peale. Tegelikult tahtsin juba jalga lasta, tal see koerajurakas ka... Aga läksin ja võtsin ajalehe-paberist torbiku ikka ära. Seal paistsid kuivanud kibuvitsamarjade sarnased viljad ning paar äranässerdatud sigaretti.

Nõid oli vahepeal piipu suitsetama hakanud, valge toss hõljus varikatuse all. Kiirustasin auto juurde tagasi. Peamine, et Dianaga midagi ei juhtuks – plikal ju kullast ajud, need ei tohi kuuma käes ära küpseda!

„Christian!“ kostis äkki varikatuse alt.

Pöördusin rapsakuga – kust ta mu nime teadis? Nojah, ju oli siis öeldud.

„Jah?“

„Tule siia!“

Täiesti mõistlik inglise keel. Taevas küll, miks ta seda enne ei kasutanud? Ja hääl kõlas nagu tuttavalt? Ükskõik, põrgusse, ära tuleks juba sõita... Aga samas, mind polnud ju instrueeritud, äkki tuli suhelda? Mehest polnud mingit ohtu, aga koer – no temaga oli midagi viltu, tee või tina! Klõpsasin kabuuri salaja uesti lahti, astusin lähemale ning nägin siis lõpuks selgelt vanamehe kortsulist nägu. Ja see lõi rinnust öönsaks – Ramon, kunagine kaaslane erirühmast! Nojah, Ramon oli suurem, ja pealegi, ta oli ju surma saanud! Aga samad näojooned, kuigi rohkem kortsus.

„Tõsiselt armastad või?“ Ja viipas peaga auto poole.

Ma ei saanud hetkeks arugi, aga siis meenus Stepkingi jutt. Noogutasin „Nojah..“

Ta vaatas natuke aega vaikides maha ja ohkas: „Siis on hästi. Tead, see on väga oluline.“ Tõmbas kopsutäie ja ulatas piibu. Jumal teab, mis seal oli, mul polnud plaani proovida.

„Aitäh, ma ei suitseta!“

„Võta! Ma ju tean, et suitsetad.“

„Kust sa tead?“

„Ei tunne ära või?“

Ramon läks, võta või jäta! Tuli meelde öhtu, mil Ramon mulle just samasugusel ilmel oma kanepisuitsu toppis.

„Ramon, kurat, see ei saa ju sina olla! Sa said ju surma!“

„Suitsu pead ikka võtma. Muidu välja ei vea, vennas, muidu olete kõik varsti surnud.“

Ja ise muigas imelikult. Nii et mul kiskus sees ikka täitsa jahedaks juba.

No ja siis ma võtsingi selle piibu. Vastu igaugust loogikat. Ise ka ei uskunud, aga näed, käed võtsid. Jumal teab, mida ta suitsetas... ja ma pidin ju tolle miljardidollarividina turvaliselt tagasi viima. Aga ma ei saanud selle näo vastu! Piibust lõi vastu magus maitse. Kriipis kurgus ja mõne sekundi pärast juba virutaski vastu aju.

Hetk hiljem tundsin midagi kummalist – sees justkui nõksatas, nagu oleks mind tõugatud või vajunuksin kusagilt läbi. Vaatasin ehmunult ringi. Kõik näis endine, aga samas... nagu ei olnud ka? Maailm tundus uus, nägin nagu kõike esimest korda elus. Siis see tunne lahustus, jäi vaid kummaline mälestus, et olin seisnud valiku ees ja otsuse teinud. Ulatasin piibu tagasi.

„Ramon? Sa ei saa ju siin olla?“

Pisike kogu pööras silmad minule. Täiesti võõras pilk, harimatud vesised silmad; polnud kahtlust, et ta ei saa inglise keelest aru.

Mis siin õieti juhtus? Ükskõik, aeg kaduda! Kui ma ettevaatlikult ning suitsust uimasena – miks ma ometi tõmbasin, ise ka ei taipa! – ja kogu ümbrust korraga silmas hoida püüdes tagasi auto poole liikusin, juhtus midagi kummalist. Sain aru, et õhk on keset õue tihedam. Absurdne tunne! Nagu vastu tuult astuks... Aga tuult ju polnud, tolmusel maapinnal paistnuks tuulevinu kohe ära! Järgmisena tundsin maavärisemist. Vappumine kestis vaid sekundi. Ainult kerge tõuge – midagi nagu värahtas ja siis seisis kõik jälle paigal.

Autosse ronides märkasin, et kui enne oli tumerohelise plekk tolmuliiiva halli kihi all, siis nüüd paistis masin puhas. Teenistuses taoti konti, et auto juures tuli

alati ka väikestele ajadele tähelepanu pöörata. Pommide pärast treeniti. Kui min git juurde lisatud vidinat ei märganud, said karistada. See jäi lõpuks külge. Aga kuna olin ju kogu aeg körval, siis jäi üle arvata, et tolm vajus ise maha. Mootor töötas ja auto vibras. Vilets seletus, aga teist masinat valida polnud.

Upitasin Diana tagaistme najale püsti. Pea vajus rinnale, aga tundus, et tegelikult pole tal häda midagi. Lausa nohises, magas nagu süsti peale. Pale oli õnneks roosam kui enne. Jube veider minestus, sellist polnud ma eales näinud.

Tagasitee oli samasugune õodus nagu kohalesõit. Võinuksin vanduda, et veel hullemini roopas kui enne. Aga GPS kinnitas ka muidugi, et sama tee. Ja ütles, et mul oli onni juures pool tundi läinud. Ise poleks üle kümne minuti pakkunud!

Juhrides ei saanud enam auto puhtuse, aja kulu või Ramoni näo üle mõtiskleda. Põõsastiku vahel katsusin Dianat üles ajada. Pritsisin vett, nii et iste lainetas, aga tema ainult rapsis natuke ja magas edasi. Panin siis lihtsalt kodu poole edasi. Ja äkki käis peast läbi jabur mõte – nagu lahendus pikalt vaevanud probleemile! –, et see koer vist ei jätnud liivale jälgvi. Sülitasin vihaga põrandale ja pigistasin rooli kõvemini pihku. Idiootne mõte – ega ta muinasjutust tulnud!

Huvitav, mis kastis peitub... Äkki ikkagi kiirgab, lihtsalt minu loendur ei oska näidata? Suits võis ju uimaseks teha, aga veider tunne tekkis juba enne, kohe, kui kasti sülle sain. Korraks tuli juba mõte sisse piiluda. Diana ju magas, keegi ei näe. Ei tea, milline üks satelliidisüdamik on? Ah, on milline on, maksavad need kosmosevidinad kõik miljardi, parem ei hakka torkima!

“Christian...” kostis tagant.

Tänu jumalale, Dianal lõpuks pilt ees!

“Jah?” Ja maadlesin rooliga edasi, tee oli õodus.

“Ma ei taha taga istuda...”

Nagu ta seda ütles, tuli jälle uni meelde ja olemine läks hõredaks. Nõnda, punkt üks, Diana on üles ärganud ja tahab esiistmele. Rööpad on sellised, et kui sisse vajume, siis oleme kõhu peal kinni. See on siis punkt kaks. Onni juures juhtus igasugu veidraid asju ja ainult see neetud UFO veel puudubki... Noh, see ei lähe mitte – kükitagu aga tagaistmel!

„Pole seal häda midagi,” pigistasin ma läbi hammaste ja lasin edasi. Aga siis hakkas häbi. Iga lolli und ei pea tõsiselt võtma ja UFO-sid pole olemas! Meil oli korra salgas üks Roswellis töötanud mees, too naeris kõhu kõveraks, kui nende kohta küsisin. Nii et lasin hoo alla ja piilusin taha. Ja nägin, et Diana jälle teadvuset! Noh, arvutitüdruk küll, harjunud konditsioneeritud ruumis istuma, aga et ta nii örnake on?

“Ma tahan ette. See kast kiirgab.”

Vaatasin Dianat, suu lahti. Jutul polnud viga midagi, kahtlustasin isegi, et vidin pole tervisesõbralik. Aga Diana rääkis kinnise suuga ja oli ikka teadvusetu! Tähendab, asi on täitsa perses – silmad näevad mul üht, aga kõrvad kuulevad teist?

“Agent Thoresson!” kajas äkki läbi pea. „Tähelepanu, tähelepanu, siin agent Ragnar! Uus korraldus – asetage meid autos taha!”

Silme eest tõmbas mustaks. Kõik on läbi, nüüd räägib juba keegi, keda siin polegi! Niiske lurisev mehehäääl, täpselt nagu eilsel imeprillidega idioodil. Ei tulnudki nagu ümbritsevast ruumist, vaid imbus otse pähe. Meid – kasti mõtles või? Kas siis sellest ainsamast suitsumahvist, eilsest süstist või mingist kiirgusest – aga mul olid täiekalibrilised hallukad!

Vaatasin paanikas ringi. Auto seisus keset tihedat troostitut okaspõösastikku. Just nagu unes. Ah, põrgu see loll uni, palju hullem, et minuga rääkisid minestanud naine ja mees, keda siin polegi.

Hästi, tuleb rahuneda... Närvipingest on ennagi lolliks mindud. Oma kogemussest teadsin. Afgaanis eksisime kord lahingus ühe kamraadiga ära. Arvati surnuks, kopter viis rühma ära ja me redutasime kaks päeva ühe savilauda pööningul. Aga taliibid nägid, kui ära jooksime. Ja selle kandi omad olid igasugu jöleduste poolest kuulsad... Paarimees hakkas öösel läbi laepragude all sebivaid lambaid paluma, et nad meid üles ei annaks. Alguses tegi nalja, aga siis taipasin, et kuulis vastuseid ka. Kui lõpuks tagasi saime, siis lennutati mees ära ja rohkem teda ei nähtud.

Mida hääl ütles – et kast kirigab? Õnneks pole tõsi, enne mõõtsin. Tõmbasin loenduri igaks juhuks uesti välja... ja hea, et pükse täis ei teinud. Osuti hüppas üles-allu nagu segane, aeg-ajalt lõi põhja välja. Radioaktiivsus peaks ju nivoo peal püsima? Ah, tühja sest teoriast... Oleksid nad raisad hoiatanud, võtnuks käru sleppi! Kiirgusega kehtisid ju need kauguse ruudud – mida kaugemal, seda parem, ühesõnaga. Kuradile, raban Diana kaenlasse ja astun minema! Autost oli saanud ju üks neetud mikrolaineahi, milles me küpsesime nagu koogitaigen. Või, veel parem, lükkan kasti põõsa alla – ja mul suva, mis seal peitub! –, loobin eemalt liiva peale ja tulen õige varustusega järele. Distsiplineeritud võisin ma ju olla, aga lasta end vabatahtlikult surnuks kiiritada?

Ja siis äkki värises maa uesti. Ainult pisut, sõitvasse autosse poleks tundnud. Värisegu, palju kulub, see on praegu väike mure! Aga imelikul kombel lõi maavärin osuti alla. Just hüppas punases, aga nüüd mitte üks värelus enam, täitsa null. No see ei saa ju tõsi olla – radioaktiivsus ei kao hetkega? Aga mida ma ikka arvata oskasin, ei kiiritanud enam ja kogu lugu.

Ent häälde – äkki lihtsalt enda sassis mõistus rääkis? Ei, võimatu! Aga arutlused ei aidanud, tuli lihtsalt edasi sõita. Igaks juhuks tegin siiski, nagu hääl käskis:

tõstsin Diana ette ning venitasin rihma peale. Nohises ainult, susi teda söögu! Ja siis panin kasti taha, otse vastu luuki. Meetrike ikka meist mõlemast kaugemal. Äkki tuleb kiirgus tagasi?

Seejärel hüppasin rooli taha tagasi, ise taevast piiludes. Laotus oli önneks selge ja tühi. Ja siis haarasin telefoni. Harrys oli lubanud vaid hädaolukorras helistada. Noh, pilditu tüdruk oli raudselt piisav põhjus.

Pulkasid näitas, aga levi polnud – ainult undas imelikult. Kurat, miks raadiot ei antud! Kui see kast nii tähtis oli, siis tulnuks hoopis teistmoodi peale lennata. Õiged mehed, õige varustus...

„Anna gaasi, sul on konkurendid kannul!“

Käed tömbusid krampi. Sa issanda pühademuuna, kast rääkis Ramoni häälega! Kõlar sees või? Aga no ei, hääl ei tulnud kastist, rääkis ju vahetult, otse peas.

Juurdlemiseks polnud aega, tee oli jälle täiesti võimatu. Ja ma olin millegipärast nii läbi, et tegutsesin juba nagu unes. Peas vasardas, et tuleb lihtsalt edasi sõita ja kõik muu on saatuse tahe. Või jätkas ikka kasti maha? Indikaator näitas, et ei kiirga enam, aga ma olin justkui täitsa purjus – midagi pidi ju olema? Aga siis tuli jälle see mõte, et kui asjandus miljardi maksab ja ma ta ära kaotan – et mis siis näiteks pensionist saab?

„Näri vilju, vana!“

Ramoni hääl... No see ei saa ju mu enda mõte olla!? Aga kriitikaks ja kahtluseks polnud enam grammigi energiat. Tõmbasin tuutust kuivanud kribala ja toppisin suhu. Maitses mörkjaskibedalt ning kibedusest oligi abi, pilt püsisi ikka kuidagi ees. Aga pea hakkas valutama; aegamisi täitus otsmik justkui tulega.

„Tee suitsu, vana, aitab!“ kostis pea sees. Võta või jäta, Ramon mis Ramon.

Jöllitasin teed ja mõistsin, et olen seisma jäänud. Ilma et üldse taipaks, millal ja miks.

Panin suitsu ette, hullemaks nagunii minna ei saa. Ja valu andiski pisut järele. Sama segu mis nõia piibus – ma ei tea mis just, aga kindlasti mitte tavoline tubakas.

Vajutasin uesti gaasi ja siis lõpuks hakkasid kaugel eespool teeäärsed puud kumama. Aga ühe kurvi peal tekkis tunne, et meie tolmusabale lisaks on taga veel suurem lisaks. Litsusin kuivanud mülgaste vahel edasi, ja kui tuul korraks meie pilve kõrvale viis, siis nägin selgelt. Läbi hajusa tolmu kumas kuuerattaline MRAP! Olin selle pilliga liiga palju sõitnud, et mitte ära tunda. Sõjavägi? Mingid mässulised? Nüüd hakkas kiire, masin seal taga võis neist rööbastest iga nurga pealt üle ja läbi lasta...

Olid need jälitajad kes iganes, aga hiljaks nad jäid, sest viie minutि pärast pöörasin asfaldile. Ja tundsin äkki uesti maavärisemist. Aga mul oli juba kama, pilt

küll juba servipidi tiirutas nagu, aga suurel teel oli lihtne kihutada, siin pole neil eelist. Ja üldse, masinat äkki nagu poldki enam. Pressisin gaasi, nagu tahaks läbi põranda suruda, ja siis veeresime hotelli värava vahelt sisse. Ei mäleta, et see koloniaalstiilis kolakas oleks kunagi nii armas olnud! Ja kulunud putkades konutavad kohalikud püssimehed. Esimest korda mötlesin, et nad ongi asja pärast.

Kogu värk tömbas mu nii kuivaks, et kui auto lõpuks seisma jäi, siis pöörlesid ringid silme ees, maapind kõikus ja okse mulksus kurgus. Harrys jooksis õue, Stepking kannul veeremas, ja küsimusi tuli kui rahet. Aga mina näitasin neile kasti ja ikka veel teadvuseta Dianat ning vajusin asfaldile. Sest nende taga oli veel miski ja see jooksutas mõistuse kokku.

Välisukse kõrval seisim kummist naine. Eest avatud naiste sõjaväevormis, mingi suur must kabuur poolpõiki üle täispuhutud tisside. Ja kaugelt näha, et mitte inimene, vaid lihtsalt üks ilge punnsuuga täispuhutav asjandus. Ajas käed puusa, lasi pea mötlikult viltu ja jõllitas mind ainiti oma vakstule värvitud silmadega. Siis sulasid need aeglaselt üheks kokku ja sellega mu pildiseeria lõppes.

* * *

Uuesti teadvusele tõi mu püssilask. Küürutasin kuivas kivises siseõues savist osmikute vahel ja üle hoonete paistsid mäed. Kollakashallid harjad näisid siinsamas, kaardusid lausa küla kohale. Kõrvalosmikusse jooksis kuul ja tolmuseid pilpaid pritsis laialti. Siis kandus kaja mägedelt tagasi, täitis õue veel korraks. Tõmbusin kägarasse, veeresin majanurga taha ja avastasin, et önnekos hingeldab kõrval Ramon ning temaga on korras.

Napilt läks. Tundus ju, et küla on tühi, kõik majad kammisime läbi. Olime Ramoniga super hästi lastavad, kuidas üldse vedas? Taliibid olid siin kindla käega.

Lask tuli üle õue, armetult uppivajunud madalast laudast, mille uks kõlkus ühel hingel – enne kontrollisin ise ruumi üle. Redutas heinahunniku all nurgas ilmselt.

Ramon vaatas mulle otsa. „Granaat?“

Kes seal end peitis? Või oli neid rohkem – naised-lapsed pugesid vahel hirmuga igasugu hiireaukudesse... Ükskõik, meid tulistati sealt, siin ei saa haletseda.

Noogutasin ja kümme sekundit hiljem siis raksatas. Piilusin. Lauda katus oli madalamal kui enne ja kõikjal oli puupuru, aga uksest sisse ei lennanud. Ju tal käsi ikka värises veel... Kärgatuse kaja vajus mägede vahele ja hoovi täitis uus vaikus.

„Veel üks?“ sosistas Ramon. „Või hiilime?“

„Kiiret pole.“ Piilusin ringi. Kedagi polnud näha. „Oota. Äkki sai keegi haavata, siis peab varsti liigutama...“

Minuti pärast laudas kolksatas. Keegi püüdis kinnikiilunud siseust lahti lükata ja lõpuks astus välja hõlstis kuju. Naine! Või naiseriietes – pikk põlvini ürp, selle all kottpüksid. Kuju vaatas ringi ning tuli siis vaarudes üle siseöue. Saigi haavata?

Siis tegi Ramon lollilt. Tõusis, arvates, et pole ohtlik. Aga kui ta end püsti ajas – hetkel, mil põlved olid ametis tõusmisega ja käsi maas, haaras naine püstoli. Riiete alt, uskumatult kiiresti. Olin just ringi vaadanud ja siis nägin juba, kuidas käsi relva tagasilöögist jõnksatas. Venelaste Makarov? Võimas, aga ebatäpne. Sellepärast ei saanudki enne pihta. Kõlksatas ja Ramon vajus maha.

Mul käis automaat üles, aga tema püsits püstoliga, kiilus kinni. Hetk venis – vaatasin nagu aegluubis, sõrm päastikul, kuidas ta lõpuks kuuli rauda sai. Rätku vahelt nägin silmi ja korraks tekkis veider tunne, et need juba teadsid oma saatust... Käsi tõusis ja siis polnud mul enam valikut, automaat nõksatas ja ta vajus sõnnikuga ülekülvatud platsile. Maailma lihtsaim sihtmärk, must siluett heoranzī päikeseloojangus kumava mäekülje taustal. Õppemärklaud.

Aeg liikus paigast. „Ramon, said pihta või?“

„Kiivrit riivas...“

Võtsin granaadi ja viskasin, ta ju alles uimane. Saingi uksest sisse ja siis oli laudast järel vaid hunnik tolmuiseid savitükke, kive ja halle pilpaid. Kui see üldse laut oli... Armetu risu, tüüpiline siinsetes vaestes mägikülakestes. Vahel ei taibanud, mis inimeste ja mis loomade tarvis, kõik ühesugused. Aga kui keegi seal end veel varjas, siis nüüd lamas ta rusude all.

Astusin laiba juurde. Sinistes kottriietes keha keset sõnnikutolmu. Kopsu sai, külje alt tuli helepunast verd. Mõni ime, M4 polnud tema teise maailmasõja aegne püstolikobakas. Kergitasin peakatet. Vana naine. No miks ta alustas, sõjapidamise võiks meestele jäätta.

Vajusin müüri äärde koitanud pingile. Päikesest körbenud tolmuine laud lihtsalt. Sitt tunne. Ikkagi oligi naine. Kohalik, ehk terve elu sama pingi peal istunud?

Enam ei juhtunud midagi. Küla paistis jälle inimtühi, võib-olla oligi tema ainuke mahajäänu. Teised meie mehed jöudsid kohale ja rühmaülem vaatas laiba üle. Lükkas nagu looma jalaga selili. Kõhu all paistis püstol. Makarov jah. Kortsus nägu vajus minu poole ja pikad hallid juuksid kukkusid silme eest.

Pagan, alles elus? Silmades oli säde, meie pilgud kohtusid ja siis juhtus midagi otsata veidrat – miski minus ütles, et tunnen teda. Võimatu, ma polnud siin varem käinud. Ja kui olekski – külanaised olid kolgastes silmini kaetud.

Lõin pilgu maha. Tunne haitus, aga ebamugavus jäi. Lõpuks tõstsin silmad ja nüüd oli juba kõik. Õnneks, surmale oli ta nagunii määratud. Hea, et ruttu suri, ei oleks tahtnud vereloiku piinlema jäätta. Aga nagu jahilooma üle lasta ka vastik. Kummardusin ja vaatasin elutusse näkku. Parema kulmu kohal vonkles suur punane poolkuukujuline arm, köver nagu türki mõõk. Vajutasin klaasistunud silmadel peale.

Aga korraks kogetud tunne ei lasknud lahti. Hetke vältel olin teadnud, et tunnen teda. Ning mitte ainult teda, vaid kogu seda küla siin, pisidetailideni! Mada-laid majasid, iga viimast kui kidurat loomade sügamisest läikima hõõrutud koorrega puud. Kohisevat mägioja ja suurt kivirahnu vees, kus istuda andis. ... Et kõik on omane ja ma oleks siin justkui terve elu elanud.

Töusin ja raputasin pead. Lollikas võis siin mägedes minna – kuumus, tolpm, talibandid! Kurat, vist hakkasin sõjapidamisest väsim... Kümme aastat juba. Tegelikult, täna läks halvasti, võbin käis asja juurde. Vedas, et Makarov. Olnuks Kalašnikov, siis kuivaks Ramoni veri praegu siin tolmus.

Istusin, vaatasin laipa ja vajusin tuima letargiasse. Pisike pruun lind siristas kivi otsas, aga ma justkui ei kuulnud, ainult pilt oli nagu. Mehed viskasid pikali, ootasid helikopterit, katsusid nalja teha, aga mina vajusin üha sügavamale.

Kui aus olla, siis öösiti poolunes olin enne ka seda tundnud – et tean kogu seda Afgaani mägiala justkui liiga hästi... Et ma ise olengi afgaan, elan mägikülas ja käib söda... Neetud, nüüd tuli juba keset päeva ka! Küsiks mingeid tablette, äkki aitab? Kurat, aga see tähendab ju... – ei, raiisk, nii otsas ma ka pole! Saadavad veel ära...

Mägede vahel kajas kopterimüra. Töö tehtud, aidaa, saan mõne vaba päeva! Öeldi ju, et see küla oli viimane vastupanupunkt. Inimtühjana jäi maha, aga eks imbuvid tagasi... Või oligi viimane elanik? Ei tahtnud talle enam pilku heita, las rühmaülem otsustab, mis temaga teha. Või kas üldse midagi.

„Ei kuule või, Chris?“

Vaatasin ülema imestunud näkku. „Mida?“

„Kolmandat korda juba ütlen, et läki lagedale, siia ta ei maandu. Magad või?“

Raputasin end letargiast üles ja lonkisin teiste sabas hoovist välja. Aga siis ei saanud, jäin seisma ja vaatasin õue. Laut katki ja põleb. Majal uksed pärani, koe-raniru niuksub esikus ja väike tolmustes riites naine lamab vereloigus, käed laiali. Justnagu ristilöödu. Ei tea, kas koer sööb tal varsti näljaga näo ära?

Ronisin kopterisse ja vajusin ukseaugu kõrvale istmesse, automaat käes. Pool-viltu sügavikku vajuv küla näis nii tuttav, et aru ei saa, mis toimub. Laudad ja loomaaedikud. Neli maja ja sada meetrit kõrgemal ojast kõrvale juhitud haru, mis

lauda juurde vett viib. Võib öelda muidugi, et kišlakid olid kõik ühte nägu. Aga miks just see niisugust tunnet tekitas? Polnud see mul esimene küla maatasada teha, neid oli juba lõputu arv.

Südames lõhkus raske äng. Kui majad lõpuks mäekülje taha jäid, siis vajus teadvus musta hägusse kokku. Ja miski väänas keha, käsi ja lõugu.

* * *

Kui ma lõpuks uuesti valgust tajusin, tuli see valusa kitsa kiirena otse silma. Teravustasin pilgu ja nägin sinaka vihuga taskulampi. Keegi uuris mu silmi. Ja koos sellega voolas teadvusse üks teine olevik. Ma polnud enam sõdur Afganistanis, see oli möödas. Olin Aafrikas. Aga mitte oma toas – hele kõrge valge lagi?

„Kas sa kuuled mind?“ Võõras mees lasi lambi alla. Meie arst ta polnud. Heitsin pilgu ruumile. Voodi kõrval riilitega klaaskapp, teisel pool metall-laad ning selle... defibrillaator, elektroodid lahti! Taivas, ega seda ometi minu peal pruugitud?

Tundus, et leban esimese korruuse haiglatoas. Siia sattusin harva, paar korda olin üle ukse kiiganud. Päikesekiired heitsid läbi sügava aknaorva kivipõrandale särava triibu ja hõre tolm tantsis valgusejoas. Oota, aga seda külge valgustas ju hommikupäike? Kaua ma siin lamasin?

„Jah,“ pomisesin ma. Suu kuivas.

Arst astus kapi juurde, korjas süstlad pihku ja kadus ruumist välja.

„Siis on hästil!“ Harryse hääl. Tuli selja tagant, sealt, kuhu pilk ei küündinud. Naine vedas valge tabureti voodi kõrvale ja istus.

„Christian, hea, et... hea, et lõpuks on kõik korras.“ Harjumatult sõbralik toon – ega ometi mitte isegi süüdlaslik? Peened veretud sõrmed pigistasid tabureti äärt. „Meil oli valeinformatsioon. Stepking arvas... Ühesõnaga, või õigemini, Diana sai enne natuke rahustit, sellepärast... Aga poleks arvanud, et... Ühesõnaga, nüüd siis teate. Aga palun rääkige mulle, mis juhtus, kõigest, mida mäletate!“

Täنان, väga informatiivne! Et Dianale anti rahustit – ja see on kõik, mida mulle ära räägitakse? Aga mina laulgu kõik otsast lõpuni ette. Kummist naine ka või? Ei, aitäh!

„Midagi ei mäleta. Oli kõrb ja üks mees...“ pomisesin ma.

Naine vaatas mind uurivalt. Kuradile, uurigu! Minu luulud jäävad minu teada. Kui ei taha, siis ärgu rääkigu, mul pole selle kõigega enam asja, soolaku oma kastiisse, kui soovivad.

„Aga mina?“ küsisin igaks juhuks. Ja katsusin uimast häält teha. „Olin nagu purjus...“

„Vaadake...“ Naine neelatas ja vaatas koridori poole. „Tundub, et see on üks väga veider asi, mis te ära töite. Professori andmetel... ühesõnaga, sel võib olla... ütleme, psühhoaktiivne mõju. Sellepärast teid valitigi, Chris, et olete... ee... stabilne. Üks meie inimene enne proovis ka, aga ei tulnud välja...“

Olgu, tore, et keegi midagi selgitas. Professor ei pidanud kindlasti silbi vääriliseks. Tööriist töötas, väga hea, aga miiks seda riista endaga tagantjärele arutada? Tubli haamer, loid naela seina.

„See mees oli šamaan,“ sosis tas Harrys, selline nägu ees, nagu avaldaks ilmatu suure saladuse.

No küll nüüd laksas uudise! Selge see, ma polnud elus nii veidrat vanameest näinud. Et ta vahepeal Ramoni näoga oli – või et ta vahepeal justkui oligi Ramon ise? –, selle jätsin enda teada. Pole vaja, et läheb nagu lammastega lobisenud kunnagise kamraadiga Afgaanis. Aidaa ja ärasöйт. Ei tea, kuidas siis pensioni arvestatakse?

„Kalurid andsid kasti talle,“ jätkas Harrys. „Ja siis hakkasid jutud levima. Siin töötas üks saksa antropoloog, kes rääkis, et kohalikud kogunevad ja näevad kõik avasilmi und... ja mitte et igaüks eraldi, vaid et kõik on kuidagi seotud. Mingid maailmad tekivad ja kaovad, sinised valguskerad sähvivad ja... Temast oli raske aru saada. Aga ta ütles, et võttis riitusest osa ja kohtas oma surnud ema. Teised, muide, olid samal ööl majas valget vana naist näinud.“ Naine ohkas ja vaatas kramplikult oma madalates vanamoodsates kingades jalgu. „Eks nad mingeid hallutsinogeenseid taimi seal suitsetavad...“

Harrys vajus kössi. Tühja temaga. Aga üks asi tegi küll huvi. „Keegi saadeti enne meid veel kastile järele?“ uurisin ma.

Naine oli tükki aega vait. „Ma ei tea täpselt, aga midagi läks vist valesti,“ alustas ta lõpuks. „Mingist suurest koerast räägiti ja... jah, kujutage ette, ta ütles, et ema arvates korraldas riitust tegelikult üks koer...“ Harrys vangutas pead. „Ah, ta oli voodoost juba nii segi, et mõistlikku juttu enam ei ajanud. Nägi seal tulnukaid, kes selles samas kastis elama pidid. Vannutas mind, et keegi ei tohi kastile ette valmistamata ligi minna. Sakslane seda nõida vahendaski.“

Harrys ohkas, vaatas maha ja jätkas.

„Ühesõnaga, tema pidas seda kasti ülitähtsaks ja Hamiltoni kaudu tuli teade, et asi tuleb ära tuua. Et see ongi maailmatu tähtis... Stepkingiga võeti üleeile ühendust ja ta tegi Dianaga mingi plaani. Detaile ma ei tea. Olgu, kuidas oli, ehk on kõik õnneks nüüd lõpuks korras!“

Kuulasin ja tundsin, et miski ei sobi. Mis kuradi voodoo ja tulnukad – ta oli ju üdini ratsionaalne naine! Jälgi segavad või? Aga šamaani nõiakast, mida ei tohi puutuda, oli ju samas liiga absurdne jutt ametliku legendi jaoks! Ja mis kõige arusaamatum, mulle tundus ju ka, et kast rääkis...

Tegelikult, Harrys oli täna väga kummiline. Hirmus sõbralik ja kuidagi usalduslik. Äkki jättis asju enda teada? Näiteks, et mingi kiirituse töttu on mul varsti tervis läbi... Süümekad? Aga ei – siis poleks Dianat saadetud, tema polnud tööriistakolakas, tema maksis sama palju kulda, kui kaalus.

Kõige õigem oli mokk maas hoida ja kuulata. Lobisegu, kui tahab, aga mina ütlen, et ei mäleta midagi. Rõõmustagu, et vidin käes, jätku mind rahule ja olgu aamen kogu teemaga! Katsusin end istukile ajada ja sain aru, et luud-kondid terved ja keha kuulab sõna.

„Puhake,“ märkis Harrys heatahtlikult. „Aga ärge täna kaugele minge. Oma vabad päevad saate kätte alates homsest. Eks nädalavahetusel ongi ju linnas rohkem teha!“

Viimane lause kõlas juba täitsa tuttavalt, natuke sapiselt. Vihjas mu nädalalöpu naisteringidele, hais ninas, jah? Aga kelle asi, mida ma vabal ajal teen!

„Eks loen midagi...“ kohmasin ma leplikult.

„Õige,“ noogutas ta sõbralikult ja küünitas helisema hakanud telefoni järele.

Torust kostis närvilist häält, aga sõnu ma ei eristanud. Ta kuulas ja üritas rahuistada: „Ka meile teevad konkureandid muret. Jah, Thoresson rääkis suurest masinast... Aga siin on kõik korras ja turvaline, kast on valve all.“

Harrys vilksas minu poole vaadata, tōusis ja kadus koridori. Ei tahtnud valjusti edasi rääkida. Aga mina jäin lollilt lamama. Mida – hääl rääkis autos ju ka konkurentidest? Ja mina polnud mingist suurest masinast iitsatanud. Või sonisin vahapeal? Aga üks asi täitsa rabas – kui muti antropoloogi-juttu uskuda, siis polnud ma ainuke, kes kasti kõrval hääli kuulis.

* * *

Öösel nägin kõike uuesti unes: mägiküla, tulistamine, vana surev afgaanitar. Ammune asi, aga näe, ei jäta rahule. Ikka kollitas vahel. Ma olin inimesi tapnud – kümme aastat lahinguid ju –, aga enda teada ainult mehi. Nii et see naine oli midagi muud, tema oli eriline.

Mäletasin hästi ka öhtut kasarmus. Poisiohtu Ramonile mõjus kiivri pihta saamise sandisti. Konutas nari peal ega tahtnud filmigi vaatama minna. Mul polnud ka tuju, jäime kahekesi maha.

„Chris, haavata oled saanud kunagi?“ Käänas end voodi äärele istuma ja piidles mind. Oli viimase pooltunni lihtsalt niisama lösutanud, tummalt lage jöllitanud ning ei kannatanud enam vaikust välja.

„Ei.“

„Mitte kunagi? Sa oled ju igal pool käinud...“

„Õnne on olnud.“

„Kuradi lugu... Ma ju ka tegelikult ei saanud täna. Aga kümme senti allapoole... ja oleks näkku matsatanud. Kraabiksite mu pead praegu kulbiga kiivrist välja...“

Lasin ajakirja alla. Ramon koogutas voodiserval nagu kana, näost kaame. Teadsin seda tunnet, see tuligi pärastpoole. Kui kõik uesti silmade eest läbi veeres, siis alles jõudsid hirmu tundma hakata.

„Loe või vahi telekat,“ soovitasin ma. „Mõtle muule. Näiteks naistele! Sellistele plikadele, et keha läheb kangeks... Kurat, mõne sihukese ajakirja siit ju ikka leiab... See aitab!“

„Kuidas ma saan sellele mitte mõelda?“ Ramon jöllitas mind punaseläikeliste silmadega. „Kiivri matsatus on pea sees tunda. Oksele ajab, raiisk!“

„Kui pildid ei meeldi, siis vaata midagi muud,“ venitasin ma hapult. „Või oksendagi, kui oksele ajab, kurat! Tee kasvõi suitsu, aga ära marineeri tegevuseta.“

Jah, mida iganes, aga voodis lage vaadata ja praadida – see oli kõige lollim. Ta oleks just pidanud kinno minema. Ajule tuli tegevust anda, ei tohtinud mõtlema jääda, mis võinuks juhtuda.

„Just, suitsu!“ Tõusis ja õngitses seljakotist sigaretipaki. Ma ei teadnudki, et ta suitsumees on. Aga ega vist eriti polnudki? Paki kulunud külg näitas, et ammuilma kaasa tassitud. Ju tömbas ainult erilise häda korral.

Minut hiljem hõljus kasarmuurumis sinakashall vine. Keerutas end vaikselt edasi nagu udu soo kohal ja valgus lõpuks minu asemele. Tõmbasin vastumeelselt ninaga. Suits mulle ei istunud. Ja siis äkki taipasin. Mida kuradit? Ajasin end ropsuga voodiservale.

„Mida sa seal kimud, kuradi mees?“

Kanepi lõhn! Kas ta kurat ei tea, mis tehti meestega, kes sellist værki tõmbasid?

„Anna andeks, Chris... Või ma ei tea, kanna ette, kui tahad...“ Ramon oli süüdlaslik, aga otsustavust täis. „Raiisk, mulle lihtsalt on seda praegu vaja, saa aru, mees! Ma ei tea, millest sina tehtud oled... Aga mulle on vaja, mõistad?“ Ja istus kulunud maika väel koiku serval ja imes himuralt täitsa tavalise välimusega sigaretti. Oli kanepi tubaka asemele toppinud. Või tegi tubakaga segi, ei mina nende kannabistide trikke teadnud...“

Mida temaga teha? Tegelikult, pole vist minu asi. Siia ei tule enne tundi aega keegi. Siis on hais kadunud, aknad palavuse tõttu lahti ja õhtutuuleke keerutab

kardinates. Ja kui keegi haistabki, siis mina magasin ega tea midagi. Olin Ramonist kümme aastat vanem, aga mitte ta lapsehoidja. Tegelikult, ajalik mees, tema peale võis kindel olla. No siiani oli võinud, vähemalt. Täna sai ka normaalset hak-kama, isegi pärast kiivrilaksu. Alles nüüd kukkus kokku.

Tükk aega ei juhtunud midagi. Sirvisin suvalist ajakirja, õuest kostis mainade häälitusi ja lennuvurinat ning kusgil kaugel sõitsid rasked autod. Ju toodi varus-tust. Ja siis äkki kuulsin, kuidas Ramon nuuksatas.

Ajasin end tigedalt istukile. „Noh vennike, vesi väljas?“

Just selle kuradi vesise mõju pärast ma kanepit ei sallinud. Olin näinud, et see tegi mõnest mehest vahel nartsu.

„Lihtsalt mõtlesin, et mis ema oleks ilma näota poega vaadates tundnud...“ Ramon kössitas voodis, kiiver süles. Kuul oli maskeerimisriidest tüki välja löönud, see lipen-das tal sõrmede vahel. „Tead, ma tunnen, et surm on ikka veel kusgil siinsamas... Kusgil seal hallides mägedes... Ootab mind, luurab... ja saab nagunii lõpuks kätte... Mu saatus on vist siia jäada. Just nägin unes, et surmaingel tuli. Üleni valge... nagu mingi lind või... või ma ei tea. Ütles, et ma suren varsti meie oma mõõga läbi...“

Ramonit hääl kõlas täiesti tühjalt. Tühjalt, nõrgalt ja allaandnult.

„Mis sa kimud seda suitsu siis, kurat võtaks, kui vastu ei pea!“ Olin äkki Ramo-ni voodi juures, rusikad püsti. Vahkviha täis. Raisk, peksan selle koerapoja praegu üles! Nagu mul endal poleks raske ja nüüd on tema siin oma magusalt haiseva suitsu, äranutetud näo ja imala surmainglijutuga. Kuradi kollanokk!

„Mees, kui veel seda pakki näen, siis, raisk, hoolitsen isiklikult selle eest, et kaod siit esimese lennukiga! Selge? Ja kus meil need mõõgad veel on, kuradi kusiste pükstega idioot!“

Tundsin, kuidas käed raevust værisevad ja hääle kähedaks tömbab. Kurat, olin ju ise ka täna midagi väga imelikku tundnud. Midagi, mis siiani sees kollitas. Selle vana naise nägu... Surija pilk ja minu enda imelik äratundmine... Aga ma ei ha-kanud sellepärast veel kanepit pahvima ja nuttu löristama! Mingi distsipliin pidi olema, teisiti siin elada ei andnud.

„Chris, anna andeks...“ Ramon tömbus küüru nagu poisike. „Ma lihtsalt pidin... Aga sa oled ju ise ka lollisti pinges, ma näen ju. Tõmba üks mahv, see aitab, ausõna!“

Ramonit silmad olid meeleteites. Ja siis ma võtsingi. Ise ka ei uskunud, aga võt-sin. Aju ei uskunud, aga käed võtsid ja panid äranässerdatud jupile uuesti tule otsa.

See oli lihtsalt tolle naise näo pärast, tema silmades kustuva pilgu pärast – mui-du poleks seda eluilmas juhtunud! Keset operatsiooni, vastu igasugust elementaar-set korda. Aga ma lihtsalt ei suutnud seda nägu enam endas hoida. Ajakiri kah ei aidanud, ma ei teadnudki, mis ajakiri see üldse on, mis sest, et hoidsin käes ja

silmad kompisid ridu. Aga mingil hetkel vajus rinnale ja ma mõistsin, et ei suuda enam vaikides lage vaadata ja igas laua oksakohas surija nägu aimata. Vana nägu ja rinnast tumedale riidele immisestat punast laiku. Abitult laialti vajunud kortsulisi käsi. Tolmuhalli liiva nõrguvat verd. Ning see neetud suits oli ju käeulatuses...

Suits oli tihe ja magus. Kõrvetas bronhe ja virutas nagu haamriga vastu aju. Kust kurat Ramon seda üldse sai? Aga noh, siin polnud keeruline, kohalikud ju igal pool kasvatasid. Küllap mõni abipersonalist müüs... Või vahetas kraami vastu. Lihtne, pakk konserve näiteks ja tuututäis rasvakalt tumerohelist valge kirme-ga õiepuru vastu. Mina olin eemale hoidnud, aga Ramon polnud ainus, kes salaja kaupa tegi.

Andsin suitsu tagasi ja vajusin voodile. Tõesti leevendas. Maailm hakkas lainetama ja õnnelik rahu imbus südamesse. Linnulaul akna taga valjenes ja seda sai kogu maailm täis. Virinad ja viled kõlasid nagu siinsamas ning möödasõitvate varustusemasinate tüütu bassihääline mürin transformeerus meeldivaks, vibreeris käeulatuses. Isegi needsamad mind enne ängiga tätnud laelauad moodustasid imelisi värelevaid mustreid.

Pidi ikka kange kraam olema! Aga eks ma olin töesti ise ka lollisti pinges. See vajus kaugemale, olin äkki pagana väsinud, aga õnnelik. Mõnus rahulik lainetus lõi pähe ja keha lõtvus. Sedavõrd, et tundsin, kuidas lausa kaalutuks muutun. Ja siis, ootamatult, kerkisin justkui iseendast välja. Keha oli ikka reformpöhjaga voodil, aga teadvus auras välja nagu vesi riitet. Hõljasin õhus, voodi ja lae vahel.

Äkki valgus pähe imelik teadmine. Ilma hoiatuseta, hetkega. See teadmine oli nagu kiskja; ta oli mind jälginud, ta oli mu järele terve pika päeva hiilinud. Ja nüüd, kui ta avastasin, oli juba hilja. Sellel kanepit täis tühjusemomendil hüppas ta mulle kallale. Ma ei suutnud end kaitsta, hetkega löödi mulle mürgised hambad kuklasse nagu ämblikuvörku kukkunud kärbsele. Ja ma olin kadunud, olin äkki teises maailmas.

See teadmine ütles, et vana naine oli mu tütar. Uskumatu, absurdne ja siiski kindel teadmine. Tundsin, et timesinistes kottriites naise ja minu vahele oli jäanud side. Või ei, see side oli alati eksisteerinud, aga sähvatas nüüd ergama nagu nabanöör. Surnud naine rippus äkki minu küljes ja ma ei saanud temast enam lahti. Äkki teadsin, et kunagi, mingis muus reaalsuses, unes, teises elus või milles iganes, olin ma elanud sellessamas tolmuses mägikülas sogaselt tormava jõe kaldal ja see naine oli mu tütar. Ma ei tea, kuidas kõik lõppes, aga vist aimasin juba. Kanepisuits sosistas, et üks must vaikus varitses kord mägede vahel ja lõi kuuliraksatuse-na rindu. See väike kandiliste savimajadega küla oli minu koduküla.

Tunne oli nagu teerull. Söitis üle, pressis ja muljus. Kerge olek kadus, keha muutus tinaseks ning rinnus surus. Ja raske oli hingata. Siis hakkas kellegi käsi lõua-

pärasid väänama. Ebamugavalt, järelejätmatult. Mu lõug oli kellegi peos, aga mina olin millegipärast jõuetu ja väike ja keegi muudkui väänas halastamatult. Ja ma ei saanud end kaitsta. Laelauad ei olnud enam öhulised ja kerged, nende tumepruunis toonis kumas vere punakas läige ja see voolas nagu mürk seine mööda alla.

Kui ma selle tunde alt välja sain ja uesti ümbrust tajusin, siis mängis ruumis muusika. Ja Ramon tantsis. Üksinda, aeglaserd ja keskendunult. Hispaania muusika. Hispaaniakeelsest maailmast ta ju tuligi... Peruust vist? Jah, kuigi juuri oli tal oma jutu järgi pool Lõuna-Ameerikat täis. Muusika imbus välja pisikesest mustast transistorist ja täitis toa nagu lavatäis orkestrit. Flamenco? Ramon tantsis, tõsistelt ja keskendunult ning ma nägin, kuidas see kummaline tants teda tugevamaks muutis. Tegi aeglaseid pöörlevaid liigutusi ja plaksutas häälletult kätega. Ja oli jälle rahulik ja õnneliku näoga.

Lamasin asemel ja jöllitasin, kuidas ta voodite vahel liigub. Hetkiti näis, et see polegi enam tants, pigem mingi võitluskunsti rituaalselt sujuvad liigutused. Ta justkui ehitas end üles, ravis kiivrit riivanud kuuli haava. Sest kuigi keha jäi terveks, polnud kuul mööda läinud.

Mingil hetkel Ramon viipas ja ma avastasin end tema kõrvalt, tegemas neidsamu liigutusi. Ja siis me tömbasime veel suitsu ja maailm läks täiesti kummalseks. Teistsuguseks. Kasarm transformeerus ebamaiseks, sellesse ilmusid uued ruumi-mõõtmed. Asjad elasid ja vibreerisid: seinad, voodid ja kapid ei olnud enam tahked ja elutud mööblitükid, vaid pulseeriv kiirgus. Kõik asjad olid äkki omavahel seoses ja ma nägin neid seoseid nagu üksteisest läbivajuvaid värvilisi vörke. Või nagu loore, öhukesi riidekangaid, mis kogu maailma enda sisse mässisid, millest maailm koosneski.

Astusin uimasena akna juurde. Päevast oli saanud öö, äkki, nagu lõunamaadel ikka, ja öös tiirutasid helendavad putukad ning huikasid linnud. Hiigelsuur oranž täiskuu vedas end piki tumeda sakilise mäestikusilueti serva üles garnisoni kohale ja sügavikuna mustjassinises taivas süttisid üksteise järel tuhanded helendavad tähesädemed.

Sellel õhtul õppisin ma kanepit suitsetama. Ja tantsima. Kunagi ammu Rootsis oli mind koos klassikaalastega vägisi tantsutundidesse aetud. Tantsuõpetajal ei õnnestunud see terve talvega, aga Ramon pani mind veerand tunniga tantsima. Ei, mitte mõnda kivistunud sammudega seltskonnatantsu, mille ehk keegi valgete lokkidega Austria keigar kunagi ajalukku jäädvustas. Ramon õpetas mulle liigutusi, millega välja pesta asjad, mida sa enda sisse ei tahtnud. Ja seda, kuidas neid tundeid, mida tahtsid, sai tantsuga lökkele puhuda – nagu töusev öötul puhub kustuva lökke söed uesti heledalt miilama. Ja ma sain aru, et see ongi tantsimise

mõte. See, ja mitte pâhe taotud sammude tuim kordamine. Mitte et neil midagi viga oleks – neid polnud lihtsalt vaja, sammud tuli enda seest leida, neil pidi laskma välja voolata.

* * *

Hommikul hotellitoas ärgates oli mul unenägu hästi meeles. Mägiküla, maani riitetatud vana naine ja meie tants tühjas kasarmus. Hea, et unenägu edasi ei läinud. Nädalapäevad hiljem sõitsime soomukiga pommile. Ja Ramon hukkuski, kanepiõhtu nägemus luuravast surmast sai töeks. Vikatimees lõi esimese korraga mööda, aga teisel korral sai hoop täpsem... Hea, et ma seda unes ei näinud, see oli niigi sügaval sees, võis suvalisel hetkel välja kerkida.

Aga mind surm ei tahtnud. Kuigi just mina juhtisin masina miinile. Pääsesin lihtsalt, plahvatus lõi teadvusetuks, aga vaid põlved said paugu, kui vastu armatuurlauda põrkasid. Ja selg natuke põrutada.

Kanepitõmbamise tegi Ramon mulle ühe õhtuga selgeks, aga suitsumeest minust ei saanud. Pärast õnnetust tegin lõpu. Tegelikult, just eelmisel õhtul olime kahekesi uuesti suitsetanud. Jälle siis, kui teised kinos. Ja see ei anna nüüd vist surmani rahu. Mötlen, et äkki oli kõik kanepi süü.

Sõitsime tol hommikul mööda kitsast mägiteed kolonniga uude baasi. Kruusane serpentiin lookles mööda järsku nõlva üles kuru poole. Arvati, et ohutu piirkond, aga ikkagi oli tee all miin. Nagu nad kõik hiljem ühest suust kordasid – mina polnud süüdi, seda miini ei saanud näha ja pealegi oli esimene masin juba õnnekombel üle sõitnud. Ma ei vaielnud, aga ise teadsin, et see oli vale. Kahvatu päike ajas end just aheliku tagant välja, aga maa oli veel jäas, mägedes langes ju sageli öösel alla nulli. Väiksed jäälkristallid sädelesid kruusal nagu peeglikillud ning äkki nägin, et üks koht on tuhm, et lookleval kruusateel luurab tume laik – justkui mädaplekk pärlites kiirgaval ussinahal, mis mäkke vonkleb. Värskelt kaevatud pinnas oli soojem ning nõnda polnud seal tõusva pääkese kiirte all mänglevat jääsädelust.

Jah, olin tuhmi laiku viimasel hetkel selgelt näinud... Aga ma ei suutnud enam reageerida, tähelepanek jäi vaid silmadesse ning hetk hiljem kõlas kärgatus. Masin hüppas õhku ning põrandal servast lahti löönud metalliriba torkas Ramonist läbi nagu mõõgaga.

Ma olen tollele hommikule tuhat korda tagasi möelnud. Tuhat korda seda tu medat laiku oma suletud silmade ees uuesti näinud. Ennast süüdistanud. Ramoni

süüdistanud – et ta oma imalmagusat suitsujuppi mulle jälle poolvägisi pakkus. Kui ma poleks eelmisel öhtul suitsi teinud, kas siis joudnuks reageerida? Võib-olla. Aga võib-olla mitte... Suits tegi taju mõneti isegi teravamaks. Ka tol hommikul tundsin end imehästi – puhanud ja tugevana. Vahel ütles mulle mingi tasane sisehääl, et ilma kanepita poleks ma seda laikugi märganud. Toda tumedat ja haiglast laiku seal kaugel kõrgel mägiteel, mille alla Ramoni surm end öösel peitis.

Vaatasin hotellitoa lage ja ei osanud vaba päevaga midagi teha. Tõusen üles ja keedan alustuseks teed? Kiiret pole... Ja siis, tühjalt lage vaadates ja mälestustes kaevates, joudis mu teadvusse äkki üks arusaamine. See, mis siiani alateadvuse häamarates nurkades hiilis, mida ma varem polnud teadvuse valgusse lubanud. Ma ei tahtnud seda uskuda, aga teda ei saanud enam eemale.

Midagi olin ma selle allesjäännud poole sekundiga ikkagi teinud. Olin rooli järsult paremale rebinud – nii, et laik jäääks minu ja mitte Ramoni alla. Pidurdada ei joudnud. Aga see ei aidanud. Ramonil oli õigus, ta oli seda kuulist pääsemise öhtul ette näinud. Ma ei suutnud teda päästa, isegi mitte end asemele pakkudes. Surm ei tahtnud mind, võttis Ramoni. Meie oma masinast tehtud mõõgaga...

Ajasin end püsti. Harrys andis toibumiseks kaks vaba päeva. Mida teha? Loen, käin ujumas ja ehk isegi kuulan natuke, mis saalis toimub? Näiteks too Stepking rääkis ju kohati päris huvitavalt ja arusaadavalts isegi minusuguse jaoks.

Astusin riili juurde ja vajutasin veekanu tööle. Ilus päev. Tuleb ainult uni ära unustada! Päike sillerdas mere kohal ja piilus paksude tumedate kardinate vahelt sisse. Õues on kindlasti juba kõva leitsak...

Võtsin kapilt tahvelarvuti ja avasin pooleli jäännud romaani.

* * *

Kontrollruumis valitses vaikus, kõik põrnitsesid kosmoselaevast väljasirutunud kaldteed.

„Ja tulevadki välja või?“ John Whitemill niisutas erutusest kuivi huuli. „Uskumatu, kohe saame vist tulnukaid näha...“

Relvajõud seisid täies löögivalmiduses, kohal oli kogu mõeldav sõjatehnika. Isegi tuumapommid – juhuks, kui laevast tuleb välja midagi nii ohtlikku, et õigem on kõik kiiresti õhata – jah, koos kontaktitsoonis olevate inimestega. Viimane äärmuslik võimalus, aga siiski üks ettevalmistatud stsenaarium, mille olemasolu kõigile teada.

Möödus minut närvilist ootamist ja siis sõitis läbi avause kõrbeliivale auto.

„Põrnikas või?“ Kindral Hamilton, raadiosaatja käes, jöllitas õue. „Mis mõtted?“

„Nagu Volkswagen jah...“ Daiko kummardus soojuskaamera pildiga ekraani kohale. „Tagant on kuum, mootor töötab... radari järgi kere ka metallist.“

Kontrollruumis läks suminaks. „Tähendab, nad on siin varemgi käinud?“ hõigati kusagilt. „Võimatu, pigem ehitasid näiteks meie filmide järgil!“ oletasid teised.

„Rahu!“ John tõstis käed. „Palun ometi rahu! Kõige tähtsam – miks nad selle saatsid? Daiko, juhti ju ei paista?“

„Ei,“ kinnitas jaapanlane kõigile nähtavat tōsiasja. „Seest paistab tühi, kaugjuhitav vist...“

Auto tegi tiiru ümber laeva, kihutas siis lustakalt pisut põõsaste vahel, jäädnes korra peaaegu pehmesse liiva kinni, ja pööras lõpuks kontrollkeskuse poole. Peatus mönekümne meetri kaugusel ja avas uksed.

„Kutsub meie delegatsiooni peale või – nagu märguanne?“ kajasid saalis närvilised hääldest. „Kõik viis ei mahu!“ – „Ootame, kiiret pole!“ – „No mingu keegi ikka peale!“ Kaootilised mõtteavalvdused paisusid mõne hetkega lärmiks.

Aga enne kui otsusele jõuti, sulgusid uksed ja edasi juhtus midagi veidrat – auto sisemus täitus halli auruga. Siis hakkas see helendama – just nagu värvimuisika. Hüplevad valgusjoad sähvisid näiliselt seosetult siia-sinna.

„Signaalid?“ Henry Leclerc kiikas Daiko poole. „Või äkki on mingi kiirgus?“

„Ei, kiirgust pole,“ pomises küsitu ekraane jälgides. „Andurid ütlevad, et ainult silmale nähtav spekter. Signaalid? Võib-olla, juba analüüsitarak, paari minuti pärast on ehk selgem!“

Aga paari minutit aega ei antudki. Äkki nõksatas sõiduk paigast, tegi taas ulja kaare – nii et liiva lendas – ja vuras tagasi laeva. Hetk hiljem sulas tume külg uesti kinni.

„Jumal küll...“ Peasekretär oli kohkunud. „Midagi ei meeldinud või? Ega nad ära lähe? Kümme aastat tööd...“

„Äkki analüüs isidagi?“ pakuti saalist. „Ehk peavad end kuidagi ette valmistama?“

Välistada ei saanud töesti midagi. Ja paari minuti pärast avaneski laeva külg taas ning sõiduk vuras uesti liivale. Taas tühjana. Sõitis joonelt keskuse poole, esiluuk avanes, ja kui sõiduk järsult pidurdas, siis paiskus sellest välja pakk. Auto ise tegi aga järjekordse kaare ning kadus laeva. Selle külg jäi aga sedapuhku lahti. Kosmoselaeval seni kergelt virvendavad valgushelgid tuhmustid ja see jäi ainsamagi elumärgita liivale lebama.

„Toome ära?“ Hüppevalmis kindral Hamiltoni pilk puuris peasekretäri.

„Nojah...“ kehitas küsitu õlgu. „Ju see meile on... Vaadake muidugi seda steriilsust ja... ah, teate ise paremini. Daiko, palun ühenda mind seniks nõukoguga – äkki on neil mingi idee?“

Kümne sekundi pärast ilmus ekraanile professor Stepking, taustaks valgetes kitlites seibiv laborantide armee.

John ruttas kaamera juurde ning seinaekraani alaserva musta ruutu ilmus vana mehe murelik nägu. „Professor, mis te arvate? See Volkswagen... absurd ju! Meil puuduvad siin igasugused ideed!“

„Oota nüüd oota, John...“ Henry puges peasekretäri kõrvale. „Ei ole vaja meid nii maha ka teha! Mina pakun välja järgmise arutluskaigu. Punkt üks – ehitasid masina, mis näeb välja nagu meie auto. Järeldus – rõhutavad, et on nõus meie reeglite järgi mängima! Punkt kaks – Põrnikas on hipide ikoon, hipid aga rahumeelsuse ja sõbralikkuse võrdkuju. Järeldus – rõhutavad oma sõbralikkust. Mis te arvate, professor?“ Mehe nägu säras uhkusest.

Stepking kohendas kõrvaklappi ja vedas väikse muige suule. „Tubli, Henry! Tõesti, vaenulikke kavatsusi küll kusagilt ei paista. Aga detailide osas võib ka teisiti tõlgendada. No näiteks, et nende jaoks on tegu meie viimase mudeliga.“

John hõörus nina. „Ee... mis mõttes, Bill?“

„Kus nad sellist masinat nägid? Näiteks televiisoris, eks! Ultralühilained kaugenevad Maast valguse kiirusel. Seega, viiekümne valgusaasta kaugusel istuv tulnukas näeb täna öhtul meie eelmise sajandi saateid... Palusin mudeli aastakäigu välja selgitada – nõnda paneme ehk paika nende maksimaalse kauguse Maast? Nojah, seda teooriat on lihtne rünnata, lihtsalt üks paljudest võimalustest... Jah, Henry, ma tean, et nii lächedal pole kuigipalju sobilikke planeete – kui üldse. Samas, nad võivad elada ju mingil tehislikul kaaslasel või... Ükskõik – aga öelge nüüd omesti, mis seal kotis on?“

Paari minuti pärast tuli desinfiteerimisruumist teade, et kilekotis on skafander. Sobib inimesele.

Asi näis selge – ainult et kes läheb? Kontrollruumi sigines vaikus. Sõbralik hiphimasin sisendas julgust. Pealegi, kui tahavad rünnata, siis milleks venitada? Ja mis nad selle ühe inimese röövimisega ikka saavutavad? Aga samas, minna üksitulnukate laeva...

„Olgu,“ ohkas peasekretär. „Mina. Nagu ametikohustus ilmselt!“

Vastuhääli ei olnud. Lõpuks tõusis Daiko püst. „Ma arvan, et paneme teile rihmaga varustuse ümber. Mitte relvi, aga kõikvõimalikud andurid ja side meiega.“

„Mnjaa...“ John sügas kukalt. „Äkki solvuvad – või veel hullem, peavad ikka relvaks? Äkki ei ole nii-öelda diplomaatiline?“

„No kurat!“ Kindral hüppas püsti. „Lähete võõrasse kohta, kus on sada ohtu ja salaseadet – ja neil tõbrastel peaks olema õigus mökitada, et meie mehel on vöö?“

See oli asjalik jutt. Poole tunni pärast oli John valmis. Kombinesoon sobis ka nagu valatud. Ta astus keskuse rauduksest välja, sammus üle kõrbelagendiku ja seisatas liivale toetuva kaldtee juures. Vöö juurde käis kummiga peakaamera – Akida meeskond oli selle ruttu maise ürbi pealt üle tööstnud – ja nii nägi kontrollruumitäis inimesi seinaekraanilt, et tema ees sirutus roheline helendav koridor.

„Kuule, Daiko,“ sosistas Henry. „Jube pikk nagu, ei peaks ära mahtuma.“

„Peeglid. Meil jaapanis tehakse vahel ka nii. Näed, seinas on iga natukese aja tagant liigend. See ongi peegli koht.“

John hingas välja – kõlaritesse kostis see kui raske ohe, lehvitas ja astus sisse. Ja hetk hiljem sulas laeva külg kinni. Pagan, nagu hiirelõks, mötles Henry ja vaatas läbi akna, kuidas laeva külg ühtlase kiiskava metallina päikeses säras. Ja judistas õlgu. „Mis sees on?“ ärkas ta hetk hiljem, kui seinaekraan vaid halli värelust näitas, ja nügis end Daiko ees seisvate kuvarite juurde. Paraku polnud ka seal pilti.

„Ei tea...“ kohmas jaapanlane ja tagus palavikuliselt klahve. Infovahetussüsteem oli ta enda looming, veerand tunniga seadistatud. „Vaatan kõik üle, ehk tulub midagi kuskilt... Ongi! Aga ainult keha parameetrite riba... Olgu, pulss ja hingamine paistavad normaalsed. Dora, ühenda arstidega – las dešifreerivad sealt maksimaalse info seisundi kohta nüüd ja edaspidi.“ Ta naaldus mikrofoni kohale. „Luc, mis sa keskkonna kohta ütled?“

„Normaalne, süsihappegaasi tsipa üle normi,“ ärkas pisike kõlar ellu. „Mikrokogus mingit suurema molekulaarmassiga orgaanilist gaasi, aga aru ei saa, mis. Seega ei saa välistada, et õhk võib mürgine olla.“

Järgmised minutid oli pinge laes, aga midagi ei juhtunud. Läks mööda esimene tund närvessövat ootamist. Kohvi kulus ämbrite kaupa ja suitsunurga tuhatoosid said täis.

Äkki lõikus Daiko metalne hääl läbi jutupominat täis saali. „John hingab väga kiiresti. Pulss tõuseb. Ajukoore aktiivsus on millelegi väga keskendunud inimese oma, eks, Dora, seda nad ütlesid? Ei saa välistada tüli või vöitlust.“

„Kas sekkume?“ Kindral vaatas Henry poole. Midagi sellist ta kartiski. Võõraste tsivilisatsioonidega ei maksa jamada, no miks sellest aru ei saadud!

Henry ajas end püsti. Raskete otsuste tegemine ei meeldinud talle mitte üks raas, aga ta oli ju Johni asetäitja. „Hmm... Olge valmis... Ilmselt peame seda kaaluma, kindral...“ pomises ta ja vaatas ringi. „Kuigi, mida me üldse reaalselt teha saame?“

„Selge!“ haugatas kindral ja haaras raadio: „Punane Häire!“ Pöördus siis saali poole ja pakkus: „Võime üritada ust õhkida. Mingi laser on ka, aga ma ei tea, kas ta lõikab.“

„Oodake veel!“ Henry haaras laualt kausta. „Äkki on ta lihtsalt väga erutatud? Tulnukatega kohtub ju, jumal küll... Niikaua kui elus, ei tohiks vist ikka midagi pöördumatut ette võtta... Kuidas tal on, Daiko?“

„Sama,“ vastas küsitu ja põrnitses kuvareid edasi. „Ta on ilmselt väga erutatud ja kontsentreerunud, aga näitajad pole kriitilised.“

Nõnda siis oodati. Ja vedelkristallekraan seinal plöksutas minuteid. Siis äkki hakkas kindrali vööl rippuv raadio piiksuma. Mees võttis toru ja mida pikemalt kuulas, seda enam näost ära vajus. Lõpuks kadus ta jooksujalu ukse taha.

Kontrollkeskuse kõrval seisis betoneeritud punker – relvajõudude komandopunkt. Sinna tsivilist ei saanud ja sealsamas peitusid ka tuumapommid, mis pühiksid vajadusel planeedi pinnalt nii võõra laeva kui ka kohalolijad. Seda stsenaa-riumi teadsid kõik, ilma nõusolekuallkirjata siia ei jõudnudki. Kui kindral punkrisse tormas, siis kihas juhtimiskeskus nagu sipelgapesa.

„Tähendab – pomm lülitab end ise välja?“ Hamilton jõllitas ekraane. „Punane Häire ei seisata sees?“

„Ei seisata jah!“ Vanemoperaator Stevens ajas end vaarudes püsti, näost valge. Pommi juhtis suletud arvutisüsteem, sest ühtegi tulemüüri ei peetud kindlaks. Arvutid olid teraskastides lukus ja väliseid porte polnud. Ja nüüd selgus, et midagi on ikka viltu?

Punane Häire oli kõrgeim valmisolek ja tähendas ka tuumapommide aktiveerimist. Nii et tarvitsetas veel vaid vajutada viimasele suurele lülitile... Kes suudaks sellele vajutada? Ükskõik, praegu oli probleem hoopis selles, et häire ei püsinvana sees, pommi ei saanudki aktiveerida.

Nüüd nägi seda ka kindral ise. Värisevate kätega vanemoperaator sisestas juba ei tea mitmendat korda koodid ja ekraanil lõi särama häire tunnuslogo. Aga kadus kohe ja tegi ruumi lagoonilisele kirjale: „Punane Häire tühistatud.“

„Programm on nässus?“ Hamiltoni laup leemendas higist. „Ise tühistab end?“

„Rohkem kui nässus...“ Lahingusüsteemide vanemoperaator Stevens polnud mingi poisike. Viiskümmend aastat täis ja selliste seadmetega pool elu töötatud. Aga praegu värises ta kui haavaleht.

„Mis mõtted rohkem kui nässus?“

„Peab olema desaktiveeritud,“ kokutas Stevens ja kahvatas ning punastas läbisegi. „Aga mitte tühistatud.“

„Ja mis kuradi vahe seal on?“ karjus kindral. „Pomm ju ei tööta, eks?“

„Keegi on programmi päisenud... Sõna „tühistatud“ seal polegi, mitte üheski kontekstis.“

„Nii – diversioon?“ haugatas kindral ja kobas kabuuri järele. „Kõik operaatorid ühekaupa minu kabinettil! Sina oled esimene!“

Veerand tunni pärast oli Hamiltonile selge see, mida ülekuulutavad ise juba ammu teadsid. Keegi polnud saanud programmi rikkuda. Välise mälukandjaga sisse ei pääsenuud, operaatorid istusid koos ja süsteem näitas kõigi tegutsemist kõigi ekraanidel. Jäi üle vaid süsteemis peitunud viirus – aga ka see oli ju võimatu!

Järgmised viis minutit istus kindral oma kabinetis ja jõllitas lauda. Kas informeerida saali ja nõukogu? Ta vaatas kartlikult ringi ja õngitses koti küljetaskust väikese välipudeli. Kummutas lonksu ja vajus uuesti tugitooli. Ei, vara! Häire kehtestas ta ju ise. Pinniks veel operaatoreid?

Veerand tunni pärast jõudis kindral lõpuks millegi huvitavani.

„Nii et seda tegid konn ja kala?“ Hamilton lösutas tugitoolis ja hüpnoseeris uuesti kohale kamandatud nooremoperaator Matt Lowell'i kobra pilguga.

„Konn ja kala,“ noogutas Matt ja jõllitas süüdlaslikult põrandale. Ning oli näost sama lapiline kui ta ülemus. „Sihukesed pirakad, inimesesuurused...“

„Vaata aga masuurikaid...“ Kindrali suu vedas end mürgisele muigele. „Ja nüüd, seersant Lowell, räägid sa kõik ära!“

Järgmiste minutite jooksul sai kindral kuulda midagi õige imelikku.

* * *

Operaator Lowell oli lihtsalt läbi paksu erisulamist klaasi kõrbeliival lösutavat laeva silmitsenud ja mõelnud, et miks see nii veidra kujuga on. Õhusõidukid olid ju ikka sümmeetrilised. Ja mida kiiremini nad liikusid, seda sümmeetrilisemad ja voolujoonelisemad olid. Aga see monstrum nägi välja kui hiiglaslik kivirahn.

Äkki raksatas seinakõlar tööle. „Punane Häire!“

Matt tõstis paanikas pilgu. Neid sõnu ta kartiski... Kõrvallaugas istus Stevens, ümmargused prillid ninal. Tema oli vanemoperaator ja nõnda tippisid just Stevensi värisevad sõrmed koodid sisse.

Ekraan lõi punaselt kiirgama ja Matt nägi kirja, mis käed värisema pani. „Punane Häire aktiveeritud!“ Üdini vastik tunne. Tarvitsetes kellelgi nüüd vaid suure laua juurde astuda, klaasist kate tõsta, punane lüiliti viis sentimeetrit edasi lükata ja... ei tea, kaua läheb? Sekund, kaks, kolm? Miks ta nõustus siia tulema? Nojah, kes teadis, et asi nii hulluks läheb... Ta sulges silmad. Võib-olla ei näe need enam kunaagi midagi muud kui betoonihallide seintega ruumi, läbi paksu klaasi kollendavat kõrbe ja seal lösutavat monstrumit?

Kui operaator Lowell silmad uuesti avas, nägi ta eemal väljas kahte looma. Iseenesest polnud mingite elukate väljailmumine ju võimatu – rohkem virtuaalmaailmas elav Matt ei osanud aimatagi, mis jäledad ja ohtlikud liigid siin körbes kõik elutseda võisid. Aga need seisid tagajalgadel, olid inimesesarnased ja näisid isekeskis midagi arutavat. Siis hakkasid elukad Punkri poole astuma. Matt ei uskunud oma silmi – tulijad nägid välja täpselt kui mõnest arvutimängust! Arvutimängudest teadis seersant Lowell laias laastus kõike, aga et sellised kujud ka realsuses liikuda võivad, oli täielik šokk.

„Laevast tulid välja või?“ piuksatas ta ja piilus ettevaatlikult Stevensi poole.

„Kes? Mis?“ Vanemoperaator vaatas ehmunult küsijat.

Ja siis ei olnud körbes äkki enam kedagi.

„Ah, vist viirastus juba...“ Matt avas kraenööbi ja jäi ekraani põrnitsema. Ruum oli konditsioneeritud, aga õhk tundus äkki talumatult lämbe.

Stevens viibutas näppu. „Vaata mul ette!“ Aga kuna see näpp ka selgelt värises, siis ei lisanud ta midagi. Istuti ikkagi lahinguvalmis tuumapommi otsas. Närvid.

Edasi ei juhtunud enam midagi. Möödusid pingelised minutid, mille jooksul Matt vaatas lihtsalt tardunud pilgul, kuidas kaks kärbest ta läikmustal klaviatuuril iharalt tiibu sumistasid. Kui mees lõpuks uuesti aknast välja kiikas, siis oleks ta peaegu pükki lasknud. Elukad olid uuesti välja ilmunud ja seisid juba üsna Punkri lähedal. Kiire pilk ümberringi andis teada, et keegi teine ei näe taas midagi. Nii et tal on hallukad?

Kaks kogu tulid lähemale. Näis, et väiksem on ninamees – astus sammukeesse ees ja selgitas loivataoliste kätega vehkides midagi oma suuremale kaaslasele. Too aga kuulas, hiiglaslik kogu aupaklikult kummargil, ja pööras pikka koonu siia-sinna – kuhu eesastuja aga parasjagu osutas.

Matt surus vabisevad lõuapärad jõuga kokku ja kiikas naaberlauda. Natalia jöllitas oma pudelpaksude prillidega õue, aga millegipärast ei kostnud ta hõreda leekpunase tuka alt sugugi niisugust kriiskamist, nagu ühe normaalse naise puhul eeldaks. Kui Natalia üldse oli normaalne naine... Virtuaalmaailmas peitis ta end igatahes Vulcan Giant'i nimelise avatari taha ja pidas sepa ametit. Tagus hea raha eest virtuaalseid turviseid. Neid sai mitmes arvutimängus kasutada, kaitse sid kuulide eest. Selle oli Matt vaikselt välja häkinud. Virtuaalne turviseäri tasus Nataliale ilmselt juba märksa paremini ära kui nooremoperaatori amet.

Minuti pärast jöudsid elukad Punkrini ja arvutilaua taha enam ära ei paistnud. Matt ajas end püsti ja astus justkui möödaminnes akna juurde. Seal all nad olidki, arutasid midagi tuliselt. Mees tuikus laua poole, aga tundis siis, et lihtsalt ei suuda maha istuda.

„Kusele tahaks...“

Stevens noogutas. „Okei.“

Peldik oli nagu sõjaväepeldik ikka. Plastikust võltskahhelseinad, kerged metallkraanikausid ja pikk peegel seinal. Peeglist jöllitas Matti hirmunud itimees, höredad rasvased juuksed sorgus. Tippmees tegelikult, tuumapommi juurde iga häkkeripojukest ei lastud. Ta kallas peotäie vett pähe, tupsutas paberiga nägu ja pomises siis peeglile: „Nii, mees, no nägid hallukaid – ja siis? Närvid, teadagi... Nüüd lähed tagasi ja unustad! Pingest minnakse lolliks, aga sinuga seda ei juhtu, selge? Või muidu tuleb minuga tegemist!“ Ta ajas rusikad rulli ning köigutus end vasakule-paremale nagu soojendust tegev poksija. „Nägid korraks justkui mingid elukaid? Ja siis – hullematki on juhtunud!“

Seejärel lasi operaator Lowell põie tühjaks, vilistas stroofi reibast vilejuppi ja astus kogenud arvutimehe kõiketeadval ilmel saali tagasi.

Tegelikult väga hea, et põis oli tühjaks laskud. Muidu oleks see nüüd juhtunud, otse saaliukse juures. Sest Matt nägi kohe, et tema tühjaks jäenud toolil istub lõdvas poosis paks konnasarnane elukas ja seletab tähtsal ilmel midagi oma kaas-lasele, suurele ürgkalale – sihukesи mäletas Matt gümnaasiumi bioloogiaõpikust. Kala seisis laua kõrval lühikestel uimesarnastel jalgadel ning jälgis arvuti taga toimetava kambamehe tegevust. Vanemoperaator Stevens istus aga kõrvallauas ega teinud teist nägugi. Urgitses puutikuga hambaid ja katsus ekraanil säravat punast kirja mitte tähele panna.

„Vot selle masinavärgi abil nad end õhku lasta plaanivadki!“ Paksul elukal oli nohisev ninahääл ja ta rääkis inglise keelt kerge laulva prantsuse aktsendiga. „Oi poiss, nad on tuuma-asja peale maiad! Pommifriigid! Pagan, kui õnnestuks oma silmaga üks kärakas ära näha...“

Konn jöllitas unistavalalt aknast välja, nagu oleks tuurmaseen juba silme ees. Teine elukas aga piidles teda kahtleval ilmel, uudistas ekraani ja sügas uimesarnase esi-jäseme piika küünega nõutult kukalt. „Ära nüüd jama, Raana! Mis mõte sel oleks?“

„No nad on sihuke sõjakas liik. Aga eks nad loodaks meid ka õhku lasta.“

„Meid? Miks – just tulime ju...“ Kala imestus aina süvenes.

„Ma mõtlen, nad tahaks meid ära tappa. Jabur muidugi, selge see.“ Ta rahmas lestalaadse käega läbi õhu. „Aga end saaksid küll ja igaks juhuks nullime selle vär-gi ära – nagu Kükloop käskis. Meie firmas jamasid ei juhtu! Kuigi väga lahe oleks muidugi oma silmaga näha...“

Konn kummardus kurvalt ohates arvuti kohale, tõstis rohelise jala mugavalt üle teise, viibutas pikkade varvastega takti ja siis jooksid ta sõrmed nii kiiresti üle klahvide, et klõpsud sulasid üheks pikaks körinaks, justnagu oleks kotitääls herne-komme kivipõrandale kallatud.

Sekund hiljem ilmus viiele ekraanile kollane kiri: „Punane Häire tühistatud.“

„Vaat nii!“ Paks elukas sügas nahkja sõrmega uhkelt pöske. „Õpi, Peska!“ Seejärel hüppas ta äkki öhku, lendas eemale ja rõogatas: „Ämblik! Põgenege!“

Pika koonuga kala vahtis toimunut jahmunult. „Misasja?“

„Ma räägin, ämblik! Vaata, paks sihuke... luurab klaviatuuri serva all...“

Kala kergitas klaviatuuri. Serva all kükitas tõesti ämblik. Varjugaluse kadudes pani pisike pikkade koibadega mutukas jooksu ja kadus lauaplaadi serva alla.

Konn vaatas toimuvat väga kahtlustavalt, aga tuli ja istus siiski toolile tagasi. Manas üleoleva näo ette, lõi jala uesti üle põlve ning ümises üleolevalt: „Tirilimbs kukuu, tirilimbs kukuu, sel ämblikul oli lahti suu... Jäledad elukad, ma ütlen, jäledad... Aga jah, Peska, kuhu me jäimegi?“

„Kuule, Raana.“ Kala lasi pea viltu. „Armfibid ju söövad sihukesit?“

„Muidugi. Kärbsheid, sääski, vihmausse... Aga ämblikke ma ei söö, saatke või Kentauri Gamma peale asumisele, mina hoian suu kinni ja ütlen kõigile ämblikusöötjatele: sööge ise, kui tahate, aga mina ei võta jutukski – ennem kõngen sinna!“ Konna härjnev sõrm tõusis iseteadvalt taeva poole. „Ja seal on ikka vastik! Ilge kolgas, metaanivihmad ja veest ning mudast ära unistagi...“

Peska piilus laua serva alla. „Okei. Aga mispärast sa neid ei salli?“

„Ah, lapsepõlvvermälestused...“ Raana lõi käega. „Tühiasi. Aga tead, kui sa mu onupoega näeks – vaat sel mehel on täitsa akuutne arahnofoobia!“

„Mispärast?“

„Ühesõnaga...“ Konn lasi end mugavalt seljatoe najale. „Ühesõnaga, mees töötas meil kunagi laevas, aga hakkas tasapisi trikitama. Aeles ringi, nii kui tööasjus kuskile päases. No emaseid ajas taga, ma mõtlen... Nii kui mõnda mahlasemat nägi, moondas end vaikselt sama liigi isaseks – ilma litsentsita! – ning kukkus hoorama. Sai noomitusi, veeti teda seltsimeheliku kohtu ette ja psühholoogi juurde, aga see kõik oli nagu hane selga vesi. Seksmaniakk! Lõpuks sai Komisjonil mõõt täis, võeti laevalt maha ja pandi karistuseks siiasamasse Maale kärbse sisse. Ja jumala õige, teist sellist sullerit pole kogu Galaktikas!“

„Ah mis sa ajad!“ Peska rapsas pahaselt uimega. „Konn ei mahu kärbse sisse.“

„Looda sa! Sa ei kujuta ette, mida nad Komisjonis ruumi mõõtmetega teha oskavad. Panevad kümme sinusugust ühte kärbsesse kui vaja.“

„Ja jäigi putukaks?“ Peska judistas õlgu ja vaatas, kuidas kaks kärbest Matt Lowell'i klaviatuuril ikka andunult teineteise seljas sumistasid.

„Ei no kus tema viitsis kärbsena kükitada... Nii kui esimest ämblikuvõrku nägi, põrutas sisse ja oligi kärbse seest lahti. Ilmus Komisjoni ette, valas krokodillipi-saraid, rääkis, kuidas ta on ümber kasvanud... Ühesõnaga, saigi tagasi. Aga vaat

ämblikke enam ei talu – eks ta aju oli ju vahepeal kärbsel omaga ühenduses, jumal teab, mis sodi üle tõmbas... Ja nüüd ei saa meest enam iga töö peale saata.“

Konn ringutas ja vaatas ringi. Ning jätkas siis: „Kord pandi näiteks siinsamas kindraliks, kui tuumasõda kääril – mingi Kuuba kriis või mis ta oli... Mind asendas. Ühesõnaga, kujuta ette: seisab kõnepuldis, munder seljas, tähtis nägu ees. Ja äkki paneb lava mööda liduma. No mingi ämblik ronis puldist õla peale. Kätte kurivaimu ka ei saa, kuskil krae vahel juba. Ja mees muudkui hüppab, kiljub ja peksab õlgade pihta, aga keegi ei taipa mispärast! Mundril, teadagi, õlad paguneid nii täis, et ulatub küünarnukini. Ja neid värvilisi triipe sajab juba nagu vihma. No oli komet, ma ütlen...“ Ta lasi silmad vidukile ja muigas, nagu näeks kõike ikka veel silme ees.

„Aga kust sa nii täpselt tead – ta oli ju sind asendanud.“

Raana jäi ehmunult vait. Kogus siis end, tegi suu lahti... aga vastata ei jõudnudki. Sest kontrollruumi uksest sadas sisse kindral Hamilton.

Jah, täpselt nii see oli, Matt võis käsi südamel vanduda. Aga Hamilton ei paistnud õnnetu ja näost lapilise seersandi tunnistust kuigi tõsiselt võtvat.

„Nii et üks ämblikku kartev inimesesuurune konn tühistas aktiveerimise, ilma et keegi peale sinu oleks märganud. Ja astus rahulikult edasi?“

„Ei astunud...“ sosistas Matt, sügas nina ja jätkas. „Tuli hoopis kohvinurka – ma ise vahtisin juba seal, laud ju kinni – ja hakkas sellele kalanäole oma onupojast edasi patrama. Samal ajal kui teie Stevensi siia kupatasite...“

Hamilton vidutas silmi, tõusis ja kõndis mööda ruumi edasi-tagasi. Jäi nagu pooljuhuslikult valveseisangus mehe taha peatumata ja vedas ninaga. Hetk hiljem libises üle ta näo tume vari.

„Nii, operaator Lowell! Ja nüüd ütle ausalt, palju sa kanepit tõmbasid?“

Matt vajus silmanähtavalt madalamaks ja maigutas suud. „Ainult ühe tilluke se kõhvi,“ pomises ta lõpuks. „Närvide rahustuseks...“

„Muidugi, muidugi,“ kinnitas kindral pehme häältega ja vedas näo naerule. Oleks Matt Hamiltoni paremini tundnud, siis teadnuks ta, et naerusuu ei tähenda antud olukorras midagi head. „Ja siis nägid konni-kalasid. Ei tea, miks teised ei näinud?“

„Sellest oli ka juttu,“ jätkas Matt, ise selle naerusuu pärast juba julgemas mee-leolus.

* * *

„Ja mida me nüüd teeme?“ Kalanäoga tegelane pressis end kohvinurga tugitooli – Matt mäletas, et ega ta sinna hästi mahtunud – ja urgitses uimeotsaga hammas-

te vahel. Hirmsad lõuad, mõtles mees ja tömbus kössi.

„No ootame igaks juhuks veidi,“ pakkus konnanägu. „Laevas istutud küll. Ja siis teeme siin staabis väikse tiiru – põnev ju, mis?“

Seejärel astus roheline elukas kohviautomaadi juurde – otse selle tooli kõrvale, kust seersant Lowell toimuvat kohkunult jöllitas! –, lasi masinast kohvi ja nuusutas. „Proovi, Peska, priima kraam!“

„Tõrvahais ju?“ Kalanägu vedas ninaga ja judistas õlgu. „Sulle maitseb või?“

„Nojah, vana harjumus...“ Raana lasi silmad otsivalt ringi käia ja pöördus siis Matti poole. „Vabandust, ega koort pole? Magu ei taha musta kohvi enam hästi taluda...“

Matt viipas laual seisva pappkarbi poole, endal silmad hirmust ninajuurel koos.

Peska oli rabatud. „Mis, tema näeb meid või?“

„Tundub nii,“ tähendas Raana ja mekutas armunud ilmel kohvitassi kallal edasi. „Tead, hea kohv ja hommikused värsked ajalehed on see, mida ma Auroras kõige rohkem igatsen...“

„Aga instruktsioon ütles, et ei näe, kui blokki kasutame?“ kokutas kala. „Ja kurustel räägititi...“

„Niisama ei näegi,“ rahmas konn loivaga. „Aga siin Maal kasvab igasugu kasulikke taimi. Kui mõnda õiget sisse võtavad, siis vahel näevad. See, et ei näe, on lihtsalt rusikareegel.“

„Aga kui ta nüüd kisa tõstab?“ ei saanud Peska ikka sõbra muretust olekust aru. Ja piidles nooremoperaatorit sama kohkunult kui see teda ennast. „Kontakt polnud ju veel plaanis?“

„Ei tõsta.“ Raana ajas jalad pikaks ja kallas sortsu kohvi kõrgelt otse suhu. „Ja kui tõstab, siis ülejäänud saadavad ta hullumajja. Kas ma vähe näinud olen!“

Peska jäi mõttesse. „Nojah, sa oled siin käinud... Aga miks nad siis kõik taimi ei kasuta, kui see aitab?“ uuris ta lõpuks.

„Mingi segane seaduste värk. Aga küsi temalt – oota, ma panen enne kustutaja käima!“

Elukas ajas käe rohmakasse nahktaskusse, mis tal pika rihmaga kõhul rippus, ja tömbas välja väikese musta asjanduse. „See teeb vaikusetsooni ka.“ Pani vidina lauale ja püüdis siis Matti pilgu. „Ahoi, Lowell! Nüüd võid rääkida, teised ei kuule!“

Aga seersant Lowellil polnud üldse jututuju. Mees tömbus hoopis veel rohkem kössi.

Peska mõtles natuke ja kummardas siis viisakalt. „Mina olen tehnik Peska, rõõm tuttavaks saada!“

„Operaator Lowell,“ pigistas Matt lõpuks läbi kuivanud huulte. Siis, kui oli neid enne keelega pikalt niisutanud.

„Vabandust, härra Lowell,” jätkas kala. „Raana mainis, et võtsite mingit taime sisse?“

Mees ei iitsatanudki. Aga läks näöst tumepunaseks.

Raana pani tassi lauale. „Kanepit, kui mu vana hea nina ei peta. Väga kasulik taim, Peska, soovitan! Jah, kui nad võtavad, siis vahel näevad. Paar tundi või nii.“

„Aga miks nad siis kogu aeg ei võta? Ja miks teised pole võtnud?“ Peska kiikas akna poole – sinna, kus kolm meest ja üks naine ikka tardunult ekraane vaatasid.

„No ütlesin ju – keelatud!“

„Keelatud?“ kahtles kala ja pungitas silmi. „Aga ise räägid, et kasulik?“

„Tead, pikk ja segane väärk.“ Raana laiutas käsi. „Siin kasvab igasugu kummalisi taimi, mis näha aitavad, ja mõned on tervisele kahjulikud... Moon näiteks. Selle-pärast ei lubatagi.“

„Kuna mõned on kahjulikud, siis ei tohi ühtegei võtta?“ muigas kala.

„Laias laastus jah,“ noogutas Raana ja kiikas himuralt kohvimasina poole.

„Ebaloogiline!“ Peska sügas nina, mille paks liivapaberisarnane nahk näis pidevalt sügelevat. Ja ohkas siis: „Kuradi kuiv on neil siin!“

„Kuivuse osas ühinen! Aga tead, siin ongi pooled asjad ebaloogilised. Kui me peaks kauermaks jäätma, siis alles näed. Täitsa tsirkus kohe!“

„Ah nii...“ tömbus Peska rõõmsaks ja vaatas lootusrikkalt Matti poole. Nagu kontrollides, et ega too äkki juba mõnda nalja plaani.

Aga Matt istus diivaninurgas nagu kohkunud hiir ja jöllitas vapustatult kahte jutukat elukat. Lõpuks võttis ta julguse kokku ja köhhatas: „Vabandise, te olete siis varem ka Maal käinud? Ma mõtlesin, et saite tulla, kuna me ehitasime generaatorid ja... Aga mida te siin üldse teete... ee...?“

Vahepeal juba töusnud Peska lartsatas tooli, nii et selle kunstnahast polster kaeblikult raksatas. Tundus, et inimese keelepaelad sulavad lõpuks lahti? „Korralist kontrolli teeme, semu!“ tähendas ta omamehelikult ja pilgutas silma. „Proove võtame ja nii edasi.“

Nüüd kohkus Matt päris ära. Tömbus kössi ja sosistas: „Mis proove? Kellelt?“

Peska pöördus sõbra poole. „Kuule, kellelt Kükloop tahtis?“

„Noh, nagu ikka...“ venitas konn tüdinult, õngitses laualt ajakirja ja hakkas seda lappama. „Mingi silmatorkavam kuju, üks juhuslikum subjekt ja... eks vaata ise kabuurist järele...“

Peska heitis küsiva pilgu operaatori poole ja sai aru, et vastus oli juba ammen-dav. Matti nägu reetis, et tegelikult tahaks ta minema putkata. Hoolimata sellest võttis mees julguse kokku ja uuris: „Kas te inimesi kaasa ka võtate... noh, sinna...“

„Ikka,“ noogutas Peska lahkelt. „Kui huvi tunnete, siis start on siitsamast. Olge aga õigel ajal kohal ja leiate ruumi!“

„Kõik võtate kaasa või?“ Matt pungitas silmi. „Kes aga tahavad?“

„Ei-ei,“ sekkus Raana, sõbra pakkumisest ehmunud. „Vaadake, meil on ju ka reeglid, eks... Inimene peab ikka tasemel olema, no selline transformeerunud isiksus või...“ Ta vaatas ebalevalt ringi ja katsus Peskale nii silma pilgutada, et Matt ei märkaks. See mõistis, et tuleb teist juttu teha, ja pöördus vana teema juurde tagasi.

„Väga armas teist, et meie nägemiseks taimi suitsetate. Aga me käime ju harva - kas pole tüütu igaks juhuks pidevalt töömmata?“

Nüüd loid konna silmad entusiasmist särama. „Oo ei, poiss, tõmbavad nad hoopis muu pärast! Vaata, kanepilaksu all võid igaüugu huvitavaid asju teha. Panned näiteks silmad kinni ja lendad!“ Ta krapsatas püsti ja ajas käed laialti. Sulges silmad, kõigutas end unelevalt küljelt küljele ja lasi kuulda vale autentselt vinguva lennukimüra: „Üüüüüü-iiiiiii-jaouuu.... näiteks kujutad ette, et oled sõjalendur... üüüüüü-iiiiiiii.... pikeerid linna kohal ja.... üüüüüüüüüü... prožektorid välguvad, puuaste lennukid panevad ümberringi siia-sinna nagu paanikas varblaseparv... aga sina muudkui annad... trahh-trahh-trahh... üüüüüü-jaouuuuu... ja sihuke tunne on, et ükski arvutimäng ei saa ligi ka....“

* * *

„Kuradi narkomaan!“ Kindral Hamilton ajas end ropsuga püsti. Naerunägu oli äkki kui käega pühitud. „Aitab! Kartsa!“

Matt Lowell, kes parajasti ühel jalal seisis, kätega vehkis ja näitas, mida Raana-nimeline tulnukas täpselt tegi, vajus näost ära. Ei tea kust tulnud julgusega üritas ta selgitada, et kanepit ei tasu demoniseerida ja üks pisike kõhv pole ehk halvem midagi kui viski, mille hõngu kindrali poolt tuleb. Paraku polnud argumendatsioonist abi. Hamilton läks veel tigedamaks, vajutas nupule, sisse astus kaks morni näoga meest ja siis transporditi operaator Lowell kabinetist välja sama kiri- resti kui hävitaja, mida ta just järele tegi. Öö veetis mees kartsas ja järgmisel päeval viis kurjalt tömbi ninaga transpordilennuk seersant Lowell Aafrikast ära.

Delegatsiooni suures koosolekuruumis arenesid samal ajal aga asjad omasoodu edasi.

„Näib, et kõik on normaliseerumas!“ Daiko Akida hingas kergendatult, ajas end arvuti taga sirgu ja tupsutas rätiga nägu. „Hingamine rahunes ja pulss on jälle tavapärane.“

Järgmise kümne minuti jooksul kostis ruumist vaid poolsosal vestlusi. Siis tegi jaapanlane uuesti suu lahti ja sedapuhku kõlas ta häältes siiras nõutus: „Aju delta-lainete järgi võiks arvata, et John jäi magama...“

Töepoolest, arvutiekraanilt paistis tüüpiline magaja ajulainete muster. Jää üle vaid edasi oodata? Osa rahvast läks sööma, teised jalutasid mööda ruumi ja paar eriti hea närvisüsteemiga tüüpi katsus tugitoolis tukkuda. Ainult Punkrist tagasi jõudnud Hamilton seisis valvsalt Daiko selja taga. Mees oli selleks liiga kogenud, et iga vaikushetke peale end kohe lõdvaks lasta.

„Ärkas!“ kahises lõpuks kauaoodatud sõnum läbi saali. Enne kui jõuti tõsise-malt arutleda, mida edasi teha, sulas laeva külg lahti ja John Whitemill astus välja. Esimene inimene, kes oli kohtunud võõra tsivilisatsiooniga!

Hetk hiljem vahetus kergendus murega. Mehega oli midagi lahti – ta justkui tuigerdas, ei taibanud, kuhu minna? Hamilton viipas uksel valvava seersandi enda juurde. „Tooge ta siia! Kärmelt!“

Paarikümne sekundi pärast olid kaitseriietuses mehed peasekretäri juures, upitasid ta kanderaamile ning kärutasid desinfitseerimisruumi. Mees kougiti kombinesoonist välja ning talutati saali.

Saalis oli John tükki aega lihtsalt vait. Lõpuks raputas ta murelikult pead ja ajas end ohates püsti. „Ausalt öeldes pole aimugi, mida edasi teha...“

„Kes nad on?“ – „Mida nad tahavad?“ – „On neil mingeid nõudmisi?“ Kohkunud hääled purskusid välja nagu vesipaisu tagant. No miks ta ometi juba ei räägi?

Aga vana mees vahtis lihtsalt tuimalt maha. „Seal on lihtsalt üks tühi baar,“ pomises ta lõpuks vaikselt. „Ja muud ei midagi...“

Pikk vaikus võttis maad.

„Mis mõttes?“ Henry Leclerc ajas end köige ette, aga eks tema kui Kohtumise Organiseerimise Nõukogu ehk nõukogu – nagu seda lihtsuse mõttes kutsuti – täievõlilise esindaja ülesanne oligi asja keskmes olla.

„Otseses mõttes.“ John vaatas ringi ja raputas nukralt pead. „Laevas pole kedagi, tuli vist mingi automaatrežiimiga. Seal on lihtsalt kõrts – baarilett, lauad, köök...“

„Mida?“ Väike prantslane vajus loppi. „Sa tahad öelda, et kosmoselaevas on restoran?“

„Kõrts, restoran, pubi – ükskõik, mis sõna sulle istub!“ luksatas John. Ja koos luksatusega levis nagu viskilõhna? „Jah, seest on ta nagu üks odav väikelinna-kõrts. Piljardilaud, telekad, baarilett. Ja riiulite kaupa käarakat...“

„Ega te...“ kokutas Henry, kes oli jahmatusest peasekretäri teietama hakanud.
„Ega te seal alkoholi pruukinud?“

John sügas lõuga. „Ei, aga... või no pitsikese tegelikult vōtsin...“

„Räägi kõigest täpsemalt!“ Henry hääl krigises. Ta haaras kausta ja lappas närviliselt lehti. Kaustas oli palju tarkust – kohtumiseks ette valmistatud kakskümmend kuus põhistsenaariumi. Jagunesid nad kolmeeks: positiivne, neutraalne ja rünnak. Aga mitte ükski ei eeldanud, et universumi avarustest kohale lennanud kosmoselaeva sees on tühi kõrts. Jäi üle improviseerida, aga seda Henry vihkas. „Härra Whitemill, te väidate, et me kulutasime kümme aastat ja rohkem raha, kui ma oskan sõnades väljendada, lihtsalt selleks, et tõmmata siia läbi hüperuumi tühi kõrts?“

„Väidan...“ Peasekretäri hääl värahtas. „Mitte kuraditki ma ei väida siin – räägin lihtsalt, mida nägin.“

Mitte kellelegi ei olnud mingit ideed. John vaatas ringi ja vajus tooli.

Löpuks oli Daiko see, kes tõusis. „Tähendab, nad saatsid meile sealt ülalt kõigepealt midagi kõrtsilaadset? On see teie arvates mingi eksperiment või, härra peasekretär? Mida nad öelda tahavad?“

„Ma ei tea...“ John ohkas. „Kõigepealt oli koridor, mis üsna kohe seina vastu pööras ja vist peaaegu terve tiiru ümber laeva ära tegi. Kiviselt kolas, kui kindaga tonksasin. Ja teate, ma ootasin rohkem, et mis seal lõpus on, kui jõudsin koridori vahtida. Ausalt öeldes, kuradi suur hirm oli... Aga kui sisse pööras, siis nägin lihtsalt väikest saali toolide ja laudadega. Toolid kõik laudade all, välja arvatud üks, ja selle ees seisab viski ja täis klaas. Klaasis kõrs. Muide, telekas mängis ka – mingi meie tavaline meebleahutuskanal. Noh, eeldasin, et pean istuma ja ootama, eks?“ Mees vakatas ja vaatas abiotsivalt ringi. „No tundus mulle äkki, et nad on sõbralikud – kõik tehtud, nagu mu oma peast maha kirjutatud. Mõnus väike kohake, kus sõpradega asja arutada ja mitte mingi säravatest ekraanidest kiurgav saal, kus troonib mingi kuradi Alien. Ja minu lemmikviski! Kust nad teadsid? Kõrre osas oli lihtne, suu juures on skafandril ventiil. No kõik ju viitas, et istu korra, kamraad, kohe tuleme! Ja no ausõna, nii janutas selle õudse pinge peale...“

Jah, ühest küljest muidugi erakordne ettevaatamatus – end tulnukate laevas täis juua. Aga teisest küljest – kui tulnukaid polnud ja laual seisis viskipudel. Tõesti nagu vihje.

„Kadunud!“ kajas äkki Daiko värisev hääl läbi saali. „Laev on kadunud!“

Ruum lõi kihama.

„Ei ole!“ Esimesed klaasi juurde tormanud nägid, et kõik on nagu varemgi.

„Daiko räägib baaslaevast!“ Dolores Doradona, Daiko indiaaninäolise assistendi hääl værises. „Kadus orbiidilt! Hetkega... ja ei mingit jälgge.“

„Selge.“ Henry Leclerc lappas värisevate kätega kausta. Laeva orbiidilt lahku-mise variandi nägi ette mitu stsenaariumit.

„Misasja?“ luksatas John ja jäi ringi vahtima. „Sōbrad, nad jätsid meile körtsi ja kadusid!“

„Kuulge, seal peab ikka muud ka olema,“ märkis Dolores vaiksest ja kummardus arvuti kohale. Ekraanil pöörles kolmemõõtmeline laeva pilt. „Mingid seadmed vä-hemalt. Kuidas ta muidu liikuda sai...“

„Kahtlemata.“ Daiko pöördus peasekretäri poole „Härra Whitemill, kus auto seisits?“

„Ukse taga algas kaldtee ja lõppes körtsiga.“ Mees sügas mõtlikult kukalt. „Põrnikat polnud kusagil, kui nüüd mõtlema hakata.“

„Niisiis on seal varjatud ruume!“ Henry pani kausta käest. „Tõenäoliselt olid sei-nad ühte pidi läbipaistvad. Sind jälgiti täpselt nii, nagu uurijad meil ülekuulamisi vaatavad. Ja ma ei imesta, et nad end ei näidanud, kui sa end esimese pudeli külge kinni haakisid. See oli kindlasti test! Ja minu arvates on pilt selge – nad ootavad kedagi teist.“

Dolores köhatas. „Võimalik. Aga äkki on Johnil õigus ja seal pole tõesti kedagi? Marsile oleme näiteks me ise siiani vaid mehitamata aparaate saatnud. Või jäid nad igaks juhuks teise laeva?“

„Ja nüüd lasid jalga!“ löpetas Henry. „No kui meie saadik end lihtsalt täis joob ja magama jääb!“

„Olgu, olgu...“ köhatas John häbelikult. „Katsume nüüd sellele möelda, miks meile üldse körts saadeti? Mida nad sinu arvates öelda tahavad, Dora?“

„Noh...“ Naine punastas – ilmselt seepärast, et tema arvamust nii tähtsaks peeti, et esimesena küsiti. „Põrnikas näitas, et nad on meie eluga kursis. Äkki teavad, et inimesed armastavad körtse? Poliitikud, ärimehed, kõik... Restoranides ju kohtutakse, kui mõnusate inimestega vähem formaalselt rääkida tarvis. Ehk näitab tõesti, et mängivad nii-öelda meie reeglite järgi...“

„Just, loogiline!“ John hingas kergendatult. „Tõesti, äkki nad ei aimanud, et me ootasime midagi teistsugust! Tubli, Dora!“

„Tegelikult, ma tahtsin küsida...“ Kiitusest julgust saanud naine piidles Johni. „Mis vahepeal juhtus – hingamine ja pulss läksid kiireks?“

„Aa... suurt ei midagi...“ Mees rapsas käega ja lõi pilgu maha.

„Mis mõttes ei midagi?“ Põikleva tooni ära kuulnud Henry ajas end sirgu. „Dai-ko, palun näidake Johni salvestust!“

„Noh, ei midagi kontakti mõttes tähtsat...“ John viskas mureliku pilgu ekraanil võbelevale graafikule. Teise tunni lõpus tõusid kaks joont aegamisi üles ja ränt-

satasid siis kümmekonna minuti pärast järsult alla tagasi. „Noh, istusin, timmisin viskit, vahtisin telekat, ootasin...“

„Ja edasi?“ Henry vuntsid võbelesid. „Midagi ju juhtus?“

„No kui meelde tuletada, siis vahapeal jooksis vist mingi pornokas neil seal... äkki see muutis hingamist? Teha midagi polnud, ühe silmaga vaatasin ikka...“

Pikk vaikus võttis maad.

„No kurat, see on liig!“ Kindral Hamiltoni sõõrmed olid puhevil. „Panid pihku või? Ja meie arvasime, et piinatakse, olime sisse tungimas...“

„No mis küsimus see on, kurat, no muidugi mitte!“ Johni kael tömbus lapiliseks. „Ega mina kanalit valinud – pulti polnud, tuli, mis tuli... Ning see viski – ausõna, võtsin sümboolse lonksu, aga ta kurat hakkas pauguga pähe. Müstika. No eks ma olin närvis – ja kui äkki oli kõik nii rahustavalt normaalne, siis... Ma ei saa sellest ise ka praegu enam aru, aga tundsin end seal – no ma ei oska öelda... nagu unes, natuke! Ja unes sa ei kontrolli end, eks ju?“

„Imearmas!“ Henry hääl nõretas irooniast. „Aga mida me nõukogu pressiteates ütleme – iga minut ootavad! Et Aafrikasse maandus tulnukate ehitatud kõrts, kus meie saadik end õnnestunult täis kaanis ja pihku lõi – seega tundub, et rünnakuhohtu pole.“

„Kurat, jäta juba!“ Johni rusikad tömbusid rulli. „Läbi kombinesooni või, sa vunt-sidega idioot? No okei, võib-olla tsipa erutas... Ma ütlén sulle üht – seal strippas ekraanil üks naine, kes oli sada protsendi minu maitse. Sada kümme võib-olla! Mõtle parem, kust nad mu maitset teadsid – just nagu viskigagi! Nii et lappa käihu oma kausta ja soovita, mida teha. Oleks ma seal kõrtsist kohe tagurpidi välja tammunud, kas siis oleks kõik praegu maru korras või?“

„Hästi-hästi,“ kokutas Henry. „Aga edasi tulid magaja ajulained?“

„Magaja?“ John võpatas. „No ma ei tea, ehk vajus pea korra rinnale... aga üldiselt, tulin lõpuks välja, et nõu pidada. Kua ma seal ikka istun.“

Saal oli vaikne.

„Hästi,“ ohkas Henry. „Aga mida me teatame? Täielik fiasko ju...“

„Ei tea, kas päris nii,“ köhatas Daiko ettevaatlikult. „Maandumismoodul kubiseb kindlasti nende tehnikast! Jumal teab, kus või mis neil seal meie jaoks valmis pandud on. Algus oli ju igatahes kindlasti sõbralik. Nii et, Henry, vaadake positiivseid stsenaariume!“

„Jah,“ toetas Dolores. „Ning teatame alguses midagi väheütlevat – maandus mehitamata laev, uurimine käib ja nii edasi...“

See oli rahustav mõte. Töepoolest, küllap kõikvõimalikke tehnoloogilisi imesid täis laev oli ju ikka veel sõbralikult avatud.

„Äkki kirjeldate võimalikult täpselt laeva sisemust, härra Whitemill?“ võttis Aki-da minut hiljem ettevaatlikult juhtimise üle. „Ja siis saadame sinna järgmise, et infot edasi koguda? Dora, palun mine alla ja kontrolli skafandri välispinna mikrobioloogi-lise uuringu tulemused üle. Ning mina vaatan, kas labor on kaamera salvestusest midagi katte saanud. Läbi side ei näinud midagi, aga äkki on salvestus korras?“

* * *

Tee oli ammu otsas. Panin arvuti käest. Mine tea, ehk leiabki siit lugejaid – kui oled päev otsa valemitega maadelnud, siis äkki tahadki pärast kogu sellele tulnu-kateemale lõbusamalt vaadata? Autori nime polnud. Äkki töesti mõni konverentsi omadest, kasvatab põnevust? Tuleb uurida, kas Robin ka meili sai.

Kell näitas, et löuna käes. Küll ikka magasin täna... Hea, et kastitoomise jama suuremat jälge ei jätnud, kehas oli tugev tunne. Ja lõpuks ometi vaba päev. Milleks õhtuni oodata, lendan kohe linna peale! Astusin kapi juurde. Nii – kirju Aafrika mustritega särk, lühikesed püksid, matkasaapad, päikeseprillid... ja näengi välja nagu tavaline turistioinas. Liikuv rahakott, plikad ronivad ise sülle.

Kiikasin välja, väike valge auto seisus parklas. Vaba mees tohtis meil ka agen-tuuri masinat kasutada. Söidan paar korda peaväljakу ja Punaste Palmide vahet ja veerand tunniga on pilt selge! Nii et habemetügas maha, lõhn peale ja minema!

Valvelauas passiv Robin vedas suu naerule. „Noh, vana jäär, ja kuhu sina kiirus-tad?“ Eks ta aimas, mida mu maskeraad tähendab.

„Silia-sinna, kas tead! Mõtlesin Ernando vaatamisvärsuste peale. Mängin här-rat – söön praadi, joon ölut...“ veiderdasin ma ja pilgutasin silma. „Vaba õhtu ik-kagi!“

„Jutusta aga...“ irvitás Robin. „Endal nägu nagu kirjul kõutsil juba, ime et ei kräunu... Äkki teed hoopis Punastesse Palmidesse asja? Räägitakse, et sa olla seal jumala oma jope?“

Robin oli Robin, tal muud mõttes polnudki. Aga eks plaan oli mul juba vist näkku kirjutatud ka. Punased Palmid oli mõistlik koht, mitte liiga läänelik ja mit-te ka värviliste võsabaar. Giidid soovitasid turistidel sealt siiski eemale hoida. Kis-kus jamaks, kui vale mehe varbale astusid või litsil ja linnaisa tibil vahet ei teinud. Aga kui kombeid tundsid, oli kõik okei.

„Mine tea, äkki astungi Printsessi juurest läbi...“ Ringutasin nii, et kondid ragise-sid, ja toetasin tagumiku korraks vastu istepukki. Läbi klaasi paistis, et päikese ette

kogunes pilveudu ja palmioksad kõikusid tuules. Hea ilm põhjamaalase jaoks. Äkki jääan öösekski? Punastel Palmidel oli hotelliosa ka, püsikliendi jaoks hea hinnaga.

„Mis printsessi?“ uuris Robin. „Kuule – räägitakse, et seal on ainult mustad tüdrukud?“

„No ühte omanikku kutsutakse seal nii. Sulle mustad ei istu vői?“

Jah, Printsessi juurde lähengi! Kuigi ta oli üks veider tüüp. Nii kolmkümmend viis juba, aga superhea nägi välja. Karakteriga mutt, temaga võis kuivale ka jäada. Korra jäin, solvus, et ma algul ühte teist vaatasin. Ta tegi seal kõike arvepidamisest kokkamiseni. Ja nädalavahetustel laulis. Plikade asju ajas ka, vaatas, et neil kusagil elada oleks ja nii edasi. Paras Ristiema ühesõnaga. Ise ta üldiselt mehi vastu ei võtnud, vähemalt mitte viimastel aastatel.

„Nii et sulle mustad meeldivad?“ Robin küünitas end korvtoolis minu poole, põnevil nägu ees. „Mina, tead, ei suuda vaimustuda... nagu liiga võõrad kuidagi!“

„Ah ega ma värvit eriti vaatagi... Lihtsalt et oleks keha nagu vaja. Ja Printsessiga on kuidagi jube hea klapp tekkinud.“

„Mis mõtted?“

„Tead...“ alustasin ma ja otsustasin siis ära rääkida. „Ta jäi mulle ükskord silma. Üsna kohe, kui siia sattusin. Aga tavalist kaupa ei tahtnud. Pakkus end terveks kuuks, ütles, et müüb hulg.“

Robini suu vajus lollilt lahti. Hea vaadata kohe.

„Ühesõnaga... mul oli siis sitt aeg. Ja ta nägi selle ära. Ütles, et mulle on naist vaja, mitte litsi. Ja et ta võib kuuks ajaks tulla. Kõva hinda tahtis, aga mul oli too-kord suva. Mõtlesin, et sitta ma seda raha korjan üldse, parem elan. No ja kuu aega elasingi tema juures Punastes Palmides. Praegu mõtlen, et kihvt aeg oli.“

Mees pungitas silmi. „Kuule – halloo – sa ei saanud ju iga päev linnaluba?“

„Mul oli aastaid puhkus saamata. Harrysel vajus muidugi karp lahti, kui kuulis, et ma lennupileteid ei taha. Kädises moralist – ma ei hakanud salgamagi, mida plaanin. Aga kes saab mind puhkuse ajaks koju Roots'i käsutada, kui mulle Ernandos rohkem meeldib?“

Robin seedis seda tükk aega. Ja noogutas siis lõpuks tunnustavalt. „Täitsa pull – võtsid litsi kuuks ajaks naiseks... Ja kuda ta siis voodis oli?“

Voodis? No metsloom, pärast olid nagu lahingust tulnud. Rõngad silme ees. Mulle sobis. Aga see polnudki peamine. „Nagu ikka. Või ma ei tea... Aga tegelikult, ta oligi nagu rohkem naise eest. Tegi süüa, pesi riideid, isegi mingitel kontsertidel käisime. Ühesõnaga, elasimegi koos. Isegi pulmad tegime!“

Robinil tuli lehma nägu ette.

„Ära pabista,“ irvitasin ma. „Ta lasi mingi oma hõimurituaali teha. Paberid on mul ikka puhtad.“

Võtsin konksu otsast autovõtme, aga Robin ei tahtnud mind ära lasta. „Kuule, aga kust sihuke nimi?“ pinnis ta edasi. Igav istuda, muidugi, kas ma ei teadnud.

„Ta väidab end mingi suguharu printsessi elevat.“

Mees muigas. „Jutuks hea küll...“

Lõin käega. „Loomulikult! Aga nõid ta on, kogu aeg üks mbwana ja lumbamumba käib, igasugu energiatega möllab ja...“

„Ohoh?“ Mees ajas silmad uesti suureks. „Mingi seksvoodoo?“

„Ei, ma mõtlen, kui mõni plika haigeks jäab või... Aga jah, voodis on ta ka priima. Eks proovi ära, kui huvitab – no kui sa temaga muidugi üldse jutule saad.“

„Tohoh? Asi see siis litsiga jutule saada?“

Sügasin mõtlikult nina. „Tead, ta on rohkem litside komandör. Neid saadab lahingusse, aga ise hiilib körvale. Ma ju räägin, tavalist kaupa ei tahtnud, toppis oma alaealisi. Ametlikult kaheksateist täis, aga sitta see muudab? Lapse keha... ja kurat nende pabereid teab siin üldse... Aga ma käisin kõvasti pinda, ja kui ta sai aru, et majas jäab rahast ilma, siis tuli selle kuujutuga. Ja ma üldse ei kahetse praegu!“

„No ja kui kuu täis sai?“

„Siis lasi ära lahutada. Ma pidin ju siia tagasi tulema, puhkus läbi. Aga sõbrad oleme siiani. Nüüd on tavalise kaubaga ka nõus, naerab, et oma eksi peab aitama.“

Robin vangutas pead ja tahtis edasi pärilda, aga ülevalt trepilt kostsid sammud ja sammudest sai Harrys. Hallis kurguni kinni nööbitud kostüümis. Rõivad olid meie direl mitmekesised nagu Põhja-Korea juhtkonnal. Tuhmid kotid. Kuigi ilmselt mitte odavad – räägitid, et mutt on päraturikas, mingist Lõuna-Aafrika vabrikantide perest. Ei tea, miks ta üldse tööd tegi...“

Naine takseeris mu välimust ja vedas muige suule. „Oi, millised maitsekad vabaajariided! Linnasõit?“ Ning tõmbas ninaga. Olin lõhna ka peale lasknud ja ju läks pisut liiale.

Lõin rinna ette ja kannad kokku. „Just nii, proua Harrys! Ja arutlen siin Robiniga praegu Santa Ernando peamiste vaatamisvärsuste üle!“

Harrys vaatas mulle uurivalt otsa ja lõi siis silmad maha. Punastas või? Ju aimas, mis plaanis. Ja kui aimaski – mis see tema asi! Peaasi, et pärast minuti pealt tagasi olid. Seda ta, raibe, valvas, kiunus iga minuti pärast, mis hilinesid. Ühesõnaga, sihuke tüüp, et ise ei taha, aga teistele ka ei luba. No vähemalt ma polnud küll märganud, et ta mõne mehega kunagi mingit liini ajaks.

Rabasin võtme ja kadusin välja. Silmanurgast nägin, et Robin puksub naerda – see vaatamisvärsuste nali mul täitsa õnnestus! Ja tõesti, ega peale tüdrukute Er-

nandos midagi vaadata olnud. Kaks ühetoolist muuseumit paari haleda eksponaadiiga. Üle-eelmise sajandi härjavanker, keskaegse purjeka köis, savist pott ja muud sellised rariteedid. Praht, ühesõnaga.

Kuum öhk lõi näkku. Pilvevinu võis päikese ees ju hõljuda, aga konditatud ruumist välja astudes väänas siin jahe päev ka nagu termošokk. Vajutasin võtit ja väike valge kaheukseline vilgutas silmi. Jess, vaba õhtu!

Sõitsin rannaäärt pidi linna poole. Vasakul laius sisemaa, kohati päris kõrbeline. Ja teisel pool vilksus hetkiti meri – üldiselt sirge ja sügav rand, aga paar leetseljakutele roostetama jäetud laeva näitasid, et on ikka madalikke ka. Pool tundi ja siis hakkas Ernando paistma.

Punaste Palmide esimese korruse suur saal nägi välja elutu nagu pärastlõunal ikka. Printsessi polnud näha, ju toimetas hotellipoolel. Haarasin ettekandjalt õlle, lükkasin plaažipoolse ukse lahti ja läksin randa. Seal seisis neil üks lahtine paviljon. Räntsatasin vörkkiike ja võtsin õlle ette. Tuuleke puhus, meri mühises ja tuju oli imehea.

Kui lõpuks klaas tühi, siis ajasin end püsti ja kömpisin palmide all, kus seisis paar plastiklauda. Rohkem omade jaoks – kliendid üldiselt ei taibanud sinna minna.

„Soovite süüa, härra?“ Laua kõrvale ilmus pigimust tüdruk. Konarlik inglise keel alles. No ikka liiga kondine, pagan, nagu alatoidetud lausa. Mingi uus sise-maal? Sealt need önnetukesed tulid. Jah, kaader vahetus Ernando kõrtsides massendavalts kiirelt.

„Soovin küll. Kas Victoria on tööl?“

„Jah. Kas kutsun?“ Tõmbus aupaklikuks, Printsess oli neile ju suur ülemus.

„Ütle, et NATO-Chris palub lõunale!“ See oli hetkeemotsioon. Miks ma ei võiks talle kõigepealt prae välja teha? Mitte söögi pärast – jumal, ise ta seal köögis ju kamandas –, aga nii sümboolselt. „Too üks ölu veel ning lippa küsi üle tee Fatimalt kimp lilli. Tagasi pole vaja.“ Ning panin talle raha pihku, nii et jätkuks ja üle ka jäääks.

Veerand tunni pärast ilmus Victoria ukse vahelt välja. Oli asja tõsiselt võtnud. Maani kleit ja soengus juuksed. Ja selliste kingadega liivas? No tipp-topp naine, armu või ära, mis sest, et must.

Krapsasin viisakalt püsti – ta oli nii stiilne, et ei sobinud nagu lõdvalt vedeleda – ja haarasin lilled pihku. Ning vaatasin, kuidas ta lähemale hõljub. Ja muudkui laulab. No ta ümises kogu aeg midagi. Enamasti kohalikke laule, mitte neid, mida koos bändiga nädalavahetusel. Astus nagu kuninganna, no reaalselt pidas end printsessiks! Aga siis jäi äkki seisma ja jõllitas mind kohe pikalt. Nagu loom, kes

võõrast lõhna nuusib. Mul hakkas imelik juba. Ei tunne ära või? Lõpuks nõksatas liikuma, võttis kimbu vastu ja istus toolile.

„Pole sind ammu näinud...“ Victoria nuusutas lilli ja vaatas, kuidas must tüdruk uuesti meie juurde kiirustas. Hääl kõlas tal ka kuidagi veidralt täna. „Tööd palju või?“

„Tööd jätkub ja vanus ka juba selline, et energiat vähem. Keskealine mees, mitte noor mürsk enam...“ üritasin ma meie tavalist lõbusat tooni ära tabada.

„Energiat sul veel jätkub...“ Naine takseeris mind kummaliselt äraoleva pilguga. „Aga midagi on sinuga vahepeal juhtunud küll.“

Mul vajus suu lahti. „Misasja?“

„Sa ei ole enam sama. Gtswanad on sind puudutanud! Te ütlete inglise keeles vaimud. Ei, nõiad vist – jah, vägevad nõiad!“

Rohkem ei öelnud ta midagi, pinnimise peale ka mitte. Kuradi uss – ajas mind oma absurdiga põnevile ja siis pani suu lukku! Okei, kui ta minust rääkida ei taha, siis rääkigu endast. Kiusu pärast.

„Olgu,“ muigasin ma. „Aga kuidas siis endal – ootad ikka oma Ameerika presidenti?“

Victoria noogutas. „Jah. Ta on kõige tähtsam mees. Tema abiga teeme küla korda.“

Polnud tal selle teema vastu ka midagi. Ükskord uurisin, et kas ta juba lapsi ei taha, ja siis kuulsingi, et ta kavatseb abielluda Ameerika presidendiga. Jumala tõsiselt rääkis sealjuures!

„Ja millal kõrge kosilane saabub?“ urgitsesin ma mõnuga edasi.

Printsess vaatas mötlikult merele. „Ma ei tea täpselt... Aga vist varsti. Jah, õige varsti!“

„Nii et õige varsti tuleb Ernandosse USA president?“ Lõikasin lauale toodud taldrikult tüki jaanalinnuliha. See oli siin alati kindla peale minek, jube hästi tegid. „Ja sina lähed teed tutvust? Kullake, aga tal on ju sada turvameest ümber – igaüks minusugusest roostes kutist kümme korda parem. Huir ka ei lipsa läbi...“

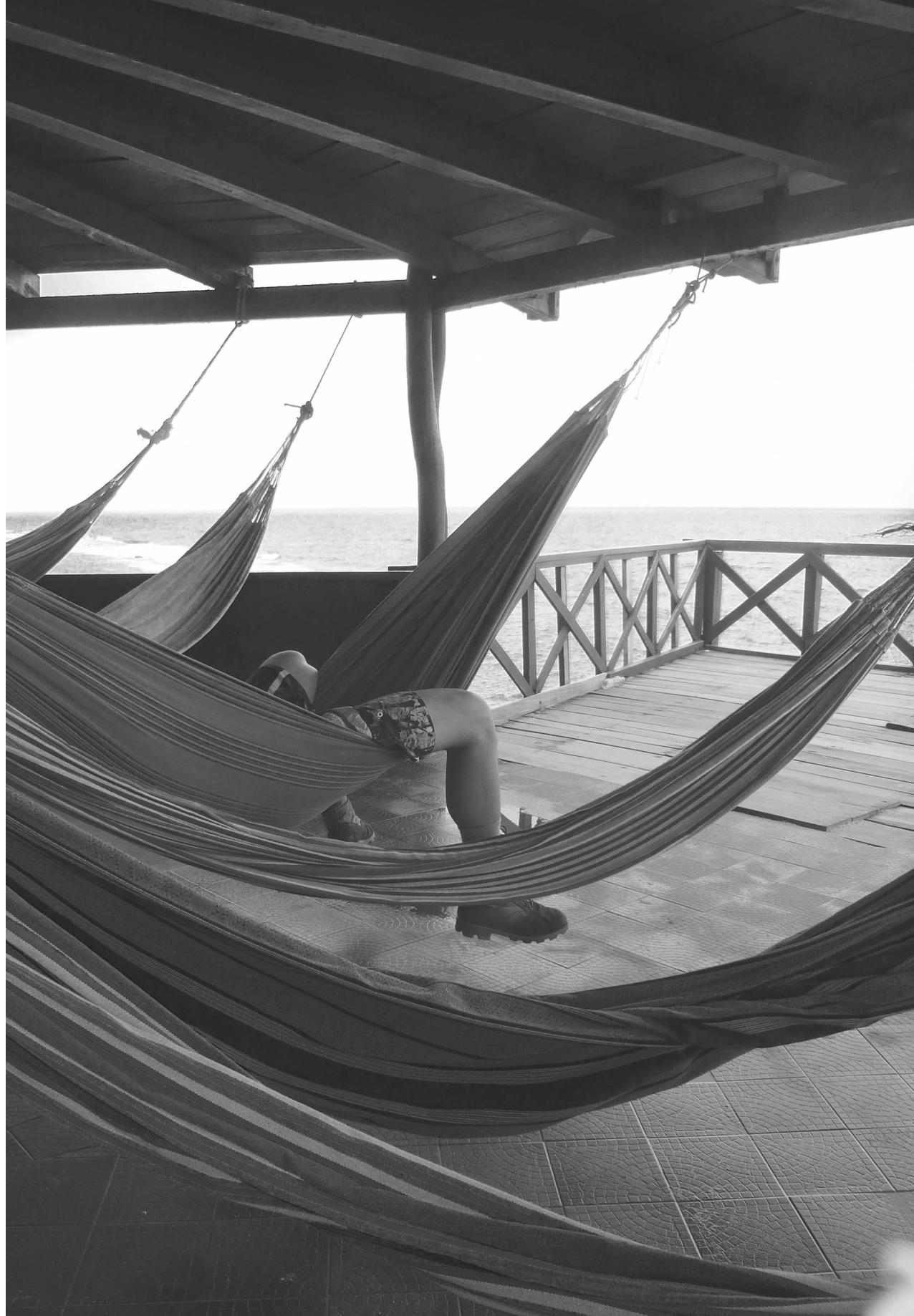
„Ei ole sinust paremad!“ Ta raputas pead ja oli äkki veidralt aupaklik. „Sina oled kõige parem, nüüd on selge. Ja sina aitadki mind!“

„Mina olen kõige parem turvamees?“ Unustasin isegi söömise ära. „Kuidas, kulla tüdruk?“

Victoria pani ka kahvli kõrvale. „Ma räägin ju, vägevad nõiad on sind puudutavad. Aga palun ära küsi, see on tabu, ma näen ju!“

Vaatasin, kuidas beežid turteltuvid laua ümber vudistasid. Tõusulained venisid iga korraga lähemale. Mõnikord pidid nad selle laua siit lausa ära tõstma.

Ohkama võttis – mis tal täna viga? „Victoria... tead, aitäh komplimendi eest, aga ma olen presidendi ihukaitsjatega kursustel olnud. Nad on masinad, tõmbavad

ühe käega lõuga. Mul on reaktsioon kakssada millisekki, aga neil kõigil raudselt alla saja viiekümne. Ja nüüd ütle, kuidas ma parem olen?“

„Ega ma lõuatõmbamisest räägi.“ Printsess töstis pilgu. „Ma räägin elude kaitsmisest. Meie kõigi elude. Nõiad valisid su välja!“

Polnud mõtet edasi pärinda, meie maailmad olid ikka liiga erinevad... Aga prae kõrvale sobis lobiseda ja nii võtsin endise teema uuesti üles.

„Hea küll, kui president Ernandos, siis kuidas sa temaga kohtuda mõtled?“

„Ta tuleb ise ja tahab minu voodisse.“ Naise silmad loid kummaliselt põlema. „Raha eest, nagu te kõik...“

„Või nii...“ Võtsin lonksu ölut. „Ja kust ta teab sind otsida?“

„Sina saadad!“ Printsess vaatas mulle äkki otse silma ja samal ajal sahises tuulehoog läbi palmilatvade. Imelikult võõras külm tuulehoog, selliseid siin polnudki. Pigistas alakeha ja jättis maha vastiku tunde. Ja mul oli äkki justkui hirm. Lõuna ajal rannas süües... Kiiritus oli aju sassi löönud või?

„Anna andeks, Victoria, ma ei taha sind narrida – aga su jutt on lihtsalt nii uskumatu.“ Tundsin veidrat sundi oma küsimusi vabandada. „Ja kuidas saan mina teda saata – me kumbki ei pääseks talle ligidalegi!“

„Tuulehoog ütles. Ja kohe, kui sind täna nägin, sain aru, et aeg on lähedal!“

Sõin vaikides edasi, aga tundsin äkki, et Printsessi kummaline ärevus on ka mind nakatanud. Kuradi jabur lugu! Võtsin uue lonksu ölut ja otsustasin siis tema sinnapaika jäätta. Pagan, ma ei tulnud siia vaimudest rääkima, tahtnuks talle hoopis juba käed kleidi alla saada! Printsessi kumerused ajasid mind alati lolliks. No ta oli lihtsalt nii hullusti prink.

Kaua mul õnneks oodata ei tulnud, varsti olin teise korruse nurgatoas. Samas, kus ma temaga kunagi elasin. Täna kutsus lausa enda juurde, ei andnud tavalist numbrikut. Ei tea, kas uue jutuga seoses – et mina nüüd maru tähtis olen – või seepärast, et olin talle enne kenasti lõunat pakkunud nagu õige kavaler kunagi. Ja viimase peal hea oli ta ka. Kui ma lõpuks ära raatsisin lõpetada, siis tundus, nagu väriseks kogu maa ja taevas kaasa. Ausõna, poleks arvanud, et ühe musta naise kaudu saab paradiisile nii lähedale!

Seejärel keerasin end voodis selili ega viitsinud sõrme ka liigutada. Mõnus surin kehas. Aga tema läks töi mulle baarist ölut. Kooseluaeg tuli meelde, siis ta ka ikka hoolitsete mu eest.

Imesin ölut, päike säras aknasse ja veidrast raskusest, mis rannas enne peale vajus, polnud enam jälgigi. Ja nii ma lihtsalt pidin uuesti peale hakkama. Põnev ju!

„Victoria, kullake, selgita mulle palun seda asja...“ No sihuke absurd – viimase peal naine, nii voodis kui voodist väljas – ja ajab täitsa sooja juttu! Tõmbasin nai-

se ligi, keerasin musta juuksesalgu ümber sõrme ja haarasin tal selja tagant teise käega rinnad pihku. Nendega oli teda ikka uskumatult õnnistatud. „Kui president lõpuks siin on... siis, jah, ma olen kindel, et sa meeldid talle. Ausõna, ära nüüd uhkeks mine, aga sa oled voodis parim naine maailmas! Aga ta on ikkagi president, abiellus ka – no kuidas ta saab siia jäädä? Millega sa teda kinni hoiad?“

Victoria lebas mu körval, õhuke eest lahti hommikumantel seljas. Lopsakas ja samas veel ideaalselt prink pähkelpruun keha valgel linal. Nagu väärispust kuju.

Esiti ei öelnud ta midagi, aga siis võttis mu käe ja tömbas alaköhule. „Sellega.“

Vapustav mõte – USA presidenti lihtsalt jalgevahega kinni hoida! Ohkas. „Sa oled väga hea, Victoria. Superhea! Aga ma pole kindel, kas see plaan töötab...“

No ei mahtunud mulle pähe, kuidas üldiselt mõistlik inimene saab endale luua nii absurdse tulevikuplaani! Aga ta ei pahandanudki, naeris hoopis. „Mida sina, valge mees, sellest taipad?“ Ja nipsas mulle lõbusalt sõrmega vastu nina. „See on nõidus! Ma võtan ta kinni – ja kõik!“

Olgu. Tegelikult vaimustav pilt – milline veendumus! Oleks mina ka sellise eneseusuga sündinud, siis äkki ei valvaksi praegu uksi ja aknaid, lennanuks kõrgemale?

„Okei, Victoria, asi selge! Muide, äkki oled minu ka niimoodi kinni võtnud? Paar nädalat tagasi käisin, ja näed, jälle siin... Nagu ketis. Ja kes seda kinnivõtmise trikki sulle õpetas?“

„Üks vana tark naine. Valge, muide. Aga ei, sind ma kinni ei hoia, ma võtan kinni ainult selle mehe, keda endale tahan.“

„Ja mind ei taha?“ Olin nagu natuke solvunudki? „President ma muidugi pole, aga...“

Printsess ajas end käsipõsakile ja uuris mind tõsiselt. Hommikumantel vajus eest lahti ja mul hakkasid kogu seda ilu vaadates käed uesti sügelema.

„Ei, sina ei jäää siia, lähed kaugele ära,“ sõnas ta lõpuks. „Sa oled hea mees, aga mulle on vaja kedagi teist. Ja pealegi, sul on naine juba välja valitud.“

„Pole mul mingit naist!“ Ajasin silmad pärani. „Olen ju öelnud. Milleks soldatile naine?“

„Nõiad on kõik juba ära otsustanud.“

No mida selle peale kostaa? Ohkas, tõusin ja vaatasin riite järele. Eks tal töö juba ootas, meil läks täna ikka kaua. Aga kui rahakoti välja tömbasin, tuli järgmine üllatus.

„Sinult ma enam raha ei võta! Ja edaspidi võid tulla kasvõi keset ööd, kui tahad... Ainult enne luba, et saadad presidendi minu juurde!“

Tömbasin püksid jalga ja vaatasin teda juba natuke tüdinud pilgul. „Kuule tüdruk, jäta juba ükskord – no kuidas saan mina teda saata!“

„Luba, et kui saad, siis saadad!“ Ja vaatas mind ootaval pilgul.

„No seda võin küll südamerahus lubada!“ ohkas in ma leplikult. Ta hüppas mule selle peale kaela, andis laksu musi ja kadus – koridorist kostis veel kaugenev laulujupp ja siis olin toas üksi.

Panin särgi selga ja astusin rõodule. Tuttav pilt, liivases tagahoovis tühjade taarakastide vahel siblisid kanad. Palmi varjus punaste õitega põõsaste vahel oli välivoodi ja seal magas Li, hiinlaseverd uksehoidja. Jalgpallihäige just nagu Max, temaga olin siin elades sõbraks saanud. Mõnus koht. Aga olgu, sõidan parem tagasi, mis siin ikka kauem passida? Printsess oli mu nii põhjalikult läbi töötanud, et tahtsin lihtsalt koju ja magama. Temaga oligi alati pärast mõnus ja rahulik tunne. Said, mis tahtsid, ja hing laulis.

* * *

Paar järgmist päeva läks rutiinselt, aga reede hommikul käsutas Harrys mu enda juurde ja siis tuli vilets uudis – mõned noored konverentsi omad tahtsid öhtul Ernandosse ja mina pidin kaasa minema.

„Ja mida nad plaanivad?“ Krimpsutasin nina. „Tahavad kõrtsi minna, muidugi?“

„Eks nad ise vaata... Ernandos on ju ikka viisakaid kohti ka, eks?“ oli Harrys üsna muretu. „Vali paariline kaasa – kasvõi kohalikest – ja hoia neil silm peal.“

Tegin haput nägu, aga mis see aitas. Küll ma juba teadsin neid viisakaaid kohti! Nädalavahetusel olid seal kõik augud ühte masti: pillid üürgavad, rahvas hüppab tantsida, lakub odavat rummi ja käib peldikus süstimas. Litsid passivad nurgas ja kuldkettidega isad taovad sirmi taga kaarte. Mitte et mul Ernando urgaste vastu midagi oleks, kõik vabad päevad veetsin seal, aga töö oli midagi muud... Kujutasin öhtut juba ette – istun kainelt ja pean kogu pundil silma peal hoidma. Aga või see lihtne on: mõni kaifib hullunult tantsupõrandal ja katsub muusikute juurde ronida, teine kaanib end nurgas suurest maailmavalust silmini täis ja proovib siis näiteks omal käel koju hiilida. Kolmas vennastub ehk väljas mingite pättidega, kes ei oska õnne ära tänada, et taskus pungitav rahakott ise end pakkuma tuli...

Ei no lõbus öö tuleb... Ja kui mõni sodi prillijuntsu kuskil nurga taga vastu tatti saab, siis olen mina süüdi. Ning seda võib juhtuda – ega ööelu pole arvutivahtimi-ne! Kosmoloogias võisid nad ju maailmameistrid olla, aga kõrtsis said kuldajudest ruttu täitsa tavalised mehed. Jöid end täis ja hakkasid suvalistele plikadele külge lööma. Aga suvalisi seal ju polnudki, otsi või tikutulega! Ainult tavalised turismi-

linna tööinimesed – litsid ja vargad. Nendega asjaajamist oleks ma meie arvutigurudele tegelikult õpetada võinud – soldatielu oli välja koolitanud, kuidas õige tots üles leida ja kõik kähku kokku leppida. Ega vabu öhtuid saanud raisata!

Harrys vaatas mind pika pilguga. „Kas on mingi küsimus või?“

Jah, jäin vist lollilt unelema? Raputasin pead, kargasin püsti ja lonkisin teise koruse kivikoridori pidi oma toa poole. Või et mina olen kõige kogenum ja keegi teine ei tule kõne alla? Et susi teda sööks! Kena vähemalt, et ööks ette välja magama lasti.

Robini toa juures jäin seisma – tema olin paarimeheks küsinud. Sellistes asjades Harrys mind kuulas ja nõnda sain poisile vähemalt väikse teene teha. Koputasin ja lükkasin ukse lahti. „Pane end valmis, öhtul on linnasõit!“

„Mis kuradi linnasõit?“ Robin vedeltes voodis ja vahtis mind imestunult.

„Tuled paarimeheks. Su öine valve jääb ära ja öhtul karjatame gruvi teadureid linna peale pidutsema. Aga kui huvi pole, võin lasta Harrysel mõne teise ka määratata.“

Mehe nägu vajus laia naeru täis. „Ei no mina olen raudselt pundis! Okei!“

„Okei siis okei! Kuuest on väljasõit.“

Lõin ukse kinni, kurseerisin oma toa poole ja mõtlesin kohe magama jäädva. See oskus oli mul käpas – kui aega anti, tuli ära kasutada, jumal teab, millal jälle saab. Aga tee peal juhtus veider lugu. Olin parajasti lõunatiiva pikas koridoris, kui teisest otsast hakkas üks käruga vormimees vastu tulema. Tõmbusin seinaorva – käru oli peaegu kitsa koridori laiune – ning jäin seal rippuvat gaselli peakvahtima. Topistest ja tahvlitel loomapeadest siin kubises, hotell oli enne agentuuri kätte sattumist jahituristide mängumaa. Pühvlid ja lövid, antiloobid ja gnuud. Osa juba üsna armetud ning körva tagant pepri puistavad.

Äkki läks selja taga lärmiks. Pöördusin ropsuga ringi ja mis ma näen – tuttav puukast! Kaane vahel vonkleb juhtmepundar, laud igasugu aparatuuri kuhjaga täis ja mingi häire lõugab.

„Hoia eemale!“ ähkis mees ja hüppas kaugemale. Ning vahtis kohkunult kogu seda kaadervärki. Uus mees. Viimasel nädalal oli üldse inimesi juurde tulnud. Äkki veel kastiga seoses? No mind see kõik önneks ei puudutanud.

„Jää vait,“ sisistasin ma südametäiega ja tõmbusin eemale. No tuli meelete kogu see ilge seiklus. Ja oh sa pühademuna – jäigi vait! Paras kokkusattumus. Pagunitega poiss vaatas mind seepeale nagu viirastust – ju kuulis! –, haaras kärul sangadest ja kadus tuldud teed pidi tagasi.

Mina lonkisin tuppa ja viskasin pikali. Aga und ei tulnud. Kehas oli äkki sama veider purjusolekutunne nagu kasti ära tuues. Imelik, muidu võisin igas asendis paari minutiga magama jäädva. Soldati värv. Haarasin siis lõpuks hoopis tahvelarvuti ulmekaga. Selle kohta polnud ma vahepeal isegi Robinilt pärida jõudnud.

* * *

Töepoolest, John kandis ju laevas kaamerat... Kõik silmad pöördusid tehnikute poole. Daiko haaras kõrvaklapid ja mida enam kuulas, seda rohkem longu vajus.

„Kontrolliti. Aparaat salvestas, aga justkui oleks kustutatud...“ ohkas ta lõpuks õnnetult. „Sisenemiseni olla perfektne pilt, välja tulles ka, aga vahepeal ainult sigrimigri.“

„Kustutatud? Diversioon?“ Hamilton ajas end püsti. „Kohe teeme selgeks!“

„Oota nüüd, Cho...“ Ja John pöördus Daiko poole. „Kuidas kustutatud?“

„Lähen laborisse ja vaatan täpselt, kui teid huvitab.“

„Mina tulen kaasa!“ Kindral hüppas püsti. „See asi tuleb kohe selgeks teha!“

Järgmised kümme minutit istus kindral Hamilton Daiko kõrval arvutitoas ja vaatas tigeda ning keskendunud pilguga, kuidas ekraanil mingid kõverad üles-all ahu hõppavad. Ja kuidas Daiko klaviatuuril klõbistab ja siis selle peale kõverad muutuvad natuke. Lõpuks ajas ta end püsti.

„Toon ühe kohvi... Aga sina jätkal!“

Kohviautomaadi juures küürutas kaks võõrast meest. Võimatu!? Turvateenistuse ülemana oli Hamiltonil ju täpne nimekiri kõigist kohalviibijatest. „Ja kes teie sellised olete?“ käratas ta ning tömbas topsihoidikust plastikkruusi. „Dokumentid!“

Väiksem, elavaloomulise ja ümmarguse näoga mees, ajas end rõõmsalt sirgu. „Ragnar Buffoon, härra ülemkindral, lubage ette kanda! Komisjoni Eksoplaneetide osakonnast.“

„Peter Shark!“ Teine, pisikeste vidus silmadega hiiglaslik kuju, kohendas kaelas rippuva nimesildi nähtavamale. „Sama osakond.“

Hamilton kissitas silmi. Viimasel aastal, tee mis teed, palja silmaga enam väikesest kirja ei näinud. Aga prillid olid saalis nahast kaarditaskus. Vana kooli mehena meeldisid kindralile päriskaardid palju rohkem kui need virtuaalsed vidinad, mis kõike asendama kippusid. Ta kummardus sildi hologrammi kontrollima. See vilas küll täpselt, nagu peab. Nimed klappisid ka, aga muu oli väiksemas kirjas. „Bet... Bel...“ veeris ta sildilt ja lõi siis vihaselt käega. Brüsselist vist, mingid eurooplased ühesõnaga... Need ajasid nina alati liiga püsti. Välja arvatud siis, kui oli vaja midagi reaalselt ära teha. „Millal saabusite?“ haugatas ta tigedalt. „Kelle juhtimisel?“

„Just äsja tulime, lubage tähendada, teie kõrgeausus!“ End Ragnariks nimetaud mees säras üle kogu higist läikiva näo. „Oma autoga ja enda juhtimisel.“

„Mis asjus?“ Kindral kortsutas kulmu. „Kes saatís?“

„Inspekteerima, härra ülemkindral!“ Paksuks näitas näpuga paljutähendavalt üles ja pilgutas kavalalt silma. „Kõrged kästud... oi kui kõrged...“

Kindral lasi topsi kohvi täis ja vaatas mehi mõtlikult. Oma autoga – läbi selle körbe? Aga kaugemale ta ei jõudnudki, sest treppi mööda lähenesid jooksusammutud ja siis sai neist mundris tunnimees, kes hüüdis juba kaugelt: „Härra kindral, teid oodatakse üles. Keskusest saabus mingi tähtis korraldus!“

Hamilton haaras topsi ja vaatas kahtlustavalt, kuidas kaks inspektorit – aga see tuli muidugi veel üle kontrollida! – juba uuesti kohviautomaati uudistasid. Esimest korda näevad või? Ei imesta, eurooplased olidki vanamoelised – neile anna aga saiast lõhnava kohvik prangi prantsuse tüdrukuga, masinat nad kasutada ei oska... Ta pöördus tunnimehe poole. „Kontrolli kõik paberid üle! Viimsenil!“ Ning lasi sörgiga saali poole tagasi.

Suures ruumis käis nii hoogne arutelu, et kindrali sissetulekut ei pandud tähelegi. Mis uuest korraldusest see tunnimees öieti rääkis?

„John, kui kõrge see su kõrtsiruum öieti oli?“ Henry vaatas, pastakas peos, üle laua.

„Mitte minu, vaid meie kõigi. No kolm-neli meetrit...“

„Aga laev on ju kõrgem!“ Prantslane muigas. „Kui koridor viis alla, siis on ülal järelkult veel üks korrus. ÄKKI käib laest mingi estakaad alla ja põrnikas sõitis sealt üles!“

„Pole võimatu.“ Whitemill kehitas õlgu. „Kuulge, ega ma seal koridoriseinas salakäike otsida jõudnud, mõtlesin rohkem, et kes küll ees ootab. Järgmisena peaks...“

„Kes järgmisena läheb, seda otsustab nõukogu!“ Henry ajas end tähtsalt sirgu. Ilmselt oli paras aeg vanale märku anda, et pärast oma viskiprohmakat võiks ta madalamat profilli hoida.

„Härra Leclerc, me vaatasime analüsaatoreid,“ poetas Dolores vahelle. „Laeva õhk on tegelikult hingamiskõlblik, võiksime oma skafandritega terve meeskonna saata? Mingist mikrobioloogilisest saastest pole ka jälgigi.“

„Väga heal!“ Henry lõi särama. „Ma ise juhin gruppi ja võtan nende kombinesooni. Aga sidega tehke midagi – varjestage või mis iganes. Et töötaks!“

Pool tundi hiljem astus laeva suunas viielikmeline delegatsioon. Helebeežis kombinesoonis Henry Leclerc ning tema järel neli meest tehnikat täiskuhjatud käruga. Seal leidus kõike – isegi vana täismehaaniline filmikaamera juhuks, kui elektronika tööle ei hakkagi.

Minuti pärast haigutas gruupi ees roheliste seintega koridor.

„Läheme sisse,“ kõlas saali kolarites Henry kõrge tämber. Aga see värises prae-gu päris kõvasti. „Alustame info kogumist.“

Aga niisama lihtne see polnud. Hetk hiljem nägid baasi paksu klaasseina taha kogunenud inimesed veidrat pilti: hallides kaitseülikondades mehed ei saanud tühjast ukse august läbi! Litsusid end vastu nähtamatut seina, tömbusid lõpuks eemale ja jäid Henry poole vaatama. See astus ukse juurde ja ennäe, temale ei teinud laev mingeid takistusi. Mees jäi nõutult seisma. Üksi edasi minna? Ei, sedapuhku oli plaan ju teine! Ta käsutas kaaslased ritta ja nii suunduti tagasi.

Järgmise pooltunni jooksul läbi viidud katsed näitasid, et skafandrid päasesid tegelikult läbi küll – aga ainult tühjana. Inimene sai sisse aga vaid laeva enda kombinesoonis.

„Väga veider...“ Laborist tagasi jõudnud Daiko oli nõutu. „Esialgse analüüsiga pole laeva riietuses midagi erilist. Justkui mingi üsna lihtne kunstmaterjal...“

„Olgu mis on,“ võttis John olukorra kokku, kui kõik pilgud tema poole pöördusid. „Näib, et vähemalt praegu saab laeva ainult üksi. Nii et sinu soolo või – härra nõukogu täievoliline esindaja?“

Henry vaatas ehmunult ringi. Rühma juhtimise vastu polnud tal midagi, aga võõras laevas üksi seigelda oli midagi täitsa muud. Aga kõigi pilkude all ei saanud ju araks lüüa.

Viie minuti pärast sisenes mees laeva. Ja kohe selgus, et hoolimata sidesüsteemis tehtud täiendustest töötas ikka vaid ahtake pikklaine kanal. Samasse sagedusalasse viidud teised seadmed jäid aga tummaks. Nõnda nähti taas vaid laevas viibija keha parameetreid. Nendega paistis alguses kõik korras olevat, aga siis äkki juhtus sama mis Johniga – kõigepealt kiirenesid hingamine ja pulss ning siis jäi mees lihtsalt magama? Arvutisaali läbis kahin – no ei ole võimalik, et kõik kordub, Henry oleks ju ikka pidanud oskama sama saatust vältida!

Ainult väljatulek käis sedapuhku teisiti – metalljalt läikiva laevakülje sisse sulas äkki uks ja sellest vuras välja tuttav auto. Sõitis keskuse juurde ja uimane Henry Leclerc tuikus välja.

„Baar jah...“ kinnitas mees, kui ta lõpuks saali jõudis. „Ja tõesti teavad meie maitset – minu lemmikvein oli laual...“

Rohkem ta ei öelnud. Aga näis veidralt vaikne, kössitas ja vahtis maha.

„Ei tea, kas teevald meie kohta jooksvalt mingi internetiuuringu või...?“ Dolores vaatas nõutult Daiko poole. Tegelikult, miks mitte? Eeldades, et laeva ehitanud mõistus ei jäää inimestele alla – aga see oli ju selge! –, siis võidi külaline tõesti identifitseerida ja internetis leiduvates andmetes tuhnida?

„No minu maitse tõesti saladus pole,“ noogutas Henry uurivate pilkude peale. „Käln veinižürlides, olen intervjuusid andnud. Selle info lelaks igaüks...“

Nüüd läks ruumis lärmiks. „Okei – aga kust joogid laeva said?“ hõikas keegi. „Äkki häkkisid välja, kes siin Lõuna-Aafrikas praegu üldse on, võtsid margid kaasa ja...“ vastasid teised. Nojah, aga kust kaasa?

John läks ja istus ikka veel imelikult kössis Henry kõrvale. „Ja oligi vein laual?“ uuris ta vaikselt. „Ja maitses nagu ikka?“

Küsitu võpatas mõtetest üles. „Ee... loomulikult ei hakanud ma seal jooma!“ Katsus korra üleolevalt muiata, aga välja see ei tulnud.

„Või nii?“ Nüüd oli Johni kord muiata. „Ja kuidas meelekendluse eest tasuti? Sa ei tea nüüd ju sedagi, kas pudelis ikka üldse oli vein.“

„Oli seal vein või mitte, on kitsam küsimus...“ Juurde astunud Daiko kummardas vabandavalt. „Aga jah, mida selle kõrtsiga öelda tahetakse? Ja kes selle saatsid?“

„Pole aimugi,“ ohkas John. „Aga ühte asja ma sult omavahel ikka veel küsiks, Henry. Sul läks ju ka vahepeal pulss üles. Kuidas siis naised olid – sa võinuks ju mitte vaadata...“

„Aitab...“ Henry tõusis vankudes püsti. „Kolleegid, ma pean ühe tähtsa avaldu-se tegema. Vaadake... mu külastuse lõpus ilmus ruumi üks subjekt.“

Lause mõjus loomulikult nagu pomm. Henry kohtus tulnukaga – ja rääkis sel-lest alles praegu?

„Subjekt? Te mõtlete – elusolend?“ Daiko huuled värisesid.

Henry ohkas ja vaatas nõutult hääletuks tardunud saalis ringi. „Ma ei tea... Töesti ei tea...“

„Kuidas ei tea? Või oli see eluvorm nii veider, et...“ John ei osanud lauset lõpe-tada.

„Ei, mitte veider. Ta oli... või vähemalt nägi välja nagu inimene.“

Kõigi pilgud püsisiid mehe huultel.

„Jah,“ köhatas Henry, saatis kurva pilgu üle nägude ja jätkas: „Äkki ilmus ruumi naine, riides nagu... noh... ausalt öeldes... nagu striptiisitar. Käes mingi must kann. Pani selle lauale ja hakkas tantsima. Ma ei tea, kust ta tuli, äkki lihtsalt oli kohal...“

„Inimene? Kuidas ta välja nägi – ma mõtlen rass ja...“ Dolores kohendas dikto-foni.

„Prantslanna.“

„Tähendab, te rääkisite? Mida?“

„Ei.“

Naine tõstis silmad. „Aga miks siis just prantslanna?“

Henry seisnis keset tema ümber kogunenud inimsumma ja tundis end silma-nähtavalt väga halvasti. „Ma tundsin teda,“ pigistas ta lõpuks läbi huulte. „Meil oli suhe. Aga praegu on ta... surnud. Juba ammu.“

„Surnud?“ võttis Daiko küsitlemise üle. „Kas internetis on mõni pilt, kus olete koos? Midagi, mis vihjab suurele lähedusele? Hea lahutusega pilt või isegi mitmeid – mille alusel saaks hologrammi teha?“

„Ta oli reaalne, meil oli füüsiline kontakt... Ühesõnaga, tegelikult... ta virutas mulle!“ Henry näös peegeldus meeletehede.

„Olend tungis kallale?“ Hamilton võpatas. „Oli vägivaldne?“

„Ei! Või nojah... aga ma olin selle ära teeninud. Ta tegi enesetapu... oli rase ja ma tahtsin, et ta lapse... Aga ma ei möelnud muidugi, et koos endaga...“

Ruumis valitses tükk aega vaikus.

„Nii et teile loodi illusioon, et kunagi teie süül – või vähemalt moraalsel süül – surnud naine tuli teid kuidagi karistama...“ köhatas Dolores ettevaatlikult. „Psühholoogilisest vaatepunktist äärmiselt tähelepanuväärne – just nagu mingi testimine? Ma saan aru, et see on teile väga valus teema, aga palun rääkige kogu lugu ära. Teate samahästi kui mina, et praegusel hetkel võib igas pisidetailis olla peidus mingi lahendus.“

„Seal pole palju rääkida. Ta oli mu sekretär... ja ütleme nii, et ma ei võtnud teda väga tõsiselt...“ Mees vaatas maha.

„Nii et ta polnudki scriptiisitar?“ Daiko vaatas küsivalt Henry poole.

„Ei. Aga ausalt öeldes, mulle meeldis, kui ta vahel...“ Mees punastas ja jätkas: „...ütleme, et pesu väel käis või nii...“ Ta kehitas vabandavalt õlgu. Aga juba natuke enesekindlamalt. „Muidugi võib olla nii, nagu Dora ütles... Aga ausalt öeldes tundus mulle, et ta virutas lihtsalt solvumisest, et ma ta tantsu ei jälginud. Vaadake, see ruum...“ Ta jäi mõtlikult vait.

„Aga miks sa ei vaadanud siis?“ päris John. „No mitte selles mõttes, et miks sa ei erutunud või... Aga see kõik oli ju nagu nuiaga pähe, eks? Ja sa ei vaadanud?“

„Selle ruumiga seal toimus midagi,“ ohkas väike mees kurvalt. „Vaadake, mulle tundus, et ta paisus vahepeal nagu suuremaks... Üritasin teda mõttes mõõta.“

Daiko nägu kivines. „Mis mõttes suuremaks?“

„Nii suureks, et see ei oleks tohtinud minu meekest laeva enam ära mahtuda.“

„Hästi, härra Leclerc! Ruumid tunduvad seest sageli suuremad kui väljast. Nii et kui me tuleks nüüd tagasi selle subjekti juurde,“ meelitas ta ja vaatas Dora poole. „Kas nõukogu kuuleb – las nad panevad kõik analüütikud kohe tööle!“

„Ei!“ Henry raputas pead. „Mõõtsin saali mõttes mitu korda üle. No suurem oli kui laeva läbimõõt!“

Jaapanlane ohkas. „Niisuguse illusiooni loomiseks saab kasutada peegleid, valgust ja...“

„Ei olnud seal mingeid peegleid,“ rapsas Henry käega. „Aga jah, Sabine... Ma ei tea, miks ta tuli, aga ma ei imestanud, ausalt öeldes, lausa ootasin teda.“

„Ootasite?“ ei saanud Dolores aru. „Mis mõttedes?“

„Ma ei oska hästi öelda,“ ohkas mees ja lasi pea kätele. „Aga äkki tundsin, et varsti ta tuleb...“

„No kuulge,“ sundis naine teda leebelt jätkama. „Te ei saanud ju teda oodata?“

„Vaadake, ma tundsin end laevas väga veidralt... Nagu unes...“

„Ma tean täpselt, mida sa mõtled!“ John ajas end erutatult püsti. „Minuga oli sama! Jah, nagu unenäos, mul polnud enda üle täit kontrolli. Inimene võib enne magamajäämist otsustada, et unes midagi jaburat ei tee, aga kas see aitab? Ma ei imestanud, et seal oli kõrts ja minu viski, et telekast tuli pornokas. See kõik tundus normaalne!“

„Jah, John, see oli nagu uni,“ noogutas Henry vaikselt. „Ja mingil hetkel jain täitsa magama. Ärkasin auto körvalistmel, juba õues. Pole aimugi, kuidas masinasse sain. Aga ühte ma ütlen – nüüd suudan end paremini kontrollida. Lähen ja teen kindlaks, mis või kes ta on!“

Kuna Henry jonni ei jätnud, siis lasti tal lõpuks minna. Aga mõtteks see plaan jäigi, sest ukseauku valvav nähtamatu väli ei lasknud meest sisse. Pärast mõnda katset selgus, et avaus on endiselt läbitav, ent mitte kahe seal juba käinud mehe jaoks. Kõikidest laeva enda skafandriga ukse läbimist katsetanud inimestest ei saanud kätt läbi surutud vaid kaks – John ja Henry. Näis, et sissepääs teeb inimesel vahet ja kord juba pikemalt sees olnut uuesti näha ei taheta.

Kiiruga kokku kutsutud koosolek, millest võttis videolingi kaudu osa kogu ohutus kauguses asuv nõukogu, otsustas laeva uurimist jätkata nii kaua, kui see on ligipääsetav.

„Noh, Henry, oled siis uhke ka või?“ John Whitemill vaatas pisut pilklikult oma kolleegi. Ja siis seda, kuidas paksu klaasi taga loojuv päike kidurate körbepõõsaste varje pikemaks venitab.

Esimene päev hakkas mööda saama. Juhtunud oli palju ja samas näis kõik veel arusaamatum kui enne. Pool tundi tagasi oli laeva sisenenud esimene naine, Dolores Doradona. Tema tagasitulekut John ja Henry ootasidki.

„Miks uhke?“ Henry pani teetassi koridori väiksele ümarale lauale.

„Noh, veini ei proovinud ja näed, saidki auhinna – ikkagi mingi kohtumine!“ John keerutas pead, nii et kael raksus. Pikk pinget täis päev seljataga. „Mitte tühi laev nagu minul.“

„No Sabinet ma küll näha poleks tahtnud...“ Henry hääl kõlas nõrgalt ja kurvalt. Täitsa mitte-temalikult. „Või lootnud...“

„Võimatu, et sa surnud inimest nägid. See oli kindlasti mingi illusioon.“

„Tundus sama palju inimene kui sina praegu... Nojah, ma ei lõiganud teda lõhki, et selles veenduda, aga... ah tead, ma ei taha temast praegu enam rääkida!“ Ta võttis lonksu teed ning vaatas mornilt, kuidas üle taeva veninud hele pilvetriip oranžis laotuses pikkamisi laialt sulab.

„Muidugi.“ John noogutas mõistvalt. „Nagunii on arvata, et pead sellest veel palju rääkima. Muide, ei tea, mis Dora lemmikjook on?“

„Töepoolest... Mida nad seal Lõuna-Ameerikas üldse joovad?“

Näis, et rahu kahe mehe vahel on taas jalule seatud.

„Tegelikult, Henry,“ alustas John vedi aja pärast ebalevalt. „Ma tahaksin sinuga ühest asjast rääkida. Noh, sina oled ainuke, kes sellest võib-olla ehk aru saab. Vasta, selle pornoka juures oli üks väga-väga veider asi...“

Aga kaugemale ta ei jõudnudki, sest teelauda tuhises Daiko poolt saadetud tehnik. „Nüüd on seal kirik!“ hüüdis ta juba eemalt. „Dolores joudis juba tagasi, aga ei räägi suurt midagi. Niipalju ütles, et seal pole mitte kõrts, vaid kirik, kus elab Neitsi Maarja.“

Mehed kiirustasid saali. Aga midagi enamat sellel öhtul teada ei saadudki. Dolores lihtsalt nuttis ja nuttis ning nõnda anti talle lõpuks rahustit. Veidi hiljem jäi naine magama, kaelas rippuv rist tugevasti pihku surutud.

* * *

Kaugemale ma ei joudnud, sest uksel kõlas koputus.

„Jaah?“ venitasin ma pahaselt. Mind kosmoseasjad eriti ei köitnud, aga natuke huvi juba pakkus. Kõrts tulnukate laevas? Oleks midagi tavalisemat oodanud – kurjad mürgised limatükid, hambuni relvastatud putukad või siis pidevalt väärika indiaanlase kombel kummardav hall mehike. Ja tavaliselt läks tulnukatega ikka üsna kohe kõvaks mürglikks?

„Me oleme kõik valmis juba!“ teatas Diana rõõmsalt. Kohe, kui ukse vahelt sisse puges, sain aru, et ta oli sedapuhku pikalt peegli eest istunud – sihuke sõjamaaling! Ja milline riuetus... Või õigemini, riuetuse puudumine.

Lasin kulmu kortsu. „Nii tuledki või?“

Diana seelik lõppes enam-vähem samas, kus algas. All olid lihtsalt mõned hõredad riideribad. Ja tema vapustavad jalad. Sedapuhku uskumatult kõrgete kontsade otsas. Milleks need – mõnus rannaliivas käia või? Rannas need kõrtsid ju olid kõik.

„On midagi viga või?“ uris Diana lõbusalt – mul oli ikka vist natuke jahmunud nägu ees – ja keerutas end libedal kivipõrandal. Nii et ribad lendu tõusid ja enam vähimatki ei varjanud.

„Kuule, pane ikka midagi selga! Siin nii ei käida – Ernandos on palju moslemeid ja...“

„No ja siis? Me läheme ööklubisse, mitte mošeesse! Ma olen näinud küll, kuidas seal mõned käivad!“

„Teadagi, kes need mõned olid,“ ohkasin ma. „Igatahes mitte korralikud türukud.“

„Ja miks sa arvad, et mina hirmus korralik olen?“ irvitás Diana. „Okei, ootame bussis!“

Uks paugatas kinni. No on tüüp... Ausalt öeldes, parema meelega loeks edasi. Kõrtsist sai kirik? Ja mis selles Johni pornokas siis ei klappinud? Aga teha polnud midagi. Võtsin sahtlist püstoli, suskasin jaki hõlma alla kabuuri ja vaatasin, kas kohalik relvaluba taskus. Seda politsei ikka küsis, mind nad teadsid. Et saaks alt-käemaksu norida, kui pole.

Veerand tunni pärast startisime linna poole. Buss oli rahvast täis. Kümme, peale minu ja Robini. Puha noored. Vanemad armastasid õhtuti pigem hotelli rannas bambustoolides lesida, kohale tellitud muusikute kitarripinimat kuulata ning margaritasid lürpida.

Tee oli mul ammu pähe kulunud. Iga paari kilomeetri järel tuli külade pärast hoog alla lasta. Mõned koosnesid uhketest häärberitest, körged traataiad ümber, teised olid lihtsalt lobudike hunnikud. Eks sama klassi inimesed hoidsid ikka kokku.

„Ei tea, miks meie hotell linnas pole?“ uris Diana. Oli end ette minu kõrvale sättinud.

Mõni ime... Agentuur vajas ju suurt eraldatud krunti. Et igatepidi turvaline oleks. Jah, maja oli meil nagu kindlus – kaks aeda ümber ja püssimehed putkades.

„Uuri Harryselt,“ lõin ma käega. „Ja kuhu te siis ka minna tahate?“

„Igale poole, terve õhtu ju ees! Alkoholi saab siin kõikjal hommikuni, eks?“ Diana tumedad silmad särasid. Nojah, ega arvutivahtimine saanud noore naise elu ainuke mõte olla.

„Vaat mis huvid...“ venitasin ma sapiselt. „Te peaksite selle kraamiga ettevaatlakud olema – muidu ei tule rehkendus pärast välja! Oleksime võinud päeva ajal ära käia, mõnest muuseumist läbi hüpata, kusagil rannas süüa ja nii edasi. Pole seal Ernandos öösel midagi huvitavat...“ porisesin ma ja vahetasin käigu madalamaks. Jälle üks küla.

„See jäägu vanadele,“ muigas Diana. „Ja miks teie poistega siis igal vabal õhtul kohe ära kaote, kui seal midagi huvitavat pole?“

Juba märganud? Edasi ma ei vaielnud, tee nöödis tähelepanu. Kitsed, nälginud penid ja räpased lapsed vänderdasid läbisegi asfaldil ja üks pool oli üldse kinni, osa rahvast kuivatas teel mingit vilja. Pidi silmad lahti hoidma ja ettevaatlikult roomama.

Äkki läks tagaistmel lärmiks. „Peame korra kinni, siin on üks baar!“

„Mis baar?“ ehmusin ma. „Vaadake kogu seda küla ja mõelge ikka järele!“

„Ei no ausalt!“ Daniel, üks arvutimees – konverentsi ajal oli tema asi nurgalauas istuda ja vaadata, et masinad ikka töötaks – küünitas end üle mootori ette. „Sellistes külades on vägevat koloriiti – linnad on lollide turistide jaoks!“

Viskasin pilgu peeglisse ja surusin muige alla. Ei tea, kes need lollid turistid veel on kui mitte see bussitääis?

Aga Diana oli kahjuks sama meelt. „Kuule, Chris, astuks lihtsalt korraks sisse – sellistes kohtades õiget Aafrikat näebki, eks?“

„See pole baar, vaid võsurgas!“ urisesin ma. „Söidame linna, seal on soliidsed kohad.“ Kurat, et siin nii aeglaselt roomama pidi, nägid sildi ära! Ma teadsin toda kohta küll. Korra mõtlesin seal süüa, aga tulin kohe tagurpidi välja. Räpane auk, kus kohalikud end õhtuti deliiriumisse tõmbasid. Normaalset kärakat polnud, ainult odav kohalik mürk. Hommikul on selline pohmakas, et imed veevärgi kuivaks.

„Ega me kauaks jäää,“ lunis Diana. „Teeme lihtsalt väikese peatuse. Näeme ikka õiget Aafrikat ka...“

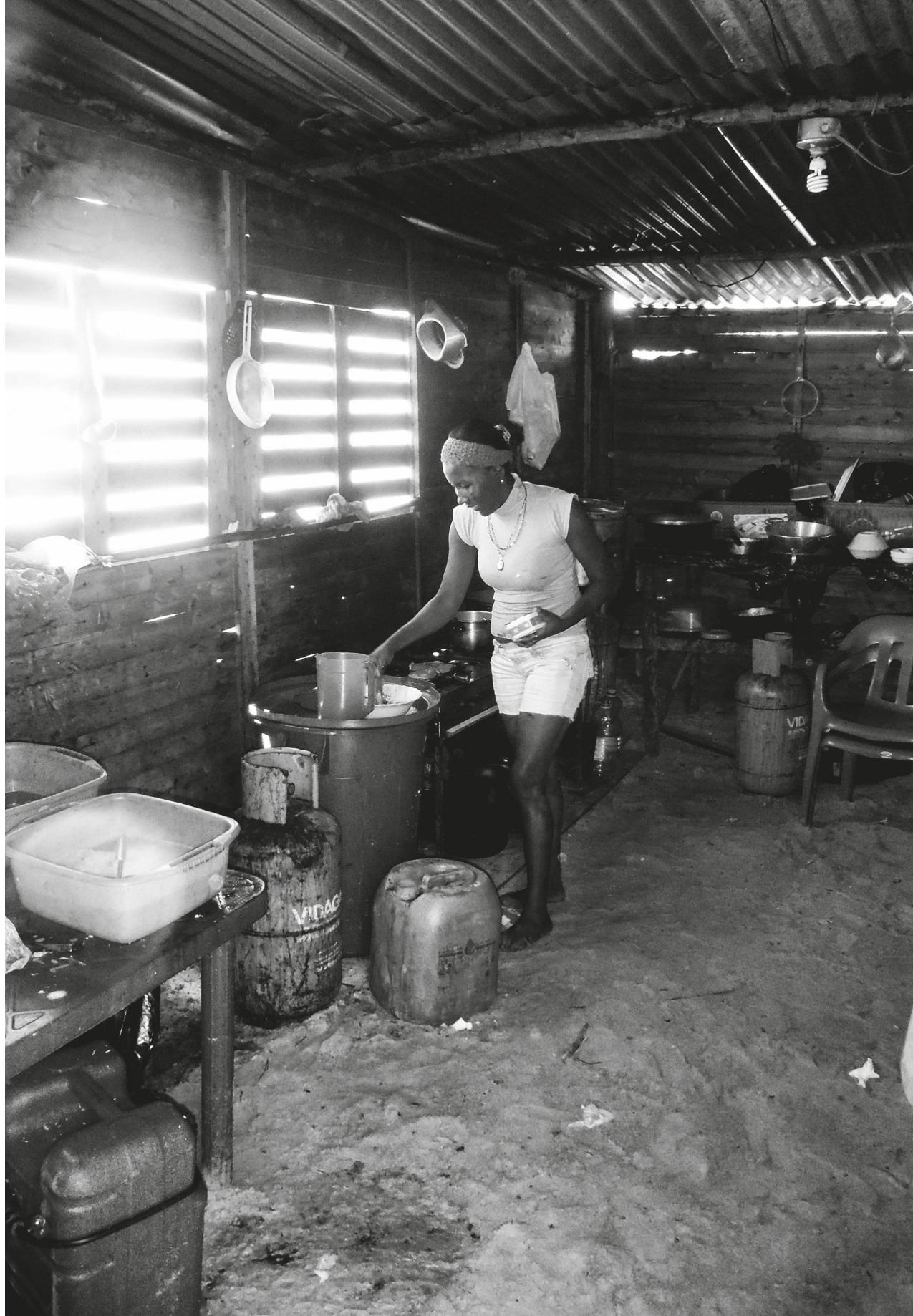
Nojah, eks see oli ka Aafrika: räpased inimesed ja haiged karvutud koerad velelevad läbisegi liivapügisel külatanumal, ja kui on tuulevaikne ilm, siis tunned juba eemalt loomasita ja kõdunemise haput haisu.

„Olgu pealegi...“ ohkasin ma. „Aga ainult korraks!“

Pöörasin ümber ja veeresime tagasi. Parkisin teeserva ja kamp pudenes bussist välja, mõnel juba uhked aurud juures. Eks nad tegid hotelli baaris soojenduse ning ega bussiski kuivatud. Körts oli ilmaime, prügimäekraamist kokku löödud ja rii-gilipu värvides üle võõbatud. Öues kükitas trobikond mehi kandadel, seljad vastu seina ja ärajoodud silmad uimaselt pilukil.

Meie lasteaed tormas võidunud ribikardinate vahelt sisse. Sättisid end pikale pingile nagu kanad õrrel ja jäid minu poole vahtima. Ju Harrys luges enne sõnad peale, kui nad linna lasi. Hea seogi. Viipasin baarimehe kohale ja lasime joogid tuua.

„Telliks mingid snäkid körvale?“ Arvutimees Daniel vedas ninaga köögi poole. Ta oli uus, ka konverentsiga seoses tulnud, nädal tagasi aitasin tal tehnikat majja tassida.

No oli sel mehel ikka tööruum... Mitte ei mõistnud, miks neid juhtmeid nii palju vaja, et kogu põrand täis – kogu aeg passi, et kuhugi kinni ei jäää. Ta oli üsna lõdva kehaga kutt, eluaeg arvuti taga istunud vist, aga muidu sümpaatne. Ja pea võttis ilm-selt nagu koorelahutaja, kui kogu selles tehnikaügastikus orienteerus.

„Stop! Mitte mingil juhul.“ Vaatasin köögi poole. See oli lihtsalt liivast põrandaga räpane kuur. „Ma arvan, et siin ei pesta nõusidki, tõmbavad mingi kaltsuga üle... Pärast istud nädala peldikus ja õgid loperamiidi.“

„Kuule, ega me siia kauaks jäää?“ uurus Robin hapu näoga. Ta oli välja ringi vata-ma jäänud, aga vajus nüüd mu kõrvale pingiotsale ja avas pudelivee. Õige, ainus, mida siit osta tasus. Eks tema oleks tahtnud juba linna – seal oli noore mehe jaoks silmailu palju rohkem.

„Neil saab ka varsti siiber,“ rahustasin ma. „Ja homme õgivad peavalutablette – et see koloriit neile kurku kinni jäääks!“

Aga esialgu püsis tarkpeadel tuju laes. Eksootika igal juhul – vaevalt et nad sellist urgast varem näinud olid. Kallasid kärakat sisse ja piilusid ringi. Jah, niisugused need agentuuri inimeste linnareisid juba kord olid! Nemad peavad pidu, ro-nivid, kuhu vaja pole, ja teevad igat moodi tüli. No mis baar see on? Nurgas iniseb midagi muusikataolist ja põhjaklass kaanib end selle saatel nürilt mürki täis. Olgu, las teadusemehed siis proovivad! Meie Robiniga muidugi ei võtnud, kuigi sõita võis siin jommis peaga küll – lihtsalt altkäemaksuraha pidi kaasas olema.

„Eelmise aasta Eurovisiooni võidulaul või?“ Robin vaatas seinal rippuva krapi suunas, kust enne ainult mingit vingumist tuli. Ja oligi – lihtsalt nii halva kvaliteediga, et raske ära tunda. Valgete auks pandi või? Meie omad said asjale pihta ja üks paarike tormas tantsimana.

Aga siis sai Diana küll lollusega hakkama – kutsus ühe kohaliku tantsimana! Ja veel eriti vastiku tüübi – ülbe näoga suur härg, tätoveeringuid täis ja jáme kuldkett kaelas. Kaugelt näha, et pätt, ju mõne tänavanurga ülemus. See tegi muret, kohalikega mässata ei tasunud. Ei tea, kas tüüp arvab nüüd, et valge naine on musta mehe peale maias? Enesekindlust Neil oinastel jätkus. Ja Diana pani ju end ise paika: poolpaljas ja lahmis koos meestega kärakat. Valge hoor ühesõnaga, norib lausa ise, et kotid taha pandaks ja raha ära võetaks...

Vaatasin, kuidas nad seal hüppavad. No ei tulnud välja. Kui linnas leidus häid tantsijaid, siis võsabaarides kõiguti niisama. Kui üldse. Märkasin, et enne väljas kükitanud mehed imbusid tasapisi sisse, silmad kollast udu täis. Ei usu, et ainult rummist, eks siin liikus köike. Arusaadav huvi, valge inimene sattus siia harva. Siis märkas in köögi uksel vihase näoga naist. Noor, aga köögielust juba kulunud. Sama härja oma? Kui nii, siis arusaadav – tema lõikugu kartuleid ja mees kekutab valge litsiga!

Robinil olid samad mõtted. Ta kummardus minu poole: „Diana on päris loll või?“

Nüüd ajas pilves mustade kari end seisna äärest püstsi ja hakkas õõtsuma. Ehk polnud siin nii head nalja nähtudki, et valge naine ise kohalikke tantsima võtab? Sülitasin liivapõrandale. Võib-olla nägin tonte, aga parem karta kui kahetseda. Jamasid tuli ära hoida, mitte lahendada, see oli me töö põhitrikk. Polnud mõtet venitada. Noogutasin Robinile. „Loll jah. Mine telli neile meie poolt rummi!“

„Kõigile või?“ Ta kergitas kulmu. „Neid on siin paarkümmend.“

„Jajah,“ kannustasin ma. „Ja siis laseme varvast!“

Diana tuli sealt kõikuva karja seest kätte saada ja edasi sõita. Ise ta ju midagi ei jaganud, tal oli lõbu laialt. Keerutas seal nii agaralt oma poolpaljast tagumikku, et ju see tätoveeritud kapp mõttes juba skooris.

Robin läks leti juurde, seal koogutav päikeseprillidega kiilaspea haaras pudeli, kukkus lõugama ja kohalikud vajusid tunnustavalt ümisedes kallaja ümber kokku.

Aga mina ajasin end püstsi. „Klaasid tühjad? Ärasõit!“ Ja viskasin letile raha nii et jaguks – agentuur maksis! Meie omad vastu ei vaielnud, tuli lihtsalt kindlat köneviisi kasutada. Dianaga läks raskemalt, nagu karta oligi. Kujuta ette, ta soovis veel tantsida! Ja kuldketiga vend ajas end veel suuremaks ja mõmises kaasa. Aga ma olin õppinud karmi valge mehe nägu tegema, nagu pika püssiga kolonist kunagi.

„Marss bussi ja mitte üks piuks!“ Võtsin letilt rummiklaasi – neid oli seal terve rida –, surusin härjale pihku ja lükkasin Diana ninaga ukse poole.

Välisuks oli köögi kõrval. Selle uksel passis too mürgise näoga naine, jöllitas Dianat, nagu tahaks ära süüa. Nojah, kui linna ööklubides käidi töesti nii ka ringi, siis külanaiste jaoks oli plika stripparile sobiv riitetus ikka vaatamisväärssus.

Ja siis äkki nägin täiesti kaine peaga viirastust. Naise käsi muutus maoks! Kleidi käisest siugles välja soomustatud elukas ja avas suu, nii et kaks pikka kõverat hammast paistsid. Järgmisel hetkel oli köik normaalne. Aga mind lõi ikka täitsa tursaks... Jäin köögi kõrvale seina najale passima, hoidsin tal silma peal ja ootasin, kuni meie seltskond ükshaaval välja puges. Ja ise mõtlesin, et kas tolle kivi-jama järelkaja või... Tookord nägin ju ka absurdseid asju.

Kui Diana mööda astus, siis naine lausa värises. Oleks vist virutanud, aga ma olin ju kõrval. Ja kadus siis vaikselt susisedes kööki tagasi. Saatsin nõiamoori pilguga ja märkasin äkki, et tal oli süstal peos; poetas riilisse, aga ma nägin ära.

Bussis puges Diana jälle esistmele. Vahtis natuke aega masina alla voolavat asfaldilinti ja uuris siis: „Kus meil siis nii kiire oli – või muutusid armukadedaks?“ Nägin silmanurgast, kuidas ta rahulolevalt muheleb.

Noogutasin. „Kuidas teisiti, nagu noaga lõikas kohe.“ No mis talle ikka öelda – hakkan moraali lugema või?

Diana oli tükk aega vait. Imes tagantpoolt saadetud plasttopsist jooki ja uuris siis juba natuke tōsisema häälega. „Kartsid, et läheb mingiks jamaks või?“

Eespool paistis karjusetaatide alt läbipugenud mullikas. Lasin kiiruse alla ja ohkasin. „Tead, kohalikud on siin üsna metsikud. Mõtlevad ja käituvad oma standardi järgi. Märkasid, kuidas üks naine sind köögiukse vahelt passis?“

„Seda ei saanud mitte märgata...“ Ta suunurk tuksatas lõbusalt. „Oli ikka madu!“

„Just,“ noogutasin ma. „Ja tal olid vist mürgihambad ka.“

„Mis mõttes?“ turtsatas Diana. Ehk pakkus teise naise provotseerimine lusti ka? „Oleks tatti pritsima hakanud või?“

Oli talle üldse mõtet rääkida? Aga ehk käitub siis edaspidi mõistlikumalt? „Tati mitte, aga võib-olla verd. Tal oli süstal peos.“ Jäin vait ja vaatasin, kuidas asfaltilint bussi alla jooksis.

„Ja siis?“ Paistis, et ta ei saa midagi aru.

„Äkki mingi aidsihaike narkomaani oma? Küllap mõni seal süstib ka, ühel oli käsi igatahes plekke täis... Väike torge, sa poleks arugi saanud. Arvanuks, et mingi seinas turritav nael või...“

Diana ei vastanud. Aga silmanurgast nägin ära, et tömbus kangeks.

Kuni baaris istusime, oli päike loojunud, siinmail vajus ta ju kähku silmapiiri taha. Kui enne oli tee sirge, siis nüüd jõudsime küngaste vahelle. Ernando asus laugjal mäeküljel. Nii et kruttisin rooli ja vaatasin vaikides, kuidas bussi tuled kurvides pimedusest asju välja joonistasid – aedu, osmikuid, villasid. Ja muidugi kogu seda lopsakat rohelust, mis siinookeani ääres laius.

Tagantpoolt nõuti muusikat. Lükkasin ühe kohaliku plaadi peale, neid oli mul bussis terve patakas. Ja mõtlesin, et Diana nagu lausa otsis tüli seal. Robin oli meil kõva filosoof – ise väitis, et jõudis ülikoolis psühholoogiaõpingutega juba lõpusirgele, kui jamad kaela sadasid. Ja üks tema pidevalt leierdatavatest teooriatest ütles, et teaduslikud uuringud näitavad, et naised tahavad mehi meelega tülli ajada – alateadlikult, või kuidas ta rääkiski? Emaste peamine ülesanne olla võimekamad isased välja otsida ja selleks tuli nad vastakuti ajada – siis näeb, kes peale jäääb. Aga noh, Robini jutt... Kui ta nii tark oli, miks siis kool pooleli jäi?

Diana pöördus minu poole. „Kuule, kui seal tülikas oleks... te saanuks ju hakama, eks?“

Ilmselt küll, meil oli lihtsalt selline väljaõpe. Aga iga suurem jama jõuaks ju Harryse kõrvu – päätidel oli siin politseiga hea suhe! – ja tömbaks järgmistele linnalubadele kriipsu peale. Kas ta töesti nii lihtsat asja välja ei raali, ise maailmatu kuldaju?

„Kes seda teab,“ kehitasin ma õlgu. „Jamadest tuleb hoiduda.“ Ja lülitasin kaugtuled ümber, sest jõudsime linna. Tüürisin joonelt sinna, kus turistid tavaliselt liikusid, veeresin aeglaselt Punaste Palmide eest läbi ja ennäe, näkkaski! Tagapool pandi suurt punast valgusreklaami nähes kohe lõugama, et pidagu ma kinni.

Parkisin bussi maja ette kividega sillutatud parklassesse ja ronisime välja. Õhtu oli soe ja sume. Kollaste laternate ümber tiirutasid aeglaselt ööliblikad, pargipuude nahkjad lehed läikisid tumeroheliselt ja põõsastikud sulasid hämusse. Tsikaadid siristasid ja aeg-ajalt lendas mööda mõni suur lambivalguses helendav sitikas.

Diana tömbas ahnelt öööhku kopsudesse ja lasi silmadel ringi käia. „Mis koht see on?“

„Kõrts,“ manasin ma ükskõikse näo ette. „Kärakat pakutakse ja bänd mängib.“ Aga ise pilgutasin Robinile silma, et hoidku suu kinni. Diana oli sihuke tüüp, et võis meie poolt valitud koha nimme maha teha.

Punaste Palmide suur saal oli kodune nagu ikka. Kardinad hõljusid puust tiivikute tuules ja heledal lael jooksid gekod. Kadusid seinaplaatide vahelle või siis nurkades seisvate potitaimede varju ja kargasid sealt siis taas mõne kärbse järele välja. Ja akna taga mühas oocean.

Diana heitis hindava pilgu üle veel üsna tühja saali. „Noh, kuidas sobib? Vastab turvanõuetele?“

„Normaalne,“ tähendasin ma kuivalt. Oi sa poiss, kui ta vaid teaks, kui hästi see koht mulle sobis! Ainult et täna oli kahjuks vale olukord. Muidu teeks nagu ikka – võtakst toa, telliks sissejuhatava ölle...“

Saali tagaservas poole meetri körgusele tumedast puidust laval mängis bänd. Sama latiinode kamp, kellega Printsess ikka nädalavahetustel laulis. Mehed tundusid alles unised ja rütm varaõhtuselt rahulik. Aga üldiselt olid nad klassiga vendad, vastu hommikut tegid sellist möllu, et lase olla.

Kamp juba auru all valgeid oli maja jaoks hea õnn. Põhiomanik, paks prilli-dega Enrico, vudis kohale, kummardas kavala näoga siia-sinna, kiilaspea higist läkimas, ja istutas meid kähku paika. Jöllitas mind uurivalt – tavaliselt käisin ju üksi –, aga mina vaatasin kõrvale ja mees taipas, et juttu pole vaja teha. Võtsime siis joogid ja asusime sööke valima. Ega see lihtne olnud, toitude nimed ei öelnud ju midagi. Ega minagi abistada osanud, mul oli paar lemmikut, neid ma siin sõin ja muust ei teadnud. Õnneks olid menüül toitude fotod juures.

Diana istutas end minu ja Robini vaheli. „Mis te arvate, kas siin mereande tasub tellida?“ Ja ise muudkui lappas neid juba üsna luitunud ja kulunud servadega pilte.

„Ikka. Paistab korralik koht!“ kinnitas Robin. Ja vahtis säravate silmadega ringi. Eks mõned tüdrukud olid juba kohal.

Veerand tunni pärast saime toidud kätte. Ega siin mingi tipprestoran olnud, vähem tellitavad asjad olid neil vist külmikus valmis, ajasid lihtsalt mikroga soojaks. Ja öhtu arenes nagu körtsis ikka. Rahvast tekkis juurde, muusika keris tuurid üles ja kaks meie paari lipsas ka kivimosaiigiga kaetud tantsupõrandale. Mehed tulid kusagilt hispaaniakeelsest maailmast – ronkmusta tukaga tantsulõvid. No siis, kui klaas sees... Aga tegelikult, asjata norisin, poisid tantsisid hästi. Minu jaoks võõras teema. Nooruses õppisin ju ainult ühte tantsu – kuulipritsiga mägedes keerutamist, puud varustust seljas ja suu liivatolmu täis. Muid samme ma ei teadnud.

Lõpuks ilmus Victoria ka välja. Astus lavale, tuledes säravates litrites kleit seljas – nojah, niipalju kui seda üldse oli! – ja mina paitasin teda pilguga. Pagana hea mõelda, et seesama naine ütles, et võin nüüd tulla millal iganes. Olge tänatud, härrased mbwanad ja muud vaimud, et Printsessile selle kiiksu pähe panite!

„Diana, palun tantsima!“

Arvuti-Danieli magus hääl kõlas kukla taga. Eks ta üritas juba eelmises urkas plikale külge lüüa, aga seal oli tol ju tarvis selle härjaga lolli mängida. Diana ajas end varmalt püsti. No selge, ega siis noor naine taha niisama lauas konutada. Ülejäänud panid ka järele ja nii jäime Robiniga kahekesi lauda mahla imema.

Seltskonda paistis siin täna kõigist maailma nurkadest. Robin viitas peaga kõrvallauda. „Mis sa arvad, kust need on?“ Eks tal oli sama igav passida kui mul.

„Japsid,“ pakkusin ma. „Aga järgmises lauas?“

„See kauboi?“ muigas mees. „Pruudi järgi pakuks, et minu kaasmaalane.“

Ameeriklane muidugi. Lopsakas blondiin, teksajaki, litritega pitspluuusi ja trulaka tagumiku ümber pingul dressipükste. Kõvasti kulda ka kaelas. Uskumatu kombinatsioon.

„Ja need on mingid naftašeigid, mis?“ löpetas Robin ning saatis pilgu kolme eemal istuva tömmu mehe poole.

Noogutasin. „Küllap vist.“ Natuke rahutuks tegevad tüübidi, jäid kohe silma. Midagi neis tegi ettevaatlikuks. Paranoia, minu ametis kerge tulema. Ja siis tai-pasin – puštude moodi nägid välja. Aga Robini jaoks polnud muidugi vahet. Noh, siinmail ei pidanud ma afgaane kartma!

Aeg tiksus ja üha rohkem plikasid ilmus välja. Käisid ringi ja volksutasid silmadesga. Ja siis kogunesid omaette tantsupõrandala nurka öötsuma. Õige, kes see neid lauas ikka hinnata oskas. Robin läks õhevile, hormoonipall nagu ta oli.

„Kuule, noormees,“ märkisin ma isalikult. „Kui tahad tantsu teha või mõne preiliga juttu ajada, siis probleemi pole. Siin on jumala rahulik koht. Ma katan tagalat.“

„Okei!“ Ja mees pani särasilmil minema.

Aga mina jäin lauda ja hoidsin asjadel silma peal. Kuigi vargad hoidis Enrico siit üldiselt eemal. Lasi nii tappa anda, et meelde jäi – kui mõni õnneotsija katsus vahel sisse pugeda. Paar lindu tegid minu juurde ka asja, ikkagi üksik mees. Üsna Diana moodi riides, ühele olin lausa kunagi silma visanud. Äge plika. Aga ma viipasin autovõtmetele ja ütlesin, et olen täna ise ka teenindaja, mitte klient.

Varsti sain aru, et Printsess oli mu ära näinud. Istusime küll lavast kaugel, aga prožektorid keerlesid ja joonistasid meidki aeg-ajalt hämarusest välja. Kui bänd pausi tegi, tuli lähemale ja lehvitas. Et Robin joudis tagasi, siis otsustasin jalgu sirutada.

„Kuule, ma lähen teen ühe suitsu!“

Mees vaatas mind imestunult. „Sa ei tee ju suitsu, Chris?“

„No ei tee jah, aga nüüd lähen ja teen. Kui keegi pärima peaks, ma mõtlen!“

Sis nägi Robin ka Printsessi ära. Ta seisis ju ootavalt siinsamas ja prožektorid lõid kleidi litrid särama nagu pärlid. Katsu mitte märgata, eriti kui oled Robini-sugune noor kukk.

Mehe silmad vajusid vaimustust täis. „Mis sa jamad – mõtled laulja endaga vahepeal ära käia või? Millal sa juba kokku leppisid? Ära muretse, siin on kõik kontrolli all!“

Löin rahustavalt käega. „Ah ei... Täna on töö ja teemegi tööd. Ajan niisama mõne sõna juttu. Muide, tema ongi Printsess, minu eks, nii-öelda.“

Nii et tegime siis Robini heakskiitva pilgu all minekut. Victoria astus ees ja tõukas hotellipoolse koridori lükanduksed lahti. Vedru kääksatas nad taas kinni ja hämarus mattis meid endasse. Saalist kostis lindimuusika summutatud tümps, aga siin oli teine maailm. Suurte lahtiste akende vahelt puges sisse soe öötul ja keerutas maani kardinaates. Meri kohises pimeduses ja Victoria poolt kandus uimastavat lõhnaõliaroomi. Naine lõi mulle pikemata käed ümber kaela, nii et poolpalja keha pehmed kumerused lausa sülle vajusid. Täitsa hulluks oskas ikka ajada. Aga siis tuli pomm.

„Ma tahtsin sulle öelda, et nad on täna siin!“ hingeldas ta. „Ma tunnen seda!“ Nägin akna taga rippuva laterna kumas, kuidas ta silmad veidralt säravad, nagu iseenda valgust kiirgavad.

„Kes?“

„Vaimud! Need, kellega sa kohtusid. Aeg on käes!“

Vaatasin teda jahmunult ega osanud midagi öelda.

„Muide – ja kui tahad üles tulla, siis järgmise pausi võin pikema teha!“

No mis ta peas küll toimus? Aga samas, too peake suutis uskuda, et varsti tuleb Ameerika president kosja. Asi see siis vaime näha...

Võttis ohkama. „Kuule, täna on ju töö...“ Nädal on pikk aeg, huvipuuduse üle ma ei kurtnud. Käed libisesid ise ölapaelte alla. „Kogu see lauatäis teadlasenublusi on minu valvata.“

Ta ajas silmad suureks. „Aga mida siin valvata?“

„Mida iganes... Tüübidi on kõvad arvutimehed, aga käituda ei pruugi osata. Võtavad end täis ja võivad nina pihta saada. Ja pärast mina süüdi... Nii et parem hoian neil silma peal.“

„Ma saan lasta neil ise ka silma peal hoida...“ Ja muudkui silitas mu selga.

No oli ikka visa – arvas, et kui ta on mu vastu lahkem, siis on president varsti kohal?

„Aitäh, Victoria. Aga ma töesti ei tohi täna saalist ära kaduda.“

„No lõbutse siis niisama! Tantsi ja... sul seal ju paar kena tüdrukut? Seda sa ju ikka tohid?“

„Noh...“ Olin äkki kohmetu. „Ma vist ei oskagi...“ Ja viskasin muiates, et minu suguse saab tantsima ainult kanepi abil. No tuli lihtsalt see kunagine kasarmuõhtu Ramoniga meeble.

„Milles küsimus,“ turtsatas Victoria. „Lasen sulle ühe suitsu keerata!“

Siin majas liikus taimekest laialt, küll ma teadsin, aga olin ju otsustanud, et aitab. Ramoni surm oli liiga hästi meeles.

„Hull – ma olen ju tööl! Aga kui sellega vahele jään, siis homme juba töötu!“

„Kellele sa siin vahele jääd? Aga olgu, eks sa ise tead...“

Ja muudkui amelesime seal hämaras koridoris. Jutus ajasin vastu, aga käed elasid ta seljal oma elu. Victorial oli tugev keha, sitked lihaspaelad mölemal pool selgroogu ja mõnus, kergelt niiskena tunduv vagu keskel. Selle põhjas mu sõrmed siis sõitsid, ikka üles-all, aga mida edasi, seda madalamale. Aga äkki läks koridori uks lahti ja saali valguses paistis Diana siluett.

Vastik tunne käis läbi – nagu vahele jäänud koolipoisil. Pidin ju tööl olema... Diana lükkas ukse kinni ja kadus. Ei tea, kas pimedas koridoris üldse midagi märkas. Aga mina taipasin, et tuleb lauda kobida. Ja Printsessil oli ka aeg, küllap bänd juba ootas.

„Oota, Chris, mul on üks palve...“

Pöörasin uksel ringi.

„Nurgalauas on üks vanamees. Ütle talle, et ärgu pabistagu, oled turva ja hoiad olukorral silma peal.“

Kortsutasin imestunult kulmu.

„Tore vana, aga natuke segi,” selgitas Victoria. „Kogu aeg kardab midagi. Küll nääed, kuidas ta istub – omaette, silmad vilavad.“ Ja lippas lavale.

Mina käisin nurgast läbi – seal istus töesti üks hallide sorgvuntsidega kuju – ja ütlesin, mida paluti. Papil vajus imestusest mokk töllakile, aga siis tömbus rõõmsaks. Seejärel kobisin lauda ja imesin mahla edasi. Suitsu Printsess muidugi ei saatnud ja ma poleks eluilmast tõmmanud ka. Aga varsti töi ettekandja lauda piraka rummikoogi. Lausa nõretas rummist. Ütles, et Printsessi poolt lohutuseks, et ma pidu pidada ei saa. Selle sõin ära, palju seal seda kärakat ikka oli.

Järgmise tunni jooksul oli mu töö lihtsalt lauas igavleda. Siis tuli pikalt tantsupõrandal möllanud Diana ning potsatas körvaltooli. Ja kui end pehmeks joonud Daniel vetsu kadus, siis päris: „Noh, kuidas see laulja ka oli?“ Paraja pilkava tooniga. Küllap taipas, et polnud seal koridoris paari minutiga midagi juhtuda saanud. Aga nägi ära meid ikka!

„Täna olen tööl, aga võtsin numbri,” viskas in ma vastu. „Äkki tekib mõni vaba öhtu...“ No niisama lorasin – mis kuradi numbrit mul veel vaja!

Aga tüdruk läks särinal põlema. „Ja ta meeldib sulle? Ning üldse, need siinsed naised?“

„Mis Neil siis viga?“ Kehitasin õlgu. „Ega kõigile teaduste doktoreid jätku.“

„Neil on ju sada haigust，“ põlastas Diana. „Ja kümme meest öö jooksul...“

Küll oli söjakas toon! Ja millal tema nende mehi lugemas käis?

„Arvad, et ma ei tea?“ Loll teema naisega arutada, aga ise ta alustas. „Aga kliente neil ju on. Ega mehed sellisest kohast elu armastust otsigi – ja haiguste vastu aitab kumm.“

„Ja miks mina sulle ei meeldi?“

Mul vajus suu lahti. Oli oma hiljutist luhtunud eksperimenti pärис südamesse võtnud või?

„Sind ei tohi ma selle pilguga vaadatagi!“ Katsusin asja naljaks pöörata. „Sina töötad meil. Ja oled kõrgemast kastist, braahman nii-öelda. Turvameeste kast peab sinust käed eemal hoidma, muidu lõigatakse maha. Sina käid määrustiku vastu!“

Diana vaatas mulle silma. Ja küsis siis otse, ilma igasuguse ebalusetaga: „Ja määrustik on sulle tähtsam kui armastus?“

See võtmepäntoli armastus või – lubage naerda! Aga ikka lõi tummaks. Lõpuks puterdasin üsna ausalt: „Kuule, ma vist ei teagi õieti, mis asi see armastus on... Soldati elu. Ja sellest ma ka aru ei saa, miks sa selle võtme mulle üldse toppisid.“

Mind oli vist hale vaadata, naistega ma ikka eriti sõnaosav polnud – ja just seliste hirmus otsekohestega. Aga jutu eest mulle ei makstudki. Maksti, et nendega mingit jama ei juhtuks, ja sellega sain hakkama.

„Küllap sa taipad!“ Vöttis kokteili ja piidles mind kavalalt silmanurgast. „Aga oled sihuke arakene...“

Tegelikult, Diana oli väga ilus tüdruk. Või tuli see ilu vaid sellest, et meal hotelis kedagi teist praegu vaadata polnudki? Kurat, tuleb homme Harryselt vaba õhtu välja nõuda – selle kastijamaga seoses ju tekkis üks! – ja Printsessi juurde sõita. Võtab mu pinged maha ja Dianast saab jälle täitsa tavaline naine?

„Ei,“ ohkasim ma. „Sinust ma küll aru ei saa. Muide, vana sa üldse oled?“

„Ja siis?“ Pööritas silmi. „Uuri kaustadest järele, kui huvitab.“

„Kaustadest...“ Muigasin ja võtsin klaasi. Arbuusimahl purustatud jääga, mõnus värskendav jook. „Ma ei pääse selliste kaustade juurde, su vanus on riiklik saladus!“

„Väga hea, siis selleks ta jäätiki!“

Lõin käega. Tegelikult, polnudki minu asi.

Minuti pärast ajas üks kolmest puštu näoga tüübist end püsti ja kutsus Dianat tantsima. Ja mu paranoia lõi jälle täiega välja. Nad oli lihtsalt nii kuradi katlased! Nii et enne kui Diana tõusta joudis, tegin asjale lühikese lõpu: „See daam ei tantsi!“

Mehel hakkasid vuntsid vihast tömblema, aga Diana kuuletus.

„Mis sul täna viga on?“ uris Diana, kui olime jälle kahekesi jäänud. „Lõbutse da üldse ei tohi enam või?“

„Mulle ei meeldi need kolm. Katlased tüübidi. Oma inimestega tantsi palju tahad, aga nendega ei tohi ja kõik, selge?“

„Väga hea!“ Naine pani klaasi lauale. „Sina oled oma inimene. Lähme siis!“

Ajasin end püsti. Sellist määrtustiku punkti polnud, mis agentuuri naistega tantsimist keelas. Astusin Diana järel üle põranda ja tajusin äkki, et midagi on viltu – maailm näis elusam, värvid ja helid intensiivsemad ja mina justkui purjus? Aga ma polnud ju tilkagi võtnud! Veider... aga tegelikult, tundsin end järsku lihtsalt imehästi.

Imelikul kombel sai isegi tantsust asja. Diana läks hoogu ja hüppas ning keerutas Punaste Palmide kohta harjumatult araabiahõnguliste viiside saatel varsti nagu mingi hull kõhutantsija. Ei tea, kas puštud tellisid selle muusika või? Ja mina õgisin teda silmadega. Lühike ribakleit lendas tantsuhoo siia-sinna ega katnud suurt midagi. Tal olid tumedad sukad, Aafrika palavusse sobimatud, aga nende siidjas helk tegi jalad täitsa vastupandamatuks.

Tegelikult polnuks vaja neid jalgu vahtida. Diana-suguse vaatamine oli nagu õhukesel jääl köndimine. Astud mööda kõva pinda, kõik on kindel ja ohutu, aga äkki käib raks ja oled sees. Ning katsu siis välja saada... serv muudkui mureneb ja tagasi kindlale pinnale ei jõua ega jõua. Kui lõpuks pääsed, oled märg ja väsinud.

Naistega võis samamoodi minna: proovid küll nõnda vaadata, et hinge ei läheks, aga vahel võid sisse kukkuda.

Midagi niisugust minuga seal põrandal juhtuski. Kogu maailm hiilgas ja pulbitses arusaamatult kirgastes värvides ning hinges pulbitses magusalt önnis tunne. Ja Diana tundus nii ilus, nagu oleks ta tiibadeta ingel.

* * *

Õhtust sai öö. Arvuti-Daniel ajas Dianale uesti küüned taha – kuigi ta oli tantsu jaoks selgelt liiga pehme juba – ja saal hõrenes. Mõned kohalikud tüdrukud leidsid kunded ja kadusid hotellipoolele, teised lasid niisama varvast. Ning meie rahvas kustus ära. Kes täis, kes lihtsalt tantsust väsinud.

Robin passis lauas ja mina tegin saalis viimase tiiru. Vajusin tantsupõranda kõrvale korvtooli ja jäin tuimalt laes tiirlevat diskokera vahtima. Lõpetagu seal lauas rahulikult oma joogid ära, mina valvan siin veel meie viimast paari ja siis on ärasõit.

Pirakas diskokera oli tõeline vaatamisväärssus. Ilmselt mõne kohaliku meistri-mehe toodang – suured ebaühtlased peeglitükid näisid vabrikutööks liiga kodukootud ilmega. Pöörlev pall pildus prožektorituledes värvilisi välke ja jäi siis äkki seisma. Kera küljel avanes ümar luuk ja välja ilmus väike hõbedases skafandris pea. Misasja – kuuli oli nukk monteeritud? Pea pöördus jõnksudes siia-sinna, just nagu ümbrust uudistades. Kõrtsis täitsa ootamatu veidrus...

Edasi läks asi päris absurdseks. Nukk võttis kiivri peast ja välja ilmus lotendava rohelise nahaga konnanägu. Elukas vaatas mind ja hõikas: „Hei maalane! Südamlikud tervitused Andromeeda Komisjoni ristleja Aurora pardalt. Siin esimene tüür, palume luba moonatagavarasid täiendada!“

Vahtisin kera, suu ammuli. Sarnanes tehiskaaslasega – jah, nagu venelaste esimene sputnik. Aga mis peamine – see kellakäo-sarnane mehhanism oli ikka uskumatult loomutruu! Väike pea uuris mind edasi ja hakkas veiderdama: „Olemme vaesed kosmoserändurid, üksildased ratsanikud Linnutee lõpututel radadel!“ Hääl kõlas kaeblikult, aga samas tundus, et punnib pealetükkivale naerule vastu. „Aurora tsisternid on tühjad, sureme janusse!“

Tundsin, kuidas kogu maailm ebareaalseks muutub. See oli ju elusolend, mitte osavalt ehitatud mehhanism...

„Tehnik Peska, tankimisvoilik valmis seada!“ Elukas kiikas selja taha, sinna ilmus väike hallikas kogu, ja siis aeti vilkuva kera seest välja roostes torujupp. Edasi

läks kõik veel ebamaisemaks: ümbruskonna laudadel tühjades klaasides seisvad körred tōusid nagu käskluse peale õhku, sōitsid otsapidi kokku ja moodustasid vooliku. Selle üks ots õotsus läbi õhu ja hüppas toru külge, teine aga sukeldus pooltühja šampanjaklaasi mu laual. Mõne hetke pärast oli klaas tühi.

„Täname, seltsimehed!“ Roheline tegelane röhatas rahulolevalt. „Aurora meeskond ei unusta! Kas vastuteeneid vajate?“

Piilusin ringi, aga peale minu ei paistnud keegi ilmutust märkavat. Kurat, jälle hallukad?

„Kui praegu soove pole, jäääb tagavaraks,“ kostis luugist elutark soovitus. Seejärel toimus keraelanikuga veider muutus: hõbedane skafander kadus ja äkki oli konnanäol seljas sinise-valgekirju madrusesäär. Ta öngitses kuuli sisemusest kaptenimütsi ja siis meenutas luugist välja kõõluv olend juba hoopis vana merekaru. Veel hetk ja siis nägin pisikeses loivalises käes tossavat piipu ka. Valged suitsuröngad kerkisid laeni ja hetk hiljem tundsin kanepi lõhna!

„Las ma ka vaatan,“ kostis kerast läbi saalis mütsuva lindimuusika jäme hääl. „Mis nad seal teevad?“

„Mis nad tühjad ikka teevad – pole enne sadamakörtsi näinud või?“ Konnanäugu viskas ülbe pilgu üle õla ja laiutas luugiavauses edasi.

Nüüd läks diskokuulis madinaks. Seesoli ja sikutas luugil kõõluvat multifilmlikku merekaru, too kaotas tasakaalu ja kukkus kolinal sisse. Avausse aga ilmus suurte hammastega hall kalanägu, piilus udishimulikult ringi ja märkas mind.

„Kuule, üks passib meid!“ hõikas ta selja taha. „Ja sina veel ütlesid, et niisama nad ei näe.“

Kerast kostis summutatud porinat: „Ja kust sina tead, et ta laksu all pole?“

Väike asjamees sügas kukalt – märkasin, et tal olid käes pisikesed sätendavad sõrmikud, ja hõikas paarimehele: „Äkki töesti on... Ja üks neegriplika laval kah vahib meid.“

„No ja las vahivad!“

„Aga kui panevad suure kella külge – Kükloop käskis ju madalat profili hoida?“

„Mida nad panevad, närvihäige? Kirjutavad Journal of Extraterrestrial Research'i või?“

Hall kogu vaatas mind kaalutlevelt, pani käe suu juurde ja hõikas: „Kuule, on ikka UFO moodi või? Äkki peaks piklikum olema – sihuke, nagu unes nägid?“

Jöllitasin kera nagu ilmutust. Nojah, eks ta ilmutus oligi... Mul olid jälle täielikaliibrilised hallukad – absurdsed loomasarnased väikemehed elasid diskokeras ja teadsid mu unenägusid!

Ja äkki ma taipasin – need olid ju tegelased mu ulmeromaanist! Aju oli raamatut-tegelased hallutsinatsioonina reaalsuseks muutnud – kivi kiirguse mõju, muidugi!

„On aeg!“ karjus luriseva häälega konnanägu kamraadi selja tagant ja piilus üle ta öla välja. „Hüvasti maalased, universumi üksildased meremehed peavad teele asuma! Sulgeda illuminaatorid ja valmistuda spiraalreaktori käivitamiseks! Süüde miinus viis sekundit! Neli, kolm – stabilisaatorid välja! Kaks – kütuse sisseprits! Üks – süüde! Start!“

Hall kogu tömmati nagu vedruga luugilt ära, avaus prahvatas kinni ja valgus-helgid kera pinnal muutusid heledamaks. Siis aga tuhmusid nad uuesti ning luuk avanes taas. Sedakorda aga ilmus avausele väike siga! Liikumatu nägu vaatas ringi ja ma taipasin, et tegu on pisikest seamaski kandva olendi, mitte looma endaga – kumm paistis ära. Seejärel nägu kadus, luuk sulgus, tuled loid särama ning mõne sekundi pärast tiirles laes tavaline peeglikuu.

Ma ei julgenud liigutadagi. Kössitasin toolis ja katsusin paaniliselt aru saada, mis toimub. Olin tukastanud ja und näinud? Või töesti mingi kiirgusedoosi töttu segi minemas? Aga mõtlemine ei aidanud. Ruum oli taas igapäevane – körtsipidu viimases staadiumis, uste sulgemise aeg.

Minuti pärast sundisin end püsti ja tuikusin lauda. Robin istus, unine nägu ees. „Noh, hakkame minema ka või?“

„Jah!“ Vötsin klaasi ja niisutasin kuivanud huuli.

Äkki ilmus kusagilt Victoria. Bänd oli ammu kadunud, arvasin, et ta juba magab. „Kuidas kook oli?“

Mis kook? Ah õige, rummikoogi saatis ju enne...

„Väga heal!“ kiitsin ma viisakalt ja ajasin samal ajal pilguga meie ullikesi taga.

„Siis on korras. Suitsu sa kartsid ja ma liiga kanget ei teinud...“

Vaatasin talle imestunult otsa ja äkki raksatas kõik paika. Ta oli kooki kane-pit pannud? Vahepeal tundsin end töesti arusaamatult hästi. Natuke nagu purjus, aga teistmoodi, paremini. Maailm säras värvides ja muusika kõlas imeliselt. Isegi tants sobis ja Diana nägi välja kui jumalanna. Ning see lahendas ilmselt ka väikes-te kosmoserändurite loo – mina polnud kanepiga varem rohelisi mehikesi näinud, mitte sinnapoolegi, aga jumal teab, mida ta sinna veel toppis?

„Kuradi plika!“ Üritasin tal kaelast kinni krabada.

Aga eks ta seda ootaski, kadus nagu lutsukivi mu käte vahelt ja hirnus eemalt naerda. Viibutasin talle rusikat järele, aga siis võttis juba enda ka muigama. Midaigi halba ju ei juhtunud ja Punased Palmid oli töesti täitsa turvaline koht, eriti kui kohalik Ristiema ise pundis. Aga küll ma selle teema järgmisel korral veel üles võtan!

Õues oli soe. Meie masina kõrval seisis kõrge veidra katuseraamiga uhke must buss. Tundus, et inimesed sees, aga läbi tumendatud klaaside hästi ei näinud. Bussi kõrval valvas kaks meest. Olin nii pikalt turvateenistuses töötanud, et midagi näis tuttav. Väga heas vormis mehed, hoolimata tsiviilriietusest vist pigem sõjavälased. Lasin pilgul ringi käia ja märkasin eemal parkla nurgas veel kolme. Veider – mida nad siin valvasid? Aga noh, polnud minu asi.

Kojusõit möödus tuimalt. Lasin vaikset muusikat, lobiseda ei viitsinud enam keegi ja varsti kostis tagant mahlakat kahehääletset norskamist. Hotelli ees pudenes seltskond möminal välja ja kadus uksest sisse.

„Head ööd siis?“ Diana kõõlus veel esiukse vahel ja vaatas mind pika pilguga.

„Jajah, head ööd!“ noogutasin ma ja ootasin, kuni ta ukse kinni lõi. Tagurdasin bussi oma kohale ja koukisin uksepeidikusse sokutatud teise püstoli välja. Harrys nõudis sihukest värki.

Vestibüülis nägin, et mõned peolised olid otsustanud baaris veel väikse öömütsi teha, Diana nende hulgas. Istusid letiääARSE laua ümber, uimased nagu sügisedes kärbsed, aga heas tujus.

„Väike klaasike?“ Diana lasi pea uurivalt viltu. „Või ikka alles ametis?“

Paraja sarkasmiga öeldud. Ehk polnud plaanis, aga välja kukkus küll nii, et näed, saksad teevald head äraolemist, aga teenindav personal ei tohi endale ilmselt ikka veel midagi lubada.

Pöördusin leti poole. „Anna suur!“

Hakim noogutas. Teadis, mida mõtlen. Töö lõppes siis, kui bussi võtmned varna ja relvad kappi said. Tukkide jaoks oli garderoobi kõrval spetsiaalne ruum, sealt olin juba läbi käinud.

Kulistasin viina ühe laksuga alla, lõin klaasi letile, astusin trepi poole ja ei teinud märkamagi, kuidas Diana mulle lauas ruumi tegi.

Tuba oli umbne ja pea uimane. Ehk koogist? Lükkasin akna lahti ja naaldusin välja. Merepoolsete parklalaternate kollases värelevas valguses paistis rannaliival õuemöobel, öine briis sasis laudlinade servades ning suures rauast grillis miilasid viimased tukid. Siingi oli pidu peetud. Tuulehoog lõi söed hetkeks helendama, aga siis hääbusid punakad täpid uuesti tuhka.

Välisucks paugatas ja õue ilmus all tipsutanud laudkond. Vestibüüli tulede kumas näis, et lähevad randa, sinna, kus oocean pimeduses kohinal laineid liiva lükkas. Daniel jahmerdas jälle Dianaga. Mulle see korda ei läinud. Või püüdsin end selles lihtsalt vägisi veenda? Ah, kuradile, parem ongi, kui plika rajalt maha võetakse, jätab mind löpuks rahule!

Sulgesin akna ja pugesin teki alla, aga und ei tulnud. Veerand tunni pärast lükkasin akna uuesti lahti ja jäin tuimalt vaatama, kuidas meretuul kardinaid keerutab. Panin tädi Hildalt jõuluks saadud Roots'i rahvamuusika plaadi mängima ja vaikne viis se-gunes rahustava lainelaksuga. Ja mõtlesin, et teenistus on peaegu seljataga, viimased aastad veel, ja varsti olen ma juba ühe teise, kauge ja külma mere ääres. Ja küllap sasib tuul sealgi samamoodi kardinaid. Aga on valge, Rootsis on ju suvel alati valge, öö läbi.

Olin ehk kümme minutit unelenud, kui juhtus see, mis oleks võinud ära jäädva. Uksel kõlas vaikne koputus, link vajus alla ja seal ta seisiski. Diana, ikka ainult see õhuke riideribadest kleit seljas.

Lamasin voodis ja põrnitsesin naist segaste tunnetega. Ta ei öelnud midagi, edasi ka ei astunud, nõjatus lihtsalt vastu uksepiita. Ja ma tundsin, et minus ei ole enam grammigi seda meest, kes ta sealt ära saata suudaks.

„Tule siis sisse...“ Ise ka kuulsin, kuidas hääl kähises juba. Nii et tegelikult olin ma nagu Robin... Sama vähe suutsin enda peremees olla.

Diana astus üle toa. Ruum oli hämar, aga kardinate vahelt kumavas valgu-setribus nägin teda isegi liiga hästi. Sihvakaid jalgu ja kosesarnaseks kammitud juuksepahmakat.

Naine istus tugitooli ja heitis mulle veidralt pinges pilgu. „Mis meiega ometi juhtus, Chris?“

Issand kui lüüriline... No tantsisime. Amelesime mõne aeglasema loo ajal natuke. Ja kõik. Mitte midagi ei juhtunud ja parem, kui ei juhtukski.

„Ei midagi. Tantsisime.“

„Ma mõtlen siis, kui me kasti ära töime?“

Tohoh – tahtis praegu sellest rääkida? „Mis seal ikka juhtus?“ ohkas in ma. „Sina olid pilditu ja mina tõin kasti ära. Harrys ütles, et said enne kogemata mingi üledoosi ravimit. Rohkem ma ei tea ja ei huvita ka. Kirjutasin ettekande, küsi Harryselt lugeda, kui huvitab. Või ta ei anna sulle?“

„Olen lugenud.“ Diana lükkas pea kuklassesse ja seiras mind pika pilguga. „Aga seal ei ole ju kõige tähtsamast sõnagi.“

„Ma ei tea, mida sa mõtled. Tegelikult, olin justkui laksu all, sain eelmisel öhtul mingit niinimetatud vaktsiini. Kui tagasi mõelda, siis natuke veidraig asju juhtus.“

„Ooja...“ Ta hingas sügavalt välja ja viskas jala üle põlve. „Ja neid asju sa kirja ei pannud... Tegelikult, mina ka ei öelnud.“

„Millest sa räägid?“ Mitte ei taibanud, mis tema jaoks kõige tähtsam tundus.

„Ma mõtlen muidugi laeva – issand jumal, no mida siis veel? Mis meid endasse tömbas! Äkki me peaksime ikkagi ära rääkima? Muide, sa olid seal väga kiire, ma oleksin rohkem aega vajanud. Aga ikkagi, mul oli väga hea...“

Siis mul lõpuks välgatas. Või mitte ei välgatanud, vaid virutas nagu nuiaga. Ta ei rääkinud ju ometi sellest hiiglaslikust ovaalist, mis meid endasse tõmbas, kui auto kinni vajus! Aga see oli ju kõigest minu painajalikus unenäos – ööl enne sõitu?

„Millest sa räägid?“ hingeldasin ma. Ja tundsin, et keha leemendab äkki higist.

„Ma räägin sellest, mis sa minuga laevas tegid. Ma tahan seda veel tunda.“

Tõusis ning tuli ja istus voodiservale. Vaatasin sõnatult ta tumedat juustemerdi ja valgusetriibus kiirgavat jalga. Iseteadvaid ja pilkavaid ning samas ikkagi vastupandamatult kauneid tumedaid silmi. Vaatasin nagu nõiutu ja aimasin siis äkki imeliku selgusega, et see kõik ei lõpe hästi. Aga juba oli hilja, ma lihtsalt ei saanud teisiti, kui sirutasin käe ja panin selle siidjalt ümarale põlvele. Ta lasi sel sündida, seejärel tõusis ning võttis kleidi seljast. Pesu ja sukad aga jättis. Nägin, kuidas ta rind õuetule kollases kumas kiire hingamise rütmis lainetas, ja siis ei andnud enam midagi muuta.

* * *

Diana läks ära alles vastu hommikut. Ja ta oligi, nagu arvasin, nii hull, kui olla saab. Täitsa maksimaalne, tegi kõike, mida tahtsin, lausa ise ajas peale. Aga ikkagi oli see kõik kuidagi vale – olime justkui teineteise peale tigedad? Näljased, aga ti gedad. Diana ehk seepärast, et ta alguses tagasi törjusin – et üks vana kuivikust gorilla ta võtit ei tahtnud? Või oli seal midagi muud? Igatahes sosistas ta mitu korda: „Miks sa ei mäleta?“ ja kriipis mu selga nagu kibedusehoos. Ja siis lausa nuuksus, nuttis ilma pisarateta. Aga saa nendest naistest aru – vahel nutsid nad vist lihtsalt mingi kummalise valusa õnne pärast, mida ainult nemad tunda oskasid?

Ja mina olin tige, et teda ära ei suutnud saata. Et ta tegi mind nii nõrgaks. Iseennast põlgasin – et olin nagu narts ta käes. Tuli ja võttis, mida tahtis. Aga oma südame oskasin ikka lukus hoida, ma lihtsalt ei julgenud teda sinna lasta.

Voodis ei rääkinud me midagi ja see oli hetkiti nagu võitlus, nagu sõda. Ja ma ei teadnudki enam, kas võitlen tema või iseendaga. Tegin talle vist haiget. Ei hoidnud tagasi, võtsin teda kogu ei tea kust välja ilmunud loomaga enda sees. Vihaga, et ta oli nii kuradi hea iga asja peale, ja mina lihtsalt tema uksehoidja. Ja tema lasi sel sündida. Lõi mulle küüned nii sügavale selga, et valus hakkas, ja nuttis häälletult.

Järgmisel päeval olin jube väsinud. Täitsa läbi. Ärkasin pärast mõnda nappi tundi ja uni enam ei tulnud. Öö jäi lühikeseks küll, aga mis siis? Varem ju nii oligi ainult. Jahvatati sind päevi mingis kuradi mägises põrguveskis – ja kui lõpuks

vabaks said ja õnnestuski kuskilt kõrtsist kena tots leida, siis läks ju ikka kaua ja väsitas.

Aga Dianaga oli teistmoodi. Käed værisesid, kui hommikul hambaid pesin. Aru ei saa, milles asi. Maru lüüriline oleks öelda, et äkki sellepärast, et öösel südame lukus hoidsin. Aga oli ju selge, et ta on nädala pärast kadunud, ja kui teda tösiselt võtan, siis tunnen end siin pärast veel rohkem üksi ja elust kõrvale jäänud peenrahakogumismasinana. Teadagi, palju ma temasugusega mingile tösisemale suhtele loota võisin... Tuli oma kasti teada. Tuli osata südant lukus hoida. Ja seda olin ma osanud, varsti juba kakskümmend aastat järjest.

Õnneks olin õhtuni vaba. Helistasin Hakimile, tellisin hommikusöögi tuppa ja haarasin arvuti.

* * *

Järgmisel hommikul nägi Dora parem välja. Väike tõmmu naine pigistas kaelas rippuvat hõberisti pihku ja vaatas tardunult lauda.

„Jah, väike kabelkirik. Ja seal oli keegi...“ Ta hingas sügavalt välja. „Aga tegelikult... ka mulle tundus seal kõik unenäoline, nagu mehed ütlesid. Ma olin nagu mingi aine mõju all või... Teate, mu isa on indiaanlane, ma olen võtnud aineid, mida võetakse esivanemate hingedega kohtumiseks. Ja seal oli mul sama tunne. Kas sensorid ei näita mingit psühhhedeelse toimega gaasi?“

„Ei,“ Daiko laiutas käsi. „Kuigi võöandurid töötasid iga kord väga hästi, ideaalsed salvestused. Täiesti normaalne õhk. Muidugi, ma võin nad kõik korras...“

Lõpetada ta ei jõudnud. Laboriiks lendas lahti ja sisse tormas valges arstikostüümis mees. „Härra Akida,“ hõikas ta juba kaugelt. „Salvestusega on selge!“ Tormas ülemuse juurde ja hakkas midagi seletama.

Lõpuks ajas Daiko end sirgu. „Näib, et suutsime lintide saladuse lahendada!“

Kõik vakatasid. Kogu lugu oli siliani aina segasemaks läinud – suurepärane, kui millestki aru saadi!

„Saladuse?“ uuris John. „Sa mõtled, et miks midagi lindile ei jäänud?“

„Just. Arvasime, et mingi tugev elektromagnetväli segas salvestamist, aga eil Tundub, et lindistas, aga see on hiljem kustutatud!“

„Nii?“ Kindral Hamiltoni hüppas püsti. „Ainuke võimalus on teie enda tehnikud!“

„Ei,“ rahustas Daiko. „Nad arvavad, et ukse väli kustutas.“

„Okei...“ Hamilton vajus tooli tagasi. „Aga äkki saate midagi taastada? Proovige!“

„Juba tehtud. Kohe näitan. Ainult et...“ ja ta pöördus Johni poole. „Äkki teeme nõukoguga side, siis on nad ka kohe kursis?“

Turvalisuse eesmärgil välditi pidevat videolinki, aga peasekretäri noogutuse peale ilmus seinaekraanile suure ruumi pilt.

„Siin see on!“ Daiko ulatas kõvaketta kummardusega Johnile. Kahe käega. Demonestratiivne liigutus – justkui mingist jaapani samuraifilmist...

„Suur tänu,“ oli mees silmatorkavast viisakusest liigutatud. „Aga palun pange ise käima – ma ei ole suurem asi tehnikamees.“

Mõni sekund hiljem ilmus ekraanile värelev pilt. Mustvalge ja väga kehva kvalliteediga.

„Ma palun vabandust!“ Daiko pöördus saali poole. „Väli on väga efektiivselt kustutanud, tegime peaegu eimillestki uue faili. Aga üldiselt kinnitavat see laevas käinute sõnu. Materjali on palju, nii et näitan kõigepealt tehnikute poolt märgistatud kohti.“

Järgmise veerandtunni jooksul nägid kõik seda, mida John ja Henry olid kirjeldanud. Kõrtsiruum, viski ja vein ning isegi striptiisitar. Kvaliteedilt nagu esimesed must-valged filmid – ja pärast seda, kui lindi oli kinodes kaks korda üle vastupindavusnormi lastud –, aga ikkagi täiesti arusaadavad. Ja siis saabus tühjas, äkki ei olnud ekraanil enam midagi peale kellaajariba.

„Läbi või?“ Henry vaatas imestunult Daikot. „Aga Dora osa?“

„Praegu on kaamera pommiroboti küljes. Kui teie meeskond läbi ei saanud, siis saatsime ju roboti korraks üksü üle ukse. Aga pilti ta ei andnud ja nii ei saanud nähtavuspõirkonnast välja juhtida.“ Akida vidutas silmi. „Aga miks ta inimese kiivil salvestas ja robotil mitte, seda me ei tea. Kaamera jaoks ei tohiks ju mingit vahet olla.“

„Töepoolest,“ ohkas John. „Ja jäalle üks mõistatus juures. Aga loodame, et meie tublid tehnikud toovad kõigesse varsti selgust!“

Daiko kummardas viisakalt ja lasi salvestust edasi. Äkki loid särama värvid: kõrb ja inimesed. Siis sirutus kellegi käsi ja pilt vajus viltu. Ekraanile ilmusid liivaterad ja kivistükid, hea lahutusega ja täpselt teravustatud.

„Robot sõitis välja ja kaamera võeti ära,“ selgitas jaapanlane. „Kokkuvõttes, meil on nüüd kolme tüüpi salvestusi. Täiesti tühji – kui kaamera oli laevas üks. Kustutatud ja taastatud, kui seda kandis inimene. Ja lõpuks laevast väljas tehtu, mis on korras.“

„Nii?“ Henry kergitas kulmu ja võttis termose. „Ja kuidas te seda selgitate, et enne Dora laevaminekut väljas tehtud kaadritega probleeme pole? Ütlesite, et tema lõik on ka rikutud?“

„Täpselt,” ohkas Daiko. Ja pöördus saali poole. „Härra Leclercil on õigus. Kuigi mingi väli kustutas ka Dora salvestuse – kohe näete, kui vilets see on! –, jäeti enne väljas tehtud kaadrid puutumata. Meie ei suudaks luua elektromagnetvälja, mis kaugemalt sellise seadme mälu selektiivselt kustutada suudaks. Inimeste jaoks on see täielik ulme.“

„Mnjaa...“ Whitemill vangutas pead. „Olgu, vaatame siis Dora osa. No kuidas baarist kirik sai – on neil seal dekoratsioonide ladu või...“

Ekraanile ilmus ülevalgustatud video. Dora kirjeldas ruumi eile tõesti kui eba-maises ja jumalikus valguses kiirgavat, aga kaamera pidanuks ju lihtsalt säriaega vähendama? Hoolimata sellest saadi aru, et ruum sarnanes tõesti väikese kabeliga: paar rida pinke ja altariesine puust Kristusega. Sellise värvitud ja lakist läikiva-ga nagu Brasilia väikelinnades. Dolores oli katoliiklane. Kas see tähendas, et laev suudab igale tulijale pakkuda midagi sobivat?

Äkki ilmusid ruumi küljel paiknevast krüptist välja varjudena hõljuvad kujud. Mitte inimesed, pigem põranda kohal liuglevad figuurid? Kõlaris algas vaikne ko-raal, varjud keerlesid ringmängus ja moodustasid siis risti ette poolringi. Nüüd ilmus ruumi keegi, kes näis niigi ülesäritatud videol kui kiirgav valguselaiik. Hõljas altari juurde, põlvitas risti ette ning siis äkki ärkas Kristuse kuju ellu ning vaatas jalge ees palvetavat naisekogu.

Saali läbis kahin. Isegi kui tegu oli vaid hologrammilaadsete pettekujudega, oli Doloresele pakutud religioosne vaatepilt võimas. Ja ka selle möju oli näha – pilt värahtas, kadus keereldes alla ning siis lamas väike kaamera põrandal.

„Ma vist minestasin korraks, kukkusin ja kaamera tuli lahti,“ sosistas ta. „Santo Daime... Ma teadsin, et tema ise on alati kohal...“

Dolores oli tugev naine. Mis sest, et ükski võõras laevas, ikkagi suutis ta end kohe kokku võtta. Objektiivi ette ilmusid skafandris käed, kaamera kinnitati kiiv-rile ja siis oli pildil uuesti altari ees kummardav kiirgav naisekuju ning teda vaatab ristilöödud Kristus.

Äkki juhtus saalis midagi ootamatut. Toolil istunud Dolores vajus põrandale ja ruumis kajas ta hirmunud hääl, nutu ja karje segu.

Daiko kahvatas. Polnud kahtlust, tema assistendi psüühika oli saanud laevas hoobi, millest päevaga ei parane. Ta kummardus ja sosistas: „Dora, see on teater, lihtsalt visioon! Nad tunnevad meie religioone ja korraldasid sulle etenduse. Võta end kokku!“

Aga naine lihtsalt ulgus ja värises, ükskõik kuidas teda ka rahustada ei püütud. Lõpuks vilpas Daiko ukse poole – midagi polnud teha, ta tuli ära saata. Kui Dolores lä-henevaid arste nägi, ajas ta end lõpuks põlvili ja ägas: „Daiko, aga kas sa siis ei näinud!“

„Nägin. See on teie rituaal, eks? Kristus elas – jaa, aga seda saab tekitada näiteks...“

„Ei, Daiko – kaamera oli põrandal!“ Ja ta vajus uuesti maha.

Nüüd juhtus midagi veidrat. Sünnist saati distsipliinist läbiimbunud Daiko Aida põlved vajusid äkki lõnksu, nagu oleks talle pähe löödud. Mees tuikus nõtkuval sammul arvuti juurde ning keeras salvestuse tagasi.

Kõik kordus. Kummarduv helendav naisekuju ja teda vaatav Kristus. Objektiiv pöördus alla. Pingid, vaip, põrand. Ja siis ilmus tühjusest väike kaamerakastike ja maandus põrandale. Daiko vajutas lindi stoppkaadrina seisma – metallkarp põrandavaibal – ning vajus kummalisse letargiasse.

„Mis seda kaamerat filmib?“ Henry hääl kõlas kui krigin.

Nüüd taipasid lõpuks kõik. Kuidas sai kaamera filmida iseend põrandal lama-mas? Läbi perspektiivi, mis tuli ülalt, justkui läbi Dolorese silmade?

„Ma tundsin seda!“ Naine pigem oigas, kui rääkis. „Algusest saadik... Nad näevad meie peadesse, meie mõistusesse... See salvestus on tehtud läbi mu silmade!“

Akido noogutas. „Jah... Pilt hüppas. Kiivrikaamera näitab ette, aga silmad vilavad. Ja ta teravustas kummaliselt...“

Saal oli tumm. Lõpuks katkestas Johni kare hääl vaikuse. „Tahate öelda, et kaamera salvestas mitte läbi objektiivi, vaid teda kandnud inimese silmade? Kuidas see võimalik on?“

„See ei olegi võimalik,“ Daiko vaatas tardunult lauale. „Mitte ühegi maise tehnikaga. Aga samas selgitab, miks kaamera pommiroboti küljes ei töötanud... Laevas salvestas ta hoopis inimsilmas nähtavat... Või ajus tunnetatavat – ma tõesti ei tea...“

„Nad näevad kuidagi meie peade sisse?“ Peasekretär tömbus kaameksi. „Tegelikult, kui ma laevas filmi nägin, no seda erootilist, siis tundus vahepeal, et ta tegi seal ekraanil justkui seda, mida ma tahtsin – ta sai minu mõtetest nagu tagasisidet...“

„Jah.“ Dolores kössitas põrandal, käed ümber põlvede. „Nad näevad meie peadesse, pääsevad ligi igale meie mälestusele ja mõtttele. Ma tundsin end seal nagu operatsioonilaual... mind justkui avati, minu sisse vaadati...“

„Nii et me ei tea siiani, mis laevas tegelikult on?“ võttis Daiko lõpuks kõigi mõted kokku. „Näeme vaid seda, mis toimus teie ajus. Objektiivselt võttes ei ole seal üldse mitte midagi – must tühjus... Pommirobot ei nänudki ju midagi!“

„Kuulge, aga ma nägin seal ju asju...“ ei saanud John aru. „Seal ju oli midagi?“

„Daiko mõtleb, et see on nagu unenägu.“ Henry lasi pea kätele. „Ma näen Sabi-net vahel unes... Jah, see oli sarnane.“

„No aga miks, taeva pärast, ma siis kõrtsi sattusin?“ John vaatas jahmunult ringi.

„Äkki sa lihtsalt tahtsid seda?“ pakkus Henry. Aga pilketoon ta häälest oli ka-dunud. „Oletame, et hakkasid nägema midagi kummalist... midagi absurdset või uskumatut. No ma ei tea. Ja siis mõtlesid justkui ahastades, et kui saaks nüüd klaasikese viskit... Muide, mis sa seda veeblaasi niimoodi käes keerutad?“

John punastas ja pani klaasi lauale. Pagan, aga just seda ta ju praegu mõelnud oligi - et see köik on nii neetult keeruline... kui saaks tilga viskit!

Vaikus võttis maad.

„Ehk on härra Leclercil õigus?“ pakkus lindi toonud tehnik lõpuks ettevaatlikult.

„Kui laev näeb inimeste peadesse, siis teab ta ju ka nende soove – ja suudab ehk kuidagi mingeid visioone tekitada? Kiiratab mingeid unenäokeskusi?“

Henry kibrutas kulmu. „Aga miks siis mina samuti kõrtsi nägin?“

„Äkki sa lihtsalt usaldad Johni?“ pakkus Dolores. „Ta ütles, et seal on kõrts. Sa jäid uskuma ega saanudki midagi muud näha?“

„Aga sina ei usalda?“

Naine ohkas. „Ma ei tea... Nägin kirikut ja kõik...“

„Olgu!“ Daiko lülitas suure ekraani välja. „Nii et võib-olla ei tea me laeva tegeli-ku sisemuse kohta veel mitte midagi. Arvestades pommiroboti salvestust võiks pakkuda, et seal polegi objektiivset ja kõigile sarnasena näivat realsust – nii vei-der kui see ka pole. Nähakse vaid enda mõtete peegeldusi? Äkki ei tohiks praegu enam kedagi laeva saata – vähemalt mitte inimesi, kelle peas leidub olulist infot – noh, kaitselast või...“

Kindral Hamiltoni lõug jõnksatas. Ta kaalus just, kuidas saaks loa järgmisena laeva minna. Akita mõte välistas selle – kaitsesüsteeme juhtiv inimene oli viima-ne, keda sinna lubada. Äkki meenusid talle kohviautomaadi juures nähtud mehed. Ta heitis pilgu uksele, kus tunnimees taas oma kohal seisis, ja hõikas: „Hei, Gutier-rez, kontrollisid nende kahe paberid üle?“

„Justnimelt, härra kindral!“ Tömmu vormimees lõi kannad kokku. „Korras!“

„Korras või midagi...“ urahtas kindral. „Igasuguseid naljavendi siia ka saadetak-se. Kust nad üldse olid ja mis neist sai?“

„Betelgeuse!“ kandis tunnimees ette. „Lahkusid juba.“

„Betelgeuse?“ Hamilton kissitas mõtlikult silmi. „See on see Brüsseli kuningriik, jah?“

„Mida?“ Dolorese hääl värahtas. „Betelgeuse on täht Orioni süsteemis. Maast kuuesaja valgusaasta kaugusel.“

Ruum jäi vaikseks.

„See on kellegi loll nali või?“ Henry hääl kriuksus. „Orionilt tulid inspektorid?“ Ta tegi paar kitsehäälset mökitust, mis pidi kõlama kui irooniline naer. Aga naerma ei ajanud ta kedagi.

„Ilmselt kokkusattumus muidugi.“ Daiko vajus kaameks. „Aga arvatakse, et Betelegeuse plahvatab varsti supernoovana. Kui seal keegi elama peaks, siis tuleks praegu uut kodu otsida...“

Hamilton kargas püsti. „Kuhu nad kadusid?“ Ja jöllitas tunnimeest rästiku näoga.

„Lahkusid,“ kogeleks küsitu. „Ma veel pärisin, et kas jala lähevad, masinat pole nud tellitud. Aga nemad ütlesid, et tulid oma transpordiga, ning astusid mööda teed minema.“

Järgmine tund olid välismaailma viivad liinid kuumad. Ja nõukogu ajud ning masinapark undasid täiel vöimsusel. Muidugi otsiti kogu baasi ümbrus ka läbi, aga kaks kuju olid kui maa alla vajunud.

* * *

Uksele koputati ja Hakim töi toidu. Panin arvuti kõrvale. Ulmekas hakkas tüüpilisse sängi vajuma – olidki mingid uut planeeti otsivad tegelased või? Olgu.

Pärast sööki magasin pealelounani, siis vedelestin rannas ja öine vahetus läks normaalselt. Mis seal minna, istud ja vahid kella, kogu töö. Järgmine päev oli ka nagu ikka. Pealelounase rannavalve kannatasin ära – kõige kuumem aeg, jäle –, ujusin kõvasti, kobisin tappa ja jäin magama. Kaks ööd vähe magatud, kõigipealt Diana ja siis valve.

Kuumus ei andnud järele, aga magama jäin kohe. Keskööl ärkas. Keegi nagu hüüdis mind? Tuba oli muidugi tühi. Ju unes. Aken oli lahti ja praost imbus kuumma. Kondika undamist ma ei sallinud, aga täna tuli käima panna.

“Tõuse ja mine alla!”

Tõmbas nagu piitsaga. Keegi rääkis minu peas! Nagu seda kasti tuues. Koukkisin sahtlist tabletid. Käed værisesid, pakk kukkus maha. Unehäirete vastu anti. Siiani polnud võtnud, aga nüüd panin kaks korraga. Vesi peale ja jäin juba tukku ma, kui peas keegi uuesti käratas:

“Tõuse üles, töö ootab!”

Vahtisin pimedat lage ja tundsin, kuidas keha õhukese lina all äkki higist leemendab. Kõik, midagi on täitsa nässus. Ilmselt kliiniline, raisk? Tähendab, kast

pani ikka ära, kiiritas ju vahepeal... Nii et vaat sulle stabiilset närvisüsteemi koogi ja moosiga! Aga kelle asi, eks? Ja näed, Stepking vist teadis ette – ühekordne kum-mikinnas, mis sellisega arutada.

Pulss tagus, nagu jookseks krossi. Kes ma nüüd olen – skiso, jah? Tapma ka hakkan või, ja kes enne arvas, et hullud lihtsalt jahuvad, kui oma jäledused häälte süüks ajavad. Palun, siin nad on, saage tuttavaks!

„Riidesse ja alla, seersant Thoresson!“

Istusin voodiäärele ja panin tule põlema. Sahtel oli lahti, revolver ja tabletipakk paistsid. Kena kompositsioon. Aga kui nüüd käsib, et söö tabletid ära ja lase kuul pähe?

Ei käskinud õnneks. Aga nagu lõõtsutas – mu peas kostis justkui kellegi hingamist?

Passisin püstolit. Hea tukk, enda käe järgi vaadatud. Ja siis äkki nägin relvast läbi – salve ja padruneid ja... Eks ma olin teda puhasstanud nii et andis, tuhat korra kinni-lahti pannud. Aga osi nõnda näha, nagu oleks ta läbipaistvast plastikust?

„Kobi aga alla, ballistik!“ Justkui turtsus? „Kaua ma räägin?“

Okei, lähen, kriminaalne see pole... Käin ära, tulen tagasi ja katsun magama jääda. Ning hommikul lasen end haiglasse saata. Mina olen läbi. Kaputt. Võtke püssid ära ja ravige.

Robin vedees tugitoolis ja vahtis telekat. Tõmbas näo rõõmsaks, kui mind nägi. No eks tal oli seal öösel igav muidugi, kellel polnud.

Tundsin, et peaks justkui midagi küsimata. „Noh, uni piinab, mees?“

„Muidugi,“ haigutas Robin. „Sitaks igav ju! Aga sina, vana, – kuutöbine või?“

„Tead, veitsa jama on jah,“ ohkasin ma. Ei jaksanud äkki enam endas hoida. „Nagu mingid hallukad käivad ja...“

„Tohoh?“ Ajas end sirgu. „Mis ajast?“

„No mõned päevad. Oli üks veider ots siin vahepeal...“

„Sosistati jah. Mingi tähtis asi?“ Vahtis mind nagu küsimärk, aupaklik ilme näol. Lollike, unistas salajasest. Ei taha niisama konutada – talle, palun väga, andke aga eriolukordi, jah? Aga mis sa siis teed, sõbrake, kui kuklas keegi käsutama hakkab?

Toetusin vastu valvelauda. Harrys ütles professorile, et mina olen köige kogenum. Aga olengi ju – ja asi on selles, et kogemus tuleb aastatega! Justnagu tõenäsus näiteks vähk saada. Oleksid nad mõne noorema saatnud, tekiks veel kahtlus.

„Ah ei mina tea, kui tähtis...“ Lõin käega. „Ühe kasti tõin neile lihtsalt.“

Jäi hapult telekat vahtima, taipas, et ma köike ei öelnud.

Vaatasin ukse poole. Okei, hääl ajas alla, aga nüüd olin nagu loll siin keset ööd vestibüülis.

Ohkas. „Jube palav...“ Esimesed sõnad, mis pähe tulid. Siin polnud tegelikult üldse palav. „Toas, ma mõtlen. Jätsin õhtul akna lahti. Ärkan ja jumala märg...“

„No ma räägin!“ kinnitas Robin. „Igav. Palav. Aga teenistus ju – au ja kuulsus meile!“ Krimpsutas nina, tõstis puldi ja vahetas kanalit. Mingi muusika lõi inisema.

Puuakastis seinakell palmiokstest punutud vaheseinal pani tiksuda. Just kaks-teist saanud, hommik alles mägede taga. Olin ise ka teda tundide kaupa vahtinud. Pendel käib siia-sinna – tik-tak-tik-tak. Kui kuulataad, siis terve vestibüül kajab... Aga nagu tähelepanu kõrvale pöörad – täielik vaikus. Andreas magas vestibüüli kõrval ja ütles, et ta ei kuule enam lõögi pauke ka.

Äkki sulas esipaneel olematuks, nii et hammasrattad ja vedrud ära paistsid. Kelladest ei jaganud ma midagi, aga korraga oli silme ees skeem – kella ehitus nagu? Justkui taipasin hetkega, kuidas see masinavärk töötab. Uskumatult veider, nagu istutati pähe.

Robin nägi, kuidas ma kella jöllitan. „Aeglaselt tiksub, raibe...“ Noogutas, ohkas ja hakkas uuesti puldiga plöksima.

Kella kõrval rippus maast laeni peegel ja punasest puidust raamide vahelt vaatas mind üks ehmunud mees. Veidi vimmas, mõned kortsid laubal ja suunurkades, aga üldiselt veel täitsa heas vormis. Aga peas oli tal nüüd kõik juba segi. Vaimuhaige valmis?

Astusin välisukse poole. „Lähen tömban sõõmu öhku.“

Mingi põhjus pidi ju olema alla tulla. Aga enne kui ukseni jöudsin, kajas peas torin: „Mitte välja, vaid koridori pidi edasi! Kolmas vasakul. Vöta kast ja vii Diana tappa.“ Ning siis röhatas naerda. Vaiksest küll, aga selgelt kuulsin ära.

Nii, aitab! Käsuta, raisk, mind ei huvita – mis sa ikka teha saad? Lähen tömban öhku ja kogu lugu, ütle, mis tahad. Või lülita oma raadio välja!

Õues oli tuuletu ja kottpime. Pritsmeid lendas, sprinklerid pöörlesid. Ja siis äkki läks peas jälle midagi lahti. Keegi nagu lükkas mingi filtri silmade ja aju vahele ja tähetäppide sigrimigrist sai taevakaart. Kui mingit tähte vaatama jäid, ilmus nimi ka juurde. Nagu tahvelarvuti äpp. Mine lolliks. Või kuse hirmust pük-sid täis.

„Aitab astronoomiast! Vöta A-kolmest objekt ja kobi Diana juurde!“

Ah või Diana juurde ajad, raisk – ja seal? Sitta ma lähen! Aga astusin ikkagi sisse tagasi, kaua sa väljas seisad.

Robin haigutas. „Noh, hakkas parem või?“

Ma ei kössanudki, läksin lihtsalt, kuhu hääl käskis. A3 oli kolmas uks vasakule, koodlukuga ruum, ma ei teadnudki, mis seal on. No vaatan siis järele.

„Üks-üheksa-viis-null-rist-seitseteist.“ Hääl veeris peas nagu spikrist.

Lõin sisse ja klõpsataski lahti. Väike ruum ja metall-laual puukast. Sama, mille ära tõin. Raisk, jalust võttis nõrgaks, nii et ongi jälle kastiga seotud.

Robin loivas lähemale. „Sellest rääkisidki? Mingi antiik või – vahi aga nikerdu si... Paistab nagu mingi iidne Aafrika väärk, mõne muuseumi jaoks äkki? Tegelikult, Harrys ei lubanud siia ruumi kedagi lasta.“

„Võõraid mitte,“ pressisin ma läbi huulte. „Mul on luba, koodi ju tean, okei? Sina tead või?“

Krimpsutas nina, aga jäi ikkagi vait ja uudistas tuba. Kasti juurest ulatus jäme juhtmepundar seinakontaktide ni.

„Vii Diana tappa!“ venitas hääl peas. „Siin all pole midagi passida.“

Kiikasin Robini poole. Ta ei kössanudki. No muidugi, minu pea sees. Kurat, see on liig, sõitku seenele! Karjugu või hommikuni mu kõrvade vahel, ma istun toas, ja kui vaja, siis panen end käeraudadega kinni ja viskan läbi akna võtme ära. Pöördusin ukse poole, aga siis peas nagu põletas. Robin uuris kasti, muidu näi-nuks mu valugrimassi ära.

Võtsin laua äärest kinni ja seisin tükk aega sõnatult. Aga siis sain aru, et teha pole midagi.

„Robin, lühidalt – nüüd on nii, et ma pean siin ühe asja korda ajama. Aga sina ole kena mees ja mine postile! Kunagi räägin, mis väärk on, aga praegu – anna andeks, käsk on selline...“

Krimpsutas jälle nägu, aga kadus.

Rabasin kasti sülle. Okei, viin Diana juurde. Ja siis kaon tappa, istun ilmselt hommikuni üleval ja homme on esimene käik Harryse juurde. Tunnistan häaled üles.

„Ta on ju juhtmete otsas...“ pahandas hääl. „Löö suurele displeile 14 ja võta klemmid lahti!“

Laual oli numbrilaud, lõin koodi sisse ja tuled kustusid. Juhtmed käisid pikliku pistikuga. Võtsin lahti, rabasin kasti sülle ja tegin minekut.

Robin lösutas solvunult toolis. Aga suud önneks ei paotanud. Eks Harrys rõhus ju pidevalt, et kui tarvis midagi kiiresti otsustada, siis olen mina ülemus. Praegu oli tal täpselt õige aeg seda meelde tuletada.

Diana elas teisel korrusel. Eelviimane ruum paremal peatrepi poolt tulles. Lükkas in ettevaatlikult praokil ust ja läkski lahti. Mis siin võtmest rääkida, isegi linki ei pea vajutama... Läbi kardinate kumas valgust, aga voodi jäi varju. Panin kasti tasahilju põrandale ja ajasin end sirgu. Mida kuradit ma siin teen öieti, kui järele mötlema hakata?

„Ma teadsin, et sa tuled, kallis!“

Võpatasin paigale. Diana hääl kõlas pehmelt. Ootas – no mis jutt see on? Millal ma siin enne olen käinud. Aga äkki, kurat – äkki rääkisid Diana peas ka häaled, ta oli ju ka kasti körval?

„Istu.“ Tegi voodiservale ruumi, võttis öökapilt tikud – need olid juba nagu käe järgi pandud – ja süütas küünla.

Töesti ootas või? Hääl peas oli vait. Tundsin end uimaselt. Ja siis tajusin midagi – nagu mingu soojus, mingu laine? Täitsa võõras tunne.

Äkki hakkas Diana muutuma. Või oli asi minus? Igatahes paistis ta võbelevas küünlavalguses järsku lõpmata ilus ja ahvatlev – täiesti võimatult ja ebainimlikult ilus, nagu taevaingel. Nii ilus ei saa üks lihast ja luust naine ollagi. Pöörasin silmad maha.

„Vaata! Kuni saad, niikaua vaata!“ tänitati peas ja mökitati naerda. Aga mul polnud üldse naljatuju – kui järgmisena keevitavad jälle valuga, mis siis? Aga vaatasin ikka. Ja mida rohkem vaatasin, seda ilusamaks ta läks. See polnud üldse normaalne enam. Ta oli ilus muidugi, niisama ka, aga praegu lausa helendas seal voodis. Jah, konkreetsest, helendaski! Eriti pea – mustade juuste ja valge padja piiril tantsis lillakassinine sära, nagu väiksed keevitusleegid. Ja körvaröngad nagu hõõgusid sisemises tules.

Piilusin toas ringi. Vaip oli vapustav, pastelsetes toonides ruudumuster kiirgas ning ruudud voolasid ja pöörlesid nagu kaleidoskoobis. Aga siis ei suutnud ma end tagasi hoida ning pöörasin silmad uesti Dianale. Muu vaatamine tundus ajaraiskamine.

„Chris, sa oled väga ilus...“ Diana tumedad silmad läikisid niiskelt. Nuttis või?
„Nii ilus, et haiget teeb...“

Mina ja ilus? Suu vajus lahti. Keskealise mehe esimeste kortsudega nägu. Taku-sed kartulikoorevärvi juuksed... Robini-suguse noore antiikjumala körval kidur pensionieelik. Oleks ta end näinud! Temast kiirgas sellist sära, mille eest võinuks surma minna. Kohe praegu, kui vaja, röömuga!

Üdini hirmutav tunne, tegelikult. Mina, seersant Christian Thoresson, kel oli teatavasti stabiilne närvisüsteem ja kes ma olin üks paras antifeminist ja armatusse-mitte-uskuja – öelge naistevihkaja, kui tahate –, ma oleksin võinud äkki Diana eest surra või elada või mida iganes. Mida ta ainult tahtnuks, ma oleksin kõike teinud. Et aga saaks voodiserval edasi istuda ja teda imetleda. Puudutada ma ei julgenud, aga polnud vajagi. Vaatamisest aitas, elu lõpuni oleks aidanud.

Diana ei öelnud midagi. Aga ta silmad särasid nii, et ma töesti ei tea, mida või keda ta minu asemel nägi. Äkki hakkas ta nägu jälle muutuma. Seal vilksatas just-kui keegi teine – uskumatu, tädi Hilda! – ja mul jooksis peas kõik kokku. No nagu ei olnudki äkki enam mind. Edasi läks kõik kontrollimatuks. Vajusin tema peale, meie kehad võtsid asju ette, aga mingu osa mu ajust oli nagu halvatud. Olin nagu unes.

Mingil hetkel hakkasin Dianaga eesti keeles rääkima. Ei saanud teisiti, sõnad tulid ise. Tädi rääkis minuga eesti keelt, kui väike olin. Teise maailmasõja eelset vanamoodsat keelt. Telekast teadsin, et Eestis rääkisid nad juba teisiti. Kui Hilda lapsed väiksed olid, siis arvati, et kõigepealt tuleb üks keel selgeks saada – see oli muidugi rootsi ja suurena ei viitsinud ei Sven ega Anna midagi kasutut jurde õppida. Aga minuga rääkis ta eesti keelt. Kui lasteaias rootsi keele ära õppisin, rääkisin seda vastu. Tahtsin normaalne olla, nagu teised. Aga veel kooliski oli aktsent juures, ikka narriti vahel. Plikadega mul sellepärast eriti ei klappinud ka.

Millegipärast murdis ammu kõrvale jäänud keel end äkki välja. Ja mind oli äkki kaks. Üks pool kõneles – pidurdamatult, kontrollimatult – ja teine vahtis kohkunult pealt. Rääkisin, et armastan teda. Igasugu asju rääkisin kokku ja mind ei huvitanud üldse, et ta aru ei saa.

Ja siis juhtus ilmaime. „Kallis,“ sosistas Diana ja tõmbas mind enda poole. „Tule juba...“

Need sõnad loid maailma löplikult sassi. Ta rääkis ju ka eesti keeles. Vene akt-sendiga eesti keeles. Vajusin voodis külili ja tundsin, nagu oleksin üle pilvelõhkuja serva veerenud. Ma kukkusin, hõljasin uues võõras realsuses. Kindla teadmisega, et sinna, kus olin terve elu elanud, ei ole enam tagasiteed. Kukkusin mingis avaras liftisahti-laadses koridoris ja köhtu lõi õones tunne. Aeg-ajalt purustas keha imelikke paberisarnaseid barjääre, mille taga olid uued samasugused barjäärid. Ma ei tea, mis need olid, muudkui kukkusin, ja mingil hetkel hakkas teadvus tasapisi, kuid vääramatult kaduma.

Aga mingi imepisike teadvusekiir, viimane osake teadlikust jälgijast jäi. See teine, kes enne ka pealt vaatas. Ta vaatas lae alt, kuidas me kehad voodis orgastiliselt väänlesid. Kord mõnu sügavikku kadusid ja siis hetkeks jälle pinnale tõusid.

* * *

Hommikul ärkas in oma toas. Tegin silmad lahti ja jöllitasin lage. Mälestus ööst oli selge – käisin vestibüülis, võtsin kasti ja läksin Diana tuppa?

Ei, liiga absurdne! Lihtsalt unenägu. Sulgesin silmad ja nägin taas kahte eksitaasis inimest Diana voodis. Kaja unenäös kogetud hullumeelsest armastusest elas kehas edasi. Täitsa kurb, et ärkvelolekus midagi sellist ei juhtu... Varsti neliküm-mend täis ja tuleb välja, et ei teadnudki, mis tunne on armastada? Veel eile oleks see mõte muigama pannud: armastus oli seks ja seks oligi armastus. Mida veel? Aga praegu hiilis hinges mälestus millestki täiesti teistsugusest.

Ajasin end püsti, lülitasin kiirkeetja sisse ja märkasin lahtirebitud tabletipakki. Äkki see selgitaski – jumal teab mis tabletid? Vaevalt et nad mulle *ecstasy*'t toppisid – aga ikkagi...

Tegelikult, kas öösel polnud mitte Andersi valve – ja mina mäletasin Robinit? Tõmbasin riiulilt graafiku. Nii... oligi Anders! Äkki vahetasid?

Võtsin sisetelefoni. Torust kostis Robini unine hääl: „Kuulen...“

„Ahoi, Chris siin... Mul on üks kalaraamat kadunud. Ega sa öösel all polnud – äkki nägid?“

„Täna oli Anders.“ Ja haigutas nii, et lõuapärad naksusid. „Helista talle.“

Panin toru ära, astusin akna juurde ja vaatasin päikeses sillerdavat merd. Une-nägu oli ilus küll, aga kõige tähtsam, et olin endiselt normaalne. Siis ajasin riided selga ja astusin koridori. Kaks korrust alla, söögisaali, ja sealt otse verandale. Avasin merepoolse ukse ja valgusesära pimestas silmi. Hommik nagu siinmail ikka – päeva parim aeg. Natukeneigi jahedam. Süüa sai väljas ka. Hakim lükkas läbi luugi kohvitassi ja vajusin sellega sirmi alla korvtooli. Päike seisis alles madalal ja tuulevinu keerutas liiva ning ajas laudade vahel pudemeid nokkivate kirjude kuldno-kasarnaste lindude suled turri.

Hoolimata veidrast unenäöst olin välja puhanud. Tundsin end tegelikult pangan hästi. Jõuliselt. Ammu polnud nii head tunnet kehas olnud.

Sees kolksatas uks ja siis nägin läbi akna Dianat. Minut hiljem ilmus ta välja, kandik käes ja juuksed tuules lehvimas. Naine nagu šampoonireklaam, võiks siinsamas düüni taustal klöpsu ära teha ja maha müüa. Pole ime, et unes nägin... Õones tunne hakkas rinnus keerutama. Täitsa kahju, et meil ainult unes nii klappis. Päriselus oli kõik hall olnud – Diana lakkus täis ja mina tige.

Võopatas, kui mind nägi. Vahtisin liiga otse või, õgisin silmadega? Esimese kohmetusega plaanis mujale istuda, aga siis tuli ja sättis end ikka minu lauda. „Tere hommikust, Chris! Nii vara üleval?“ Ja vaatas mind kuidagi imelikult. Nagu lootusrikkalt või...

„Ah, uni läks ära...“ Tuleb unustada see öö ja kogu lugu! Mis tähtsust seal, mida talle öelda. Kuigi tegelikult, oleks tahtnud öelda midagi ilusat, mõtestatut...

Ta tõmbas toidu ohates ette ja hakkas sööma.

„Uni...jah...“ sosistas ta siis äkki ja pani lusika kõrvale. „Tead, Chris, sa ei kujeta ette, kui ilusat und ma täna nägin!“

„Mina ka...“ Lipsas nagu ise suust.

Diana vaatas mulle otsa ja punastas. Tema – ja punastas? Ning äkki tuli hull möte. Veider mälestus kajas ju alles peas – rääkisin unes eesti keelt?

„Kuidas maitseb?“ Formaalne küsimus, aga pärisin eesti keeles.

Ta vaatas mulle otsa, nagu oleks laksu näkku saanud.

“Pole enam isu.”

Ja kadus lauast. Aga need kolm sõna keerasid mul kogu maailma teistpidi. Sest ta vastas ka eesti keeles. Sama vene aktsent, mida mäletasin.

* * *

Järgmisel paaril päeval nägin Dianat ainult vilksamisi. Rahvasummas, tundus, et hoidis meelega eemale. Aga kõige tähtsam, et mu peaga oli kõik korras. Hääl polnud ja magada sai.

Ja tuligi jälle reede. Konverentsi lõpp, järgmisel nädalal pidi maja peaaegu tühjaks jäätma. Väga tore – vähem kuldajusid, vähem probleeme! Siis oli Harrys ka alati muretum.

Aga enne tuli see reede öhtu mööda saada... Seisin saaliukse kõrval ja vatasin vapustatult suurt ruumi. Kellel tuli idee konverentsi lõpuöhtuks maskiball korraldada? Aga noh, mis see minu asi... Minu asi oli, nagu ikka, juures passida ja kõigile lahket nägu teha. Nii parajasti oma kroomist kiiskavas ratastoolis mööda veerevale professor Stepkingile – kes vaatas mind selle peale imestunult, nagu oleks uksepiit naeratanud – kui ka teda jälitavale väikesele süsimusta ülikonna ja pügatud vuntrysidega mehele. Ja isegi Harrysele, kes nurga tagant välja astus ja otse minu poole kurseeris. Aga see naeratus keeras end jahmunud grimassiks, sest ta peas lehvisid ronkmustad kohevad juuksed, mitte tavaline õlekarva krunn.

„Palun ära tee sihukest nägu!“ muigas Harrys röömsalt. Näis kuidagi eriti heas tujus täna. „Meil on ju maskiball – ja see värv tuleb pestes maha!“

Nojah, mis siis ikka... Muide, Harrys polnudki naeratust ära teeninud. Tema pärast ma siin praegu kügelesingi nagu üks smokingisse riitetud ja enesekriitilise meelega varustatud ahv. Ma polnud ametis, vaid võtsin peost osa! Asi algas sellega, et hommikul kamandas ta mind enda juurde ja teatas magusalt, et öhtul olen vaba, aga võin nendega koos pidutseda. Ma ütlesin ausalt, et siis tahaks juba parem linnaluba, aga tuli välja, et natuke on mind ikka vaja ka. „Üldiselt vaba, aga igaks juhuks kohal“ – no see oli küll midagi täitsa uut!

Nii et seisin siis tänaseks öhtuks läikima löödud ja tobedalt liiga ära dekoreeritud saali öuerödul, vaatasin merd ja ei osanud midagi teha.

„Ei no jube uhke näed välja!“ Robin ilmus nurga tagant ja takseeris mind varjamatu muigega. Tema oli muidugi igapäevases mundris. „Nigu suur härra kohe...“

„Ah, ole vait...“ Ma vist lausa punastasin? Ja kukkusin siis vabandama: „Ei tea, mis piis Harryl pähe lõi – otsustas mu koos saaliga ära ehtida, igavene kõõm!“

„Ei, ära ütle!“ Mees lasi pea hindavalt viltu. „Harjumatu sind nii näha, aga istub küll!“

Pööritasin tigedalt silmi ja tema astus edasi. Ümberringi aga keerles meie muidu nii asjaliku maja jaoks täiesti arusaamatult riietatud inimmass. Sadakond inimest koos ja jumal hoia, kuidas välja nägid! Saalis tatsas ringi paar pensioniealist Tuhkatriinut, kolm-neli püknilist mereröövlit, Katuse-Karlsson, Saabastega Kass ja pinutäis plastikmaskidega loomi: põrsad, jänesed, koer ja isegi jõehobu. Minu arvates sobis maskiballil idee ikka rohkem gümnasistidele – nohikteadurid või nuks oma valemite juurde jäädä!

Hea veel, et Harrys polnud mulle maski sokutanud – kui end kostüumi puudumisega välja vabandada katsusin, siis lasi linnast sätendavate revääridega ülikonna, kikilipsu ja peeglina läikivad lakk-kingad saata. Noh, nendega olin kloun mis kloun, näo võis värvimata jäätta!

„Aga muti ise on täitsa rabav, mis?“ sosistas Robin. Seisis uesti minu kõrval.

Töepookeest – poleks iial arvanud, et Harrys julgeb niimoodi rahva ette tulla. Tavaliselt oli tal pidulikumal puhul üks hele halvasti istuv kostüüm ja pisut särvavam pross. Aga täna oli lisaks ootamatult pikaks ja kohevaks osutunud juuste värvimisele veel sellisesse kleiti ka poetud, mida ainult Dianalt oskaks oodata. Ikka selles stiilis, et minu jalgu, armsad härrased, näete te täpselt nii pikalt, kui meie armas jumal mulle neid andis. Ja ärge kartke, ega need mõned siin-seal tolgedavad riideribad midagi varja!

Noogutasin. „Jaa, täitsa lõpp... Meik, nagu oleks terve kursus odava maitsega jumestajaid lõputööd teinud. Köik järjest ja vahepeal nägu puhastamata!“

Robin purtsatas naerma. Aga tegelikult, ega asi nii halb ka polnud. Ei, hullult ära värvitud Harrys nägi ausalt öeldes ootamatult hea välja! Ju oli mul endalgi natuke odav maitse...

„Kust tal selline idee tuli?“ imestas Robin edasi. „Tema puhul ootaks kostüumi stiilis hall hiireke või väike kuivvetunud müürilill.“

„Või soottu olend tolmuga kaetud planeedilt X246B,“ pistsin ma õelalt otsa.

Harrys nägi, et me Robiniga ei lase teda silmist. Astus lähemale ja haaras tee peal valge kuuega kelnerilt veiniklaasi. „Imelõbus õhtu, mis, poisiid?“

„Muidugi,“ noogutas Robin viisakalt pead. Vaata et lõöb veel kannad kokku.

„Justnimelt, proua Harrys,“ kiitsin ma takka.

Tegelikult, Stepkingi ajudega mehed – aga niisugused siin ju domineerisid! – võisidki sellist õhtut vabalt lõbusaks pidada. Äkki oli Harryse arvateski väga lõ-

bus seista väikeste ringidena, käes tikuvõileibadega plastmassist kandik, kuhu sai veiniklaasi riputada, ja vaikselt ning kammitsetult juttu rääkida? Aeg-ajalt võttis keegi valjemini sõna, tänas ja tervitas, ja siis plaksutati veidi aega kohusetundlikult. Minu arvates oli see sama lõbus nagu matuserongkäik.

Äkki välgatas mul hea idee – pagan, olin ju täna ise ka piduline! Robini kadeda pilgu all astusin kelneri juurde ja haarasin kandikult ölle. Külma ja kastepiiskades. Nii ära harjunud mitte jooma, et enne ei tulnud pähegi.

„On aga värvikad tegelased koos,“ laterdas Harrys edasi. Oli teine täna eriliselt jutukas ning ölut minu käes vaatas ka lausa kiitvalt. „Ja selline imeilus öhtu, just nagu tellitud!“

Öhtu oli ilus töesti. Jahe briis hoovasookeanilt rannale ja temperatuur oli täpselt õige. Me Robiniga ei osanud midagi lisada ja nii astus ta sammu edasi, toetus massiivsele kivist rõdupiirdele ja jäi unistavalt vaatama, kuidas madalale vajunud päike öhtuvalguses virvendava vee kohal särab. Suur hallikaspruun pelikan lendas aeglasesti veepiiri kohal ja tegi kaeblikku häält.

Toetusin uksepiidale, lonksasin ölut ja vaatasin kah merel laiuvat tüünet rahu. Ja avastasin äkki, et jöllitan hoopis Harryse jalgu. Ta seisis ju otse ees ja tänaõhtune kleit oli rohkem sümboolne. Oma tüütut ülemust sellise pilguga vaadata oli nõnda võõristav tunne, et pöörasin kähku silmad ära. Aga tegelikult, tuli tunnistada, et kõik, mis ribakleidi vahelt paistis, oli väga talutav vaadata. Või et tal on tegelikult nii kenad jalad? Ja pool selga lainetavat juuksepahmakat täis – kuidas see krunni ära mahtus?

Harrys pöördus. „Küll on ikka tore, et meile see karnevaliidet tuli, eks?“ Näis, et on endale tavapärasest märksa rohkem veini sisse kallanud. Justkui kergelt jokkis juba?

„Muidugi!“ Katsusin asjaliku näo teha ja ta tagumiku kiiresti ära unustada.

„Kirjutasime konverentsikutsele, et lõpuõhtu toimub stiilis „Muinasjutt“ ja et tervitatavad on kõik vastavad kostüümid,“ sädistas ta edasi. „Ja kohe tuleb ansambel ka!“

No selge – ja mina veel mõtlesin, kust siin kolkas niisugused uhked kostüümid üleöö välja völuti. Huvitav, keda ta ise kehastas – kas mõnes muinasjutus oli prostituudist tegelane?

„Te olete täna väga sõnaaher, Christian...“ Naine võttis rõduservalt pokaali ja seiras mind etteheitvalt. „Diana ütles, et oskate lõbutseda küll!“

Tõmbasin lonksu ölut hingekurku. Köhisin seda välja ja mõtlesin paaniliselt, mida see neetud plika talle ometi rääkis. Ega ta nii lollilt ülbe ka pole, et kõik lõpuni välja lobises? No ei, siis Harrys juba nii lahket nägu ei teeks!

Otsisin head vastust – ja tema vaatas ka niimoodi ootavalt, pea viltu, aga önneks pahvatas uks lahti ja rödule veeres Stepking, ikka sama mustas ülikonnas vuntsimehike sabas. Libistasin pilgu nimele – kui enamik inimesi algul välja jaga-

tud silte enam ei kandnud, siis temal rippus see siiamaani kohusetundlikult revääril – ja veerisin: Henry Declerc.

Tuttav nimi? Pagan, aga see oli ju tegelane ulmejutus? Või ei, seal oli vist Leclerc? Ükskõik, autor pidi üritusega seotud olema. Paras mõistatus see romaan... Olin mitme mehega – Robin, Anders ja isegi arvutimees Daniel – ümber nurga juttu teinud. Sobival hetkel pistnud, et loen raamatut veidrast kosmoselaevast. Ja aru saanud, et nad ei tea sellest midagi.

„Imeline loojang, eks, Mary?“ tähendas Stepking mind tähele panemata. Peatus meie kõrval, hea veel, et rattaga üle varba ei sõitnud. Turvamehega tema juba ei räägi, olgu sel või kaks smokingit seljas.

„Oo jaa!“ nõustus Harrys ja pöördus mere poole. Ilus hetk töepoolest. Punane päikesekera juba puudutas silmapiiri. Tajusin, et ta polnud eriti vaimustatud, et seltskonda juurde saabus. Jäi minuga jutt pooleli või – jumal küll, äkki tahtiski Diana-teemas sügavamalt kaevata?

„Härrased, aga öelge palun, kuidas te siis konverentsiga ka rahule jäite?“ Naisle joudis vist pärale, et tema asi oli täna ikka eelkõige külalisi lõbustada, mitte alluvaid kontrollida.

„Lihtsalt suurepärane!“ hakkas väike vuntsimees kiires rütmis viisakusi pilduma. „Väga mitmekülgne, äärmiselt põnev ja ka meeletult intrigeeriv! Näiteks luugupeetud professor, nagu siin just arutasime, on mitte lihtsalt kaljukindlalt veendunud, et me pole universumis ainuke mõistus, vaid arvab, et Maa peal on vahel külalisi, kelle olemasolust me ei tea!“

„Oleme kuulnud,“ noogutas Mary. „Muide, professor, miks te maavälises elus nii kindel olete?“

„Kindel?“ Stepking võttis ratastooli külge kinnitatud aluselt veiniklaasi. „Kindel ei saa me milleski olla, eks, kulla Mary? Aga see on loogiline! Universumis on umbes sada sekstillionit tähte – sada korda kümme astmes kakskümmend kaks. Raske iseloomustada, kui suur arv see on – aga ütleme nii, et kui mingi kujuteldav arveametnik oleks hakanud neid kohe pärast Suurt Pauku neliteist miljardit aastat tagasi mingisse andmebaasi sisestama kiirusega üks täht sekundis, siis poleks ta tänaseks isegi ühte triljondikku jõudnud kirja panna – kui ma nüüd ikka õigesti arvutasin, Henry? Ja arvata, et kõigi nende lugematute tähtede lugematute kaaslaste seas on üks – ei rohkem ega vähem, vaid täpselt üks! – asustatud mõistliku eluga... Kas see pole pentsik kujutelm?“

„Just!“ kiitis mustas ülikonnas kannupoiss takka. „Ja see arveametnik poleks saanud ei süüa ega magada. Rääkimata endale selliste rikkalike kohvipauside lumbamisest, nagu meil siin olid!“

Vötsin õlle ja plaanisin eemale hiilida. Loojang oli mu lemmikaeg. Punase päikese mahedas kumas oli mõnus rannal toolis lesida ja õlut imeda. Kuumus ka juba järele andnud.

Nihkusin juba, külg ees, saali poole, kui ukseaugu täitis äkki kullakarva elukas. Tõmbusin tagasi ja jõllitasin ilmutust. Keda tema mängis? Hiigelsuur ölakas mees, mina küündisin talle vaid lõuani. Lasin kuldsesse riidesse mässitud kuju mööda ja nägin, et ta kiiluvees õõtsub teine kostümeeritud tegelane. Tollega oli asi selge – konn mis konn, paks löust üleni roheliseks võõbatud. Aga sarnasus konnaga oli niigi rabav: lai suure suuga nägu ja kergelt punnis silmad. Käes olid mehel lesta-sarnased kindad, kah muidugi rohelised.

Röodule ilmunud kujudel oli juba vägev hoog sees. Veinipära suurema käes näitas, kust hoog pärines. Mees lausa tuikus juba. Heitsin minemahiilimise mõtte peast. Pole võimatu, et siin tuleb varsti mõni oma tippa aidata.

„Mu daamid ja härrad – öelge oma soov!“ Kuldse kuju mahlane bass kõlas kui kõuekömin. „Ja kuldkalake täidab selle! Kolm inimest – kolm soovi!“ Seda öelnud, rääntsatas ta rinnuli rõduäärele. Aga ajas end kohe uesti poolpüst, tõstis pudeli ja kulistas lõpu ühe sõõmuga sisse. Vaatasin teda murelikult. Umbes sada kahek-sakümmend kilo? Kui vein selle massi lõpuks pehmeks leotab, siis annab tassida... Teadusemehed jõid end vahel maru täis ja olid siis enamasti nagu süldikotid.

Mary vaatas ringi. Tabas mu pilgu ning osutas silmadega paarikese poole. Sama mure, muidugi... Noogutasin ja vajusin paar meetrit eemale korvooli.

Roheliseks grimeeritud kuju paistis önneks kainem. Tema pudel oli alles poole peal ka. „Daamid ja härrad, ärge jätkte juhust kasutamata!“ veenis ta. „Muinasjutus tuli kala kõigepealt kinni püüda, aga täna on lihtsam! Daamidel on muidugi eesõigus – niisiis, proua Harrys, teie soov?“

Vaatasin tüüpe ja siis välgatas. Samad kujud, kes mulle enne kivi toomist instruktaazi tegid! Täpselt, suure labidasarnaseid käsi ei saanud unustada. Kuigi keldris polnud ta oma häält nii hullusti müristanud. Ning teine – seda, et ta nii konna-näoga oli, ma küll ei mäletanud... Aga sama mees muidugi.

Sain Harryse ilmest aru, et ega see ohtlikul kursil paar talle istunud. Aga viisa-ka perenaisena mängis ta kaasa. „Ma arvan, et seda ilusat päikeseloojangut sobiksid kaunistama mõned delfinid. Mis te arvate... härra...?“

Tohoh – Harrys ei mäleta nimeti? Aga noh, rahvast oli sedapuhku palju. Konn pööras teenistusvalmilt keebirevääri ja välja ilmus nimesilt. „Raimond Agnaa, teie teenistuses,“ vuristas ta ning kummardas uhke kaarega. Pöördus siis kaaslase poo-le ja kannustas: „Noh, Pierre, kuulsid või, Kuri Kuninganna soovib delfiine? See peaks lihtne olema, mis?“

Kuri Kuninganna? Konnanägu oli ikka tõeline härrasmees, ma poleks selle kostüümi kohta küll nõnda kenasti pakkuda osanud! Või äkki Harrys enne mai-nis, keda kehastab? Ise oleksin pigem Lahke Libu pakkunud...

„Kukepea,“ müristas kuldkalake. Haaras konnalt pudeli, võttis suure sõõmu ja hõikas siis mere poole nii, et aknad värisesid: „Palaemon, aja punt kokku ja uju välja!“

„Läheb natuke aega, jah?“ Henry muigas tigedalt. Näis, et ka talle pole seltskon-da trüginud tegelased meeles järele.

„Oo, tundes Pierre'i võimeid, mitte üle mõne minuti...“ Konn tegi uue tseremo-niaalse kummarduse. „Ja seni võime ju teiste soovid ära kuulata. Kuigi...“ pöördus ta Harryse poole. „Olite ehk liiga tagasihoidlik, kuninganna? Tagasihoidlikkus on küll voorus, aga samas raiskasite oma soovi meie kõigi peale, kuigi mulle tundub, et unistasite siin just ühest printsist? Suudelge konna ja te näete!“

Harrysest käis nõks läbi. See vennike ei tundnud mu ülemust! Aga enne kui naine midagi öelda jõudis, kostis rödul pikk üllatusvile.

„Vau!“ Professor osutas merele. Loojuva päikese sillerdavas kumas õõtsusid suured ringid. Hetke pärast sööstis parv delfine uesti välja, hõljus piisku pritsi-des läbi õhu ja lõikus hallikassinisesse vette.

Delfiinid polnud siin haruldus, aga täpsemat ajastust oli võimatu ette kujutada. Jahmunud seltskond vaatas merele ja siis pöördus Harrys viisakalt kuldkalakese poole: „Ma täنان, härra...“

„Escagne, Pierre Escagne!“ müristas mees uhkelt, tegi taaruva kummarduse ja siis ilmus temagi keebi serva alt välja nimesilt.

„Näete nüüd!“ Konnanägu – Raimond niisiis – ohkas dramaatiliselt. „Ja ometi-gi oleksite võinud soovida midagi tähtsamat, proua kuninganna, lahendada mõne oma suurema probleemi!“

„Mulle piisas. Tänan, härra Escagne!“ Harryse hääl kõlas mürgiselt, aga et kok-kulangevus oli nii täiuslik, ei lisanud ta midagi. Vaatas vaid delfine, kes aina uues-ti hüppasid.

„Oo... tagasihoidlikkus, tagasihoidlikkus...“ jauras konn ja võttis mehise lonksu. „Eks kaunista see iga õiget kuningannat! Pierre, aga äkki täidad siiski ka ku-ninganna salasoovi – selle prints-i-asja? Delfiinid olid ju meile kõigile!“

„Kukepea!“ Pierre viibutas õhus oma suuri käsi. Ju arvas, et nii üks nõidumine välja näeb.

„Ma arvan, et siin on ka teisi, kes tahavad midagi soovida!“ Harryse hääl kõlas ohtlikult kiledalt. „Näiteks teie, härra professor? Ja Henry?“

Stepking lasi pea viltu. „Ega meilgi sobi midagi vaid endale paluda,“ mõtiskles ta. „Silmailu juba on, ehk midagi kõrvadele? Härra kuldkala paistab olevat hääle-

ga õnnistatud. Henry, arvestades sinu muusikalisi teadmisi – milline aaria sellisele bassile sobiks?“

„Minu soov on, et kõikvõimas kuldkala laulaks meile piid ette!“ Ja mökitas naerda. Ju tegi enda arvates hea nalja. „Matemaatikutele pole miski ilusam kuulata kui numbrid, eks, Bill?“

„Mis laul see veel on?“ Kuldne hiiglane näis kohkunud. „Raimond, sa tead või?“

„See polegi päris laul, Pierre!“ Konn kummardas uesti. Näis, et talle see tobe tseremoniaalsus meeldis. „Härra matemaatik soovib, et sa ringi ümbermõõtu läbimõõduga jagaksid ja komakohad ette laulaksid.“

„Ja see on töesti teie suurim soov?“ Lotendavas kalakostüümis kogu jääväikest upsakat mehikest jahmunult vahtima ja pöördus siis kaaslase poole. „Raimond, mis inimesed need siin üldse on?“ uuris ta solvunult. „Kõigepealt tahetakse lihtsalt delfine ja nüüd raiksas tilluke vuntsimees oma soovi selle peale, et ma ütleks, et pii on kolm koma neliteist – kuigi ta teab seda ise sama hästi!“

„Sugugi mitte,“ kiunatas Henry, näöst lapiline. Näis et see „tilluke vuntsimees“ kõrvetas teda nagu oraga. „Pii, nagu te hästi teate, on lõputu murd. Kolm koma üks neli üks viis üheksa ja nii edasi. Soovisin, et te seda pikemalt ette laulaksite. Kardan, et siin Palaemon ei aita!“

Pierre sügas oma kartulnina. „Muidugi ei aita, see pole üldse tema rida. Nii et pii kuulmine teeb siis önnelikuks, väike matemaatikaonu, maksimum, mis pähe tuleb?“ Kuldne kuju näis jahmunud. Vöttis pead vangutades pudeli, jöllitas kurvalt juba tühja anumat ja asetas selle siis ohates röduservale. „Millise viisiga?“

„Noh, kõlbab näiteks „rong see sõitis tsuhh-tsuhh-tsuhh“,“ muigas Henry virilalt.

Pierre vaatas matemaatikut kahetseval pilgul, koputas Raimondi poole vaadates paljutähendavalt näpuga vastu oimukohta ja pistis siis möirgama: „Kolm koma üks ja neeli-üks, viiskümmend üheksa kakskümmend kuus, viiskend kolm ja viiskend kaheksa, üheksa, seitse ja üheksandkolm...kakssada kolmkend kaa-aaheksa, nelikend kuus ja kakskend kuus, nelindkolm-kolm-kaaheksa, kolmesaja kahekümne seitsmeke... Kuule Henry, palju üldse vaja on – teeks sinnani, kus need üheksad tulema hakkavad? Rohkem ma küll ei viitsi... või siis küsi parem kulda ja elavhõbedat nagu normaalne inimene!“

„Härra Escagne, palju te peast teate – töesti Feynmani punktini välja või?“ Professor oli tooli käetoest kiiresti arvuti õngitsenud ja ajas ekraanil näpuga jälgge. „Siiani oli õige!“

„Mistarvis peast?“ Pierre kehitas õlgu. „Seda võib ju arvutada!“

„Ja mis see Feynmani punkt on, härrad matemaatikud?“ uuris Harrys. Näis, et kummaline paar hakkas talle huvi pakkuma.

„Pii seitsmesaja kuuekümne teisel kohal tulevad kuus järjestikust üheksat,“ ütles Henry virilalt. „Aitäh, härra Escagne, aitab! Ja ärge eputage, piid pähe taguda pole raske, aga laulu taktis peast arvutada ei suuda keegi. No kuulge, isegi Gregory-Leibnitzi lihtne arvutus...“

„Ah, uskuge, mis tahate!“ Pierre rahmas käega ja vaatas kurvalt tühja pudelit. „Kui inimese pähe ei mahu mõte, et keegi võib temast kiiremini arvutada, siis mis teha. Raimond, on meil veel šampust? Või ei, õige, enne ikka veel see viimane soov ka – no ja teie, härra Stepking?“

Professor vaatas pahurat kuldkalakest pikal pilgul. Näis, et ei suuda otsustada, kuidas sellesse imepärase mäluga, aga samas juba päris jommis kujusse suhtuda.

„Julgemini, julgemini!“ kannustas too. „Aga seda ma ütlen, et kui midagi sama tobedit tuleb kui pii, siis jäääb üldse ära! Kuidas oleks jalгадega, ah? Teeks need korda? Võtab natuke aega – minutiga liha luudele ei kasva –, aga tasub pikas perspektiivis rohkem ära kui pii või delfinid, eks? Sihuke vapustav nimi – Step-king – ja ise ei saa sammugi astutud? No ei sobi sammukuningaks... Või on see nimme, et saaks liikuriga ringi lasta? Palju tal õige teravatte on ka?“

Pierre ajas käe hõlma alla ja mul käis juga kõhust läbi, sest seal rippus igavene rammus relv. Aga õnnekts oli kabuuris ainult must kannuke. Mees suunas ta koraks professori poole, raputas ja suskas tagasi.

„Ja mis tilaga asjandus see on?“ uudishimutses Henry.

„Soovide täitmise volumnasin. Köik ühes mudel, keerulisemate olukordade jaoks. Nii et jalad siis, jah?“ Ja vahtis professorit, nagu räägiks tösiselt. See oli muidugi tummaks löödud ja lõpuks tegi hoopis Harrys suu lahti.

„Härra Escagne, sellisel teemal nalja teha on inetu.“

„Mis mõttedes nalja?“ Pierre pöördus solvunult Harryse poole. „Tahtsite delfiine ja saite, eks? Vuntsimehike sai pii – jumal teab, miks tal seda vaja, võinuks järele vaadata, kui arvutada ei oska, ise veel matemaatik. Ega mina süüdi pole, et nii väikseid asju küsisite. Noh, teeme jalad ära või, Bill? Paneme soovi lukku? Ja pudel Abrau Dyursot tuleb peale, sest jalഗадega läheb aega!“

Äkki vajus kuldkala morniks. „Kuule, Raan... Raimond, ma juba lubasin, aga on meil veel? Kast on vist läinud juba?“

„Loomulikult on...“ tasandas konn häält, tõmbas põuest pudeli ja pöördus seltskonna poole. „Mu daamid ja härrad, andke mu kaaslasele ta natuke jäme stiil andeks... Oleme lihtsalt tänase imelōbusa peo töttu natuke eksalteeritud meeolelus. Aga üldiselt, võin käsi südamel kinnitada, et...“

„Okei, Raana, aga kus see löbu siin on?“ Kuldkalake põrnitses kaaslast, nina krimpsus. „Ise ütlesid, et sellistel pidudel saab hullult nalja. Aga kõik lihtsalt noki-

vad nina ja midagi ei toimu. Kus on revolutsioonid, riigipöörded ja tuumakatastroo-fid – või siis vähemalt kari musti strippareidki? Miks keegi ei küsi minult põnevaid sündmusi – no kui nad asju ei taha! – kasvõi pantvangidraamat või läptantsu?“

Aga professor ei pannud kuldkala pahast torinat tähelegi. „Teate, härra Escagne, kui te töesti soove tädaksite, siis ma valiksin kohtumise tulnukaga!“ mõtiskles ta. „Mõistusliku olendiga teiselt taevakehalt. Olen selle teemaga nii kaua tegelenud – aga jumala puhtteoreetiliselt!“

„Okei, võtame jalgade teema maha!“ Pierre'i bassihääl kõlas pettunult. „Aga ma ei vastuta, kui nad ikkagi ära paranevad – panin juba susisema ja ega nad raisad enam ilmselt jäta... Siis süüdistage iseend või laske ära lõigata, kui tahate. Aga tulnuka koha pealt on lihtne. Meie Raanaga, kurat... nojah, ühesõnaga, Raimondiga... olemegi tulnukad. Kästi madalat profili hoida, aga kui te küsite, siis mis seal ikka, peame avalikuks tegema! Ei ole ju mõtet mõnda ilget kentaurikat hakata korraks siia porteerima, kui ise juba kohal oleme. Vahtige isu täis!“

Ta ajas käed laiali, keerutas end ja tegi lolle nägusid. Aga minul oli pea äkki pulki täis. Raimond oli Raana, konna moodi Raana? Ja ta ise – Peska, jah? Siin oli lõpuks kaks meest, kes minu ulmekat teadsid!

„Ah nii...“ Henry mürgine hääl lõikas mõtted läbi. „Ja ma veel arvasin, et olete printsiks muutuv konn ja kuldkala!“

„Kuule, teeme ühe asja selgeks.“ Pierre ajas lõua ette. „Käsk oli kostümeeritult tulla. Meil on selged ja arusaadavad kostüümid. Mis tegelane sina oled oma üli-konnaga – surnumatja, jah?“

„Ma olen völur!“ Henry öngitses solvunult taskust kandilise mütsi ja valge kepi-kese. Tõmbas mütsi värisevate kätega pähe ja vehkis korra kepiga. Näis, et talle see kostüümivärk üldse ei sobi. Nagu mullegi. „Harry Potteri raamatust!“

„Ahah, okei...“ Pierre muigas. „Ma ei hakka parem proovima, kuidas sul völume mine läheb... Noh, mina olen täna jälle soove täitev kuldkala, aga ega ma iga päev lõusta kollaseks värv.“

„Ja kuidas te siis tavaliselt välja näete, härra tulnukas?“

„Tavaliselt olen ma... noh umbes nagu ürghai teie mõistes!“ Mees tegi suu lahti ning laksutas uskumatult suuri hambaid. Tal olid vist mingid kunsthambad oma-de peal, need ei saanud küll ehedad olla.

„Issa ristike,“ kohkus professor. „No on teil aga hambad, härra kuldkalast tul-nukas! Mida te nendega sööte – inimesi või?“

„Mispärast inimesi?“ pahandas Pierre. „Ega me primitiivid ole. Koekultuuri sööme, kaladest sõralisteni. Kuigi, omavahel öeldes, pühadeks söön vahel inimesi ka.“

Harrys võdistas kohkunult õlgu. „Inimesi? Olge nüüd, härra Escagne... Seda on õudne isegi naljaks kuulda...“ Ja jõllitas ehmunult mehe proteese.

„Mispärast naljaks? Jumala tōsi – Aurora sügavkülm as on mul veel mitu poolikut.“

„Paar poolikut inimest?“ Henry muigas virilalt. „Ja räägite, et pole primitiivid?“

„Ega mina neid tapa, lihtsalt korjan.“ Ta kehitas vabandavalt õlgu. „Teil siin kogu aeg mõni sõjakolle susiseb ja sihukestes kohtades on laipu laialt, vea ainult ära. Nagunii jäavad pooled koertele. Osa veel trimmis elukutselised, noored pojendid, puhas tai...“ Ja Pierre matsutas suuga.

„Huvitav mōte!“ Professor muigas. „Mõnda laevatäit inimsööjatest tulnukaid võiks me pidevalt ise varustada töesti... Mingi kosmosesõja ärahoidmisse läbirääkimistel näiteks. Ja kust te siis tulete, härrased tulnukad?“

„Tühja te seal käind olete, te siin ju suurt ei reisi.“ Kala lõi üleolevalt käega. „Ühesõnaga, kaugelt kalade planeedilt ja nii edasi, trallallaa!“

„Väga originaalne,“ ilkus Henry naerda. „Ja härra Raimond on konnade planeedilt?“

„Aga kust siis?“ Pierre kehitas õlgu. „Vihmausside omalt või? Kuigi kõigi nende kuivatatud ussikarpide kaalu arvestades võib öelda, et suurem osa tema reisipägasist tuleb töesti teiselt planeedilt. Nii et seda võiks isegi pakkuda. Okei, Raana, otsi preemiašampus välja – tehniliselt võttes nägi Bill tulnukaid juba isegi, ma ei pidanud midagi tegema.“

Konn ajas käe ürbi alla, tömbas välja pontsaka rohelise pudeli ning suskas professorile sülle. Vaatas siis kalale otsa, näitas peaga saali poole ja siis noogutasi kambajõmmid viisakalt teiste poole. Kuldkalake näis mulle ukseaugu taustal nagu suur pahur vulkaan. Kui see vend täis peaga mäurama hakkaks, tuleks tal Robiniga kahekesi küljes rippuda. Selle kehaga võiks ehitusel kraanana töötada.

Äkki nõksatas mees seisma ja vaatas minu poole. „Kuule, Raana, siin ju üks mees veel – vana tuttav pealegi! Tšao, semu, sul ka soovi on või?“

Tundis lõpuks mind ka ära. Ma ei osanud esiti midagi öelda, aga siis pistsin ei tea kust ilmunud irooniaga, vist kah seda konna tseremoniaalsust järel ahvides: „Tagasihoidliku ja tähtsusetu turvatöötajana ei sooviks ma midagi muud kui vaid oskust oma riiki, rahvast ja muidugi ülemusi paremini teenida. Sobiks näiteks lennukam sulg – vaadake, mu raportitega ei olda mitte alati rahul...“

Harrys ohkas ja pööratus mere poole. Läksin vist liiale, täna oli ta ju päris sõbralik? Isegi veidi piinlik hakkas.

Kalanägu muigas. „Okei, paneme sule jooksma! Kuigi eks oleks sinagi võinud rohkem soovida – näiteks väikest punast majakest kusagil mere ääres muretuks pensionipõlveks, ah?“

Mul vajus suu lahti. Aga samas, oma kodu on vist kõigi unistus, seda pakkudes mööda ei pane?

Pierre ei lasknud mind silmist. Ja lõi äkki särama. „Raana, kuule tema on lõpuks üks mõistlik mees – tundub, et tahab just nagu minagi, et lõbusamaks pööraks. Teeks ühe revolutsiooni ära, semu – hakkaks vaateknaid lõhkuma ja „Mar-seljesi” laulma? Või on parem ettepanek, kuidas seltskonda äratada?“

Veider kokkusattumus... Mõtlesin just jah, et kui need kaks välja arvata, siis on see jumal teab mis maksma läinud karneval sama igav kui konverentsi kohvipaus. Näksivad oma võileibu ja kogu lugu. Mis sest, et kassi saba pintsaku taga või mere-röövliside üle silmade, teadurinublud olid samasugused nagu ikka.

„Kanepikooki neile...“ pomisesin ma. Tuli meelde see Printsessi trikk Punastes Palmides. Kuldkala ja konn taarusid aga juba saali poole ja kadusid üle ukse.

Äkki kajas rödul hüüatus. „Abrau Dyurso!“ Henry näis täiesti rabatud. „Jumal, Mary, te olete hull! Need pudelid võinuks oksjonil maha müüa!“

Harrys vaatas rödupiirdele ja kergitas kulmu. „Pole minu tellitud. Ju oli neil endal kaasas.“

Aga see polnud enam minu asi. Jätsin nad pudeli üle arutlema ja läksin saali. Mu võimalik töökohustus oli ju rödult kadunud. Œlu ka ammu otsas.

Saalis ma mehi enam ei näinud. Väga hea – ehk läksidki oma tuppa. Võtsin mööda purjetavalt kelnerilt uue õlle. Klaasi ei tahtnud, tegin nagu Pierre ja tõtsin pudeli otse suule. Põrgu see pidulikkus. Siis vajusin nurka korvtooli, lasin end lõdvaks ja nägin lõpuks Dianat ka. Ta vist alles tuli. Seesama kostüüm, mis Punastes Palmides. Muide, peaaegu täpselt nagu Harrysel... noh, tema seljas ei üllatanud. Aga pagana väär – Harrys äkki nägi, kuidas plika linnas käis, ja ahvis järele – mingi omavaheline torge või? Paar nooremat meest olid Dianal juba sabas, nende seas muidugi madrusesärgis Daniel.

Äkki prahvatas köögiuks valla ja kaks sõpra ilmusid uuesti välja. Sedapuhku suurt ratastega lauda lükkava kelneri kannul.

„Rummikoogid!“ Pierre’i sügav bass kajas üle saali nagu auriku hääl. „Võiküp-sised ja banaanipätsid! Aleksandrikoogid ja šokolaaditrühvid! Astuge ligi, daamid ja härrad! Ja et ees ootab muinasjutuöö, siis on pagaritooted täna nõiutud. Näitavad nähtamatut ja lasevad kuulda kuuldamatut!“

Kuldkala taarus mööda, pilgutas silma – ära nägi mind mu nurgas, polegi nii täis! –, osutas lauale ja surus sõrme suule. Mida? Okei, sõnu ta võis kuulda, aga paari minutiga kanepikooke ei tee.

Rahvas vajus rataslaua poole. Võtsin ka ühe koogi ja viskasin sagina varjus varvast – täna olin ju vaba. Läksin tagatreppi mööda õue ja räntsatasin lamamistooli.

Õues oli mahe hämarus. Õlu maitses hea, meri kohises mõnusalt ja lambituled kivimüüri taustal sügavrohelisena kumavates põõsastes ärkasid tsikaadid ning tervitasid kooriga ööd. Muinasjutuööd – või vähemalt nii nad oma konverentsikuteses ju lubasid...

Mõne aja pärast läks üleval muusikaks. Jah, Harrys mainis bändi. Aga mind küll üles ei kiskunud. Õlu tegi uniseks ja silm vajus kinni.

Ärkarasin ukse kääksatuse peale. Tingrefleks juba. Võpatasin korraks, aga siis meenus, et ma pole valves. Ükskõik, kes seal käib... Ei tea, mis kell on – pool tundi küll vist tukkusin.

„Chris, kas sa tuleksid palun korraks üles?“

Harryse hääl. Avasin silmad ja nägin, et toetub vastu klaasmosaiigiga välisust. Ikka oma kleidikeses, värvituled läbi koheva soengu kumamas. Heledal taustal siluetina jumala ahvatlev naine, no ei usu silmi, et meie direktorimutt.

„Chris, ma ei taipa, mis toimub – kõik hüppavad nagu arust ära...“ kaebas ta. „Tore muidugi, aga... Tead, ma tunnen end veidralt.“ Sõnad olid murelikud, aga hääl pigem vallatu – justkui kekutas seal uksel? Absurd mingi! Ja siis meenus Pierre ja tema silmapilgutus. Ei, see polnud lihtsalt võimalik – kas ta oli kookidele töesti joudnud kuidagi kanepit lisada?

Ajasin end püsti ja läksin ukse juurde. Ta ei liigutanud, seisis sissekäigu ees ja vaatas mind pikalt. Tõmbus lõpuks ohates eemale, aga kui mööda läksin, siis hääkis end mu käsivarre külge. „Luba ma toetun, eks... Tegin vist veiniga liiga. Ja nii ebatavaliselt pikk nädal on olnud...“

Mötlesin pahuralt, et viimases nädalas oli seitse päeva nagu ikka. Ja see teeb kindla arvu töötunde ja minu jaoks olid kõik tööpäevad, aga hoidsin muidugi suu kinni.

Astusime kitsast keerdus tagatreppi pidi üles. Tal oli tikk-kontsadega kõrgetel kiviastmetel ebamugav ja ma katsusin aeglaselt käia. Mul oli trepp ju peas, alailma nühkisin siin. Tasapisi sain aru, et Harrys on vist töesti päris täis. Aga õnneks lõbus, turtsus naerda, kui jalad sassi läksid. Toetasin teda ja mötlesin, et kui Robin nüüd näeks – mina uhkes smokingis ja ülesmukitud Harrys käevangus, nagu mingi kuradi armastajapaar! –, siis hirnuks kõhu kõveraks.

Saalis käis vägev möll. Õues enne arvasin, et muusika võib ju lõbusalt mürtsuda, ent küllap teadusenohikud tiksuvald ikka oma ringikestes edasi. Aga selgus, et kogu saalitääis hüppab nagu hull Aafrika rütmide saatel tantsida. Jäin imestunult seisma ja märkasin Pierre'i, ta pea paistis ju teistest üle. Mees nägi mind ka, keerles tantsides lähemale, üks vanem proua kaenlas.

„Hei, semu!“ Bass kõlas isegi üle muusika. „Oled rahul? Ära tegin – nagu tahtsid! Vaat sellisest peost saan ma juba aru!“ Mees säras üle näo, rabas partneri käe-

vangu ja hetk hiljem tiirlesid nad juba eemale nagu kaks purjus mardikat. „Mitte just päris revolutsioon...“ kostis eemalt ja siis sulas hääl mürtuvasse muusikasse.

„Mida ta ära tegi, mis sina tahtsid?“ Harrys vaatas mind küsivalt.

Laiutasin käsi. „Ei mina tea... joodiku asi!“ Aga ise mõtlesin, et uskumatu – vist söötiski rahvale kanepit? Raputas valmis koogid kuidagi üle või?

Rohkem Harrys õnneks ei pärinud, aga minu küljes rippus edasi nagu liimitud, mis sest, et järsu trepi etapp ammu möödas.

„Tantsime?“ Naise silmad läikisid küünlavalguses kummaliselt. Täitsa võõralt.

„Ma tegelikult ei oska...“

Ei aidanud, vedas mu ikka põrandale. Ega see vabandus täna sobinud ka. Siin polnud midagi osata, kõik karglesid nagu meeletud, põrkusid üksteisega kokku ja näis, et see tegi asja ainult lõbusamaks. Säh sulle nohikuid, oskavad pidutseda küll!

Ühinesime mölluga. Pärast kolme lugu tundsin, et aitab, ja piilusin laudade poole. „Teeks vahe, janu on...“

„Mul ka!“ Harrys ei mõelnudki maha jäädva, haakis end mu küünarnukki ja nii suundusime saali taganurka, kus istus tuttav seltskond. Ratastoolis Stepking, kõrval lahutamatu Henry – ei tea, kas noolis mingit tööotsa või? – ja kuldse ürbis kala koos oma vanadaami ning konnanäoga Raimondiga. Meid nähes tehti ruumi.

„Kujutage ette, Mary, nad väidavad siiani, et ongi tulnukad!“ Henry jäine sar-kasm oli kadunud, väike vuntsinägu lausa hiilgas rõõmust. „Pierre, näita neile, kuidas sa öösel tänavatel inimesi hirmutad – no kui laevast väljas käid!“

Kuldkala pöördus meie poole ja laksutas lõugu. Rammusad põsed vappusid ja silmad pöörlesid, nagu oleks mootor taga. Henry tagus endale vastu põlvja ja tegi häält, nagu hakkaks tal püksi tulema.

„Jah, proua Harrys,“ haaras konn jutujärje ja kummardas nagu esineja. „Teie planeedil saab alati nalja. Oi mulle meeldib kentaurikat teha! Poed hõbedasse ürpi, ajad silmad suureks nagu alustassid – no meil on sihuke tehnika, ühesõnaga, saab! – ning küsid öistelt vastutulijatelt tõrrepõhjast tuleva häälega, et millal läheb järgmine rakett Betelgeusele. Või siis teed libahunti või öökullimeest, kuidas aga käimasoleval sajandil moes!“

Henry purskas naerma, Raimond aga kobas põues, õngitses välja järjekordse tumerohelise pudeli – tal oli ilmselt kusagil kast peidus – ja ulatas Pierre'ile, kes tõmbas korgi hammastega ära ja valas klaasid täis. Märkasin, et kuigi ta paistis veel rohkem purjus kui enne, kerkis vaht täpselt klaaside ülaservani.

„Kahju, et te tänapäeval öökullimeest ei karda...“ Konnanägu väänutas kurvalt suud. „Lemmikmäng! Oi, millised tagajamised olid – nemad koerte-hobustega

kannul, mina väsinud öökullimehena ees. Aga vedrusaapad jalas. Ootad, kuni politseikoer – vabandage väljenduse pärast! – sulle perse hingab –, no meil on omavahel võistlus, et kes lähemale julgeb lasta, ja siis paned saabaste vedrutades mõne paripuu otsa ning karjud täiskuu taustal läbi linna verd tarretama panevaid needusi!“

Laudkond purskas naerma. Vaatasin seda paari ja lihtsalt ei saanud aru, kes nad õieti on. Keldris mängisid lolli, nagu jaksasid, paistsid nagu viimased idiodid, aga praegu tundusid üsna terased sellid.

„Muide, nad on muidu täitsa teistsugused,“ selgitas Henry ja kummardus meie poole. „Aga praegu kannavad inimkujulisi skafandreib. Kujuta ette, Pierre on tegelikult suur ürghai... Aga ülemus on teil ühe silmaga, eks?“

„Ei-ei,“ sekkus professor Stepking. „Kui õieti aru sain, siis need, kes selektsionistiksi õpivad – see on neil mingi kõrgem kategooria otsustajaid –, kannavad lihtsalt peavõru. Noh, läbi selle tsenseeritakse pilti, antakse lisainfot ja testitakse neid – kuule, Raimond, oli nii jah? Muide, miks teie siis kumbki selektsionistiksi saada ei taha?“

„Just nimelt, professor, peavõru jah,“ kummardas Raana. „Läbi selle paistab nagu üks silm – noh, sellisena ei teki neil suhteid, pole atraktiivne, eks? Sellepärast me teda Kükloobiks kutsumegi – omavahel, muidugi. Ah et miks ei taha? Igaüks jäägu ikka oma liistude juurde. Mina, kas teate, olen hingelt lihtsalt üks väike tagasihoidlik kahepaikne – mind kisub vaikne mudane tiigike, ei taha mina neid universumi asju juhtida ega juhatada. Tähtsusetu ametnik, lubage tähendada.“ Ta pani käed malbelt risti ning lasi pea rippu. Seejärel lipsas aga rohelises kindas käsi juba põue ja välja tuli uus roheline pudel.

„Tagasihoidlik, jah?“ möiratas Pierre naerda. „Ärge teda uskuge! Kui nii tagasihoidlik oled, siis kuidas sa said omal ajal kastide kaupa Vene tsaari šampust kõrvale panna? Või kuule, völlaroog, ega sa seda ometi riiulis paljunda?“

Konn keerutas süüdlaslikult silmi. „Omavahel öeldes, natuke paljundan jah, ega seda nüüd niipalju ka olnud... ma mötlen, et vennanaise onu saanuks revolutsiooni ajal kõrvale panna...“ Ta takerdus korraks, langes möttesse, aga jätkas siis. „Ühesõnaga, poiss, mõistust peab olema. Kükloobile ütled, et kitsalt töö jaoks – näiteks, et kuidas nüüd mina, tagasihoidlik konnake väikeselt mudaselt planeedilt neile Maa suurilmadaamidele muidu sondi saan tehtud. Aga kui paned korraliku joogi lauale, siis lähevad siin kõik asjad palju libedamalt!“

„Ehh sind, vana sullerit...“ lällas Pierre, virutas kambamehele laksu ölale ja tömbas hammastega järgmise punni pealt. „Joome, söbrad – tsivilisatsioonide kohtumise terviseks!“

Vaatasin kummalist paari. Kükloobist rääkisid? Selge, need kaks olid tõesti romaani lugenud. Aga samas, teised vist mitte?

„Kuule semu, jääd öhtuga rahule või?“ Pierre kallutas end minu poole. Kuigi ruumis mürtsus muusika, polnud tal sellest üle rääkimisega mingit probleemi. „Ja ole täitsa, ütle, kumma naise sa valid? No nad täna ju täitsa võistlevad, et kel lühem seelik... Me vedasime Raanaga kihla juba. Dianaga sul susiseb, aga tead ka, et enne tahtis Mary delfinide asemel hoopis...“

Raimondi küünarnukihoop tabas kuldkala roietesse – ja nii, et see aietas. Õigel hetkel, Harrys ajaski juba silmad suureks.

„Kasuta reaktorit, kui sellistest asjadest räägid!“ sosistas mees ja näitas sõbrale laua alt oma rohelises kindas rusikat.

Pierre ajas käe hõlma alla ja tömbas välja tuttava musta tilaga asjanduse.

Aga ma tegin juhmi näo pähe. „Mida?“ Harrys ju jöllitas, kuulis ka seda susi-sejuttu.

Äkki ümbrus muutus. Õhk läks nagu läbipaistmatumaks, justkui hallikas loor ilmus laua kohale? Raimond vaatas mulle läbi selle hägu kavalalt otsa. „Võid rääkida, nad enam ei kuule!“ Sõnad kostsid pigem peas kui kõrvus, väga selgelt läbi ümbritseva lärmri.

Nüüd jälgisid kõik juba Henryt – isegi Harrys minu ja Pierre'i vahel. Aga mina kiikasin jahmunult ringi. „Kuidas ei kuule?“

„Kui reaktor töötab, siis kuulevad meid ainult need, kelle poole toru. Ja teda kuuleme vaid meie. Proovi – karju, milliseid roppusi tahad, nad ei kergita kulmugi. Ainult itsitavad selle lolli Henry jutu peale.“

Proovima ma ei hakanud. Aga väga imelikult tundsin end küll. Kõik lainetas nagu läbi vana ebaühtlase paksusega aknaklaasi vaadates. Minu koogis oli ka ka-nepit või?

„Vaata semu...“ alustas kuldkala ja pilgutas silma. „Me vedasime kihla, et...“

„Suu kinni, poiss, see pole tema asi!“ käratas Raimond. Kuigi Pierre lärmas ja domineeris, paistis jäme ots konnanäo käes elevat.

„Mille peale te kihla vedasite?“ Ja muudkui uurisin ümbrust – et mis ometi toimub?

„Kasti Abrau Dyurso peale muidugi,“ pistis Pierre kiiresti. „Või veate te siin muu peale ka kihla kui kärakas?“

„Ei, ma mõtlen, mille üle te vaidlete?“

„No eks ikka su valiku üle.“

Konnanägu töstis uuesti rusika. „Lõpeta juba!“

„Aga las Mary proovib ka masinaga, muidu pole aus!“ Lausa lunis?

Raimond torutas huuli ja lõi lõpuks üleolevalt käega. „Olgu, vahet pole, veini-kast on nagunii minu. Mary Chrisi ei huvita – või ma söön oma kosmosemärkide kogu ära! Eks?“ Ja kiikas minu poole. „Nii et, Peska, mõtle parem juba, kuidas sa Kükloobilt parooli kätte saad! Ühe pudeli ma sulle annan, aga ise leiad võimaluse paljundada!“

Vaatasin mehi täis arusaamatust ja siis äkki tajusin, et olen täiesti purjus; pilt vajus laialti ja maailm pöörles nagu kraanikausist alla valguv vesi.

Raimond heitis mulle nõutu pilgu ja haaras kannu. Uuris seda ja kukkus kisma: „Sa viimane idioot! Ma ütlesin null koma üks Merlinit, aga siin on kümme... Ära tahad tappa või? Organiseeri kohe üks tants, Chris ei tohi istuma jäädä!“ Seda öelnud, saatis konn hävitava pilgu kambamehe poole ja hüppas püsti.

Pierre rabas kannu, surus kabuuri ja õhk muutus uuesti läbipaistvaks. „Tantsupaus!“ karjus ta täiesti körlist, kargas üles nii, et tool kaeblikult raksus ja kummardus vanaproua poole. Mingi tähtis tegelane vist – kui Stepking kurgedest rääkis, istus range näoga sektsioonijuhataja laua taga. Aga praegu oli küll tütarlapselikku särtsu täis.

Harrys naaldus mu õla najale. „Tantsime?“ No lausa nurrus – sihukest häält polnud ma elus kuulnud. Kuidas sa ülemusele ära ütled... Aga tegelikult, ta oli täna teistsugune, jumala normaalne. Tantsisime pikalt, aga ta ei väsinud. See nende muinasjutuöö oli töesti täiega käima läinud, kõik möllasid nii, et ei usu oma silmi.

Äkki ilmus Pierre ja sosistas: „Mary, teil on toas üllatus! Viimane šanss – delfinid olid ju köigile, eks? Chris teab, kuidas seda kasutada, ta on juba proovinud! Ja Stepkingi asjad võite siis ka kohe ära küsida.“ Ning kadus uuesti rahvamassi.

Harrys jõllitas mind rabatult. „Mis üllatus mu toas on?“

„Pole aimugi.“ No töesti – kust mina teada sain.

„Pierre ju ütles, et sa tead?“

Laiutasin käsi. „Ausalt ei tea. Ja see Pierre on pehmelt öeldes veider tüüp.“

Aga Mary jäi mõttesse. Ning oli varsti imelikku otsustavust täis. „Aga lähme vaatame!“

Läksimegi. Kiviseinad summutasid heli ja korrus allpool jäi möllust järele vaid nõrk kaja, mida Harryse kõrgete kontsade teravad köpsud usinalt hakkisid. Minut hiljem lükkas ta ukse lahti ja ma nägin eesruumi pikal laual rohekaspuruuni kivi.

„Selle ma siis ära tõingi, jah?“ Kolmkümmend sentimeetrit läbimõõdus ja piklik nagu ragbipall. Pisut ebakorrapärase kujuga. Töesti meteoriit või? Aga pind oli sile, justkui lihvitud.

Harrys noogutas ja süütas laualambi. Jääklaasist kupli alt kiirgavas kumas läikis kivi pind nagu peegel. Ja seina ääres paistis tuttav puukast, uus kest ümber.

Selles võis vist tuumasõja ka üle elada. Väljas paks tuhm teras, seejärel midagi helkivat ja puukasti serva ümber polster.

„Ja sina tead, kuidas seda kasutada?“ Naise näol mängles hirmu ja uudishimu segu.

Tundsin end ebamugavalt. Mulle see tuba ei istunud – seni töid mind siia ju ainult jamad. Raputasin pead. „Pole õrna aimugi, mida ta mötles.“

„Aga sa ju ikka mäletad seda?“

Kas ma mäletasin? No kuulge – selle kivi pärast olin ma hulluks läinud. Pea sees hääli kuulnud. Ning hiljem une ja töölisuse nii ära seganud, et ei teadnud siiani, kas käisin öösel kastiga Diana toas või mitte. „Muidugi mäletan. Kasti, ma mõtlen, sisse ma ei vaadanud.“

Harrys vaatas kivi. „Diana ütles, et see kivi rääkis teiega... Kummalisi ja ilusaid asju ja...“ Ta ei lõpetanud, neelatas ainult. Ja näis äkki purjus ja nõrk.

Seda ma kartsin, et plika ei saa suud kinni hoitud, kui pinnima hakatakse. Aga samas – kas tema kuulis siis tõesti ka hääli?

„Mul pole aimugi, et see oli kivi, kes rääkis...“ Üritasin päästa, mis päästa anab. „Aga kui seesama kivi oligi kastis, siis jah...“ puterdasin ma ja otsustasin, et kui Diana välja lobises, siis pole salgamisest kasu. „Nagu vist räägib jah vahel...“

„Nii. Et kivi räägib teiega pea sees?“ Harrys oli end kogunud. Seda tooni teadsin ma hästi, sellega võis liha lõigata. „Ja ettekandmise asemel võtate turvaruumist kasti, lähete Diana juurde ja veedate seal ööl!“

Hüvasti, eripension, mötlesin ma ja vaatasin tuimalt seda neetud kamakat. Lauas tekkinud uimasus vajus taas peale ja mul oli äkki imelikult üksköik, mis saab. Ainult üks mõte ei andnud rahu – kui Diana sama koges, siis see öö polnudi uni? Aga miks ma kivi äraviimisest ja tuppa minekust midagi ei mäleta?

„Pidin ma siis tõesti midagi nii imelikku kirja panema...“ kohmasin ma lõpuks.

„Kas teie peas räägivad sageli võõrad häälid?“ Saalis vallanud heast tujust polnud enam jälgegi, hääl oli sarkasmist tiine. Kuradi Pierre, no pidi ta selle kasti siia sokutama!

„Muidugi mitte,“ ohkasin ma. „Pole varem iial kuulnud.“

„Nii! Võime järeldada, et see oli väga ebatavaline! Ja kas sellistest asjadest ei tule ette kanda? Teate, mida ma nüüd tegema, eks?“

Seisin tuimalt väikese naisekogu ees. Keha sirge nagu ikka, ilme vist ka tavoline, aga sees valitses äkki määratu tühjus. Harrys ootab vastust, aga ma ei kõisanudki. Mis siin enam? Hüvasti, kiire pension ja mereääärne maja, eks see oligi nagunii liiga ilus unistus. Ja tere tulemast, kõrb, Arizona ning Abrams-tankid.

Harrys muudkui rääkis, aga ma ei suutnud enam jälgida. Nagunii pole ta varsti enam mu ülemus... Ja siis kruvis end lahti üks mälestus. Kunagi ammu, kaugel

Afgaani mägiteel ühte haiglast tuhmi laiku enda istme alla roolides olin sekundi murdosa jooksul tehtud otsusega elust loobunud – et Ramoni päästa. Olin end tookord ära andnud, mind justkui polnud enam. Mälestus teisenes veidraks tun-deks, nagu oleksin surnud, ning ma ei suutnud huvituda, mis karistus mu siia jäähnud kestale määratkse. See oli vist jälle kivi mõju – veider körvaltvaataja tunne.

Harrys pörnitses mind jäisel ilmel. Aga mina vaatasin tühjal pilgul suvalist punkti vastasseinas, võtsin sauna vastu ja tundsin hämmastavat ükskõiksust. Muidugi oli tal õigus – ma ei suutnud distsipliini pidada, lihtsaid reegleid järgida. Tarvitses Dianal vaid viibata... Ja häältest tulnuks ette kanda. Ma polnudki väärtnuud kui need Abramsid seal pikkades körbeangaarides. Ohkas ja astusin ukse poole.

Naine vaatas mind jahmunult. „Kuhu te enda arvates lähetet?“

„Pakkima... Teil on ju õigus.“

„Mida pakkima?“

Pöördusin, link peos. Tahtis veel sõimata, veel ironiseerida? Mingu ta... „Oma asju muidugi. Olin öösel Dianaga. Häältest ka ei rääkinud. Mis siin enam arutada – tean, millele alla kirjutasin. See töö siin sai mul ju läbi praegu.“

„Seda otsustan mina!“ Naise hääl kõlas pahaselt, aga ebakindlalt. „Mul on veel küsimusi.“

„Küsige.“ Toetusin vastu seina.

Harrys töoris, läks akna juurde ja lükkas kardina kõrvale. Ōuemüürilt peegeldus kollakas kuma. Märkasin, kui vana ta on – vana, purjus ja kühmus. „Ma tahaks...“ alustas ta nõrgalt. Milline muutus – ja ise oli mind just külma näoga ära koondanud! „Ma tahaksin tegelikult teada, kuidas see teil nende afgaanidega oli...“ Ja vaatas õue.

Afgaanidega? Ma olin seal ju ammu ja pikalt – ja tema nõudis praegu ülevaadet?

Kehitasin õlgu. „Olin seal kaua, aga rääkida ei oska midagi. Tegelikult, andsin Hamiltonile allkirja, et ei räägi ka.“

„Ei!“ Harrys kohendas riideribadest kleiti – see näis tema olemusega praegu uskumatus vastuolus – ja väristas õlgu. Toas oli jahe jah. „Ma mõtlen, et mis teil siin puštudega juhtus!“

„Ah soo, eelmisel reedel... Ei midagi erilist. Üks kutsus Dianat tantsima, aga ma ei lubanud. Lihtsalt igaks juhuks märkisin nad aruandes ära. Passisid meid kogu aeg.“

„Püha taevas, sel öhtul ei juhtunud muidugi midagi! Kui see teie asi välja arvata...“ Läks näöst lapiliseks, aga tömbus siis tagasi. „Ma mõtlen, kui te kivi ära töite, kui nad ründasid!“

Vaatasin Harryst juhmi näoga. Üks soomusmasin meid taga ajas jah – kuigi praegu tundus too päev nii kauge ja unenäoline, et võinuks kõike juba luuluks pidada. Aga mis rünnakust ta rääkis?

„Jah, palun rääkige... Diana ütles, et tegelikult...“ puterdas naine.

„Mida Diana ütles?“ Vajusin lolli näoga tooli istuma. Tähendab, valetas midagi kokku?

„Ta rääkis väga emotsionaalselt...“ Harryse suujoon nöksatas. „Ilmselt liigagi. Sellepärast tahakski teie käest kuulda – et mida teie tundsite ja mõtlesite... Kõike, ühesõnaga.“

Diana ütles, et meid ründasid afgaanid – ja ise rippus rihmades, pea rinnal! Nägi midagi unes ja ajas kõik sassi?

„Noh, see triip näiteks.“ Naine kiikas kivi suunas. „Ta ütles, et kuul lendas läbi akna kivi pihta ja sealt rikošetiga krohviseina, nii et kõik tolmas. Ja teie hoidsite seda käes ja kulm ka ei liikunud – ainult muigasite?“

Läksin kivi juurde. Mis triip?

„Nii ta ütles,“ ohkas naine. „Aga tal oli kõik üsna segi. Rääkis, et te tötsite kivi tema ette, et kuuli eest kaitsta. Ja nii kiiresti, et ta nägi, kuidas käed liikusid sama väledalt kui kuul.“ Naine katsus muiata.

Läikival pinnal sädeles kriim. Ja siis kangastus mulle hetkeks hoopis Ramoni kuulitriibuga kiiver! Ning samal hetkel ümbrus nöksatas – no ei ole mul paremat sõna – ja minu sees läks midagi käima. Peas jooksis nagu film ja ma nägin sündmusi, mida polnud iial juhtunud. Või siiski? Järsku ma lihtsalt enam ei saanud aru, mis on tõsi ja mis ettekujutus.

„Kõik algas sellega, et kumm läks katki.“ Jah, vasak esikumm. Nägin silme ees, kuidas roostes velg tühja kummi järab. „Ja siis tulid need raisad oma transportööriga.“ Tundsin, kuidas ma kaheks jagunen. Üks mina rääkis ja teine vaatas pealt. „Vedasin Diana koos kastiga ühte sarasse...“ Jäin vait. Vaimusilma ees terendas vildakas saviosmik, justkui koopia sellest kuurist, kust tuli vana afgaanitar, kelle saatus oli minu käe läbi surra.

„Neil oli ju soomusmasin?“ Harryse hääl värahtas. „Nad oleksid võinud ju...“

Vaatasin kivi poole ja tundsin midagi täiesti varem kogematut. Peas oli korraga kaks minevikku. Üks, kus me õnnelikult hotelli jõudsime. Ja teine, kus kumm purunes.

„Nad tahtsid ju ka kasti ega saanud hoone lõhkumisega riskida.“ Muidugi tahtsid. Aga miks, seda ma ei teadnud. Mis kivi see üldse oli?

„Ja siis tõusis torm?“ sosistas Harrys.

Jah, siis ta tuli. Uskumatu, täiesti unenäoline tunne – mälestused peas selginesid samas taktis, kui neist rääkisin. Naine istus, väike ja kössis, ja vaatas mind lummatult.

Juhitus see üldse minuga – aga kuidas ma muidu mäletasin? Siiani teadsin ju, et tõin kasti õnnelikult ära. Vaatasin kahte mälestuste rida ja ei teadnud, kumb on õige. Mõlemad olid õiged. Aga meil pole ju kahte minevikku? Siis lahvatás mõte – aga ma olen ju kivi kõrval, äkki ta mõjutab mu aju jälle, lõob mingid keskused rivist välja? Vastandlikud mälestused ulpisid peas ja minevik oli justkui enda valida. Kuna Harrys tahtis kuulda sellest, kus meid rünnati, siis rääkisingi sellest. Ja teine, siiani eksisteerinud minevik, hakkas seepeale kaduma nagu unenägu pärast ärkamist.

Kui lõpetasin, siis kostis toas tükki aega ainult konditsioneerile undamist.

„Mis see kivi teie arvates on?“ Harrys töösis punakaks tömbunud silmad. „Pierre ütles ju, et teie teate... Ja Diana, et te rääkisite kiviga! Nagu mingi tuttavaga – ja talle tundus, et kivi vastas. Mõistan, et te ei taha end hulluna näidata – ja te polegi ju, see oli lihtsalt kivi mõju... Stepking tahtis, et ma teilt küsiksin – no nii, et te aru ei saa, et tema seda palus...“ Naine sattus korraks ummikusse. „Ühesõnaga, üksköik... neil kellelegi pole minu meekest õrna aimugi, mis see kivi on. Mida teie arvate, Chris?“

„Kust mina tean, proua Harrys.“ Kehitasin õlgu. „Ma olen kõigest turvamees. Agentuuris on majatäied spetse, küsige nendelt!“

Mina hoidsin kivi vees. Ämbri leidsin pakiruumist ja vett võtsin ju önneks terve kanistri. Kivi ise käskis end sinna panna, ütles, et vähendab kiurgust. Või ei, ta oli ju puukastis? Ja taas võitlesid minus kaks vastandlikku mälestust, kaks eri reaalsust.

Naine ohkas. „Kutsu mind parem Maryks.“

Imelik, siiani lasi end ikka prouatada!

„Nojah... Mary... agentuuris spetse on, küsige! Mina tean ainult, et ta võib iniimesi lolliks ajada, pea sees rääkida ja...“ Silme ette kerkis tagaistmel laibana külitav Diana. Kast ütles, et kui ma teda ette ei too, siis annab otsad? „Võib-olla isegi tappa ja... justnagu... armastama panna.“ Sain selle ikka kuulda vale toodud. Kui Diana ära rääkis, mis siis enam varjata.

Mäletasin seda ekstaatilist armastustunnet. Armastus polnud minu teema, ma vist ei teadnudki, mis see on. Kuigi iha ja kirge teadsin küll ja oi kuidas. Neid sai rahuldada paljudega – ei andnud üks kenake, siis leidsid teise. Aga armastus – tunne, mis paneb sees kõik kriipima ja pekslema... Ja teeb nii, et tahadki ainult seda naist, ja valab sind sellise õnnega üle, et lihtsalt ei saa aru, kust või millest see

tuleb. Nendel öödel olin aru saanud, mis on armastus. Jumal, aga neid öid oli ju palju, taipasin ma äkki. Koos uue minevikuga mäletasin, et olin kastiga Diana juures palju käinud. Absoluutult täiuslikud ööd – põlevad küünlad, vaikne muusika ja selline värin südames, et hinge võtab seest.

„Diana ütles, et nõia juurest tulles juhtus ilmselt selle kivi möjul midagi erilist...“ jätkas naine. „Ta rääkis seda väga... romantiliselt. Ja minu meelest jättis midagi ütlemata.“ Naise silmad tömbusid pilukile. „Ükskõik – tookord olite ju surmaohus, kuidas ta sai tunda, et kõik on nagu ilus unenägu?“

Katsusin meenutada, aga uued mälestused alles nihkusid paika. Olid nagu une-näod, mida hommikul hästi ei mäleta, milles on ujuvad ja seosetud pildid, kus sündmused ei sobi kokku. Aga väikest saviseintega sara mäletasin. Pisikesel võsast välja raiutud lagendikul tee ääres. Pagan, aga nõia juurde sõites seda lagendikku polnudki – ühtegi hoonet küll raudselt mitte? Aga pärast oli – hüljatud sara ja afgaanid pimedat ootamas. Transportööris oli ju öönägemisvarustus, ise teadsin, kus ta seal alati ripub. Nägijad pimeda vastu – olin nägijate poolel proovinud ja mõistsin, et nüüd tuleb siis teine pool ka ära näha. Aga läks teisiti ja algas torm. Mäletasin liivakeerises hüppavaid põõsaid, nende rabelev tants kerkis taas vaimusilma ette.

„Diana ütles, et sa olid armastusest hull...“

Ja nii ütleski või? Tegelikult, mäletasin tõesti mingit sellist hullust, et... No äkki justkui ei kartnud enam keda kuraditki. Aga miks ei kartnud, seda ei tea. Ja mida rohkem meenutasin, seda kummalisemaks kõik läks. Olin nagu teadnud, et kõik on unenägu, et midagi ei saa juhtuda?

„Kivi vist möjutas mind...“ Ohkas. „Olin täitsa segi.“

„Diana ütles, et sul tekkisid mingid võimed... Ja et sa ei kartnud – absoluutult ei kartnud?“

Tundsin tookord ka, et olen juba surnud ja karta pole midagi. Tahtsin seletama hakata, aga siis avanes mälus uus pilt.

„Tegelikult, kõik läks imelikuks pärast seda, kui nägin, et see on mu enda masin.“ Jah, tal oli ju mu enda number küljel? „Siis äkki justkui teadsin, et kõik on unenägu.“

„Mis mõttes?“

„Otseses. Arvasin, et magan, aga olen niimoodi teadlik, nagu unes vahel harva ollakse. Ainult et kui unes ärkad seepeale enamasti üles, siis mina ei ärganud.“

„Ei – mis mõttes sinu masin?“ Harrys vahtis mind jahmunult.

„Aa... number oli minu. Sama, millega kunagi sõitsin.“

Film jooksis silme ees nagu kinos – mu mälu laeti kui arvutit. Nägin uesti soomukit džiibile mäurates järele kihutamas, läbi kraavide ja üle põösaste. Sama masin, mis puruks lendas, kui Ramoniga miinile sõitsime.

Naine ohkas. „Nad olid valjuhääldiga öelnud, et jääté ellu, kui kasti ära annate.“ Lollus, kedagi ei jäeta sellises olukorras ellu. Pole tarvis, et keegi teab ja mälestab. Jälgid mälestused hakkasid peas keerlema – olin tugevamate poolel võidelnud. Ja mitte vähe.

Vaatasin uesti kivi. Jah, kui tookord numbrit nägin, nõksatas maailm paigast ja ma teadsin, et miski pole tegelik, vaid uni või arvutimäng. Ja siis pahvatas armastus nagu pomm, Dianast sai jumalanna ja ma kõmmutasin teda kaitstes sara aknaaugust oma kahe hernepüssiga – no puštude torudega vörreledes – ja karjusin tobedaid solvanguid, et neid närvit ajada. Aga see oli lihtsalt mängu osa, tegelikult armastasin ma kogu maailma ja neid pilusid, oma kalleid neetud mängukaaslaasi, samuti.

Mingil hetkel avastasin, et saan puhudes tuult teha. Mul oli selles arvutimängusarnases realsuses nii palju jõudu, et võisin kogu kõrbe tormi täis puhuda. Sellist liivatormi, et midagi ei näe, ei saa silmigi avada, et suu on liiva täis ja välja jääenud peenemad riistad võid kohe ära visata.

Muidugi jäid nad tormi vaibumist ootama. Aga kui nägin kopterit tulemas – sel oli ka mägedest tuttav number –, siis lõpetasin puhumise ja varsti tömbles kolakashall transportöör nagu kuri kuuejalgne kiskjaputukas rakettide tule all.

„Kellegi pole siin aimugi, mis see on,“ sosistas naine.

Vöpatasin mälestustest üles.

„Tavaliselt lihtsalt üks ovaalseks lihvitud meteorit,“ jätkas ta. „Aga vahel teeb asju, mida ei suuda kogu maailma tehnika kokku panduna. Nii mulle öeldi. Aga sellest... saad aru, mitte sõnagi.“

Muidugi, noogutasin ma, ütlematagi selge. Aga miks ta nii vabandava ilmega on?

„Kuna keegi ei tea, mis see on, siis pole vahet, kellelt küsida...“ Ta vaatas mind paluvalt. „Sinusse suhtub kivi eriliselt. Mulle öeldi, et ta ergastus, kui juhuslikult sinust mööda veeretati.“

Seda kohtumist koridoris ma mäletasin.

„Spetsid on kõike tookord juhtunut analüüsiniud,“ jätkas ta. „Sinu käitumist, ilmastiku formeerumist...“

„Ilmastiku?“ Tõtsin silmad.

„Tundub, absurdne muidugi, aga näib, et kivi aitas teid kuidagi selle tormiga.“ Ta ohkas ja vajus kõrge tooli sügavikku. „Torm algas äkki ning lõppes täpselt enne kopteri saabumist. Ja oli täiesti loakaalne, paar ruutkilomeetrit. Sünoptikud on oma satelliidipilte igatepidi vaadanud ja NASA arvutid kõike modelleerinud. Ja nüüd nad ütlevad, et seda tormi ei saanudki tekkida – ükski simulatsioon ei vii selleni. Isegi mingid tornaado fraktalid. Ah... aga mis mina sest taipan...“

Lokaalne torm? Osa minust uskus ja mäletas, et ise ma selle üles puhusingi... Puhusin ja kuivad põosad murdusid ning liiv lendas. Aga teine osa teadis, et see mõte on jama kuubis ja meil oli lihtsalt lollilt õnne.

„Keegi ei mõista, kuidas see tekkis.“ Harryse vaikne hääl töi mind ruumi tagasi. „Ütle palun, kas sa näiteks... noh, üleme, näiteks tahtsid, et torm tõuseks? Diana arvab nii.“

„Võib-olla töesti,“ ohkas inimene pärast pikka vaikust, mille jooksul kaalusin, kas tasub tõtt rääkida. „Meid sai päästa ju ainult ime.“

„Arvasid, et see on lõpp?“ Naine vaatas mind kaame näoga.

„Ma ei tea...“ Töesti ei teadnud. Olin tookord täitsa segi, justkui mingi laksu all. Kord näis kõik lõbusa mänguna, siis jälle nagu juba nägin oma verist keha lamamas – selle ülemise mina silme läbi. „Aga vist nagu aimasin. Üks ammune kord tuli meelde, ainult et siis oli vastupidi. Meid oli terve rühm ja vastas kolm logupüssidega talibani bandiiti. Nii neid kutsuti, aga eks nad olid tavalised karjused, just püssi alla võetud... Ühesõnaga, äkki mõistsin, mida nad tundsid. Ja teadsin, et nüüd läheb minuga nii.“

Ta pani silmad kinni. „Mis neist sai?“ Küsimus oli vaevukuuldam.

„Alla nad ei andnud. Uskusid oma lahingus langevate sõdalaste paradiisi, veini jõgesid ja ootavaid neitseid. Sellist juttu neile aetakse... Tegime maatasa, muud lihtsalt ei jäänud üle.“

Harrys põrnitses vaikides lauda.

„Arvasin, et nii läheb,“ jätkasin ma ja ajasin mällu tekkinud jälgje. „Ja siis vist töesti palusin, et juhtuks mingi ime.“

„Tee seda veel,“ sosistas Harrys äkki. „Soovi, et torm tõuseks.“

Ahmisin õhku. „Kuidas?“

„Nagu siis,“ oli naine napp. „Samamoodi nagu siis. Palun proovi. Stepking tahtis. Sellele Pierre enne ilmselt viitas... kuigi ma ei teadnud, et Stepking talle ka rääkis.“

Uurisin naist pikalt, aga tema tuiutas lauda ega liigutanud. Siis panin silmad kinni ja soovisin tormi. Kujutlesin, kuidas tuul tõuseb ja maja ümber seisvad palmid tuules lehvima löövad. Kuidas liiva lendab ja meri mässab. Palusin kivist mööttes, et torm tõuseks. Ja puhusin, justkui tookord.

Lõpuks avasin silmad. Ootasime paar minutit, aga midagi ei juhtunud. No loomulikult! Tundsin, kuidas pinge alanes ja muie suule vajub. Olime nagu kaks lolli oodanud, et minu soovi peale torm tõuseks!

Ka tema lõtvus. „Igatahes proovisime... Stepking tahtis. Anna andeks, vahel tuleb teha asju, mille mötet ise ei tea.“

Väga tuttav. Hamiltoni juures oli ka nii, et mine sinna ja tee seda. Vahel arusaamatuid asju. Pagan teab milleks, aga pärimine ei käinud asja juurde.

Olgu, näis, et siin said asjad ühele poole. „Võin ma nüüd minna?“

„Pakkima?“ Ta võpatas. „See, mis teil Dianaga juhtus – tegelikult, see polegi nii oluline... Me teame juba, et kivi võib inimeste käitumist mõjutada. Unusta kõik, mis rääkisime.“

Nii et endiselt ametis? Raskus vajus õlgadelt, üksköiksus taganes ning mul oli äkki väga hea meel.

„Oota korraks, palun, kui juba siin oled. Ma tahtsin tegelikult selle... armastustunde kohta veel küsida...“

Misasja? Meie kahe teema oli arutada, kuidas värvaid avada ja kes autos kus istub. Ja muud sellist turvavärki, mis Ernando-suguses rahulikus linnas tänavatel ringi paterdavad tuvid ka naerma ajas. Ja nüüd tahtis ta rääkida armastusest?

„Neid huvitab, kuidas kivi inimesi mõjutab,“ puterdas naine. „Diana ütles, et sa olid seal rumalalt hulljulge. Kuulid lendasid sisse, aga sulle tegi nalja. Korrutasid muudkui, et armastad teda ja ei lase talle halba teha... Ja irvitaside nagu poolemeelne surmamineja India melodraamas.“

Harrys jäi kleidi õlapaela näppima ja ma nägin ta kätel kananahka. Ulatasin pintsaku. Ta puges tänulikult sisse, läks kapi juurde ja hakkas teed keetma.

„Professor tahtis, et ma küsiksin,“ õigustas ta teepoti kallal õiendades. „Diana ütles, et sa oskasid Neil öödel nii rääkida ja olla ja... ühesõnaga, et sinust poleks ta iial arvanud,“ lõpetas ta. „No see on ju kogu looga seotud...“

Ma ei vastanud. Vaatasin iseendasse – kuidas erinevad minevikud pöörlesid ja põimusid. Ühes joudsime hotelli, teises läks jamaks. Aga ka sel olid variatsioonid: kord tajusin läheneva surma külma, siis naersin ja pidasin kõike mänguks... Tundus, et kindlat minevikku polegi?

„Nad tahavad teada...“ kordas ta juba ei tea mitmendat korda. Ja valas mulle teed – küsimata, kas tahan. „Et mida sa tundsid ja mötlesid.“

Kummiline ülekuulamine keset peoööd. Miks Stepking ise ei küsi? Heitsin pilgu kivile ning siis juhtus sama mis enne saalis. Kõik muutus järsku irreaalseks, ruum sai salapärase mõõtme juurde ja värvid loid särama. Teadvus aga hõljus ja voolas ning ei tahtnud kehasse mahtuda. Ja kivi näis äkki elusolendina – tundsin, et oleme ruumis kolmekesi, et ta kuulab meid.

Äkki teadsin vääramatu selgusega, et Harrys valetab. Tormi osas mitte, aga armastuse kohta tahtis ta ise teada, sellepärist puterdaski. Küllap oli see kivi mõju, aga mulle tundus, et näen ta mötteid. Armastusega oli tal raske side. Nägin määttääit igatsust mehe järele, kellest oli jäänud vaid mälestus. Aga see räsis kui painaja, kattis kui ämblikuvõrk.

Panin tee lauale ja astusin kivi juurde. Tuikudes, ruum venis äkki kui kumm – nagu siis, kui Pierre saalis oma kannu mulle suunas. Pind helendas, seal sähvisid õrnad sädemed. Panin käe kivile. Ise ka ei tea miks, ta näis nii kutsuv. Aga selle peale hakkas uus suur kast kimedalt piiksumaa ning terasest küljel lõi särama mingu ekraan.

„Tule ära, Christian!“ sosistas Harrys, huuled värisemas. „Ta hakkas vist kiiritama!“

Aga mina lihtsalt seisin ja vaatasin, kuidas ekraanil valgus vilgub: gradatsioon tulpa pandud rohelistest, kollastest ja punastest dioodidest. Tähistasid võimsust? Ja seda jätkus – rohelised ja kollased ei kustunudki ning aeg-ajalt lõi sekka kõige viimast, punast.

Naine kössitas laua juures, keha pintsakusse uppunud ja vaatas mind nagu viirastust.

„Mida ma sulle ikka räägin?“ laususin ma äkki imelikul sisemisel sunnil – just-kui kivi käsul. „Sa tead ju hästi, mis armastus on.“

„Jah,“ ohkas ta. „Kunagi mul oli keegi...“

„Ma tean. Tule siia!“

Kuidas ma julgesin Harryst käsutada? Aga sõnad tulid ise.

Ta kuuletus. Aga oli näost täitsa ära, no nii kartis.

„Pane käsi kivile ja ta näitab sulle midagi.“

Tegi, mida käskisin, kuigi selline ilme ees, nagu madu katsuks. Midagi ei juhtunud. Nõnda ta siis seisis seal – elutu kest, vana ja väsinud. Ja mu pähe tekkis teadmine, et ta on kõigest nelikümmend kaks. Veider, kohe, kui millelegi mõtlesin, teadsin justkui vastust ka. Rohkem pakkunuks talle... Aga ega ma teda iial vaadanud kui naist – ta oli ju suur ülemus, võis mu pensioniplaanid hetkega vastu taevast lasta. Aga nüüd kahanes ta äkki lihtsalt väikeseks kurvaks naiseks odavas paljastavas kleidis. Miks ta küll täna selle valis? Ja kohe sähvatas vastus. Jumal küll – ei saanud ju olla, et minu pärast?

Tömbasin naise rinnale. Käed tömbasid, mõistus vahtis ehmunult pealt. Ta ajas hetkeks vastu, aga lõtvus siis. Järgmisena tundsin, et olen lihtsalt juhe või tunnel, mille kaudu kivi Harrysega räägib. Tunnel, kus liikusid asjad, mida ma ise ei näinud. Hoidsin teda rinnal ja keha surises, nagu lastaks voolu läbi.

„Ta oli sinu moodi,“ ohkas naine lõpuks nagu unest ärgates. „Välimuselt... aga mitte ainult. Siia Aafrikasse ta jäigi. Kaheksateist aastat tagasi, aga ma pole vist üle saanud.“

Tundsin kaelal pisaraid. Ja siis võtsin ta pea käte vahelle ja surusin huuled suule. Oi kuidas mu mõistus kisendas ja märatses! Aga ta jäi alla, keha tegi, mida tahtis. See polnud üldse mitte arukas, keset tema valusaid mälestusi, aga ma ei saanud midagi parata.

Ent Harryse peened ja kuivad huuled ärkasid äkki ellu, sulasid pehmeks ja kirglikuks. Suudlesin teda, kuigi mõistus ajas vastu, ja tundsin äkki armastust kasvavat. Kivi tehtud pöörast armastust. Ning kaastundelainet – nägin ta sisse, mõistsin, kui tühi ta on: inimene, kelle jaoks armastus oli haual käimine. Elus surnu, kellele oli jäänud töö: minusugustega pragamine. Aga tundus, et kivi aitas teda, ütles või tegi midagi vajalikku.

Seinalamp tuhumus värelevaks kui küünlaleek. Selle valgel nägin, kuidas Harrys muutus, ärkas justkui uesti ellu! Nahk ja juuksed loid säärama. Siiani näis ta mulle mehelik, aga nüüd seisis mu ees äkki väike ilus brünetiks värvitud blondiin. Tahtis Diana moodi välja näha?

Naise käed värisesid. „Kallis...“ sosistas ta ja sasis mu juukseid. Rääkis minuga või näitas kivi talle praegu kedagi teist – see suutis ju jumal teab mida! Siis hakkasid väikesed sõrmed mu laenatud triiksärki lahti nööpima. Nägin, et ta tahtis mind – veidra hullumeelse kirega, millega ei saa hetkegi kannatada.

Aga mina seisin, käed jõuetult rippus, ja vaatasin tardunult aknasse – sest väljas, kollaste tulede valguses... Lõpuks märkas mu jahmatust ka Harrys. Ja tõmbus kurvalt eemale. Et ma temaga kaasa ei põle, et ma ei taha sama mis tema. Aga asi polnud üldse selles – tahtsin küll, ise ka imestasin, kuidas ma teda äkki tahtsin!

Ruumis mängis muusika, imbus välja kardinatetagustest kõlaritest ja nõnda ei märganud me enne midagi. Aga Harrysel oli ju üks parimatest tubadest, põrandani ulatuva merevaate-aknaga. Ja läbi selle nägin ma, kuidas väljas kõikuvalte laternate kollases hüplevas valguses lendab liiv. Kuidas merelt paiskuvad üles hotelli valguskumas helendavad veepilved ja tuul lainetel harju küljest rebib ning kantmeetriseid veemasse rannale pillub. Kuidas kaldaliivale jäänud lamamistoolid õues ringi rullivad, õhku hüppavad ja siis kotkastena madalalt üle liiva pikeerivad. Nägin palmide oksi tuulikutiibadena pekslemas ja lõpuks murdumas ning haraliste kätena üle müüri laperdamas. Väljas möllas orkaan. Kõike mattev torm, just nagu sel ammusel kivi toomise päeval. Orkaan, mis tuli taas äkki ja eikusagilt.

Lõpuks märkas seda ka Mary. Ta käed vajusid lõdvaks, aga kohe haaras ta minust veel kõvemini kinni ning puhkes nutma. Hääletult, rappudes ja värisedes. Ning mina ei osanud teha muud kui lihtsalt seista ja tardunult tormi vaadata.

Kui lõpuks pilgu uesti tappa tõmbasin ja kivi vaatasin, imbus mu aju veel üks äratundmine. Olin teda siiski varem ka näinud – oma salapärase ulmeromaani kaanepildil. Seal kõrgus loojangusse mattuva kõrbetaeva taustal rohekas tsepelinisarnane kosmoselaev. Kivi Harryse töölaual oli palju väiksem, aga täpselt samasugune.

* * *

Mary ei lasknudki mind ära. Jah, Mary. Isegi mõttes oli teda raske Harryks edasi kutsuda. Ja kivi jäi hommikuni töötoa lauale. Aga mis rolli selle öö veidrates juhtumistes mängis kuldsete plastiksoomustega keebis hiiglane Pierre, seda ma teada ei saanudki. Järgmisel päeval oli ta koos oma konnanäolise sõbraga kadunud nagu vits vette.

Öeldakse, et naised peavad end vahel välja nutma, et see ravib ja puhastab neid. Mary kohta see kehtis. Kõlab luuleliselt, aga ta lihtsalt nuttis end sel öhtul kümme aastat nooremaks. Kadusid nii krampis sooned laubalt kui ka hapukas tömblus suu körvalt ning ma nägin enda ees ilusat armast naisenägu keset kosena langevaid nisukarva juuksed. Jah, värví pesi ta vahepeal vannitoas maha. Kuidas ta oli suutnud neid juukseid nii ilmetusse krunni suruda?

Mary oli sel ööl täielik vastand kõigele, mis ta siiani nõudis või minu arvates oli. Kõigepealt selles osas, mis ta voodis tegi... Karjus ja ulus. Niuksus ja küünistas. Kartsin juba, et teen talle haiget, aga ta kiskus mind kõrvust ja ei lubanud lõpetada. Jumala eest, ta polnud vist väga-väga ammu mehega olnud...

Ja pärast – lukustas ukse, lükkas mu voodi tagasi ning hakkas kivist rääkiama. Pole kahtlust, et mu täiesti teiseks inimeseks muutunud ülemus rikkus sellega oma neetud määrustiku iga viimast kui kribalat punkti. Oli ta pilves – kivist, ma mõtlen? Teadsin, et kivi võib mõjuda nagu viin või kanep, ainult et võimsamalt. Ükskõik mida enne mõtlesid või mida endale lubasid – ta võis kõik teiseks muuta.

„Keegi ei oska umbmääraseltki öelda, misasi see meteorit öleti on...“ kordas Mary, pööras end mu rinnale ja piilus eestuppa. Kast seisis ju ikka laual. „Suurema osa ajast on ta tavaline elutu kivim... Aga mõnikord teeb asju, mida üks kivi kuidagi teha ei saa.“

Praokil akna taga ladistas raugev torm sügiseselt jahedat vihma. Jällegi ilmaime – siin Aafrikas, sellisel ajal! Kuulasin Maryt ja ei teadnud, mille üle rohkem imestada – kas kivi imeomaduste või selle üle, et meie väike kuri direktor on oma positsiooni ja iseloomuga täiesti sobimatus kleidis mu kaisus voodis ja lobiseb agentuuri tippsaladusi välja.

„Kõik me plaanid on ära muudetud,“ sosistas ta ja keerutas sõrme ümber mu juuksesalgu. „Konverents on läbi ja homme-ülehomme sõidab enamik minema. Aga Washington paneb praegu kiiresti gruppi spetsi kokku ja ülehomme öhtul on nad siin.“ Ta jäi vait ja puges sügavamale mu kaenla alla. Konditsioneer undas ja puhus külma öhku ta paljastele õlgadele. Tõmbasin meile päevateki peale ja jäin oimetult lage vaatama.

Mis edasi? Üleval on pidu ilmselt läbi. Ja kui polegi, siis mulle aitab. Aeg magama minna. Aga kuidagi ei tahtnud liigutada. Mõte hakkas uitama, mõnus rammestus täitis keha ja silmad vajusid kinni.

Tagasi tõi mind tunne, et miski liigub särgi all. Naise käsi. Silitas kõhtu ja puges aeglaselt allapoole. Ja siis tundsin ma, kuidas iha uesti tärkab. Uskumatu, lämmatav iha. Ehk oleks Robin, va läbikukkunud psühholoog, targutanud siinkohal midagi naisülemuse ja meesalluva vahel aastaid võbelenuud pingest? Allasurutud tunnete vallandumisel tekkivast emotionaalsest kaosest? Jama – ma polnud teda iial sellise pilguga vaadanud!

Mary silmades sädeles võõras ja metsik läige. Ilusad silmad, täis kirge ja ootust. Ehk ei olnud ma siiani julgenud talle öieti otsa vaadatagi? Ta naeratas, pöimis käed mu kaela ümber ja tõmbas enda peale. Käte nahk helendas tuppa paistvas lambikumas. Sale piht ja ümarad puusad, ilusad vormikad jalad. Noh, need jäid mul juba rödul silma... Ja läbi kleidi püüdsid mu käed pehmeid ja ootamatult täidla rindu, mis kõigi nende hallide ürpide all siiani täitsa märkamatuks olid jäänud.

Edasi sai minust jälle kõrvaltvaataja ja kõik lõppes, nagu arvata oligi. Veerand tundi hiljem lamas ta hingeldades uesti mu rinnal ja oli taas väga teistsugune kui tavaliselt. Lihtsalt üks väike naine, uneleva õnneliku naeratusega naine, ja mitte see uhke muigega sinivereline mutt, keda mäletasin. Ja mul oli uskumatult hea ja rahulik olla. Ehk läksin temaga algul kaasa natuke lihtsalt kartusest ülemusele ära öelda? Aga siis muutus kõik, minus ärkas arusaamatu armastus ja iha.

Veider oli ülemusega voodis olla. Tunda, et mind juba kaks aastat sarkastilise muigega käsutanud naine oli äkki mu meelevallas. Olin end vahepeal päris unustanud... Aga ta habras keha kannatas kõik välja, see oskas, tahtis ja suutis mind nautida. Meie veider ja põhjuseta iha oli täitsa kahepoolne. Niisugust asja kutsutakse lihtsalt seksuaalseks sobivuseks, üritasin ma viimase allesjäänuud kaine mõistuse raasuga olukorda hinnata.

Lõpuks tegin suu lahti. „Ma peaksin nüüd vist minema...“

Mary tõstis silmad. „Tahad ära minna?“

„Tegelikult... ei.“

„No aga ära siis mine!“ Ja puhkes kergendatult naerma.

Ma ei läinudki.

* * *

„Kümmeme Merlinit! Nagunii panid meelega ja sättisid, et Mary ka pihta saaks – kõrvuti istusid ju...“ Roheliseks võõbatud näoga Raimond torutas pahaselt huuli. „Resoneerisid nad ära, jah? Noh, teen reaktoribaasi järelepärimise või? Okei... ära pabista, poiss, nali... Aga seda ma ütlen, et sinusuguse valemängijaga ma enam kihla ei vea!“

Kaks sõpra istusid kollasel puupingil keset vana suurt parki ja üle puulatvade paistis kõrge kuppelhoone nelja nõelterava torniga.

„No kogemata... tead, sõrm lihtsalt vääratas...“ Kuldse keebis hiiglane väänutas vabandavalt nägu. Aga ajas end samal ajal pingil mõnusalt lösakile ja tõstis õndsa näoga rohelisest paksust klaasist pudeli suule.

Siis kadusid kaks kuju uttu, unenägu lõppes, ma avasin silmad ning vaatasin hämmastunult võõrast tuba. Hetk hiljem meenus kõik. Piilusin ringi – jah, minu kaisus nohises vaikselt Mary Harrys, meie tähenärijast direktor. Aga praegu, läbi pimendamiskatete kumavas kahkjас hommikuvalguses, ei paistnud ta selline kui tavaliselt. Magava naise nägu kiirgas pehmet õnne. Katsusin käe ta kaela alt ettevaatlikult ära võtta. Ei õnnestunud, naine tegi silmad lahti.

„Kallis, mis kell on?“

See „kallis“ kõlas nii loomulikult, et lõi mul jalad alt. Võinuks arvata, et ta on mind alati nii kutsunud, et minu kõrval ärkamine on kõige tavalisem asi.

Aga minule meenus keskpäeval algav valve. Jah, töesti, mis kell on? Haarasin vaibalt telefoni, mis näitas 11.56. Viskusin voodist ja hakkasin riideid otsima. Need oli põrandal laialti, Mary omadega segamini. Jumal küll, mis siin ometi toimus, kuidas kõik sai niimoodi minna?

„Ära muretse, kallis, ega sind ära sööda, kui minuti hiljaks jääd.“ Mary ringutas ja vaatas mind muiates. „Ja mida siin majas üldse nii hullusti valvata?“

Ajasin end jahmunult sirgu ja jõllitasin voodi poole. Sealt särasid mulle vastu lõbusad, kuigi veel unised silmad; näis, et palavikuliselt pesuhunnikus kaevav ihualasti mees on naljakas pilt. Naine ajas end poolviltu käte najale, pikad heledad juuksed kenade küpsete rindade peal rippumas. Teki alt väljas, täiesti paljas ja ei häbenenud raasugi.

Ja siis rabas mind äkki kummaline teadmine. See oli sügav ja ehmatav, see justkui jäätas mu sisemust. Miski sosistas mulle tasakesi kõrva, et midagi väga erilist on juhtunud. Midagi, mis muutis kogu maailma, kogu universumit. Tundsin hetkeks vääramatu kindlusega, et olen kusagil mujal, mitte seal, kus arvan end olevat. Minule tuttavas maailmas ei maganud Mary Harrys oma turvamehega ega rääkinud talle riiklike saladusi. Mary Harrys ei saanud ütelda: „Mida siin majas valvata?“ See lihtsalt polnud võimalik – ma olin sattunud mingisse teise maailma!

Vaatasin naist. Tal olid soojad ja kaunid silmad. Üldse mitte tema omad. Ja siis ma lihtsalt läksin, võtsin selle armsa pea käte vahelle ja surusin huuled tema oma-dele. Mary riputas end mulle kaela, ja kui poleks seda neetud valvet, siis ei saanuks ma voodist enam sammugi eemale.

„Kui see tobe valve sul läbi saab... tule siis kohe tagasi, eks?“

Olgu, mõtlesin ma vapustatult ukse poole vankudes. Kui see ongi mingi teine maailm, siis meeldib ta mulle igatahes rohkem kui eelmine.

* * *

Astusin mööda koridori kulunud kiviparketti. Öösel oli kitsas käik tundunud salapärane, kõrge võlvlae all kajas kauge muusikamüdin ja sügavates aknaaukudes sillerdas täiskuu müstiline sinakas valgus. Hiilis mööda põrandat ja vedas sügavaid varje. Olin Pierre'i koogist ikka väga ära ja nõnda näis iga aknaorv justkui uus, ennenägematu ja imetlemist väär. Mäletasin, et seina kiviplokid kumasid pastelselt ja loomatopised jälgisid meid teraselt oma klaassilmadega.

Aga praegu oli tüüne keskpäev. Mu jalad olid koridori sadu kordi möötnud ja teadsid kõiki konarusi ja kivinurki. Joudsin lõppu, kitsa keerdrepini. Mulle meel-dis see rohkem kui eesukse marmorist peatrepp. Sai kiiremini alla. Ja jän siis äkki rahutult seisma. Midagi oli valesti, teisiti kui tavaliselt.

Vaatasin tagasi. Aga mis? Mul oli pisiasjade kiiks. Teenistuses õpitud refleks, ellujäämiseks kasulik. Pisimuutus võis palju tähendada. Aga praegu polnud ju vaja karta, siia koridori miine ei pandud. Pealegi olin hiljaks jäamas, paari minutiga küll, aga siiski. Keerasin ringi ja läksin alla.

Robin seisis valvelauas. Väga kanges asendis. Ja tema ees passis võõras mundris tüüp.

Astusin ligi. „Tere, Robin!“

„Hommikust, Chris!“ Ta suu ümber värahtas muie, aga kadus kiiresti.

Mundris mees pöördus minu poole. Kas sa näe – nii kõrged pagunid... Mida selline tegelane meie hotellis teeb?

„Christian Thoresson?“

Ajasin end sirgu. „Mina.“

Mehel oli pikk kitsas nägu, tahtejõuline kandiline lõug ja vesihallid silmad. Nende klaasine kalapilk liikus demonstratiivselt suure seinakellani, mis näitas neli minutit üle keskpäeva. Siis rändas pilk tagasi ning möötis mind pealaest jalatallani.

„Ma olen James Smith, uus koordinatsiooniülem. Tänasest allute mõlemad otse minule. Maja vajab senisest tõhusamat julgeolekut.“ Ja sirutas käe. „Loodan heale koostööle.“

„Annan oma parima,“ pomisesin ma ja pigistasin mehe kuivi jahedaid sõrmi.

„Meil on jutt pooleli. Uutest reeglitest. Otstarbekas oleks see lõpetada. Sina, Christian, mine aita seni saalis korda luua. Ootan sind tagasi kahekümne minutि pärast. Robin, su valve sai läbi, aga ehk siiski lõpetame?“

Kuiv hääl, käsutama harjunud.

Robin ajas end veel rohkem sirgu. „Just nii.“

Noogutasin ja astusin laia eestreppi pidi üles tagasi. Saal oli kolmandal korru sel. Päris huvitav, kuidas see välja näeb, pärast eilset hullumeelset pidu...

Aga ei olnud seal enam midagi huvitavat. Paar võõrast – küllap peo korrald anud firmast – pakkisid nõusid kastidesse. Lauad seisid seinte ääres, toolid peal ja põrand läikis pesemisest. Vaatasin ringi – mida siin aidata? Saatis mind lihtsalt jalust ära?

Saali tagaosas kääksatas uks, see viis katus sealusesse madalasse koridori. Ohoo, Diana! Kuulis ilmselt, kui sisse astusin.

Manasin naeratuse näole. „Tere hommikust!“

„Tere...“

Kaugelt näha, et mitte parimas vormis. Ehk lausa magamata – täitsa punased silmad.

„Mind saadeti appi. Äkki tead, mida teha vaja?“

Ta ohkas. Väsinud hääl. „Ah so... Ma palusin Smithilt jah, et ta kellegi saadaks. Postrid vaja maha võtta ja stendid kokku panna.“

Paar päeva tagasi olin koridori korra sisse kiiganud, et vaadata, millega see konverentsipunkt öieti tegeleb. Aga tulin kohe tagurpidi välja. Minusugune ei saanud siin millestki aru.

„Okei!“ Astusin reipalt äärmise postri juurde ja kiskusin esimese röhknaela välja. Pealkiri pani silmi vidutama: „Suureskaalaliste CMB fluktuatsioonide mõju WMAP-il“. Vangutasin pead ja toppisin knopka Dianalt saadud karpi. Postril särasid värvilised ovaalid. Kerisin paberit rulli ja lugesin ülemisi ridu. „Meie eesmärk oli modelleerida CMB simulatsioonide erijuhtu, kus kosmilise taustakiirguse vahemik 1,5 kuni 150 GHz...“ Oijah, sellest jutust sain ma aru sama palju kui küülik. Toppisin läikiva kriitpaberi papitorusse ja kõõritasin Diana poole. „Jagad sellest värgist midagi või – mingi taustakiirgus?“

„Nojah... Eks see ole ju lõpuks minu töö...“ Ja hakkas körvalpostrit maha võtma.

Kähisev hääl ja krampis käed. Lausa värisesid, ja siis lendaski üks röhknael sõrmede vahelt minema ning hüples üle vast poonitud parkettpöranda minu juurde. Pistsin ta karpi.

Pilgutasin silma. „Noh, kõva pohmakas või? Aga eks ta oli raju pidu ka!“

Jah, hull mõll, kui tagasi mõelda. Ja tema oli suur staar, kari mehi kogu aeg sabas. Mis seal imestada, konverentsi õrnem pool olid ju peamiselt vanad kõbid. Täpselt õiged taustakiirgust modelleerima.

„On jah... Ja kuhu sina nii vara kadusid?“

Diana hääles kõlas justkui etteheide? Mis see tema asi, kavalere tal jätkus. Ah et kuhu – no ausat vastust ta küll ei saa.

„Olid Mary juures?“

Jumal hoidku, kust tema juba teab? Aga eks me tantsisime tõesti pikalt. Ja Mary rippus mul ju kogu aeg käevangus. Kui kellelegi korda läks, siis polnud raske märgata.

„Mis tähtsus sel, kus ma olin...“ Lõin käega ja tegin töösse süvenenud näo ette.

„Miks ei ole?“ Jah, hääles kõlas etteheide! „Sinu jaoks, Mary jaoks... Ja minu jaoks ka.“

„Nojah... kui on, siis on...“ Astusin järgmise stendi ette. „Ja kuhu need torud viia?“

„Las seisavad aluste kõrval, ise korjavad ära...“

Pöördusin jahmunult naise poole. Hääles kõlas ju... jah, Diana silmad läikisid!

„Ma ei arvanud, et Mary sulle meeldib.“ No küll ta oli ikka loppis täna... Juba see kulunud hobusesaba – tavaliselt hõljasid juuksed ju lahtiselt kui kosk. Ja ilma meigita? Üldiselt ei liikunud ta iial ilma kulmutriipude ja ripsmevärvita. Tüüpiline venelanna, teadis Robin üldistada.

„Tead – ma ise ka ei osanud...“ Polnud mõtet salatseda. „Aga tuleb välja, et ta on tegelikult jumala normaalne inimene.“

Diana ei vastanud.

„Ma ei tea, mis minuga üldse juhtus...“ jätkasin ma, justnagu end õigustada püüdes. „Tead, viimane ööpäev on olnud üks suur absurd – nagu teise maailma oleks sattunud!“

Diana vajus taburetile. See oli tal ülemiste knopkade jaoks, mõned postrid seisid kõrgel. Selge – väsinud, magamata, pohmakas... Oleme proovinud! Kruttisin juba järgmist postrit kokku, kui ta äkki mu kõrval seisis.

„Schrödingeri cass!“ Silmad pärani, nagu näeks viirastust. „Seda Pierre mõtleski!“

Kergitasin kulmu. „Vabandust – mis cass?“

„Pierre ütles, et ta ei imesta, kui saalist varsti üks Schrödingeri cass läbi jalutab, keda mul tuleb taga ajama hakata!“ Lausa hingeldas. Ja sihuke ilme, nagu oleks puuga pähe saanud.

Kehitasin õlgu. „Kasse oli seal mitu, saabastega ja ilma. Muide – millega see Pierre tegeleb? Kuldkalana oli vapustav. Ma mõtlen, üldiselt... taustakiirguse detailid jäta parem välja.“

„Ma ei teadnud teda enne. Peaks vaatama jah, mida ta avaldanud on...“ Diana vidutas mõtlikult silmi. „Aga kvantmehaanikat ta jagab. Sa pole vist Schrödingeri kassist kuulnud?“

Ohkas in ja astusin järgmise postri juurde. „Ei ole jah kahjuks au tunda ei looma ega tema peremeest.“

„Nojaa, loomulikult,“ nõustus Diana ega jäänud maha. „Schrödinger selgitas kvantmehaanikat, tuues paralleele suurte asjade maailmast. Ta kirjeldas teoreetilist eksperimenti, kus kass pannakse konteinerisse koos klaaskolbi surmava gaa-siga. Kolbi kohal on haamer, mille kukutab Geigeri loendurist päästik. Konteineris on veel imeväike kogus radioaktiivset ainet, mis kiirgab pookeestudes osakese. Kui see juhtub, siis vallandub haamer ning kass sureb... Mõte on selles, et isotoobi lagunemist ei saa ennustada: see võib kiirguda minuti või tuhande aasta pärast. Seega me ei tea, kas konteineris on elus või surnud kass. Kvantmehaanikas kutsutakse seda superpositsiooniks. Öeldakse, et kass on üheaegselt, nii-öelda võrdsetes osades, surnud ja elus.“

„Kui lahti teha, siis on ju näha?“ pakkusin ma. „Ja miks ma seda kõike teadma pean?“

„Pierre ütles, et sa oled ka superpositsioonis!“ Ta sihtis mind süüdistava sõrme-ga. No mis jaburus – jõi end eile segi või? „Ma ei saanud siis aru, aga sa läksid ju pärast Mary juurde ja see oli lahenemine!“ Diana silmad hiilgasid. Aga muidu nägi väga vilets välja.

Nojah, mõnes mõttes oli see valik muidugi, aga mis kuradi superpositsioon? Ja üldse, kõik läks Mary toas ju täitsa iseenesest.

„Kvantmehaanikas nimetatakse seda superpositsiooni kollisiooniks ühte olekusse,“ vuristas ta edasi. „Ja selline lahenemine on Kopenhaageni interpretatsioon!“

„Ahah, selge, katsun meelde jäätta...“ Höörusin lõuga, et muiet peita, ja pöör-dusin stendi poole tagasi. Milleks mulle selliseid asju rääkida? Öelgu otse, kui ei meeldi, et ma Mary juurde läksin. Võib-olla mulle meeldivad uued suhted rohkem? Tema kunagised sõnad!

„Ei, las ma räägin lõpuni!“ nuias Diana. „Me vaidlesime Pierre'iga. Tema ja veel mõned ei nõustu selle lahendiga. Hugh Everett näiteks esitas multiversumi teooria, mille järgi maailm nii-öelda lahkneb konteineri avamise järel ja mõlemad varian-did saavad teoks. Aga nad pole koherentsed, meie siin saame jälgida vaid üht. Ent mõlemad eksisteerivad ja arenevad iseseisvalt edasi!“

Lasin postri alla ja kissitasin silmi. „Kuule, see on nüüd küll täielik jama... Maailm oleks siis kogu aeg lahkнемisi täis. Palju neid paralleelseid universumeid juba on?“

„Selle võimatust ei ole töestatud! Ja kui neil on õigus, siis eksisteerib kusagi ka see universum, kus sa tulid hoopis minu juurde... Ma ootasin, miks sa ei tulnud? Muide, mõned uued asjad kinnitavad multiversumi hüpoteesi!“ Diana häälles kõlas äkki palavikuline veendumus. „Everettil on õigus, ma tean. Ja tahad näha, tõestan ära!“

Arusaamatu, mis toimus. Hulluks läinud või? „Okei, aga kuhu need su kvintiljonid maailmad ära mahuvad?“ ohkasim ma.

„Neid pole kvintiljon. Neid on googol!“

Päris lõbusaks kiskus juba. Panin järgmise toru maha ja uurisin: „Neid on vene luuletaja?“

„Nikolai Gogol oli proosakirjanik. Aga matemaatikas kutsutakse googoliks möeldamatult suurt numbrit: kümme astmes kümme astmes sada.“

„Või nii...“ Sügasin kukalt. „Ja palju sel googolil nulle on? Terve raamatutäis?“

„Jah.“ Üle naise näo lendas veider vari. „Ning neid nulliraamatuid tuleb trükida nii palju, et kogu universum on täis. Ja siis ei saa ka triljondikkugi nullidest kirja...“

Nalja tegi või? „Tead,“ võtsin ma asja kokku. „Mina neid su kasse ja nulliraamatuid ei jaga. Aga öösel olin Mary juures jah. Ta on minust kümme korda tähtsam ja sada korda rikkam, aga möistuselt oleme enam-vähem. Aga sina... no mis sa jahmad minuga, leia omasugune! Mu aju on sinu omaga vörreldest... ah, tead isegi...“ Loin käega ja hakkasin vahepeal suuremaks paisunud posterirulli torru suruma. Aga ise mõtlesin, et eile Mary toas kivi vaadates justkui mäletasin, et oleme Diana-ga palju öid koos maganud. Kurat, mäluga on midagi hullu lahti!

„Aju on lihtsalt üks organ...“ Diana hääl värahtas. „Mulle on võimekam satunud. Sul jälle on tugevamad lihased ja ilmselt parem maks ka. Mul on õudne pohmakas, aga sina paistad korras...“ Ta neelatas, astus veeautomaadi juurde ja lasi klaasi täis.

Hõikasin talle järele: „Aju on tänapäeval inimese kõige tähtsam organ!“

„Minu aju on lõppkokkuvõttes sama tühine ja kasutu kui sinu...“ Ta ahmis vett. „Jumala ees oleme lõpuks ikka nagu kaks sipelgat. Ja lollim on tegelikult just see, kes loodab silma paista kõrgema IQ-ga.“

„Sa ei usu ju ometi jumalasse, tüdruk?“ Ajasin end imestunult sirgu. Isagi poster vajus käest. „Kas su googolite vahel leidub siis talle töesti ka veel mingi platsike?“

„Ma ei tea, kas just usun... aga loodan!“

„Ja miks sulle seda vanahärrat vaja? Teil on ju iga asja jaoks valem.“

„Tead, vahel mõtlen oma kosmoloogia üle ja meel läheb kurvaks.“ Hääl kõlas ootamatult siiralt. Ta tuli, klaas käes, ja istus taburetile. „Võtame meie universumi. See on biologiliseks süsinikupõhiseks eluks sobilik vaid miljardiku oma kestuse jooksul... See aeg saab mööda ja siis tuleb triljon korda triljon aastat musta tühjust, milles hulgub ammu kustunud tähtede viimane valgus... Ajud ei suuda meid nagunii päästa!“

Diana silmad läikisid punakalt. Ta läks jõuetul sammul aknani ja jäi välja vatama. Nukraks kiskus see vestlus meil täna. Töeline pohmahommik.

Üritasin vastu vaielda. „Noh, kui juba nii suhtuda – millel siis üldse tähtsust on?“

„Armastusel.“

Rohkem ei lausunud ta sõnagi, põrnitses lihtsalt õue. Siit ülevalt aknast avanes töesti hea vaade. Kogu kaarjas laht paistis ära, isegi Ernando poolsaare nukk terendas silmapiiril. Aga Diana seal vaevalt suurt midagi praegu vaatas, kössitas niisama.

Ma ei hakanud vastama. Plaanisin niisama lobiseda, aga tema pööras jutu imelikult tõsiseks. Ja siis viskasin jälle pilgu kellale. Smith ütles, et kahekümne minuti pärast. Tema suus kõlas see nii, et kohe kindlasti mitte kahekümne kahe.

„Diana, ma pean nüüd minema – Smith ootab. Kui ta ikka üldse on James Smith – no kuule, vist Ameerika kõige levinum ees- ja perekonnanimi...“ üritasin ma nalja teha ja taipasin siis, et niisugused mõtted oma uue ülemuse aadressil on edaspidi õigem alla neelata: Smith ei paistnud huumorisoonega önnistatud. „Ehk saad Robini appi, ta valve lõppes. Kümme aastat noorem mees. Jõuab rohkem... igat asja!“

Hale katse kahemõttelist nalja teha – isegi mu enda jaoks kõlasid sõnad äkki liiga labaselt. Aga samas, kurat, see polnudki nii ammu, mil ta mulle teatas, et Robin sai esimesena võtme.

Ja siis, ilma mingi ettehoiatuseta, purskas Diana nutma. „Sa oled idioot...“ nuuksus ta. „Ja saa oma vanusekompleksist ükskord üle!“

Panin rõhknaeltega karbi maha. Tuli minna. Ja näis, et Dianaga ma täna rääkida ei oska.

„Nii et sinu jaoks ei tähendanud need ööd mitte midagi?“ Vaiksest ütles, aga ma kuulsin ära.

Nöksatasin paigale ja pöördusin. Aga temast paistis vaid kühmus selg. Jah, neid mäletasin ma ju ise ka! Jumal küll, aga kuidas see võimalik on – kehtivasse kalendrisse nad igatahes ei mahtunud.

Alla minnes mõtlesin, et Dianaga on midagi väga teisiti. Tegelikult, täpselt nagu Maryga. Nad justkui polnudki enam samad inimesed.

* * *

„Neil on kivi kohta kaks teooriat,“ narrus Mary ja puges mulle sügavale kaissu. Täiesti võõras hääl – pehme ja õrn, armas nagu jõevulin. Mitte see tavaline, kime, sapine ja kuiv.

Lahtise akna taga süvenes häamarus ja siis ärkasid tsikaadid. Eile samal ajal vedelesin õues toolis, saalis käis karneval ja Mary oli minu jaoks lihtsalt tüütü ülemus. Aga nüüd lamas ta mu körval oma tagatoa laias voodis, ainult tikanditega hommikumantel seljas. Ja ma ei suutnud mõista, kuidas mingi osa minust võttis seda kui normaalset olukorda.

„Ja need kõlavad täitsa fantastiliselt...“ Naine piilus ringi, nagu võiks keegi meid pealt kuulda. „Ühed pakuvad, et see meteoriit on mingi supermasin, nagu tehisingelekt või nii. Kui tajub lächedal mööstuslikke olevusi – näiteks ajulaineid, eks? –, siis reageerib oma kummaliste mõjutustega. Teised arvavad, et ta on pigem sidesüsteem, mille kaudu mingid olendid kusagil kaugel infot ammutavad või siis lausa meiega suhtlevad. Sa rääkisid ju ka, et peas kõlasid häälled? Aga kelleagi pole muidugi õrna aimu, kes nad on või kus asuvad.“

Katsusin kaasa mõelda. „Kui ta on masin – ükskõik milline –, siis peaks sees ju mingi mehhanism olema? Seda annaks ju uurida – röntgeniga või...“

Naine raputas pead. „Sees pole tal midagi, ühtlane kivim.“

„Nojah...“ ohkas in. Absurdne ju – keegi suhtleb meiega kivistüki abil kusagilt kosmose kaugusest? „On, mis ta on, aga igatahes juhtub tema juures imelikke asju.“ Ja vedasin käed kukla alla. Oi pagan mis veidrusi veel... Või oli vähemalt eilises öhtus peasüüdlane ikka hoopis Pierre oma kookidega?

Pöördusin naise pool. „Kui aus olla, siis tegelikult Pierre ütles mulle, et lasi kookidesse kanepit panna. Loomulikult ei...“

„Seda seal oli,“ katkestas Mary. Ja muigas. „Kõvasti. Paljud kahtlustasid. Hommikul saadeti paar allesjäänud kooki ekspertiisi. Mingi sativa-nimeline asi, mis ei tee uimaseks, vaid paneb pidutsema. Maitseainetega väga hästi peidetud, eksperitiis ütles, et profitöö. Tellisime koogid sealt kust ikka ja nemad muidugi vannuvad, et võimatu...“ Ja ta turtsatas löbusalt.

Aga mina lasin pea padjale ja sulgesin silmad. Jah, maailmaga oli midagi valesti. Minule tuttav Mary Harrys ei saanud selle peale itsitada, et agentuuri kuldajudele pakuti siin majas tema teadmata kanepikooke. See lihtsalt polnud võimalik.

„Kes analüüsidi tegi?“ uurisin ma lõpuks ettevaatlikult. „Kindel või?“

„Muidugi,“ noogutas naine. „Ernando politseiülem veel helistas mulle ja uuris, et kas tean, kes kokk oli.“

„Tahtis pokri pista?“ muigasin ma. Ametlikult nad ikka võitlesid siin selle kraamiga, kuigi iga nurga peal sai osta.

„Nii ta ütles,“ muigas Mary. „Aga ma arvan, et tegelikult tahtis tööd pakkuda. Tema vend seda narkoketti juhib neil seal.“

Vötsin naise ümbert kinni. Ta oli nii pagana ahvatlev oma idamaises hommikumantlis. Miski muu äkki nagu ei lugenudki enam.

Mary keeras sõrme ümber mu juuksesalgu. „Tead, mine too see kivi uesti siia...“

„Mida?“ Ma lihtsalt ei uskunud oma kõrvu. „Ta võib ju kiiritada?“

„Diana ütles, et olete kasti kogu aeg voodi kõrval hoidnud.“ Ohkas ja lasi pea mu rinnale.

„Smith valvab seda kivi kindlasti juba nagu tuumapommi. Ma ei saa ju lihtsalt sisse astuda ja ta kaasa võtta.“

„Saad küll. Stepking arvab, et sina oled kivi jaoks oluline. Nagu mingi võti – ta reageerib sinule. Ergastub. Tegelikult, ta ise paluski...“

Võti – mis jaburus see oli? Aga ajasin end ikka püsti ja läksin alla. Ega see mulle hästi meeldinud, aga kui Stepking tahtis, siis oli tegu ju pigem käsu kui palvega.

Kuu säras jälle koridoriaknas ja muutis pika kivise käigu taas salapäraseks, justnagu eilegi. Jõudsin lõppu ja astusin juba keerdrepile, aga siis käis sama veider tunne läbi mis hommikul – et ümbrusega on midagi viltu!

Hommikul oli kiire, aga nüüd võisin minutit võtta. Astusin tagasi ja katsusin aru saada, mis teisiti on. Kaks korda käisin ja siis lõpuks taipasin: antiloop! Koridori seisal rippus gnuupea, mis varem seisis aknaorvas. Lihtne, ei midagi erilist. Muigasin ja astusin trepi poole, aga siis välgatas veider mõte. Jaburus muidugi, aga südame rahustuseks läksin ja uurisin krohvseina, kus pea rippus, kui kastiga laud mööda veeretati. Ja siis tõmbas olemise järsku täitsa hõredaks. Krohv oli vana, luitunud ja puutumatult sile. Seal polnud paar päeva tagasi küll midagi rippuda saanud?

Vantsisin alla nagu unes ja mõtlesin nii et pea suitses. No seal ta ju rippus – aga mille otsas? Olin nii ära, et kui üks uus mundrimees koputuse peale ukse lahti tegi, siis ei osanudki midagi öelda. Aga selgus, et pole vajagi – käru lükati sõnatult uksest välja.

Peatrepi kõrval oli kaubalift. Ootasin, kuni see surisedes alla jõudis, ja ei teadnudki enam, mis mind rohkem jahmatab: kas gnuupea veider asukohamuutus või see, et mu käte usaldati justkui möödaminnes võib-olla köige kummalisem objekt Maa peal. Ja taas läbis mind rinnust jahedaks vöttev tunne, et maailmaga on midagi korraست ära.

Siis tuli lift ja varsti olin koos käruga Mary toas tagasi.

Naine ajas end istuma. „Võta välja!“ Ta silmad hilgasid kummalises erutuses.

„Pole vaja. Ta mõjub läbi kasti ka.“

Aga Mary ei jätnud. „Palun... Ma tahaksin teda uesti näha.“

Tõtsin rohekalt läikiva kivi vana väärika kirjutuslaua kalevile ning heitsin uesti voodisse. Mary kustutas oma aafrikapärase korvlambi ja nii jäime hämarusse lamama. Minutid tiksusid ja uni tuli peale. Mõni ime, eelmine öö ju suurt ei maganudki.

ÄKKI tundsin, kuidas kivi ärkas. No ei ole mul paremat sõna selle jaoks. Soe uimastav laine jooksis läbi keha ja maailm muutus: tuba sai värelevad värvid ja mööbel hakkas kummaliselt pulseerivaks muutunud aknavalguse kumas ujuma. Muusika imbus otse aju ning siis tõstis südames pead lämmatav ja eufooriline armastustunne. Jälle! Mäletasin seda Dianaga veedetud öödest ka. Jumal küll, kuidas sai kivi midagi niisugust teha – armastus peaks ju ärkama inimeses endas, aga praegu vajus peale nagu paduvihm?

Armastustunne südames oli soe ja mõnus, aga mõistus märatses. Mis toimub? Veel eile katsusin Maryga kohtumist vältida, aga praegu tundus kõrval lebav naine kui ingel. Tähendab, kivi kiirgus kuumutas mu ajus mingeid keskusi ja need hakkasid seepeale oma õnnehormoone nõristama – võisin tema kõrval igasse naisesse armuda?

Silitasin Mary juukseid. Salk vajus eemale ja paljastas kõrvarõngad. Ja veel millised – hiiglaslikud uhkeldavad briljandid! Nii silmatorkavaid polnud ma iial näinud. Nojah, tema siniverelised juured olid Lõuna-Aafrikas ja seal asusid maailma suurimad teemandikaevandused? Vaatasin ehet ja äkki hakkas see helendama, elektrisiniselt särama. Imeilus nägemishallutsinatsioon... Tõesti, aru ei saa, mis toimub – kõik Mary juures näis uskumatult kaunis – silmad, juuksed, jah, isegi väike nina... Tundsin plahvatuslikku õnne lihtsalt tema vaatamisest. Mina ja vaatamisest? Siiani huvitas mind ju ainult seks... See pidi olema kivi mõju – ka Dianaga kogesin ju sama. Ja ilma kivita, meie esimesel korral, oli kõik tavaline.

Mary hiivas end mu rinnale. „Chris... ma ei tea, mis toimub... sa oled mulle alati meeldinud, aga praegu, läheksin nagu õnnest lõhki...“

Tundis sama? Lasin end lõdvaks ja aeg justkui kadus.

Õhtust sai öö, aga ekstaatiline õnn ei lõppenud. Muusika voolas ning helid kõlasid kirjeldamatult ilusalt, puhtalt ja sügavmõtteliselt. Iga noot oli kuulda, suutsin neid kõiki eraldi jälgida justnagu koolitatud dirigent. Mary surus end minu vastu ja meie vaheline tekkis elektrisarnane lainetus. Soe värelus voolas mu käest Mary omasse ja ta minu jala vastu surutud pöia kaudu tagasi. Dianaga oli ju ka nii? Energiapööris kogus jõudu – nagu igiliikur, mis saab energiat iseenesest. Ja nõnda me lihtsalt lebasime ja nautisime eufoorilist armastustunnet, mis oli meile sülle langenud nagu loteriivõit – ilma et oleksime seda ära teenida või ise välja kutsuda osanud.

Mingil hetkel jäin magama, aga teadvus ei katkenudki, ainult ümbrus muutus. Olin järsku längus saviseintega madalas ruumis, õhk tundus kuiv ja tolmune ja kusagil läheduses kohises mägijögi. Ajasin end ehmunult istukile ja avastasin, et olen musta verd turbaniga mees. Just selline, kelle vastu ma sõdisin; selline, kes oli vaenlane, keda tuli karta.

Siias nägin Maryt. Ōigemini, teadsin, et naine mu kõrval peab olema Mary – aga ometi nägi ta teistsugune välja. Väike tumedasilmne naine, ilusate süsimustade juustega afgaani naine. Mul ei olnud siiani aimugi, milline on üks ilus afgaani naine, nad olid ju alati üleni riitetesse mässitud. Tal olid seljas araabiapärased rõivid, udupehmed ja pooleldi läbipaistvad. Lamasin naise vastas – nii, nagu magama jáime – ja tundsin, kuidas riietet läbi õhkuv keha mind soojendas. Ja selle hele kuma lillemustritega õhukese kanga all näis äkki lõpmata ilus.

„Kas ma meeldin sulle niisugusena?“

Küsimus töi mu hotellituppa tagasi. Küünal oli kustunud ja ööpimeduses kostis meremüha.

Avasin silmad. „Missugusena?“

„No nende riitetega...“

Rrietega – ta lamas ju paljalt teki all?

„Ah, nägin juba und...“ Naine hõörus silmi. „Olime sinuga kusagil... ma ei teagi... mingis madalas majas, justkui mägedes või... ja mul olid imelikud loori-taolised riited seljas.“

„Ja mina polnudki mina...“ Tundsin, kuidas hääl väriseb. „Vaid nagu mingi mägilane?“

„Jah,“ nõustus Mary uniselt raugel häälel. „Aga kust sa tead?“

Ohkasin, aga siis ütlesin ikka välja. „Nägin vist väga sarnast und...“

„Nägid sarnast und?“ Mary oli hoobiga ärkvel.

Varsti sai selgeks, et kõik klappis detailideni. Ja siis ei osanud me muud teha kui lihtsalt vaikides laual lebavat võlukivi vaadata. Aknast sissekumava lambi kiir-

tes sillerdas selle pind võõralt, hõõgus nagu sisemises helenduses. Ja kasti sinakal vedelkristallekraanil tantsisid pulseerivad valgushelgid – justnagu virmalised või taevasse lastud ilutulestikuraketid. Sähvatasid põlema ning hajusid siis olematusse, tehes need üha uutele samasugustele.

Vastu hommikut jäime magama ja ma nägin jälle veidrat und. Olin üks minigis suures hoones. Jooksin mööda arvutuid ruume ja koridore justkui labürindis. Väljapääsu ei olnud, ikka needsamad ruumid. Seinad olid rohekast keraamikast ja kohati kumerad. Lõpuks leidsin väikse ümmarguse akna ja seal avanes vapustav pilt: eemal mustas tühjuses hõljus Maa – just niisugusena nagu kosmosest tehtud fotodel – ja tundus, et üha kaugenes.

Tundsin hirmu. Ja seejärel und, vastupandamatut und. Vöitlesin vastu, aga ikkagi uinusin. Ja siis tuli uni, imeilus uni. Uni unes... Lamasin Mary kõrvval voodis ja kõik oli suurepärane. Aga mingi pisike osa kusagil teadvuse ääremaadel karjus: „Ärka, ärka, kuni veel saad!“

* * *

Kui silmad lahti saime, oli juba keskpäev. Mary sõitis päevaks koolitusele, pakkis asjad ja kadus. Mul oli pealelõunal valve, ja kui see möödas, siis läksin tappa – sedapuhku enda omasse ja keerasin magama. Ärkasin pärast keskööd ja und enam ei tulnud. Nojah, magama jäin ju vara.

Jalutasin randa. Hoovis seisid lauad, konverentsi lõpupeo tarbeks laost välja võetud. Pidu oli siin eile öhtulgi jätkunud. Pimeduses vilkuvate tormilaternate viimaste küünvlajupide kumas paistis laual seljatäis taarat. Ju viimaste külaliste lõpuponnistus.

Astusin veepiirile. Varbad vajusid aegamisi liiva – sedamööda, kuidas rannale rulluv laine jalge alt sõmerat pinnast ära uuristas. Taivas särasid tähed ja juba servast ahenev kuu kumas kõrgel.

„Noh, naistest isu täis?“

Danieli hääl. Täitsa ehmatas, lainemühas ju ei kuulnud, et ligi astus.

„Mis naistest?“ uurisin ma ettevaatlikult. Maja tulede valgel kiikus tuules lehvivate juustega kuju. Hääle järgi otsustades jumala täis.

„Ah et mis naistest? Enne Diana ja nüüd Mary otsa – arvad, et suur saladus või? Haa-haa!“

Vaat kuidas... Kui ta Diana kohta teadis, siis ei pannud toon imestama.

No ei viitsi temaga siin praegu kraagelda. Endalgi on juhtunud – viin ei maitse enam, pohmakas tõstab juba pead ja sõbrad läinud. Kogu ilma peale oled tige. Tõmbasin jalad liivast välja ja hakkasin randa mööda edasi astuma.

„Oota nüüd, eluvend!“ Selja tagant kostev hääl kõlas juba kraadivõrra sõbralikumalt. „Ma niisama nöögin... Aga kuradi kepivend sa ikka oled, ma ütlen... Kuule, mul on õlut. Istume, ah?“

Istume siis pealegi, kuhu mul kiiret. Kui ära tüütab, lähen tuppa ja kogu lugu. Maja nurga taga seisid virna laotud lamamistoolid. Tõime kaks laua äärde ja vajusime istuma.

„Muide, väga väsinud näed välja, vana!“ Daniel avas ühe öllepuedeliga teise. „Mutid tõmbasid tühjaks?“

Mitte ei jäta – ja kes siin öieti väsinud on? Olgu, võin ju natuke piksevarast ka mängida. „Tead, sihuke imelik tunne on viimastel päevadel,“ ohkasin ma. „Öö ja päev lähevad segamini ja...“ Eks ta nii ju oligi.

„Haa-haa,“ naeris Daniel. Imelikult naeris. Arvutiinimese teistsugused emotsoonid. Võib-olla ei naernudki, hoopis imestas. „Kui ma sihukese pommi otsas istuks, siis ei magaks ka!“

Mis jutt see nüüd on?

„Vaata, kepivend...“ Mees väänutas lõbusalt lõuga. „Selle meteoriidikese sees on nii palju energiat, et oi-oi-oi... Sulle ei tohiks muidugi iitsatadagi tegelikult.“

Vaatasin vaikides merd. Kuuvalgus sillerdas nagu särav lint üle vee. Aga minuti pärast ei kannatanud enam välja. Jääb veel magama ja ei saagi teada. „Tahad öelda, et selle...“ Neelasin lauselöpu alla – kurat, mina ei tohtinud ju tegelikult samuti iitsatada...

„Kivist räägin muidugi,“ venitas mees. „Ära arva, et ma ei tea, mis siin majas toimub!“

„Ja mis siin siis toimub?“ Katsusin üksköikset häält teha.

„Ah, sitta sest keegi üldse aru saab...“ Vajus ära. Kui enne katsus kõva meest mängida, siis nüüd oli äkki nagu sült seal toolis. Pea juba rinnal.

„Ei no räägi siis, kui juba hakkasid,“ kannustasin ma.

„Okei... Kristallivõrest oled midagi kuulnud? Vot selle meteoriidi kristallivõres on sihuke persetäis energiat, et sa ei kujuta ettegi! Kõik on jumala paigast!“

Ei saanud selgemaks.

„Okei, ütleme, et kivi kristall on stabiilne struktuur,“ jätkas Daniel ja luksatas. „Aatomid kõik ilusti võre nurkades. Ja kui nüüd mingi jõuga hakata neid paigast nügima, siis kulub energiat. Ja iga aatomijunn selles kivis on praegu natuke vales kohas. Tähendab, iga sihuke väike raibe on nagu vedru! Aga mis siis, kui äkki ära

paneb – no lendavad tagasi, ma mõtlen –, tegelt ei tea ju hoopis seda, miks ta juba ei pane!“

Seedisin natuke seda juttu. „No aga... teil on ju ilmselt mingid teooriad?“

„Vot just!“ hüüatas mees, haaras tühja pudeli ja virutas vihaga otsapidi liiva. „Sellel türahiinlasel Stepkingil on iga päev uus teooria, aga sitta need midagi sele-tavad! Ma ütlen sulle nii, nussimees – see on mingi täitsa arusaamatu vägi, füüsika seda ei kirjelda!“

Krimpsutasin nina. „Ja see paneks ikka kogu majale, jah?“ Polnud mõtet mängida, et asi mind ei huvita.

„Haa-haa.“ Jälle see veider naer. „Võid kihla vedada. Oi mihukese paugu ta su perse all ära paneks – kogu maja lendaks!“

Mis sa praalid, poiss, minu all on pannud. Ega sa ise ka elama jäää, kui maja lendab, ja kui end nii hästi tunned, siis pole asi ilmselt väga hull. Aga samas, ega see jutt mulle meeldinud.

„Ehk ei plahvata?“ pakkusin ma.

„Stepking arvabki, et kui teda ilusti paigas hoida, siis ei tee midagi. Ma ei tea, kust ta selle võtab – mis vahet seal on?“ Luksatas ja kobas uue ölle järele.

Mul tõmbasid peod niiskeks. Aga kui oleks eile laualt alla veerenud?

„Ise kärutate ju teda ringi?“ uurisin ma ettevaatlikult.

„Ma mõtlen kaugemale – kusagile laborisse...“ lällutas Daniel. „Magnetismi mõttes.“

Ahaa, seda ma imestasin, et miks teda juba ära ei viida.

„Ja nõnda me siin sinu eeslisitahaisuses urkas istumegi!“ vedas Daniel tusaselt ninaga. Eesli haisu oli siin töesti, kohalikud vedasid nendega varustust. Ütlesid, et parem kui ATV, poeb igalt poolt läbi ja katki ka ei lähe. Ei tea, millise suurlinna sudu ta ise tavaliselt sisse hingab? Sitahais kopse ei tapa.

„Kurat, teda tuleks normaalses laboris uurida,“ jätkas mees. „Vaata, kuidas sa teda uurid – no vaja mõjutada. Kiiritat vastu näiteks... Ja ise mõtled, et äkki, raiisk, vallandab seepeale mingi ahelreaktsiooni ja paneb mataka ära...“

Daniel tõstis pudeli, avastas, et see on tühi, ja vajus morniks. Aga siis tuli idee. „Tead, mul on toas veel paar õlut! Lähme võtame ja vaatame tee peal seda sinu kivikest ka – ah?“

Soristasin klaasi laualt leitud mahla täis. „Ei tea, kas tasub?“ Äkki on õigem sellesse asjasse nina mitte toppida?

„Tasub, raudselt tasub!“ Ja ajas end otsustavalt püst. „Ma pole sulle pooli asju rääkinud!“

Nojah – äkki saangi targemaks...

Paari minuti pärast lükkas Daniel, suur kohaliku õlle pudel peos, labori ukse lahti. See käis nüüd magnetkaardiga. Ruum oli mingeid aparaate täis ning kivi seisits keset tuba laual, tagurpidi pööratud klaaskasti all. Ja kõik omakorda veel suurel metallplaadil.

Viipasin lõuaga. „Miks ta klaasi all on – et kiiritus välja ei ulatuks või?“

„Haa-haa... Ta paneb poolemeetrisest pliiseinast läbi nagu sääst, kui tahab. Ei, aga Stepking arvab, et ta muudab kaalu. Ega ma ei ütle, et ei muuda, ju ta raibe mängib õhuniiskusega. Vana lunaatik pani ta vaakumisse, et mõõta.“ Daniel tukus arvuti juurde. Selle ekraanil jooksid mingid graafikud.

„Raisk!“ Mees vajus istuma, suu lollilt päranzi. „Kurat, kuda ta raibe selle peale tul?“

Ajasin kaela õiel. „On midagi või?“

Vahtis ekraani ja küünitas siis käe pudeli järele. Aga see värises nii, et õlu läks ümber. „No ma ei tea... nagu ongi kergem kui enne...“

„Ja see tähendab, et...?“ uurisin ma.

„Vat seda tähendab, et... kuule, kepivend, ütle, kas asjade kaal saab muutuda, ah?“

Piidlesin kivi ja pakkusin: „No ei saa vist?“

Daniel luksatas. „Vale vastus! Mida Einstein tegi? Pani energia ja massi ühte valemisse – vot nii! – ja seda sa mees õppisid koolis. Kui see kaalumuutus mingi kuradi artefakt ei ole, siis on tast vahepeal tubli gramm kaduma läinud...“

„Gramm?“

„Ainult, jah? Oota, raisk, las ma mõtlen...“ Ta õngitses taskust telefoni ja arvutas. „Ühesõnaga – annihilatsioonist ei tea sa nagunii sittagi ja ma ei hakka seletama ka. Aga siit kivist on poole päevaga paras Hiroshima välja voolanud! Aga kuidas ja kuhu – ära minult küsi, raisk... Ja see kristallivõre energia unusta üldse ära, see on... sittagi ei ole, ühesõnaga...“

Astusin akna juurde. See oli just trellid saanud, auguservad ootasid alles krohvi. Akna taga laiutas pimedus, aga idas nagu uduselt kumas juba.

Miski ei klappinud. „Kuule, kui see kivi nii ohtlik on, kuidas teda siis minu kätte antakse?“

„Vot pole aimugi! Kui minu teha oleks, siis iga suvaline kepivend ei näpiks. Aga see kuradi vanamees on ju püha, teeb, mis tahab!“ Ta haaras vihaselt pudeli, rüüpas ja muutus natuke leplikumaks. „Aga kui ta hommikul sinu käest tuli, oli aktiivsem töesti. Vana seda tahabki.“

Kummardusin paksu klaasi kohale ja silmitsesin kivi rohetat pinda. Öösel ta nagu helendas – seda mõtleski või?

Äkki lõhestas ruumi vaikuse kime pinin.

„Raisk!“ Daniel võpatas end sirgu. „Sinu peale tegi või?“

Tõmbusin eemale. „Kust mina tean. Kiiritat või?“

Daniel kiikas arvuti poole. „Võid mürki võtta! Paneb, raisk, nagu jaksab, õnneks ülemistes!“

„Või nii...“

„Või nii ja või nii,“ ahvis mees mind järele. Ja tõmbus kaugemale. „Sul suva, jah?“

Aga see on ju absurd kuubis – kivikamakas genereerib, mida tahab!“

Püüdsin aupaklikuma ilme ette teha. Ehk räägib ära, mis teab.

Daniel jöllitas mind, silmad kissis. Ta oli prillikandja, aga need jäid välja lauale? Krimpsutas nina, kuukas lonksu ölut ja jätkas: „Röntgenis oled käinud – tead, et see on paras suur masin. Mobiilimaste ka tead. Need on kaks kiurguse allikat, aga on veel kümneid. Me peame iga kiurguse jaoks eraldi masina ehitama, aga see kivi paneb, mida tahab – ja ilma et tal mingi mehhanism sees oleks!“

„Aga kuidas see võimalik on?“ Sedapuhku ei pidanud ma enam imestust mängima.

„Pole õrna aimugi! Stepking, muide, arvab, et ta ei teegi, et laseb lihtsalt läbi.“

Kergitasin kulmu. „Millest läbi?“

„Vana arvab, et kivi on auk meie aegruumis, mille kaudu kuskilt kiurgust sisse tuleb.“

Ohkas. „Tead, ega see jutt mulle eriti kohale ei jõua...“

„Näen jah!“ Ta suu vajus leplikule muigele. „No ütleme nii, et istud soolaputkas – kuhu sinusugune nikumees muide tulekski toimetada! –, ühesõnaga, pimedas vaikses kambris. Ja siis tehakse ukseluuk lahti. Valgus paistab sisse, häaled kostavad. Kas auk hakkas valgust ja hääli tegema? Ei, selle kaudu said nad lihtsalt sisse, okei?“

„Ja kuhu see auk viib?“ urisin ma ettevaatlikult.

„Kuhu viib ja kuhu viib?“ Ta kaotas enesevalitsuse ja virutas mulle oma pehme arvutimehe rusikaga rindu. „Kuradi papagoi! Kust mina tean?“

Ma ei hakanud löögi eest ära astuma, katsusin lihtsalt vaadata, et ta ise mingile paraadidle otsa ei lendaks. „Katsu nüüd olla... No ma ei tea, sellepärast küsingi.“

„Aga ma olen kõigeteadja või?“ Raputas haiget saanud kätt, näis järsku väsinud ning vajus laua äärde istuma. „Vana loodab, et Diana arvutab selle kõik veel välja... Nii et jäta plika rahule. Mina olen ainult laborant... ega ta meile kivi igast trikist ka ei räägi!“

Katsusin meest suhtlemisvõimelisena hoida. „Kivi teeb mingeid trikke või?“

„Igatahes...“ Kobas käega ja leidis pudeli. „See on üks nõiavärk, ma pole sulle poolt ka rääkinud... Ja ei räägi ka, kuradi kepivend! Muide, Harryst pöruta palju tahad, aga Diana jäta rahule!“ Ning vajus uesti morniks.

„No mis ta siis teeb?“

„Igasugu asju. No me kiiritame teda ise ka, panime siin ühe masina kokku. Selle peale läheb ta vihaseks... Ja siis on sihuke tulesadu, et hoia perse eemale.“

Rohkem ma kahjuks teada ei saanud. Õlu tegi oma töö, mees pani äkki pea lauale ja hakkas norskama.

Avasin akna ja vaatasin merele. Suur oranž vanakuu kumas madalal silmapiiri kohal. Lained rullusid randa ja vaht säras majatulede valgel tükki aega, enne kui liiva imbus. Panin labori ukse vaiksest kinni ja läksin oma tappa.

* * *

„Kuule, Chris,“ Robin vaatas mind altkulmu. „Ma tahaks sult tegelikult ühte asja küsida...“

Seisin juba alumisel trepiotsal, ajakirjad ja veepudel kaenlas. Seinakell näitas kuus, minu tunnid istutud, valve üle antud ja mõtlesin Mary juurde minna.

Nõjatusin käsipuule. „No eks sa küsi.“

„Tead, see on sihuke natuke delikaatne asi... Sul viimasel ajal pole enam öiseid vahetusi. Enne ise tahtsid neid, et hea rahulik lugeda... Juhtus midagi või?“

Eks seda oli arvata. „Tead, küsi otse, mis sa keerutad!“ Keerasin veepudelil korgi ära ja võtsin lonksu. „Graafikut teeb nüüd Smith ja mitte Mary – kui sa sellele viitad!“

„Hmm... nii et sa ei ole ise palunud... mingil põhjusel?“

Vöttis muigama. „Ei. Aga põhjus oleks muidugi see, et olen öösel Mary juures?“

„Töega või?“ Robin piidles mind altkulmu. „Jutud liikusid jah. Aga ei, ma räägin muust. Vaata, olen nüüd paar ööd järjest istunud. Ja vahel on sihuke imelik tunne, et... kurat, kuidas seda öeldagi... Sa pole siin midagi kummalist märganud?“

„Valvelauas?“ Vajusin korvtooli. Millest ta rääkis?

„Tead, vahel on sihuke loll tunne...“ Ta torutas huuli ja viskas mulle uuriva pilgu. „Ühesõnaga, koridoris nagu käiks keegi ja... aga pole kedagi. Siis nagu köhiks ja nuuskaks...“

Mul vajus suu lahti.

„Kurat, võid mind ju lolliks pidada,“ jätkas ta mornilt. „Aga tead, vahel tundub, et siin kummitab.“ Ja jäi kingapaelu vahtima.

„Kummitab?“ Hingasin kergendatult. Hea, et talle Mary-asi ette ei jäänud.

„Kuule, ole nüüd ikka! Vana maja – võlvlaed, pikad koridorid... no võib-olla ku-

sagilt kajab midagi. Ja sina... oled ikka mees!“ Lajatasin Robinile sõbraliku matsu vastu õlga. Aga tema tuiutas kingi edasi. On ikka lugu – ise nagu pull ja kardab kahinaid!

„No ma ise ka mõtlesin...“ Ohkas ja tõstis lõpuks pilgu. „Aga kui te öösel Danieliga seal uues laboris käsite... pärast seda on juba üle piiri läinud.“

„Tohoh?“ Kergitasin kulme. „Kuule, mis tast üldse sai? Magas seal hommikuni või?“

„Tunni vast magas... no ma täpselt ei tea. Aga siis kuulsin karjumist ja ta pani jooksuga välja. Isegi uks jäi pärani.“

„Juhtus midagi või?“

„Kust mina tean?“ Ta laiutas käsi. „Laua oli täis oksendanud. Ja mingit kärsahaisu tuli... Ükskõik, lihtsalt pärast seda olen märganud, et seal... ühesõnaga... et link nagu käib vahel.“ Ja ohkas masendunult.

„Link käib?“ Vaatasin teda jahmunult.

„Nojah, mitu korda olen märganud. Keegi vajutab seestpoolt alla... nagu tahaks välja...“

Olin tükk aega vait. „Tahad öelda, et keegi on seal sees?“

Robin kehitas mornilt õlgu. „Tead ju mihuke valve seal nüüd on – liikumisandurid ja... Need peaks ju lärmi lööma. Aga ei midagi. Täna öösel link mitu korda käis, ja kui hommikul esimene kutt sisse läks, siis hoidsin end lähedale. Polnud seal kedagi... Vot sihuke lugu.“

Närvid läbi? Raputasin nõutult pead. „Ma ei oska muud arvata, kui et räägi Smithile ära. Saagu mis saab. Aga ma ütlen sulle väga omavahel – selle kiviga ei ole köik korras.“

Robin vaatas mind kahtlevalt. „Arvad – et räägiks tõesti ära või?“

„Tead, nad võib-olla väga ei imestagi.“

Mees krimpsutas suud. „No okei siis...“

Võtsin ajakirjad ja pudeli ning astusin uesti trepi poole.

„Chris! Tegelikult, ma mõtlesin, et räägin ühe asja veel... Ära seda tõsiselt võta, muidugi!“

„Jah?“

„Tead, mitu ööd olen pärast valvet sama und näinud. Ühesõnaga, unes on täpselt sama – link liigub. Lähen ukse juurde, teen lahti ja seal on kolm meest. Sihuksed tumedad, araablased või ma ei tea... kuradi verejanulised näod ees ja pikad noad käes. Ja küsivad sinu järele...“

„Ah nii?“ Katsusin muiata. „Aitäh hoiatamast!“

„Seda et... ega ma ei arvagi... Aga, tegelikult, tead, kus ma neid nägin? Mäletad, kui pundiga Punastes Palmides käisime – need, kes seal kõrvallauas istusid.“

Kehitasin õlgu ja astusin trepile. Aga näod tulid selgelt silme ette. Mulle mõjusid nad tookord ka millegipärast maru häirivalt.

Viisin asjad tuppa ja läksin Mary juurde. Sedapuhku päris kerge südamega. Robinile näiteks ei paistnud me eriti korda minevat. Äkki põengi liiga palju, kes keelab mul ülemuse jutul käia? No ja kui jään tsipa kauemaks – kurat, kelle asi! Kes see ikka lukus ukse taha näeb, et päris reglemendi järgi me suhted enam pole...

Uks läks lahti ja Mary riputas end mulle kaela. „Tere öhtust, kallis!“

No on lugu, täitsa nagu kodu juba.

Ta astus kapi juurde. „Teed tahad?“

„Kalla, kui on.“ Vötsin kingad ära, viskusin tagatoa voodisse ja vaatasin, kuidas ta kandikuga askeldas. Sama naine mis ikka ja samas nagu polnud ka. Jube hea nägi välja. Uskumatu – meie Harrys?

„Tegin natuke salatit ka.“

„Aitäh, väga hea...“ Haarasin kandiku sülle ja otsustasin siis valveasja selgeks teha. „Kuule, Robin just küsis, et miks mul öövalveid pole. Sina ei tee ju enam graafikut?“

Ta istus voodiäärele. „Võib-olla me peaks rääkima jah... Graafikut teeb Smith, aga kogu selle asja taga on tegelikult Stepking.“

Kergitasin kulmu. „Selle – mille?“

„Sa ju mõtled, et kuidas meid lastakse niiviisi koos elada? Ilma et küsitaks...“

Muidugi. Aga kõik sobis, ise polnud põhjust urgitseda.

„Kivi pärast muidugi.“ Ta ohkas ja vaatas maha. „Sellepärist nad lasevadki. Kivile mõjub see hästi, kui ta meie lähedral on, siis, kui me... armastame.“

Jätsin mälumise katki. „Ta pidi nagu ergastuma või midagi – Daniel mainis ka...“

„Jah.“

„Aga kas nad teistega pole proovinud? No mingi paariga, ma mõtlen.“

„On ikka. Aga ei mõju. Stepking arvab, et sul tekkis temaga kontakt – kui ära töid. Ta tahtis, et sa täna ta jälle siia tooksid!“ Mary silmad läikisid ootusrikkalt. „Kui ta on meie juures olnud, siis nad saavad mingeid andmeid pärast. Huvitavaid tulemusi või... Ma ei tea täpselt, ausõna.“

„Või nii.“ Vangutasin pead ja panin salatitaldriku öökapile. Ja imestasin, miks see mind nii ükskõikseks jätab. Inimene harjub kõigega ja mina juba kiviga? Ja läksin siis ning kärutasin ta uuesti kohale.

Öhtul ei juhtunud midagi, aga kesköl ärkasin üles. Kuu piilus kardinate vahelt ning kallas seina ääres seisva rataslaua sinaka helgiga üle. Ja äkki imbus minusse veider tunne, et see kõik kordub igal ööl. Kunagi kogetud veider kahe mineviku tunne.

Lükkasin lina kõrvale ning astusin üle jaheda kivipõrandat. Kuuvalgus helkis meteoriidi kumeral küljel. Ja võpatasin – ei, pagan, kivi ise helendas! Sädelused hüplesid seal nagu pisikesed välgud. Süttisid ja kustusid. Ja siis tundsin, kuidas mingi võbelus särises üle selja nagu elektrivool.

Voodi nagises ja Mary tõstis pea. „Kallis... mis sa uurid?“

„Ah niisama...“ Aga kui voodi tagasi läksin, siis ütlesin selle ikka välja. „Tead, jube veider tunne tekkis korraks. *Déjà vu* või kuidas see oligi... Et ta on igal öösel siin.“

Mary puges mulle sügavamale kaissu ja lasi silmad kinni. „No aga ongi ju...“ pomises ta õnneliku häältega ja juba läbi une.

„Kuidas on?“

„Tuuaksegi ju,“ sosistas naine ja hakkas nohisema.

Aitab. Raputasin teda ettevaatlikult õlast. „Mary... mis mõttet tuuakse? Kes toob?“

„No see hall... Käruga...“

„Mary, ärka! Mis jutt see on – keegi käib öösel toas?“ See oli juba kurat teab mis. Ta nägi siin enda arvates kedagi võõrast?

„Nojah... Ja siis tulevad need unenäod... ilusad...“

„Palun räägi selgelt! Öösel tuuakse kivi ja sa näed ilusauid unesid?“

Tegi silmad lõpuks lahti. „No aga need ei ole ju tavalised uned... Sa ise oled ju ka seal? Ühekorra ju olime koos – seal mägedes...“

Jumala ratsionaalne naine – ja nüüd selline jutt? Kurat, see kivi on ohtlik! Mary tundus äkki nagu narkomaan, kes tahab põgeneda oma unede reaalsusse.

„Mary, see kivi teeb sinuga midagi!“ Alateadlikult tasandasin häält. Ja tabasin end mõttelt, et ega ma ise ka normaalne ole – räägin nii, et kivi ei kuuleks! „See ei ole normaalne!“

„Aga mis see normaalne üldse on...“ Justkui palus juba. „Nad ei tee ju halba.“

Panin seinalambi põlema. „Aga äkki teevad? Möjuvad ajule või... tulevikus näiteks? Sa räägid ju vahel Stepkingiga – mis see kivi üldse on?“

Mary ajas end käte najale. Sai aru, et ega ma tal magada lase. „Keegi ei tea... Seda nad ju uurivadki. Näed ju, palju uusi inimesi on.“ Sirutas käe ja võttis ööka-pilt veeblaasi.

„Seda vähem saan ma aru, et meid selle juurde lastakse!“ ei jäänud ma rahule.

Ta ohkas. „Vaata, kivi oli algul aktiivne... mingit kiirgust tegi... no ja selles oli vist mingi info ka? Aga ajapikkü jäi vaiksemaks ja lõpuks polnudki enam vist midagi. Siis said sina kiviga koridoris juhuslikult kokku ja ta hakkas uesti tööle.“

Seedisin seda juttu natuke aega. „Aga Diana talle ei möju? Tema oli ju kaasas mul.“

„Ei, Stepking proovis, lasi Dianal olla kellegagi.“ Mary hääl värahtas. „Ma ei tea kusmaani... Aga kas sa tahaksid ise proovida... temaga?“

Sain aru, mida ta mõtles. „Ei... Ma armastan ju sind!“

Mary võpatas, vaatas mulle otsa ja siis läks asi täiesti nässu. Ma paiskusin voodist üles, nagu oleks selle all pomm lõhkenud, lõikusin läbi lae ja keerlesin maailmaruumis. Suures mustas tühjuses, kus ei olnud midagi, isegi mitte ülemist ega alumist poolt. Äkki nägin kaugel Maad, sinist planeeti. Siis see kadus ja ma olin õrnas rohekas valguses kumavate seinte keskel.

„Nonii, vana padakonn, pane juba veinid valmis!“ kõlas äkki kusagil lähedal Pierre'i rõõmus bassihääl. „Chris töi mulle esimese punni ära.“

Ja siis imbus teadvusse mõte – see oli vist esimene kord elus, kui ütlesin naisele, et armastan teda? Aga maganud olin... kurat, töesti ei tea.

Nüüd muutus ümbrus taas ja ma olin järsku üks suures ümaras saalis, mille tagaservas paistis metallist käsipuu. Piilusin ringi ja lõpuks astusin selleni. Peenikese toru taga haigutas sügavik. Tohutu korrusmaja? Korruseid oli sadu, ilmselt tuhandeid, vertikaalne šaht ulatus nii ülal kui all lõpmatusse.

„Noh, semu, ole tänatud! Mõtlesin, et teen sulle sel puhul ühe ölle välja.“ Käsipuu kõrval seisid beežis seemisnahkses ülikonnas Pierre, kaks õllekannu käes. Kurat, nagu tühjusest ilmus!

„Mille eest?“ Piidlesin ringi. Mis toimub, kuidas ma siia sattusin?

„Noh, need ilusad sõnad muidugi, vanapoiss!“ Ja ulatas mulle kannu. „Mina mängin Mary peale ja Raana Dianale. Veame tulemuste peale kihla tavaliselt.“

„Mis tulemuste?“

„Noh, sõltuvalt katsest – aga praegu, et kumma sa valid.“ Pilgutas silma. „Ja ära nüüd liiga pärima ka kuku. Katse alles käib – võime veel tulemusi mõjutada, eks?“

„Ah või tema kardab tulemusi mõjutada!“ kostis eemalt ähkivat häält.

Pöörasin rapsakuga ringi. Piki rohelisse seina tekkinud laia koridori lääpas lähemale Raana. Kulunudhallis Brüsseli ametniku ülikonnas. Ja vedas suurt reisikohvrit sabas. „Aga kes kustutaja põhja keeras?“ Ta räntsatas hingeldades meie kõrvale käsipuule. „Koolituselt tulen, kuradi kaua pidasid kinni.“ Pöördus siis Pierre'i poole ja kukkus sõimama. „Kogemata, jah? Seda räägi oma soomustega vanaemale! Ja mis uned sa Mary programmi oled lükhanud? Seda nimetatakse andmete saamiseks subjekti mõjutamata, jah? Sa kuradi lõpustega poisiklutt, ma lasen su eksamitulemused praegu ära tühistada!“

„Noojah... noojah.“ pomises Pierre vabandavalt. „Sõrm vääratas. Ikkagi suure mestri vastu mängin. Võiksite käigu ette anda, teie suuremeelsus!“

Raana raputas nöordinult pead, võttis rinnataskust taskurätiku ja tupsutas laupa.

Ma ei suutnud suud pidada. „Uned?“ See sõna näis äkki oluline, ta hõljas mu ees lausa silmaga nähtavalta.

Raana pilgutas silma, aga ei lausunud sõnagi. Kaks korda hakkasin küsimä, aga tema pani iga kord sõrme suule. Ja nii seisime kolmekesi nikeldatud torudest korusepiirde ääres. Äkki kuulsin vilinat. Midagi hõbedast ja musta lahvatase mööda. Korraks lõi õhu lainetama ja siis oli kõik nagu enne.

„Polnud meie?“ Pierre vaatas küsivalt sõbra poole.

„Mkmm,“ raputas konnanägu pead. „Järgmine.“ Ja hõikas siis tühjusse: „Loretta, anna ölut!“

Nüüd hakkas šahtis uesti undama ja meie kõrvale sööstis helendav kera. Uksed avanesid nagu liftil ja ma nägin veidrat olendit – nagu konna ja sisaliku ristsugutis, naiseriided seljas ja nägu mukitud. Ulatas Raanale kannu, naeratas magusalt ja kera sähvatas minema.

„Terviseks!“ Raana tööstis kannu minu poole.

Võtsin lonksu ja piilusin tühjusse. Kera oli kadunud. Nüüd märkasim, et šahti servas jookseb tuletörjeredel, mille juurde pääseb käsipuu oleva kitsa augu kaudu. Redel ulatus all ja ülal lõpmatusse. Ja ei mingit julgestust. Kuidas sai arhitekt millegi sellise peale tulla?

„Kas siin trepp polegi? Ja kus me üldse oleme?“

Pierre'i nägu säras vaikses põnevuses. „Aga sa mõtle!“

Punnitasin, aga mõtetel oli justkui kork ees. Siis lõpuks lendas see ära ja äkki teadsin – kõik sai olla vaid uni! „Kas ma näen und?“ Surusin käega toru ja see painduski – nagu kumm!

Pierre möiratas naerma. „Muidugi!“

Naer lõi seinad vabisema, ruum vajus pehmeks ja plastiliseks ning siis olin tagasi Mary voodis. Naine magas mu kõrval ja kella helendavad numbrid öökapil näitasid, et mitu tundi on möödas. Tõmbasin ettevaatlikult käe ta kaela alt ning jäin lakke põrnitsema.

Poole tunni pärast jäin lõpuks uesti magama. Ja leidsin end samast kohast, ainult et mehi polnud. Kuna mäletasin, et kõik on uni, siis ronisin redelile ja laskusin korrusevõrra allapoole. Uned olid kivi juures nii eredaks ja elusaks muutunud, et neist sai juba omaette reaalsus...

All oli samasugune ümar ruum ja sellest algasid rohekalt helendavad koridorid.

Äkki raksatasid lasud. Viskusin maha ja nägin, kuidas vasksed pöörlevad kuulid üle pea lendavad. Justkui aegluubis. Siis märkasim kolme tömmut meest. Nad töötsid relvad – venelaste AK-74 – ja tulistasid. Hüppasin püstsi, pöiklesin aeglaselt venivate kuulide eest kõrvale, tormasin redeli juurde tagasi, libastusin ja kukkusin... Mary voodisse.

„Mis juhtus?“ Ta hääl kõlas ehmunult. „Keegi tulistas!“

„Ei, see oli unes...“ rahustasin ma teda.

Seinalamp pôles. Küünitusin lülitini ja nägin padjal krohvitükke. Ning voodi kohal seinal, krohvi alt välja ilmunud kivil, paistsid sügavad kriimud.

Edasi läks kõik ilma plaanita. Miski minus viskas mu voodist välja, tömbasin Mary ka enda juurde põrandale ja haarasin öökapilt kabuuri.

Kas kuulid tulid eestost või aknast? Klaasid paistsid terved. Piilusin voodi tagant eestuppa. Nähtavas sektoris polnud kedagi. Keda nad sihtisid – ja miks pihta ei saanud?

Eestuba oli hääletu. Ükskõik kes seal on, kohe, kui liikumist näen, annan tuld! Aga vaikus venis. Mingu või terve öö, ise ma kuuli ette ei roni, ootame siis pealegi...

Kummardusin naise poole ja sosistasin: „Lasen lambi puruks, siis on siia ras-kem sihtida. Ehk kuuleb keegi pauku ka... ma imestan, et siiani ei kuulnud... Pak-sud kiviseinad, ei saa vist aru, kus tulistati. Ehk nüüd saavad.“

Hindasin kuuli teed, katsusin rikošette ära arvata ja sain äkki aru, et eestost tulnud kuulid poleks saanud seinal olevaid jälgi jäätta. Vaatasin ja vaatasin ja lõ-puks oli asi selge: meid tulistati kas küljeseinast... või selle ees seisvalt rohelise meteoriidiga rataslaualt.

* * *

„Mis me nüüd teeme?“ Mary istus voodis, tekk ümber keha tömmatud ja vaatas mind ahastavate lapsesilmadega.

Ajasin end põrandalt üles. Olin kogu toa käpuli läbi otsinud. Uskumatu – gra-niidil siras kolm kriimu, põrandal ja voodis oli krohvipuru, aga kuule polnudki. Rikošette ka mitte. Ja eestoa välisuks seislus lukus, kett ees.

„Ma ei tea...“ ohkas in ma. Absurd. Äkki ei lastudki – Smithi mehed peaks ju ka ammu kohal olema? Aga jäljed seinas ju on... Tömbasin püksid jalga. Kivi veidrusid olid saavutanud eluohtliku taseme. „Ma lähen räägin Smithiga.“

„Oota...“ Mary tõstis silmad. „Mõtleme. Äkki meile lihtsalt tundus? Kuule ju pole. Äkki see polegi ohtlik? Ja lükkame niikauaks kapi seina ette, kuni selgub – et koristaja ei näeks?“

„Tõsiselt või?“ Mul vajus suu lahti. „Sa mõtled, et ei räägigi?“

„Sina pead mulle ette kandma. Võid kirjutamata jäätta, olin juures. Ja küll ma edasi ütlen, kui vaja...“ Hääl kõlas ebakindlalt, aga näöst paistis veider veendumus. Ta tömbas hommikumantli ümber ja läks eesruumi – selle olin ka muidugi juba

samm-sammult üle vaadanud – ning hakkas teed keetma. Mida see kivi temaga tegi? Ta oli nōus kõike salgama, et aga kivi siia jääks?

Vesi hakkas pahisema. Sirutasin end voodis. Olgu, Mary on ülemus, otsustagu ise. Aga käed værisesid. Minu pihta oli tulistatud küll, aga mitte iial unenägu või kivil! Aga kui me ei ütle – ja järgmine kord saame pihta... Nojah, aga kuule ju pole – millega me pihta saame?

„Nōus, et see on ebanormaalne...“ Mary tuli, tassid käes, ja istus voodiservale.
„Aga kui me seda esialgu enda teada hoiame, siis lihtsalt ...“

„Või enda teada?“ Sõnad mõjusid mulle nagu uued kuulipaugud. Sest neid ütles keegi, keda siin polnudki! Raana hääl?

Mul oli püstol jälle peos, aga sihtida polnud kedagi.

Järgmisena tajusin veidrat metallilõhna ning siis juhtus kiviga sama mis Pu-nastes Palmides. Tookord vaatasin laes pörlevat diskokera, nüüd oli see kivi ise. Helendaval pinnal loid vilkuma tulukedes ja küljel avanes väike luuk.

„Hei, maalased!“ Luugi vahel kõõlus pisike roheliseks võõbatud nägu. „Andromeeda Komisjoni uurimislaev Aurora palub luba maanduda!“

Nägin silmanurgast, kuidas Mary lõug væriseb nagu vappekülas.

Võtsin naisel käest ja sosistasin. „Ära karda, ma olen seda varem ka näinud. Need on Pierre ja Raimond, konverentsi lõpuõhtult!“

„Just!“ Pisike nägu noogutas röömsalt. „Proua Harrys, ärge muretsege, meid pole vaja üldse tösiselt võtta. Oleme hallutsinatsioonid, teie enda aju vingerpussid!“ Ja itsitas ülemeelikult.

„Noh, tohib siis maanduda või?“ Pierre'i väike kollane nägu pressis end ka luugini.

„Mida te tahate?“ Mary suutis suu lahti teha, aga ega see mingi mõistlik hääl polnud.

„Maanduda, pai proua!“

Naine neelatas. „Maanduge siis... jumala pärast...“

„Vot see on mõistlik jutt!“ Tuled kivil kustusid, väike roheline mehike hüppas luugist välja ja lõi käe kõrva äärde. „Lubage ette kanda, proua ülemus, tehnikud Raana ja Peska saabusid sündmuskhale.“ Ja jäi kivi kõrvale valveseisangusse. Hetk hiljem vupsas välja teine pöialpoiss.

„Noh, läks sõjaks, Chris?“ Pisike kostümeeritud Pierre uuris mind pika pilguga. „Ei ole vaja igasse mälestusse ronida, mis? Sa ei kujuta ette poiss, mis su peas kõik on...“

Mary tõmbas teki kurguni. „Mida te tahate... jumala pärast...“

Nüüd võttis Raana juhimise üle. „Arvate, et Stepking on loll? Ise veel luure-koolis käinud, ai-ai-ai... Kas teie laenutaks kivi ilma lutikateta välja? Need köma-kad on lindis.“

Mary jöllitas kahte tegelast. „Jumal küll, miks te nii väikesed olete...“

Raana laiutas käsi. „Peame prouale tuttavama kuju võtma, Pierre. Muidu asjani ei jõuagi.“

Mehikesed võtsid käest kinni, hüppasid üle laua serva ja kasvasid õhus hetkega suureks. Nii et põrandale maandudes seisid meie ees juba kaks tuttavat kuju. Raana naksutas sõrmi, tühjusest ilmus kaks punase sametiga kaetud kõrget tooli ning mehed räntsatasid istuma.

Mary vajus kössi. „Te siis oletegi... tulnukad?“

Pierre turtsatas. „Noh, see on üks võimalus – aga hallutsinatsioonide teema pole ju ka veel maas?“ Ja pöördus kaaslase poole: „Nad pole eriti kiired taipama, mis, Raana?“

„Ärgem olgem kriitilised!“ Roheline lõust kummardas viisakalt Mary poole. „Õed ja vennad mõistuses on lihtsalt pisut aeglased. Aga kohe, kui saavad asjadele nimed pandud, on kõik korras. Muidugi oleme tulnukad, tavalised tulnukad, ärge laske end üldse segada!“

„Olgu.“ Pierre astus rataslaua juurde. „Aitab jutust. Teeme ära?“

Ajasin kaela öieli. „Mida te teete?“

„Likvideerime sinu tekitatud probleemi, kulla semu! Sul ju veel soov üleval – noh, kui lasid meil Punastes Palmides natuke moonavaru täiendada? Ja kuna proua tahab jälgi kõrvaldada, siis mõtlesime, et astume läbi, ajame asjad jonks ja oleme tasa.“ Seda öelnud, tömbas ta põuest tuttava kannu, suunas korraks lauale ja vajus oma hiiglasekehaga uuesti tugitooli. Vana mööblitükk raksatas ja lasi polstri vahelt pahvaka tolmu.

„Pierre!“ aietas Raana. „See on originaal, kuueteistkümnnes sajand – ära ometi lõhu!“

Mary jöllitas kivi. „Mida te tegite... sellega?“ Ta hääl kriksus imelikult.

„Nullisin lutikad ära muidugi,“ muheles Pierre. „Teiesuguse ettevalmistusega inimene peab ometi taipama, et see laud kubiseb igasugu registaatoritest!“

Aga Raana vaatas endale murelikult põue. „Nüüd on nii, poiss, et silu sein ka ära ja kaome. Ega proua palju rohkem välja kannata...“

Pierre noogutas, astus seinani ja tömbas sealt käega üle. Tuba mööda laialti veudelev krohv hüppas õhku ja lendas oma kohale nagu tagurpidi lastavas videos.

Seejärel tõstis konn Raana tähtsalt käe ja nipsutas pikki rohelisi sõrmi. Toas tõusis tuul, see haaras külalised, surus nad väikseks kokku ja hetk hiljem kadusid kaks uduseks muutunud kuju luugi kaudu kivisse nagu kraanikausi auku.

Vaatasime Maryga teineteisele otsa. Siis vajus ta voodile külili ja puhkes vapudes nutma. Iga kord, kui katsusin rääkida, läks asi hullemaks, ta hakkas hüstee-

riliselt värisema ja tõmbus kerra. Nii et olin siis lihtsalt vait. Magama jäime alles vastu hommikut.

* * *

Ärkasin meeleteitliku kilina peale. Minu poole sõitis kella täristades vanaaegne tramm – mina aga vedolesin mingis võõras linnas rööbastel ja ei saanud liigutada. Siis suutsin silmad lõpuks lahti lüüa ja taipasin, et olen Mary voodis, käsi on surnud ja lärm on äratuskell.

Tõmbasin käe ta kaela alt ära. Kardinate vahelt piilus päike ja selle kiirtes helkis metallist rataslaud.

Pöörasin pilgu seinale peatsis. Krohv oli sile, ei mingeid kuuliauke.

Mary jälgis mu silmi. „Palun ära ütle, et see oli tösi...“

„Ma ei tea,“ ohkasin ma. „Aga midagi ju juhtus – me mõlemad mäletame...“

Naine tõusis voodist, keeras hommikumantli ümber ning lükkas kardinad eest. Valgusemeri valgus tappa. „Aga äkki meile söödeti midagi sisse? Pluss kivi mõju?“

Inimesed ei näe ju samu hallutsinatsioone?

„Ükskõik mis see oli, aga materiaalset jälgje ta ei jätnud. Järelikult oli see meie ettekujutus.“ Ja hakkas otsustaval ilmel riide panema.

Aga mina märkasin äkki, et ruumi nurka nihkunud päikesekiir lõi midagi sillerdama.

„Mary, palun keeda üks tee! Pea tuikab kogu sellest värgist...“ No ei tulnud hetkega paremat ideed.

Ta ohkas ja noogutas. „Ei imesta...“ Ning astus eestuppa.

Aga ma ei tatnudki teed. Tilkagi poleks alla läinud praegu. Tahtsin lihtsalt, et ta ära läheks. Ja siis hüppasin püsti ning korjasin nad värisevasse pihku. Kolm lömmis kuuli. Miski minus ütles, et Mary poleks nende nägemist välja kannatanud.

* * *

„Kuaa see liivatorm ometi kestab?“ John Whitemill trummeldas sõrmedega vastu paksu klaasi ning vaatas klaasakna taga keerlevat ühtlast hallikaskollast udu.

„Nad ei tea...“ Henry Leclerc krimpsutas nägu. „Ma räägin nõukoguga. Neil on kindlasti mingeid uusi ideid.“

„Hästi.“ John noogutas. „Aga mina lähen viskan korraks siruli.“

Nii ta tegigi, aga paraku ei saanud puhkusest asja. Just siis, kui väsinud silmad kinni vajusid, lõi häiresüsteem undama.

Kui John koosolekuruumi jõudis, oli saal juba rahvast täis.

„Meil on ebameeldivaid uudiseid!“ Daiko Akida nägi, et ülemus saabus, ja ajas end püsti. „Härra Leclerc püüdis just nõukoguga rääkida ja selgus, et meil pole välismaailmaga sidet...“

Ruumis puhkes närviline sumin.

„Ma palun hetkeks vaikust!“ Daiko tõstis käed. „Ühesõnaga – seadmed on korras, kuid ei tööta meile...“

Kaugemale ta ei jõudnud.

„Braavo!“ Henry mökitas naerda. „Geniaalne väljend – korras, aga ei tööta!“

„Saan teie pettumusest aru...“ punastas Daiko ja kiikas tehnikute töoruumi ukse poole. „See on midagi täiesti uut. Parem, kui sideülem ise räägib – ta proovib praegu olukorrast aru saada... Dora, kas sa kutsuksid nüüd Luci?“

Minuti pärast seisid Luc Gerard, siilisoenguga viiekümnendates aastates itaallane, laua juures. Ja teatas mornilt, et isegi armee erivarustus ei suuda välismaailmaga sidet luua.

„Kurat, no siis on riistad katki, eks?“ katkestas Henry pahane hääl mehe ülevaate.

„Vaadake, mitte päris...“ Sideülem laiutas käsi. „Ühest hoonest teise saame rääkida. Aga mõnesaja meetri kaugusel baasist näivid raadiosignaalid nagu liiva sumbuvat, jäavad järjest vaiksemaks ja hääbuvad lõpuks täiesti...“

„Sellega piisab.“ Kindral Hamiltoni hääl oli vaikne, aga metalliselt kindel. „Keh-testan eriolukorra! Igasugune edaspidine suhtlus...“

„Härra kindral, teie eriolukordadest ei ole mingit kasu...“ Dolores vaatas kindralit nukral pilgul. „Meil, inimestel, pole õrnematki aimu, kuidas raadiosignaale peatada. Kui nemad on sellega seotud ...“ ta viitas pöidlaga sinna, kus liivatormis pidi seisma laev „...siis suudavad nad asju, mille kohta meil puudub isegi füüsikaline teooria. Mõte nendega sõda pidada on naeruväärne.“

Saali sigines vaikus, mille katkestas lõpuks kindrali pahane mühatuse. „Nii et teie arvates peame lihtsalt alla andma?“

„Alla andma – kellele? Ei, peame lihtsalt uurimist jätkama. Aga ilma nende fanfaarideta. Häired ja muu selline.“

„Kiidan, Dora!“ Henry tõstis ironiliselt pöidla. „Ainult et kuidas – meil pole ju Keskkusega sidet! Neil peaks plaan valmis olema nüüd...“

Uus vaikus võttis maad.

„Järelikult tuleb ise otsustada.“ John pöördus Henry poole. „Ja millised on ettepanekud, härra nõukogu täievoliline esindaja?“

„Sul hea küsida...“ Henry turtsatas pahaselt, avas portfelli ja koukis välja heleda kirjamapi, millest ilmus välja kõigile juba tuttav kaust.

„Dora... Äkki on sul endal mõtteid?“ Peasekretär vaatas julgustavalt naise poole.

„Minul?“ köhatas naine arglikult. „Tegelikult... arutasime Daikoga siin tõesti ühte asja. Et ehk võiks saadikute profili laiendada?“

„Profiili?“ Henry pani kausta valvsal ilmel körvale. „Mis mõttes?“

„Äkki võiksime oma hoiakut muuta?“ võttis Daiko selgitamise üle. Vajutas arvutiekraani alla ja saatis pilgu üle laua. „Alguses ootasime mingit kohtumist – eks? – ja valisime nii-öelda kõige esinduslikumad saadikud. Aga kõik läks teisiti ja meil pole siiani aimu, mis laevas on. Näib lihtsalt, et meie planeedile on tekkinud üks koht, üks ruumiosa, kus inimesed näevad erinevaid asju.“ Ta vaikis hetkeks ja silmitses saali. „Äkki otseeses mõttes kohtumist ei tulegi? Ainuke, mida teha saame, on laeva küllastada ja uurida... Ehk teeks seda siis laiemast perspektiivist? Saatsime sinna kolm väga haritud ja põhjaliku ettevalmistusega inimest. Aga huvitav, mida kogeks laevas ilma igaüguse eelinfota inimene, kes ei teakski, kuhu satub?“

Kindral kargas püsti. „Mida kuradit? Te mõtlete – mingi suvaline tüüp?“

„No mitte päris suvaline...“ Daiko kohmetus, aga jätkas. „Ütleme, et keegi, kel on kogemust võõras ja vaenulikus ümbruses toimetulemisega. Näiteks mõni sõjaväelane...“

„Hmm?“ Henry kortsutas kulmu. „Aga kui ta seal mingi käki kokku keerab?“

„See oli kõigest idee...“ Daiko vajus istuma. „Kuigi mulle tundub, et laev suudab end vajadusel kaitsta – kasutab barjääre ja uinutab inimesi magama.“

John sügas kukalt. „Töepoolest! Käed rüpes istuda ei maksa, jumal teab, kauaks ta üldse siia jäääb. Küsida ka ei saa, mida nõukogu arvab. Nii, et kui sul, Henry, pole paremaid ideid, siis, härra kindral,“ ja ta pöördus Hamiltoni poole, „peame vist oma pilgud teie poole pöörama!“

Hamilton ajas end sirgu. „Arvate? Mina olen valmis. Aga räägiti, et sissemineja ei tohiks laevast midagi teada. Nii et formaalselt võttes...“

„Vabandust, kindral...“ Henry näol mängles üleolev muie. „John pidas muidugi silmas kedagi teie meestest, mitte teid ennast.“

„Nojah... aga siin on ju kõik ette valmistatud...“ Kindral vajus istuma ja lasi pea kätele. Aga rapsas siis end äkki uuesti sirgu. „Teate mis – siin üsna lähedal on paar sobilikku meest! Üldse mitte selle operatsiooniga seotud. Kohe saadan masina välja!“

* * *

Christian Thoresson ärkas hilja. Vaba päev ju. Plöksas teleka käima, lülitas kiirkeetja sisse ja viskus tagasi voodisse. Ning jäi uniselt mõtisklema, mida päevaga teha. Mis seal ikka – õhtul Ernandosse? Aga enne läheks äkki sukelduma? Meri sillerdas kutsuvalt läbi lahtise akna.

Uksel kõlas ettevaatlik koputus. Christian vedas kulmu kipra. Kes see veel on?

Lasin tahvelraamatu alla. Mary oli majas ringkäigul ning mina veedesin toas – täpselt nagu raamatus kirjas – ja lugesin hommikul meiliga tulnud romaanijuppi. Nüüd figureeris selles juba Christian Thoresson! Kurat, no kellele ma nii korda läksin – ikka Diana või? Aga miks ta omaks ei võta, salatsemine polnud üldse tema stil.

Tõmbasin öökapi sahtli lahti. Lömmis kuulid veeresid körinal tahapooke, öösel kogetu polnud halb uni. Äkki saatis faile toosama Raana? Elab seal kivis koos oma kalast kamraadiga – ja kivi ongi tulnukate laev? Ei, kurat, Stepkingi punt oli seda ju iga nurga alt uurinud – tavaline meteoriit, ütles Mary! Aga kas tavaline kivi tulistab?

Ajasin end ohates püsti ja panin tee tõmbama. Hulluks ajas kogu see asi! Olgu, loen edasi, ehk saab midagi selgemaks...

Ukse taga seisus Robin, Christiani paarimees.

„Sorry, vana. Ma tean, et sul on vaba päev, aga Hamilton tuli!“

„Hamilton?“ Christian ajas silmad suureks.

„Nojah, jõudis just haiglabussiga. Tead, sellisega, mille tagaosa lahti käib.“

„Ja mis see kõik minusse puutub?“

„No sinu järele küsis.“ Üle Robini näo lendas kadedusevirve. Ta ei astunud sõjaväkke mitte selleks, et hotelli valvelauas konutada. Ja kui nüüd tundus, et õhus on seikluse hõngu – aga ega Hamilton muidu ise kohale torma –, küsitakse hoopis seda vana rootslast!

„Minu pärast tuli?“ Christian tõmbas püksid kiiresti jalga ning kaevas kapis puhta särgi järele. „Mis ta tahab?“

Robin laiutas käsi. „Pole aimugi. Eks ta ise räägib!“

Minuti pärast olid mehed all. Kindral istus vestibüüli tugitoolis ja tõmbas närviliselt suitsu.

„Ahaa, Thoresson!“ Hamilton hüppas püsti ja astus, käsi tertituseks ees, üle vestibüüli läikiva kivipõrandat. „Pole ammu näinud! Kuidas siis läheb?“

„Väga hästi, härra kindral!“ Chris lõi kannad kokku.

„Nii-nii, see on hea... Aga tead, ma teen praegu lühidalt ja ilma tseremooniata. Meil on kiiresti ühte kogemustega meest vaja. Oled valmis?“

„Just nii!“ Christian katsus reipa näo ette manada. Hamiltonile ei saanudki teisiti vastata. Aga tusane toon lõi läbi – miks nad näiteks Robinit ei võta? Jälle mingi kuradi kiiratav kivi või?

Lasin raamatu alla. Oot-oot – mis kivi? Kivi oli ju tegelikkus ja romaanis räägiti siiani vaid kosmoselaevast? Tähendab – autor on kõige hotellis toimuvaga ikkagi tihedalt seotud?

Kindral litsus koni tuhatoosi ja vaatas kella. „Suurepärane! Mis seal ikka, sõidame!“

Christian ohkas ja vaatas unistavalts läbi akna paistvat valget autot. „Nojah... Ma lähen siis toon mõned riided ja hambaharja. Relvad võtan ka, jah?“

„Ära muretse, kõik vajalik on olemas!“

Mõne minuti pärast keeras suur kollakasbeež masin asfaltteele. Christian räntsatas tooli – bussi eesosas oli paar tavalist istet ka – ja jäi mornilt välja vahtima.

Hamilton ei lasknud end seersandi tusatujust segada. Ta õngitses toolide vahelt kilesse pakitud pambu. „Kaitseülikond. Proovi selga!“

Christian tundis, kuidas miski sees kokku vajub. Selge, Robin on liiga noor... Keemia? Radioaktiivsus? Ikka parem juba keskealine mees katlassesse saata – kui tüsistusi tekib, siis need saab aastate kaela ajada. Neljakümnesel pole vähk imeasi.

„Mis seal siis on? Tuumajäätmed? Keemiarelv?“

Hamilton vaatas meest mõistva pilguga ja vajus kõrvalistmele. „Tead, vanapoiss, võin ausõna anda, et seal pole midagi niisugust, mida sa praegu kardad!“

„Aga see ürp?“ Ta ei katsunudki tusasust varjata. „Ja miks nooremad ei sobinud?“

Kindral jälgis, kuidas mereäärsed palmisalud akna tagant mööda libisesid, ja ohkas lõpuks raskelt. „Tead, sind ma lihtsalt tunnen... Saad kõik teada, ent natuke hiljem. Aga nüüd pead selle ülikonna ikkagi ära proovima!“

Christian töoris ja põrkas küljega vastu akent. Pigem paigalseismise jaoks ehitatud haiglabuss kihutas augulise tee jaoks selgelt liiga kiiresti. Varsti oli ülikond siiski seljas. Kergest venivast kangast riuetus sobis nagu valatud. Kõige otsa käis kerakujuline läbipaistev kiiver.

„Sobib,“ tähendas kindral rahulolevalt. „Las jäääb kohe selga. Ja vaata, nüüd on nii, et pead katsuma natuke magada!“ Ta viipas bussi tagaosas seisva operatsioonilaua poole. „Tõmbame su rihmadega kinni ja magad nagu kodus!“

Christian võttis klivri peast. See käis magnetitega õlgadest välja kasvava rõngaga külge. Ja kortsutas pahaselt kulmu: „Mis magada, hommik alles...“

„Täna võib kaua minna.“ Mees ohkas. „Nii et, tegelikult... pead ikkagi katsuma. Kui muidu und ei tule, siis siin on tablet!“ Vastust ootamata õngitses ta taskust purgi, hüpitas seal välja pikliku valge tablet ja ulatas kombinesoonis mehele.

„Nojah.“ Christian põrnitses tablette kahtlustaval. Aga neelas ikka alla ja astus siis bussi seinast kinni hoides operatsioonilauani ning ronis pruunist kunstnahast alusele.

„Väga hea! Aga tead, kiivri paneme tagasi. Pead sellega harjuma. Õhufiltrid on tal muide super, ära muretse, umbseks ei kisu.“

Veerand tundi hiljem Christian Thoresson juba magas.

Kui mees ükskord uuesti silmad avas, siis seisis buss paigal ja oli tühi. Ta tegi üle keha tõmmatud rihma lahti ja ajas end püsti. Pilk aknasse ei selgitanud midagi; välısed päikesekatted olid all ja läbi kitsa prao paistis vaid liivane maapind.

Imelik... Enne oli hirmus kiire ja nüüd aega lademes? Voodi körval olid kapid ravimite ja arstiriistadega, seina külge riputatud esmaabikohvrid... ja siis märkas ta kirja.

„Chris! Operatsioon jäääb ära. Välja saad tagauksest. P.S. Ära kombinesooni ise seljast võta, see on lukustatud! Kui tagasi tulen, siis võtan. Parimat, Hamilton.“

Tohoh, töö jäääb ära? Aga väga hea – see asi paistiski kahtlane. Eks tuleb siis oodata. Ainult kaitseriietus on nõme, istu nagu tuuker. Kardavad, et läheb katki... No mis temaga ikka juhtub? Ta pani käed kiivri külge ja tõmbas. Aga see oli nagu kaeluse külge keevitatud! Olgu siis – pealegi oli Hamiltonil filtr osas õigus, õhku jätkus lahedaalt.

Möödus veerand tundi. No kus nad kuradid on? Aga tegelikult, välja lubati ju minna.

Ukse taga algas pikk koridor. Masin oli niisiis mõne teise mooduliga kokku pandud – busse sai haiglaks ühendada. Ta astus edasi. Raudplekist toru suubus avarasse ruumi, mille lihvitud seinad läikisid rohekalt. Mees seisatas ning siis äkki tekkis tal ebamugav tunne, nagu kusagil istuks nähtamatu snaiper, näpp päästikul.

* * *

Eestost käis uks, Mary joudis tagasi. Panin tahvli kõrvale, ekraan alla, justkui pornosaidilt tabatud koolipoiss. Talle polnud ma ju öelnud...

„Tead, rääkisin Stepkingile ikkagi kõik ära.“ Mary pea ilmus vaheuksele. „Ja ta selgitas.“

„Sa ei plaaninud ju?“ Ajasin end istukile. „Olgu... ja tema selgitas ära, kuidas kivist saab tulla väikseid inimesi ja kuule?“

„No kuula nüüd, eks?“ Ta puges mu juurde voodisse. „Bill ütles, et kivi kiirgus mõjutab aju ja inimesed näevad nagu lahtiste silmadega und. See oli kõik väga keeruline... ja nad alles uurivad ju. Öeldi, et see saksa antropoloog rääkis ju ka midagi sellist, mäletad? Inimese ajulainetel pidi olema unes üks rütm ja ärkvel teine ja kivi kuidagi mõjutab seda. Mingi teeta ja beeta väär.“

Panin käed kukla alla. „Kõlab rohkem nagu meie rahustuseks välja mõeldud... Aga isegi kui see nii on – täitsa normaalne asi või, et kivi mõjutab inimese mõtteid?“

„Nojah...“ Naine ohkas. „Aga mis teine variant on – Pierre ja Raimond elavadki kivi sees? Ja see une ajulainete asi on õige, ma vaatasin internetist järele.“

Ma ei vastanud ja nõnda jää ka tema vait. Näppis önnestult tekiserva. Ōngitseks kuulid välja? Ei, ta oli niigi liiga läbi...

„No siis on ju asi selge,“ andsin ma järele. „Või vähemalt sinnapoole.“

„Jah,“ noogutas Mary. „Aga kivi meile vist enam ei anta...“

„Ja siis?“ muigasin ma. „Hea meelega puhkaks temast! Muidugi, kui sa mind niisama ka vahel enda juurde võtad...“

Mary naeratas. Ja oli äkki nii pagana ilus ja armas, et ma lihtsalt ei saanud teisti, kui pöörasin end tema rinnale.

„Pane enne uks lukku...“ sosistas ta önneliku häälega.

Kui me lõpetasime, siis tuli mulle mõte, et tegelikult on viimaste päevadega juhtunud midagi veel imelikumat kui kohtumine kivi seest välja tulnud olendi-tega. Need olid hallutsinatsioonid, uned või mis iganes; las Stepking uurib. Aga Mary oli siinsamas, minu kõrval, ta oli luust ja lihast naine – ja samas ta lihtsalt ei olnud enam see inimene, kes varem.

Õhtul jäin jälle tema juurde ja terve järgmise nädala oli elu nii ilus ja hea nagu ei iial varem. Meie arusaamatu immuniteet kestis, kedagi ei huvitanud, mida teeme. Ehk hoiti meid varuks, et kivi vajadusel uuesti turgutada? Kalasilmadega Smith vahetas Mary sisuliselt välja, jättes naisele vaid tähtsusetud majandusasjad. Ja mina sain nädala puhkust, mehi oli ju juurde tulnud.

See aeg oli nagu mesinädalad. Kuna päeval liikus majas palju rahvast, siis magasime selle aja toas või sõitsime ümbruses ringi. Aga öösel käisime ujumas. Murdsime rinnaga hotellitulede valguses randa mühisevaid laineharju ja lasime neil end madalas vees edasi-tagasi rullida. Ja siis, uuesti ja uuesti, haarasin ma ta sülle ja viisin ühe rannas seisva kivi peale. Sellel seistes oli ta minust vaid natuke lühem ja nõnda oli kõige parem suudelda.

* * *

Vestibüüli kappkell näitas kolmveerand kuus. Esimene valve pärast nädalast puhkust hakkas läbi saama. Veerand tundi veel, siis tuleb Andreas. Lasin kalaajakirja alla – tema ikka ostis neid, see öngehull loksus kogu vaba aja vee peal – ja heitsin pilgu merele. Päike oli juba madalal. Kohe saab ujuma...

Akna taga hekis sebisid varblased. Tuustisid lehepurus ja surtsatasid äkki öhku. Sekund hiljem veeres vaatevälja meie maaistikumasin. Pööras parkklasse ning siis nägin Dianat ja Danieli. Natuke hiljem kääksatas välisuks ning lasi sisse pahmaka lämbet öhku.

„Tere, Chris!“ Diana lausa võpatas. „Ma arvasin, et sa ei olegi enam valves?“

„Nädala sain puhkust, nüüd olen jälle.“ Ja sirvisin ajakirja edasi, ei pööranud neile pilkugi. Tuli välja, et siin kandis võis igavesi jurakaid konksu otsa saada – kui seda turistidele tehtud klantspildivärki uskuda.

Diana pöördus Danieli poole. „Ma tulen kohe järele, räägin ainult natuke Chrisiga!“

Mees väänutas suud, aga kadus siiski trepist üles. Aga Diana tömbas vitstest punutud tugitooli lähemale ja vajus selle ümarasse korvi. „Kuidas elu läheb siis?“

„Normaalselt,“ venitasin ma ja lasin ajakirja alla. Näis, et eiramistaktika ei aita.

„Ma tean, et sa elad nüüd Mary juures!“ Ta heitis näo ette vajunud juuksed rap-sakuga seljale. Ei mingit sissejuhatust, kohe asja kallale? Ehh, oleks ta natuke hiljem tulnud, istunuks siin juba Andreas...

Diana ei oodanudki vastust. „Ja sul on temaga nagu minuga – koos kiviga, ma mõtlen?“

„Kunagi ei ole miski samamoodi,“ ohkasin ma ja heitsin pilgu kellale. „Aga kui sa kivi kohta küsid, siis seda pole ma ammu näinud. Ei teagi, mis temast on saanud.“

„Mina tean,“ turtsus naine. „Ma olen ju uurimisgrupis.“ Vaatas mind, ja kuna ma midagi ei vastanud, siis uuris edasi: „Miks Mary parem on? Voodis etem?“

Salvaks midagi Danieli kohta vastu... Aga milleks? „Ah, ma ei tea. Aga kui sa küsid, siis... elu vist lihtsalt läks nii...“

Aga ise jäin järele mõtlema. Kas Mary on ilusam? Professionaalne žürii otsustaks kindlasti vastupidi. Aga mina? Jah, olin armunud, midagi polnud teha... Uskumatu, Mary Harrysesse!?

„Või lihtsalt läks?“ Hääl kajas sõjakalt. Ta ajas end püstil ja astus akna juurde. „Hästi... Seda annab muuta – Pierre'il oli õigus, kollisioone pole, see oli lihtsalt hargnemine!“

Nii et hakkab jälle peale? Kassid ja kollisioonid... Tömbasin kalaajakirja uuesti ette. Tegelikult nägi Diana vilets välja – vanem, kurnatum, kuidagi haiglase jumega.

„Tead, Chris, ma lahendasin ühe sellise asja ära, mille kallal on sada aastat higistatud!“ Tuli tagasi, istus ja saatis mulle võiduka pilgu. „Ajas ikkagi saab liikuda! Mitte nii, nagu sina sellest ehk aru saad. Aga saab!“

Torutasin huuli. Mnjaa... Need teadlased läksid vist üldse kergemini segi kui lihtsurelikud ja ehk suutis kivi hoogu juurde anda?

„Kuidas seda sulle selgitada...“ Ta sulges mõtlikult silmad. „Ütleme, et meie elud on nagu puuoksad, kus on nii sirgeid kui hargnemisi. Ja meie ise oleme ussikesed, kes oksi mööda roomavad. Hargnemistel valime ühe haru ja läheme edasi.“

„Nojah...“ Noogutasin tehtult hajameelselt pead ja lappasin ajakirja edasi.

„Valime ühe haru, aga teine jäääb ju alles, eks? Või ütleme, et igapäevane reaalsus on pigem valguspunkt, mille laserikiir öise puu võras tekitab. Näeme vaid osakest puust, olevikuhetke, aga puu on ju pidevalt tervikuna olemas. Maailmaga on samuti – realiseerumata võimalused on alles, siinsamas kõrval!“

„Noh, kui ma sõjaväkke läksin, siis näiteks ülikooli ei läinud,“ pistsin ma.

„Justnimelt läksid! Või õigem on öelda, et läks teine sina... See oligi hargnemine!“ Ta hääl paisus nagu sektantlikul jutlustajal. „Ja neid hargnemisi on olnud lõpmata palju! Sinul, minul, meil kõgil. Meie arvates realiseerumata jäänud võimalused on kusagil olemas. Hindu mütoloogia arvab samuti, see on juba Puranates kirjas! Eksisteerib lõpmatu arv sõltumatuid universumeid, peaaegu identseid ja ka täiesti erinevaid!“

„Nii et meil on tänaseks mustmiljon lahnennud universumit üksteise otsas?“ ohkasim ma. „Anna andeks, ma ei suuda seda ette kujutada.“

„Ah tõesti?“ Üle Diana näo lendas sarkastiline muie. „Universumis on miljard triljonit tähte, igaüks nagu päike. Ja Suure Paugu ajal oli kogu see aine manda-riinisuurune tükike. See on fakt. Kas sa seda suudad ette kujutada?“ Siis vajus ta äkki tösiseks. „Chris, ma ei plaaninud tegelikult loengut... Tahan lihtsalt öelda, et ma ei suuda sellega leppida! Ütleme nii, et kui inimesed on ussikesed maailmapuu okstel, siis mina tean nüüd, kuidas neid seal liigitada!“

Tõtsin jahmunud pilgu. Ähvardas või? Jumala eest, ammu tulnuks ta hullumajja saata.

„Karnevaliõhtul toimus lahknemine.“ Diana ajas pea kuklassesse ja piidles mind poolkinniste laugude alt. „Oks hargnes, mina jäin ühele poole ja sina Maryga teisele poole.“

„Ja-jah...“ Loin käega ja pöörasin lehte. „Juba sain aru.“

„Aga seda saab tagasi keerata. Või ütleme pigem nii, et ma tulen ise sinu oksale ja me oleme uuesti koos!“ löpetas naine võidukalt.

Kiikasin kella. Veel viis minutit. „Ja kuidas sa minu nõusse saad?“

„Sa ei taipagi, mis toimub. Kvantfüüsika ütleb, et ühte tardunud ja muudetamatut minevikku pole. Sa ei märka, et minevik muutub, lihtsalt sul ei ole ühel hetkel Maryst enam mingeid häid mälestusi. Ta muutub selleks, kes oli – kuivaks mutiks! Ma olen selle praktiliselt juba läbi arvutanud.“ Diana vaikis korraks ja jätkas siis millegipärast sosinal. „Ausalt öeldes, kivi näitas mulle seda... Üksi poleks ma sinna välja jõudnud.“

Ma ei osanud enam midagi öelda ja nii kostis ruumis tükki aega ainult kappkella kumisevat tiksumist. Varblased olid jälle kohal, sorkisisid leheprügis põõsaraagude vahel. Vaatasin neid ja mõtlesin, et Dianale ma vastu vaielda ei oska. Mida ma õieti elust tean? Enda arvates palju. Aga ehk teadis enda arvates palju ka ussike, kes seal hekis praegu möne oksarao peal vonkles. Ja äkki avaneb tema kohal hiiglaslik varblasenokk ning hetk hiljem on ta kohas, mida ta iial varem näinud pole... Ning ta teadvus kustub enne, kui tal oleks vähimatki võimalust aru saada, mis õieti juhtus.

Panin ajakirja käest. „Tead, ma ei oska sinuga vaielda. Aga no kuule, muuta ära kogu universum...“

„Chris, vihmametsa indiaanlane naeraks, kui talle öelda, et nupule vajutades saab kogu ta küla ja metsa maatasada teha. Aga kui nupp on ühendatud tuuma-pommiga...“ Naine vakatas. Ja minus süvenes ebamugav tunne, et ta ei taha mind hirmutada, vaid lihtsalt usubki seda kõike.

„Mul pole aimugi, millest sa räägid,“ jätkasin ma, kui ta ise enam midagi ei lisandud. Kartlikumalt, kui oleksin tahtnud. „Aga kui sa jamad nende asjadega... äkki juhtub midagi hoopis muud? Midagi plaanivälist...“

„Noh, põhiasju peaks saama sättida...“ Aga hääl kõlas natuke ebalevalt. Ja see ebalus tegi mu kõhu vastikult õönsaks. „Mul pole võimalik kõike välja arvutada. Ma ei saa nii palju kivi juures üksi olla. Aga mida kaugemale hargnemine jäab, seda vähem on lootust...“

„Miks sa pead üksi kivi juures olema?“

„Vaata...“ Ta heitis ettevaatliku pilgu ümberringi. „Kord läpakaaga laboris vörku sättides avastasin, et temaga saab *bluetooth*'i ühenduse teha. Müstika. Ja pikk jutt – aga lühidalt, teda saab arvutina kasutada. Ja ta võimsus ületab NASA servereid nii nagu lauakalkulaator arvutuspulki.“

„Kummaliisi asju räägid.“ Surusin hinge tekkinud hirmu jõuga maha. „Muutuvad minevikud ja tulevikud...“

„Sa ei kujuta ettegi,“ noogutas Diana. „Ma jõudsin kivi abiga ühe tuletuseni.“ Tõmbas kotist ploki, rebis lehe ning pani lauale. Ajasin end püstil ja tundsin äkki, kuidas pea uimaseks läks. Silme ees tömbas lausa mustaks. Haarasin paberi ja vajusin istuma. Midagi vererõhuga või – äkki selle kuradi kivi järelmõju?

Pilt tuli ette tagasi, aga silmad nägid veel veidi uduselt. Sellest sain siiski aru, et paberil on pool lehte valemeid. Ja alumine rida lõppes suure punase hüümärgiga.

Lasin paberi alla. „Mis see veel on?“

„Kölab väga suureliselt, aga see on füüsika Püha Graal! Või Tarkade Kivi.“

Surusin muige alla. „Minu meelest hoiti Graalis Kristuse verd?“

„Nojah... aga sisuliselt on Graal miski, mille valdaja saab üleloomulikud võimed. Ja see avab uksed kõiksusse!“

„Okei...“ Suu kiskus naerule ja tundsin, kuidas vahepeal tekkinud mure kadus. See paber annab talle üleloomulikud võimed? Hullu ja geeniust pidi lahutama juuspeen vahe ja Diana oli selle önneks ületanud. „See on minu käes praegu – aga imevõimeid justkui ei tunne?“

„Sest sa ei saa aru!“ vihastas Diana. „Aga tegelikult on see matemaatiline töes-tus, et ühest olevikku ei eksisteeri, et on ainult võimalike olevike töenäosusparv.“

Heitsin pilgu õue. Varblased sebisid ikka purus. Parv varblasi. Aga mis asi on parv olevikke? „Reaalset olevikku ei ole olemas?“

Diana noogutas ja vaatas vaikides merele. Laisad lained rullusid randa, kassid selle hetkeks tumeda kihiga üle ja imbusid liiva. Kaldale uhutud vetikajuурte vahel kõndisid pikajalg sed varesesuurused linnud ja sonkisid kõverate nokkadega taimemudas. Ei aimanudki, et neid pole olemas... Peaks vist kellelegi märku andma, et Dianal tuleb silm peal hoida?

„Jah!“ kinnitas naine ja ta pilk lõi uesti leegitsema. „Paarsada aastat tagasi tekkis mõte, et ühest jumala poolt määratud tulevikku ehk polegi. Poole sajandi eest töestasid Wheeler ja Fenyman teoreetiliste kvantmehaaniliste eksperimentidega, et minevik on plastiline, et igavesti alles jäavat tardunud minevikku pole. Ja mina näitan, et tegelikult pole ka olevikku! Või õigemini, et olevik on töenäosusparv, milles me kogu aeg midagi välja valime. Just nagu see laserikiir, mis vaid ühe punkti öisest puust välja valgustab. Aga mina tean nüüd, kuidas seda valgustäppi teise kohta liigutada. Kivi näitas mulle!“

Trepil kostsid sammud. Ilmselt Andreas?

Liputasin paberit Diana ees. „Kas keegi sellest veel aru saab? Noh, kui ma ta näiteks Stepkingile viiks?“

„Muidugi.“ Naine rabas paberi tagasi. „Aga ma kavatsen seda ise kasutada!“

Veresoontest punased silmad... Öid arvuti taga istunud? No ei olnud mugav selle hulluga rääkida. Vötsin asja kokku: „Nii et selle paberiga lasedki praeguse oleviku vastu taevast? Jöudu tööle!“

„Ära mängi lolli.“ Ta krimpsutas pahaselt nägu. „Ütleme nii, et see valem on nagu teadmine, mille alusel kunagi tuumapomm kokku pandi. Valemi põhjal tehti masin.“

„Ja mis masina sina siis siin põlve otsas kokku paned? Nagu MacGyver, teibi ja juukseklaambritega?“

„Masin on juba valmis. Ootab.“

Mul vajus suu lahti. „Tohoh? Ja kus sa teda peidad – kapis pesu all?“

„Sa oled teda näinud. Ta on kolmkümmend kolm sentimeetrit pikk ja ovaalse kujuga,“ ütles naine, viskas pea kuklassesse, noogutas jahedalt vestibüüli jõudnud Andreadele, kes selle peale punastas – ei tea, kas Diana oli tema ka juba ära proovinud? –, ja astus treppi mööda üles.

* * *

Saal oli suur ja väga uhke. Teadsin küll, et Mary pole mingi tavalise veinikasvataja võsuke, aga see ruum kõrvaldas viimased kahtlused. Seintel rippusid kuldraamides maalid elusuuruses aristokraatidest ja seina ääres seisid marmorkujud, vaasid ja muu sihuke muuseumivärk. Klaaskastides, kah siltidega, nagu muuseumis. Ning lagi! Ruumisuurune maaling, paarisajakilone kristall-lühter keskel.

Margarethe, Mary ema, väikest kasvu naine nagu ta isegi, troonis vanas kõrges tugitoolis. „Kauaks sa siis tulid, tütreke?“

Mary kehitas ölgu. „Esimese hooga lubasid kaks nädalat.“

Ei teanud seda minagi. Söйт tuli ju täiesti ootamatult. Alles eile hommikul teatas Mary, et rääkis meile puhkuse välja, ja siin me siis nüüd seisime.

„Väga tore!“ naeratas ema. „Ja ma loodan, et sinul, Chris, pole ka kiiret?“

„Vist mitte...“ Ja vaatasin kinnitust otsivalt Mary poole.

Kelleks Margarethe mind pidas – väimehekandidaatiks juba või? Väga kiiresti oli see asi meil arenenud... Vaatasin seinale, kus toretses puuks maalitud suguvõsa kaart, ulatus aegade hämarusse ning kubises kalligraafilises kirjas tiitlitest. Kas minu nimi jõuab tõesti kunagi sinna?

Lisaks emale võtsid meid vastu Mary nooremad vennad – Steven ja William. Majas liikus veel rahvast, aga ülejäänud paistsid palgalised. Steven oli vanem, aga välja nägid nad nagu kaksikud. Ja üsna ühtemoodi auru all juba... Mitte purjus, aga parajalt udused. Aristokraadist veinikasvatajad, mis neil muud teha kui päevi lõbudega täita – jaht, golf ja peod. Majapidamine puha ema õlgadel, märkis Mary enne pahuralt. Aga head nägid nad välja küll: laiaõlgsed karud, minust pikemad. Küllap isasse, tema suri ammu, seda ma juba teadsin. Mary oli ema moodi – väike ja kleenuke.

Päike piilus läbi ronitaimede nurgaaknast sisse ja täitis ruumi õdusa roheka

kumaga. Steven lasi endale veini kallata ja pöördus minu poole. „Aga räägi siis ometi midagi endast! Kust pärit, millega pere tegeleb?“

Nonii – kohe seisuse kontroll või?

„Oma vanematest ei tea ma kahjuks palju.“ Mis siin ikka salatseda. „Kunagi lapsena vist nägin, aga nii noorelt, et ei mäleta.“

„Tohoh?“ Ta kergitas kulmu. „Kuidas siis nõnda õnnetult läks?“

„Sündisin Eestis... noh, Põhja-Euroopas. Tolleaegses Nõukogude Liidus. Paa-riaastasena sattusin segastel asjaoludel Rootsiga sugulase juurde ja seal kasvasingi. Tavaline keskklassi elu. Pärast gümnaasiumi läksin sõjaväkke ja hakkas meeldima. Kui aeg läbi sai, siis jäingi.“

„Ja vanematest ei teagi midagi?“ Huviga pealt kuulanud William pungitas us-kumatult silmi.

Laiutasin käsi. „Paraku jah... Ausalt öeldes, tädi Hilda – no see, kelle juures kasvasin – ei rääkinud. Niipalju tean, et said vist mingis õnnetuses surma.“

Jah, Hilda ei tahtnud sellest rääkida. Või õigemini, iga kord, kui teema töstata-sin, tuli erinev jutt... Kord sain kuulda, et mu vanemad olid autoõnnetusel huk-kunud „väga korralikud inimesed“. Järgmine kord võis ta aga juba valulisel maha vaadates sosistada, et emal olid tegelikult nii „tõsised alkoholiprobleemid“, et ta otsustas end häbi pärast tappa. Ja näiteks, et isa läks „südamevalust ema pärast hulluks ning lasi end maha“. Ühel hetkel taipasin, et mu päritolu ja minevik sõltus peamiselt sellest, millist melodramaatilist naistekat tädi parajasti luges.

„Ja kuidas siis Rootsiga sõdur Ühendriikidesse jõudis?“ William võttis ka klaasi ja uudistas mind varjamatu huviga.

„Päris lihtsalt. Osteti uut tehnikat, mind saadeti koolitusele ja seal jäin silma. Pakuti tulusat tööd, ja kuna Rootsis mind suurt miski kinni ei hoidnud, siis võtsin vastu. Viisteist aastat olin eriväeosas... Aga nüüd on Mary juba teist aastat mu tegelik igapäevane ülemus.“

„Ah teist aastat juba?“ muigas William. „No ja kuidas see siis teil nii kaua aega võttis?“

Vaatasin nõutult suurt maali – sealt takseeris mind üks valge parukaga saks, monokkel silmas – ja ei osanud midagi kostat. Nojah, alguses polnud meil ju pehmelt öel-des mingit tömmet ja kivist ei tohtinud siin rääkida. „Ei teagi,“ kohmasin ma lõpuks.

„Nii et elupõline sõjaväelane?“ jätkas Steven usutlust. „Mis aukraadis? Ja mille-ga tegeled – noh, kui sellest muidugi rääkida tohib?“

„Aukraad on madal.“ Lõin käega. „Seersant. Pole kunagi karjääri vastu huvi tundnud. Olin lihtsalt viisteist aastat püssi all – igaasugu kriisikolded ja muu selli-ne väär. Aga päris täpselt üles lugeda pole vist tõesti vaja.“

„Ja mida siis praegu teed?“ pinnis mees edasi. Mu aus ülestunnistus polnud vist kuigi impioneeriv. Ju pidas mind algul mingiks tähtsaks ninaks – arvas, et ega edasipüdülik õde juba tolmuse jalamehega lepi?

„Sõjapidamine on möödas, vanus juba selline. Nüüd olen turvateenistuses. Pean nii-öelda valvet, et pahad Maryle kaikaga ei virutaks,“ üritasin ma nalja teha. Ja vaatasin ebalevalt aknast välja. Siit ülevalt mäenõlvalt paistis kogu veinikasvandus. Voolas rohelise sametise jõena nõlva mööda alla, peaaegu mereni välja. No ei meeldinud mulle see usutlus.

Seda poleks vist tohtinud öelda.

„Hahahaa... Ja sina ütlesid, et julgeolekuohvitser...“ irvitaski Steven ja pöördus Mary poole. „Pärис peenike sõna gorillatöö jaoks! Aga väga hea, Chris,“ ja mees patsutas mulle üleolevalt ölale, „kui seal ära tüdined, siis meil on sinusugusele kutile iga kell jöukohast lobi pakkuda. Naaberküla negrud on vahel kuradi tüütud.“

Tegelikult ei plaaninud Steven vist nii ülbelt öeldagi – aga ehk tuli see lihtsalt kui kergendus? Et olgu õeke kuitahes kaugele jõudnud, mehe leidis endale ikka selliste seast, kes siin temasuguse härra golfskeppi ja haavlipüssi tassisid.

„Steven!“ Margarethe pani veini lauale. Vana kortsus käsi värises ja suu tõmbus peenikeseks kriipsuks. „Palun katsu...“

Aga Mary ei lasknud emal lõpetada. Äkki seisis ta minu ja venna vahel.

„Aga sina?“ Naise hääl kajas võõralt. Külmalt ja mürgiselt. „Jah, Christian on tavaline seersant. Aga sina oled jälle tavaline joodik, mis sest, et rikas! Ainuke, mida sa oskad, on ülbitseda!“

Nüüd oli Steveni kord vihastada. „Kurat, nii ei tohi isegi oma õde mulle öelda!“ röögatas ta. Ja oli äkki kuidagi väga loomalik.

Nägin, kuidas ta käsi hoogu võttis, et õele vastu põske lajatada. Ja siis juhtus midagi hästi halba: mingi kontrollimatu joud lükkas mu liikuma – ja näis, et ma ise vaatasin toimuvat nõutult pealt – ning hetk hiljem libisesin ma Mary ja Steveni vahelle, püüdsin ta käe ja väänasin selja taha. Sekund hiljem rääntsatas mees näoga vastu põrandat ja ma istusin tal seljas.

„Raisk,“ oigas Steven. „Lase lahti, kuradi raisk!“

Neetud Hamilton, mõtlesin ma. Tema süü! Võttis meid iga natukese aja tagant tööt ära ja pani nädalaks trenni. Kui tagasi said, olid tükki aega uuesti nagu mingi kuradi puulõhkumismasin. Kõik nii käe sees, et ise ka ei tea, mida teed. Muidugi mõtlesin ma seda kõike mitte sõnades, vaid korraga – ühe terviku ja tundega, pahvakas piinlikkust lihtsalt ujutas mu üle. No mille kuradi pärast ma ta praegu pikali väänasin? Kas õde-venda ei või oma asju ise klarida – mis see väike laks ikka teeb?

Hetke pärast selgus, et minu kõrval seisab keegi, kellele toimunu meeldib sama vähе kui mulle. William, Steveni noorem vend. Noorem küll, aga veel jurakam kui tema – ja juba rohkem auru all ka.

„Mida põrgut!“ rõögatas mees. „Siin majas hoia oma kuradi käed...“

Nägin, kuidas jalг kerkis; ta seisis ju otse minu kõrval. Edasi läks kõik jälle valesti ning taas nii neetult kiiresti, et mõistus ei jõudnud sekkuda. Williami uhkes saapas jalг – ei tea, miks ta parketil need jalga jättis? – lähenes mu ribidele ja nõnda jää üle ainult sellest kinni haarata, end kinga teelt kõrvale nihutada ja jalг jõuga üles suruda. Tald kerkis kõrgele ja hetk hiljem lendas William iseenda hoost selili. Põrand oli neil ju lakkparkett, neetult libe.

Kohe, kui William kukkuma hakkas, nägin ära, et läheb halvasti. Jokkis mees ajas end tahapoole, kõveraks nagu vibu. Raksatas kuklaga vastu põrandat ning jää liikumatult lamama.

Tundsin, et olen täiesti läbi. Nii uskumatult sant tunne, et lihtsalt ajasin end püsti, vajusin kõrval seisvale diivanile – see oli raudselt keskajast, kõverate puunikerduste ja sädelevate nööriritupsudega – ja lasin pea kätele. Tehku, mis tahavad, virutagu, kui meeldib. No mille kuradi pärast Hamilton minust sellise looma treenis? Aga eks seda olin ka tuhat korda kuulnud. Et kui hakkad mõtlema, kas reageerida või mitte, siis oled juba hiljaks jääanud.

Ma ei tahtnud silmi kätelt tõsta. Aga siis hakkas tappa tekkinud jäisest vaikuhest läbi kostma Williami oigamist. Ehk ei olnud asi hull? Aga siiski... mind sõimati siin just gorillaks – ja õige, minusugust ei saanudki inimeste sekka lasta, olin ju hullult üle reageerinud. Esimest korda elus tundsin, et tahtnuks olla tavaline, ilma automaatsuseni lihvitud refleksideta. Vaataksin koos teistega praegu laitvalt Mary punast põske ja hoopis Steven peaks häbi tundma.

Järgmiseks kuulsin, kuidas Mary ema vaiksest naerma hakkas. Rahulik ja südamlik naer, julgesin lõpuks pilgu tõsta. Mary ja Steven kummardusid Williami kohale. Mees lamas põrandal, hoidis kätt kuklal ja näis önneks üsna korras.

Margarethe istus endiselt toolis ja tema suujoon oli uuesti pehme. „Tuleb välja, Mary, et oled endale õige poisi leidnud!“ naeris ta, nüüd juba lausa südamest. „Jaksab sind vendade mürakarude eest kaitsta küll!“

Seejärel pöördus ta minu poole. „Christian, sa ei pea ometi nii önnetult istuma! Sind on ju lihtsalt nii treenitud, mis?“

„Nojah,“ pigistasin ma läbi hammaste. Hea, et temagi minu poolt oli.

Edasi läks kõik nagu viisakas perekonnas ikka. Vahetasime vendadega vabandusi ja katsusime ontlikult käituda ning vaid viinamarjasaakidest ja pikaks ve-

ninud kuivaperiodist rääkida. Aga ega see muidugi midagi muutnud – erilisele sõprusele juhtunu ju teed ei sillutanud.

Siis tuli öhtusöögi aeg. Toitu serveeriti õues, maja kõrgel kivisterrassil, kust paistis nii istandus kui eemal sinavookean. Päike paistis juba madalal längus mäekülgede kohal ja kallas nõlvade lopsaka roheluse oranži kumaga üle. Õue píirava müüri taga algas metsasalu ja sealt kajas meloodilisi vilesid – tõesti ei tea, kas lind, konn või hoopis putukas.

Kui toit söödud ja loojak vaadatud, siis vabandasid vennad end kiiret asjatoimetustega – sõnad kõlasid paraku üsna võltsilt – ja kadusid oma tubadesse, kusagile kaugete koridoride rägastikku. Aitasid ema ka sisse, istandusest öösel kerkiv niiskus ei pidanud haigetele liigestele sobima.

„Ma peaksin kirjad üle vaatama ja helistama,“ ütles Mary, kui kahekesi jäime. „Nii paljud tuttavad on külla kutsunud, ei teagi, mida homme teha!“

„Mine aga...“ Võtsin kivirinnatiselt pokaali ja vaatasin värvides ergavat taeva-kaart. „Ma istun siin veel veidi.“

Nõnda jäin ma veiniklaasiga üks, tema aga kadus majja, klaasmosiigiga verandauste taha. Või mis maja see oli – pigem loss! Kaks pikka tiiba, kümned ja kümned toad. Lisaks toretsevale koloniaalstiilis peahoonele seisis hoovis rida kõrvalhooneid. Vägev mõisakompleks, massiivsed valgeks lubjatud hooned keset lopsakat rohelust. Majade vahel vonklesid kastmissedadmed, mis nüüd vastu ööd korraga elustusid ning pööreledes vett pritsima hakkasid.

Hooeid ümbrustevate põlispuude vahelt imbus välja sume pimedus. Ja öös kuuldus hääli – tsikaadid ja ritsikad, lindude kauged höiked ja taamal ookeani müha. Rand töusis siin merest kõrge ja kaljusena ning vastu Aafrika lõunaotsa mäemassiive murdusid üle ookeanide kohale rännanud lainehiilgased. See polnud minu lapsepõlve järvesarnane Läänemerri, siin laius silmapiiri taga tuhandeid kilomeetreid ulgumerd.

Tundsin end natuke ebamugavalt. Võõra ja siia mittekuuluvana, liiga lihtsakoeli-sena selle toretseva mõisa jaoks... Tädi Hilda pidas end Rootsis uhkelt koorekihiks – juhtiv töökoht kuulsas ajaloomuuseumis ja suur maja Stockholmi heas linnaosas. Eluaeg tööd rüganud ja lõpuks kenasti jalad alla saanud, mis sest, et teise maailma-sõja ajal purupaljana Eestist põgenes. Jah, Hilda võis Rootsis pea püstil ajada küll. Aga see mõis siin oli hoopis teine maailm... Raha siin ei loetud ja sugupuud mõõdeti aastasadadega. Lordid ja leedid, kõik suure saali seinal täpselt üles loetud. Täissuu-ruses ölimaalid parukates härradest ja kellukakujulistes kleitides daamidest kaunis-tasid koridoregi. Ei saa öelda, et oleksin neis körgiilmelistes ammu surnud inimestes Mary näojooni ära tundnud, aga küllap nad sugulased olid.

Vaatasin tühjal pilgul veel helendavat taevakaart ja püüdsin aru saada, mis meid Maryga siis ikkagi ühendas – ja kas üldse midagi? Paari viimase nädalaga olime ju väga kokku kasvanud, kogenud völukivi ja tema õnnestavaid imesid. Aga nüüd oli kivi läinud... Äkki ühendasid meid lihtsalt mälestused? Ühised uned, hullumeelne armastus ja ekstaas... Kauaks hääbuvaid mälestusi jätkub, kas nende peale saab midagi pikajalist üles ehitada?

Röduuks kolksatas. Küllap sai Mary asjad joonde... Aga ei, tulija oli hoopis ema. Ajasin end rödurinnatiselt üles. „Imeilus vaade teil siin!“

Rohkem viisakuse pärast öeldud, aga eks see oli ju tõsi ka. Lopsakas viinapuu-nõlv vajus tasakesiookeani poole, üksikud puuhiiglased vaadet palistamas. Looduse häaled, loojangujärgne rahu ja mustjassinine voogav lõpmatus silmapiiril.

„Jah...“ Naine noogutas, hiivas end kahe kepi toe korvtugitoolini ja vajus raskelt ohates istuma. Tema puusadega olid lood viletsad, Mary ütles, et ootasi ope-ratsiooni. „Eks me ole ise harjunud, ei oska enam tähelegi panna.“

Ma ei teadnud, mida lisada, ja nii võttis naine ise jutu üles. „Alexander ikka armastas siin öhtuti istuda,“ märkis ta, tõmbas keebi tihedamalt ümber ja viipas kõrval seisvale vaatetorus. „Ikka see vana pikksilm ees. Vaatas vaalu, selge ilmaga paistavad ära. Ja määras oma linde ja... eks ma ikka tunnen puudust temast... Ta oli Edinburghist, põhjamaalane nagu sina, aga ära harjus.“

Noogutasin. Teise korruse pikk koridor oli linnutopiseid täis. Ju siis tema ajast.

„Jah, looduse asjad teda huvitasid,“ jätkas naine ja ohkas uesti. „Aga poistega oleks pidanud rohkem vaeva nägema.“

Pöörasin pikksilma horisondile. Kustuva taeva kumas õötsusid lainemassivid, siit vaadates üsna taltsad. Aga küllap oli rannakaljude varjus pilt teine – enne mööda sõites nägin majakõrgusi vahusambaid sügavikus tantsimas. Jumal teab, kust Antarktikast kohale rännanud...

„Tore, et sa lõpuks siia jõudsid, Christian!“

Sõbralikult öeldud. Oleksin vist pidanud kuidagi reageerima? Aga ma ei osanud ja nii jätkas ta ise. „Tegelikult, ma olin esiti natuke mures, kui sind nägin. Ma ei tea, kas Mary on julgenud öelda, aga sa oled väga Ethani sarnane. No oli tal kunagi üks kallim...“ Naine tööstis öhtusöögist lauale jäänud veiniklaasi, kastis huuled märjaks ja jätkas. „Kartsin, et äkki näeb tüdruk sinus rohkem teda kui sind ennast. Aga enam ma ei karda.“

Õötuul kahistas latvades. Õhtust sai kiirelt öö, mis sest, et Aafrika lõunaots, laiuskraad oli siin ikka veel palju väiksem kui kodus Stockholmis. Päeval oli tüütult kuum, aga praegune värskus mulle sobis. Ookeanilt mandrile hõljuv niiske briis lausa paitas juustes.

„Mary on kinnine tüdruk...“ Naine vaatas kaugusse. „Ja kange ka. Minusse, Alexander oli leebem. Aga asju võtab südamesse. Kartsin juba, et Ethani surmast ta üle ei saagi. Alguses tahtis kloostrisse minna ja...“ Margarethe rahmas käega ja jäi vait. Läbi rödu klaasakende kumas lamp ja ma nägin selle valgel murekortse. Siis ilme leebus. „Nojah... aga täna vaatasin, et tüdruk on jälle elu täis. Ja selle eest tuleb ilmselt sind tänada, Christian!“

Seda öelnud, ajas naine end püsti, astus vaevaliselt üle rödu, surus kahe väikse kortsulise käega minu omi – tal olid vana inimese kohta väga soojad sõrmed –, soovis head ööd ja kobistas tagasi ukse poole.

„Ja seda ka, et... aitäh poisse õpetamast! Neile oli seda vaja!“

Pöördusin jahmunult, aga temast paistis veel vaid ahtake selg ja siis puges seegi ukse vahelt sisse. Jäin uuesti ükski Lõuna-Aafrika öösse, milles kõlasid võõra metsa salapärased häaled.

* * *

Mary kõrges avaras toas troonis määratute mõõtmetega voodi. Sirutasin end välja, keerasin padja kukla alla rulli ja küsisin siis otse: „Tead, mõtlesin rödul, et magame sinuga juba nädalaid koos, aga ma pole märganud, et sa mulle... noh, mingit kummi tahaks peale vedada või nii... Võtad tablette või?“

„Mis tablette?“

„No et, kas sa rasedaks ei karda jääda?“

„Rasedaks jääda?“ Imelik vari libises üle ta näo.

„Nojah?“ Mis selles küsimuses siis nii arusaamatut või veidrat?

Naine ei vastanud ja tappa sigines vaikus. Ainult puud loid akna taga pimeduses valjemalt kohisema; ilmselt lähenes äikesevihm. Ütlesin midagi valesti või – loomulik küsimus ju?

„Seda ei saa enam juhtuda...“ Mary vaatas ainiti lakte.

Ei saa? Ja siis äkki taipasin – pagan küll, maailmas oli ju terve hulk naisi, kes mingil põhjusel lapsi ei saanudki. Me polnud seda teemat siiani puudutanud. Tahtsin juba küsimust pehmendada, aga siis nägin, et Mary ei paistnud üldse kurb – mis oleks ju loogiline, kui mu oletus paika pidas. Pigem õhkus temast mingit unelevat salalikkust.

„Sa ei tahaks last?“ Naise näol püsits äraolev ilme.

Olin vist üsna ehmunud näoga. Mitte et ma ei tahaks – noh, vähemalt pikas perspektiivis... Või et temaga ei tahaks. Aga küsimus tuli ootamatult, meie suhe oli ju nii... noh, nii teistsugune? Juba see, kuidas kõik algas – kuldsetes soomustes Pierre, tema veider kihlvedu ja jumal teab kust ilmunud torm. Kivi ekstaasi tekitav kiirgus ning psühhedeesed visioonid... Ootamatu ja võimatuna tunduv seks ja samas, jah, töepoolest ka kuidagi löplik ja vääramatu ühtsustunne, mis kõigile järgnes. Me ei arutanud, kas peaksime koos olema. Lihtsalt olime.

„Töesti ei tahaks või?“ Naise silmad läikisid kollakas küünlavalguses niiskelt. „Paistad kohkunud?“

„Ei... lihtsalt hämmastunud. Et sa niimoodi küsisid... Või ma ei tea...“ Eks ma ikka tobe olin – ruttasin end parandama, ilma et teaks, mida õieti parandada. Ja muudkui puterdasin. „Ausõna, mul poleks lapse vastu midagi... kuigi võib ka ilma...“

„Aga?“ tabas Mary ära väikese nõutuse mu hääles.

„Kuidas seda öelda,“ ohkasid ma. „Vahel mulle lihtsalt tundub, et mina pole sinu jaoks võib-olla ehk see päris õige...“

Näed, libises ikka üle huulte... Tunne, mis enne saalis hingे puges. Või mitte ainult saalis, eks see karjus ju igast lossinurgast vastu. Seda sosistas kõrgi näoga härade pilk vanadel maalidel ja seda tinistasid kristallist lühtrid kõrgete lagede all.

„Miks?“ Mary silmad paisusid kohkumusest suureks.

„No mulle tundub, et...“ otsisin ma õigeid sõnu. „Ma olen sinu jaoks liiga lihtne...“

Jumal küll, Mary oli ju sinivereline! Kui hotellis suutsin sellest mööda vaadata, siis siin Aadlimōisas sai asi kohe selgeks. Küsimus polnud ainult varanduses või sugupuus. Mary oli ju tippharidusega, lõpetas Oxfordi, kaitses kraadid ja õppis jumal teab mida kõike. Ajal, mil mina lihtsalt higise ja tolmusena mägedes turbaneid taga ajasin. Ja ainult ühte asja õppisin. Tapmist.

Mary ei lausunud sõnagi, aga ta silmadesse ilmusid pisarad. Ja siis ma taipasin – mis sest, et meie sobimatus keerles mul peas juba ammu, kõige valem oli sellest rääkida siis, kui selgus, et ta ei saa vist lapsi. Olin ikka loll! Kummardusin ja tõmbasin õblukese naisekeha ettevaatlikult kaissu. Ta lasi sel toimuda, pani pea mu õlale ja puhkes nutma, häbenemata ja lootusetult.

Ma ei julgenud enam midagi öelda. Aga ehk pidin – ta ju muudkui nuttis.

„Mary...“ püüdsin ma mõtteid selgeks jutuks kokku traageldada. „Ausõna, mul ei olnud last plaaniski... Mul pole sellist perekonnakogemust nagu enamikul, ma ei mäleta vanemaidki. Mul on niisama ka hea...“

Aga Mary aina nuuksus ja surus end minu vastu. Kas see naine oli töesti vaid paar nädalat tagasi minu raudse irooniamaski ja terava keelega ülemus? Tahtsin

lohutada, aga olin igaks juhuks parem vait ja silitasin tal lihtsalt pead. See aitas. Minutid möödusid, nuuksumine hõrenes ja äkki jäi ta magama. Nagu laps, vedas veel korra ninaga ja juba magaski. Ning magas ta ka nagu laps; sügavalt, ikka veel mu käest kinni hoides. Ma ei tahtnud liigutada, kuulasin vaikides läbi moskiito-võrgu tippa valguvaid džunglihääli ja jäin ise ka lõpuks magama.

Järgmisel päeval jalutasime mõisas ringi ja Mary näitas mulle oma lapsepõlve-maailma.

„Siin koplis ratsutasin ma esimest korda. Koridoris on pilt ka – mina isaga ja meie vana rahulik Star.“

Noogutasin. Ilus koppel, madalaks söödud muru ja suured laiad puud, mille all lamasid mäletsevad lehmad.

„Aga siin õppisin sisestumiseksamiteks.“ Ta muigas ja seisatas väikese puumaja ees. „Ei lubanud kedagi ligi, muudkui tuupisin... Jumal küll, kuidas ma pabistasin, et ei saa sisse!“

Ja nii edasi, terve päeva. Aga ei saa öelda, et ma oleksin end seal vanas veinimõisas eriti koduselt tundnud. Ja tumeda teenijarahvaga, kes küll vaikselt ja märkamatult, aga samas möödapääsmatult köikjalolevalt ringi hiilis, oli lausa ebamugav suhelda. Minu enda tavalist rolli täitsid ju! Aga siin härratati mind andunult ja katsuti soove silmist lugeda: „Väga kuum ilm täna, kas härra juua soovib?“ No kui soovin, eks lähen ja võtan... „Kas härra tahaks äkki mõnda suupistet?“ Kurat, just sõime ju! Isegi kotti ei tohtinud ise tassida, kohe sibas mingi ametimees kohale ja katsus vaikselt lalisedes asju käest kiskuda.

Aga paraku ei saanud ma kauaks jäädagi. Samal öhtul tuli lühike käsk, et pean kohe tagasi lendama. Ja kogu lugu. Isegi Maryle ei selgitatud midagi.

„Smith on ju nagu jäakuubik... Ütles, et sind on vaja, ja kõik,“ ahastas Mary nõutult. „Tahtsin Stepkingiga rääkida, aga tal on telefon kogu aeg väljas.“ Meid lubati ju nädalaks, pahandas ta. Aga mis see kõik aitas...

Katsusin naist lohutada. „Peaasi, et nägin su kodu ära! Ja eks sa tuled ju varsti järele!“

Järgmisel hommikul sõidutas Mary mind lennujaama. Ise muudkui linna kites ja kõike tutvustades: too seal on maailma esimese südamesiirdamise haigla, seal paistab kuulsa Lauamäe rippraudtee ja näe selles sadamas on pool maailma laevadest käinud.

Ja siis seisimegi juba ärasöidusaalis. „Chris, seda et...“ Mary kiikas pardakaarti mu peos ja pööras rahutu pilgu aknasse. Läbi suurte klaaside paistis kuumuses värelev lagendik, silmapiiril laiusid madalad mäed ja helesinises taivas venis kiud-pilvede hatune lint. „Äkki sa ei lähekski?“

„Mis mõttes ei läheks?“ ei saanud ma aru.

„No mis nad ikka teeval? Anti ju nädal... Mul on selline paha tunne.“ Ja vaatas mulle murelikult otsa, silmad niisked.

„Kuule, ma olen ju teenistuses! Jumal küll, panevad täie rauaga! Pension ja...“

„Raha meil jätkub...“

„Kullake, ma ei saa ju kogu oma senist elu ja tööd veega alla lasta...“ Aga kui Maryl minust isu täis saab – mis ma siis teen?

„Nojah... eks sa pead minema muidugi. Lihtsalt tuli äkki selline tunne, et palju parem, kui sa jääksid.“ Ta ohkas, riputas end mulle kaela ja sosistas: „Tegelikult... ma kardan.“

„Mida?“

„Seal on ju Diana.“

„Diana?“ Puhkesin kergendatult naerma. „Kullake, meie vahel pole midagi. Ma ei puutu teda näpuotsagagi, võid selles kindel olla!“

„Kas lubad?“

„Muidugi, kallis!“ Suudlesin teda ja astusin eskalaatorile.

Tunni pärast kadus kuumuses värelev lauskmaa pilvedesse ja õhtul olin tagasi hotellis. Ja mõtlesin, et tegelikult mul ju teist kodu polegi. Aga kuidagi oli ka minusse tekkinud veider kahtlus, et äkki oleks pidanud siiski talle järele andma ja jäätma.

* * *

Vaatasin kappkella. Veel viis minutit ja siis tuleb vahetus. Ja selle kahe tunni pärast päevas oli mind tagasi vaja? Eile ja üleeile oli ju sama. Ei leitud kedagi paariks tunniks päevas vestibüüli konutama? Jama, koos Smithi tulekuga oli valvemeeskond ju mitu korda suuremaks kasvanud. Isegi värvavas passis nüüd kaks automaadiga kappi. No tegelikult värvahoone tagaruumis, fassaadi pool kölkus ikka mõni kirju vormimütsiga kohalik kloun. Ja esimeste suurte punaste õitega põõsaste taga, seal, kus neid enam värvavast ei näinud, seisid nüüd raudtökked. Ning jälle kaks automaati. Mina siin vestibüülis olin juba täitsa mõttetu naljanumber.

Alguses mõtlesin Smithilt selgitust küsida, aga siis jätsin sinnapaika. Küllap vaataks uus boss mulle lihtsalt oma kalapilguga otsa ja selgitaks, milliseid küsimusi minusuguselt oodatakse. Need tema vesihallid klaasjad silmad tegid olemise alati jube sitaks.

Kui Paul tuli, siis läksin randa. Astusin sööklast läbi, võtsin Hakimilt termokasti kahe külma õlle, kastsin keha lainetes märjaks ja viskusin päikesevaljast.

alla lamamistooli. Olin juhataja suure sviidiga nii ära harjunud, et enda pisike pugerik tundus kõle ja tühi, mitte ei kiskunud sinna. Olime Maryga ikka juba täitsa kokku kasvanud. Uskumatu, kui möelda... Vaat mis armastus teeb! Või äkki hoopis imekivi – ilma selleta poleks ilmselt iial midagi juhtunud?

„Miks sa mind väldid, Chris?“

Liivas polnud samme kuulda. Avasin laud ja nägin, et Diana tumedad silmad nõelavad mind süüdistavalt. Naine seisis päikesevärju ees, lillad rannariided seljas.

„Välđin või?“ Koolipoisi tobe vastus. No aga mida talle ikka öelda?

„Muidugi. Ja ma arvan, et Mary pärast!“

„Noo-jah...“ Kehitasin õlgu ja ajasin käe tooli alla. Kus see õlu nüüd jäigi?

„Ära muretse, ega ma sind Marylt üle lõö!“ Ta heitis tuka kuklasse ja tömbas kõrvalvarju alt tooli. „Ma tahan lihtsalt rääkida. Sellest, mida me koos kogesime. Ma ei saa siiani aru!“

Töötsin õllepurgi suule. Liivane plekk õhkas kuum, ju oli varju alt välja jäänud.

„No kui sina juba aru ei saa, mis sa siis veel minu käest küsid?“ muigasin ma ja sättisin tooli seljatoe kõrgemale. „Kas teil üldse keegi sellest värgist midagigi taipab?“

Diana vaatas kartlikult ringi, kuigi keskpäevalases leitsakus ei paistnud rannas kedagi. „Lõpuni mitte, aga midagi me juba ikka teame ka...“

„No siis on ju hästi.“ Nihutasin tooli varju – päike ju liikus –, lasin silmad uesti kinni ja katsusin jutule kiire lõpu teha: „Tead, mina pole õige mees sellest rääkima. Kogu maja on juba spetse täis, räägi nendega!“

„Ei, ma pean rääkima just sinuga!“ jonnis Diana. Surus korraks kiledaks lahvatunud hääle tasaseks ja jätkas: „Saa aru – sina oled selle kivi võti! Sina ta avasid ja seejärel hakkas ta inimestega suhtlema. Sa vermisid ta enda järele, ta muutub sinu peale aktiivseks!“

Piilusin naist laugude vahelt. Ta vaatas jälle ringi, nagu võiks keegi meid luurata, ja sosistas: „Kas sa aru ei saa, miks sind tagasi kutsuti? Kui sa kadusid, jäi kivi vait!“

Ausalt või? Kiire tagasikutsumine oli tõesti veider. Tahtsin pärima hakata – kurrat, see oli ju vapustav uudis! –, aga tal olid juba teised mõttes peas.

„Konrad Lorenzi hanepoegadest oled kuulnud? Äkki see kivi on nagu hanepoeg!“

Ohkasin ja ajasin varbad sügavale liiva. Mida rohkem plika kivi peale mõtles, seda veidramaks läks. Kivi on hanepoeg ja mina selle võti? Jaa, see haige ilme hakkas juba häirima. Hullude lähedus teeb olemise ebamugavaks... Joseph tuli meelde, toosama kellega Afgaanis loomalauda pööningul redutasin.

„Hanepoeg?“ venitasin ma. Las räägib, kui tahab.

„Lorenz oli loomade käitumise uurija, kes näitas, et pesahülgajate lindude pojad hakkavad pärast koorumist järgnema esimesele suurele liikuvalle objektile. Seda nimetatakse vermimiseks.“ Luges nagu entsüklopeediast. „Üldiselt on see muidugi emalind, aga ema puudumisel hakkasid hanepojad kord hoopis tema järel käima.“

„Ahah,“ noogutasin ma. Aga mis see siia puutus?

Naine küünitas end minu poole. Ja sihtis oma tumedate silmadega. „Kivi vermis end sinu järele. Taipad, ta on nüüd sinu peale häälestatud! Ilmselt seepärast, et sina avasid kivi päästerõnga-funktsiooni, aktiveerisid ta, kui need soomusautoga muslimanid tulid ja sa abi vajasid. Miks sind muidu ära ei lasta – ja igaks juhuks teisi kiviga kokku puutunud mehi ka? Smithi meeskond võiks ju kõik üle võtta!“

„Ma arvan, et tegelikult olekski parem mind ära saata...“ Trummeldasin sõrmedeaga käetoja ja koukisin kastist uue õlle. „See asi siin on liiga suureks paisunud, vaat mis!“

Mina avasin kivi päästerõnga-funktsiooni? Püha müristus, see naine polnud enam korras!

„Ära loodagi!“ Ta muigas rahulolevalt. „Sind ei lasta enam kusagile, kullake. Ma ütlen, kivi vermis end sinu peale ja sa pead nüüd neil alati võtta olema! Stepking peab sind võtmetähtsusega isikuks.“ Viskas jala üle põlve ega pööranud mult pilku.

„Stepking?“ Turtasasin naerma. „Kulla tüdruk, tema peab mind amööbiks!“

„Üks ei välistä teist. Ega võti pea olema midagi keerulist – enamasti on ta palju primitiivsem asi kui lukk, mida avab, eks? No ütle, miks sind muidu veel siin hoiatuke – et sa paar tundi päevas vestibüüliks kõõluks või?“

„Mul hakkab nüüd valveid rohkem tulema.“ Rapsasin pahuralt kuivanud liiva jalgadelt. See oli tõsi, täna ootas teine vahetus ka. „Täna öösel olen näiteks tööl. Nii et tegelikult, ma peaks nüüd puhkama minema... Aga mis päästerõngast sa sonisid?“ No ei andnud mulle rahu see asi. Kui ta töesti midagi teab, siis las räägib välja.

„Äkki on see kivi mingi päastesüsteem, mis aktiveerub, kui keegi abi vajab,“ hakkas Diana innukalt seletama. „Näiteks siis, kui piisavalt arenenud teadvus tunneb surmahirmu? Ütleme nii, et kui sisalik mardikal jalast haarab, siis jääb väheks. Aga kui need araablased meid ründasid, siis sinu aju genereeris ehk mingi võimsa appihüüde – ja kivi reageeris?“ Ja ta vaatas mind võidukal ilmel.

„Inimesi päästev meteoriit? Mine maga välja...“

„Kes teab?“ Diana lasi seljatoe alla ning jäi taevasse ilmunud pilvi vahtima. Muutis siis äkki teemat ning koukis välja juba tuttava märkmikulehe. „Tead, ma olen selle toletuse kallal edasi töötanud. Kui ruumi mõõtmeteks panna rohkem kui kolm, siis juhtub uskumatuid asju! Murru lugeja läheb negatiivseks... ja ühe-sõnaga... ma usun, et see tähendab tegelikult, et ma võin siit realsusest ära len-

nata – jah, ja kivi ongi selle jaoks tehtud masin! Või vähemalt on see üks tema funktsioone. Ja ma võin näiteks sinu kaasa võtta.“

Tundsin, kuidas mul küll saab. „Tead, tüdruk, ma ütlen sulle ühte asja! Kivi kõrval istumine on su kupli segamini keeranud, vaat mis! Mina su valemeid kontrollida ei oska, mul pole aimugi, misasi näiteks see salliga number kaheksa on. Okei, ju mingi epsilon või müü, pole tähtis! Aga tähtis on see, et ma olen ka kivi mõjuväljas olnud ja tean, mida ta mõistusega teha võib. Sinu on ta hulluks kiiritanud – koos kõigi nende kuradi oksal roomavate ussikeste ja universumi googolitega!“

Käed värisesid. Haarasin liivalt öllepurgi ja virutasin laias kaares merre. See jäi õõtsuma ning rullus siis koos järgmise lainega kaldale tagasi.

„Vaat nii,“ lõpetasin ma resoluutselt. „Usu oma Stepkingiga, mida tahad, ja lennake selle paberilipakaga nagu lendava vaibaga kasvõi universumi äärele, kui meeldib. Aga mulle aitab sellest Schrödingeri kassi värgist, selge? Ja kuna mul on öösel valve, siis pean nüüd puhkama minema!“ Endalegi arusaamatult olin täitsa vastikult närv läinud. Ajasin end ropsuga püsti ja astusin maja poole.

„Tule mu tuppa ja ma näitan! Öösel saan ma kivi võtta...“ Naine tippis mulle läbi liiva järele, kohkunud nägu ees. Ei aimanud vist, et mul võib ka mõõt täis saada. Jabur lugu tegelikult – selline naine, noor ja ilus, no kompvek! – ja oli pähe võtnud, et mina olen miskitmoodi oluline tüüp? Mõni aeg tagasi oleks täitsa bingona tundunud, aga nüüd oli mul Mary ja ma töesti tahtsin, et see magamatusest punaste silmadega hull mu lõpuks rahule jätkaks.

„Ma olen täna tööl,“ hõikasin ma üle öla. „Ja ausõna, mind saab sinu tuppa ainult traktoriga vedades!“ Ei tahtnud sellele variandile mõeldagi. Vahepeal olid kõik koridorid kaameraid täis riputatud. Ja Mary pääseb ju salvestustele ligi? Mina öösel Diana tuppa hiilimas – no ei...

„Olgu, eks ma siis saadan traktori!“ Jäi seisma ja ajas jalad vihaselt harki. „Ise tead!“

Ma ei kössanudki, astusin lihtsalt rannapoolsest uksest sisse ja vedru väänutas selle pauguga kinni. Lubas traktori saata? Noh, selle väljendi pahvatasin ju ise välja. Mingu ta õige...

Viskusin voodi. Väike heledaks krohvitud kiviseintega ruum. Kodu? Nojah, vist küll. Ja mida siis õhtuni teha? Tunniike tukkuda tasus kindlasti, aga aega ju veel pool päeva.

Panin arvuti käima ja kirjakasti ilmus uus kiri. Marylt või? Aga siis nägin, et jälle see arusaamatu fail minu enda saatja-aadressiga. Ning võimatu saatekuupäev – nelja aasta pärast.

* * *

Christian seisis imelikult kumavate seintega koridoris. Hinges kääris arusaamatu närvilisus. Kedagi ei paistnud, aga samas puges teadvusse sama kirjeldamatu ja üdini ebamugav tunne mis mõnikord mägedes, vaenlase maal – keegi justnagu jälgiks... Ta piilus selja taha. Ootaks parem bussis? Ei, no küllap see koridor ikka kuhugi välja viib!

Koridor tegi poolkaare ja lõppes kulunud puu-uksega. Ta vajutas ettevaatlikult linki, piilus sisse ning avastas, et on koduhotelli keldrikorrusel. Nii et buss oli koridoriga maja küljes kinni – vist mingid uued turvameetmed? Ükskõik, kõige tähtsam, et töö ära jäi!

Keldris hoiti sukeldumisvarustust, seina ääres paistis balloonide rida. Pagan, tahtsingi ju sukelduma minna, mötles ta – ja ehk jõuabki veel.

Kõigepealt tuli ürbist vabaneda. Kiiver käis lihtsalt ära. Miks ta siis vahepeal lukus tundus? Kombinesooniga polnud ka probleeme. Oskavad ikka tänapäeval mugavaid kaitseülikondi teha! Ta patsutas hindavalt kollakashalli kangast. Ja muidugi jäi terveks, asjata pabistasid.

Mees viis ülikonna bussi tagasi ja ajas sukeldumisvarustuse selga. Kui ta lõpuks õue astus, balloon raskuse all küürus ja lestad käes rippumas, seisis seal lillades seksikates bikiinides Diana. Ju plaanis ujuma minna. Naine nägi nagu ikka suurepärane välja.

Lasin raamatu alla. Hakkas vist selgeks saama – kellele peale Diana sain ma veel nii korda minna, et mu sisse kirjutas ja endaga õues kokku lasi saada? Ja nii kirjutaski: seksikad bikiinid ja nägi suurepärane välja? Vöttis lausa muigama. Nojah, nendes ta ju oli, kui meil asjad algasid...

„Ja kuhu nüüd?“ uriris naine.

„Sukelduma muidugi. Ei paista välja või?“

„Ma tulen ka?“ pakkus Diana.

Christian nihkus mere poole. „Mine üksi, näed, et ma olen juba valmis!“ Ei tea, milleks plikat veel vaja? Siis saab ujumisest ju tavaline töö.

„Tohoh – üksi ju ei tohi! Ja kes siis mu ohutuse eest vastutab?“

„Mul on vaba päev,“ porises mees. „Küsi Smithilt, kes vastutab!“

„Oota nüüd, Chris, mis sa tigetsed – mul läheb ainult viis minutit, ausõna!“ nuias naine ja tormas vastust ära ootamata riietusruumi.

Christian kehitas pahuralt ölgu, astus madalasse vette ja jäi sinna ulpima. Ning töesti, varsti oli Diana kohal, must kirju kapuutsiga kalipso seljas. Christian polnud sellist näinudki. Ujumisvarustus rippus muidu kõik all nagis, ise ta neid ju liivast ja mereveest loputas. Rohelise kapuutsi lagipea säras erkkollaselt. Sogases vees kaaslastele hästi nähtav.

Sukeldumas käidi tavaliselt koos Ernando instruktoritega ja need siis juhtisid. Enne veel seletasid, keda näha võib: haid, raid, kilpkonnad... Ja elukad olid enamas-ti kohal – ujusid nagu moedemonstratsioonil. Muudkui vaata ja pildista. Aga täna tegi Christian, mida ise tahtis, ja Diana lihtsalt ujus järele. Esimese hooga mindi päris sügavale, suurte kaljurahnude juurde.

Sügaval kivimürakate vahel oli hämar ja hoovus hakkas vedama. Mees vaatas kompassi ja jahmus: nõel keerles aeglaselt ringi! Millestki sellisest polnud ta iial kuulnud. Nässus? Olgu, ilma kompassita saab ka – pärast võib ju lihtsalt pinnale tõusta ja silma järgi kaldale ujuda.

Nõel muudkui keerles. Christian vangutas pead ja ujus edasi. Ümbrus oli tuttav, ees kumas Põrguvärv. Nii need instruktorid seda veealust koopajuppi kutsusid. Kummaline koht – kuidas niisugune tunnel küll tekkis? Koopasuule jõudes tundis mees veidrat tõuget. Täitsa ehmatav, nagu maavärisemine või kauge plahvatus. Vesi rappus, aga siis oli kõik jälle vaikne.

Kui Christian tunneli teises otsas valguse kätte jõudis, ootas ehmatus. Koo-pa ees ujus hai! Neli-viis meetrit pikk elukas piidles ujujaid kurjade seasilmadega, pikk rida saagjaid hambaid suus. Selliseid ei tohiks siin üldse olla, jahmus ta. Tavaliselt õnnestus näha vaid meetriseid ohutuid liivhaisid ja vahel ka pisut suuremat kollaselaigulist leopardhaid, kes enamasti laisalt kivirahnude vahel lesis ning liig-se udishimu alla sattununa veealust nõlva pidi aeglaselt tumedasse sügavikku vonkles. Aga niisugust peletist polnud ta isegi pildil näinud.

Christian tõmbus koopasse tagasi ja peatas järele ujuva Diana. Tuli oodata, kui-gi pilk manomeetrile tegi murelikuks. Sügavust üle kolmekümne meetri, siin kulus õhku palju. Veel viis minutit ja siis tuleb tõusma hakata. Kompass keerles endiselt – mis sellega küll toimus?

Kõige õigem oli vist läbi tunneli tagasi ujuda? Paraku see ei aidanud – elukas patrullis nüüd juba selle suu juures! Liugles lähemale ja piidles inimesi oma pisikeste ja samas kuidagi väga tarkade silmadega. Christian vaatas Diana poole. Nai-se maski juures kees nagu katlas, suured mullid kobrutasid pinna poole. Paanikas...

Hinga rahulikult, näitas Christian, võttis naise manomeetri ja siis lõi pilt ka ta enda hingamise segamini. Uskumatu, osuti juba punases! Alla viiekümne baari, vaja kohe tõusma hakata. Ent see polnud kõik – ka selle kompassi nõel keerles. Põhjasuund käis ringi?!

Mees ulatas Dianale oma kollase lisaotsa – ta võis veel õhku jagada – ja manöö-verdas nad sügavamale koopa pimedusse. Las hai arvab, et mustad kummiloomad elavadki seal ega kavatse enam välja tulla. Näitas käega – viis minutit ootame! –, sulges silmad ning katsus rahulikult hingata. Laugude taga pörlesid eredad vär-vimustrid, justnagu siuglevad maod. Midagi sellist polnud ta iial kogenud.

Viie minuti pärast näitas Christiani manomeeter, et tuleb pinnale tõusta, juh-tugu siis mis iganes. Ja koopasuu selgus, et hai ongi õnneks kadunud. Nad tōusid viie meetri peale, mõlemal õhk näidiku järgi juba otsas. Ohutuspausiks ei jätku... Ja siis Diana juba nōksataski, tōmbles korra ja jäi liikumatuks. Chris haaras tal vest-tist, aga naine tundus kui kivi. Viimases hädas lasi ta Diana tinavöö lahti. See keerles sügavikku, nüüd kerkiti hoogsalt pinna suunas ja hetk hiljem avanes sinise veeruumi helenduv lagi.

Kui Christian reguotsa suust välja puristas ja kaaslast uuris, sai ta aru, et Diana justkui magab. Hingab, aga teadvusetu? Tōmbas tal maski peast, puhus vesti õhku juurde ja imestas – jälle minestanud või? Pööras silmad abiotsivalt maa poo-le ja jahmus – rand paistis vōõras. Aga Põrguvärv oli ju otse hotelli traaversil?

Et see hai ometi uuesti välja ei ilmuks! Chris vedas naist kalda poole ja lõpuks ta-basid jalad põhja. Lõõtsutades lükkas ta vedela keha kaldaliivale ja märkas kahte tut-tavat kaljunukki madalas vees. Nagu sama koht mis ikka – aga kuhu siis hotell kadus?

Kalipsos hakkas palav. Ta kiskus ürbi seljast ja vabastas ka Diana. Kuumeneb veel üle... Vedas ikka veel minestanud naise põõsaste varju ja sättis lamama. Kui ta uuesti mere poole vaatas, siis seisis rannal tuttav kollane päikesevari.

Miks ümbrus kogu aeg muutus? „Nii,“ pomises ta, ja katsus keskenduda. Mõt-lemine oli harjumatult raske, tähelepanu tahtis laialti vajuda. „Kuidas hotell ära kaduda sai?“

„Aga sa mõtle!“ soovitas keegi pea sees.

Ümberringi polnud hingelistki, aga kollane päikesevari oli nüüd juba sinine. Ja siis tuli taipamine – uni! Kohe, kui mõte peast läbi käis, muutus ümbrus veelgi une-näolisemaks. Mees pingutas, aga teadvus libises vastupandamatu jõuga käest.

* * *

Kui Christian uuesti silmad avas, lamas ta hotelli rannas toolis. Ta ehmatas end rapsakuga üles – jäin valves magama või? Siis meenus sõit haiglabussis ja sukeldumine. Käänas selja taha ja vaatas, aga maja oli seal kus ikka.

Diana lamas endiselt põõsaste vahel, külili ja käsi pea alla tõmmanud. No mis neetud unetöbi see on? Aga enne kui Christian jõudis asja üle järele mõelda, läks reaalsus jälle paigast, sest põõsaste vahelt astus välja kaks ürgloomad: konn ja uimesarnastel jalajuppidel astuv hiiglalõugadega kala.

„Ajab imestama?“ Konn nipsutas sõrmi ja taevast kukkus alla kaks punast tugitooli. Matsatas liiva, nii et tolmu lendas. Elukad vajusid istuma ja muutusid märksa inimesesarnasemaks.

Christian tardus lamamistooli kangeks.

„Ära pabista, semu,“ muigas Peska. „Alati on olemas loogiline selgitus – ja kui pole, siis mõtleme välja! Eks, Raana?“

Konn noogutas, tõmbas jalaga liival vedeleva sukeldumisballooni lähemale ja toppis reguotsa suhu. Lasi end siis mõnuga toolisügavikku ja puhus õhku suure valge suitsurõnga.

„Taipad?“ Peska suurtel hambulitel lõugadel mängles naer. „Keegi kurivaim on su balloonil mingit segu pumbanud!“

Christian kissitas mõtlikult silmi. Äkki see selgitaski – aga enne oli õhk ju normaalne?

„Noh, mida otsustame?“ Kala kiikas kaaslase poole. „Eriti ei pabistanud. Sobib?“

„Nojah. Kuigi ega meie otsusta...“ Raana ringutas ja tõmbas regust uue mahvi. „Võtad ise ka või, Chris? Sul siin veel kümne baari jagu on. Natuke läheb aega, enne kui Kükloop kamba kokku saab.“

Christian võttis huuliku ja proovis. Ja kohe lõi pähe! Mõnus tunne vajus kehas laiali. Ta sulges silmad ja tundis, kuidas olukorda kontrollida ja kõigest aru saada tahtev osa järele annab.

Kui ta uesti silmad avas, oli maailm veel kummalisem. See kiirgas ja pulseeris ning taervas sähvisid pääsukestena ringi helenduvad helid. Jah, silmaga nähtavad helid! Ning nende vahel ujusid kalad – õhus! Miks mitte, mõtles mees ja vajus õnneliku naeratusega lõdvaks. Ujugu! Meri aga säras nagu poleeritud kristall. Ta lasi silmad uesti kinni ja vajus mõteteta äraolekusse. Aega justkui ei olnudki enam.

„Ahoi, Peska, lase tähtsad pussakad sisse!“

Raana hääl tõi mehe uesti teadvusele. Ta avas silmad ja nägi, kuidas kala koukis kabuurist karbikese ning viskas liivale. See kasvas hetkega riidekapiks, uks prahvatas lahti ja igasugu kummalist rahvast hakkas välja astuma. Väga kange gaas, mõtles ta. Väga kange!

„Tervist, härra Thoresson!“ Tooli ette astus ühe silmaga naine ja jäi teda hindavalt uurima.

„Tere,“ vastas Christian. Ja nägi, et sõna venis läbi õhu nagu kummipael ning puges naise kõrva. Õhk oli vahepeal hägustunud, see oli pigem nagu vesl, täis iselaadseid kõveraid läätsi.

„Eeldan, et uus kandidaat?“

„Mida veel?“ Christian muigas. „Mis kuradi kandidaat?“

„Aga mis te siis siin teete?“ Ainuke kulm kerkis. „Tehnikud muide väidavad, et sobite.“

„Ah et mida teen?“ Mees sügas mõnuga nina. Gaas tegi tuju heaks. „Niisama istun. Aga kui valves oleksin, siis peaksin hoopis mina küsimä, et mida kuradit te siin teete oma kambaga.“ Ta sättis end mugavamalt lebama, aga tundis siis, et miski ajab rääkima. „Tegelikult, mind taheti mingisse ohtlikku kohta saata küll, aga õnneks langes see ära.“

„Langes ära?“ Naine vaatas ürgelukate poole. „Poisid, mis siin öieti toimub?“

„Mehkeldati enda teadmata sisse, armuline proua,“ kummardas konn viisakalt peaga. „Arvab, et on tööl.“

„Uskumatu...“ Kükloobil vajus suu lahti. „No aga tehke talle asi selgeks! Ja mina lähen arutan Komisjoni esindajatega olukorra läbi!“

Seda öelnud, hõljus naine ärritatult minema. Justnimelt hõljus, Christian märkas, et jälgi ta liivale ei jäta. See tegi natuke rahutuks, aga siis vajusid silmad uuesti kinni.

„Ahoi, semu!“ Peska koputas Christiani jalale. „See nõks praegu enam läbi ei lähe. Kuulsid, mis Kükloop ütles? Nii et lühidalt – sa oled Komisjoni laevas. Ja meie kõik oleme tulnukad.“

„Ja kus see laev veel on?“ Christian avas unised silmad.

„Nojah...“ ohkas Peska. „Pikk jutt. Võta parem lihtsalt teadmiseks.“

„Ja miks ma laevas peaksin olema?“

„Väga asjalik küsimus!“ Konnanägu tõmbas punnsuutäie gaasi. „Lühidalt on nõnda, et komisjon saatis proua Maale uut messiat pühitsema. Noh, nagu uus Buddha või Jeesus. Sind susati laeva, meie Peskaga leidsime, et kärad küll, ning teatasime, et kandidaat leitud. No ja nad vajuvad nüüd siis kõik tasapisi kokku.“

„Kuulge vennad, minge õige...“ alustas Christian, aga siis oli Kükloop äkki uuesti kohal.

„Teate, näib, et juhtus arusaamatus!“ Ühesilmaline laiutas vabandavalt käsi. „Teie ikkagi hästi ei sobi, selgus, et naist otsitakse sedapuhku. Mul isiklikult pole teie vastu midagi, aga saage aru, instruktsionid... Ning, omavahel öeldes, mõne naisega oleks ammu pidanud proovima! Meestega läheb teil alailma viltu. No võtame või selle Muhamedi – nagu suri, nii hakkasid järgijad kohe üksteist nottimai!“

„Tehke, mis tahate.“ Chris lõi käega. „Aga muide, seal põõsas magabki üks naine. Igavene tarkpea veel,“ lõpetas ta ja lasi end lõdvaks. See naishallutsinatsioon pidas end viisakalt üleval, muudkui teietas ja kummardas. Mitte mõni leheneeger, kes läbi

aiaaugu sisse ronida katsub, et agentuuri inimesi pildile saada. Ainult see üks silm oli võõras vaadata. Tegelikult, tal jooksis silma kohal nagu klaas ümber pea?

„Siin on naine?“ jahmus Kükloop ja pöördus tugitoolides kiikuvate sõbrameeste poole.

„Kogu lugupidamise juures, proua,“ ohkas Raana ja tõmbas vooliku liivalt uuesti sülle. „Ei. Talle lihtsalt tundub, et on. Kuigi see naine käis korra laevas küll. Juba enne maandumist.“

„Tooge kohe siial!“

„Nagu soovite.“ Peska tõmbas taskust väikse musta kannu ja suunas põõsaste poole. Diana kadus, kapi uksed avanesid ja õhus külili magav naine ilmus seal-kaudu uesti välja. Hõljus seltskonna ette ning vajus aeglaseleliiivale. Chris pilgutas silmi ja raputas siis tunnustavalts pead: oli seal balloonis mis oli, aga vägevalt mõjus!

„Ah tema ongi?“ Kükloop lõi särama, rabas taskust samasuguse väikse musta riista ja heitis sellele uuriva pilgu. „Suurepärane ju! Ja veel milline nimi – Merlin. Klapib!“

„Ei klapi ta midagi, muudkui vajub ära!“ Raana vedas suu mossi. „Ja nimi on hoopis Merlina!“

Christian muigas. „Ah mis te norite, küll ta sobib... Vene naistel ongi alati „a“ lõpus.“ Ja jäi merd silmitsema. See helendas veidras lillas valguses ning lainevaht hõljus vee kohal nagu udulaam.

„Või nii!“ Raana krooksatas ja ajas käed puusa. „Vaata kus polüglott! Kas ma vähe Venemaal – tähendab, lellepoeg... Ei, kui Merlinit otsite, siis Merlin ka olgu ja jutul lõpp!“

Peska uuris kamraadi imestunud ilmel, aga ei öelnud sõnagi.

„Aga mis siis teha?“ Kükloop vaatas nõutult ringi. „Komisjoni esindajad juba kohal!“

„Tehnikute asi on testida ja tema ei sobi!“ Raana vedas pahural ilmel lestaotsaga liivaringle.

Äkki levis mõistmine üle kala näo. Ta kummardus Chrisi poole, kattis suu uimega ja sosistas: „Selge! Kui Diana valime, võib tal sinu vastu huvi kaduda. Jääd Mary jurdre ja Raana peab mulle kasti šampust tegema!“

„Kas alamat selgroogsed võivad siis otsustada, keda valida?“

Võõras hääl? Christian avas silmad ja nägi väikest hülgepeaga tüdrukut.

„Kuss...“ vaigistas Kükloop. „Viisakad lapsed nõnda ei räägi!“

„Ah nii?“ Raana hääl lõi solvumisest värisema. „Imetajakutsikad teavad kõike kõige paremini, jah? Aga kui määrustest järele vaadata, siis...“

„Palun, Raana, ärme ometi praegu vaidle,“ krimpsutas Kükloop nägu. „Peame kohe alustama ja see naine on ju parim valik!“

„Teeme ära jah,“ pistis tüdruk õhevil häälega vahele. „Kas mina ka tohin?“

„Muidugi,“ noogutas naine.

„Just,“ kiitis Raana võltsilt lahke häälega takka. „Sina oled siin üldse kõige tähtsam, pisike. Aga kui on vaja mingi reaalne töö ära teha – no ma ei tea, ehmatada, meelitada või – taevas hoidku! – mõni kael kahekorra käänata, siis on muidugi jälle, et Raana ja Peska, Peska ja Raana!“ Konn oli end soojaks rääkinud ja vaatas nõudlikult ringi. „Muide, kui juba jutuks läks, siis kas keegi selgitaks, miks meie firmas on nii, et igasugu imetajad on kõige tähtsamad, aga reaalse töö tegijad...“

„Aitab,“ ei mallanud Kükloop edasi kuulata. „Võtame selle naise. Palun äratage!“

„Virgumine peab olema inimese enda sisemise pingutuse vili!“ Konn tõmbas üle rinna jooksvast kabuurist veepudeli ja kallas pähe. „Lugege määrust.“

„Nojah...“ Kükloop ohkas. „Aga äkki ärkab veel? Ootame hetke?“

„Ise teate!“ Konn nipsutas sõrmi ja siis sadas rannale äkki suur hulk vanu toole. Kirju seltskond tuli lähemale ja võttis istet. „Ja te veel räägите, et nii palju antiginäidiseid pole vaja.“ Konn pööras silmad uhkelt Kükloobi poole. „Näete, kuidas kulub ära!“

Christian heitis võõrastele kahtlustava pilgu. Kuidas sai aju küll midagi nii jaburat genereerida? Ja kangestus – teiste hulgas paistis tuttav turbaniga vanamees. „Ramon!“ Äratundmine raksatas läbi rohelise hägu justkui välk. Ta ajas end istukiile. „Kuule... kas mingi psühhedeelse laksu all võib surnuid näha? Sa ei ole ju päris?“

„No päris päris ei ole jah,“ nõustus Ramon ja astus sammu lähemale. „Aga sa oled ikka tõesti laervas praegu, paarimees, võta arvesse...“

„Nii, kõik, aitab! Mina pole selektsionist, aga tehniline poole eest ma vastutan!“ Raana hüppas toolist. „Ja nüüd tuleb alustada – tähtede seis on õige. Nad pärast nagunii kontrollivad, igasugu horoskoopide peale on nad siin hullud. Kui see sedakorda üldse ära teha, siis ainult poiss jäab üle.“

„Raana, aga mulle öeldi kindlalt – no peab naine olema seekord,“ veenis Kükloop õnnetult. „Teen veel kiire side ja küsin järele, eks?“

„Aga palun, armuline proua!“ Raana muigas. „Aga mitte siin. Chris ei pea seda kõike enam kuulma, ta on niigi jumala segi. Lähme kaugemale.“

Hetk hiljem hõljusid toolid vaikselt eemale ja kogunesid ringiks. Christian jäi üksinda merd vaatama. Tal polnud aimugi, kui kaua aega möödus, aga siis koputati uuesti jalale.

„Nii, härra Thoresson!“ Kükloop säras rõõmust „Me leppisime kokku, et teeme sedapuhku teisiti! Teist saab Püha Isa! Õnnitlen!“

Christian oli veidrad külalised vahepeal unustanud. Täitsa ebamugav, et nad veel siin jölkusid. Otseselt tüli ei teinud, aga samas oli neis midagi rahutuks tegevat. Siis märkas ta lähemale vajunud seltskonna kummalisi pilke. Need tegid südamealuse veidralt külmaks. Just nagu jahe tuul oleks rannas puhuma hakanud...

„Mis pagana püha isa – paavst või?“ Ta raputas pead ja uimasus andis natuke järele. Siin tuleb karmim olla, otsustas ta ja tegi hääle ametlikuks: „Okei. Ma arvan, et te peate kõik nüüd lahkuma. Meil on majas tähtis konverents, võõrad ei tohi siin viibida.“

„Kuulge, noormees!“ Ka Kükloop tömbus formaalseks. „Me ei tea, miks just teid saadeti – see on planeedi sisepoliitika. Aga meie teeeme oma töö ära!“

Christian kobas relva järele, et sõnadele kaalu anda. Aga seda polnud – nojah, ta tuli ju sukeldumast... Tahtis püsti karata, aga Peska, kes nägi nüüd välja nagu õlakas viltuse ninaga poksija, tõusis ja asetas raske käe talle õlale.

Toolides seltskond hõljus veel lähemale.

„Komisjon andis teada, et uus väljavalitu on naine,“ selgitas Kükloop lektori toonil. „Aga et temaga momendil veel tegeleda ei saa, siis saab sellest mehest Püha Isa.“

„Püha Isa?“ Hülgetüdruku hääl kõlas pettunult. „Paavstide valimistel ma olen juba mitu korda olnud... Aga isa ütles, et seekord ma saan inimese...“

„No nii, pisike preili“ krooksatas Raana. „Proua Selektionsääri ja isegi alamatele selgroogsetele on kõik selge. Aga muidugi, kui lugudeetud kõrgema selgroogse kutsikal on palju olulisi küsimusi ja kommentaare, eks siis muidugi lükkame töö edasi! Mis sest, et soolane mereõhk sadestub nahale ja päike, lubage tähendada, on eredam, kui arstdid mulle ette kirjutavad... No leidsid ikka sedapuhku koha, vabandage väga...“

Konn pungitas pahaselt silmi ja pühkis lestalaadse käega laubalt higi.

„Palava päikese osas on sul õigus, soolase vee koha pealt mitte,“ tähendas Peska. „Soolane vesi oli ennem, magedas solistamine on lihtsalt viimase aja moeröögatus. Meri sobib eluks ikka kõige paremini. Küll te ise ka kunagi meres elasite – vot täpselt sellises mõnusas nagu see siin.“

„Mis siin mõnusat – ma ükspäev käisin! Astusin siiliku jalga ja sadat värti korallid ja kalad võtsid silme eest kirjuks, nagu oleks LSD-laksu all. Kõige parem on ikka üks väike rahulik mudane tiik.“

„Mis mõttes silme eest kirjuks, tädi?“ sosistas hülgepeaga tüdruk uudishimulk ja sikutas Kükloopi käest. „Kas alamatel selgroogsetel polegi mustvalge nägemine?“

Konn luksatas. Ja siis äkki hakkas ta lõua all üks õhupallisarnane põis üles punnitama.

„Härra Raana!“ ahastas Kükloop. „Palun... Me teame ja hindame sind, sa oled kogenud spetsialist! Ära nüüd...“

„Aga kas ikka olen?“ Ta vidutas tigedalt silmi. „Äkki olen lihtsalt vana loll konn, kes laseb end kogu aeg kiidulauluga ära meelitada? Vaat kui hakkan ka nagu mu lel-lepoeg! Oi, tema oskas elada... Ega ta raband, nagu meie siin. Mäletan, kord jää üldse laevast maha, aeles mingi kentaurikaga ringi ja alles järgmise küllastuse ajal imbus välja, üleni kärnas. No need kentaurikad on ju teada! Eeskirja järgi oleks pidanud saama nii et tolmab, aga ta jagas ära, vormistas tööõnnetuse. Egas Komisjon jõua iga juhtumit uurida! Ühesõnaga, sai pensile ja veel auastme ka – mingi Buffo või...“

„Tohoh?“ Peska oli end kuulama sättinud. „Ja edasi?“

„Edasi? Nii kui tolm settis, tõmbas tagasi, otsis oma kentauriplika välja ja nüüd olla seal üldse kõik kärnas ja pika sabaga. Ühesõnaga, planeedi evolutsiooni keeras nässu! Ja milline planeet oli... – oi, velled! – ainult troopilised sood... Sihuke fauna, et...“ Konn lätsutas unistavalt keelt, siis aga pöördus pilguga hülgeplikat otsima. „Aga meil siin on reaalse töö tegijad lihtsalt alamad selgroogsed. Vaat kui lähen murran praegu verbla! Küll siis Lepametsa Lennart sulle õpetab seda evolutsionitabelit!“ Ja hakkas endasse uuesti õhku imema. Lõuaalune kott venis suureks ja ise paisus ta ka natuke.

„Lase õhk kohe välja!“ nõudis Kükloop. „Mis sinuga täna lahti on?“

Raana krooksatas pahaselt ja pall vajus tühjaks.

Seejärel vaatasid kõik Kükloobi poole.

See viibutas kätt ja kogu seltskond kangestus nagu orkester dirigendi käskluse peale. Ümbrus hakkas pimenema ja viimane, keda eriväelane Christian Thoreson nägi, oli arvutimees Daniel. Ilmus teiste tagant, mingi juhtmelint käes.

„Mis sina siin teed, Daniel?“

„Sain surma,“ sosistas mees. „Ja laevas pakuti tööd.“ Ta õiendas midagi Christiani selja juures ja too tundis, kuidas tema sisse tekkis kiirgavaid värve täis kanal. „Nii, korras,“ jätkas Daniel vaikselt. „Aga arvesta, barjäärid kästi miinimumi panna. Pead ettevaatlik olema, ega nad enam suurt pea!“

* * *

„Jumal küll,“ ahhetas Dolores ja jöllitas haiglabussi põrandal vedelevat kombinesooni. „Kuidas ta ilma selleta uuesti laeva pääsese?“

„Ja kuidas ta selle seljast sai?“ sekundeeris Jahmunud Hamilton. „Panime kiivriile võtmega lisaluku!“

Vastata ei osanud keegi. Niisiis lahkuti bussist ja koguneti koosolekuruumi.

„Mida teie sellest arvate, professor?“ John Whitemill pöördus laua otsas seisva ratsastooli poole. „Ja küll on hea, et lõpuks kohale jõudsite!“

„Nii et saatsite ta enda teadmata sisse...“ Stepking trummeldas sõrmedega lauaplaadil. „Jaa, seda vaatlust oleks tõesti huvitav kuulata. Ainult et, kas meil see võimalus ikka tekib?“

„Arvate, et skafandrita ei pea vastu?“ Dolorese hääl värahtas. „Me ei osanud ju arvata, et ta selle ära võtab – ja müstika, kuidas ta seda üldse teha sai!“

„Muidugi,“ nõustus Stepking. „Aga ma pidasin silmas, et kui ta ei tea, et on laevas, siis kust peaks tulema idee seal välja tulla?“

Saal lõi kahisema.

„No aga ta saab ju varem või hiljem aru, et on mingis... ee... suletud kohas?“ kuntas John. „Ja kindral kinnitas, et tegu on ellujääjaga – küllap hakkab väljapääsu otsima?“

„Laevas käinute kogemuses mängib peamist rolli eelhäälestus, eks?“ Professor torutas mõtlikult huuli. „Ta sai kirja, et plaanitud töö jäab ära? Kuna senine kogemus ütleb, et seal toimuvad sündmused pigem inimeste kujutluses, siis ehk läheb ta peas senine elu edasi?“

„Ja ta jäab surmani laeva – nii-öelda oma mõtetesse magama?“ Dolores pigistas kohkunult kaelas rippuvat risti.

„Professor,“ sekkus juttu Henry Leclerci kõrge ja nõudlik tämber. „Loogiline küll, aga inimene vajab ju näiteks toitu!“

„Kindlasti, kulla Henry,“ noogutas küsitu, sõitis üle põranda ja jäi läbi paksu klaasi laeva vaatama. „Aga võib-olla neil on toitu. John näiteks sai viskit.“

„Hästi...“ Henry tömbus lupiliseks. „Aga laevas juhtub igasugu absurde. Ta peaks mingil hetkel aru saama, et on veidras kohas, et maailmaga on midagi justkui valesti!“

Professor tagurdas end uuesti näoga saali poole. „Nõus. Oletame, et tema nii-nimetatud unes tekib mingi loogiline konflikt. Midagi on nii viltu, et teadvus lihtsalt ei jäää rahule. Ehk pakub laev talle siis alati mingi selgituse, kohendab olukorda ja kõik on varsti taas normaalne? Kui paljud meist unes siis taipavad, et magavad – hoolimata sellest, et unes näeme ju igasugu absurdi...“

„Aga see poleks lihtsalt eetiline!“ hüüatas Dolores. „Vabandust, muidugi ei tea me midagi nende eetikast... Andke mulle andeks naiselik intuitsioon, aga seal käinuna ma tajun, et nad ei ole meist hullemad, et nad ei ole... noh, ütleme – kurjad või halvad!“

„Jällegi nõus! Meie ka pole. Aga vahel püüame mõne eksootilise eluka kinni, uinutame ja viime loomaaeda. Kohta, kus tal on turvaline ja kus bioloogilised vajadused rahuldatakse. Aga looma nõusolekut me ei küsi...“

Lasin tahvelarvuti alla, astusin akna juurde ja uurisin ümbrust. Ei mingeid lillasid laineid ega udulaamu. Indiaookeani sinine vesi sillerdas keskpäevapäikeses nagu ikka. Aga raamatutegevus oli ületanud igasuguse juhuslikkuse piirid. Vähe sellest, et seal toimetas minu nimega tegelane – nüüd pakuti välja ka hullumeelne selgitus kõigile viimaste nädalate veidrustele. Muutuvad minevikumälestused, seletamalt asukohta muutev gasellipea, uskumatu armuseiklus siiani kuivikuna tundnud naisega... ja lõpuks – kivi ise koos kõigi oma veidrustega. Maailm ei olnud enam ei tavaline ega loogiline!

Ei, kurat, ma ei lähe hulluks!

Istusin voodiservale ja katsusin rahulikult mõelda. Keegi on mind selle romaaniga sihikule võtnud. Kes mind tunnevad? Hamilton, Mary, Diana, Robin... Kellel neist on motiiv ja mis see võiks olla? Jaa, võta, kuidas tahad – kõige loogilisem on Diana. Lähen ja otsin üles? Aga siis – hakkan käsi väänama või? Ei, kõigepaalt loen siiski lõpuni.

„Laeve ei pruugi igaveseks siia jäada...“ Johni hääl oli murelik. „Nii et teie, professor, ei välistaks võimalust, et Christian viiakse kaasa? Ta on laevas olnud juba terve ööpäeva...“

Stepking ohkas. „Kas keegi meist suudaks üldse midagi välistada?“

„Aitab!“ Dolores hüppas püsti. „Kombinesoon on meie käes. Mina olin see, kes soovitas keegi salaja laeva saata. Ma lähen vaatan, kus ta on!“

„Illus plaan!“ Professor vaatas otsustavust täis naist. „Aga häda on selles, et ta ei tunne teid. Isegi kui te sisse saaksite – aga Henry ju ei saanud... Kui Christianit on vaja veenda, siis saab sellega hakkama pigem tema ülemus.“

„Mina olen valmis!“ Kindral töüs. „Kuigi enne avaldati arvamust, et kaitset puudutavaid detaile teadvad inimesed ei tohiks sinna minna?“

„Löpetame juba selle sõjamängu!“ Stepking lõi käega. „Kui nad suudavad peatada raadiolaineid, siis on teie rakettidest sama palju kasu kui vibunooltest...“

* * *

„Nii et teie oletegi siis see kuulus kindral Hamilton?“

Nohuselt vibreriv hääl tuli arusaamatust suunast. Kindral piidles kartlikult ringi. Kõikjal rohekalt läikivad seinad ja ei mingit liikumist. Ja siiski – täiesti arusaadav inglise keel?

„Kui juba tulite, eks hüpake siis korraks läbi!“

Lõpuks taipas kindral ka üles piiluda. Laes haigutas avaus ja üle selle serva piilus heasüdamlik konnanägu.

Niisiis – amfibid? Pole tähtis, kes täpselt! Oluline on vaid see, et laevas leidus elusolendeid, kes otsustasid end nüüd näidata. Ja mitte neile hallitanud tarkpeadele, vaid ühele praktilisele tegudemehele, mõtles kindral uhkusega.

Ta pani silmad kinni ja keskendus. See on väike samm inimesele, aga kolossaalne hüpe inimkonnale, mõtles ta pidulikult ja alustas: „Ma olen inimene planeedilt Maa! Tulin teie juurde heade kavatsustega ja...“

„Ei no selge see!“ Konn ei mallanud kuulata, rahmas vaid kärsitult roheka uimesarnase käega. „Ega ma teid kurjades kavatsustes kahtlusta ja selge, et siitsamast, mitte näiteks mingi kuradi kentaurikas. Hüpake aga üles ja küll siin arutame neid asju!“

„Kuidas?“ kogees kindral ja unustas valmis möeldud piduliku teksti. Laeni oli kolm meetrit.

„Jalgadega, härra Hamilton, kuidas siis veel? Aga kui teist hüppajat pole, siis mul on siin kena kanepiköis ka.“

Hetk hiljem sadas läbi luugi jäärme köis. Pole asjatult trennides käidud, muheles mees – naine küll räägib, et mis sa vanatoi seal võimlas enam rassid, aga näe, kuidas läheb vaja. Ta sülitas pihku ja ronis üles.

Ülal avanes madal hämar ruum – ilmselt piloodikabiin? Laual ja seintel paistid värelevad ekraanid ning nende ees mugavas ratastega tugitoolis lösutas suur roheline konn ja sügas tagajalaga laia nina. Jalgu soonisid tal liibuvad nahkpüksid, ülakeha aga oli paljas. Elukas nägi välja sõbralik ja lihtne nagu õllekõhuga paksuke kõrvalkorterist. Ja önneks vist üsna ohutu – kui välja arvata kõhutrummil rippuv nahkkabuur. Selle rihmal terendas tuttavlik märk. Kindral pingutas silmi ja tundis ära teenemedali: „Sojuz-Apollo 1975“. Tal oli endal ka üks selline kodus, kenasti seinavaibale kinnitatud.

Konn märkas uurivat pilku ja patsutas uhkelt märki. Seejärel aga osutas toolile. „Nii et siis lõpuks kuulus kindral Hamilton ise?“

„Mis kuulus nüüd...“ Kindral lõi käega, aga tundis, kuidas heameelehoog kõrvad tulitama paneb. „Lihtne sõjamees olen. Aga jah, eks neid paguneid ja aumärke on ikka tulnud vaikselt...“

„Selge, selge... Ühesõnaga – saame siis tuttavaks! Mina olen Raana. Esimene tehnik. Ja vaadake, teiega ongi meil üks asi ajada! Olete siin suur turvaülemus, jah?“

„Nii võib öelda küll...“ Kindral tömbus murelikuks. Nii et juba teada?

„No siis õige mees. Öelge, kes see viimasena laeva susati?“

Konn näis olevat praktilise meelega, hakkas pikema sissejuhatusesta asja ajama. Aga sissejuhatust oleks ikka väga vaja, mõtles kindral. Kust nad tulevad, palju neid on ja mida tahavad? Aga sellest juttu ei tehtud. Ei tea, kas Christian on juba mingi jama kokku keeranud?

„Ah Thoressonist räägite?“ püüdis ta end igaks juhuks puhtaks pesta. „Ma ütlesin ülemustele kohe, et ärgu hakaku teda niimoodi... – ja tegelikult, just teda ära tooma ma...“

„Ei-eil!“ Pöörlevas toolis lõbusalt keerutav elukas ei mallanud vabandusi kuulata. „Poisil pole häda midagi. Lihtsalt öelge paar sõna iseloomustuseks!“

„Noh, praegu töötab ihukaitsjana, aga kunagi oli erirühmas. Tip-top mees, aga tal juhtus üks õnnetus. Nüüd on põlvedega nõnda, et enam lahingutes mütata ei anna ja...“

„Põlved on teil üldse õrn teema?“ katkestas konn murelikult. „Te ise ka, andke väike kriitika andeks, ei saanud enne hüpatud.“ Ta põrnitses kahtlustavalta kindrali jalgu. „Muide, see on kliimast, liiga kuiv on teil siin, vaat mis! Aga jah, nii et Christian on selline haavata saav tüüp?“

„Oi ei! Ainuke õnnetus – ja mees oli üle kümne aasta terava töö peal. Ning isegi seekord oli pigem õnne. Masina all plahvatas miin, paarimees sai surma, aga tema, näe, ainult haavata.“

„Ahaa, väga huvitav!“ Konn kummardus innukalt kindrali poole. „Vaadake, meil oli plaan ta teile uueks messiaks teha, aga ülemus prakvis välja. Tema tahab naist, Linnutee sookvoot pidi paigast olema, ja kirjutas formaalseks põhjenduseks, et pimesool puudu. Puhas tähenärimine, aga teate isegi – egas ülemuste vastu saa!“

Lasin arvuti alla. Neljast kahtlusaluest jäi hetkega alles vaid üks. Ainult Hamilton võis teada, et mul on pimesool opereeritud. Aga äkki polnud seda isegi minu meditsiinilisel kaardil, võib-olla teadis seda üldse ainult tädi Hilda? Ja tema ei teadnud ju midagi minu igapäevast. Nii et romaan autoriks ei sobi keegi ja ma näengi und?

„Oodake,“ raputas kindral pead ja tundis, kuidas toimuvast on üha raskem aru saada. „Mis messiaseks... ja mis pimesoolest te räägite?“

„Pimesoolest polegi mõtet rääkida!“ End tehnik Raanaks nimetanud konn muutus pisut kärsituks. „Jumalavariant kukkus ju läbi. Aga kuna pojissi muuks vaja pole, siis rakendaks erialasel. Nii et ihukaitsja?“

„Tahate ihukaitsjat?“ kokutas kindral jahmunult. „Aga teil ju sellised masinad siin, et...“ ja ta lasi silmad üle juhtimispanteelide. No oli seal ikka lüliteid ja kange,

numbrilaudu ja kuvareid! Kirjud hieroglüüfid muudkui vilkusid. Ja osa ekraane näis hoopis kui ruumis vabalt hõljuvad poolläbipaistvad hologrammid.

„Ei, mitte meile.“ Raana raputas pead. „Ühele teie seast. Presidendile!“

„Aga meil polegi sellist kogu planeedi presidenti...“ sattus kindral segadusse. Kõik arenes ju peadpööritava kiirusega. „Maa peal on palju sõltumatuid riike.“

„Teame!“ Konn töstis rahustavalt käe. „Ma mõtlen Ameerika Ühendriike – ise olete ju sealt, eks? Omavahel öeldes, pean ta siia kutsuma ja ühe väikse katsekesse huugama panema. Kui lubate, et kellelegi ei hinga, siis ütlen ära, et see on juba puhtalt Kükloobi – no selle meie ülemuse! – eralõbu. Aga president on teil ju suur härra, pole harjunud ükski liikuma. Mõtlesime siis talle kellegi kõrvale susata – me oleme ikkagi soliidne firma!“

„Aa...“ Kindrali lõug vajus kohkunult rippu. „Vaadake, ma pole kindel, et presidendi saab veenda siia tulema. Ülitähtis isik ikkagi ja turvakaalutlustel...“

„Just nendest ma räägingi!“ venitas Raana pahaselt pead vangutades. „Küll ta tuleb – meil on korralikud ressursid, teeme, nagu öeldakse, pakkumise, millest ei saa keelduda... Ning pidage silmas...“ nüüd ilmus konna silmadesse ohtlik läige, „et meie käime ikka õigetest ustest, meie firmas inimesi ei röövita! Kuigi teil liigub siin vahel ju kahtlasemat kaadrit ka – näiteks need väiksed hallid kentaurikad oma nilbete katsetega – mis? Aga mina räägin ausalt ja otse, selle asemel, et Schwarzu Jimmy lihtsalt... ühesõnaga, näiteks mu lellepoeg, vana suller, tema oleks... Aga jah, öelge parem, mis teil siin praegu hinnas on?“

Raana hüppas entusiastlikult püsti, astus seina juurde ja hakkas seal uhel ilmel suuri sahtleid välja tömbama. Need sisaldasid puru. Mõni läikiv, mõni tuhmim.

„Iridium? Plaatina? Pallaadium?“ Konna häälde sigines osava kaubasaksa magus tämber. „Või ikka vana hea kuld?“

„Ee, vaadake...“ nämmutas kindral. Jumal küll, siin toimus ju praegu esimene kontakt Maa ja võõrtsivilisatsiooni vahel! See peaks olema pidulik, väärikas, tseremoniaalne? Aga nahkpükstes konn oli lihtne ja omamehelik nagu kartuli hinna üle kauplev talumees turul. „Ma ei saa selliseid asju üksi otsustada... Ja pealegi, pole kindel, et president nõus on... puhtalt turvakaalutlustel, ma mõtlen...“

„Issand küll – no millest ma siis kogu aeg räägin?“ Konn haaras oma töntsaka pea käte vaheline. „Teil on siin jah üks pidev turvafoobia ja seepärast palkakski kõigepealt turvamehe. Too käiks laeva läbi, vaataks, et kõik on aus, mingit pommi pole ja nõnda edasi. Et pärast ei tuleks jäalle jumal teab mis kaebekirju Komisionile!“

„Aga... aga kas me ei peaks kuidagi pidulikumalt kohtuma kõigepealt? Ma mõtlen, meie, inimesed, ja tele...“ Mees ei osanud lõpetada, aga konn ei talbanud laeva ja selle asukate kohta ikka midagi täpsemalt avaldada.

„Ikka! Aga iga asi omal ajal, väike ölu igal... nojah, eks? Tahaks enne veenduda, kas see teie värk siin... noh, kuidas öelda... ühesõnaga, et kas huvid on ikka vastastikused?“

„Ahah... nojah... muidugi,“ mämmutas kindral.

„Nonii, hakkame teineteisest aru saama!“ Roheline elukas hõorus nahkpükstes põlvvi. „Nii et asja juurde tagasi – teie sõjamees sobib!“ Viskas siis pilgu mingile ekraanile ja tähendas: „Ja vaata aga vaata milline nimi – Anti Christian! Väga tähendusrikas, seda teie religioonivärki silmas pidades, oi kuidas oleks messiaks passinud! Aga olgu pealegi... ühesõnaga, teeks temaga kiiresti paar testi?“

„Misasja – Antikristus?“ kohkus kindral. „Ei, ta on lihtsalt Christian. Christian Thoresson!“

„Hmm?“ Konn pungitas kahtlustavalt silmi. Lükkas jalgaadega hoogu ja libises metallratastel üle rohekalt helkiva põranda seina äärde.

Kindral vaatas põrandat. See näis väga vőõrapärane, hõõgus fosforjalt ja lõi tooli rataste all helendama. Tugitool seevastu paistis tavaline, lausa maist päritolu. Võidunud ja õmblustest lahti riidega, nagu kasutatud mööbli kauplusest. Ei tea, mis seda üldse likuvas laevas paigal hoidis – kosmoselaev võis ju meeletuid kiirendusi arendada? Ja kus on helkivad turvavööd ning käetugedesse sulanduvad juhtimisseadmed?

Aga konn muudkui toimetas. Tõmbas kusagilt samuti väga maise väljanägemisega arvutiklaviatuuri sülle ja asus toksima. Selle peale lõi sein undama ja kitsast praost libises välja paberileht. Justnagu printerist. Konn uuris seda nõudlikul ilmel, sõitis tagasi ning ulatas kindralile. Tundus, et tegemist on vana maise dokumentiga. Paber oli vőõras keeles, aga ladina tähtedega.

„Näete!“ õiendas elukas ja osutas pika rohelise sõrmega sõnadele „Anti“ ja „Kristjan“. Edasi polnud midagi näha. Tint oli laialt valgunud, ju kunagi niiskuse käes.

„Paber ei valeta, eks ju? Dokumendi on väljastanud ENSV Tallinna linnavalitsus. Tempel all ja puha. Plekk on, tõsi küll, peal, sünnikuupäeva näiteks ei näe, aga meie teada pole dokumenti tühistatud. Nii et lööme käed?“

„Aga kuidas ma seda kõike oma juhtkonnale...“

„Teie ärge millegi pärast muretsege!“ pilgutas Raana rahustavalt silma. „See on juba minu as! Ainult et ühed väiksed testikesed peaksime ikka ära tegema... Tänasida toimetusi ära viska homse varna, eks ju? Mis täna tehtud, see homme hooleta! Või on teil äkki kusagile kiire?“

Kindral Hamilton vaatas jutukat imelukat ja tundis, kuidas aju väsimä hakab. Kõik oli liiga absurdne ja ootamatu. Ta viibis tulnukate laevas, ta oli esimene

inimene, kes suhtles Maale saabunud võõra tsivilisatsiooniga – ja samas oli kõik täiesti teistsugune, kui iial oodatud.

„Ee... ei ole kiire.“

Absurdne seegi. Kuidas saaks tal kiire olla?! Inimkonnale polnud praegu midagi olulisemat kui see kontakt – aga tulnukas suhtus temasse nagu korraks läbi hüpanud vanasse kamraadi.

„Suurepärane!“ Raana krooksatas rahulolevalt ja haaras uuesti klaviatuuri. Sel oli pikk spiraalne juhe taga. „IBM“ veerisid kindrali silmad kulunud kirja ja siis ei suutnud mees enam oma uudishimu talitseda. Või ehk polnudki see uudishimu, ehk pigem aju paaniline soov millestki aru saada ja mitte kinni joosta.

„Öelge palun, miks tal juhe on? Selline anakronism... Isagi meil on ju WiFi, Bluetooth...“

„Ei jäta head esmamuljet?“ Konn takseeris murelikult klaviatuuri. „Soliidselt firmalt ootaks midagi kõrgtehnoloogilisemat, jah? Noh, mina, kas teate, olen sel-line natuke nostalgiline. Antiigihai, võiks öelda. Aga kui halva mulje jäatab, siis mis seal ikka...“

Ta jäi vait ja vaatas klaviatuuri heldinud pilgul. Ohkas siis valuliselt, rapsas juhtme küljest ning viskas traatspiraali kurvalt neelataides seina peal oleva tumeda laigu pihta. Helehall õhus keerlev juhe lendas läbi seina ning kadus olematusse. Seejärel lasi ta klaviatuuri tagasi põlvedele ja klõbistas edasi. Nii et juhet polnudki vaja?

„Hakkame siis tööle – magavale kassile hiir suhu ei jookse, eks? Testinud olete poissi viimasel ajal?“

„No vererõhk ja need muud arstiasjad... kaheteist minuti jooks ja...“

„Ah soo...“ noogutas Raana pettunud ilmel. „Täitsa okeid asjad, aga teeks ikka midagi põhjalikumat ka. Presidenti peab kaitksma, paljugi mis... Prooviks aja-lis-ruumilise desorientatsiooniga – seda teil vist pole programmis?“

Hamilton vidutas kartlikult silmi. „Mis see veel on?“

„Noh, kuidas öelda... paneks ta mõnda teise kohta!“

Mehe lõug vajus rippu. „Mis mõttes teise kohta?“ kokutas ta.

„Noh, mõnda teise aegruumi... ei-ei, mitte kaugele – aga samas, ikka parasjagu, et ta ise ka aru saab, et on kusagil mujal... Muide, vahel saab sellega pulli ka!“

Vastust ootamata hakkas konn klaviatuuril tippima, ruum pimenes ning ot-sasein liikus eest justkui teatri eesriie. Ees avanes öine mäenõlv ja kusagilt ilmus niiskeid piisku näkku lööv tuul. Aga see pidi olema illusioon, laeva ümber laius ju kõrb? Nende ees kuuvalguses paistis inimese selg ja kaugel eemal öine väikesadam. Paar kauget lampi kõikus tuules ja valgustas kai külge kinnitatud prami

külge. Hamilton järeldas, et salvestus – või mis see siis iganes ka oli – pärines kusagilt põhjamaalt. Kuu joonistas välja lauge ja lageda mäeharja. Nagu ta enda lapsepõlve Alaska – väike külake kusagil saarekesel ookeani ääres?

„Kas see on Chris?“ sosistas kindral.

„Tema ise,“ muheles konn. „Ega ta kuule, ruum avaneb praegu ainult ühte pidit.“

„Mingi hologramm, jah? Vägev...“ Kindralist paarikümne meetri kaugusel seisev inimene näis ütlemata loomutruu – just nagu väljast ruumi voolav külm niiske õhkki.

„See ongi reaalne.“

„Mis mõttes – me oleme ju Aafrikas ja on päev?“

„Noh, ühesõnaga... Saab nii teha...“ Konn lõi ujedalt käega. „Omavahel öeldes, ega ma kogu seda ruumi ja aja mehaanikat lõpuni jaga... Tehnikult ei nõutagi. Ütleme nii, et ega te ju ka oma rakettide viimase kui vidina tööpõhimõtet tea? Ühesõnaga, ta nagu arvutab midagi välja ja...“

„Ja maksab kurat teab kui palju ning energiat tarbib nagu keskmine linn, jah?“ noogutas kindral vandeseltslaslikult. „Meil on kah sihukest tehnikat siia toodud.“

„Ei, ega ta üle teravati taha,“ raputas Raana pead. „Spiraalreaktor võib tühipööretel kedmata. Aga lähme asja juurde – kuidas mees emotsiionaalselt on? Stabiilne?“

„Väga.“

„See on heal! Aga igaks juhuks saadame avatarid asja uurima.“

Kindral tömbus kartlikuks. „Ja kuidas seda uuritakse?“

„Ärge muretsege, täitsa mitteinvasiivselt. Esitame küsimusi ja...“

„Ahah, siis pole probleemi. Kohe praegu või?“

„Ee... ma vaatan...“ Konn piilus kõhul rippuvasse kabuuri. „Praegu ei lähe, ta on liiga pilves juba. Parem minevikus, lükkame ühte vanasse iststruktaazi sisse.“

Kindral ajas silmad suureks, aga pidas paremaks suu kinni hoida.

„Nii...“ Konn hõörus rahulolevalt käsi. „Edasi – tal püsiemane on või?“

„Mõtlete abikaasat? Ei.“

„Mis siis viga stabiilne olla...“ Konn krooksatas lõbusalt. „Aga paneme talle ühe! Ja vaatame, mis teeb!“

Vastust ootamata põristas Raana klaviatuuril pika tiraadi ja siis äkki sõitis põrandast välja kuulipilduja, milles Hamilton kohe esimese maailmasõja aegse Maksimi ära tundis. Konn haaras käepidemetest ja torust lendas läbi pimedaa ruumi Christiani pihta rohelise välgunool. Mees nöksatas.

„Mis see veel oli?“ ahhetas Hamilton ja pühkis laubalt higi.

„Vääinasin talle ühe armastuse.“ Konn sügas uhkelt lõuaalust lotti, märkas kõrvalistuja jahmatust ja selgitas: „Ütleme, et masin otsib ajust välja mõne tun-

dealgme ja laiendab seda maksimumini. Sellepärast ma Maksimi kesta kasutangi – noh, nime sümboolika või nii.“ Ta muheles, vaatas relva – see oli helendama ha-kanud – ning patsutas kuulipritsi toru. „Kombes! Naisemees valmis. Kuigi nojah... ühe emasega olete te köik veel üsna stabiilsed. See pole mingi õige test – ja ta hakkab ikkagi presidenti kaitsma... Keevitaks teise otsa – teie lahkel loa!“

„Mis mõttes?“ muutus kindral ettevaatlikuks. „Nagu armukese või?“

„Just-just... või tegelikult – ei! Paneme nii, et kaks tunnet on lõpuks võrdsed, et ise ka ei tea, kumba rohkem armastab.“

„Ega see ometi ohtlik pole... ja üldse, äkki peaks talt enne nõusoleku võtma...“

„Ohtlik? Noh, pikas perspektiivis kasuks ei tule – läheb segi või vőidakse poo-leks tõmmata... Aga meil ongi ju tarvis näha, mis puust poiss on!“

„Pooleks?“ Kindral vajus kaameks. „See on siis ikka lihtsalt üks simulatsioon ja...“

„Räägin ju, et reaalsus,“ muutus konn kärsituks, keeras klaviatuuri kindrali poo-le ning turtsatas siis naerma. „Ei noh, härra Hamilton... ja loete mulle veel moraa-li? Olete teda sellistesse hakklihamasinatesse saatnud, et ise ka imestasite, kui jälle eluga välja tuli.“

„No need on olnud eriolukorrad...“ kokutas kindral ning tömbus näost punaseks.

„Just. Praegu on ka!“

Raana haaras uesti kuulipilduja sangadest ning siis lendas Chrisi suunas teine väreleva valguse juga. Aga see käitus teisiti kui eelmine, pritsis selja pealt eemale.

„Vaat sulle!“ imestas konn. „Ei võtnud külge! Esimene sai siis ikka vägev... Noh, selle vastu leiame rohtu!“

Järgmisena nägi kindral midagi ütlemata veidrat. Kuulipilduja taga troonivast konnast astus välja teine täpselt samasugune, hüppas üle laeva serva, haaras maas vedeleva vineeritahvli ja virutas sellega Christianile vastu selga. Mees len-das põlvili ja samal hetkel saatis Hamiltoni kõrvale jäänud elukas uue rohelise laengu teele.

„Nii,“ pomises Raana, ajas käe pikale, tömbas masinast valge aukudega pabe-ririba, mis nägi välja nagu arvutite algusaastate programmi sisestamise perfolint, ja libistas selle läbi sõrmede. „Korras, võttis juurde! Ühe noorema tibi, töö liinis on kokku saanud.“

„Aga kes see välja hüppas?“ piuksus kindral, huuled värisemas. „Ja kuhu ta ka-dus?“

„Avatar. Lülitasin välja. Kokkuhoid pole koonerdamine, eks ju?“

Kindrali ilmest võis välja lugeda, et ega selgitus ammendav olnud. Aga pike-malt pärida ta ei söandanud. Seda enam, et Chrisiga toimuv tegi muret. „Vaban-

dage, aga mis te meie mehega ikkagi teete?“ uris ta ja katsus formaalsemat tooni tabada.

„Ütlesin ju – masin võtab lõpuni realiseerumata suhte ja ergastab... noh, väljadega saab ajutegevust mõjutada – aju on ju lihtsalt hunnik molekule, eks ju – ja mälu nende mingi asend. Spiraalreaktoriga saab neid asendeid muuta, okei?“

„Ja seda ilma ta enda teadmata?“ protesteeris kindral. „See pole eetiline!“

„Teate mis, härra kindral...“ Raana häälde sugenes kärsitu toon. „Ise suskasite mehe laeva – ja ilma tema teadmata? Nii et ärge mulle praegu... Ja muid, täitsa unustasin – ma töötan siin ju praegu salastatud isikuandmetega. Neid ei tohi kõrvalistele isikutele näidata!“

Nende sõnade peale libises piloodikabiini külg uuesti kinni. Aga tundus, et Raana ise nägi kõike edasi – vahtis uurival ilmel rohekalt helendavat seina, urgitses möötilikult nina ja tõmbas lõpuks juhtimispanteeli alt koonusekujulise pabertuutu piklike jupikestega. Täpselt nagu popkorni mugiv kinokülastaja, mõtles Hamilton.

Siis ei juhtunud tükk aega midagi. Konn muudkui klõbistas klaviatuuri, vahtis seina ja puhises rahulolevalt.

„Aga mis temast nüüd saab?“ ei suutnud kindral enam lõpuks vait olla. „Ja mis testimine see niisugune üldse on – mingite armastustega?“

„Noh, põhimõtteliselt, piiname teda natuke...“

Hamilton ehmatas end kangeks. „Piinate?“

„Ei-ei, vabandust, kontrollime,“ parandas konn. „Ma mõtlesin ülekantud tähen-duses – räägite ju ise ka, et armastus on vahel piin. Omavahel öeldes, kaks võrd-seks timmitud ja põhja keeratud armastust on sihuke häda, et hullemat annab otsida.“ Ja elukas toppis järgmise kõvera jupi hambutusse suhu. „Ei soovita!“

„Kui pikalt see mõjud?“ uris Hamilton pärast pikka pausi lõpuks ettevaatlikult.

„Ette, taha või kõrvale?“

„Ee... mis mõttes?“

„Tuleviku mõttes jagub kindla peale elu lõpuni, see kahur on korralik riist! Mine-viku osas ma ei teagi – eks ta ikka lainetab tagasi ka, peaks spiraalreaktori käsi-raamatust järele vaatama. Kõrvale... noh, sellest ei saa te vist aru?“

Hamilton pungitas silmi. Asi läks ikka väga segaseks. „Ja mis temast nüüd saab?“

„Noh, põhimõtteliselt – kas sureb ära või peab vastu. Komisjoni reeglid on selli-sed, et meie tohime siin teha sama mis teie. Vähe olete Christi sama väljavaatega mägedesse saatnud vőj?“

„Aga kas ta...“ kokutas kindral ja ei osanud õiget sõna leida. „Ma mõtlen, mis ta...“

„Kasta ja mista!“ Konna näole ilmusid punased ärrituslapid. Ta haaras laualt tahvelarvuti moodi asjanduse ja suskas mehele pihku. „Laeva käsiraamat. Lugege ise – ma pean nüüd natuke reaalset tööd ka tegema!“

Tahvlil helendasid hieroglüüsarnased märgid.

„Hoia käes ja esita küsimus!“ tähendas konn klaviatuurilt silmi pööramata.

Kindral kergitas kulmu, aga uuris siis igaks juhuks poolihääli: „Mis Christianist saab?“

Ekraanile ilmus kiri: „Elu kahes maailmas. Vaata edasi punkt 12.4“ Sulaselges inglise keeles. Kindral kehitas ölgu, aga siis tuli talle hea idee. „Kauaks laev veel Maale jääb?“ uuris ta sosinal. Hetk hiljem loid särama kaks sõna: „Subjektile sa lastatud.“

Äkki ilmus ruumi uus kuju. „Tervitus, seltsimehed!“

Hamilton pööras silmad siskestustajale ja niutsatas. Uksel seisits äärmiselt kurjakuulutava välimusega tegelane – mingi inimese, suure röövkala ja hambulise sauруse ristsugutis. Täpselt selline, nagu üks inimesi sööv tulnukas välja võiks näha.

„Ahoi, Raana!“ mõmises tegelane hammaste klõbisedes. „Mis uudist?“

„Ei midagi,“ mühatas konnanägu ega pöoranud siskestustajale pilkugi. „Või õigemini, meil on ju uus külaline. Kindral Hamilton, saage tuttavaks!“

„Ahoi, Hamilton!“ Hiiglane astus lähemale ja pigistas labidasarnase esijäseme-ga ettevaatlikult mehe kätt. „Peska. Teine tüür. Sadamates teine tehnik.“ Ja sät-tis end lauanurga najale vahtima. Ju nägi temagi seinal midagi huvitavat.

„Kas teid on siin veel?“ julges kindral lõpuks ettevaatlikult pärida. Ja mõtles, et uustulnuk nüüd küll kahepaikne pole. Justkui kahe jalaga kala hoopis?

„Praegu mitte,“ tähendas Peska ja torkis uimesarnase käe pika küünisega ham-baid. Sealt tulid välja suured rammusad lihatükid. „Ülemused võtsid puhkust, tuu-lavad Maa peal. Tegelikult peaksid nemad külalisi vastu võtma, aga delegeeriti meile, nagu ikka. Nii et tere tulemast, vend mõistuses ja nii edasi, tead küll! Ōis-taimi meil pole enam kinkida, see teie soldat tõmbas just viimased ära.“

Kindral pani tahvli lauanurgale tagasi. „Mis mõttes puhkuse?“

„Primitiivide planeedid on ju põnevad ja pealegi kirjutab Kükloop väitekirja. Sel-le jaoks olla andmeid vaja – nii ta ise räägib. Loretta ja Loreida on ka ära, lipsasid turule vist? Teeme siis selle soldatiga midagi või, ah?“ Viimane lause oli juba Raa-nale mõeldud.

„Tehtud!“

Kala tõmbas kabuurist mingi asjanduse, suunas seina poole ja pahvatas: „To-hoh – mul näitab, nagu oleks talle kaks korraga väänatud?“

„Kukkus vist nii välja jah...“ kohmas konn.

„Mispärast?“ Kala ajas end imestunult sirgu. „See Christian oli ju täitsa vahva semu?“

„Ja on edasi ka!“ kähvatas konn. Kiikas kindrali poole ja pahandas: „Pole vaja paa-nikat külvata. Kükloop tahtis lihtsalt väikest lisakatsekest selle enda asja jaoks...“

„Mis enda asja?“ uris Hamilton ettevaatlikult.

„Noh, neil pole seal enam mehi... Jumal teab, mis ajast. Aga nüüd ühed tahavad taastada. Nõnda mutt siis uuribki meeste psühholoogiat - et kas võib ikka mõne sellise üldse lahti lasta... Pidi väitekirja kokku panema.“

„Pole mehi?“ Kindralil vajus suu lahti. „Aga kuidas siis taastada?“

„Leidsid kusagilt külmkapist mingi vana spermapoti...“ Raana rahmas käega. „Kükloop on sulatamise vastu, aga peab argumente leidma. Mingid armastuskul-tuslased kuulutasid selle juba Pühaks Graaliks ja nüüd kogu planeet vaidleb, kas lubada meest teha või mitte. Olgu, Chrisiga on korras, võite ära viia!“

Nende sõnade peale läks ruumis uuesti valgeks.

„Mis sa arvad, Raana, kas peab vastu?“ Kala vahtis ikka murelikult seina.

„Küll ta peab...“ Konn kiikas kindrali poole. „Vintske sell, arvestades kasvõi seda, kui palju ta endale vahepeal sisse on pahvinud.“

„Olgu siis.“ Kala ohkas, astus põrandas haigutava auguni ja pöördus kindrali poole. „Ja tervita siis kõiki ihtüandrite poolt ka! Vennalik tervitus vetesügavusest!“ Ning hüppas alla. Kostis plartsatus ning august paiskus pritsmeid.

„Kombes!“ Raana pööras silmad Hamiltoni poole. „Poiss sobib! Esitage arve, ükskõik mis metallis. Aga praegu võtke ta kaasa, teie omad juba ootavad!“

Seda öelnud, ajas konn end püstti ja osutas viisakalt köie suunas. Näis, et koh-tumine on läbi. Uutest muljetest uimane kindral astus kuulekalt augu poole ja lasi end köit mööda alla – selgus, et seal on endiselt kuiv koridor.

„Oi, tuhat vabandust, protokolli unustasin!“ Konn kummardus ülevalt uuesti augu kohale. „Äkki tahate klaasikese reispassi? Ajaloolise kohtumise terviseks – inimkond versus Andromeeda Komisjon? Hüppate ehk korraks tagasi?“

Hamiltonile meenus John Whitemilli taaruv könnak ja ta raputas pead. „Aitäh, ma ei joo!“

„Ahah – ja väga õige! Üldiselt, olen ise ka otsustanud koomale tömmata! Maks...“ Augu serval kööluv elukas patsutas köhtu. Aga kindralile näis, et mures ta küll pole, pigem veiderdas? „Kuigi meil on siin sellisteks puhkudeks pesuehtsat Abrau Dyursot, nõbu revolutsioonisaginas pani kõrvale... Aga teeme siis mahvi suitsu? Vaatasin, et enne mägesid nähes midagi nagu nõksatas – ise ka vist põhja poolt? Emapoole vanaisa oli löheindlaanlane, kui mu vana hea nina ei peta? Ra-hupiip – nii-öelda kauba kinnituseks?“

Vastust ootamata hüppas konn alla ning maandus pehme potsuga tunneli põrandale, mis lõi surve peale särama. Lükkas käe kabuuri ja tõmbas välja pika tosava piibu, riideriba ümber toru lehvimas. Taevake, mõtles kindral, kui ta kogu aeg põles, miks siis toss kabuurist välja ei immitsenud? Ja nii pikk asi poleks tegelikult tohtinud sinna ära mahtudagi?

„Niisiis, rahupiip!“ Conn pilgutas silma. „Sõda me ju ei taha, eks?“

Tõsi ta oli, sõda kindral ei tahtnud. Hoolimata juhtmega klaviatuurist ja eelmi-se sajandi samettugitoolist näis laeva tehnika vägev. Niisiis võttis ta piibu, tsere-monialselt ja kahe käega ning tõstis suu juurde.

„Oota, üks hetk!“ Raana tõmbas kabuurist kaks kollast nutsakut. Selgus, et need olid kokku kägardatud plüsist kroonikujulised lastemütsid. „Teeme ikka pidulikult, eks?“ Pani ühe pähe ja sokutas teise kindrali pealaele. Viimane jälgis toimuvat jahmunult – kuldse riidest krooniga konn nägi uskumatult jabur välja.

„On seda ikka vaja või?“

„Absoluutselt, tsivilisatsioonide kohtumine ikkagi! Ma teen mälestuseks pildi ka – saate omaadele näidata!“ vuristas elukas, tõmbas kabuurist üsna maise väljanägemisega vana väikse lõõtsakaamera, ajas sellega käe pikale – jäse tundus tal lausa venivat? – ja ajas teise käe ümber kindrali õla. Käis sähvatus ja seinapraost sõitis välja foto. Conn torkas selle kindrali rinnatasku.

„Noh – ja nüüd tõmba rahupiipu!“

„Ahah, nojah,“ pomises mees, müts kuklas, ja tõmbas kohusetundlikult suure mahvi. See nöelas kurku ja pani pea hetkega ringi käima. „Ee...“ venitas ta kohkunult. „Mis marki te...“

„No ikka esimese sordi oma!“ Raana hääl kõlas uhkelt. „Pesueht sativa, Jack Herer! Väikese ruderalise geeniga, aga seda on laevas vaja. Me siin ei taha ju valgusega mängida ja nii on kõige parem õitsema saada.“ Tasandas häält, vaatas kartlikult ringi ja sosistas: „Serverikastist tegin mikrokasvuhoone... Komisjon enam ei keelagi, aga vanast harjumusest kasvatan ikka salaja. Parem mekk nagu ja noorus tuleb ka meelde. Ehh, olid ajad... tõime roomiksaabaste tallamustris mulda sisse ja peitsime seemneid ussipakkidesse... Aga jah, eks ma juhatan teid siis nüüd meie murtud südamega ihukaitsja juurde.“

Kindral vajus loppi. Jumal küll, nii et lõhn ei petnudki – suits polnud mitte tubakas, vaid kanep! Ta polnud seda hirmsat mõnuainet iial proovinud. Aga noh, kat-sus ta optimismi säilitada – mis see üks kopsutäis mehele ikka teeb! Ja konn ei jätnud muretsemiseks aega. Omamehelikult õlale patsutades nügis ta Hamiltoni piki koridori edasi. Selle lõpus asus Johni poolt kirjeldatud suur kõrtsiruum, milles istus Christian. Mees näis uimane ja oli täiesti paljas. Tema jalge ees vedeltes bal-

looniga sukeldumisvest, õhus aga hõljus rahupiibust tuttav lõhn.

Konn heitis istujale kiitva pilgu. „Peska mainis jah, et Chris otsustas ka väikese mahvi teha. Väga mõistlik! Alandab kolesterooli, muide! Peate teda aitama, tal on endal nüüd asjadest arusaamisega natuke probleeme. Initsiatsiooni kõrvalmõju, läheb tavaliselt mõne aastaga üle!“

* * *

Lõpuks ometi paistis laeva juures liikumist. Külg sulas lahti ja välja astus kaks inimest. Kindral nägi välja nagu ikka, aga eriväelane Thoresson oli paljas, tuikus siia-sinna ja tema kehal särasid veidrad maalingud. Pikad jutid, kandadest pealaeni.

„Elus!“ sosistas Dolores kergendusega, kui baasi rasked uksed lahti lükati. Ja katsus paljast mehekehast mööda vaadata, tubli katoliiklane nagu ta oli.

„Elus muidugi,“ urises Hamilton rahulolevalt. „Aga kuradi pilves! Istus paljalt seal baaris, millest John ja Henry juba rääkisid. Ja kimus kanepit!“

Mees näis töesti täitsa segi; pilk hajevil ja silmad punased. Kiiresti leiti talle tekk ümber ja seati saali keskele istuma. Tooli ümber aga kogunes uudishimulik rahvahulk.

Kindral ajas end tähtsalt sirgu ja köhatas demonstratiivselt hääle puhtaks. „Mu daamid ja härrad, ma pean nüüd ühe tähtsa avalduse tegema. Seersant Thoressoni äratoomise käigus õnnestus mul laeva asukatega lõpuks kontakt luua!“

Saal vakatas. Kas töesti? Christian unustati ja kõik pilgud pöördusid kindralile. „Kui te lubate, härra Whitemill...“ alustas too tähtsalt ning trügis kõnepulti. Haaras kätega servadest – just nagu president Schwarz – ja heitis triumfeeriva pilgu üle saali. „Lühidalt, laev on asustatud kalasarnaste ja amfibiolevustega. Mind kutsuti piloodikabiini, mis asetseb kohe koridori kohal; sinna pääseb köiega ronides. Kontakti välitel tutvusin piloot Raana ja tehnik Peskaga. Raana on...ee... ütleme, väikse õllekõhuga, kannab nahkpükse ja on nostalgiline vanade juhtmega, noh... nende, mis ta nüüd oligi...“

Kindral vaatas saali ja tajus ehmatusega, et pilt on udune ning servadest pulseeriv. Ning millegipärast ei tule meelde selle tavaliise juhtmega asja nimi... ahjaal! „Jah, juhtmega klaviatuuride suhtes!“ jätkas ta pisut ebakindlamaks muutudes. „Aga laev on tehnoloogiliselt kõrgel tasemel. Kuigi pilooditool oli küll vana ja justkui kusagilt second-hand-kauplustest... Või ma ei tea... aga see on tühine detail – oluline on see, et Raana soovib kohtuda USA presidendiiga, et temaga väike katse teha.“

Saal vaatas närviliseks muutunud meest täiesti tardunult.

„Loomulikult on nad nōus maksma presidendi aja eest – näiteks kas iriidiumis või kallas,” kokutas kindral ja talle hakkas tunduma, et ta ei suuda kõige olulise mat ära öelda, muudkui puterdab. Ja vajalikud sōnad ei tule meelde, neid peab muudkui mööda aju taga otsima. „Aga president vajab ihukaitsjat ja selleks pidid sobima meie Antikristus... ee.. see tähendab seersant Thoresson!“

Kõigi silmad pöördusid Christiani poole. Mees pakkus haletsusväärset pilti, kössitas teki sees nagu vette kukkunud lind, paljastel põlvedel ikka veel värvilised triibud.

„Ärge muretsege, temaga tehti ka üks test, pandi teise aegruumi... Ning ta tõmbas rahupiipu...“ jätkas kindral, millegipärast üha suuremasse ärevusse sattudes. Praegu oli ju tema tähetund, raport esimesest õnnestunud kontaktist kosmoselaeva asukatega. Aga miks on teda jälgivatel inimestel haletsevad näod?

„Raana deklareeris selgelt, et Thoressoni nōrgad põlved ja puuduv pimesool ei sega.“ Kindral haaras puldist veel kõvemini kinni. „Laevas on arhiivid, nad näitasid mulle isegi Christiani sünnitunnistust! Aga mis minusse puutub, siis...“ kokutas ta ning läks näost üha punasemaks. Ja hakkas siis end õigustama: „Muide, Raana pakkus mulle Abrau Dyursot, tal nōbu tsaari tagant virutas... aga loomulikult ei hakanud ma alkoholi tarbima! Kuigi piloot oli tegelikult muhe sell, hoidis kabuuris kogu aeg tossavat piipu... Ja ta pani Christiani naisi armastama – kujutage ette, venelaste Maksimi kuulipildujaga! Ütlesin vist, et ta lihtsalt on vanade ajade suhes nostalgiline? Arvuti oli kah vana, IBM, pika krussis klaviatuurijuhtmega... aga juhtme rebis ta ära ja palun väga, klaviatuur töötas edasi!“

Viimased sōnad käisid kindrali suus juba üsna omatahtsi ringi. Mees vaatas abitult saali ja märkas, et nii mōnigi suu on muigvel. Aga selgelt ta enam ei näinud – kõik lainetas ja kippus kiirgavaks sulamiks kokku vajuma.

„Ühesõnaga, esimene kohtumine oli igati edukas!“ üritas ta jōuga asjalikku, aga samas ka vajalikul määral pidulikku tooni säilitada. „Nad on sōbralikud ning tunnevad inimkonna vastu sügavat huvi... mida illustreerib näiteks tōsiasi, et Raanal oli kabuuri peal Sojuz-Apollo 1975. aasta põkkumise teenemedal! Ei, ega see tähenda, et nad oleksid selle lennuga seotud, venelased pressisid neid märke tuhan-dete kaupa – mina ostsin enda oma ajalehekioskist...“

Nüüd läks saalis kahinaks. Mõte õllekõhuga nahkpükstes kahepaiksest, kel pidevalt piip kabuuris tossab, oli äärmiselt veider. Aga kujutlus, kuidas elukas aja-lehesabas teenemedali sabas tungleb, ajas asja juba üle völli. Kostsid esimesed allasurutud naerupahvakud. Kindral Hamilton tajus, et tähelepanu tema sōnumilt on kadumas. See polnud aktsepteeritav!

„Oodake, kombinesooni taskus on mul pilt ka, Raana tegi!“ hüüdis mees läbi saali tekkinud sumina. „Pani meile kuldsete kroonid pähe – noh, sihukesed mütsid, et oleks pidulikum, esimene kohtumine meie tsivilisatsioonide vahel ikkagi – ja ta on ise pildil hästi näha!“

Paraku polnud fotot kusagil... Jutt sellest, kuidas kindral tulnukast konnaga pilti tegi, kuldne riidekroon peas, hävitab viimase asjalikkuse. Saali sugenes vabastav ja igati sõbralik naer. Aga kindralile mōjus see laastavalt. Ta vajus abitult toolile. Miks kõik küll niimoodi silme ees keerles – kas tõesti ühest kanepimahvist?

Viimases ahastuses ajas mees end uuesti püsti. „Noh, ja sina, Christian, kanna nüüd oma osa ette!“ käratas ta paljale sõjamehele. „Mida sa kimusid seda kanepit seal – nüüd kössitud nagu lastud vares? Kurat, võõra tsivilisatsiooniga kohtumisel olid, mees!“

Tekisse mässitud kirju kuju tõusis kohkunult ja vaatas kuutõbise näoga ringi.

„Üks hetk, kindral...“ Daiko tõstis leebelt käe. „Me võtame küsitlemise parem siiski enda peale, härra Hamilton! Ja tundub, et ta ei ole praegu päris kontaktivõimeline.“

„Tohoh?“ pahandas kindral. „Christian kuulub sõjavääjurispru.. dodentsi...“ Sõnad läksid sassi ja ta vajus masendunult tooli tagasi. Midagi oli maailmaga lootustult korraست ära.

„Härra kindral...“ Dolores tuli ja kummardus toolis vaevleva mehe kohale. „Laevas kogetu lihtsalt vapustas teid. Ka minul oli väga erakordne kogemus. Peate puhkama!“

Mees üritas vastu vaielda, aga tajus, kuidas ta hellalt püsti aidati ja ruumist välja juhatati. Viie minuti pärast lamas ta voodis, sai rahustava süsti ja vajus ohatutes unne.

* * *

Samal ajal, kui kindral Hamiltoni vaiksest tõmblevad käed välihospidalis läbi une tekki kägardasid, näitas Christian Thoresson esimesi toibumise märke. Ka tema talutati suurest saalist palatisse. Seal võtsid Daiko, Dolores, John ja Henry ette esimese ettevaatliku küsitleluse. Kahekümne minuti pärast nõudsid meedikud pausi ja ülekuulajad kogunesid koridori kohvinurka.

„Väga kummaline segapudru.“ Daiko lasi silmad üle märkmikulehe. „Käis sukel-dumas? Tark hai ja mingi kahepaikne – aga Hamilton rääkis ju ka konn- ja kalaini-

mesest – leppisid kokku või? Kohtas seal kahte surnut – Ramon ja Daniel... Dora, palun uuri, kas tegu võiks olla reaalsete isikutega.“

Viie minuti pärast tuli Dolores tagasi. „Christian on sellenimelistega kokku puutunud küll. Kõige tõenäolisemalt Ramon Alvarez ja Daniel Sullivan. Mõlemad on töesti surnud ja Danieli hukkumise asjaolud seejuures siiani lahendamata.“

Panin raamatu kõrvale. See oli uus tase – juba varem leidus tegelikke isikuid, aga nüüd oli üks nii-öelda ära tapetud! Daniel oli ju elus. Ei tea, kas Christian ajab kah varsti sussid püstil? Uus nipp mu ajude peale käimiseks?

Astusin kapi juurde ja surusin veekannu lüliti sisse. Tegin teed, segasin lusikatäie mett sisse, pugesin koos tassiga voodi tagasi ja haarasin uuesti tahvelarvuti.

Mõne tunni pärast oli Christian jälle normaalne. Või õigemini – kontaktivõimeline, mitte normaalne. Jutt oli tal jabur.

„Nii et sulle anti rannas imevõimed?“ Henry krimpsutas nägu. See jama tegi kõik veel keerulisemaks. Dolores sattus kirikuusse. Hästi, kõrtsi võis kirikuks ümber teha. Aga meri? Ilmselt sahistasid kanepit talle – aga Hamiltoniga kaasa pandud vööl näitas õhuanalüsaator sedakorda töesti kanepit! –, panid mingi ekraani ette ja asi vask. Ainult et mispärast see püssimees kaks privileegi sai: tal lasti siseneda korduvalt ja veel ilma kaitseülikonnata?

„Anti,“ pomises Christian ja lasi pea kätele.

Henry kruttis vuntsi. „Vahva. Ja missugused võimed?“

„Tavalised... teadmised ja ennustamised ja...“ Ta oigas vaikselt. „Kas vett on?“

Vett oli. Aga kui ta sai klaasi kuivade huulte vahelle kallatud, siis läksid küsimused edasi.

„Tavalised imevõimed?“ Henry huultel mängles muie. „Muidugi! Küsiks midagi tuleviku kohta – mind tegelikult huvitaks veinitehaste aktsiate kursid –, aga seda saame alles hiljem kontrollida...“ Äkki lõi mehe nägu särama. „No üks teadmine mul siin on, mida annab kohe kontrollida. Ei tea, mis see PIN-kood võiks olla? Pole just maailmatasemel teadmine, aga alustuseks kõlbab!“ Ta võttis taskust telefoni ja keerutas seda ikka veel uimase erivaelase ees.

„1506 nagu...“ Mees vidutas silmi ja hakkas siis ägades laupa hõõruma.

Henry vajus toolile.

„Mida?“ John võpatas. „Pani täppi või?“

„Pani. Minu sünnipäev... Küsi sa ka!“

Veidi aja pärast oli selge, et Christian Thoressonist on saanud imeline PIN-koodide äraarvaja. Ta eksis paar korda ühe tüvenumbriga, aga töenäosusteooria andis

juhuse võimaluseks alla ühe miljonist, arvutas Daiko kiiresti välja.

„Christian, ütle, kuidas sa seda ise seletad?“ Peasekretär vaatas, huuled väri-
semas, Daiko rehkendust. Vahepeal ajas see püssimees raudselt täielikke mõtte-
tusi – sukeldumas ta ju ikka käia ei saanud ja mingis kapis elasid seal loomanäoga
tulnukad näiteks –, aga imevõime tegi kõhedaks. Ja koht, kus ta selle võime sai,
paistis akna taga sumenevas õhtuvalguses kuidagi veel müstilisem kui päeval.

„Vabandust...“ Christian raputas pead. „Kõik ei tule kohe, Daniel ütles, et mitu aastat
võib minna, enne kui keha kanalid omaks võtab. Muhamed oli ka alguses vigu teinud.“

„Mis Muhamed?“ kiunatas Henry, aga Dora terav pilk sundis ta vaiksemaks.
„Ma ütlen – see mees siin...“

„Peab puhata saama!“ lõikas naise vaikne kindel hääl nõukogu täievolilise esin-
daja jutu läbi. „Härra Leclerc, subjektidelt informatsiooni kogumine on meie rüh-
ma kompetents! Tänaseks aitab.“

„Olgu. Jätke palatisse diktofon ja peske ta puhtaks,“ ütles John ja astus ukse
juurde. „No kui olete kõik maha pildistanud. Ja analüüsidi... aga noh, ise teate...“

„Oodake! Kutsuge USA president!“ Christian oli end käte najale ajanud. „Andro-
meeda Komisjon tahab temaga kohtuda.“

„Jimmy Schwarz?“ imestas Daiko. „Hmm... mõneti arusaadav. Aga mis komis-
jon – nojah, nendest me tegelikult enne juba kuulsime teilt...“

„Ma ei tea...“ Ta lasi end uuesti madratsile. „Nad ütlesid, et keegi teine enam
sisse ei saa.“

Päävest oli saanud õhtu. Loojuv päike piilus palati aknast sisse ja värvis klaasi
taga laiuva savikörbe oranžiks. Väike ämblik lasi end raami mööda alla ja hakkas
võrku punuma. Selle taustal paistsid raagus põõsad, harali oksad lõhikuivanud
pinnasele turmedaid vööte vedamas. Kolmas päev juba. Ja mitte millestki ei saa
endiselt midagi aru.

* * *

Kindral Hamilton nägi unes loomasarnaseid kujusid. Nad selgitasid midagi, aga
mõte ei joudnud kuidagi pärale. Ta pingutas, aga siis jäi jutt üha vaiksemaks ja
kusagilt ilmusid välja kõik need, kes saalis muigasid, kui ta rääkis. Aga unes nad ei
muianud, unes hirnusid nad naerda nii, et kogu ruum kääksus. Lõpuks sai ta aru,
et kääksub hoopis ventilaator palati seinal, ja tegi silmad lahti.

Kui põetajad nägid, et kindral on mõistuse juures, siis lasti ta saali. Jah, seda
ta oli. Ainult et hirmus napisõnaline. Ei tahtnud kuldse krooniga konnast rääkida

ja meenemedalit tolle kabuuririhmal enda teada ka enam selgelt ei mäletanud. Aga ühest asjast ta ei taandunud – jah, ainult president saab sisse! Kuigi see oli praktiliselt ainuke detail, mis ühendas kahe mehe juttu – muidu käis ju üks rannas ja teine piloodikabiinis –, siis väga tähtsaks seda ei peetud – jumal teab, mida nad pilves peaga välja tulles omavahel rääkisid ja siis ise uskuma jäid. Anti info USA võimudele edasi ja kõik.

Videokonverents nõukoguga otsustas laeva külastamist jätkata. Kõik oli nii vasturääkiv, et üle ei jäanud muud kui lihtsalt infokilde edasi koguda.

Kaks tundi pärast konverentsi oli järgmine mees kohtumiseks valmis. Hiinlastest sõjaväelendor Yao Chan seisus kollases kostüümis, kiiver kaenlas ja sinakasmust soeng turris, ning kuulas viimaseid instruktsioone.

„Ärge seal midagi sööge ega jooge. Ja ärge suitsetage!“ lõpetas Henry Leclerc instruktaži.

Yao Chan noogutas, lõi kannad kokku ja astus baasist kuumust õhkavasse kõrbe.

Mis seal laevas siis ometi peitus – kõrts, kirik või hoopis suur sinine ookean? Ja kas kogu absurdjuhtis tõesti üle rinna jooksva revolvrikuuuriga kahepaikne? Henry Leclerc ohkas ja vajus tooli. Kanepit tossutav konn... Midagi absurdsemat oli raske välja mõelda! Jah, jäi üle vaid nõustuda spetsialistide järeldusega, et laevas on arusaamatu hallutsinatsioone tekitav keskkond, milles inimesed kogevad iseenda mõtete ja ootuste kaja. No viimasel korral jäi kanep ju lausa analüsaatorisse – aga seal võis olla veel muudki.

Miks inimesed seal igasugu veidrusi nägid? Ei tea... Aga just võimalikult objektiivse pildi saamiseks sammuski laeva poole sõjaväelendor Yao Chan. Mees, kes suutis ratsionaalse mõtlemise säilitada äärmuslikes olukordades. Oli selleks siis kiirendus piiri pealsete g-dega, nälg, janu või magamatus – hiinlase treenitud aju töötas ikka täpselt nagu arvuti.

Paraku ei saanud keegi kunagi teada, mida Yao laevas näinuks, sest väli ei lasknud teda läbi. Kiired katsed juhuslikult valitud inimestega andsid sama tulemuse. Laev oli suletud.

* * *

President Schwarzi lennuk langetas nina ja sukeldus hõredatesse pilvedesse. Veel mõni minut ja siis avanes propelleritega transpordimasinat tolmuste akende taga lage tasandik.

Presidendi ees istuv ruudulise pintsakuga püknilisevõitu mees avas märkmiku ning pöördus tahapoole: „Nüüd on nii – lennuväljal ootab kolm soomusmasinat, mis liiguvad eri teid pidi. Meist teavad väga vähesed, aga samas on siin üsna kontrollimatu maa. Meie läheme viimasega. Sõit kestab tunni.“

„Selge, Jerry!“ Jimmy Schwarz vaatas mötlikult välja. Kusagil seal all ootas teda kosmosest saabunud üdini salapärane objekt. „Nii et arvad, et see on ikka hea idee?“

Jerome Smithstone, presidendi kantseleiülem ja peamine usaldusmees, noogutus. „Analüüs töötas öod ja päevad. Ütlevald, et riski sisuliselt pole – sinu vangistamine ei anna mingeid tegelikke eeliseid ja nad peavad sellest aru saama. Inimesi on seal juba käinud ja kõik tulid tervena välja. Aga kui nad tõesti tahavad ühendust võtta – ja just sinuga! –, siis lähed ajalukku, Jimmy... Paremat kampaaniaid teiseks perioodiks pole olemas.“

President ohkas ja lasi pilgul uesti aknast välja libiseda. Seni udusena püsinvud maast oli saanud kollakashall kõrbetasandik, millel turritavad üksikud kuivad põõsad näisid kui karvad kollasel kortslisel nahal.

Kolm päeva tagasi sai Jimmy teada, et Aafrikasse maandunud kummaline kosmoseobjekt ei lase enam kedagi sisse. Ja et kahe viimase laevas viibinu sõnul oodatakse seal USA presidenti. Samas ütles ettekanne ka seda, et mõlemad said laevas psühhotroopse joobe ja rääkisid igasugu veidrusi. Nii et kindel nende jutus küll olla ei saanud. Endist eriväelast Thoressoni hoiti siiani isolatoris, mees ajas ikka veel segast. Teda laeva otsima läinud kindral Hamilton seevastu oli täielikult toibunud ja arvas sama mis arstid – ta oli laevas õhus leiduvat kanepit hinganud ja selle mõjul lihtsalt hallutsinatsioone näinud.

Muidugi ei tahtnud julgeolekuteenistus Jimmy kontaktitsooni sõitmisest algul kuuldag – hoolimata sellest, et president ise oli nõus. Aga Jerry pidas seda ainulaadseks võimaluseks ning sai lõpuks oma tahtmise. Asepresident istus Valges Majas, valmis riigi juhtimist üle võtma, ning Jimmy, sõõrmed seiklusest võbelemas, piilus läbi transpordilennuki akna välja ja ootas hingevärinal hetke, mil ta siiiani vaid fotodelt tuttavat objekti oma silmaga näeb.

„Ei tea, kas mingit uudist on?“ ohkas Jimmy ja lasi end toolil lõdvaks.

Jerry raputas pead. „Minu teada mitte. Aga lennuväljal ootab kindral Hamilton, temalt saame kuulda.“

„Hästi.“ Jimmy pööras pilgu aknast välja. Pisikestest taimekribalatest olid saanud suured haralised põõsad, mis tuulekiirusel mööda tormasid. Hetk hiljem mürtsatasid rattad maha ja lennuk hüples mööda mullast rada edasi.

„Taevas ja põrgu,“ pomises Jerry ja pigistas käetugesid. „Nii maanduvadki voi? Pole ime, et neile nii palju varuosi kulub...“

Jimmy ei öelnud midagi. Vaatas ainult kartlikult võõrast kuiva körbe ja mõtles uesti, et kas see ikka on üldse hea idee. Analüütikute jutt oli ju loogiliselt võttes õige ja Washingtonis istudes tundus kõik superpõnev. Aga nüüd tuli tal tundmatusesse kosmoselaeva minna. Äkki on seal siiski lihtsalt keegi, kes tahab parimat võimalikku pantvangi?

Suur plekkiks läks raginal lahti. „Härra president, kindral Hamilton, teie teenistuses!“

Kindral oli kuulda vasti juba üle viiekümnne, ent paistis sirge ja vormis. Noh, nagu president Schwarz isegi.

„Tervist, kindral, – ja mis uudist?“

„Eeldades, et teid on asjaga pidevalt kursis hoitud, tuleb tunnistada, et uudist eriti pole. Aga hakkame liikuma, autos teen ülevaate.“

Paari minuti pärast nöksatasid kolonnid kohalt ja kõrged riigitegelased said kohe aru, et soomusmasinaga kõrbeteid mööda sõita on midagi muud kui asfaldil veerevas limusiinis istuda.

„Töime teile süüa!“ Kindral hoidis end küljelt küljele loksuvas masinas kahe käega kinni. „Juhul, kui peaksite tahtma.“

„Aitäh, lennukis sõime. Ja ega siin söömine lihtne ole vist...“

„Jah, luksus see masin pole.“ Kindral köhatas vabandavalt. „Aga miinide vastu kaitseb, kuulidest rääkimata.“

„Selge, ma niisama,“ lõi president rahustavalt käega. „Rääkige parem, kuidas selle lendur Yaoga oli – proovis, aga sisse ei saanudki? Ja keegi teine enam ka mitte?“

„Täpselt. Ja kõik on ainult segasemaks läinud. Thoresson, üks endine merejala-väelane...“

„Temast me teame,“ lõikas Jimmy vaheline. „See, kes enda teadmata sisse saadeti, eks?“

„Just. Talle on mingid imelikud võimed ilmunud. Täna hommikul näiteks teatas, et peab teid laeva turvama tulema.“

„Jumal küll!“ kohkus Jerry. „Kõigile rääkisite meie tulekust või?“

Kindral ohkas. „Muidugi mitte. Selles probleem ongi – keegi ei öelnud talle midagi. Aga tema, näe, teadis...“

Veidi aega valitses masinas vaikus. Siis tegi kantseleiülem lõpuks suu lahti. „Tema nägi seda Star Treki tüüpi rohelist konna, jah? Mulle öeldi, et ta veres tuvas-tati kanepit. Narkouimas pole sihukeste nägemine ehk ime? Kuigi see ei selgita muidugi, kuidas ta meie tulekust teab...“

„Kanep kanepiks,“ venitas kindral ning punastas. „Aga spetsid arvavad, et ta jutt on tähelepanuvääärne. Mees ei teadnud ju, et viibib laevas, aga nägi asju, mis on inimeste teadvuses just kosmosereisidega seoses.“

„Mnjaa...“ Jerry sulges silmad ja mudis tükki aega mõtlikult laupa. „Aga me ei saa ju teda Jimmyga kahekesi saata? Hulluks läinud eriväelane... need on ju parajad mõrtsukad?“

„Las puhkab parem isolatoris,“ noogutas Hamilton. „Teda uuritakse iga päev, ehk saame veel midagi teada.“

President Schwarz jäi vait. Hoidis tugevasti käetugedest kinni, loksus suletud tsooni poole ja mõtles, et kõik on nii imelik, et ei oska enam midagi küsidagi.

Lõpuks jõuti kohale. Ja tunni pärast seisis Jimmy, kollakashall kombinesoon seljas, lõpuks baasi esimese korruste terasuste taga. Puudus veel vaid kiiver, aga seegi seisis juba laual. „Nii et kas kõrts või kirik või siis hoopis rannahotell lõbusate Star Treki kuttidega...“ üritas mees nalja teha. Aga ega ta end kindlalt tundnud. Viimastel aastatel oli Jimmy liikunud ainult turvameeste keskel ja soomustatud masinates. Nüüd tuli üksi minna kohta, kus võis juhtuda mis iganes.

Daiko lülitas kaamera käima, sättis viimast korda kombinesoonile seatud elektroonikat täis vööd ja ulatas siis kiivri presidendile. „Loodame siis, et teiega luuakse selge kontakt. Tänaseni on olnud nii, et kogemus sõltub peamiselt eel-häälestusest.“

Juba ammu teada, ohkas Jimmy endamisi. Ja manas rõõmsa näo ette. „Loodame muidugi! Ja mis siis ikka, on aeg.“ Tema sõnad kostsid aga juba sidesüsteemi kõlaritest, parajasti suleti kiivri kinnitust.

Seejärel avanesid baasi terasuksed. Kindral saatis presidendi laevani ja jäi seda murelikult silmitsema. Oli see ikka mõistlik – saata selle salapärasesse sügavusse inimene, kelle elu oli üks tähtsamaid planeedil?

President Schwarz aga astus viimased sammud körbe savikasliivasel pinnal ja jäi laeva küljel haigutava avause ette seisma. Läbi paksu klaasi jälgisid teda kümned ärevad silmapaarid. Kohe selgub, kas laev on kõigile kinni või peitus viimaste küllastajate segases jutus siiski mingi iva.

Jimmy võttis end kokku, tegi sammu... ja sai ukseaugust läbi.

Nõupidamiste saalis kajas üllatuskahin.

„Uskumatu...“ Henry Leclerc tõusis, astus automaadi juurde ja lasi pabertopsi mõrul ilmel kohvi täis. Nii et sellele napakale eriväelasele anti siis tõesti niisugust infot, mida temale ei usaldatud. Mille poolest too vennike parem oli?

Aga Jimmy Schwarz astus samal ajal Juba mööda koridori ja tema ümber hõõgusid pastelselt rohekat valgust kiirgavad seinad. Kolmkümmend meetrit, oli John White-

mill pakkunud? Ja samas võis laevas kõik iga inimese jaoks täiesti erinev olla? Kordinor keerutas nagu mägitee serpentiiin. Siis hakkas põrand ka värvि muutma, muutus hõbehalliks ja kergelt sillerdavaks, justnagu jäakristallides kruusatee. Käänaku peal luumas kergelt tuhmim laik, aga muidugi ei osanud mees seda oluliseks pidada.

Hetk hiljem tundis Jimmy Schwarz, kuidas mingi määratu jõud ta aeglaselt õhku tõstab ja taevasse lennutab. Seejärel kaotas ta teadvuse.

* * *

Panin tahvli kõrvale. Tuhm laik mägiteel... Kurat, aitab!

Pealegi, töö ootas. Kella kümneks olin öövahetuseks valmis. Vorm korras ja habe aetud. Töö vastu polnud mul midagi – rutiin oli mugav. Istusid ja ei pidanud mõtlema, kuidas aeg mööda saata. Sinu eest oli ära möeldud.

Koukisin sahtlist saatjat ja kabuuri, kui koputati. Ukse taga oli Smith ja – sa imede ime! – professor Stepking ise!

„Seersant Thoresson, kas oled valmis? Puhanud? Söönud?“ Kuiv hääl, nagu ikka. Smith lasi silmadel uurivalt tuppa sisse vilada.

„Just nii!“ Ajasin end sirgu. Kannad koos ja puha.

„Meil on üks jutt.“

„Just nii!“ Astusin ukse eest ära ja professori imekäru surises sisse. Mehed vahetasid pilgu ja siis võttis Stepking jutujärje üle.

„Kuulsin, et teil on täna õhtul kümnest hommikul kaheni valve?“

Noogutasin. „Just nii, härra professor!“

„Vaadake, meile oleks vaja, et sa täna midagi muud teeksid. Doktor Merlina soovib sind küsitleda.“

Mida kuradit? Doktor Merlina – see oli ju Diana!

„Küsitleda?“ kokutasin ma. „Mis asjus?“

„Ilmselt tead, et me uurime ühte objekti, ja tal tekkisid mõned küsimused. Ta ise räägib.“

Vajusin üsnagi ebasõjamehelikult tooli. Dianal oli siis tõsi taga – vabatahtlikult ma temaga ei suhelnud ja näed, ajaski ülemused kaela!

„Ee... ei tea, kas ma ikka olen huvitatud...“ pressisin ma läbi huulte.

„Huvitatud?“ Smith puuris mind liikumatu pilguga. Näis, et olime jõudnud tema volituste valdkonda. „Mis mõttes huvitatud? Sa oled täna öösel tööl ja said just uue ülesande.“

Üsna mõistliku häälega öeldud, aga metalne toon kumas läbi. Ajasin end kähku uesti püsti. „Aga vastavalt plaanile...“

„Mis aga? Ikka veel ebasele?“

On alles lugu... Kurat, aga no ma ei taha ju! „Seda et... ma arvan, et Dianal on mingi loll plaan... Ma arvan, et ta tahab...“

Kaks silmapaari jälgisid mind sõnatult.

„Tahab mind lihtsalt voodisse meelitada!“ pahvatasin ma selle lõpuks välja.

Silmapaarid pöördusid teineteise poole. Läks tükk aega ja siis vaadati jälle mind. Aga need ei olnud nagu enam päris samad mehed, kes nüüd vaatasid. Siis tegi Smith suu lahti.

„Seersant, kuulsin, et oled puhanud – nii et see pole magamatusest? Kui lollik läksid, ütle välja, saadame ravile! Doktor Merlini tahab rääkida sündmustest, mis toimusid siis, kui te ühte objekti siia transportisite. Keegi ei kipu sind seksuaalselt ahistama. Kõige vähem veel Diana, kes näeb välja niisugune, et – meeste vahel öeldes – vägisi küll kedagi voodi ei pea vedama!“

Selge. Olin ikka loll.

„Vabandust,“ puterdasin ma. „Ühesõnaga... olen kohe valmis!“

Surusin saatja ja kabuuri vaikses vihas sahtli tagasi ja astusin meeste järel kordori. Või mehe järel. Stepking ju ei astunud, tema lasi ratsastooliga. Kuradi mugav riist, igale poole ronis. Kuigi mina olin oma jalga jalgadega muidugi väga rahul – ja ega mägedes palju puudu jäänudki ju...

Läksime liftiga alla, keldrini välja. Siis lükkas Smith ühe madala laia ruumi ukse lahti ja seal see Diana oligi, luges laua taga oma kribukirjas pabereid.

„Noh, traktoritest oligi abi?“ Naine lükkas paberid körvale ja puuris mind pilkavalt. Pärast seda, kui Smith oli ukse väljastpoolt kinni pannud. Toon oli õnneks sõbralik.

Ohkas in ja vajusin tooli. „No mida sa minut ometi tahad, tüdruk?“

„Rääkida, jumal küll! Ütlesin ju, et sina oled kogu selle asja võti!“

Nojah, siin me siis olime... Jälle sama jutt.

„Tead mis, plika!“ Tundsin, kuidas hommikune viha uesti välja lööb. „Kui siin üldse mingit võtit ja verimist on, siis on kivi sind minu peale verminud. Sama totralt, kui need haned tolle Austria vanamehe järel sibasid, ripud sina selle idee küljes! Lollikas oled läinud, vaat mis!“

„Võib-olla omamoodi olengi.“ Muigas ja viskas jala üle põlve.

Vajusin tooli ja sundisin end rahulikuks. „Tegelikult, mind täitsa huvitab, kuidas sa mu siia said.“ Polnud mõtet tültseda. Ja huvitas ju ka.

Diana muigas. „Mäletad, näitasin sulle kunagi ühte tuletust? Viisin Billi ka kurssi.“

Muidugi mäletasin. Kriksatrulle täis leht. „Nii et ikka näitasid talle ka? Ja tun-diski huvi?“

„Tegelikult oli seal üks asi puudu alles. Rääkisin Billile, et tookord autos mines-tanud peaga kivi körval istudes nägin lahendust unes ja panin hiljem märkmikku ka kirja. Aga leht kadus ära. No mängisin sellist udust preilit...“ Ta turtsatas ja jätkas. „Ja ütlesin, et kuna ma lehte sulle näitasin, siis sa saad aidata mul meenutada. Paras jama, aga tema jäi uskuma. No ta on hull selle tuletuse järele!“

Krimpsutasin nina. „Hmm... Minu meelest ütlesid sa, et kõik on juba valmis? Ja et see paber annab sulle imevõimed ja kohe lendad universumi äärele. Aga okei, mis sealt siis veel puudu on?“ Manasin otsustava näo ette. „Füüsikas olen ma kibe käsi. Teeme ära ja saame öhtale! Muide, mida see suur punane hüüümärk tähen-das – see oli ka võrrandis sees või?“

Ma poleks osanud iial oodata, mis reaktsioon järgneb. Diana jäi mind vaatama, nagu näeks kummitust.

„Seal polnud mingit hüüümärki!“ Aga endal käed värisesid.

Tõmbusin ettevaatlikuks. No mis nüüd juhtus?

„Seal polnud hüüümärki,“ kordas ta, näost kaame. „Ei saanud olla veel! Ma mõtlen, realses elus...“

„Nojah...“ Kehitasin imestunult õlgu. „Ei mina enam mäleta... äkki polnudki?“

Aga muidugi oli hilja. Diana tõusis, astus laua tagant välja – ja ma nägin, et tal olid mustad kõrge kontsaga kingad jalas – ja kükitas minu ette. „Oli või? Tõesti nägid või?“ Ja katsus mu pilku tabada. Seelik oli tal täna praktiliselt olematu ja pringid sukas põlved seisid mul otse silme ees. Aga praegu nagu polnudki nende jaoks aega.

Kehitasin õlgu. „Taivas hoidku – tavaline hüüümärk...“

Naine ajas end püsti, astus kitsa laealuse aknapraao juurde ja jäi sõnatult välja vaatama. Mnjaa, oli ikka riuetus... Töö ajal, endale veider ei tundu või? Aga kaua mul juurelda ei lastud ja ta ise oli ju selgelt juba hoopis teisel lainel.

„Hüüümärgi teen ma siis, kui töö on valmis. Aga tegelikult, nägin täna öösel veidrat und. Et see valem ongi mul valmis ja ma näitan sulle ja...“ Naine pöördus ja toetus seina najale, näost kahvatu. „Äkki on nemad selle taga...“

„Kes nemad?“ No mind töesti huvitas.

„Pole tähtis! Mine praegu ära, palun...“

Seda ei lasknud ma endale kaks korda öelda. Kadusin oma tuppa – valvest olin ju vaba! – ja otsisin pooleli jäänud romaani uuesti välja.

* * *

„Kus see koridorist edasi viiv uks on?“ Presidendi nõutu hääl kõlas saali kõlarites ja hääbus hetkega tekinud täielikus vaikuses. Kolm tundi pärast seda, kui mees laeva kadus.

Daiko hüppas mikrofoni juurde – kas see tähendas läbimurret? Sidekanal on lõpuks avatud ja maailmal on otseside presidendiga?

„Härra president, minge lihtsalt mööda koridori kuni lõpuni ja seal nad ongi!“

Nojah – ainult et kus ta siis siiani oli?

Hetk hiljem lõi seinaekraanil särama pilt koridorijupist, milles kumas õuevalgus. Aga see oli üsna lühike ega viinud kuhugi. Siis ilmusid kaadrisse uurivalt seina toksvad käed.

„Koridor on umbne?“ Daiko vaatas assistendi poole. „Dora, vaata uksekaamera salvestust – millal see muutus?“

Ükskõik millal muutus aset leidis, tähtis oli vaid see, et president Schwarz seis nõutult koridorijupis, mis ei viinud enam kuhugi.

„Aga kus te senini olite, härra president?“ pahvatas Daiko ja vaatas kella. „Ootate kõik need kolm tundi või?“

Vastust ei tulnud. Daiko joudis juba närviliselt arvutisse kaevuda, aga siis kõlas läbi saali lõpuks Jimmy hämmeldunud hääl. „Mis mõttes, ma ju just tulin?“

Järgnes uus vaikus. Lõpuks võttis John Whitemilli värisev käsi mikrofoni. „Tulge parem välja, härra president. Siin arutame.“ Mees toetus klaasile ja vaatas, kuidas laeva juurde jooksevad Hamiltoni mehed. Ja siis nägi ta, et kõik nad said laeva uksest vaevata sisse.

Kiiruga kokku kutsutud videokoosolek nõukoguga oskas vaid konstateerida juba niigi selget: kosmosest tulnud objektis ei ole enam justkui midagi üleloomulikku ega erilist. See näeb lihtsalt välja nagu suur tükk mineraali. Kivirahn, kui tahate.

„Härra president, nii et läksite mööda koridori, komistasite millegipärast ja kukkusite maha. Lõite end korraks oimetuks, ja kui silmad avasite, siis oli kõik nii nagu praegu?“

Küsitu istus Johni kõrval. Ta noogutas. „Jah, täpselt nii. No korraks lõi pildi eest, aga see ei saanud üle kümne sekundi kesta.“

Saal oli hääletu, kõik püüdsid presidendi sõnu.

„Järsku tegime kusagil midagi valesti?“ Dolorese ettevaatlik hääl katkestas vaiküse. Tema oli igatahes käinud kirikus ja sellises paigas polnud sobilik paljalt ringi

joosta ning kanepit tõmmata. Ehk rikkus see sõdur töesti midagi ära? „Äkki nad solvusid või...“

„Nojah, üks võimalus muidugi on, kulla Dora.“ Professor Stepking vajutas kangi ja sõitis lauale nöksaku lähemale. Ja ohkas kurvalt. Ka tema oli unistanud võimalusest laeva pääseda. Aga nüüd polnud seal kuuldavasti enam midagi erillist? „Kuigi ma usun, et tegu on tösisema põhjusega. Äkki laev näiteks lihtsalt täitis oma funktsiooni?“

„Mis mõttes?“ Henry torutas pahaselt huuli. Professori saabumine oli tema tähtsusut vähendanud. „Tahate öelda, et ta saabus siia vaid selleks, et paarile-kolmele inimesele kummalist kogemust pakkuda?“

Professor kehitas õlgu. „Meil pole aimugi, miks ta tuli, eks? Võib-olla olid need meile nii palju mõtlemisainet andnud külastused laeva ehitanud mõistuse jaoks üldse kõrvalised? Äkki tuli ta siia uurima näiteks Päikesesüsteemi ehitust või võtma Maa-tüüpi planeedi pinnaseproove? Või no töesti – absoluutset ükskõik milleks... Töö on valmis ning kõik, mida te laevas kogesite, on nende jaoks tähtsusetu.“

„Nii?“ Jimmy Schwarz köhatas jahmunult. „Töesti arvate, et nad ei tunne meie vastu äkki mingit erilist huvi?“

Stepking vaatas mõtlikult lauda. „Võimalik. Paralleeli tuues – äkki on ta nagu džunglisse mingeid proove võtma maandunud helikopter, mille tumedatelt läiki-vatelt akendelt metslased esimest korda elus oma peegelpilti nägid. Aga kui pärismaalased arvavad, et masina ilmumise eesmärk oligi neile peegelpilte näidata, tulesid vilgutada ja tiibadega tuult teha, siis on nad lihtsalt enesekesksed tobud.“

„Professor...“ Henry tömbus turri. „Jätke ometi hetkeks need oma kuulsad arutlused! Teil võib osalt ju õigus olla, me pole ehk töesti universumi keskjaam. No aga siiski...“

„Hästil!“ President ajas end püsti, sammus klaasini ja jäi laeva vaatama. „Aga miks nad teie arvates üldse tulid – töesti proove võtma? Või äkki ikkagi meie järele luurama?“

„Luuramine pole töenäoline, härra president,“ märkis professor. „Meie sidet saab jälgida orbiidilt või kasvõi Kuu pealt, selleks pole vaja kohale tulla.“

„Aga inimese organismi Kuu pealt siiski ei uuri, eks?“ pistis Henri vahele. „Meid võidi seal kuidagi mõõta või... koridori seina sisse saaks tomograafigi peita...“

„Ükskõik!“ Jimmy Schwarz trummeldas aknal. Tema oli teoinimene, need arutlused ei viinud asja edasi. „Aga mida me edasi teeme?“

„Kindlasti tuleb laeva põhjalikult uurida – sinna saab nüüd ju sisse!“ Daiko nägu säras ettevaatlikust entusiasmist. „Kohe tellin röntgenskanneri. Seal on ju varjatud ruumid – me ei saa lihtsalt sisse. Kromatograafidega – need on nagunii varsti siin – saame vaadata materjali...“

Tal ei lastud lõpetada. Uksest tormas sisse valges kitlis noormees. „Härra Akida, palun tulge laborisse – tegime ühe kummalise avastuse!“

„Vabandust!“ Daiko vaatas professori poole. „Ehk lubate mul korraks ära käia?“

„Muidugi, ootame põnevusega!“

Henry hammustas huulde. Mis ajast see ratastoolimees siin üks otsuseid vastsu võtab? Aga, et jaapanlane kadus juba ukse poole, siis ajas ta end püsti ja kammadas: „Loomulikult, Daiko. Tegelikult – kellaaeag on hiline ja näib, et laevaga ei juhu praegu enam midagi erilist. Teen ettepaneku tänaseks lõpetada!“

* * *

„Mida?“ Professor Stepking pani hambaharja käest ja vaatas uksel seisvat labortanti. Ta oli just kõik valmis sättinud, et magama minna – aga siin polnud see ratastooli-inimesel sugugi lihtne – ja plaanis voodisse heita.

„Härra Akida palub end vabandada, aga ta tahaks teiega konsulteerida – era-korralised uudised!“

Viie minuti pärast oli professor uesti saalis, kus sebis veel palju inimesi. Teda nähes hüppas Daiko püsti. „Tuhat vabandust, et tülitasin, aga ma ei suutnud oodata.“ Ta viibutas sukeldumiskinnaste paari. „Vasaku käe kindad, eks? Aga enne oli üks parem!“

Professor põrnitses kindaid – tavalised odavad neopreenist asjad.

„Kindad võttis Thoresson bussist laeva kaasa,“ vuristas jaapanlane edasi. „Ju-mal teab, miks nad tal üldse taskus olid. Bussi kaamera salvestusel on näha, et võtab taskust ja paneb tagasi. Ja tagasi töi need Hamilton, koos Chrisi teiste asjadega.“ Mees vaatas juurde astunud kindrali poole.

„Nojah!“ Hamilton noogutas. „Ta istus ju paljalt, rabasin riided kaasa.“

Stepking kortsutas kulmu. „Ja miks siin kaks vasakut on?“

„Täpselt!“ Daiko hääl värahtas. „Laeva läks ta tavalise paariga, selgelt on näha. Ehk plaanis vette minna, sukeldumisest ta ju rääkis? Ühesõnaga – võttis siis võttis! Aga just, kuidas parema käe kinnas vasakuks muutus?“

Üle professori näo jooksis vari. „Nii, et ühest küljest on meil siin võib-olla lahendus – leidis taskust sukeldumiskindad ja kujutaski ette, et käis meres? Aga see teine pool – mõtlete, et meil on siin nüüd ehedal kujul selle tüüpoteooria tõestus –, et neljandas mõõtmes võivad asjad pöörduda peegelpildiks? Kumb kinnas?“

„Pole aimugil!“ Akida laiutas käsi. „Nad on ju sarnased.“

„Aga äkki oli enne üks lihtsalt pahupidi?“

„Professor, ma poleks teid seganud! Salvestusel on mõlema firmamärk näha ja see on ju väljaspool.“

„Neljas mõõde?“ Kindral kortsutas laupa. „Lubage... aga millest te õieti räägite?“

„Vaadake, kindral!“ Stepking pöördus Hamiltoni poole, nägu erutusest punetamas. „Teoreetiliselt on nii, et iga täiendav ruumimõõde võimaldab eelnevates mõõtmistes paiknevaid asju nii-öelda peegelpildiks pöörata. Kujutage ette ühemõõtmelist ruumi, see tähendab joont – no näiteks nööri. Ütleme, et nööril liigub torujupp... Seal on teda võimatu teistpidi pöörata. Aga kui lisame teise mõõtme, laiuse, ja paneme nööri näiteks lauaplaadile, siis saame toru nöörlilt võtta, laual ümber pöörata ja teistpidi tagasi panna. Edasi, vaatame sama kahemõõtmelist lauda. Kui seal lebab parema kinda paberist siluett, siis ükskõik kuidas pöörad, vasakuks ta ei muutu. Aga tarvitseb vaid paber üles tõsta – lisame kõrguse, toome ta korraks kolmandasse mõõtmesse – ja pärast õhus ümber pööramist võime lauale panna vasaku kinda silueti!“

Hamilton kuulas, kulm kortsus.

„Ja seda loogikat järgides peaks saama kolmemõõtmelisi asju neljandas mõõtmes nii-öelda oma peegelpildiks muuta,“ lõpetas Stepking nagu tudengit õpetades. „Kõlab veidralt, aga see on loogiline. Ning jumala eest, äkki on meil siin tõestus?“

Hamilton sügas nina. „Nii et see kinnas oli vahepeal neljandas mõõtmes?“

„See selgitaks asja!“ Akida noogutas.

„Võimalik muidugi, et nad võtsid ühe ära ja paljundasid teist...“ mõtiskles professor edasi. „Ainult et miiks – meie lollitamiseks? Ja see seletaks ka Henry väidet, et laev on seest suurem kui väljast. Äkki nägi Thoresson tõesti merd? Kui laevas saab liikuda neljandasse mõõtmesse, siis mahub sinna ju lõpmatult – justnimelt lõpmatult...“

Kaugemale ta ei joudnud. Ruumi astus hospidali ülem, range välimusega valges kitlis naine ja teatas: „Seersant Thoresson nõuab kohtumist professor Stepkingiga!“

„Miks?“ Professor ajas end imestunult sirgu. „Ja kes talle juba minust rääkis?“

„Seda ma ei tea.“ Naine kortsutas kulmu. „Aga ta nõuab teid ja ajab segast!“

„Nonoh?“ Kindral Hamilton tööstis valvsalt pea. „Mida ta siis räägib?“

„Igasugust jama. Peamiselt mingitest kannabinoididest ja nende plaanist.“

„Ei, tänaseks siiski aitab!“ Professor raputas pead. Kindlasti tuleb see mees üle vaadata, aga õige on teha seda puhanuna. „Öelge, et kohe hommikul tulen!“

Henry Leclerc astus spartaliku moodulmaja pimedasse vannituppa ja kobas hambarja järele. Hommikul sai veeklaasi pandud, aga nüüd, palun väga – kadunud? Tuleb koristajale hommikul peale käratada, et ta asju ei puutuks. Ja miks eile läbi pölenud lambipirni pole ära vahetatud? Korralagedus!

Nõukogu täievoliline esindaja otsis kohvrist taskulambi, astus vannituppa ja võpatas end kaameks. Peegel oli roosa hambapastaga täis kritseldatud! „Tere tullemast laeva!“ veeris mees. Hambahari vedelus vannis, ju oli seda kirjutusvahendina kasutatud.

Kurat, nagu mingis odavas põnevusfilmis, mõtles Henry ja vabistas õlgu. Pesi hambad, puges voodisse ja katsus uinuda. Aga rahutus ei kadunud. Milline häbematu sissetung – äkki peaks ikka julgestuse kutsuma? Nojah, küllap mõne loll nali... Põrgu, teda juba niisama rööpast välja ei lõö! Selle teadmise üle uhke, uinus ta õige pea.

Veidi aega hiljem, vist juba läbi une, kuulis mees imelikult kõlatut häält. „Kes see presidendi üle vaatab?“

Henry nõksatas ärkvele, aga enam ei kostnud sõnakestki. Ju kangastus unes, vannitoa väär lõi närvikava erguks... Aga uni oligi rikutud. Loeks midagi? Ta ajas käe öölambi poole, aga see oli samuti kadunud. Nüüd aitab, asjale tuleb ametlik käik anda – ja las see naljamees siis vingerdab!

Mees lipsas voodist välja ja astus kobamisi seinalülit suunas. Lamp süttis... ja siis väike matemaatik lausa kiunatas. Ta oli suures võõras ruumis! Vaid mõne meetri kaugusel seisis pika musta hamega mees ja vaatas süvenenult läbipaistvat klaasseina.

„Härra Leclerc!“ Võõras ei pöördunud. „Nii ei näe. Äkki süütame pigem küünlad?“

Henry saatis ümbrusele paanikas pilgu. „Uni?“ piuksatas ta rohkem iseendale.

„Kuidas soovite. Võite voodi tagasi heita.“

Öösärgis mees neelatas ja pages teki alla. Õnnekks oli voodi ikka siinsamas. Aga kummaline ruum ei kadunud – säras ei tea kuidas põlema löönud küünalde valguses.

Hames kuju ei liigutanud, lihtsalt vaatas klaasseina. Või oli see pigem üüratu telieriekraan? Henry tõmbas teki kurguni ja jäi ka ekraani piiluma. Näidati mingit võitlust. Perfektse kvaliteediga. Vabalt võinuks arvata, et klaasseina taga käib reaalne elu – pilt oli terav ja kolmemõõtmeline. Nahkadest sõjaturvistes karvakasvanud kogud tagusid ogaliste kaigastega hobuse seljast maha lükatud raudrüüs meest.

„Paistab, et meie minevik on üks suur üksteise mahanottimine, härra Leclerc...“

Jah, uni, otsustas Henry. Unes võib inimene teha mida tahes – vastata või vastamata jätkka. Musta mantliga mehel polnud ka viimase vastu midagi. Ta vaatas eemale tühjusse ja uuris: „Sina, Raana, tegid selle ülevaate või?“

Henry piilus ringi, et aru saada, kellega räägitakse, ja märkas suurt tumedast puidust kappi. Ja veendus, et toimuv saab olla vaid uni. Kui ta millelegi silmad pööras, siis kerkis see esile ja muu vajus tagaplaanile. Kapp seisits voodile nii lähedal, et poleks enne kuidagi märkamatuks jäänud. Hamega võõras tömbas ukse lahti – riilid olid pudelite all lookas – ja uuris: „Äkki soovite veini? Kuulda vasti olete asjatundja. Raanal on siin päris hea valik.“

Just – Raana, seda nime kasutas Hamilton ka! Nii et ta magab ja aju genereerib päeva jooksul kogetud infost mingit und? Aga uned on ju tavaliselt ikka täitsa teistsugused, mitte nii reaalsed? Henry pani silmad kinni, tömbus kössi ega vastanud. Aga tuli välja, et nii lihtsalt kõrvale ei puikle. Kui ta silmad avas, seisits mees ikka veel ootavalta.

„Aitäh, ei soovi...“ Hääl kõlas veidralt. Pigem nagu mõte peas? Realsus see polnud, aga tavalline unenägu ka mitte? Ning siis sähvatas lahendus: ju on talle mingit psühhotroopset ainet söödetud – pandi näiteks hambapastasse? Ja see kõik on hallutsinatsioon, narkouni! Kes seda tegi? Noh, homme selgitatakse... Aga seniks kannatan ära, mötles Henry – hallutsinatsioonid ei saa midagi halba teha.

Julgust saanult piilus mees ringi. Narkouimas võis absurdi näha küll – ja selle selgituse kasuks rääkis ka fakt, et ta tundis end äkki jube hästi, lausa eufooriliselt. Jah, homme võetakse asi käsile, aga praegu võib lihtsalt olukorda nautida. Ta kompas silmadega ruumi nurkade pimedust ja märkas konnasarnast olendit, kes lösutas lõvijalgadega malmvannis ja keerutas peos pikka suitsupitsi. Niisugused need hallutsinatsioonid siis ongi? Kindral kirjeldas kummalist elukat ja tema aju pani mingi aine mõju all kokku kirjeldusele vastava pildi. Põnev!

Mees lasi end lõdvaks, aga siis lahvatasi uus ja häiriv mõte. Äkki on ta siiski hoopis uinutatud ja laeva veeretatud, just nagu tolle sõduriga tehti – ja tulnukad otsustasid suhelda? Laevas oli ju ka kõik veider ja ebamaine...

„Ma olen Planeet Maa täievoliline esindaja Henry Leclerc!“ alustas ta ametlikul häälel, ajas end voodis istukile ja sättis tekiserva korrektsest sirgeks. „Lugupee-tulnukad! Inimkonnal on au teid tertitada ja tutvustada meie tsivilisatsiooni elu, meie saavutusi ja rõõme, aga muidugi ka muresid ja probleeme.“

Ja selgus, et see oli õige taktika! Nüüd läks ruumis valgemaks ning kusagilt kõlarist kostis magus naisehäääl: „Härra Leclerc, tere tulemast Aurora pardale! As-tuge aga julgelt edasi, olge nii lahke! Me tahaksime teiega tähtsaid asju arutada!“

Henry vupsas uhkelt voodist välja, torkas tuhvlid jalga – need olid önneks ikka voodi all – ja siis ilmus tühjusest vana riidest tugitool. Mees supsas istuma ja jäi ootama. Paraku andis tähtis jutuajamine end oodata. Järgmiste minutite jooksul ei pööratud planeet Maa esindajale enam mingi tähelepanu. Keegi ei rääkinud midagi tsivilisatsioonide kohtumisest, ei info- ega kultuurivahetusest. Ruumis valitses vaikus, hamega mees jöllitas klaasitagust ja midagi ei juhtunud.

Lõpuks kõlas ruumis irooniline ninahääl. „Teie rõõme ja muresid näeme isegi, härra Leclerc!“ Konn lasi end vee alla ja puhus mulle. Kostis peeretav hääl, mullid lupsasid pinnale ja nende seest tōusis pahvakas valget suitsu. Siis tōusis elukas uuesti pinnale ja viipas klaasseina poole. Selle taga raputas suur kotiriites mees parajasti ühte väiksemat nii, et tolle kaelas rippuvad loomahambad hüppasid. „Seal nad on – mölemad korraga!“

Konn oskas inimkombel rääkida! Ja veel prantsuse keeles, vanapärases ja aristokraatlikus Vahemere-äärses murrakus. Aga oli ta siis nüüd tulnukas või hallutsinatsioon?

„Ülevaade sai tehtud vastavalt Komisjoni ettekirjutusele, võttes muidugi arvesse viimase parandusseaduse uut rakendustõlgendust!“ Konna hääl kõlas solvunult. „Ah et kes tegi? Issa ristike, kui on vaja reaalset tööd teha, siis ikka Raana ja Peska, eks ju? Pole vaja vaadata, kui ei huvita, aga mina ei võltsi ega pusserda! Las proua suvatseb kirjaliku korralduse anda – ja näitan ainult lilli ja liblikaid.“

„Olgu...“ Hames mees noogutas. „Aga kes presidendile sondi teeb?“

Konn ei teinud küsimust märkamagi, pahvis suitsu, ajas kauboisaabastes jalad üle vanniääre ja uuris hindavalt läikivat kroomnahka. „Kiievi turult – ja anti ausõna, et Elvise omad. Kui nüüd kuskilt uue ratta ka veel leiaks!“

Kui läikivmustad saapad kõrvale jäätta, siis oli konn paljas. Rohekas nahk lausa sillerdas klaasseina taga käivate sähvatusete valgel. Henry pööras pilgu ekraanile. Seal lõhkesid nagu pommid? Ta tömbas pea õlgade vahel ja lootis südamest, et kõik on ikka narkouni. Aga kui ta oleks laevas ja selle vastu alustati vahepeal sõjategevust, siis ei tunneks seltskond end ju ometi nii rahulikult?

„Ja sonditegemine on naisterahva töö, mind pole vaja vahtida,“ lõpetas paks elukas ülbelt, pööras end kõhuli ja jäi veepinnale ulpima. Torkas uuesti pitsi suhu ja lasi ninasõõrmetest pahmaka suitsu lae poole.

„Raana! See toss ajab juba iiveldama! Pead sa siis kogu aeg tömbama?“

Henry võpatas, pööras pead ja avastas tugitooli, milles troonis ühe silmaga naine. Enne polnud sel kohal midagi!

„Aklimatiseerun, proua ülemus!“ kostis vannist. „Planeedi atmosfääri tuleb end sõna otseeses mõttes sisse hingata! Tehniku kirjutamata seadus!“

Naine vehkis suitsu eemale. „No ei ole siin neid aineid, Raana, praktiliselt ainult lämmastik ja hapnik.“

„Vabandise, aga ma räägin kujundlikult! Atmosfääri võib mõista ka kui levinud kombeid ja harjumusi. Selline kõneviis on Maal moes, näitab, et olete haritud inimene. Nii et hakake aga siinse eluga harjuma – nagu ma aru saan, tuleb teil nüüd ka reaalse töö peale üle minna. Ja seal peate, pange tähele, huntidega koos ulguma!“

„Mis tööl?“ Naine ajas silmad suureks „Ja miks ulguma?“

„No ma mõtlen, et seal peate nende moodi käituma. Nii öeldakse siin... Keegi peab ju ometi sondi tegema, eks ju?“ Konn mängis mõnuga imestunut, punnitas silmi ja maigutas suud.

„Sondi?“ Naine tõmbus kangeks. „Mina? Vabandise, aga ma olen selektsionist!“

„Aga miks te siis salamandrid ära koondasite?“ Konn krimpsutas parastavalt nina, õngitses vanni alt pabertuutust pulgakese ning toppis suhu. „Plikadele oleks paras töö, kuid nüüd, lubage tähendada, peate ise minema. Sellised asjad olid teil programmis, aga eks me tea, kuidas lugudeetud selektsionistid tehniku asju õpivad... Neid ei lähe ju nagunii vaja, eks ju? Palun väga, tuletage aga armulikult meeidle!“

„Salamandrid koondas Komisjon. See oli audit piaka töö vili – me ei saanud ju lihtsalt ignoreerida!“

„Mäletan, kuidas nad seda auditit tegid!“ Raana vajus tigedaks. „Söitsid mööda lähetusi, päevalahasid sadas nagu vihma. Koosolekul magasid, tikud silmalauude vahel ja öösiti pöletasid elu nagu musulmanid ramadaani ajal. Ning kui aruande tähtaeg kukkus, siis tulid jälle selle vana lauluga, et vaja kedagi koondada. Nad ise tuleks ära koondada!“

„Hästi – aga mida need salamandrid öieti tegid? Hommikust öhtuni tolgedasid turgudel... ning küll ma tean, öösiti keetsid elementide laost sisse vehitud elavhöbedast kuldmünte, et hilpe osta. Milline energia sinna läks, spiraalreaktor undas nagu veski, ei lasknud magadal!“ Kükloop kirtsatas nina. „Ja need teie isiklukud ebasoovitatavad suhted nende värvitud küünekestega edvikutega, no andke andeks...“

„Alkeemia oli siin soositud teadus!“ krooksatas konn pahaselt. „Nad lihtsalt aklimatiseerisid! Moodne riitetus pole ka taunitav, määrus soovitab kohalike kommete vastu huvi tunda. Ja suhete osas, proua ülemus, ärge hakake seadust väänama! Kusagil pole öeldud, et sellised suhted on ebasoovitatavad!“ Konn ajas end vannis sirgu ja vehkis sõrmega. „Vaadake aga lahkesti järele, käitumiskodeks üt-

leb, et isiklikke suhteid personali vahel ei soovitata, kuna – ja nii edasi... Aga mitte, et on ebasoovitataavad. Seal on vaks vahet. Ja kellele seda Komisjoni soovitust vaja – tänan väga, hoidku endale!"

Kükloop ohkas. „Äkki käib Peska ära?" uuris ta lõpuks lootusrikkalt.

Nüüd kostis ruumis solinat ja lärtsumist, ühe koha peal hakkas õhk tihenema ja siis tekkis sinna teine vann, millest Henry jahmunud silme all ajas pea välja suur hall kala.

„Ei lähe," mõmises elukas. „Ja ise te selle teema üldse programmi suskasite."

„Vaadake..." Kükloop vakatas ja kiikas häiritult klaasseina poole. Selle taga paaristas kaevikus kõhutav hallis mundris sõdur üle lumise välja kuulipritsiga tulistada, nii et ragin ei lasknud rääkidagi. „Meil on neid andmeid vaja – et millega üks isane hakkama saada võib, kui võim kätte anda... Aga selline kontakt – andke andeks, see on mulle üdini võõras!"

„Vale eelhäälestus!" kurjustas konn, õngitses veest suitsupitsi, mille otsas rippus ebamäärase kujuga nutsakas ja torkas suhu. Kuigi pits oli märg, lõi ots kohe hõõguma ning kihutas keerleva suitsuviiru lae poole. „Ärge mõelge negatiivselt! Lähikontakt võimaldab saada täpse ülevaate meesterahva olemusest – ja see huvi teil ju on?"

„See pole minu eralõbu, lihtsalt need hullud plaanid meeste taastamisest... Andmeid on vaja, äkki võib isane inimene endast ohtu kujutada? Julgeolek võttis tünni üle, aga niisama hävitada enam ei sobi. Need ekstreemistid on juba nagu hullud oma Püha Graali järele... Ühesõnaga, poisiid, äkki käib keegi ikka ära? Sul, Raana, juba saapadki jalas... Muide, milleks neid kasutatakse – sihukesed veidrad?"

„Ah need või?" Raana lõi käega. „Rohkem niisama, igaks juhuks muretsesin..."

„Ah et igaks juhuks?" Peska muigas ja tõstis endale uimega vett pähe. „Küll ma tean!"

„Nojah..." Konna pungis põsed tõmbusid korraks pohlakarva, aga siis valgus roheline värv tagasi. „Käisin ka turul ära – lihtsalt olustikuga tutvumas – ja mötlesin, et kui midagi ei osta, siis nagu näitaks, et minu arvates Neil siin midagi huvitavat polegi... Lõpuks need saapad võtsin – jäid lihtsalt käe alla."

„Ah jäid käe alla..." Peska kõmistas bassihäälset naeru. „Ma olen su printsitrikidest kuulnud! Pesueht ratsasaapad, mis sa arvad, et ma loll olen või?"

Konn punastas uuesti. „Mis trikid... lihtsalt tööasjus on vaja olnud..."

Kükloop kiikas nõudlikult Peska poole. „Jajah, mis printsitrikidest te siin räägите?"

„Las ta ise räägib!" rahmas kala uimega ja pööras pilgu klaasseinale. Selle taga seisnes nüüd sadakond inimest, punased loosungid käes. Kulunud riletes alatoidetud massi seast ajas end välja kikkhabeme ja sonimütsiga väike mees, ronis nagu orav

rauast sõiduki otsa ja hakkas kätega vehkima. „Seltsimehed, meid on miljoneid, me tõuseme nagu üks mees ja meie võitlus on püha,” kõlas kile hääl läbi klaasi.

„Keerake vaiksemaks!” Kükloop vaatas musta mantliga kogu. „Ja mis seal toimub üldse?”

„Revolutsioon.“ Mees ei pööranud silmi. „Klassivaenlast kukutavad.“

„Ja see on mingi sõjavanker või?“ uuris naine edasi.

„Just! Austin-Putilov, viietonnine soomusmasin, neljasilindriline, kolmkümmend seitse miljardikku teravatti mootor kapoti all – kui siinseid ühikuid kasutada!“ Raana ajas end vannis sirgu. „Vägev masin, kuigi kiirendus on vilets, orbiidile ei lenda. Aga siledat maad mööda paneb hästi, kui hoo sisse saab. Keerata muidugi suurt ei anna...“

„Aga ega sina keerata viitsigi!“ Peska lõi endale pritsmeid näkku. „Vean kihla, et oled sõitnud? Šampus peos, plikad peal?“

„Onupoeg lihtsalt rääkis,“ törjus konn. „Võttis revolutsionist osa, maskeerus punaseks madruseks. Aga ega ta sunnik viitsinud madalat profili hoida. Ta oleks pidanud lihtsalt ühele Inessa Armandi nimelisele sondi tegema – eks me otsisime seda naiskandidaati juba siis. Ei leidnud ja vaevalt, et nüüdki leiame, naisest lihtalt pole messiana asja. Aga jah, ta võttis laialt ette, infiltreerus organisatsiooni ja lasi end mingiks komissariks määräta. Sondiasja lükkas kogu aeg edasi, küll oli tal igasugu vabandusi... No ja muudkui käis päev-päevalt seda Inessat otsimas – Komisjoni arvates! –, aga tegelikult lõhkus koos teiste komissaridega vaateaknaid, varastas seal uhkeid hilpe, kalamarja, šampust ja...“

„Lõhkus vaateaknaid?“ Peska ajas silmad punni. „Läks sondi tegema ja hakkas niimoodi laiama? Ah, ära luiska!“

„Justnimelt lõhkus ja varastas!“ Konn tömbus solvunult puhevile. „Oidu peab olema, poiss, kui end kuhugi määräta lased. Ei tema viitsinud tuima tööd teha. Vaat mina olen see vana oinas, kes laseb augu pähe rääkida, kui jälle mingi igav töö on, tema otsis ainult märuleid! Ja kui revolutsioon juba käis, siis läks selline marodööritsemine lahti, et keda see enam huvitas – paar vaateakent rohkem või vähem. Varastatud šampanjat voolas ojades... Muide, ajaloolise tõe nimel ja lihtsalt proovimise pärast peaks mul siin sellest partiist veel üks...“ Konn ajas käe vanni alla ja Henry märkas suurt musta nahkkabuuri, millest ilmus välja õlirohelise pudel.

„Ahah...“ Kükloobile konna jutt huvi ei pakkunud. „Aga, Raana, mis printsitrikist siin ikkagi räägiti?“

„Ah, tühised asjad...“ Konn rahmas törjuvalt käega, võttis punnsuutäie ja pöörduus Henry poole. „Nii et olete otsustanud alkoholi vältida, härra Leclerc? See on vene tsaari jook!“

Henry neelatas. Kuulus Abrau Dyurso – ja nemad jõid otse pudelist, nagu purgiolut? Ta pigistas silmad kinni ja raputas pead. Johni moodi täis jäädä ei tahtnud ta isegi mitte unes või hallutsinatsioonis. Ja võopatas siis – jumal küll, Abrau Dyursot joonud konnaks ja kalaks maskeerunud sõbramehi nägi ta ju konverentsi lõpuõhtul! Kuidas see küll enne meelde ei tulnud.

Lasin tahvelarvuti alla. Jah, raamatutegelased kandsid töesti samu nimesid ja olid natuke sarnased ka. Aga nüüd oli kirjanik unustanud, et romaanis polnud konverentsist siiani sõnagi? Tähendab, karnevalist ta teadis, oli äkki isegi kohal?

Aga Kükloop ei lasknud Raanat silmist. „Olgu-olgu. Aga räägi nüüd lõpuks ära, mis printsitrikke sa siin teed!“

„Noh, Maa naistel on üks iidne komme...“ Ta haigutas demonstratiivselt. „Suudlevad konni, et need printsiks muutuksid. Üldiselt asjata lootus, aga ma olen vahel mõnele vastu tulnud – kui vaba õhtupoolik on. Nii-öelda vabatahtliku töö korras, kohalike traditsioonide toetamiseks.“

„Mis absurd see veel on?“ Kükloop kortsutas kulmu. „Konn muutub inimeseks?“

„Tavaline ei muutugi, aga nii-öelda nõiutud konn võib muutuda!“ Raana hakkas tasapisi hoogu sattuma. „Ühesõnaga – käib see nõnda!“ Ta hüppas solpsuga põrandale – suur loik vett loksus ka maha – ja hakkas pisemaks muutuma. Varsti kükitas põrandal vaid rusikasuurune kurbade silmadega loomake.

„Jalutan näiteks öises aias ja söön nälkjaid,“ selgitas elukas kõrge häältega krooksudes – Henry Leclercile meenutas toon lehekonnasid, kes kodus põõsastes kevaditi kontserti pidasid. „Kuu paistab, lilled lõhnavad ja ööliblikad lendavad ringi nagu tiibadega pontsikud. Ja siis ilmub mõni naine – astub mööda aiarada ja unistab printsist. Märkab mind ning armub – no et issand kui kütkestav konn, lihtsalt ei saa temalt enam silmi! Aga et inimesel ja konnal on teadagi raske, noh, seda sondiasja... siis, ühesõnaga, suudleb mind ja palub jumalakeeli, et ma kohemaid printsiks moonduksin!“ Konn ajas pruntis huuled punni ja tegi mopsuvat häält. „Ning siis, halleluja, hookus-pookus, moondun ma vastutulelikult printsiks!“

Raana plahvatas suureks tagasi. Aga nüüd katsid saabastes koibi nahkpüksid, peas hõljasid pikad mustad juuksed ning ta näis üldse väga inimese moodi. Mees ajas jalad laialti ja siis veeres läbi seina mootorratas ta reite vahelle. Raana prantsatas sadulasse ja masin pani mürisedes koha peal sõitma nagu tuuletunnelis, tema aga kõikus juuste lehvides lenkstangi kohal, ilmatu rahulolev nägu ees.

Peska kratsis kõhtu. „Enne väitsid, et printsid sõidavad valge hobuse seljas?“

„Hobused on ajalugu!“ Raana hüppas motika seljast maha, see veeres läbi ruumi ja kadus seina tagasi. „Tänapäeva printsid sõidavad tsikliga. Sellel oli näiteks kaheksakümmend kuus miljardikku teravatti mootor, kaks korda võimsam kui Austin-Putilovil. Mis teeb üle saja hobujõu. Sada hobust, vaat nii! Aga jah, hobustest rääkides – nende peale ei saanud iial kindel olla. Sina tahad uhkelt loojangu poole kapata, aga lollil imetajal tuleb näiteks sitahäda. Just endale printsil välja suudelnud daam vahib niiskete silmadega, aga sina kügeled sadulas ja ootad, kuni loom ühele poole saab. Katsud mujale vaadata ja rokiviisi ümiseda... aga ikkagi väga mitteprintsilik, eks ju? Ühesõnaga – ei, tänan väga! – hobused on minevik!“

„Aga see masin haises ju!“ Peska vangutas kahtlevalt pead. „Mingi keemia, ölid ja lakiid... Paneb niiskema naha lööbesse?“

„Hobusehigi haiseb paremini või? Kuigi kärbseid meelitas hästi... Kappasid ja muudkui keel käis.“ Raana silmad vajusid unelevalt kinni ja nätske keel hakkas mööda suulage ringi matsuma.

„Õudne, missugune Komisjoni ressursside raiskamine!“ Kükloop ajas end vapustatult sirgu. „Muunduvad konnad, hobused ja mootorrattad...“

Raana tömbus näöst punaseks. „Vabandust, proua, ma räägin siin kohalike traditsioonide toetamisest – aga kui ikka on vaja ressursse kokku hoida, siis jäätame sondi ära!“

„Äkki töesti?“ Mustas hames mees pöördus ringi.

Kükloop tömbas kiiresti tagasi. „Ma niisama – ei no katsume ikka ära teha, poisiid...“

„Siis on selge, ise lähetel!“ Raana lartsatas selili vette, õngitses vanni põhjast suitsupitsi ja lõi sellele küünega tule otsa.

„Mida seal üldse tegema peab?“ Kükloop vidutas uurivalt oma ainukest silma. „Ma mõtlen, detailides...“

„Tavaline sond, lihtne tehnikutöö!“ Raana muigas öelalt. „Kõigepealt vaimsed testid, IQ-d ja muu siuke, seda saab juba kurameerimise käigus. Kui ta käed külge ajab – aga teie asi on vaadata, et ikka ajaks! –, siis surute kontaktid vastu ja skaneerite ära. Ning lõpuks proovid. Ahoi, Peska, vaata järele, mis seal on, vana pea ei taha enam hästi kinni pidada...“ vigurdas konn. „Tehniku Käsiraamatu saja kahekümne teises lisas on tabel!“

„Miks sa ise ei vaata?“ torises Peska, aga ajas end siiski vannist välja, tatsus kapi juurde ja õngitses seal tellispaksu tumedas nahas köite. Henry Leclerc märkas, et pudelid olid kadunud ja riilulitel seisid hoopis raamatud. Kala lappas uimeotsaga köidet ja veeris: „Nii-nii, vaatame. Sülg – suudlus, veri – küüned selga, sperma...“

„Sperma?“ Kükloop tömbus tikksirgeks. „Mis ajast seda nõutakse?“

„Aegade algusest, kui nüüd meenutada, armuline proua...“ Raana hääl podises rahulolust. „See oli eelmises redaktsioonis ja minu mäletamist mööda üle-eelmises ka. Nii-öelda raudvara!“

Kuna Henryle ei pööratud enam tähelepanu, siis oli tal aega jälgida ja imestada. Näiteks see raamat? Absurd – kosmoselaevas ei hoita ju infot nii iidsel kujul? Jah, kõik oli narkouni!

„Ärge imestage.“ Must mees pöördus külalise poole. „Raana on meil vana-moeline. Aga eks väärifikat nahas köidet olegi toredam käes hoida kui arvutit?“

„Ee... kuidas te teate, et ma raamatu üle imestasin?“ Henry kahvatas. „Oskate mõtteid lugeda või?“

„Härra Leclerc, teie ülemus andis kirjaliku loa, kui siin käis!“ hõikas Raana. „Ning väga lahke temast! Saab kiiremini ja säastame teid rääkimise vaevast. Aga muudugi võite ka rääkida, kui nii end kodusemalt tunnete!“

„Aga te kõik räägите ju?“ imestas Henry. Järjekordne absurd ja loogikaviga. Ning tõestus, et kõik on ikkagi uni.

„Noh, Raana-sugune juba ei näita, mida mõtleb...“ Kükloop põrnitses konna. „Kuule vannielukas, küllap sa juba mäletasid, mis proove võtma peab!“

„Mitte ei tulnud meeble!“ Raana laiutas koibi. Suitsupits kukkus vette, vajus põhja ja mullitas seal häirimatlult edasi. „Nagu peast pühitud, proua ülemus, – skleroos, lubjatükike kükitas ees... Mul tuleb ikka juba oma kümme ringkest ära. Ehh, on aegu nähtud...“

Ainult kümme aastat, imestas Henry Leclerc.

„Kümm galaktika pööret on kaks miljardit Maa aastat,“ tähendas kala. Näis, et ka tema oskab mõtteid lugeda.

„Aga kuidas seda spermaproovi võtta?“ tuli Kükloop oma murega uesti välja. Tühi mula ei viinud asja edasi. „See president on neil ikka heteroisane, jah?“

„Ikka!“ Raana noogutas. „Neil on siin praktiliselt kõik tähtsad ninad polügaamiale kalduvad heteroisased!“

„Väga primitiivne!“ Kükloop krimpsutas nina.

„Aga tõhus!“ pistis Raana. „See teie paljukiidetud kvoodisüsteem toob kaasa märkimisväärse vahendite raiskamise ja...“

„Ja vahendeid on Komisjonil piisavalt!“ lõpetas Kükloop resoluutselt. Näis, et tegu on vana tüliküsimusega. Aga kuna eelseisev töö tegi murelikuks, siis ei haikanud ta pikemalt vaidlema. „Teate mis, poisid,“ käratas ta hoopis pärast väikest järelemõtlemist. „Läheb ikkagi üks teist! See on tehniku töö ja sugudeks lahterdamine on üleüldse üks igand!“

„Teatan alandlikult, mina ei lähe!“ krooksatas Raana ülbelt ja puhus ninast suure valge suitsurõnga. „Sihukest asja määrused ette ei näe. Muide, härra Leclerc, kas teie planeedil võib alama astme ametnikku homoseksuaalsesse vahekorda sundida?“

„Ee...ei,“ pomises prantslane. „Issand jumal, see on kriminaalne, selle eest saaks nii, et...“

„Vaat nõnda!“ kiitis Peska oma vannist bassihäälel takka. „Õppige primitiivi-delt!“

„Suguline vahekord?“ Naine luksatas. „Ma pean teie asemel – või noh, nende salamandrite asemel, kes ehk tõesti pisut ennatlikult ära koondati, muide, härra kapten, ehk laseme ühe ikka tagasi määratada? – ühesõnaga, pean presidendile sondi tegema. Mis vahekorrast sa räägid?“

„Pole enne sondi teinud, jah?“ paristas konn. „Aga kuidas spermat plaanite võtta? Astute topsiga presidendi härra juurde ja palute, et lasku aga heaga sinna üks prisike lärtsakas?“

„Ma pole veel mõelnud!“ Kükloop tömbus näöst punaseks. „Aga kopulatsiooniga ma küll hakkama ei saa. Meil on ammu kunstlik viljastamine. Fuih!“

„Fuih siis fuih!“ Raana muigas saatani kult. „Aga kui proove tahate, ei jäää muud üle. Kui meid sunnite, siis kaebame Komisjoni ülemkohtuni välja. Ja need kohtunikuud seal on teie moodi – väga printsipiaalsed selles asjas. Küll ma tean!“

Kükloop hammustas huulde, püüdis sõbralikumat häält teha ja ei hakanud uuri-ma, miks Raana neid kohtunikke nii hästi teab. „Olgu... Aga kogenud tehniku ja hea kolleegina võiksite ikka nõu anda. Äkki annab proovid ilma... noh selleta... ka kätte saada?“

„Kust mina tean?“ Raana laiutas mõnuga käsi. „Puhas naiste töö! Vaat kui oleks vaja mõne tähtsa prouaga kudedada või kellelgi kael kahekorra keerata, siis me võiks Peskaga kasvöi...“

„Kael ja kael...“ Kükloop tömbus turri. „Teil muud polegi kui kellelgi kael kahekorra ja kudema – justnagu need primitiivid!“ Naine viipas klaasseina poole. Seal käis endiselt sõda, hallides sinelites kogud udjasid lund täis kraavis üksteist püs-sipärade ja tääkidega. „Katsuge ometi kaasa mõeldal! Ei tea, kuidas need teie pal-jukiidetud salamandrid asja lahendaks?“

„Ah et salamandrid...“ Konna silmad vajusid pilukile. Ta sobras käega vee all, leidis ikka veel tossava suitsupitsi, tömbas suure mahvi ja jäi veepinnale unelema. Rahmeldamise peale loksus vett üle vanniääre, aga Henry nägi, et see aurustus mõne sekundiga. „Oo, salamandrid, jajaa...“ jätkas konn magusal häälel. „Noh, ku-demiseasjas olid nad väga naksid!“

„Seda muidugi!“ luksatas Kükloop, surus pahameele alla ja uuris: „Aga äkki oskate minu olukorra jaoks mingit väljapääsu soovitada?“

„Köigil omad töövõtted...“ Raana pööritas kaalutlevalt silmi. „Kui nad tõesti tagasi määrataks, võiks ju helistada... Aga praegu ei sobi tülitada – mis see enam nende mure!“

Kükloop ohkas alistunult. „Olgu, katsun lasta ühe tagasi määrata... Selliseid olukordi võib ju veel ette tulla.“

„Mis mõttes ühe?“ Konn hüppas pahaselt istukile ning uus sahmakas vett lart-satas maha. „Salamandrid elavad gruppides, Kooseluliste direktiivist jookseb see punase niidina läbi! Alla kahe ei tule jutukski!“

„No olgu – kaks, sina paks roheline väljapressija,“ torises Kükloop. Tundus, et on ise ka direktiiviga tuttav. Ta astus kapi juurde ja tömbas uksed lahti. Nüüd nägi Henry Leclerc massiivset lauda, mille taga istus mustas ülikonnas hülge moodi elukas. Luges lehte, pikade hallide sorgvuntsidega nägu sõbralikku naeratust täis. Kükloop köhatas, laua taga istuva tööstis pilgu ja vaatas naisele otsa. Noogutas siis, langetas pea ja luges edasi.

Nõukogu täievoliline esindaja vaatas seda kõike juba igasuguse arusaamislootuse kaotanult ja mõtles, et ei tea, kas hüljes oli tõesti kapis peidus või oli too tavaliise väljanägemisega mööbliese veel mingi kommunikatsioonivahend ka. Ja et ta oli vist just telepaatilist suhtlemist pealt nänud.

Sedapuhku oli imestajaid rohkem. „Kes see veel oli?“ Peska ajas end uudishimulikult sirgu.

„Eks ikka vanajumal ise!“ muheles Raana ja kallas peoga vett pähe. „Komisjonäär, Linnutee osakonna juhataja.“

Aga Kükloop ei lasknud konnal pikalt mõnuleda. „No ja nüüd helista!“ käratas ta.

„Eks ma proovin,“ noogutas see ja kiusas ülemust edasi. „Ei tea, kas nad kodus ongi. Sellised tüdrukud tööta ei istu... tea, kas tahavadki seda igavat otsa siin enam?“ Aga koukis ikka vanni alt vana numbrikettaga telefoni välja. Selle taga tilpnes juhtmeots, mille isolatsioonist turritas niidisabasid.

Raana võttis toru ja siis oli kuulda, kuidas telefon kutsub. Lõpuks kostis peenike hääl: „Haloo?“

„Tere, Loretta!“ Konna hääl kõlas äkki nagu sulamesi. „Mina siin. Kuidas läheb? Mis Loreida teeb... ah haiglane... käsite Amburi peal soos? Katsuge ikka hoida end, tüdrukud... No tööd teen muidugi, mis sest, et meil siin nädalavahetus... Käed-jalad tööd täis, jajah, töö... töö...“ Siis oli konn pikalt vait. Kruvis juhtmejuppi ümber sõrme, noogutas heaksliitvalt ja katsus aeg-ajalt midagi lühidat, nagu „missaräägid“, „kassanäe“ või „ohheldusküll“ vaheline torgata.

Kükloop jälgis vestlust pahase pilguga ja ei pidanud lõpuks enam vastu. „Kas seda kõike ei võiks hiljem arutada – äkki küsid nüüd ikka sondi kohta ka?“

Konn noogutas ja sai lõpuks vaheline pistetud: „Kuule, Loretta, hiljem arutame, helistan tagasi... mul on uudis ka, aga praegu on üks tähtis asi. Proua Kükloop peab siin ühele suurele bossile sondi tegema – noh, naistehnikuid pole ju enam ja...“

Nüüd läks telefonis selline piiksuv naer lahti, et isegi viletsate kõrvadega härra Leclerc kuulis ära. Ja seda nägi ta ka, kuidas Kükloop üle keha kangeks läks.

„No ja ta palub natuke nōu,“ krooksus konn magusalt edasi. „Proual, tead küll, on ju meeste osas kerge kramp... jajah, läksid katseklaaside peale üle... seda minagi, et läbimõtlematu, pehmelt öeldes... just, et kuidas seda... oota, ma küsin!“

Konn lükkas toru eemale ja sosistas – aga nii, et teised ka ikka kuulsid: „Loretta uurib, kas tahate pikalt ja põhjalikult seksi nautida – või lihtsalt, et saaks kiiresti kätte?“

„Loomulikult kiiresti kätte!“ pigistas naine, vaevatud nägu ees.

„Kiirelt! Ahah, selge... missaräägid – et oled proovinud, aga ei hooli? Ütlen edasi! Olgu siis, kullake... jajah, uudist räägin, kui tagasi helistan, aga noh, hakake parem tagasisöidukohvreid pakkima... Peskat tervitan!“ Konn ohkas unelevalt ja lükkas antiikse aparaadi vanni alla tagasi. Sealt kostis natuke aega eksalteeritud piiksumist, aga siis lõpetas metalline klöpsakas selle ära.

Nüüd poördus Raana lõpuks ülemuse poole. „Loretta soovitas nukku kasutada. Siis istute transportööris ja masin skaneerib ning võtab proovid – teie ainult juhite. Midagi ei pidavat tundma, kui ei taha, filtrid olla vahel.“

„Mis nukku?“ Kükloop ajas end imestunult sirgu.

„Laos pidi üks vana nukktransportöör seisma.“ Raana kehitas õlgu. „Üle-eelmi-sest põlvkonnast, aga töökorras. Inimeseks sellega ei maskeeru, aga Maal pidid isased nii kiimas olema, et triigivad juba eluta asju ka. Neil olla siin juba kummist emaste vabrikud. Mehkeldate ennast ühe sellisega sisse ja edasine on detailid. Ja ei tunne valu ega midagi!“

„Valu?“ Naine tömbus kangeks.

„No see sisemise viljastamise värk on ju naisele ikka jube valus!“ Konna näole valgus saatlik irve. „Kui mõni suur isane sisse rammib, siis olla nutumaik suus... Ja egas nende ninamees saa mingi jobu olla!“

Peska vanni poolt kostis allasurutud möiratus. Kükloop vaatas pahaselt sinnapoole, aga kala kadus vee alla. Ainult suured mullid purtsatasid üles. Ja näis, et pinna all keegi vingerdab.

„Kas teie planeedil siis vanu videoid pole?“ heietas konn häirimatlult edasi. „Kas koolis ei näidatud, kuidas emased agoonias tömblevad? Hirmus valus, selge see

- aga sisemise viljastamise korral ongi soo jätkamine emastele kole ebamugav... Kõigepealt jämeda juurikaga seeme sisse, siis loode välja... õudne piin kogu aeg! Te olete tegelikult väga eesrindlikud oma laboriasjaga!"

Kükloop mõtles, et selliseid videoid näidati bioloogiatunnis tõesti. Ja naised väänlesid jah. Aga teda see teema ei huvitanud - kuni too neetud sperma välja ilmus.

„Ah nukktransportör? Polegi ehk nii halb idee...“ Ta trummeldas sõrmedega tugitooli seljatoel. „Et panen lihtsalt programmi käima ja kõik? Peaga tüdruk see Loretta! Miks ta tehnikuks jäi, temast oleks võinud isegi selektsionist saada...“

„Vaat seda temast ei saa!“ Peska oli uuesti pinnal. „Ta ei suudaks kedagi välja selekteerida, tema tahab kõiki isaseid endale!“ Hall kogu vajus vee alla ning hakkas jälle tömblema.

„Sina mine vaata masin üle!“ turtsatas Kükloop. „Ning organiseeri detailid – kuidas ma transportööris presidendi juurde saan ja nii edasi. Mina olen eluta asja sees, skaneerin ja analüüsides vältan, aga sina vastutad, et kõik sujuks!“

Nüüd nägid Henry Leclerci juba kõigega leppivad silmad, kuidas liivapaberimoodi nahaga elukas vannist välja ronis, läbi ruumi sammus ja uuesti kapi avas. Aga seal polnud enam ei pudeleid, raamatuid ega lehte lugevat hüljest. Tühja kapi tagaseinas paistis hoopis suur peegel. Kala keerutas end selle ees ja siis hakkas pilt muutuma. Lõpuks paistis peeglis turjakas sõjaväemundris tegelane. Kangitõstja ölad, hele siilisoeng ja armiline nägu. Henry arvates nägi ta välja nagu kõrtsikakleja, pisikesed punased silmad tigidalt vidus. Sihukesega ei tahaks küll kusagil pimedas kangialuses kokku saada, mõtles ta ja judistas õlgu.

„Härra Leclerc, kardan, et ka teil on aeg...“ Kükloop pöördus saadiku poole. „Olete Aurora pardal teretulnud, aga siin on kiirgusfoon. Aju peab spiraalreaktoriga harjuma, muidu võib igasugu veidrusi nägema hakata... Nii et kui küsimusi pole, siis saadab Peska teid välja.“

Henry mõtles, et see reaktor on ilmselt juba ammu mõjunud – ja et ehk see selgitabki kõike. „Vabandage... mis see spiraalreaktor on?“

„Noh, lihtsalt üks masin.“ Naine kehitas õlgu. „Raana, kas sa ei selgitaks härra saadikule kuidas reaktor töötab?“

„Kes seda täpselt teab...“ Konn lõi tüdinult käega. „Ütleme, et keerab kolmemõõtmelise ruumi nii kokku, et igast punktist saab otse teise. Kunagiste Warp-laevade edasiarendus. Aga tekitab välja, isegi tühikäigul. Ma pakuks, et hakkate seda siin kunagi veel Merlinites mõõtma – arvestades, kuidas asjad arenavad... Inimaju peab kusagil kümnendiku Merlinit vastu, siis hakkab sassi minema. No ja teie olete siin...“ Konn tömbas vanni põhjast vana seieritega äratuskella, uuris seda ja jätkas: „.... selle ajaga umbes 0,3 kätte saanud.“

„Mis siis nüüd saab?“ Henry silmad tõmbusid õudusest halliks.

„Pole vaja karta.“ Raana võttis vanniäärelt suitsupitsi ja saatis valge pahvaku lae poole. „Hüperväli on nagu kanep – aktiivse ja letaalse doosi vahe on tuhan-dekordne. Teise ilma saatmiseks läheb mitusada Merlinit vaja, aga selleks tuleks nädal reaktoriruumis istuda.“

„Siiski-siiski...“ Kükloop tõmbus töredaks. „Eeskiri on eeskiri. Nii et, härra Leclerc...“

Naise näoilme lasi arvata, et toimumas on viisakas vormis väljaviskamine. No-jah, mõtles Henry hapult – eks ta oskas isegi mõnest tüütust tegelastest vahel osava vabandusega lahti saada. Aga siis sähvatas hea mõte. Küsiks ometi otse, mis siin praegu õieti toimub?

„Vabandage, kas ma näen und praegu?“

„Mis mõtted? Tahtsite uesti laeva? Panime teile siis vannituppa värvava. Ja aitäh meid küllastamast!“ Ning ta vaatas Peska poole. See tööstis uime, Henry tugitool nõksatas ja sõitis kapi poole. Mees haaras käetugedest ja nägi, kuidas kapi uksed iseenesest avanevad. Nüüd oli nende taga koridor, milles lõid põlema eredad tuled. Ta pigistas silmad kinni ja tajus, et tugitool liigub sujuvate kurvidega edasi.

Lõpuks jäi kõik vaikseks ja läbi laugude paistev helendus tuhmus. Henry avas silmad ja avastas end hotellitoa voodist. Akna taga kumas varahommik. Nii et ik-kagi uni? Aga ärkamine oli teistsugune, teadvus polnud vahepeal kuhugi kadunud.

Tõusva päikese esimesed kiired heitsid laele punase joone. Unest polnud jälgigi, selleks olid mälestused liiga eredad. Ta tatsas kartlikult ringi piiludes vannituppa – äkki on kusagil tõesti mingi värvav... Selgus, et laetuli töötas ja peegel säras puhtusest!

* * *

Dolores Doradona kohendas seelikut ja istus hommikusöögilauda, kus kaks meest teda juba ootasid. „John, tahtsite mulle ja Henrile oma unest rääkida? Mis selles siis erilist oli?“

John Whitemill võttis mureliku näoga apelsinimahla. Aga jooma ei hakanud, lihtsalt mängis klaasiga. Oranž mehu keerles – ühte- ja teistpidi. Nii, nagu närvili-sed sõrmed seda parajasti pööritasid. „Nojah... ei teagi, kust alustada...“

Naine vaatas peasekretäri, kergitas kulmu ja kiikas siis igaks juhuks ka Henry poole. Too lõikas vaikselt nohisedes leivakujulisi juustutükke ja sättis need kor-rektsest võiga üle hõõrutud viiludele.

„Nojah,” kordas John. „Tahtsin kõigepealt teiega rääkida. Nägin und, justkui oleksin ma uesti laevas. Seal olid mingid veidrad tegelased ja...“

„Püha Neitsi ka vōi?” kohkus Dolores ega pannud tähelegi, et Henry oleks Johni sõnade peale peaegu sõrme lõiganud.

„Ei, ei... tavalised elusolendid. Nojah, kui selliseid saab tavaliseks nimetada, muidugi. Üks oli konna moodi ja...“

„Aga kirik?” Dolores pani lusika kõrvale ja puuris mehe nägu varjamatu ärevusega.

„Kirikut ei olnud,” rahustas John. „Ega üldse midagi usuteemalist.“

Naine võttis lusika ja hakkas müslit sööma, aga käed værisesid nii, et osa pudenes linale.

„No ja edasi?” kokutas Henry. Ja oli äkki näost punane.

„Ühesõnaga, jän magama ja olin justkui uesti seal körtsis. Või nagu ei jäanudki – aga ikkagi nägin und? Ja kohtusin mingite kummaliste kujudega. Üks pika musta mantliga mees... ja mingi naine... ei, ei!” ja ta vaatas Dolorest, kes uesti õhku ahmis. „Mitte Neitsi Maarja, tavaline naine, ainult et ühe silmaga. Unes juhtub ju igasugu asju, ma ei pannud seda tegelikult üldse imeks...“

Naine võttis lusika. „Ega nad ringis polnud?“

„Ei. See polnud üldse see, mida sina nägid.“ John ohkas murelikult. Ta oli Dai-kolt õhtul teada saanud, et Dolores kuulub Santo Daime nimelisse kogudusse, kus rituaalide käigus juuakse psühhotroopse möjuga vedelikku, ayahuascat. Ja et siis ollakse ringis ja lauldakse. „Kõik oli nagu körtsis ikka. Istusime ja ajasime juttu. Kaks olid inimesesarnased – noh see mees ja ühe silmaga naine. Aga kaks nagu loomad.“

„Loomi mina ei näinud...“ Dolores ohkas ja vaatas läbi paksu klaasi kõrbe. Eemal lösutas suur kaljurahn, mis veel paar päeva tagasi oli olnud kosmoselaev. Päike ronis kivi kohal peaegu püstloodis seniidi poole. „Ja mida te siis rääkisite? Olid nad sõjakad?“

„Selles probleem ongi, millest me rääkisime! Ei, sõjakad nad polnud. Vastupidi – väga viisakad ja sõbralikud. Nad ütlesid, et minul kui saadikul on kindlasti volitu-sed arutada, mida nad siin teha tohivad. Mulle see aupaklik suhtumine istus... ja tagantjärele möeldes lubasin vist liiga palju...“ Ta jäi häbelikult klaasi keerutama. „No kõigest uni, muidugi, aga kuidagi rahutuks teeb... Niisugust selget und pole ma varem näinud. Henry, mis sina sellest arvad?“

Küsitu jöllitas kivistunult lauda. „Ja mida sa neile lubasid?“ uuris ta lõpuks kartlikult.

„No et nad võivad ringi vaadata, kus aga tahavad, mõtteid lugeda ja...“

„Mõtted lugeda?“ Lusikas vajus naise käest ja müslili imbus laudlinasse.

„No nad küsisid,“ Iaiutas John käsi. „Ei sobinud nagu keelata...“

Dolores maigutas suud. „Ja... ja kauaks nad siis siia jäävad?“

„Alguses räägiti lihtsalt piiratud ajast. Aga pärast käis nagu läbi, et kolmkümmend aastat...“

Naine piidles oma murelikku lauanaabrit ja raputas siis äkki pead. „Kuule, John, me vist räägime liiga tōsiselt? Jumal küll, see oli ju uni!“

„No muidugi!“ Mees hingas kergendatult ja jätkas juba reipamalt: „Aga väga veider uni – ma teadsin ise ka, et näen und! Ja nemad teadsid. Uurisid veel, et kas mul on ikka volitusi unes kõike lubada – et nad võivad ärkvelolekus uesti küsimata tulla. Aga mina muudkui ärplesin, et pole probleemi, mul on kõik volitused, ärgu hakaku endale tüli tegema.“ Ta keerutas klaasi ja kallas siis mahla otsustaval ilmel kurku. „Vaat nii, sõbrad! Selline jabur uni. Mis te arvate, kas ma peaksin ettekande tegema?“

Dolores vidutas silmi. „Mnjaa... Psühholooge võiks tegelikult huvitada, mis laevatas käinutega juhtuma hakkab. Mis sina, Henry, arvad?“

Nõukogu täievoliline esindaja põrnitses võileivataldrikut, kus lebasid nüüd lisaks leivale ja juustule ka tomatilõigud, suuruse järgi reas. „Ee... eks sa ise tead. Aga mina küll ei mäleta, et oleksime lubanud oma unenägude sisu ette kanda.“

* * *

Järgmisel öhtul eskorditi mind taas Diana juurde keldrisse. Sedapuhku seisis toas kaks ratastel raudvoodit. Nende vahel oli laud ja sellel... no ma ei suutnud silmi uskuda – puukast, juhtmepundar välja vonklemas! Diana lamas voodis, paberipakk käes. Sedapuhku normaalselt riides. Noogutas Smithile ja see pani ukse kinni.

Otsustasin juhtimise üle võtta. „Mis sinuga eile juhtus?“ Ja viskasin teise voodisse pikali.

„Okei, ma ei hakka salgama.“ Ta ohkas, ajas end istuli ja pani paberid lauale. „Ühesõnaga, ma ei tea, mis toimub. See valem ei ole mu peamine töö, lihtsalt mängisin temaga. Selle lahendus muudaks füüsikas kõike – kes ei tahaks seda ära teha? Aga eile... eile ma lihtsalt tahtsin sind näha.“

„Tahtsid mind näha ja saatsid mehed järele? Vahva! Stepking muide mainis, et tahad rääkida sellest, mis juhtus kivi äratoomise ajal.“ Ja kiikasin kasti. Miks see täna siin seisis?

„Ausalt öeldes olen viimasel ajal Billile natuke bluffinud... Ei teagi, mis minuga toimub.“ Ja heitis uesti pikali. „Või tegelikult tean... Ma armastan sind.“

Jumal küll, kolm minutit ja kuhu juba joudsime? „Mida?“ venitasin ma kohkunult. „Kuulsid küll.“

Surusin silmad kinni ja katsusin mõelda. Jälle mingi katse või? „Mispärast?“ uurisin ma natukese aja pärast. Loll küsimus, aga kuidagi ise voolas suust välja.

„Olen endalt ka küsinud,“ ohkas ta. „Ja põhjendusigi leidnud. Võib-olla päästsid mu elu, kui see süstлага tüdruk mind passis. Või seda kivi ära tuues. Ning tegelikult... sinuga sain ma teada, mis asi on orgasm. No võib-olla oli see kivi mõju... aga ikkagi...“ Ja jäi vait.

Ajasin end istukile. Meie vahel oli ju kast, otse ei näinud. Diana lamas selili, silmad kinni ja tõsine nägu ees. „Aga midagi on veel?“ uurisin ma.

„Jah.“ Naine tegi silmad lahti ja vaatas nõutult lage. „Ma pole elus midagi nii-sugust tundnud. Ausalt öeldes armusin sinusse esimesest pilgust, enne kui need põhjused ilmusid. Mäletad, Mary tutvustas meid, kui tulin? Järgmisel hommikul tegin silmad lahti ja tundsin end imelikult. Läksin randa, jalutasin, katsusin tööle keskenduda. Aga kui tagasi tulles valvelauas sind nägin, siis sain aru. Ma olin armunud!“

Kuidagi nagu liiga ratsionaalselt arutles?

„Arvad, et ma valetan? Ja et hoopis mingi katse käib?“

Kehitasin vaevatult õlgu. „Noh... natuke veider on see...“

„Täpselt,“ ohkas Diana. „Ongi. Armunud olen ma olnud rohkem ja veel. Aga teisisi, see on aeglaselt kasvanud ja... Aga tol öhtul oleks nagu keegi nupule vajutanud – plaks ja põhjas!“

„See võib kiviga seotud olla, sa istusid tema kõrval autos.“ No ma teadsin ju seda kivi!

„Varem ju algas!“ Naine ohkas ja turtsatas siis äkki naerma. „Aga samas, äkki on kõik normaalne – noh, sa näed hea välja, oled minust vanem, suur ja tugev...“

„Mis ajast vanem hea on?“ muigasin ma. „Kümne aasta pärast olen viiskümmend.“

„Jumal küll... Ja viiekümnne pärast surnud! Olgu, vaata, isata kasvanud tüdrukud kipuvad vanematesse armuma. Ja keel seob meid – uskumatu, aga meil on ju natuke nagu samad juured! Noorena elasin piirilinnas, Narvas... Tead ju, et mõne sõna räägin eesti keelt ka.“

„Isa tegi sääred?“ uurisin ma. „Leidis uue naise?“

„Ei. Ma pole teda näinudki. Ema käis Norras tööl, tursapüügi tippajal. Teenis head raha. No ja elas seal ühe kaluri juures. Jumal teab, miks see neil kiiva keeras,

ta pole öelnud. Aga vahel mõtlen, et ehk polegi midagi erilist rääkida. Kõik lapsed ei sünni ju suurest armastusest.“

„Nojah...“ Noogutasin. „Ma pole ka isa näinud. Ja ema. Või vähemalt ei mäleta. Aga okei, mis me siis nüüd arutame siin öö otsa oma puuduvate vanemate teemat või?“

„Ei,“ raputas naine pead. „Ma tahtsin sellest tuletusest rääkida.“

Valemi olin vahepeal üldse unustanud.

„Ma katsetan sellega vahel,“ jätkas ta. „Ja tookord seal vestibüülis, no ma tahtsin sinuga lihtsalt rääkida... Ja nagu muljet jättä vist, eks? Ühesõnaga, bluffisin. Aga sina nägidki lahendust. Uskumatu...“

Raputasin pead. „Ei, kullake, ma nägin seal lihtsalt hüümärki – ja kõik!“ Diana jättis vahepeal täitsa normaalse mulje, aga nüüd kiskus jälle imelikuks. Ajas ilmselt tookord mingid lehed segamini ja kogu lugu.

„Jah,“ hüüatas Diana. „Punast ja suurt! Kust sa teadsid, et ma nii teen, kui midagi valmis saan? Ma olen seda paberit otsinud. Ei leia! Äkki saad aidata mul selle taastada?“

Sügasin habemetügast. Habemeajamismasina olin Mary juurde Kaplinna unustanud. Millal ta tagasi tuleb?

„Hästi, mängime avatud kaartidega!“ Diana mõistis, et mu tähelepanu hakkab hajuma. „Karnevaliõhtul rääkisime Pierre'iga sellest tuletusest ja ta ütles, et sina aitad mind! Tead, mul on ta suhtes kahtlused, temas oli midagi väga veidrat...“

Jah, sellega olin ma nõus. Sada protsendi.

„Ja nüüd ma lihtsalt tahan, et sa mind aitaksid. Ma loodan, et kivi kõrval... ühesõnaga, et see võib õnnestuda!“

Mühatasin omaette. Uskugu mida tahes.

„Inimese silmad registreerivad enam, kui ta ise arvab,“ veenis ta. „See pilt on su ajus! Ma tegin programmi, mis hakkab tuletuskäike näitama. Projektoriga lasen seinale, sa lihtsalt vaatad ja tagasiside tuleb arvutisse. Ainult et sulle tuleb elektroodid külge panna – noh, põhimõtteliselt EKG omad. Ma ise panen ka ja arvuti kogu aeg analüüsib ja modifitseerib näidatavat. Kriminalistid kasutavad ka seda nippi, et tunnistajatelt ununenud infot saada.“

Ta vajutas laual olevat nuppu, varsti kostis koputus, üks võõras kitlikandja pu ges sisse, määris Diana noogutuse peale meile nahale külma geeli, pani elektroodid külge ja kadus.

Võttis muigama. Tõega uskus sellesse jamasse või – ja milleks temale elektroode vaja?

„Nii. Ma panen programmi jooksma.“ Ta klõbistas arvutis ja siis ilmusid ruumi heledale seinale pidevalt muutuvad numbrid ja tähed. „Aga esialgu lihtsalt häältestame.“

„Muusikat ei saa juurde või?“ muigasin ma. Ja jätsin enda teada, mis ma asjast arvan.

„Noh, esialgu vist võib. Aga pärast peab välja lülitama, see on ju ka mõjutus.“

Ta kummardus uuesti arvuti kohale ja mõni hetk hiljem hakkas ruumis minagi aafrikapärase lugu mängima. Segunes aknapraost kostva tuhmi lainemühaga ja muutis steriilse toa kohe elusamaks. Diana jäi vait ja nõnda me siis lihtsalt lamasime.

Mõne minuti pärast tegi naine suu lahti. „Ma tahaksin sult ühte asja küsida.“

„Noh?“ Ei tea, mis sealt siis veel tulemas oli?

„Ütle mulle, Chris, kas sa töesti ei mäleta seda, mis meiega juhtus?“ Ajas end käte najale ja vaatas mind kurvalt.

„Mida?“ Kas seda kasti kõrval veedetud ööd mõtles või? See oli töesti super. Aga sama hea oli mul Maryga. Või tegelikult, Maryga oli veel parem.

„No loomulikult seda, kuidas meid laeva tömmati, kui kivi töime! Ja kuidas sind initsieeriti.“

Ma ei vastanud. Ja mida seal vastata oligi. Täitsa segi juba või? Ja siis äkki lahvatás – kosmoselaev oli ju romaanis, justnagu Christian Thoressoni initsieeriminegi!

Lasin silmad kinni. Siin tuli nüüd mõelda.

„Nii et sa siis ei mäleta? Ausõna?“

Ma ei vastanud. Lõpuks ajasin end ka küünarnukkidele ja pidasin teda teraselt silmas. „Kuule Diana, ma olen viimasel ajal veidrat raamatut lugenud – ühest kosmosekontaktist...“

„Mis raamatut?“ Ta vidutas pahaselt silmi „Oota nüüd, ma tahan rääkida, mis juhtus – no minu arvates... Vaata, ma mäletan kuidagi uduselt, nad tegid ilmselt midagi meiega... No nii hea näitleja sa pole, sina vist töesti ei mäleta? Kivi pärast muidugi, jumal teab, mida ta mäluga teeb.“ Ta ohkas ja hakkas rääkima – millestki üsna minu unenäoga sarnanevast.

Ma ei hakanud segama, lihtsalt kuulasin. Ja tema muudkui rääkis. Projektori ventilaator sahisest, värvid vaheldusid ja vaikne muusika segunes Diana monotonse sõnavulina ning aknast kostva ookeanimühaga. Päeva väsimus vajus peale ja ma jäin magama.

* * *

Keegi puudutas mu kätt. Avasin silmad ja nägin hämaral võlvlael virvendavat valguskuma. Siis meenus, et olen keldris. Tõstsin pea. Ruumi nurkades pölesid väikesed küünlad ja projektori värve muutvas valguslaigus pöörlesid ikka numbrid ja valemid.

„Ärka üles, kivi hakkas tööle!“ sosistas Diana. „Uskumatu, aga ta reageerib mu mõtetele. Ma ühendasin kivi arvutiga ja ta mõtleb kaasa! Tahad, ma näitan sulle matemaatikat?“

Raputasin uimases pead. Mis segapudru ta ajas?

„Tule minu juurde, me peame koos olema!“ Ja sikutas mind käsipidi enda juurde, erutunud nagu laps. Naljakas nägi välja – juhtmed küljes, nagu mingi kaugjuhitav masin.

Mida – tema voodisse või?

„Issand, ära ole nüüd loll! No tule juba!“

Andsin järele. Ega ta hammusta. Voodi oli lai, mahtusime lahedasti ära.

„Laevas meid sünkroniseeriti ja me võime nüüd energiat vahetada,“ sosistas Diana erutatult. „Kivi näitas mulle praegu! Ma võtan su käe ja surun jalad kokku, siis peaks ring tekkima.“

Höörusin uniseid silmi. Jumal küll, milline jama! Aga Diana haaras mu sõrmed ning siis tundsin sääre vastas jalga. Lasin end lõdvaks. Las talitab, vahetagu oma energiaid, kui meeldib.

Mööodus minut ja siis tundsin äkki midagi veidrat. Meie vahele tekkis kummaline värelus – nagu elekter? Või pigem oli see kui vesi, soe vesi, mis tuhises meie kehade vahel, pöörles justkui mööda toru. Aina ringi ja ringi, pidevalt hoogu juurde saades. Pöörasin pilgu naisele ja siis see juhtus... Hämaras värve muutvas valguses näis Diana äkki vastupandamatult ilus.

Vajusin jahmunult selili. Nii et jälle kivi? Diana oli ilus muidugi, aga see ei läinud mulle ju enam korda, olin ju Marysse armunud – no olin, ausõna! Aga praegu tundsin, kuidas mõnulaine end alaseljast üles keerutas. Ühines meie vahel tuksleva lainetusega ja andis sellele jõudu juurde. Lämmatas mõtted ja muutis olemise puhtaks naudinguks. Pagan küll, no mis toimub?

Vaatasin Diana poole, aga ta lihtsalt naeratas. Ja siis ma ei saanud teisiti, kui panin vasaku käe ta rinnale. Parem oli ju ikka tema piiku suletud. Mõistus ajas vastu, aga käsi talitas omasoodu, tegi, mis tahtis. Ja kohe tabas orgasm keha nagu elektrilöök. Mitte alakehas, see jäi kuivaks, vaid kõikjal korraga. Nagu pahvakas sädemeid, mis üle keha laialti vajus.

Ajasin sõrmed ahnelt ta pluusi alla, nööpide vahelt läbi ja tundsin rinna kumerust. Järgmine kiirgav orgasm tuhises läbi keha. Ja siis ei olnud ma enam üldse

enda peremees. Vedasin Diana seeliku serva ülespoole ja tajusin, kuidas iha mind enda alla matab. Ja samas tundsin ka seda, kuidas mõistus raevukalt karjub ja peksleb. Ma mäletasin ju Maryt, mäletasin, et armastan teda!

Diana pani käe minu omale. „Kallis, oota... Ma tahan sulle enne midagi näidata...”

Lämmatav nauding taandus. Mida ta plaanis?

Minutid läksid ja midagi ei juhtunud. Orgasme kogenud keha lõtvus ja uni vajus uesti peale. Aga meeldiv ringlainetus jäi, voolas vaiksele edasi. Minu käest Diana sõrmedesse ja jala kaudu tagasi.

„Ma ei leia sind!” Diana nõotu hääl kajas läbi mu uneleva teadvuse. „Arvasin, et see on lihtne... Katsu millelegi matemaatilisele mõelda.”

No sellist asia polnud minult kooliajast saadik nõutud!

„See ei pea keeruline olema. Kujuta ette näiteks mingit lihtsat ruutvõrrandit.”

„Nojah... Tuttavalt kõlab, ju ma kunagi õppisin... Aga kuidas see välja näeb?”

Naine turtsatas. „No midagi sa ju ikka mäletad? Einsteini näiteks – energia võrdub mass korda valguse kiirus ruudus?”

Seda ma töesti mäletasin. Kujutlesin valemit valgele paberile kirjutatuna, aga muidugi ei juhtunud midagi. Aeg möödus. Mötted uitasad siia-sinna, võtsid üha unenäolisema varjundi ja lõpuks jäin uesti magama. Aga teadvus ei katkenudki. Ja muusikat kuulsin ka ikka edasi, see voolas katkematlult, läks isegi intensiivsemaks, lõi särama. Just nagu orel kirikus... Senini vaikselt mütsunud madalad helid muutusid jõuliseks bassiks, kandusid läbi ruumi kehas vastu kajava vibratsioonina.

Siis äkki juhtus midagi uskumatut – ma ei olnudki enam keldriruumis, vaid suures tühjas kontserdisaalis! Läbi selle ulatus sillana kõrge kitsas lava ja laval tantsis Diana, omaette ja unelevalt. Ta käte ja jalga ümber särasid suured ehted, justkui araabia kõhutantsija läikivad vörud. Ja siis mõistsin, et ehted koosnesid numbritest, mis kiirgasid sisemist sädelust.

„Diana!” Nimi kajas vaid mu ajus, aga tema kuulis, avas silmad ja osutas lakte, kus rippus suur dekoratsioon. Sinised ruumilised tähed. Sama valem, mida olin enne ette kujutanud!

Edasi muutus kõik unenäoliselt võimatuks. Selgus, et valem ei ripu laes, vaid hõljub õhus. Diana tegi arusaamatu käeliigutuse – justkui tõmbas, ja ennäe, valem lähenes kuulekalt, laskus madalale ja ujus aeglasele pööreldes meie juurde.

Diana tõmbas uesti käega, veel ja veel. Ning kõikjalt imbus välja eredalt sääraavid numbreid ja tähti, need täitsid õhu nagu liblikaparv. Ja siis äkki polnud ta enam laval, vaid hõljus numbrite parves, osavalt kui mereloom. Olin loomaias

imetlenud hüljeste veealuseid sööste, nad liikusid justkui energiat kulutamata. Väike tõuge loivaga ja maa peal nii kohmakas loom liugles läbi basseini, tegi sujuva pöörde nagu uisutaja jääl ja pöördus tagasi. Diana liikus ka pigem tahte kui liigutuste toel.

Mingil hetkel taipasin, et naine suudab kogu seda numbrite ja tähtede keerist juhtida. Nagu iluvõimleja veab pikka linti, mis käe all lehvib ja liigub, nõnda vonkleid värvे vahetavas kumas valemid Diana järel. Ja samal ajal elasid nad oma elu – kord pikenesid ja moodustasid mitmekorraselisi murde, siis kahanesid peaagu olematuks; taandusid aina lihtsamaks, kuni jäi vaid see, millele enne mötlesin: $E=m\cdot c^2$. Siis tegi Diana järgmise liigutuse ning võrrand paisus taas suureks – justkui mustkunstniku käe all tühjusest ilmuva vonklev riie – pikk lainetav valemijada, mis ometi sisaldus nendes kolmes tähes.

Seejärel tömbas numbrite ja tähtede massis ujuv Diana tühjusest välja suure valge tahvli ning kuidagi mõistsin ma, et ta tahab, et valiksin meid ümbritsevast voogavast kaosest midagi välja. Osutasin suvaliselt siia ja sinna ning Diana lükkas kõik ekraanile kokku, lõi keerlema ning äkki moodustus tuttav valem. Ta naeratas, haaras õhust punase hüümärgi, viskas kõige lõppu ja ma taipasin – sama tuletus, mida kunagi vihikulehel nägin!

Ülejäänud numbrikaos aga muudkui paljunes ja jagunes – niikaua kui meid ümbritses musttuhat pisikest valemikest, mis hõljusid õhus nagu suveõhtul aasa kohal tantsiv sääseparv. Seejärel hargnes see sebiv virvarr kaheks kogumiks, mis aina tihenedes võttis kahe olendi kuju. Tundsin ära konna ja kala, kelle õlgadel lehvisid voogavatest valemitest keebid nagu keskaegsetel uljastel musketäridel. Kujud haarased Dianal kätest ja aitasid tal läbi tühjuse minu ette sammuda, säilitades samas siiski oma õhulisuse. „Tervitage pruuti!“ kajas tuhandehääline pidulik hüüe, oma õhulisuse säilitanud olendid lagunesid hetkega tükkideks ja ma mõistsin, et nüüd on mu ümber äkki loendamatu kogus loomi. Justkui multifilmist pärit konnadel olid peas pisikesed kuldsed kroonid ja kaela ümber valged pitskraed, nad kogunesid kooriks ja hõiskasid: „Elagu pruut!“, kalad aga haarased õhust tillukesed trompetid ja kogu ruumi täitsid pidulikud tušihelid.

Ja siis lõppes kõik – justkui teatrietendus. Ümbrus pimenes ja ma olin tagasi Diana laias voodis.

„Need numbrid olid nagu elus?“ Jõllitasin uimaselt laes värelevat valguskuma, projektor töötas ju ikka edasi. „Näed sa neid alati nii?“ Millegipärast olin kindel, et ta koges sama.

„Poolunes vahel natuke... Aga Pierre ütles, et see juhtub. Nad avasid meie kana-lid. Tead... ta ei ole inimene! Ta oli ju ka seal – kui meid laeva tõmmati!“

Sulgesin silmad. Laugude taga tantsis ikka veel müriaad pisikesi pidulikke elukaid. „Sa olid minestanud seal autos，“ ohkas in ma lõpuks. „Terve tee. Ma ei tea, mis nägemus see praegu oli, aga selle kivi juures juhtubki vahel imesid. Aga kosmoselaev oli sul lihtsalt uni.“

„Ei, see oli päriselt!“ Diana hääl värahtas. „Ükskõik, kas mäletad või mitte... Meid võeti laeva, meie kanalid avati ja meid sünkroniseeriti!“

Vaikne muusika kajas võlvide all. Kas keegi oli selle vahepeal valjuks ja nüüd uesti vaikseks keeranud? Vaatasin lakte. „Olgu, jätame parem praegu selle valemi... Aga üldiselt... miks sa üldse mässad minuga? Kui sa neid valemeid nii juhtida oskad – miks sa siis ei tegele nendega? Kõik lahenes seal ju ise... Sinust saaks kuulus matemaatik, uus Einstein?“

Naise sõrmed tuksatasid – ta hoidis mul ju ikka käest. „Võib-olla.“

Pöörasin pea tema poole. „No ja mis puudu?“

Diana ajas end käsivartele. Toetus mu rinnale ja suudles kaela. Tundsin kehas energiapurset – täpselt nii, nagu oleks ta midagi mu sisse puhunud. Tõeline nau ding, kogu keha haarav orgasm. Tõmbasin naist enda poole, aga tema ajas vastu. „Näed nüüd...“ Ja naeratas nukralt.

Millega ta rääkis? Aga see polnudki enam oluline – ma lihtsalt tahtsin teda, hullusti!

„Taipad?“ Diana silitas mu kõhtu. „Sa nägid ka seda maailma, selle harmooniat. Aga sa ei taha sinna tagasi, ei taha avastada ja kirja panna? Hoopis mind tahad? Minuga on sama. See on uskumatu, mille kivi meis avas, aga ikkagi on see armastuse kõrval täiesti tühine.“

„Armastuse?“ Surusin hääle jõuga kahtlevaks. Ma armastasin ju Maryt? Hoolimata sellest, et tahtsin Dianat praegu hullupööra, teadsin ma, et armastan Maryt. Kahte naist ei saa ju korraga armastada? „Jah, meie vahel on mingi... mingi tohutu energia...“ ei osanud ma lõpetada.

„Ma armastan sind, Chris!“ Ta nägu hiilgas kirest. „Alguses arvasin ka, et see on vaid voodis, aga nüüd ma tean – see ongi armastus! Ma räägin ju, meid tõmmati laeva ja häälestati teineteise jaoks...“

Sulgesin silmad. Jah, mäletasin seda unenägu. Aga see oli ju kõigest uni!

Järgmisena tundsin kaelal Diana huuli. Ja siis midagi, mis sai olla vaid pisar. „Ma ei saa ilma sinuta elada, Chris! Ma ei saa ja ma ei taha. Me ei saa seda tunnet enam eitada!“

Ja nii ta mu lahti murdiski. Kuigi nõnda ütelda on rumal – tundsin ju isegi, et me lausa vibreerime koos. Ja et ma tahan teda, lämmatava köikematva hullusega.

Tegime seda sealsamas, kõval vakstuga kaetud haiglavoodil. Küünlad olid lõpuini põlenud ja ruumis keerles vaid projektori kahvatu värviline valgus.

Kui ma lõpuks end lõõtsutades selili lasin, siis tõusis Diana püsti, võttis jaki taskust märkmiku ning kirjutas sinna midagi. Jälgisin teda unise ja rahuldunud pilguga. Kui ta punase markeri võttis, sai kõik selgeks. Aga mul oli ükskõik, see valem ei pakkunud mulle huvi. Lihtsalt uskumatult hea oli olla.

* * *

Laes väreles kusagilt peegelduv päikeselaik. Vaatasin uimaselt ringi ja siis meenus kõik: Diana, projektoriga lastud numbrid, kummalised õhus hõljuvad valemid ja see, kuidas kõik lõppes. Tema oli kadunud, teine voodi seisis tühjalt.

Kurk kuivas. Valgel rataslaual seisis klaas veega. Kummutasin kurku. Keemia-maitse, ju oli klaasi enne steriliseeritud.

Kortsus linad kleepusid seljale ja oimukohtades pigistas. Ei tea, kas pead kurnanud nägemustest, kivi kiirgusest või lihtsalt veekaotusest? Ajasin end püsti ja nägin põrandal kleepsudega juhtmeotsi. Nojah, need kiskusime ju ära, kui segama hakkasid...

Maja oli vaikne ja inimtühji, konverents ju läbi. Ainult koridoris seisvad topised vaatasid mind oma klaasistunud pilguga. Läksin tappa, vajutasin kiirkeetja lülitit sisse ning rääntsatasin voodi.

Mis öösel õieti juhtus? Seina peale projitseeritud numbrid muutusid äkki elavaks, täpselt nagu mingis narkouimas? Või oli see kõigest uni? Ning siis tuli asi, mida ma meenutada ei tahtnud – Diana minu peal ja me mõlema hullumeelne kirg... Ma jäin pärast kohe magama ja nägin kummalisi unesid, mille kaja eksles siiani peas. Aga Diana vist ei maganud, ta nagu rääkis? Ikka kosmoselaevast ja mis seal juhtus... Peas keerlesid seosetud sõnad: hadronid ja spinnid, aatomimasid ja priionid... Jah, priionid – miks see sõna nii tuttav tundus? Ta vist rääkis, et inimeste mõtted ongi priionid? Iga mõte on priion ja priion on universum ja... Ah, pagan temaga, mul polnud mingit lootust sellest segapudrust tagantjärele aru saada.

Vesi läks keema. Viskasin teepaki tassi ja segasin kaks lusikatäit mett sisse. Pohmaka vastu aitas magus, ehk on praegu ka abi. Ja siis kõlas koputus.

Ukse taga seisis Smith. „Christian, sul on vaba aeg, aga me vajame erakorralist abi.“

Tōusin ja sammusin ülemuse järel esimesele korrusele. Ta lükkas uue suure labori ukse lahti – seal ruumis nägin eelmine kord klaasi all kivi – ja mul jääti hing kinni. Arvutitoa põrandal lamas Daniel. Esimesest pilgust selge, et surnud. Vaju-sin kohvinurga diivanisse ja silme ees tömbas mustaks. Eile loetud lõigus räägitati Danielist kui surnust – ja öösel sai see tegelikkuseks...

„Noh, mis nüüd?“ Kuulsin justkui läbi udu Smithi imestunud häält. „Sa oled pool elu sōjas olnud? Kuigi midagi sellist pole ma ise ka varem näinud.“

„Me olime sōbrad,“ pigistasin ma läbi huulte.

„Sōbrad?“ Smith kergitas kulmu.

Põrgusse, ma ei kavatse midagi selgitada! Tōusin ja vaatasin lähemalt. Mees lamas kägaras, nägu punane ja punsunud.

„Tõstame siia.“ Smith rullis paksu riide lahti. „Ja siis ettevaatlikult neljast nur-gast.“

„Me võime ta kahekesi ka ära viia!“ kostis ukselt Robini hääl ja ta astus koos Andreeasega sisse. „Ega ta nii paks ka ole.“

„Ta on pehme kui sült.“ Smithi hääl oli kuiv nagu ikka.

„Mida?“ tömbus Robin kangeks.

„Nagu mikrolaineahjust tulnud.“

Nüüd sain aru, miks ta nii veider tundus. Just, nagu ära keedetud.

Tõstsime ta linale ja kandsime autosse. Tee peal katsusin midagi teada saada, aga Smithi hulte vahelt ei tulnud ju iial ühtegi liigset sõna.

„Surma põhjus ei ole teada.“

Nojah, see võis vabalt tōsi olla.

Kümne minuti pärast olin uesti oma toas. Tee oli veel soe, aga maitse tundus äkki jälk ja keemiahõngune. Kössitasin voodil ja peas keerlesid Danieli purjus peaga öeldud sõnad: et nad kiiritavad kivi ja siis läheb too vihaseks... Läks nii vihaseks, et keetis ta ära?

Seejärel mõtlesin minna ja Smithile romaani näidata. Kuidas sai autor teada, et Daniel sureb – ja veel nii kummalistel asjaoludel? Aga siis möistsin, et juba hilja. Smith ei meeldinud mulle mitte üks raas. Küllap paneb nii et tolmab... Ei räägi! Ja kui meilid kuidagi välja tulevad, siis ütlen, et pidasin rämpspostiks – mine tea, mis viirus sabas! – ja ei avanudki. Aga tegelikult loen edasi.

* * *

Samal ajal kui John Henryle ja Doloresele oma veidrast unest rääkis, sõitis professor Stepking toast välja. Kell oli alles üheksa, aga päike seisis juba kõrgel pilvitus taevas ning kuumus tegi liiga. Kuivas põõsatüükas siristas pisike pruun lind, aga muidu oli kõik elutu. Mees juhtis ratastooli moodulitest kokku pandud hoone ette. Õnneks olid majade vahel õhukestest augulistest metallplaatidest teed, muidu poleks kollakal düüniküljel kuidagi ratastel liikuda saanud. Ta peatus ja helistas kella. Uks kääksatas lahti ja umbuskliku ilmega sõjaväelane, rammus revolvriku vuor vööl ja nägu värskest päevitusest punane, pistis näo välja.

„Ma otsin Christian Thoressoni.“

„Mis asjus?“

Professor mõistis, et parem on kohe Hamiltonilt saadud luba välja otsida. Ta koukis tooli istme alt nahast kaaned ja ulatas turjakale uksevalvurile templiga paberit. See vidutas uurivalt silmi, viskas pilgu tagaküljelegi ja poetas: „Selge.“ Astus eest ja vaatas tuima näoga, kuidas ratastool üle madala metallist uksepaku sisse manööverdas.

„Siiapool!“

Järgmine uks oli kergesse moodulmajja sobimatult massiivne. Raskest rauast ja kitsa vaateaknaga. Professor sõitis tappa ja leidis end steriilselt puhtast ruumist, kus paistis vaid kaks mööblitükki: kunstnahaga ülelöödud lavats ning plastmasstaburet. Lavatsil, seljaga sissetulijate poole, lamas mees ning taburetil jahust puutumata toit.

„Aitäh! Palun jätke meid nüüd kahekesi.“

Uks sulgus ja korraks paistsid läbi paksu klaasi sõjamehe ikka veel umbusklikud silmad. Siis jäid mehed kahekesi.

„Tere,“ köhatas professor. „Mina olen William Stepking. Sa küsisid minu järele?“

Christian ei liigutanud. „Neil on vaja, et sa ühe asja ära organiseeriksid.“

„Kellel neil? Ja mis asja?“

„Peska ise räägib.“

„Peska?“ Stepking vidutas silmi. Nojah, öeldigi ju, et sõdur on omadega sassis.

Christian pöördus, osutas ratastooli taha nurka ja jäi apaatselt lamama.

Professor kiikas imestunult selja taha ja ehmatas end kangeks. Seal, kus enne midagi ei olnud, laiutas nüüd lõvijalgadega malmvann, milles ulpis suur hall elukas.

„Nii, professorihärra, ja nüüd pane kõik hoolega kõrva taha!“ Elukas ajas end püstis - selgus, et tegu on veidra inimesesarnase kalaga! –, tömbas veest pika luust nikerdatud piibu ja toppis kaha uhkel ilmel mingit puru täis. Seejärel lõi ta pika luise sõrmega hambast tuld, tömbas mahvi ja käratas pikema sissejuhatusega: „Me paneme siin nüüd ühe katse käima. Teie ninamehele tuleb sondi teha. Ja sinu roll, ratasmees, on järgmine!“

Professori käed vajusid alla, justkui oleksid need ka halvatud.

Mida professor Stepking Thoressoni isolaatorisse ilmunud imelikult elukalt kuulis, seda ei saanud keegi kunagi täpselt teada. Aga nagu kartseri päevikust lugeda võis, lahkus ta alles mitme tunni pärast.

Õhtul ilmus professor uesti koosolekuruumi. Laeva juures polnud midagi uut ja selles staatilises rammestavas teadmatuses igatsetigi juba kuulsa füüsiku järelle. Temasugusele tasus ju küsimusi esitada. Aga kui ratastool lõpuks ruumi veeres, nähti selles muutunud meest. Tavaline lõbusus oli kadunud, professor paistis tōsine ja murelik. „Kus president on?“ uris ta ilma pikema sissejuhatusesta.

Kõik pilgud pöördusid Hamiltoni poole. Hilisest tunnist hoolimata oli saal ini-mesi täis, sest mida sa hing ikka seal spartalikult lihtsas numbritoas igavled?

„President on oma ruumides.“

„Mul on vaja teda kohe näha!“

„Kohe?“ Hamilton kergitas kulmu. „Võimatu. Ta puhkab ja valmistub ärasõiduks.“

Nüüdseks paistis selge olevat, et jumal teab kust kosmosesügavusest välja ilmunud laev on transformeerunud tavaliseks elutuks kivimürakaks ja lösutab keset üksluist kivistikorbe, just nagu oleks ta aegade algusest saadik seal lamanud. Tavaline polnud ehk õige sõna, kiiresti kohale kutsutud geoloogid olid hämmingus, aga nende jutt huvitas ikkagi vaid eriteadlasi. Jimmy Schwarzel polnud vähimatkki mõtet kauemaks siia jäädva.

„Hästi.“ Professor langetas mõtlikult pea. „Ehk on nii paremgi... Aga teatage mulle kohe, kui ta homme ärkab. Ma arvan, et ärasõit nihkub edasi.“

Hamilton ei hakanud muiet varjamagi. Mehe tuju oli halb ja teda rõhusid painavad eelaimused. Kontakt laevaga kukkus ju läbi ja ehk oli selles süüdi ka tema eriväelane? Või lausa ta ise? Muidugi, peamine, et rünnakulaadset katastroofi ei tekkinud. Aga samas, kogu projekti maksumus oli üüratu – ja kindlasti nurjusid paljude unistused. Hakkavad veel süüdlast otsima...

Kindral raputas end muremõtetest üles, see ninatark professor ootas ju vastust. Kusagil ülikoolis võis ta korüfee olla, aga USA presidendi päevakava muutmiseks – naeruväärt mõte! Aga enne, kui ta vastata jõudis, jätkas professor ise.

„Thoressonil on talle väga tähtis sõnum. Aga võimalik, et see on hoopis neilt, keda ta laevas kohtas... Loomulikult otsustab president oma tegevuse ise – minu asi oli vaid teade edastada.“

Ruumi läbis kahin. Lõpuks ometi uudis! Tugitoolis mossitav Henry Leclerc hüppas püsti ja vudis lähemale. „Sõnum? Nii – milline?“

„Paraku on see konfidentsiaalne.“

„Mis mõttes konfidentsiaalne?“ Prantslane tõmbus näost lapiiseks. „Miski laeva puudutav ei saa olla konfidentsiaalne, nõukogu peab kõike teadma! Minu ülesanne on juhtida kogu info kogumist ja...“

Stepking ei kuulanud teda isegi ära. Vajutas lihtsalt kangi, tool pööras koha peal ringi, ja siis veeres mees valkse surinaga ruumist välja. Justnagu poleks solvumisest värisevate vuntsidega nõukogu täievolilist esindajat olemaski.

* * *

Järgmine hommik ei erinenud eelmisest. Päike keris end samamoodi peaaegu püstloodselt taevalaotusse ja lühike koidikuaegne värskuseperiood lämbus kuiva kuumusse.

President Schwarz lebas voodis ja jõi kohvi. Heitis pilgu kellale, taipas, et kaheksaks määratud kohtumiseni professor Stepkingiga on vaid viis minutit, ja ajas end ohates püsti. Astus akna juurde ja jäi, kulm kipras, üle kõrvalhoone katuse paistvat kivirahnu vaatama.

„Jimmy!“ Eesruumist kostis Jerry reibas hääl. „Professor saabus. Kutsun sisse või?“

„Lase käia!“ President heitis viimase kahtlustava pilgu kivikamakale ja astus tappa, mille uksest manööverdas end parajasti sisse kroomitud raamiga ratsastool.

„Tere hommikust, professor, rõõm näha! Kuulsin, et Thoresson saatis mingi sõnumi?“

Ratsastool sõitis laua juurde. „Ei.“ Stepking hõõrus magamatusest punetavaid silmi. „Ütlen kohe ära, et see on hoopis laeva asukatelt.“

Jimmy vajus rabatult istuma. „Aga miks te siis juba eile ei öelnud? Oleksin kohe...“

„Tahtsin lasta teil puhata. Ja kui oleksin eile öelnud, et kohtusin ühega neist, siis poleks ka mulle rahu antud. Kuigi und ei saanud ma ikkagi.“

„Nii et nad on siis ikka olemas?“ Kantseleiülem Smithstone, kes oli professori sõnade peale tardunult seisma jäanud, toibus, kergitas trakse ja astus laua juurde. „Aga kuulge, te pole ju laevas käinudki?“

„Tõsi. Aga Thoresson küsis minu järele.“ Professor tõstis väsinud pilgu. „Võtsin eile hommikul loa ja läksin isolaatorisse. Ja üks neist oli seal... ujus suures nikerdustega vannis.“

Jerry vidutas silmi. „Isolaatoris on nikerdustega vannid?“

„Seda vanni polnud seal ei enne ega pärast.“ Mees raputas kurvalt pead ja saatis kaaslastele ujeda pilgu. „Aga vahepeal tekkis... Ja seal solistas üks pirakas kuri kala.“

„Kala?“ President ja ta kantseleiülem vahetasid jahmunud pilgu.

„Kala jah... Aga vahepeal ta nagu polnudki kala. Tõmbas piipu ja luges mulle sõnu peale. Siis nägi ta üsna inimese moodi välja. Igavene jõuline tüüp, nina viltu peas.“ Stepking ohkas ja tõmbas õlad kartlikult längu, justnagu nähtud pilti mee-nutades.

„Nii – kala tõmbas piipu?“ President lükkas tooli lauast eemale, tõusis ja hakkas ruumis ringi astuma. Kui ta joudis punkti, mida ratastoolist ei näinud, vaatas ta Jerry poole, tõstis käe körva juurde nagu helistades ja viipas peaga ukse suunas.

„Kas vabandate mind hetkeks?“ Kantseleiülem hüppas püsti. „Mulle meenus üks as!“

„Olgu, Jerry!“ President noogutas ja võttis uesti istet. „Aga teie, professor, jätkake!“

„Nojah...“ Stepking ohkas. Eks ta mōistis ju ise ka, mis mulje jutt jätab. „Edasi andis see olend – ta käskis end Peskaks kutsuda – teada, et neil on vaja teiega kohtuda.“

„Taevake!“ President laiutas imestunut mängides käsi. „Ma käisin laevas – mida nad siis ootasid? Noh, eeldades, et seal üldse keegi oli... Praegu prevaleerib vist arvamus, et tegu on mehitamata automaatjaamaga? Või õigemini oli...“ Ta kiikas salamisi kella. Kindlasti oli laev lahendamata mōistatus, aga teda ootas juba lennuk. „Ja kus nad siis kohtuda sooviks – laeva ei saa ju enam sisse?“

„Siin lächedal asub üks väike linnake. Santa Ernando. Seal on hotell nimega Punased Palmid. Thoresson pakkus välja, ütles, et seal on turvaline. Ja Peska jäi nōusse.“

„Seal on turvaline, aga siin mitte? Olgu, lennuväljale sõites võiks ju läbi hüpatata...“

„Lennuväljale minnes ei sobi.“ Professor ohkas ja saatis vaevatud pilgu presidendi suunas. Tundus, et tal on midagi olulist alles hinge peal.

„Aga kuidas sobib?“

„Peate ööseks toa võtma. Ja suitsetama...“

„Teate, aga ma pole suitsumees!“ Jimmy muigas ja piilus ukse poole. Kaua Jerry läheb? Kuigi tegelikult oli päevselge, et kui isolatoris töesti mingi elukas vannis mulistanuks ja see oleks turvakaamera lindil näha, siis räägitaks siin ammu teist juttu.

„Kanepit peate suitsetama...“

President Schwarzi suu vajus nii lahti, nagu tahaks ta sealt mingi suure asja sisse torgata. Aga vastata ta ei jõudnud. Uks prahvatas lahti ja sisse astus hingel-dav kantseleiülem.

Professor kiikas nukralt ukse poole. „Ei midagi, jah? Vaatasin ise ka seda linti. Aga uskuge, ma töesti nägin seal kedagi.“

Jerry mõistis, et professor oli käigu põhjuse läbi näinud. „Nojah, tõepooltest...“ tähendas ta lepitavalt. „Aga kuhu te siin vahepeal olete jõudnud?“

„Jöudsime just mõtteni, et pean siin ühes hotellis kanepit suitsetama!“ Jimmy ei hakanud laia muiet enam varjamagi. „Aga te ei jõudnud öelda, miks, professor?“

„Peska ütles, et psühhotroopsete ainete mõju all oleva inimesega on neil kõige lihtsam ühendust võtta. Nad eelistavad telepaatilist suhtlemist.“ Ta pühkis higist laupa. Ilmselt polnud end aastaid nii ebamugavalt tundnud.

„Ja kanepilaksu all on hea telepaatiaga tegelda?“ Kantseleiülema nägu tõmbus ka naerule.

„Mõtlesin öö otsa nende asjade peale,“ ohkas Stepking vaevatult. „Mõned ained suurendavad meie kehalist suutlikkust, eks? See olend väitis, et kanep tõstab jälle meie aju võimekust mõnes vähe kasutust leidvas osas...“

„Räägite dopingust?“ President vaatas kannatamatult kella. Endisele tippsport-lasele oli valdkond hästi tuttav. „Dopingu all keha lihtsalt kulutab intensiivselt oma ressursse, see on pikemas perspektiivis kahjulik.“

„Nojah, muidugi. Aga tagasi asja juurde...“ Professor haaras tooli käetugedest, nagu otsiks tuge. „Vaadake, kahjuks pole suitsetamine veel kõik. Te peate sinn... ee... ühe sidevahendi kaasa võtma. Et nendega suhelda. Peska ütles, et... ee... tegelikult... kumminaise.“ Viimane sõna tuli üle huulte juba väga vaiksel. Mees jöllitas maha ja oli näost punane kui pohl.

Ruumi tekkis vaikus, mille katkestas lõpuks Jerry köhatus. „Lugudest professor, las ma võtan olukorra kokku. Siin valitseb arusaadaval põhjusel äärmutlikult pingeline õhustik. See võib inimeste psüühikale halvasti mõjuda... Istusite eile tunde Thoressoni isolaatoris, vahtsite nurka ja rääkisite iseendaga. Kui te ei saa oma sõnu kuidagi tõestada, siis ei saa me kahjuks neid tõsiselt võtta – saate isegi aru, eks? Meil on töesti väga kiire!“

„Muidugi saan aru.“ Stepking noogutas kurvalt. „Kohe seal isolaatoris sain. Ja palusin Peskalt võimalust oma sõnu tõestada. Ta andis mulle vastused presidendi kolmele küsimusele... Nii et palun küsige!“

Jimmy sügas oma võimast nina. „Mida ma pean küsimä?“

„Ükskõik mida. Aga soovitavalt muidugi asju, mida keegi ei tea. Ja mul on vastused.“

President Schwarz vaatas kantseleiülema poole, aga see oskas vaid õlgu kehitada.

„Noh, olgu siis... Mis mu esimese koera nimi oli?“

Professor ajas silmad suureks. „Pluuto!“

„Lubage, lubage!“ protesteeris Jerry. „Seda teavad kõik, kes on viitsinud Jimmy kohta midagi lugeda!“

„Mina paraku pole.“ Professori ilme oli hoobiga muutunud. „Teie jaoks ei tõesta see midagi, aga minu jaoks küll! Kuidas ta teadis, et te esimesena seda küsite?“

Pikk vaikus võttis maad.

„Hmm..“ Jerry vaatas ülemuse poole. „Järgmine võiks siis ehk tōsisem pähkel olla?“

Jimmy Schwarz ohkas õhu pahinal kopsudest välja. Vahepeal juba lihtsana tundunud olukord võttis kummalise pöörde. „Ütleme...“ alustas ta natuke aega hiljem. „Jah – ütleme, et mul on üks mälupulk, kus ma hoian isiklikke faile. Kus ma seda peidan?“

„Suure vaasi sees...“ sosistas professor. „Mul pole aimugi, missuguse vaasi. Aga nii ta ütles – teine vastus on „Suure vaasi sees“.“

„Jerry – mida kuradit?“ Jimmy hüppas püsti nagu nõelatud. „Keegi on mu järel nuhkinud?“

„Ausõna,“ piiksatas kantseleiülem. „Ma ei tea sedagi, mis vaasist sa räägid. Oota – see suur Hiina oma või? Seal on mingi salalaegas?“

„On jah...“ Jimmy nööpis särgikrae lahti. Välja tuli lihaseline kael, aga selle omnik näis praegu kõike muud kui enesekindel.

„Noh, Jimmy...“ Jerry tõmbus kössi. „Nüüd küsi küll midagi, mida keegi teada ei saa.“

„Midagi riiklikult salajast näiteks – midagi sõjalist või...“ aitas professor kaasa.

President hõörus silmi. Ühest küljest oli jabur möelda, et isolaatoris istus tulnukas, keda vaid Stepking nägi – aga kuidas ta vaasi kohta teadis? Veelgi enam, hetkiti näis terava vaistuga Jimmyle, et professor oli vestluse juba ette läbi möelnud ja juhtis kõike mingi enda plaani järgi. See ei lähe! Ta tõusis, läks kõrvalruumi ja naasis paksu kohvriga.

„Nii!“ Ta pani kohvri lauale. „Teate, mis see on?“

„Vist aiman,“ noogutas Stepking kartlikult.

„Ainult aimate? Väheks jäab! Selle kohvriga kaasnevad koodid. Üks neist on eriline ja algab numbriga 9. Mis on ka meie kolmas küsimus?“

„Kui ütlesin, et ainult aiman, siis ma ei valetanud...“ Professori häälles kolas äkki metalne külmus, mis ta kaaslased kaameks lõi. „Küsimus polnud ju, mis kohvriga

tegu. Aga kood mulle anti. Mu härrad, näib, et see on tegelikult väga töösine jutuajamine praegu – kuigi ma ise ka selles algul kahtlesin.” Ja ta ulatas presidendile kokkuvolditud paberi.

Jimmy keeras paberi lahti ja pillas selle siis lauale. Haaras aga kohe uuesti väri-sevasse pihku ning jäi abitult rastastoolis istuvat mees jõllitama.

„Ma järeldan, et kood on õige.” Stepkingi hääl oli kuiv ja asjalik.

„Teate mis, professor?” Kuna Jimmy näis täiesti audis, võttis Jerry juhtimise üle.
„Me vist ei saagi teil nüüd lahkuda lasta. Saate ju isegi aru...”

Professor ohkas, sõitis akna juurde ja jäi mõtlikult välja vaatama. „Te olete kuulda vasti väga tark mees, härra Smithstone,” ütles ta lõpuks. „Aga mul on eelis – mul oli aega järelle mõelda. Nii et nüüd palun lihtsalt kuulake. Olen kindel, et jõuaksite lõpuks samadele järeldustele. Esiteks, olukorda ei saa lahendada jõumeetodiga. Peska hoitas, et vajadusel nad lekitavad teie salainfot – ja kui nad vaasi ja koodi teadsid, siis mida nad ei tea, eks? Teiseks – kood on ju tühiasi võrreldes faktiga, et nad teadsid küsimusi ette! Sellele mõeldes läheb fantaasia väga lendu... Paistab, et teil tuleb lihtsalt teha, mida nad tahavad.“

President vajus tooli, näost kaame. „Ja mida nad tahavad?“

„Ütlesin juba. Ei midagi katastroofilist – peate täna Punastes Palmides ööbima ja kanepit suitsetama. Ja teil peab olema kaasas nimetatud ese. Kõik. Ning ei mingi turvamehi. Ärge küsige, miks – ma ei tea! Nüüd olen kõik edasi öelnud ja loodan, et minu töö on tehtud.“ Seda öelnud, asetas ta käed tooli juhtkangidele.

„Üks hetk, palun!“ Jerry hüppas ahastaval ilmel püstsi. „Ma ei kavatse teid jõuga kinni pidada... aga palun aidake meil ometi asjast aru saada! Ma luban, et... et meie poolt ei tule enam midagi rumalat!“

„Hästi.“ Professor heitis mehele pika pilgu ja tööstis käed kangidelt. „Muidugi võime natuke arutleda.“

„Jumal küll...“ Jimmy hõõrus laupa ja oigas. „Nii et nad on siis tähesti olemas... Aga milleks seda ööbimist seal veel vaja?“

„Äkki tahavad teid – või õigemini meid kõiki läbi teie kui juhi isiku – kuidagi uurida?“ Peened sõrmed trummeldasid tooli ratastel. „Teate, tagasi mõeldes tekiib veider tunne, et ma nagu justkui natuke nägin selle olendi soove ja plaane... Otse ta seda ju ei öelnud. Tõesti nagu mingi telepaatia või – ta justkui pani mu pähe mingi mõtteid...“

„Ärge nüüd solvuge, professor，“ poetas Jerry. „Aga salvestuse järgi otsustades ei olnud seal tegelikult ütlejatki. Mitte et ma selle kõige tähtsust vähendaks!“

„Nojah... Muidugi.“ Professor ohkas uuesti. „Andke andeks, magamata öö... Mulle näis kõik lihtsalt tähesti reaalne. Aga teil on sada protsendi õigus. Ja sellepä-

rast polegi mul ehk mõtet oma subjektiivseid muljeid edasi rääkida – võib-olla on see lihtsalt üks kasutu jama.“

„Ei, rääkige ikka!” palus Jimmy. Ja viisist, kuidas ta end sirgu ajas, aimdus juba märke tagasi tulevast kontrollist. Jimmy Schwarz oskas ootamatute olukordadega kohaneda. „Mida nad meist tahavad, mis neid õieti huvitab?”

„Tundub, et igatahes mitte meie teadmised. Ja õnneks vist mitte ka näiteks maa-varad. Mul jäi mulje, et pigem meie moraalsed oskused ja võimed. Armastus... usk...“

„Usk?” Jimmy suu vajus uuesti lahti. „Mõtlete religiooni?”

„Mitte ainult. Minu arvates tahavad nad vist uurida meie võimet uskuda ja armastada kõige laiemas mõttes...“

Jerry võttis kannu ja kallas vett. „Fantastiline lugu... Aga need on ju mõneti naeruväärsed ja ebaratsionaalsed asjad – pigem mingi inimkonna atavism? Jah, tegelikult on ju kummaline, kuidas miljonid inimesed usuvad lugusid, mida töestab näiteks ehk kaks kirjarida paar tuhat aastat vanast raamatust. Et keegi toitis ühe leivaga sõjaväe või sündis neitsist või... Miks tulnukaid sellised asjad huvitama peaksid?”

„Pole õrna aimugi. Aga samas tuleb tunnistada, et usk on maailma tohutult muutnud, eks? Miljonid usuvad oma jumalasse sel määral, et saavadki mingi eeda sõnades väljendamatu kogemuse. Muide, kohtusite Dolores Doradonaga, eks? Ta on kindel, et nägi laevas Neitsi Maarjat – hoolimata sellest, et ratsionaalselt võttes tasuks kahelda. Ja Dolores on särava mõistusega naine! Mõni usub hoo-pis muid asju – näiteks, et temast saab popstaar –, kuigi tal pole ehk ei häält ega välimust. Ja vahel on usk nii vägev, et lähebki täide... suudab ka teisi veenda. Äkki pakub see kõik neile huvi? Lihtsalt hüpoteetiliselt – ehk on nende teadus nii arenenud, et usu jaoks pole enam ruumi? Kujutlege näiteks täiuslikku meditsiini – milleks jumalalt tervist paluda, kui seda saab masinaga parandada.”

President noogutas. „Nojah... Aga milleks mind veel vaja? Miks nad siis juba näiteks Vatikanis ei ole – arvestades koodi, näib ju, et nad pääsevad kõigele ligi?”

„Äkki ei huvita neid teooria?“ Professor vidutas mõtlikult silmi. „Peska ütles, et tahab teiega katsetada. Ilmselt midagi kontrollida või mõõta... Reaalse inimese usku ja armastust?“

„Selge!“ President hõõrus käsi – näis, et hakkas sõiduvette tagasi jõudma. „Jerry, organiseeri siia kohe mingi tõsiusklik! Kõige parem – pagan, ei... Ema Teresa on surnud, eks?“

„Oodake!“ Professor tõstis käe. „Neid huvitab millegipärast vaid mees! Ja meie võimeid soovitakse mõõta läbi inimese, kes on igati ratsionaalne, kel on mõjuvõimu ja autoriteeti, kes on teiste poolt välja valitud kui väärthuslik indiviid. Hullud

mungad ja mägikoopa-erakud ei lähe. Nood ei oma ju ühiskonnas ka erilist kaalu, neid võiks ehk isegi vaadelda kui mutatsioone – noh, enamasti ei anna järglasi ja...”

„Jerry – paavst!“ President pöördus kantseleiülema poole. „Kähku! Ja palun ärge öelge, et paavstil pole mõjuvõimu!“

Stepking ohkas vaevatult. „Pidage nüüd ometi... Ma ju räägin, et nad ootavad teid, härra president! Punastes Palmides ja täna õhtul.“

„Loomulikult olen ma usklik...“ Jimmy tömbus kaameks. Tema edu saladus oli oskus asjad õigetele inimestele edasi delegerida. Aga nüüd see ei töötanud. „Aga ma ei arva, et minu usu...“ Ta peatus ja otsis õiget väljendit. „... et minu usu joud võiks neile huvi pakkuda!“

„Paraku pakub.“

„Aga kui ma seda... noh, katset... ei läbi?“

„Pole aimugi.“ Stepking kehitas õlgu. „Äkki võtavad kellegi teisega ühendust? Maailmas on veel võtmepositsiooniga riike.“

President ja kantseleiülem vahetasid pika pilgu. Siis vajus Jimmy kägarasse ja haaras pea käte vahele. „Nii et ma pean minema sinna urkasse, tömbama kanepit ja uskuma! Ja mida ma uskuma pean – Jeesus Kristust?“

„Esimese asjana peate vist lihtsalt uskuma, et kohtute seal nendega – ükskõik kuidas siis. Ja te peate seda kumminaist... armastama...“

„Taeva pärast!“ ahastas Jimmy. „Miks ma ei või mõnda elusat naist kaasa võtta?“

„Ma töesti ei tea. Ausöna. Lihtsalt annan Peska sõnad edasi.“

„Kurat, no see on ju mingi voodoo!“ President kaotas enesevalitsuse, kargas püsti ja haaras lauast, nagu tahaks seda ümber paisata. „Ma pean mingis Aafrika rekameeste hotellis kanepist uimasena kumminukku keppima – ja see on tsivilisatsioonide kohtumine, jah? Te olete hull!“

„Jimmy, palun rahune!“ Jerry tööstis värisevad käed. „Tema on kõigest sõnumitooga!“

„Ei, ma mõistan...“ Professor pühkis laubalt higi. „Te olete raskes olukorras. Aga palun, ärge kaotage kontrolli! Kardan, et see kõik on kogu inimkonna jaoks äärmisselt oluline. Vaatame faktidele näkku – me puutume kokku meist võimsamate olenditega, kes on töesti olemas, kes teavad meist väga palju ja kes tahavad midagi. Ja muide, seksti ta ei maininud.“

„Ükskõik, mis vahet seal enam...“ Jimmy vajus kurnatuna tooli. „Nii et asi algab minu mõnitamisega? Aga kui ma ei lähe – mis siis saab?“

„Ei tea...“ Professor raputas murellikult pead. „Ausalt öeldes, Peska ütles, et kui ma teid sinna ei saa, siis teeb ta mu kasutust paremast sääreluust omale uue

piibu. Aga see ei pruugi ainuke oht olla... Otsustage ise, mul pole enam midagi lisada.“

Seda öelnud, sõitis ta ukse juurde. Vaatas lävelt tagasi ja lõpetas: „Kui ikkagi lähete, siis reeglid on sellised – ümber maja võib teie mehi olla ükskõik kui palju, aga sees mitte ühteigi. Peska ütles, et kes sees, sellega läheb nii...“ Ta tegi käega kõril saagiva liigutuse. „Arvestades nende võimeid... pole vist mõtet inimesi tappa?“

* * *

Kell pool üheksha õhtul astus Punaste Palmide hotelli poole suurest eesuksest sisse üks veider mees. Tema halliseguseid õlgadeni langevaid juukseid raamis üle lauba jooksev värviline pael, nina all rippusid sorgvuntsid ning läbi sarvraamidega ümmarguste prillide seirasid maailma heledad murelikud silmad. Seljas oli tal naljakalt kirju ülikond, mille all lotendas vikerkaarevärviline päevinäinud särk.

Registreerimislaua taga istuv pilusilmne vanamees tõstis korraks pilgu ja pööras selle siis laes rippuvale telekale tagasi. Vanu hipisid oli vähemaks jäänud, aga vaadata polnud neis ikka midagi. Seitsmekümnendate jäänuk.

Külastaja vedas hiiglasliku ratastel nahkkohvri leti ette. See polnud üldse hiilik – pigem passinuks kiiskava nikkelsangaga asjandus mõnele uhkeldavale äri-mehele. „Fillmore,“ pigistas ta huulte vahelt ja piilus kartlikult ringi. „Sebastian Fillmore.“

Pilusilmne mees tõstis jalad taburetilt, küünitus konkse täis löödud seinani ja lennutas tumedale lauaplaadile puujunni külge köidetud võtme ning registreerimislehe. „Tuba kaksteist.“ Seejärel kleepus ta pilk uuesti ekraanile, kus käis jalgpall. Viletsast kõlarist imbus vestibüüli kähisev kisakoor.

Jimmy Schwarz – aga just tema too reisimees oligi – krabas võtme pihku, andis allkirja ja kiirustas pagasit järel vedades koridori pidi edasi. Kohvri oli ta saanud hotelli ees peatunud absurdsest vanast soomusautost, mida juhtis siilisoenguga, maikasärgis jõumees, pisikesed punnsilmad pahaendeliselt vidus. Uskumatu, et Jerry nii silmatorkava viisi valis, mõtles maskeerunud president ja judistas õlgu.

Tuba kaksteist oli nurga peal. Jimmy keeras ragiseva luku lahti ja puges kartlikult sisse. Kardinate kõrvalt vaatas teda algaja käega tehtud ölimaal. Must kuniinganna, kuldne kroon peas ja juuksed kosena õlgu mööda voolamas. Noh, Rembrandti siit oodata ei saanudki. Ta viskus voodisse, mis paistis õnneks korralik. Maja

kalleim number, kahetoaline. Ülivõrretes sviitidega harjunud Jimmy kartis hullemat.

Mis nüüd juhtuma hakkab? Professor möjus hommikul ikka väga hirmutavalt... Ei tea, kas sai koodi tõesti tulnukate käest, või oli kõige taga ikkagi maine must-kunst? Aga kuidas saab ülisalajase kombinatsiooni lihtsalt ära arvata? Samas, selgeltnägemisvõime on ju vist reaalselt olemas, mõtles Jimmy ja kägardas padja pea alla. Ning mõistusele hoomamatuid asju jätkus veel. Kuidas saab võtta peast näiteks kolmandat juurt kuuekaholisest arvust? Või teada ilma arvutamata, mis nädalapäev on ükskõik milline kuupäev ükskõik millisel aastal? Mõtlemata, vastus lihtsalt tuleb. Ja imeravijad – panevad käed peale ja valu kaob!

Hästi, ohkas ta lõpuks, mis siin arutada, tuleb asi lõpule viia. Ta läks kohvri juurde, avas lukud ja kangestus – välja veeres laip! Hetk hiljem sai selgeks, et tegu on siiski mannekeenilaadse nukuga. Aga rabavalt realistlik! Mees vajus voodiservale ja jöllitas uut kaaslast. Eks ta eeldas ju lihtsalt punnis suuga täispuhutavat vakstujöletist. Kust Jerry sellise eliitasja siin kolkas nii kiiresti välja völus?

Tegelikult oli jahmatuse taga veel midagi – nukk oli mustanahaline. Tume siilikoon lausa läikis. Aafrikas äkki lihtsam saada? Nojah, nuku rass ei omanud küll mingit tähtsust...

Nukk lebas vaibal, käed-jalad sassis nagu lastud loomal. Võigas. Õnneks oli vähemalt pesu seljas. Aga milleks tikk-kontsaga kingad? Jimmy tõstist nuku ette-vaatlikult, vaid sõrmeotstega puudutades voodisse. Kattis tekiga ning surus liikuvad laud kinni. Las magab, tardunud pilguga lage jöllitav kumminaine oli õõvastav seltsiline. Seejärel otsis ta kohvri taskud läbi. Välja tuli metallist portsigar, tikud ja pleier kõrvaklappide ning minikõlariga.

Suits võttis tuld ja minut hiljem hõljus toas hall pilv. Ta lükkas akna lahti, et hais koridori ei leviks, ja vajus voodi. Suits tegi pea raskeks. Aga keha läks, vastupidi, imeliselt kergeks ja ruumi ilmus iselaadne nauditav sügavus. Tuba justkui avardus, akna ees hõljuvad kardinad hakkasid kiurgama ning muusika kõrvaklappides säras kui sümfooniorkester. Jerry oli päeval Stepkingiga detailid läbi arutanud – selgus, et pleier oli ka kohustuslik.

Jimmy piilus nukku ja vedas sel lina üle pea. Aga tajus siis, et nii ka ei sobi. Nõnda kaeti ju surnuid ja laiba körval lebamise tunne oli vastik. Tõmbas lina tagasi ja siis sähvatas mõte: aga äkki kulmineerub siin praegu mõne oponendi saatilanlik plaan ja kohe hüpatakse kaameratega sisse? Majas võis olla jumal teab kes, julgeolekut Stepking ju ei lubanud. Ta kujutas ette lehtede esiküljepilte ja vabistas jubedustundes õlgu. Kargas lõpuks püsti ja nügis laua ukse ette.

Olgu. Äkki pole siiski vaja nii närvitseda – kanep ju pidigi paranoiat tekitama?

Ta tömbas veel kaks sügavat mahvi. Kui juba, siis juba – et pärast ei öeldaks, et annus polnud piisav. Jerry oli välja uurinud, et kanepi letaalne kogus on paarkümmend kilo. Jumal, paarkümmend kilo! Stepking arvas, et jätkub grammist. Nii et tervise pärast polnud vaja karta.

Kergustunne kehas süvenes ja mõtted muutusid veidralt jõuliseks ja selgeks. Kui muidu olid nad pigem sõnalised arutlused, siis nüüd sai igast mõtttest silme ees jooksev film. Ja need filmid kubisesid äkki naistest. Naisi oli Jimmy elus palju olnud. Oli siiani välja. Jerry juba oskas organiseerida – toppis tüdrukutel suu rahaga kinni ja küllap hirmutas ka pisut. Kuidas see tal küll nii lihtsalt käis? Nagu kõik muugi. Kergelt, libedalt ja muretult – just nagu see muusika, mis praegu kõrvaklappides kõlas. Jah, Jerry oli asendamatu!

Jimmy süütas kustunud suitsu. Kuidas Stepking küll koodi teadis? Oleks nad kodus, tuleks meest pigistada – aga siin oli ta ju ÜRO teenistuses... Olgu, teeame asja lõpuni, ja kui tulnukad näole ei anna – aga mõte, et nad võiksid siia saabuda, tundus praegu uskumatu! –, siis pole viga temas. Jimmys süvenes veendumus, et professor tömbas nad ikka kuidagi haneks. Pluuto polnud kõneväärt küsimus ja vaasi kohta võidi ka teada.

Aga kood? Jaa, töeline pähkel... Ning siis äkki ta taipas. Esiteks, Thoressoni puuhul oli ju ka koodijutt, eks? Ja kolmanda küsimuse eel soovitas professor ise: midagi riiklikult tähtsat, midagi sõjalist! Ja tema, loll, pani masinlikult kokku: koodid ja sõjaline. Stepking polnud asjata kuulus – ikka töeline psühholoog... Koodi leke oli muidugi väga ärritav, aga ikkagi taandus kõik maiseks turvaprobleemiks!

Mees ajas end käsipõsakile ning vaatas kõrval lamavat neegrinukku laia mugega. Ja tema juba mõtles, kuidas seda siis nüüd armastama hakata. Jimmyl polnud mustade vastu midagi, talle meeldisid ilusad naised olenemata rassist. Aga see... Välimuselt nagu päris, aga kurat, ta oli ju silikoonist, sama elus kui uksetihend! Hea, et loo ise läbi hammustasin, ohkas Jimmy ja tömbas mõnuga uue suure sõõmu suitsu.

Stepking on ikka esmaklassiline suller – ja ise mängis kohkunut! Kumminaise kaudu suhtlevad tulnukad – jumal küll... Ning nemad Jerryga kuulasid, süda puperdamas ja kõrvad lontis. Lausa naerma ajas! Aga okei, asi selge, võiks ära minna? Ja siis äkki tundis ta, et juba lausa naudib olukorda. Millal ta viimati üksinda võõras kohas liikus? Ei mäletagi...

Kõhus korises. Päeval toit sisse ei läinud, aga nüüd isutas. Küllap saab siin süüa ka?

Restoran oli maja teises tiivas ja seal käls paras mürgel. Sviit on tõesti parima koha peal, tappa ei kostnud midagi, mõtles Jimmy, tellis jaanalinnurinna ja apelsi-

nimahla – alguses tahtis ölut, aga siis meenus kusagilt körva jäänud tarkus, et kanep ja alkohol kokku ei passi – ning uuris ümberringi kobrutavat körtsimelu. Selleses lihtsakoelises, aga samas elust pulbitsevas kohas polnud ta ammu viibinud.

Enne arve maksmist imbus laua juurde äkki turske kuju ja sosistas: „Ärge kartke! Kõik on korras, olen turvamees ja hoian teil silma peal. Nautige õhtut!“ Ja kadunud ta oli.

Tõusin püsti ja astusin akna juurde, lõualihased krambis ning käed värisemas. Neid sõnu ma mäletasin. Minu sõnad, siis kui Dianaga kõrtsis käisime, täpselt samad! Printsess ju palus, et ma murelikku vanameest lohutaksin. Katsusin nägu meenutada – jah, pikad juuksed ja sorgvuntsid. Jimmy Schwarz? Uskumatu. Võimatu.

Istusin ja lugesin edasi.

Jimmy nägu vajus naerule. Nii et Jerry smugeldas ikkagi turvamehed sisse – ja need kõiketeadvad tulnukad... nojah, eks ta oli juba isegi taibanud. Viimane muremôte sulas kui lumi praeppaniil. Ta vaatas rööomsalt ringi, nägi, et laval kogunes bänd, ja võpatas. Pöörlevas prožektorivalguses seisis mustanahaline laulja. Täpselt nagu tema nukk! Või samas, mis neis siis ikka nii sarnast? Tumedanahalised, rinnakad, pikkade sirgete juustega... Mustad tundusid valgetele vist ikka natuke sarnased – ja ilmselt vastupidi ka?

Okei, aitab! Jimmy maksis arve ja tõusis. Kauaks polnud mõtet alla vahtima jäääda – kanep andis peas ikka veel tugevalt tunda.

Toas võttis ta riidest ja puges voodi. Aga uni ei tulnud, rinnaka laulja kuju hõõgus ikka silmapõhjades. Huvitav, kes selliseid nukke ostavad? Äkki just Stepkingi-sugused, need, kel kõvasti raha, aga mingi kehaline viga küljes – kust muidu see idee? Tahaks ilusat naist, aga tuleb ilusa nukuga leppida... Korraldas etenduse, et teda samasse olukorda panna? Uskumatu – aga mis see teine võimalus on?

Hästi, mis siin arutada, küll Jerry homme kõik kindlaks teeb! Kanep tegi tuju nii heaks, et Jimmy ei suutnud professori peale pahandadagi. Ta pani pleieri uesti käima. Sedapuhku kõlariga. Rahulik muusika vulises kui oja, aknast kostis meremüha ja mõtted hakkasid uitama. Lõpuks vajus ta veidrasse unne. Magas, ja samas teadis nagu ise ka, et magab.

Tagasi argiteadvusse tõi ta koputus. Ja lukuaugus ragises võti?

„Oodake, ärge avage!“ Paanikas mees hüppas istukile. Kas personal tundis kanepi lõhna? Siis meenus talle nukk – kuhu see küll kiiresti toppida?

Järgmisena juhtus midagi võimatut – seni pimedaa ruumi seinad hakkasid rohetat valgust kiirgama ja ukseplaadi sisse ilmus suur hall nägu. „Tuhat vabandust!“

õiendas lõust. „Saan aru, et teil on siin väike kahekesiolemine, aga keegi peaks ikka valvet ka pidama ja Chrisil on all tegemist. Vaadake, proua on meil tähtis nina...“ Kuju libises tuppa ja vabandas edasi: „Te ei lubanud ju avada, eks? Ühesõnaga, mina olengi Peska. Kui midagi vaja, siis hüüdke!“

Seejärel kadus kogu tagatuppa – jälle läbi ukse! – ja kõik vajus uuesti pimeduse.

Jimmy lamas ega julgenud liigutadagi. Lõpuks kobas lüiliti järele ja süütas väikse öölambi. Tuba oli õnneks nagu enne ja uksed täitsa terved. Milline veider uni! Nojah, pea oli tulnukas Peska asja täis ja narkouimas aju panigi halluka kokku? Janutama ajas... Olgu see viimane kord kanepit tömmata!

Mis kell on? Mees küünitas üle nuku öökapil seisva käekellani ja kangestus. Kumminaise pilk jälgis teda tähelepanelikult. Elusolendi silmad, vaatasid ja liukusid! Ta raputas kohkunult pead ja märkas siis äkki, et kogu tuba on teistsugune. Ruumile oli ilmunud mingi lisamõõde, enneolematu ja eriline sügavus.

„Ma pean teilt proovid võtma, härra president.“

Lause kõlas peas, nuku suu ei liikunud. Aga kindlasti polnud see tema enda mõte. Proovid! Taivas, mis siin ometi toimub?

„Stepking ei öelnud vői?“ jätkas hääl. Justkui imestunult?

„Ma pean nüüd midagi uskuma, jah?“ Jimmy huuled vabisesid kui vappekülmas. „Nii et professor rääkis öigust? Aga kus te olete?“

„Transportööri sees. Nukus, ühesõnaga. Ja millal armastuse puudumine teid enne seganud on?“ Kuiv hääl võbeles sarkastiliselt. „Pöörake end lihtsalt minu peale ja vaadake silma!“

Surmani hirmunud Jimmy tegi, mida kästi, ja nägi, et padjal lebavate juuste ümber särab sinine halo. Nagu tuhat tillukest LED-lampi. Ja nuku silmad – need sulasid kokku üheks mustaks auguks. Justkui koridorisuuks, mis hakkas teda endasse imema... Hirmutav tunne, aga pisut nauditav ka. Järgmisena tundis ta puusade vastas midagi külma ja teravat. Nuku reied olid – viimane ratsionaalne mõistusekübe ütles, et lihtsalt tema enda raskuse all – laiali vajunud, säared eba-loomulikult üles tõusnud ja teravad kontsad surusid puusadesse.

Jimmy proovis jalgu eemale lükata, aga see ei õnnestunud. Järgmisena tajus ta õudusega, et kontsade kaudu tungib kehasse midagi vőõrast, haarab tema üle kontrolli ja hetk hiljem muutus tuba uduseks ning hakkas pöörlema.

Lõpuks jäi pöörlemine järele ja ta nägi vőõrast ruumi. Pikk rohekalt särav koridor, justnagu kosmoselaevas? Hotellituba ei olnud enam kusgil, ta oli teises kohas. Mitte kanepist põhjustatud meeleselisundis, vaid teises kohas! Mälestus voodist rannahotellis ei aidanud, mälestuse sisse ei saa minna.

Koridor viis ümmargusse hämarasse kiviruumi. Äkki joudis Jimmy teadvusse mõte, et midagi hotellist on siiski kaasa tulnud. Muusika, see mängis ikka edasi. Ta seisis jahmunult kõrgete raudkivist laotud seinte vahel ja siis süttisid ümberringsi küünlad. Iseenesest! Neid tekkis kõikjale: põrandale, seinaorvadesse, isegi lakkereippuma. Seejärel värahtas tagasein ja sinna ilmus pragu. Kostis mürin ja pragu hakkas avanema nagu suur värv.

Jimmy vaatas paanikas ringi. Nüüd nad tulevad! Kohe leiabki aset kohtumine, mida ta siia otсимa lendas. Ta tundis end äkki väikse, kaitsetu ja haavatavana. Kuidas oli ta saanud tahta nendega kohtuda? Nendega, kes on kõikvõimsad ja küllap kohutavad oma kõikvõimsuses. Ta sulges hirmunult silmad... ja avastas, et sellest pole kasu, ta näeb ikka edasi!

Kõrgete värvavate vahelt paiskus auru ja siis seisid seal äkki inimene. Naine. Ei, see oli ju ta kumminukk – aga elus? Või hoopis mustanahaline laulja? Mees vaatas värisedes hämaruses lähemale hõljuvat kuju ja taipas, et kuigi tulija sarnanes mõlemaga, oli ta hoopis keegi teine.

Nüüd lõi maailm kõikuma nagu laev tormis. Torm tuli ta enda seest, selle päastis valla meeletu hirm; ta oleks tahtnud olla madal kui muru, olematu, sipelgana pisike. Oimetuna langes ta põlvili ja nägi, kuidas naise jalad tema ees seisma jäid. Lõpuks julges ta pilgu tõsta. Ja kangestus – olendlil oli vaid üks silm, suur pilkumatu silm keset nägu. See silm nägi temast läbi, teadis iga ta saladust. Jimmy mõistis, et jumalanna otsusest sõltub nüüd kõik.

Järgmisena nägi president Schwarz silme ees tervet oma elu. Nagu filmi. Ja tajus, kuidas iga mööduva aastaga vajus kunagi lapsepõlves käeulatuses hõljunud õnn kaugemale – mis sest, et ta liikus jõudsalt edasi, lausa sööstis ühelt võidult teisele. Sportlasena pingutas olümpiajärgu, edasi viis juhus Hollywoodi, kus atleetiliste löömameeste kõrvalosadest said üha kandvamat rollid, ja siis tuli Elisa, uhke ja ilus ekspresidendi tütar. Äia niiditõmbajad taipasid, et Jimmy elujõud ja mehine nägu sobib poliitikasse ning filmidest tuttav positiivse kangelase kuvand on suurepärane algus.

Järgmised viisteist aastat Elisa kõrval tegid Jimmyst maailma mõjuvõimsaima mehe. Saavutatud oli kõik, aga ikkagi tundis ta end vahel lihtsalt ühe vananeva mehena. Tavaline keskeakriis? Võib-olla. Aga Jimmy ei saanud end petta mõttrega, et kõrgem palk või tähtsam amet teeks õnnelikuks. Ta oli tee lõpus, polnud enam ühtegi mäge vallutada. Ja ees ootas vanadus, vaikne, aga kindel hääbumine. Jah, alles kaugel, aga vahel juba selgelt näha.

Nägemus lõppes olevikuhetkega. Ta avastas end uuesti kivipõrandalt, jumalanna jalge eest. Tõstis pilgu ja nägi naeratust. See oli nagu kohtuotsus. Siis tõs-

tis olend käed ja tõmbas peast laia läbipaistva riba. Koos sellega eraldus silm ja paljastus tavaline nägu. Ei, mitte tavaline, vaid jumalikult ilus! Jimmy tundis silmis pisaraid, kogu maailma õnn ja rõõm voolasid kusagilt kõrgemalt tema sisse. „Lõpuks oled sa siin...“ sosistas ta. „Lõpuks...“

Kes see naine ometi oli? Mustanahaline kuninganna, juuksed voogamas nagu hotellitoa seinamaalil? Jimmy tundis, et naises peitub kogu ta enda eksistentsi mõte. „Kas sa oled mu teine pool?“ sosistas mees. „Või surm? See, kes tuleb, kui kõik on läbi...“

Naine lihtsalt naeratas. „Tõuse juba!“

Jimmy tõusis. Plahvatuslik önnetunne lõi mõistuse segi. Jumalannas sisaldusid kõik naised, keda ta kunagi tahtnud või armastanud oli. Jimmy sirutas käed ja siis polnud enam teda ega naist, nad olid lahutamatud, sama keha ja teadvus. Viimase säillinud teadvusekùbemega jõudis ta endalt küsida, kas see ongi paradiis.

* * *

Kui president Jimmy Schwarz Punaste Palmide teise korruse rannapoolses nurgatoas ärkas, seisis päike juba kõrgel mere kohal. Silikoonist naine lamas kõrval, silmad elutud nagu nukul ikka. Pleieriaku oli tühi. Ta upitas end püsti, tatsas kraanini ja lahmis juua. Vajus siis uuesti voodi ja jäi lage vahtima.

Mis öösel juhtus? Ja kõik kanepist või? Võimatu! Aga samas, kurat, hoiatati ju - sellised need narkootikumid ongi. Algul näed rohelisi mehi ja hõljud kaifise eksitaasi õnnelainetel, aga aasta pärast süstid valget hiinlast ja mädaned veenidest? Ta lükkas kardinad eest ja astus rõodule. Päikesekiirtes meri sillerdas kui peegel ja mahe tuul painutas palmioksi. Värske mõonus soe meretuul. Ükskõik mis öösel ka juhtus, kehas oli hea tunne.

Veerand tunni pärast istus Jimmy hotelli restoranipoole aknaaluses lauas, vaatas, kuidas tuul heleda kardina ripatseid veekannu sanga ümber mässib ja nautis hommikusööki. Telekast lasti Alborosie videot. Poisikesed, narkotsi äravaimise raha käes, jooksid mööda liivast tänavat – ja see tänav oli justkui Santa Ernando mereääärne promenaad, mis akna taga päikeses kümbles.

„Teie kohv, härra!“ Köhn neegritüdruk pani tassi ettevaatlikult praemuna ja müslikausi vahelle. Jimmy mõtles, kuidas kogu arenenud maailm sellistele Aafrika tüdrukutele kaasa tundis, ja proovis ta näolt ahistatuse ja kurbuse märke leida. Asjata. Nägu lausa säras tähtsusest, et võis ise rikkale kliendile toidud ette tuua. Ja hea ongi, mõtles Jimmy. Tuju läks veel paremaks. Ei ole viimane kord kanepit tõmmata, rääkigu sellest, mis tahavad, raudselt ei ole!

Kus Stepking on? Annaks jumal, et veel siin kandis! Temaga tuleb rääkida. Kas nad tõesti suhtlevad meie mõistusega kuidagi otse? Aga äkki oli kogu nägemus vaid kaja laevaskäigust – järsku jättis mingi kiirgus aju jälje? Või tuli lihtsalt kõik kanepi arvele panna? Aga Peska oli igatahes täpselt selline, nagu professor rääkis.

„Soovite veel midagi?“ Nüüd seisits laua kõrval juba naine. Meeldiv sügav hääl, käis nagu laine kehast läbi ja jättis selgroogu magusa järellainetuse. Sama hääl laulis ju enne köögis... Tähendab, ta polnudki telekat kuulnud?

„Ma küsin, kas soovite veel midagi? Ma koristaks ära. Hommikusöögiaeg on läbi!“

Hipiks maskeeritud Jimmy tõstis silmad – lastagu ikka kohv lõpuni juua! – ja jahmus. Eilse laulja rinnakas büst kõikus otse silme ees.

Naine vaatas teda ainiti jõllitavat meest ning muigas lõpuks andestavalt. Need valged vanahärrad tömbusid teda nähes alailma totakalt kangeks. Polnudki nii paha tunne.

„Ahoi, papi – magad või? On veel soovi?“

Jimmy neelatas ja vaatas, kuidas kirju kastiga kolmerattaline roller sinist suitsu ajades mööda põristas. Ja poetas lõpuks ei tea kust tekkinud julgusega: „Välja ei hakka ütlema, aga midagi sooviks tõesti...“ Muigas vabandavalt ja mõtles siis omaette – no küll on sarnased! Nukk, öine jumalanna ja see naine.

Siis vaatas ta ettekandjat uuesti – otse selle avarasse dekolteesse – ja tundis, et kehas pakitsev energia moondub ihaks. Lihas värises ja hormoon möllas. Vaat sulle kahjulikku narkootikumi! Veini ta vahel jõi – mõnikord täitsa keskmiselt – ja pärast seda olid hommikud teadagi millised. Aga praegu oli tunne ju super? Ja tema loll veel siunas kanepit maapõhja – just nagu Jerry analüütikute-tarkpeade komitee käskis.

„Ah nii?“ naeris naine ja keerutas hoiatavalt lappi. „Ja mida härra siis sooviks?“

Täisverd emane, mõtles Jimmy, metsloomalikult ilus ning energiast pakatav. Ohkas ja pööras siis asja naljaks. „Teate, ma sooviksin praegu kogu maailma naisi kallistada. Teid kaasa arvatud! Ärge pange vanamehele pahaks – no nii hea tuju on täna...“ Ja heitis nukra pilgu parkimisplatsile, kus seisits tumendatud akendega buss. Läbi palmilehtede vilkuv päike helkis masina nikeldatud katusetorudel. Jimmy teadis, et need torud on antenne täis. Jerry ootab.

„Ah et nõnda väge täis kohe?“ Naine õngitses kärust salvrätikutega klaasi ja pani lauale. Nii sügavalt kummardudes, et Jimmy sai kleidi kaelusest otse sisse vaadata. Jumal küll, milline pilt, mõtles mees. Ning ümarad puusad, prink pepu ja peen piht. Ainult käed paistsid karedad, tööinimese omad.

„Kogu maailma naisi ei saa ma lubada, aga minu osas annab võib-olla korralda da,“ muigas naine. „Kui härra hipil juhtub piisavalt sularaha kaasas olema!“

President Schwarzi l vajus suu lukku. Nii lihtsalt see siis käiski? Aga siin ja prae-gu oleks see ju hullumeelsus? Ja üldse, ta oli tegelikult oma abieluga päris rahul. Elisal polnud viga midagi – kuigi viimastel aastatel oli naine juba kõvem riigimees kui ta ise. Töönarkomaan, otsast lõpuni poliitikahaige, isa suust kukkunud. Muu teda enam ei huvitanud. Vahel kippus tüütuks, kui voodis ainult Hiina majanduskasvust võis rääkida.

„Kas te vihjate, et...“ Jimmy punastas ega osanud lõpetada.

„Vihjan jah!“ Naine turtsatas. „Taevas appi kus moraalijünger – endal riided haisavad kanepi järele. Ise ju tahtsid naist kallistada... Olgu, hipipapi, las ma koristan nüüd ära.“

„Ma olen nõus!“ Jimmy hääl kähises erutusest. Kust see potentsipahvakas tuli?

„Ah või härra on nõus?“ muigas naine. „Vastupidi, mina olen täna nõus. Natuke raha on tarvis. Aga ära arva, et ma odav olen. Kakssada dollarit!“

Jimmyl polnud aimu, on seda palju või vähe. Vist palju ikka? Sellises vaeses riigis... Ja siis ta taipas. Käekell, muidugi – see tulnuks odavama vastu vahetada. Niisugustes kohtades oli neil terav silm.

„Nõus.“

„Okei! Oota toas, ma teen siin kõigepealt korda!“ Ja viibutas uuesti lapiga.

Tuppa polnud kiiret. Mees astus akna juurde ja nõjatus vastu põrandast välja kasvavat palmitüve, mis toestas veranda katust. Parkimisplatsi puude kroonid kiikusid tuules.

ÄKKI hakkas naine uuesti laulma. Mingi kohalik viis? Aga imehästi sobis siia mereääresse majja. Oota... ja siis tundis Jimmy, kuidas jahmatus jalad nõrgaks võtab. Sama laul kõlas öösel pleieris? Vapustav. Ilmselt siin midagi hästi populaarset?

Musta bussi lükanduks sõitis lahti. Nägid ta ära. Jah, tuleks hoopis toast kohver võtta ja bussi minna. Uks sulgub ja ta on jälle USA president. Aga kurat, ei, selle aja ta lihtsalt võtab!

Telefon taskus lõi sumisema.

„Kõik korras, jah?“ Jerry hääl kõlas rahulikult. Selge, päikeses mõnulev siluett oligi parim kinnitus. „Ja ei mingeid ufokaid?“

„Muidugi. Mõnus õhtu oli lihtsalt. Aga... tead, mul läheb veel natuke aega...“

„Mida?“ Hääl ehmatas end piiksuma. „Kaua?“

„Mitte eriti kaua...“

Nõudekäru tagant kostis turtsatus. „Pookeest tunnist sulle aitab! Hipiproua, jah?“

„Maksimum pool tundi. Ei, ära üldse hakka, Jerry! Lükka edasi, jäta ära või tee, mis tahad!“

* * *

Kauem läks. Nii palju kauem, et telefon põrandale visatud riite taskus joudis mitu korda närviliselt heliseda.

„Vau!“ Naine ajas end Jimmy rinnale ja takseeris teda pika pilguga. Siis, kui mees lõpuks selili lamas ja rahulolevalt hingeldas. Aga imeline joud polnud kadunud, tuksles ikka kehas. Oli see nüüd kanepist, heast seksist või mingist imelisest vabanemisest, mis öösel aset leidis?

„Vaat seda ma poleks sinust uskunud! Vana sa oled – kuuskümmend ära? Ja sel-line metselajas... Minu arvamine hipidest tōusis taevasse! Arvasin, et olete kõik sihukedes pehmed kanepiloomad – põletate viirukit, kuulate biitleid ja palvetate meie hingede nimel.“

Ilus naine, mötles Jimmy. Ei raatsi liigutadagi, muudkui õgi teda silmadega. Paga-na kihvt naine! Mustade vastu polnud tal ennagi midagi, aga et üks neist võiks nii meeldida, ka ei oodanud. Ja selline pesi siin nōusid? Uskumatu räiskamine... Jerry eliitlibud polnud temaga vörreldes sentigi väär.

Naine ringutas, ajas end voodiäärele istuma ning takseeris muiates vaibal ve-delevat riidekuhja. Sirutas ilusa vormika jala välja ja tömbas pesuhunniku lähemale. Sulges varbad ja tõstis rinnahoidja sülle. Superpaindlik liigutus, imestas Jimmy. Siis klöpsatas haak kõhu peal kinni, beež pesutükk keerati ringi ja rinnad uppusid kaussidesse. Jimmyle oli väga kahju, et ta neid enam ei näinud, et kõik läbi sai.

„Kuule, sina pikakarvaline suguelukas, hakka nüüd ise ka toimetama!“ kannus-tas naine ja sikutas meest juustest. Aga seda poleks tohtinud teha, kohe üldse mitte. Parukas tuli ära.

„Misasja – parukas juuste peal? Mingi friik oled või? Ja vuntsid?“ Enne kui pre-sident Schwarz liigutada joudis, rippusid hallid sorgvuntsid ka tumedate sõrmede vahel. „Jõuluvana mängid või?“

Järgmised kümme sekundit ei teinud naine midagi. Siis vajus ta põrandale, ha-aras kätega põlvede ümbert ja oli äkki väike ja vaikne. Jimmy kandilisi lõuapärasid ei saanud ju kellegagi segi ajada. „Sa oled...“ pomises ta. „Issand jumal, kas tõesti?“

„Ära karda...“ ohkas Jimmy. Maskeraad sai läbi, nüüd tuli vaadata, et probleeme ei tekiks. „Oli sul siis vaja neid juukseid katkuda! Kardan, et pean nüüd mõnel ini-mesel laskma sulle natuke moraali lugeda.“

„Aitäh, isa Christian, aitäh!“ kostis põrandalt.

Mida see veel tähendab, imestas Jimmy. Ja jube kiiresti läks üle see ehmatus? Minuti pärast vaadati meest, nagu oleks teda siia juba ammu oodatud. Siis tōusis naine püsti ja sirutas käe. Ja see ei värisenudki. „Tere, Jimmy! Mina olen Victoria.“

„Tere, Victoria...“

Tõepoolest, naine oleks pidanud ju väga rabatud olema? Aga nüüd säras ta pilgus juba selge rahulolu, jahmatusest polnud enam varjugi. Ja need silmad olid äkki täpselt needsamad, mis praeguseks juba kohvri surutud nuku näos öösel nii kummaliselt helkisid. Tumedalt nagu öö. Victoria silmade taga välkus justkui seesama müstiline maailm?

„Mamma mia!“ Ta istus Jimmy kõrvale voodile. „Jõudsingi ära oodata. Keegi ei usu, kui räägin!“

„Ei usu jah.“ Jimmy ohkas uuesti. Kahju, et nii läks. „Ja sellepärast, et sa ei räägigi!“

„Ära nüüd käsutama kipu! See, et sa oled Ameerika president ja voodis väga hea, ei tähenda veel, et võid siin kamandama hakata. Mul on ka omad õigused!“

Peab Jerryle ütlema, et nad temaga jõhkraks ei läheks, mõtles Jimmy kurvalt. „Vaata, Victoria, jäta need õigused parem enda teada. Ma palun ainult seda, et sa kellelegi ei räägiks. Muidu tuleb sul veenduda, et kahjuks ei ole elu nii lihtne ja ilus, kui näib.“

„Elu on täpselt nii ilus, kui mulle näib!“ Victoria naeratas, tõusis ja lükkas mehe hellalt, kuid kindlalt selili. Jimmy proovis vastu ajada, aga siis järsku enam ei raatsinud. Lihtsalt vaatas õndsal pilgul, kuidas naine reied laialti ajas ja tema puusadele istus. Ja mõtles siis, et peaks nüüd ikkagi tõusma. Jerry ootas, lennuk ootas ja üldse – kogu elu ja töö ootas. Aga ta ei suutnud midagi öelda, vaatas ainult ihaleval pilgul seda lopsakat ilu, mis rinnahoidja seest uuesti nähtavale ilmus.

Neil läks veel veerand tundi. Ning see oli veel parem kui enne. Miks küll, imestas Jimmy – ta tegi end esimese korraga ju täitsa tühhaks? Aga kui naine lõpuks end tema pealt maha keeras, siis teadis ta äkki arusaamatu selgusega, et Victorial on mingi hoomamatu side öösel kohatud jumaliku olendiga. Et naine on osa temast endast, osa, mida ta on terve elu otsinud. Kas Stepking suudaks seda tunnet selgitada?

„Sinuga ei juhu midagi halba.“ Oi kui raske oli seda öelda, oi kui lollilt Jimmy end tundis. „Aga sa pead lubama, et ei räägi kellelegi!“ Äkki ei pea Jerryle ütlemagi? See käiks kõigi reeglite vastu, aga reegleid võib ju vahel veidi rikkuda ka?

Naine puhkes naerma. „Muidugi, kallis!“ Ja nipsutas presidendile familiaarselt vastu nina. Sõbralikult ja omamehelikult, justkui oleksid nad juba lahutamatud. „Okei, ma ei räägil! Aga sina tead nüüd, kust mind leida.“

Telefon lõi uuesti pirisema.

„Juba tulen...“ ähkis mees torusse, tõmbas pintsaku selga, haaras kohvri ning kadus tagasi vaatamata toast, kus vilmase poole ööpäeva jooksul oli juhtunud otsatu arv imelikke asju.

Oleks ta tagasi vaadanud, näinuks ta veel ühte imelikku asja. Ukselävel seisev ilus mustanahaline naine tegi kummalisi liigutusi. Justnagu keriks nööri.

* * *

Diana oli kolmandat päeva kadunud, aga teda ei tahetud ikka uppanuks kuulutada. Kadunud kõlas vähem lõplikult – kadunud inimene võis ehk veel välja ilmuda... Aga vähemalt mulle oli asi selge, riided ja sandaalid leiti ju meie koos veedetud öö hommikul mere äärest lamamistoolilt.

Samas, midagi ei klappinud. Ta ujus hästi ja meri oli sile. Õnnetusjuhtum? Vaevalt... Aga ma ei hakanud kellelegi enesetapuversiooni peale suruma. Milleks sugulasi veel enam kurvastada? Kuigi ta oli ju jumala sassis ikka juba...

Vaatasin oma väikese toa krohvitud lage. Kas ta isegi mitte ei rääkinud sellest viimasel ööl? Mingi ajas tagasi hüppamise ja realsuste vahel liikumise jutt ju käis... Uputas end ära, arvates, et liigub nii kuhugi mujale? Jah, füüsikat jagas ta lõpuni, aga muidu oli segi. Äkki kivi toomise käigus saadud kiiritus? Dosimeeter oli ju vahepeal põhjas ja tema istus kasti kõrval.

Kostis koputus, ajasin end voodist üles ja siis sai kõik ka formaalselt selgeks.

„Sukeldujad töid Merlini üles.“ Smith seisis uksel, nägu kiretu nagu ikka. „Selle, mis alles. Ujumisriite järgi identifitseeriti.“

„Ah nii.“ Toetusin seljaga seinale. „Tohin ma teda näha – või seal ei ole enam palju...?“

„Laip on haiglapalatis. Olid eriväeosas, kannatad välja. Aga tegelikult tulin ütlemata, et professor Stepking tahab sind näha. Homme hommikul kell üheksha vestibüüli kõrval laboris.“

Käisin haiglaosas ära. Ja valesti tegin. Palju parem, kui ta oleks mu mällu jätnud niisugusena, nagu ta elusana välja nägi.

* * *

Järgmisel ööl magasin halvasti. Nägin painajaid, aga hommikuks mäletasin vaid midagi üldist, halba ja segast. Kindlasti oli seal Diana. Ta justkui selgitas midagi – mingist vandenõust ja reetmisest –, aga jutu mõte ei jõudnud minuni. Ja kindlasti oli seal ka Mary. Nuttev Mary.

Hommikul tundsin end rampväsinuna. Lükkasin akna pärani, tuiutasin päikeses sillerdavatooke ja lürpisin uimaseselt teed. Mis seal imestada, hoolimata Maryst – kellest polnud mingit märki, isegi telefon ei vastanud! – läks Diana mulle ju ikkagi korda. Ja nüüd olid temast järel vaid krabide poolt näritud tükid, mis tinakirstus ilmselt juba kauge Venemaa poole loksusid... Või kremeeriti? Ükskõik, Dianat ei olnud enam.

Veerand tundi hiljem astusin peatrepist alla. Robin istus vestibüülis ja kohe, kui teda nägin, sain aru, et midagi on väga valesti.

„Noh, vana?“ Müksasin talle vastu õlga. „Ja mis sina siin nii önnetu näoga konutad – väljas selline kena suvitusilm. Nägid öösel jälle tonte või?“

Robin võpatas, aga ei vastanud. Ja vaatas mind sellise tühja pilguga, et mul lõi seest jahedaks.

„Tead mis?“ pakkusin ma. „Ma lähen praegu Stepkingi juurde, üheksaks kutsuti. Aga pärast arutame selle kodukäijate asja veel korra koos läbi, eks?“

„Stepkingi juurde?“ Robin tömbus näöst lapiliseks. „Ta on sealsamas toas...“

„Jajah, tean, Smith ütles, et ootab mind.“

Mees mudis käsi, pilk maas. „Võib-olla ma olen hulluks läinud... Ilmselt olengi. Aga ma nägin teda sinna minemas... Varahommikul.“

Sügasin nõultult lõuga. No ja siis?

„Ta ei ole see, kes paistab...“ sosistas Robin ja piilus ringi. „Käis oma jalgal.“

Vajusin ammuli sui tooli.

„Ühesõnaga, tuli hommikul, justkui hiilides,“ pigistas mees ja jöllitas põrandat. „Kui mind nägi, siis võpatas paigale. Ma vahtisin ju nagu loll – et kuidas ta käia saab? Tema vahtis vastu ja siis äkki hakkas õлага labori ust suruma – aga see on ju tammest, viis senti paks! Ise küsis: „Maatriksit oled näinud, poiss?“ Ning muudkui surus. Ja siis...“ Robin neelatas. „Ja siis näen, et uks venib – nagu kummist. Ähkis ja pressis ja suruski end läbi. Mina vaatan, ise juba ei tea, kas magan või... Siis tuli läbi seina tagasi. Ukse kõrvalt, nagu oleks kivisein paljas õhk. Höikas: „Tugevamatega tasub koostööd teha. Aga teie hakkate mul siin veel vingerdama. Või kaote ükshaaval.“ Irvitas ja kadus uesti läbi ukse. Aga nüüd nagu möödaminnes, lihtsalt sulas seal läbi.“

„Smithile oled rääkinud?“ Midagi muud ei osanud küsida, iseenesest tuli üle huulte.

„Sina oleks või?“ Mees jöllitas põrandat edasi. „No ma ei tea, võib-olla ma magasin...“

„Muidugi magasid! Vahel hommikul käivad sellised lollid uned.“ Rapsasin talle julgustavalt vastu õlga ja astusin labori ukse poole. „Ta ootab, aga pärast räägime!“

„Aga tegelikult ei maganud ju...“

Pöördusin jahmunult ümber. Ei, ma ei eksinud. Robin nuttis.

See oligi viimane kord, kui teda nägin.

* * *

Professor Stepking manööverdas ratastooli kirjutuslaua tagant välja ja sõitis üle kivipõranda madala kapi juurde. Saatis sealt mulle tigeda altkulmupilgu ja vajutas riiulil seisva kohviautomaadi käima. „Nii et Diana ütles tookord vestibüülis, et tal on see tuletus juba valmis?“

Kehitasin tüdinult õlgu. „Nojah...“ See kuradi ülekuulamine vältas juba kolmandat tundi. Ja teist hommikut järvust. „Nii ta ütles. Ja nagu ma rääkisin – näitas seda märkmikulehte. Paar rida valemeid ja hüümärk. Pidi olema väga kõva asi. Aga ma arvan, et tal peas kõik juba logises...“

„Ah nii?“ Stepking krimpsutas nina ja sõitis kohvitassiga laua äärde tagasi. „Ja sellepärast uputaski end ära?“

Noogutasin kõhklevalt.

„Aga miks sina ei uputa, kui sellest aitab?“ Ja hakkas kõhiseva häälega itsitama.

Põrgusse, rääkigu, mis tahab! Ma ei vastanud, lasin pilgul lihtsalt ringi uidata. Sama ruum, milles kord Danieliga kivi vaatasime. Ta oli endale siia kabinetisisse seadnud.

„Nii et ta arvas, et nõnda pääseb mingisse paralleelmaailma?“

„Nendest ta kogu aeg rääkis jah... Ujuda ta oskas ja meri oli rahulik.“

Mees hõörus laupa. „Okei... Võtame veel kord läbi, mis te sel viimasel ööl rääkisite. Midagi ei tohi vahele jäädä.“

Surusin end rahulikuks. „Härra professor, olen köigest juba mitu korda rääkinud.“ Juba eile ju. Ja mis seal nii väga rääkida oligi.

„Räägi uestil!“

Siiis ei suutnud ma enam vastu pidada. „Aga kus Robin on – mis te temaga tegite?“ pressisin ma läbi hammaste.

„See suur karvane turvapoiss?“ Stepking ajas pea kuklassesse, naksutas kaela ja muigas. „Niipalju kui mina tean, saadeti haiglasse. Vaimsed häired.“

Raisk, aga äkki on see ikka kuidagi sinuga seotud, kuradi vanamehenäss! Kuigi Stepkingi piitspeened viigipükstes jalad lamasid ratastooli astmelaual küll sama elutult nagu alati. Surus end eile läbi tammepuust ukse? Vaene Robin – mis tema ga ometi juhtus...“

„Valemi aitad sa mul taastada, ükskõik kaua läheb! See on su ajus olemas ja me võtame ta välja! Aga nüüd vaata, kas midagi tuleb tuttav ette?“ Ta vajutas uinunud tahvelarvuti käima, pööras poolviltu minu poole ja siis hakkas ekraanile kõverikke ilmuma. Igasugu kreeka tähed ja muu sihuke. Nagu Diana? Möttetus – sama hästi oleks võinud neid läbi akna varblastele näidata.

Kümne minuti pärast ma talle seda ütlesingi. Mees turtsatas tigedalt, aga suruski arvuti kaane kinni. „Okei, teeme pausi.“ Ja kallas endale pikalt tõmbama jäänud kohvi. Aga mulle, töbras, ei pakkunud!

„Eile ütlesid, et Diana rääkis veel kaua pärast... noh, pärast seda teie asja. Universumist ja kvarkidest ja priionitest. Ma palusin selle üle järele mõelda ja kõik meelde tuletada.“ Lükkas diktofoni üle laua ja jäi passima.

„Noh... see kõik kõlas väga segaselt,“ alustasin ma. Olin tõesti katsunud mõelda. „Et universumi kõige väiksemad osad on mingid kvargid? Ja et nad ei ole kunagi vabalt... või et neid ei suudeta vabasolekus mõõta – aga et nad ikka on vist vahel vabalt. Ja et siis on nad mõtted – ühesõnaga, inimeste mõtted! Ja et Piiblis on kirjas, et alguses oli sõna. Aga sõna on mõte ja mõte on kvark ja kvargis on kogu universum. Ja et nii saab ring täis ning kõige väiksema asja sees on kõige suurem.“

Jah, sellist jama ta ajas. Umbes nii, et maakera sees on teine suurem maakera. Tema oleks tulnud õigel ajal hospidali saata – ehk oleks ta siis veel elus! – ja mitte Robin.

Aga Stepking tõmbas silmad tähelepanelikult kissi. „Edasi!“

„Edasi ei olnud enam suurt midagi,“ ohkasini ma. „Seda juttu rääkis ta mitu korda ja alati natuke erinevalt. Ausõna, ma ei mäleta täpselt. Ta patras seal voodis terve aja, kõik ei jäää ju meelde, kui midagi aru ei saa. Võttis nagu füüsikaõpikust suvalisi sõnu, raputas läbi ja paiskas välja. Ühesõnaga, et kuna neid kvarke on lõpmata palju, siis nii palju on ka universumeid. Tal oli selle numbri jaoks sõna ka: googol.“

„Googol? Kas kivi ütles talle seda – või näitas kuidagi?“ Mehe silmad olid pingest vidukil.

„Võib-olla...“ Kehitasin ölgu. „Kivist ta eriti ei rääkinud. Ütles ainult, et see on mingi püha graal või tarkade kivi ja mina vermisin teda. Ja et ta teab, kuidas seda kivi kasutada, et mingeid universume välja valida ja nende vahel liikuda... Aga ise uppus järgmisel hommikul ära ja kogu lugu...“

Stepking võinuks ükskord juba aru saada, et kuigi plika võis kunagi hiigla tai-bu olla, keeras tal lõpuks ära. Mida nad saatsid teda sinna kasti kõrvale küpsema, kui ta ajud nii olulised olid – ja mina nüüd mäletagu iga sõna! Ma ju tukkusin juba pärast seda veidrat nägemust numbritest ja hullu seksi, mis järgnes, kui tema ikka veel edasi jahvatas.

Professor tõstis kohvitassi huulte juurde. „Mis ta universumitest veel rääkis?“

Ohkas in. „Ei midagi. Olen kõik ära öelnud, mida mäletan.“

Noh, tegelikult oli seal veel mõni teema. Aga see polnud tolle kuiviku asi – ega kõik ka tema neetud tuletust puudutanud. Tegelikult, osa Diana juttu kõlas lihtsalt nagu segi läinud nümfomaani sonimine. Kuigi mind ennast ajas kivi ka hullusti kiima... Mis näo vana teeks, kui Diana orgasmijutud ka ära räägiks? Kuigi ta oli ratastooli aheldatud, hakkas mulle tunduma, et Stepkingil olid plika vastu muud huvit ka peale teaduslike. Miks muidu need tigedalt pistetud umbmäärased väljendid – „see teievaheline asi“ ja nii edasi?

Jaa, olid need alles jutud... Just enne, kui ta ühele poole sai, kuulsin ma midagi Suurest Paugust ja universumi uuesti algamisest läbi orgasmi – ja suure paugu píiril ta juba ise hõljus ka. Ja kui ta kohale jõudis, tekkis mul tunne, et võiksin ta ära tappa. Ma ju all õõtsutasin ja tema istus peal, hõljus oma hüsteerilise orgasmi lainetel. Ulgus ja niuksus, näost punane, hing poolkinni, ja nõnda mitu minutit vist – niipalju kui ma veel ajast jagasin, hoidsin ju end ka juba viimase jõuga tagasi –, aga siis kohkusin teda vaadates ära ja jätsin järele.

Stepking kaevus portfelli ja mul oli taas aega tuba vahtida. Ega seal midagi erilist vahtida polnudki: valgete krohvseintega suur ruum, pabereid täis kirjutuslaud – täpselt seal, kus enne kivi seisis – ja metallist ratastega haiglariiul kastitääte raamatutega. Seina ääres kapp veekeetjaga ning minu tool. Rohkem mööblit jäätuks vist ratastoolile ette ka. Midagi isikupärast ma ei näinud – mõnda fotot või asjakest näiteks.

Portfellist ilmus välja paberileht. „Sa ei taipa, miks ma sul minna ei lase?“ uuris mees ja lükkas selle morni pilgu saatel üle laua. „Näed, selle jättis ta mulle!“

Paberil olid pliiatsiga kritseldatud sõnad: „Bill! Anna andeks, aga ma teen selle ära. Ja ma rääkisin Chrisile, tema teab nüüd kõike. Hüvasti, Diana.“

Vajusin tooli nagu pehmesse vatti. Hüvasti? Tähendab, oligi nii – uputas end ära? Ja mida see veel tähendas, et mina teen kõike?

„Nii et mina teen, et sina tead!“ Mees ristas sõrmed. „Ja sa räägid mulle nagunii ära! Hea või halvaga. Tänaseks on kõik.“

Aga sellega ebameeldivused ei lõppenud. Ukse taga ootas Smith. „Professor arvas, et sa peaksid täna ööbima natuke vaiksemas ja rahulikumas kohas – et mõned asjad meelde tuletada!“

Ajasin jalad pahaselt harki, aga tal oli tõsi taga. Selgus, et neil oli minu jaoks keldrikorrusel juba ruumgi valmis.

„Kus Mary on? Ma tahan Maryga rääkida!“ Tundus, et teisiti siin enam ei saa. Tema oli ehk ainuke, kelle hääl veel midagi maksis.

„Aga Mary sinuga ei taha. Muide, ta kirjutas lahkumisavalduse.“

„See pole võimalik...“ Mul vajus suu lahti. „Ilma minuga rääkimata? Ma ei usu!“

Nüüd selgus, et Smith on emotsionideks täitsa võimeline. Üle sinakasvalge näonaha libises vastik irve. „Ilmselt avastas Mary ühe huvitava turvakaamera salvestuse,“ muigas ta. „Üle võrgu saab ligi. Mõtlen ööd, millest te professoriga just rääkisite.“

Mul läks silme ees uduseks.

„Telefoni ei ole sul siin vaja!“ Smith ajas käe pikaks ja ma andsin telefoni ära. Mul oli sellest täitsa ükskõik ju äkki. Mõtlesin lihtsalt, et mis siis, kui ta tött räägib – ja et kuna Mary ei helista ega kirjuta ja telefon on ka välja lülitatud, siis äkki ongi nii?

Rauduks kolksatas kinni, jäin ruumi üksi ja vajusin voodile. Kõik, Mary ei anna seda mulle andeks. Ta lihtsalt oli juba selline lõplik. Kaalus kaua, aga kui otsustas, siis nii jäi.

Vaatasin vist mitu tundi lage. Ja ei suutnud millegi muu peale mõelda kui Mary. Mary, Mary, Mary. Ajapikku hakkas nii halb, et lamada ka enam ei saanud. Ajasin siis end püsti ja vaatasin kongi üle. Piklik ruum, seina ääres kõva vakstuga ülelõodud nari ja teises otsas sirmi taga plekist kraanikauss malmist kempsupotiga. Soolaputka.

Viskusin uesti narile, ja kuna olin täitsa läbi, siis korraks jäingi magama. Aga õige uni see polnud, lihtsalt korraks teadvusetuse piirile joudmine. Vist nägin esimese unenäo algust ka – ja muidugi oli seal kohe Mary. Tema nägu, ta juuksed, ta väike rühikas kuju. See raputas mind uesti üles, enam und ei tulnud, ja niimoodi möödus tunde. Ja need olid vist mu elu köige hullemad. Aga lõpuks teadvus hälitas ja kadus.

Uesti ärkas in palju hiljem. Kindlasti oli juba öö, aga kella mul polnud. Enestunne oli hirmus vilets ja kõik hakkas kohe uesti silme ees keerlema: Stepkingi küsimused, Smithi irve ja see kõige hullem – lint... Kaamerat ma seal ei näinud, aga ei otsinud ka. Ja selle sai tänapäeval ju naelapea sisse peita.

Seinal kumas kollane valguslaik. Laealune aken, kitsas nagu õhutuspilu, avanes mere poole. Öuetuli. Hommik oli ilmselt kaugel. Keerasin end kõval asemel ühte- ja teistpidi ning mingil hetkel taipasin, et halb enesetunne tuli enamast kui murest peas ja valust südames. Ma olin haige? Haigus oli nii võõras asi, et enam õieti mäletanudki. Aga miks muidu nii hullusti iiveldama ajas – ja kõhus kiskus krampi. Aeg möödus, aga paremaks ei läinud, ainult hullemaks. Silmi ei saanud enam üldse kinni lasta, maailm hakkas pöörlema nagu karusell.

Lõpuks läks süda nii pahaks, et tuikusin sirmi taha ja oksendasin. Suurt mida-gi ei tulnud, aga natuke paremaks läks korraks. Ja vajusin sinnasamasse poti kõr-

vale kägarasse. Keha värises nagu vappekülmas ja samas olid riided higist märjad. Päeval oli ju kõik korras? Ega see ometi mingi ilge nakkus pole – Aafrikas pidid liikuma sellised viirused, mis ööpäevaga ära tapavad...

Vankusin ukse juurde, tümitasin rusikaga külma rauda, aga vastuseks kostis vaid keldris sumbuv tühi kaja. Oksendasin veel, lürpisin kõhu leaget kraanivett täis, taarusin asemele ja vajusin unenäolissee hämarolekusse.

* * *

Ma ei saanudki teada, mis minuga juhtus. Juhuslik haigushoog, ütles Smith ja irvitás, igasugu viirusi liigub.

Keldris veedetud ajast mäletasin ainult jampslikke nägemusi, mis justkui polnudki unenäod. Kord roomasin Ramoniga minevikku jäänud mägedes, suu tolmu täis ja kurk janust põletavkuiv, siis askeldasid mu ümber loomasarnased elukad ja olin tagasi unes nähtud kosmoselaevas. Ning hetkiti tundus, et imelikus pikas mustas rüüs professor käib mu vangikongis ringi – just nagu Robin ütles, oma jalgaladel! – ning jagab orjalikult pugevale Smithile sosinal korraldusi. Ja segi kogu unenäolise tohuvabohuga mäletasin end ikka ja jälle sirmi taga öökimas, pea peldikupotis.

Mingil hetkel – siis, kui ma mingis nii ilges kohas olin, et sel polnudki nime – nägin körval pimeduses Raanat. Samasugusel asemel nagu mina, aga kinniseotult.

„Tere vana,“ uuris ta ja pilgutas silma. „Kuidas läheb?“

Tötsin pea, jöllitasin hämaruses kumavat ümarat nägu ja vajusin selili, nina uut okset täis. Need pidid juba sooletükid olema, maos ei saanud ammu enam midagi olla. Hallukad ja tegelikkus olid nõnda sassis, et ma ei üritanudki millestki aru saada. Küsimus ka nii loll, et ei peagi vastama. Ja lõpuks, päris selge, et polnud seal mingit Raanat tegelikult.

„Nendega tuleb bluffida,“ sosistas konn ja hakkas oma rihmades rabelema. Metallvoodi kolises ja siis läks uks lahti ning sisse astus Smith.

„Sind olen ma ammu otsinud, konnaraibe,“ mõmises mees ja tema pea hakkas hõöguma. Nagu laava, hägusast klaasist anumas keerlev laava. Ja miski minus teadis, et kui see sealt läbi hakkab tilkuma, siis on lõpp.

„Oota, tõrvapea,“ käratas Raana põlglikult. „Võta teadmiseks, et sa ei räägi mitte Aurora mungi näljase tehnikuga, vaid otse Komisjoniga. Ma olen biorobot, ei muud kui kölar ja mikrofon. Kui oma põrgu välja lased, siis lömastad lihtsalt sidekanali, millel võid kokkuleppele jõuda. Ja nüüd kuula tähelepanelikult, laavapea!

Kaup on selline: lased poisi ära ja muidugi bioroboti ka, see tähendab sinu kõige alandlikuma teenri.“ Seda öeldes kummardas konn tähtsalt peaga. „Ja vajalikul hetkel võid tead-isegi-kelle poole pöörduda.“

Smith mõtles natuke. Rögises siis: „Sobib.“ Ja kadus.

Pöördusin oiates konna poole. Köht oli suur valuklomp. „Ja oledki biorobot või?“

„Muidugi mitte,“ sosistas Raana ja itsitas. „Aga temasuguseid lollitada on lihtne... Kasuta Billiga sama nippi!“

Ja siis olin ruumis jälle üks.

Nii ma tegingi. Kui mingil hetkel tajusin, et Stepkingi mustas rüüs kuju hõljub justkui jälle ruumis, siis karjusin: „Ma olen kaugjuhitav robot, sa ei saa mulle midagi teha, persekukkunud veerev pihkur!“

Mees tardus seisma ja vaatas mind pikalt. „Jätka.“

„Jah, ma panin su Dianat!“ rõökisin ma sõgedana edasi. „Sina taod ta pilte vaadates pihku, aga mina keppisin teda igast otsast ja tema kiljus ja karjus, nagu istuks vulkaani peal. Arvad, et sel ajal jäetakse iga sõna meelde, oinas? Sul ei ole hinge, sind juhitakse läbi hüperruumi ja sulle lihtsalt tundub, et sa elad. See on lihtsalt keharakkude atavism, aga tegelikult oled sa biorobot, kes on programmeeritud arvutama ja onaneerima!“

Mul läks kõik segamini, ma enam ei teadnudki, mida ma õieti öelda tahan, aga Stepking muudkui vaatas ja hakkas siis äkki itsitama. Ja siis juba lausa luksus suurest rõõmust. „Braavo,“ hüüdis ta. „Elu parim solvang! Ja kõige parem on veel see, et sa räägid tösiselt. Sa oled suurepärane hull, täiuslik kretiin! Sinuga on korras, lõpetame!“

Edasi ma ei mäleta, aga tundus, et jain jälle üksi. Ma ei tea, kaua see kestis, aga kindlasti rohkem kui ühe öö. Kui ma ükskord taas sellisesse teadvusesseisundisse jõudsin, millest jäid pidevad ja loogiliselt seostatavad mälestused, siis lamasin teise korruse haiglatoas ning mulle tagasi antud mobiil näitas, et möödas on kolm ööpäeva.

* * *

„Miks Dianal su energiat vaja oli?“

Vöpatasin mõtetest üles. Jah, siin ma jälle istusin. Professori mungakongina isikupäratus tööruumis. Armee kooli reetva kandilise ja mittemidagiütleva näoga meesarstid olid mu nii üles poputanud, et täna sain uuesti ülekuulamisele ilmuda.

Ohkas. „Mis mõttes minu energiat?“

„Kust mina tean?“ krimpsutas mees nägu. „Sa ise ütlesid nii.“

„Pole öelnud...“ Kehitasin õlgu. Enesetunne oli ikka vilets ja keha tundus vana, väsinud ning jöuetu. „Ma ei saa aru, mida see tähendabki...“

„Mina ka mitte, aga sellest sa sonisid.“ Vöttis sahtlist diktofoni ja pani lauale.

„Aga tegelikult, su haigushoost oli palju kasu! Patrasid nii mõndagi huvitavat.“

Sonisin seal valjusti? Ei imesta...

„Mida Diana sinu peal rääkis?“ Stepking väänutas suud. „Tuleta meelde, viimase sõnani!“

Vajusin toolis madalamaks. Hakkab jälle pihta? Ja siis äkki sähvatas – midagi ei klapi ju? Tõtsin pilgu. „Smith ütles, et teil on salvestus. Miks te seda ei vaata?“

Stepking põrnitses lauda. „Ainult pilt on järel,“ torises ta lõpuks. „Keegi on heliriba üle lasknud – ja nii, et alt ka välja ei loe. Ma ei tea, millega või kuidas. Müstika. Pilt on ka udusemaks tehtud. Ja teie piimahabe Smith nimetas seda siin veel kõrgeimaks turvalisuse tasandiks!“ Tõukas end vihaselt lauast eemale, jõnsutas tooliga natuke edasi-tagasi ja joudis siis otsusele. „Okei. Ma näitan sulle. Ta karjub seal midagi, aga spetsid ei saa huultelt loetud. Ma pean teada saama, mida ta räägib!“

Ekraan pöörati minu poole ja vilets mustvalge salvestus hakkas jooksma. Kiri rendatult, ju otsis õiget kohta. Kaks kuju lamasid voodis, nihelesid närviliselt ja äkki kargas naine püsti, rebis kiirete jõnksliigutustega nahalt klemmid ja hüppas mehe peale.

Kamera oli suitsuanduris, mõtlesin ma, taga laes.

Ma ei kujutanud ette, et iseend voodis on nii vastik vaadata. Eriti veel normaalset kiiremas tempos. Diana hüuples üles-all ja mina tömblesin tema all nagu vagel.

Mary nägi seda linti? Pole ime, et telefoni välja lülitas. Pole ime, et rääkida ei taha. Vajusin nii sügavale ängi täis äraolekusse, et mind äratas alles professori nõudlik hääl: „Mida ta ütleb?“

Tõtsin pilgu ekraanile, kus nüüd liikus kõik juba tavaises tempos. Diana pea oli kuklas, silmad kinni ja suu karjus midagi.

Kurat, kas Stepking ei tea, et mõni naine lihtsalt lähebki voodis hulluks, sonib ja karjub? Nojah, tegelikult – äkki ei teadnudki... Ükskõik, põrgu, no karjus midagi – ja siis? Ju sealt jälle midagi googolitest ja kvarkidest tuli... Hullarissee oleks ta tulnud saata ja Stepking takkajärele!

„Tead mis, Thoresson – kas toletad sõnad meelde või lähed uesti järele mõtlema! Ja kui sind peaks jälle mingi haigus tabama, siis on mul selle üle ainult hea meel.“

Vaatasin meest ja äkki tuli selline veider tunne, et ta ei olegi nagu sama inimeenam. Konverentsi ajast mäletasin muheda jutuga sõbralikku vana. Aga nüüd –

tige, värisev, salalik? Tōusin ja astusin akna juurde. Halva pöörde oli see asi siin võtnud, väga halva. Lükkasin paksud kardinad kõrvale ja vaatasin õue. Aga tegilult uurisin akent. Löön katki ja panen minema?

„Ära ole laps!“ mökitas Stepking. „Muidugi olen ma selle variandiga ka arvestanud.“

Luges mõtteid või? Aga ju mu nägu oli ikka väga ilmekas juba...

„Saa ometi aru, idioot, mul ei ole vaja muud kui täpselt taastada kõik, mis juhtus enne, kui Diana kadus. Ja kõik, rohkem ei taha ma su varju ka näha!“

Ikka see „kadus“. Ei julge õiget sõna välja öelda... „Diana uppus!“ Silbitasin selle talle välja: „Up-pus, mitte ei kadunud!“

„Mida iganes...“ pomises mees vihaselt. „Ütle, mida ta seal karjub!“

Ohkas in, astusin laua juurde ja kummardusin ekraani kohale. Veidralt käitus ta seal voodis, seda ma mäletasin. Et mitte öelda masohhistlikult. Lausa tahtis haiget saada. Tugevamini, tugevamini, muidu ei saa läbi! Mis kuradi läbi – ega ta süütu olnud!

Viletsta lindistuse pikslid värelesid nagu lehed tuules. Katsusin endast mööda vaadata ja ainult Diana nägu jälgida. Muidugi ei saanud selliselt videolt sõnu välja lugeda. Ja plika ajas enne lõppu ikka täitsa segast jama. Oot-oot... Faasinihe äkki? Jah, faasinihe! Kõigepealt tulid vist „lained, lained...“ ja siis „faasinihe“ otsa. Ja siis oli ta kohal ka, tõmbles üle keha ja vajus ära. Lamas nagu laip mu peal. Enne kui uued jutud algasid.

Ütleks Stepkingile ära? Äkki mõjub nagu kont koerale, hakkab juurdlema, mida see tähendab, ja jätab mu rahule?

„Seda et... tuli nagu midagi meelde,“ köhatasin ma ettevaatlikult. „Faasinihe ütles vist – karjus selle välja ja siis tõmbles juba...“

„Faasinihe?“ Stepking ajas end sirgu. „Mis faasinihe?“

Laiutasin käsi. „Tahtsite, et ma kõike kordaks... Kõigepealt karjus lained, lained, lained – no ma ei tea, rääkis merest või? Ja siis olid vist mingid „siksakid“ ja lõpus faasinihe! Nagu oleks midagi välja mõelnud või vaimusilmas näinud...“

Tundsin end lollisti. Oli mul vaja torkida – äkki ongi armukade? Eks ta nägi ju isegi hästi, kuidas Diana seal minu otsas lainetas ja mis koos faasinhikega tuli.

„Lained ja faasinihe? Või äkki lainete faasinihe?“

Rahmasin käega. „Ei mina tea...“

Ja siis äkki teadsin. Või lihtsalt arvasin teadvat? Igatahes rabas nagu pikne. Aga järsku nägi Diana kuidagi oma surma ette – no kivi näitas või? Lained, lained ja siis äkki haiuimede parv nagu siksakid, nagu nihe lainete ühtlases faasis. Sellepä-rast karjus ja nuttiski? Millelgi ei ole enam mõtet, soigus ta ju vahepeal? Ja mina arvasin, et põdes lihtsalt minu ja Mary pärast...

Aga Stepkingi hääl oli äkki teine. Vahtis mulle tudiseva lõuaga otsa ja hakkas kuutõbise näoga klaviatuuri taguma. Vajusin tooli ja pilusin üle ta õla ekraani, kus jooksid saehambakujulised jooned. Ja sedamööda, kuidas ta klahve tagus, hüppasid siksakid üles-all. Aga äkki kadusid jooned ja asemele tulid tähed ja numbrid. Mees jäi neid jõllitama ja see polnud siis enam üldse mõistliku inimese hääl, mis tal suust tuli.

„Püha jumal... Ongi signaali faasinihe...“ Ja vahtis ekraani sihukese näoga, nagu oleks laksu all. Lõpuks viipas jõuetult ukse poole, mina mõistsin, et midagi olulist juhtus, aga minusse see enam ei puutu ja kadusin. Ukse pealt kiikasin tagasi. Istus laua taga, nagu oleks peksa saanud.

* * *

Sedapuhku polnud ukse taga kedagi ootamas, nii et panin kärmelt minema. Valvelauas lösutas üks Evani-nimeline, koos Smithiga tuli. Tõstis pilgu ja lasi selle siis ajakirja tagasi vajuda. Mul polnud temaga ka mingit asja, nii et astusin oma toa poole edasi.

Suur kergendus oli jälle vaba olla, aga ega ma end julgelt tundnud. Aga kui tulub varsti uute küsimustega? Või leiab, et tean tema asjadest juba liiga palju... Hõre tunne, ühesõnaga. Lugeda ei taha, telekas ei köida. Ernando peale ei tömmannud ka üldse. Mis seal salata, Mary järgi igatsesin. Uskumatu, mõni nädal tagasi olin seda rõõmsam, mida vähem kokku puutusime. Ja nüüd... iga minuti tagant jooksis nägu silme eest läbi.

Õngitsesin sahtlist Mary foto. Kaplinnas riiulist leidsin ja küsisin endale. Ta seisis poolviltu tumesinises kleidis, hõbedane pross kaelas, naeratas – aga ei vadanud mitte pildistajat, vaid kuidagi üle parema õla – ja tundus korraga nii kätte-saamatult kauge kui ka valusalt lähedane. Parem mitte vaadata, sees hakkas hulgult kriipima. Niikaua, kuni rinnakorv muutus õhukeseks akvaariumiks, milles valu loksus nagu kõrvetav vesi. Panin pildi ära ja arvuti käima. Õige olnuks see pilt ära visata, aga käsi ei tõusnud.

Muidugi ei olnud Marylt meili.

Vajusin voodi, keerasin padja kukla alla ja vajutasin mingi suvalise filmi käima. Toimuv ei jöudnud pärale, pea oli liiga mõtteid täis. Tunni aja pärast vaatasin uesti meile. Kuigi aimasin, et seda kirja, mida ootan, ei tule töenäoliselt enam kunagi.

Lõpuks kandusid mõtted Diana peale. Jumal küll, mida ta jõudis kokku rääkida... Näiteks, et meil on palju elusid. Ja mitte üksteise järel, nagu budism ütleb, vaid korraga! Nõnda, et lisaks sellele elule, kuhu oma igapäevase mõistuse ja mäluga ligi pääseme, leidub ka teistmoodi lahenenud realsuse olekuid. Et meie elu on nagu hiiglaslik põlispuu, mille oksad ühest seemnest kasvanuna aina ja aina hargnevad ja samas kõik korraga olemas on.

Aga mis on siis mina-teadvus? Diana armastas seda puul vaglana roomava ussiga võrrelda. Kui oks hargneb, siis teeb too valiku ja edasi näevad ta mannetud liitsilmad vaid seda. Aga puu on ikka olemas kogu oma hiiglaslikus terviklikkuses. Ja seda arvas Diana ka, et ussi saab teisele oksale ümber tõsta. See Schrödingeri kassi värk, ühesõnaga.

Me viimasel ööl keldris rääkis ta, et mõnikord puutuvad naaberoksdad kokku – just nagu puuoksad päriseltki. Siis, kui see elude puu mingi reaalsuste tormi käes rapub ja tömbleb. Ja siis saavat ussike üle hüputa. Aga mida kaugemale oksad puu kasvades jäävad, seda vähem on see võimalik? Sihuke reaalsuste torm olla möllanud konverentsi lõpupeol – noh, torm puhkes öösel töesti, aga minu meelest tavoline – ja et kui seni olime Dianaga ühel oksal, alates kivi ära toomisest, siis tormi käigus lükkas miski või keegi asjad paigast ja ma sattusin Mary juurde.

Oota – aga seepärast ta mu peal nii hullumeelselt ju hüppaski, et mingit tormi esile kutsuda? Raputasin kurvalt pead. Vaene tüdruk, temaga ei olnud asjad lõpus enam üldse korras.

Vajutasin telekal teise kanali ette ja keetsin teed. Aga pisike kahtluseiva kusagil teadvuse ääremaadel ei andnud rahu. Äkki oli ta imeline mõistus millelegi siiski pihta saanud? Veidraid asju juhtus ju... Näiteks nõia juures käik. Alguses mäletasin ühte, aga pärast hotellis teist. Ja täna ei osanudki enam öelda, mis õieti juhtus – mõlemad mälestused olid olemas. Kivi kiirguse mõju, tegi midagi mäluga? Mälu oli ju igavene habras asi, rasketesse önnetustesse sattunutel kadus kuulda vasti vahest lausa kogu minevik...

Telekas läks paugutamiseks. Panin kinni, paugutamist oli mu elus niigi liiga palju olnud. Ja siis võtsin kapist rätiku ning läksin randa. Lihtsalt selleks, et midagi teha, et end koos hoida. Aga enne vaatasin meiliboksi. Ja trepit alla minnes mõtlesin, et ei tea kaua läheb, enne kui ma arvutit avades ei looda, et seal on Mary kiri.

* * *

Järgmisel hommikul tuligi käsk uuesti Stepkingi juurde minna. Sedapuhku oli ruumis üks võõras kantlõuaga mees, kes pani mulle mingid kleepsud külge. Vale-detektor või? Ise kadus ta välja.

„Nii et ühtegi tähte ka viimasesest reast ei mäleta?“ Stepkingi muidu terav hääl kõlas väsinult. Sedapuhku huvitas teda veel vaid ainult Diana tuletus. Arvutiek-raanil särasid igasugu köverikud: müüd, epsilonid ja oomegad...

Ohkas. „Ma ju ei teadnud, et peaks midagi melde jätmä.“

„Neetud...“ Ta lasi pea kätele. „Miks me küll sinusuguse kõlupea kivi järele saatsime?“

Kuradi loll – käisin ma end peale määrimas või? Aga muidugi hoidsin moka maas ja vahtisin lihtsalt süüdlaslikult kinganinasid. Mis tast ikka rohkem närvi ajada.

„Kas sa, oinas, tead, mis kivi see üldse on?“ Mees manööverdas end laua tagant välja ja vuristas minu ette. „Diana sai aru, see oligi faasinihkes! Taipad, kiirguse faasinihe sisaldas infot! Aga muidugi, mida sinusugune taipab... Ma vaatasin kõik salvestuste failid üle. Iga kord, kui su kärbseaju mingi probleemiga tegeles, peegeldas kivi sama teemat! Ma ei tea, kust ta siia tuli, aga fakt ei muutu – see ongi Tarkade Kivil! Kivi, mille abil saab kõike teada, kivi, mis annab kõigile küsimustele vastused!“

„No ja mis te siis enam minuga jändate?“ Omatahtsi tuli üle hulte. Igaks ju huks kehitasin vabandavalt õlgu.

„Sest sa keerasid ta perse! Hääldestasid enda peale, vermisid oma primitiivseid soove täitma!“

Ahastama pani. „Aga professor... no kuulge... kuidas mina teda vermida os-kasin?“

„Kui ma seda teaks...“ Stepking ohkas, pani käed kangidele ja sõitis akna juurde. Lükkas kardinad ära ja jäi välja vaatama, selg minu poole. Vihahoog oli önneks möödas. „See pidi olema ju Diana – nii oli planeeritud!“ kaebles ta.

Tuppa sigines vaikus. Millest ta öieti rääkis?

„Ma ei usu kõike seda, mida see saksa hull ütles...“ Professor rääkis pigem ise-endaga. „Aga ikkagi oleks pidanud teda rohkem kuulama... Ükskõik! Probleem on selles, et sina krahmasid kasti kätte – mis sest, et oli keelatud! Ilmusid need kaltsupeak, kivi nägi, et kontaktistik on hädas, seadistus päästesüsteemiks, häältes sinu peale ja kogu lugu...“

Ma ei kõssanudki. Rääkigu end tühhjaks. Just oli tarkade kivi ja nüüd juba päästesüsteem?

„Ja ometi oleks ta võinud kõike muud olla, kõike muud teha kui sinu vajadusi rahuldada!“ Ratastool pöördus koha peal ümber ja ma nägin ahastavat nägu.

„Ükskõik mida, ta ulatus ju siit välja... Taipad, mees, sa tegid maailma kõige era-kordsema objektist omale *playstation*'il! Või tetrise ladumise masina – ma ei teagi, milleks sinusugused arvutit kasutavad...“

Hoidsin moka maas. Ja nõnda ta siis jauras seal.

„Miks ta end vermis?“ Professor tööstis magamatustest punased silmad. „Ehk lü-litas selle funktsiooni sisse esimene hädas olev aju, esimene ohust väljapääsu otsiv aju, esimene surmahirmu tundev aju – keegi ei tea ja ei saa enam kunagi teada ka... Äkki oli ta nõnda häälestatud, et näiteks mardika agooniast körbesisaliku ham-maste vahel ei aidanud? Aga paanikas inimese ajulained ületasid kriitilise läve ja süsteem käivitus – miks ta muidu sinusuguse juhmi valis? Sa ju kartsid, et saate surma? Nüüd on ta puutunud kokku ka töeliste ajudega – aga hilja, uut kontakti enam ei tekkinud...“

„Aga Diana?“ julgesin ma uurida. „Ta ütles, et see kivi aitas teda kuidagi...“

„Vöib-olla – aga see käis ka juba läbi sinu neetud isiku kuidagi!“ nähvas mees. „Olite öösel kiviga – ja järgmisel päeval olla ta peas midagi avanenud... Jumal, miks see kõik küll nii läks?“ Professor lasi näo kätesse, raevust sai ahastus. „Mida kõik oleks saanud temaga teha... Aga sa lihtsalt vahtisid püsside ja kellade sisse! Ja muidugi naiste jalgevahet...“

Püsside ja kellade sisse vaatasin? Kuidas ta sellest teadis?

Ta märkas mu imestunud nõksatust ja pahvatas: „Faasinihkes on kõik sees! Nagu film. Kuni su seksiinippidevi välja, kiimakott! Kas ma ei öelnud, et sa ei tohi mingil juhul kasti puutuda?“ Ta hakkas jälle karjuma. „Sita keerasid kokku, ilge sita! See kivi oli arvuti, möistad, superarvuti! Superarvutiga võib kosmoserakete lennutada, aga ka lihtsalt pasjanssi laduda. Ta jälgis seotud subjekti mõtteid ja arendas edasi. Ma ei tea, kuidas, ja ei saa kunagi teada ka. See kivi oli mingi kosmiline spikker, kõigi küsimuste lahendaja! Mõnes mõttes nagu universumi kä-siraamat. Maailma kõige keerukamaid ülesandeid oleks saanud lahendada, aga sina kasutasid teda lihtsalt keppimise abivahendina – lõi su limukatunded roh-kem vahule... Ükskõik kellega – Diana, Mary, mis tähtsus! Ja arvutil ka muidugi ükskõik – tõsta aga musti ja punaseid kaarte virnadesse, kui rõõmu teeb... Issand, milline raiskamine!“

Raske vaikus võttis maad. Ja siis, vist esimest korda, mõtlesin ma, et äkki tal ongi õigus? Äkki oli seal tema faasinihkes töesti kirjas asju, millest mul polnud lootustki aru saada. Mis siis, kui kivi oleks puutumatuna hotelli jõudnud? Mida Stepking küsida oleks tahtnud?

„Ma pole teda ammu näinud...“ alustasin ma kartlikult. „Äkki häälestab end veel ümber?“

„Aga ta on tühi juba!“ rõögatas Stepking. Ja vakatas. See info polnud vist mulle?
„Tühi?“

„Ainult nõrgad seosetud yönked...“ Ta rapsas vihaselt käega. „Sa ei taipa sellest silpigi, aga kristallyöre oli alguses anomaalne, sisaldas tohutult energiat. Nüüd on ta peaegu tavaline kivi. Lasidaku tühjaks!“

Professor tööstis pea ja ma nägin ta silmades meeletehidet. „Kao siit! Näib, et sa ei tea tõesti mitte midagi... Ja kui Diana midagi rääkiski – sulle oli see nagu mesilase sumin või tuule kohin körvus...“

Hüppasin püsti, tömbasin juhtmete kleepsud maha ja kadusin ukse taha.

Aga professori sõnad jäid kummitama. Jah, mina oskasin kivi abil vaid otsatut armastust välja võluda ja end selle valgel soojendada. Aga ehk oleks ta mõnel teisel tõesti aidanud kõik need seni veel teadmatalooduse saladused välja uurida, mille kallal Stepkingi-sugused pead vaevasid? Ehk oleks need dikteeritud täpselt nõnda, nagu mulle sosistati, et pean kastiga Diana tuppa minema, kui tahan oma hinge jaihu suurimale probleemile lahendust leida?

Äkki oskas ja teadis kivi tõesti kõike, aga välja ütles ainult seda, mida inimene iikas? Ja mina, vana poissmehetoit, tahtsin kõige enam armastust... naise armastust, armastust koos naisega... Need ühtse välja teooriad olid mulle kama kaks, mul neid vaja polnud ja kivi ei toppinud ka? Ehk oleks Stepking selle kivi abil tõesti inimkonna paarsada aastat edasi aidanud – aga näe, mulle andis kivi lihtsalt seda, mida mu vonklev ussikese hing kõige rohkem ihaldas?

Jah, ent Diana oli ju geenius, nägi seda matemaatikamaailma, jagas minugagi ja ei hoolinud ka? Ütles veel keldris pärast meie ühist nägemust, et talle pole valemeid vaja, et ta igatseb samuti ainult armastust? Ah, saa neist naistest aru – nende jaoks oligi armastus vist tõdede töde ja tähtsaim asi maa peal...

* * *

Raske rauduks vajus kinni ja siis paistsid läbi kitsa aknaprao vaid valvuri silmad. Mis selle Christianiga küll on, näisid need küsivat. Kõigepealt otsis teda too tähtis professor ja nüüd ilmus president ise välja. Möelda – USA president!

„Tere! Nii et sina oled Christian Thoresson?“ Jimmy Schwarzi hääl kõlas kobavalt. „Käisid laevas ja ütlesid pärast, et mind oodatakse seal?“ Ta istus taburetile ja uuris kambrielanikku. On temaga üldse mõtet midagi arutada? Kuulda vasti hulluks läinud eriväelane kükitas apaatselt koikul ja hoidis kätega põlvede ümbert kinni.

„Ma tahtsin sult paari asja küsida,“ jätkas mees, kui sai aru, et vastust ei tule. Aega ju polnud, konvoi ootab. „Lühidalt – olin täna öösel Punastes Palmides ja... omavahel öeldes... väga veidraid asju juhtus. Professor Stepking ütles, et sina oled sellega seotud.“

Christian töötis lõpuks pea. „Neil oli proove vaja. Mina lihtsalt palusin ühte asja – vaadake, lubasin seda kunagi Victoriale...“ Ta ei lõpetanud, lihtsalt vaatas tuimalt oma varbaid.

„Hmm...“ President krimpsutas nina. „Ausalt öeldes, ma tarvitasin seal ühte ainet... ja ilmselt selle mõju all... Aga olgu, ühesõnaga, lõpus kohtusin naisega, kes nimetaski end Victoriaks.“

„Nojah. Palusin Peskal nii teha.“

„Peskal?“ Jimmy vidutas silmi. „Ee... teda nägin vist ka – kes ta on selline?“

„Raana sõber.“

President ohkas. „Ma mõtlesin laiemalt... Hästi... ja kes on Raana?“

Christian viivitas vastusega. Aga töötis siis käe, ise ikka varbaid vaadates ja viipas nurka, Jimmy selja taha.

President viskas pilgu, kuhu näidatud, ja tarretus. Oli paar sekundit liikumatu ja lasi siis kõrist välja kummalise krigina. Sest kongi nurgas seisus punane tugitool, milles laiutas veider olend. Natuke nagu inimene, aga rohekas ja laia hambutu konmasuuga.

„Tere!“ Elukas volksas püsti ja kummardas. Kui välja arvata kitsad nahkpük-sid, siis oli ta paljas – niiske nahk lotendas üle püksivärvli punnitaval kõhul. Ainult kaenla alt paistis matsakas püstolikabuur. „Mina olengi Raanal! Rõõm lõpuks koh-tuda, härra president!“

„Tere...“ niutsatas Jimmy. Kui oli mõistnud, et teda uuriv kuju on sama reaalne kui voodis konutav Christian ega plaani olematusse tagasi haihtuda.

Konnanägu vajus tugitooli tagasi ja muutus asjalikuks. „Nii – härral on kiire? Teeme siis kärmelt. Ma töötan Aurora peal!“ Viipas pöidlaga üle õla, trellitatud akna taga paistva kiviks moondunud kosmoselaeva suunas ning jätkas: „Lühidalt – panime teiega siin vahepeal ühe katsekese käima ja sellepärast ongi...“

„Katse?“ Presidendi lõug vajus rippu. Stepking rääkis ju ka mingitest armastuse ja usu katsetest?

„Just-just,“ noogutas konn kiitvalt, nagu mõtteid lugedes. „Ühesõnaga, koh-tusite naisega. Katse läks käima. Ja eks siis varsti näeb, kas saame edasi minnal!“

„Ku... kuhu edasi?“

„Noh, ikka edasi meie kontaktikesega, eks?“ Konn pilgutas silma. „Inimkond versus Andromeeda Komisjon. Saame tuttavaks, ehk astute veel oma planeedi-kesega Komisjoni liikmeks ja nõnda edasi. Aga enne ootame ikka tulemused ära!“

„Palun öelge, mis toimub?“ Presidendi lõug värises juba täiesti kontrollimatult. „Kuidas te siia saite? See on... interventsioon!“

„Mis te nüüd?“ Konn maigutas solvunult suud. „Ainult vastavalt härra Whitemilli loale toimetame siin – te saatsite ju ometi volitustega saadiku? Jaa, kõige-pealt ajasime ikka paberid jonksu – meil on soliidne firma!“

Seda öelnud, asus konn kabuurist roheliste vesimärkidega paberirulle välja õngitsema. President Schwarz jälgis eluka toimetamist vapustatult ega mõistnud, kuidas torud sinna üldse ära mahtusid. „Mis asjad need on?“ julges ta lõpuks uurida.

„Dokumendid muidugi, issa ristike! See, palun väga, on näiteks litsents mõtete lugemiseks.“ Elukas rullis kalligraafilise kirjaga lehe lahti. Ja haaras siis järgmise. „Aga siin – suvatsege pilku heita! – määratakse ajapiirid. Kolmkümmend aastat.“

Jimmy uuris lähemalt. Whitemilli allkirjad paistsid õiged? Konn askeldas paberitega edasi – neid muudkui aga tuli juurde – ja oli väga malbe näoga. Ent kohati vilksatas ta silmades selline läige, mis presidendile kananaha ihule tõi.

„Te olete siis tõesti sellest laevast?“ sosistas mees lõpuks vapustatult. Tõusis ja taganes seljaga vastu ust. „Palun lahkuge kohe meie planeedilt! Me ei soovi mingeid katseid... ega kontakte ega...“ Ja hakkas ukse raudplatti kloppima.

„Kuidas nii – paberid kõik juba jonksus?“ Konn ajas silmad hämmeldunult pärani. „Hilja, kulla peremees, hilja!“

Önneks kostis selja taga lukukeele kriginat ja järgmisel hetkel lükati uks lahti.

Kui isolatorist koridori tormanud presidendi oleks natukenegi rohkem tähelepanu ja aega jätkunud, siis näinuks ta, et kitsa vaatepiluga raudukse taga ei seisa morn sõjaväevormis mees, vaid hoopis suur teravate hammastega hall elukas. Aga seda tal polnud.

„Etskae, kus mehikesel hakkas kiire...“ Konn kõhistas voodil konutava Christiani poole naerda, haaras paberid, lükkas need hellalt kabuuri ja astus samuti ukse taga avanenud pikka rohelisse koridori.

Minut hiljem seisid Jimmy Schwarz võõras pimedas ruumis, millel oli kõrge lagi, ümmargune põhiplaan ja mis nägi üldse välja nii, et poleks kuidagi tohtinud isolatoriga moodulmajja ära mahtuda.

„Kus ma olen?“ Presidendi kohkunud hüüe kaikus ruumis kajana vastu.

Äkki lõi hämara koridorisuu juures õhk värelema ja Jimmy nägi suurt ürgkala moodi elukat. See lõi kannad kokku ja raporteris: „Andromeeda Komisjoni hüperruumi ristlejas Aurora, härra president! Kosmoselaervas, ühesõnaga.“

Jumal küll, just teda ma öösel Punastes Palmides nägingi, ahastas Jimmy. Kosmoselaev? Ei, pigem sama ruum, kuhu ta öises kanepinägemuses sattus. Igivana hoone, seinad raudkividest koonilliselt ja ahenevalt üles laotud, tumedad puittalad hämara lae all kumamas. Kas ta oli ära röövitud – ja kuidas küll ometi?

„Kosmoselaevas?“ venitas ta väriseva häälega.

„Just nii!“ Koridorisuule ilmus Raana juba tuttav lai nägu.

„Aga see koridor, ma mõtlen... see uks...“ kokutas Jimmy. Ukse taga pidi ootama ju vana hea Jerry oma julgeolekupoistega?

„Iga koridor ei vii sinna, kuhu arvad, jah?“ muigas Raana. „Eks te kasuta ise ka vahel seda vana head trikki... Ma enne ei joudnud kõiki dokumente tutvustada, aga härra Whitemill lubas meil lahkelt teie võtteid kasutada. Maa peal ikka Maa seadused, eks ju? Olgu, asume asja juurde, Peska!“

President vaatas ahastades ringi, sööstis koridori poole tagasi – selle ees kiikus kulumud lauduks – ning jäi siis ukse külge kõõluma. Sellepärast jäi, et sportlase hea reaktsioon oli alles. Ukse taga avanes troopiline džungel, kõrgelt puu otsast vaadatuna.

„Inetu,“ vangutas Raana laitvalt pead. „Niimoodi luba küsimata väikse ametniku isiklikku ruumikesse tormata! Mul on seal kõik segi...“

President hiivas end tappa tagasi. „Mis ruumikesse?“ Ja kiikas uuesti üle läve-paku. Vihmast niiskete põlispuude latvade vahel lendasid tõusvas päikeses suured metallsinised liblikad.

„Väikse tehnikukese tagasisihoidlik koduigatsusruum...“ märkis konn, püüdis osava liigutusega metsast sisse lennanud rammusa kärbse ning toppis suhu. „Täiesti legaalne kohake. Komisjon võimaldab töötajatel oma napid puhkehetked veeta natuke kodusemas keskkonnas kui see spartalik tööruum siin!“ Seda öelnud, lükkas ta ukse kinni ja noogutas Peskale. „Asja juurde!“

Jimmy nägu vajus loppi. „Mis asja juurde?“ sosistas ta hirmunult.

„Ei midagi invasiivset,“ lõi Peska rahustavalt käega. Aga ise justkui vahtis maia pilguga Jimmy punnis lihaseid? „Proua Kükloop lihtsalt tahtis teiega uuesti kohutada!“

„Aga mina ei taha! Me ei soovi mingeid kontakte,“ pudistas mees. „Kasutame oma õigust säilitada täielik autonoomia, sõltumatus ja neutraalsus!“

„Ah mis sa vingud, kitsaninaline!“ põlastas Peska ja kogu ta viisakus kadus. Elukas viskus tühjusest välja ilmunud metallvanni nõnda, et vesi lartsus laias kaares põrandale, ja osatas seal: „Ära unusta, Jimmy, et tänapäeva maailmas ei leidu enam kohta neutraalsusele ja üksiolemisele!“ Tegi suurte loivalaadsete kätega laineid ja jätkas mürgise muigega: „Kes see mees oli, kes viimasel Lähis-Ida ringreisil niimoodi patras? Oleme joudnud sinna, kus arengule ja globaliseerumisele ei ole alternatiivi, eks? Eraldatuse ajad on jäädavalt läbi ja ainuvõimalik sõnum viimastele taskukuningriikide küljes rippuvatele vürstikestele on järgmine: rebige end lahti isolatsloonist või teid rebitakse! Ja nüüd äkki niimoodi avatuse ja suhete vastu?“

Jimmy tömbus kühmu. „Mida te minust tahate?“

„Mina ei taha sust tühjast midagi!“ Peska koukis vanni tagant ölirohelise pudeli ja hammustas raksuga kaela maha. „Kuigi sa oled täitsa vahva taitükk. Raana kah mitte. Aga proua ülemusel seevastu näib su vastu suur huvi tekkinud elevat. Üldiselt oleme korralik firma ja inimesi ei rõövi, aga praegu tuli väike erandike teha.“

Nüüd kõlas ruumis mürin. Seinas avanesid hiiglasuured uksed, nende tagant sõitis üles midagi helendava lifti sarnast ja seal astus välja hõbejas pükskostüümis ühesilmaline naine. Tema järel hõljus punane tugitool, naine prantsatas istuma ja jäi presidenti jõllitama. „Ja kus Loretta on?“ Hääl kõlas ohtlikult kiledalt. „Käskisin temal ka kohale ilmuda!“

„Mina olen kohal, proua.“

President pöördus nagu nõelatult ja nägi, et tumedast riidekapist kiviseina ääres astus välja imelik olend. Välimuselt nagu sisalik – ja samas oli temas midagi väga naiselikku. Olendi käevangus rippus valge rätikuga kaetud punutud korv.

„Tolknesid jälle turul?“ Kükloop pööras oma ainukese silma nõelava pilgu kapi poole. „Olgu, sellest hiljem. Kõigepealt ütle, mis õudsesse masinasse sa mind ajasid!“

Sisalikunäole ilmus ehe arusaamatus. „Mis masinasse, proua?“

„Ära mängi lõlli!“ Naine hüppas püsti ja lõi käed puusa. „Ma räägin sellest nukust! Transportöörist, millega proovid ära tõin. See polnud tehniliselt korras! Ma oleksin peaaegu... no ma ei tea...“ Ta sattus ummikusse ja vajus tooli tagasi.

„Polnud korras?“ Loretta ajas silmad suureks. „Kuda nii, proua? Mis mõõteriist see streikis – või kiilus spermasahtel kinni?“

„Fuih!“ Höbedases kostüümis keha läbis vastikusvärin. „Ma ei räägi praegu sellest! Kuigi, oleks ma teadnud, kus see sahtel asub, siis... Tahan lihtsalt öelda, et transportööriga ei pidanud ju midagi tundma? Võtsin veel stellaarmehhaani ka küsimused kaasa... Aga kui see isane...“ ja Kükloop heitis ukse juures seisvale presidendile hävitava pilgu, „...ühesõnaga, kui ta pihta hakkas, siis lükkasin sensitivsuse kangi nulli, võtsin küsimused ette ja...ja...“ Naine vakatas ja vaatas uesti Jimmyt, kes vajus raske pilgu all kühmu.

„Ja edasi, proua?“ uris sisalik üsna huvitult ning katsus ruumi väikeselt üm marguselt seinaaknalt oma peegelpilti jälgida.

„Ja edasi algas tont teab mis!“ Kükloop kargas püsti. „Ma ei tea, mis sel eelmise pöörde aegsel kolul kõik täpselt katki on, aga igatahes tundsin, nagu oleks mulle kuuma oraga alakõhtu torgatud. Ja siis... siis oli nagu – nagu ma ei tea mis! Justkui valus... ja nagu meeletu kõdi... ja lõpuks läks veel kliimaseade ka nässu!“

„Kliimaseade?“ ahhetas Loretta. „Vanadel mudelitel polegi sihukest asja, proua!“

„No siis ma ei tea... Igatahes oli kohutavalt kuum ja siis jälle külm, vahepeal läbisegi. Seejärel hakkas juhtmete isolatsioon läbi andma – köikjalt tuli väikseid elektrilööke. Kogu keha lihased pani tömblema!“ Naine ei suutnud enam paigal seista, traavis ruumis ringi ja vehkis kätega.

„Ahah,“ noogutas Loretta. „Selge. Kaitsmed põlesid läbi. Ma olen Komisjonile kirjutanud, et sel mudelil ei pea isolaatorid üldse vastu, kui mõnelt maskuliinse-malt tüübilt proove võtad. Nii et saite kogu muusika, jah? Väga kahju, proua, lasen uued kaitsmed saata.“

„Mis muusika? Ja kuidas sa saad üldse nii rahulik olla – tuleb välja, et seade on pidevalt korrast ära, aga sina jõlgud muudkui oma Istanbulti turul?“

„Ei, proua,“ vaidles sisalik vastu. „Kui isolaatorite blokk välja arvata, siis on ta täitsa korras.“ Ja keerutas pikka siugjat sabaotsa, ikka hoolsalt oma peegeldust jälgides.

„Nojah – aga sellised tööttingimused...“ Kükloop oli rabatud. „Sul juhtub vahel ka nii või?“

„Alailma, proua. Aga ma olen harjunud. Paremat masinat pole ja tehnik peab oskama iga riistaga hakkama saada. Mina, kas teate, ei hakka selle sensitiivsuse kangiga üldse mässama – tuleb siis, mis tuleb.“

Kükloop vajus kohkunult tooli. „Oi-oi-oi... Nii et kannatad kõik lihtsalt välja?“

„Nojah. Ausalt öeldes – kui ära harjud, siis vaata et hakkab veel meeldimagi!“

„Tohoh?“ imestas ülemus. Ja taipas siis, et ümberringi toimub midagi arusamatut: Raana silmad on veidralt punnis, Peskat aga ei paista enam üldse. Tõmb-leb vee all ja saadab seal rütmiliste pahvakatega õhumulle üles.

„Kuule, Raana!“ Kükloobi ainuke kulm tõmbus ähvardavalt kortsu. „Vaata kohe tehniku käsiraamatust järele, mis need sümpтомid tähendavad – ja ega neil mingit negatiivset kõrvalmõju pole!“

Konn töoris – ise imelikult tuigerdades ja turtsudes, ning astus kapi juurde. Jimmy märkas, et ukse taga seisid raamaturiulid. Sisalik oli enne nende vahel peidus või?

„Nii-nii, vaatame siis pealegi, mida piibel ütleb...“ Konn lappas tähtsal ilmel lehti. „Vist leidsin... Lihaskontraktsioonid pelvilises piirkonnas, jah? Külma ja kuuma tunnetus, ütlesite? Paha lugu... Kardan, et saite laksu oksütotsiini ja prolaktiini ka verre.“

„Mida?“ kiljatas naine ja ajas end sirgu. „Mis minuga õieti juhtus?“

„Kardan, et kogesite... kuidas öeldagi... ühesõnaga, tōsine alus on kahtlustada orgasmi.“

Vahepeal veepinnale ilmunud hall elukas möiratas ja kadus uesti.

„Aga...“ piuksatas Kükloop ja tõmbus tulipunaseks. „Meie planeedil ju...“

„Atavism.“ Konn ohkas ja asetas raamatu kurval ilmel kappi tagasi.

„Loretta!“ vingatas Kükloop. „Kohemaid! Tehniline järelevalve... ja et oleks...“ Ning kadus jooksusammul kõrgete uste taha.

Nüüd lõpuks julges Jimmy Schwarz köhatada. „Kas... kas ma võin minna?“

„Ma arvan küll,“ tähendas Raana, kelle ümmargusel näol mängles ikka veel lai muhelus. „Katse muidugi käib, aga eks te või vahepeal koju lennata.“

„Aga ma ei taha mitte mingis katses osaleda!“ Mees ajas end sirgu. Pärast naise kadumist tundis ta end pisut julgemalt. „Ma keeldun kategooriliselt!“

„Aga tead, vahel üldse ei küsitage!“ Konn muigas, tömbas kabuurist samasuguse pudeli, nagu Peska vanni kõrval seisis, ja osutas lõuaga hämara ruumi taganurka. „Nii see asi teil siin käib, eks? Võtame näiteks Christiani. Arvad, et tahab isolatoris kükitada? Või et ise laeva puges? Vahel lihtsalt asjad ei lähe, nagu tahaks!“

Christiani oli president hoopis unustanud. Aga nüüd nägi mees uuesti eriväelast ja vakstuga kaetud koikut. Ümbrus hägustus ja siis taipas president, et istub endiselt isolatoris. Kõrge kivine ruum oli kadunud.

Mees kargas püsti ja vahtis hullumeelsel ilmel ringi. „Kes need veel olid?“

Samas, nad olid ruumis kahekesi – ja küllap olid kogu aja olnudki?

„Raana ja Peska. Laevast. Ise ju nägid...“

Jimmy võpatas. Nii et tema nägi sama? Ükskõik – ja nüüd kiiresti minema! Katse käib... Jumal küll, mis katse? Mees surus silma vastu uksepilu, kust paistis önneks Jerry tuttav ümarik kuju. Koputas ja raske rauduks läkski lahti.

Kergendatult hingates lipsas president isolatorist välja. Visiit kambrissee tegi kõik veel segasemaks! Aga Christian – tema võiks siiski välja lasta? Ohtlik ta küll pole. Nii ta Hamiltonile ütleski.

Kahe tunni pärast rebis Air Force 1 – taas raske transpordilennuki kujul – end uuesti õhku.

* * *

„Arvasid, et me seda ei leia?“ Professor tömbas mapi vahelt kortsus märkmikulehe ja vaatas mulle muiates otsa. „Lindil oli selgelt näha, et Diana lükkas selle sinu tasku. Mis sa plaanisid? Mõtlesid, et paned lehte kuulutuse – müüa Ühtse Välja Teooria?“

Vaatasin paberit. Nii et see oli kogu aeg minu taskus olnud – ja nemad otsisid toa läbi?

„Mis sa arvad, Christian, palju see leht maksab?“

Kust mina teadsin – miljardi, sada miljardit, triljoni?

„Võta, jäta mälestuseks!“ Professor lükkas paberi üle laua.

Vaatasin lehte, suu ammuli. Muidugi oli ta koopia teinud. Aga ikkagi – kas selliseid asju ei katsuta salajas hoida?

„Diana oli väga tark tüdruk..“ Stepking ohkas, lasi käed kangidele, suristas akna ette ja jäi välja põrnitsema. Just nagu eelmisel korral. Aga täna oli ta teistsugune. Rahulikum, lausa sõbralik. „Teda oleks võinud geeniuseks kutsuda. Aga ka geeniused teevald vigu.“

Ma ei osanud midagi küsida.

„Tuletus on vigane.“ Professor ei liigutanud, silmitses ikka randa. Seal ei olnud tegelikult midagi vaadata. Tavaline palav ilm, sillerdav oocean ning palmide turritavad kroonid.

Vaatasin paberit. Eelviimasele reale oli ilmunud must joon.

„Diana unustas miinuse ära,“ kostis akna juurest. „Ma ei kujuta ette, kuidas...“

Parandagu siis ära?

„See tähendab, et kõik on vale. Neid kahte teooriat ei saagi nii ühendada.“ Ta hingas sügavalt, nii et see kõlas nagu ohe, tömbas kardina ette ja sõitis laua äärde. „Sina ütled, et ta läks hulluks. Võib-olla – see neetud kiiritus... Olgu, võid minna! Ja ära siis pikka viha pea...“

Lipsasin uksest välja, märkmikuleht ikka näpus.

Rohkem mind professori juurde ei kutsutud. Ja üldse, ta kadus vist juba samal öhtul.

* * *

Töö ja teenistus said lõpuks jätkuda. Käisin valves, öhtuti vahtisin toas telekat või jõin Andreasega ja Pauliga all rannas õlut. Aga Ernandosse ei tömmannud.

Nädala pärast hakkasid sõjaväelased kaduma. Tassisime poistega mitu päeva kaste suurtesse puldaniga kaetud sõjaväeveokitesse. Pagunitega mehi jäi iga päevaga vähemaks ja siis võeti kohalike valve maha. See oli midagi täitsa uut.

Lõpuks jäime turvasse neljakesi. Mina, Andreas, Paul ja Evan – see, kes Schmitiga tuli. Istusime kordamööda vestibüülis, igaüks kuus tundi päevas. Muudeks töödeks – aga näha oli, et hotelli koliti ju tühjaks – anti önneks kaks kohalikku venda appi, nemad tulid ainult päevaajaks. Mind jäeti vanemaks, Schmith kadus koos

kastide kolonniga. Surus mul veel lahkudes kätt ja kiitis. Aga ta silmad ei istunud mulle ikka mitte üks raas.

Nädala pärast saabus kindral Hamilton – ma tegin just pärestlounast uinakut – ja andis Pauli kaudu teada, et ootab mind professorist jäänud kabinetis. Kui unisena sisse astusin, siis nägin, et seal pole enam isegi kardinaid ees. Seisid kastiga põrandal.

„Tere, Christian!“ Mees ajas end püsti ja surus pikalt ja sõbralikult kätt. „Kahjuks on mul kõigepealt kurb teade. Sinu sugulane Hilda Thoresson on surnud. Ta oli sulle vist ema eest? Matused on nädala lõpus. Jõuad.“

Vajusin tooli. Tädi Hilda... Nojah, ta oli juba kaheksakümmend viis.

„Ahah... Võin ikka sõita, jah?“ Ei osanudki esimese hooga muud öelda.

„Loomulikult. Aga mu jutt on pikem. Või siis lühem, kuidas võtta. Ühesõnaga, vanapoiss, pool elu oled minu juures mütanud, aga nüüd on aeg pakkima hakata!“

Järgmisena sain teada, et mulle pakutakse enneaegset pensioni. Ja ideaalsetel tingimustel – nagu oleksin aastad ära istunud!

Vaatasin ette lükatud paberit. „Mul ju veel mitu aastat jäänud...?“

„Seda küll. Aga eks sa ole vett ja vilet näinud.“ Ta libistas sõrmed läbi hõredate juuste, astus akna juurde ja vaatas välja. Tõmbas näpuga üle räpase klaasi – ainult üks koristaja oli jäänud –, põrnitses tolmust sõrme ja lõpetas. „Ja kuradi palju tolmu... Nii et mõnes mõttes aastad ammu täis. Mägedes oli mõni nädal ikka palju pikem kui seitse päeva – või kuidas?“

Muidugi oli. Aga millal seda enne arvesse võeti?

„Vaata, Chris...“ Hamiltoni hääl murdus ebalevaks. „Kui lahtiste kaartidega mängida, siis ei ole su tervisega asjad enam päris korras. Arstid ütlesid, et viimased proovid on kummalised, et mitte öelda halvaendelised. Ja et nad ei suuda uskuda, et sul peavaluhooge pole.“

Proovid? Noh, kaks nädalat tagasi tavaliised asjad. Tegelikult, põhjalikumalt vaadati kui tavaliiselt. Ei imesta, arvestades, mis toimunud oli. Aga ise ma küll midagi kahtlustada ei osanud.

Kindral tuli laua juurde tagasi, tömbas kausta vahelt pataka lehti ja lükkas minu ette. Lappasin nad kohusetundlikult läbi, aga tühja ma sest arstivärgist taimpasin. Kribukirjas jutt ja mõõteriistade väljatrükid.

„Seal on kõik kirjas, saad kaasa. Nojah, ega minagi seda tohtrite keelt oska...“ Ta lõi käega. „Aga sa oled ära teeninud, et ausalt räägin. Nii et küsi, mida tahad. Kui oskan, siis vastan.“

Panin paki kõrvale. Ükskõik mida nende masinad näitasid, tundsin end täiesti tervena. „Seda et... tervise kohta ei oska midagi küsida. Aga kui sellest rääkida peaks tohtima, siis ma tahaksin teada, mis asi see kivi tegelikult on. Või oli. Usun, et teate, millest räägin.“

Hamilton trummeldas sõrmenukkidega vastu lauda ja ohkas. „Muidugi tean, aga vastata ei oska. Selles mängus olime sinuga mõlemad lihtsalt sõjamehed. Meie asi ei olnud teada.“

Noogutasin. Tundus, et rääkis tött.

„Tean ainult nii palju, et selle objekti tähtsus on vähenenud,“ jätkas ta pärast vaikushetke. „Saadeti muidugi kuhu vaja, aga kuulsin, et ta läks siin kuidagi katki või... Rohkem ma ei tea.“

Selge. Ja miks nad peaksidki temale rääkima? „Ahah. Aga muide, mis siin majas praegu öieti toimub?“ Vaatasin tühja tuba. Tolmurulle nurgas ja maha võetud kardinapuud. „Kogu rahvas kaob vaikselt...“

„Osakond likvideeritakse, sisekontroll tegi pihuks ja põrmuks. Olevat vähe tullemusi, nimetati kasutuks. Ja maja läheb müüki.“ Ta kehitas õlgu. „Aga jällegi – nii palju teame mõlemad, et alati kõike ei räägita...“

Pannakse kinni? Noh, selline mulje tekkis endalgi.

Hamilton tõstis silmad. „Veel midagi?“

Ohkasin. Muidugi oli seal veel midagi. See kõige peamine. „Mary... Mary Harrys, ma mõtlen.“ Tundsin, kuidas huuled kuivavad. „Mis temast on saanud?“

„Mõtlesin, et sulle öeldi?“ Ta kergitas kulmu. „Kirjutas lahkumisavalduse. Ja tema toimikus vaatasid materiaalsete huvide lahtris ju sellised numbrid ka vastu, et ma ei saanud iial aru, miks ta üldse tööd tegi.“

Lasin end toolil lõdvaks. Ja ei osanud enam midagi küsida.

„Te vahel oli midagi, jah?“ Hamilton heitis uuriva pilgu, aga lõi siis rahustavalt käega. „Ära karda, pole minu asi. Teie kohta keegi kaebas ja teenistuslikust seisukohast...“ Mees vakatas, jäi laual lebavaid pabereid vaatama, aga lõpetas siis resoluutselt. „Ühesõnaga, oli mis oli, nüüd on kõik möödas. Siinsed toimikud häävitati ja ebavajalikke detaile ma üle ei kandnud. Muide, psühholoogid tähendasid siin paljude inimeste käitumises niinimetatud anomalaiaid. Armumine käib sinna alla ja pealegi pole see kuritegu. Kõige tähtsam, et asi millegi intiimseni ei läinud.“ Ta muigas, pilgutas silma ja edasi ei hakanud ma muidugi küsimä.

Pikemalt me ei rääkinudki. Ta allkirjastas portsu pabereid, lükkas need üle laua ja lasi mul ka igale poole alla kirjutada. Tõusis siis püstsi, surus uuesti kätt, tänas teenistuse eest ning palus toast relv ära tuua. Nägin, et see sai pärast ühele temaga koos saabunud reamehele. Tuba ka.

Enne ärasöitu läksin viimast korda randa. Istusin suurele südamekujulisele kivile, kuhu ma kunagi öösiti Maryt tõtsin, ja tundsin, et miski minust jääb iga-veseks sinna istuma. Möistust võis selle melodramaatiliseks nörkuseks tembeldada, aga mingi osa teadis, et nii see läheb. Siis tellisin takso ja tõtsin kohvri peale. Aga

enne murdsin hekist mõned suured punased õied ja viisin sinna kivile. Lihtsalt ei saanud teisiti.

* * *

Ülejärgmisel päeval joudsin Stockholmi. Teenistuse jooksul olin siia harva satunud. Tavaliselt kord aastas, jõuludeks või jaanipäevaks. Viimastel aastatel vähemgi. Nii et linn oli juba kuidagi võõraks jäänud. Palju muutunud ka. Aga mina mäletasin teda ikka just sellisena, nagu ta praegugi paistis. Lumine ja põhjamaine. Kuidagi omaette olev, endasse sulgunud. Aga ilus, puhas ja korras. Olin vist liiga palju aastaid räpastes kolgastes elanud? Sest mis selle üle siis ikka nii imestada, et maas ei vedele prahihunnikuid ja bussiooteputkade klaasid säravad tervelt ja puhalt. Et kõik töötab: valgustus, metroo ja piletiautomaadid. Et inimesed ei jookse foore vaatamata tänavatel ja autod liiguvad mõistliku kiirusega.

Jah, tuttav linn ja samas ikka võõras juba. Kunagised sidemed ammu katkenud, ma peaaegu ei tundnudki siin enam kedagi. Võiks mõne vana klassivenna ju üles otsida – aga küll jõuab... ja milleks üldse? Mida nendega ikka rääkida – isegi koolialal polnud mul tõelisi sõpru. Eks sellepärast oligi lihtne omal ajal ära minna.

Astusin raudteejaamast Gamla Stani poole. Kiiret polnud. Riddarfjärdeni veepind väreles sellisena, nagu teda mäletasin. Pikad sillad, kevadõhtune kaldapealne ja Riddarholmi kiriku nööelterav torn. Kajakate aeglane lappav lend tumeda vee kohal ning sildade alt tulvav niiske jahe öhk. Kas tõesti jään nüüd Stockholmi, elan sellesse maailma uuestisse? Aga kuhu mul minna... Ent millegipärast järsku nagu ei uskunud sellesse.

Aga kojutulek pööraski ju kurvaks. Pidi see siis nii rumalasti minema – kui mina pensioni ja vaba elu lõpuks kätte sain, lõppes Hilda aeg. Tädi oli mulle ema eest, aga ta pärislastega polnud ma kunagi eriti lähedane. Nemad olid vanemad ja sättisid end juba kodust lahkuma, kui mina mõneaastasena Eestist kohale jõudsin.

Viipasin möödasõitvat taksot. Kes teab, kuidas ühistransport töötab, liinide numbrid ka ammu meekest... Takso nägi välja nagu tehases tulnud. Räntsatasin nahkpolstrile ja vaatasin, kuidas klaasi taga süttivad esimesed tänavatuled. Liiklus oli tihe, aga varsti peatusime tuttaval tänavanurgal.

Suur maja oli selline, nagu teda mäletasin. Põhjapoolne katusekülg viimase kevadise lume all lookas. Kõrged heledast lauast seinad ja kaarjate vaheraamidega tükkeldatud verandaaknad. Raudvarbadest aed ja ighihaljas hekk, mille varjus löutas suur halliks tõmmanud hang. Lume olin Aafrikas juba peaaegu unustanud.

Vajutasin väikest musta kellanuppu. Nupp oli vanem kui mina. Aga näe, töötas, ja kusagil maja sügavuses lõi midagi undama. Heli lapselvest...

Uks avanes ja seisingi Sveniga vastamisi. Vend, vähemalt paberite järgi. Aga nänitud polnud üle kümne aasta – ta elas ju ammu omaette. Juba üsna kiilas. Kaugel see kuuskümmend enam?

„Siin sa siis oledki,“ noogutas mees ja ta selja tagant tulvas õuehämarusse igitutavat lõhna. Majadel on omad lõhnad ja need ei muutu isegi aastakümnetega. Siis, kui majas elavad vanad: need, kes ei armasta muutusi, need, kes elavad päevast päeva ja aastast aastasse sama elu.

„Jah.“ Vaatasin esiku tuttavat ruudulist kivipõrandat. „Ma kuulsin, et Hilda... et ema...“

„Jah,“ noogutas ta. „Matused on ülehomme.“

Ja nii me siis seisime. Nagu kaks võõrast. Seejärel tegi Sven ruumi ja ma astusin sisse.

Veidi hiljem istusime kõrge laega elutoas ja ma vaatasin läbi suure klaasveranda hämarduvat Stockholmi. Tuttav pilt, aga horisondile oli paar kõrget maja juurde tekkinud. Vaade oli siit ilus, maja asus heas linnaosas ja tähendas kena varandust.

Sain teada, et Hilda suri nagu üks vana inimene ikka. Õnneks ilma pika valulise hääbumiseta. Märtsis paistis veel kõbus, aga siis külmetas ja sai kopsupõletiku... Ja kaks nädalat hiljem oligi kõik.

„Ta ikka mõtles sinu peale...“ Sven vaatas mind natuke süüdistavalt. „Viimastel päevadel näis, et kogu aeg... Sa olid tal üldse eriline. Rääkisite peamiselt eesti keelt, eks? Meie Annaga oskame ju vaid mõne sõna. Isa oli vastu, kui ta katsus õpetada, tollal arvati, et kui lapsega kahte keelt korraga rääkida, siis ei õpi kumbagi õigesti ära. No ja pärast polnud vaja ja...“

Ma ei osanud midagi öelda ja vaikus võttis maad. „Kuidas siis Annal läheb?“ köhatasin ma lõpuks. Midagi pidi ju rääkima.

„Kõik korras. Elab ikka Göteborgis. Enne ema surma sai nädalaks siia tulla...“

Hea seogi. „Aga sa ise?“ uurisin ma ettevaatlikult. „Kuidas Astrid elab?“

Sven lõi käega ja vaatas suud krimpsutades kõrvale. Selge, parem mitte edasi pärida. Hilda oli kunagi kirjutanud ka, et tal pole naisega asjad korras.

„Mis sa siis nüüd edasi kavatsed teha?“ tegi Sven lõpuks uuesti suu lahti. Kui vaikus jälle pikaks venis. „Kirjutasid, et lasti pensionile. Töesti või – kuule, sa pole ju veel nelikümmendki?“

„Nojah.“ Kehitasin vabandavalt õlgu. „Erväeosades on vahel nii. Mul oli üks tõsisem vigastus ka, see andis nii-öelda punkte juurde. Vormistati lahinguvõimekus ja pension surmani. Sinna on, ma loodan, ikka veel omajagu aega,“ üritasin ma nalja teha. „Tegelikult, väidavad, et mul olla mingi tervisejama ka... Arstid näevad

oma masinatega justkui migreenihoogusid, aga jumala abiga, ma ei tea, millest nad räägivad!"

„Ei no siis on vägev küll...“ Sven vangutas kadedalt pead. „Olen palju vanem, aga näed, tuleb veel pikalt rabada... Kavatsed siia kanti jääda või?“

Vist kavatsesin jah? Olin sellest ju aastaid unistanud – ostan mere äärde väike-se punase maja, hakkan kala püüdma... See oli kogu aeg paistnud nii ihaldusväärne, nii hea plaan! Aga nüüd tundsin end äkki kuidagi õönsalt. Ei osanudki justkui enam midagi tahta. Või tuli see pessimismihoog lihtsalt tädi Hilda surmast?

„Nojah...“ noogutasin ma. „Mõtlesin mere äärde maja osta. Raha olen kõrvale pannud. Kusagile Stockholmi saarestikku äkki? Hakkaks kala püüdma ja...“ Tühjalt kõlas. Eks nii ilmselt teengi, aga mingit optimismi äkki enam polnud.

„Mere äärde maja?“ Sven pungitas sarvraamidega prillide taga imestunult silmi. Temast oli vahepeal prillikandja saanud.

„Nojah, miks mitte?“ Kas palgasõdurist ei või siis pensionipõlves rahulik kalur saada?

„Imelik! Vaata, ma ei joudnud kirjutada, aga ema pärandaski sulle ühe väikese maja... Kalurionni vist küll rohkem.“

„Misasia?“ jahmusin ma. Hildal oli ju kaks last, kaks päris enda last.

„Nojah,“ noogutas Sven ja soristas endale kohvi juurde. „Kallan sulle ka või? Ühesõnaga, ma ei saanudki aru, miks ta selle üldse ostis. Aga ehk sa rääkisid talle oma plaanist? Mulle jättis ta selle maja, Annale pangaarve ja aktsiad ning sinule ühe kalurionni – nii ta seda kutsus. Ma pole maja ise näinudki.“

„Aga lähme siis homme vaatama!“ Tundsin, et see uudis tegi mind äkki palju önnelikumaks. Aga samas nagu süvendas kurbust ka. Ma olin Hildal vist tõesti sügavamal hingess, kui ise arvasin? Ja näed, ei kohtunudki enam...

„Mitte ei saa!“ Sven kõverdas suud. „See pole üldse siin kandis, hoopis kusagil Põhja-Norras! Mingil saarel lausa... Maailma lõpus, ühesõnaga. Sai kunagi turismireisil ühe Norra vanamehega tuttavaks ja ostis osa tolle valdustest ära. Minu meekest käis ta ise seal vaid paar korda. Aga kui sa ütled, et tahad mereäärset maja ja kala püüda – ehk see seletabki asja? Ja noh, kui ei sobi, müüd maha ja ostad siia kanti.“

Siis sai meil jutt päris otsa. Olin väsinud ka, pikk reis ju seljataga. Leppisime kokku, et hommikul arutame matuseasju, ja siis aitas Sven mul asjad oma kungisse tuppa tassida. Maja oli suur, tube jätkus ja Hilda polnud üks elades midagi muutnud. Äkki elas Sven juba pikemalt ema juures? Astridiga läks asi rapp, jättis maja naisele ja kolis tagasi?

„Seda, et... nagu näed, tuba on sianini sinu... Minul teda vaja pole, ela, kaua tahad. No kuni sa selle Norra maja maha müüd ja siin midagi leiad või... Ühesõnaga, kiiret pole.“

Ruumi jätkus siin töesti. Sveni kaks tütar olid ammu suured, mõlemal oma elu. Ehk kulus kasuvennale seltsilise äragi?

* * *

Hilda polnud toas midagi muutnud. Avasin kapi ja nägin lapsepõlve kola täis riiuleid. Automudelid, raamatud, pappkastitääis mängurelvi. Olin juba noorena sõjardikalduvusega – püstol pidevalt hõlma all... Kunagi ajateenistusse minnes sai asjad kiiruga kappi loobitud ja siin nad nüüd seisid.

Vajusin voodile. Viimased nädalad enne kroonut tulid meelde. Segamini läinud ööd ja päevad – üks suur hüvastijätupidi ju käis aina. Ning siis, päevapealt, täiesti teine maailm. Aga sõjaväelu hakkas mulle meeldima. Selge kord ja ehk seegi, et ise liiga palju mötlema ei pidanud? Ülesanded anti kätte – tegid ära ja korras! Keegi ei pärinud, mis sinust kunagi saab, keegi ei tahtnud, et õpitaks molekulmasse, aastaarve ja jögede nimesid. Selge ja lihtne elu, mis sest, et tamp kogu aeg taga. Või äkki just tamp sobiski? Keha oli mul tollal vintske, talus kõike. Üsna varsti hakati memmepoegadele eeskujuks seadma.

Tuhnisin vanades asjades. Mida siin kõik ei leidunud! Kõigepealt need püssid... Siis jäi käe alla kott kimonoga. Võitlusunstid mulle meeldisid ja eks neid läks vaja ka. Ma polnud ju sünnilt rootslane, kooli algul oli veel aktsentki juures – Hilda katsus ju ikka eesti keelt rääkida. Siis oli tal mees juba surnud, keegi ei keelanud. Aga mulle see ei istunud. Tahtsin rootslane olla, selline nagu teised.

Aga päris rootslaseks ma vist ei saanudki. Sest miks muidu oli mul selle kena kevadise Stockholmiga praegu nii vähe ühist? Ja miks klassivennad mind võõraks pidasid? Eks selle viimase pärast kimonogi... Jah, poisiid said varsti aru, et kuigi teistsugune, pole minuga mõtet jamada. Käisin oma trennides ja tundsin kasvava enesekindlusega, et minu vastu ei saa nad mitmekesigi enam midagi ette võetud. Aga jäisel ükskõiksusel said nad lasta meie vahele kasvada küll, selle vastu trenn ei aidanud.

Vötsin järgmise riiuli ette. Posu vanu raamatuid. Seiklusjutud – kangelaste-gudest, võitlusest, sõdadest. Raamatute vahelt vajus välja kulunud karbiga videokassett, tüdruku pilt roosal kaanel. Ja äkki tekkis tunne, et olen seda hiljuti näinud. Veider... Mötlesin ja lõin siis käega. Seda juhtub – lapsena kogetu tuleb vahel aastate pärast ka imeliselt selgena silme ette. Panin kasseti käest. Ja siis äkki plahvatas. Vahel on ju nii, et kui mälu millegi kallal pingutamisest vabastad, siis just meenubki.

See kassett oli ju Maryl ka! Margarethe näitas mulle Kaplinnas tütre noorpõlevasju – pilte ja muud sentimentaalset värki. Katsusin püüdlikult jälgida, noogutasin kaasa ja nii ta meelde jäigi. Mida ta ütleski – et Mary tahtis väiksena baleriiniks saada? Noh, seda tahab vist iga teine tüdruk. Aga kas ta polnud mitte selles filmis mänginud?

Kiri kaanel oli kulunud. Aga ikkagi kumas läbi: „Mary Eva Harrys“.

Käed vajusid rüpppe – jumal küll, mu kodus oli kassett Mary filmiga, oli alati olnud!

Kustutasin tule, astusin üle hämara ruumi laiadest laudadest põranda – lakk läikis aknast paistva tänavalaterna valguses külmal ja jäapurikate varjud olid näha – ja surusin lindi vanasse videomakki. See makk oli mulle kunagi väga armas ja ustavana pilgutas ta nüüdki oma pisikest rohelist silma.

Kassett kadus vedrude ragina saatel masina kõhtu ja vana kineskoopteleka ekrailil lõi värelema pilt. Ning siis vaatasin uuesti oma lapsepõlvefilmi. Pimedas ja vaikses lapsepõlvetoas. Ja seal oligi Mary. Imelik – inimene muutub aastatega ja siiski on temas ka midagi jäätavat. Mary oli filmis kümneaastane tüdruk, kes tahtis tantsijaks saada. Aga ikkagi näisid ta näojooned äkki nii tuttavad. Juhuslikult ette jäänud tantsutrenni stseenis harjutati samme. Teised naersid ja jooksid, hullasid nagu lapsed ikka, aga tema näis nii keskendunud. Jah, Mary... Talle mõttlemine pani ikka veel kogu kõhukoopa haigelt lõõmama.

Filmil oli tegelikult väga triviaalne stsenaarium. Sentimentaalne, küllap mõne kurva vanatädi looming. Tüdrukust, kes oli teistsugune, kel oli oma suur unistus.

Aga lastefilmid peavadki lihtsad olema. Ilus väike valge peaga tüdruk, üks oma unistusega. Teised narrisid ja nügisid teda, kutsusid primadonnaks. Ja mina – kah eraldiseisja, ilma sõpradeta – olin kujutlenud, et kaitsev teda. Ning kõike seda, mis järgnema pidi. Poisikese kandiline ja kohmakas unistus armastusest... Aga mulle läks väga hinge. Muudkui tegin oma kätekõverdusi, jooksin trenne mööda ja unistasin, et kunagi leian selle tüdruku üles ja suudan teda kaitsta... Olin seda vist lausa lubanud, endale vandunud?

Äkki nii see kunagi algaski – osalt just selle filmi pärast tahtsingi saada võitlejaks, sõjameheks, ihukaitsjaks? Ussike mu elupuul valis nõnda esimesed oksad?

Film jooksis edasi, aga mina mõtlesin oma elule. Või oli kõik ikkagi pimedate juhuste rida? Sõjavägi ja üleajateenijaks jäamine. Uue tehnika koolitus USA-s ja Hamiltoni ootamatu pakkumine sinna jäädva. Kursused, koolitused, treeningud ning viisteist pikka aastat eriväeosas. Ja siis, sõjamehetee lõpus, tuli ihukaitsja amet.

Jah, nii see läks. Kunagine naiivne unistus läkski täide! Elu viis mind Maryga kokku, aga ära ma teda ei tundnud... Ma polnud iial taibanud temas otsida seda

väikest habrast tüdrukut, kes tahtis tantsijaks saada. Tüdrukut, kellesse kord poisikeselkul kombel nii lootusetult rumalalt armunud olin.

Filmil oli önnelik lõpp, tüdrukust saigi tantsija. Aga päriselu ei lõpe alati nii ilusasti kui lastefilmid. Olin Mary leidnud, aga kinni hoida ma teda ei suutnud.

Panin maki kinni, vajusin voodile ja jäin tuimalt lakke vaatama. Katuseplekk kolises ja raagus puude võimsad võrad kohisesid akna taga jaksu koguvas kevad-tormis, aga mina vist ei kuulnudki seda. Mõtlesin lihtsalt, et olingi suutnud tolle ammuse endale antud vande täita. Tüdruk sai leitud. Aga paraku ei tahtnud ta enam ei mind ega mu kaitset. Rusuv ja kurb tunne... Ja siis katsusin meenutada, kas mul on ehk veel mingeid ülesandeid, mingeid endale antud lubadusi? Vaatasin vanu laelaudu, mida öiste autode tuletribud hämarusest välja joonistasid ja ei leidnud enam midagi. Mitte midagi, mille nimel elada.

Lõpuks tuli uni, vabastav uni. Aga enne seda, teadvuse tuhumumise hetkel, sähvatas läbi pea kummaline möte. Diana armastas rääkida töenäosustest. Mis oli selle töenäosus, et elu viis mind juhuslikult kokku maailma teises otsas elava naisega, kelle olin tõotanud leida? Äkki polnudki mu elu see, mis arvan – juhuste ja kokkusattumuste pime ahel, vaid hoopis midagi muud. Kellegi katse, mäng või mis iganes.

Ösel nägin unes Maryt. Ta seisik magamistoa uksel ja viipas kutsuvalt. Läksin talle järele. Astusime läbi öise Stockholmi, aga siis ei olnud see enam linn, vaid mingi võõras maakoht. Jöudsime parki, vanade kõrgete pärnadega palistatud all-elee. Puude raagus võrad põimusid tee kohal kokku nagu kiriku löövlagi. Me ei rääkinud midagi, aga mul tekkis millegipärast hirm, raske eelaimus. Astusin tema järel, väikestes kevadisse lumme jäänud naisejälgedes, kuni jöudsime ühe suure võõra puu juurde.

„Sa leiad mu pöögi juurest,“ sosistas Mary. „Tule jälgi mööda!“ Need oli ta ainukesed sõnad, siis lõppes unenägu ning ma vajusin päästvasse olemaatusse.

* * *

Kauaks ma Roots'i ei jäänudki. Lihtsalt tundsin, et see vana maja – küll igati turvaline ja vääriskas – pole enam minu kodu. Hilda oli lahkinud, ja kuigi Sven pakkus tuba nii kauaks, kui soovin, tahtsin ma lõpuks ometi näha seda majakest, mis tädi mulle ostis.

Nõnda seisin juba nädala pärast uesti varahommikusel Arlanda lennuväljal. Sven lehvitas viimast korda oma vana kandilise Volvo aknast, siis tunglesin koos

tuhandete teistega pikkades koridorides ja varsti vedas suur reaktiivmasin mind õhku. Hetkeks kumas koiduvalguses Kesk-Rootsi tasaste põldude ja korrastatud asulate ruudumuster ja siis kadus see pilvedesse. Tagasi olematusse, sinna, kus ta juba ammu oli. Aga tunni aja pärast avanesid pilved taas ja ma nägin lumiseid mägesid. Gardermoen. Jälle koridorid, kõlaritest kostvad teated, poodide ja kohvikute läikivad ukseklaasid – kaunistatud nüüd juba sinipunaste ristilippudega – ning lõpuks uus lennuk.

Ennelõuna veetsin bussis keset lummeuppunud Põhja-Norra mägiteid. Ja nende lõpus ootas mind kirkas kevadvalguses särav Atlandi ookean, väike valge liinilaev ja mägise tipuga saareke.

Olin laevas ainuke reisija. Hallide oimukohtadega vimmas kapten teadis võõrale selgitada, et kunagi kutsuti saart Viltsöks – mingite hämaral ajal elanud metselukate järgi, jumal teab, mis saagast kõik pärines –, aga ajapikku mugandus nimi Vilsöks. Mees kõneles keerulist kohalikku murrakut ja nõnda ei lasknud mu rootsi keel täpselt aru saadagi, mis elukad need siin siis kunagi ringi luusid. Ehk lihtsalt hundid? Lõin mõttes käega, noogutasin selgituste peale tänulikult ja astusin saare kaljusele pinnale.

Küla oli kohe sadama ümber. Väike, vaikne ja minevikku kinni jäänud. Aga millegipärast tundsin esimesest hetkest, et koht on õige. Ja nõnda viisid jalad mind ilma mingi juhatusetähta ülesmäge, viimase maja juurde, mis seisis mäenõlval just sellisena nagu Svenilt saadud fotodel. Väike, punane ja üksik keset avamaa lagedust. Aga tema õuest avanes just selline hingemattev vaade fjordile, külale ja ulgumerele, nagu ma olin lootnud.

Seisin õues ja vaatasin oma uut kodu. Suur sõjaväe seljakott lösutas kulunud kivistrepil ja ootas ukse avamist. Võti tuli naabrimehelt tuua, tollesama käest, kellegilt Hilda maja ostis. Ja ainult kaks maja siin üleval seisiski. See ja sadakond meetrit küla poole tagasi teine samasugune. Aga mul polnud võtme järele kiiret. Olin oodanud oma kodu ukse avanemist nii lõputult kaua, et võisin veel natuke oodata.

Nõnda astusin siis hoopis maja tagaküljele madala arktilise kevadpäikese kätte, istusin akna all kössitavale kalakastidest pingile ning toetasin selja vastu luitunud püstlaudist. Tuhmpunane värv, tuule ja päikese käes krobeliseks kuivanud, pudises seljale. Jumal teab, millal maja viimati võobati... Tumehall plekk-katus oli lumest välja sulanud, aga korstna põhjakülje varjus redutas viimane väike urbne kuhjake. Ent päike küünitas sinnagi juba oma kiiri ja pisike veenire tilkus üle katuseääre tellistega äärstatud peenrakesele vundamendi varjus. Sinna, kus kevadmärja sulamulla järgi lõhnavast pinnast ajasid end välja lumikellukesed.

Hilda teadis, mida ma otsisin. Maja oli õige. Mis sest, et asus mitte koduse Lää-nemere ääres, vaid kauges ja jäiselt tühjas maailma lõpus. Tundsin, et olen lõpuks koju jõudnud.

Ja ka mu naabrid olid pärast pikka talve lõpuks tagasi. Kirjud papagoinokaga lunnid sähvatasid lumelaigulisel mäenõlval paistvate urusuudmete juurest vurt-satustega õhku, vihisesid üle katuseharja ja sulasid siis parvedenaookeani kohal sillerdava kevadpäikese pimestavasse valguselõoska. Nii eredasse, et seda sai vaid silmi kissitades vaadata.

TEINE OSA

Avasin silmad. Voodi kõrval rippus tume peene mustriga riie. Kobasin kangast, tundsin, et selle taga olev sein õhkab sooja, ja märkasin käel randmetest küünarnukkideni ulatuvaid pikki värvilisi tätoveeringuid. Mul polnud örna aimugi, kus viibin.

Tötsin pea. Lamasin uhkes laias voodis glasuurplaatidest põrandaga ruumis ja mu kõrval magas võõras naine. Ja siiski oli temas midagi tuttavat.

Urisin hämaruses kumavaid jooni käenahal, tömbasin sõrme üle arusaamatu mustri ja lilla joon vajus laiali. Keegi oli mulle une ajal midagi käe peale joonistanud? Une... Mõte jäi aju kummitama, see sisaldas mingit salapärast tähendust.

Kusagilt eemalt imbus tappa muessini palvusele kutsuv hääl. Ajusügavusest immitses mälestusi. Segipaisatuid, arusaamatuid, aga halvaendelisi. Mõrtsukana ligi hiilivaid mälestusi, mille taga peitis end midagi õudset, midagi parandamatult jubedat. Ma kartsin neid mälestusi – neist õhkus ängi ja rinda rebestavat valu. Tahtsin nende eest ära, soovisin, et nad iial teadvuse valgust ei näeks.

On see uni? Olen võõras kohas võõra inimesega. Kätel on arusaamatu sigrimigri... Katsusin tõusta ja selgus, et tarvitsets vaid tahta, ja juba ma seisan voodi kõrval püsti. Jah, uni!

Surusin silmad kinni, ja kui uuesti laud avasin, oli ruum muutunud. Luksusliku lavatsi asemel seisin viletsa luitunud tekiga kaetud raudvoodi kõrval. Ja olin ükski. Ühes sellega imbus aju mõte, et äkki naine ei maganudki, äkki oli surnud, tapetud?

Siis paiskus madalast aknast sisse tärisev kuulirahe. Klaasikillud pritsisid laiali, viskusin põrandale ja mõtlesin kramplikult: „Jumal, kui sa kusgil oled, siis palun tee nii, et Neil granaati poleks!“ Rullisin end voodi all ja kuulsin, kuidas veri kõrvus kohiseb. Lihased värisesid, riided olid higist nätsked ja südant pigistas oksele ajav hirm.

Õnneks jäi kõik vaikseks. Lamasin, nina põranda kirbelt lõhnava tolmus, ja siis imbus minusse kahtlus, et ma pole siin esimest korda. See juhtus pidevalt – kuulirahe ja mina põrandal voodi all... Pingutasin, katsusin silmi avada, lootes, et ärkan ja kõik muutub, aga tulemuseta. Kuidas avada juba niigi lahtisi silmi?

Järgmisena kuulsin samme. Kergeid pehmeid naisesamme. Piilusin tekiserva alt ja nägin tumedas hõlstis naist, veritsev haav rinnal. Sama, kelle kunagi mägedes tapsin? „Varsti kohtume!“ sosistas ta ja haihtus.

Nii et varsti suren ka mina? Ja siis ma juba suringi. Ümbrus hägustus, põrand ei kandnud enam keha raskust ja ma vajusin läbi. Langesin keset halli tühjust. Kukkusin ja kukkusin, aga ei jõudnud kuhugi välja. Lõputa kukkumine ajas iivel-dama, tömbas kõhu krampi. Teadvus kägardus tombuks, ja kui see uesti avanes, siis olin kodus voodis. Oma pisikese Norra maja kitsas tagatoas. Ja kätel polnud mingeid jooni.

Aga midagi oli ikka valesti? Tundsin end nagu pärast Ramoni tapnud plahvatust haiglas ärgates. Roided tulitasid, tegid põrguvalu ja ei lasknud normaalselt hingata.

Siis kuulsin uesti samme. Keegi liikus köögis – aga elasin ju üksi? Hetk hiljem astus tappa Diana. Diana Merlina! Otsis midagi kapist ja ei teinud minust väljagi. See uni oli midagi uut – samas, neid eelmisi ma mäletasin. Kuulirahe tuli vist juba igal ööl?

Ma ei julgenud liigutada. Vaatasin tardunult naist ja mäletasin vääramatu kindlusega, et ta on ammu surnud. Indiaookeani uppunud, krabide poolt näritud ja kauge Venemaa mulda maetud.

Diana võttis kotist väikese punase arvuti ja istus voodi kõrvale taburetile. Tõstis kaane ja ma nägin ekraanil pöörlevaid geomeetrilisi kujundeid. Ta klõbistas klahve, kujundid muutusid ja samal hetkel lõi kuklas miski vibreerima. Tegi haget, tundsin vastikut, kogu keha kangeks tömbavat valu. Kobasin kukalt ja sõrmede alla jäi väike pehme klotsike.

Diana pööras näo minu poole. „Valutab? Ma toon tabletit, õhtune on võtmata.“ Ja tōusis. Tema jaoks oli kõik normaalne?

„Sa oled siin?“ Ehk poleks pidanud küsimaga, aga ma lihtsalt ei suutnud mõista, kuidas ta siia sai. Ikka uni? Aga uned ei ole ju nii realsed!

Diana võpatas ja kummardus mu näo kohale. Ettevaatlikult, just nagu võiksin kaduda. Lülitas öökapi seisva lambi põlema ja valgusvihk pimestas silmi. „Christian?“ sosistas ta õnnelikult. „Sa tulid?“

Vaatasin naisele otsa – niipalju kui valgus võimaldas – ja tundsin, et midagi on valesti. Et ta on Diana ja samas ei ole ka. Katsusin aru saada, mis mind rahu-tuks teeb, ja lõpuks plahvatas: ta oli blond! Ja kunagi tumepruunid silmad läikisid hoopis sinakashallilt. Kohe, kui sellest aru sain, hakkas ruumiga midagi juhtuma. Asjade piirjooned sumbusid uduks, jäi ainult terav laugude alt sissepugev valgus.

Avasin silmad. Läbi mustusest halli aknaklaasi langes padjale päikesekiir. Hilisuvise Põhja-Norra päikese jõuetu ja kiretu valgus. Lamasin oma väikese kodu ammu koristamata magamistoas ja vaatasin uimaselt luitunud laelaudu. Iga pragu ja oksakoht juba ammu peas. Väljas mühises oocean ja kusagil kisasid kaljukajad. Kõik oli nagu ikka.

Kuradi painajad! Tarvitses vaid silmad kinni lasta ja enam ei teadnud, kuhu satud... Ajasin end voodiservale ja lasin jalad külmale sinisele laudpõrandale. Ja siis tuikusin kööki. Pea lõhkus valutada ja suu kuivas.

Köögilaua kärbsemustast kirjul vakstul troonis viinapudel, põhja peal veel sõrmejagu alles. Tundsin soovi viin kohe sisse kallata, aga surusin selle jõuga maha. Kurat, ei kao ta siit kuhugi! Mitte nagu neis ilgetes unenägudes, kus kõik kogu aeg muutus...

Kulistasin klaasi külma vett kurgust alla. Ämber seisis seina ääres taburetil. Liisunud juba, jumal teab, millal tuppa töin, aga ikkagi vesi. Ja hea, et jahe. Noh, maja ju päevi kütmtata. Panin kannu tulele ja leotasin paistetanud silmad veega lahti.

Pilk libises pudelile ja käsi nõksatas uuesti. Ei, kurat, keedan tee valmis ja sinna valan. Peaparanduseks, koos kahe lusikatäie meega. Mett veel õnneks jätkus, aga toit hakkas lõppema.

Gaasileegil kumav teekann lõi kahisema. Natuke veel. Kükitasin aastakümnetepikkusest nühkimisest läikima hõõrutud puutoolile ja vedasin külmetavad labajalad tagumiku alla. Tool logises, aga ma leidsin vilunult tasakaaluasendi ja jäin läbi akna merd vaatama. Vist selleks, et kööki ei näeks. Ruum oli vastikult segi, tühjade viinapudelite rivi seina ääres ulatus juba ukseni ja kõikjal vedele sid pese-mata nõud. Pudelid tuleks kuuri viia. Seal oli juba kaks kasti ootamas. Mandrile minnes võtan kaasa, meie poodi oli häbi nii palju korraga viia.

Kannu pahin muutus vingumiseks. Ajasin end püsti ja võtsin nurgakapist tee-purgi. Mitmekordsest ülevõõpamisest lainetava värviga ukse taga seisis kaks viimast viinapudelit. Kui suurel maal käisin, siis ostsin tavaliselt kolm kasti. Viina saare väikeses poes ei müüdud, seda sai Vinmonopoletist. Lahjat õlut oli, aga see tegi ainult uimaseks, pähe ei hakanud.

Vesi läks keema ja panin tee tömbama. Ja siis lõpuks kallasin väriseva käega pudeli tühjaks. Klaas sai pooltäis. Hingasin sügavalt ja virutasin viina kurku. Mis sest teest ikka solkida. Kümmekonna minutि pärast oli ehk abi loota.

Viina jõin ma peavalude vastu. Üldiselt aitas – ja isegi siis, kui tabletid enam ei mõiganud. Aga kui aus olla, siis eks ma jõin lihtsalt niisama ka.

Panin klaasi lauale. Mis kuupäev täna on? Kalendrilehelt vaatas vastu juuli, aga pidi olema juba septembri algus. Ükskõik... Ajal polnud minu jaoks tähtsust. Olin nelikümmend kaks aastat vana ja võis arvata, et mind jätkub veel aastakümneteks – muidugi, kui peavalud enne hauda ei aja. Või viin... Jah, juuli või september – vahet polnud.

Luristasin teed ja mõtlesin juba ei tea mitmesajandat korda, et mul pole tegelikult mingit plaani, kuidas allesjäänud aastad mööda saata. Lähevad lihtsalt nii nagu kolm viimast? Istun köögiakna taga, jöllitan tühta pilguga merd, võtan vaikselt viina ja aeg-ajalt käin kalal. Siis, kui ilm lubab ja naabrimees Hagrid peale käib.

Hilissuvine tuul krabistas tuulekasti lahtise laua kallal. Või ikka pigem juba sügistuul? Jõuetu päike kumas läbi loorjate pilvede. Merel rullusid kõrged lained, köögiaknast nägi fjordi nagu peo peal. Mitte ülemäära hullud, aga kalale ei kipu. Tegelikult, ma poleks nagunii viitsinud, hea, et ilm vabanduse andis.

Kui tee otsas, siis pugesin uesti voodi ning lülitasin raadio käima. Mereilmatea-tee aeg. Monotoonne naisehääl luges piirkondi ja prognoose. Löpuks kõlas meie oma ka ära. Öhtuks lubati kolmteist meetrit läänest. Mitte torm, aga isegi sadama all fjordis ei tasu selle tuulega määsata. Need asjad oli Hagrid mulle ammu selgeks teinud.

Ja siis mõtlesin sellele, et Hamiltoni arstidel oli ikkagi õigus. Pea lõhkus muudkui valutada ja ma nägin alailma just selliseid painajaaid, mille eest agentuuri arstid hoiatasid. Ja mina olin veel arvanud, et jutt erru läinud palgasõdurite probleemidest peab paika ainult viimaste jobude puhul...

* * *

Kahe tunni pärast jõudsin saare kumerale määtipule. Lihtsalt ei suutnud enam nelja luitunud seina vahel vegeteerida.

Tuul oli vaibunud ja sile graniit tundus päikesekiirtes selja all veel meeldivalt soe. Määtip oli mu lemmikkoht, kuigi kitsast rada pidi üles ronimine võttis tunni ära. Kevadel, siis kui kalapüük palju aega nõudis, jõudsin siia harva. Aga praegu, unisel hilissuvel, ei suutnud ma tipust üle paari päeva eemal olla. Siin, kogu saarele ülalt alla vaadates, tundsin end kõigest eemal ja kõrgemal. Iseendast ka.

Aga mida mul praegu teha oligi? Kevadine kudetursk oli ammu tagasi Barentsi mere jäistesse avarustesse kadunud. Kohalikku laheturska võis Vilsööl aasta ringi

püüda, saidat ja kiltturska ka, aga tunne polnud õige. Jah, vaat märts-aprill – siis oli kalapüügil jumet! Aga praegu ei viitsinud. Ja eks ma püüdsin nagunii rohkem selleks, et iseendale oma eksistentsi natukeneigi õigustada. Pensionist jätkus nii-samagi. Aga kalapüügist sai teenistusaastate jooksul ju nii palju mõeldud, et kui kolm aastat tagasi Vilsöle tulin, siis hakkasin alguses suure hooga pihta.

Paati polnud vaja ostagi. Kui naabrimees Hagrid mu soovi kuulis, sokutas ühe niisama. Eks neid jäi siin juba üle ka, väikese paadiga püüdjaid enam suurt polnud. Ja temast saigi mu õpetaja. Tuli välja, et kalaparved liikusid vee all oma radu ja kindlaid kombeid mööda – ei olnud nõnda, et lahmi nagu sääski, öhk ühtlaselt täis. Vahel nägin mõne noorema mehe näol lausa kadedust, et Hagrid just mulle, võõramaalasele, oma salanipid ära näitas. Temaga koos teenisin kevadeti korralikku raha.

Tõmbasin mütsi üle kõrvade ja keerasin krae üles. Pea tuikas. Tegelikult, Hamilton andis koos pensionipaberitega pataka saatekirju ja käskis end iga poole aasta tagant arstidele näidata. Mina olin need muidugi sahtlinurka visanud ja kogu lugu. Aga kui päris hulluks läks, siis lasin Gudrunil, saare pensionärist medõel, uue posu tablette välja kirjutada. Agentuurist ei hakanud küll abi otsima, kuigi Hamilton oli vajadusel toetust lubanud. Elasin ju seitsme maa ja mere taga ja mis nemadki paremat teha oskaks?

Kohendasin matkamadratsit selja all – see seisus mul siin tipus ühe kivi all ki-lekotis – ja sättisin end nõnda, et juba läände vajuv päike veel soojendaks. Kiiret polnud ja kodu ei kutsunud. Ja siis mõtlesin jälle, et kas niisugust elu ma siis igat-sesingi, terve lõpmata pika teenistusaja? Selle nimel kannatasingi? Et istun päevast päeva niisama, vaatan, kuidas pea kohal sinab taivas ja silmapiiril sillerdab meri, ja ei tee mitte midagi... Noh, esimesel aastal katsusin ikka midagi teha ka. Püüdsin agaralt kala, nokitsesin kuuri ja maja kallal, aga tasapisi jäid need asjad soiku. Otsest vajadust polnud, kellele või milleks...

Lasin silmad kinni vajuda, aga valgus jäi. Suvel oli siin tipus tohutult valgust. Puges silmapõhjadesse isegi läbi suletud laugude. Kevadest sügiseni kestis Vilsööl peaaegu pidev päev, ööd nagu polnudki. Aga varsti ootas ees pimeduse poolaasta. Sellele proovisin mitte mõelda, viimane talv oli jube olnud.

Tõtsin pea, uurisin horisonti ja siis eristas silm ookeani ühtlases sillerduses väikese täpi. See õõtsus emamaa pool, kagus, seal, kus silmapiiril kumav aheliku-hari Norra mägist mandriosaa tähistas. Meie igalõunane laev. Aga täna esimene üle kolme päeva, nädala algul möllas suve lõpu jaoks harjumatult vali torm.

Üle mitme päeva saabuv laev oli väikese unise saare jaoks sündmus. Uus kaup poe jaoks, ajalehed ja muu post. Mitte et seda kaupa nii hullusti vajati, sügistalve

tormides oldi harjunud ka nädalaid ise hakkama saama. Kõgil varud kodus ja poes jätkus hädapärist kraami alati. Aga laev oli asi, mida vaatama minna. Lähen ka, veerand tundi veel lösutan ja siis hakkam astuma, jõuan sildumise ajaks sada-masse.

* * *

Tuul tõusis äkki. Siin mäe otsas juhtus sageli nii. Alles valitses vaikus, aga siis hiilis esimene arglik puhang üle mäeharja ja liikumatult seisnud körred loid voogama. Ilmateade ju lubaski. Esimene iil polnud enamat kui kartlik luuraja, aga vaikus oli läbi, tasapisi hakkasid tuulehood üle harja tuhisema ja neisse ilmus jõudu.

Olin taevast vahtides vist uuesti tukkuma jäänud, sest korraks näisid pilved äkki liiga elusad. Vaatasid mind uurivalt, igaühel isemoodi veider nägu ees. Keskel seisis suur koer. Jälgis mind targal ja tähelepanelikul ilmel. Katsusin pilku liigutada, aga see oli nagu halvatud. Ebamugav tunne, painav pooluni. Siis sain katarsi-sest võitu, ajasin end istukile ja uurisin taevast, mis oli jälle tavoline. Läänekaares, avatud Atlandil, paistis taevarannal tumedam front. Saame vihma ka.

Jah, olingi tukkuma jäänud... Laev oli juba lähedal, sildumise ajaks ei jõua. Aga küla servast nõlvalt näen – ja kui mõni kauemaks sadamasse asjatama jäab, siis saan mõne sõna rääkida ka. Kuuleb ehk uudiseid. Laeva vastas käimine oli mõnel igapäevane rituaal. Hea kalaasju arutada ja niisama uudistada. Et kes tuleb ja kes läheb. Siia polnud mõtet konutama jäada, vihm tulemas.

Allaminek läks kiiremini kui nõlva pidi üles turnimine. Jalgrada oli lammaste poolt kitsaks ja kurviliseks tallatud, aga ikkagi andis mõnusat pikka sammu võtta. Natukese aja pärast hakkas majakas kaljurahnude tagant paistma. See vana kiviehitis oli saarel kõrgeimal kohal seisev hoone, minu majast mõnisada sammu ülesmäge. Siia sai juba autoga, kui viitsisid rõõbasteel esimese käiguga tuuritada.

Astusin majaka poole. Kõrge raudkvist vundament kumas samblikuhallilt ja massiivne kivisilinder selle peal näis juba tumedaks tõmmanud taeva taustal sünge ja mahajäetud. Üks merikajakas kõõlus, nokk vastu tuult, nagu käilakuju tulteruumi raudsel reelingul.

Äkki märkasin inimest majaka varjust välja astumas. Tundmatu nägu. Tegelikult, kogu mehe olekust õhkus midagi võõrast. Aga eks Vilsööl käis ju võõraidki – saareelanike sugulasi-tuttavaid ja turiste ka. Suvel päris palju – astusid reipalt mu majast mööda, kotid seljas –, aga nii kui september algas, siis kadusid. Puhkused

läbi, lapsed koolis. Mehel oli pruunikasmust vanapärane mantel, jämedast kangast, nööpideta ja alla põlve. Olin märganud, et mõned linnasaksad armastasid niimoodi ringi poosetada, mängisid keskaega. Sõitsid iidse väljanägemisega puupurjekatel ja riietusid nagu paarsada aastat tagasi. Suurte igavust tundvate laste lõbu.

Noogutasin tervituseks ja lasin pika sammuga edasi. Ta jäi jahmunult jöllitama. Tõesti kummaline kuju – väikses kogukonnas teretati ju ikka, nii omasid kui võõraid. Aga tema seisis kui rabatud ja tahtis midagi hüüdma hakata. Aga mul polnud aega rääkima jäeda, laev üsna sadamas juba. Kui veidi hiljem üle õla piilusin, nägin, et astus majaka poole tagasi. Jumal teab, kes ta oli või mida otsis... Aga samas, mis ma ise parem – polnud mul sinna mätippu õiget asja ja kes see mind sadamaski ootab... Küllap kondas temagi lihtsalt niisama saare kitsaid radu pidi ringi.

Kui küla piirile jõudsin, lasi laev aparelli alla. Mul jäi veel kilomeeter astuda. Aga et tee viis mööda järsku nõlva alla kaarega, siis oli sadam linnulennult poole lähemal. Kaipealse nägin siitki hästi ära. Tühi laev, ainult üks vana sinine kastikas vuras laevast välja. Jukka ja Minna, soomlased. Nendega ma ikka suhtlesin. Uustulnukad nagu minagi. Jukka isa oli kunagi tühjaks jäänud maja ostnud – täpselt nagu Hilda. Vanameest tervis siia enam suurt ei lasknud, aga poeg võttis koha omaks. Elasid nad kusagil Põhja-Soomes, nii et kui vara sõitma hakkasid, siis jõudsid pärastlõunasele laevale. Ja nõnda nad pendeldasid seda vahet – veetsid nädala siin, kadusid, ja olid varsti jälle tagasi. Peab mõni öhtu läbi astuma... Jukka oli ka köva viinamees.

Kui lõpuks alla jõudsin, müdistas ärasöitev laev juba fjordisuus. Sadam paisatis tühji. Seisin veidike kajakate poolt valgelapiliseks kirjatud kaipealsel – suvel selliseid torme polnud, mis betooni pidevalt lainetega üle peseks – ja otsustasin siis Hagridit vaatama minna. Ta pidas sadamas putkat. Uks seisis pärani lahti, kalakast toeks.

„Tere, Hagrid!“ hõikasin ma ja astusin sisse.

Mees ei vastanud. Tukkus tugitoolis, pea rinnal ja autoajakiri süles. Varsti kaheksakümmend turjal, lõunauinak kulub ära... Nurgas riiuli kõrval silmasin võõrast nägu. Musta lokkis pea ja suure kartulninaga võõras noormees, neetidega vest seljas. Sokutas pornoka riiulisse tagasi ja punastas. Noogutasin tervituseks ja pöörasin minema. Las vanamees puhkab. Eks mul olid silmaalused reetlikult kottis ning küllap hommikuse peaparanduse lõhn ka juures. Viinavõtmist Hagrid ei sallinud.

Nii kui välja astusin, hakkas halb. Sain mäe peal tukkudes tuult või? Vajusin sadama vana laohoone najale kalakastile istuma ja tõmbasin hinge. Ja nägin äkki

midagi veidrat: mere kohal hõljusid väikesed sinised keravälgid! Jälgisin pilti jahmunult, aga siis tundsin, et neid on halb vaadata. Südame ajas pahaks ja kõhus hakkas hullusti keerama.

Järgmisena tuli veider tunne, et pean mäele tagasi minema. Aru ei saa, miks, aga hirmsasti kiskus. Nii et pöörasin otsa ümber ja hakkasin astuma. Lõpuks lausa sörkisin juba. Imelikul kombel ei väsitanud üldse, ootamatult kerge ja hea oli ärkavas tuules mööda saare harja üles minna. Kui tippu jõudsin, märkasin, et minu koha peal külitab keegi ees. Seal, kus samblik lõppes ja tuultest siledaks lihvitud paljas kiviplatoo algas. Mõtlesin juba, et äkki too ürbis kuju, kes majaka juures oli, aga siis nägin, et riided ei klapi. Astusin järjest ettevaatlikumaks muutuval sammul lähemale ja taipasin ühel hetkel, et midagi on valesti. Väga valesti.

See olin ju mina ise? Mina ise lamasingi seal, tormijope kapuuts üle näo ja rannast leitud vana korgist päästevest pea all! Ja samas seisin kümmekond meetrit eemal ja jöllitasin iseennast. Aga siis läks enesetunne nii halvaks, et vedas pildi eest. Ümbris hakkas keerlema, kukkusin justkui mingisse sügavikku ja hetk hiljem ärkasin oma magavas kehas. Kangeks jäänud selg valutas ja esimesed hõredad vihmapiisad toksisid tormijope kapuutsil täringut.

* * *

Ajasin end püsti. Alles ma ju tõusin... ja läksin alla ja... Nii et nüüd siis tulid luulud juba keset päeva? Selline asi oli uus. Kurat, tuleb vähem juua! Või oli toimunu järjekordne märk sellest, mida Hamiltoni arstid ennustasid – et mu ajuga pole asjad korras?

Libistasin pilgu üle saare. Elutu vaikelu. Ainult kaugel silmapiiril paistis täpike – tagasi söitev laev. Suurele maale oli mitukümmend kilomeetrit, aga läbi klaari õhu paistis kaljusakiline rannik täna väga hästi kätte. Seal kõrgusid ikka töelised mäed, mitte nagu see meie vähem kui kilomeetrine. Aheliku tippude varjus kiirgas prae-gu, suve lõpuski, veel öhtuvalguses roosatavaid lumelaike.

Toppisin mati ja päästevesti kivi alla ja astusin lammaste poolt ärapügatud mäenõlva pidi küla poole. Kuigi saar oli kaugel põhjas, sai siin lambaid karjatada küll. Talved polnud kuigi pakaselised, Golfi hoovuse udusoe niiskus sulatas Vilsö ka kesktalvel tihti poriseks halluseks. Valge lumi oleks minusugusele selles otsatus talvepimeduses tegelikult palju rohkem meeldinud, aga lambakasvatusele tuli pehme kliima kasuks.

Ehmatasin paar lunni üles. Nõlvad olid urge täis ja linnud vuristasid katke-matult ookeani vahet. Jäin vaatama, kiiret polnud ja tegelikult oli lausa kahju mäält ära minna. Jah, suved olid Vilsöl ilusad, kuigi ehk natuke staatilised, natuke unised. Midagi ei juhtunud, päevade ja nädalate kaupa. Ja suvi voolas siin põhjas mööda kiiresti nagu mägioja. Parvetas oma päevad sügisesse ja liiga ruttu läks uesti kõledaks, pimedaks ja vihmaseks.

Astusin edasi ja nägin siis mäeküljel inimest. Kissitasin madalale vajunud päi-kese kiirtes silmi ja arvasin lõpuks lambarada mööda lähenejas Hagridi ära tund-vat. Ikka oma vanas tokerjas lambanahkses vestis. Sellest hõlstist mees suurt ei lahkuunud, riie nägi välja, nagu oleks juba ta isa seda kandnud. Ehk oligi?

„Tere,“ hõikasin ma juba kaugelt. Tegelikult oli päris tore aeg-ajalt rääkida. Mui-du lõi pidev üksiolek vahel nii välja, et tabasin end omaette pomisemas. Tobe tun-ne... Nii et Hagrid oli siis putka kinni pannud ja rühkis kodu poole. Eks ta roh-kem laeva ajal ja turistide jaoks seda lahti hoidiski, eriti sügisel – saarerahvas tegi oma ostud ikka pärispoes. Mees tuli täna mäekülge pidi kaarega, ju vaatas oma maid ja lambaid.

„Tere-tere,“ venitas Hagrid vastu ja astus lambarajalt kruusateeile, kus ma oota-valt seisin. „Vaata imet, hull-rootslane ka mäe otsast alla käimas!“

Selle nimega ta mind omavahel ikka tögas. Eks ma võisin saarlastele tõesti veidrik paista. Külas käisin harva ja vahel elasin nädalaid omaette. Joomise olin ka kohe esimesel talvel selgeks saanud. Aga midagi polnud ju teha – pimedus ja tuule ulgumine nädalate kaupa.

Jah, talviti tundsin end oma väikeses majas vahel nii kuradi... no ei osanud sellele tundele õiget nimegi panna. Tegelikult mulle siin ju meeldis – tundsin, et Vilsöl on mu kodu. Aga vahel... vahel tuli Mary meeble, ühesõnaga. Kui jõin, siis ikka kogu aeg. Ja ei aidanud teised naised ka. Näiteks need Jukka-Minna külalised, keda nagu möödaminnes mulle tutvustati. Mõnikord ajas see soomlaste ilmne plaan mulle elukaaslase leida lausa muigama. Ja paistis, et Soomes neid vallalisi keskealisi jätkus... Ei teagi, mida nad ühes jõude elavas joodikus leidsid, aga aeg-ajalt mul ikka pisut susises mõnega.

„No jalutan jah natuke...“ kohmasin ma. „Aga sa ise – tuulad nagu hunt mööda lambaradu?“

Hagrid oli tore mees. Kah üksik, aga palju seltsivam kui mina. Putkat pidas lihtsalt lõbuks ja inimestega suhtlemiseks, mitte raha pärast. Kõlakate järgi pidi tal pangaarve miljonites olema. Miks mitte, osav kalur teenis Norras hästi ja tema polnud elu jooksul vist midagi suuremat ostnud peale oma helebeeži kaheukseli-se Volvo Amazoni. Vilsö teejupikestel polnud uhke luksvariandis masinaga palju

teha, aga eks ta käis mandri-Norras end tuulutamas. Kuigi aastad tegid oma ja sel suvel olin Volvot vaid korra liikumas näinud.

„Lambaradu mööda peab käima, siis näed ära, kuda loomadel läheb!“ öpetas mees. „Ega põrgukoeri pole tulemas või kedagid...“

Lambaid oli Hagridil palju. Jälle üks sissetulekuallikas. Mina loomapidamise värki ei jaganud, mul polnud ei maid ega lambaid.

Kergitasin kulmu. „Mis põrgukoeri?“

„On sihuke haigus,“ seletas mees ja pöördus koos minuga allamäge astuma. „Või mine tea, mis ta ülepea on, aga loomad läevad hulluks. Hüppavad mäekülgdedelt alla, kasvõi merre. Miskid koerad või metselukad nagu ajaks teisi taga või midagi, mõni olla vahel ööpimeduses näind ka... No ja nii kutsutaksegi siis... ju sellepärast, et ajast aega on nad siin old... see haigus, ma mõtlen, saare nimigi selle järgi ju...“ Rahmas käega ja tegi teist juttu: „Aga sa ise – laevale vasta ei tuld ega kedagist – jood jälle või?“ Hääl kõlas süüdistavalt. Lapsi tal polnud ja nõnda oli minusse nagu pojasse suhtuma hakanud.

„Miks ei tulnud,“ punnisin ma vastu. Aga siis meenus, et pagan küll, see oli ju unes! Kuna poole pealt ümber möeldes kartsin veel segasemat joodikumuljet jäätta, siis ajasin aga edasi: „Soomlased tulid ja... Astusin sinu juurde ka sisse, aga sa tukkusid, ei tahtnud segada...“

„Missa räägid?“ ajas vana silmad suureks. „Mina sind küll ei näinud, ega ma nii ätt ka veel pole, et poes kundet ära ei näe!“ Hagrid kutsus oma putkat ikka uhkelt poeks.

„Eks ma oleks pidanud valjemat häält tegema,“ püüdsin ma asja pehmendada. „Uks seisis lahti, kalakast toeks, ja nõnda kell ei kolksunud. Tukkusid tugitoolis, ajakiri süles, vanade Volvode kohalt lahti... Üks neetidega lokilammas, suur lilla sünnimärk üle põse, vahtis veel pornokaid. Ju astus ka nii tasa sisse, et sa ei ärganud. Aga vaat riided olid sul teised, punane kampsun vist?“

Hagrid seisatas ja jäi mind jahmunult vaatama. „Üks nõid sa ikka oled,“ ohkas ta lõpuks mornilt ja keeras siis uuesti astuma. „Punane kampsun oli ja Volvode kohta lugesin ning uks seisis kah lahti. Aga kunde oleks ma iga kell ära näinud.“ Siis tömbus mehe nägu äkki naerule. „Kuule, sa kurivaim rääkisid äkiste soomlastega? Nemad ju käisid poes. Ja tahate vanainimest lolliks teha? No olete ikka ühed ugri-mugrid kõik ühes tükkis!“

„Nojah, eks me sugulasrahvad ole...“ venitasin ma leplikult. Hagrid teadis, et vere pooltest olen eestlane, hulluks rootslaseks narris lihtsalt aktsendi pärast. Aga kui tal oli vaja saame kiruda, siis sain mina kui ugri-mugri ka alati koosa.

Väga hea, jäätugi nii, et soomlased ütlesid! Ja et majakas hakkas paistma, siis leidsin põhjuse teemat muuta. „Kuule Hagrid, vaatan seda majakat vahel – on tei-

ne nagu imeliku koha peal? Majakas võiks ikka päris tipus seista, praegu kõikjalt hästi ei paistagi... Ja sihuke veider on ta ka – alumine osa mõttetult suur.“

„Aga ega ta ju majakaks tehtudki,“ imestas Hagrid. „Kas sa siis ei tea – see olla kunagi miski kirik old!“

„Tohoh?“ Jäin jahmunult seisma. „Ma arvasin, et kirik on ikka suurel maal!“

„Praegast küll, aga kunagi ammu olla Vilsööl üks hull munk eland. Mингi kato-liiklane või keski. Jumal teab, kust välja ilmus või miks ta ülepea tuli... No ja tema lasnd ehitada.“

„Või nii... Ma siin mitu aastat juba, aga seda pole küll kuulnud.“

„Aa kellega sa üldse räägid või midagi...“ muigas vanamees ja kohendas vam-muse kraed, mis valjuks pööranud tuule käes juba laperdama kiskus. Naljakas kõnepruuk tal – need „midagid-kedagid“ käisid ette ja taha.

„Ja kes see munk siis oli?“ pärisin ma edasi.

„Aa mine võta kinni – ükskord lihtsalt ilmund kohale, miski endine rüütel või sõjamees või keegi. Kuskil idamaades ristisõdu pidand... Juhtus tal seal midagid või, aga ühel päeval olla ära pöörand, sõjaasja katki jätt ja pühameheks hakand. No ja lõpuks sattund siia maailma otsa usku kuulutama. Püstirikas, aga muidu hull mis hull – vaat sinu masti mees!“ lõpetas Hagrid ja vedas näo muigele. Talle kohe meeldis mind nokkida. Aga et ma sedapuhku vastu ei norinud, siis jätkas ta ise. „Üksi eland, inimestega pold suurt rääkind. Jutlust ta seal siis pidas muudkui, aga ju rohkem iseendale, kesse teda ikka kuulata viitsis...“

„Ja edasi?“ kannustasin ma.

„No ja kui ükskord maha kõnges, siis jäi hoone ju alles. Pärijaid pöld, ja kui lagunema hakkas, siis möeldi, et teevad tuletorniks – on vähemalt asjagi. Ja mis see teha, torn kõrgemaks ja valmis... Aga ruum on all selletarvis, et seal ta siis oma jutlusi pidaski. Räägivad, et raamatukogu vanad pingid olla ka veel säält, aga võib-olla loravad tühja.“

Või nii? Väikseks kabelkirikuks sobis see kivikoloss tõesti paremini kui majakaks.

„Kuule Hagrid, ega sa ei tea, äkki on sellest mehest ja tema kirikust kusagil täpsemalt juttu – raamatukogus või?“ Ei tea, miks see asi mind nii huvitama hakkas... Aga samas, nägin majakat ju iga päev köögiaknast, pilt juba silmapõhjadesse sööbinud. Ja nüüd tuli välja, et polnudki algselt majakas.

„Kirjutavad nad seal jah või kedagi...“ lõi Hagrid käega ja kohendas vesti, mille kaelusest tihenevad vihmapiisad sisse tahtsid pugeda. Lause ei öelnud palju, aga käeviibe näitas ära, et raamatukogus pole ilmselt midagi. „Eks ta ole rohkem rah-vajutt juba. Igaüks midagid juurde pand... Räägivad, et tulnd oma Hispaaniast või

jumal teab kust ja taht siin usku kuulutada. Aga kellele sa kuulutad – kõik ammu ristitud. Ja meile, saarlastele, pole see kirikuvärk ju kunagi ilmaoluline olnd. No vahel käiakse kombetääteks... Ja matused ja pulmad muidugi, aga palju siis neid... Aga tema olla jah teistsugune mees olnd!“

„Missugune teistsugune?“ ei jäänud ma rahule.

„No pärис hull ikka! Tal pold muud kui üks Kristus ees ja lunastus taga. Ja tae-vavärvad ja kogu see krempel. Aga muidu old kena pikk turd mees, mustad lokid ja põlevad silmad ja... Egas mina pole näind, aga nii nad loravad. Naised olla tema pärast... no need naised on ju, tead küll...“ krimpsutas Hagrid nägu.

Naistega polnud Hagridil erilist klappi, seda teadsid kõik.

„Ja missugused need naised siis on?“ muigasin ma. Tegelikult polnud mul endalgi naistega erilist asja – kui soomlaste sõbrannad välja arvata. Hea, kui tulid, ja sama hea, kui läksid. Aga Hagrid käis naistest veel suurema kaarega mööda. „Sulle ei meeldi, jah?“

„Aa mis sa ise parem oled või kedagi...“ ei viitsinud Hagrid tuld võtta. „Ma ei tea, kuda enne, aga siin oled sama hull munk kui too kirikumees. Ise noor alles! Tüdrukud ikka poes uurivad, et kas rootslane mõnele külapeole ka tuleb või midagi – kesksuvel ju peeti ja... Aga no kuis sina, sa passid ju sääl mäe otsas nagu suurispeakull!“

Pagana lugu – mõtlesin Hagridi kallal nokkida, aga sain ise piki päid ja jalgu! „Hästi, hästi,“ lõin ma alistunult käega. „Ja mis sa tast veel tead?“

„Aa mis sääl enam teada?“ kehitas vanamees ölg. Rebis vestihõlmad kokku ja vedas vesise ninaga mere poole vaadata. Sinna, kuhu lunniparved kala järele voorisid. „Eelas siin elupäevade lõpuni – võõras ta old ja võõraks jäänd! – ja ükskord kõnges. Olla kusagile siasamma maetud, aga või sa enam tead, kuhu. Räägivad, et polla luband end surnuaeda viia, padrand mingist veresüüst... et ta ei vääri pühit-setud mulda ja... Hull, vaat mis!“

„Aga mis tal nende naistega siis oli?“ urisin ma edasi. Mitte ei andnud mulle enam rahu see teadmine, et saarel elas kunagi ehk töesti natuke minu masti võõramaalane – üksildane tulnuk kaugest maailmast.

„Mis tal oli ja mis tal oli?“ osatas Hagrid mõnuga. „Aa vaat see oligi, et pold tal midagist! Mees ju miski munk või keegi – need tohi naisterahva poole vaadatagi! Saare tüdrukud olla teda ikka piirand, räägivad, et mõned rikkad ja ilusad kohe, aga tema jäänd oma usule ja sellesamusele sõlibaadile – või mis ta neil on! – kindlaks.“

„Ja kogu lugu?“

„No muidugi, mis sääl enam,“ urahtas Hagrid juba pärис nõoutult. „Aga no kui sa vanamuttide käest päriks, siis saaks ikka kamaluga seda va naiste værki juurde.

Armastust ja südamemurdmist ja kurat teab, mida kõike... Vaata, räägitakse, et ta olla oma sõjakäigul ühe naise ää tapnd. Miski sultani või kaliifi proua lausa. Ja see ta takkajärgi hulluks ajandki... Meite mutid teavad sihukesi asju ju täpselt! Ühesõnaga, ei saand mees enam rahu, ajand muudkui lunastust taga ja... aga eks see rohkem vananaiste jamps ole, ei muud kedagist!"

Rohkem ei osanud Hagrid lisada. Aga pakkus, et võime hoonesse ju sisse vaadata.

„Kas tohib?“ urisin ma üllatunult. Olin majaka juures küll ja küll istumas käinud. Päikesesooja tumeda laudukse vastu selga toetanud ja merele vahtinud. Aga ukse ees rippus taba ning silt ütles, et hoone kuulub majakate ametile.

„Aa mis ta ei või siis?“ imestas Hagrid.

Selgus, et vana luku sepistatud võti seisis sealsamas kiviplaadi all. Hagrid lükkas kõrge kahe poolega ukse pärani ja seest lõi vastu pimeda rõskuse lõhna.

„Vaat sedasi...“ Ta seisatas keset hämarat ruumi ja viipas tagaseinas kaarduva völvvi poole. „Sääl akendeta kambris, kus majaka varuakud seisavad, ta siis elas ja oma jumalat taga ajaski...“

„No palju siia õige rahvast sisse mahtus?“ kahtlesin ma ja vaatasin ruumi. Majakaks oli see kasutult suur, aga kiriku jaoks samas jälle liiga väike.

„Aa palju vaja? Mõniteitkümmend hinge, ja ei mina usu, et tal niigi paljukest siin käis.“ Ta kiikas ebalevalt ringi. Paistis, et kirik on vanale kalurile üks võõras ja arusaamatu koht. Kummaline – mees, kes tuult ega tormi ei kartnud, näis praegu kartlikult küürus. „Seda et... ma pean nüüd minema. Tuli vaja alla teha ja õhta on ju raamatukogus koosolek, sadama asjus. Tuled ka või? Noh, eks sa ise tea – aga majanda siin nüüd ise ja pane pärast uks lukku. Me turistide vastu hoiame kinni, pole neil untsantsakatel vaja siin ringi kolistada kedagi. Võti pane kivi alla tagasi. Aa kui tahad, võid siin käia. Mine tea, äkki sina, kah võõramaalaane, taipad viimati paremini, mis sorti mees ta ülepea oli...“ Ning Hagrid kiirustas välja ja kadus nurga taha.

Vaatasin ringi. Seinas paistis paar pisikest aknaauku, kõik luukidega kinni. Ja nõnda hiilis ruumi nurkades pimedus. Vajusin seina äärde varustusekastile istuma. Mingid isolatorid turritasid küljelaua vahelt välja, lükkasin need tagasi.

Ei lähe ma õhtul kuhugi. Pole mul asja ei selle koosoleku ega rahvaga, kes kokku tuleb. Ju sinna paar sellist naist ka asja teeb, kes vahel minu poole kiikasid – nagu Hagrid enne torkas. Minu eas naised, lapsed juba mööda ilma laialti. Ja laste isad jumal teab kuhu kadunud. Ega saarel vabu mehi jalaga segada polnud, minu sugusedki hoiti arvel.

Aga ei läinud need naised mulle korda, Mary oli ikka liiga hinges alles... Kummaline lugu – mis ta siis ikka nii väga ära oli, kui kainelt möelda. Olin olnud nii

ilusamate kui noorematega. Aga Maryt peast ei saanud, mis sest, et mitu aastat möödas. Nagu mõte temale läks, nii tömbas kõhukoopast läbi kui noaga.

Nihelesin end mugavamalt istuma ja tundsin, kuidas pea kasti taga seisva laua vastu vajub. Lahtisest ukseaugust käis sisse mahe tuul ja õhk oli vihmasajust hoolimata veel suviselt soe. Uni tuli viimasel ajal kergesti, kehal polnud justkui enam õiget jõudu pidevalt peale roomavale arusaamatule väsimusele vastu panna.

* * *

Ma ei tea, kaua niimoodi mõteteta poolunes hõljusin, enne kui miski mind äratas. Vist see, et läbi laugude kumav valgus järsku tuhmus. Avasin silmad ja märkasim ukseaugus siluette. Mingid turistid? Mul polnud nendega asja, lasin laud uesti kinni. Aga koos ärkamisega puges teadvusse külmatunne. Kütmata röske kiviruum ikkagi. Tõmbasin jope tihedamalt ümber ja katsusin edasi tukkuda. Uni andis mõtete eest varju, ei tahtnud end veel liigutada.

Veidi aja pärast lõi roosakas kuma silmapõhjades uesti tugevamalt kiirgama ja siis kuulsin ruumis astumist. Kiikasin läbi poolsuletud laugude – külalised seisid nüüd juba minu kõrval. Tahtsin unerähmaseid silmi lahti hõõruda, aga käed ei kuulanud sõna, ainult surisesid jõuetult. Ju magades ära surnud. Püüdsin aru saada, kes mind nõnda uurivad, ja siis ehmatas pilt mu ropsuga ärkvele.

Minu ees seisid tegelased kunagi Aafrikas loetud ulmeromaanist! Musta hamega mees, ühesilmaline naine ning konna- ja kalasarnased elukad. Nende kõrval paistis looritatud naine, temast ei osanud ma midagi arvata. Kogud vaatasid mind sõnatult. Katsusin end liigutada, aga käed-jalad ei kuulanud ikka sõna. Väga ebamugav ja hirmutav – tahad tõusta, aga lihased ei reageeri aju käskudele. Nagu kellegi teise kehas oleks...

„Ma arvan, et kõik.“ Ühesilmalise hääl kõlas külmalt. „Valmis.“

Tundsin, kuidas ratsionaalne maailm laiali laguneb. Viin, tabletid ja peavalu olid mu juba nii ära tapnud, et nägin keset päeva viirastusi?

„Te olete raamatust!“ sosistasin ma, justkui lootes, et avaldus suudab midagi muuta. Suu ei kuulanud hästi sõna, aga kuidagi ma selle ikka üle huulte sain.

„Sina ka, Christian...“ Musta mehe hääl kõlas kummaliselt summutatult.

„Mina olen tegelikult kaolemas,“ punnitasin ma vastu vaielda.

„Siis on nemad ka.“ Sedapuhku rääkis looritatud naine. Tuttav hääl? „Sul tuleb sellega leppida.“ Ja ta tõstis loori. Ma ei eksinud – Diana!

Nüüd seisid seltskond tükk aega vaikides. Lõpuks pöördus Kükloop Diana poolle. „Kõik?“

„Ei!“ Diana hääl kõlas kirglikult. „Ei!“

„Ja teisest pole samuti asja,“ jätkas naine ja vaatas ruumi pimedasse nurka. Ma ei suutnud pead liigutada, aga silmanurgast nägin seal äkki samasugust kasti – ja sellel istus president Jimmy Schwarz!

„Ei!“ vaidles Diana vastu.

„Kuidas soovid...“ Kükloop kehitas õlgu, pöördus ja astus taganurka, kus paistis robustne vineerist kapp. Jäi kapi ette seisma, uksed avanesid iseenesest ning siis nägin, et seal sirutub rohekalt kumav koridor. Naine astus kappi ja kadus, kolm kaaslast järel.

Aga Diana seisid ikka veel minu ees. „Varsti kohtume,“ sosistas ta, ja järgnes siis salapärasesse koridori kadunud kujudele.

Kapiuksed vajusid kinni ja ma olin ruumis taas üksi. Üritasin liigutada, aga keha ei kuulanud sõna. Pingutasin ja lõpuks sain sõrmed käima. Mõne minuti pärast suutsin tõusta ja komberdasin üle kivipõrandra. Kapis olid riiulid ölipaberisse keeratud juhtmerullidega. Piilusin taha ka. Suurtest kiviplokkidest müüril läikisid niiskusetilgad ning mörditükkide vahelt paistis hallitust ja ämblikuvörke.

Järjekordne haige uni? Uned olid viimasel aastal hirmutavalt realistlikeks muutunud, neis oli juba rohkem elu ja sündmusi kui selles igapäevases rutiinses mittemidagitegemises, millega oma aega täitsin.

Vajusin kastile. Ehk oli nähtu mingi alateadvuse trikk, mis mind mu joodi-kuelust välja sikutada üritab? Meenusid jutud autojuhtide silme ette ilmuvaltest kaitseinglitest, kes roolis magamajääjaid viimasel hetkel peatavad. Või toimus midagi palju hullemat – räägitи ju, et vahel näevad surijad juba enne lahkumist ammu kadunud sugulasi-tuttavaid? Olin äkki sealmaal, et kohtusin juba deemonite ja surnutega, kes mind varsti vastu võtavad? Diana ju ütles, et varsti näeme...

Kas mul tasus surma karta? Vist küll... Palju inimesi ma tapnud olin? Polnud aimu, lahingus ei teadnud ju, kas maha jääb haavatu või laip. Nojah, vahel ei saanud kahelda... Aga ma polnud iiäl tahtnud arvet pidada – ei, püüdsin kõik kiiresti unustada. Täitsin ju lihtsalt oma kohust, olin sõjas, kaitsesin oma ideaale, tsivilisatsiooni... mida iganes! Nii oli see ikka olnud – alati leidus sõdu ja sõdalasi, tapjaid ja tapmist, polnud ma ei esimene ega viimane!

Tuukusin õue. Muidugi polnud majakaseina taga koridori. Seal laius vaid turbasamblane mäekülg, mille kõledas lageduses tuul vihmamärgi ja juba sügiskollased kõrsi kokku köhistas.

Läheduses polnud hingelistki. Ohkas ja vaatasin ringi. Tuul mulle meeldis, see justkui puhastas. Siit ülalt paistis saar nagu peo peal. Mere ääres, madalate

hallide pilvede all, laius pisike küla. Vilsö ainukese lahemoõtu abaja servades, seal, kus mujal järsult merre langev plato laugema ranna moodustas. Mujal oli saar nagu mandrist välja lõigatud ja merre tõstetud hiiglasliku plaadikoogi tükk, randa sai ainult kaljuservi pidi turnides.

Järsku kuulsin majaka tipust kisa. Veniv hala, katkendlik nagu kajakate kriis-ked. Vaatasin üles ja nägin tornirõdul meest. Pikad mustad juuksed tuules lehvi-mas, vanapärane tumepruun hõlst seljas. Sama, keda enne teeristil nägin? Kuidas ta minust märkamata majaka sisetrepile päässe? Ja siis sähvatas – aga koridori kadunud seltskonnas oli ju ka üks sarnane?

Äkki mees kadus. Just seisis rödul ja hetk hiljem nägin vaid riideräbalat lehvi-mas. Tulekambri kumer uks kägises kasvavas tuules ja selle vahelt laperdas välja tume present. Ja järgmisel hetkel vurtsatas rödu tagaküljelt õhku suur hõbekajakas. Olin tema kisa inimese hääleks pidanud? Küllap vist... Aga ikkagi, ma ei saanud end petta, mu tajude ja mõistusega toimus juba midagi väga kahtlast.

Ronisin torni, tömbasin tuleruumist rödule viiva ukse kinni – esimene torm lõhuks ju muidu hinged – ja panin haaki. Ukse ees laperdas auklikust presendist kate, selle tömbasin enne sisse tagasi. Ronisin seina mööda keerlevat raudtreppi pidi alla, astmed sammudest kumisemas, keerasin ukse lukku ja panin võtme ki-viplaadi alla tagasi.

Kui kodu poole vantsisin, kumas kumas horisondi taha kadunud päikese kiir-gus juba läänekaares. Olin majaka juures pool päeva maha konutanud. Jah, tunnid ja päevad kadusid viimasel ajal märkamatult... Koduõues heitsin viimase pilgu taeva. Loodes, avaookeani pool, rullus saare poole uus tume ja vihmamärg pil-velaam.

* * *

Öösel ei tulnud und. Päeval olin ju mitu korda tukkunud ka – küll määtipus, siis majakas. Vähkresin ammu pesemata linade vahel tubli tunni, aga keskõö paiku andsin alla, astusin kööki ja võtsin kapist viina. Ei teagi, kaua sellega läks – küllap tunde, aga mällu ei jäänud neist midagi. Kui pudel lõpuks tühi, siis taarusin voodi ja vajusin unenägudeta tühiolekusse.

Hommikul oli uus torm kohal. Magamistoa aknapragu undas, räästalauad ko-lisesid ja katuseplekk tagus trummi. Vankusin kukalt hõörudes kööki. Taararivi oli pudeli võrra pikem kui eelmisel hommikul. Peab kuuri ära viima, mõtlesin ma

masinlikult. Ja taipasin siis, et alanud päev on nagu eelmise kordus. Samasugune kuiva suu ja lõhkuva peaga ärkamine, samasugused mõtted, et peaks maja korda tegema ja pudelid ära viima. Ja sama vähe tahtmist midagi tegelikult ära teha.

Pesemata aknaruudust kumas läbi hallikas vihmahapu taevas. Ei olnud see ilm siin maailmanurgas alati selline, nagu tahaks. Tõmbasin seinakapi lahti ja nägin, et viimasest pudelist pole ka palju järel. Ei mäletanudki, et öösel teiseni ka jõudsin. Tõtsisin ta lauale, vaatasime natuke aega tõtt ja siis keerasin korgi pealt. Pära mahutus teeklaasi. Vastik leige, oleks pidanud öösel külmkappi panema.

Ja siis põgenesin õue. Just nagu eilegi. Pesemata nöud kuivasid kausis ja kala-jäänused prügikasti kaane all levitasid haisu. Lihtsalt ei suutnud toas istuda, kopitanud öhk ajas südame pahaks. Maja ammu kütmata ja ilm juba sügisest niiske. Otsustasin, et selle tatise ilmaga tippu ei lähe, teen väikse tiiru mäenõlval ja siis koristan maja ära ning lõpetan joomatsükli. Või eks ta lõppes ise, viina ju enam polnud.

Jalad viisid mind mereääärset jalgrada pidi sadama poole. Tee kulges järnsult mööda nõlva alla, ei keerutanud kaarega nagu autotee. Eile oli Hagrid ka siit tulnud.

Kohe esimese kaljunurga taga lamas tapetud lammas. Kael tahapoole väänatud ja piki külge suur haav, millest soolikad välja pungitasid. Klaasistunud silmad pärani ja suu krampi tardunud. Üritasin looma teisele küljele keerata, kui kuulsin äkki teravat hõiget. Õnneks oli tulija Hagrid.

Mees liipas lähemale ja heitis lambale uuriva pilgu. „Põrgukoerte töö!“ Ja keeras kannapealt ringi, looma ei puutunudki. Liipas hoopis majaka poole minema. Ta nägi nii võõras välja, et ma ei julgenud midagi küsidagi. Lambatapmine oli tõsine asi, ei tatnud end sellesse segada.

Hagrid kadus kivirahnude varju. Põrgukoerad? Eile kuulsin, et see on vaid haglus, mis loomad hulluks teeb? Siin oli nüüd küll murdja mängus – ju mõne turisti koer? Hunte Vilsöl polnud ja saare krantsidel nahutati lammaste tagaajamise ind juba kutsikana välja.

Jalutamise isu oli kadunud, aga koju ei kiskunud. Läheks raamatukokku? Ehk ikkagi leidub midagi nendest põrgukoertest – või siis majaka või tolle munga koha, kellest Hagrid rääkis?

Külla minekuks tuli end kõigepaalt kasida. Riided päevi ja öid järjest seljas olnud, habe ajamata ja kõva viinalepatis juures...

Veerand tunni pärast seisin esikus ja kraapisin lõuga. Peeglist takseeris mind eemaletöukava välimusega mees. Täitsa teine inimene vörreldes selle pildiga, mis kummutiserval ilutses – mina koos Hamiltoniga Aafrikas hotelli ukse kõrval. Sile

ja kannad koos. Andreas tegi, kui oma paberid kätte sain. Paraadlikult tobe foto – aga näe, oli kuidagi sinna seisma jäänud... Ainult mõni aasta möödas, aga peegelpildi järgi pakuks, et vähemalt kümme. Esimesed sügavad kortsud mattis viinapaiste-tus täna enda alla, aga mustad silmaalused kotid... kurat, neid ei tahtnud vaadatagi!

Pigistasin lõuapärad kokku ja kraapisin näo lõpuni puhtaks. Kapist leidsin natuke puhtamad riided ja varsti astusin uuesti mäeküljel loolevat jalgteed mööda küla poolle. Nüüd juba pikema ja asjalikuma sammuga – sedapuhku oli minekul ju siht ka.

Tee peal nägin lambaid. Nendega oli midagi lahti. Käitusid võõralt; määgisid ja hoidsid tihedatesse pundardesse. Midagi oli valesti, sellest sai aru isegi minusugune vöhik.

* * *

Raamatukogu asus poe kõrval väikses puumajas, üsna sadama külje all. Madalad need majad meil ju olidki – ainult pood oli natuke tänapäevasem, suurte akendega. Astusin hämarasse sooja ruumi ja tegin oma soovi teatavaks.

Hagridil oli õigus. Vilsö kohta ei leidunud töesti midagi peale selle väheset, mida juba teadsin ja mida Põhja-Norra infobukletid oma lakoonilises tekstis ikka kirjutasid: palju inimesi ainukeses külas elab, millal kool avati, laevaühendusest ja nõnda edasi.

Lappasin tujutult läikpiltidega voldikuid – asjata ju tuldud – ja mötlesin juba tõusta, kui vana raamatukoguhoidja areldi ühe imeliku üllitise lauanurgale suskas. Ise astus eemale, ei öelnud midagi. Tõmbasin paberipaki ette. Käsikirjaline materjal, esikaanel suured kandilised, hoolega maalitud tähed. Vist lapse kokku seatud? Paber oli kollakas ja kulunud, ju aastakümneid vana.

Lugesin jutu veerand tunniga läbi. Just see, mida otsisin. Keegi Meriti-nimeline koolitüdruk oli kirja pannud majaka kohta käivad legendid. Aga paraku polnud köik see mitte koduloouurimus, vaid lihtsalt muinasjuturaamat. Pildid ka autori lapsekäega joonistatud: pikas hames kogu mäetipul seismas, siis rakendis, millel hoopis suured koerad aisade vahel, ja lõpus majakas jutlust pidamas. Tekst rääkis üsna sama loo, mida Hagridilt juba kuulsin.

Läksin paberipakiga raamatukoguhoidja juurde. Ta istus akna all ja kudus kampsunit.

„Aitäh, siin on majakast juttu töesti... Aga aastaarve ja muud konkreetset kahjuks pole. Millal ta üldse ehitati? Ja too tüdruk, kes selle kirjutas – elab siiani saarel või?“

Naine vaatas mind pika altkulmupilguga. Ja venitas siis lõpuks tusaselt: „Kes seda enam teab, millal ehitati...“ Lasi kudumisvardad alla ja vaatas tardunud ilmel läbi madala akna välja. Klaas oli mene soolast hägune ja tuul pöntsutas sinna jälle hõredaid vihmapiisku. „On sääl olnud justkui aegade algusest. Eks ta kusagil risitisõdade aegu pandi püsti vast...“

„Ahah,“ noogutasin ma. „Aga mis koerad need sellised on?“ Käänasin üllitise kahe saani ette rakendatud eluka kohalt lahti.

„Räägitakse, et ta kartnud miskit kättemaksu,“ pigistas naine pärast pikka vaukust üle huulte. „Justkui keegi võiks tulla või... ja siis pidaski neid lõukoeri.“ Suu vajus uuesti kriipsuks, kampsunikrae tösteti kaitsvalt üles ja käed kudusid edasi. Ning mul tekkis tunne, et ta juba kahetses, et oli juttu mulle näidanud.

„Põrgukoeri?“ venitasin ma küsivalt.

„Kust sa sellist hullu juttu kuulsid?“ Naine võpatas. „Sääl küll nii kirjas pole!“

„Hagridilt.“ Mis saladust siin ikka – kui tema teadis, siis küllap oli kogu saar kursis.

„Ah Hagrid või...“ Ta lõi pahaselt käega. „Need lambapidajad mõtlevad ka iga-sugu asju välja. Vaadaku paremini oma loomade järele, siis pole miskeid põrgukoeri! Mõned loravad jah, et tolle munga koerad ilmuvald justkui aeg-ajalt uuesti välja... Aga ega iga loba pea uskuma.“

„Muidugi,“ noogutasin ma. „Kuigi täna just leidsime Hagridiga ühe surnuks puretud lamba. Noh, ju oli mõnel turistil murdja kaasas... eile paistis sadamas mitu võõrast jahti.“

Naine pressis huuled kokku ja hakkas kiiremini kuduma. Aga käed justkui värisesid? Pööras silmad minu poole, märkas uurivat pilku ja pani vardad kõrvale. „Seda et... kell juba kuus läbi... me paneme nüüd kinni.“

Noogutasin. Aga siis tuli mõte. „Teil saab ju raamatuid kaasa laenutada, eks? Ma võtaks selle veel päevaks vaadata?“

„Ei-ei... seda ei saa, see on ainukeksemplar.“

Nojah, arusaadav. „Aga koopia võib ikka teha?“

Naine oli kimbutuses. Vötsin kirjutise ja astusin koopiamasina juurde – enne kui ta jälle vabanduse välja mõtleb. Seinal rippus ju hinnakirigi, pool krooni leht.

Paari minutiga sain valmis, astusin välja ja panin vana paksust õlivärivist lainetava ukse selja taga kinni. Tahvel seinal ütles, et raamatukogu töötab kolm päeva nädalas ja kella kuueni. Minu päev alles algas, aga tegelikult juba õhtu käes... Raamatukoguhoidja nimi ja telefon oli ka kirjas. Merit Johannesson. Tuttav nimi, justkui äsja oleks silme eest läbi jooksnud? Nojah, olin varemgi siit mööda astunud, küllap mälusoppi sööbinud.

Astusin juba mööda vihmahalli külätänavat, kui lõpuks lahvatas. Jäin seisma ja tõmbasin kilekotti pakitud koopia välja. Just, koolitüdruku kandilised tähed esikaanel... Merit Johannesson.

* * *

Merit Johannesson keeras raamatukogu ukse lukku, tõmbas vihmakeebi tihedamalt ümber ja tippis üle porijugasid täis külätänava kõrval seisva poe uksest sisse.

„Tere, Liselott!“ Naine vaatas ringi, aga müütjat polnud näha. „Sa ei kujuta ette, kes mul praegu raamatukogus käis! Hagridi naabrimees – noh, see uus rootsi joodik!“

„Ah too või?“ Tugeva kondiga kuuekümnendates aastates naine ajas riiulite vahelt pea välja. „Ja mis ilmaimet tema otsis – muidu käib külas ikka ainult ölle järel. Ei tema raamatuid loe! Aga pole ta rootslane ühti, Hagrid ütles, et vere poolt hoopis eestlane või keski.“

„Ah eestlane?“ ajas Merit silmad suureks. „Siis on selge! Nood on poolest saadik saamid. Sama nõiasugu, ei austa risti ega kedagid. Pole ime, et päevast päeva joob.“

„Ah mis nöid, tavalline lakkekrants.“ Liselott lõi tüdinult käega. „Sul muud polegi kui nõiad ja trollid...“

„Tõsilugu!“ kinnitas Merit ja lõi risti ette. „Nöid on ta jah! Või miski libahunt... Naabri Emma ükskord poetas, mis ta mullu jõulupeol nägi – aga ära sa kellelegi hinga! Vaata, Emma ju üksik naine, noor ka alles, ju mees jäi silma. Passis teist, ja kui too välja läks, siis hiilis järele. Mulle ta nõnna otse ei öelnud, aga ju mõtles, et teeb juttu, mees juba auru all ka ja... Tead küll, Emma ju meeste järgi kogu aeg nälgas. No ja vaadand, et see läheb pika sammuga mere poole. Tema läind järele. Ja siis äkki olla näind, kuda rannas kaljude vahelt kaks hunti välja poevad – ja joonelt tema juurde! Hirmsad elukad, aga tema ees lipitsend nagu kutsikad. Ja ta olla neid patsutand ja jõululaualt võetud vorstiga söötnud!“

„Ähh, arvad, et Emma pole mulle rääkind või...“ Liselott vangutas pead ja hakkas pappkastist jahukotte riiulile tõstma. Paistis, et see töö oli Meriti sisse astudes pooleli jäänud. „Emma plärab niisama – eks ta oli ise juba tuuris, pidu ju... Pole sel Christianil miskeid koeri, kas ma poleks selle aja peale näinud või!“

Aga Merit ei jätnud. „Aga ta vandus, et tõsilugu! Ja ega need polnd tavalised koerad. Põrgukoeri igaüks ei näegi! Mehel endal old sääl ka juba põrgulise nägu ees – hambad irevil ja silmad põlemas. Ja õpetand muudkui poolihäali oma elu-

kaid – et nigu pilusilm tuleb, siis talle kohe märku anda. Tea, kes see pilusilm veel on – vana saadan ise või? Tuleb talle varsti järele, viib ära põrguauku! Ta ju miski tapja sõjamees old, sellisel teist teed pole... Emma katsus, et minema sai, ja pole enam tolle mehe poole vaadatagi julgend.“

„Ahh, plika ajab sihukest loba, et ma ei jaksa mitte kuulatagid enam,“ krimpsutas poemüüja pahaselt nägu ja askeldas edasi. „Kui ta miskit meest kätte ei saa, siis on too kohe saadanaga mestis. Kas ma siis ei mäleta – kui Emma Nygårdi-poisiga käima hakkas, olid sel inglitiivad selgas, aga niikui Lars Bodösse kalavabriku sekretäripreili juurde ära kolis, tuli välja, et hirmsamat inimeselooma maa peal pole. See Christian on üks tavaline lakkekrants ja kogu lugu. Alailma lakuvalt Soome-Pentti pojaga koos, küll ma tean. Aga palgasödur old ta jah, seda Hagrid märkis. Ju nii palju tapnd, et südametunnistus ei anna rahu, vaja aga pudelist unustust otsida. Varsti on maks läbi ja siis on kalmistule sõit. Kas vähe nähtud, kuda viin täis elujöus mehe mõne aastaga maha murrab?“

„Aga mina ütlen, et nöid ta on!“ ajas Merit ikka vastu. „Kas sa tead, mida ta täna üldse otsis? Kujuta ette – tahtis põrgukoerte kohta teada! Issand, on ikka inimese loomal jultumust küsimata tulla, ise käib neid toitmas!“

„Ole nüüd ikka,“ rahustas Liselott. „Ise kirjutasid neist elukatest tüdrukust peast vana Ronja-tädi jutu järgi – olgu muld talle kerge! – terve pika oopuse kokku... ja nüüd ei või teine inimene mitte küsida ka. Aga olgu, sa tahad ka midagi täna või?“

„Ma kilo jahu võtaks,“ taltus lõpuks ka Merit. „Ja liitri piima. Tänaselt laevalt, jah?“

* * *

Astusin vihmast porilibedaid kive mööda tagasi kodu poole, kilekott kaenla all. Aga kusagil järsakust ülesmäge roniva tee alguses äkki tundsin, et keegi nagu jälgiks. Ebamugav ja rahutuks tegev tunne. Vahtisin ringi, aga kedagi polnud näha.

Niisugust tunnet mäletasin tegevteenistuse ajast. Olime meestega selle üle pikalt arutlenud. Põhjust justkui pole, aga samas tunned kogu kehaga, et keegi luurab. Mõni väitis, et see on teaduslikult seletatav: inimene märkab perifeerises nägemisväljas asju, mis teadvusse ei jõua – aga alateadvus hakkab kummitama. Oli neidki, kes asja lihtsalt naeruks tegid ja paranoiaks nimetasid. Aga enamik nöustus, et midagi müstilist selles peitub – olgu siis seitsmes meel või ellujäämis-instinkt või mis iganes.

Afgaani mägedes oli see üks hell teema arutada. Juhtus ju, et kusagil kaljupraos varitsev Talibani snaiper sirutas kellegi maha. See oli meile, hästi relvastatud ja muidu igati väljaõpetatud meestele üks ebauskut tekitav asi. Niisugune kuul oli ju välk selgest taevast, selle vastu ei saanud keegi end kaitstuna tunda.

Astusin mööda rada ülesmäge, aga rahutus ei kadunud. Pagan, no kes mind siin vihmasel väikesaarel ikka luurab? Polnud meil ei mässulisi ega terroriste, isegi mitte tavalisi kurjategijaid. Karta polnud kedagi. Või äkki siiski – hommikul leidsin ju surnud lamba?

Tömbasin end aeg-ajalt mõne kaljunuki varju ja uurisin ümbrust. Midagi kahtlast silma ei hakanud, aga tunne ei kadunud. Viinast närvid läbi? Kurat, joomisega tuleb tagasi tömmata! Merit vaatas raamatukogus ju ka tigeda pilguga. Küllap olid mu tsüklid köigile teada. Ja eks suurelt maalt viinapoest võidi ju poetada ka, et teie uus mees ostab viina mitte pudelite, vaid ikka kastide kaupa. Aga paari pudeli pärast polnud ju mõtet üle mere sõita...

Jäin ühe rahnu taha pidama ja lasin pilgul uesti ringi käia. Ja siis äkki nägin liikumist – mingi loom tuli mulle järele! Korraks arvasin hämaruses vilksatavas kogus lihtsalt lamba ära tundvat, aga kui kivide vahelt hetkiti paistvat elukat edasi uurisin, sai selgeks, et lammas ta pole – liiga tume ja suur ning liikus teistmoodi. Kiiresti ja sujuvalt.

Pigistasin rannast leitud malaka tugevamalt pihku. Ei tea, miks ta enne üles korjasin – ju sellesama tunde pärast? –, aga praegu andis kindlust juurde. Nuga oli mul ka, Jukka kingitud Soome pussi ei jätnud ma kunagi maha. Paadis hea otsi parajaks teha, turska puhastada või leivale vorsti peale lõigata.

Mõne minuti pärast hiilis kivide vahelt välja suur tumedakarvaline koer. Jämedad jalad ja lai rind. Sellist elukat polnud ma saarel näinud. Kohaga mul vedas. Seisin kõrgemal eendil, seal, kus mäekülge pidi üles keerutav tee pärüs järsuks ro nimiseks pööras. Raja körval haigutas järsak, nii et minuni sai ainult kitsast teed pidi.

Koer hiilis rada pidi lähemale, nina maas.

„Kus sa ronid, põrgukoer!“ rõögatasin ma ja astusin kaljuserva tagant välja. Ning tümitasin kepiga kinnituseks vastu maad. „Kao minema!“

Loom nõksatas seisma. Tume pikk karv sulas hämaras kaljuseinaga juba ühte, ainult silmad kumasid heledalt. Ja kulmud, need paistsid valkjad. Nagu topeltsilmad. Siis tegi loom midagi ootamatut. Justkui vingatas? Hetk hiljem lõi saba ka alandlikult vonklema. Tohoh, selline peletis ja otsib sõprust? Ju tema see murdja ongi! Tuleb Hagridile öelda ja küll siis lambapidajad juba teavad, mis selle hulkuriga ette võtta.

„Noh, mis sa tahad?“ urisin ma juba natuke sõbralikumalt.

Koer seisis liikumatult ja siis äkki ilmus ta kõrvale teine samasugune. Võttis kõhedaks. Üks ei kujutanud endast ehk suurt probleemi, aga kahega oli palju halvem. Õnneks ei paistnud loomad vaenulikud, tasapisi hakkas teise eluka saba ka vonklema.

Koukisin taskust karbiga kaasa võetud võileiva ja murdsin pooleks. „Näh, sööge! Ja siis tehke, et kaote!“ Ning viskasin toidu allamäge teele.

Esimene loom lasi nina alla, nuhutas võileiba ja töstis uesti pea. Ei maitsegi? Äkki just uue lamba murdnud, kõht lihast punnis? Loomad seisid liikumatult ja ma ei osanud ka midagi teha. Edasi minna ei tohi, siin hea kindel koht... Siis pööras üks elukas ringi ja sulas öösse. Hetk hiljem järgnes teine. Olin lõpuks taas üksi ja samas tähtsa teadmise võrra rikkam. Saarel hulgub kaks suurt koera! See uudis tuli kindlasti edasi anda.

* * *

Poole tunni pärast seisin Hagridi ukse taga. Nagunii olin plaaninud tema juurde minna, viina järele. Hagrid oli mulle küll mitu korda sõnad peale lugenud, et ärgu ma enam laenama tulgu, et ta ei taha näha, kuidas ma end põhja joon. Aga sama palju kordi oli ikka lõpuks pudeli ära andnud. Ma viisin alati tagasi ka, kui uue kastiga tulin.

„Tere, Hagrid!“ Katsusin häälde lõbusat kõla suruda. „Kuidas siis eluke veereb?“

Mees seisis pahural ilmel maja madalal uksel. Küllap taipas, mis tuuled mind tõid.

„Tere ise ka,“ venitas ta tujutult. „Mis ta ikka veereb... Hullul rootslasel viin otsas?“

Ohkas. „Otsas jah...“ Mis siin ikka keerutada.

„Mida ma ütlesin viimane kord? Et igal teisel põhjusel oled alati teretulnud... Aga viina ma sulle enam ei anna!“

„Mäletan. Aga mul ongi teine põhjus ka.“

„Nonoh?“ kergitas ta kulmu. „Ja mis väljamõeldud asi see siis veel on?“

„Ma tean, kes su lamba ära tappis.“

Hagrid möötis mind pika pilguga. Valgus tuli tema tagant, sini-valgeks värvitud esiku vanast prunksist seinalambist, nii et ega ma vanamehe silmi hästi seletanud.

„Eks tule siis sisse...“

Hagridi tuba oli soe, puhas ja hubane. Väikses ümmarguses raudahjus lõõmas tuli. Seintel rippusid kadunud sugulaste pildid ja nurgas seisis vana majakatule Fresneli klaas. Ta oli selle majakameestelt kunagi hoiule saanud – siis, kui uuem ja moodsam prisma toodi. Need, kes keerulise lihvitud klaasi kord tema kätte jätsid, olid küllap ise juba ammuilma töölt kadunud – võib-olla siit ilmastki? – ja nõnda seisis meetrikõrgune uhke Inglise lääts väärirkalt Hagridi tagatoa nurgas. Sakslased ja muud rikkad turistid pakkusid selle eest hingehinda, aga või vanal kaluril raha puudu. Ja tema ütles ikka, et prisma ju lihtsalt hoiul, ei seda tohi müüki panna.

„Teed tahad?“ uuris mees ikka veel pahural häälel ja võttis ahju pealt aurava kannu.

Pagana õdus oli tal siin... Kurat, tuleb omal ka homme maja ära kraamida! Praegu laiutas kodus selline viinaurgas, et poleks Hagridit üle uksegi julgenud lasta.

„Kalla jah.“

Ja Hagrid kallaski. Ning ilma et ma rohkem oleks pidanud paluma, läks ja võttis kapist pudeli ja pitsi. Kallas täis ja lükkas minu ette. „Ja mis sa sääl lambast seletasid?“ kohmas ta siis lõpuks vastumeelselt. Küllap arvas, et mul mingi udune valejutt tulemas.

„Koerad!“ ütlesin ma ja haarasin pitsi pohmakas värisevate sõrmede vahele. „No ma ei tea, sinu lamba hingekesele siis vist...“ Ja kallasin viina kurku.

„Nägid mingit koera?“ venitas Hagrid umbusklikult. „Või neid siin vähe...“ Aga ise näis äkki kuidagi krambis – piidles mind kartlikult ja altkulmu.

„Nägin. Kahte lausa. Suured mustad peletised, hiilisid mereäärsel teel järel. Mul oli õnneks toigas ligi... Tegelikult, inimese peale tigedad ei paistnud, aga lammas võib küll nende töö olla. Kohalikud nad pole, äkki mõnest turistist jäänud või... Vihm peseb öösel jäljad ära, aga küll te üles leiate!“

Hagrid vaatas mind pika pilguga. Ja siis juhtus ilmaime. Ta töoris, võttis kapist teise pitsi, valas mõlemad täis ja kummutas enda oma kurku. Aga ta oli ju täiskarsklane? „Lambale jah... et hingeke ikka tee leiaks.“

Hääl värises? Läks see lammas talle tõesti nii korda, et viina puutus? Tegelikult kummaline, ta istus ju pool aega sadamas, pidanuks koerad ise ära nägema – kuidas nad muidu ikka Vilsöle said kui mõne laeva või jahiga?

„Kuule,“ pärisin ma. „Ega sa äkki mõnel jahil selliseid elukaid näinud pole? Kaks suurt musta peletist, su lambapidaja silm võinuks peale jäädä?“

Hagrid ei vastanud. Vöttis pudeli ja kallas kaheksakandilise jalaga vanamoelised klaasid uesti täis. „Pole siin mingeid koeri,“ urahtas ta lõpuks ja kohendas pitsiga pärjatud linikut laual. „Sellised koerad tulevad niisugustest pudelitest, vaat mis!“

Või nõnda... Tuli välja, et naabrimees on mu juba nii maha kandnud, et arvab avasilmiga joodikuluulusid nägevat. „Kuule, ma eile natuke võtsin, ei salga，“ alustasin ma närviliselt. „Aga külast tulles olin kaine, egas ma poleks purjus peaga raamatukokku läinud!“

Hagrid kergitas kulmu. „Ja mis imet sa sealta raamatukogust otsisid?“

„Majaka ajaloo kohta küsisin. Midagi asjalikku ei leidnud, aga Merit andis mulle mingi vana jutu. Tegin endale koopia ka... ja tegelikult, just sellised mustad koerad nagu seal...“ Jäin vait. Jah, täpselt nagu Meriti käsi kunagi joonistas – suured ja mustakarvalised, heledate silmadega?

„Hull on see Merit, vaat mis... ja hullutab teisi ka!“

„Ei no koeri nägin ma ju ise, oma silmaga.“

„Ei ole siin saarel mingeid musti koeri!“ Hagridi hääl kõlas harjumatult kõrgelt. Nii võõralt, et ma ei julgenud enam vastu ajadagi, kuigi õigus oli ju minu poolel. Sellisena polnud ma teda veel näinudki. Nõnda ei öelnud ma enam midagi, vaatasin lihtsalt kaminas praksuvaid kastilaua juppe ja rüüpasin teed.

Pikk vaikus vöttis maad.

„Ma olen ise ka neid vist näinud, tegelikult...“ sõnas Hagrid lõpuks vaikselts, pilk maas. Ja kallas pitsid uesti täis. Märkasin, et käsi värises.

Vaatasin üle laua. Miks ta siis vaidleb, kui juba teadis?

„Ainult et kolmkümmend aastat tagasi. Ja see oli viinast...“

Mis mõttes – koerad ei ela ju kolmkümmend aastat?

„Tead mis?“ Ta toetas pea kätele. „Võta see viin nüüd pealegi kaasa... ja joo kodus lõpuni. Aga siis jäta maha, kui veel vähegi suudad. Ja unusta need koerad. Nüüd on selge, et sinuga on juba päris kehvasti... Ning see Meriti sõge luulu viska ahju.“

„Aga mispärast kehvasti?“ ajasin ma vastu. Mitte ei raatsinud veel ära minna, siin oli nii hubane ja mõonus.

„Halbu asju näed juba, sellepärast,“ urahtas ta lõpuks. „Need koerad... Ja eila sadamas nägid neetidega vestis lokilist poissi – suure sünnimärgiga? Ju see Nygårdi Lars oli... täpselt nii ta seal ikke passis, kui laeva ootvas.“

„Ja mis ma ei võinud teda näha siis?“

Hagrid ohkas. „Ta juba mitu aastat teises ilmas. Ja need lokid olid tal poisina...“

Seedisin seda mõtet natuke, aga siis sain aru, et midagi on nii viltu, et pole mõtet edasi küsida. „Seda et,“ tegin ma teist juttu. „Pole sult ennem taibanud küsidagi... Mispärast sa muidu tilkagi viina ei võta – mis see pitsike vahel ikka teeks?“

Mees keerutas klaasi ja sõnas siis vaikselts: „Eks ma omal ajalt vööt ka. Aga siin saarel on raske pidama saada, tead isegi... Kui üksi elad. Talvel. Võtad nädalapää-

vad... tuul muudkui ulub ja pime ja... Siis võtad teise. Ja hakkadki igasugu asju nägema.“

„Mida? Neidsamu koeri?“

„Nojah... ja muud ka.“ Ta tōusis, kükitas ahjusuu ette ja hakkas paku peal kasti juppe parajaks lõhkuma. Aga tundus, et see oli lihtsalt tegevuse otsimiseks. Et ei peaks mulle üle laua otsa vaatama. „Ausalt öeldes, ma oleks kunagi justkui sind ennastki näinud... Või ma ei tea – olid nagu sina ja pold ka... sihukese pika musta mantliga. Paar korda täis peaga mäeküljel karjamaal istudes nägin, kuda üks sinu moodi mees käib tühja maja ja tuletorni vahet...“

Nüüd oli toas tükki aega kuulda ainult seda, kuidas tuli pulpade kallal ragistas.

„Mul jälle on vahel sihuke tunne, nagu oleksin ma keegi teine,“ pahvatasin ma lõpuks endalegi ootamatus avameelsushoos. Muidu poleks julgenud öelda, aga ta tegi ju ise algust. „Et elan siin, aga midagi on nagu teisiti...“

Vanamehe selg nõksatas. „Mul oli kah nii... Alailma. Ärkan purjus peaga ja tunnen, et midagi on teisiti. Ja et teises toas magab tütar ja... ähh... eks nad viinalululud olid. Siis lõpuks jätsingi maha. Ja öieti tegin. Jäta sa ka!“

„Aga sul pole ju lapsi?“ uurisin ma ettevaatlikult.

„Pôle jah... vist... kuigi mine tea, eks pruute ju ikka leidus. Üks tüdruk käis Venemaalt hooajal turska puhastamas. Mitu aastat jutti. Elas minu juures ja... Räägit, et tal olla tütar sündind. Katsusin ikka tema järele uurida, kui ta üks aasta enam ei tulnd, aga või sa sinna Venemaale nägid, see oli ju suletud maailm tol ajal. Kirjadele vastust ei saand ja...“

„Ahah.“ Vaatasin tühja pitsi ja mõistsin, et aeg minema hakata. „Aitäh, no ma siis lähen.“

„Seda et...“ Hagrid kummardus uesti tuld kohendama. „Olen tahtnud vahel ikka pärida, aga kaine peaga ei tule nigu üle huulte. Sa näed ka vahel neid või... seal majaka juures?“

„Mida?“ ei saanud ma aru.

„Ah ei kedagid,“ rahmas mees käega ja näis oma sõnu juba kahetsevat. „Viinase peaga kunagi... nigu miskid värvilised tuled vilkusid ja... aga mis sest enam!“

„Oota nüüd,“ ei jäänud ma rahule. „Räägi ikka lõpuni – mis tuled?“

„No majaka juures on ju see kivikuur, kus kunagi tule petrooli hoiti...“ Ta tōsis, tōstis pudeli, aga pani selle siis järslt tagasi. „Sinu köögiaknast paistab ka ära. Ükskord sikkus peaga koju tulles nägin, et uksed lahti ja miski sinine keravälk nigu hõljub seal. Keerleb ja sädeleb ja pritsib tuld välja. Läksin kaema, aga siis hakkas imelikke asju juhtuma... Mida lähemale sain, seda suuremaks ta kasvas ja...“

„Aga nii ongi ju asjadega, kui lähemale jõuad?“

„Nojah,” ohkas Hagrid. „Aga ta kasvas liiga palju. Algul oli sihuke pallisuurune kera seal uste vahel... Aga poole tee peal tundus juba autosuurune, aga tuhmim... ja lõpuks muutus päris tumedaks ja kurjaks, nigu miski kaljumägi... nii et ma ei hakand edasi minema. Keha muutus ka imelikuks ja... Paar korda nägin teda veel – ja ikka viinase peaga...“

„Aga lähemale enam ei läinud?” urisin ma ettevaatlikult.

„Ei läind jah,” ohkas ta ja lasi pea kätele. „Aga võib-olla oleks pidand...“

„Mistarvis?” ei saanud ma aru. „Kui ta selline suur ja kuri oli?“

„Vaata, sihuke imelik tunne tekkis – et ta on nigu miski värvav... Ja läbi selle saab, noh, selle vene tüdruku juurde või... Et seal taga ongi see teine maailm, kus tütar elab ja...“ Mees töstis pea ja vaatas mulle silma. „Tegelt, Hilda ütles selle ka ära. Seepärast ma onu maja talle müüsingu...“

Maja ostmise kohta polnud ma kunagi küsinud. Ja tundus, et nüüd on paras juhus. „Jukka ütles, et tema isa oli ka seda maja tahtnud. Aga sa polnud müünud?” urisin ma.

„Nojah... Ja alguses Hildale ka ei müünd, mis sest, et ta käis kõvaste peale. Rääkis, et talle just seda maja tarvis ja... Kas ma neid jutte vähe kuulsin, vähe küsiti või? Viskasin isegi lolli nalja temaga – ütlesin, et kui ma sulle, kena proua, saba alla ka pääseks, siis võiks rääkida. No ühest saksa moorist sain nii lahti, kadus nagu tuul, näost punane...“ Ta muigas, kuulatas hetke, kuidas vihmapiisad aknapilekil krabisevad, ja hakkas siis uesti pilpaid raiuma.

„Aga Hilda ei kadunud?” ei jäänud ma rahule. „Käis peale edasi?“

„Just... Ütles, et tema võin preemiaks saada. Aga et mulle on rohkem vaja, et ma neid siniseid välke ei näeks... kui kemmergus istun ja mere poole vaatan.“

Mehe viimased sõnad olid juba vaevukuulavad.

„Siniseid välke?” pressisin ma üle huulte. Ja kuulsin ise ka, kuidas hääl væriseb.

„Nojah...“ ohkas Hagrid. „Ei mina tea, kust ta neist teadis... Ütles, et makemergu akna ära vahetaks – et see aken on halbu asju näinud. Mul oli seal üks vana ümmargune laevaaken. Vahetasin ja ei näinudki enam. Nöid ta oli see ema sul, asju teadis...“

Rohkem ta ei rääkinud, kuigi pinnisin edasi. Nii et surusin lõpuks pakutud pudeli taskusse ja tõusin püstil.

Hagrid tuli uksele kaasa ja pomises siis – kui ma juba ümber pöörasin: „Viimasel korral ta ütles, et tood mulle tütre tagasi. Sama, keda mul polegid. Aga näe seda ka teadis... Kui ma ei lase sul end põhja juua. Hull ta oli, aga asju nägi... Jäta maha, kuni veel saad!” Ohkas, astus valgusest kumavasse tuulekotta tagasi ja lükkas ukse kinni.

Miks Hilda arvas, et mul on vaja silma peal hoida? Kui ta maja mulle plaanis jäätta, siis oli selge, et ükskord siia jõuan... Aga et jooma hakkan? Kaalusin, kas sobib uesti koputada, aga siis mõistsin, et selle jutuga on aega küll, ja pöörasin minema.

Loodetaeva viimases kumas ujusid pikad säbrulised pilved. Kalasoomused, ütles Hagrid nende kohta, toovad tormi. Hilissügisel oli selliseid sageli, aga praegu oleks ikka võinud veel suve pidada... Koju oli kakssada sammu. Enam ei sadanud, aga tee oli porilive, mäe poolt voolavaid niiresid täis. Tuikusin nende vahel edasi ja tundsin, et kolm pitsi tühja kõhu peale panid maailma köikuma. Nädalane põhi all ja ega mulle enam palju vaja olnudki.

Noorkuu kumas taevas, piilus vihmamustade pilvede vahelt välja ja kadus taas – nõnda, kuidas põhjatuul räbaldunud laamu mööda öist laotust edasi karjatas. Katsusin ettevaatlikult astuda, pudel ju taskus. Lendan ninali ja siis mine veel Hagridilt uut küsimaga...

Üsna hoovi juures nägin, et teel paistab heledam joon, nagu kuuvirvendus. Ja teisel pool on kõik natuke teist värvit, sinakalt helendav ja udujas. Jäin seisma ja siis sulas ööst välja pikas mantlis kuju. Sama turist, keda majaka juures nägin või – mida ta hull kondas siin öösel sihukese koerailmaga? Vaatasin ja tundsin, kuidas eba-mugav tunne kehas maad võtab. Nagu siis, kui need koerapeletised mu jälgiajased.

„Lõpuks tegin suu lahti. „Tere!“ Imelik ju niimoodi vaikides teineteist jöllitada. „Tere, Christian.“

„Mina olen Christian jah...“ torisesin ma. Kust ta mind teadis? „Aga sa ise?“

„Seda on sul parem mitte teada.“

„Ah nõnda!“ vihastasin ma. Ei tea, kust see äkiline pahameelehoog tuli – tärikavast peavalust või? „No siis pole mul seda ka vaja teada, mida sa minust tahad.“
„Sa lihtsalt ei usu, kui ütlen.“

„Ole kes oled, mul pole sinuga asja.“ Ja tahtsin edasi astuda. Aga siis tundsin, et käsi-jalgu on raske liigutada. Seisnuksin nagu vees, öhk avaldas liikumisele veidralt tugevat vastupanu. Sama tunne mis päeval majakas.

„Ma olen kosmoselaevast. Sellest, mida sa kunagi nägid.“

Loomalik hirm puges südamesse. Katsusin võõrast uurida, aga kuu oli paksude pilvede taga. Majakas plinkis eemal ja nõrk valgus joonistas teelseisja silueti siiski hetkiti välja. Ja midagi oli tema juures valesti... Aga aru ei saa, mis. „Ja mis sa minust tahad?“ Rääkimine võttis hingeldama, keha oli arusaamatult nõrk.

„Jäta joomine maha. Ja ära täna koju mine. Põgene kuhugi...“

„Teen, mida tahan, ja lähen, kuhu tahan,“ pigistasin ma läbi hammaste. Aga vastik hirm muudkui kasvas. Ja üha raskem oli liigutada. Isegi hingamislihased kogesid kummalist vastuseisu.

„Ise tead. Aga seal...“ Ta nõksatas kapuutsist varjatud peaga maja poole. „...seal on veel mõned... Ja neil on omad plaanid.“

„Mis õigusega te mind kiusate?“ ägasin ma.

„Tugevama õigusega. Nagu sina turska püüad. Tõmbad paati, lõikad kõri läbi ja teed rahaks.“

„Tursad on primitiivsed olevused,“ vaidlesin ma, ise justkui õhusurve all ägam. „Nad ei tunne midagi, neid juhivad nürid instinktid...“

„Kükloop arvab, et sina oled ka primitiivne olevus, keda juhivad nürid instinktid.“

„Põrgu sind võtaks!“ rõögatasin ma meeletehes. Nii et ta teadis ka mulle saadetud raamatut – kust mujalt see Kükloop? „Kao siit koos oma Kükloobiga! Mina lähen igatahes koju!“ Ei tea, kuidas ma järsku sellise viha enda seest üles leidsin? Aga viha oli hea tunda, parem kui hirmu, mis muidu juba rinnakorvi kinni pigistas.

„Oma koju sa ei pääse, seal on nüüd midagi muud. Lähed sisse ja tagasiteed ei leia... Tule parem minuga. Ja unusta kõik. Me aitame sul seda teha.“

„Kuhu?“

„Ära.“ Kogu viipas taevasse. „Kõikjale. Universumi.“

„Mis õigusega sa tahad mind välja rebida sellest elust, mida ma armastan?“

„Armastad? Sa vihkad ju oma elu. Ja mis elu see siin ongi... keset oma hinge mudajõgesid.“ Ta vaatas maha, ligasele teele, millel läigatasid majaka rütmilised plingid. „Lähed poriga allavoolu ja kõik...“

„Võib-olla. Aga see on minu elu – ja las ma elan ta lõpuni! Kurat teab, palju võib-olla pole enam jäänudki. Nii et kao mu teelt, põrguline!“

Mees nagu nõksatas, tõmbus küüru? Ma ei tea, kust see mõte tuli, aga äkki tajusin, et ta kartis mu vandesõnu. Üldse toimus peas midagi veidrat. Mötted olid selged ja sügavad. Jõud, mida kehas enam polnud, oli mõistust toetama asunud. Rahvajutud ütlesid, et kõiksugu saatanasigidikud kardavad risti ja Kristust. Aga see siin kartis hoopis põrgut ja kuradit?

„Neetud põrguline!“ kordasin ma. „Kao põrgu, sinna kuhu sa kuulud, ja lase mul minna!“

„Põrgu on lähemal, kui arvad...“ Musta kogu hääl murdus sosisnaks. „Siinsamas, ära parem välja kutsu... Tule laeva ja läheme!“

Tundsin, et õhk rõhus natuke vähem, sain jälle liigutada. „Ja kus see laev veel on?“ pärisin ma trotslikult hingeldades.

„Siinsamas mäeküljel.“ Ta vaatas alla mere poole. „Sa lihtsalt ei näe seda.“

„Ah nii,“ katsusin ma muiata. „Tema on siin, aga mina ei näe?“

„Vahel ongi nönda... Tuleta mägesid meelde. Istusid peidikus, hoidsid mehi kirbul, aga neil polnud lootustki sind näha. Praegu on ka nii, ainult et vastupidi.“

„Ükskõik!“ Pressisin hambad huulde. „Kuhugi ma ei tule.“

„Sul saab raske olema. Mured ei anna asu, ma tean, usu...“

„Mul ei olegi muresid!“ Püüdsin häälele reibast kõla anda.

„Aga Mary?“

Tundsin, kuidas käed jõuetult alla vajuvad. Kes ta oli, et Maryst teab? Ning siis nägin uuesti seda, millest kõik algas – teel kumas helendav sein, kuuvalguses värelev sillerdus. Meie jäime välja, aga maja seisim häimus.

Tulgu mis tuleb, kuhu mul minna? Astusin läbi sinakalt helkiva udupiiri. See tundus nagu pabersein; öhk ragises korraks ja siis oli kõik endine. Tee jalge all oli ikka poripehme, paar tähetäppi vilkus pilvede vahel ja võõrast polnud enam kusagil.

Pöörasin koduõue. Selg leemendas riiete all higist ja süda peksis. Olin kuulnud küll, et deliiriumis nähakse viirastusi – aga see oli ju selge kohtumine, mitte udu-ne hallukas?

Toa hais ja räpasus ei kutsunud. Tahtsin värsket õhku ja astusin ümber maja nurga – sinna, kus merelt tulvas värsket tuult. Päeval avanes siit vaade kogu fjordile, aga praegu nägi vaevalt jala ette.

Seisin ja hingeldasin, keha oli nõrk ja väsinud. Kuu ees laiutav tume laam sulas aegamööda auklikuks ja pilveräbalad muutusid veidrates grimassides hiiglaslikeks nägudeks: üks kui laia hambutu suuga irvitav konn, kuukuma silmaaukudes põlemas, teine kõrval nagu pika nina ja pisikeste tigedate silmadega kala... Jälle need romaanitegelased – nägin neid juba kõikjal?

Kaugemale minna ei tohtinud. Veel natuke ja nõlv keerab järsuks. Märjal rohul on kerge libiseda – ja all ootab ju püstloodis kalju, mitukümmend meetrit kõrge. Hingasin karget öööhku, katsusin rahuneda ja siis lükkas tuul kuu eest viimased pilved ning fjord suples korraks kirkas valguses. All paistsid tuttavad majad, sadam ja küla.

Ja siis tundsin äkki, et midagi on valesti. Lõpuks taipasin: ei ühtegi tuld! Isagi mitte sadamas – aga need põlesid ju alati? Voolukatkestus või, tormiga tuli ette – kuigi Hagridi juures istumise ajal oli elekter alles? Lasin silmad üle kottpimedama küla ja siis hakkas teadvusse veel midagi hiilima. Midagi oli teisiti – võõras, halvasti, valesti...

Koukisin taskust pudeli ja võtsin punnsuutäie. Ja tundsin, et olen uuesti külma higiga kaetud. Keha justkui kartis midagi niisugust, mida mõistus veel ei teadnud. Ja siis tuli jälle see tunne, et kusagil on keegi, kes mind tähelepanelikult uurib.

Põrgusse, vahtigu! Lähen koju, võtan viimase pitsi ja homsest alustan uut elu. Hagridil oli õigus – joomine teeb lolliks. Deliirium, luulud, külm higi... Viin on ju mürk, raisk, mõni ime, et see lõpuks inimese sõgedaks teeb!

Kuuvalgus kadus, võtsin veel ühe lonksu, keerasin korgi peale ja pöörasin fjordile selja.

Ning siis järsku taipasin, mis ei klapi. Sadamabasseini servas seisis vana kolmekorruseline kaubalaadu, saare möödunud õitseaegade tunnistaja. Viilkatuse alt turritas välja roostes vintsiots ja läbi pööningukorruse tühjade aknaaukude paistis puuratas, millega kaubad vanasti laevatrümmist üles vändati. Mahajätetud hoonet kutsuti tondilossiks ja tänapäeval vajasid seda veel ainult aknalaudade ja karniisi-de kitsastele servadele pesi tegevad kaljukajakad.

Tondilossi kulunudkollane külg pidanuks kuuvalguses kumama – aga sadas ei olnudki justkui enam toda hüljatud hoonet? Pöördusin, aga kuu ees hõl-jus hallitäpiline laam, see muutus tasapisi tihedamaks ja lõpuks mähkus ümbrus pilkasesse pimedusse. Ootasin tükk aega, aga kuu ei tulnudki enam välja. Ainult tuul undas ja meri pahises kuidagi haiglaselt. Ning siis maandusid näole esimesed vihmapiisad.

Tõmbasin jope kaeluse koomale ja märkasin äkki õhus roheliste sädemete pah-makat – justkui oleks tuul lõkkest tuletukke laialti paisanud... Aga kohe oli kõik taas endine, ümberringi laiutas jälle must pimedus. Millegipärast tuli Mary meel-de. Ja südames lõikas. Näen ma teda veel kunagi? Vaevalt...

Niiske külmus puges kontidesse, higine märgades riletes keha ju jahtus. Tuli tappa minna, kuigi teadsin, mis ees ootab: rõsked kütmtata ruumid, mustus, pese-mata nõud. Ning luudesse imbuv üksindus. Isegi siin, väljas ja külmas, oli parem.

Tõtsin pilgu ja võpatasin. Pilveräbalatest näod kumasid uuesti kuu ees. Kuidas said tuule poolt juba laialti lükatud mustrid täpselt samasugustena uuesti taeva il-muda? Näod olid karjuvalt elusad, hiigelsuur taevakonn vaatas mind ainitise uuri-va pilguga.

Vaatasin lõusta ja siis äkki tormas tühjusest välja tormihoog. Leidis kusagilt mäenõlvalt vineeritüki ja lennutas mulle vastu selga. Kukkusin murule põlvili ja nägin uuesti rohelisi sädemeid. Niisugust äkilist puhangut polnud ma iial koge-nud. Tuul tõusis ju ikka aegamööda, aga praegu justkui plahvatas, kümnest meet-rist sekundis sai hetkega viiskümmend ja kohe oli iil jälle kadunud.

Ajasin end püsti ja äkki kerkis vaimusilma ette Diana. Olin teda ju majakas suigatades uneski näinud, koos loomanäoliste deemonitega. Ja kuidagi väga kahju hakkas. Noor elujanus naine, aga nüüd oli temast järel vaid üksik kont kusagil kauge India ookeani põhjas. Ja teised Venemaa mullas.

Ohkas in, pöördusin ja ajasin silmad punni, sest pimedal nõlval otse maja kõr-val paistis midagi võõrast. Nagu suur kuukumas läikiv ovaalne kalju – aga seal polnud ju muud kui vaid lage lunniaukudes nõlv? Pilgutasin silmi ja siis äkki ei olnud mäeküljel enam midagi.

Raputasin väsinult pead – liiga palju sai juba neid viirastusi! – ja astusin jalaga mättaid kobades maja poole. Aga mõtted ei andnud rahu... Kas vana laohoone on tõesti kadunud?

Toas kallasin ühe argliku pitsi. Jõin ära, mõistsin, et keda siin ikka petta, ning kulistasin viina otse pudelist lõpuni. Kuulasin natuke jumal teab mis lainelt tullevat ragisevat öömuusikat, aga siis lihtsalt ei suutnud vastu panna ja otsisin öökivist telefoni, surusin laadija taha ning avasin sõnumite kataloogi. Seal oli mul ainult üks. Viimane, mis Aafrikas Marylt sain. Enne, kui ta number vastamise lõpetas. Siis, kui olin muudkui helistanud ja helistanud.

„Pole vaja end helistamisega vaevata. Ma ei soovi sinuga rääkida.“

Lugesin seda mitu korda. Aga kustutada ei suutnud, kuigi enne plaanisin. Ikkagi mingi side temaga. Lõpuks vajusin voodisse. Riitetega, justnagu kahel eelmisel öölgi.

Hea, et mul enam relva polnud.

* * *

Magasin lõunani. Ja siis veel natuke. Aga lõpuks sai uni otsa, selle sisse ei andnud end kauem peita. Komberdasin kööki. Hagridilt saadud pudel seisis tühjalt laual, polnud enam ei viina ega lootust seda saada. Panin kannu tulele ja mõtlesin juba toolile ootama ronida, aga siis tundsin, et ei taha päeva jälle samamoodi alustada. Läksin hoopis magamistuppa ja lülitasin arvuti sisse.

Uus meil lõi plönni. Küllap iseseisvuspäeva oma – ma polnud kuid arvutit avanud. Hamilton ikka saatis tähtpäevadel endistele tervitusi. Aga siis märkasin manust. Sama romaan, mida Aafrikas lugesin? Olin ta vahepeal unustanud, aga eile nägin majakas jutu tegelasi – praegu ei osanudki enam öelda, kuidas sellesse viirastusse suhtuda – ja siin ta jälle oligi...

Tee sai valmis. Nõrutasin pudeli põhjatilgad tassi. Nõrga maitse andis juurde. Ja hakkasin lugema.

Jimmy Schwarz kohendas punast lipsu helebeežil hästi istuval ülikonnal, lasi kaelasideme salamisi pisut lõdvemaks ning heitis pahura pilgu vastust ootavatele ajakirjanikele. Neid oli saal täis, kõigil käed püst. „Lõuna-Aafrika on arenev maandus, planeedi tulevik, kui tahate... Loomulikult on maailmas ka teisi olulisi asju, aga kindlasti ei ole mu Aafrika-turnee liiga piikk!“

Esimeses reas istuv Jerry noogutas heaksiitvalt. Aga suunurk justkui tuksles? Tema teadis ju Victoriam, talle polnud saladus, mispärast Jimmy Kaplinnas, maailmapoliitikas ju mitte esimest viilut mängiva Lõuna-Aafrika valges pealinnas juba neljandat päeva peatus.

Jah, Victoria... Presidendi näole vajus unelev ilme. Naine ootas sviidis. Kohe pääseb ta saalist ja siis algab nende aeg – tervelt neliteist tundi, homse esimese kohtumiseni! Kellega see tuleb? Ükskõik, küll Jerry toletab hommikusöögilauas meelde ja paneb vajalikud sõnad suhu.

Lõpuks sai pressikonverents läbi. Jimmy noogutas ajakirjanikele, lehvitas viimast korda sähvivatele välklampidele ja lasi siis end Kaplinna parima hotelli konverentsisaali kõrgete tumesiniste uste vahelt tagaruumi manööverdada.

Ajasin käe tassi järele ja lürpisin ahnelt viinalõhnalist teed. Kuidas need peatükid mu ometi siit üles leidsid? Ja miks? Jimmy Schwarz... Teda olin ju kunagi isolaatoris lausa oma silmaga näinud. Aga ega ma sellest suurt mäletanud, tollal kiusas Stepking mind ju oma küsimuste ja keemiaga. Elasin nagu vangis.

Ja siis taipasin – pagan, kuidas sai mulle tunduda, et olen presidenti näinud? See kohtumine oli ju hoopis romaanis toimetaval Christianil! Aga ometi oli kõik justkui meeles – nägin meest oma mälestuses nii selgelt isolaatoris lavatsi kõrval istumas... Veider, ulmekas oli juba nõnda sügavale teadvusse roninud, et realsus ja romaan moodustasid peas lahutamatu segapudru.

Tee sai otsa. Vajutasin arvuti kinni. Hiljem loen, praegu tuli koristada. Toas hõljuv hapu hais ajas iiveldama, ju oli prügikastis mõni kalatükk mädanemas.

Viisin pudelid kuuri ja pesin nõoud. Tühjendasin lehkava prügikasti ja tundsin siis, et rohkem ei jaksa. Pohmas pea lõi iga liigutuse peale tuikama. Vajusin voodi ja lülitasin teleka käima. Uudiste aeg, lõpus tuleb ju ilmateade.

Ekraan lõi helendama, aga diktor luges alles välisuudiseid. Nendega polnud mul asja, ajasin end püst, keerasin heli valjuks ja läksin kööki hambaid pesema. Kui ilmateade algab, siis kuulen ära. Ei mäletagi, millal viimati hambaharja käes hoidsin, aga nüüd tuli uuesti inimeseks hakata.

„Lõuna-Aafrikas Kaplinnas lõppes kohtumine, mille käigus president Jimmy Schwarz rõhutas vajadust põörata senisest suuremat tähelepanu arenevatele majandustele...“ kostis magamistoast optimistlik naisehäääl.

Jajah, teadagi, muigasin ma ning pigistasin tuubist viimase pastaraasu harjale. Aga tegelikult põrutab seal Victoriat, tühja tal sellest Aafrika majandusest! Ja siis vajusid käed äkki jõuetult alla. Kurat, aga see oli ju romaanis – just lugesin!? Tuis-

kasin tappa. Parajasti selleks, et näha, kuidas helebeežis ülikonnas president ajakirjanikele lehvitat ning kõrgete siniste uste taha kaob. Punane lips paistis ka ära.

„Ja nüüd tagasi Norrasse!“ teatas heledapäine neiu ekraanil. „Bergenis on linnavalitsus otsustanud seni kasuta seisnud vana...“

Aga mina ei kuulnud enam midagi. Vajusin tugitooli ja katsusin paaniliselt millestki aru saada. Siis avasin faili ja lugesin üle – jah, helebeež ülikond, kiiskav-punane lips ja Kaplinna konverentsiruumi sinised uksed.

Maailmaga oli midagi lahti – just nagu kunagi Aafrikas... Keetsin uue tee, tukusin laua juurde ja lugesin edasi.

President Schwarz nägi unes, et istub kalakastil ümmarguses kõrges kiviruumis keset veidraida inimesesarnaseid loomi. Aga siis vajusid kujud uttu ja ta taipas, et nägi und ja on hoopis laias pehmes hotellivoodis.

Tuba säras hommikupäikesest, nii eredast, et silmi oli raske avada. Ta sirutas end ja kobas käega. Victoriat polnudki? Hetkeks haaras teda ehmatus, aga siis kostis sviidi eesruumist tuttav lauluhäääl ning naine astus tappa, kaks auravat kohvitassi peos.

„Tere hommikust, kallis!“ Victoria pehmelt vibreeriv hääl segunes rödupiirdel hüpleva pisikese linnu rõkkava sirinaga.

Jimmy ajas end patjade najale ja võttis tassi. Kallas esimese lonksu kuuma vadelikku mõnuga huulte vahel ja vaatas ahnelt, kuidas lühikese hommikumantli alt välja paistvad sihvakad pruunid jalad ümber voodi astusid ja teki alla pugesid. Nagu kaks tiikpuust sammast, täiusliku kujuga ja hulluks ajavalt läikivsiledad.

Jimmy võttis veel ühe lonksu ja pani siis kohvi käest.

Neil läks päris kaua, aga kui ta end lõpuks uesti selili keeras, siis oskas ta vaid õndsal ilmel lage vaadata. Mida elult veel tahta? Noh, eks ikka seda, et Kaplinna turnee iial ei lõpeks... Kahjuks oli asi vastupidi, poole tunni pärast peab Victoriaga hüvasti jätkma. Õnneks mitte kauaks – järgmisel nädalal tuleb naine Washingtoni.

Mees ohkas ja katsus tööle möelda. Kellega ta täna kohtuma pidi – vist üks kirikuisa? Mingite ametlike kohtumistega tuli need päevad ju täita ja nõnda olid nad sedapuhku päris lahkelt Jimmy aega välja jaganud.

* * *

Punase keebiga tilluke mees niheles talle liiga suures tugitoolis. „Härra president, kas te töesti tahate kanepi legaliseerida?“ Ta puuris presidenti süüdistava pilguga. „Aga tagajärjed? USA-le järgnevad paljud teised... Meie kirik ei saa seda heaks kiita!“

„Hmm?“ Jimmy ringutas ja töötis kohvitassi. Mida see mehike öieti tahtis? Oli ilma pikema sissejuhatusesta kanepit kiruma hakanud – sellepärist tuligi või? Mitte ei mäleta, mis see peateema pidi olema... Ja Jerryt ka polnud, tema oli läinud Victoriat majast välja viima. Vahel maskeeriti naine ajakirjanikuks, siis kokaks. Mees tõusis ja tundis, et lihtsalt ei suuda vestlusele keskenduda. Astus avatud röduukse juurde ja püüdis näha, kas naise rendiauto on parklast kadunud.

„Mida te öieti plaanite, härra president?“

Jimmy pöördus pahuralt toa poole. „Teate... ma kardan, et meil ei jätku aega rääkimaks kõigest, mida ma plaanin. Aga ma kuulan hea meelega ära, mida teil öelda on. Muide, püha isa, ehk soovite vahelduseks natuke siseröödul jalutada? Istimine teeb kangeks.“

„Aitäh, mul on väga mugav!“

Või et mugav, muigas Jimmy. Aga ise istub nagu sipelgapesas.

„Jah, mu poeg, kogu lugupidamise juures – teie plaanid on ohtlikud!“ Punases kuues jumalasulane ajas end tähtsalt sirgu. „Me oleme teinud nii palju narkootikumidega võitlemiseks ja selline pööre maailma võimsaimas riigis rööviks kõigelt möttel! Juba praegu tolereeritakse seda saatana taime üsna avalikult! Ma ei räägi idamaadest – India ja Kambodža on kaugel... Aga isegi mõjuvõimsad kristlikud riigid, nagu Saksamaa ja Hispaania, on tegelikkuses liiga sallivad. Rääkimata sellest neetud Hollandist!“

„Aga on see siis nii halb?“ Jimmy pöördus ja silmitses kaaslast. Keda ta öieti täpselt esindas? Mitte ei mäleta... Ta astus rödutaimede rohelisest kumast tugitoolide vahelte seatud laua juurde tagasi. Ja raputas endamisi pead. No mitte ei saa Victoriat mõtetest väljal! Seisatas laua juures ja katsus vestlusele keskenduda. „Mõõdukas kanepitarvitamine pole tervisele ohtlik. Ja isegi igapäevase suitsetamise kahju on näiteks liigoomisega vörreledes tühine. Kanepi tarvitamisse pole minu teada keegi surnud, alkohol seevastu tapab iga aasta maailmas mitu miljonit inimest. Aga seda te talute – armulauavein on ju Jeesuse veri?“

„Kanep on midagi muud!“ raius väike mees käega. „Me oleme põhimõtteliselt kõigi narkootikumide vastu – pole vahet, kas heroïin või marihuaana, kokaiin või hallutsinogeensed seened!“

Jimmy ohkas ja võttis laual olevast kausist küpsise. „Aga miks ometi – nad kõik on ju väga erineva mõju ja sõltuvuspotentsiaaliga? Muide, ma nagu mäletaks, et mõned kristluse voolud – mingid sektid ühesõnaga – ei olegi nii väga selle vastu? Kui vein on Jeesuse veri, ehk võiks siis kanepisuits olla tema hingeõhk?”

Kirikuisa kahvatas. Nali või? Samas – ei paistnud... Ta vaatas solvunult presidenti, kes oli juba uuesti rõduuksel ja jälgis uneleval pilgul, kuidas pisike pruun turteltuvi eemal kivieendil sillerdavas päikeselaigus ennastunustavalts kudrutab ja emalinnu ees keerleb. „Ma ei tulnud siia mingi voolu, konfessiooni või sekti esindajana,” jätkas ta ja tõstis tähtsalt sõrme. „Meie oleme üks ja ainuke kirik! Ja Pübel annab väga selged suunised, kuidas kanepisse ja teistesse meelemürkidesse suhtuda!”

„Mnjaa...“ vangutas Jimmy pead. „Kahtlemata austan ma pühakirja. Aga vahel, andke andeks, tekib siiski kahtlus. Kõigis neis lugudes maailma tekkest, neitsist sündimisest ja ainukesest teest paradiisi jõudmiseks on pehmelt öeldes disputeeritavaid kohti – aga mulle tundub, et te ei anna iial kusagilt järele? Kes teie lugusid ei usu, need lõpetavad põrguaugus? Hästi, jätame selle... Loomulikult ei oska ma teiega Piibli üle vaielda. Ma ei tea usuasjadest palju, minu töö on muu. Aga olen praegu aus – te ju ei reeda pihisaladusi, eks? Ühesõnaga, pean tunnistama, et just kanepit suitsetades tajusin kord erilist selgust, mingi kõrgema olendi kohalolu, ma ütleks isegi, et midagi religiosset...“ Ta vakatas ja jäi mötlikult peeglina läki-vat parketti silmitsema.

„See on saatanast!” susistas kirikumees pärast väikest pausi jahmunult. „Selline tunne on illusioon, fatamorgaana ja pettus, just seda me kardamegi! Mõelge – kui igaüks hakkaks tunnetama, et kanepit suitsetades on ta otsees osaduses jumalaga – mis siis juhtuks?”

Jimmy torutas huuli. „Äkki oleks maailm siis natuke parem koht?” pakkus ta süütul häälel. Ent Jerry oleks kohe aru saanud, et ta silmanurkades vilab juba kavalalt trotslik tuluke. Aga Jerryt polnud nägemas, tema valmistas nüüd juba järgmist kohtumist ette. Mingid vabrikandid vist, mõtles Jimmy. Ja jätkas: „Ühesõnaga, ta-han lihtsalt öelda, et vaevalt, et jumalaga kontaktis olek – isegi kui see on vaid petlik tunne – saab kedagi kahjustada? Kas mitte just osaduse tunne jumalaga ei peaks olema iga kristlase eesmärk?”

„Osadust kõigekõrgemaga võib tunda kirikus.“ Väikesed valged sõrmed pigistasid solvunult tooli käsituge. „Selleks pühakojad ongi!“

„Tõepoolest,“ noogutus Jimmy. „Aga kui tunne sarnaneb, mis siis halvasti on?“

„See on üllõhtlik!“ Mees tõstis uuesti oma väikse kahvatavalge sõrme. „Järgmise sammuna hakkab igaüks Piiblit ka ise tõlgendama – nagu talle parajasti meeldib!“

„Ja teie kaotate monopolit tõlgendada, nagu teile meeldib?” Presidendi hääl kõlas viisakalt ja kammitsetult, aga muidugi oli see selge üle piiri minek.

„Ma näen, et te ei mõista... näen, et kurjuse Jõud on teid pimestamas...” Usuisa ahmis õhku, kohendas punase keebi kraed, justnagu oleks see kaela pigistama hakanud, ja sundis end siis rahulikuks. „Härra president, me palume teil tungivalt oma poliitikat muuta. Vaadake, ma ei ole veel kõike avaldanud!”

„Nii?” Jimmy silmad loid huvitatult särama. „Teil on infot, mis võiks mu arvamust muuta?”

„Jah!” Kaameks tömbunud mees öngitses keebi alt kriitvalge rätiku ja tupsutas laupa. „Vaadake, saladuskatte all voin öelda, et kardetavasti juba üsna varsti seisab ees Antikristuse tulemine. Ja see taim sillutab talle teed!”

„Kuulan... teid... täie tähelepanuga!” kokutas president ja vajus tugitooli.

„Kanepis on peidus deemonid! Ja see pole pelgalt kujundlik väljend. Ning saata na taim avab neile inimeste silmad ja kõrvad! Meil on olnud nendega kontakte.”

Ruumi tekkis vaikus, mille katkestas lõpuks Jimmy kartlik köhatus. „Äkki ma tean, milles te räägite – võib-olla, et isegi kunagi kohtusin nendega? Mõned aastad tagasi siinsamas Aafrikas kogesin ma midagi väga imepärast...”

Nüüd tömbus väike mees tugitooli sügavusse nagu kartlik erakvähk. „Kirik ei kiida seda heaks!” sosistas ta lõpuks väriseval häälel. „Ettevalmistamata inimene ei ole valmis kurjuse jöududega silmitsi seisma! Kardan, et lasite end ära meelitada petlikul kujutelmal, et nad ei olegi deemonid, et nad on...” Ta tupsutas uuesti laupa ega leidnud lausele õiget lõppu.

„Nii?” Jimmy silmanurka ilmus väike pahameelekorts. „Arvate, et ma pole piisavalt küps kurjusega kohtumiseks – ei suuda teha õigeid otsuseid, lasen end ära petta?”

„Ei, muidugi mitte,” kobas jumalasulane ehmunult, aga leidis kohe uuesti õige tooni. „Aga kirikul on selliste jöududega suhtlemises ikkagi kahe aastatuhande pikkune kogemus!”

„Mistõttu tuleks pigem uskuda teid kui otsustada ise?” muigas president. Aga lasi siis end lõdvaks ja jätkas sõbralikult: „Muidugi ei eita ma teie kogemust. Ent kas jumal ei istutanud siis meie kõigi südametesesse hea ja kurja tundmise võimet? Äkki võiksime vaimolendeid, kes end meile avaldavad – noh, kasvõi hinges –, natuke ka usaldada? Äkki on nad inglid, mitte deemonid?”

Tuvid lendasid minema. Jimmy jälgis neid, kuni kaks täppi katuste kohal värelevasse kuuma õhku sulandusid. „Hästil!” noogutas ta siis leplikult. „Aga tagasi kanepi juurde – kas teate, et pooled ameeriklased toetavad juba legaliseerimist?”

„Inimesed ei tea, mida nad öleti tahavad, veel vähem seda, mis on neile hea ja mis halb!”

„Aga teie teate?“ Uus muie libises üle Jimmy huulte. „Ja tahate nende eest otsustada?“

„Aga nii on ju alati olnud!“ Saadik mahendas häält ning naaldus üle laua. „Te tunnete ajalugu, eks, härra president - alati on vähesed valitud otsustanud, mida lubada ja mida mitte! Kas pole demokraatiagi teataval määral vaid illusioon? Meedia surub rahvale peale nii ootused kui soovid – inimesed võivad arvata, et otsustavad ise, aga tegelikult on alati vähesed valitud otsustanud!“

„Just,“ noogutas Jimmy sõbralikult. Pärast väikest möttepausi. „Mulle meeldib teie avameelsus! Peaksin ehk väitma, et ameeriklased mötlevad alati ise. Aga olgu, ma nõustun ja väidan hoopis, et mina olengi üks neist, kes otsustab. Ja andke andeks, ma ei suuda kanepit hukka mõista!“

„Teame... Sellepärast ma siin olengi.“ Mees ohkas, tõusis ja ajas käe portfelli, kust ilmus välja iidse välimusega paberirull. „Viin teid siis ikkagi kõigega kurssi. Vaadake, me leidsime üriku, kus on selge vihje – Antikristus sünnib kurjuse riigis, põhjamaa pimedas laanes, klaasistunud jäämere ääres, mille lained seisavad vahel tontlikult paigal! Juba noorena hakkab ta sõdalaseks, võitleb Kristuse poolel uskmatute vastu, aga siis kohtub deemonitega, kes ta enda leeri üle meelitavad. Ja märgid näitavad, et äraneetu elab juba praegu meie seas!“

Mees lasi rulli alla ja heitis Jimmyle pika pilgu. Aga kuna too oskas vaid jahmunt silmi punnitada, siis jätkas ta ise: „Oleme katsunud metsalist leida, aga ta sulandub osavalt teiste hulka! Leidsime vaid vihje, et ta lasebki end just kristlaseks kutsuda, aga tegelikult on Antikristus, Jeesuse surmavaenlane! Edasi – vanad tarkusesõnad ütlevad, et oma teel leiab ta liitlasi. Ettekuulutuse järgi kõigepealt vägeva naisnöia, Lõunamaa Musta Hoora, kes aitab tal alistada Vägevaimat Kuningat. Me kardame, et see kõik toimub just praegu...!“

Väikese oraatori pühaliku hääle kaja sumbus avaras ruumis – ja mees ise oli nagu suuremaks kasvanud? Asjata pole nii kaugele jõudnud, mötles Jimmy, oskab seda hirmutamise asja! Ja uuris siis ettevaatlikult: „Andke andeks, aga see kõik kõlab väga muinasjutuliselt – Antikristus, Must Hoor, Vägevaim Kuningas... Mida ta üldse halba teeb? Lihtsalt hoorab ja allutab kedagi oma tahtele? Vabandage, aga selliseid inimesi on pool maailma täis...“

„See ei ole kõik!“ Tillukese usumehe silmad tömbusid piludeks. „Antikristus võrgutab Tarkade kivi abil mehest veel puutumata naise, kellega peaks saama Kristuse pruut!“

„Tohoh... Aga Kristus on juba ammu surnud, meie kõigi eest, ma mõtlen, eks? See tähendab, tehnilliselt... samas, ta on muidugi ikka elus, jah? Istub isa paremal... nojah, te teate muidugi täpsemalt...“ Jimmy ohkas ja ei osanud mõtet lõpetada.

Ausalt öeldes, tüütuks kiskus juba. Kui alguses tundus mees asjalik, siis nüüd pööras ju päris ära. „Ja kes see kuningas veel on?“

„Aga äkki teie ise?“ ohkas pühamees. „Samas, need on vihjad, ettekuulutused ei ütle midagi otse!“ Siis ilmus ta silmadesse uesti kirglik läige. „Aga nii see läheb, kui me vahel ei astu! Me otsime ka seda naist – ürikute järgi on ta maailma esimene naine. Aga ta salgab seda ja avalikult tuntakse teda vaid Kristuse pruudi nime all!“

Jimmy kortsutas kulmu. „Nii et Antikristus võrgutab naise, kes on üheaegselt nii Kristuse pruut kui maailma esimene naine?“

„Teisiti ei saa ettekuulutust mõista,“ noogutas pühamees. „Ja loomanäolised kanepideemonid ühendavad oma nõidusega metsalise ja Kristusele määratud pruudi! Edasi, naine sünnitab tütre – esimesest mehe puudutusest! –, mis võib olla juba toiminud. Kui see tütar on maailma esimene naine...“ Kirikumees lasi silmad kontrollivalt ürikule. „Jah, siis ehk jäab kuri sündimata – aga kui temast saab jahijumalanna, siis aheldab ta ravikunsti abil Õhtumaa Targa enda külge, ühineb deemonitega nende taevavankris ja asutab valeõpetuse, mis võib anda surmahoobi Pühale Kirikule!“

Jimmy vaatas vahutavat usumeest, ajas siis justkui hajameelselt käe tasku ja vajutas nuppu väikesel võtmehoidjasarnasel vidinal. Minuti pärast kostis koputus ja uksele ilmus kantseleiülema ümmargune nägu.

„Jah, Jerry?“ President tõstis imestust teeseldes silmad. „Kas on midagi, mis tõesti enam ei kannata?“

„Paraku küll...“ ohkas küsitu ja punnitas lühinägelike silmadega kirikuisa vadata.

Nüüd tõusis Jimmy püsti. „Mis teha, tõesti väga kahju! Palun juhata siis püha isa välja, me olimegi juba enam-vähem valmis!“ Pöördus kaaslase poole, kummardas sügavalt ja lõpetas: „Aitäh info eest! Hoian silmad lahti ja kohe, kui metsalist näen, annan teada.“

„Mu poeg, sinu silmad on juba kaetatud, sa ei tunne teda ära...“ ahastas oma missiooni nurjumist mõistnud saadik ja astus vastumeelselt ukse poole, mille Jerry juba viisakalt pärani oli lükanud. „Antikristus ei ole tavalline inimene, ta elab kahes maailmas korraga...“

* * *

Kui Jerry uuesti tappa astus, nõrutas Jimmy Schwarz just kohvikannu põhja oma tassi. Sisenejat nähes vangutas ta pead. „Oleks sa seda kuulnud... No on seltskond, sa ei kujuta ette, millega nad tegelevad!“

„Ja millega siis?“ Jerry ajas pöidlad trakside alla ja räntsatas tugitooli.

„Ajavad Antikristust taga! Keset kahekümne esimest sajandit... Ma ei mäle- tagi enam, mis sa ütlesid, keda ta täpselt esindas – aga igatahes tegelevad nad praegu kurjuse riigis sündinud põhjamaa Antikristuse otsimisega. Too aga põru- tab juba kuskil mingit musta hooraa, allutab tarku ja kuningaid ja tahab tagatipuks sellisele Kristuse pruudile tite teha, kes on maailma esimene naine. Ja see titt – kujuta pilti! – on ka maailma esimene naine ja ajab lõpuks koos loomanäoliste deemonitega oma uue õpetusega nende kiriku lõhki. Vaat selline lugu! Ja kogu see tarkus päritineb iidsest ürikust – no nagu mingi põnevusjutt! Kuidas sellised tüübhid on suutnud nii kaua vastu pidada, ah?“

„Töesti ei tea...“ Jerry venitas trakse. „Jumala teed on kummalised, nii nad vist ütlevald... Selleks sa mind siis kutsusid, et tollest punasest käääbikust viisakalt lah- ti saada, jah? Töösturite lõunasöögini on ju veel aega.“

„Muidugi! Aga kui aega on, siis võime ju natuke juttu ajada.“ Ta võttis küpsise ja poetas: „Tead, olen viimasel ajal ausalt öeldes mõelnud, et tahaks tegelikult tagasi astuda...“

„Ku... kuidas?“ uuris kantseleiülem kobavalt. Pärast üüratupikka pausi. Jimmyle polnud kombeks lolle nalju teha. Aga mis see veel olla sai?

President ringutas ja raksutas sõrmi. „No ma ei teagi. Peab vaatama, kas sel- leks on mingi täpne kord või...“

„Ee... ma mõtlen muidugi, et miks?“ kokutas väike pükniline mees ja tegi oma kiiskavvalge särgi rinnaesisele suure kohvipleki.

„Ütleme nii, et kanepi pärast,“ ohkas Jimmy ja mudis natuke abitult sõrmi. Hei- tis siis ettevaatliku pilgu kaaslasele ja jätkas: „Too kirikumees rääkis muide ka peamiselt sellest. Kanep olla Antikristusele abiks!“

„No ajakirjandus lõöb lärmi jah,“ alustas Jerry lõpuks kobavalt. Kui oli hingamise rütm tagasi saanud. „Sinu kanepilembust teavad juba kõik. Aga arvamusküsitlu- sed ju näitavad, et hoolimata kogu kollasest pasast ja su neetult ühemõttelistest sammudest psühhedeelikumide dekriminaliseerimise suunas on toetus hoopis kasvanud... Sul pole absoluutsest vaja seda teha!“

„Aga ikkagi...“ Jimmy keerutas uut küpsist käes. „Mulle aitab. Ehk lõpetan dek- riminaliseerimise – kui önnestub – ja...“

„Jimmy, mida sa ometi räägid?“ kraaksatas Jerry. Esimene ehmatus lõi mehe oimetuks, aga nüüd hakkas veri näkku tagasi valguma. „Vaatamata analüütikute

halale, et kanepiga tõmbad endale vee peale, võidaksid sa praegu järgmised valimised!"

Jimmy keerutas pöidlaid. „Väga võimalik...“

„No siis ei saa ma enam millestki aru...“ Jerry lõug oli tasakesi värisema hakanud. „Sa ei tee nalja, jah? Usud, et võidaksid, ja tahad hoopis tagasi astuda? Mis toimub?“

„Tead, nägin täna öösel ausalt öeldes ühte väga veidrat und.“ President tõusis, jalutas läbi ruumi ja jäi hotelli siseaias kasvavaid palme vaatama. Jämedatel tüvel roomasid kirevate õitega väändid ja küünitasid oma lopsakaid lehti helesinise veega basseini kohale.

„Nägid und ja tahad tagasi astuda?“ Jerry ahmis õhku. „Ei, mina näen praegu und!“

„Kölab lollilt, olen nōus,“ muigas Jimmy. „Ühesõnaga, suitsetasime eile Victoria-ga. Ja siis, kui ta juba magas, juhtus üks veider asi... Aga kokkuvõtteks – jah, ma olen aru saanud, et ei sobi see amet enam mulle! Tead ju isegi, et tahan viimasel ajal rohkem temaga olla.“

Jerry mudis surmamōistetu ilmel oma pontsakaid põlvvi. Olgu saatus neetud Victoria eest! Pärast seda, kui Jimmy Punastes Palmides temaga kokku sai, läks kõik allamäge. Viimase kolme aasta jooksul oli nende salajaste kohtumiste organiseerimine nōudnud kaelamurdvat klapitamist. „Hästi, hakkame algusest peale!“ meelitas ta. Nagu last. „Nägid öösel mingit und?“

„Nojah...“ Jimmy pöördus akna poole. Nōnda, et temast jäi paistma vaid lai selg. „Jäin magama, aga mōistus kuidagi säilis... ja olin äkki mingis veidras kivihoones. Ning kohtusin justkui uuesti tolle erivälasega, keda Aafrikas nägin. Aga kõige tähtsam – sain aru, et pean lõpuks hakkama elama nii, nagu tegelikult tahan! Olen juba vana, ei tohi enam aega raisata.“

„Pü... püha jumal!“ kokutas Jerry. „Mida sa ometi ajad? Nägid kanepitripi ajal hallukaid ja tahad sellepärast tagasi astuda? Sa oled täiesti hulluks läinud vōi?“

„Pole vōimatu,“ muigas president. Ja pööras pilgu uuesti ruumi. „Muide, see oleks ka väga asjalik põhjus – milleks Ameerikale hulluks läinud juht?“

Jerry hammustas huulde. Ja pakkus siis ohates: „Tead, joome õige veel ühe täsi kohvi – ja vaatame siis seda asja igast küljest.“

Minut hiljem töi sekretär tuppa kaks auravat tassi.

„Arutame kõik rahulikult läbi, eks?“ Kohvist indu saanud kantseleiülem nōjatus ettepoole. „Ütleme, et astudki tagasi... Jätad meid koos selle kuradi maailma ja tema muredega maha. Aga selgitada vōid ju ikka – mis selles kuradi Aafrika mōtellsis tookord õleti juhtus? No kus sa öö olid... Ütlesid siis, et sattusid suitsetades mingisse veidrasse teadvuseseisundisse. Kuidas see juba üle ei lähe?“

„Tegelikult oli natuke teisiti...“ Jimmy sügas oma võimast lõuga. „Vaata, see polnudki vist mingi teadvuseseisund, kuhu ma sattusin.“

„Ja mis pagan see siis veel oli?“ kraaksatas Jerry sõjakalt ja punnitas silmi.

„Vaata, lamasin seal... no selle nukuga – ja aitäh veel tagantjärelegi, ootamatult kena tibi leidsid! No suitsetasin, nagu kästud... Kuulasin muusikat... Ja siis äkki sattusin ühte teise kohta – mõistad, mitte teise teadvuseseisundisse, vaid teise kohta. Mitte nii, et lamasin voodis edasi, aga teadvus muutus, vaid vastupidi – teadvus jäi samaks, aga koht muutus...“

Jerry oli tükki aega vait. „Taeva pärast, ja mis koht see siis olla sai?“ uuris ta lõpuks ohates.

„Ma ei tea.“ Jimmy kehitas õlgu. „Vahepeal tundus, et seesama kosmoselaev... Ainult et selleks oli ta nagu liiga veider. Mingi kõrge ümmargune kiviruum just-kui...“

„Ma arvan, et sa peaksid konsulterima...“ alustas Jerry.

„Oota, las ma lõpetan! Ühesõnaga, täna öösel sattusin uuesti sinna. Ja seal olid jälle need tulnukad... Me nagu rääkisime... ning vaata, ma tõesti mõistsin, et pean hakkama õigesti elama. Ma arvan, et peame kõik tegema seda, mida südames õigeks peame, ainult nii saab maailma päästa!“

„Maailma päästa?“ Jerry pööritas silmi. „Kuule, ega see kirikumees sind ära ei teinud?“

„Ah, ole nüüd! Ei, ma lihtsalt mõtlen, et kõgil on oma tee, eks? Sul muidugi poliitika... Arvasin, et mul ka. Noh, kunagi muidugi mõtlesin, et õnne tipp on olümpiakuld. Siis tahtsin kuulsaks näitlejaks... rikkaks ja... Aga nüüd lõpuks tean – ma pean kogu oma jõu panema hoopis psühhedeelikumide legaliseerimisse!“

„Taervas hoia...“ Jerry peitis näo kätesse. „Seda sa juba teedki, mis veel puudub?“

„Aeg on kogupauguks küps! Tead, mõtlesin, et teeks ühe vägeva skandaali? Ütleks, et astun tagasi, kuna armastan lõõgastushetkel kanepit suitsetada – noh, nii nagu mu naine klaasi veini võtab! – ja see on illegaalne. Ja et kuna minu arvates ei sobi presidendil isegi salaja seadust rikkuda, siis ainuke variant ausaks jäädva on tagasi astuda. Siis saavad kannabinoidid lõpuks vajaliku tähelepanu osaliseks!“

„Kannabinoidid?“ kokutas Jerry. „Sa mõtled, kanepi toimeained? Või, ega ometi mitte need tulnukad...“ Ta lõug varises. „Neid ju keegi vist tegelikult ei näinudki...“

„Noh, ütleme ikka praegu veel nii, et kemikaalid,“ muigas Jimmy armulikult.

Kantseleiülem lasi pea kätele. „Aga on juolemas igasugu ravimid,“ pahvatas ta hetk hiljem. „Las ma vähemalt proovin! Räägin arstidega ja usu, nädala pärast oled sama vana hea Jimmy, keda me kõik teame!“ Ja ta paari viimase aastaga pontsakaks muutunud näpud kobasid ahnelt väikese kuldse telefoni järele.

„Jäta, palun!“ Jimmy lõi malbelt, aga otsustavalt käega. „Ja lõpetame praegu selle jutu. Anna andeks, ma lihtsalt natuke katsetasin su reaktsiooni. Vaata, öösel meenus, mida see jumalanna mulle juba esimesel korral...“

„Jumalanna?“ Jerry kargas püsti. Näis, et tema mõõt sai täis. „Mingist jumalannast sa tookord patrasid jah... Täispuhutav jumalanna, röngassuu keset nägu kui peldikuauk ja šablooniga lastud silmad pesuharja all punnis – aga kui sa...“ Ta ei lõpetanudki – Jimmyga juhtus nagu midagi veidrat?

„Sa ostsid mulle tavalise odava täispuhutava nuku?“

Nüüd oli Jerry kord imestuda. „Vähe nägid seda oma jumalannat veel või, et küsid?“

„Aga ta polnudki täispuhutav – silikoonist ju?“ Jimmy laiutas jahmunult käsi. „Ma veel imestasin, et kust sa sellise nõnda kähku välja tõmbasid. Silmad nagu elus, loid mul ausalt öeldes vahepeal mõistuse täitsa segi, pilves ka ju ja... Ta nagu vaatas lausa, no silmad nagu liikusid...“

Jerry istus tükk aega liikumatult.

„Silikoonist ja klaassilmadega?“ uuris ta lõpuks. „Ma saatsin sulle tavalise odava nuku. Nii et keegi vahetas kuidagi ära? Klaassilmad liikusid, ütled? Seal võis kaamera olla... ja see näiteks teravustas, eks? Jimmy, ma kardan, et see asi võtab meil veel väga halva pöörde.“

Ruumi tekkis pikk vaikus.

„Ütle, panid sa talle ära ka või, noh, ma mõtlen, voodis...“ jätkas Jerry lõpuks. Kui oli end veidi aega suletud silmadega toolis köigutanud. Mehe kõrvad tulitasid, aga silmad seirasid ülemust külmalt ja kaalutlevalt.

„Ah selles mõttes?“ punastas Jimmy. „Nojah... Stepking ju rääkis armastamisest – ja ma ütlen, ta järsku nagu ärkas ellu! Ja siis ma... nojah...“

„Nii et nad said sinu spermat,“ venitas kantseleiülem sündgelt. „Levinskit mäletad? Huvitav, kelle kleidi peale seda määritakse? Samas, kõvasti aega on möödas ja kuulda pole midagi... Äkki ilmub sul varsti laps välja? Ja kõige selle taga oli ilmselt Stepking – mida ta küll tahab?“

„Ta tahtis mind lihtsalt tulnukatele tutvustada,“ puterdas Jimmy. „No nad olid ju tahtnud mind uurida? Jumal, Jerry... aga äkki oli see nukk sealt laevast... mingi robot või...“ President jäi tooli kössitama. Jah, see nukk oli olnud hirmus ebatavaline – vahepeal täpselt nagu elus!

„Unusta juba!“ lõi kantseleiülem käega. „Olen nōus, et laev oli mõistatus – neil pole ju siiani mingit arusaamist! –, aga see ei ole enam meie teema. Kardan, et meile peame sinuga varsti hoopis mõtlema, mida teha kõige tavalisemate väljapressijatega – huvitav, mida nad küll tahavad...“

Suu kuivas. Ajasin end arvuti tagant püsti, läksin kööki ja lahmisin peoga ämbrist juua. Hõõrusin vett juustesse ja katsusin mõelda. Kirjakast näitas, et saatjaks olin jälle ma ise. Kuidas tegeliku saatja teada saab? Ilmselt tuleb alustada mingist süsteemadministratorist lähimas sõlmpunktis? Klõpsasin Mozilla punasele rebasele saba peale. Siin polnud enam midagi venitada.

„Ühendus serveriga puudub!“ teatas arvuti ja soovitas ühendusi kontrollida.

Sammusin esikusse. Ukse kohal pahna täis riiulil seisis WiFi ruuter, lambisilmad pimedad. Kobasin toitejuhtme järele, aga sõrmede vahele ei jäänudki midagi. Koukisin karbi välja ja siis meenus – Jukka laenas ju kevadel juhet...

Vaatasin lolli näoga ruuterit. Aga kuidas ma siis meili sain? Viskusin voodi, mõtlesin ja lõpuks sähvatas: äkki oli kiri juba ammu kõvakettal, lihtsalt mingi kuupäev lükkas ta meiliboksi? Kes selle kõik üles seadis ja miiks oli iseasi – arvuti olin teenistusest kaasa saanud –, aga midagi müstilist siin polnud. Tõmbasin teise padja ka kukla alla ja siis vajus mu kaardimajake uesti uppi. Kuidas sai see keegi varem teada, millise ülikonnaga president Schwarz Kaplinnas täna pressikonverentsi andis?

Kuklas hakkas tuikama, aga ma ei suutnud muule mõelda. Äkki peitus arvutis mingi salaprogramm ja keegi saatis ukse tagant WiFiga meili... Nojah, aga mil-leks – et mind hulluks ajada?

Andsin endale lubaduse, et uurin kõik kuidagi välja, ja läksin teed keetma. Maja haises endiselt, kuigi hommikul sai koristatud. Ja peaparanduseks polnud tilkagi viina. Panin kannu tulele ja siis meenus, et öösel mäekaldal näis, et sadamas pole enam tondilossi. Kuradi hallukad, vähemalt selle asja teen kohe klaariks! Tõmbasin esikupõrandal vedeleva jope selga. Vastikult märg, tulnuks ööseks kuivama panna...

Ilm oli vesihall ja majasein vihmapiiskadest udune. Välisukselt sadamat ei näinud. Aga seda nägi küll, kuidas värava taga rööbasteel poriojad pruuni läga allamäge ajavad. Läksin ümber nurga, pugesin vanade sirelite vahelt läbi ja heitsin külale uuriva pilgu.

Sadama pikk betoonkai paistis ära, pood platsiservas nägi välja ka nagu ikka, aga suurt kulunud laudadest kaubaaita veepiiril ei olnud. Vajusin määttale istuma ja tundsin, et süda läheb pahaks. Olin aju nii ära joonud, et mäletasin asju, mida tegelikult polnudki?

Öösel nägin teel viirastust... ja see ju hoiatas läbi helenduse astumast – et kui lähen, siis tagasi enam ei saa... Kust tagasi – elasin ju endistviisi Vilsöl? Jah, ainult

et suur hoone oli üleöö õhku haihtunud. Kas ma vähe olin ta kõrval kastil istunud; seinal seisis veel vana kaubandusühenduse nimi... Oota, mis kiri seal oligi? Pingutasin mälu ja tajusin hirmuga, et ei suuda teksti meenutada. Ükskõik, aga kuhu ta kadus? Torm lõhkus ära? Ei, siis oleks midagi ikka alles... Pealegi, öösel puhus viisteist meetrit sekundis, naljamäng võrreldes sügistalvega – ja ait oli kõik orkaanid üle elanud.

Judistasin õlgu, läbimärg jopp jahutas keha. Viin oligi aju sassi löönud?

Vihma hakkas tibutama ja hall loor varjutas küla. Pöörasin toa poole tagasi. Olgu mis on, süüa tuleb ikka teha. Makarone peaks veel leiduma. Ja pärast lähen uurin sadamas asja – mingi selgitus peab ju olema! Ehk võeti lihtsalt maha? Just, Hagrid ju kutsus sadamakoosolekul!

Maja juurde tagasi astudes märkasin mätaste vahel vineertahvlit. Otsapidi vihmamärjas mullas. Sama, mis mulle öösel selga lendas? „Head reisi!“ veerisin ma kulunud kirja. Paras iroonia... Aga mis imet seal ikka, ehk seisis kunagi sadamas ja soovis laevale minejatele head teed? Korjasin ta üles ja viisin kuuri seina najale.

Poole tunni pärast sõitsin sadama poole. Vana kastika amordid lõid porise kruusatee sügavates aukudes läbi ja paugud lõikasid pohmas peas nagu noaga. Aga läbi vihma ei tatnud võrriga sõita, libe ka ju. Hea, et saarel jääknähte jahtivat politseid polnud...

Sadamas puhastasin paadi ära, viimasesest korrast oli sodi põhjas. Aga kai poole vaadata ei tatnud. Süda ei talunud seda pilti, ajas iiveldama. Sest kaiäär oli tühi ja näis, nagu poleks seal ii al mingit hoonet seisnud. Ainult üks vana vintsijääetus paistis, oli seal ilmselt juba aastakümneid ajast puretud betoonis roostetanud. Nii et mu mäluga oli midagi täitsa nässus.

Panin võrgukuuri lukku – see oli meil Hagridiga ühine – ja sõitsin poe ette, et kast lahjat õlut kaasa osta. Kanget kraami saarel ju ei müüdud. Ega see lake suurt aita, viina oleks vaja. Kuigi samas, kurat, ei tea, kas enam julgekski pudelit suule tõsta?

Kaubaaida kohta ei hakanud ma Liselottilt parem küsimagi. Tuli leppida faktila, et ehitis on lihtsalt haihtunud. Õõvastav, tundsin end nagu võõral planeedil.

Õues väänasin kilepapist ühe purgi välja ja kulistasin kurku. Öllel oli vastik hapu maik juures, jõin seda nagu kibedat arstirohtu. Ning siis lihtsalt konutasin auto najal sadama poole vaadata, tühi purk peos. Kaks nooremat kalurit sõitsid mööda ja piilusid minu poole. Ilmselt nägin ikka päris hull välja? Mingu nad... vaat, kurat, lähen lasen ühe võrgujupi sisse! Las näevad, et joon küll, aga tööd see ei sega. Homme Hagridile vörke sebides ka parem otsa vaadata – tema putka juurest nägi ju meie kuuri ära. Või et Hilda palus mul silma peal hoida?

Vihmavaikse ilmaga polnud mingi probleem vörke sisse lasta, aga tuli nõnda panna, et nad homme kätte ka saaks. Hommikul tuleb loodetuulega arvestada. Ja lõunaks lubas ilmateade juba tormi. Aga kui vara tulla, siis jõuab – patt oleks vaikne öö maha magada. Saaks midagi värsket lauale... Kui raadiot uskuda, siis ei pääse pärast nädalapäevad merele.

Meri oli uduhall. Vetikalindid hõljusid madalas vees ja laineõotsik sulistas kaitl rippuvates köiejuppides. Fjordil nägin lisaks kahele mööda sõitnud mehele veel kolme paati head ilma kasutamas. Mõnel paistis kala ka, rapped lendasid vette ja kajakad kiljusid paatide ümber.

Lasin ainult kaks vörku. Rohkem südame rahustuseks ju lihtsalt. Teiste meestega ei hakanud asjatama. Haisud juures ja jututuju polnud. Poole tunni pärast seisin uesti kindlal maal ja tundsin, et vastu põske käib esimene tuuleõhk. Ilmateade nõnda lubaski – täna hakkab läänest puhuma, hommikul on veel normaalne ja siis keerab loodemäruliks. Aga minu võrgud said saare nurga taha ja enne, kui homne ummiklaine peale käima hakkab, on nad väljas ka. Vaja täna vara voodi pugeda ja esimese valgega merel olla.

Keerasin võtit, starter ragistas korra tühjalt, aga tömbas lõpuks ikka mootori taha. Peab paluma Hagridil vaadata, tema oskas ju kõike... Lükkasin nelikveo sisse ja roomasin porist teed mööda ülesmäge. Keerasin õue, jätsin auto värvava juurde – hommikul vaja ju kohe uesti minna –, haarasin ölld sülle ja lükkasin ukse õлага lahti.

Toast lõi vastu sooja toidulõhna. See tundus nii uskumatu, et tömbusin hetkeks tagasi. Keegi oli vahepeal külla tulnud ja tundis end väga koduselt?

Esik paistis kraamitud, viimased pudelid koos neist põrandale jäänud plekki-dega kadunud ning köögist kostis toidunõude kolinat. Küllap keegi Minna sõbrannadest? Panin õllekasti esikupõrandale ja manasin viisaka näo ette. Ega see mulle eriti istunud, et keegi siin omapäi kolistab, aga inimest ei sobi solvata. Ju võttis asja ette parimate kavatsustega, ehk mõnda tormilist ööd meenutades – ja ega minu rämpsu koristamine lõbus töö olnud. Astusin vaikselt ohates kööki ja mõtlesin, et ei tea, kas ma tolle üllataja nimegi enam mäletan.

Vana puupliidi ees askeldas sale naine, lopsakas tume juuksepahmaks hobuse-sabaks kokku köidetud. Ei pööranud peadki, kui sisse astusin. Selja tagant küll ära ei tundnud, täitsa võõras.

„Tere, Chris... Sa oled täna varane – ei saanudki merele või mis? Lubas tormi jah... Aga õigel ajal tulid, mul saab kohe kalavorm valmis.“ Ja muudkui askeldas praeahjuga.

Aga mina seisin oma vana pragulise värviga uksepiida najaal ja vaatasin toimekat selga. Täiesti arusaamatu jutt. Mis varane? Aga kõige hullem oli miski muu. Hääl oli tuttav. Aga mitte soomlaste poolt...

Vajusin taburetile istuma ja tundsin, et kõhus pöörab. Mingid lihaspaelad tömblesid ja siis hakkas lõug ka nii värisema, et hambad plaksusid. Kõik täitsa kontrollimatlult, ning poleks ta parajasti plekkvormiga kolistanud, siis kuulnuks hambaplagina ära.

Naine ajas end püsti, pöördus ja pani vormi lauale. „Hakka sööma, ma tulen kohe!“

Tõmbas käed põllesse puhtaks ning läks magamistuppa. Hea, et läks. Ma poleks suutnud talle eluilmast normaalse pilguga otsa vaadata. Sest see naine oli ju Diana, kolm aastat tagasi India ookeani uppunud Diana Merlin, agentuuri noor imefüüsik.

* * *

Istusin ja vaatasin kööki, nagu oleksin laksu all. Silme ees ujus. Kulunud värviga laiaast lauast põrand. Hele krohvsein, rulliga tömmatud lillekribalad peal. Nurga-kapp ja vana köögilaud. Kõik nagu ikka – ainult selle vahega, et jumala puhas ja korras.

Kuidas sai Diana elus olla – kas ta siis ei uppunudki? Ja isegi kui ei uppunud – ainult et no muidugi uppus! –, siis mida ta siin tegi? Ning kui neid kahte absurdit ei oleks, siis kuidas sai keegi mu peldikuks muutunud maja tunniga korda teha? Ja ta käitus ju, nagu kuulukski siia... Vaatasin hägusa pilguga oma villaste sokkide auklikke ninasid ja möistsin, et midagi on pöördumatult valesti.

Minuti pärast tuli Diana tagasi, pöll ära võetud ning juuksed lahti kammitud. Hea nägi välja. Aga mina tundsin kabuhirmu. Veel rohkem kui eile teel – pime öö, deliiriumis pea, no oli mingi kuradi hallukas... Aga praegu istus mu vastas naine, kelle krabidest söödud tükke kunagi oma silmaga haiglaplekil nägin.

„Noh, mis sa ootad?“ Tõstis imestunult kulmud, lõikas vormi lahti ja pani mulle portsu ette. Kartul ja tursk. Hästi lõhnas, aga ma ei suutnud kätki liigutada. Kõhus keeras nagu noaga.

Ja siis tuli järsku täitsa viimase astme mõte. No kurat, kõik on ju vale. Tondilossi pole enam, maja on puhas ning nüüd surnu ka veel. Diana surm oli ju vankumatu fakt. Aga mis siis, kui ma olen ka surnud? Libisesin näiteks öösel kaljudest alla ja nüüd istub siin midagi, mis pärast surma inimesest alles jäab?

Piilusin esikusse. Poonitud linoleumil – aga pooninud polnud seda juba ammu keegi! – vedeloidid porised kummikud. Kas vaimud jäätavad porijälgi? Vaevalt... Aga äkki ma lihtsalt magan? Paar päeva tagasi kogesin ju ka mingit absurdit: ärkas in tipul, käisin sadamas ja tagasi tulles leidsin iseenda magamas. Äkki on praegu ka nii, et kohe kaob teadvus?

„Midagi on viga või?“ Naine tõstis endale toidu taldrikule ja pidas mind silmas. Kiikasin talle korraks otsa ja ilmselt oli mu näos ikka midagi väga hullu, sest ta pani noa ja kahvli lauale.

„Midagi on väga valesti, Chris, jah?“

Jaksasin ainult noogutada. Aga otsa vaadata enam ei suutnud.

„Kas jälle need... mäluaugud?“

Mäluaugud? Äkki ongi lahendus? Mõtlesin natuke, aga korraks vilksatanud pääsemine vajus jälle kättesaamatusse kaugusse. Ma mäletasin ju kõike, sündmused olid loogilises järgnevuses. Mingeid auke polnud.

Diana töosis ja tõi toast väikse punase sülearvuti. Lükkas taldriku eemale, pani arvuti lauale, võttis taskust mingi õhukese nätsaka ja surus mulle kuklale. Kui käega kobasin, siis jäi sõrmede vahelle tükike kummi.

„Rahu, Chris... See on sensor, millega me uurime, kas sinuga on korras? Ei mäleta, jah?“ Kobavalt rääkis, justnagu lapsega. „Aga kas sa oma nime mäletad?“

Kehitasin õlgu. „Christian...“

„Muidugi, ma niisama...“ Ja vahtis muudkui pingsalt oma arvutit. „Ja kes sa oled?“

Veider küsimus. Õnneks ta taipas. „Ütleme nii – millega sa igapäevastelt tegelad?“

„Noh,“ kehitasin ma uuesti õlgu. „Kala püüan ja...“

„Just! Püüad – kui ilma on ja nii edasi. Aga kes sa enne olid, kui siia tulime? Sa ikka mäletad, et elame Norras, eks, kallis?“

Muidugi mäletasin. Ainult see „meie“ ei sobinud. Norras elasin mina, tema oli ammu surnud. Välja ma seda ei ütelnud. Ei paistnud, et ta teab. Vaevalt, et önnestub ümber veenda.

„Enne töötasin agentuuris... Turvateenistuses.“

„Muidugi!“ Ta tõstis rahuloleva pilgu. Ilmselt olin tema arvates põhilistes asjades korras. Aga siis äkki tömbus kaameks. Sai ilmselt aru, et tema ise mu rööpast välja viiski.

„Kas sa mind ikka mäletad?“ Nii vaiksest küsis, et vaevu kuulsin.

„Diana oled,“ pressisin ma läbi hammaste. „Diana Merlina.“

Kohe, kui välja ütlesin, sain aru, et vale vastus.

Naise lõug tuksatas. „Ei... Ma olen ju Thoresson, juba kolm aastat... Tuleta see ometi meelete, palun!“ Ja hakkas nutma. Tõusis, astus tooli taha ja vajus nägupidi mu juustesse. „Kõik saab korda, Chris, kallis...“ sosistas ta ja ma tundsin huultel pisarate soolast maitset. „See pole esimene kord, mil sul midagi mälust kaob. Ainult et mind pole sa iial unustanud. Aga nüüd, palun... heida pikali. Teen selle ühe ravitee, ehk on varsti kõik jälle korras.“

Polnud mõtet tagasi ajada – mida see paremaks muudab? Tehku... Läksin tagatappa ja heitsingi pikali. Kuhu mul ikka minna? Magamistuba oli teistsugune, kui mäletasin. Võttis uuesti kõhu külmaks. Sellist laia kaheinimesevoidit polnud ma iial nänitud. Tassis mu äraoleku ajal tappa? Absurd...

Diana tuli teega. Pani lauanurgale, astus riidekapi juurde ja võttis ülemiselt riiulilt metallist karbi. „Kallis, ma arvan, et peame ühe süsti ka tegema...“ Murdis harjunud liigutusega ampulli otsa ära, torkas nõela sisse ning imes süstla täis. Ja siis tuli ja ulatas mulle tassi.

Võtsin tee ja pidasin ise süstlaga kätt silmas. Igaks juhuks. Olgu mis on, aga ühel surnul ma end süstida ei lase. Ja kui ta peaks üritama lüüa, siis jõuan kinni krabada. Aga ta ei plaaninudki midagi. Läks laua juurde tagasi ja pani süstla karbikaanele. Kuidas ta arstiriistadega nii osavaks oli muutunud? Klaviatuuri tagus ta kinniselmi ka, seda ma mäletasin, aga terariistadega tundus varem paras pudrunäpp. Noh, vörreldes meie väidetava abieluga, oli see tühine detail... Sain teda nüüd pikemalt vaadata. Välja nägi nagu enne, päeva ka polnud vanemaks jäänud.

Mõtlesin, imesin teed ja siis äkki tundsin, kuidas ajus pooma hakkab. Lihtsalt ei suutnud enam ärkvel püsida. Teadvus vajus käest nagu vesi sõrmede vahelt, ükskõik kuidas ma vastu ei ajanud. Äkki oli midagi tees, jõudsin ma mõelda – ja mina loll pidasin süstalt silmas...

* * *

Ärkasin telefonihelina peale. Aga mul polnudki ju telefoni? Või õigemini, vedelees välja lülitatuna sahtlis.

„Diana kuuleb...“ kostis köögist.

Ida poolt aknast kumas päikest. Olin hommikuni maganud, aga kõik oli ikka tösi? Minu majja oli ilmunud Diana Merlin, agentuuri kolm aastat tagasi uppusud kuldaju, kes pidas end minu naiseks. Ja mul polnud endiselt vastust ühelegi küsimusele.

„Chris on natuke haige, magab... Raadiojaama? Miks?“ Järgnes pikk vaikus.
„Ah vene keelt räägivad? No hästi, katsume tulla.“

Jöllitasin magamistoa lage. Iga laud oli tuttav, iga oksapragu. Pool lage laiast lauast ja teine pool kitsamast. Ju polnud omal ajal saarel materjaliga priisata. Kolmkümmend üheksa peenikest ja kümme laia, valge õlivärviga üle pintseldatud. Olin neid und oodates sadu kordi üle lugenud. Lugesin veel ühe korra. Klappis. Aga Diana mu köögis ei klappinud kuidagi.

Tötsin jalad külmale laudpõrandale. Keskealise mehe täiesti tavalised jalad. Aga kuidagi võõrad? Lõpuks taipasin – küüned olid harjumatult korralikult hoolitsetud.

Ilmselt tuleks Dianaga ausalt rääkida. Kuidas käitub inimene, kui katsuda teda veenda, et ta on surnud? Jäägu välja selgitamata. Aga seda, et ma meie ühist elu ei mäleta, tuleb tunnistada. Ehk leidub pulmapilte – vaataks neid, äkki meenub midagi?

Astusin kööki. Diana põrnitses arvutiekraani, kus keerles kolmemõõtmeline kontuurjoontest inimsiluett, paar eredat täppi peal säramas. Üks kuklas, seal, kus viimasel ajal alailma valutas. Ei teinud mind märkamagi. Aga siis tööst pea ja vatas häiritult ringi. Ja mul hakkas köhe – ta ei näinudki mind või? Vaatasin ennast, käsi ja jalgu. Ja siis taipasin, et midagi on valesti. Käed olid liiga puhtad, heledalt titeroosad... ja täiesti karvutud!

Diana tõusis ja läks magamistuppa.

„Palun ärka, kallis! Peame sadamasse minema... Merel on mingi õnnetus!“

Kellega ta seal räägib?

Astusin talle järele ja nägin ennast. Voodis ja silmad kinni. Nii et see oli nüüd teine kord juba – üks mina magamas ja teine vaatamas...

Vastik hakkas. Pöörasin silmad kõrvale ja märkasim voodi kõrval tuttavate nikerdustega puust kasti. Ja niikui nägin, möistsin, et köik toimuv on sellega seotud.

Järgmisena jöudis mu teadvusse tösiasi, et laman voodis ja vaatan Dianale otsa.

„Mis on?“ Manasin hääle uniseks. Aga tegelikult olin ärkvel, mäletasin kõike. Teda köögis istumas, mehe keha arvutil – jah, isegi seda, et ta oli faili enne minu ülesajamist sulgenud. Ajasin end istukile ja vaatasin ringi. Kast seisim sealsamas, kus teda hetk tagasi nägin.

„Chris, me peaksime raadiomehe juures käima. Merel on mingi hädaolukord... Ma ei saanud hästi aru, ta rääkis rohkem norra keeles. Ja tead küll seda minu norra keelt...“

„Sinu norra keel?“ Vaatasin talle arusaamatuses otsa. Nii et ta oskas isegi seda? Kõik oli tösi ja ainult mina üksi ei sobi pilti?

Diana mõistis mind valesti. „Mis sa norid... Pole saanud harjutada, kogu aeg käi ära... Küll ma õpin, kui projekt lõpeb!“

Olin jälle killuvõrra targem. Ta käib sageli tööasjus ära? Pursib norra keelt... Aga kõik jäi võõraks, mingit äratundmist ei tekkinud.

Ohkas. „Mis seal siis on?“

„Tahtis, et ma raadios tõlgiks. Mingi vene kalalaev olla hädas. Palun tule kaasa, ma töesti ei taha sind praegu ükski jäätta.“

Õues ootas uus jahmatus. Valge kastika asemel seisis kuuri kõrval Hagridi kreemjas Volvo. Vahtisin seda nagu ilmutust. Diana sai mu ilmest valesti aru, pakkus end juhtima. Aga ma ei tahtnud sel ohtlikul teel lasta rooli naist, kes minu arvates ei teadnud midagi ei saarest ega teedest. Ja kes... – noh, selle pidin vist peast kuidagi välja saama, et ta oli tegelikult surnud... Aga kui mu kõrval seisis toosama Diana Merlina, keda tundsin, siis oli ta vilets juht.

Kui Hagridi majast mööda sõitsin, siis kiikasin õue. Volvo koht paistis tühi.

Raadiojaama jäi sadamast paarsada meetrit. Kuna Vilsö ulatus siin kandis kõige kaugemaleookeani, siis seisid merepoolsel mäenõlval lokaatorimast. Selle kõrgtehnoloogilise ime signaalid jooksid mandrile keskusse. Meie raadiojaamast nägi ka pilti, aga ega siin keegi sellega midagi teha osanud. Hagrid rääkis, et künagi töötasid Vilsöl majakas, raadioside peal ja ilmajaamas suured brigaadid. Aga sedamööda, kuidas elektroonika töö üle võttis, kadusid saarelt ametikohad ära. Majakas töötas ammu automaatselt ja ilmajaama ning side peale oli igaks juhuks kaks meest pensioni ootama jäetud. Lihtsalt selleks, et masinatel silm peal hoida.

Üks vanadest, Harald, istus raadiojaamas ja purssis inglise keeles mikrofoni rääkida.

„Tere Diana... Tore, et täna saarel oled,“ hingas vanamees norra keelele üle minnes kergendatult. „Üks vene laev on hädas, aga ma ei taipa, milles asi... Ehk sa saad aru?“ Ta surus naisele mikrofoni kätte ja keeras laual oleva kõlari meie poole.

Ragisev hääl liini teises otsas sai aru, et võib emakeeles rääkida, ja pistis karjuma.

„Vana tursatraaler,“ hakkas naine tölkima. „Kütus saab kohe otsa, aga laev ei liigu edasi. Juba teist päeva sõidavad, aga ikka samal kohal.“

Vahetasime Haraldiga pilgu. Sõidavad, aga edasi ei liigu – jumala lakkü täis või? „Miks nad inglise keelt ei räägi?“ uuris mees. „Laevas peaks ju keegi oskama?“

Diana pani küsimuse ümber ja siis kostis kõlarist tükk aega erutatud karjumist.

„Ütleb, et tema on Sergei ja masinist. Kapten ja abi oskavad, aga nood on hulkuks läinud. Joovad all kambüüs.“

Nojah, seda oligi arvata.

„Aga miks nad nii hullusti joovad, kui midagi valesti on?” ei jäänud vanamees rahule.

„Sellepärast,” tõlkis Diana, „et laevas olla kogu vesi viinaks muutunud, meri on punane ja nad ei liigu edasi. Söidavad teist päeva täiskäigul, kruvi vahutab, aga laev on paigal.”

„Ehk on traalipidi kinni...“ oletasin ma. Tegelikult, polnud suurem asi mõte – nii täis nad ju ka pole, et karglevad nagu koer keti otsas ja ise aru ei saa? Traalipüügist ei teadnud ma suurt midagi. Aga küllap need venelased juba teadsid.

Diana muudkui kuulas ja hääl aina halas, lausa nuuksus vahepeal. Naise näöst sain aru, et ka tema ei suuda taibata, mis seal öieti toimub.

„Kus nad on?” Pöörasin silmad seinal rippuvale monitorile. Seal helendas meie ranniku profil ning võbelesid laevade pisikesed täpid.

„Radaril neid justkui polegi...“ Harald vangutas nõutult pead. „Võtsin keskusega ühendust – nemad ei näe ega kuule. Ta sai enne koordinaadid inglise keelde pandud – siit vaid mõnikümmend miili läände. Ja ütles, et öösel nägid meie maja ka plinke. Aga radaril neid pole. Keskuses kahtlustavad, et keegi teeb nalja. Aga miks – ja ise nii närvis...“ Vanamees ohkas ja lülitas kööginurgas seisva kiirkeetja sisse. Alustassil laiutas hunnik märgi teepakke segamini äranässerdatud konidega.

Diana pani mikrofoni lauale. „Räägib, et traali pole vees, et nad on lihtsalt läbisöidul.“

Muigasime Haraldiga üheaegselt. Teame neid läbisöite! Kirkeneses olla venelased eelmisel aastal rohkem turska müünud kui nende Barentsi mere kvoot kokku...

Aga Diana muudkui tõlkis: „Täiskäigul söidavad ja Vilsö mägi kumavat juba silmapiiril, aga lähemale ei tule. GPS näitab, et teist päeva meetri pealt samal kohal. Ja meri olevat punane. Paluvad jumala nimel, et abi saadetaks. Varsti kütus otsas, ilmateade lubab tormi, ja et vesi kõik viinaks muutunud, siis juua pole...“

Viimane lause kõlas naise suus juba üsna kõhklevalt. Viinaks muutunud vesi – mnjaa...

„Deliiriumis!” Harald viskas teepaki tassi. „Tahate ka?”

Raputasin pead. Asi hakkas ammendumma. Kui radar laeva ei näe, siis seda polegi. Joovad mingi saare varjus ankrus? Jumal teab, mis funktsiooni peal GPS on, ega iga mehhaanik tea, kuidas silla riistad töötavad. Magavad kaineks ja kaovad...

„Aga miks nad kohe abi ei kutsunud?” urisin ma. „Kui juba teist päeva hädas?”

Kuulsin, kuidas mees teises otsas puterdama hakkas.

„Neil olevat seal palju kala,” selgitas Diana. „Ta arvab, et äkki rohkem kui lubatud, kapten vast ei tahtnud näidata...“

Selge. Röövpüüki tuli ikka ette, ega siis Norra inspektorid kõikjale jõudnud. Vahetasime Haraldiga uue pilgu. Las rannavalve tegeleb selle asjaga, meie neid aidata ei saa!

Vaatasin läbi raadioruumi pisikese aknaruudu merele ning äkki meenus mu enda olukord. Veider, vahepeal läks meekest... Olin ise palju hullemas pudrus kui see Sergei. Magavad end kaineks – ja kõik laheneb. Minul seda lootust vist enam pole? Ja siis mõtlesin ma, et kummaline küll, aga olin nagu olukorraga leppimas? Muretsen koos ammu uppunud naisega röövpüüdjate pärast... Selle asemel, et lõlli näoga seina jõllitada ja paluda end hullumajja saata. Sest hull ma ju olin – vana paistis Dianat hästi teadvat.

„Olgu,“ ohkas in ma. „Ju kõik silmini täis. Harald, anna see lihtsalt kõik kesku-sele edasi ja las nad ise otsustavad?“

Mees muljus lusikaga tassis ulpivat teepakki ja noogutas siis. „Täis muidugi. Aitäh, et tulite!“

Diana võttis mikrofoni ja katsus otsi kokku tõmmata. Aga hääle järgi otsustades mindi laevas selle peale päris hulluks.

„Muudkui palub abi saata,“ ohkas naine. „Ütleb, et kardab ööd – siis olevat lainete peal mingeid siniseid valgushelke tantsimas nähtud. Nagu väiksed keraväl-gud või... Tema töötas all, masinaruumis, aga teised nägid. Arvab, et need ajasidki kõik hulluks. Valguskerade sees helendanud nagu mingi kino; igasugu imelikud pildid, mis panid köhu valutama. Mõni olla näinud õudusi, teine oma lapsepõlve. Ja nüüd räägivad, et kohe tuleb maailma lõpp, päike võetakse ära ja pole vahet, kas nad joovad või mitte, nagunii külkmume varsti koos kogu planeediga. Nende viim-sepäevajuttude pärast Sergei end raadiokambrisse luku taha panigi...“

„Mida iganes,“ pomises Harald. „Joogu vähem, kuradid...“

Astusin vaiksest akna juurde ja tundsin, kuidas silme ees uduseks tõmbab. Si-nised keravälgid, mis panid köhu valutama? Just nagu mina sadamas nägin – siis, kui ma ise, noh, vist mäe peal magasin... Ja jutt päikesest ilma jäämisenest oli ju mu arvutis olevast raamatust?

„Chris, mis on?“ Diana sai aru, et minuga on midagi viltu. „Hakkas paha või?“

Vaatasin ringi ja leidsin õnneks hea vastuse. Laual tossas koni ja raadioruumis hõljus sinakas vine. „Suitsust vist... Natuke umbne...“

Diana lükkas mu ukse suunas. „No olgu, me läheme siis!“

Komberdasin üle lävepaku välja ja ahmisin õhku. Üks oli selge – viga polnud ainult minus, kogu maailma enesega oli midagi lahti.

„Äkki jalutame?“ uuris ta, kui uesti mere ääres seisime. „Jätame auto homseni siia, saad suitsu peale värsket õhku?“

„Nojah...“ ohkas in ma. „Võiks küll.“

Mõte koos Dianaga kohe jälle kodu nelja seina vahele sulguda ei meelitanud. Ja nõnda me siis jalutasime. Sadamaala lõpus seisim viimane maja, Emma oma, kandiliste kiviplokkide otsa ehitatud ja üsna kulunud välimusega. Ning edasi tuli tühi kivine rand. Suured rüngad vedelesid mere piiril, Diana ronis nende otsa ja hüppas kivist kivile. Täpselt sama energiast pakatav naine, keda mäletasin.

„Ole ettevaatlik,“ märkisin ma masinlikult ja vaatasin, kuidas punase nokaga merisk närviliselt piiksudes mööda lendas. „Kivid on vetikatest libedad!“

„Olen, olen,“ kinnitas naine. Ja tegi järgmise hüppe.

Jälgisin teda natuke murelikult. Tegelikult imelik – no ja kui saabki mõne muhu... Kes see naine üldse on selline?

Ja siis see juhtuski. Üks väiksem kamakas andis äratõukehetkel järele. Jalg jõnksatas ja oli selge, et järgmise kivini ta ei jõua, plartsatab vette... Aga seda ei juhtunudki – mingi nähtamatu käsi haaras naise ja vedas järgmise kivini välja.

Pöördusin ja tundsin, kuidas magu krambis kokku tömbab. Mu ümber ei kehtinud enam tavalsed füüsikaseadused. Olin selleks liiga palju mägedes turninud, liiga palju kukkunud ja libisenud, et mitte aru saada. Ning siis ma äkki enam ei suutnud, vajusin kivide vahele käpuli ja oksendasin. Rohelist sappi, ega sealt muud tulnud.

„Vabandust,“ pomises Diana ja ronis kivide pealt alla. Polnud kahtlust, et sai aru, mis minuga toimus. Rohkem me tagasiteel ei rääkinud.

* * *

Tunni aja pärast lamasin uesti voodis. Kiviplokkidest ahi pragises ja levitas soost. Aga minu sees oli köik nagu jääs. Raadios mängis muusika, Diana istus akna all kirjutuslaua taga – see oli õige, minu oma, seisis siin Hilda ajast – ja klõbistas arvutiga. Jöllitasin lage ja tabasin end jälle laudu lugemas. Arv klappis endiselt, aga kogu maailm oli täiesti vale.

Ja siis otsustasin ma sellest rääkida. „Diana...“

„Jah?“ Naine tööstis silmad. Vastutahtsi, küllap aimas, mis mind vaevab.

„Me peame rääkima.“

Ta ei vastanud. Aga ohkas ja sulges arvuti kaane.

„Ma ei saa aru, mis toimub.“ Vaatasin lakke. Lihtsalt ei suutnud talle otsa vadata. „Mäletan, et veel eile oli köik teistsugune...“

„Mis oli teistsugune?“

„Maja oli teistsugune. Ja küla. Kogu maailm... Ja sind ei olnud...“

Naine ei liigutanud. Vaatas lauaplaati ja vist öieti ei hinganudki. „Mind ei olnud?“
„Ei. Üksi elasin.“

Ta töoris, läks akna juurde ja jäi välja vaatama. Tuul juba undas. Ja minu võrgud ligunesid ikka alles meres. Teistel hea lainetes hüppavaid lippe vaadata ja arvata, et ju rootslane jälle joob, unustas ära... Aga see polnud praegu üldse oluline.

„Ja sulle meeldis nii rohkem?“

„Ee... ma ei tea.“ Kehitasin õlgu. „Aga asi on ju muus. Ma ei saa aru, mis toimub – kukkusin nagu ühest maailmast teise...“

Ta tuli ja istus voodiservale. Keerutas tekiserva – ja libistas siis käe mu sõrmudele. „Kas sa tahad, et ma ära läheksin, Chris?“

Vilksasin talle korraks otsa vaadata. Jõuga. Ja märkasin, et silmad läigivad niis kelt. „Ma lihtsalt ei saa enam millestki aru, kõik on nagu unes. Ilmselt on mu aju omadega läbi, kivi kiiritus ja...“ Imelik niimoodi arutleda – aga ma ju pidin!

Diana silitas mu kätt edasi. „Chris, kunagi ammu Aafrikas ütlesid sa, et ei taha midagi enamat, kui et oleksid sina, mina ja oocean... Ja et meil oleks aega. Nüüd ongi nii.“

„Võib-olla,“ noogutasin ma vaevatult. „Aga see, mis toimub, on ju absurd!“

Diana vaatas akna poole. Hallid madalad pilved tuhisesid üle taeva. „Aga miks sa ei võta kõike, nagu on? Ütlesid siis, et ma olen sinu eluunistuses sees... Äkki on see unistus nüüd täitunud?“

„Jah, ütlesin. Mul ei ole midagi sinu vastu. Aga praegu on ju kõik hoopis...“ Ma ei osanud lõpetada. Nutma ajas.

Vaikus võttis maad. „Ütle... kas sa armastad teda ikka veel?“ uuris ta lõpuks. Vaikselt, peaegu sosinal.

„Keda?“

„Maryt.“

Ma ei tahtnud valetada ja noogutasin. Nagunii oli kõik valesti.

„Ja sa loodad teda veel näha?“

„Ei,“ pomisesin ma. „Ta saatis kaardi... Tal on keegi.“

„Hästi.“ Naine ajas end sirgu. „Ma suudan sellega leppida. Ja aeg võib kõike muuta. Aga tahad sa töesti endist maailma tagasi? Eelistad elada üksik keset seda, mis sul siin oli... Mille poolest ma viletsam olen kui Minna sõbrannad?“

Nii et ta teadis mu pruutidest, teadis, mis mu endises maailmas juhtus?

„Muidugi pole sa viletsam. Ainult et su siinolek pole võimalik! Sa... tegelikult... sa uppusid. Aafrikas.“ Neelatasin ja vahtisin pörandat. Aga peaasi, et suutsin selle lõpuks ikka välja öelda.

„See ei ole praegu enam tähtis,” võttis Diana mu avalduse rahulikult vastu.

„Kuidas ei ole?“ Ma vist lausa karjatasin? „Kui sa uppusid ja ilmud elusana välja, siis on see ju absurd! Ma elan absurdis, unenäos, luulu sees! Kui ma sellega lepin, siis...“ Ma ei osanud õiget sõna leida.

„Ja kogu probleem?“ Ta suunurk tuksatas. „Silmanähtavalt ma ju ei uppunud, eks? Ma olen siin, olen samasugune, nagu sa mind tundsid... Võta elu, nagu ta on.“

Jöllitasin lage. Leppida, et surnud naine lihtsalt ilmub välja, muudab tunniga mu maja teistsuguseks ja väidab, et oleme abielus – võtta see kõik rahulikult omaks?

Vajutasin näo kätesse. „Ei...“

„Hästi, ma lähen siis ära,“ ohkas ta. „Kui torm lõpeb. Esimese laevaga... Sobib?“

Kehitasin jõuetult õlgu. Ja siis taipasin imestada – väljas on juba torm? Astusin akna juurde. Jah, meri mässas valges vahus. Ja siis kuulsin, et uks kägiseb ning pööningul kolistab. Olin nii enda murede maailmas, et ei märganud tuule tõusmistki? Kui raadiomajas käisime, polnud ju mingit tormi. Kuigi jah, tuult juba tõstis.

Pöördusin ja nägin, et Diana võtab riidest lahti. „Mul läks töösi ära. Nagunii pole sel enam mõtet.“ Pani seeliku toolile ja puges teki alla.

„Millel?“ uurisin ma. Ta oli äkki väga teistsugune. Rahulik, justnagu käega löö nud.

„Mitte millelgi.“ Jää vait ja pööras näo seina poole.

Jääb tormi lõpuni ja siis läheb kuhugi? Aga kust ta üldse ilmus? Jätab mu üksi absurdimaailma, kus merel öötsuvad köhtu valutama panevad sinised keraväl bud? Hulluks ajav mälestus tema väljailmumisest jäab ju ikka...

Istusin voodi äärele. Ja siis meenus laevamees Sergei jutt päikesest ilma jäavast maast.

„Diana, mu arvutis on jutt mingist kosmoselaevast. Ma tahaks selle kohta küsida...“

„Eks küsi.“

Kas tõesti – ta justkui teadis? „Kes seda kirjutab?“

„Äkki sa ise?“

Mis rumalus see veel oli?

„Mis mõttes?“ kobasin ma. „Ma ei oskagi kirjutada... Mary ikka ilkus mu raporteid lugedes, et ega Roots'i koolides vist kirjutamiskusele röhku panda.“

„Vöib-olla,“ kehitas naine tuimalt õlgu. Paistis, et tal pole enam jututuju. „Ju sa sellepärast oma soovigi selle peale kulutasid, et talle meeles järele olla. Äkki nüüd oskad?“

Soovi? Ja siis meenus – tõepookeest, kunagi olin soove täitva kuldkala Pierre'i käest kirjutamisoskust palunud. Aga kust ta seda teadis – ka raamatust või? Vajusin uimaseselt selili. Kõik vajus segi – tegelikkus ja romaan... Reaalsusest oli saanud kummaline segapudru, kus miski polnud enam nagu enne.

Minutid möödusid ja tormi jõud kasvas. Isegi läbi muusika kostis juba tuulekasti laudade kolinat. Lamasin ja tundsin külje vastas naise sooja keha. Ning siis sain aru, et Diana nutab patja. Nutt tegi ta väga loomulikuks. Ja naiselikuks. Nii et kuigi mu mõistus ikka veel kartis, ei saanud ma teisiti, kui tömbasin ta enda vastu. Huuled leidsid kaela. Sooja, pehme, tuksleva kaela. Täiesti elusa inimese kaela. Ja see kael surus end mu hулте vastu.

Jah, Diana võis olla vaid hullumeelsusluul mu peas või lihtsalt pikk ja ere une-nägu. Aga voodis klappisime me sama hästi kui enne.

Poole tunni pärast jäi ta mu kaissu magama. Aga mina keerasin end ettevaatlilikult teki alt välja ja astusin üle külma põranda laua juurde. Lülitasin arvuti käima ja see hakkas ventilaatori sahina saatel programme avama. Läksin seniks kööki, lükkasin veekeetja käima ja heitsin hajameelse pilgu akna poole. Ja märkasin, et selle ees seisavad nüüd maani ulatuval paksud kardinad. Hommikul neid polnud. Lükkasin kardinad kõrvale ja haarasin kapinurgast. Jalad läksid nõrgaks lihtsalt. Kardinate taga polnud enam akent, nüüd avanes seal ukseauk, mis viis avarale verandale! Ja selle maast laeni klaasidele nõrgus tasakesi allapoole tormi poolt kleepitud lõrtsine lumi. Väljas sadas lund – hilissuvel?

Süda läks jälle pahaks. Ei, Diana polnud minu juurde tulnud. Nüüd oli see lõpuni selge. Ma ise olin kusagil mujal.

Lõpuks vaarusin tappa ja rääntsatasin arvuti taha. Kui selles peaks endiselt leiduma romaan, siis loen edasi. Ehk meenub midagi, ehk tuleb kuskilt mingi kiireke?

* * *

J. F. Kennedy rahvusvahelise lennujaama neljanda terminali kõrged aknad särasid päikeses. Laitmatult triigitud mundris naine värvavas A6 vaatas imestunult, kuidas turjakas hallide juuste ja sorgvuntsidega mees midagi ta kollegile, sihvakale tume danahalisele stjuardessile selgeks teha püüdis. Aga sõnu ta muidugi ei kuulnud.

„Ma ei saa!“ sosistas Jimmy Schwarz – sest tema see mees ju oligi – ja laiutas meeletehtes käsi. „See pole võimalik! Praegu võime ainult salaja kohtuda... Lasen sulle Washingtonis korteri hankida – mida iganes, ütle ainult! Aga abielluda... ei!“

Victoria vaatas meest ja pööras siis mötliku pilgu aknast välja. Sinna, kus suur lennuk päikeses säras. „No mis siis paratal!“ ohkas ta. „Aga armukese roll mulle tõesti enam ei sobi. Tahaks ka lõpuks pere luua!“

„Ma armastan sind, ausõna, armastan!“ Jimmy peitis näo kätesse. „Aga ma ei saa ju ometi sinuga abielluda, mis sest, et tahaksin...“

„Ja mina, lollike, arvasin veel, et Ameerika president saab kõike, mida tahab.“ Victoria muigas kurvalt ja sõrmitses kaelal helkivat tilgakujulist prossi. „Mis seal ikka, katsun siis mõne teise leida! Olengi liiga kaua aega raisanud – varsti juba vanamutt, vajun ära...“ Ja ta kohendas vormi. Seelik ja pluus liibusid kenasti sitkele ja samas vormikale kehale.

„Mis jutt see veel on? Sa näed välja nagu... ma ei teagi...“

„No siis on hea,“ naeratas naine. „On veel natuke aega jäänud.“

Nüüd ei osanud Jimmy enam midagi öelda. Vaatas lihtsalt masendunult ringi ja märkas äkki ehmatusega, et kõrvalvärava poolt läheneb suur mundris mees. Või õigem oleks öelda, et sealt tulid kaks koera, kes vedasid järel tuima ilmega laigulises vormis meest. Üks loom oli madal, töntsakate jalгадe ja nii laia peaga, et see näis välkese ümara kere jaoks liiga suur. Teine seevastu paistis kasvult nagu vasikas. Suur, hall ning lõuad kui karul. Mingi narkopolitsei vist, mõtles vuntside ja paruka taha maskeerunud president kohkunult. Ja temal äkki eilsest õhtust veel kanepilõhnad juures?

Koerad astusid Jimmy poole ja vedasid ninaga. Jäid siis seisma ning mõõtsid meest pika kaalutleva pilguga – et mis me siis nüüd teeme sinuga, kulla sõber?

Jimmy vaatas abiotsivalt ringi. Õnneks istus Jerry siinsamas ja luges lehte. On temal ikka lihtne, mõtles Jimmy kadedusega. Jerry hoidus varju, telekas nähti ta ümmargust, pisut beebilikku nägu harva. Tarvitsets vaid ümmargused sarvraamidega prillid teistsuguste vastu vahetada ja enam ei tuntudki ära. Jah, kui koertega jamaks läheb, siis on vaja nii teda kui ta kullakarva telefoni.

Ümmarguse peaga koer vaatas president Schwarzi pika hindava pilguga. Tuli ligi ja nuusutas. Ning tegi siis midagi ootamatut – tippis mõned sammud eemale ja vajus rahulikult lamama. Teine järgnes ta eeskujule ja mundris mees – kes nägi välja kui penide elutu ripats – räntsatas Jerry kõrvale tooli.

„Millal ma sind uuesti näen?“ Jimmy pööras paluvad silmad naise poole. Näis, et koertega läks korda. „Millal sul järgmine lend siia tuleb?“

„Aga mis mõtet sel on? Meile mõlemale on lihtsam, kui enam ei kohtu. Muide, mõtlesin, et paluks end Amsterdami lendudele üle viia. Hollandlastel on afrikaans samahästi kui suus. Tore, kui lapsed saaks isaga mu emakeeles ka rääkida. Ehk leian sealt mõne...“

„Victoria, palun ära räägi nii!“ Jimmy hääl värahtas. „Ma ei taha mõeldagi, et leiad endale mingi hollandi vürtspoodniku, kes haisujuustu, tulpide või puukin-gadega Aafrikas äri ajab. Sinusugune naine on väär enamat. Ma ei saa sinuga abielluda – aga ma olen ikkagi president! Ma suudan...“

„Kahjuks ei suuda sa midagi,“ lõikas Victoria mehe jutu läbi. „Või vähemalt midiagi niisugust, mis mulle loeb. Näen nüüd, et USA presidendil – ja kutsutakse veel maailma mõjuvõimsaimaks meheks! – on sama vähe võimu ja vabadust kui neil katoliku puust pühakujudel, mida aeg-ajalt läbi linna veetakse. Oled näinud? Kõige ees, teiste õlgadel, nagu mingid tootemid... Elutud, aga tähtsad. Sa oled samasugune – räägid lihtsalt seda, mida kirjutab sulle ette su tuhandepealne administratsioon. Ja ei mingit vabadust teha, mida tahad...“

Jimmy ohkas ja vaatas löödult ringi. Koerad olid end lõdvaks lasknud. Suurem vist juba magas, pea esikäppadel, aga teine takseeris meest hindavalt, pea targalt viltu. Ja rihmu hoidev mundrimees ei teinud ikka midagi. Vaatas ainitise pilguga enda ette nagu vahakuju.

„Nojah, mis seal ikka, mul on aeg. Ela hästi, Jimmy, ja hüvasti!“ lõpetas Victoria ja astus värvavate vahelt läbi. Ning siis nägi paruka ja sorgvuntside taha peitunud president, kuidas naine oma nõtkel ja unenäoliselt hõljuval kõnnakul koridori mööda kaugeneb ja lennukisse viivasse tunnelisse pöörab.

On see tõesti lõpp – ja veel hiljuti tundus kõik ju nii ilus? Kaks aastat tagasi jättis Victoria Punased Palmid maha ja hakkas stuardessiks. Jerry abiga, muidugi... Ja nii nad siis kohtusid, palju sagedamini, kui alguses võimalik tundus. Isegi koos ärgatud hommikuid suutis Jerry organiseerida. Asi see siis üks stuardess sinna lennutaada, kus Jimmy parajasti tuuritas!

Värvava ees ootav rahvamass sulas olematuks. Kadus lennukisse ja nii jäid toolidesse vaid Jerry ja kahe koeraga mundrimees.

Kena heledapäine stuardess, kes veel viimasena värvavas seisis, lehitses paberites, haaras mikrofoni ja siis kõlas läbi ootesaali meeldivalt pehme hääl. Aga Jimmyle lõi see hinge kinni.

„Mister Schwarz, tulge viivitamatult värvavasse A6. Värvav A6 sihtkohaga Johannesburg on sulgumas.“

Jimmy pööras jahmunud silmad Jerry poole. Too näis samuti hämmeldunud, vaatas ülemust, kergitas kulmu ja kehitas siis rahustavalt õlgu. Nojah, Schwarz polnud ju lõpuks mingi haruldane nimi.

Järgmisena juhtus midagi väga ootamatut. Jimmyga polnud terves elus midagi nii imelikku juhtunud. Kui ammused sündmused Punastes Palmides ehk välja jä-ta. Laia näoga koer tõstis pea, vaatas talle otsa ja ütles siis selges inglise keeles: „Noh, Jimmy-poiss, ei kuule või? Maha hakkad jäätma!“

See oli nii absurdne, et mees ei saanud sõna suust. Pööras vapustatult pilgu Jerry poole ja märkas, et too loeb lehte edasi. Mingit poliitikaveergu. Jerry keskendumisvõime oli fenomenaalne, ta suutis tööd teha igas mõeldavas olukorras. Aga inimkeeles kõnelev koer pidanuks ometi rivist välja lõöma!

Edasi ei juhtunud midagi. Koer vaatas ikka veel Jimmyt ja ta pilgus peegeldus selge põlgus. Lakkus siis käppa ja pööras punakad punnsilmad demonstratiivselt seinal tiksuga suure kella poole. Jerry luges ja suur heledapäine mundrimees vaatas lennujaama ooteruumi seina ikka sellise näoga, nagu oleks ta plastmassist nukk.

Valjuhääldi seinal käivitus uuesti. „Mister Schwarz, see on teie viimane kutse South African Airwaisi lennule 204 sihtkohaga Johannesburg. Värv A6 on sulgumas.“

„Noh, mis sa passid? Arvad, et räägivad kellestki teisest?“ osatas loom. „Aga võta näpust, sinust räägib! Küll kunagi aru saad, aga siis on juba hilja. Nii et annan head nōu – kobi peale, viimane võimalus!“ Ja tonksas käpaga teist koera. See võpatas ja tegi vastumeelselt ühe silma lahti. „Ja mis sina magad, poiss? Poleks vaja olnud eile pummeldada! Pane tähele, siin läheb huvitavaks. Number üks mängib praegu oma šansi maha... Täitsa hierarhia tipust, aga pole asja... No ja kaks lihtsalt joob. Tüüpiline imetajate värk!“

Vasikasuurune loom avas korraks ühe silma, aga lasi selle siis valulise ohkega jälle kinni. Näis, et kõige parema meelega ta ei liiguta ega räägi.

Jerry ei reageerinud ikka. Ja ka mitte mundris mees ega värvavas asju kokku pakkiv blond stjuardess. Kuigi ülbe ilmega koera krooksuv ninahääl oleks pidanud raudselt nendeni kostma.

„Mul pole piletit...“ sosistas Jimmy ja vaatas kaame näoga inimkeeli rääkivaid loomi. „See pole üldse minu lend... Ja kes sa selline oled?“

„See, kes mina olen, pole praegu tähtis,“ märkis koer ninatargalt ja oli endiselt väga üleoleva ilmega. Mingi buldog vist? Neil on ju kogu aeg selline natuke põlastav paksu konna nägu ees... „Praegu tehakse hoopis seda kindlaks, kes sina oled! Kas tühi tootem – nagu tüdruk ütles! – või mees, kes suudab õnnel sabast kinni haarata. Mees, kellel ikka tsipa võimu ja julgust ka. Ohid, et pole piletit... Naera ribadeks! Äkki jaksad osta? Muide, garanteerin, et sa ei kahetse, kui praegu peale lähed! Aga ega sa ju mingit lennujaama valvekoera usu, eks, sina kuulad ainult oma Jerryt! Ütlen ausalt – niisugust vedamist tuleb harva ette. Milline naine! Tead, omal ajal oli mul ka üks plika, salamander, aga eks ma olin tollal ratsionaalne mees nagu sinagi...“

Koera ilmesse sugenes nukrus, aga siis pühkis ta selle eemale ja lõpetas: „Teie planeedil on enamik mehi olulisel hetkel sinusugused tobud. Aga teist võimalust ei tule, kahte lotovõitu järjest ei saa! Arvad, et leiad uue tüdruku? Ehehee...“

Jimmy vaatas nõutult kivipõrandal lõsutavat paksu looma ja ei osanud midagi teha. Koeral rippus kaelarühma küljes imelik tilaga kellukas, nagu väike teekann. Huvitav milleks? Aga jah, mis tähtsust sel praegu – tähtis oli vaid see, et ta ise oli vist hulluks läinud? Küsiks Jerrylt, kas too ka koera kuuleb? No aga ega ta siis seda Lähis-Ida poliitikaveergu enam nii uuriks...

Suur tabloo värvava kohal seinal elustus. Tähed ja numbrid välkused ja siis ilmus sinna kaks rida: „Johannesburg SA204. Värv suletud.“

„Noh – ja ongi kõik,“ nentis koer kahjurõõmsalt. „Jäidki maha, vana õlekubu!“

„Aga ma võin ta üles otsida ja...“ puteras Jimmy, ise imestades, et Jerry ka ta enda sõnade peale pead ei pööra.

„Võid ja võid... Ei või sa midagi, nagu Victoria juba ütles! Maailma tagasi ei pööra, küll näed. Nii et hüvasti, vana tootem!“ Seda öelnud, tonksas koer kaaslast ja teadustas: „Kogu lugu, lasi ära, nagu ma ennustasingi. Nii et mõtle, kuidas sa kapi võtme saad! Jaa... õudne mõelda, et ennast võidaks ka sellise loll'i kitsaninalise sisse kinni panna.“

„Ah ära plära,“ pomises suur peni valulisel ilmel, silmad ikka kinni.

„Jumala tōsi, võidakse,“ väitis ümmarguse peaga koer ja heitis viimase põlastava pilgu sorgvuntsidega presidendile. „Kui mingi suure jamaga maha saad... Ja see pole veel midagi! Mul vanaisa vennapoeg pandi ükskord sääse sisse. Ei no ega ta seal kaua passima pidanud, kaua see sääsk ikka elab. Aga siiski, jube lugu, kui mõelda...“

Töntsakas koer judistas kaela ja ajas end ähkides jalule. Teine tegi vastumeelsel ilmel sedasama ning siis hakkasid kaks looma tagasi vaatamata mööda värvatevahelist koridori edasi vänderdama. Mundris mees järgnes neile nagu pime oma juhtkoertele.

Ilus blond naine värvavas A6 haaras mapi ja kadus klaasuste taha. Nõnda jäid ootesaali vaid president ja tema kantseleiülem.

„Noh, leppisid midagi kokku või?“ Jerry lasi ajalehe alla. Eks sellega tuli ju edas-pidi arvestada. Jimmy oli viimasel ajal ikka täitsa talumatu, mõtles väike pükniline mees ja venitas murelikult trakse. Pahvis oma kanepit ja ei viitsinud enam üldse riigiasjadele mõelda. Vea teda ringi nagu lasteaialast ja katsu kaamerasse naerata ma panna.

„Ausalt öeldes, mitte eriti,“ pomises Jimmy ja vaatas kurvalt aknast välja. Suur-te ratastega traktor haakis end kirevavärvilise South African Airwaysi embleemiga lennuki esiratta külge ja hakkas seda lennujaama hoonest eemale lükkiama.

„Tohoh, mis imelibu tema siis selline õige on?“ Jerry nägu vajus imestust täis. „Hind kerkis juba sinna, et president ka ei jõua enam ära maksta või?“

„Victoria pole mingi libu,“ pigistas Jimmy läbi lõuapärade ning ta sõnades kajas äkki nii pahameelt kui jöudu. „Ära minu juuresolekul tema kohta enam nii ütle. Selge?“

See oli väga eba-Jimmylik. Jimmy ei vihastanud peaegu kunagi.

„Tohoh, ja kes ta siis on?“ uris Jerry ehmunult, aga katsus hääle viisaka hoida. Mine hullu tea, rusikas oli bossil ju nagu labidas. „Pühak või?“

„Ta on naine, keda ma armastan! Ja kogu lugu.“

Nüüd vajus väiksele tilgaprillidega paksukesele päris kohkunud nägu ette. Jimmy oli ikka võõraid naisi himustanud, no oli juba üks kuradi alfaistane... Aga oma neegrilibusse nõnda ära armuda? „Mis sa ometi räägid?“ pomises ta ehmunult. „Selliseid li... musti naisi on Ameerika täis nagu kirjuid krantse. Pole vaja teiselt kontinendilt otsida! Ausõna, ma leian sulle homseks kümme samasugust... pane- me ritta ja valid ise parima välja.“

Jimmy ei vastanud. Astus kõrge klaasakna juurde ja vaatas mornilt, kuidas kirju sabamärgiga Airbus tasakesi ruleerimisrada pidi eemaldub. Tal oli endal ka selline suur lennuk, tegelikult... Isegi kaks. Nojah, Boeingud muidugi. Aga praegu oli tähtis vaid see, et lennuk oli ta viimane võimalus – just nõnda oli buldog öelnud? Jajah, see koer – täiesti absurdne lugu! Äkki eile tömmatud kanepi järelmõju? Internetist võis lugeda narkootikumide järelmõjudest – satud jumala kaine peaga kõige ehedamasse narkounne... Aga kanepiga neid ju polnud, ainult LSD-ga vist? Samas, Aafrikas nägi ta ju ka kunagi inimesesuurust rääkivat konna – Christian Thoressoni isolaatoris. Tegelikult – neis kahes loomas oli midagi sarnast?

Ta ohkas ja vaatas murelikult aknast välja. Nojah, hallukas muidugi, teised ei kuulnud ju sõnagi... Aga mis siis, kui hallukal on õigus – ehk oli see nagu mingi saadik ta enda alateadvusest – nii pidi ju vahel juhtuma?

Jimmy tundis äkki sügava selgusega, et Victoria on ainus ja eriline. Tegelikult, ta oli seda tundnud ju hetkest, kui nad Punastes Palmides kohtusid. Aga samas oli naine ka väga tavaline, väga normaalne ja lihtne. Lihtsalt üks ilus tore naine. Tegi veel eile hommikul Jimmyle võileibu ja laulis oma laule. Ning tema uneles voodis ja vaatas ... Aga nüüd oli Victoria talle otse näkku öelnud, et ta on vaid tooterm ja ölekubu, kes ise midagi ei otsusta. See tegi nii haiget, et ta ei suutnud äkki enam seda häbi ja valu taluda.

„Ma ei tea, kes ta on.... aga teist sellist naist maailmas ei ole! Minu jaoks ei ole!“

Jerry ei öelnud midagi, vaatas viisakalt maha. Aga Jimmy nägi, et muigas. Sisemiselt küll, aga ikkagi mulgas. Ja siis teadis president Schwarz äkki täpselt, mida ta tahab.

„Jerry, pane mind sellele lennukile!“

Kantseleiülem tõstis pilgu. Ja see pilk ütles üht: „Kõik. Läbi. Lõplikult segi.“

„Jerry, kuulsid, ma tahan sinna lennukile!“

„Jimmy, palun...“ piuksatas kantseleiülem, tõmbus näost lapisliseks, ajas end toolist üles ja kogees: „Meil on täna kaks väga tähtsat kohtumist... Sa oled Ameerika Ühendriikide president! Tule ometi mõistusele, see on võimatu! Nääed, lennuk ootab juba õhkutõusmisjärjekorda, viie minuti pärast on läinud. Seda ei saa enam peatada!“

Jimmy Schwarz vaatas uuesti aknast välja. Tõepoolest, lennuk seisnis ruleerimisrajal ja ootas stardijärjekorda. Viis minutit?

Ootesaali kogunes uut rahvast. Nojah, maailma üks koormatuim lennujaam ikkagi. Nõnda läks ta päris Jerry juurde. Et teised ei kuuleks. Aga ega see vist kedagi huvitanudki, mida üks õlakas sorgvuntsidega mees akna all oma väikest kasvu sõbrale seletab.

„Sul on viis minutit – nii sa ise arvasid? Tee, mis tahad, aga ma pean selle lennuki peale saama! See on mu viimane võimalus ja ma ei lase seda käest.“

Jerry vaatas maha. Ja oli nüüd juba näost valge. Siis tegi ta uuesti suu lahti, aga nüüd kõlas ta hääl kui vappekümas inimese palavikuline soigumine. „Jimmy, see on võimatu... Sa oled president, aga mitte jumal! Ausõna, seda sa teha ei saa...“

Jimmy kiikas akna poole. Lennuk oli vahepeal ühe koha võrra edasi nihkunud. Need suured masinad ei saa vist täis kütusepaakidega maanduda?

„Ma saan anda käsu tuumapommi kasutamiseks!“ Jimmy maailmakuulsad kan-dilised lõuapärad tõmbusid kurjalt krampi. „Ma saan kümne minutiga eskadrilli hävitajaid üles saata ja anda neile lahingukäsu näiteks sellesama reisilennuki alla tulistamiseks. Ja sina ütled, et ma ei saa peatada teda startimast? Kui tõesti nii arvad, siis on mul su asemele kedagi teist vaja. Kedagi, kes teab, et ma saan seda teha!“

„Tehniliselt muidugi saad,“ pobises väike mees ja ta hääl ei näidanud mingeid toibumise märke. „Aga ma kardan, et see jäab üheks su viimaseks käsuks USA presidendina... Seda tohuvabohu vaikselt kokku ei sõlmi, seda enam ei varja... Palun, Jimmy, küsi midagi muud! Nädala aja pärast näiteks, siis, kui algab see Aasia-tuur... siis sa võid haigeks jäädja ja...“

Jimmy astus oma kaaslasele veel sammuvõrra lähemale. Nii et too nagu hoopi oodates küüru tõmbus. „Jerry, aeg jookseb! Mul oli selle ütlemiseks kaks võimalust ja viisakat variandi sa juba kuulsid. Võib-olla on see tõesti üks mu viimased käske presidendina, olen selleks võimaluseks valmis. Aga kui sa praegu hakkama ei saa, siis tean ma meest, kes veel kiiremini oma ameti kaotab!“

* * *

Viie minuti ja kahekümne sekundi pärast keeras suur kirju sabamärgiga Airbus 340-600 lõpuks J. F. Kennedy rahvusvahelise lennujaama õhkutõusmisrajale. Tee oli vaba. Mootorid undasid ja lennuk nõksatas paigale. Ees ootas viisteist tundi lendu ja 12810 kilomeetrit.

Halliseguse peaga päevitunud kapten kummardus mikrofoni kohale ja deklameeris monotoonse häälega: „Torn, South African Sierra-Xray-Alfa sihtkohaga Johannesburg palub luba startida hoovõturajalt 4L.“

See oli viimane formaalsus ja kapten John Ruperti käsi seisis juba suurel hooval. Veel hetk, siis surub ta kangid põhja ja vabastab pidurid. Suurepärane ilm, ideaalne nähtavus ja mõõdukas vastutuul. Mees tundis end puhanud ja heatujulisena. Nii lennata on lausa lust, mõtles ta, selle eest võiks peale maksta.

Aga vastust ei tulnud. Ta kergitas imestunult kulme ja kordas oma sõnu. Ikka vaikus. Lõpuks ragistas valjuhääldi end käima ja siis kõlasid seal täiesti uskumatud sõnad: „Torn Sierra-Xray-Alfa-le. Katkestage start, liikuge ruleerimisrajale KB ja oodake Cateringi autot.“

„Cateringi autot?“ venitas kapten. Mis absurd see veel on, toidud ju ammu peal? Aga ta oli selleks liiga kaua lennanud, et rohkem pärida. Nii lükkas ta stoilise rahuga nelja suure mootori gaasihoovad tagasi, vabastas pidurid ja lennuk hakkas vaiksest nimetatud ruleerimisraja otsa poole liukuma.

„Cateringi autot?“ kordas kaaspiloot, noor ja veel üsna lühikese lenduristaažiga tumedat verd mees kajana ja ajas silmad punni. „Meil on mingi toidujama – ja nad ütlevad seda hoovõturajal? Kas sellist asja juhtub sageli või?“

Kapten Rupert vaatas rahulikult aknast välja – sinna, kus kõrges heledas kontrolltornis toimus midagi täiesti arusaamatut – ja sõnas lõpuks ohates: „Sellist asja ei juhtugi. Seda ei saagi juhtuda.“

Rohkem ei öelnud ta midagi. Ja nii vaatasid nad siis vaikides läbi Airbusi piloodikabiini erisulamist klaasruutude, kuidas lennujaama varjust ilmus kirju veoauto ning kihutas lennujaama jaoks selgelt liiga suure kürusega hiiglasliku õhumasina suunas.

„Sierra-Xray-Alfa, teil on osa toidu asemel eelmise reisi prügi,“ ärkas valjuhääldi uuesti ellu. Ja kapten Rupert sai kohe aru, et mees mikrofoni taga ei usu ise ka, mida räägib. „Kastid vahetatakse välja ja lennukile tulevad kolm olulist inimest. Reisijatele teatage, et osa toidust jäi eksikombel maha ja selle pardale toimetamine põhjustab väikese viivituse.“

„Mida iganes... Aga ärge palun tulge ütlema, et meil on toidu asemel prügi,” pomises kapten. „Pigem usun ma, et seal on pomm... või jumal teab mis...“ Aga et mikrofon polnud sisse lülitatud, siis ei kuulnud kontrolltorn midagi.

Kuueteistkümnne minuti pärast seisid South African Airwaysi Airbus, pardatähisega ZS-SXA, uesti hoovõturajal. Stuardessid tegid viimase ringi, istusid klapptoolidele ja tömbasid rihmad pingule.

„Teil vedas ikka hullupööra selle toiduäpardusega,” sõnas lainetava juuksepahmakaga mustanahaline stuardess natuke pilklikult hallide sorgvuntsidega melle, kes end kiirustades esimese klassi mugavasse tooli sättis. Ja kohendas oma kaelaehet. Ta istus peaaegu mehe kõrval, otsaseinast välja pööratud väikese halli aluse peal. „Aga ma kardan, et saame veel päris kõva turbulentsi kogema... Olete ikka valmis?“

Need olid üsna tavalised sõnad. Nii tavalised, et teisel pool vahekordori ajakirja lehitsev mustas ülikonnas jaapanlane ei viitsinud silmigi tõsta.

„Täiesti valmis. Tulgu mis tuleb,” vastas mees ja vaatas armunud pilguga ilusa tumeda stuardessi kummalise läikega sügavmustadesse silmadesse. Ja terane vaatleja oleks näinud, et ta pikade hallide juuste alt välja vilksatavad silmad läigivad imelikult niiskelt.

„Kauaks siis sedapuhku aega leidsite?” uuris stuardess edasi. Ja ta hääl kõlas endiselt natuke irooniliselt.

Nüüd lasi jaapanlane ajakirja alla ja heitis naisele pika pilgu. Ei tea, mis see tema asi, millal üks või teine reisija tagasi sõidab?

Aga sorgvuntsidega mees ei imestanud. „Igaveseks,” sõnas ta otsustaval ja samas kergelt väriseval häälel.

„Kuidas nii? Ma ise ju vormistasin nüüd pilet ja tagasisõit, kui ma ei eksi...“

„Jah. Tehniliselt juba kolme päeva pärast. Aga ma mõtlesin seda laiemalt. Otsustasin, et nüüd on alatiseks. Pean tagasi tulles lihtsalt veel mõne formaalsusega ühele poole saama.“

„Siis on hea,” ohkas naine ja näis äkki väga õnnelik. „Lõuna-Aafrika on praegusel aastaajal kõige ilusam. Ma võin lubada, et naudite selle reisi iga viimast kui minutit.“

Stuardessil oli mahe võbelev althäääl. Jimmy Schwarz vaatas klapptoolis istuvat naist ja oli äkki kindel, et need olid kõige ilusamat sõnad, mida ta oma viiekümnne kahe aasta pikkuses elus oli kuulnud. Ja et pool elu on alles ees.

Kuna värv A6 oli taas korraks tühi, siis ei näinud mitte keegi, kuidas kaks nurgas lamavat narkokoera end äkki tagajalgadele ajasid ja inimeseks muutusid. Rihmu hoidnud mees aga sulas hetkega olematuks. Seejärel astusid nad mööda ko-

ridori väikese einelauani, tellisid neli kohvi ja istusid plastmassist toolidele. Veidi aja pärast ühines nendega näolooriga naine ja kapuutsiga mungakostüümis mees.

„Tuleb kauemaks jääda. On uusi arenguid,” märkis naine, kergitas loori ja nuusutas auravat tassi. „Ja see ongi siis nende kuulus kohv? Peab vist harjutama hakkama...“

* * *

Elisa Schwarz tormas mööda Valge Maja teise korruuse koridori, hüppas mööda kahest sekretärist, kes teda ettevaatlikult peatada püüdsid, ja lõi suurte klaasidega ukse prahvakaga lahti. Tuiskas läbi avara ovaalse ruumi, komistas kreemja vaiba serva vastu ning viskas paberilehe suurele läikivale kirjutuslauale presidendi ette.

„Jimmy, jumala nimel, ütle, mis see on!“

President Schwarz heitis paberile pilgu ja sōnas siis natuke kartlikult: „Lihtsalt mustand...“

„See ei ole võimalik!“ Elisa haaras paberi uuesti enda kätte ning räntsatas kabi- neti keskel troonivale diivanile. Tal oli seljas roosakas läikivast atlassriidest hom- mikumantel; nais, et naine on just tõusnud.

„Miks mitte?“ Jimmy hääl kõlas vaiksest, aga otsusekindlalt.

„Ükski president ei ole iial ilma tõsise põhjuseta tagasi astunud!“

„Aga mul ongi ju põhjus...“ Ta tõusis päikesekiirtes sillerdava kirjutuslaua tagant, astus kaarjal seinal kõrguva akna juurde ning jäi klaasi taga kasvavaid põõsaid vaa- tama.

„No kuule?“ Elisa tõstis paberi. „Presidendil ei sobi valetada ega seadust rikku- da,“ luges ta erutusest kileda häälega. „Niisiis ei taha ma saladuses hoida, et olen hakanud kanepit armastama. Kuna see on illegalne, siis astun ma tagasi ja kolin sinna, kus kanep pole keelatud. Ameerika ei vaja presidenti, kes ootab vaid oma ametiaja lõppu... Jimmy, tule ometi mõistusele!“

„Ma olengi mõistusele,“ märkis Jimmy ettevaatlikult ja uuris kõrge akna taga laiuvat parki edasi. Ta lihtsalt ei suutnud ahastavale naisele otsa vaadata ning nõnda laiutas presidendipaari vahel pikk tühi ruum. See tühi ruum oli nende va- hele vist juba ammu tekkinud, mõtles Jimmy kurvalt. Või oli see seal alati olnud? Ehk oli abielu algusest saadik pigem asjalik äritehing – millest, tõsi küll, siiani mõ- lemad vaid võitsid?

„Peab ju olema mingi tegelik põhjus!“ Iunis Elisa, silmad niisked. „Miks sa ei ütle?“

„Aga ma töesti tahan kanepiprobleemile lahendust. Meie ühiskond on ju haige – salaja tömbavad miljonid, aga ametlikult on see tabu! Alkoholi pakume peaaegu igal vastuvõtul – mis sest, et see on kõigi uuringute järgi palju kahjulikum kui kanep...“

„Jumal küll, sa oled hulluks läinud narkomaan!“ luksatas naine ja vajus diivani seljatoele. „Tõmba omaette, kui töesti ilma ei saa, aga milleks see skandaal? Kogu me töö jääb ju poolleli!“

„Just!“ Jimmy hääldes ilmus jõudu. „Mina tõmban ehk korra nädalas ja olen narkomaan? Sina jood igal öhtul klaasi veini – lõõgastuseks, eks? Joo! Aga miks mina olen narkomaan ja sina mitte? Selle hoiakuga ma tegeleda tahangil!“

„Issand, ma võin ju joomata jäätta, kui tahad!“ Elisa haaras kätega peast. „Kuidas sa aru ei saa, et maailmas on tohutult palju tähtsamaid asju, millega president tegelema peaks!“

Jimmy muljas sõrmedega silmakoopaid. „On muidugi,“ ohkas ta lõpuks. „Ja sellepärist ma ei tahagi enam president olla. Mind ei huvita enam need asjad... Palun vabandust, aga ausõna – no ei huvital! Võib-olla ei ole kanep ja teised psühhedelikumid töesti maailma põletavaim probleem. Aga minu jaoks on see teema väga oluline!“

„Nii et sul on tõsi taga?“ ahastas hommikumantlis naine. Ja tõmbus üha kaaemaks. „Aga me tegime selle koha nimel ju kõik kümme aastat tööd! Ja nüüd tema äkki lihtsalt enam ei taha – tüdines ära... Sa ei ole ju laps? Kui sa minu peale ei mötle, siis mötle vähemalt mu isa peale! Pärast kõike seda, mis ta sinu heaks teinud on? Ja Jerry aastatepiikkune töö?“

President Schwarz ei liigutanud. Vaatas lihtsalt rohelisi põösaid, kus askeldas rästaparv. Äkki surtsatasid linnud õhku ja kadusid üle raudaia kaugusse. Lendavad, kuhu tahavad, mötles ta kadedalt.

„Anna andeks, Elisa... Ju ma lihtsalt pole päris see, keda te minus näha lootsite. Jah, siiani olen töesti kõike teinud täpselt, nagu isa ja Jerry ütlevad. Aga ma ei taha enam nende suvooder olla – nagu mingi tootem... Ma töesti armastan kanepit ja tahan midagi tema heaks teha.“

Elisa lasi näo kätesse. „Jumal küll, ma tean ju, et armastad!“ sosistas ta. „No ja siis?“

„Tead, aga ei mõista. Sõnal armastus on selles lauses sügavam tähendus. Mitte nagu „ma armastan jäätist“, vaid pigem nagu „ma armastan ema“.“

„Või ehk nii, nagu sa armastad seda oma musta stjuardessiplikat?“

Pikk vaikus võttis maad.

„Nii et sa siis tead... et ma... et me...“ pomises Jimmy lõpuks.

„Muidugi tean!“ Hoolitsetud sõrmed keerutasid paberit ja heitsid selle siis vihaselt lauale. „Jah, tean, et sa kohtud vahel mingi musta lennukilibuga. Loomulikult see mulle ei meeldi... aga teatav osa mehi vist lihtsalt ei saa teisiti? Sina pole saanud - ja ausalt öeldes, isa polnud omal ajal palju parem...“

„Kuidas sa seda tead?“ Jimmy hääl värises. Nii ootamatusest, et hoolikalt varjatud saladus polnudki saladus, kui ka jahmatusest, et naine rääkis asjast nii igapäevasel toonil.

„Pinnisin Jerrylt välja. See kolmeks päevaks ärakadumise lugu oli ju täiesti õönes. Okei, press neelas alla. Aga mina – no kuule... Ja palun ära hakka Jerryt süüdistama, inimvõimetel on piirid ja tema on ka inimene. Sa puhusid ise pilli lõhki.“

Jimmy silmad läigatasid kohkunult. „Ja mis nüüd saab?“

„Mis mõtted?“ ohkas Elisa ja lasi end tooli lõdvaks. „Kui sa küsid, mis mina ette võtan, siis ei midagi,“ sõnas ta pärast väikest pausi vaikselt. „Skandaal oleks ju katastroof. Sa oled selgelt parim kandidaat ja meil on praegu periood, kus juhi vahetus...“

Naise sõnad taandusid Jimmy teadvuses tasapisi arusaamatuks taustahääleks. Ta lihtsalt ei suutnud neile enam keskenduda. Vaatas ikka veel põõsaid ja märkas siis, et taimed on silme ees ammu uduseks roheliseks massiks kokku sulanud. Kusagil taju äärealadel kõlas jutt edasi, aga liiga palju oli selles asju, mis talle enam korda ei läinud. Seosetud fraasid tantsisid körvus: „Olukorras, kus osa Ukrainat on Venemaa poolt okupeeritud...“, „... dollari kurss ja nafta hind...“, „... kui Kongress peaks nõustuma...“ Aga see kõik ei moodustanud enam ühte ja arusaadavat tervikut, Jimmy mõtles muule. Tähendab, Elisa teadis Victoriat ja suutis ikka rahulikult keskenduda kogu sellele poliitilisele mürale – justkui mitte midagi polekski juhtunud?

President Schwarz seisis turmmaks lõöduna oma armastatud akna juures ja nägi, et päike tuli taevast katnud pilvede tagant välja. Löbusad kiired tantsisid vaibal ja äkki tundis ta, kuidas õnnelaine üle keha vajub. Elisale ei läinud Victoria suurt korda – ta tunnete pärast polnudki vaja muretseda? Uskumatu, aga naise jaoks oli kõige tähtsam vaid parti ja poliitika? Selliseid mehi oli ikka leidunud, kelle jaoks töö kõige tähtsam; neid austati, kutsuti riigimeesteks ja töönarkomaanideks. Töepoolest, milks ei võinud mõni naine ka selline olla?

Oi, kui õnnelikuks see teadmine Jimmy tegi! Tal polnud ju senini selget aimu, kuidas Victoriiale antud lubadust tegelikkuses teostama hakata. Aga nüüd tunnus, et kõik hakkab justkui ise lahenema?

„Tead mis, Elisa...“ alustas mees ja tundis, et alateadvuse piirimail hõljunud mõte võtab lõpliku kuju. „Partei pärast ära muretse – meil on parem kandidaat kui mina!“

„Ei ole.“ Naine raputas kurvalt pead. „Kui sa Jerryt mõtled, siis temast ei ole asja. Ta lihtsalt ei saa kaamerate ees suud lahti... Tema asi on tagatoas istuda, see on ammu selge.“

„Nõus. Aga ma pidasin hoopis sind silmas.“

„Mind?“ Elisa näole vajus jahmunud ilme.

„Jah, sind!“ kordas president Schwarz ja ta hääl oli äkki täis optimismi ja jõudu. Selline, nagu see teleekraanilt ikka kostis. „Olgu, ma ei astu tagasi. See sulle tõesti kasuks ei tuleks. Aga järgmistel valimistel kandideerid hoopis sina! Minule leiame mingi haiguse või... Ja Jerry kirjutab sulle sellised kõned, et rahval lihtsalt pole teist varianti kui sind ära valida. Oled ekspresidendi tütar, majandusdoktor, ammu väga populaarne ja mis peamine – naine. See on praegu vist juba eelis.“

„Aga miks?“ Elisa käed vajusid rüppé. „Sa tõesti ei taha enam? Ma ei usu oma kõrvu...“

„Ei! Liiga palju on asju, mis mind enam ei huvita... Päev-päevalt ja minut-minutilt aastateks ette programmeeritud elu näiteks. Aga ma tean, et sina tahaksid. Siiani tegid poliitikat minu nime all, aga nüüd oled küps, et seda lõpuks enda nime all teha.“

Peatükk sai läbi ja ühes sellega ka fail. Minu kirjutatud? Absurd... Istusin voodi äärele ja uurisin magavat naist. Ta oli veel ilusam kui kunagi Aafrikas. Ja üldse mitte uppunud... Äkki on mu aju tõesti lõpuks kokku jooksnud – kunagine kivi möju pluss nädalatepiikkused viinatsüklid? Ja ma olen midagi olulist ära unustanud, midagi, mis kõike selgitab? Pugesin voodi, tömbasin ta ettevaatlikult kaissu ja tundsin siis, et miski soonib naise kaela alla lükatud käshivart. Kobasin otsida ja avastasin peenikese hõbeketi väikese kannusarnase ehtega. Aga see oli ju raamatust ka – mingi asjake, millega tulnukad inimeste teadvusega manipuleerisid?

Esimese hooga tahtsin ehte ära kiskuda, aga siis sundisin end rahulikuks. Esi-teks, romaan oli kõigest romaan. Teiseks, Diana vist teadis raamatust? Ja ta pidi ju taipama, et märkan...

Arutlesin selle kõige üle, ja mida rohkem mõtlesin, seda vähem aru sain. Lõpuks andsin alla. Ja siis, kui uni juba peale vajus, tuli veel üks mõte. Öeldi, et inimene harjub kõigega. Olin arvanud, et see käib näiteks koleda tapeedi, raudtee-müra või ehk äärmisel juhul amputeeritud jala kohta. Aga nüüd mõistsin, et see käis vist kõige kohta. Elasin koos surnud inimesega, kes väitis, et oleme juba kolm aastat abielus – ja näis, et hakkan sellega harjuma...

Lõpuks jäin magama, pisike sillerdag kannuke käsivarrel ja Diana pikad juuksed näo ees.

* * *

„Homme läheb päris märuliks...“ Diana tõstis nõud kraanikaussi ja lükkas veranda kardina eest.

Läbi suurte akende paistis, kuidas pruunikas änn poolviltu määtipult maja poole liugles ning siis üle lageda lumevalge nõlva vahutava mere suunas kadus. Ilm oli hall, niiske pilv rullus linnu järel üle välja ja sulges vaate. Jäid vaid vastu klaasi lendavad hõredad sulalume helbed.

Mis mõttes läheb, katkematu tormimöll kestis ju vist juba nädalaid? Tundsin, et ajataju on kadunud. Sügisest oli saanud talv? Tuul muudkui undas, päevad jäid aina lühemaks, aga mina elasin nagu unes.

Elul polnud tegelikult midagi viga. Diana hoidis maja korras ja tegi süua. Mina parandasin üürikeses keskpäevalguses kuuri ukse ees vörke ja õhtuti külitasin voodis, kuulasin raadiot ja vaatasin tuimalt klaasi taga mustavat ööd. Ōuelambi kumas jooksis väljas katkematu tuisulume filmilint. Helendavad räätsakad kihutasid akna tagant mööda, taustaks arktiline pimedus. Just nagu antennita teler, lihtsalt mustvalge sigrimigri. Diana istus siis ikka arvuti taga. Tema tööst ei taibanud ma midagi, ekraanil vahetuvad valemid olid mulle arusaamatud hieroglüüfid. Nii et elasin koos ammu surnud naisega ja kogu küla näis seda normaalseks pidavat. Hull olin ilmselt ma ise – nii harva kui selle peale veel mõtlesin. Jah, imestada suutev osa minus oli kahanenud pea olematuks. Varsti kaob ta vist alatiseks?

Dianal oli õigus. Järgmisel hommikul oli maja tuulealune külg akna ääreni hanges. Raagus sireelite köntjad oksad kraapisid seina nagu sisse laskmist paludes ja tormi poolt maha surutud putkede elutud varred hõõrusid lumme poolkaari. Katus rappus, aknad lõgisesid ning välisukse praoast pahistas tuhklund esikusse. Kummikute kõrval nurgas kõrgus juba väike hang.

Talvetormis polnud meie maanurga jaoks midagi harjumatut. Erinevad õhumassid said lihtsalt kokku, moodustasid oma kolonne ja fronte, keerutasid sooja niisket õhku ja kõik see oli laias laastus prognositav. Kalurid väntasid paadid randa pandud musti jämedaid plastmasstorusid pidi kõrgemale kaldale – niipalju kui üldse talvel kala püüti – ja õue asja ei tehtud.

Tõmbasin tormijope selga. „Paadi kinnitused vaja üle vaadata...“

Välisukse taga lösatas kõrge hang. Lund vist enam ei sadanudki, aga tormituul paigutas valgeid masse omatahtsi ümber ja nii keerles kõikjal peen puru, puges silma ja suhu. Künkaharjad olid juba paljaks puhutud, seal mustendas kuivanud rohukörte vahel külmunud maa, aga tee peal kerkisid puusadeni vaalud. Enne kui Jens traktoriga raja lahti lükkab, sinna autoga ei pääse.

Tuli jala minna. Astusin värvast välja, aga pöörasin siis millegipärast hoopis ülesmäge. Lonkisin paarsada meetrit edasi, istusin hangedesse mattunud lunni-nõlval mustendavale kivirahnule ning jäin tuimalt kössitama. Õhuke jääkirme su-las tagumiku all külmaks niiskuseks, aga ma ei liigutanud. Tavaliselt torm mulle meeldis. Siis justkui ei pidanudki midagi tegema. Toimetused võis edasi lükata, tormi lõpu ootamine oligi omaette tegevus. Aga praegu tundsin end rahutult. Tuul nõelas peenikeste jäähelvestega pöske ja sahistas krae vahelt sisse.

Vaatasin mäe poole. Seal ülal keerutas möörgav torm lahtist lund ja lükkas seda suurte pilvedena nõlva pidi alla. Ja märkasin siis äkki võõrast mööda kitsast lam-barada minu poole astumas. Kui ta lähemale joudis, siis tundsin ära meremehe tunked, ölised ja kulunud. Venekeelse kirjadega.

„Tere. Kus Vene konsulaat on?“ Tugeva aktsendiga inglise keel.

Kuidagi tuttav hääl? Ega ometi sama mees, kellega Diana raadio kaudu rääkis? Oota – millal see öieti oli? Alles mõne päeva eest või juba nädalaid tagasi? Ei mä-leta... Ükskõik, tähendab, nad joudsid oma laevaga ikkagi Vilsöle? Heitsin pilgu alla küla poole. Läbi hõreda vihuri vilksatas muulitagune sadamabassein. Tühi ja elutu, sellise ilmaga ei saanudki seal suuremat laeva hoida. Paadidki tömmati ju vintsiiga üles.

Raputasin pead. „Vilsöl ei ole konsulaate. Siin ei ole suurt midagi.“ Võõras oli poolmeelne, kui lootis üksildasel Põhja-Norra saarekesel konsulaati leida.

„Aga hoiatada on vaja...“ Ja õhukestes tunkedes selg hakkas kitsast mätasteva-helist lambarada pidi edasi liikuma.

„Ettevaatust!“ hõikasin ma talle järele. „Seal läheb väga järsuks, see rada ei vii kuuhugi.“

Mööda nõlva sai vaid sada meetrit edasi, siis murdus kalju järsult merre. Äär oli juba näha, mees oleks ise ka pidanud aru saama, et edasi ei tule enam muud kui mõned madalad põosad, lunniurgudega pikitud nõlv, praegu libeda sulalumega kaetud ja selle taga ääretu oocean. Ei väiksematki onnikest, rääkimata siis Vene konsulaadist.

Võõra meremehe selg jäi üha väiksemaks, aga oli ikka hästi näha. Äkki mär-kasin talle järele hiilivaid koeri. Suured loomad, vist needsamat, kes kord minu jälgil ajasid. Nõlv oli seal eemal juba järsk ja lumel võis kergesti libiseda. Ajasin end ehmunult püsti. Ja siis, otse minu silme all, astus ta rahulikult üle kalju ääre ning koerad volksasid ka järele.

Teadsin, et edasi saab ainult köie abil. Mõned vanad saarlased ikka kõikusid seal kevaditi, püüdsid linnupoegi. Iidne komme, mida tänapäeval enam eriti ei viljeldud, eks looduskaits joudis siagi.

Kõik oli nii veider, et mul libises reaalsustunne käest. Jumal küll, ta sai ju prae-gu otse mu silme all surma? Järsakust ei saanud kuidagi ilma köieta alla ronida, see oli püstloodis nölv.

Töin kuurist köie – enne kaevasin ukseesise labidaga lahti – ja libistasin end järsaku servani. Polnud seal midagi ebatavalist. Ei köit ega nöörredelit, mehest ja koertest rääkimata. Vaatasin all sügavikus keeva katlana pöörlevat valget veemassi ja tundsin äkki hirmtugevat soovi käed lahti lasta ja mehele järele lennata. Aga ei lasknud muidugi, vedasin end tasasele maale tagasi.

Viisin köie kuuri, aga imelik võõra reaalsuse tunne ei kadunud. Ehk peaks kül-la minema ja kellelegi juhtunust rääkima? Mõtlesin selle üle ja siis tundsin, kuidas jalad hakkasid mind justkui ise hoopis mäetipu poole vedama.

Üle lageda mäekülje tormavad tuuleiidid töid kaasa uue lumesaju. Algul hõreda ja lörtsise, aga mida edasi, seda tihedamaks see läks. Varsti rühkisin juba tiikses valges pöörises, milles silm enam midagi ei seletanud. Eksida ei saanud, tuli lihtsalt ülesmäge minna. Löpuks keeras pind jalge all tasaseks, tuul andis järele, ümb-rus selgines ja ma nägin jahmatusega, et olen täiesti võõras kohas. Ümber kasvasid kõrged puud. Park – meie mäe tipus? Vajusin ühe tumeda jäätunud tüve vastu kü-kitama ja ahmisin lõõtsutades õhku. Joud oli viimastel päevadel keha maha jätma hakanud. Ning märkasin äkki lumes värskeid jälgi. Väikseid naisejälgi.

Ja siis tundsin koha ära. Pärnaallee, mida olin kord unes näinud? Stockholmis Hilda majas, pärast teenistusest tulekut. Imelikult selgelt mällu sööbinud unes. Taootab mind pöögi juures, oli Mary unes öelnud.

Nii et ma magasingi? Ükskõik... Mis tähtsust, kas unes või ilmsi – peaasi, et siin kusagil on tema! Süda vöpatas rõõmust, tõusin ja hakkasin jälgi mööda astuma. Naine oli liikunud piki alleed. Astusin sadakond meetrit ja siis nägin midagi veidrat: kaks kõrvuti jalajälge ja nende ümber lumes kolm auku. Läksin edasi, aga tundsin, kuidas nähtu minus kummalist rahutust tekitab. Varsti muster kordus. Vaatasin seda ja alguses tekkinud rõõm hakkas millegipärast asendumma loomali-ku hirmuga. Löpuks taipasin – tal oli taburet kaasas. Aga milleks pargis tool? Ma leian ta pöögi juurest – nii oli ta öelnud?

Ja siis ma juba karjusin. Jooksin ja karjusin ta nime – ja et ta seda ei teeks! – ja teadsin, et nagunii ei jõua. Tuul tõusis uesti, sadu tihenes ja maailmast sai jälle valge pöörlev tormikatel, milles puudus aeg ja suunad. Kõrged pärnatüved kadusid olematusse, tuhklumi täitis jäljeraja ja löpuks möistsin, et jooksen valges tüh-juses, milles puuduuvad igasugused orientiirid.

Ma ei tea, kaua ma Mary nime karjudes jooksin, aga löpuks sai joud otsa. Kuk-kusin kõhuli kõrgesse lumevaalu ja tundsin, et vasak külg põrkas millegi kõva

vastu. Ajasin käe põue ja leidsin püstoli. Selle, mida Aafrikas kandsin, mille ma ammu ära olin andnud.

Tõmbasin kaitseriivi maha ja lükkasin raudkülma lund täis läinud toruotsa suhu. See ei olnud nagunii enam elu, vaid lõputu painajalik koledus. Siin ei kehtinud enam ei looduse ega loogika seadused; aeg, ruum ja sündmused olid lõplikult segi. Surm ei saanud halvem olla. Ja siis vajutasin päästikule.

* * *

Lasu kaja raksatas läbi kogu maailmaruumi. Hetk hiljem kajas see mägedelt tagasi – jah, kusagil mu ümber pimeduses pidid olema mäed; ma ei näinud neid, aga tajusin kogu oma kehaga. Ma paiskusin tagasi, veeresin mäekülge pidi alla, saades ettejäänud kaljurünkadelt valusaid hoope, ja siis järgnes pikk öhulend, mis lõppes jääkulmas vees. Hoop oli nii võimas, et ma purunesin justkui tükkideks; jai vaid sillerdav valgus silme ees ja iiveldama ajav pöörlemine.

Lõpuks kondenseerus maailm taas ja ma avastasin end voodist. Tõtsin pea ja nägin Emmat, paljast magavat Emmat. Ta oli purjus, sorgus juksed rippusid üle voodiääre ja ma tundsin viinalõhna. Järgmisena tajusin okse haisu padjal ja tundsin, kuidas pea valutab ja kogu maailm kiigub. Vaatasin ringi – me olime Jukka ja Minna külastistetoas? Ajasin end püsti, vaarusin tühja taara vahelt üle põranda ja vaatasin aknast välja. Jah, soomlaste öu.

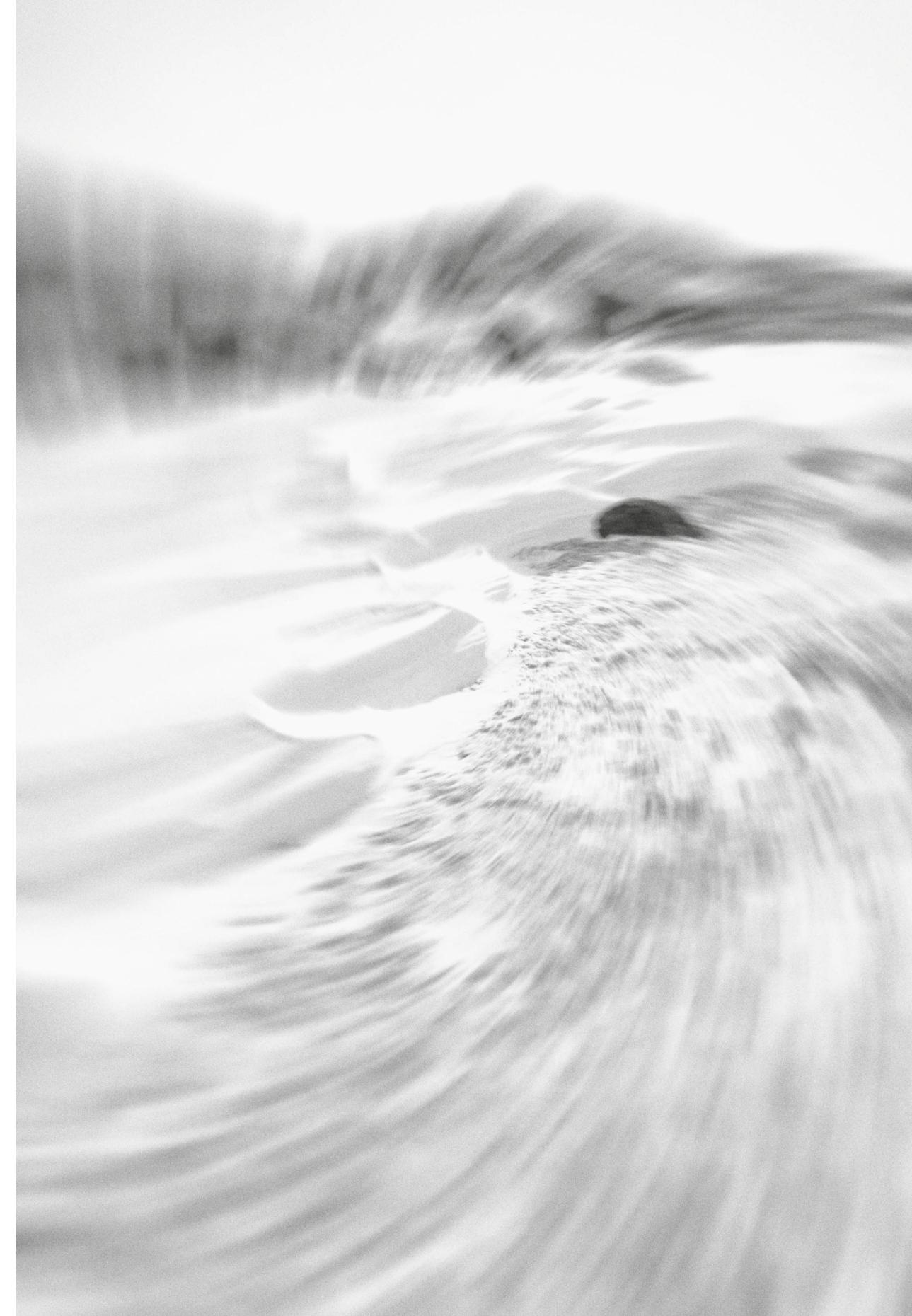
Siis tajusin midagi võõrast. Jäin seisma ja möistsin – jalad käituvald kummali selt. Ja siis nägin, et mul on allpool põlve plastmassist torud. Kunstjalad!

Äkki andis põrand järele, rebenes nagu paber ja ma kukkusin uuesti musta tühjusse. Õhk lõi mu pöörlema, sellest sai üha kiirenev ringliikumine ja siis voolasin ma nagu vesi läbi mingi avause ning kaotasin teadvuse.

Kui uuesti teadvusele tulin, lamasin määtipul oma matil. Lumetormi ei olnud enam, ainult niiske tihe talvine udu.

Kummalised nägemused keerlesid peas. Silme ette kerkis Mary nägu. Meie valhel oli läbipaistev sein, üritasime mõlemad sellest läbi saada, teineteist puudutada, aga elastne barjäär ei andnud järele. See paksenes, tihenes ja ma nägin, et naine jäab üha kaugemale, kaob silmist, lahkub igaveseks mu elust. Karjusin meeletehitest ta nime, aga hääl ei kajanud, udu neelas selle nagu märg vatt.

Lõpuks ajasin end käte najale. Keha valutas köikjalt, nagu oleks seda pekstud; jah, nagu oleksin töesti vahepeal mööda mäekülge veerenud. Siis tajusin, et pole

enam üks; kusagilt olid välja ilmunud suured koerad. Liikusid parajasti nii kau-gel, et läbi udu võis aimata hiilivaid kehasid. Imelikul kombel ei pannud see mind imestama. Mulle näis, et nad peavadki mu ümber luurama. Lasin end rahustatult selili ja vajusin poolunne.

Uesti äratas mind ulgumine. Tõtsin pea. Koera jõuline kere kumas läbi tihe-da udu. Aga hääl oli veider, pigem kõlas see kui undamine, kajas kokku vahepeal tõusnud tormi mühina endaga. See ei katkenud, vältas minuteid, selles vibreeris võõras meloodia ja hüplesid kummalised käigud. Hetkiti heli nagu juba lõppes, vaibus ja kahanes, ent kasvas siis äkki taas võimsaks kui tuuleiilide undamine raadiomajaka vantides. Bassihäälnel heli, millest minu kõrvu kostis vist ainult pii-ratud osa – näis, et mingi sageduste vahemik jäab inimkõrva kuulmisulatusest välja. Lõpuks jäi loom vait, seisis ega liigutanud.

Ja siis tuli ootamatu vastus. Tundsin, et maapind rapub. Maavärin? Või mingi kauge plahvatuse kaja? Mägi võbis paar sekundit. Kui uesti silmad ringi lasin, polnud koera enam näha. Alles ta seisis seal, tume jässakas turi uduhalli laotuse taustal, aga nüüd laiutas tipul vaid tühjus. Ja ei ühtegi heli enam, ei ühtegi võbinat maapinnas. Vajusin taas pikali.

Lõpuks, vist mitu tundi hiljem, surmani külmununa, ajasin end viimase jõuga püsti ja tuikusin allamäge koju tagasi. Mingil hetkel märkasin, et koerad on jälle kohal. Luusisid minu ümber udus, tumedad seljad mätaste vahel vilkumas. Kivirahnude vahel oli lund vähem, kohati paistis turbast maapinda, pohlavarte ja hõ-redate murakalehtedega, see summutas kõik astumise häaled. Meie teed ristusid kohati ja mingil hetkel möistsin, et jälgí nad ei jäta.

Majaka poole hargneva raja juures tundsin vajadust sinna keerata. Astusin valge lobjakaga kirjatud sammaldunud kivirünkade vahel edasi ja nägin siis hoone ees uuesti kunagi kohatud kummalist pika hõlstiga meest. Istus suurel kivil, pea käte vahel.

„Vabandust...“ urisin ma. „On need teie koerad või?“ Ei teagi, miks see küsimus üle huulte veeres – küllap lihtsalt soovist võõrale midagi öelda.

Mees ehmatas end üles ja jöllitas mind lummatult. Ei saa norra keelest aru või? Kordasin küsimust inglise keeles.

„Minu jah...“ venitas ta lõpuks. „Ega nad tüli ei teinud?“ Oskas küll norra keelt. Aga mingi võõrapärane aktsent kumas läbi ja keel ise oli kummalselt vanapärane.

„Ei.“ Pidanuksin vist ütlema, et sellised loomad ei tohi Vilsöl vabalt ringi hul-kuda, siin karjatati ju lambaid. Aga mees näis väga rusutud, ei tahtnud temaga sõitlema hakata.

„Härra,“ hõikas ta mulle järele, kui juba rada mööda edasi astusin. „Oodake palun...“

Nõksatasin seisma.

„Härra... ma pean pihtima...“

Mis mõttes – ma pole ju vaimulik?

„Ma olen munk ja pean pihtima! Aga siin ei ole enam kedagi, kes kuulaks!“

Ta astus mõned kobavad sammud, vajus siis äkki lörtsiga kaetud mullasele rale ja roomas minu poole, luised sõrmed poris. „Härra, halastage, ma pean pihtima!“

Tundsin end väga ebamugavalt. Võõras põlvitas mu ees mudamärjal turbapinal, tumedates silmades haiglane pilk.

„Lähme siis sisse,“ ohkasin ma lõpuks. Kuhu mul kiiret? Koukisin kiviplokkide vahelt võtme ja keerasin raske ukse lukust lahti.

„Istuge...“ palus ta.

Toetasin end eelmisest korrast tuttavaks saanud vanale laudkastile.

„Kalilal oli seljas pikk kullaga tikitud rüü,“ alustas võõras ja lasi end uesti põlvili.

Tundsin kummalist raskust peale vajuvat. Süda lõi puperdama ja iiveldus kerjis kurku.

„Ma pean... tuli meelde... sadamas paat kinnitada...“ pomisesin ma ja tormasin välja. Ehk sellepärast, et miski minus juba aimas, mis tal rääkida oli – ja ma lihtsalt ei suutnud seda kuulata? Selja taha ma ei vaadanud, rühkisin üle lumise nõlva alla, libisedes ja komistades sõrmejämeduste vaevakaskede madalatesse puhmastesse, ja mõne minuti pärast olin kodu juures. Tömbasin hinge, heitsin pilgu merele ja nägin, et sellel on suur veripunane laik, oma pool kilomeetrit läbi-mõõdus. Ükskõik, maailm oligi juba hulluks läinud... Sikutasin vana ärvajunud värvava lahti – hang oli juba ees – ja astusin tuppa.

Diana istus köögis arvuti taga. Vaarusin magamistuppa, räntsatasin asemele ja märkasin paberipakki voodi kõrval kapil. Libistasin silmad üle esimese lehe ja möistsin, et ma ei pääse sellest nagunii. Ükskõik mida ma ka ei teeks, ükskõik kuhu ei põgeneks.

* * *

Christian tahtis majakast välja joosta, aga ei suutnud liigutada. Käed ja jalad olid kui tinast ja rinnalihased ei suutnud enam õieti kopsegi tõsta. Sõnulseletamatu äng haaras ta endasse ja silmalaud vajusid oma raskuse all kinni.

„Kalilal oli seljas pikku kullaga tikitud rüü,” kuulis ta pikas hames mehe sõnu ruumis kajamas. „Tema, kaliifi naine, pidi ju väepealiku vastu võtma. Nägin enne oma peiduurkast, kuidas ta mööda koridori saali poole läks.“

Christiani suletud laugude taga keerlesid värvilised ruudumustrid – nagu idamaade kirjud pagoodid. Seejärel asendusid need siniste keravälkudega, mis tõid kaasa kõhus pöörava valu. Siis kadus viimane osa kontrollist, miski tömbas ta läbi otsatu ruumi ja selles peituvate kummaliste paberseinte – need murdusid praginal keha raskuse all – ja lõpuks avanes ta silme ees avar uhkelt dekoreeritud ruum, milles seisis võõras naine.

Kalila kohendas pikka rüüd ja võttis patjadel istet. Kuigi suurema osa aastast oli palee jahedus meeldiv, puges talvel paksude kiviseinte vahelle röskus. Siis oli hea midagi soojemat ümber hoida.

„Kutsu sisse,” noogutas ta aupaklikult kummardavale teenrile ja lasi loori näole langeda.

Kalila oli nägus kolmekümne viie aastane naine. Paraku ei tohtinud seda ilu ükski mees näha – muidugi peale kaliifi enda. Aga temal jätkus juba ammu silmi vaid uute nooremate naiste jaoks. Ja hasartmängude, veini ning muude lõbude tarvis. Kalilale tundus viimastel aastatel, et talle kunagi abiellumise järel antud uest nimest on saanud mõnitus. Kalila tähendas „armastatu“. Kes teda armastas? Mitte keegi... Ja kuna võõrastele ei võinud ta oma nägu näidata, siis oli selge, et nii see jäabki.

Kõrged kahepoolsed uksed avanesid ja piki paksu kallihinnalist vaipa astus ruumi hallipäine, kuid veel väga jõuline mees. Kaliifi aastates, aga hoopis teise kehaehitusega. Laiaõlgne ja sihvakas, väärirkas isegi oma praeguses kohustuskus alandlikkuses. Ta kandis kõrge sõjaväelase riideid, kuid relva oli pidanud ära andma. Kummardas sügavalt ja jäi ukse juurde ootama.

„Tulge siia, väepealik Hassan.“

Mees astus piki kõrgete saledate sammastega ääristatud pagoodi lähemale, jäi Kalila kõrge lavatsi ette seisma ning langetas kombekalt pea.

„Kahjuks ei saa kaliif teid ise vastu võtta. Ta on hõivatud edasilükkamatute riigiasjadega.“

Ebamugavad sõnad. Kalila oli pidanud seda juba nii palju kordama, et ei kannata nud enam nende kõ lagi. Mis sai olla tähtsam kui võitlus uskmatute, sissetunginud risitisödijate vastu? Aga väepealik ainult kummardas. Aupaklikult, mõistvalt ja sõnatult.

„Kaliif on rahul teie vaprusse ja tarkusega!” jätkas Kalila tseremoniaalselt. „Meenie jõudnud teated kõnelevad, et uskmatute väed on juba peatatud. On see tõsi?“

Muidugi oli see tõsi. Kalilale saabusid täpsed teated iga paari tunni tagant.

„Jah.“ Hassan kummardas uuesti. „Tänu kaliifi tarkadele juhistele ja Allahi abile oleme suutnud pealetungijad peatada.“

Kalila ei osanud arvata, kas väepealik aimas, et kaliif ei taipa sõjaasjandusest tegelikult vähematki. Kas ta teadis, et mees käitub nagu tõrges ja õnnetu laps, kui Kalila üritab temaga lahingutest rääkida? Kas mõistis, et varasemad nõuan-ded, soovitused ja otsused olid tegelikult Kalila omad? Võimalik, eks olnud termalgi informaatorite salavõrgustik. Ehk kandis talle palee asjadest ette mõni eunuuhh – või isegi vesiir?

Kalila oleks tahtnud otse küsida, aga muidugi polnud see võimalik. Sini-valge-kirjude keraamiliste plaatidega kaetud seina ääres patjadel istusid ümmardajad. Nende seas kaliifi amm Hadija, vana hambutu rauk. Jah, nii tark ja ettevaatlik oli kaliif veel küll, et mitte lasta Kalilal väepealikuga üksi kohtuda. Või üksköik millise kõrges ametis mehega. Vähemalt see vana ronk pidi alati juures istuma.

„See teeb meile suurt rõõmu.“ Kalila andis häälele rahuloleva kõla. „Aga te siiski soovisite kaliifiga kohtuda?“

„Jah,“ noogutas mees ja kummardas uuesti. „Tuleb teha otsus, mille langetamiseks on vaja Allahi poolt meie armastatud kaliifile kingitud lõputut tarkust. Uskmatute väed on küll peatatud, ent maakuulajate teatel saabub neile peagi tugev täiendus.“

Kalila ohkas vaikselt. Ja uuris siis: „Missugused on valikud?“

„Võime säilitada tänase hetkelise rahu, väge täiendada ning turgutada. Seda on hädasti vaja, mehed on kurnatud, palju on haavatuid ja haigeid... Aga hinge-tõmbeaeg aitab ka vaenlast. Teine võimalus on uskmatuid rünnata. Kohe, niikaua kui nende täiendus pole kohale jõudnud.“

Naine silmitses väepealikut. Kõrgele lavatsile paistis Hassani iga viimane kui näojoon nagu peo peal. Aga eks oli vastuvõturuumi valgus just nii seatudki, et tema nägi meest hästi, too aga võis ülevalt poolviltu langeva kiurguse käes kõrgel kullaga tikitud patjadel istujat vaid aimata.

Hassan oli üsna meeldiv mees. Tema kõnest kõlas vastu tarkus ja kavalus. Aga paraku oli selles ka sõjamehele vajalikku robustsus, toorest jõudu. Kalila oleks tahtnud mõne sellise mehega mõnikord pikemalt rääkida. Aga muidugi polnud see võimalik.

Väepealik ootas nõuannet. Või täpsemalt öeldes – käsku. Mida teha? Eks seda, mida alati... Ta läheb kaliifi juurde ja edastab küsimuse. Ja siis otsustab ise, sest mehest pole ju otsustajat. Tuleb tunni pärast tagasi ja annab Hassanile juhtnöörid. Otsuse, mis on selge juba praegu, mis sai selgeks siis, kui hommikused sõjateated paleesse jõudsid. Muidugi tuleb rünnata kohe, seda nad ei oota. Nemad, äraneedud ristisõdalased.

Kalila vaatas läbi uduõhukese loori, kuidas keeruliste tikanditega ülekülvatud pi-kal punasel vaibal tantsisid läbi katuseakna sisse kumavad päikeselaigud. Kiiret ei olnud, pikka kaalumist ja mõtlemist peeti siinmail tarkuse tunnuseks. Aga mida siin mõelda? Kalilale tundus, et ta mõistis õhtumaade inimesi ja nende plaane ikka veel paremini kui moslemeid. Mis sest, et ta oli rahu märgiks kaliifile naiseks antud juba ammu, kakskümmend pikka aastat tagasi. Kodune Hispaania kumas ikka veel silme ees, tarvitses vaid laud sulgeda. Ja meri... Suur helesinine meri, mille ääres ta kasvas.

Siis tegi naine äkilise otsuse. Ta polnud seda nii plaaninud. Aga Kalila lihtsalt ei tahtnud praegu näha abikaasa jõuetut kollakat ilmet ja värisevaid käsi. Liigjoomi-sest punsunud nägu ja arga heitlikku pilku. Kaliif kiidab nagunii heaks kõik, mida ta otsustab. Mees võib seda täna samahästi ka tagantjärele teha.

„Kaliifi arvamus on järgmine,“ alustas Kalila ja ajas ennast patjadel väärikalt sirgu.

Amm tõstis nöksatades pea ja jäi teda pingsalt silmitsema. Muidugi ei näinud valitsejanna looritatud vanamoori ilmet, aga ta teadis Hadijat juba nii kaua, et ku-jutas selgelt ette rauganäole tekkinud imestuse, kahtluse ja pahameele grimassi. Kuidas julgeb keegi teada kaliifi arvamust ilma seda temalt küsimata? Noh, kohe saab vana nõid selle teada!

„Kaliifi silmad näevad kaugele ja ta kõrvad kuulevad kõike,“ jätkas ta. Jõuline hääl kolas uhkelt üle ruumi ja sumbus seina katvatesse vaipadesse. „Mind siia saates andis ta täpsed juhtnöörid, sest eks olnud valikud valitsejale juba endalegi teada. Kaliifi käsk on rünnata kohe! Praegu on meil võimalus võita, Allahi abil ning teie kindla käe ja juhtimise all, väepealik Hassan. Kui võidame selle lahingu, siis satuvad juurdetulevad uskmatud olukorda, mis on neile ootamatu ja ohtlik. Ei ole enam väge, kellega ühineda. Nad ei tunne veel meie sõjapidamise võtteid ja vii-se, nad on võõras ümbruses. Ja veel enne kohalejõudmist saavad neid hirmutama põgeneva ristiväe riismete jutud. Eks pea need niuksuvad koerad oma kaotuse õigustuseks meie väed ju oma sõnadega veel suuremaks ja kohutavamaks maa-lima, kui nad tegelikult on. Kõige töenäolisemalt pöörduvad uued väed siis tagasi või otsivad rahu. Ja see rahu saab olema pikem kui praegune. Me vajame seda!“

Hassan kuulas naise juttu, pilk aupaklikult maas. Aga ta püüdis iga viimast kui sõna, iga tundevärvingut. Pärast väikest vaikushetke, siis, kui oli kindel, et valit-sejanna on lõpetanud, kummardas ta uesti.

„Allah olgu igavesti kiidetud kaliifile kingitud piiritu tarkuse eest!“ Mehe suu-nurkades võbeles vaikne rahulolu. „Allah ise näeb, kui targa otsuse meie valitseja täna tegi. Mina olen vaid lihtne sõjamees, kõikvõimsa kaliifi kuulekas käepikendus lahinguväljal. Aga nüüd avanesid ka minu silmad. Jah, peame ründama kohe, see on ainus võimalus! Kui see on kõik, siis palun nüüd luba vägede juurde naasta.“

Seda öelnud, kummardas mees uuesti ja, saanud kinnitava käeviipe, hakkas tagurpidi ruumist välja astuma. Nii, et Kalila võis ikka veel tema nägu näha.

Aga miskipärast ei olnud naine endaga äkki enam rahul. Hassani näost paistis ju nii selgelt, et seda vastust ta ootaski. Ootas ja lootis. Ta adus selgelt targa ja kavala, aga samas ka jõhkra ja halastamatu mehe salairvet. Ja päikeselaikudes helkiva kirgaspuunase vaiba kuma peegeldus lahkaja kiiskavatel metallturivistel hetkeks kui kristlaste veri. Veri, mida saab neil turvistel varsti palju olema. Ja siis tundus naisele, justnagu väreleks selles ka tema enda veri.

Jah, kristlased... Kalila kuulus ju ise ka kunagi nende hulka. Nii ammu, et ta seda õieti ei mäletanudki. Aga tollest ajast oli südamesse jäänud mingi tunne, ebamäärene kripeldus, mis tegi vahel rahutuks. Tunne lapsedölvest. Kellade sügav kuma kõrges kirikus. Ristilepoodu kaame kannatav nägu. Ja muidugi meri, suur sinine päikeses särav meri otse lossi akende all.

Kas ta kahetses, et oli oma usku vahetanud? Nojah, see polnud ju tema otsus, teda oli lihtsalt olukorraga tutvustatud. Õnnitletud, et talle, vürsti vanimale tütrele, on jumal usaldanud austava ülesande olla kristlaste ja moslemite rahu sümboliks ja tagatiseks.

Ei, ta polnud seda kahetsenud. Kaliif oli tollal meeldiv kahekümne viie aastane noormees. Natuke lühinägelik, natuke ehk juba liiga paksuke, et jõulise ja mehise-na näida, aga ikkagi meeldiv. Ja Kalila oli köigest viieteistkümnemeastane, just õide puhkenud neiu. Uues kodus koheldi teda kui kuningannat, isegi kui jumalannat. Kõik oli ilus ja huvitav. Muusikud ja kunstnikud. Löputud meeblelahutused. Aga lapsi ei sündinud ja siis hakkasid teda vaatavad näod muutuma. Neisse tekkisid pahameelekortsud ja varjatud tigedus. Ja järjepannu ilmusid uued naised. Basimah, Hasna, Zahara... Aga keegi neist ei saanud lapsi. Oli see siis ikka Kalila süü, et ta on viljatu? Aga näod ei pehmenenud ja nõnda ei olnud naine enam kindel, kas see ikka on tema südame ja hinge rahvas, kelle eest ta siin praegu otsuseid langetab.

Audients sai läbi. Kõrged kaarjad uksed sulgusid ja ümmardajad ajasid end püsti. Hadija tõstis loori ja Kalila nägi, et ta oli rahunenud. Väejuhatajale antud soovitus kõlas ju tõesti nii, et kaliifi tarkus näis praegu endisest veel suuremgi.

„Ma lähen kaliifile ette kandma ja siis oma ruumidesse,“ sõnas Kalila kõrgilt ja tal oli äkki raskusi, et häällele igapäevane kõla anda. Õnneks oli Hadija kuulmine juba viles ning pea tudisev. Õnneks ei suutnud ta enam Kalila hinge sisse näha. „Ma tahan, et mind enne homset ei segataks!“

Naine tundis, et vajab üksindust. Äkililine ja ootamatu nägemus punase vere kumast pilusilmse Hassani turvistel – jah, isegi mehe krobelistel kätel – oli teda

liiga sügavalt puudutanud. Kristlaste vere kumast. Vere kumast, mis oli ikka veel tema enda veri. Iga aastaga uuesti üha rohkem ja rohkem.

Poole tunni pärast astus Kalila oma ruumidesse. Need oli avarad ja ta enda juhatuse järgi dekoreeritud. Sinise ja beežiga kirjatud suured ornamendid uhkeldasid laes, seintel aga rippusid paksud tumedad kangad. Siin tundis ta end kindlalt ja koduselt. Ümmarguste laevaluste akende kaudu langesid sisse oranži õhtuvalguse längus kiired. Sillerdasid õhus hõljuvas peenes tolmus, moodustasid pikad kaldu valgusesilindrid ning löppesid punaroheliste vaipade sametjal pinnal.

Põranda marmor tundus jala all jahe. Või isegi külm? Oli ju talv. Naine torkas ukse juures ära võetud kuldkirevad ülespidi ninadega sussid uuesti jalga ning vatas aseme poole. Seal ootas kalliskividega kaunistatud karahvin ning maiustusevaagen – just nagu ta enne käskis.

Jah, kaliif oli tänagi just niisugune nagu viimasel ajal ikka... Uimane, nõrk ja abiitu. Ning lapselikult rõõmus, kui kuulis, et väepealik on juba ära saadetud. Muidugi ei saanud ta aru, mis olukord lahinguväljal valitseb. Kalila krimpsutas pahaselt nina ning pöördus, avas uuesti ukse ja hüüdis ümmardajat.

„Ma ei taha täna kedagi näha,“ kordas ta kohale jooksnud teenrile. „Seisa hea selle eest, et mind enne homset ei tülitataks!“

Seejärel lukustas ta ukse. Ta ei tahtnud tõesti kedagi näha. Mida ta üldse tahitis? Isagi seda ei osanud valitsejanna enam sõnastada... Pea tuikas valutada ja hinges luurasid hirm ning rahutus. Kas sellestsamast verekumast Hassani kätel?

Siis tajus Kalila toas midagi võõrast. Midagi, mida siin tund aega tagasi polnud. Kõrges ruumis hõljus kummaline mõrkjas aroom. Naine tõstis pea, vedas imestunult ninaga ja seejärel juhtus midagi ootamatut ja õudset. Lae ja seina piirilt, hämarusest vaipade tagant, sööstis tema peale arusaamatu kiskja. Sellel olid tiivad, need lõid laksatades laialt ja hetk hiljem tundis Kalila ennast põrandale surutuna ja abituuna kui jänes kotka küünite vahel. Liigutada polnud võimalik ja ta suu ning nina vastu suruti imalalt haisev kangas. Seesama lõhn. Naine üritas end vabaks väänelda, aga muidugi oli see lootusetu. Koriks kerkisid ta silme ette Hassani suured veripunase kiurgusega kaetud käed vastuvõttude ruumis, kõrvus kajas rütmiliselt müdisev heli – küllap iseenda peksleva südame hääl – ja siis kaotas ta teadvuse.

Kui Kalila uuesti ärkas, lamas ta kinniseotult voodis. Nagu kärbes ämblikuvõrgus. Suus punnitas vastik tomp, mis õieti hingatagi ei lasknud. Ja voodi kõrval seisis mustas keebis mees, nägu varjatud tumeda rätiga, mis vaid silmad vabaks jättis.

„Kes sa oled ja mida sa tahad?“ pahistas naine vihaselt ja kõrgilt läbi suhu topitud tropi. See ajas läkastama. „Kuidas sa julged mind nii kohelda? Kas sa ei talpa, et oled surmalaps? Vannun, et sured hirmsates piinades!“

Mehe pilk püsis liikumatu. Selles ei olnud kurjust ega vihkamist, ainult tinane raskus. Siis avas sissetungija suu. Aga ta vastas hoopis katalaani keeles.

„Võid mu nime teada saada, Belinda. Sest et surmalaps oled hoopis sina. Elad praegu veel vaid selleks, et end meie kõikvõimsa Lunastajaga kohtumiseks ette valmistada. Nii palju aega ja lugupidamist kästi mul sulle kinkida. Ma olen Bartholomeo. Avaldan oma nime, sest sul pole enam võimalust seda kellelegi edasi öelda.“

Belinda? Jah, nii oli teda kunagi kutsutud. Nii ammu, et see tundus justkui eelmisses elus.

„Miks ma surema pean? Mida halba olen ma teinud?“

Mees ei vastanud. Vaatas oma ohvrit kummaliselt liikumatal pilgul ja selle pilgu all hakkas veri naise soontes juba justkui jahtuma. „Ehk ei ole sa midagi halba teinudki,“ kostis ta lõpuks raskel häälel. „Midagi niisugust, mida ise halvaks oskad pidada... Aga sa oled meie vaenlane. Ristiusust pöördunu, völtsjumala kummaraja. Ning sinust on saanud tōsine takistus Püha Maa vabastamisel uskmatute käest. Seega pead surema. Kas sulle avanevad paradiisi värvavad või põrgu kole-dused, ei ole meie otsustada.“

Kalila tundis end halvatuna. Liikumatuks köidetu ta ju oligi, aga isegi mõtted ei liikunud. Mõtted, mis tema peas tavaliselt ometi nii kergelt ja väledalt ringi lendasid.

„Ei ole minu süü, et oma usku vahetasin.“ Ta hääl kõlas kohkunult, kogu kõrkus oli kadunud. „Sellega teenisin ma üllast eesmärki, mille andis mulle mu kõrgesti sündinud isa. Eesmärki, mille Kirik ise heaks kiitis. Keegi ei saa seda mulle süüks panna, kõige vähem veel kristlane ja munk, kes sa näid olevat.“

„Jah, olen kristlane ja munk.“ Bartholomeo noogutas. „Aga mitte mina ei mõistnud sind surma. Seda tegid teised – need, kelle tarkus on suurem. Ordu meistrid. Mina olen vaid Püha Kiriku kuulekas tööriist.“

„Kuidas saab olla suur nende tarkus, kes saadavad sind tapma nõrka naist? Kas see on tõesti ühe kristliku munga vääriline töö – mõrvata ilmsüüta naine, mis sest et kaliifi abikaasa?“

„Sa ei ole enam ammu vaid kaliifi abikaasa,“ vastas munk. „Sinust on saanud moslemite sõjaväe tegelik juht. See on meile kindlalt teada. Kuna oled võtnud rolli, mis kuulub Jumalast antuna mehele, siis suhtume sinusse kui mehesse. Oled väepealik, kes langes lõksu. Et sa end kaitsta ei osanud, on vaid sinu ja kaliifi süü. Pane tähele, ma ei tabanud sind arana ja selja tagant kusagil rahvarohkel turuplatsil, kus sa vahel salaja käia armastad. Olen sind kaua jälginud, tean, kus liigud. Ei, püüdsime su kinni kõige kaitstumas varjupaigas! Eks ole seegi tõenduseks, et

su uus võltsjumal Allah on vaid prügi tõelise Jumala jalge ees. Miks ei suutnud ta sind kaitsta – tema või sinu abikaasa – eks oli see ju nende kohus?“

Kalila vaikis. Kas mungal oli õigus? Kuidas ta küll siia pääses, hoolimata kõrgetest müüridest ja mitmekordsest valvest? Oli see töesti Jumala kättemaks – temale, ristiusust taganenule?

„Ja nüüd, vürstitar Belinda, valmistu surmaks.“ Munk Bartholomeo ajas end sirgu. „Kui sul on midagi pihtida, siis tee seda. Olen pühitsetud ja tohin pihisaladusi vastu võtta.“

„Mul ei ole midagi pihtida,“ pahistas naine läbi tropi. „Aga sul ei saa olla nii kiire mu tapmisega, et ei võiks enne paremini selgitada, miks ma pean surema. Nägid, et lukustasin ukse ja ei lubanud end enne homset segada. Aega on. Alusta iseendast! Kes sa oled, must munk?“

„Must olen ma vaid sellepärast, et nii sai teie koridorides märkamatuks jäädva,“ kostis mees. Esimest korda tajus naine häältes ebalust – ehk seepärast, et plaani järgi pidanuks ta juba surnuks torgatuna voodis lamama? „Ja endast rääkida ei ole mul midagi.“

„Meil kõigil on oma elust midagi rääkida,“ vaidles naine ja tundis, kuidas jäine hirm kehas kombitsaid laiali ajab. Aga siis äkki nägi ta ka habrast pääsemisloostust. „Kui sinul ei ole midagi rääkida, siis jah, kuula mind! Mul ei ole küll pihtida patutegudest, aga ehk on mõned mu mõtted olhud vääritud? Tahan need avaldaada ja siis kuulan ma su otsust nagu taevase kohtumõistja enda häält – et saaksin Jumala ette puhtana astuda.“

Munk vaatas kaalutlevalt köidikuis naist. „Sündigu nii,“ noogutas ta pärast väikest pausi. „Aga enne vannu nii meie kui enda uue Jumala nimel, et ei võta ette midagi valvuritele märku andmiseks. Tean teie kombeid ja usun su lubadust. Siis võin vabastada su käed ja avada suu.“

„Vannun seda,“ sosistas Kalila ja hetk hiljem tundis ta, et sai end natuke liigutada.

Ja siis ta rääkis. Kõigest. Sõnad valgusid ise suhu. Alguses plaanis ta seda ju vaid kui meeletehitlikku venitust, mõne üürikese hetke võitmist päästmatult pea le vajuva surma käest. Aga sedamööda, kuidas ta kõneles, elas ta jutusse sisse. Ta rääkis kalifist ja teistest naistest, ta rääkis Hadijast ja Hassaniist. Ta rääkis isegi lastest, keda tal iialgi olema ei saa. Ta elas viimased kakskümmend aastat uesti läbi. Ja see hispaania mees, musta pika keebiga surmaingel, seisis voodi kõrval ja kuulas kannatlikult ning tähelepanelikult.

* * *

„Selline on olnud mu elu uues kodus,” ohkas naine lõpuks. Siis, kui enam midagi rääkida polnud. Päikesekireed laes olid kustunud ja ruumi hiilis sume hämarus. Tulnuks süüdata õlilamp, aga Kalila lamas ju köidetuna voodis. „Olen teeninud truult oma riiki ja abikaasat, kellele mind kristlaste endi poolt naiseks anti. Võid sa mulle midagi ette heita?”

Must munk polnud liigutanud. Näis, et mees ei vaja puhkust, ta võis tundide kaupa liikumatult seista. Kes teab, mida ta oli pidanud läbi tegema, et siia välja jõuda – kui palju tunde varitsemist draperiide taga, hämarates seinaorvades?

„Ei, Kalila,” sõnas mees pärast pikka vaikust. „Mina ei oska sulle midagi ette heita. Oled elanud oma elu ausalt.”

„Ja siiski mõistsite mu surma, munk Bartholomeo? Kuidas see võimalik saab olla?”

„Ka lahinguväljal sureval sõduril ei pruugi olla süüd, ta võib langeda ausa ja puhtana oma isanda käsku täites,” kostis mees. „Selline on juba kord sõda. Tegid endast väejuhi ja nõnda osaled sõjas. Täna sured sina, sest jäid alla osavamale vastasele. Homme võin surra mina – kui Jumal nii tahab. Kuigi mul on plaan põgenemiseks, ei pruugi see õnnestuda. Jah, kui see on kõigekõrgema tahtmine, siis järgnen sulle õige pea. Ja keegi ei küsi, kas mul oli patte või täitsin vaid oma sõdur-mungakohust. Ning nagu ütlesid – võin surra piinades... Sinule aga kingin peaaegu valutu surma, mida toob pistoda oskaja käes.”

Kalila kuulas ja ta hirmunud pilk libises mehe kätele, justnagu näeks seal juba tera helkimas. Aga ta silmad märkasid muud – randmest algavat armi, mis keebi varrukasse siugles.

Munk jälgis naise pilku ja ruttas rüüd kohendama. Aga oli juba hilja.

„Ah see oled siis sina, Chrisostomo?” Kalila tundis, kuidas joud kehast välja voolab. „Siis sellepärast kõlas su hääl nii tuttavalta. Nõutasid tapatöö endale, et mulle kätte maksta...“

„Jah, see olen mina,” ohkas munk ja ta pea vajus rinnale. „Aga ma pole enam Chrisostomo, ammu juba... Ja mul pole sulle millegi eest kätte maksta, Belinda. Täidan siin vaid oma kohust.“

„Küllap on...“ Naine sulges silmad. „Ja ometi tead hästi, et ma ei saanud isa ot-suse vastu seista. Pealegi, sa olid vaene mees, me poleks nagunii...“ Ta ei suutnud jätkata, vaid puhkes häälletult nutma.

„Jah, ma olin vaene. Olen siiani.“ Summutatud hääl tuksatas, aga lõpetas siiski. „Aga ma armastasin sind.“

Kalila ei vastanud. Ja nõnda tekkis ruumi pikk vaikus, mille lõhestas linna kohal kajav muessini kauge hüüd. Kutse õhtupalvusele.

„Ka mina armastasin sind,” ohkas naine mõtetest ärgates. „Kuigi seda mõist-sin lõpuni alles siin... Siin, kus keegi mind... aga jah, juba rääkisin... Ent Jumalal oli meie eludega teine plaan.“

„Jah, Belinda, ärgem mõelgem minevikule. Seda ei ole enam.“

„Ja minu jaoks pole enam ka tulevikku...“ Ta vaatas rusutult maha.

Mees ei vastanud ja vaikus venis taas.

Ja siis tuli Kalilale pöörane mõte. Uus ja ootamatu, nagu välk sähvatas see läbi pea.

„Kuula mind, munk Bartholomeo – kui sa ei taha, et sind su endise nimega nimetan!“ alustas naine, erutust jõuga alla surudes. „Oled meie tavadega kursis, muidu poleks sind välja valitud, muidu poleks sa iial siia jõudnud. Niisiis pead teadma, et võid mind tapmise asemel rõövida. Ja keegi ei saa ette heita, et mehest ära pöördun ja sinule järgnen. Naist ei tohi rõövida väljaspool kodu, ent sina jõudsid siia ja seega pole tal minule enam õigust. Võiksin nüüd lõpuks olla sinu – pärast kõiki neid aastaid! Kas tapmine on siis ainus, mida kristlastest mees naisega teha oskab? Luban sulle vastuvaidlematult kuuletuda ja oskan meid mõlemaid kindla-mini elusa ja isegi päraturikkana siit välja viia, kui su plaan seda iganes ette näeb. Ja me saaksime tagasi armastuse, mille saatus meilt rõövis!“

Kalila tundis, kuidas värin keha endasse haarab. Ehk ei olnudki täna ta viimane päev siin ilmas?

„Sinu lubadust võiksin ma ehk uskuda,“ sõnas munk ja ta pilk peatus Kalila käel, mis voodi äärel vaibaripatseid sasis. „Aga...“

„Võiksid?“ Naise häältes helisev lootus puhus selle kirkaks ja kõlavaks.

„Lubasid, et ei anna valvuritele märku. Ja tõesti, näen, et su käsi pole voodi ääre alla eksinud. Sinna, kust ma selle nöörisüsteemi ammu kõrvaldasin, mis tunni-meestele märku annaks... Sa ei murdnud lubadust – ja targasti tegid. See olnuks su elu viimane sekund.“

Kalila kahvatas. Jah, ta polnud salakella kasutada püüdnud. Aga eks sellepärast, et mees oleks jõudnud ta ju ikka tappa, mis sest, et poleks ka ise pääsenud. „Aga mis sind siis veel takistab? Kas mu pale pole sulle enam meelete järele?“ Küsimuses kõlas hirm ja kohkumus. Juba ammu polnud võõra mehe pilk nii kaua ja uurivalt Kalila paljastatud nägu saanud kombata, ta ei teadnud, mis tundeid see tekitada võis.

„Püha Kirik on su surma mõistnud. Mina ei saa seda otsust muuta.“

„Kirikule on vaja, et minust kaliifile kasvanud nõuandja kaoks,“ halas Kalila meeleeheit. „Miks peab mind tingimata tapma?“

„Kordan sulle, naine – mina ei ole kohtuotsuse langetaja, vaid täidevija.“

Kalila vaatas ahastavalt hämarat ruumi ja tundis, kuidas hetkeks tärganud lootus uuesti sureb. Tema eluruum, ta kodu. Paksud kiviseinad õhkasid mõnusat soojust.

Nüüd tuleb siit jäädavalt lahkuda. Siit ja kogu elust... Mis tuleb edasi? Kas uskuda möödunud talvel surnud auvääärset mulla Ahmedit? Kas inimese teadvus elab tõesti edasi – või ootab ees ikkagi vaid hääletu pimedus, lõputu ja ajatu mitteolemine?

„Hästi.“ Kalila hääl oli vaikne, aga terane kõrv tabanuks selles ikka veel lootust. Sest miiks kõlas munga hääl viimaseid lauseid öeldes nii kõhklevalt – ehk oli võimalus surma edasi lükata alles? Bartholomeo oli munk, mees ilma abielu rõõmudeta. Ja samas pulbitses musta kuue kandjas ürgne mehelik jõud... Ehk olid temagi südames salajased soovid? Ja Kalila oli ju ilus naine, kellele nii mõndagi naiselikku oskust õpetatud. Ning mis kõige tähtsam, mehe arvates pidi ta varsti surema ning kõik saladused hauda kaasa viima. „Hästi,“ kordas ta. „Sündigu nii. Aga enne kuula ära mu viimane soov.“

„Kui see on minu võimuses, siis tahan selle täita!“

„See on kindlasti sinu võimuses. Ma palun ühte ööd. Tänast, oma elu viimast... Päike loojus, kuulsime õhtupalvuse kutset. Kingi mulle see öö, mu noorpõlve arm-sam, ja kui ma sind hommikupalveks ümber ei veena, siis tapa! Aga kui suudan selle ajaga sind end tahtma panna, siis lahkugem siit homme koos. Mehe ja naisena. Ma ei taha midagi rohkem kui seda, sest ei armasta enam oma abikaasat.“

Munk vaikis. Aga kui ta lõpuks suu avas, siis kõlas häältes põlgus ja kibedus. „Näen, et sinust on saanud liiderlik naine, Belinda. Pealegi tead hästi, et kasinuse-töötuse andnud munk ei saa vastu tulla sedavõrd kohatule soovile!“

„Ära hinda mind vaid oma usu mõõdupuu järgi,“ anus Kalila ja põimis sõnadesse kogu oma kavaluse ja tarkuse. Veenmisoskuse, mida väeülem Hassan enne täie tähelepanuga kuulas. „Oma uue rahva tava järgi olen juba praegu sinu. Seega pole mu soov ei patune ega liiderlik. Pealegi, rääkisin, et mu abikaasa pole enam aastaid mu voodi juurde tulnud... Tal on nüüd nooremad naised. See on olnud mulle raske. Tahaksin surra tundega, et olen naine, et suudan mehele rõõmu pakku-da. Ehk pole naine tõesti Jumalast väepealikuks loodud – miiks muidu Allah mind su meelevalda andis? Tee mind siis enne uesti naiseks, kui viimse kohtumõistja ette saadad! Ja mõtle – kui mu laud sulguvad, siis jäab vaid kaks pealtnägijat. Sina ja kõigekõrgem – ning te mõlemad teate, et halastasid vaid surijale, täitsid ta viimase soovi. Naise soovi, kellel sa ise pattu ei näinud. Chrisostomo – luba, et sind selle armsa nimega kutsun –, olen sinust unistanud kõik lahusoldud aastad!“

Munk ei liigutanud. Seisis ikka kui kivisse raiutud, käsi hõlma all. Aga nüüd vaatas ta maha. „Ehk pole su soovis tõesti midagi halba,“ ohkas ta päraast pikka kaalumist. „Su uue usu mõõdupuu järgi... Ent selles mõttes ei ole ma mees, pole kunagi olnud ega saa iljal olema.“

„Selleks, et tappa, oled mees küll...“ Kalila sõnades kajas nukker kibedus. „Näen nüüd, et ei pea oma uut usku häbenema! Igale moslemile oleks auasi elust lahkuva naise viimane soov täita – kui on selle õiguse tava järgi välja võitnud... Nii et sinu Jumal lubab naist küll tappa, aga mitte võtta nõnda, nagu on ta enda poolt loodud viis?“

„Aga mulle pole see lubatud!“ Mehe hääl kähises erutusest. „Pealegi, mis mõtet on sel ühel ööl – minu kohust ja kavatsust ei suuda sa nagunii murda. Milleks siis venitada?“

„Milleks venitada?“ kordas naine pilkavalt. „Kui ise surma palge ees seisaksid, küll siis taipaksid! See öö näib mulle praegu pikk nagu aasta – teine võimalus on ju kohene surm. Miks ei või sa mu viimast soovi täita – kas tõesti kahtled oma meeleteindluses?“

„Muidugi mitte,“ kinnitas munk, aga tema hääles kõlas nii rabedus kui nõutus.

„Ja siiski...“ nentis Kalila. „Näen, et kahtled! Ja eks ole sul ka palju kaotada – pead end karskeks ja jumalakartlikuks. Küllap uhkeldad kasinusega, kõrk munk, kiitled püttude puudumisega. Ning nüüd kardad, et ei suuda homme endale kindlaks jäädä – nüüd, kui sul lõpuks on tõesti aus põhjus naisega öö veeta... Sul pole meeleteindlust, oled vaid arg tapja. Kardad kohuse tältmata jätmisega pattu teha, ent kas surija viimase soovi täitmatajätt pole samuti patt – kui seda ormeti kergesti teha saaksid?“

„Su jutt on osav,“ sosistas Bartholomeo. „Näen, miks sind hinнатакse...“ Ta hääl värises kirest. Pöletavast kirest ja janust võimatu järele. Just nagu Kalila silmad polnud iial näinud võõrast meest tema nägu ja vaid õhukese särgiga kaetud keha vaatamas, nõndasama uus oli Bartholomeo jaoks pooleldi katmata naise kõrval seista. Kalila hämaras helendavad käsivarred ja riidest läbikumav ning kui palavikus rappuv rind loid mehe hingamise segi. Naise keha polnud ta iial puutunud, juba ammu oli ta selle mõtetestki pidanud välja lõikama. Ja nüüd lamas siin ta ammune ihaldatu, naine, kellest ilmajäämise valu ta kloostrisse viiski.

„Ehk kõnenen ma lihtsalt õigust?“ jätkas Kalila ja tema hääl kõlas kindlamalt kui mungal. „Ja sellepärast otsivadki su verejanulised sõrmed juba pistoda, et sul pole muud teed mu suu sulgemiseks? Küllap on tapmisest saanud su uus kirg – see, mis asendab armastust? Elu loomise asemel valisid tööks selle hävitamise? Tean mehi, kes tapmist naudivad...“ Ja Kalilale meenus Hassan, tema idamaiselt kaval ja julm irve mõned tunnid tagasi.

„Isegi kui tahaksin su soovi täita, oleks see võimatu,“ ohkas munk abitult. „Ma ei oska seda, see ei kuulu minu elu juurde...“

„Jäta see minu hooleks.“ Kalila ajas end istukile ja Bartholomeo ei suutnud teda enam takistada. Käed lihtsalt ei tõusnud ja nõnda vaatas mees lummatult, kuidas tema jaoks nii jumalikult ihaldusväärne naine oma jalad köidikust vabastas.

„Sa oled oma kasinusetõotust pidanud ja suudaksid seda ka praegu teha!“ Kalila häälest kadus solvav toon, nüüd oli see mahe ja pehme. „Su elu on olnud loobumine kõrgema eesmärgi nimel! Ma tahan sulle nüüd näidata, millest oled loobunud. Kui sa oled tugev - ja ma näen, et oled! -, siis leiad jõudu, et ka edaspidi, pärast seda ainsat ööd, taas loobuda. Loobumine väärthuslikust on palju kallihinnalisem kui loobumine tundmatust. See ülendab hinge veel enam! Niisiis anun sult, et täidaksid mu viimase soovi, kingiksid selle öö ja laseksid mul surra sinu naisena. Olen sellest terve elu unistanud ja näen, et ka sinu keha juba tahab mind. Las see olla vaid tööriist mu viimase soovi täitmisel.“

Seda öeldes heitis ta õlgadelt imelise õhuna hõljuva idamaise särgi ja Bartholomeo nägi kohta südame all, kuhu ta oma pistoda homme suruma pidi.

„Hästi, Belinda...“ hingeldas ta, higinire laubal. „Sa saad oma öö... Aga hommikul pead nägema, et see ei muuda midagi!“

Naine ei vastanud. Astus madala kapi juurde ja võttis pronksist aluselt pika nikerdustega piibu. Läitis kabas oleva segu ja tõstis piibu suule. Toas levis magus lõhn.

„Mis see veel on?“

„See piip on minu tee oma surnud õpetaja juurde. Eelmisel talvel lahkus kõrgearviline mulla Ahmed teispoolsuse radadele, aga selle salavahendi kaudu saab ta mind edasi õpetada. Täna küsin ma temalt, kuidas surmaks valmistuda.“

„Või nii...“ Munk vedas põlglikult ninaga. „Jah, tean seda haraliste sörmemedega nõiataime, kuigi pole ise iial tema külge puutunud. See teeb inimesed nõrgaks ja tahtejõuetuks, muud ei midagi. Teispoolsesse lahkunud on siinilma jaoks jäädavalt kadunud, ainult Jumal saab nendega rääkida.“

„Nõrgaks ja tahtejõuetuks teeb ta vaid need, kes seda loomu poolest niigi on. Pakuksin sullegi, aga sul ei leidu vist julgust – kardad, et väikesest taimest tulev tühipaljas aur võib su meelt muuta?“ muigas naine. „Jumal pole sulle kahjuks kugipalju meelekindlust kinkinud!“

„Tühjad sõnad!“ vihastas munk ja sirutas käe. „Anna siia oma rumal piibutoru ja ma näitan sulle, et jumala tahet ei muuda miski, köige vähem veel hall suits!“

* * *

Saabus vaikus. Christian avas silmad. Must kuju põlvitas ikka keset köledat kiviruumi, kummaliselt läbipaistva mungamantli hõlmad vahepeal alanud öös tume-deate seintega ühte sulamas. Väljas vilkus majakas ja selle sähviv kuma joonistas

kortsulise näo hetkti selgelt välja. Need silmad... Sügavad kui kuristik, pilgeni valu täis. Nende palavikuline pilk pöletas isegi läbi ruumi jaheda niiskuse.

„Ja mida sa minut tahad, et seda räägid?“

Aga oli ta üldse rääkinud – miks oli Christian kõike nii elavalt silme ees näinud, nagu viibinuks ise kohal?

„Tahan, et sa mu üle kohut mõistaksid.“

„Miks mina? See pole minu töö...“ pöikles mees ja ajas end püsti. Vahepeal keha halvanud raskus andis järele. Ta astus roostes raudtrepi juurde ja haaras tuge ot-sides käsipuust.

„Sest sina oled ainuke, kes mu ära kuulas,“ hingeldas munk. Küllap oli ta haige – millest muidu see lõõtsutav ja jõuetu hääl? „Teised ei pööra mulle enam tähelepanu. Astuvad mööda kui katkutõbisest, pilkugi heitmata. Õiglase kohtumõistmisse olen ma ju ikka ära teeninud?“

„Mis edasi sai?“

See oli kummaline mees ja Christian tajus üha selgemalt, et temas on midagi väga valesti. Ta tuli justkui teisest ajast ja ruumist. Aga eks olnudki saarel juba kõik valesti – tondilossi polnud ja kuskilt oli välja ilmunud Diana...

„Edasi?“ Munk vaatas valuliselt pimedasse õue. Jõuetu tuleeek ta kätte ilmunud vanas tormilaternas ähvardas kustuda ja selle rahutu hüplev valgus joonistas välja sügavad kortsud. „Ma murdusin... ja Kalila sai selle öö. Siis kinkisin talle veel ühe elupäeva. Ja siis veel... Ma ei suutnud oma kohust täita ja nii elasime ta suletud ruumides kolm päeva ja ööd. Nagu mees ja naine... Ta teatas, et on haige ega võta kedagi vastu. Ma ei tea, kas tuli see taimest, mida suitsetasime või millestki muust – aga võin öelda, et olen nüüd paradiisi näinud. Ent muidugi ei pääse ma enam iial sinna! Karistuseks, et tahtsin paradiisi siia ilma tuua... Lõpuks saabus neile naudinguid täis päevadele ja öödele lõpp, ta haigus ei saanud ju igavesti kesta. Kaliif nöoudis, et ta end arstidel läbi vaadata laseks...“

„Kuidas see lõppes?“ Christiani hääl vaibus sosinaks, ta kartis vastust juba sama palju kui munk ise.

„Aga kuidas see lõppeda sai?“ Mees kaotas enesevalitsuse viimased riismed ja vajus põlvili. „Ma täitsin oma kohuse, vandega kinnitatud lubaduse... Ja olgu ma igavesti neetud!“ Munga häälest sai kähisev ulgumine. „Ta anus ja palus, küsis, kas mu ordu reeglid on töesti tähtsamad kui elu ja armastus, mis meid uesti liita võiks... Aga mina tapsin ta – ainukese naise, keda iial armastanud olen...“

Munga kortsus näol voolasid pisarad ja punaste silmade ängi täis pilk tekitas Christianis ühtaegu nii hirmu kui hingematvat kurbust. Aga ometi ka kaastunnet ja mõistmist.

„Aga sa olid seda ju vandunud...“ sosistas ta. „Nii nägid ette su sõjameheelu seadused... Mida muud sa teha saidki?“

Munk vajutas näo kätesse, mis kumasid valgelt kui pleekinud luu. „Ära lohuta mind! Jumal on andnud meile hea ja kurja tundmise võime ja ma teadsin juba pistoda haarates, et teen valesti. Miks ei kuulanud ma teda? Võinuksime põgeneda ja Ordu soov oleks täidetud... Nad oleks isegi tasu säästnud – mu juudaseeklid! Ja ta saanuks edasi elada – tema, Kalila, Armastatu...“ Hääl lämbus kuuldamatuks.

„Aga ta oleks ju põgenemise ajal võinud sind petta... Ja surnud oleksid hoopis sina?“

„Nii ma endale kinnitasin! Möistust kinnitas... Aga miks ei kuulanud ma südant? Süda karjus mulle kõrva, kõgil Neil päevadel ja öödel, et ta ei reeda mind! Ja ma sain seda lõpuks teadagi – kui mu käsi värises, ega tabanud kohe südant –, ta joudis sosistada, et ootab mind... seal, teispoolususes. Et ta möistab ja andestab... ja ta kustuvad silmad kinnitasid, et ka tema oli jõudnud mind uuesti armastama hakata... Mind, oma timukat!“

Vaikus võttis maad. Midagi polnud enam lisada.

„Ja nüüd, võõras...“ Munk kogus end, ta nägu tõmbus karmiks ja enam ei voovanud seal pisarad. „Palun sind, möista mu üle kohut! Ja tea, et mu palavaim soov on saada surma möistetud... Kivinenud reeglid ja tasu eest antud lubadused olid mulle tähtsamad kui armastus, mille Jumal ise kinkis – ilma, et oleksin seda oodanud või otsinud. Olen kaua selle üle mõtelnud, väga kaua. Ning tean, et eksisin ja olen vaid surma väär!“

Christian kohendas jopet. Ruumis oli uskumatult kõle ja jäine niiskus puges paksu riide alla. Äkki oli see vana munga lähedus, mis nõnda keha külmutas?

„Bartholomeo, sa tapsid naise, keda armastasid – kuigi teadsid, et on ka teine võimalus...“ Mehe sõnad kõlasid vaikselt, aga kindlalt. „Petsid teda lootusega, et jätab ta ehk ellu. Lasid tal anda köike, mida naine suudab ja oskab, imesid ta tühjaks... ja siis tapsid. Jah, sa oled surma ära teeninud.“

„Tänan sind, võõras!“ Munk vajus kivipõrandale. Tormilatern kukkus ja purunes ning tinaselt läikivad klaasikillud paiskusid laialti. Aga tuli ei kustunud, vastupidi, maha voolanud õli süttis heleda leegiga. „Millise surma sa mulle määrad, võõras? Olen seda kaua oodanud...“

Munk ajas end põlvili ja vaatas õue, pilkasesse talveöösse. Christian nägi maja-ka vilkuvas valguskumas, et ta kontkõhnad käed rappusid kui palavikus, ja kuulis, kuidas sõrmede vahel jäänud sanga küljes rippuvad laterna katkised tükid kaasa tilisevad. Ja siis äkki nägi ta veel midagi: pilvede vahelt välja pugenud täiskuu joonistas põrandale ukseaugu piirid, katkematu kollase valguselaigu. Munk paistis läbi, ta ei heitnud varju.

Christian vaatas põlvitavat kogu ja tundis millegipärast järsku ise ka munga ängi ja vaeva. „Keegi ei räägi sinuga?“

„Jah, võõras... Oled ainuke, kes minuga rääkima nõustus. Juba ammu ei pööra keegi mulle tähelepanu. Nende põlgus on nii täielik, et ma ei kuule ühtegi sõna, ei teeni ära ühtegi pilku. Ainult koerad, nemad on mulle jäänud...“

„Koerad?“

„Jah... Väepealik Hassan nägi mind, kui põgenesin. Ma kartsin, et ta leiab mu, et saadab tapjad. Aga koerad hoidsid mind, keegi ei pääsenud mulle iial ligi.“

„Ütled, et inimesed lähevad sinust mööda nagu varjust? Küllap lähevad nad sinust läbigi, kui ette astud... Ma ei pea sulle suremise viisi määrama. Sa oledki juba surnud, kohtuotsus on ammu täide viidud!“

„Ma olen surnud?“ Munga sosin sumbus seinakividesse. Nende külgedel sädelevad niiskusepiisad paistsid põrandal leegitseva öli kumas kui pärlitega kirjatud kangas. Ta vaatas trepile, kus Christian kui kirikukantslis seisis. „Aga miks pole ma siis põrgus?“

„Aga kus sa siis oled – ega ometi paradiisis? Sa oledki põrgus, juba ammu!“

Munk lasi pea rinnale. „Sul on vist õigus, võõras... Ja ma jään siia igaveseks piinlema?“

„Ei, Bartholomeo! Su karistus on täide viidud ja kantud, oled juba igaviku põrgupiinades kannatanud. Mine ja otsi ta nüüd lõpuks üles – tema, Kalila! Ütlesid, et ta andestas ja lubas sind oodata. Mine juba, ära viivita!“

Aga munk ei liigutanud. „Ma ei saa,“ ohkas ta lõpuks. „Märgid... ma pean neid tegema...“ Ta töstis käe ja vedas murdunud küünega roostese majakatrepi küljele püstkriipsu, ning siis selle keskelt vasakule ja paremale poolviltu üles minevad jooned.

„Mine, Bartholomeo! Ma võtan su töö üle...“ Seda öelnud, sammus Christian kumisevaid raudastmeid mööda torni. Ta tundis, et vajab õhku, tuult, mis seal üleval pidi lõõskama. Kui ta viimasel trepitasandil tagasi vaatama pöördus, siis polnud all enam midagi näha. Ruum oli pime ja jopetaskust leitud taskulambi kollane viirg kompas tühja kivipõrandat. Ei olnud enam ei munk Bartholomeod ega ta prunksist tormilaternat.

Christian lükkas rasket raudust. See kääksatas ja vajus lahti. Majakavalguse helk tõi välja ukse roostesel sisepinnal kumava ruunimärgi; sama mis all. Mees ohkas ja vedas jooned üle. Küüne alt nõrgus välja veretilk. Seejärel astus ta ringrõdule ja heitis pilgu üle pimeda saare. Tuul oli pilved minema puhunud ja idataevas hahetas tõusva päikese esimene kuma.

Päikesetõusuks joudis Christian lõpuks koju. Diana oli kadunud. Veel enam, näis,

et teda polnud siin kunagi olnudki. Maja nägi välja nagu peldik, kasimata ja rõve. Taararivi vonkles köögiseina ääres ning pesemata riided vedolesid toapõrandal. Ja kaheinimesevoodi asemel seisis toas Hildast jäänud päevinäinud kitsas säng.

* * *

Liselott Gustafsson seisis aastatega tumedaks tömbunud laudadest poeriiuli taga ja pühkis kaupadel tolmu. Väikesaarel oli vähe ostjaid ja nõnda joudis mõni asi päris paraja kihiga peale saada, enne kui uue omaniku leidis. Mitte et seda tolmu nii hirmus palju oli, aga mis sa hing ikka tormi ajal teha oskad. Niisama tühjalt ka imelik istuda.

Äkki prahvatas uks lahti ja ühes niiske tuulepahmakaga puges sisse Emma. Naine paistis juba kaugelt õige imelik, nägu lõkendamas ja juuksed sassis.

„Tere, Liselott!“

„Tervist sullegi, Emma.“

Sissetulija jäi esiti justkui moepärast riilite vaheline seisma, hakkas nagu midagi valima, aga siis ei kannatanud enam välja ja pöördus õhetaval näöl müüja poolle.

„Kuule, Liselott! Luba, et sa kellelegi sõnakest ei hinga, mis ma sulle nüüd räägin!“

„No mis ilmaime sa siis ära nägid,“ muigas müüja ilma erilise uudishimuta. „Jälle miskid põrgukoerad lahti? Merit teadis rääkida, et sa olla näind.“

„Ei... kuula nüüd ometi,“ pahandas Emma müüja iroonilise tooni peale. „Jalutasin eila öhta majaka juurest läbi – ja juba kaugelt näen, et akendest kumab imelikku valgust...“

„Mis sa hullpime sihukese koerailmaga mäele otsisid... luurasid jälle toda Rootsi-Christianit või?“

„Ei, jäta nüüd, niisama käisin jalutamas! No ja astun lähemale – et kaen, kas mõned turistikaksad peavad miskit olengut või. Esimese hooga piilusin aknast – äkki purjus või... ei julenud ühe soojaga sisse joosta. Ja mis ma näen – põrandal katkise petroolilambi körval lamab must kogu. Siis äkki kargab üles ja lendab läbi ukse välja – nagu suur nahkhiir! Kadus laotusse kui tuulispask! Tea, kas mingi vampiir või...“

„Ah mine nüüd,“ lõi Liselott käega. „Ju seal mingi vares oli...“

„Ei olnud,“ ajas Emma pahaselt vastu. „Aga kuula edasi! Vaatan uuesti aknasse ja seal kõik hetkega muutunud. Kogu majaka alumine korrus, suur ümmargune

ruum, tead ju küll – äkki põlevaid küünlaid täis! Põrandal, müürinurkadel ja isegi laes rippumas. Aga keset ruumi seisab Christian – ihualasti! – ja hoiab kumminaist käes. Sihukest pruntis suuga, ilget... Mõtlesin, et oh sa põrguloom, nüüd teen sust telefoniga pilti, pühaduserüvetaja – majakas ju kunagi kirik old ja tema patseerib seal oma kummilitsiga!“

Liseloti käed vajusid alla ja ta jöllitas nüüd jutustajat juba päris ainiti. See sai tähelepanust hoogu ja lasi edasi: „Nõnna, võtan mobiili välja, aga massinal justkuiaku tühi – ei tee piiksugi. Pusin ja pusin ja äkki märkan, et keegi seisab samas kõrval. Suur mees, imeliku halli näoga, hirmsad kihvad suus. Nii öudne hakkas, et sõna ei saand suust! Näitab mu telefonile ja käratab: „Kas proua ei tea, et etendust ei tohi pildistada!“ Mina vastu, et issa ristike, ma pole eluilmast taht pilti teha, mõtlesin lihtsalt sõbrannale helistada, ja et juba hakkangi minema. Katsun ümber pöörata, aga jalad ei kuula sõna. Sain aru, et asjad pole õiged, aga juba hilja muidugist. Ja ei jäanud miskit muud kui edasi vaadata, kuda too seal oma nikunukuga ameleb.“

„Kuule, Emma!“ Liselott võttis tolmulapi ja hakkas uuesti riulite kallal tööle. „Sa oled eile joond, seda ütleb mu nina ammu ära. Ja selle lora mõtlesid välja – lihtsalt tollepärist, et Christian sind ei taha. Kas ma näind põle, kuda sa teda passid.“

„Liselott, jumala nimel,“ vabises Emma ja poemüüja pidi tõdema, et naine on täna töesti väga imelik. „Tösisjutt, risti nimel vannun! Oma ihusilmaga nägin. Aga see pole veel kõik!“

„No ja mis seal siis enam juhtuda sai?“ kohmas poemüüja ja tööstis uurivad silmad.

„See hall mees kadus ära. Mina olin kange kui pulk, kätt ka ei and liigutada. Läbi akna paistab, kuda see saatanasigidik oma nukuga tantsib. Ja siis äkki näen, et nukk põlegi justkui nukk, et talle hakkab elu sisse tulema! Ma hirmu pärist higine, tahan risti ette lööma hakata, aga ei saa – käsi ei töouse! Nukul juba käed-jalad vehivad, elus naine valmis. Ja siis hakkas nägu ka muutuma – jäi ainult üks suur silm keset värvitud lõusta! Ta on vanakuradiga mestis, et eluta asjaga sihukesi nõiatempe oskab teha!“

Liselott ei lausunud sõnagi, ainult puhises tigedalt. Ja pühkis riulilt tolmu selise hooga, nagu tahaks lakki maha nühkida.

„Sa arvad, et ma olin joond,“ jätkas Emma, poemüüja ilmest juba meeleteitel. „Natuuke olingi, aga mitte purjus. Ja lõpuks läks asi päris hulluks! Chris jättis tantsukatki ja tömbas seina äärest tabureti keset ruumi. Ronis sinna oma nukuga üles ja tömbas endale ühe laest allarippuva traadi ümber kaela, justkui poomisnööri. Nukule pani teise, tants läks edasi ja ma sain aru, et kui ta peaks taburettilt maha

pudenema, siis on poodu valmis. No ma ikke niuksusin hirmu pärast juba, katsusin silmi kinni suruda, aga ei aidanud – ikka nägin. Siis läks majaka tagasein järsku lahti ja miskit koridori pidi tuli üks põrguliste seltskond välja. Musta mantli ja kapuutsiga mees – justkui munk! – ja kaks loomasarnast värdjat. Seesama hall, kes mind keelamas käis – ainult et nägu oli tal veel hirmsamaks läinud, justkui hambuline kalasuu – ja suur paks roheline konn. Laest kukkusid alla punased tugitoolid, nad vajusid istuma ja seda hirmsat surmatantsu vaatama. Ju see vanakurat oli seal kapuutsi all, ühes oma kaaskonnaga... Tulivad tolle patuse sõjamehe hinge järele! Kadusin sealt akna tagant, nagu jalad võtsid ja...“

„Sul old ju keha kange?“ muigas Liselott ja hakkas konserve virna töstma.

„No see kangus läks üle,“ puterdas Emma önnetult ja mudis käsi. „Sa ei usu, jah?“

„Mõtle ise, mes sa räägid! Joodik ta on, seda ma tean. Aga et sihukest asja...“

Naine lõi käega ja ei pidanud teemat enam kõnevääriliseks. „Vähem pead jooma, vaat mes!“

„Liselott, jumala nimel, nõnna see oli! Tegelikult, ma tulingi uurima, et äkki tuled ühes – vaatame, äkki ripubki seal majakas traadi otsas? Üksi ma ei julge eluilmas minna...“

„Ah, mine maga välja,“ kohmas elatanud müüja tüdinult, lasi käed alla ja vaatas sõnatult ja pooltühja pilguga, kuidas tuul aknaklaasil vihmapiiskadega mängib. Piisad vajusid aeglasett allapoole ja ühinesid, kuni neist said väiksed vingerdavad veenired. „Luulud on sul, vaat mes... Ei tea, kust ta need küünlad veel sai – minu käest pole eluilmas ühtegi ost...“

„No suurelt maalt tõi,“ pakkus Emma areldi. „Või tellis internetist. Nagu nukugi, ega sa ju sihukestega ka kauple, aga näe tal oli... Christian on sekspervert – küll sellised saavad! Õigeid naisi ei taha ja...“

„Jäta ükskord oma laimujutud,“ vihastas Liselott. „Küll ma tean, kes siin saarel pervert on. Posti-Pernilla mineva nädal moka otsast poetas, mis kasseti sa postiga said...“

Emma tömbus näöst lapiseks. „See pole üldse nii!“

„Ahah, või nõnda,“ osatas Liselott. „Ja kuda ta siis on?“

„See oli ühe teise asja pärast,“ õigustas Emma, ikka veel punased plekid näol. „Ükskord internetis juhuslikult sattusin mingi koleda koha peale. Kus need filmid üleval on... no need rammusad, tead küll. Ja jumala nimel, seal oli üks Christianiga! Öudne film, kole inetu, ta nägi palju noorem välja, sihuke hästi vormis kohe! – ja hullas ühe neegrinaisega, no ikka nii, et... mingi lõunamaa oli, palmid kasvasid veel akna taga. Mötlesin, et ostan selle patutüki ära ja näitan saare rahvale, mis linnuke meile siia elama tuli.“

„No ja missa ei näidand siis?“ uris Liselott põlglikult, aga mitte päris ilma huvita.

„Neil läks seal midagi sassi vist...“ puterdas Emma önnetult. „Kui kasseti sain, siis oli seal hoopis teine mees. Aga neegriplika oli küll sama. Ja see mees oli muide täitsa Ameerika presidendi näoga. No Schwarzu Jimmy näoga, ma mõtlen. Tea, äkist oligi president ise?“

„Kuule, Emma, sa oled täitsa sõge! Kas siis presidendiärrad niisugusi filme teevad? Kus see kassett sul õige on – too kohe praegast marss siia ja vaatame üle!“

„Kaotsi läks,“ niutsus Emma önnetult. „Panin kappi, aga hommikuks oli läind... ainult rotisitt sahtli põhjas...“

„Ähh...“ Liselott viskas lapi tüdinud ilmel kraanikaussi. „Tahad ka täna midagi või tulid ainult tühja loba ajama?“

* * *

Avasin silmad. Heledatel põrandalaudadel mängles sädelev valguskiir ja läbi akna-prao kostis musträsta nukralt ruilitav vilerida.

Linnulaul talvel? Ja selline suvine valgus? Tõusin istukile ja uurisin tuba. Toidujääustega ülekülvatud kirjutuslaud, mustad riided põrandal, aukumagatud voodist välja vajunud räpane lina... Vastik vaadata, aga kõik nagu ikka. Nagu ikka, enne kui ilmus Diana.

Läksin kööki. Dianat ega ta asju ei paistnud kusagil. Ja vist polnud kunagi olnudki...

Astusin akna juurde. See oli õigel kohal, ei mingit verandaust. Torm oli läbi. Ehk juba ammu, aga mina sain sellest alles nüüd aru? Olin hoomamatu aja elanud mingis kuutõbises letargias, poolteadvuseta olekus? Mäletasin nagu, et alles äsja valitses pime sügistalv, aga nüüd helendasid mäeküljed niiskes roheluses.

Astusin õue. Suvine pikk rohi voogas põõsaste all kerges tuules. Kartulipealsed rohetasid, paar puhmast siin vireles, hoidsin neid Hilda ajast. Ulguv torm, mida oleksin nagu nüüdsama läbi une kuulnud, oli kadunud. All fjordis küütles vaikses umblaines loksuv meri, mäeküljel hulkus unine tuulekeeris ja karjatas lapisli kohevaid pilverünkasid. Ja suve teise poole hommikupäike vinetas silmapiiri kohal. Ei olnud külm ega soe, pikad körred hõljusid laisalt tuules ja üldse paistis loodus unine. Justkui puhkas pärast tormi. Jah, tüüpiline jahe suvelöpu päev Vilsöl.

Vankusin tuppa ja tundsin, kuidas külm higi kehale ligase korra peale toob. Mis minuga toimus, mis kuupäev täna üldse on?

Panin teleka käima, sain kuupäeva ette... ja vajusin voodile kokku. Juuli teine pool ja peaaegu aasta möödas – jah, peaaegu aasta minu viimastest teadlikest mälestustest!

Uurisin end esikupeeeglist. Juksed näisid pügatud. Küüned? Paistis, et hiljuti lõigatud. Mitte midagi ei saa aru...

Olgu, mõtlesin ma, ja takseerisin peeglist vastu vaatavat nägu, ei mäleta, siis ei mäleta. Maja tuleb ikkagi korda teha. Ajud segi joodud, mälu kadunud, äkki tasapisi midagi meenub... Tegelikult, füüsiliselt tundsin end täitsa hästi. Puhanuna, isegi justkui teotahtelisena.

Töin kuurist kalakasti ja loopisin rämpsü täis. Ning mõtlesin oma viimasele mälestusele – kummalisel mustale mehele, keda justkui alles eile keset talveööd majakas nägin. Ja siis meenus, et olin enne magamajäämist mingit väljatrükki lugenud: Bartholomeo, Kalila...

Vaatasin toa üle, paberipatakat ei paistnud. Ja koristasin edasi. Aga Dianat peast välja ei saanud. Elas ta töesti vahepeal siin? Kui kaua, millal ja kuhu ta kadus? Minnek oli seosetu ja arusaamatu pudru kokkusobimatutest piltidest. Ilmselt jõin kuude kaupa? Pudeleid leidis ju kõikjal, läbisegi tühhjade tabletipurkidega. Viina ja valuvaigistite jäle koosmõju?

Surusin viljatud arutlused peast ning lihtsalt pesin ja küürisin. Köögikapi alt tolmust tulid välja naiste aluspüksid. Alguses võpatasin end kangeks, aga siis taimpasin, et need võisid olla seal juba aastaid vedelenud. Minna tuttavaid siin ju ikka käis... Kui päike juba lõunapoolsest aknast sisse kiikas, sai maja lõpuks enam-vähem korda. Tahtsin voodiriideid ka vahetada, aga puhtaid polnud. Tuli poodi minna, vanu ei tasunud enam pesta. Rabasin linaläbalad sülle, astusin prügikasti poole ja siis kukkus mingi asjake pesu vahelt välja. Küünitasin üles võtma ja nägin pisikest teekannusarnast ripatsit.

* * *

Külla läksin ikka, linad ju vaja tuua. Ja mis ma sest ripatsistki lõpuks arvata oskasin – miskit pidi oli ta mu kadunud kuudes ja veidrates nägemustes sees, aga kuidas, seda ei tea. Võtsin luubi all lahti. Tavaline hõbeehe.

Poes vaatas Liselott mind nagu ilmaimet. Ma ei teinud teist nägugi, aga ise juurdlesin, et millal siin viimati käisin? Riiulid olid nagu teisiti? Seejärel läksin sadamasse, kodust mäeküljelt enne paistis, et suure maa poolt hakkab üle sinihalli mere väike laevatäpp meie poole tulema. Mandri-Norra tumeda mäetriibu taus-

tal oli vahel selge ilmaga kaugele näha, kuidas ta eristuma hakkab. Meri õotsus rauges ja unises rahus; aeglased madalad lainevallid mulisesid kai alla ja hääbusid sahinal kividesse. Hõbekajakate parv kiljus rannaliiva uhutud pruuni vetikamassi sees kalarappe kallal ja sadam möjus kuidagi mahajätult. Hilissuvine vaikelu.

Fjordi nurga tagant ilmus laev. Keeras end lõpmatuseni lihvitud täpsusega kai juurde ja tõstis juba eemalt noka üles. Aparell sidus aluse kai külge ja siis lasi laev tänase madala mõõnaga üsna längus kaldteed pidi maale paar autot. Toit, kütus ja Gunnarsoni väike furgoon, sama, kuhu minagi tavaliselt oma saagi müüsini. Viimasena roomas välja väike valge kaheukseline auto. Venis nagu tigu, võõrad ikka kartsid seda meie järsku apparelli. Ju öngemehed. Või linnuhuvilised, neid siin ikka käis. Norra kõige kuulsamate linnusaarte nimekirjas Vilsöt polnud, aga satuti siagi. Ega kõik taha massidega koos joosta, vaiksetes poolmahajätud kohtades uitamises on ka oma eksootika.

Oligi rendiauto, silt paistis ära, kui ta Hagridi putka ette keeras. Ju tahab kõige-pealt kaarti ja infot. Sakslane äkki – neid jagus kõikjale.

Autost väljus blond lüheldane naine ja astus kiirel sammul putka poole. Kükitasin kalakastil, selg vastu tondilossi hööveldamata seinalaudu ja uurisin võõrast. Ja siis käis südamest valus juga läbi. Ta oli nii Mary moodi. Kiire asjaliku sammuga, sama kasv ja kohev hele juuksepahmakas, mis praegu üsna sassis paistis. Ju seisim laevalael – merel hulkus ka tüüne ilmaga tuult.

Imelik naine. Mitte tavaline turist; turistid olid matkavarustusega reipad sellid. Aga tema kandis Vilsö jaoks sobimatuid linnariideid. Ehk mõne saarlase sugulane?

Laev oli nähtud. Rahvast ei kogunenudki, mehed kõik kalal, kena ilma ära kasutamas. Oleks pidanud ikka kolmerattalisega tulema, mõtlesin ma, nüüd longi ülesmäge tagasi, linad kaenlas. Vanemate kalurite eeskujul olin ka vörri ostnud, sihukese, kuhu sai kalakasti ette susata. Paras minusugusele pooleteramehele, paari võrguga püüdes pole suuremat vaja. Kolmerattalisega oli üldse mõonus saare kitsaid teid pidi liikuda.

Heitsin pilgu merele. Täitsa tuuletu. Kaugemal paistis paate. Paneks ka mõne võrgu sisse – saaks värsket kala ja hakkaks eluga uesti pihta? Aga ei kiskunud veel... Nii et istusin edasi. Kunagi pidi see naine putkast välja ka tulema – tundsin, et tahaks teda veel korra näha.

Mööodus viis minutit. Hagrid oli aeglane ja ta inglise keel polnud kiita. Aga mis keelt siin ikka vaja, soovid kõigil ühesugused: küsiti kaarti, praami soiduplaani või siis jooke-kröpse... Mõtlesin end juba püsti ajada ja putkasse asja teha, aga siis prahvatas uks lahti ning naine ilmus trepile. Märkas mind ja jäi ainiti vaatama. Ning hakkas siis tondilossi poole tulema, imelikult ebaleval sammul. Ja mida lä-

hemale ta tuli, seda rohkem Mary moodi oli. Kuni ühel hetkel hakkas mul silme ees ujuma. Sest ta oligi Mary.

Töusin püsti, aga olin kui halvatud. Ei saanud vastu mindud, ainult seisin, saapad nagu kai betooni valatud. Ma arvasin ju, et ei kohtu enam iial. Olin talle künagi mõned kirjad saatnud, Hamilton andis uue aadressi. Esimesel aastal, ammu. Alguses vastust ei tulnud, aga siis sain postkaardi napi, aga väga lõpliku vastusega.

Ära kirjuta enam, seisis tagaküljel, ma olen õnnelik ja eluga rahul. Aga esikülje fotol nägin teda ennast, pidulikud riided seljas ja šampanjaklaas käes. Ühe mehe körval. Tol oli ka uhke ülikond ja klaas käes. Mary oli seal pildil nii ilus, et vaata mine tegi haiget. Väga ilus, aga väga võõras ka. Ma ei teadnud, mis pilt see on, aga aimata polnud ju raske. Olin sada korda tahtnud seda ahju visata, aga käsi ei töusnud. Ja nõnda lebas foto ikka lauasahtlis, justkui varjatud haigus või krooniline valu, mida ei saagi välja raviga.

„Tere, Christian!“

Mary polnud peaegu üldse muutunud.

„Tere.“

Seisin ikka nagu loll oma kalakasti körval. Ja samas oleks tahtnud kõike korraga küsida. Aga suu oli kuiv ja ühtege sõna välja ei tulnud.

Mary vaatas mind pikalt. Ja ohkas. „Siin sa siis eladki? Väiksel saarel maailma lõpus...“

„Jah,“ venitasin ma. Ja ei suutnud midagi asjalikku öelda. Lihtsalt jöllitasin teda. Miks ta tuli – nüüd, pärast mitut aastat vaikust? Pärast seda nii lõpliku sõnumiga postkaarti...

„Miks sa tulid?“ Vale lause vist? Aga ise tuli, ei jõudnud sabast haarata.

„Tule, ma näitan.“

Jah, vale küsimus. Naine keeras ropsuga ümber ja astus auto poole. Kiirel ja rabedal sammul, kontrollimata, kas ma järgnen või mitte.

Astusin talle järele. Idioot, tagusin ma endale möttes vastu nägu. Miks ma ei suuda kunagi õigeid sõnu leida? Miks ma ei öelnud, kui hea meel mul on teda näha?

„Mary, mul on hea meel, et sa tulid,“ puterdasin ma.

Nöksatas seisma. „Tõesti või? Välja küll ei paista...“

„See on lihtsalt nii ootamatu,“ hingeldasin ma. „Ma ei julgenud lootagi...“

Ja nii me siis jäalle seisime. Nagu kaks võõrast. Vaatasin teda ja lihtsalt ei teadnud, mida öelda või teha. Ent midagi ma ikkagi tegin – vist nagu sirutasin käed? Sest äkki rippus ta mul kaelas. Ma ei näinud ta nägu, ainult heledate juustega pealage. Haarasin Mary ümbert kinni ja tundsin, et maailmas pole jõudu, mis

suudaks ta mu käte vahelt välja rebida. Ja mind ei huvitanud enam, mis ajend seal autos ootas. Sel polnud ju mingit tähtsust! Äkki tuli mingit Hamiltoni kinki ära tooma – vanadele soldatitele ju määratigi vahel tagantjärele auhindu, et nina väga norgu ei vajuks. Ükskõik mis – see oli ju lihtsalt ettekääne!

Ma oleksin tahtnud niimoodi terve allesjääanud elu seista, aga ta puges mu käte vahelt välja.

„Tule!“

No mis ilmaime seal siis on, et enam hetke ka ei kannata? Mind ei huvitanud, kas saan medalii, pronksist kuju või kalli pühendusega raamatu. Peaasi, et ta tuli.

Astusime viimased sammud autoni ja siis nägin tagaistmel lapsetooli ja selles väikest valge peaga tüdrukut. Peab ikka rahulik laps olema, mõtlesin ma, lappas kogu selle aja omaette pildiraamatut.

Ja siis mõtlesin ma veel ühte asja. Et üle kõige tahaks lihtsalt ümber pöörata ja üle kaiääre tumesinisesse raugesse vette astuda. Sinna, kus põhjas valkja kirmega kaetud sodi kumas. Kopsud täis tõmmata ja mitte kunagi enam pinnale kerkida. Maryl on laps, ta on õnnelik ja eluga rahul. Jah, see foto... Annab mulle mu auraha, näitab tütar ja sõidab sama laevaga ära.

Ja mina jääan siia, väikesele tuulisele maailmalõpusaarele... Ning mul ei ole isegi lootust enam. Nii et selleks ta tuligi, et anda viimane hoop, et tappa mu lootus? Möistsin äkki, et see oli ikka veel elanud. Lootus sureb viimasena. Aga nüüd tundsin, kuidas minus üks suur valutav tühjus end laiendama asus. Niikaua, kuni ma olin seest täiesti õones, täiesti tühi.

Ja kõigest minut tagasi olin õnnelik? Õnnelik, et ta mu üles otsis, et lõpuks märku andis. Aga nüüd tahtsin end lihtsalt ära uputada. Ausalt. Sellel kuradi elul ei olnud enam mingit mõtet. Ei siin ega mujal. Kuidas ma olin suutnud arvata, et neljakümneselt algav pension, väike punane maja ja kalapaat ongi õnne valem?

Vaatasin tuimalt väikest tüdrukut – nüüd juba läbi lahtise autoukse – ja teadsin, et maailmas pole midagi, mis suudaks mu elule mõtte tagasi anda. Aga siis raputasin end jõuga pealevajuvast tuimusest välja. Mis seal ikka, ära uputada jõuab end siis ka, kui ta on lahkinud.

„Sinu?“ küsisin ma tuimalt.

„Minu.“

Jah, lauses kõlas uhkust. Ning miks mitte, tore tüdruk ju. Miks ta lapse siia maailma otsa kaasa vedas – tõesti selleks, et mind piinata või? Ning tegelikult, miks ta üldse tuli – kui midagi üle anda, siis võinuks ju postiga saata.

„Kena laps! Aga mida sa siis tahtsid...“

Tüdruk vaatas mind, naeratas ja lasi raamatu alla. Ja ütles siis midagi täiesti kohatut: „Isa!“ Ning hakkas rihma kallal rapsima.

„Tule ütle isale tere!“

Vaatasin Maryt ja ei saanud mitte millestki aru.

„Jah,“ ohkas ta ja pühkis niiskeks tõmmanud silmi. „Diana on sinu tütar.“

Mis mõttes – kuidas sai see laps olla minu tütar? Ja veel sellise nimega – Diana? Mary oli tütrele mu kunagise armukese nime pannud?

Aga tüdruk oli nagu rahu ise. Ronis autost välja, sirutas käed ja ma pidin ta sülle võtma. Imelikult julge laps... Minu?

„Isa, kas sul klass on? Kui pole, siis ma toon. Minu klassil on pojad! Tahad, näitan pilte?“

Vastust ootamata hakkas tüdruk rapsima, mis tähendas, et ta tuleb maha panna.

Vaatasin arusaamatuses Mary poole. Aga tema ei öelnud midagi. Lihtsalt vaatas meid ja ma nägin, et ta on sama tühi kui mina ise natuke aega tagasi.

„Lapsel peab isa olema,“ ütles ta lõpuks vaikse häälega. „Ta lihtsalt ei olnud enam nõus ilma sinuta elama.“

Diana ei pannud meie tösidust tähele. Kaevas kärssitult väikeses valges seljakotis ja tömbas välja paki fotosid. Tuli, nõudis uuesti sülle ja siis pidin ma vaatama, millised need kassid tal on.

Aga ma ei näinudki kassipilte. Mitte ühtegi. Vaatasin lihtsalt uduseks tõmmannud silmade tardunud pilguga oma tütre nägu ja tundsin, nagu oleks mulle millegi nii raskega rindu virutatud, et öieti hingatagi ei saa. Diana näos oli midagi väga erilist. Kärssitud kassipilte lappavad käed olid valge tuka silme eest ära lükhanud ja ma nägin suurt noorkuukujulist sünnimärki parema kulmu kohal.

See pauk lõi mu paigast; ära, teise maailma. Kui tüdruku uuesti maha panin, siis polnud ma enam sama inimene. Sest ma mäletasin ju selgelt, kus seda märki nägin. Täpselt samasugust. Ühe vana afgaani naise näos, kelle aastaid tagasi maha lasin ja keda ma siiani unes nägin. Ja siis ei kahelnud ma töepooltest enam hetkeksi, et Diana on minu tütar.

* * *

„Nii et siin hull rootslane elabki?“

Hull rootslane? Tötsin küsivalt silmad.

„Nojah,“ muigas Mary. „Kui ma sellele vanamehele sadamas su pilti näitasin, siis nii ta ütles – et hull rootslane istub seal kasti otsas kus ikka ja lõob aega surnuks.“

Oi seda Hagridi suuvärki... Aga polnud ime, et mind veidrikuks peeti. Seltsi ma ei armastanud ja eks mul käsid need joomatuurid ka. Siis luusisin tõesti nä-dalaid omaette mööda saart ja põikasin juba kaugelt kõrvale, kui inimest tulemas nägin.

„Siih jah...“ Lükkasin esiku ukse lahti. Hea, et olin hommikul maja enam-vä-hem korda saanud, muidu poleks julgenud neid tappa lastagi. Kummaline kokku-sattumus, tegelikult.

Kodu oli mul tagasihoidlik. Lihtne punane karbiike rohelisel madalamuruse sel mäekünkal, mida Hagridi lambad stoilise järjekindlusega pügasid. Maja kõrval seisis puukuur, millest poole olin võrkude ja kala puhastamise jaoks töötoaks üm-ber korraldanud. Aeda polnud. Mis aeda siin põhjas ikka pidada – paar kartuli-puhmast, põösaraagu ja sirelikribalat kasvas ümber maja ja kogu lugu.

„Söödingel!“ Väljast kostis tüdruku rõõmus kisa. „Isal on ka Söödingel!“

Vaatasin Maryle otsa. Mis imeasja ta seal nüüd avastas?

„Sul on kass?“

„Minul mitte. Aga üks hulkur luusib siin vahel ringi ja nurub kalarappeid.“

„Selge,“ nooguttas Mary. „Diana kassi nimi on Schrödinger – ise ta seda veel õieti välja ei häälda... Ju nägi kassi; erutusega kipuvad nad tal kõik Söödingelid olema.“

Kass nimega Schrödinger? Mul vajus suu lahti. Uppunud ja vahepeal justkui siin elanud Diana Merlini tuli meelde. Ja tema jutud kvantmehaanikast.

„Ja kust selline nimi?“

„Ah, emal käis kord üks klassivend külas,“ lõi Mary käega. „Ja kohe, kui ta end meile tutvustas – Samuel Schrödinger! –, nii oli Diana kassil uus nimi. Enne oli kord Kitty, kord Minni, aga sellest päevast jäi Söödingeliks.“ Naine muigas, aga tõsines siis. „Tegelikult oli meil kassi pärast suur tüli. Kui hakkasime lennukile sõitma, siis selgus, et tüdrukul reisipuur kaasas. Ja käest ei pane... Muidu on ta leplik laps, aga siis kiskus hüsteeriaks. Isa tahab Schrödingeri näha ja kõik! Õn-neks taipas ema talle pildid pihku pistata – et siis neid näitab ja küll sa hiljem kassi ennast ka näed. Sellega ta jäi õnnekse nõusse.“

„Kauaks te...“ tegin ma ettevaatlikult teist juttu.

„Kui vaja, siis kauaks.“

See oli kõik, mida ma kuulda tahtsin. Ja siis lõpuks julgesin ma uesti Mary enda juurde tömmata ning huuled tema omadele suruda.

Kui ma lõpuks isu täis sain, tahtis Mary kuulda, mis mind siia maailma äärele töi, ja eks ma siis rääkisin. Teenistuses plaanisin ju elamist Stockholmi kanti, ku-sagile Läänemere skääridele – olin tallegi öelnud. Aga kui siia jõudsin, sain aru, et

mis sest, et hoopis Norras, mis sest, et kaugel põhjas, aga kõik on täpselt õige. Nii ma ütlesingi ja ta sai õnneks aru.

* * *

Paar tundi hiljem istusime köögiakna all pingil, selg vastu kulunudpunast laudseina ja vaatasime fjordile. Mary oli veini kaasa toonud. Roosat veini. Jõime ja jälgisime sõnatult, kuidas madalale mere kohale vajunud päike põhjakaares ookeani kirgama lõöb. Mõned heledad pilvetriibud kumasid taevaveerel ja peegeldusid tüünel veepinal. Kaljud all küla servas olid sametjalt tumepruunid ning nende taustal paistsid valged sadamahooneed, keskõöpäikese kiirtes kahkjaskroosalt kumamas. Suvel siin pimedaks ei läinudki. Päike ujus mööda silmapiiri ümber terve horisondi ja mõne tunni pärast pidi ta oma katkematal teel uuesti ülespoole kerkima hakkama. Saare kohal lasus täielik vaikus. Diana magas toas, lahitõmmataval tugitoolil.

„Aga, Mary,“ ei suutnud ma lõpuks küsimata jäätta. „Sa ütlesid, et ei saa lapsi. Kord seal teie mõisas.“

„Ei öelnud.“

„Kuidas?“ Ajasin silmad pärani. „Mäletan selgelt – küsisin, ega sa ei karda last saada, ja sa vastasid, et ei saagi lapsi. Me tegime seda kogu aeg ju niisama... noh, ilma kummita...“

„Sa küsisid, ega ma ei karda rasestuda.“

„Nojah, just!“ Vaatasin Maryt nõutult.

„Seal on suur vahe. Ma ei saanud rasedaks jäädva, ma olin juba. Ütlesin, et ei karda jah.“

Mul oli tegu, et veiniklaasi mitte maha pillata. „Aga miks sa siis ei öelnud?“

„Vaata... see juhtus vist kohe esimesel korral, konverentsi lõpukarnevalil... Ma kartsin, et see ei jäää nii. Arstdid ütlesid, et see katkeb. Või isegi, et tuleb katkestada. Noh, ma oleksin lõpuks öelnud muidugi ju... aga siis...“

„Siis said selle turvakaamera lindi?“ ohkasin ma.

Mary ei vastanud, keerutas ainult vaikides pokaali. Päike puudutas servaga merd ja punases valguses särasid piisad klaasi külgedel nagu kristallid.

„Jah,“ noogutas ta lõpuks. „Ning siis ma enam ei teadnudki, kas kardan, et see katkeb, või hoopis loodan... Ja tulin lihtsalt töölt ära. Ma poleks ju oma köhtu varsti enam varjata saanud... ja sina olid jälle Dianaga koos. Kirjutasin Hamiltonile avalduse, et tahan lõpetada ja kõik. Tema ei uurinud ja mina ei selgitanud.“

Nojah. Mary oli kord juba selline lõplik.

„Me ei olnud... koos. Mul polnud Dianaga enam midagi,“ puterdasin ma ja tundsin end ülemata viletsalt. „Ainult see üks kord seal kuradi laboris. See kivi tegi mind täitsa lollik...“

Mary vaatas vaikides merele ja ma pidasin paremaks teist juttu teha.

„Miks sa tütrele selle nime panid?“

„Tundub veider, jah?“ Ta võttis klaasi ja muigas. „Tahtsin Eva panna, oma teise nime järgi... Nagunii seda ei kasutata – et pärandan siis tütrele. Enda teada nii täitsingi paberid. Aga kui sünnitunnistuse kätte sain, siis seisus seal Diana. No tegin muidugi lärmi, aga nemad otsisid blanketi välja ja sealt vaatas vastu minu enda käekirjaga kirjutatud Diana. Siiani ei saa aru, kuidas see juhtus... Too avalduse vastuvõtja oli siuke lõbus sõbralik paksuke, näost rohekas... ju paras viinanina. Kuidagi jube hästi on meeles. Vahtis mind kavala näoga ja ütles, et nime võib ära muuta, aga ega see midagi muuda. Ja siis kodus tömbas ema mind liistule – et kust selline nimi? Rääkisin talle ära, kes see Diana on, ja tema käskis jäätta, ütles, et nii on kõige parem.“

Ma ei osanud enam midagi küsida ja Mary jäi ka vait. Ja nõnda sugenes me vaheline nukravõitu vaikus. Olime koos ja nagu ei olnud ka. Vaatasin, kuidas pisike kiur eemal mäeküljel öhku tõustes laulu siristas ja keerutasin klaasi sõrmede vahel. See oli ikka veel üsna täis.

„Ei maitse või?“ uuris Mary. „Meie kasvanduse oma, ise olin kätpidi tegemise juures. Auhinnatud, muide!“

„Maitseb küll. Ainult et ma pole tegelikult suurem asi viinamees...“

See oli nüüd küll pehmelt öeldes asja ilustumine. Aga samas, olin ju otsustanud maha jäätta! Asi oli ikka selgelt üle piiri juba. Luulud Dianast ja vana kaubaaida kadumisest, sinised välgud merel ning kuud, mida justkui ei olnudki...“

„Tohoh? Kujutaks ette, et siin kulub vahel ära... Talvel näiteks. Siis on vist niiske ja külm?“

Muidugi. Aga ma ei hakanud parem rääkima, mida siin polaarööl vahel tundsin... Vilsööl ei olnud sageli õiget lundki, sellist, nagu lapsepõlvest mäletasin. Lahtise veega oocean hoidis ju sooja. Ja kui valgust andev lumi mõne vihmahooga jäalle sulas, siis kattis saart mõnikord nädalate kaupa porihall niiske pimedus, mis vaid keskpäeval korraks hämarikuks taandus. Mine või hulluks, pidev öö ja tuule lõputu undamine. Ning mere raugematu kohin, nagu suure haige looma katkendlik hingamine.

„On jah. Ja pime.“ Ohkas in ning võtsin klaasi. „Talvel on siin kaks kuud järjest pime. Parem ära pudelit ava, lähed lollik...“ Vaatasin suveöös roosatavat veini ja möistsin äkki, et miski ei klapi. „Ütlesid, et oled ise teinud – Londonis tehakse ka veini või?“

„Miks Londonis?“ imestas naine. „Ma elan ju Kaplinnas!“

„Aga mulle anti sinu Londoni aadress?“

„Miks Londoni?“

„Kust mina tean?“ Kehitasin imestunult õlgu. „Agentuurist anti, kui küsisin. Ja Londonisse ma siis saatsin neid oma kirju... Ausalt öeldes, mõtlesin kohalegi sõita – aga kuidagi ei saanud tuldud... Ja siis sain selle foto ning mõistsin, et hilja juba.“

„Ma pole mingeid kirju saanud!“ Mary tõstis silmad. „Sa kirjutasid või?“

„Nojah. Aga ainult paar korda ju... Esimesel aastal. Siis sain selle postkaardi ja lõpetasin. Kuigi ehk oleks pidanud edasi kirjutama – näib, et see suhe ei läinud teil pilvitult?“

„Mis suhe?“ Mary paistis rabatud. Käed lausa värisesid? „Ja mis postkaardi ma saatsin?“

„Palju neid siis õige oli... Mina sain ainult ühe, aga see ütles kõik ära.“

„Mis kaardi... mida sa ometi räägid, Chris?“ Naise hääl kõlas juba nagu palavikus.

Läksin ja tõin selle foto siis ära. Sahtlipõhjast, majapaberite vahelt.

Mary jöllitas kaarti. Pikalt. Ja siis templeid. Pani lõpuks lauale ja ma nägin, et ta silmad tõmbusid võõraks.

„No ja siis ma ei kirjutanud enam...“ ohkas in. „Sa ei mäletanudki seda? Minu jaoks oli see nagu maailma lõpp või... Paar korda võtsin veel pastaka, aga need kirjad lõpetasid juba prügikastis. Sain aru, et mul pole mingit õigust te elu segada... ja et kasu ju nagunii pole.“

Raske oli seda meelde tuletada. Aga Mary vaatas mind ikka kummaliselt klassistunud pilgul ja püüdis iga silpi.

„Mida sa kirjutasid?“

„Eks ikka ühte ja sama.“ Kehitasin õlgu ja surusin jõuga muige suule. „No vabandasin selle pärast, mis juhtus, ja... proovisin lihtsalt öelda, et... ühesõnaga, et ma armastan sind ja mitte Dianat. Et temaga oli see lihtsalt önnetus, noh, selle kivi mõju... ja et... aga mis sest enam – hea, et sa nüüd lõpuks siin oled!“

Oleksin tahtnud selle asja unustada. Aga Mary näis äkki väga kaugel, tegeles nagu millegi muuga. Siis pani ta pokaali mu kalakastist õuelauale. Kipakas alus oli üle külvatud juustu, oliivide, pähklite ja muu sihukese kraamiga, mida moodas maailmas veini kõrvale näksiti. Käed värisesid, klaas oleks peaaegu ümber läinud, aga eks iga kulunud laud turritas ju erineva nurga all ka. Selliste kõrgete pokaalide jaoks nagu tal kaasas see alus ei passinud. Rohkem savikruuside tarvis kokku klopsitud.

Seejärel ütles ta midagi täiesti arusaamatut. Sosinal ja endale. Aga ma kuulsin muidugi ka. „Ma lasen ta maha...“ Ja purskas nutma. Tuli ja võttis mul ümber kaela. Ja lihtsalt nuttis ja nuttis. Ja mulle meenus, kuidas meil köik algas. Kui seisime agentuuri Aafrika hotellis Mary toas ja kivi temaga rääkis. Ja kuidas ta siis ennast justkui kümme aastat nooremaks nuttis.

Midagi niisugust juhtus ka nüüd. Naised vist peavad end vahel tühjaks nutma? Ta oli siiani kuidagi võõras, nagu ära, kaugel ja kahtlev. Aga mitte enam.

„Ütlesin Stevenile, et ta köik kirjad mulle edasi saadaks!“ ulgus Mary. „Ta kolis mu Londoni korterisse, tänaseni elab seal. Mitu korda ütlesin! Nagu loll, endal oli ka juba imelik. Lõpuks ta uuris, kas ma ootan midagi... Mina seda kaarti ei saatnud, see on tema käekiri. Pilt on uue veinitsehhi avamisest – mina esindasin omanikke ja Richard on tegevjuht... Aga me seisame siin tõesti niimoodi kõrvuti, pokaalid peos... saan aru, mida sa välja lugesid.“

Vaatasin Maryt. Ei tea, kas ta kandis siiani oma pisikest revolvrit kaasas?

„Sa oleksid vastu kirjutanud?“ uurisin ma ettevaatlikult. „Ja mulle andestanud ja...“

Mu imestus oli vist ikka päris suur, sest Mary puhkes äkki naerma. Tal oli imeilus helisev naer – naer, mida ma polnud sedapuhku veel kuulnud.

„Ei, kallis,“ vastas ta ja tösines. „Ma poleks kirjutanud. Oleksin esimesele Euroopasse tulevale lennukile jooksnud! Aga ma ei saanud sult ridagi... mitte kuna-gi! Aga nüüd ma tean, et hoopis Steven tegi seda mulle... Seda on tegelikult väga hea teada – et see polnudki sina.“

* * *

Sel ööl me õieti ei maganudki. Kuigi ööd ju tegelikult polnudki, klaarpunane valgus kumas aknast sisse kuni hommikuni. Ja ma pidin tunnistama, et meie kunagine hullumeelne kirg polnudki vaid kivi mõju. See meeletu õnne- ja rahulolutunne ei saanud ju tulla lihtsalt sellest, et ma polnud ammu naisega koos maganud? Elusa naisega, ma mötlen... Mäletasin, et hiljuti oli siin elanud Diana – mis sest, et see polnud üldse loogiline... Ükskõik, nüüd olin Maryga ja muu polnud tähtis. Kui ta nendest kirjadest kuulis, siis oli ta jälle endine. Kõik oli nii hea, nii suurepärane, et parem ei saagi olla. Lamasin külili voodis, käed ümber tema, kuulasin Chris Rea platti, mis öhtust saadik keerles, ja tundsin, et ei oska elult midagi juurde tahta. Et aega polegi enam ja et maailm on täiuslik.

Järgmine hommik oli selline, nagu üks ilus suvehommik Vilsöl olema peabki. Täis valgust, kirkast polaarjoone tagust valgust ja kaljukajakate kisa. Aga muidugi polnud see mingi tavaline hommik, sest äkki kihas mu väike maja tegevusest. Diana sõelus ringi ja taris hulkurkassi süles, Mary aga tõstis asju siia-sinna, üritades korda luua.

„Issand, kui must sul siin on!“ ahastas ta. „Kas sa vahel koristad ka?“

Torutasin pahaselt huuli. „Muidugi, iga päev.“

Nojah, mitte päris iga päev... Aga just eile olin koristanud.

„Ei, mina sellega hakkama ei saa!“ võttis ta lõpuks asja kokku. „Poole kraamist võib prügimäele viia, aga teised tuleb puhtaks küürida. Tellime puhastusfirma! Milline teil siin parim on?“ Ja vaatas mulle entusiastlike silmadega otsa. Väike heledapäine naine ebasümmeetriliselt suure kaltsuga. Jöllitasin teda hetke jahmunt ja purskasini siis naerma. Naersin vist üle mitme aasta niisuguse mõnuga; see oli üks ilmatu önnelik ja vabastav naer.

„Mis sa hirnud?“ Mary näis pahane. „Miks me ei võiks siia spetse tellida? Vabad tahavad kindlasti kõik süvapesu!“

„Ei no ma ei või!“ Lõin käsi kokku ja pupsusin edasi. „Vilsöl on üks pood... nojah, Hagridi putka ka. Üks algkool ja üks kala kokkuostupunkt. Siin ei ole midagi muud kui absoluutselt möödapääsmatud asjad. Ja sina tahad valida puhastusfirmade vahel?“

„Olgu!“ Mary katsus range näo ette manada. „Siis pead ise aitama! Tõmba aga tunked selga, neid on sul kuuris terve seinatäis!“ Ja lükkas mind õue poole. Endal olid tal juba minu vanad riided seljas, käised ja säärred üles rullitud. Löbus pilt, nagu mingi väike Karlsson Katuselt.

„Muidugi. Aga natuke hiljem.“ Ja haarasin ta hoopis sülle. Mary rapsis pisut vastu, aga hakkas siis naerma ning lõi mulle käed ümber kaela.

Ja me ei hakanudki koristama sel esimesel hommikul. Võtsime hoopis Diana ja läksime saart vaatama. Minu kolmerattalisega. Nemad mahtusid ette kalakasti peale istuma, naine oli ju ka väike ja kerge. Ma tahtsin neile oma saart näidata. Ja suulasid.

Alustasime sadamast. Veerand tunni pärast suretasin vörri oma paadikuuri ees välja ja siis oli Dianal tükk aega pärimist, milleks kõik need korgid ja nöörid vajalikud on. Seejärel sammusime läbi küla ning ma pidin kõik tähtsamad asjad ette näitama. Poe, algkooli, raamatukogu ja Jensi bensujaama ning töötoa. Selles sai keevitada ja muud tehnilik abi. Sadamasse tagasi astudes lipsasime Hagridi putkasse ka.

„Kena tütar sul,“ vangutas vanamees kadedalt pead, kui olin talle selgeks teinud, et väike valge peaga tüdruk on minu laps. „No see on ikka üks patuasi, et sa teda varem siia ei toonud!“ Ja torkas Dianale väikese šokolaadi pihku.

„Nojah... vaata, selle asjaga on nii...“ hakkasin ma puterdama.

„Chrisil polnud aimugi, et tal tütar on,“ katkestas Mary mind rahulikult.

„Kuda polnud?“ ei saanud Hagrid aru. Ja keeras imestunud silmad minu poole, nagu poleks oma inglise keele peale kindel.

„Vaata...“ venitasin ma. „Meil läks alguses päris kenasti. Aga siis... ühesõnaga... jah, Mary ei öelnudki mulle, et Diana sündis.“

„Äkiste on su naine sama hull kui sa ise?“ Ja ta kiikas muiates Mary poole. „No aga tore vähemalt, et te siis nüüd lõpuks ometi kenasti koos olete.“

Selle peale oskasime me mõlemad ainult pead noogutada ja nõnda tekkis väike vaikushetk. Selle kasutas ära Diana, kes pärast šokolaadi saamist Hagridi kohe sõprade hulka arvas.

„Onu, kas sul kass on?“ uuris ta vaikse, ent ausa huviga.

„Ikke. Aga vana juba, lösutab rohkem toas ahju peal. Eks tulge mõnikord vaatama.“

„Tuleme jah!“ kilkas Diana rõömsalt.

„Ega ma kaugel ela – eelmine maja ülesmäge minnes,“ aitas vanamees kaasa. Näis, et noorte inimeste ja suurema seltskonna vastu pole tal midagi. Vaatas siis läbi klaari õhu mäe poole ja uuris: „Eks te käinud tipus ka juba ära? Seal oli täna vist kena vaade...“

Mary raputas pead. „Ei, pole veel jõudnud.“

„Tohoh,“ imestas Hagrid. „Muidu Chris ainult sääl istubki... Ei viitsi kala püüda ega kedagi.“

Lõin pilgu maha. Pidi Hagrid siis kõik mu veidrused kohe Maryle ette kandma!

„Ah nõnda?“ uuris Mary lõbusalt. „Eks me käime siis sealgi ära, eks, Chris?“

„No ikka,“ noogutasin ma ja siis me juba sõitsimegi. Võrri mootor jauras ülesmäge minnes, nagu tahaks otsad anda, aga tuul kandis paksu suitsu õnneks taha ära. Ja Dianale mu sõiduvahend meeldis. Eks ta saare kitsastel teedel sobilikum oligi kui kastikas. See sai mul auru üles vaid korra või kaks kuus – siis, kui tarvis suurele maale viina järele sõita...“

Majaka juures pidasin kinni. Polnud sinna mäe otsa nii kiiret midagi.

„Siin on saare vana majakas,“ selgitasin ma. „Hagrid rääkis, et kunagi oli hoopis kirik olnud. Aga nüüd näitab valgust, et laevad karidele ei sõidaks.“ Viimased sõnad olid muidugi Dianale.

„Miks laevad ei tohi karidele sõita?“ uuris tüdruk ja vaatas mulle siirast põnevust täis silmadega otsa. Näis, et temaga tuleb veel kõvasti seletamist. Aga see tegi mulle ainult heameelt. Olingi liiga kaua ainult iseendaga rääkinud.

„Siis lähevad laevad põhja ja meremehed upuvad ära. Ja sellest on väga kahju!“

Jõudsime kinnilöodud aknaluukidega hoone juurde ja ma urgitsesin kivide vahelt võtme.

„Tahad, lähme üles torni?“ uurisin ma Dianalt.

„Jaa, lähme torni!“ lõi tüdruk vaimustunult käsi kokku.

„Ei tea, kas tasub?“ Mary seiras majakat kahtleval ilmel. See poetas valgeid krohvitud ja nägi üsna kulunud välja. „Kukume veel alla...“

„Ei me kuku,“ rahustasin ma teda. Tundus, et naine on ikka paras kanaema oma tütre. Nojah, ainuke laps ja päris vanana saadud... „Trepid on heas korras. Norras teisiti ei saagi. Väljast paistab nati rääbakas, aga konstruktsioonid on tipp-topp. Varsti pidi remont peale tulema, teevald kõik korda ja värvivad kupli üle nagu pühademuna. Siis on meil aknast kena vaadata!“

„Nojah, olgu siis pealegi...“ venitas Mary, aga näis, et päris rahule ikka ei jäänud.

Ronisime tämisevat keerdtreppi pidi üles ja lõime roostes ukse lahti. Ja ma nägin, et pole seal mingeid ruunimärke. Siis pugesime kupli ümber ehitatud metallrõodule. Päris üles tule juurde ei saanud, vaheuks käis lukus. Jumal teab, mis tundlik tehnika majakameestel seal kõik olla võis. Hagridil oli kodus võti, aga kõrgemale minna polnud vajagi, rödult avanes niigi suurepärane vaade.

„Laev, laev!“ hõiskas Diana ja viipas sillerdavale merele. Tänane laev, eks seda Hagrid oma putkas ootaski.

„Jajah, sellega te eile ju tulite,“ noogutasin ma. Ja jäin siis vaatama, kuidas suudlad eemal mere kohal õhus paigal seisid. Justkui rippusid tuules, liikumatult. Ja siis söötsid äkki poolviltu alla nagu vibunooled, sirged tiivad pikalt taga. Imelised linnud. Vaevumärgatav liigutus ja paigalhõljumisest sai sööst sügavikku.

„See seal on meie maja, eks?“ uuris Mary ja näitas minu osmiku suunas.

„Jah,“ noogutasin ma. Ja tundsin, kuidas soe õnnelaine üle keha valgub. Selle „meie“ pärast. Selline õnnelaine, et lihtsalt ei saanud teisiti, kui tömbasin ta seljaga enda rinna vastu ning surusin suu kohevatesse juustesse. Ja nõnda me siis vaatasime kolmekesi saart. Kuidas ta lõunapäikese valguses kümbles.

Seejärel ronisime alla ja ma lõin vörri käima. Ega sellega palju edasi enam saanud, mägi pööras nii järsuks, et tuli jala minna.

„Aga mida see onu seal tegi?“ uuris Diana kasti ronides.

„Mis onu?“ uurisin ma hajameelselt ja kruttisin vörri kallal. Bensukraaniga oli midagi lahti, vahepealses asendis kippus tilkuma.

„See musta mantliga onu...“

Siis sain ma ta mõtttest lõpuks aru. „Musta mantliga?“ Tundsin, kuidas mäekülgel keerutav soe tuuleke jäälkülmaks muutus. Või tuli see lihtsalt sellest, et pilved katsid päikese? „Ei olnud seal mingit onu!“

„Oli ikka,“ jonnis tüdruk ja vaatas mind pahase pilguga. „Mis sa valetad!“

„Ära imesta,“ segas Mary ebalevalt vahelle ja silus tüdruku pikki juukseid, mille majakatipus pööritanud tuul segi oli lükanud. „Diana on meil väga elava fantasiaga. Ta jutustab kogu aeg oma muinasjutte. Asjadest ja inimestest, mida ainult tema näeb...“

Ronisin sadulasse ja keerasin sõnatult mäe poole. Diana ja Mary istusid ees ja vahtisid uudishimulikult ringi. Ja nõnda ei näinud nad õnneks mu nägu. Ega see ikka päris normaalne olla saanud? Muidugi ei hakanud ma Maryle ütlema, et olin ise ka seda musta mantliga meest näinud. Paistis, et mul on tütrega veel rohkem ühist, kui seda karta või loota olin osanud.

* * *

Meie esimene ühine suvelöpp läks sama kiiresti kui esimene päev. Aga ühtteist sinna ikka mahtus. Näiteks maja ehitasime suuremaks. Mulle jätkus kahest väikestest toast ja köögist küll, aga Mary oli lossiga harjunud, ei tahtnud kuuldagil minu sõbralikult äramahtumise juttu. Püüdsin küll rääkida, et Norras ehitada on kallis ja väiksel saarel veel kahevõrra, aga see ajas ta ainult naerma.

Ja töesti, isegi mul endal oli korralik pangaarve – plaanisin ju maja osta, aga sain pärandusena. Viimastel aastatel käitusin lausa Hagridi moodi. Sõjaväepension muudkui laekus, aga kulusid suurt polnud. Kolmerattaline oligi ainuke suurem ost. Paadi ja püünised surus Hagrid niisama – varustust vedelles tal kuuris ju virnades. Nii et kala püüdsin ise ja ega muu toidu peale ka palju kulunud. Viina peale ainult läkski...

Aga Mary oli ju päraturikas. Paar öhtut tüütas mind igasugu joonistega – et kuhu teise korruse Diana toa trepp tuleb ja kui suur vannituba peab olema, aga mina ütlesin, et tehku, nagu ise tahab. Ja nõnda ta siis näris oma pliatsit ja lürpis kannude kaupa kohvi. Pildistas maja nii seest kui väljast, pidas mammutpikk kõnesid arhitekti ja ehitusfirmaga ning septembri alguses oli hoov täis lauavirnu ja kirjusid kivivillapakke. Diana mängis hunnikute vahel nädalapäevad kassiga peitust ja siis oli kõik jälle silutud ja korras. Isegi veoautode jälged murul tasandati ära.

Tegelikult, kui ehituse ajal lõpuks aru sain, milline uue maja plaan olema hakkab, siis võttis korraks jalad nõrgaks. Aga muidugi ei saanud enam midagi muuta, projekt ju muinsuskaitses kinnitatud. Selgus, et majaka lächedal ei tohigi vaid enda parema äratundmisse järgi ehitada. Jah, suur veranda tuli täpselt selline ja sinna, kus teda kunagi oma viinaluuludes nägin – köögi akna taha. Mäletasin ju selgelt,

kuidas ma pikast deliiriumist alanud hullumeelsusperioodis kord köögis seisin ja kuuvalguses kumavat suurt võõrast külma ruumi vaatasin. Kui tagatoas magas Diana Merlina, kes hiljem taas olematusse kadus.

„Palju see väärk siis maksma läks ka?“ urisin ma ettevaatlikult, kui Mary köögist pokaalid töi ja hommikul kokku kruvitud madalale lauale asetas. Istusin oma uue veranda kolmekihiliste pakettakende taha tõstetud Aafrika-pärasele diivanile – möelda, selle oli ta kodust Kaplinnast saata laskud! – ja vaatasin, kuidas iga päevaga üha madalamat kaart joonistav sügispäike mäetipu punakaks maalib. „Ma võiks kasvöi poolegi ikka ise ära maksta...“

„Sinu pool oli juba olemas, kallis! Ja maksis palju maksis, peaasi, et oli iga senti väärts,“ vastas naine ja ulatas jutu lõpetuseks pudeli. Tõmbasin korgi pealt ja möistsin, et rahajuttu pole mõtet edasi rääkida. Eks ma rohkem enda uhkuse pärast küsisingi ju, Harryste varandus selle ehituse pärast väiksemaks ei jäänud.

„Tead, Chris, selle pudeli hoidsin just tänaseks öhtuks. See on veel isa eluajal villitud.“

Võtsime pokaalid ja Mary puges mulle kaissu. Võtsin ta ümbert kinni, naine lasi oma heledad kohevad juuksed mu ölale ja siis vaatasime sõnatult Norra öhtupunast rannikuahelikku kaugel silmapiiril. Päike oli uuesti loojuma hakanud ning kaugel enam needki kuud, kui ta üldse välja ei ilmu... See mõte lõi valusalt kukklasse. Panin klaasi lauale ja hõõrusin pead.

„Mis on?“ Mary märkas mu liigutust. „Ütlesid, et pea valutab vahel... Jälle või?“

„Ah, natuke. Ehk veinist...“

„Ära nüüd minu veini küll süüdistama hakka,“ pahandas Mary ja uuris: „Hamilton ütles, et andis sulle saatekirjad ja käskis iga poole aasta tagant arsti juures käia. Oled ikka käinud ka või? Ja kus see lähim haigla teil siin üldse on?“

„Kui ikka korralikust rääkida, eks siis Tromsös.“

„Ja millal sa viimati kontrollisid?“ nöoudis ta edasi.

„Ah, tead...“ Loin vabandavalt käega. „Tromsösse on pikk tee, pole mina viitsinud neid tohtreid taga ajada. Valuvaigisteid võib meie küla arst ka välja kirjutada...“

„Kuule, ega agentuuri arstdid siis niisama rääkinud!“ protesteeris naine.

Vaatasin nukralt aknast välja. No seda küll vaja pole, et tema ka veel mu kallal närima hakkab, lisaks peavalule endale.

Naine sai aru. Pani klaasi käest, puges mulle veel lähemale ja sosistas: „Kallis, ma olen ju lihtsalt mures... Sul on köögikapid tühje tabletipurke täis. Palju sa neid üldse sööd?“

„Vahel pole nädalate kaupa vaja,“ kaitsesin ma end. „Aga kui pea lõhub, siis võtan. Eks sellepärast neid ju tehaksegi, et keegi ikka tarvitaks ka!“

Mary ei tulnud naljaga kaasa. „Tead, ma uurisin natuke neid purke,“ ütles ta ja kruvis mu pikaks kasvanud juukseid murelikult sõrme ümber. „Ja konsulteerisin... Need on väga kanged rohud, mu arstist onu Raymondi arvates ei tohiks nii palju välja kirjutadagi...“

Eks tal oli õigus. Neid pagana tablette kulus vahel ikka kamaluga. Pimedal aastaajal. Kui torm päevast päeva logisevate aknaraamide taga ulus ning esiku seinapraod tujutult tuhklund põrandale pahistasid. Kui õues laius katkematu nädalatepiikkune hall pimedus.

Järgmisel hommikul võttis Mary asja ette ja pärastlõunal tuli mul ühe agentuuri arstiga telefonis rääkida. Ta oli juba kord selline – kui midagi pähe võttis, siis tegi kohe ära. Ise passis muidugi kõrval, et ma ikka asja tõsiselt võtaks.

Kõne kestis peaegu tunni. Pidin pikalt seletama, kas valud nõelavad, kriibivad või närvad, kas möllavad kuklas, pealael või lauba taga, tulevad äkki või aeglaselt, hommikul või öhtul. Ja nõnda edasi, lausa lõputult.

Aga see polnud veel kõik. Kui lõpuks pääsesin, ajas Mary asja edasi. Ja mõne tunni pärast tuli uus intervjuu – jälle nii pikk, et pidin telefonile vahepeal laadi misjuhtme taha lükkama. Kui esimene arst tundus vanaonu, siis teine oli häiale järgi noorem naine. Mary selgitas, et norrakas, kellega agentuur vahepeal ühendust võttis, potentsiaalne raviarst Tromsöst. Aga minu arvates oli ta norra keeles aktSENT juures.

Tolle arsti küsimused olid veel imelikumad. Milleks teda näiteks minu une näod huvitasid? Ja selgus, et ta teadis isegi kivist ja kiirgusest. Nii et agentuur oli jõudnud ta ikka juba väga sügavalt asjasse pühendada...

Vastasin küsimused ära ja jõudsin juba unustadagi, kui mõne päeva pärast ilmus saare kohale kopter. See polnud mingi ime, majakamehed käisid vahel oma seadmeid putitamas, aga sedapuhku pidi kopteriga saabuma ka too arst Tromsöst.

Kopteriplats oli tuletorni läheosal. Mary surus mulle natuke paremad riided selga kui mu tavalised kaluritunked ja nii me siis kolmekesi seisime ning vaatasime, kuidas punakollane lennumasin aeglaselt allapoole vajub. Ōhk sai mürinat täis ja tiiviku värelev ring pritsis mäeküljelt rohututte ning kivipuru üles. Lõpuks läks uks lahti ja sealt ta siis tuligi. Sihvakas heledapäine naine, suured kohvrid käes.

Upitasin kohvrid kastikasse ja tervitusi vahetades sain aru, et tegu on töesti sama kerge aktsendiga, mida telefonis kuulsin. Kui Nora – nii ta enda nime ütles olevat – lõpuks verandal asjad lahti pakkis, sai pilt selgeks. Ikka needsamad pähe istuvad klambrid, juhtmekimbust kiivrit mäletasin agentuuri viimases meditsiinilisest ülevaatusest.

„See on tõsine asi, Christian,“ märkis naine, kui oli mind tunnikese testinud ja arvuti kaane lõpuks kinni vajutas.

Et mina ei osanud midagi kostat, siis tegi Mary suu lahti: „Mis seal siis on?“

„Sellele polegi nii lihtne nime panna... Sarnaneb migreeniga. Ausalt öeldes, päris sellist asja ma näinud polegi. Aga selge, et tuleb ravida, ammu oleks tulnud!“

No ja mida sa üldse näinud oled? – tahtsin ma torgata, aga hoidsin muidugi suu kinni. Ta paistis alles nooruke, ehk kolmekümne ringis. Aga samas oli selge, et ega agentuur mingit ullikest ka välja valinud, küllap juba tegija. Jah, agentuur pidi ravi ise kinni maksma. Mary ütles, et selliste juhtude jaoks on mingi rehabilitatsioonifond olemas.

Vaikus võttis maad. Mis siis nüüd saab? Vaatasin, kuidas Nora köögilaua taga istub, väike punane arvuti lahti, ja äkki läbis mind äratundmine. Pagan küll, sama asend, mis Diana Merlinal – siis, kui ta mu viinaperioodi luuludes köögis töötas, isegi sama slaavi aktsent!

„Mul tuleb siia jäääda. Aga selle variandiga ma arvestasin,“ sõnas naine otsustavalt ja toppis arvuti kotti. See kohvriga kokku klappiv kärtspunasest lakknahast asjandus oli pigem „aksessuaar“ kui asjalik tarbeese. Nojah, eks temasugusel tibil pidi arvutikott kingade ja salliga ka kokku sobima. „Homseks tellin kopteriga tomograafi. Ilma ei saa selgelt pilti.“

„Tohoh,“ venitasin ma kohkunult. „On see asi tõesti nii hull? Mul pole ju tegelikult muud viga, kui et pea natuke valutab vahel...“

„Ja-jah,“ muigas Nora. „Ja nagu välja tuli, ajab vahel põhjuseta oksele? Tasakaalu-häired ja uimasushood? Vahel on päev justkui aastapikkune ja siis pole midagi mäletada nädalatest ja kuudest? Kõik kokku tähendab see väga tõsiseid häireid. Öeldi ju, et tuleb regulaarselt kontrollimas käia! Raviga oleks pidanud ammu alustama.“

Lõin pilgu maha. Nojah, mina surusin saatekirjad sahtli ja sinna nad jäidki.

„Kui vaja, siis vaja,“ tähendas Mary. „Me oleme väga tänulikud, kui saate jäääda. Aga see tomograaf on ju suur masin?“

Nora kehitas ölgu. „Norras on üks transporditav, las see teie agentuur lennutab kohale.“ Ja ajas end püstti. „Kus teil siin hotell on?“

„Vaadake, siin pole üldse selliseid hotelle, nagu teile sobiks...“ alustasin ma ja piilusin vist liiga läbinähtava umbusuga ta läikpunaseid kohvreid. „Vilsöl on ainult üks lihtne kämping kalahuvilistele. Pisikesed putkad üsna sadama kõrval. Poriste kummisaabastega sellidele, kellele meeldib meres pesta ja lõkkel kala küpsetada. Nii et äkki on ikka parem, kui te siiski täna selle kopteriga... noh, ja ma võin ju edaspidi ise Tromsösse tulla?“

Ma ei tea mispärast, aga ma äkki üldse ei tahtnud, et tohtripeili saarele jäääb. Miski minus ütles, et on kõige parem, kui ta kaoks ja võimalikult ruttu.

„Te võite ju meie juures elada,“ pakkus Mary rahulikult. „Sai remont lõpetatud, pööningul teise korruuse tuba valmis, aga tüdruk pole veel sisse kolinud ja seinu täis sodinudki. Igatahes parem kui kämping.“

Nõnda saigi. Pika blondi tuka ja silmatorkavalt siredate säärtega Nora jäi meile ja mul tuli kõik need telefonis korra juba ära vastatud veidrad küsimused järgmisel päeval uuesti ette võtta. See kõik tüütas nii hullusti, et öhtuks olin täitsa väsinud. Uni tuli juba peale, aga magama jääda ei lastud. Nii et lõpuks rääkisin vist läbi pealevajuva une juba parajat jama kokku. Või oli jälle keemia mängus? Nora andis mulle ju mingit vastiku maitsega läga juua, et tomograafis koed selgemalt eristuksid – mingid värvained, mis kuhugi liikuma pidid, kuid me ei saanud Maryga kumbki aru, mis ta seletas. Aga nagu seda jõin, nõnda jäin uimaseks.

* * *

„Tere hommikust!“

Nora hääl. Pöördusin ja nägin, et ma pole kuuris enam üksi. Sebisin viimasesest merelkäigust kasti põhja jäänud vörke. Kaks päeva juba oodanud, pole mõtet lasta kauem vedeleda, kalalima hakkab haisema. Vaja kuuri seinale tuule kätte kuivama panna.

Ukseaugu valguskumas, selg vastu piita, seis NORA. Nagu ma vastu päikest hästi ei näinudki, aga siluett oli märkimisväärne. Pikad nahksaapad ja veider kostüüm; mängis vist matkaröivast, aga oli tegelikult üks õhukesest riidest tobe moeasjandus. Paras paariline kohvritele. Võltstaskute, möttetute pannalde ja muu sellisega.

Paistis, et tohtripeili ei kavatsegi ära minna. Sättis end mugavalt ukseavasse, kand vastu piita ja põlv ees. Poos ja välimus nagu suveriite kataloogist. Ma teadsin neid küll, isegi minu postkasti topiti.

Hele hommikupäike sillerdas lahel. Diana ja Mary olid külla poodi jalutanud, et NORA saaks rahus tööd teha – ja töepoolest, punane kohvrike seis NORA valmilt kuuri kulunud uksepakul.

„Nii et mind sa siis ei mäleta?“ uris NORA ja vaatas mulle pilklikult otsa.

Jöllitasin naist mõistmatult.

„Ööklubi Tromsös. Üle-eelmisel talvel. Lõpuks ühiselamu.“

Ja siis mul lõpuks lahvatás. Juba telefonis tundus hääl tuttav. Välimus, tõsi küll, mitte. Too naine oli olnud poisipeaga brünnett.

„Mäletan,“ pigistasin ma läbi huulte. Ja tundsin end väga sandisti. Kord puru-purjuna Tromsös hulkudes maandusin lõpuks ühe körtsist külge haakinud vene libu juurde. Nojah, ega ta end niimoodi esitlenud, aga selline mulje jäi...

„Ja isegi mäletad? Olid täis nagu tarakan, ilmselt kuude kaupa joonud.“

„Nojah,“ venitasin ma häbelikult. „Vabandust... Mul oli tookord väga sitt periood... Ega ma muidu nii kaugele poleks sõitnud – jumal teab mida otsima.“ Pöörasin ebamugavust tundes pilgu ära ja sebisin vörku edasi. Miks ta kohe ei öelnud – eile ju tuli juba?

„Pole midagi,“ muigas Nora. „Mul oli sama vilets periood. Ega ma muidu poleks suvalise ööklubis külge haakinud mehega kohe esimesel ööl voodi jõudnud.“

Ma ei osanud midagi kostat. Merelt kandus kauget kohinat ja kajakakisa. See oli pigem nagu vaikus, pikk veniv vaikus, mida hakkisid vaid kuuri seinas elavate maamesilaste bassihäälsed jorinajupid.

„See Tromsös käik sai minu jaoks vist pöördepunktiks,“ sõnasin ma lõpuks ausalt. „Kui ükskord tagasi jõudsin, siis mõistsin, et need ajad mu elus on läbi – suvalised körtsid, juhuslikud naised... Ei pakkunud enam midagi ja rohkem pole ma seal õnne otsimas käinud. Vabandust, ma polnud vist eriti viisakas tookord.“

„Ei olnud jah,“ noogutas naine. „Aga hea oligi, sest minu jaoks kujunes sellest samuti pöördepunkt. Kui hommikul lõpuks silmad lahti leotasin ja pohmakaga labori poole tuikusin – sina olid muidugi ammu kadunud! –, siis mõistsin, et sügavamale köntsa enam vajuda ei anna.“

Vötsin uue võrgu. „Vabandust, et ma sind ära ei tundnud. Sa olid siis teistsugune...“

„Olin,“ ohkas ta ja lasi silmad kinni ning kukla vastu piita. „Muide, sa näitasid mulle öösel rahakoti vahelt Mary pilti. Tal olid pikad paksud heledad juuksed, nagu mul gümnaasiumis... Siis otsustasingi oma tollastest välimusest loobuda. Edukas naisteadlane ei pea olema sootu välimusega pojapea. Või riskib sellega, et naisena ei paku huvi enam isegi endast palju vanemale elupõletajast joodikule.“

Karmid sõnad. Aga mis mulje tal ikka jäädä sai? Samas, ega ta ise parem olnud... Väljakutsuvad riided, korralikult purjus, vene aktsent juures. Pidasin teda hooajaks kohale sõitnud kalapuhastajaks... Aga ega me ju suurt rääkinudki.

„Ema on mul venelanna,“ lausus naine, justnagu mu mõtteid lugedes. „Sündisin Nõukogude Liidus. Isa oli norrakas, teda pole ma iial näinud, aga kusagil siin kandis ta elas. Kui meil tekkisid võimalused välismaale õppima sõita, siis sain Norrasse stipendiumi ja nüüd töötangi Tromsös. Veri vist vedas siia... või lihtsalt uudishimu – et kus kandis see isa siis elas.“

Nii et samuti uustulnuk siinmail. „Ja kuidas kant istub?“ urisin ma.

„Ei oskagi öelda...“ Nora vaatas mõtlikult, kuidas pisike kirju kivitäks kuuri kõrval murelikult saba nöksutas. Tal oli kiviaias pesa. „Tromsö on ilus linn. Meri ja mäed... Ja tööl on kõik võimalused, tee, mida tahad. Aga talveöödel on vahel raske. Need on ju samuti kaunid – virmalised ja tähed ja... aga siis vahel tunned, et aitab juba, see külm pime lõpmatus veab su kuhugi ära. Öö ja päev lähevad paigast ja...“

„Tean seda tunnet,“ noogutasin ma. „Väga hästi tean...“ Eks see mind tookordki liikuma ajas, kui temaga lõpuks kokku saime? Sama nimetu igatsus. Ja siis sõidad piki neid talviseid tattlibedaaid mägiteid – läbi pimeduse sinna Tromsö poole, nagu oleks seal midagi. Aga kes seal ikka ootab või mis seal ära juhtuda saab? Võtad hotelli, teed oma ölldet ja katsud mõnele plikale külge ajada. Aga välja ei tule, sest tegelikult keegi ju eriti ei meeldigi...

Panin võrgu käest. Nendega oli nüüd klaar, võis välja seinale riputada. Aga kõige muuga – polnud vist parim algus patsiendi-arsti suhtele?

„Ära muretse,“ sõnas naine. Jälle nagu minu sees kerivaid mõtteid lugedes. „See vana asi ei muuda midagi. Ma oskan töö ja elu lahus hoida.“ Ning võttis uksepakult arvutikoti.

„Äkki läheme siis tappa?“ pakkusin ma.

„Pole vaja. Näen, et see koht sobib sulle, siin annab sind ehk pareminigi avada kui toas.“

Tõtsin küsivad silmad. „Avada?“

Tegelikult, kuur oli tõesti mu lemmikkoht, suviti lausa elasin siin. Mahe tuule-ke puhus läbi höredate seinte, pääsukesed sädistasid katuseserva all ja lounapäike piilus uksest sisse. Midagi leidus siin alati nokitseda ja mõnel pärastlõunal jäin nurgas seisvale vanale sohvale tukkumagi.

„Ütleme, et minevikku avada... Näib, et see on su peavaludega otseses seoses.“

„Mis tähtsusut Neil seostel?“ venitasin ma tõrjuvalt. „Tuleks välja ravida ja kõik... Igasugu rohte on ju tänapäeval!“

„Ei ole see nii lihtne midagi.“ Ta tõstis arvuti vanast tööpingist tehtud lauale, pani käima ja toetas end kuuri seina vastu ootama, kuni programm käivitub.

„Seda et...“ poetasin ma, „sein on kalasoomuseid täis. Määrid oma uhke kostüumi ära...“

„Ah, matkavarustus,“ lõi ta käega. „Aga jah, ravimid ei pruugi alati aidata. Mary ütles, et teil kapid tabletipurke täis. Nii et küllap tead. Alguses toimib, aga ajapikkku kulub tablette aina rohkem. Ja Neil on kõrvalmõjud. Maole on halvad ja uimaseks teevad. Koos viinaga saab veel eriline kokteil.“

Tõsi, vahel avastasin end nagu loll tuimalt seina vahtimas. Nagu magaks lah-tiste silmadega.

Lasin end sohvale istuma. „Aga mis siis teha?“

„Sügavamale peab minema. Vahel aitab, kui minevikus kaevata. Sellised peava-lud võivad olla seotud valulike lapsepõlvemälestustega. Sinu puhul ilmselt mõne aasta taguste sündmustega... Ja sa märkisid eelse seansi ajal, et kunagine tuttav Diana...“ naine neelatas ja jätkas, „ütles, et pead midagi tegema. Sa ise näid arva-vat, et see midagi võib olla nende sündmuste kirjapanemine.“

„Ütlesin või?“ Käed leidsid kalakastist võrgupoi ja hakkasid seda närviliselt mu-dima.

„Ütlesid,“ noogutas ta. „Vaata, ma olen rohkem psühhiaater kui füüsилiste hai-guste spets. Ja doktor Owens, kellega hiljuti telefonis rääkisid, arvas, et just minu-sugust ongi selle vaja.“

Kiikasin tööpingi serva najal kõõluvat Norat ja tajusin lause kahemõttelisust. Väljakutsuvas poosis noor naine, kaelus pikalt lahti. Nii et soovi korral võiks ikka sügavale vaadata. Sinna, kus tal musta nahkrihma otsas väike punane kivi rippus – just nagu pooleks murtud süda, väljast tume ja sees helepunast kristalli kumamas. Eks seal kaeluses oli ju vaadata küll ja küll... Pölv ette lükatud ja saarele sobimatult kõrge kontsaga saapad jalas. Matkavarustus? No kuulge... Kas ma sellises poosis naisi vähe olin näinud? Neid leidus igas maailma otsas. „Ah et sinusugust...“ mõt-lesin ma ja avastasin kohkumusega, et olin sõnad poolvaljult välja öelnud.

Nora taipas vist, mida mõtlen. Aga ei löönudki pilku maha, vaatas hoopis ime-likult pikalt ja julgelt mulle silma. Ja siis käis minut äkki imelik jõnks läbi. Või kogu maailmast, pind justkui värahtas? Võpatasin, lõin ise pilgu maha ja haarasin abiotsivalt võrgupoi uuesti pihku.

Kui uuesti Nora poole kiikasin, siis istus ta tööpingi ees taburetil ja klõbistas arvutit. Ning lükkas justkui hajameelselt oma kaeluse koomale.

Tundsin piinlikkust. Vaevalt, et ta meelega väljakutsuvalt käitus. Mõned naised lihtsalt olid niisugused. Seda mäletasin juba agentuuri ajast – üks sort ajas end kohe puheville, kui meeste lähedale sattus. Aga tegelikult, eks leidus ju samasuguseid mehigi – tarvitsetas mõnel kenamal naisel välja ilmuda, kui end kohe punni tömmati.

„Imestad mu mõtteid? Need pärinevad teie enda agentuuri spetsidelt. Muide, eile poetasid paar väga huvitavat lauset, kuulasin hommikul lindi üle. Sa siis ise ei mäletagi – et peaksid midagi kirja panema. Äkki see aitakski?“

Ei meeldinud mulle see minevikus kaevamise jutt. „Valud on ju lihtsalt mingi haigus või probleem... seal ajus, eks?“ porisesin ma. „Kas mingeid rohte siis pole?“

Nora ei vastanud. Vaatas läbi lahtise ukse, kuidas suur merikajakas ookeani poolt lähenes, tiivad liikumatult laialti, ja üle kuuri liugles. „Mõtted võivad samuti probleem olla,” sõnas ta lõpuks. „Sellessamas ajus. Vahel me ei teagi, millest valu tekib ja kas tal üldse mingi materiaalne põhjus on... Ehk oled kuulnud, et hüpnoodi all võib inimene tajuda valu mõnuna ja vastupidi. Magusat kibedana ja vastupidi. Vahel on valu pigem aju enda looming kui füsioloogiline probleem. Sõnum iseendale.“

Ohkas in, võtsin maast köiejupi ja hakkasin masinlikult otsa pleissima. Närviliseks tegi – mina küll ei suutnud me esimest kohtumist unustada. Mulle oleks praegu üks usaldusväärne vanaonust tohter märksa rohkem istunud. „Mida ma siis kirja peaksin panema?“ uurisin ma tujutult.

„Ehk lihtsalt seda, mis ise seest tuleb? Kõike, mis on seoses nende mälestustega. Kirjuta näiteks sellest objektist!“

„Objektist?“ Töötsin silmad. Huvitav, palju talle räägiti?

„Ega ma täpselt tea,“ kõverdas Nora suud. „Aga kuulsin, et puutusid kokku mingi kiirataja asjaga. Äkki see kõik keerleb sul siiani peas ja häirib. Kui sa rääkida ei tohi, siis kirjuta – ja pärast põleta kasvöi ära.“

„Rääkida ma ei tohi jah. Ja mul pole aimugi, mis see tegelikult oli.“

Nora vaatas mind pika pilguga ja äkki näis mulle, et ta suu ümber väreleb vaevumiärgatav muie. Vaevalt, et ta sai sellest kivist palju teada. Aga miks mulle tundus, et teadis?

Lasin köit läbi peo, pakkisin seda masinlikult kokku ja siis järsku taipasin, miks ta minus ebamugavust tekitab. Ta tundus äkki nii Diana Merlina moodi! Sama vanus ja kehaehitus, samasugune kerge vene aktsent. Ning sarnane keskendunud ilme, kui tööst rääkima jäi. Jah, isegi nägu oli sarnane. Ja see väike punane arvuti...

„Mis juhtus?“ Naine uuris mind küsivalt.

„Nora,“ alustasin ma ebalevalt. Ei teagi, miks ma seda imelikult õõvastavat tunnet välja tahtsin öelda. Aga nagu ise hakkas tulema, lihtsalt ei suutnud vastu panna. „Tead, mulle tundus äkki, et sa oled... noh, et sinus on... ühesõnaga, et sa oled nagu kuidagi... nagu Diana...“

Surusin hambad huulde. Ei hakanud kergem. Loll tunne pigem süvenes.

„Ah nii,“ muigas Nora. Ja ma nägin, et pluusi kaelus on uuesti pikalt lahti ning see töötlemata kivike särab ta ilusatel rindadel nagu suur verepiisk. „Et mina olen Diana? Ma võiksin ehk selgitada, miks sa nii tunned. Aga praegu ei ole meil enam nii palju aega. Me peaksime praegu, nii ootamatu ja võimatu, kui see sulle tundubki...“

Aga lõpetada ta ei jõudnudki.

„Diana!“ kostis läbi kuuriseina. Mary oli koju jõudnud. „Palun mine kutsu isa koos tädi Noraga sööma!“

Tundsin, kuidas kuur rappus. Või lihtsalt mulle näis? Kurat, jälle see maaväri-semise tunne!

Ja siis joudis mu teadvusse veel üks kummaline tähelepanek. Mary hõikas tü-tart ning läbi höreda kuuriseina kõlas hääl kui siinsamas. Ja Nora nõksatas – just-nagu teda hüütaks?

Ajasin end püsti ja korraks tekkinud veider ebareaalsustunne kadus. „Nojah, eks me aruta seda kõike veel...“ Aga ise lootsin, et sinna see jutt jäääb ja minu raviks on tal paremaid ideid ka kui soovitus kirjameheks hakata.

Paraku läks söögilauas sama teema edasi.

„Ma arvan, et Chrisi haiguses on olulisel kohal psühholoogiline komponent.“ Nora tõstis tüki kalavormi Hildast jäänud vanale sinisekirjule taldrikule. Vorm tuli Maryl juba paremini välja kui mul. „Ainult keemiline ravi ei pruugi tulemusi anda.“

Vaatasin Mary poole ja muigasin. „Selgus, et mul tuleb kirjanikuks hakata.“

„Mul on toit otsas!“ Diana lükkas taldriku uhkelt ema ette.

„Tubli!“ Mary silitas tütre pead. „Jookse siis mängima.“ Ning pööras küsiva pil-gu Nora poole.

„Chris siin nüüd pisut liialdab... Aga jah, pidasime doktor Owensiga nõu ja leidsime, et seda võiks proovida. Näiteks tunnike kirjutamist päevas – äkki tooks midagi alateadvuses painavat välja? Ning meie saaksime võimaluse tal pidevalt silma peal hoida. Eeldusel, et ta selle meile lugeda annab muidugi.“

„Pidevalt silma peal hoida?“ Mary hääl kõlas kohkunult. „Jumal küll – on seda vaja või? Mis haigus tal siis üldse on?“

„Ühest diagnoosi me veel panna ei oska.“ Nora sõrmitses klaasi. „Ma ei hakka teid terminitega tüütama, aga leidub haigusi, mille tunnuseks on inimese võime-tus unenägusid ja reaalsust eristada. Tekivad nii-öelda võltsmälestused... Näib, et see on üks komponent.“

Mary ohkas. „Ja mida sa täpselt kirjutama pead, Chris?“

Kehitasin õlgu. „Mul tekkis sama küsimus... Öeldi, et kõike, mis pähe tuleb.“

„Väga maitsev!“ kiitis Nora ja pani kahvli lauale. „Aga jah, kirjutada tuleks spontaanselt, mõtlemata, analüüsimata. Alustuseks näiteks kasvõi: „Täna on nel-japäev, kuklas valutab ja ilm kisub vihmale.“ Kuigi parim oleks muidugi sellest, mis seostub kiviga. Sealt need asjad algasid.“

Jäime Maryga külalist põrnitsema.

„Mind viidi hommikul kurssi,“ noogutas Nora. „Ning ühtlasi anti Chrisile luba rääkida.“ Ta tõstis arvuti lauale, avas faili ja keeras ekraani meie poole. Lasin sil-mad üle – tõepoolest... ning kõige all Hamiltoni tuttav allkiri.

Aga Mary ei jäänud rahule. „Vaadake, agentuuril on omad reeglid. Ja arvutipilt ei ole päris see, mis vaja...“

„Muidugi!“ Nora tömbas arvuti ära, klöbistas klahve ja siis kostis masina sisekõlaritest äkki telefoni kutsuv signaal.

„Hamilton kuuleb!“

Võpatasin. Tõepoolest, tuttav hääl!

„Tervist, kindral! Nora siin uuesti... Aitäh, tomograafiga on korras, lubasid saata. Istun praegu Christiani köögis, arutame ravi ja mul oleks hea meel, kui te oma luba suuliselt kinnitaksite.“ Ta keeras arvuti minu poole ning ma nägin tuttavat nägu.

„Tere, vanapoiss!“ lehvitas Hamilton ja parandas siis end. „Või mis vanapoiss – kuulsin ju su tütre. Palju õnne! Kuidas muidu – tervis natuke jupsib või?“

„Seda et...“ puterdasin ma. Suure ülemusega nii äkki rääkimine lõi rivist välja. Pühkisin suu vormist puhtaks ja tegin optimistliku näo. „Üldiselt on kõik korras, härra kindral!“

„Tore on!“ noogutas mees. Pea liikus jõnksudes, internet polnud mul kuigi hea. „Aga asja juurde – just üks koosolek algamas – tead ju seda meie elu, aina jooksmine, eks? Tubli, et üle küsid, aga jah, võid Norale kõigest rääkida. Tegelikult, võta mõnikord ühendust, lobiseme pikemalt. Aga nüüd, kui just midagi muud ei ole, siis ma peaksin vist minema...“

„Muidugi,“ noogutasin ma ning naine tömbas arvuti ära.

„Selge,“ võttis Mary asja kokku. „Kui ikka nii arvate, eks siis tuleb proovida...“

Nõnda olid plaanid paigas. Pärast sööki läks Nora helikopteri platsile tomograafile vastu – selle pidi Jens veoautoga oma garaaži viima, minu kuuri alla poleks riist mahtunud. Aga enne pani minu jaoks mingi tobeda testi käima. Arvutiprogramm esitas küsimusi, millele tuli vastata kas ei või jaa. Tal oli õnneks kõnetuvastusprogramm, võisin diivanil lesida ja sealt veranda laual seisvale arvutile vastuseid hõigata.

Õhtul käisime Jensi juures ka ära. Tomograaf oli suur ümmargune röngas, kust mind liikuval alusel aeglased läbi sõidutati.

Järgmiseks pealelõunaks said kõik uuringud tehtud. Maryl oli parajasti toit ahjus, kui tuli aeg Nora laevale sõidutada, aga ma ei tahtnud temaga enam kahekesi jäädva. Ausalt öeldes, kui kahekesi olime, siis käitus ta veidralt. No nagu liiga väljakutsuvalt. Eks meil oli ju ühine minevikusaladus ka. Nii et võtsin tütre kaasa, kui sadamasse sõitsime.

Jäime mõne minut hiljaks, aga et olin Mortensenile helistanud, siis ta ootas ära. Sõitsin aparelli otsa juurde, Nora haaras kastist kohvrid ja kükitas Diana kõrvale. Võttis kaelast kiviga keti ning sättis tüdruku kampsuni peale. „Ole siis tubli,

eks?“ Ajas end püsti ja vaatas mind pikalt. „Ma arvan, et kohtume veel. Ja ehk on siis rohkem aega...“

Isegi see viimane lause kõlas kahemötteliselt. Või äkki käitusin ise nagu veidrik, ehk olin lihtsalt üks põnev patsient ja kõik? Ta ju ütles, et näeb sellist asja esimest korda. Olin ehk saarel veidi imelikuks muutunud? Tarvitses vaid mõnel naisel mulle otsa vaadata, kui juba arvasin ei tea mida? Pikk üksiolek muudab kummali-seks, Hagrid tegi sadamas putkat pidades õigesti, sai vähemalt rahvaga rääkidagi.

Lehvitasime Dianaga laevale järele, kuni selle valge külg fjordi nurga taha kadus.

„Tore arstitädi see Nora, eks?“ uurisin ma optimistlikult ja lükkasin autoukse lahti, et ta saaks taha lapsetooli ronida. „Ehk ravibki isa peavalud lõpuks välja?“

„Mulle ei meeldi,“ kirtsutas Diana oma väikest nina ja oli äkki arusaamatult pa-hane. Togis kinganinaga kruusakive ja mossitas. „Ja see kivi pole üldse ilus, mina seda ei taha.“

Nõnda libistasin pooliku punase kristallkivi siis hoopis endale tasku.

* * *

Istusin laua taga ja põrnitsesin uhiuut sülearvutit. Vana kolaka oli Mary juba kuuri pagendantud. Kirjutamine ei meeldinud mulle üldse. Juba need ettekanded, mida kunagi talle kui turvaülemusele koostasin, olid üks jubedus. Ja nüüd pidin lausa tunni päevas kirjutama... Nad töesti arvasid, et sihukesest asjast võiks abi olla või? Mary aga võttis Nora ideed väga tõsiselt, tema näol oli tohtrireili endale kõva liitlase leidnud. Ja nii ma siis tagusin oma uue arvuti läikivmusti klahve.

„Ütle, Chris, mis see on?“

Mary oli vaiksest tappa astunud. Pool kohustuslikust tunnist hakkas mööda saama, aga mul paistis ekraanil vaid paar rida.

„Misasi?“ kohmasin ma ja pöörasin selja taha vaatama.

Naine ei vastanud. Tuli lihtsalt ja pani laua kõrvale prügikasti. Ise istus eemale toolile ja oli äkki täiesti võõras. Vaikne ja võõras.

Põrandal seisis kuuri plekist prügikast. Õigemini vana õlinõu, mille ülemise otsa olin maha lõiganud. Kahekümneliitrised prügikotid sobisid sisse nagu va-latult. Pärast Mary tulekut pidasin hoolsalt puhtust, nii et mingit haisvat rapet seal küll olla ei saanud. Ta ikka tegi vahel stseeni, kui mõni kalasoolikas kuhugi prakku peitu puges ja aegamisi lehkama hakkas.

Kiikasin prügikasti – et mis ilmaime seal on? Ja jäin siis ise ka vait.

Tühjal põhjal lebas kollakas läbipaistvast kummist nätsakas, valkjat läga täis.

„Pidin ma, loll naine, seda kuuri kraamima... Sa oleks märganud ise ära visata ja ma poleks teada saanudki...“ Mary hääl oli vaikne. Vaikne ja tuhm. Ja irooniline. Mäletasin seda tämbrit ajast, mil ta minu jaoks veel lihtsalt Harrys oli.

Jöllitasin prügikasti. Ilmselgelt kasutatud kondoom.

„Noh?“ uuris Mary. „Pole aimugi, jah?“

Ma ei vastanud. Olin täitsa tumm, silpi ka ei tulnud.

„Midagi sa võksid ju vähemalt valetadagi... Kasvõi midagi nii lolli, et küllap Nora meelitas Hagridi su töötuppa... Või ma ei tea...“ Sõjakalt väljakutsuvad sõnad, aga hääl ei kõlanud.

„Ma tõesti ei tea...“ kogelesin ma. „Ma ei kujuta ettegi...“

„Mida sa ette ei kujuta? Mina küll kujutan, liiga hästi isegi... Nora vahtis sind tõesti kogu aeg sellise maia näoga. Ju talle need tema psühhid meeldivad. Ja sina, muidugi, eks ma tean sind ju vanast ajast. Kohe, kui esimene võimalus avanes...“

„Mary,“ suutsin ma lõpuks normaalselt rääkida. „Ausõna, see ei ole minu! Sa tead, mul polegi kumme...“

See oli tõsi, meil tõesti polnud. Arstid ütlesid Maryle, et väga tõenäoliselt ta enam ei rasestu, et Dianagi oli meditsiiniline ime. Nõnda leidsime, et kumme pole vaja. Ta tahtis mind tegelikult enda sisse. Ja ütles, et kui midagi ikkagi juhtub, siis seda toredam.

„Sellest jäääb ikka väheks, et veenda...“ ohkas ta kurvalt. „Ju kandis kaasas, nunna muljet ei jäänud... Ehk pean siis lihtsalt tänama, et te vähemalt kummi kasutasite.“

Vaatasin jälkust prügikasti põhjal ja ei osanud midagi öelda. Kõik oli uskumalt võimatu. Ma polnud ometi kuutõbine, kes käib oma arstipreiliga öösel kuuris kohtamas?

Ja siis mulle meenus. Seisime töötoas – ning äkki maa värises? Just nagu siis, kui seda imekivi ära tõin. Järgmisena tajusin midagi õudset. Tundsin, et peas avaneb mälestus, mida seal enne polnud. Ilmvõimatu, aga äkki mäletasin, mis juhtus. Mäletasin sündmust, mida tegelikult polnudki? See oli nagu laviin mägedes, tuli eemalt, kõrgelt ja kaugelt ning lõi maa värisema. Veeres peale nagu kaljurüngad ja ma ei saanud kuhugi põgeneda.

* * *

Nora oli seisnud kuuris. Ja mina parandasin vörke. Käed lihtsalt ei tatnud tegevuseta seista. Olin teda hajameelselt vaatama jäänud ja siis äkki vallutas mind kummaline tunne. Täesti jabur tunne. Ma justkui teadsin äkki, et ta pole Nora – see, keda Tromsös kohtasin! –, vaid Diana. Jah, Diana oli surnud... Ja kuigi sarnased, polnud nad siiski mingid kaksikud. Aga midagi minus teadis äkki fataalse kindlusega, et värviga äraplatserdatud treipingu najale toetuv väljakutsuvas poosis naine pole keegi muu kui agentuuri kuldaju Diana Merlini.

„Nora...“ alustasin ma. Ma lihtsalt ei suutnud seda enam endas pidada.

„Jah?“ töötis naine silmad. Ja siis ma taipasin. Diana silmad, tumepruunid, heledate lokkidega kokkusobimatud silmad!

„Ma arvan, et sa oled Diana...“

„Ah nii?“ muigas naine. „See Diana Merlina, kes Aafrikas uppus? Selle tunde kohta on tegelikult meditsiiniline termin olemas – ma mõtlen, niisuguse sümpomi peale.“

„Olgu,“ pressisin ma läbi huulte ja tundsin end äkki seletamatult hästi. „Mul ükskõik. Ma lihtsalt tunnen seda. Tean.“

Nora vaatas mind muiates ja äkki mõistsin, et seest on ta tegelikult imelikult kange. Ning siis äkki hakkas mul pea valutama. Valu vajus peale nagu front üle sügiseseookeani. Aeglaselt, aga pidurdamatult ja kindlalt.

„Ja mis siis, kui olengi?“

Jöllitasin teda, suu lahti. Veidrad tunded oli mu enda asi. Aju tegi viimastel aastatel töesti, mida tahtis: genereeris völtsmälestusi ja hallutsinatsioone. Ja igasugu absurdseid nägemusi. Aga Nora rääkis justkui tösiselt?

„Sa oled Diana?“ kordasin ma. Just nagu lootes, et seekord vastab ta teisiti. „Kuidas see veel võimalik on?“

„Diana Merlina ei uppunud, vaid kohtus maavälise tsivilisatsiooniga. Ja nüüd kutsub ta end Noraks.“

„Sa oled Diana? Ja mida sa minust tahad?“ Kuulsin, kuidas hääl væriseb. Mõistust ütles, et peaksin ta välja naerma, aga süda oli kämbuks tömbunud ja naer ei tulnud üle huulte.

„Ma armastan sind. Sellepärast tulingi.“

Lasin pea kätele. „Ei, sa ei saa Diana olla – sa oled teistsugune!“ Aga ise teadsin, et nende kahe naise vahel on mingi side, millega ma aru ei saa. Tunne oli nii ehe, et soonis kõri, rääkida oli raske. Õnnekks kuuri mahe öhk aitas. Ja pääsukedes, kes muretult ukseavas sädistasid. Helge rahulik suveilm hõreda seina taga ning päikesse värelus tüünel fjordipinnal.

„Aga olen,“ kordas naine. „Ma võin nüüd kontrollida asju, mille kohta arvatakse, et neid ei saa mõjutada. Välimust näiteks. Aga oma tundeid ma kontrollida ei saa. Ma tulin, sest ei suutnud soovile vastu panna.“

Vahtisin muldpõrandale ega julgenud öieti hingatagi.

„Ja mul on sulle midagi tagasi anda,“ jätkas ta. „Midagi, mis ma sinult viimasel korral laenuks võtsin. Minul ei ole sellest enam puudust. Energiat. Jõudu.“

Tundsin, kuidas kuklas pressib. Valu muudkui kasvas. Tõmbas lausa silmad vidukile.

„Valutab?“ uuris naine, aga midagi minus ütles, et teab isegi.

Noogutasin.

Nora astus lähemale ja ma nägin, et ta rind vapub katkendlikus kiires hingamises. „Ma masseerin su kaela, see aitab. Oled siin juba tunni vörkude kohal küürutanud...“

No ja siis – uus asi vörke puhastada või? Aga lasin silmad ikkagi kinni ja seejärel hakkasid kaks kuuma kätt mu kuklal tööle. Uskumatult hea tunne. Soe laineetus liikus mööda kaela ja surus valu välja. Ja siis tundsin ma, et meie vahelle tekkis mingi energeetiline side. Lihtsalt ei oska teisiti öelda. Nagu veniv kumm.

„Ja nüüd sina!“

Tegin silmad lahti. Mis mina?

„Masseeeri mind ka! Ma ei taha su valu endasse, suru see välja!“

Töusin, Nora istus taburetile ja siis olid mu käed juba ta kaelal. Imelikul kombel tundus see sama hea. Sulgesin silmad ja tajusin uuesti sidet. Elastne värelev kiirgus öötsus meie vahel nagu lainepeir rannal. Või nagu hingamine – edasi, tagasi, edasi, tagasi.

„Madalamalt... selja pealt...“

Lasin käed madalamale. Nora pea vajus rippu, heledad juuksed langesid rinnale ja siis hakkas ta vaikselt oigama. Täpselt Diana hääl, selline nagu voodis.

Mingil hetkel taipasin, et mu masseerivad käed on vales kohas. Ei tea, kuidas nad sinna jöudsid, aga äkki olid peopesad tädetud Nora pehmete rindadega. Naine haaras mul randmetest, tõmbas käed veel tihedamalt enda vastu ja ma mõistsin, et pean kohe lõpetama. Ta hõõrus selga vastu mu pükse ja nendes toimus juba midagi kontrollimatut.

Lasin pea Nora juustesse. Uimastav aroom. Diana lõhnaõli? Äkki mõistsin, et nina oli seda ammu teadnud, juba esimesest päevast. Lõhn mõjus nagu sütit ja edasi oli kõik paratamatus. Mingil hetkel nägin, et naine on selili tööpingil ja mina tema jalge vahel. Ja siis tegi ta juba selliseid häält, et kartsin, et Mary kuuleb. Katsusin tal kätt suu peal hoida, aga ta ei pannud tähelegi. Täiesti hull.

„Tule juba,“ soigus ta ja rebis mind enda peale. Tõstis puusad üles, nii et ma temasse lausa uppusin ning surus küüned selga. „Murra see läbi!“

Järgmisena juhtus midagi kummalist – minu sees, minu peas. Maailm just-kui muutus. See haaras köike: minevikku, olevikku, tulevikku... Äkki teadsin, et Maryt ja Dianat ei olnudki Vilsöl ja ma elan siin Noraga! Tunne oli nii ehe, et tõmbasin end ehmunult naisest välja ja jäin ümbrust vaatama.

Ja siis järsku ei olnud ma enam Noraga kuuris, vaid istusin Mary juures toas ning mu kõrval põrandal seisus plekist prügikast.

„Juhtus midagi või?“ Tajusin, et Mary on pigem hirmul kui vihane. Ta kössitas ikka veel tugitoolis. Habras ja värisev, nagu püssist haavatud loom.

Vahtisin kummi ämbripõhjas ja kobasin jahmunult uut mälestust. Kuidas see sai nii olla, et ma mäletasin nüüd küll, mis seal tööpingil toimus – kuid ma mäletasin ometi seda ka, et mitte midagi ei juhtunud, Mary hõikas meid sööma ja sellega olukord lahenes?

„Eks ma siis lähen ja viskan ta ära...“ ohkas Mary ja töoris. Ja ta ilme oli selline, et ma oleksin lihtsalt karjuda tahtnud. Et ausõna, mina seda ei teinud! Et nagu ma nägin seda plikat kopterist välja ronimas, aimasin ma, et hästi see ei lõpe. Ja et mina ju tahtsin teda kohe samal päeval tagasi lennutada, aga ise sa kutsusid ta meile! Jah, tahtsin ma karjuda, mäletan, mis töötoas juhtus – mäletan, et susi mind sööks! Aga mina seda ei teinud ja olgu igavesti neetud see, kes niisuguse mälestuse mu pähe toppis!

„Nojah, ta on ju minust palju noorem... sile prink nahk... ja selliseid pikki jalgu mul ka pole... Eks ma pean siis katsuma möelda, et see oli lihtsalt puhtfüüsiline...“

Sain aru, et ta nuttis. Hääletult ja pisarateta.

Ja siis tekkis minusse raev. Totaalne rahulolematus selle millegi või kellegagi, kes näitas mulle korraga kahte vastukäivat maailma. Kõikusin nende maailma-de vahel ega taibanud enam, kummasse kuulun. Aga siis äkki teadsin, mida teha. Teadmine tuli mingist arusaamatust kohast minus endas, justnagu kõhust – iga-tahes mitte peast, mitte ajust.

„Oota!“ sõnasin ma, ise ka veel lõpuni teadmata, mida mõtlen.

Mary vaatas mind imestunult. Ja siis justkui lapsiku lootusega. Nagu suudaksin ma selle olematuks teha. Ning kuidagi teadsin ma, et suudangi. Pean suutma. Ma lootsin, et ta ei lähe ära, kui ei õnnestu. Aga oli selge, et see jäab meie vahele – kui mitte igaveseks, siis vähemalt aastateks.

„See ei ole see, mida sa arvad...“ alustasin ma. Kobamisi, ise ka alles aru saada püüdes, mida öieti mõtlen või otsin.

„Mis see siis on?“

„Ma ei tea veel... Kumm on muidugi kumm. Ju tal oli kaasas jah. Aga sees on midagi muud. Midagi, mis ta töötoast leidis. Silikoonmääre või õli või...“

„Eks sa siis maitse,“ pilkas Mary. „Uuri aga välja.“ Aga tundus, et ta juba oligi valmis uskuma.

Ent mulle ei aidanud, et ta sellega niimoodi nõustub. Ma tahtsin lõpuni minna ja äkki tundsin, et suudan. Võtsin prügikasti ning õngitsesin kummi välja. Kleepjas ja ligane, sõrmed said vedela valkja ollusega kokku.

Seejärel pigistasin silmad kinni ja soovisin kogu hingest, et see oleks midagi muud. Kuigi mingi osa minust mäletas, et olin kummi ise prügikasti visanud. Et tevaatamatu lollpea.

Panin sõrme suhu.

„Noh,“ uuris Mary irooniliselt. „Silikoonmääre, jah? Räägi aga, ega mina seda jälkust nagunii proovi...“

„Ei,“ sõnasin ma ja vaatasin rabatult aknast välja. Väljast oli klaas hägune, vahel sadas siin soolast vihma. Torm peksis rannakaljudel lained üles ja rajutuul kandis veepihu siia välja. Ja seest oli aken kärbsemustast kirju. Aga klaas paistis veel ikka läbi ja ma nägin, kuidas päike vahepeal ei tea kust ilmunud vihmatiinete rünkpilvede tagant välja tuli ja maailma sillerdama lõi. Soe õnnetunne valgus üle keha nagu orgasm. Nagu mingi hüper-super orgasm. Mitte see närunе ja tühine laine-tus puusades, mida Noraga olemisest mäletasin. „Ma arvan, et see on majonees...“

„Majonees?“ Mary muigas kurvalt. „Ja kust see veel sinna sai?“

„Kust mina tean? Ju ta köögist töi.“

Ja siis ma juba naersin. Naersin ja naersin ning tundsin, kuidas mälestus minust ja Norast seal tööpingil lendab läbi akna välja ja veereb mööda kaljuserva alla, muutub väikseks ja uduseks. Hetkeks tundus mulle, et väiksed sinised välgud peksavad ja purustavad teda ja siis lendas ta merre – nagu mäeküljelt veerema pääsenud kivi. Ja sellest sai köigest hirm millegi ees, mida olemas polegi. Kollihirm.

Naine vaatas mind nagu lolli. Pärani silmadega. Aga mina muudkui naersin, önnelikult ja rõõmsalt, ning ulatasin prügikasti talle. „Maitse! Vean kihla, et see on majonees!“

Mary sirutas ettevaatlikult käe. Justkui kartnuks, et prügikast hammustab. Aga siis ikka maitses. „Hellmansi majonees?“ venitas ta jahmunult. „Aga vist vee-ga segatud, kuidagi lahja...“

„No ma räägin sulle ju,“ hüüdsin ma önnelikult.

See läks korda! Suutsin tolle neetud mälestuse peast välja suruda ja nüüd oli temast järel vaid hägune stoppkaader. Pilt kumas veel silme ees, aga lihtsalt kui vale-mälestus millestki, mis oleks võinud aset leida – aga ma polnud lasknud sel juhtuda!

Mary pani prügikasti maha ja vaatas mind nõutult. „Miks ta seda tegi?“

„Ma ei tea.“ Kehitasin õlgu. „Aga see pole ju kõige tähtsam, eks?“

„Jah.“ Hääl kõlas ikka veel vaiksest – nagu ei suudaks uskuda, et meie vahel polnudki midagi. Mis sest, et ise maitses seda majoneesi. Võtsin ta ettevaatlikult sülle. Alles siis ta elustus, haaras minust kramplikult kinni ja ma tundsin, kuidas soojad pisarad kaelale valguvad. Ning kuigi Mary nägu oli tihedalt mu kaela vastas, nägin ma naise kuklast ka ära, kui hea meel tal oli.

Nõnda ei pidanud ma enam midagi rohkemat ütlemagi. Vaatasin lihtsalt önnelikul pooltühjal pilgul köögi seina. Ja nägin äkki seina tekkinud läbipaistva augu taga Norat. Norat, kes oli nüüd juba ammu Tromsös. Või hoopis Dianat? Ma ei tea, naisekogus oli midagi neist mõlemast. Igatahes hõljus laua kõrval sinakaslilla udu ja selles seisis sihvakas naine ning vaatas meid kurvalt. Korraks tekkis mul hirm, et nähtamatu kile puruneb ja udu voolab välja. Aga siis nägin ta silmi ja taipasin, et karta pole vaja.

Nora polnud mingi vampiir ega kiskja. Või nõid teispoolsusest. Ta oli lihtsalt ilus noor naine, kelles polnud ei kurjust ega viha. Nägin ta silmis lihtsalt hullumeelset ja täiesti arusaamatut armastust – kuigi ma ei saanud aru, kust või miks see tuli. Ning siis äkki tundsin, et mina armastan teda ka – oli ta siis lihtsalt arst Tromsöst või mingi realsustevahelise ussiaugu kaudu siia lennanud surnud naine mu minevikust. Aga meie armastusel polnud määratud töelisuseks saada, sest ma armastasin kedagi veel rohkem kui seda ilusat saledat blondi naist, kes seisis meie köögi seina taga hallikassinises udupilves ja vaatas mind rusutud pilguga.

Mary nuttis end tühjaks ja puges siis mu sülest välja. „Ma lähen koristama...“ Ja juba ta kaduski, önnelikult ja kergelt. Aga mina istusin ega saanud enam millestki aru. Kõigepealt see valemälestus... Tundus sama reaalne kui iga teine, aga ehk võis ta siiski mu haige aju sünnitiseks liigitada – veidraks ärkvelolekuuneks, kummaliseks *déjà vu*'ks? Aga pärast nägin ju Norat! See oli ikka juba täitsa haiglane, kindlasti rohkem, kui tohtis?

Minutid möödusid, vahtisin uue arvuti klaviatuuri, kirjutasin paar sõnagi, aga vapustus ei kadunud. Nora-sugused arstdid oskaksid toimunut ehk liigitada? Suudaksid hälbele nime anda ja nii selgitada, et asi kahaneks millekski arusaadavaks, igapäevamaailma kuuluvaks. Ehk saaks sellest veel teadusartikligi? Küllap on kõigel põhjas – kivi kiirgus pani midagi käima, aastatega haigus süvenes ja minust oli saamas hull, avasilm'i und nägev vaimuhai...

* * *

Järgmine ennelõuna oli normaalne, hallukaid ei näinud.

Pärast sööki istusin arvuti taha, aga mõtted keerlesid rahutult ringi. Mary oli eile agentuuri arstidega pikalt rääkinud. Vanad proovid ja entsefogrammid võeti välja ja lõpuks pakuti siis diagnoose ka. Niisugused keerulised nimed, et naine pidi ise ka kõik sõnad uesti paberilt maha lugema. Ei jäanud nad mullegi meelde.

Nii et kunagise kiirituse mõju toimetas mu peas edasi? Kivi ise pidi kusagil Pentagoni laos olema. Elutu nagu üks meteoriit ikka. Jah, jumal teab, kellega Mary juba joudis rääkida... Mina võtsin asjatoimetuste eel päevi hoogu, aga kui temal mingi idee tuli, siis oli telefon kohe pihus.

Nüüd uskus ta siis lapseliku lootusega Nora kirjutamisteraapiat – et mu ajul on lihtsalt tarvis kunagine sodi välja lasta... Katsusin hommikusöögi kõrvale rääkida, et jätkaks täna kirjutamise ära ja läheks kalale, aga ega ta kuulanud. Ja ei olnud meil seda tursarahha töesti nii hullusti vaja; kalapüük oli ju üks eladeski pigem ajaviide.

Kokkuvõttes tundus, et ega ma Maryle eriti vastu vaieldud saa. Mõni irvitaks, et mehike kenasti tuhvli all juba. Aga mulle näis, et kui vaatasin ta armast nägu tuulest segi aetud paksu juuksepahmaka all, siis justkui lihtsalt ise tahtsingi teha seda, mis talle rõõmu teeb.

Nora elevat mu juhtumi küljes hammastega kinni... Otse Mary talle ei helistanud – kummi pärast muidugi –, aga Owensi käest kuulis. Ei tea, kas tahabki minust viimati artiklit kirjutada? Mõned meedikud arvavad, et haiged vaid selle-pärast ongi, et nemad saaksid oma teadust teha...

Uks kääksatas. Kell näitas, et tund juba täis. Vaevalt, et Mary rahule jääb, mõne rea ainult olingi suutnud välja pigistada.

„Chris...“ Naine tuli mu selja taha ja võttis kaela ümbert kinni. „Palun ära nüüd kohku, aga arstdid arvasid, et parem, kui sa ise ka tead... Nad ütlevad, et seda annab ravida ja kõik... aga analüüsides näitasid, et sul on ajukasvaja.“

* * *

Ajukasvaja? Tuhnisin internetis ja leidsin vastakat infot. Mõnikord sümpтомid praktiliselt puudusid, vähemalt alguses. Teinekord oli neid palju ja erinevaid. Mis-ki paisus peas, avaldas kudedele survet ja see võis panna inimese nägema ja tundma asju, millel peale haiguse muud põhjust polnudki. Aga seletuse leidsid nüüd ju nii mu hallukad kui ka valemälestused.

Vähist me Maryga eriti ei rääkinud. Arstid pidid raviplaani saatma ja analüüsida näitasid, et haigus polegi kõige hullem – kasvaja pidi olema üsna healoomuline. Noh, et liiga kiiresti ei paisugi. Kuidas saab üks kolbakaane all paisuv vähk hea loomuga olla?

„Me ei pea ju aasta läbi siin elama,“ alustas Mary juba ei tea mitmendat korda. Puges minu juurde veranda uuele diivanile, vedas end paksu pontšo sisse kerra ja vaatas mind ühtaegu paluva ja süüdistava pilguga. Kuigi päeval oli täna veel soe, mattus saar videviku tulles külma niiskesse uttu. Vaatasin läbi veranda suurte akende, kuidas udulaam merelt peale kandub, nagu hallitus mäekülge pidi üles roomab. Tuli uues malmkaminas oli jõudnud kustuda ning toas tundus rösk.

„Muidugi on siin suvel ilus,“ jätkas ta. Ettevaatlikult, aga visalt. „Aga praegu on juba sügis. Päevad lähevad lühemaks, tuleb pidev pimedus... Nädalatepiikkused tuuled ja tormid, nagu sa ütlesid. Siin võib imelikuks minna! Pooltühi küla ja see lagunev tondiloss sadamas... Arstid ütlevad, et sulle on vaja valgust, soojust ja elu!“ Ta võdistas ölgu ja tömbas paksu riide tihedalt ümber.

„Aga ma elan siin – kuhu mul minna?“ ajasin ma pahuralt vastu. Tegelikult vale vastus, see ju viiski sinna, kuhu ma ei tahtnud.

„Mis mõttes kuhu?“ pahvatas Mary, aga surus end siis rahulikuks. Küllap meenus, et haigega peab rahulikult rääkima, ju arstid õpetasid... „Aga Neemele? No ainult talveks. Tead, kui ilus seal praegu on – kevad, köik õitseb! Aga sina tahad siin niiskes pimeduses konutada. Ausõna, hallitus kasvab selga... Seal võid ju samuti kala püüda!“

Mida talle küll öelda? Torkaks, et mine, kui teisiti ei saa... Aga seda ma ju ei taha. Üksi pöörab köik kindlasti jälle ära. Eelmist talve ei taha meenutadagi. Kuklas lõhkus päevast päeva, tabletid ei aidanud, ja kui viina võtsin, siis läks ja-maks: küll nägin koeri plinkivas majakavalguses mäeküljel vilksamas, siis elasin Dianaga... Uus diagnoos ju selgitas, aga uuesti läbi elada ei taha. Maryst oli saanud ankur, mis mind normaalses maailmas kinni hoidis.

Aga Vilsölt ma tõesti ära ei tahtnud. Saar oli koduseks saanud ning koos oma uue armsa perega oleksin parema meelega ka pimedusekuud siin veetnud kui pagenud kusagile teisele poole maakera, kus on pidevalt palav ja otsata palju võõraid inimesi.

Mary ootas vastust. Kössitas diivanil, jalad istumise all. Väike armas naine. Mis sest, et esimesed hallid juuksed peas. Imearmsa naeratusega naine, tema pärast läheks tegelikult või vanakuradi juurde... Mis see Aafrika siis ikka ära ei ole?

„Meid on ju kolm ka,“ venitasin ma. „Jumal teab, palju see sõit maksab...“

„Kristus!“ pahvatas Mary, aga vakatas siis. Nojah, mind ei tohi ju ärritada... „Kallis, saa ometi ükskord aru, et meil pole rahaprobleemi. Ma tean, et sulle on mu varandus võib-olla natuke vastukarva, aga kas ma süüdi olen, et sellesse perre sündisin? Ja ega see ju niisama olegi, peaksin ema aitama. Praegu raha tiksub arvele, aga ise ei teagi enam, mille eest. Läheme, eks?“

Naine lausa nurus. Hea veel, et Diana kambas polnud. Tüdrukul näis õnneks üksköik, kus elada. Sama hästi kui päikesest põlevas Lõuna-Aafrikas, sai ta hak-kama siin, kiduras Põhja-Norras.

„Eks arutame veel,“ ohkas in ma. „Aga mingiks ajaks võiks ju ehk sõita ka...“

Mary puges mulle tänulikult sügavale kaissu ja rohkem me sellest ei rääkinud. Aga teadsin, et pool lubadust olin juba andnud.

* * *

Sedamööda, kuidas pimedusetunnid maad võtsid ja valguse vaid keskpäevaliseks viivuks valitsema jätsid, süvenesid peavalud. Kukal ja pealagi olid alailma kram-bis, seal hõõgus tuim näriiv valu.

Ajasin end vastutahtsi voodist välja ja läksin akna juurde. Hilda-aegseid raame polnud ma lubanud ära vahetada. Mulle meeldisid vanad kremoonid, krobeline värv ja laines klaas. Maailm klaasi taga oli vesihall. Meri, taevas ja lahte ulatuva poolsaare nõlvad. Isegi laineharjad, mida tuul ära rebis ja vahuna vastu rannaki-ve paiskas, olid hallikad. Teeks ma akna lahti, siis oleks sisse pugev tuul ka hall. Niiske ja hall.

Surusin näo vastu klaasi. Salamisi valgeid värvitükke poetava raami kõrval, vaatevälja vasakus servas, paistis emamaa poolt siiapoole rühkiv pisike täpik. Hea, et laev tänase pahura ilmaga ikka tuli, tubli mees see kapten Mortensen!

Laevaga pidid tulema nädala ära olnud Mary ja Diana. Ei tea, kas Mary on merehaige? Ta ei talunud õõtsumist, isegi autos võis süda pahaks minna. Aga tal-vepoolaastal tormas siin ju alailma, viimase kuu vaiksed päevad võis ühe käe nä-pudel üles lugeda.

Dianale ei teinud torm seevastu midagi. Lapsed suudavad harjuda. Mis sest, et ta oli kasvanud hoopis Neeme mahedas roheluses, seal, kus kõik oli täitsa-täitsa teisiti – nagu ta ise ütles. Tema oli Vilsö juba omaks võtnud. Kivid ja kaljud, kaja-kate kisa ja paatide popsumise sadamas. Turbasead nõlvad ja väänduvad sörmejä-medused vaevakasetüved. Ei tea, kas temast saab lõpuks üks tubli norrakas? Ema

Aafrikas kasvanud inglanna, isa rootslaseks treenitud eestlane ja ise norrakas. Nii-sugune oli tänapäeva maailm, rahvad segunesid ja üha rohkem tekkis selliseid juurteta inimesi nagu mina. Hakkama saad köikjal, aga samas, päris õiget ja ainuvõimalikku kodu nagu polegi. Seda, kus vanemate jalga oleks astunud.

Lasin kardina alla, süütasin lambi ja viskasin end koos riililit tömmatud ajakirjaga veel korraks pikali. Aega on, laev alles kaugel. Aga ajakiri jäi tekile lebama, sest peas muudkui näris. Ajuvähk, migreen, skisofreenia. Uhke kompott... Aga raviga annab, röhutasid arstid optimistlikult. Ja kirjutasid kilode kaupa keemiat. Xanaxit, unerohte, jumal teab mida. Mingit abi see ju pakkus, aga sedamööda, kuidas päevad lühenesid, läksid valud hullemaks. Nüüd oli juba peaegu igal peal-eelunal tunnине hoog. Maailm kõikus, nagu oleksin purjus, heida ainult pikali ja tunne nagu karussellil – aga polnud ju. Ja nii ma kõdusin ja lõppu polnud näha.

Veerand tunni pärast ajasin end lõpuks püst. Mis sest, et oleks tahtnud liikumatult lamada. Aeg sadamasse sõita. Nad võksid ehk Hagridiga koos ka tulla, aga mitte ei tahtnud naabrimerele seda muljet jäätta, et olen otsas. Iseendale ka mitte.

Autos hõljus bensuvine, ju paadi kanistrist polstrisse tilkunud. Kruvisin akna alla. Kästi küll tömbetuule eest hoida, aga umbses masinas ka istuda ei saanud, hais ajas iiveldama. Pigistasin lõuapärad kokku ja keerasin auto nina sadama poole. Küll ma selle kilomeetri vastu pean. Aga ei pidanud. Poole tee peal jätsin seisma, vajusin mäeküljele pohlavarte vahele põlvili ja oksendasin. Karusselli tunne ja oksendamine olid üldse viimasel ajal igapäevased. Ajutüve peale surub, teadsid arstid rääkida.

Sadam oli troostitu nagu hilissügisel ikka. Tondiloss vaatas mind oma tumedate aknaaukudega ja kolistas pööningukorruse lahtisi laudu. Tuul lükkas merelt tihket niiskust randa ja segas selle kail laguneva mereheite lõhnaga. Segu käärivatest vetikatest, roiskunud kalast ja paatidest imbuvest õlihaisust. Kodune lõhn tegelikult, aga täna ei sobinud, liiga vänge.

Laev keeras nurga tagant välja. Kaljud seisid nõnda, et kai peal oodates kaugele merele ei näinud – kui laev neeme varjust välja joudis, siis oligi juba praktiliselt sadamabasseinis. Eks need kaljud ju tormide eest kaitsesidki, ainuke sobiv paik sadama jaoks siin saarel.

Diana helevalge jopp paistis kohe ära. Ta seisits üleval tekil, kus sellise karuse ilmaga teisi polnud. Ju palus Mary Mortensenil tal silma peal hoida ja pages ise kajutisse. Tüdruk nägi mind ka, seisin ju meie auto kõrval. Väike kogu hakkas hüppama ja lehvitama. Ja kohe, kui teda nägin, andis peavalu järele.

Paari minutit pärast oli laev kai ääres. Nüüd tundus ta päris suur, kuigi eemal merel öötsus nagu mängulaevuke laineharjade vahel. Diana seisits ikka tekil, vehkis kätega ja hüüdis midagi. Sõnad rebis tuul enne allajõudmist tükkideks, aga

tundus, et tüdrukul on uudis. Siis nägin, kuidas Mary kajutist välja tuli ja lapsele viipas. Too sibas mööda treppi alla, samal ajal aga puudutas aparell juba maad ning siis nad tulidki. Diana suure jooksuga ees ja Mary kottidega järel.

„Me tõime arstimasina,“ hõiskas tüdruk mulle kaela hüpates. „Sellise, mis valu ära võtab!“

„Nonoh, mis masina?“ uurisin ma imestunult.

„Suure!“ teatas Diana ja ajas käed nõnda laialti, et oleks sülest maha potsatanud. „Ja ümmarguse. Värviliste tuledega!“

„Ah või nii,“ kiitsin ma. „Siis on küll tore!“ Ja pöördusin Mary poole. Naise nägu öhetas külmast meretuulest. Juuksed sassis ja hallikirju villane mantel piiskadest niiske. Olin talle rääkinud, et siinnes kliimas peab käima jopega – sellisega, mis keha auru läbi laseb, aga vihma mitte, ent või ta mind kuulas. Oli eluaeg teadnud, et talvel käiakse mantliga ja mantlid tehakse villastest riidest. Muidugi oli ta jälle merehaig. Võtsin naisel ümbert kinni ja nii me siis hetke seisime. Aga kohe hakkas Diana jälle masinajutuga pihta, ronisime autosse ja viie minuti pärast olime kodus.

Diana polnud veel riideidki seljast saanud, kui juba uuris: „Ema, kus arstimasin on?“

Aga Mary näis ebalev. „Küll me jõuame,“ õiendas ta tõrjuvalt. „Räägime ikka kõigepealt, kus me käisime!“

„Jah, räägime!“ unustas Diana eelmise jutu ja ajas silmad pärani. „Oslos käisi-me! Ja Londonis! Onu Raymondi ja tädi Anna juures. Neil on kolm kassi, usud? Kolm kassi ja ühel oli veel kaks poega ka!“ Vaatas siis ringi ja uuris: „Kus Kitty on?“

Hulkurkass Kittyst oli vahepeal päris meie kass saanud, küllap ta kusagil öues hiilis.

„Jah, mine vaata, kus Kitty on,“ ärgitas Mary. Näis, et tal on hea meel, kui korraks lapse jalust ära saab.

„Mis imemasina te siis töite,“ küsisin ma, kui kahekesi tuppa jäime. „Ümmarguse ja tuledega?“

„Tegelikult... mida vähem see masin Dianale meelde tuleb, seda parem,“ ohkas naine, jättis mu imestama ning tõi esikust suure paki. Sinise-punasekirjust karbist tuli välja koonusekujuline riistapuu. Vaatasin seda huviga.

„See on aurustaja.“

„Ahah...“ noogutasin ma. „Aga miksa Diana pärast muretsed?“

„See on pikem jutt,“ alustas Mary ettevaatlikult, aga muutis siis meelt. „Ent selle võib ka lühemaks teha. Kuniks teda pole... Mu Londoni onu Raymond on arst ja soovitas seda.“

„Selge,“ noogutasin ma. Kuigi ikka veel ei koitnud, miks ta tüdrukut pelgab. „Mis siis ikka, aitäh, hakkame proovima!“

Vaatasin Maryt tänlukult. Mitte et ma sellest masinavärgist erilist abi lootnuks. Aga ikka tore, et ta mu ravimist nii tösiselt võtab. Armas naine – kolis oma kaugest päikesemaa veiniistandusest siia külmale kivisaarele ja sai mu peavalud ja haigushood boonuseks juurde.

„Aga see, millega me sind ravime, peab tüdruku eest saladusse jäääma,“ sosistas Mary ja vaatas kartlikult ringi. „Raymond soovitas kanepit.“

„Kanepit?“ Mul vajus suu lahti. „Töid Londonist? Hull oled, tead, kuidas me toll sellise värgi järgi nuusib? Norra on muidu väga möistlik ja tore maa, aga nii kui narkootikumidest juttu, siis saab sallivus ja isikuuvabadus otsa, jäääb ainult üks nulltolerantsi jura.“ Mary oli ju nii ratsionaalne ja kainelt kaalutlev – ja nüüd minu pärast nõnda riskida?

„Ei, ära karda.“ Aga ise piilus hirmunult ringi. „Ega ma siis Inglismaalt... Tähendab, masina tõin küll Londonist. Aga kanepi sain Oslost, ühelt Raymondi tuttavalt...“ Vaatas mulle otsa, endal silmad juba vees ja lisas kurgus kriipiva häälega: „No mis ma siis tegema pidin? Sa oled ju iga päev paar tundi audis. Raymond arvas, et see võib aidata.“

Esikuuks paugatas. Diana oli õnneks üks mürgelelukas, tema tulekut kuulis kaugelt. Mary vakatas ja vaatas ehmunult laual seisvat aparaati. Aga enne kui joudsime ta kuhugi torgata, tormas tüdruk tuppa, kass süles.

„Kus Kitty kubinad on?“ Õnneks oli loom kogu tüdruku tähelepanu hõivanud.

Kubinad tähendas kröbinaid. Tõin eeskojast paki kassitoitu ning surusin tüdrukule pihku. Ja nõnda saime temast jälle korraks lahti.

„Nii et öhtul siis,“ sosistas Mary. „Kui Diana juba magab. Ja tema peab teadma, et me aurustame eukalüptilehti.“ Ta õngitses karbist kilekoti kuivatatud taimetükidega ning surus riiulisse. „Ja mitte sõnagi kanepist, isegi see nimi unusta ära!“

* * *

Õhtu vajus peale nagu üks Vilsö hilissügise õhtu ikka – tuul keerutas akende taga vihma ja põntsutas raskete piiskadega klaasi. Taevane valgus häabus aeglasett, hämarikuaeg kestis siinmail kaua. Päike veeres horisonti pidi ju pikalt, enne kui kadus, mitte nagu lõunas. Aga verandaaknast välja vaadates nägid silmad löpuks siiski vaid tumehalli laama, milles kauged sadamatuled nõргalt kumasid.

„Diana magab,“ sosistas Mary. Tuli köögist, pühkis käed rätikusse ja istus mu juurde diivaniservale. „Ma loodan, et sügavalt – see oli tegelikult üks kirju ja väsitav nädal talle.“

Aknaraam naksatas. Hakkas uuesti tormi tõstma. Hea ongi, las puuhub tolle jõuetuks tegeva halluse ära, tulevad ehk tähedki välja. Aknalaual põleva küünla leek nõksatas ja peegeldus vihmapimedal klaasil lõi värelema. Ju leidis tuul mingu prao üles.

Vaatasin Maryt kurvalt. Teadsin, et ka temal pole kirju elu vastu midagi – selle hingemata sügisikaamose asemel siin kaugel inimeste poolt juba nagu hüljataval põhjasaarel. Kümne aasta pärast on tondilosse ilmselt rohkem...

Naine pani mulle käe laubale. „Kuidas peavaluga on?“

Eks ta ikka urgitses natuke. Aga ma ei tahtnud kaevelda. Tömbasin naise lähemale ja ajasin käed ta imeilusatesse juustesse. Oi ma armastasin neid, mulle meeldis sealt sõrmi rehapulkadena läbi ajada! Ta ise oleks eelistanud lühemat soengut. Muudkui kammi ja kammi, nurises ta. Aga õnneks niisama, õnneks lasi neil ikka edasi kasvada.

„Ei midagi hullu...“ Loin käega ja lasin pea ta rinnale. Mulle meeldis ta pehmus, ta naha lõhn. Lõhnasobivust peetigi vist väga tähtsaks?

Mary sasis mind juustest. „Kindel või?“

„Kindel.“ Pagana vastik oli tunda end mõttetu haige tüübina. Kuigi jah, praegu lihtsalt natuke tuikas, mitte see põrgu mis päeval. Sikutasin naise pikali ja keerasin end talle peale.

„Ole nüüd ikka...“ naeris Mary. Aga ta häälles vibreeris mõonus toon. „Ma ta han köigepaalt proovida, kas masin mõjub. Ehk ei pidanud vähemalt asjata Oslos pabistama. Mul polnud aimugi, kelle juurde Raymond mind saadab. Aga õnneks oli mõonus vanapapi. Pilgutas silma ja suskas topsi pihku.“

Ta sipes end mu alt vabaks ning õngitses kosmeetikakotist plastmasstopsi. Ja siis läks askeldamiseks. Lebasin ja vaatasin, kuidas ta laua ääres uue kroomist kiiskava riistapuuga toimetab. Vajutas nuppe ja krabistas kilekotiga, mis tegi häält nagu küpsetuspaber. Siis uhmerdas taimepuru ja mõne minuti pärast tuli tagasi kilest silindriga, milles keerles hall suits.

„Lähme magamistuppa. Ja siis hinga!“

Pugesin voodi ja võtsin koti segaste tunnetega vastu. Toas hõljus kanepi imamagus lõhn. Mäletasin Ramoni suitsu veel hästi: kummalised helid olid peas kajandud ja kinniste silmade taga keerlesid värvid ja valguslaigud. Ja mõtted oli imelielt, lausa valulikult selged. Aga kui ta surma sai, siis ma ju lõpetasin.

Tömbasin suitsu kopsu. Ettevaatlikult, kanep oli ju terav, kriipis vahel kurgus nagu okas. Aga kotist tuli hoopis mahe magusavõitu gaas.

„Katsu hinge kinni hoida, mitte kohe välja puhuda,“ öpetas Mary. „Raymond ütles, et ravitoimega ained tahavad imendumiseks aega.“

Hoidsin, kuni jaksasin. Lõpuks ajas gaas läkastama. Aga ikkagi palju parem kui pläruga.

„Noh?“ uuris Mary. „Kuidas on?“

„Veel ei midagi,“ nentisin ma ettevaatlikult. „Natuuke läheb aega ju.“

„Ei, kuidas hingata tundub? Aurustamise mõte on, et törva ja mürgiseid põlemisjääke ei teki, lenduvad ainult kasulikud ained, kannabinoidid. Nii ei pidanud kopsudele kahjulik olema, sellepärast ma ostsingi.“

Vaatasin kilekotti, mis oli nüüd juba väiksem. „Väga hea. Ei kriibi ega midagi.“

„Näed siis,“ rõõmustas Mary. „Raymond ütles, et on enda valusid sellega juba kümme aastat ravinud. Mul polnud aimugi, aga kui su peavalud jutuks tulid, siis ta soovitas. Ja onu on ju ise arst! Aga hinga nüüd kott tühjaks.“

Hingasin. Sai kaks suurt kopsutäit. Ja seejärel vajusin pikali ootama. Mõni minut hiljem hakkas keha värelema ja pähe tekkis hõljuv tunne.

Mary heitis mu kõrvale ja tõmbas meile ruudulise päevateki peale. Katuseplekil robistas vihm, jõudu koguv torm pahistas aknapragudes ja mitte midagi ei juhtunud. Ainult natuke õõtsutas sees. Tõmbasin Mary enda vastu ja ajasin käed kampsuni alla. Nädal aega temata elatud. Kõ hunahk oli soe ja pehme. Kui ta nägu näitas vanust ka juba välja, siis keha elas omaette elu, see oli poole noorem kui passis kirjas. Väiksed ilusad jalad, armas pingul köht ja imelised, lausa joovastavad rinnad. Kuidas ta suutis neid Aafrikas oma ennesõjaegsete kostüümide alla peita? Tõmbasin ta selg ees enda vastu ja sõrmed teadsid, kuhu pugeda.

„Ei, Chris, oota nüüd...“ Aga endal kõlas häälles juba rauge pehme alatoon. „Matahan kõigepealt teada, kas see peavalu vastu aitab.“ Vaatas mulle muiates otsa ja koputas otsmikule. „Mõistad, metslane? Ütle, kas ikka valutab või?“

Kuulasin hetke sisemust ja nentisin: „Ei, absoluutelt midagi ei tunne enam. Ainult kergelt õõtsutab justkui... Aga peavalu pole.“

„Õõtsatab?“ Mary kiikas mind murelikult. „Mis mõttet? Kuigi Raymond ütles jah, et harjumatal inimesel võib pea pööritama panna. Äkki läheb üle?“

„Kindel see, et läheb!“ sosistasin ma talle kõrva. „Kui sa ainult nii tõrges ei oleks, kallis... Sinu keha ravib mind paremini kui miski muu.“

„Ah mis sa lobised!“ naeris ta.

Minutid möödusid. Vajusin meeldivasse tühiolekuisse. Jube mõnus rahulik tunne.

„Unustasin!“ hüüatas Mary äkki. „Raymond andis muusika ka, sellise, mis aitab lõdvestuda.“

Naine vingerdas end mu ponnistustest hoolimata teki alt välja ja otsis mälupulga, mis rändas masinasse. Kuigi muusikamaitse meil erines, leidsime mõlemad, et kvaliteet olgu hea, ja nõnda tellis ta oma veinirahadest kogu maja terviklahenduse – kõlarid nagu tantsusaalis ja hind kui autol.

„Seda et...“ Vaatasin aurustaja värvilisi tulesilmi. „Proovi õige ise ka natuke – mis ma ikka üksi narkan siin?“

„Mina?“ Mary turtsatas. „Mul ei valuta ju!“

„Kuule, ega seda kraami ainult raviks tarvitata. Ja saad ise ka teada, mida ma õõtsutamise all mötlen. Kanepit on ju erinevat – vaevalt sa seda Oslos proovida said?“

„Mida veel,“ pööritas Mary silmi. „Arvad tõesti või?“

„Miks mitte?“ ärgitasin ma. „Või äkki pole sa üldse varem proovinudki?“

„Olen ja ei ole ka... Tegelikult, nii vist ei ole, et ikka selgelt mõjuks.“

„No proovi siis natuke! Pead ju ometi teadma, millega mind ravid!“

Absurdne argument – ega arstid patsientidega koos tablette söö... Aga Mary vajutaski masina uesti tööl ja siis jälgisime, kuidas kilekott vaikse surina saatel end gaasi täis veab. Ta tömbas ühe ettevaatliku kopsutäie ja puges voodi tagasi. Ning minu sõrmed libisesid kohe jälle sinna kampsuni alla, kus nad end kõige kodusemalt tundsid.

Minutid tiksusid ja midagi ei juhtunud. Ainult et nüüd kõlasid toas helid – mingi indiaanimuusika, taamal lindude hüüded ja konnade krooksumine. Loole taustaks imbus õuest tippa sügistormi tuhmi undamist. Rahustav ja uinutav segu ja uniseks ma jäingi. Kuigi sõrmed puhkasid endiselt Mary kampsuni all, oli ind neis raugenud. Lihtsalt imehea kodune tunne koos lamada. Peapööritud ka enam polnud.

Ma ei tea, kaua niimoodi olime. Muusika voolas nagu oja. Siis Mary pöördus. Ja ma nägin, et silmad läigivad niiskelt. „Chris,“ sosistas ta. „Ma tahaks sult midagi küsida...“

„No küsi siis.“

„Kas sa armastad mind? Jah, sa tahad mind, ihaldad... Aga kas minul ja teistel on vahet? Ma tean, kuidas sa Aafrikas elasid, iga nädalavahetus uus...“

Hetkeks olin kohkunud. Aga siis taipasin, et see on vist kanepist. See tegi ju mõne kurvameelseks ja sentimentaalseks.

Kas ma armastasin teda? Veider, et küsis, kas ta siis tõesti ise aru ei saa?

Mary vaatas mind, pisar silmanurgas, ja ma taipasin, et pean midagi ütlema.

„Mary, ma ei tea...“ Jumala vale algust vist? Ohkasin. „Muidugi. Aga ma ei oska sellest rääkida... Aga kui ma sind täna laeval nägin...“

Jäin vait. Tahtsin öelda midagi ilusat, aga ei osanud.

„Jah, armastan,“ sosistasin ma lõpuks. „Väga... Aga ma ei oska sellest rääkida.“

Ütlesin seda vist üsna löödult. No ei olnud minust selle koha pealt asja. Aga samas ju räägiti, et jutt ongi naiste jaoks kõige tähtsam? Automaadiga sain hästi hakkama ja mõne teise masinaga ka, aga jutt ja kirjutamine polnud minu teemad. Aga õnneks ta ei oodanudki enamat. Liibus minu vastu ning huuled tal äkki lausa tulitasid. Äsjastest pisaratest soolased veel.

„Kui teid täna sadamas jälle nägin, siis mõtlesin, et ilma sinuta küll ei tahaks enam elada. Ja Dianata...“ alustasin ma uuesti.

Aga ta ei kuulanud enam. Puges sügavale kaissu ja mu sõrmed said aru ning leidsid kampsuni all seljal oleva haagi. Enam ta ei keelanud. Ja mina olin teda tahtnud ju sellest hetkest alates, kui ta mantel kajutist välja ilmus.

See oli uskumatult hea. Kanep tegi keha mõnusalt pehmeeks. Ja ta paistis küünlavalguses nii ilus, et mulle lihtsalt ei saanud küll.

Kui lõpuks jälle rahulikult hingasin, siis äkki taipasin, miks need afgaanid kanepit nõnda hindasid. Kui juba minagi olin seal mägedes pidevas pinges, siis mida pidid kohalikud tundma – nende öuel käis sõda ja häving juba aastakümnete kaupa... Meie olime palgasõdurid, paar kuud kestvaks operatsiooniks välja treenitud. Ja hästi makstud. Aga nemad elasidki seal, nende lapsed jooksid ringi kuulide ja maamiinide keskel... Ehk aitas see taim vahel natukeneigi lõögastuda?

* * *

Hommikul tundsime mõlemad end imehästi. Peavalu ei andnud endast terve päeva märku. Loomulikult ei saanud kanep ajuvähile ja migreenihoogudele ühe õhtuga lõppu teha, aga näis, et selle rahustav mõju oli mu peas mingi pinges vedru järele lasknud. Nõnda ma ei imestanud, kui Mary õhtul arstimasina uuesti karbist välja tööstis. Aga suu vedasin siiski muigele.

„Ma pean siis nüüd edaspidi pidevalt pilves olema või?“

„Just!“ irvitás ta ja selgitas: „Kannabinooidid pidurdavad vähirakkude paljunemist. Raymond arvas, et teeks kahe õhtuga kehasse fooni ja siis edasi üle päeva. THC ja CBD jäavad organismi kauemaks, kuigi mõni tund pärast hingamist on tajutav mõju kadunud.“

Kergitasin kulmu. „Sul sellised sõnad suus, et ma ei saa arugi.“

„Internet! Ma mõistan, et köik need kastitäied kalavörke tuleb kevadeks ära parandada, aga natuke võksid vahel aega näpistada ja lugeda!“

Noogutasin leplikult ta sarkasmi peale, viskasin pikali ja jälgisin, kuidas juba tuttav kott end koonusekujulisel masinal punni ajab.

Õige pea oli kõik nagu eile – vaikne muusika segunes väljas undava sügistuulega. Imelik, aga kanep teravdas kuulmist. Maja vaevu märgatavad häaled kerkisid esile: plekist katus kolises nagu kellegi sammude all, seinad naksusid ja räästalustes müdistati puuklotsidega. Ja magamistoa aknapragu undas. Mary vahel pa-handas, et soe läheb kaotsi, aga mina ütlesin, et ventilatsioon. Ja torkasin mõnuga juurde, et minu teada rahapuudust pole, kütame lihtsalt rohkem.

Jah, see aknapragu... Vahel polnudki eriti tuult, aga tema vilistas. Ja teinekord, kui väljas undas kolmkümmend meetrit sekundis, siis oli ta hoopis tuhmilt vait, lihtsalt pahises. Täna imbus tappa vibreerivat undamist. Kuulasin ja hakkasin unne vajuma. Silme ette tekkis Vilsö panorama; see, mida tipust nägi. Tundsin, nagu liugleksin koos merelindudega saare kohal tuhisevas tuules. Tagasi voodi tõmbas mind vaikne sosin: „Chris... Ma panen ühe Lõuna-Aafrika loodushäälte lindi, eks?“

Varsti segunesid põhjamaa tormimühaga troopiliste lindude vaiksed kauged hõiked. Vajusin uuesti möteteta äraolekusse, aga nüüd hõljasin juba kusagil troopikas.

„Chris, kas sa magad?“

„Ei. Aga väga ära veab... justkui kusagile teie mõisa. Mäletan, et seal olid öösel ka sellised linnud... oocean kahises kaugel ja mets kajas võõrastest häältest.“

„Jah...“ Mary hääl värahtas. Mulle Vilsöl meeldis. Külm ja pime talv toletas lihtsalt lapsepõlve meelete. Aga tema oli kasvanud Aafrikas.

„Kuidas sa üldse siinse kliimaga...“ alustasin ma ja vakatasin. Rumal küsimus, teadsin ju, et peale minu ei hoia teda saarel miski kinni. „Ütlesid, et Diana ajas sind siia? Vanaema rääkis isast, kes elab kaugel põhjamaal ja nii võttis tüdruk pähe, et sõidame külla?“

„Ema oli jah talumatu...“ ohkas Mary. „Muidu ta kuulab mind, aga selles asjas räägi nagu seinaga. Sa meeldisid talle. Muudkui jutustas Dianale isast, kes maailma otsas kala püüab ja meie juurde tulla ei saa. Aga samas ikka väga tahab tütar näha. Muidugi istus tüdruk tal siis süles, näpp suus ja muudkui lunis juurde. Aga ma oleksin võinud kindlaks jäda, lapsega saab hakkama. Aga ma ise ka... tead, mul oli üks mälestus...“

Mary jäi vait. Troopilised linnud suurtes kõlarites hõikasid edasi ja vannitoa uks kägises – ju kõigutasid väljas undavad ilid toas õhuröhku ja pressisid praokilust edasi-tagasi.

„Mis mälestus?“ urisin ma lõpuks. Siis kui paistis, et ta ei jätkagi.

„Sa me suurt saali mäletad?“

„Seda parkettpõranda, kristallist lühtri ja maalidega? Muidugi.“

„Ma käisin seal vahel istumas. Ja tundsin kogu aeg ühte tunnet. Mäletad seda korda, kui Steven mind lüüa tahtis?“

„Jah...“ Ebameeldiv mälestus uhas läbi aju. „Reageerisin õudselt üle... ja William oleks võinud viga saada.“

„Nojah...“ ohkas Mary. Ajas end käte najale ja ma nägin hämaras küünlavalguses, et ta silmad läigivad niiskelt. „Kui see juhtus, olin muidugi ehmunud. Aga hiljem sain aru, et see oli võib-olla mu elu kõige õnnelikum hetk.“

Mida ta nüüd ajas?

„Vaata, ma juba justkui tundsin Steveni hooppi põsel. Ning valu ja solvumise segu. Sulgesin vaistlikult silmad... ja kui need avasin, seisid sa meie vahel ega lasknud tal mind lüüa. Ja siis äkki tundsin, et sinu körval ei saa keegi mulle halba teha... et ma olen kaitstud! See oli uskumatult hea tunne. Ja nii ma vahel istusin seal saalis ja proovisin seda uuesti tunda. Aga lõpuks tajusin, et see libiseb käest, ununeb – kui ma sinu juurde ei tule... Ja nõnda me siis tulime.“

Mary jäi vait ja toas oli jälle kuulda vaid tuule ühtlast undamist.

„Ja ma olen õnnelik, et tulime,“ jätkas ta lõpuks sosinal. „Praegu tunnen sedasama. Tean, et sa hoolid minust. See on nii hea tunne, et ajab nutma.“

„Kullake...“ Tõmbasin ta enda vastu. „Tore, et sa nii tunned. Kuigi töele au andes on selles vist oma osa ka sel vahval taimel, mille sa töid? See muudab inimesed emotsionaalseks.“

„Ei!“ Mary raputas otsustavalt pead. „Ma tunnen seda niisama ka! Kui end öösel sinu vastu surun... kui hommikul silmad avan, alles unisena laman ja sind vaatan. Kuidas sa ringi toimetad, kohvi teed ja ahju kütad, oma kalaasju sätid. Ma olen õnnelik siin. Suitsust on lihtsalt see, et ma rääkida julgen... muidu häbeneksin.“

Naine puges mulle lähemale. Kajana tema jutule hakkas mu peas keerlema üks mälestus.

„Naljakas... aga minu kõige õnnelikum hetk on vist praegu,“ alustasin ma kähiseva häälega. Võib-olla tuli see kanepiauru kuivast sügelusest kurgus, aga võib-olla muust. „Nüüd, kui sa seda rääkisid. Üks vana asi tuli meelde...“

Mary tõstis pea. „Räägi!“

Jutustasin talle roosa ümbrisega videokassetist. Filmist, milles oli balletti harjutav üksildane tüdruk. Rääkisin, kuidas poisina seda filmi vaadates endale lumbasin, et saan tugevaks, kuidas ma unistasin, et leian selle tüdruku kunagi üles... Ja sellest rääkisin ka, kuidas ammu ununenud asi Rootsis uuesti meelde tuli, kui kassetti nägin.

„Tunnen, et olen nüüd kuidagi vaba,“ lõpetasin ma ebalevalt. „Kummaline, aga sain sellega hakkama... no selle endale antud lubadusega. Elu võib väga veidralt minna...“

„Uskumatu – sul oli see kassett?“ Ta ajas end käsipõsakile ja hakkas näpuga mu rinnale ringikesi vedama. „Mäletan seda filmitegemist väga uduselt, nii ammu ju... Ema on rääkinud, et elasin väga sisse. Aga elu läks edasi, aastad möödusid ja tantsimisest ei saanud asja. Õiget baleriini keha mul pole, kuhu ma ikka joudnud oleks. Tuli ülikool ja... Aga tore möelda, et see sulle oluline oli... ja et sa mind üles leidsid!“ Ta ohkas ja lasi uesti pikali.

Sulgesin silmad ja tundsin end äkki nagu agentuuri hotellis, tema toas kivi kõrval. Uskumatu heaolu, rõõm ja õnn. Ekstaatiline õnn. Nii et see ei tulnudki siis ainult kivist? Veider... olin Marysse armunud kaheksa-aastaselt... ja tunne oli ikka elus!

Keerasin end näoga naise poole. Aknapraost imbus tuult ja väreleva küünla valguses näis ta täiuslik. Jumalik naine, ilma väiksemagi pisiveata. Teadsin ju küll, et ta silmanurkades ja kaelal on väiksed kortsud ja aeg on juuksepahmakasse juba halli põiminud. Aga ta oli äkki nii sarnane selle filmitüdrükuga. Eufooriline armastus kobrutas südames nagu keema läinud kann. Lasin pea patja ja tundsin, et olen viimase kui keharakuni õnnelik. Silmad vajusid kinni ja ma hõljasin ajatus ja nimetus rahulolus.

„Chris,“ sosistas Mary. „Kas sa magad?“

„Ei.“ Arvasin ju, et tema magab. Aga tegelikult olin vist töesti kuidagi juba väga sügavale vajunud. Meditsiinilisel kanepil on natuke kivistav toime, oli ta öelnud.

„Ma tahaksin ühte asja rääkida. Seda, mis minuga esimesel korral juhtus.“

Avasin silmad. „Mis esimesel korral?“

„Aafrikas, mu kabineti koosolekuruumi... Kui ma su konverentsi lõpupeolt tappa vedasin. Meie esimesel korral. Et mida ma tundsin.“

Muusika hiilis toas ja aknaaluse plekile maandusid esimesed piisad. Varsti kostis läbi klaasi ühtlast vihmarabinat. Ma ei hakanud teda kannustama. Aega siin saarel jätkus.

„Ma tahaksin kivist rääkida, aga ei oska õieti,“ jätkas ta ebalevalt. „Kui seda puudutasin, siis nagu... nagu tulid mingid tunded, mingid mõtted... Justkui ta räägiks minuga. Aga sõnu polnud, ainult pildid... Ta nagu tahtis, et ma end lõdvaks laseksin ja sind usaldaksin. Teeks asju, mida ma muidu eales poleks teinud.“

„Nojah...“ Tõmbasin ta lähemale. „Lõpetasime ju voodis... kõikide su reeglite vastaselt. Sa polnud seda vist väga ammu teinud?“

„Mitte kunagi ju!“ Ta ajas end uesti kätele ja vaatas mind imestunult. „Sa ei taibanudki? Jah, see oli mu esimene kord! Aga tähtsam on muu... Muidugi oli see väga suur barjäär, mis murdus, aga ma tahan rääkida muust.“

Uskumatu – esimene kord? Ja samas oli midagi veel olulisemat?

„See kivi näitas mulle... ütleme, et näitas, kuidas jumalani jõuda? Või ma ei tea, see on nii kirjeldamatu...“ Naine ohkas ja jäi nõutult lage vaatama.

„Jumalani jõudmine ongi vist kirjeldamatu, seda ei saagi teistele selgitada,“ aitasin ma teda. „Kui saaks, oleks keegi selle ammu kõigile lahti seletanud.“

„Aga ma ju tahan sulle rääkida!“ ei jäänud Mary rahule. „Ta nagu näitas, et läbi sinu, mehe, läheb minu tee jumalani... Ma poleks sellist mõtet iial omaks võtnud – õudselt diskrimineeriv ju kuidagi! –, aga kõik oli nii võimas. Ja siis ma äkki uskusingi teda, lasin end lõdvaks, kuidagi loobusin kontrollist enda üle... ja siis juhtus midagi müstilist.“

Vaatasin teda huviga. Vestlus vedas mind uesti pinnale, vahepealne uimasus andis järele.

„Jah,“ jätkas Mary ja puges mulle sügavamale kaenla alla. „Sa hoidsid minust kinni... ja siis äkki oli nii, et sina nagu ei olnudki enam sina. Sinust sai mingi lift või rakett või... seisime liikumatult ja mingi osa minust paikus õhku... taevasse, või ma ei tea. Või oli see hoopis nii, et miski laskus sinu kaudu minu sisse? No ma ei arva, et just tingimata jumala vaim või... Aga tundsin, et olen äkki terve universumiga kontaktis – ja siis ma justkui suhtlesin kellegi... väga kõrgega vist...“ Mary õigeid sõnu otsiv hääl värises.

„Ega see gaas sulle täna halvasti möju?“ tundsin ma muret.

„Ei... aga sellest on nii keeruline rääkida.“ Ta hääl kõlas otsivalt. „Ja siis nägin, et kohtun kellegagi – mingi kujuga, naisega... Ta ütles mulle, et ma sünntitan justkui jumala või kellegi, kes pole päris tavaline inimene. Ja siis tundsin äkki häbi – et olin olnud rumal ja upsakas naine, mehi vältinud ja põlanud, arvanud, et suudan üksi ka önnelik ja täiuslik olla. Aga siis mõistsin, et ei suuda, et midagi olulist jääb puudu. Ning tundsin äkki, et sina oledki minu õige... Ja ma tahtsin sind... või, õigemini, tahtsin, et sina mind tahaks. Ise ma ei osanud ju midagi tahta veel...“

„Mäletad kõike nii täpselt?“

„Seda ei saa unustada...“ Mary vaatas mind häbelikult. Justkui kartes, et puhken naerma. „Ma ei ole kellelegi rääkinud... isegi emale mitte. Lõpmata trafaretne, eks? Iga naine ju loodab, et tema lapsest kasvab eriline inimene. Aga see tunne oli lihtsalt nii reaalne...“

Üle katuse käis mürin. Justkui jookseks raske kogu üle pleki. Ja küünlaleek lõi pekslema. Jah, ka siis, meie esimesel ööl, oli torm. Orkaan, mis justkui minu kutsumise või palumise peale välja ilmus.

„Ja siis tuli orkaan...“ ütlesin ma. „Ilmus eikusagilt, nagu siis, kui Dianaga kivi ära tõime.“

„Jah,“ nõustus Mary. „Ja murdis maha mu viimased kaitsevallid. Kui kujundlikult öelda. Tormijooksuga. Kuigi nojah, ega seal enam suurt midagi murda polnud...“ Ta hakkas vaiksest naerma. „Ja nii ma ei peagi süütuna hauda minema,“ kihistas ta, ja näis tütarlapselikult vallatu. „Kristuse pruudina... Möelda, pärast Ethani surma kaalusin tõsiselt kloostrisse minekut!“

„Jah, sul oli ju see šotlane!“ meenus mulle. „Aga räägid, et seal kabinetis oli su esimene kord?“

„Me olime juba väga lächedal,“ ohkas naine. „Ja siis äkki oli ta surnud. See oli nii hirmus. Ja ma ei saanudki sellest üle... panin end nagu lukku. Alles see kivi murdis luku lahti.“

Mary jäi vait ning vahepeal teadvusest välja vajunud muusika ning tormihääled murdsid end uuesti esile. Katuseplekk lasi juba katkematut morset – kui kirdest puhus üle kahekümne meetri sekundis, siis ta vait ei jäänudki – ja otsaseina lauad kolisesid, nagu tahaks keegi neid ära kiskuda.

Silitasin ta juukseid. Mary lasi silmad kinni ja mõne minutि pärast kuulsin rahulikku nohinat. Aga mul oli janu. Läksin kööki ja lasin klaasi vett täis. Nüüd oli seal ju kraan. Ja vannitoas teine. Enne tuli vesi kaevust ämbriga tappa tassida.

Tagasi tulles põikasin verandale. Torm oli pilved ära puhunud ja laotuses säras täiskuu. Valgus joonistas välja tuttava pildi: mäekülg ja fjord. Äkki märkasin, et taevas õõtsub värelev tuli. Tuleb majaka poolt ja liigub üle meie maja. Surusin näo vastu klaasi. Helikopter? Täpike nihkus aegamisi nii körgele, et aknast teda enam hästi ei näinud, ja kadus lõpuks vaateväljast.

Tühja temaga... Läksin tappa, pugesin Mary kõrvale, vedasin teki peale ja tundsin, kuidas uni peale vajub. Aga imelikul kombel ei kadunud teadvus täielikult. See küll kahanes ja teisenes, nõnda et minusse ei jäänud enam otsustajat, kes tahaks sündmuste käiku mõjutada, aga ei kadunud päriselt. Väike teadvusevirvendus jäi kohale, jälgis mu hingamist ja kuulis, kuidas sellesse ilmuvald esimesed rahulikud pahisevad helid.

Veidi aega hiljem rebenes minus hubisev teadvusekild voodis magavast kehast lahti, tõusis läbi lae ja katuse ning siis olin pimedas tormises sügistaevas. All mäenõlval kössitas kuuvalguses helenduv maja, kustuv küünal akna taga värelemas. Korstnast immitses suitsu, tuul venitas tossulindi pikaks, hakkis pahmakateks ja puhus siis merele. Minust saanud kummaline vaatleja aga muudkui tõusis ja tõusis. Sisenesin höredasse pilvetriipu ja varsti olin sellestki kõrgemal. Tuhanded tähed loid sirama ja siis märkasin, et minu kõrval hõljub midagi suurt ja piklikku, tuled külgedel vilkumas. Veel hetk ja siis olin selle sees.

Ärkasin sõbraliku ninahääle peale.

„Noh, kohal, jah?“

Aga ma polnud voodis, vaid võõras madalas ruumis. Silme ees hõõgusid uued valguslaigud. Sedamööda, kuidas pilku teravustasin, sai neist hulk väikseid ekraane, millel värelesid arusaamatud hieroglüüfid.

Vaatasin ringi ja nägin, et istun suure rohelise kalakasti otsas. See kast seisis mul paadis, olin ta kord meres ulpimast leidnud. Arusaamatut päritolu, isegi Hagrid polnud niisugust näinud. Minu körval, punase riidega ülelöödud, ratastega tugitoolis, laiutas körvuni ulatuva suuga mees.

„Mis seal siis ikka, teie auväärus, võtke aga lahkesti juhtimine üle!“ tähendas ta lustlikult. „Lähen keeran ka ühe pläru. Näib, et keegi on siin just teinud? Lubage alandlikult ära arvata – Jack Herer, kui mu vana hea nina ei peta? Mnjaa, vägev mees oli...“

Kuju ajas end toolist üles ja taarus ukse poole.

„Oota, mis juhtimine?“ hõikasin ma talle nõutult järele.

„No Aurora muidugi!“ Märkasin, et lotendava rohelise ürbi all jookseb üle ta palja ümmarguse vatsa revolvrikuabuuri nahkne rihm. „Või on härrad end täna nii ära sättinud, et ei mäleta enam, kuidas laeva juhtida? Issa ristike, võta lihtsalt kanistik kinni ja lenda, kuhu tahad, lihtsamat asja polegi! Aga reaktori pööretel hoia silm peal. Kui meil peaks siin mingiks Tungusi katastroofiks minema, siis tuleb Kükloobiga kõvasti ütlemist!“

* * *

Ärkasin kummalise rahutustunde peale. Majas oli nagu kõlanud mingi harjumatu hääl?

Helendav numbrilaud öökapil näitas kaks nelikümmend kolm. Sulgesin silmad, aga janu ei lasknud uinuda. Õhtul sai kanepiravi tehtud, suu kuivas. Ajasin end püsti ja läksin vannituppa.

Tagasi minnes eksis pilk köögiuksest sisse. Ja siis ma lihtsalt seisin tükki aega ja vaatasin. Lihtsalt jöllitasin, pea uneseguselt tühi.

Köök oli poolest saadik udu täis. Võib-olla see polnudki udu – pigem mingi elektriline värelus? Aga udus istus Nora. Höbedases kombinesoonis.

Naine viitas taburetile. „No mis sa seisad, astu sisse...“

Kiikasin toa poole. Mary magas, pikad juuksed padjal laialti.

Nora märkas mu pilku. „Ära karda, ta ei kuule. Ja ma ei ole uni.“

Ma ei teadnud ikka, mida teha, lihtsalt seisin nagu naelutatult uksepakul ja vaatasin köögilaua taga istuvat vaimu. Aga kes see siis veel olla sai?

„Tule, tule,“ sõnas ta rahulikult ja kohendas väikest musta kannu lauanurgal. Jöllitasin teda nii üksisilmi, et märkasin asjakest alles nüüd. Nojah, seda oligi arvata...

Astusin kööki. Ise ka ei tea, miks. Ja samas, miks mitte? Kui ta sai keset ööd meie majja ilmuda – ja see udu rääkis ju selget keelt, et mitte tavalisel moel –, siis polnud loota, et eiramine asja olematuks muudab. Udupiir oli jahe ja niiske, täpselt nagu udu ikka. Aga kord juba selle sees olles harjus keha mõne hetkega.

Nora nihutas teise tabureti minu poolle. „Istu. Räägime.“

Vajusin istuma. „Mida me räägime?“ sosistasin ma ja piilusin uuesti toa poolle.

„Ma arvan, et sa tahad teada, kes ma selline olen.“

„Muidugi tahan,“ ohkasin ma. „Mingi eriline uni või... Võtsin õhtul kanepit, pea valutas. Aitas. Mary ütles, et mul on ajuvähk. Mingi kude kasvab, surub kuhugi... närvid puutuvad kokku, avavad vanu mälestusi, need põimuvad realsusega ja kokku tulebki mingi nägemus...“

Jäin vait. Mida ma siin öieti praegu teen – lunin oma haige aju poolt loodud nägemuselt kinnitust, et ta on tõesti vaid hallutsinatsioon?

„Ei,“ muigas naine. „Sa ei usu ju ise ka seda, eks? Sul oli õigus, ma olengi Diana. Kuigi õigem on vist öelda, et olin... liiga palju on muutunud. Kõik algas siis, kui meid kivi ära tuues laeva tömmati. Mulle tehti juba tookord pakkumine ja ma pidin selle lõpuks vastu võtma. Ma ei uppunud, ma lasin end kaasa viia.“

Ma ei osanud midagi küsida. Absurdne jutt. Ja ikkagi, ma olin ju ärkvel, kõik oli normaalne? Ainult et meie köögis istus naine, keda polnud enam ammu elavate kirjas.

„Sa ei uppunudki siis? Aga me ju leidsime... selle... sinu keha...“

„Eks ma oleksin lõpuks uppunud.“

„Aga mis see siis oli, kui mitte sina? Ja miks sa pidanuks uppuma? Ilm oli vaikne.“

„Ma vist otsustasin end ära uputada.“

Vaatasin naist jahmunult. „Mispärast?“

„Ma olin purjus,“ ohkas ta. „Keldrist läksin otse Hakimi juurde ja võtsin pudeli viskit.“ Nora – või oli ta siis tõesti Diana? – jäi vait, aga jätkas mõne hetke pärast siiski. „Sain aru, et sa ikka töega armastad Maryt, ja tuli selline ahastus peale...“

„Ja otsustasid end uputada?“ sosistasin ma. Ma lihtsalt ei suutnud seda uskuda.

„Vist jah...“ Naine kõhkles. „Aga ainult vist... Ujusin kaldast eemale, mötlesin ujuda, kaua jaksan... või vist ei mõelnudki eriti midagi? Lihtsalt ujusin. Mine

tea, ehk oleksin lõpuks ikkagi tagasi pöördunud? Aga siis tulid haid... reas, seljuimed kui saehambad... jah, nagu faasinihe arvutiekraanil... Üks suur ujus mööda, tonksas ninaga, nägin ta hambaid. Aga siis äkki märkas in taevas jälle seda kosmoselaeva ja tundsin, kuidas mind üles tömmatakse. Nad lasid mul valida: kas osalen katses või lähen tagasi vette... Võisin ju enne tahta end uputada, aga selle hoi väikesed ahned silmad... Muidugi olin kõigega nõus.“

„Millega nõus?“ uurisin ma kartlikult. „Ja nii et... nad on ikka siis reaalselt olemas?“

„On. Ja nõus sellega, et mind pannakse sind armastama. Tegin seda ju niigi... aga nad keerasid tunde põhja. Lõpuni. Ja see ei lähe nüüd enam kunagi üle.“ Ta ohkas ja vaatas mind. „Kõlab uskumatult, eks? Aga nii see oli – algul tundsin, kuidas veest välja kerkin, ja siis istusingi juba selle laeva avatud luugi serval ja rääkisin mingi ühesilmalise naisega katse detailide üle.“

Ma ei julgenud öieti hingatagi. „Ja mida sa nüüd minust tahad?“

Nora kehitas kurvalt õlgu. „Ma armastan sind. Ja ongi kõik. Nad andsid mulle valida. Kas keeravad mu armastuse nii-öelda täiesti põhja – neil on selleks vahendid – või viskavad vette tagasi. Aga mul ei olnud tegelikult valikut, need haid ujusid seal all ju...“

„Ma ei saa midagi aru...“ Hõõrusin laupa ja saatsin pilgu magamistoa poole. Mis siis juhtub, kui Mary ärkab – näeb mind köögis iseendaga rääkimas?

„Ära muretse, ta ei kuule,“ ütles Nora. „Meie ajad voolavad praegu erinevalt, võiks öelda, et tema oma seisab. Ja kui sa alast välja lähed, jõuad samasse hetke, milles sisse astudes olid.“ Ta kohendas uesti laual seisvat asjandust.

Vaatasin kannukest umbusklikult. „Ja mis see on?“

„Spriaalreaktor. Nad andsin mulle. Pole mõtet edasi pärida, liiga keeruline selgitada. Piisab, kui tead, et selle abil võtsin ma su tollest maailmast välja, sind ei ole praegu enam seal.“

Surusin lõuad trotslikult kokku. „Aga ma tahan sinna tagasi, Diana! Sul ei ole õigust minuga midagi niisugust teha!“

„Tegelikult on – selle maailma seaduste järgi, kus ma nüüd elan. See on sanktioneeritud katse. Aga luba mul kõigepealt öelda, et võid minna tagasi kohe, kui soovid. Ma ei saa sind kinni hoida, isegi kui tahaksin. Ja lõpuks – on parem, kui sa mind Noraks edasi kutsud.“

„Väga hea, preili Nora,“ ütlesin ma ja töusin püst. „Ma siis nüüd lähen tagasi!“

„Võid seda teha,“ noogutas ta. „Aga samas võid ju vabalt veel mõne minuti rääkida? Näed ju, ma ei hammusta! Kindlasti on sul küsimusi ja nii mõnelegi võksin ma ehk vastata. Esitamata küsimused ei kao koos minuga, need jäävad sind piinama.“

Vaatasin naist kahtlustavalt ja lasin end siis ohates taburetile tagasi. „Hästi. Mul on tõesti küsimusi. Ja esimene kõlab nii – ütle, kuidas sa üldse siia said?“

„Sa ei taha ju tehnilisi detaile? Kordan, minuga võttis ühendust meist arenenum tsivilisatsioon. Õigemini, tsivilisatsioonide ühendus, mida esindab Andromeeda Komisjon. Nad andsid mulle tehnilised vahendid, millega on võimalik teha asju, mis tunduvad sulle niisama võimatud nagu raadiosaatja mõnele viimasele Amazonase metslasele.“

Kehitasin närviliselt ölgu. „Ütleme, et ma usun... Kuigi kõlab nagu ulmekas. Ja see sinu ürp...“ Lasin silmad hõbedasele venivale kangale. „No nagu mingi seitsmekümnendate aastate Star Trek... Olgu, Andromeeda on galaktika, kui ma õigesti mäletan. Kas nad on seal?“

„See on vist lihtsalt nimi. Mulle tundub, et nad on kõikjalt. Ja kombinesoonil on oma kindel ülesanne.“

„No räägi siis midagi nendest,“ nõudsin ma edasi. „Mida nad siin üldse teevald?“

„Kui minuga kaasa tuleksid, siis saaksid kõik teada. Näeksid ise.“

Võpatasin. „Kuhu kaasa?“

„Mul on volitused sind kaasa kutsuda.“ Naise silmad hõõgusid lootusrikkalt. „Päriseks.“

„No aga Mary ja Diana ja... mis nemad arvaksid?“

„See vormistatakse sinu surmanu. Upud merel, kukud kaljult alla... mis iganes. Nagu minuga tehti. Koekultuurist jäänus.“

„Mitte mingil juhul!“ ehmusin ma. „Aga muide, miks nad su ikkagi üles korjasid? Saladus?“

„Ei ole. Aga ma pole kindel, et vastus sulle meeldib.“

„No mis seal siis olla saab? Lase aga tulla!“

Nora tõstis tabureti seina äärde ja toetus seljaga vastu paksu õlivärviga kaetud püstlaudist. „Komisjoni külastust juhib üks naine,“ alustas ta ja saatis mulle ettevaatliku pilgu. „Ausalt öeldes märkis ta, et ei suuda mõista, kuidas minu ajudega olend tahab teha enesetappu selle pärast, et sinusugune primitiivne tapjatööd tegev ja oma suguti orjuses elav isane ei pööra talle piisavalt tähelepanu. Tema arvates oli see nii veider, et ta tahtis põhjalikult uurida... Muide, nende planeedile olla jäänud vaid naised.“

„No ja kas uuris välja?“ pahistasin ma pärast väkest pausi. Siis, kui olin ta sõnu peas edasi ja tagasi keerutanud ning mõistnud, et need polnud minu solvamiseks öeldud.

„Uuring alles käib... Jah, aga nii ta ütles. Et ei saa olla võimalik, et isaseta, kelle suurimaks sooviks on oma sugutile igal nädalalõpul kummist kott peale tömmata

ja seda siis raha eest ostetud naiste sees niikaua hõõruda, kuni spermatosoidid välja tulevad – ja siis need kotiga peldikust alla lasta! –, et ilma sellise mehetähta elu näib mulle mõttetu. Ta ei mõistvat, miks evolutsioon midagi sellist lõi. Nii et ka meie tänase kohtumise põhjus on tegelikult see, et meid valiti testitavateks individideks. Testitavaid pidi veel olema, aga mina teisi ei tunne.“

Näppisin vakstu serva. Ja kuulasin, kuidas vana puust kestaga kell laual aeglaselt tiksub. „Ja kuidas nad meid õieti testivad – ja mis neid huvitab?“

„Ütlesin ju. Vähemalt sinu ja minu puhul – armastuse fenomen. Nad tahavad teada saada, mis see inimestega teeb. Pikk jutt. Aga lühemaks tehes: nad panid mu sind armastama – palju võimsamalt, kui ma seda enne tegin! – ja nüüd jälgivad, mida ma selle tundega teen.“

„Ja sa ise tead?“ kortsutasin ma kulmu. „Mis katse see niisugune on, kui sa kõike tead?“

Naine kehitas õlgu. „Teaduslikult väljendudes: see pole pimekatse. Mu armastus keerati põhja ja see on nüüd talumatu surve, pidev sund. Ka meie arstdid eksperimenteerivad vahel inimestega nii, et subjektid on ise teadlikud. Või võrdle seda näiteks näljaga. Teame, kuidas söögiisu tekib, aga ikkagi püüame seda rahuldada.“

„Ja mida sa nüüd minust tahad?“ Vajutasin näo kätesse. Kõik kõlas täiesti hulumeelselt.

„Kõike, mida armunud naine ikka!“ Nora tõusis püsti ning istus mulle sülle, jalad harkis. Nii, et poollahtine kaelus jäi otse silme ette.

Tundsin, et selg läheb higiseks.

„Mida ma tahan?“ jätkas ta ja muigas väljakutsuvalt. „Ausalt öeldes, üle kõige tahaksin ma sind! Kasvõi siinsamas laual. Aga mulle meeldib väga ka lihtsalt nii-sama koos olla.“ Pani käed ümber mu kaela ning hakkas õlgu suudlema.

„Aga sa ju tead, et ma armastan Maryt!“ Surusin hääle sosinaks ja kiikasin ehmunult köögiukse poole. „Mu naine lamab viie meetri kaugusel. Kas sa töesti arvad, et ma...“

„Sulle vaid näib, et viie meetri kaugusel,“ katkestas ta. „Tegelikult on ta sinust kaugemal kui universumi ots. Ta ei kuule ega näe midagi ja tema aeg seisab meie omaga vörreldes.“

Tundsin, kuidas keha kängestub. „Aga sa ütlesid, et võin soovi korral tagasi minna?“

„Jah – astud need paar meetrit ja oledki seal. Aga siin oled temast kaugemal kui valgusaastad. Ma ei hakka kõike selgitama, aga ühte ütlen. Muidu võid hakata mind hiljem süüdistama, et ma ei hoiatanud. Tema aeg seisab meiega vörreldes. Kui tagasi lähed, siis oled bioloogilises mõttes veerand tundi vanem – või ühesõnaga selle aja

võrra, mis me siin räägime. Aga Mary on sama vana kui enne. Ja kui veedaksid minuga päeva, siis jääksid tolle maailmaga võrreldes sama palju vanemaks.“

„Ahah,“ noogutasin ma. „Aitäh hoiatamast, ma ei raiska siis enam oma aega. Nii et palun töuse püsti, kosmosetibuke.“

Naine naeratas. „Ja sa ei tahagi mind? Isegi mitte natu-natukene? Võin kindnata, et nende abiga olen end väga heasse vormi ajanud... Nad oskaside su ajust maha kirjutada, missugusena ma sulle kõige rohkem meeldiksin. Ja sa ei kujuta ette, millised võimalused Neil on inimest muuta – see on tuhat korda efektiivsem kui meie ilulõikused või hormoonravi!“

Vaatasin Norat. Või oli ta töesti Diana? Aga nägu polnud ju päris sama? Ja ta oli justkui veel noorem, veel pringim kui naine, keda Aafrikas tundsin.

„Kuidas seda teha saab?“

„Seesama kombinesoon. Bioloogilised detailid mind ei huvita, aga tean, et see mõjutab keha. Veab kudesid teise kohta nagu magnet metallipuru. Ja noorenab. Mõne kuuga saab kõike muuta, jalanumbri ja silmade värvini välja. Rääkimata asjadest, mis mehi kõige rohkem huvitab. Muide, kallis, sa võid neid puudutada, sinu jaoks ma nad selliseks tegingi!“

Nägin, kuidas Nora mu pilku jälgides rahulolevalt naeratas. Aga nad õõtsusid ju mul otse silme ees... Täiesti ebarealaalselt täiuslikult pringid. Punastasin, justnagu poisike.

„Viisteist minutit kähkukat ei tee sind Maryga võrreldes kuigipalju vanemaks – ta on nagunii mitu aastat ees,“ jätkas Nora meelega väljakutsuvalt vulgaarselt. „Ja on absoluutne nullvõimalus, et ta teada saab. Isegi kui ta oli sinu lahkumise hetkel ärkvel, näeb ta, kuidas sa astusid kööki ja mõni sekund hiljem uuesti välja.“

„Asi ei ole ju viiteistkümnnes minutis...“ venitasin ma ja kiikasin läikiva ürbi poolahtisest kaelusest sisse. Vapustav pilt, naine oli töesti muutunud. Ilus ja ahvatlev näis ta ju ennagi, aga praegu... „Esiteks, ma ei saa ju – mu naine lamab siinsamas kõrval ja nohiseb magada...“

„Ei nohise.“ Nora raputas pead. „Kuula, kui ei usu. Seal väljas peatub siiani hetk, kust siia astusid. Ōigemini, meie aeg voolab palju kiiremini. Ja mis on teiseks?“

„Teiseks ei mõista ma, miks sina seda tahad – kui tead, et ma armastan Maryt ja teeksin seda äärmisel juhul lihtsalt mingi loomaliku kire sunnil...“ Neelatasin. Kuidas ta ütleski – isane, kes igal nädalalöpul riistale koti peale tömbab?

„See ei valmistaks mulle mingit probleemi.“ Ta muigas ja tömbas kombinesooni vööni lahti. Tõstis rinnahoidja üles ja siis kõikus mu silme ees kaks täiuslikku päävitunud poolkera. „Mötle enda peale – teenistuses jöudsid paljudele naistele paljude ööde eest maksta. See tähendab, et sul polnud vähimatkki illusiooni nende

tunnete osas. Keskendusid enesele, nautisid oma kire rahuldamist. Ma saaksin sel-lesamaga suurepäraselt hakkama! Muidugi tahaksin ma väga, et sa mind armastaksid, aga alustuseks piisab...“

„Nora...“ Kuulsin, kuidas mu hääl kähiseb, ja mõistsin, et kauemaks enam jääda ei tohi. Ja upitasin end tema alt välja. Naine oli juba liiga reaalne, liiga lähedal... „Või Diana või kes iganes sa ka oled. Ma kavatsen nüüd proovida, kas tagasi saan. Aitäh pakkumise eest, aga ma lähen oma naise juurde tagasi. Tervita tulnukaid... või kes iganes su siia saatis! Katse on läbi.“

„Katse on läbi alles siis, kui ükskord sureme,“ ohkas Nora. „Kas sa tõesti arvad, et mul on mingi teine väljapääs kui edasi proovida?“

„Mis mõttes?“

„Praegu lähed ära, aga mõnikord võid ju tagasi tulla. Ma ootan sind, kallis! Alati! Ja ära karda – nagu näed, ei suuda ma su tahet kuidagi mõjutada. Nii et tule ikka, kasvõi niisama. Mulle meeldib sinuga rääkida. Tule, astu sisse! Võid mult küsida paljusid asju – ma uurin välja ja rahuldan su uudishimu.“

Kortsutasin kulmu. „Kuhu ma sisse astun?“

„Siasamasse kööki. Ösel. Ma ootan sind!“

Olin tükki aega nõutult vait. Aga siis sain aru, et miski kogu jutus ei klapi. „Ütleme, et ma usun seda värki – Andromeeda, tulnukad, vermimine, mis iganes... Lihtsalt oletame... Kui nad tõesti panid su mind armastama – noh, mingi masina-värgiga –, siis miks sa minuga sama ei tee? Sul on ju see kuradi teekann või ma ei tea mis nõiavigur...“ Põrnitsesin laual lebavat asjandust.

„Ma ju ütlesin, et nad katsetavad meiega. Neid huvitab, mis saab, ja seetõttu ei võimalda mu reaktor sinu aju niisugust mõjutamist. Kui saaksin, siis ausõna, oleksin ammu teinud. Ma ei hakka üldse valetamagi – kõhklemata, kohe! Tead, kedagi ilma vastuarmastust leidmata hullult armastada ei ole üldse mõnus...“

Nora silmad läikisid. Ja siis taipasin ma äkki, et tegelikult tean seda tunnet. „Anna mulle andeks,“ pomisesin ma segadusse aetult. „Aga ma ei saa sinna ju midagi teha, et Maryt armastan, eks? Hüvasti!“

Uksest välja minnes tundsin sooja tuult. Pöördusin ja nägin, et köök selja taga on tühi.

Astusin magamistuppa, libistasin end ettevaatlikult teki alla ja Mary puges mulle uniselt nohisedes kaissu. Tõmbasin ta tugevasti enda vastu. See Noraks muutunud Diana oli ütlemata ilus, aga ikkagi olin äkki väga õnnelik, et sain uuesti oma voodis lamada.

Lasin pilgu öökapile. Helendav vedelkristallekraan näitas kaks nelikümmend neli, jooma minekust oli möödas vaid minut.

Hommikul mäletasin kõike. Istusin köögis, sõin koos tütre ja vaarikamoosiga riisihelbeputru ja põrnitsesin ümbrust. Rääkisin ma siin töesti öösel Diana Merlinaga või sai haige aju koosmõjus kanepiga hakkama järjekordse uskumatu luuluga? Udu polnud kusagil ja puust kell hõbedase suhkrutoosi kõrval tiksus nagu ikka.

Mary märkas mu pilku. „Muide, su kell jupsib. Just eile panin õigeks, aga täna oli veerand tundi ees.“

Lasin lusika lauale ja kuulasin kella monotoonset häält. Aga siis sõin edasi. Jõuga.

Ülejäänud päev möödus kui unes. Toimetasin toas ja kuuris, käisime perega poes, aga mina ei suutnud hetkekski juhtunut unustada. Ja järgmisel ööl kordus kõik. Ärkasin mingi võõra heli peale ja juba aimasin, keda köögis näen. Nora istus vana, veel Hilda ajast pärít raske laua taga, arvuti ees.

Nõjatusin uksepiidale. „Ma ei suuda seda uskuda... Kuidas sa siia saad?“

Meeleheide mu häälles pani ta muigama. „Tehnoloogia pole üldse kõige tähtsam, eks?“ Märkasin, et Nora on hoolikalt jumestatud. Eile oli vist sama, aga siis ei jätkunud pisiasjadele tähelepanu. „Ütleme, et läbi neljanda mõõtme. Selle masina abil.“

„Muidugi, kuidas ma ise ei taibanud?“ Katsusin häälele iroonilist varjundit anda, aga välja ei tulnud. Ohkasin ja võtsin taburetil istet. „Värvid aga ripsmed ära ja lendad luua seljas siia...“

„Ei.“ Naine raputas pead ja vajutas arvuti kinni. „Seda pole enam vaja.“

„Mida pole vaja?“

„Ripsmevärv. Kasvatasin nad pikemaks. Kosmeetika võtab aega, lihtsam on end muuta.“

Sirutasin käe. Nora pani silmad kinni, aga pead ära ei tömmannud. Töepookeest, sõrmi nad ei määrinud. Ilusad tihedad pikad ripsmed.

„Nii et selle kannuga manipuleerid sa siis nüüd nii iseend kui kogu maailma?“ pigistasin ma üle huulte. „Ja sa oled töesti sina – luus ja lihas? Mitte mingi minu kujutlus või uni...“

„Olen. Kuigi keha muudab kombinesoon, mitte reaktor,“ parandas naine. „Aga üldiselt – võtame või telefonid. Kunagi sai nendega ainult rääkida. Ja juhe pidi taga olema. Nüüd teevald jumal teab mida. Lihtsalt tehnoloogia areng ja kõik.“

„Tee siis midagi põnevat.“ Surusin muige suule. „Pane näiteks aeg väljaspool uuesti käima!“

Nora ei liigutanudki. Aga äkki kuulsin, kuidas akna taga tuul kohisema lõi. Selle katkemist ma enne tähele ei pannudki, aga nüüd kolises katus uesti.

„Aga sa ju ei puutunudki toda?“ Piilusin kartlikult kannu laua nurgal.

„Seda juhitakse biovooludega.“ Ta pööras kukla minu poole, tõmbas juuksed kõrvale ja ma nägin väikest nahavärvi plaadikest. „Implantaat on ühenduses nii närvisüsteemi kui reaktoriga. Aastakese harjutasin, nüüd on selge.“

Kiikasin akna poole. Seal oli kõik jälle vaikne. „Tead mis, Diana? Või Nora... Ma ei suuda uskuda, mis sa eile rääkisid. See armastus ja katse ja... Lihtsalt ei suuda!“

„Aga nii see lihtsalt on.“ Ta tõusis ja astus seinakapi juurde. „Kas teed tohib teha?“

Noogutasin tuimalt. Ja vaatasin teda. Superilus keha, pingul nagu kummist. Ei ühtegi tülikat nahavolti, väiksematki kortsukest. Ebaloomulik – nagu arvutitöötuse läbi teinud foto.

„Tegelikult mõtlesin pikalt, kuidas ja mida sulle rääkida.“ Ta valis teepaki ja vajutas kannu käima. „Ja otsustasin, et räägin ausalt. Jah, see on katse. Nad möjutasid kuidagi mu aju ja nüüd ma armastan sind. Lolli moodi. Mu mõistus suudab seda analüüsida, aga hing lihtsalt ei taha teha muud kui istuda siin ja loota, et sa äärkad ja lähed vetsu...“

Keerutasin näpuga vana vakstu serva. „Teoreetiliselt võib ju olla, et kusagil on mingid... ütleme, tehniliselt arenenumad tsivilisatsioonid...“ pakkusin ma lõpuks. „Tõesti – miks peaks just inimene olema universumi kõige arenenum mõistus? Triljonid planeedid, nagu sa kunagi rääkisid? Aga seda, et nad tulevad ja panevad mingi katse pärast sinu mind armastama... anna andeks, aga selle tõenäosus...“

„Miks neid ei peaks inimesed huvitama? Meie ju teeme loomadega katseid, uurime nende käitumist. Aga ma ei hakka tõenäosuste üle vaidlema.“ Nora võttis tee ja tuli laua äärde tagasi. Vaatasin tassi hoidvaid sõrmi. Nagu mannekeenil, laitmatu nahk ja ideaalselt vormitud küüned. „Parem ma näitan, et reaktoriga võib inimeste teadvust muuta. Sinu osas on see funktsioon välja lülitatud, aga teistega töötab. Tahad kutsun Hagridi siia?“

„Hagridi?“ Ajasin silmad suureks. „Hagrid ei tule keset ööd võõrassesse majja. Ta magab!“

Naine kehitas iseteadvalt õlgu. „Kohe näed!“

Mõne minuti pärast kostis uksel ettevaatlik koputus.

„Sisse!“ hõikasin ma väriseval häälel ja astusin esikusse. Ukse taga seisid Hagrid.

„Tere, noored!“ Naabrimene hääl kolas reipalt. Ta tuli sisse ja raputas jopelt esikutules sillerdavad pritsmed. „On alles koerailm, ah? Ühesõnaga, uni läks ära ja

vaatasin, et teil tuli põleb. No ja mõtlesin, et toon Švejki tagasi. Ja ühtaegu laenan tikke – näe, mul said otsa, aga kaminasse vaja tuli teha, rôskeks kisub, sügis...“ Ning tömbas vihmakuue alt paksu raamatu. Švejki olin talle töesti kunagi lugeda andnud, aga et ta selle keset ööd tagasi tuua otsustas, oli täielik ime.

Astusin Hagridi järel kööki. Ja võpatasin end kangeks. Läikiv kombinesoon vedeles tooli seljatoel ja naine seisnis napis pitsilises öösärgis. Toetus vastu lauda niisuguses poosis, et Hagridil ei saanud kahtlustki jäada, mis siin käis.

„Sa tüdruk lase ikka Chrisil magada ka,“ muigas mu naabrimees imelikult pehmel häälel. Ja justkui paitas teda pilguga. „Ta juba keskeas mees... aga no ma siis lähen!“ Võttis mult tikud ja astus esikusse tagasi.

„Mida sa tegid, kurat?“ oigasin ma, kui uks kinni vajus. Ja vajusin löödult taburetile. „Mis ta nüüd arvab – et Mary on kodunt ära ja ma amelen siin kohe oma arstist armukesega?“

„Hagrid mõtles seda, mida ma tahtsin, et ta mõtleks,“ nähvas naine. „Ja praeguseks on ta kõik juba unustanud.“

„Mis mõttes – unustanud? Arvad, et sihukest pilti annab kümne sekundiga unustada või?“ Heitsin Norale pilgu. Nagu Playboy kaanefoto. „Ta ei ole elus midagi niisugust näinud ega saagi enam nägema. Vean kihla, et mäletab elu lõpuni!“

Naine ajas pea kuklassesse ja vaatas mind läbi poolsuletud laugude. „Aitäh komplimendi eest, aga ei mäleta. Sisestasin reaktorisse käsu. Arvuti töötles seda, peilis välja Hagridi aju – ta elab ju siit vaid mõnesaja meetri kaugusel –, möjutas teda ja nii edasi... Lihtsalt tehnoloogia. Ning mälestus on praeguseks asendatud varandiga, et tõi raamatu sulle juba õhtul.“

Astusin akna juurde. Meri oli kuuvalguses imelikult liikumatu. Jah, kõrged lained seisid paigal, nagu stoppkaader! Oota, jah, justnagu selle romaanile kirikuissa ennustus – jäämere tardunud lained? Tundsin, et hakkan hulluks minema.

„Kõlab kui nõidus, jah?“ muigas Diana, nagu mu mõtteid lugedes. „Aga läheme ajas näiteks kolmsada aastat tagasi. Mida arvanuks üks kõigest kümme inimpõlve tagasi Vilsööl elanud mees, kui tema ees maandunuks helikopter? Ja sealt astuks välja inimene, kes ütleb, et väikese kõrva vastu surutud klotsi kaudu räägib ta parajasti teisel pool maakera asuva sõbraga?“

Torutasin huuli. „Aga see ei saa ju nii lihtne olla? Sa mõtlesid vaid paar sekundit – ja kogu selle absurdi organiseerimine...“ Pöördusin ja jäin kuuvalguses kümblevat mäekülge vahtima. Mustad räbaldunud pilved seisid paigal.

Naine tuli ja liibus vastu mu selga. Tundsin ta lõhnaoli hõngu. Jah, sama mis kunagi Aafrikas. „Kallis, kujuta ette, et see on nagu rakett. Sõjalendor viib kursoori vastasele, vajutab nupule, mis lukustab sihiku – see kõik võtab vaid sekundi! – ja

edasine on masinate töö. Arvuti rehkendab välja liikumiskiirused ja tulistab raketit, mis ise enda lendu juhib. Tohutult keeruline, aga samas lihtsalt tehnoloogia!“

„Okei...“ Loin lootusetustundes käega. „Aga miks Hagrid ei imestanud?“

„Nendes mälestustes, mille reaktor talle minu korraldusel ajutiselt lõi, tundis ta mind juba terve elu. Jätan rääkimata, miks. Kui sind huvitab, siis ta mäletas, et meil olid hiljuti pulmad.“

Lasin silmad kinni. Üks ulme teise otsa. „Ütle, mida sinuga teha?“ sosistasin ma lõpuks. Siis, kui ta ise enam midagi ei öelnud. Lihtsalt seisis ja surus end mu selja vastu. „Sekkud mu ellu, muudad mu sõprade mälestusi... Ütleme, et usun, et elad nüüd koos tulnukatega? Neil peaks olema sulle ju nii palju näidata. Sind huvitas füüsika – kas sa sellega ei saa seal tegeleda?“

„Saan. Stepking läheks kadedusest roheliseks, kui näeks, mis võimalused seal on,“ innustus ta hetkeks, aga ohkas siis, surus end uesti mu vastu ja põimis käed veel tihedamalt ümber. „Aitäh, et sa lubad... Ainult et mind ei huvita miski peale sinu.“

„Nora, anna andeks, aga see ei ole hea mõte.“ Vabastasin end ettevaatlikult ta kätest, võtsin külmkapist apelsinimahla – lihtsalt et midagi teha, et ta viimase peale timmitud keha juurest eemale saada – ja istusin uesti taburetile. „Need võimalused ei huvita sind? Ei usu.“

„Miks? Arvad, et kui kohtud tulnukatega, siis ei tunne enam kunagi vajadust näiteks nälga kustutada? Ükskõik – nälga toidu või nälga armastuse järel... Miks ei või äärmuslik nälgi sinu järelle suruda alla teised huvid? Või igatsus – kui ilusamalt öelda.“

Ta tuli laua juurde, aga ei istunud taburetile, vaid mulle sülle. Just nagu eelmisel ööl, näoga minu poole, jalad harkis. Pitsilisest poolläbipaistvast öösärgist õhkus uimastavat aroomi.

„Ütle, mis edasi saab?“ oigasin ma. „Millal ja kuidas see lõpeb?“ Tundsin, kuidas lihased pingest värisevad. Olnuks ta tavoline naine, siis tundnuks ma ilmselt midagi täiesti muud, aga praegu ei erutanud ta mind üldse. Kuidagi õudne oli hoopis. Ma lihtsalt ei suutnud unustada, mida Aafrikas plekk-laual nägin: verised kondiotsad ja tühhjaks söödud silmakoopad.

„Pole aimugi, see sõltub sinust. Nemad tahavad ka teada. Muide, minust saaks nüüd ideaalse abikaasa! Möelda – naine, kes armastab meest iga viimase kui ihurakuga. Aastakümnete kaupa, lolli moodi, järelejätmatlult... Ja võib välja näha täpselt selline, nagu mees tahab. Mõnes mõttes on sul päris hästi vedanud, et just meid välja valiti.“ Ta muigas, heitis pikad juksed seljale – need nägid välja, nagu oleks ta just juuksuri juurest tulnud – ja kummardus, et mind suudelda.

Rabelesin end ta alt välja. „Nora, palun, jäta ometi! Ma tõesti ei taha!“

„Aga miks ma sulle ei meeldi?“ Nais, et mu põgenemine teda rivist välja ei lõö. Nojah, teadsin ju, milline protsessor selle ilusa peakese sees töötab, küllap oli kõik stsenaariumid läbi möelnud. „Palun ütle, mis valesti on?“

Vaatasin naist tummas arusaamatutes.

„Julgemalt! Silmade värv, nina kuju, jala suurus?“ Ning jäi mind küsivalt silmitsema.

„Ma armastan Maryt, saa ometi lõpuks aru!“ Ahastama võttis. „Ja mitte väiksema jalanumbri pärast...“

Nora lasi pea viltu. „Ja mis see väiksem number olema peaks?“ Heitis pilgu esiku poole, kus Mary kingad seisid, ja pakkus: „Umbes kolmkümmend kaheksa vist?“

Haarasin peast. „No ma ju räägin, et asi pole jalanumbbris!“

Lõpuks lasi ta end lödvaks. Ja oli äkki kuidagi tühi. „Muidugi mõistan...“ ohkas ta. „Aga hea meelega teeksin ikkagi nii, et järgmine kord oleks jalanumber ka õige. Midagi muud ma ju teha ei saa...“ Nüüd kõlas ta hääl juba väga kurvalt. Aga siis ilmus sellesse uus trots. „Hästi, sul on juba naine – aga miks sa ei võiks tahta ilusat armukest? Sellist, kes on alati ja kõigega nõus? Mingid fantaasiad sul ju ikka on? Mary jäab vanemaks, vajub ära... Ma ootan sind köögis. Alati!“

„Meie köögis?“ Surusin käed kõrvadele. „Ma ei taha, palun jäta mind rahule!“

„Hästi, ma siis ei oota köögis,“ ohkas naine ja tōusis. Läks kapi ja laua vahel ning jäi krohvitud seina silmitsema. „Aga siia tuleb uks, mida vaid sina näed ja kust vaid sina saad sisse astuda. Ma olen selle taga, oma toas. Sa ei saa keelata mul sind ootamast!“

Tormasin esikusse. Kui sealt kööki tagasi vaatasin, oli seinal roosa udujas helendus. Nora lehvitas, astus sellesse ja kadus. Aga helendus jäi alles.

* * *

Ärkasin selle peale, et tütar puges voodisse. Kell oli juba kümme läbi ja Mary kolistas köögis. Köögis... Ja siis meenutus öine kohtumine.

„Isa, loe!“ Diana sokutas mulle pildiraamatut pihku ja jäi paluvalt ootama.

„Kohe, Diana. Aga oota, käin enne vannitoas ära.“

Ma lihtsalt ei suutnud teadmatuses lamada. Astusin esikusse ja kiikasin kööki. Kapi ja laua vahel laiutas tühi valge krohvsein. Nagu ikka.

„Tere hommikust, kallis!“ Mary tuli ja riputas end mulle kaela. „Kohvi tahad?“

Hingasin kergendatult. Hästi, mu uned on korraست ära. Okei, terve teadvus... Aga ikka parem kui see, et köögiseina taga avanebki mingi neljas mõõde, kus mind ootab tulnukate poolt hullult ahvatlevaks timmitud ammu uppunud armuke.

Kallistasin naist, võtsin kohvitassi ja pugesin tagasi Diana juurde. Nii et see oli ikkagi vaid veider uni? Aga kõhklused ei kadunud muidugi kuskile.

Järgmisel ööl ei juhtunud midagi. Ma isegi ei ärganud. Aga ülejärgmisel ööl ärkas in. Ja siis veel mitmel ööl. Ning alati, kui kartlikult vannitoa poole astusin, pidin ikka ja jälle tödema, et köögis pole ei udu sees istuvat Norat ega seinal roosatavat helendust.

Päevad läksid ja nii ei osanud ma lõpuks mälestusega nendest öistest kohtumisest enam midagi peale hakata. Hagrid käitus samuti nagu ikka. Uurisin, kuidas raamat meeldis, ja sain vastuseks, et väga lõbus. Aga ei mingeid küsimusi, mida Nora keset ööd meil tegi, ei imestunud ega vandeseltslaslikku pilku. Tundus, et tal pole midagi ebatavalist mäletada.

Nõnda degradeerusid need kohtumised mu ajus ajapikku millekski kaugeks ja arusaamatuks. Vajusid tagaplaanile. Lõpuks liigitasin nad lihtsalt kanepiuimas nähtud veidrateks unedeks – tegemist ju ikkagi psühhotroopse ainega.

Kanepist imbusin ma järgmise kahe kuu jooksul tõesti täiesti läbi. Igal teisel õhtul korraldas Mary mulle raviseansi. Enamasti piirdus see ühe kiletutuga. Oli me end internetis kõvasti täiendanud ja teadsime nüüd palju rohkem nii kanepi mõjust kui ka meditsiinilisest kasutamisest. Selgus, et asja saab ka nii ajada, et mingisse psühhedeelsesse narkomaailma ära ei upugi. Meie taim oli just raviks aretatud sort ja selgus, et sageda, kuid mõõduka kasutamise töttu kahanes tuntav mõju väikseks. Aga kasutada tasus, uuringud kinnitasid, et tegemist on krooniliste valude ühe perspektiivikama ja samas ohutuma ravimiga üldse.

Taimeravi – nagu Maryga seda diskreetselt kutsusime – mõjus mu peavaluhoodudele tõesti vapustava efektiivsusega. Diana hingas soovi korral eukalüptilehti ja arvas meid sedasama tegevat ning kõik näis korras elevat. Muidugi ei oska ma öelda, kas raviefekt tuli otse või töötas kanep pigem kaarega ja kaudselt. Aga ta oli ju nii rahustav ja meeldiv, pingeid maha võttev. Peavalud ehk lihtsalt ei suutnud enam mu õnne ja rahu leidnud teadvusse ära mahtuda?

Ise liitus Mary minuga korra nädalas, tavaliselt reedeti. Siis sain mina ka rohkem ja neist kujunesid imelised õhtud. Või õigemini ööd – alustada sai ju alles pärast Diana uinumist. Vahel kuulasime muusikat ja tantsisime küünlavvalgel, siis lebasime lihtsalt tundide kaupa voodis teineteise vastas ja vaatasime teleka kaudu internetist filme. Aga paraku saabus sellele köigele proosaline lõpp, sest paar nädalat enne jõule seisis ukse taga äkki kaks ootamatut külalist.

„Ma räägin ise härrade politseinitega!“ teatas Mary resoluutselt, kui sai aru, mis asjus kaks esikus natuke nõutult tammuvat noormeest saabusid. Lükkas minu magamistuppa ja selgitas: „Sa oled vähihaige ega tohi end üles ärritada. Või ma pean homme kogu saare valuvaigistid ära ostma – näib, et ainukese toimiva ravimi tahavad härrad ära võtta!“ Ning pani ukse kinni.

Polnud kahtlust, jutt oli möeldud pigem neile kahele, kes ebaleval ja samas üli-viisakal ilmel esikus seisid ja mind pika pilguga jälgisid.

Asju ajada Mary oskas. Enne kui uks sulgus, nägin ma, et mu väikesest armsast naisest on hetkega saanud jälle see külm ja sarkastiline inglise proua, keda Aafrikast mäletasin. Mul hakkas politseipoistest isegi natuke kahju. Vahvad sellid, põsed veel talvisest laevasöidust öhetamas. Kindlasti rohkem jalgpallist, õllest ja tüdrukutest huvitatud kui ühest vähihaigest kalurist. Ja vaevalt sellepärast politseiniukuks hakkasid, et Mary-suguse kange hoiakuga daamiga kanepiravi üle vaielda. Ta kohtles neid ju nimme nagu jõhkardeid, kes haigla uksest sisse murdsid. Kuigi muidugi olid meestel kõik vajalikud paberid kaasas. Ja kohe selgus, et Maryl on ka paberid. Tuli välja, et ta on minu nimele meditsiinilise kanepi kasutamise retsepti hankinud!

„See annab teile õiguse kasutada kanepit California osariigis USA-s, aga mitte Norras!“ Pikem poiss ajas näpuga paberil järgi, ise näost lapiline. Ja magamistoauks oli uesti lahti. Tuli välja, et tunnistusi peab ka minult võtma.

„See ei tähenda siin riigis mitte midagi!“ noogutas teine kaasa.

„Ma arvan, et niipalju ta siiski tähendab, et võksite aru saada, mis tegelikult toimub,“ raius Mary vastu. „Et me ei tegele mitte Norra ühiskonna alustalade õonestamisega, vaid vähiraviga teaduslikult töestatud meetodil! Ja meid pole vaja kohelda nagu koolipoistele *ecstasy*'t müüvaid tänavadiilereid!“

„Aga taimed? Neli taime? Kõik vähiraviks?“ Pikem poiss katsus iironilist nägu ette manada.

Jah, taimede olemasolu ei saanud eitada. Mary oli Raymondilt seemneid ka saanud. Polnud ju loota, et vitamiinipurgi sisu lõpmatuseni vastu peab, ja nii olime seemned kohe mulda pannud. Kahekümne sentimeetri kõrguseks sirgunud taimekesed verandal päevavalguslambi all uhkeldasid juba selliste kenade seitsmeharuliste lehtedega, et nende liigilise kuuluvuse üle polnud mõtet vaielda.

„Täpselt nii! Meil on õnneks piisavalt palju raha, et panna vastu kiusatusele luua Vilsöl kohalik narkokett!“ Mary hääl nõretas sarkasmist. „Neli taime tähendab lihtsalt seda, et Christianil on võimalik tema jaoks eluliselt tähtsat ravi jätkata

üheksakümne kolme koma seitsmekümne viie protsendilise tõenäosusega. Arvestades Norra karmi seadusandlust, ei julgenud me tõenäosust suuremaks ajada.“

Kaks silmapaari vaatasid Maryt niisuguse arusaamatusega, et ma pidasin vaja-likuks sõbralikult juurde lisada: „Vaadake, isastel taimedel toimeainet praktiliselt pole. Ja tõenäosus, et kõik neli osutuvad õitsemisaja käte jõudes isaseks, on statistiliselt ju vaid umbes kuus protsentti.“

Muidugi ei aidanud need jutud midagi. Taimed viidi eksertiisi ja hävitati – nagu meile hiljem ametlikult teatati. Aga masinat nad ei puutunud. Kuigi ega sellega ju enam midagi teha olnud. Vitamiinipurk seisis sealsamas kõrval ja sellest jäime loomulikult ilma.

* * *

Und ei tulnud. Vaatasin magamistoa pimeduses kumavat lage ja ei suutnud otsustada, kas lamada edasi või katsuda lugeda.

Mary oli Tromsös uurija juures, ta võttis taimeravi ju enda peale. Mis tema-ga tehakse? Mure urgites ajus nagu teine kasvaja. Äkki saadetakse välismaala-ne sellisel puhul Norrast välja? Ajasin end ohates püsti ja vantsisin kööki. Keset päevatoimetusi oli politseivärki lihtsam kergelt võtta. Noh, mitte eriti suur kogus, esimene kord, enda tarbeks... Aga praegu, öösel, vajus mure peale nagu hall pil-velaam. Ja siis äkki tajusin veel midagi – valu juba peaegu unustatud kripeldust! Tõesti, taimeravi oli ju nädal tagasi katkenud...

Lülitasin veekeetja sisse ja räntsatasin taburetile. Kann hakkas sahisema ja siis mulksuma. Keerasin selja vastu seina ja tundsin jahmatusega, et see annab järele. Vaatasin üle õla ja nägin köögikapi ja laua vahel kumavat roosakat helendust.

Veekeetja klöpsatas. Poetasin teepaki masinlikult tassi, aga silmad püsisisid sei-nale ilmunud ristikülikul. See justkui auras, kiirgas pastelset roosakat udu. Siru-tasin käe. Kiirgus oli niiske ja jahe. Sõrmed kadusid, mõnikümmend sentimeetrit oli neid veel häguselt näha, aga edasi lükates kadus käsi olematusse. Ja siis, ilma et oleksin teadnud, miks ma seda öieti teen, astusin ma uttu.

Hetk hiljem seisin magamistoas. Noh, köök ja magamistuba asusidki kõrvu... Lasin pilgul ringi käia ja möistsin, et tegu pole siiski minu toaga. Ruum oli sarnane, aga mööbel erinev. Paberitega ülekuhjatud kirjutuslaud paistis õige, aga voodi ja kapp mitte. Akna taga avanes ka tuttav pilt: tintmustas öös särasid kauged sadamalaternad. Ja siis... jah, ma vist juba aimasin – tondilossi ei paistnud!

Heitsin läbi seina tekkinud ukse pilgu kööki tagasi. Siitpoolt vaadates udu polnud, ruum näis tuttav ja rahustav. Ja siiski ei suutnud ma teisiti, kui läksin kontrolliks tagasi. Soe tuuleke puudutas keha ja siis oli kõik endine. Teetass auras kulunud vakstul. Mary tahtis seda vakstut ammu pliidi alla toppida, aga mina ajasin vastu. Ikkagi side Hilda ja minu aja vahel.

Astusin verandale ja lükkasin kardinad kõrvale. Tondiloss seisus kail, pleekinud seinalauad sadamatulede kiikuvas valguses kumamas. Kuidas sai kahest kõrvuti aknast paista kaks eri maailma? Ja siis äkki said otsad mu peas kokku. Kunagi elasin ju päevi maailmas, kus tondilossi polnud! Vaatasin numbreib uue külmkapi vedelkristallist uksepanteelil. Kolm kakskümmend üks. Siis hingasin otsustavaltsisse ja astusin uesti läbi helenduse.

„Nora!“ Surusin hääle vaistlikult vaikseks – tütar magas ju tagatoas.

Esikust kostis liikumist. Miski minus kartis lausa paaniliselt lähenevaid kergeid naisesamme, tahtis juba seinaaugu kaudu tagasi tormata, aga ma pidasin vastsu ega liigutanud.

Esikuks – see oli täpselt selline nagu minulgi, vana ja tahvlitest – avanes ja seal ta seisiski. Aasiapärases örnöhukeses hommikumantlis. Kammitud ja nagu kosmeetiku juurest tulnud.

Surusin huuled tigedaks kriipsuks. „Mis tuba see on? Ja kas ma olen siin varem käinud?“

Naine ohkas ja toetus uksepiidale. „Mida sa ise minu asemel oleksid teinud?“

„Mis mõttes?“ uurisin ma sõjakalt ja katsusin lühikese hommikumantli alt välja paistvatest jalgadest mööda vaadata. Need jäid mulle juba Aafrikas liiga hästi silma. Nüüd olid nad veel veatumad, täiesti hullumeelselt perfektsed.

„Vaata, Chris...“ Ta tõstis silmad. „Aasta tagasi olid sa end põhja joonud. Vegeterisid tühjalt ega osanud elule vähimatkki mõtet leida. Vahtisid lihtsalt päevast päeva Mary pilti... Olnuks sul siis võimalus ta enda juurde tuua – tolle veinitehase mehe juurest, kellega arvasid teda elavat... mingi imenipiga – oleksid sa kõhelnud?“

Kortsutasin kulmu. „Mis see siia puutub?“ Ja kuhu ta üldse tüüris?

„Vaata, mul oli selline võimalus. Ja sa polnud Maryga koos, ma ei võtnud sind kelleltki ära. Ausalt öeldes, lihtsalt mädanesid siin omaette... Ma ei tea, kuidas sa lõpetanud oleksid. Kas sina tead? Olgu – jah, ühel päeval ei pidanud ma enam vastu. Paraku see ei toiminud ja ma lasin su tagasi. Sa oleksid vist tõesti hulluks läinud.“

Vajusin voodiservale istuma. Voodi oli tal laiem kui meil Maryga, seda aset mäletasin juba eelmisest korrast. Ja siis meenus mulle veel miski. „Kas kivi on ka siin?“

„Jah,“ noogutas ta. „Ühenduskoridori tekkitamiseks on palju energiat vaja.“

„Aga see pidi ju Pentagonis olema – öeldi, et tühi ja elutu?“

Nora lõi käega. „Seal on lihtsalt koopia.“

Lasin end voodile selili ja jäin lage põrnitsema. „Nii et sa siis nüüd eladki mu köögiseina taga... Ja mis edasi saab?“

„Ma ei tea.“ Naine kohendas juukseid – need voogasid nagu šampoonireklaamis, justkui nisupöld tuules – ja naeratas. „See sõltub sinust. Mina sind küll ära ei aja.“

„Kuule... ega sa ometi arva, et ma kauaks jään? Diana võib ju ärgata!“

„Ta magas, kui tulid, ja järelikult magab ka praegu. Tuleta meelde – tagasi minnes satud hetke, millest välja astusid.“

„Aga vanemana!“ Ajasin end istuma ja püüdsin häälele vihast kõla anda. „Ma raiksan siin oma elu, oma aega!“

„Sa ei pea ju aastateks jäääma...“ Ta naeratas nukralt. „Ja ehk see polegi raiskamine? Usu, kallis – ma suudan selle aja sulle meeldivaks muuta! Ole näiteks... näiteks kolm päeva ja ööd!“ Ja jää mulle imelikult valvsalt otsa vaatama.

„Ei.“ Raputasin pead. „Ja ma tulin tegelikult asja pärast.“ Jumal teab, kuidas see mulle äkki pähe lõi – aga ehk tasus proovida?

Nora vaatas mind ootavalt. Pikad sametised ripsmed, veatu nahk, jumalik keha... Jah, ilmselt sealst see mõte tuligi.

„Ütlesid, et suudad mingi kostüümi abil oma keha muuta. Äkki saad minu peavalusid ka ravida... kui sul tõesti need tehnoloogiad kasutada on?“

„Saan.“ Ta vaatas mind äraoleval pilgul. Ja ma taipasin, et niisama lihtsalt see ei käi.

„Aga ei taha?“

„Tahan. Ainult et ma vajaks vastuteenet.“

Ajasin silmad suureks. „Misaja – sul on midagi veel puudu või?“

Nora ei vastanud ja siis sain aru.

„Jäta ometi kord... Ma olen ju Maryga!“

„Mis siis? Praegu oled teises realsuses, mõnes mõttes nagu unenäos. Ja varsti ehk peadki seda unenäoks, nagu eelmisel korral. Tahad unenäos ka truu olla?“

Kuidas ta mu mõtteid nii hästi ära aimas? „Hakkasin juba tõesti oma mõistuses kahtlema,“ nõustusin ma ohates. „Aga praegu ma ju ei arva, et näen und.“

„Ise tead. Miks ma peaksin aitama, kui sina mind aidata ei taha? See ei võtaks sult tükki küljest. Ma tean, et meeldin sulle. Või vähemalt, et mu keha meeldib.“

Lasin end löödult voodile selili. Selles olin ju tegelikult temaga kunagi juba maganud... Jah, Nora erutas mind – kurat, ta oli ju nii ilus! Kuidas ta eelmine kord ütleski – minu peast maha kirjutatud välimus? Aga ma teadsin, et ei taha selle mälestusega pärast elada. Tundsin, et vaid Maryga olen önnelik. Mis sest, et tema keha polnud veatu. Jah, isegi see üks kord muudaks liiga palju... Minu enda sees.

Ohkas. „See ei ole mingi tühine asi, mida sa tahad.“

„Ajukasvaja pole ka tühine asi. Ja ma palun sult ainult üht ööd. Kingi mulle see öö, ja kui ma sind päikesetõusuks ümber ei veena, siis tee, mida tahad...“

Jäalle see kummaline uuriv pilk.

„Ühte ööd – ja sellest sulle aitaks?“ Kergitasin kulmu. „Alatiseks?“

„See öö tundub mulle praegu pikk nagu igavik.“

Kummaline tunne, justkui *déjà vu*... Ja naine kõneles nagu päheõpitud teksti?

„Isegi kui tahaksin su soovi täita, ei saaks ma seda teha,“ vastasin ma ja hamustasin huulde. Lause tuli justkui liiga ise?

„Jäta see minu hooleks!“

Seda öelnud, heitis Nora õlgadelt oma idamaise õhuna hõljuva särgi ja astus minu ette. Ma vaatasin tema ebaloomulikult täiuslikke rindu, aga tegelikult ma vist ei näinudki neid. Sest ma nägin midagi muud – pikka keerduvat armi otse südame all.

Tundsin, kuidas maailm keerlema hakkas, ja järgmisel hetkel kukkus kõik kokku. Voodi ei kandnud enam mu raskust ja seinad hakkasid pöörlema. Vajusin tiirlevasse sügavikku ja jäid vaid rütmilised kääksatused hallis tühjuses.

* * *

Ärkasin körges hämaras kiviseintega ruumis, madalal patjadest asemel. Minu kõrval lebas Nora. Ihualasti. Ja voodi kõrval puukastil hingitses lõpuni põlenud küünlavupp.

„Mida me siin... Kas me...?“ Raske oli lõpetada. Keha tundus reetlikult pehme ja lõtv. Väsinud. Jah, isegi kleepjalt higine.

„Ära parem küsi, kui vastust kardad,“ ohkas naine.

Selge... Aga siis tulvas pähe uus mure. „Mis kell on? Diana on ju üksik kodus!“

„Ära muretse. Ma ütlesin, et lähed tagasi samasse hetke, kust lahkusid!“

Ajasin end istukile. Kivipõrand jalge all oli raudkülm, aga voodist õhkus kummalist soojust.

„Kus me oleme?“

„Laevas.“

Vaatasin ringi. „Mis kuradi laevas? Kiviseintega laevas?“

„Kosmoselaevas.“

„Lollus... Ja ma ei näe mingit ust, kust tagasi minna!“

Uurisin pimedat ümbrust edasi ja aimasin siis seina ääres keerduva raudtrepi kontuure. Vilsö majakas? Mind oli magavana tuletorni toodud? Ja siiski lasin end juba natuke rahulikumalt pikali tagasi. Siiani oli jutt seisma jäavast kellast töele vastanud. Nüüd tuli lihtsalt mõelda, kuidas tagasi saada. Väljas oli ju külm ja mu riideid ei paistnud kusagil.

„Sa ütlesid, et ei saa mu tahet mõjutada – ja nüüd avastan ma end kodust kaugel!“

„Sa tulid ise.“ Minu kaeblevas häältes kõlas vist nii palju lapselikku solvumist, et Nora turtsatas naerma. Ajas end käsivartele ja kummardus minu kohale. Ja siis nägin ma seda uuesti. Kõver arm rinnal.

Hingasin sügavalt sisse ja pressisin painava küsimuse endast välja: „Palun selgita mulle ühte asja... Kunagi nägin siin tornis kummalist meest. Või ma ei tea... vaimu või... Ta rääkis mulle midagi. Või isegi näitas...“ Jäin vaikides pea kohal avanevasse pimedusse jöllitama.

Nora ei liigutanud. „Ja siis?“

„Kas eelmised elud on olemas? Mulle tundub, et ma nagu mäletaks midagi...“ Ma ei suutnud seda lõpuni välja öelda. Nora ei aidanud ka, lihtsalt vaatas mind nukralt.

„Ma ei tea,“ kostis ta lõpuks ja lasi end mu kõrvale selili.

„Aga sa ütlesid ju, et suhtled nüüd nende... tulnukatega?“

„Jah. Aga see ei muuda mind jumalaks, kes teab kõike.“

Vötsin laualt veeblaasi. Ja siiski – Nora pidi teadma, mida mõtlen? Ta lausus ju enne sõnad, mis sobisid täpselt mu mälestusega kohtumisest veidra mungarüüs mehega!

„Mõtle seda paralleelides,“ jätkas ta lõpuks ise. „Kujutle, et ma olin kui isoleeritud džunglihõimu metslane, kes toodi meie tänapäeva. Oskan nüüd kasutada tehnilisi vidinaid, mis ta hõimukaaslae ebauskliku hirmuga täidaksid. Aga kas me teame reinkarnatsioonist midagi rohkemat kui džungliinimesed? Minu arvates mitte.“

Seedisin natuke seda mõtet. Tõepoolest, loogiline. „Aga oota!“ meenus mulle läbielatud kogemus. „Mulle tundub vahel, nagu oleksin ma ise see munk – ja sina paistad seda teadvat! Kuidas see võimalik on?“

Naine ei vastanud ja pikk vaikus võttis maad. Ainult majaka suur vana lauduks nagises tuulehoogude käes ning ülevalt tornist kostist hooti plekikolinat.

„Ma kardan, et aus vastus sulle ei meeldi,“ ohkas ta lõpuks. „Aga ma olen saanud nende tehnika abil su mõtteid näha. Meie teadus teeb esimesi samme aju mõtepiltide tehnoloogilisel dekrüpteerimisel. Nemad on kaugel ees... Aga mida su mõtted ja kujutlused tähindavad, seda ma ei tea. Ja see arm – noh, kombinesooniga saab nahka nii parandada kui rikkuda...“

Väljas mühas tuul. Aga voodi kohal oli õhk soe – ilma et kusagil mingit küttekeha paistaks.

„Chris... ma ei tea, kas oli õige sulle see üles tunnistada – aga ma ei oska teisiti! Nii et kui nüüd leiad, et ma olen üks alatu tüüp, siis palun katsu vähemalt mõelda, et ma olen aus alatu tüüp. Ma janunesin su järele... Ja tahtsin näidata, et seks minuga ei ole maailmalöpp,“ kogees ta. Ja siis kõlas esimene nuuksatus. „Ma ei suutnud vastu panna... see oli lihtsalt kinnisidee! Sa jälestad mind nüüd, jah?“

Ta keeras end kõhuli ja surus näo patja. Paksud heledad juuksed vajusid ölgadele laialti. Mary juuksed. Märksa ümaramad puusad, kui Aafrikast mäletasin. Kah nagu Maryl. Perfektne keha. Natuke nagu Mary, aga täiuslikum, ilma mingi veata. Unelm.

„Jah, ma olen end temaga sarnasemaks muutnud,“ pomises ta. „Lihtsalt tahtsin nii väga sulle meeldida... Mis sest, et nendega ei saa enam isegi jooksmas käia.“

Maryl olid normaalsed rinnad. Kas minu peas oli kusagil töesti peidus mõte, et nad peavad nii suured olema?

„Sa ütlesid, et oled mu mõtete sisse näinud,“ nentisin ma vaikselt. „Näed praegu ka, eks?“

Naine ei vastanud. Lihtsalt nuuksus, nägu padjas. Lükkas siis käega juuksed eemale ja ma nägin nahavärvi padjakest ta kuklal. „Tõmba see ära ja ma ei näenam!“

Uurisin imelikku kühmukest. Pool sentimeetrit paks ja ehk kaks pikk. Nagu kustukumm.

„Tõmba ära! Palun! Ma ei taha enam...“

Sirutasin ettevaatlikult käe ja surusin sõrme pehme padjakese alla. See kinnitus nahale nagu magnetiga, üritas alguses tagasi tömbuda, aga siis jäi rahulikult peopessa lebama. Lihtsalt väike läbipaistev tükki silikooni.

„Võid minuga teha, mida tahad, nüüd olen tavalline inimene, reaktor ei kaitse mind enam.“

Ebamugav oli teda nii rusutuna näha. „Ma ei vihka sind,“ ohkasin ma. „Ausalt.“

Nora tõstis äranutetud silmad. Ei, ta ei mänginud, ei kavalda. Ta võis end ju Noraks nimetada, aga tegelikult oli seesama Diana, keda mäletasin. Siiras ja otsekohene naine.

„Ja mida sa minuga nüüd teed?“ Vaatas ikka nagu laps.

„Mitte midagi.“ Veider küsimus? Panin silikoonitüki padjale ta näo kõrvale. „Ütle mulle, kuidas ma tagasi saan, ja kõik. Ja palun kaota see roosa udu ära, ma nagunii ei tule enam.“

Tajusin, kuidas naine tahtejõust tühjaks vajus.

„Mine laoruumi...“ sosistas ta. „Sealt saab minu magamistuppa. Tunnel sinu kööki on lahti.“ Ja lasi pea uuesti patja.

Laoruumi vana madal uks kumas seal kus ikka. Aga selle taga, kividest laotud völvkaare all, asus ju vaid ahtake kamber? Astusin paljajalu üle külma põranda, kulunud hingedel uks avanes kriipiva käginaga ja siis nägingi ta magamistuba. Ning seinas paistva augu taga helendas töesti meie köök. Tuletorn oli kuidagi mu majaga ühenduses – ja kodu paistis vaid kümnekonna meetri kaugusele?

Panin ukse kinni ja läksin Nora juurde tagasi. Mul oli temast kahju. Mis siis, et ta mind sisse vedas, mis siis, et salaja mu mõtteid luges. Ma ei suutnud teda vihata. Diana oli Aafrikas töeline spordihull, muudkui sörkis mööda randa. Rinnad ei lase enam normaalselt joostagi? Nii et jutt võõra tehnoloogiaga äärmuseni viidud tundest oli tõsi?

Lasin end istuma ja kohendasin idamaise mustriga teki ta seljale. Ja silitasin siis ettevaatlikult õlgadel hõljuvat juustemerdi. „Nora, seda et... sa oled töesti väga ilus. Mul on seda raske öelda, aga palju ilusam kui Mary. Aga asi ei ole ju selles, eks? Saad ju ise ka aru...“

„Muidugi saan...“ Nii kurb ja lootusetu hääl, et lausa löikas. „Ma tean ju, mida armastus teeb. Aga enne kui lähed... Luba, et ma kasutan veel sinu kujutluspliti. Ma olen seda armastama hakanud, ennast Kalilaga juba kuidagi samastanud. Kasvatasin armi ja... Ma palun sult ühte asja. Ütleme nii, et see on mu viimane soov. Ja kui selle täidad, siis ongi. Laual on pistoda. Samasugune. Tapa mind ära, ma ei jaksa enam.“

Jäin Norat jöllitama ja pigistasin siis lõpuks läbi värisevate lõuapärade: „Sa ei mõtle seda ju tõsiselt, eks?“

„Sa ei saa minut aru. Muidugi, ma ise ka ei saa. Ja ma ei tea, mis tuleb pärast surma. Aga ma loodan, et ei midagi... selle ma töesti praegu valiksin!“

„Sa oled hulluks läinud!“ Tundsin, kuidas keha täitub valuseguse hirmuga. „Ükski inimene ei saa midagi niisugust tahta, südamest tahta!“

„Aga ma ei jaksa enam nii elada! Ja see poleks esimene armastuse pärast suremine maailmas...“ Kurb muie libises üle ta näo. „Mulle öeldi – kui kokkulekke sõlmisime – et minu tunne ei vähene ega muundu. Mul polnud aimugi, mida see tegelikult tähendab. Aga nüüd tean... Jääan sind igavesti armastama, igavesti sisismas põlema. Ja nemad uurivad ja mõõdavad seda kuidagi, olgu nad neetud! Aga sina elad Maryga ja unustad mu... Jah, küllap ma meenun sulle vahel, aga üha harvemini ja harvemini... ja mina vaatan läbi köögiseina, kuidas te suudlete. Usu, see on nii valus, et ma ei jaksa enam!“

„Aga nad ei hoia ju sind siin kinni? Sa võid ju ära minna... oma tähtede juurde või...“ Tundsin, kuidas Nora meeleteheide mind kaasa veab.

„Võin. Ja olen käinud ka. Aga siis hakkab... mitte esimesel päeval, aga tasapisi... kogu aeg mõtlen sulle, iga viimane kui minut. See on nagu mingi pidev nüri valu... Ma ei teadnud, et nii olla saab. Ja siis ma lihtsalt tahan tagasi, nii lähedale sulle kui võimalik. Tahan näha, kuidas sa hommikul tõused, vahetoa raudahju tule teed, kohvi jood, arvuti avad ja uudiseid loed...“ Naine ohkas ja jäi vait.

„Ja siis näed, kuidas Mary tõuseb?“

„Jah...“ Nora hääl kahanes vaevukuulda vaks. „Tuleb sinu tooli taha ja võtab sul ümber õlgade kinni. Sa naeratad talle, tõmbad ta enda vastu, ja ma tean, et sa ei mõtle sel hetkel minule. Ma tean, et mind ei ole sel ajal sinu jaoks olemaski...“

Astusin pisikese ümmarguse akna juurde. Kuukuma läikis tumedal ookeanil ja selle valguses kerkisid taeva poole kõrged tontlikult tardunud laineharjad.

Teadsin, millest ta räägib. Olin seda tundnud Mary veinitehase avamise pilti vaadates. Iga kord, kui foto majapaberite vahelt välja võtsin. Helelilla õotsuv valurinnus. Valuookean, mis muutis tahtetuks, eesmärgituks, mis võttis elult igasuguse mõtte. Mis jäätas sind just nii nagu see tardunud maailm akna taga.

„Tapa mind ära,“ kordas naine vaikselt. „Ma ei taha seda ise teha. Ma ei suudaksi.“

Ei tea, kas tuli see ärvõetud implantaadist – ehk toetas see teda kuidagi? – või lihtsalt oma hulluse väljäätlemisest, aga Nora oli muutunud. Teda oli kõhe vaadata. Imeilus hulluks läinud sekspomm, igasuguse mõistuse kaotanud inimene.

„Sa ei saa seda tahta!“ pressisin ma läbi huulte. „Sa tahaksid olla kadunud, olema tu – jah, seda ma usun! Aga sa ei laseks mul end tegelikult tappa. Või öigemini, sa ju tead, et ma ei suudaks iialgi! Ja veel sellise pistodaga... Aga ma tean, mida sa tunned.“

Nora nuuksatas. „Kallis, aga palun aita siis mind... ole minuga! Kui sa ei taha mind tappa, siis armasta mind. Kasvõi natukene, kasvõi vastumeelselt...“

Ma ei tea, miks või kuidas see juhtus, aga järgmisel hetkel olin tema juures. Tema peal. Ja tundsin soolaste pisarate maiku. Ta näris mu huuli nagu hull, nagu loom, aga ma lasin sel toimuda. Siis äkki ta rahunes. Tõusis, astus laua juurde ja võttis pistoda kõrvalt pika metallist nikerdatud piibu.

Elasin majakas mitu päeva ja ööd. Ma ei tea, kui kaua. Väikese ümmarguse aknaaugu taga laius ühtlane pimedus – ma ei tatnud välja vaadatagi, kuuvalguses kumav stoppkaader oli hirmutav ja meelevastane, ja kella mul polnud. Suurema osa ajast olime voodis. Ega me eriti maganudki, vähemalt mitte sügavalt, ja see kõik tegi mu lõpuks täiesti tühhjaks. Aga tal oli mingeid jooke, need andsid jöudu.

Ükskord, kui Nora magas, pugesin ettevaatlikult ta käe alt välja ning läksin öue. Seisin keset kuuvalgust, vaatasin oma maja eemal nõlval ning tötsin siis pilgu tähtedest kiirgavasse öötaevasse. Tähed tegid mu rahutuks ja siis äkki taipasin:

taevas oli võõras. Täiesti võõras! Isegi Linnuteed polnud, Suurest Vankrist rääkimata. Jõllitasin vapustatult kirgavat laotust. Kus ma üldse olin?

Astusin majakasse tagasi, hiilisin laoruumi – tuikudes, justkui üledoosi saanud oopiumisõltlane – ja pagesin koju. Nügisin köögikapi seinal helenduva roosatuse ette ja räntsatasin taburetile.

Siis märkas in laual auravat teetassi. Vaatasin seda, ei saanud hetke millestki aru ja lõpuks taipasin. Kell külmkapi helenduval ekraanil näitas kolm kakskümmend neli. Kõigest kolm minutit tagasi – Maa aja järgi – olin ma astunud läbi nüüd juba kapi taha peidetud uduroosa helenduse. Aga mulle tundus, justnagu oleks sellest möödas terve elu.

Viimase jõuga koperdasin verandale ja heitsin pilgu läbi akna. Tähed olid õiged.

* * *

Uskumatu küll, aga Mary suutis meie taimeravi prokurörile arusaadavaks teha. Helistas ja ütles, et suuremat jama polegi ehk karta. Oli jõulunädal, aurustaja toomisest juba mitu kuud möödas, ja ma sõitsin talle Dianaga koos sadamasse vastu.

Taevast langes laiu lumehelbeid ja ilm oli harjumatult tuuletu. Aga seevastu külml. Nii külml, et kerge laine poolt kaldakivide vahel sulisema lükatud vesi jäätus suurte hallide rahnude külgedel lausa silma all. Ilmateade ütles hommikul, et teisel pool rannikuahelikku möödeti öösel juba miinus kolmkümmend, aga siin hoidis soeookean veel leebemat ilma. Sadamatuledes helkis veepiiril jäapuru – õhukedes klaasistunud liistakud, mis laine poolt lükatuna tasakesi üksteise vastu helisesid. Vaikne ja arktiliselt puhas hääl. Harva oli siin talvel nii ilus.

Kuigi valitses polaaröö, polnud kottpime. Lõunas, mandri-Norra kaugete mägede kohal, kiirgas sinakas kuma ja seda toetavate sadamatulede valguses korjas Diana villaste sörmikutega veepiirilt jäälkilde. Kinnaste näpud olid juba märjad, aga ma ei tahtnud last keelata. Varukindad olid kaasas, plaanisin need enne naise tulekut tüdrukule kätte sokutada.

Veerand tunni pärast pööras tuledes särav laev sadamabasseini.

„Prokuratuuriga on korras,“ kinnitas Mary, kui laevalt maha sai ja pühade jaoks suurelt maalt kokku ostetud kraami auto kasti tõstis. „Maksin trahvi ära, lubasin, et enam ei tee, ja kõik!“

„Siis on küll hästi,“ ohkas in ma ja embasin teda tänlilikult. „Kuidas see nii libedalt läks? Mida sa neile ütlesid?“

„Ütlesin, nagu asi on. Et ravisime su peavalusid ja ajuvähki.“

„Ja nad jääd uskuma, et näiteks sa ise ei proovinud?“

„Ei.“ Naine raputas pead. „Ma ei hakanudki valetama. Ütlesin, et võtsin ka vahel – et end paremini tundma õppida ning sinuga ühele lainele saada. Ja et kanep õpetas mulle nii mõndagi.“

Pöörasin jahmunud silmad naise poole, aga küsimusteks polnud enam aega, sest pärast esimest tervitust uesti veepiirile lipsanud Diana silkas tagasi. „Mida sa töid?“ lunis tüdruk ja hakkas ema ümber hüplema. „Kas ananassitorti töid? Kittyle jõuludeks kummihiire töid?“

„Töin, kullake, töin.“ Mary silitas mütsi alt välja turritavat heledat tukka ja naeratas heldinult. Olin tüdrukule hommikul valge kõrvakestega karvamütsi pähe surnud, just nagu naine telefoni teel õpetas ja tänane ilm nõudis.

Ohkas inimene. „No siis on ju kõik korras, võime rahulikult edasi elada!“

Mary vaatas mind kurvalt, aga et Diana oli kõrval, siis ei ütelnud midagi. Ent hiljem kodus ütles.

„Mitte midagi ei ole korras! Lubasin, et kanepiga sind enam ei ravi. Mis edasi saab – jälle tabletid? Aga arstid ütlevad, et pikalt selliseid kangeid valuvaigisteid ja unerohte kasutada ei tohi. Mida me teeme?“ Ta ilmes peegeldus ahastus.

„No aga äkki ma ei peagi enam tablette võtma?“ Tegin optimistliku näo. „Või siis vahel harva... Ma olen palju paremas vormis kui sügisel!“

„Aga kui ei ole? Nägin eile arsti, kes sind prokuröri käsul uris. Lars... mis ta nüüd oligi – noh, mingi son-löpuga, nagu te kõik siin... Maailm on ikka väga väike – selgus, et tema tunneb ka seda onu Raymondi sõpra, kes mulle Oslos kanepit andis. Raymond kirjutas tollele ja... noh, arstid ju teavad üksteist.“

„Ahah,“ nentisin ma hajameelselt ja avastasin, et vaatan tühjal pilgul läbi verandaakna kesktalvist pimedust. Toa valguskumas hõljusid klaasi taga suured öhulised lumeräitsakad. Kiskus vist uesti sulaks. Veranda tundus harjumatult pime. Nojah, päevalguslampe polnud enam nurgas... Ehk see kaugele paistev kasvuhoonekiirgus meid reetiski?

„Ühesõnaga, see Lars oli kohal ja kaitses meid,“ jätkas naine, kes oli ka vahepeal lund vaatama jäänud. „Et see oli meditsiiniliselt võttes õige ravi. Ja mulle ütles pärast õues omavahel, et soovitab tegelikult kanepiga jätkata. Aga jah, prokuraat on õnneks läbi.“

„Aga mida sa selle kohta ütlesid, kust kanepit said?“ taipasin ma pärida. „Küllap uuriti?“

Mary muigas. „Et käisin Oslos Grönlandis ja tänavanurgalt ostsin. Interneti järgi teadsin otsida. Raymond Londonis igaks juhuks kohe õpetas.“

Mühatasin tunnustavalt.

„Ja uurija panigi nii kirja,“ jätkas naine. „Tegelikult, ega ta mingi loll polnud. Ma hakkasin ju kanepiravi kaitsuma, aga tema ütles kuivalt ja ehk isegi natuke kurvalt, et Norra prokuratuuris järgitakse seadusi ja mitte uuemaid meditsiiniuudiseid. Siis sain aru, et pole mõtet seal vahutada, eks ta on lihtsalt üks süsteemi mutrike.“

Verandale sugenes vaikus. Kell näitas alles noort öhtut, aga meie maailmanurgas valitses ju jõuluajal pea pidev pimedus.

Diana vudis tappa. „Ema, ma panen lauluplaadi, eks?“ Mary noogutas ja siis katkestas mitmehäälne lastekoor vaikuse. Norrakeelsed jõululaulud. Dianale meeldisid ja nii me siis ketrasime neid natuke imalavöitu, aga muidu armsaid lugusid hommikust öhtuni.

Kui tüdruk kassi järel oma tappa kadus, siis tegin röömsama näo ette. „Tead, kallis, aga ma töesti tunnen, et olen juba palju tervem!“

„Jäta... Lars ütles, et su analüüsides ja entsefrogramm...“ Mary neelatas ja ma sain aru, et tal on nutt kurgus. „Et need ei töota head... Ühesõnaga, sa ei ole terve, isegi kui end nii tunned.“

Kortsutasin pahaselt kulmu. Arst püüdis meid veenda, et kõik läheb nagunii nässu?

„Ta rääkis ju sellepärast, et teaksime valmis olla,“ ohkas ta. Ju taipas, mida mõten. „Ja soovitas kanep uuesti käepärast hoida.“

Vaatasin naisele röömsalt otsa. „No nii – aga eks me siis hoia. Kuskilt ikka saame?“

„Mitte mingil juhul!“ Ootamatult terav hääl. „Ma andsin lubaduse ja kavatsen seda pidada.“

„Olgu-olgu... Aga kuidas ta seda üldse mõtles?“

„Ta arvas, et ettevaatlikult toimetades on väiksel saarel vahelejäämine sisuliselt välistatud,“ sosistas Mary ja kiikas närviliselt koridori poole. Seal kajas Diana sammuvudin, aga tüdruk läks vaid vannituppa. „Kodus ei tohiks muidugi kasvatada. Aga aurustajast mikrojääkide leidmine ei olevalt politseile piisav töend. Ja väikeste koguste peitmine poleks vist töesti raske. Muide, ta soovitas peeneks uhmerdatud kanepipuru vette panna ja sellega aeg-ajalt maja piserdada. Siis ei aita koera nina ka, kõik kohad haisevad, loom läheb röömust lollik!“

Turtsatasin naerma. „Aga siis on ju lahendus olemas?“

„Ei!“ jäigastus naine. „Mingit lahendust ei ole! Mõtle Dianale – tema ei tohi ju näha. Peaksime edaspidi iseenda kodus hiilima nagu vargad ja läbi ukseprao piiluma, kas ta juba magab. Õiepuru peitma ja värisema mõtte juures, et äkki ikka oskavad üles leida. Vältima nagu tuld sõna „kanep“ – või muidu ütleb tüdruk selle lasteaias välja...“

Nägin, et Mary käed värisevad.

„Ja ma ei taha mõeldagi, mis juhtub, kui uesti vahel jääksime,“ lõpetas ta. „Need lasteaialapsed ei taipa maailmast palju, aga ta saab ju vanemaks. Mis klassikaaslased ütleksid? Sinu isa on narkomaan, hahaa, väike inglise leedi, ja su ema kurjategija?“

Noogutasin. Tal oli vist õigus. „Aga see pole ju kindel, et valud tagasi tulevad!“ märkisin ma lõpuks. Siis, kui vaikus juba liiga raskeks läks. „Või kui tulevad näiteks viie aasta pärast! Miks me sellepärast praegu muretseme? Nagunii sureme kunagi ära...“

„Aga sellepärast, et ma tahan, et mu elu oleks natukeneigi ette planeeritud!“ Mary häälles oli äkki tunda endist Harryst. „Ma ei taha elada nii, et ehk valud ei tule tagasi ja ehk me ei jäää vahel ja kui jääme, siis ehk midagi hullu ei juhtu. Ma arvan, et sinu ravimine ei ole vale ega ebaeetiline, ja ma tahan seda teha häbenemata.“

Vaatasin naist imestunult. Ootamatult jõulised avaldused?

„Jah!“ Mary oli põlema süttinud. „Ütleme, et keegi koputab öhtul – kui mõlemad oleme hinganud... Noh? Kükitame nagu hiired, aga muusika mängib ja tuli põleb? Avada ei julge, lõhnad juures, silmad krillis? See pole normaalne! Väärikalt tuleb elada, see oli mu papa üks vähesed nõuanded. Ja tead, selles riigis ei saa ma enam väärikalt elada.“

Rohkem ta ei öelnudki, sest Diana tuiskas sisse ja Mary pidi ette näitama ananassitorri ning Kittyle möeldud jõulukingu.

Aga öhtul ütles – juba voodis ja jälle läbi nuuksete –, et seda, mis mu peas toimub, ennustasid mõned mehed juba tolles tarkpeade kambas, kes Aafrikas kivi uuris. Olid lausa pakkunud, et niisugust kiurguste komppotti võiks laborihiirtel kasvajate tekitamiseks kasutada... Aga teised olid jälle rahustanud, et ei tee see kivi midagi.

Ja nõnda ei osanud ma oma tulevikku kuidagi ette näha. Maryst polnud abi, tema nuuksus patja ja süüdistas ennast, kivi ja kogu maailma. Näis, et ta joud on äkki otas. Mis siin ikka muretseda, katsusin ma lohutada – kivist ei saanud nagunii keegi midagi aru ja seega oli jumala üksköik, mida need tarkpead seal omal ajal arvasid.

* * *

Istusin köögis ja jõin teed. Vängelt lõhnavat raviteed. Mary oli hakanud igasugu imearstide ja nöidadega konsulteerima ja need soovitasid köikvõimalikke taimeteotisi.

„Chris...“

Naine seisis köögi uksepiida najal ja näis imelikult kaame. „Ma tahaksin sinuga tegelikult ühest asjast rääkida. Võib-olla teen vea, aga ma ei jaksa enam. Sa oled haige... ja see võib inimese mõistust natuke muuta ja... aga mulle tundub, et sa oled viimasel nädalal väga teistsugune... Pärast seda, kui ma Tromsös käisin. On midagi juhtunud või?“

Mu teetassi hoidvad käed võpatasid. „Mis siis peaks juhtunud olema?“

„Ma ei tea...“ Mary silmad läikisid punakalt. „Anna andeks, rumal oli vist küsida... aga sa oled väga kinnine, me justkui ei elagi enam koos...“

Siis tundsin, et ei suuda enam vaikida. Tulgu mis tuleb. Arvasin, et ainuke variant on Noraga juhtunu enda teada jäätta, aga see vist lihtsalt ei toiminud.

„Tegelikult... kui sa ära käisid, siis töesti juhtus midagi.“ Keerutasin tassi peos ja paiskasin selle siis ühe hooga välja. „Usud või mitte, aga ma kohtusin Diana Merlinaga! Ta ei ole surnud, mõnes mõttes elab ta praegu ka siin. Siinsamas majas.“

„Diana uppus kolm aastat tagasi.“ Mary vajus laua taha toolile ja vaatas mind kohkunult. „Ma nägin isegi fotosid ta surnukehast!“

„Ei, see polnud tema keha!“ vaidlesin ma. „Ta kohtus tulnukatega! Nad võtsid ta kaasa ja temaga alustati mingit katset. See on pikk jutt – aga meile söödeti laiba pähe ette mingi koekultuuris kasvatatud tomp... Ta elab siinsamas, Vilsöl, ainult et mingis teises mõõtmes... Ma ei tea, kuidas nende tehnoloogia toimib, aga ma saan nüüd tema juurde minna. Ainult mina. Ja muide, ta on seesama Nora, see arst Tromsöst!“

Mary ei lausunud sõnagi. Aga ilme rääkis enda eest. Nojah, eks mõistsin ju isegi, kuidas see jutt kõlab...

„Arvad, et kasvaja on mu lolliks ajanud, eks?“ pahvatasin ma. Ja tundsin, kuidas keha erutusest væriseb. „Aga ma näitan sulle kohe, et läbi seina viib uks tema juurde. Lükkame kapi ära, selleks ma ta ette vedasingi, et enam mitte sinna sattuda!“

Hüppasin püsti ja nügisin kappi. Roosatus juba paistis, kumas serva tagant nagu helendav udu. Lükkasin kogu jõust ja siis lendas keskmisel riiulil trooniv suur portselankauss põrandale kildudeks. See oli Maryl kaasas, kui ta Neemelt tuli...

„Jäta...“ Naine tõmbus kaameks. „Ei ole vaja. Ma usun.“

„Ei, sa ei usu,“ löötsutasin ma. „Ma näen ju! Palun aita, lükkame riiuli eest.“

Mary aitas kapi nurka tagasi tõsta. Aga endal oli niisugune nägu ees, et ma ei suutnud vaadata, pöörasin pilgu ära.

Siis oli tee lõpuks vaba. Ma ei tea, mida täpselt plaanisin – vist mõtlesin Nora meie kööki vedada? Tormasin roosatuse suunas ja järgmisel hetkel varisesin põrandale. Krohvsein oli kõva kivi ja mu otsmikul ajas end püsti tulitav muhk.

„Tule välja!“ Tümitasin meeletees vastu udujalt kumavat nelinurka. Kõva nagu sein ikka. „Kurat, tule välja!“

Midagi ei juhtunud. Lõpuks vajusin seina najale kükki ja siis päris kägarasse.

„Chris... kallis, palun rahune!“ Mary kükitas mu kõrvale. „See on kõigest sein. Siin ei ole Diana Merlinat, ta on ammu surnud. Sul on kasvaja... See võib tekitada ärevust ja rahutust, jah, isegi luulusid! Arstid ju rääkisid...“

„Ei!“ Teadsin, et pean rahunema, aga lihtsalt ei suutnud. „Siin seinal on uks, roosa udune augu moodi koht. Aga ainult mina näen seda mingi nende nipi töötu... Ja saan läbi minna. Ma ei tea, kuhu see kõik viib, aga ma käisin läbi selle Nora juures ja magasin temaga. Ise ka ei tea miks, olgu ma neetud! Ma lihtsalt polnud see, kes praegu! Ta vist ikkagi kuidagi mõjutas mu mõistust, kuigi väitis, et ei saa.“

Mary tööstis käed näo ette ja noogutas. „Hästi, kallis, rahune! Ma ei pahanda sinuga, ükskõik mis juhtus, see ei ole töesti praegu oluline. Ainult ole palun vaiksem, tüdruk magab juba!“

Tundsin, kuidas keha kontrollimatult væriseb. Lasin Maryl end voodi panna ja jäin lage vahtima. Üks oli selge: ma ei saa seda talle kuidagi töestada. Ja kõige hullem, iseendale ka mitte?

Naine jootis mulle mingi taimepuruse tee sisse ja siis lõpuks tuli uni, kattis mu teadvusetuse halastava ja kõikematva mitteolemisega.

* * *

Hommikul me juhtunust ei rääkinud. Pärast sööki panin õueriided selga ja otsustasin kuuri koristama minna. Vist lootsin, et külm õhk ja tegevus klaarivad pea ära.

Mary võttis nagist mantli. „Ma tulen ka. Ja Dianal on vaja samuti värsket õhku hingata.“

Hoovis hõljus udune hämarus. Süütasin õuelambi ja selle kollased kiired joonistasid niiskest hallusesest välja kuuri seina najal lösutava vineeri.

Naine jäi tahvlit tusaselt põrnitsema. „Tead, selle võiks parem ära panna...“

Sama tahvel, mille tuul mulle kunagi öösel vastu selga virutas. Mis sel siis viga, tavaline aakrik? Igasugu merest tulnud värgi oli minu meelest tore seinte ja aia najale sättida. Kaks laia lauda, ühel sõna „Head“ ja teisel „reisi“. „Head“ oli paraku juba praktiliselt kadunud. Aga muidu ilusad pastelselt luitunud värvid ja vahvad mere poolt ära söödud lauaservad.

„See mõjub ju nagu nimesilt...“ Ta torutas pahaselt huuli.

Muigasin. „No kuule... igaüks saab aru, et see pole muud kui kasutatud viit...“

„Norakad küll. Aga välismaalased võivad arvata, et majaomaniku nimi. Siin käs üks imelik meremees. Venelane. Kutsus mind proua Reisiks ja...“ Ta ohkas ja vaatas tahvlit.

„Meremees?“ Tõtsin imestunud silmad. „Ja kust sa tead, et just venelane?“

„Vene konsulaati otsis. Väga veider mees, mitu korda on juba käinud tegelikult. Ja ikka sama jutt. Ütlesin muidugi, et pole siin mingit konsulaati, ja ta läks edasi. Mäe poole. Nagu seal oleks midagi otsida... Aga päev hiljem oli jälle kohal ja ei mäletanud, et korra juba küsis. Ja täna hommikul, kui sa magasid, tuli uesti, juba kolmandat korda! Ja üldse, ta on mingi hull... räägib, et meri läheb põlema ja si-nised välgud neelavad kõik alla ja tema peab hoiatama.“ Mary vaatas tujutult mere poole. „Ah, ma ei tea... aga ta pilgus on midagi hästi imelikku, meeletehitlikku... midagi on väga pahasti temaga. Ausõna, ma vist kardan teda juba...“

„Ole nüüd ikka!“ Katsusin värisema kippuvale häälele lõbusat kõla anda. „Suviline vene iota. Vähe neid kalamehi käib siin kämpingus või, ja osa lakub, nii et koomas. Pärast ei mäleta midagi – tsüklis! – ja nii tulebki uesti sama lolli jutuga. Hagrid rääkis, et neil oli ükskord sihuke jama ühe deliiriumis tüübiga, et kutsusid politsei.“ Tegelikult tõsi, aga see oli ammu. Ja suvel...

Mary vaatas sinna, kus pimeduses kohas jäine meri. „Kalamees – keset polaarööd?“

„No midagi püüda annab ju talvelgi...“ kohmasin ma ebalevalt.

„Vöib-olla,“ ohkas naine, võttis reha ning hakkas tusasel ilmel koltunud murust lehti välja pühkima.

„Aga loomulikult, milles küsimus – muidugi paneme ära, kui sulle ei meeldi.“ Võtsin tahvli, lipsasin kuuri, toetasin selja vastu seina ja hingasin sügavalt välja. Seesama madrus, kes kunagi üle kaljuserva kadus või – aga tema liikus ju tolles roosa augu taguses maailmas?

Mary tuli mulle järele. „Ah, siin pole talvel mötet midagi teha, nagunii ajab tuul enne kevadet kümme korda uue sodi kokku.“ Ja pani reha kuuri nurka. Talle ju meeldis, kui maja ümber oli korras – nagu nende pargis.

Vöib-olla oleks ta mu näost midagi välja lugenud, aga õnneks jooksis tütar ka kuuri. „Diana, kas sina tahaksid vahepeal vanaema juurde sõita?“ Naine kükitas lapse juurde ja kohendas salli. Märkasin, et hääl kõlas tal ikka veel imelikult õõnsalt.

„Külla või?“ hõiskas Diana. „Me söidame vanaemale külla!“ Ja hakkas pöörel-des hüplema. Tegi paar ringi ja vaatas säravate silmadega mulle otsa. „Vanaemal on kolm kassi, ausõna!“

Muigasin. Lõuna-Aafrika vanaema kassidest teadsin ma juba kõike. Vahel näis, et isiklikult tunnen neid elukaid juba.

„Miki on kõige suurem, tema sõna peavad teised kuulama,“ alustas Diana uut loengut.

Aga Mary sundis lapse vaikima. „Kullake, isa teab juba. Nojah, külla... Ja võib-olla isegi kauemaks. Eks me koos peame arutama, kui kauaks.“ Ja vaatas paluvalt minu poolle.

„Just! Lõunasöögi ajal arutame. Aga mina pean nüüd natuke kirjutama.“ Lõin oksapurused kindad vastu seina puhtaks, panin riiulisse ja astusin maja poole. Üks asi oli vaja selgeks teha.

* * *

Mary oli lapsega kuuri jäänud – tüdrukule meeldis seal vanades asjades tuhnida –, aga mina vaatasin roosaka varjundiga laiku köögiseinal. Eile ma läbi ei saanud, muhk turritas siiani laubal. Ehk sellepärast, et ma polnud üksi?

Panin käe krohvile. Helendus oli pehme kui udu. Ja astusin siis läbi seina.

Nora lamas teki all laias kaheinimeseoodis, ajakiri süles. Naeratas mind nähes ja tegi enda kõrvale ruumi. Jälle mingi poolläbipaistev pitsiline särk seljas ja laitmatu meik näöl.

„Nii tore, et sa tulid,“ ohkas ta önnelikult. „Jöoudsin juba väga igatsema hakata.“

„Pole siin midagi toredat, Diana.“ Surusin hääle vaenulikuks ja istusin seina ääres olevale taburetile, voodist võimalikult kaugele. „Tulin ainult sellepärast, et meil kisub asi jamaks. Ja ma tean, et sinu käsi on mängus.“

„Mis siis on?“ kohkus naine. „Ja palun kutsu mind Noraks.“

„Miks?“

„Sellepärast, et su naine võttis mu nime ära. Diana tähendab sinu jaoks nüüd juba tütar. Aga miks sa nii kuri oled?“

„Ole siis pealegi Nora, kurat sinuga! Asi on selles, et meil käib ukse taga üks meremees, keda ma nägin siis, kui siin elasin.“ Tõusin ja läksin akna juurde, aga sadamat polnud näha. Klaasi taga keerles tihe lõrts. Välisukse tulekumas paisatis see kui katkenud tummfilmi lint, nagu ühtlane valge virvendus teleriekraanil. „Äkki see Sergei – sealt laevalt?“

Ta pani ajakirja ettevaatlikult kõrvale. „Ma ei tea. Aga tegelikult vist võimalik...“

„Nii et ongi?“ Tundsin, kuidas viha kasvab. „Kurat, ma tahan, et see lõppeks!“

„Me kõik tahame midagi...“ ohkas naine vaevukuuldavalt. „Mida ta halba teeb?“

„Otseselt ei midagi. Aga Mary juba kardab teda. Tajub vist, et midagi on valesti.“

Naine näppis tekki ja vaatas siis mulle süüdlaslikult otsa. „Ma ei saa kahjuks midagi teha.“

„Kuidas nii?“

„Taustavälja hoidmiseks peab reaktor töötama. See võib tekitada väljaaberratsioone, mille tulemusena kolmemõõtmelistes...“

„Mis kuradi asju?“ katkestasin ma teda tigedalt. „Räägi inimeste keeles!“

Nora tömbas teki kartlikult kõrgemale. „Ütleme... see koht siin on osaliselt muudetud aegruum, mis asub – noh, lihtsalt väljendudes – sama koha peal, kus su maja. Ja...“

„Ma ei saa sest jamast silpigi aru. Ja ma ei tahagi!“

Ta ohkas ja võttis tekilt ajakirja. „Noh... ütleme, et siia kaante vaheline on köidetud sadakond kahemõõtmelist maailma – paberilehte –, mis on üksteise peal. Need võib eraldada...“ Ta lappas lehti. „...ja samas võib nad ka nii tihedalt kokku suruda – näiteks haamriga lüües –, et trükkivärv kandub ühelt lehelt teisele. Minu maailmast võib ka aeg-ajalt midagi üle kanduda.“

„Sul on lausa isiklik maailm nüüd?“ pahistasin ma tigedalt. „Ükskõik, pole minu asi! Nii et sa ei saa ega taha midagi teha? Okei, siis pole mul siin enam midagi arutada!“ Ajasin end ropsuga püsti ja astusin seinas helenduva augu poole.

„Chris! Oota nüüd palun...“ hüüatas ta.

„Mis siis veel on?“ Vaatasin tagasi. Jah, täpselt nagu eelmine kord. Imeilusad juuksed. Perfektne meik. Täiuslik nägu, ilma väiksemagi kortsu või täpita. Ajakirja töödeldud kaanepilt.

„No arutame veel!“ Ta hääl kõlas nagu karje. Arvas alguses töesti, et tulingi igatsusest või? Ahastav ilme ja värisevad käed... Aga äkki on see kõik mingi uue kavala plaani osa?

„Ei. Jumalaga, Nora! Enam ma ei tule! Mis siin arutada, kui sa midagi teha ei saa? Ja kui kauemaks jään, siis leian end nagunii varsti jälle su tulnukate töökjas timmitud reite vahelt.“ Tigidusega ütlesin. Ja võimalikult labaselt. Aga mida muud mul üle jäi?

„Ei,“ raputas ta pead. „Praegu ma ei taha. Ausõna! Või õigemini, see oleks juba ohtlik.“ Ohkas ja lükkas teki kõrvale. „Ma ootan last. Sinult.“

Vaatasin ta särgi all punnitavat köhtru täis otsatut jahmatust. Vähemalt kuues kuu?

Nora sai muidugi aru, mida mötlen. „Ma ütlesin ju, et meie maailmade vahel on võimalik ajaga manipuleerida. Ja ma otsustasin, et tahan sult last, ükskõik mis

saab. Ning seega olen juba pool aastat sinuta elanud – kuigi sinu jaoks kohtusime alles nädala eest.“

Surusin käed kõrvadele, tormasin oma kööki ja vajusin taburetile. Õnneks paistis läbi akna, kuidas Mary Dianaga Hagridi maja poole jalutab. Küllap vana-mehe kassile külla – ütlesin ju, et tahan kirjutada... Lasin pea vastu lauda. Mis-sugused šansid mul Nora vastu üldse on? Ja kas ma saan varsti tõesti uuesti isaks?

Ma ei tea, kaua nii olin, aga lõpuks kostis eeskojast kolinat. Diana tormas poris-te kummikutega kööki ja ronis mulle sülle. „Isa, ütle nüüd, millal me vanaemale külla sõidame?“

Verandalt kostis venivat jõululaulu. Vaatasin sõnatult öue. Pime ja tuuletu vai-kus. Üksikud laiad lumeräitsakad keerutasid vastu klaasi, millel peegeldusid kuu-sel vilkuvad värvituled. Nagu jõulupostkaart.

„Aga kas sina ka tuled?“ muutus tüdruk valvsaks ja haaras mul tugevasti kaela ümbert kinni. „Issi, ma tahan, et sina ka tuled!“

„Varsti pärast jõulusid lähemegi,“ sõnas Mary rahulikult. „Jaanuari alguses. Muidugi tuleb isa kaasa.“ Astus üle köögi, kummardus pliidi ette ja hakkas tuld tegema. „Ta tahab ju lõpuks ka Schrödingeri näha. Ja palun vii oma kummikud esikusse, need on porised!“

Vaikus murdus. Nii et see oli siis nüüd otsustatud...

Jõululaul mängis edasi, Diana ronis sülest maha, viis kummikud ära ja töi pildi-raamatu. Puges uuesti sülle, aga mina vaatasin ikka veel tühjal pilgul öue. Puurisin silmadega pimedust ja ei teadnud, kas olen rõõmus või önnetu. Vist lootsin, et Mary venitab veel, lükkab seda edasi... Aga nüüd oli tütrele lubatud, et sõidame varsti ära. Nojah, juttu oli ju ammu. Aga nii äkki? Ja siiski ei öelnud ma midagi. Järsku mõist-sin, et ei suudagi vist enam elada majas, kus on kaks magamistuba kahe naisega.

„Ja Kitty võtame ka kaasa,“ lõpetas Mary, nagu oleks asi meil juba üksipulgi läbi arutatud.

Õhtul magamistoas võtsin teema uuesti üles, aga Mary oli otsustavust täis. „Me lihtsalt peame Norrast ära kolima. Sinu enda pärast! Kui sa ükskord terve oled, siis võime tagasi tulla!“

„Aga miks?“ jonnisin ma nagu laps. Lihtsalt mingi sisemise trotsi pärast. „Mõt-lesime juba Diana kooli asjus ja... tal on ju keel peaegu selge ja... siin on ju lõpuks mu kodu. Ma arvasin, et sinu oma ka!“

„Jah.“ Mary hääl kõlas vaikselt ja kurvalt. „Ka mina arvasin. Mitte et ma oleksin joudnud Vilsöt juba hullupööra armastama hakata, aga ma saaksin hakkama. Ja Diana on selle tõesti omaks võtnud.“

„No ja mis siis nüüd nii äkki juhtus?“

„Ära hakka palun uesti peale... Sa vajad kanepit, mäletad, kui hästi see valud ära võttis? Anna andeks, aga sa oled ju uesti mingisse musta auku kukkumas. Mida sa eile rääkisidki... sellest seinatagusest Dianast?“ Ta neelatas. „Ja tabletid oled jälle välja otsinud?“

„No paar olen ainult võtnud...“

„See on alles algus. Ja ma ei taha seda prokurörimutti enam eluski näha. Järgmine kord me enam nii puhtalt välja ei tule, aga Diana vajab normaalset lapsepõlve. See on kõige tähtsam! Siin me seda ei saa, järelikult peame ära kolima.“

„Ja otsustasidki ära, et edasi elame Lõuna-Aafrikas...“ Tundsin arusaamatut kibedust. Mis sest, et ärasöidu mõte oli juba nädalaid öhus hõljunud.

„Ei, kallis.“ Ta ohkas raskelt. „Mina pidin lõpuks ainult selle ära otsustama, et siia me enam kahjuks jäädva ei saa. Aga sina võid öelda, kuhu uue kodu rajame – kui Kaplinn töesti ei sobi. Valikuvõimalusi jätkub, riike, kus kanepile teisisi vaa-datakse, on juba palju.“

„Ja nagu nipsti on meil kohe uus kodu...“ tusatsesin ma edasi.

„Ei ole nagu nipsti.“ Rääkis nagu lapsega – rahulikult, aeglaselt ja veenda püüdes. „Aga ma tahan lõpuks sellist kodu, kus on olemas kõik vajalik. Kaasa arvatud sinu aurustaja magamistoas – ja mitte keldrinurgas kartulite all peidus. Kui sulle Neemel ei meeldi, siis läheme näiteks Vancouverisse. Loodus on seal nagu Norras, püüad kala edasi. Aga Kanadas võib kodus meditsiinilist kanepit kasvatada!“

„Ja kes meid seal Kanadas ootab?“

„Aga kes sind siin ootab?“

Jah... Siin polnud mul tulles tegelikult ju midagi peale pisikese hõredate seintega majakese. Imelik, et Vilsö ruttu nii omaseks sai, mitte ei tahtnud ära minna... Hoolimata sellest, et talv oli pikku ja pime ja saar tundus vahel liiga tilluke. Aga kevadel oli siin jälle nii ilus, et süda lendas rinnus. Kui maipäike veepinnal tantsis, tuhandeid säravaid välke lõi ja merelinnud tulid ja rannad ning mäenõlvad kisaga täitsid... Olin arvanud, et siin on mu kodu ja siia ma ükskord surengi.

Mary ohkas, pani pea mu õlale ja ma nägin, et ta silmad läigivad. „Anna andeks, kallis, läksin liiga hoogu... Ma tean väga hästi, mida sa siit ära minnes tunned.“

Ja äkki ma mõistsin, mida ta öelda tahtis. Ma polnud küsinud, kas ta mõnel pikal ja pimedal sügisõhtul ei igatse äkki taga oma rohelist viinapuuvalja ja sooja sinist merd. Neeme mahedad tuult ja Kaplinna mäe laudjat siluetti silmapiiril.

„Lähme siis pealegi,“ ohkasin ma. Ja tundsin, kuidas kurgus kriipima hakkas.

* * *

Hagrid tuli meid sadamasse saatma. Oli tavoline jaanuari alguse keskpäev. Hall tuul korjas mäekülgdedelt hõredaid lumekübemeid ning pillutas need fjordisuule laiali. Laev säras prožektorite valgel keset sinakat hämarust ja sadamabasseini kohal planeeris kajakas, valged tiivad tumeda laotuse taustal helendamas. Laevamootori müdin sulas arktilise pagi puhangutesse olematuks ja ilmus siis taas välja – sedamööda, kuidas tuulevihur sadamaaluste kaljude vahel soolast öhku ringi keerutas.

Tõtsin viimased kotid kaile ja vaatasin merele. Harjunud pilt. Terav valgeharjaline laine uhas sadama ette kuhjatud muuli ning pritsmed lendasid mühinal taevasse. Tormihakatis.

Hagrid kohendas vammust. „Jõuate veel suurele maale ära lipsata...“

Ma ei vastanud. Vahtisin lihtsalt ringi, justnagu tahtes kõike veel viimast korda endasse imeda. Jääkirmega kaetud betoon, küla majadekobar ja kõige kohal mäe tume vari. Ja märkasin, et merepiiril loksub suur kollane poi, külg laeva tuledes kiirgamas. Siis nägi seda ka Hagrid. Tavaliselt oleksin kai pealt alla roninud ja selle kohe välja õngitsenud. Mitte kalapüügiks – selliseid võõrapäraseid ja ainukordseid asju tavatsesid paljud lihtsalt niisama koju vedada. Huvitav vaadata. Olin isegi hakanud igasugu aakrikku oma kiviaiajupikesele sättima.

„Toome sulle ära või?“ küsis Hagrid. „Võtad mälestuseks kaasa – hoiab sind kodu küljes ankrus... noh, poid on ju ankrus...“

„Kuhu ma mahutan?“ ohkasin ma. „Kastid viimase piirini täis. Ja näed, see poi pole ka enam ankrus, jumal teab, kust tulnud ja kuhu läheb... nagu ma isegi nüüd...“

„Ma panen ta siis su aiale,“ otsustas Hagrid. „Selle suure meteopoi kõrvale, mis sa mineva talvel leidsid.“

Laevasireeni mitmehäälne undamine venis läbi õhu. Võimas heli, aga tuul jõudis sellegi ära käänata ja merele vedada.

Tundsin, kuidas miski sees nagu noaga keerab. Oleksin ise tatnud see poi olla. Aiale istuma jäädä. Mina lähen ära, aga tema, näed, kükitab seal niiskete kivirahnuude otsas. Vaatab virmalisi ja polaaröö kiiskavaid tähti. Kogu talve, kevadeni välja. Näeb, kuidas esimesed päikesekiiired mäe tagant välja ilmuvald. Kuidas nõlvad tömbuvad roheliseks ja lunnid tulevad tagasi.

Mary võttis koti sangad ettevaatlikult pihku. „Peame vist laevale sättima?“

Heitsin närvilise pilgu kellale. „Viis minutit veel. Aga te minge, ma vaatan veel hetke.“

„Nojah, eks me siis napsame paremad kohad ära, enne kui rahvast täis läöb...“

Abitu katse tuju tõstmiseks nalja teha... Sadam oli tühi, peale meie polnud kedagil minemas. Kes see siin ikka aasta alguses kuhugi sõitis – jõulu ajal veel liigutinatuke, aga pärast uut aastat oli köik nagu välja surnud. Kes saarel, see saarel, kes mitte, see pikaks ajaks ära.

LIFING BUOY
C.E.F.R.
L'CONTACT-SMILS
LEASE 1-158000

1461-158000

Ja nii nad siis läksid. Võtsid Hagridil järjestikku kaelast kinni ja tema patsutas neid seljale.

„Ma saadan sulle oma kasside pilte,“ lohutas Diana vanameest, kes näis harju-matult loppis. Nad olid siin juba headeks sõpradeeks saanud. Vanad inimesed ja lapsed on natuke sarnased.

Siis astusid Mary ja Diana niisket tumerohelist aparelli pidi laeva ning me jäime kahekesi.

„Näe, oleks juba unustanud...“ haaras Hagrid äkki peast. „Mul ju vanast ajast mõned asjad üle anda. Hilda kord jättis hoiule ja olen ikka möelnud, et millal...“

Ta liipas kolmerattalise juurde ja töi paksu ümbriku ning kilekoti raamitud pil-diga. Akvarell, lai panoraamavaade. Kui ta enda kätte sain, siis nägin ära, et keegi oli amatöörirkäega saart joonistanud. Ülevalt mäe pealt vaadatuna. Sadam ja maja-kas ja küla fjordi ääres. Ma polnud seda pilti Hagridi juures näinud, ju seisis kapis.

„Hilda käskis sulle anda, kui viimane kord siin käis. Imelik oli ta siis...“ Hagridi pilk näis kummaliselt värelev. „Me olime tegelikult päris hääd sõbrad. Ehk enamatki...“ Rohkem ta ei lisanud, tuiutas lihtsalt vaikides merele ja ma ei hakanud tema ja Hilda kohta edasi pärima.

„Vist aimas, et rohkem siia ei jõuagi...“ jätkas mees lõpuks ise. „Võttis su tagatoa seinalt ja käskis edasi anda. Ma veel naersin, et missa pimeloom tast siis mulle to-pid, jäta sinna. Aga tema ütles, et võin pildi alles siis sulle anda, kui valmis oled. Ja kui pärisin, et kustotsast ma seda tean ja mis see valmis ülepea tähendab, siis ütles, et küll ma aru saan... Aga ma pole iial saand. Nigu sedagid, et miks see pilt talle nõnnna tähtis oli. Ega ma midagi ütle, aga Merit teeb minu arvates paremaidki, mul poe seinad täis, turistid ikka ostavad, küll sa tead... Nojah, siin ta on – ja ehk ongi see õige aeg? Tead, süda perutab vahel...“

Jah, Hagridil oli kaheksakümnes verstapost tulemas. Tahtsin öelda, et tuleme suvel kindlasti tagasi, aga miski nööris kõri, sõnad ei tulnud välja ja nii surusin pildi vaikides kaenlasse. Ning andsin maja võtme üle. Et hoidku siis silm peal, nagu kokku leppisime.

Laeva sireen venis läbi tuulevihuri, kapten Mortensen vehkis kannatamatult käega ja ma astusin apparellile.

* * *

Hagrid seisis kai kõrval ja vaatas tuulest vesiste silmadega, kuidas laeva tuled hämarusse kaovad. Lõi siis vörrikele hääled sisse ning sõitis poe ette. Lükkas raske ukse lahti, vaatas, et tuul seda käest ära ei rebiks, ja hõikas: „Tervist, kolleega! Sul kahetaktilise öli juhtub olema või?“

Liselott ajas end riiulite vahelt välja. „No millal mul teda pole old?“

Nüüd nägi sissetulija ära, et müüja ei ole üks. Tagumises hämaras nurgas kohmitses keegi.

„Ah Emma-preili ka liikumas!“ tundis Hagrid kohmitseja ära. „No tervist siinulegi!“

„Tervist on ennekõike ikka sulle endale vaja!“ pistis Emma sapisel häälel vastu. „Näen, et su naabrimees oma inglise pepsprouaga ei pidand meie talve vasta! Ja pole ime, teil sääl lageda pääl tormab ju nii, et kole. Pead isi ka vaatama, et mõnda hange viimati ära ei lõppé!“

Hagrid rehmas käega. „Ää sina muretse, küll meie sääl juba hakkama saame!“

Nüüd tömbus Emma nägu veel öelamaks. „Pole seal enam miskit meiet,“ parastas ta. „Üksi oled sinna jäänd nagu hall hunt, jalga lasi su nõiast naabrimees!“

Ent Hagrid ei võtnud ikka vedu. Käis rahulikult riiulite vahel ja tõstis kaupu korvi.

„Nõid oli su naabrimees, vaat mis!“ kordas Emma, kui tundus, et vastust ei tulegi.

Liselott ohkas, võttis tolmulapi ja hakkas riiuleid pühkima.

„Kah mul raske asi ära taibata,“ kohmas vanamees lõpuks. Ja ei tõstnud pilkugi, uuris hoopis läbi ninale vajunud prillide vöipaki peenikest kirja lugeda.

Müüja lasi tolmulapi alla ja vaatas vana kalurit jahmunud pilgul.

„Ta on seesama kuri mungast nõid, kes siin kunagi elas!“ Emma hääl kõlas juba üsna ebalevalt. „Kellest Merit seda koerajuttu kirjutas... tead küll...“

„Vaata kui nutikas see meie preili Emma on!“ Nüüd tõstis Hagrid lõpuks silmad. Vaatas muiates tigedalt küüri tömmanud naist ja märkis rahulikult: „Mul ei läind arusaamiseks üle kahe nädala vajagid, ja preili Emmal nüüd pärast nelja aastat kah juba selgus käes? Aga noh, egas te ju siia alla seda tantsu näinud ka, mis meil mäe pääl käis...“

Selle peale ei osanud Emma enam midagi kosta ja Hagrid sai rahus edasi lugeda.

„Mis sääl siis käis?“ söandas naine lõpuks uurida. Endal silmad kohkunult kilmamas.

Vanamees lõi käega, nagu kärbest eemale ajades, ja võttis riiulist rohelise ölipudeli. „Ai mina täpselt tiia... miskid lendavad taldrikud tal sääl korstna ümber jahmerdasid.“

„Ah mis sa lorad, Hagrid,“ sekkus Liselott väsinud hääl. „Tüdruk latrab veel edasi...“

„Nojah... aga igatahes üks suure maa untsantsakas jälle vähem!“ lõpetas Emma. Ning katsus parastava näo ette teha. „Hea ongi. Ja narkomaan oli ta ka – küll ma tean!“

„Ah et tead või?“ Hagrid nõksatas, pani ölipudeli riiulile tagasi ja jäi ütlejat nii raske pilguga vaatama, et too päris kühmu vajus. „Eks keegi pidi ikke teadma, jajah, kuis siis muidu...“

Nüüd puges Emma otsapidi päris riiuli taha. „Misasja sa mind nii imelikult passid? Ükskõik, läinud ta on ja tagasi enam ei tule!“

Hagrid võttis taskurätiku ja nuuskas. Kõle ilm oli vanamehele nohuga lajatannud. „Küll ta tuleb,“ märkis ta rahulikult. „Võib-olla minu jaoks hilja, aga tuleb. Süda ei anna enne rahu.“

Liselott vaatas raskelt ja tardunult vihmapiisku, mis aknal allapoole nirisesid. Lumepihu pööras lõrtsiks, sedamööda, kuidas tuul läände kaldus. Aga Emma, silmad pahameelest vilkumas, võttis riiulilt šokolaadi, rebis paberि ära ja toppis maiuse suhu. Tundis siis, et vaikus läheb liiga raskeks, ja torkas lõpetuseks: „Ja nõial põlegid miskit südant!“

„No ei tiia, millega tema siis oma verd edasi ajab?“ kehitas Hagrid õlgu, võttis õli ja astus kassaleti juurde. Liselott hakkas arvet kokku lööma ja nõnda ei olnud poes kuulda enam muud kui tuule rasket pahinat akna taga.

Emma keeras šokolaadipaberi pisikeseks tombuks ja toppis tasku. Ning poetas end ka vana kaluri varjus poest välja, kui see lõpuks õue astus. „Mida sa sääl enne rääkisid... selle nõiajutu peale hakka või arvama, et oled metsapoole?“

„Isi sa ju alustasid?“ Hagrid lõi vaiksest naeru turtsatades käega ja tõstis koti kaupadega kolmerattalise ette kalakasti.

Emma aga takseeris päevinäinud vörri. „Ja missa endale uut massinat ei osta? Sul rääkse pankas miljonid olema? See niru jäksa sind enam üles vedadagid, vingub nagu jänes reite vahel. Tänapäeval igasugu uhkeid ATV-sid saada, vaat tömbaksid siit mäest praega üles nagu tulejutt taga... nigu su nõiaverd naaber... leekides põrguaugu poole!“

Hagrid lõi masina käima ja kergitas muiates kulmu. „Ja ei tiia, mis pinsjoniiril sinna põrgu kiiret?“ Lükkas jalaga hoogu ja vänderdas pisikese mootori kaeblikul põrinal külätänavat pidi kodu poole.

Emma vaatas talle pikalt järele. Sügas ohates nina, lükkas poeukse uuesti lahti ja astus sooja seebi järele lõhnavasse ruumi tagasi. „Imelik mees see Hagrid!“ märkis ta pahuralt. „Temast ei saa ilmas aru, millal ta tõtt räägib või niisama lorab!“

„Ah missa torgid teisi koguaeg...“ Liselotti hääl kajas tuhmilt. „Kui see väljamaa Christian sulle ei meeldinud... aga vähemalt omainimestel võiks elada lasta!“

Ent Emmas pulbitses ikka veel ei tea kust tulnud tigedes. „Hagrid on ise kah üks viinanina ja hooraja, paras paar selle Chrisiga,“ teatas ta kurjalt. „Kas mai tia, mis elu ta selle vene Tanjaga elas? Ja kui too enam ei tuld, siis pööras jooma, et maa must!“

„See oli kolmkümmend aastat tagasi ja sina olid siis alles tatine plikatirts!“ Liselotti hääl murdus kiledaks. „Hagrid on ammu maha jätt – ja nüüd jälle üksi sääl oma mäe pääl... keski sinna ka pidama ei jäää... Kahju võiks vanainimesest olla!“

„Ja ei tea, misasja sina tast nii hullusti kaitsed?“ ajas Emma käed õelalt puusa. „Tahad uuesti tanu alla saada või?“

Liselotti nägu lõi lökendama, lapp kukkus käest, aga enne kui ta midagi öelda joudis, tömbas Emma ise kiiresti tagasi. „Olgu, olgu, ma niisama tögan, ei saa enam naljast aru või... Jah, tia, miks keegi sinna pidama ei jäää? Kas Meriti oopus ongi viimati õige – et majal needus pääl...“

„Äh, see Merit on ka üks poolearuline,“ kortsutas Liselott kulmu. Ja võttis lapi uuesti kätte. „Sinuga paras paar, igal pool ainult nõiad ja needused! Pole sel majal viga kedagist. Vaata kui tulevadki suveks tagasi!“

* * *

Järgmisel hommikul seisime kolmekesi uues ilusas lennujaamas. Lõuna-Norras, juba kaugel oma väikesest kodust. Meie ja hunnik pakke. Kitty oli punutud korpuuriga kaasas ja Mary vormistas talle pabereid. Selgus, et kassi ühest riigist teise lennutamine on keerulisem kui inimese reis.

Lennukis sai Diana aknaaluse koha. Tema körval istus Mary ja siis mina. Nii et lennukist ma enam öieti välja ei näinudki. Nõnda oli mu viimane mälestus Norrast ilusad talvises lumevalguses kiiskavad mäed, mis läbi suurte klaasseinte oote-saali ära paistsid. Ja Gardermoeni lennujaama poekeste jõulukaunistused, lakinud puukonstruktsioonid ja sini-puna-valged ristilipud. See oli ilus ja armsalt terviklik põhjamaine maailm ja mina olin olnud selle väikene osa. Aga siis sai see lihtsalt otsa. Kõik asjad saavad kunagi otsa.

Hagridilt saadud pilt seisid mul jalge vahel. Klaas oleks võinud viimase piirini täis litsutud pagasiriilis katki minna. Kiikasin seda ikka aeg-ajalt salamisi. Nurgas olid nimetähed CT ja aastaarv. Need reetsid, et ma olin siis kaksteist olnud. Jah, ootesaalis istudes tuli meelde – õpetaja palus joonistada oma tuleviku kodu. Ja

mina tegin selle. Hilda oli pildi alles hoidnud ja ära raaminud. Ning ühes pildiga sain vist vastuse ka, miks ta kunagi üldse Vilsöle maja ostis.

Sorisin Hagridilt saadud paksus pruunis ümbrikus. Seal olid Hilda paberid, pildid ja kirjad. Minu sünnitunnistus ka, suur laialivajunud tindiplekk peal.

Lappasin vanu pabereid ja jäin lõpuks magama. Aga millegipärast ei saanud ma selle hirmpika lennureisi jooksul kõrvust talvise tuule undamist ja kodu aknaraami kolpat. Võib-olla sellepäras, et lennuk vibreeris tasakesi, just nagu maja tormi käes. Jäin magama ja olin uesti kodus. Vana praguline köögiaken undas, nagu ta läänekaare tuulega ikka tegi, ja klaasid tilisesid vaiksel. Ja mul oli hea olla. Nii hea, et ei oleks tahtnud enam kunagi ärgata. Sest miski minus ikkagi teadis, et magan ja olen kodust juba tuhandete kilomeetrite kaugusel. Ning võib-olla ei kuule ma seda häält enam iial, ei unes ega ilmsi. Ja ma tundsin isegi läbi une, kuidas miski rinnus valusalt pigistab.

* * *

Soe suvetuul puhus pärani aknast sisse ja keerutas heledates pitskardinaates. Linnud sädistasid hekis ja kusagil eemal kires kukk. Mary farm polnud kaugel Kaplinnast, suurest metropolist, aga siin valitses mõnus külamiljöö. Kohendasin patju voodi peatsis, rüüpasin savikruusist kohvi ja lappasin värvikirevaid buklette. Vaata ja mötle, kuhu võiks pärastlõunal sõita, oli naine majasügavusse kadudes soovitanud.

Maryl leidus siin lõputult sõpru ja sugulasi. Tema päriskodu ikkagi. Ülikooli-aeg onu Raymondi juures tuli ju alles hiljem ja udune Inglismaa polnud talle iial omaks saanud.

Nõnda siis möödusid meie esimesed nädalad Lõuna-Aafrikas peamiselt tuttavaid külastades. Tegelikult isegi hea, et alailma oli kiire, et kogu aeg tuli kuhugi jouda. Tegevusetult paika jäädnes ja päevast päeva igavledes – aga mingeid töid mul siin ju polnud – oleksin vist natuke norgu vajunud. Norra oli minu maailm, seal oli mul tegevus ja justkui mingi funksioongi. Kalur ikkagi. Siin tundsin end aga võõra turistina.

Mõnel õhtul tundsin, et pidev suhtlemine on lausa väsitav; minusse suhtuti ju naguimeasja. Kujutage ette, Maryl on lõpuks mees, sosistasid nad, elas enne kusagil maailma lõpus, pisikesel polaarsaarel, kus pool aastat pime, ja judistasid õlgu. Aga mina olin väikses kohas selliseks inimpelguriks muutunud, et ei osanud köigi nende imestajatega normaalselt rääkidagi... Eks vaata endale mingi paat ja hakka

kalal käima, soovitas naine, see sul ju veres nüüd. Aga mina tundsin, et pole kiiret. Meri oli siin väga teistsugune, ei kutsunud veel.

Mary ise puhkes Neemel öide – nagu kogu siinne loodus. Teeääred olid täis suurte öitega puid, lausa ime, et lilled puu otsas kasvasid. Kõikjal laiusid lopsakad aiad, vohavad ja õilmitsed. Ere päike sööstis hommikul horisondi tagant otse üles ja muutis ilma kiiresti palavaks. Õnneks kandus meie farmi ookeanilt värskust ja nõnda suutsin kliimaga harjuda. Neeme Doktoriks nimetasid nad seda eluandvat briisi, mis suure linna vingu sisemaale ära puhus. Eks kunagine töö tuli ka kasuks – mägedes veedetud aastad ja agentuuri Aafrika hotell olid mind kuumma suhtes vintskeks vorminud. Aga üle köige armastasin ma siiski neid lõbusaid vihmahooge, mis siin aeg-ajalt taevaluuukide vahelt välja paiskusid.

Maryl polnud palavusega mingit probleemi. Ta puges tavaliselt juba varahommikul voodist välja ja sibas minema nagu õnnelik sipelgas. Helistas kümnetele tuttavatele ja ajas farmi majandusasju. Kui muud teha polnud, siis lihtsalt tassis kraami ühest kohast teise, sättis kõike jälle oma käe järele. Ja Diana sörkis tal enamasti sabas, mõni kassipoeg kaenlas. Kasse siin jätkus ja seetõttu oli pere alaliseks mureks väikestele karvakeradele uute kodude leidmine. Eks tüdruk tahtis muidugi kõiki alles jäätta, aga klassikasvatust ei saanud ju ka teha. Aga et tegu oli aristokraatlikust soost loomadega – pikki tõunimetus ei jäänud mulle kuidagi meelde –, siis polnud soovijate leidmine õnneks raske.

Koridoris kajas väikeste jalgade sibamist, Diana lipsas tuppa ja puges minu juurde voodisse. „Issi, mis me täna teeme?“

Hommikud olid meie kahe aeg. Mary tuulas ammu kusgil majasügavustes, aga mulle meeldis kaua voodis lamada, sülle tömmatud arvutiga internetis surfata ja mõnuga kohvi imeda. Peamiselt uurisin Lõuna-Aafrika kohta. See oli minu jaoks ju veel lihtsalt üks suur tundmatu laik Aafrika kaardi alumises otsas. Vaatasime koos Dianaga pilte, ma lugesin ette ja siis imestasime koos, mida siin kõik ei leidu. Tuli välja, et Aafrika lõunatipp on kireva ajalooga, töeline kultuuride katel. Isegi ametlikke keeli oli tervelt üksteist! Esimesel hetkel hirmutav, aga tegelikult hea – et keegi kõiki nagunii ei rääkinud, siis sai inglise keelega alati kenasti hakkama.

„Mis see on?“ Tüdruku pisike sõrm vedas arvutiekraanile rasvase juti. Kui palju olin ma öelnud, et ekraani ei tohi käega katsuda, aga või see kauaks meelde jäi – kui mõni põnev pilt ees, siis oli sõrmetriip kiire tulema.

Olin üsna sihitult internetis ringi uidanud ja parajasti säras ekraanil mingi mošee pilt.

„See on üks maja. Moše. Seal käivad usklikud palvetamas. Moslemid, islamiusulised.“

Tüdruk ajas silmad päranzi. „Miks nad käivad?“ uris ta põnevil häälega.

Mary perekond ei paistnud uskliku vagadusega silma. Rohkem asjalikud äriinimesed. Aga kirikuid Diana vist ikka teadis? Vilsölt küll mitte ja seega polnud teema varem üles kerkinud.

„Noh, nad räägivad seal oma jumalaga... Just nagu kristlased kirikus.“

Väike näpp lipsas suhu. „Kes see jumal on?“

No kus nüüd küsis... Aga temaga oli juba nii, et mida täpsemalt vastasid, seda tihedamalt uusi küsimusi sadas. Tundus, et olen paraja portsu otsas. Õnneks läks jutt juba edasi. „Ilus maja,“ kilkas tüdruk. „Sinise katusega. Lähme täna seda vaa-tama, eks!“

„Nonoh,“ imestasin ma natuke kartlikult. „Millal sulle majad meeldima on ha-kanud? Muidu ikka loomad ja linnud ja lilled... Lähme parem randa ujuma!“

Mitte ei sobinud mulle see mošee-mõte! Usuga polnud mul midagi ühist ja mošeede lähedus tundus vahel lausa köhe ja raske. Niipalju elus moslemitega ma-distatud, et ju nende Allah ikka veidi hirmutas – vaevalt, et sain talle pärast oma teenistusaastaid meeldida.

„Ei, mina tahan seda maja vaadata!“ ajas tüdruk huuled torru. Sellist ilmet nägi õnneks harva, tavaliselt lasi ta end õige kergelt ümber sörme mässida.

„Me peame kõigepealt emaga rääkima,“ kavaldasin ma õpetliku häälega. „Mina ei teagi, kus see on. Sööme kõigepealt hommikust ja...“ Ehk ununeb asi järgmise viie minuti jooksul?

„Ma räägin kohe!“ hüüdis Diana, libistas end voodist välja ja kadus ukse taha. Kassipoeg jäi minu juurde tekile. No oli ikka hoog tal, tavaliselt kasse maha ei jäetud.

Natukese aja pärast tuli tüdruk tagasi. Vedas Maryt järel ja lükkas minu ette. „Näita emmele seda maja!“

Otsisin pildi alistunud ohtega uesti välja. Mary piidles mošeed ja uris siis et-tevaatlikult: „Mis kärbse sa tüdrukule pähе panid – miks ta mošeesse minna tahab?“

Laiutasin nõutult käsi. „Ma ei tea... Nagu ta seda nägi, nii hakkas ajama, et lähme ja lähme.“

„Jaa, mina tahan!“ kordas tüdruk ja manas sellise imearmsa näo ette, et Mary ei suutnud naeratamata jätta. „Lähme, emme, eks?“

„Mul olid hoopis teised plaanid... Äkki soidame pingviine vaatama? Mäletad, kui sa väike olid, siis ükskord käisime? Viime neile kala ja...“

Tüdruk lasi alahuule rippu. „Ei taha!“

Mary ohkas ja võttis arvuti. Urus natuke ja sõnas lõpuks leplikult: „Eks me või sealt ju läbi sõita, kui öhtul Veronica juurde läheme... Jääb peaegu tee peale.“

* * *

Mošee oli väike ja kõrvaline. Teenistuse ajal Aasias rännates olin ikka mõne tõelise islamimaailma katedraali juurde ka sattunud. Tohutud avarad õued, kõrged sinised kuplid ja taevasse tungivad nõelteravad minaretid. Näiteks Pakistani Badshahi ja Herati Suur Mošee Afganistanis. Aga see hoone, mille kõrval Mary pärastlõunal lõpuks auto jaoks ruumi otsis, oli lihtsalt üks väike tagahoovi-pühakoda. Sulandus ümbrusse ja näis, et tema olemasolust pole enamik möödasöйтjaid teadlikudki.

Lõpuks leidis Mary puu varju parkimiskoha. „No siin see siis on!“ Ja suretas mootori välja.

„Päris väike,“ nentisin ma. „Väljast nagu tavaline maja.“

„Väike jah,“ nõustus Mary. „Kaplinnas peaks paar suuremat ka olema, aga ise te selle välja valisite.“

„Ei mina valinud midagi,“ lõin ma käega ja aitasin Diana lapsetoolist välja. „Nii, siin see maja on! Vaata isu täis, ja kui tahad, teeme pilti ka.“

„Ja palun kiiresti!“ nõudis Mary. „Peame varsti Veronica juures olema, aga kui tipptund peale tuleb, siis jäädme ummikutesse!“

Meie farm asus Kaplinnast soidutunni kaugusel, aga Veronica elas päris linnas, Lauamäe külje all. Suurlinnad mulle ei meeldinud – ei see ega ükski teine. Sagiv inimmass ahistas. Uue kodu ümbruse armas külamiljöö hakkas seevastu juba omaseks saama. Aga eks Mary sõbrad-tuttavad tuli ju kõik nüüd üle vaadata. Mind tutvustada, viisakusi vahetada ja arutada, mis kellegagi vahepeal juhtunud. Kooris Neemel elamist kiita ja rääkida, kui teistmoodi kõik praegu Norras on. Külm ja pime, rahe ja lumi, oi jumal, kuidas inimesed küll seal kaugel maailma äärel hakkama saavad!

Kuidas inimesed siin tolmuses ja higipalavas metropolis hakkama saavad, oleksin tahtnud vastu küsida, vingu, prahi ja meeletu liikluse sees... Aga viisakus ei lubanud, tuli ikka siinset elu kiita ja pobiseda, et inimene harjub köige, nii päikese kui pakase, palavuse kui külmaga. Ja vabandada, et eks ma ju lõpuks põhjamaalane olengi. Hunt vaatab ikka metsa pool.

„Nii, Diana, siin see on,“ kordasin ma. „Vaatasid ära ja hakkame nüüd tasapisi uesti liikuma...“

„Läheme sisse ka,“ nõudis tüdruk. „Ise ütlesid, et seal saab jumalaga rääkida!“

Hirmus lugu selle kinnisideega... Mul polnud aimugi, kuidas siinmail mošeedes kord on. Saudi Araabias näiteks ei tohtinud mittemoslemid pühakotta sisenedagi; mujal maailmas oli see vist enamasti ikka lubatud, aga kindlaid reegleid tuli jälgida. Sobilik riietus ja nõnda edasi.

„Kuule, tütreke,“ katsusin ma Dianat veenda. Kui maja kõrval seisime ja pilt teh-tud sai. „Mošee on moslemite jaoks, aga meie pole moslemid. Meie ei teagi, kuidas nende jumalaga rääkida. Aga mõni teine kord, kui rohkem aega on...“

„Mina tean!“ Diana suu ümber tekkis nutuvõru, tüdruk ajas jalad harki ja ei liikunud paigast. Ma polnud teda sellisena näinudki. Vaatasime Maryga nõutult teineteise otsa.

„Olgu siis,“ lõin ma käega. Küll me hakkama saame. Islami kätumistavad olid ju lausa mu kunagise väljaõppe osa, enne missioone tehti delikaatsed teemad sel-geks. „Vaatame pealegi korraks sisse.“

Seest tundus kompleks suurem kui väljast. Esimene madal katusealune viis koridori, millest vasakule jäi avar poolahtine ruum. Seal istusid mõned poisikesed seintel rippuvate tahvlite all, keset ruumi aga küürutas pikkades hõlstides mees-te ring. Klassiruumi tüüpi koht, siin õpetati vist noortele koraani. Vanamehed arutasid midagi ega pööranud meile tähelepanu. Ju turistidega harjunud. Kuigi see jumalakoda polnud eriline arhitektuuriime – pigem ikka vastupidi –, sattus uudishimulikke võõraid küllap siiagi.

Paremät kätt oli palveruum, võlvkaarega ukse juures seisus kulunud plätude hunnik. Jah, jalatsid tuli muidugi ära võtta. Eemal sisehoovis paistis sammaldunud betoonbassein, murenenud sein vanast roostes kraanist nirisevast veest läiki-mas. Seal tuleb enne sisenemist vist kombekohaselt pesta?

Enne kui ma õpetama jõudsin hakata, astus Diana kraani juurde ja pani vett näole. Siis pesi ära käed ja sandaalidest välja ilmunud väiksed tolmusid varbad. Vaatasin tüdrukut jahmunult. Nojah, ehk aimas ära – milleks see vesi siis ikka, kui mitte pesemiseks... Ainult et kodus tuli teda vannituppa küll vägisi vedada?

Mošee paksude kiviseinte vahel oli mõnusalt jahe, kuigi väljas valitses juba talumatu leitsak; mõni pealelõuna siin suurlinnas oli ikka päris raske taluda. Tolmune bensiiniving täitis tänavaid ja isegi ölu ei aidanud, tegi ainult uimaseks. Aga mošee poolahtistes koridorides jätkus öhku ja betooni valatud mosaiigi killud palja talla all kiirgasid meeldivat jahedust.

Kivises kangialuses lõi kõmisema palveruumist välja imbuuv meeshäälne ümin. Diana vedas meid sinnapoole. „Lähme jubal!“

Ja siis juhtus jälle midagi kummalist. Tüdruk tõmbas harjunud liigutusega ukse kõrvalt hunnikust kulunud räti ja keeras endale ümber. Võttis siis teise ja ulatas emale. Selleks nad ju olidki, aga kust tema teadis, et paljad käsivarred ja lühike seelik pole siin kombeks?

Vaibaga kaetud ruumi tagaosas paistis põlvitavate meeste rida. Nagu mošees ikka. Palju neid hämaruses kükitajaid polnud, vahest ehk paarkümmend. Astusin ettevaatlikult edasi.

„Meie emaga jääme siia,“ sosistas Diana ja lükkas mind edasi. Ja nõnda ma siis astusin veel mõned ebalevad sammud.

Ukse kõrvalt vaatas meie toimetamist halli ürbi, moslemimütsi ja pika valge habemega vanamees. Aga mitte pahaselt, käitusime ju hästi. Pigem uudishimulikult. Ja nõnda ei osanud ma siis muud teha kui end ühe lae tugiposti najale vaibale istuma lasta.

Minutid möödusid, aga aeg justkui seisis. Kaugelt eemalt tungisid katuse alla laste hõiked ja mopeedide kime põrin ning sisehoovi põõsastes siristas korraks lind. Ja siis oli kõik jälle vaikne. Ainult poolhääline laulev palve eespool sammaste vahel kajamas.

Kummaline asi see usk, mõtlesin ma. Niipalju sõdimist selle pärast, niipalju verevalamist. Aga samas, ega see olnudki ju usk, mille pärast sõditi... usk oli vaid kattevari. Sõditi ikka maade ja rikkuste pärast. Ei võidelnuud kunagised ristirüütlid ainult usu pärast Jeesuse haua eest ega tulnud nad kristlikust ristimisi hast minu vanemate Eestisse. Muu ajas mehi taga – maad, metsad ja mõjuvõim. Ja selles osas polnud tänapäeval midagi muutunud.

Palveaeg sai läbi ja meesterivi ajas end püstti. Astusid mulle pilku heitmata välisukse poole. Eks oli ju valgete hulgaski moslemeid, mis me ikka nii haruldane pilt olime.

Üks mees jäi paigale ja põlvitas edasi. Paari minuti pärast pöördus ka tema ja hakkas liikuma. Just, ei töusnud, aga hakkas liikuma. Nüüd nägin, et tegu on jalutuga. Põlvitas ratastega puualusel ja veeres vilunult kätega lükates ukse poole.

Maamiin, mõtlesin ma, ja valus torge käis läbi. Aafrikas kriisikoldeid jätkus ja miine külvati neis jõudsalt tänaseni. Aga näe, mind oli jumal kaitsnud, mis sest, et ma temaga rääkida ei osanud... Olnuks vähem õnne, siis tõukaksin end ehk täna samamoodi kusagil rataslauaga mööda põrandat. Ja poleks mul ei Maryt ega Dianat. Keda selle eest tänada? Jeesust või Allahit? Saatust või pimedat juhust? Või ikkagi vaid enda ettevaatlikkust? Ei, nii ettevaatlik ei saanud keegi olla – kümne aasta sõdimise kohta üks vale samm ja kõik, piisas kogu ülejääanud eluks.

Mees muutis suunda ja pööras minu ette. Tal oli heasüdamlik ja õnnelik nägu. Noor alles. Ja lapselikult uudishimulik, tundis võõra vastu huvi.

„Tere, vend!“ Pidas mind moslemiks, kes see muu ikka siin põlvitab.

„Tere.“

„Oled sa moslem?“

Nii et väga hästi me ikka sisse ei sulanud? Pea oli mul ju paljas, aga mošees nõuti vist peakatet? Kuigi päris mitte kõigis islami vooludes? Ah, ei mäletanud enam... Tema süsimustal soengul istus igatahes hele nelinurkne müts.

„Ei. Aga mulle meeldib siin. Rahulik ja vaikne...“

Mees ei pahandanud. „Sinu perekond?“ uris ta rõõmsalt.

Pöördusin. Mary ja Diana põlvitasid vaibal. Diana silmad olid kinni ja väike nägu säras. Rääkis jumalaga? Mary näis vastupidi üsna abitu, ei osanud justkui kuhugi vaadata.

„Jah,“ noogutasin ma.

„Õnnelik mees oled, vend! Allah armastab sind!“

Ikka see vend? Sai ju öeldud, et me pole moslemid. Aga küll ütles siiralt need sõnad – polnud seal virvendustki kadedusest, mehe silmades kumas vaikne rõõm ja heatahtlikkus. Näis südamest õnnelik, et ei tea kust sisse sadanud heledapäisel võõral kõik hästi.

„Tulge pärast sööma!“ Ta viipas käega. „Körvalruumi.“

Moslemitel oli vist mõnel pool kombeks pärast palvust koos süüa? Et ära öelda ei tundunud viisakas, siis korraks läksimegi. Klassiruumi põrandal seisis nüüd suur plekist vaagen kuhja kollase riisi ja praetud kaladega. Mary vaatas ühist söömaaga kahtlustaval ilmel – mehed töötsid kala ju sõrmedega –, aga mind see ei häirinud. Käed pestud ja mägedes sõin omal ajal vahel palju räpasemates oludes.

Töötsin pisut riisi väikesele plastiktaldrikule ja uudistasin ümbrust. Ka siin ruumis valitses rahulik ja heatahtlik õhustik. Kirikutes ma ei käinud, aga mõnikord üle ukse olin ju sattunud. Need jäid mulle alati võõraks. Kõrged ja kõrgid kullakarvalised saalid, mis sundisid inimese väikseks ja sosistavaks; armastava ja andestava jumala lähedust ma neis ei tajunud. Pigem seletamatut pinget, röhuvat ebamugavust. Süütunnet ja enda tühisuse tunnetamist. Ehk seda taga aetigi? Ja ometi olin ma just öhtumaade kultuuri ja usu eest pool elu sõdinud. Ristisõdija, läänemaailma ja dollaririigi saadik... Aga jah, ristil piinleva Kristuse kuju, punasest pragunevast värvist veri kahkjal ihul nirisemas, näis mulle alati võõras, vastumeelne ja isegi võigas. Ei suutnud ma kuidagi selle pahupidi pööratud silmadega kuju armastust tunda, mis sest, et olin aidanud teda kummardavatel rahvastel teiste üle valitseda.

Siin valitses hoopis teistsugune õhkkond. Ja kuigi olin ju islami vastu võidelnenud, tema imamaamide võimupiire kärpida aidanud, tundsin ma selles väikses ja tagasihoidlikus mošees end äkki ootamatult hästi ja turvaliselt. Paiga sõbralik rahu ja vaikus läks südamesse.

Tuli aeg lahkuda. Diana ja Mary panid rätid tagasi virna ja siis toppisime sandaalid jalga.

„Kui löpuks abi vaja, siis tule kindlasti tagasi,“ sõnas mulla ja lehvitas rataslaua pealt lustlikult käega. Tuli meid välisukseni saatma. Uskumatu küll, aga vahepeal

selgus, et just tema, alles noor ja paraku vigane mees, oligi mošeed juhtiv vaimulik.

„Missugust abi?“ imestasin ma ja vaatasin samal ajal juba seda, kuidas üle tee saada – liiklus oli siin tihe. Mary aitas eemal tütar auto kõrgest tagauksest sisse ja viipas kutsuvalt.

„Kui enam ei jaksa. Kui koorem liiga suureks läheb.“

Vaatasin hämmastunult mulla poole. „Mis koorem?“

„Näen ju, vend, et sul on raske! Armastad kahte naist korraga...“ Seda öelnud, pööras ta ringi, veeres kuullaagrite vurinal tagasi hämarasse kangialusesse ja jättis mu ammuli sui endale järele vahtima.

Mary viipas uesti kannatamatult käega ja nii sundisin end liikuma.

Auto seisis puude varjus, aga ikka õhkus nahkistmetest kõrvetavat kuumat. Lükkasin konditsioneeriliuguri põhja ja meeldivalt külm õhk hakkas näkku pahisema.

Varsti jõudsime tihedasse liiklusse. Siin oli seismist juba rohkem kui sõitmist.

„Lähme varsti tagasi, eks, issi?“ kostis tagaistmelt Diana hääl.

Kiikasin tema poolte. Tüdruk oli harjumatult rahulik. Tavaliselt keerles oma lapseistmes, vahtis välja ja päris iga asja kohta. Või siis muudkui uuris, et millal juba kohale jõuame. Aga praegu istus kummaliselt endassepöördunult ja vaatas vanainimeselikult hajameelsel ilmel läbi akna – ja samas vist ei märganudki, mis toonitud klaaside taga parajasti mööda libiseb.

Tahtsin Dianalt küsida, kas ta siis rääkis jumalaga, aga millegipärast justkui ei söandanud. Lõpuks tegin siiski suu lahti: „Noh, kas rääkisid seal selle moslemite jumalaga?“

Hääl kõlas vist imelikult? Mary heitis mulle rooli tagant uuriva pilgu.

„Jaa,“ kostis tagaistmelt.

Katsusin hääle lõbusaks ja igapäevaseks suruda. „Ja mida ta siis ütles?“

„Ütles, et teda ei pea kartma. Et ta saab aidata.“

Surusin lõuad kramplikult kokku ja vaatasin küljeaknast välja, just nagu poleks midagi juhtunud. Jah, seda olin ju isegi tundnud – et Allah ei vihka mind, mis sest, et põhjust jätkuks.

Aga tipptunni vangi me jäimegi. Mary põristas närviliste sõrmedega roolil, aga ega see aidanud – mitmerealisel magistraalil venis autode otsatu voor vaid teokirousel eespool terendava ummistunud ringristmiku suunas. Õhk väreles asfaldi kohal, valkjassinises laotuses lõõskas halastamatu päike ja suurte veokite tagant imbus tumedat diislivingu.

„Mida see tädi kirjutab?“ kostis tagaistmelt natukese aja pärast uudishimulik hääl.

„Missugune tädi?“ uurisin ma, ise kergendatult hingates, et sai teist juttu teha.

„Seal autos!“

Tüdruku sõrm põntsutas küljeaknal. Kõrvalreal seisis kollane allalastud katusega Porsche. Meie maastikumasina kõrgest aknast nägi autosse kenasti sisse. Pikkade heledate juustega noor naine toetas kokkupööratud vihikut roolile ja kritseldas pliiatsiga. Igati sobilik viis ummikus aega surnuks lüüa. „Sudoku la-hendab vist. See on üks numbrite äraarvamise mäng.“ Kõrvalistme rihm hoidis lapsevankrist välja tõstetud korvisu. Lapsega võinuks ikka katuse üles tõsta – liiga palav ju? Ja tolmune.

Diana ajas end sirgu. „Mina tahan ka numbrimängu mängida!“

„See on väga keeruline,“ selgitasin ma õpetlikult. „See pole laste mäng, sina veel ei oska!“ Ja piilusin uuesti välja. Noore ema lühikese seeliku alt paistsid paganama ilusad päevitunud jalad.

„Oskan küll! Ema, osta mulle ka sudoku!“

Siredate säärtega tibi pani vihiku kõrvalistmele. Lükkas pika tuka kõrvale, pööras pilgu meie poole ja vaatas läbi akna otse mulle silma. Naeratas, viipas lapse poole, lehvitas käega ja vajutas gaasile. Nende rida oli hakanud edasi liikuma ja hetk hiljem varjas ta auto laia tagaspilleri juba möödapõristav buss.

Aga mina jöllitasin ikka veel aknast välja, tardunult nagu vahakuju. Nora, ei mingit kahtlust.

* * *

Ülejää nud päev möödus justkui unes. Veronica kuulus Harrystega samasse klassi. Maja nagu loss ja aed nagu park. Olesklesin lamamistoolis keset õitsevaid põosaid – hoov nägi välja nagu botaanikaaed –, närisin sütel küpsetatud kala, mekkisin veine ja samas justkui ei märganudki, mis ümberringi toimub.

Mary nägi, et konutan rohkem omaette, ja tömbus murelikuks. „Ega pea ei valuta?“

Pea ei valutanud. Võib-olla seepärast, et Lõuna-Aafrikas sain taimeraviga jätkata. Mary konsulteeris oma arstidega ja need kiitsid samuti kanepi heaks. Analüüsides järgi oli mu olukord stabilne, kasvaja polnud suurenenud.

„Ei,“ venitasin ma. „Aga kuidagi uimane ja väsinud tunne on. Päevastest palavusest vist...“ Ja pöörasin pilgu Kaplinna kohal kõrguvale Lauamäele, mille taha pääke end parajasti loojuma sättis. Lihtsalt ei suutnud talle otsa vaadata.

„Ahah, eks sa puhka siis!“ noogutas Mary. Õnneks jäi uskuma. Ja minuti pärast arutas jälle nii süvenenult viimase saagi viinamarjade üle, et võisin rahulikult oma mõtetega edasi tegeleda.

Lasin lamamistooli seljatoe alla. Nõnda ei näinud ma enam ei lillade õitega põõsaid ega nende vahele kaetud külluslikku lauda, vaid oranžiks tõmmanud loojangutaevast, milles heledad pilveribad aeglaselt põhja poole venisid.

Kuidas sai Nora Kaplinna? Või oli äratundmine vaid taju vingerpuss – lihtsalt sarnane nägu? Ehk aitas pidev kanepitarvitamine ka kaasa; pagan teab, mida kergelt pilves aju kokku pani? Olin internetist lugenud, et kuuenda sajandi Hiina arstiraamatut „Shiliao bencao“ järgi garanteeris sada järjestikust päeva kanepitarvitamist deemonite nägemise. Nii palju siiski veel täis polnud... Teine sama perioodi teos lisas juurde, et kanep laseb vaimudega suhelda. Kumba kategooriasse Nora liigitada? Kehastus kõigepealt Tromsö tohtriks, siis elas me köögi seina taga neljandas mõõtmes ja nüüd liikus juba siin...

Pilk libises Mary kollakaspruunile juuksetukale, mis jutu taktis energiliselt siia-sinna hüples. Muidugi peaks tema seda ettekujutuseks – sarnasus ja kõik. Aga ma ei räägi. Kui mu aju suvalise naise kunagiseks armukeseks arvab, siis eks näita see, et ripun ikka mõttes tema küljes?

Koju jõudsime hilisõhtul. Mary vedas teki ninani ja jäi kohe magama, aga mina ei saanud und. Vahtisin pimedat lage ja nägin seal Nora silmi. Kui ta mulle viimasel korral oma kõhtu näitas. Ta võis käsutada igaüga imemasinaid, aga mitte enda tundeid. Imeilusad tumedad silmad, pisaratest märjad.

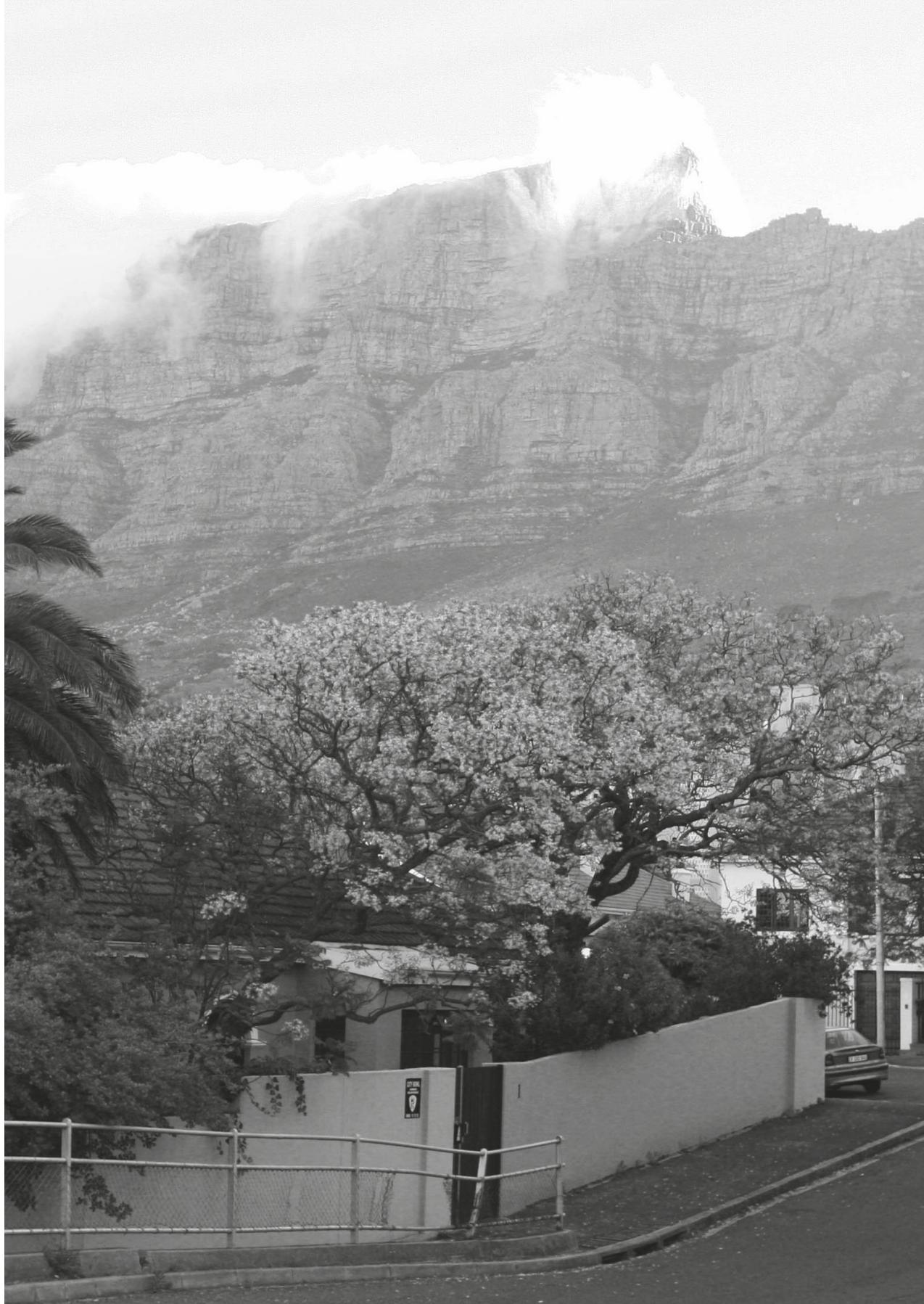
Lõpuks öngitsesin öökapilt tahvelarvuti ja hakkasin uudiseid lugema, aga rahutus ei kadunud. Ja kui lõpuks uinusin, siis magasin halvasti. Arusaamatu painaja keerles peas, aga iga kord, kui võpatades ärkasin ja pimeduses silmad avasin, oli kõik nagu peoga pühitud. Mäletasin vaid raskust, ebameeldivat kohtumist kellegi tuttavaga.

Vastu hommikut sain unenäol siiski sabast kinni. Istusin väikeses kišlakis, selg vastu murenenud kivimüüri. Ümberringi körgusid mäed, savionnide vahel keerutas kuum tuul tolmu ja minu ees prügil liival lamas surev naine. Maani riletes, vereplekk rinnal. Olin jälle kinni oma mineviku valusas stoppkaadris. Naine kories ja katsus end kätele ajada. Märkas mind ja viipas.

Ma ei liigutanud, jälgisin ta käsi. Äkki peidab hõlma all granaati, tahab mind kaasa viia? Püstol ilmus enne küll väga väledalt välja.

Naine sai aru, mida kahtlustan. „Ära karda,“ oigas ta. „Tule siia!“

Korralik inglise keel? Sellises pärapõrgus täielik ootamatus. Ajasin end jahmunt püsti, astusin lähemale ning jäin küsivalt vaatama. Ta vajus maha, aga puuris mind raske pilguga edasi, põsk prügises tolmus.

Väga ebamugav oli surijaga tõtt vaadata. „Meil on arst，“ pakkusin ma areldi. „Peaks kohe siia jõudma.“

Jutuks hea küll... Tal oli kopsuhaav, suust tuli heledat vahust verd. Nagunii ei ela enam üle kümne minuti. Aga inglise keele oskus tegi ta äkki justkui inimeseks. Tundsin end süüdi, tapjana.

„Hilja,“ korises naine ja läkastas uue pahvaka verd. „Ma tahtsingi surra, muidu oleks heinte alla jäänud... Kõik on surnud. Kõik kolm poega. Pole mõtet elada.“

Viimased päevad olid taliibidele siin töesti verised. Redutasime Ramoniga mää-küljel peidikus, summutiga snaipripüssid käes. Ise tegin vähemalt kolm kindlat lasku, läbi sihiku paistis selgelt, kuidas kokku vajusid. Seitsmesaja kolmekümne meetri pealt, keegi ei saanud aimu ka, kust kuul tuli.

„Me ei jõudnudki Mekasse... Sina pead meie eest minema, muidu ei saa hinged rahu! Jäta nimed meelete: Mohammad, Ullah ja Abdul. Ja mina olen Kalila.“

Ohkas in. „Mind ei lasta sinna. Ma pole ju moslem.“

„Siis hakka. Ja Allah andestab su teod.“

„Ma ei saa, olen kristlane.“ Hä davale, vaatasin ise ka ebamugavustundes körval. „Mul on kahju, et pidin sind tulistama... aga sa oleks muidu ju Ramoni tapnud.“

„Oleks tahtnud, oleks tapnud,“ ägas naine, sõrmed valu pärast mulda kraapi-mas. „Meelega lasin mööda, ma ei tohi inimest tappa.“ Siis üritas ta end viimast korda üles ajada. „Tema sureb nagunii, koju ei jõua.“

„Ramon sureb, aga mina mitte?“

„Sinul on teine saatus. Hakka moslemiks!“

„Anna andeks... aga ei hakka.“

„Kui vastu ajad, võtan mõne sinu oma kaasa.“ Ja vaatas mind kummalise pilgu-ga. Ōigemini, justkui läbi minu, selja taha. Või ei suutnud enam silmi fokusse-rida? Tahtsin pöörduda, aga siis meenus, et granaat või isetehtud pommjurakas võis tal ju ikka olla. Pigistasin automaadipidet ja tajusin päästiku metalli sõrme all. Kui käe põue ajab, ei jäää muud üle.

„Näed, liiga tugev oled minu jaoks,“ kähises ta. „Aga su äia võtan kaasa!“ Siis ütlesid surija käed üles ja ta vajus liivale külili.

Aga mina vaatasin magamistoa pimedat lage. Rumal unenägu, arusaamatu ja painav teisend ammu juhtunust. Ta suri ju kohe, ei jõudnud sõnagi öelda. Ning kes sellises kolkas inglise keelt oskas, naine veel eriti – tüdrukuid ei lastud ju koo-ligi... Ja mis äiajutt – Alexander suri juba aastaid tagasi?

Hommikupoolse öö magasin normaalset. Ja ärkasin alles siis, kui Diana minu juurde teki alla puges. Lahtisest aknast kiiskas sisse valgusemeri. Puud sahisest, valged kardinad õõtsusid tuules ja linnud lõid lärmi.

Tõmbasin Mary padja ka pea alla, tema oli muidugi ammu kadunud. „Diana, kas sa oskad tädi Sophie'i paluda mulle kohvi tuua?“

Olin siin juba natuke härrastunud... Köögis askeldas hommikust öhtuni kirjutes rahvariites kokatädi, must nagu öö. Nii mõnus oli lasta end üles äratada suures savitassis aurava kohviga.

Diana vudis innukalt minema; sellised tähtsad ülesanded talle meeldisid.

Kui tüdruk paari minuti pärast tagasi tuli, oli tal peos paks ümbrik. Ja nii kui seda nägin, käis valuhoog südamest läbi. Ma justkui teadsin juba, mida see tähendab... Saatsime Hagridile paar nädalat tagasi pataka kassipilte ja nüüd olid nad tagasi.

„Kas onu Hagrid ei tahtnud meie pilte?“ Tüdruku silmad olid hämmastuses punnis.

Vötsin ümbriku ettevaatlikult kätte, kuigi oleksin tahtnud seda hetke veel edasi lükata. Sinna oli vahepeal ilmunud Posti-Pernilla kandiline käekiri. Ma ei eksinud, Hagridit polnud enam.

* * *

Professor William Stepking istus kabinetis ja lappas lauale laotatud fotosid. Neil paistis suur ovaalse kujuga kalju, pildistatud iga nurga alt, isegi ülevalt, drooniga.

„Nii et laev ei anna enam mingit elumärki?“ Ta silmitses tujutult teisel pool lauda istuvat meest. „Ja mis te minust tahate? Siis, kui midagi veel juhtus, aeti mind eemale!“

„Vabandust...“ John Whitemill näppis ebamugavustundes lipsu. „See oli nõukogu otsus, ma ei saanud midagi teha... Aga jah, laevast on saanud tavaline kaljulahmakas. Pindmine kiht juba mureneb ilmastiku käes. Skaneering näitab, et ühtlase struktuuriga, ei mingeid õönsusi.“

Professor torutas huuli. „Ja mis mina sinna parata saan?“

Vana austraallane ohkas ja lasi pilgul ruumis ringi rännata. Seinte ääres kõrgusid lihtsad puitriulid täis raamatuid, ajakirju ja kastide kaupa pabereid. Stepking käitus nagu pahur laps, aga teha polnud muud kui edasi moosida. „Nõukogu palub teid analüüsjuhtima,“ sõnas ta väsinult. „Ütlen ausalt, oleme ummikus. Jäänuud on vaid kaks suunda, milles edasi minna. Esiteks, signaali dekodeerimata osad. Nende kallal ragistavad kõik me suured arvutid, aga tulemusteta. Teiseks, meil on tundide viisi täiesti seosetuid jutuajamisi – noh, neid niinimetatud radiosateid, mida laevast alguses tuli. Aga mida nendega öieti teha?“

Professor korjas fotod pihku, lükkas üle laua ja muigas õelalt. „Teevad muret, jah?“

„Natuuke jah...“ Whitemill ohkas uesti. „Nad peavad ju midagi tähendama, eks?“

„Miks?“ Järjekordne iironiline muie libises üle ratastoolis istuja näo. „Sest meie arvates on see loogiline, jah? Aga olgu – värskendage mu mälu. Mis meil seal kõik oligi?“

„Noh, toon täiesti suvalise näite...“ Ta tõmbas mõtteid kogudes hinge. „Hommi-kul just kuulasin ühte. Viiskümmend kaks sekundit pikk monoloog, milles Number Kolm kritiseerib venekeelseid naisenimesid. Mitte traditsioonilisi, vaid kaheküm-nenda sajandi esimese poole revolutsionilises hoos kasutusele võetuid. Üks oli Bestreva, teisi ma ei mäleta... Muidugi on arvutid kõiki neid tähekombinatsioone analüüsitud, aga tulemuseta. Ausalt öeldes, kogu jutt kõlab lihtsalt nagu täiesti tühi mula.“

„Aga äkki tunnistaks avalikkusele asja üles?“ Kaval naeratus jooksis üle professori näo. „Looks vaba jurdepääsu? Signaali kallale sööstaksid tuhanded vaba-tahtlikud häkkerid. Ja saadete...“

„See on täiesti välistatud!“ Peasekretär kohkus end näost lapiseks. „Me ei tea ju, mis seal peituda võib! Äkki näiteks instruktsionid mingite superrelvade loomiseks? Generaatorite joonised ju olid... Ei, salastatuse hoidmises on suurriigid ühel meeleg. Ja neid nõndanimetatud saateid ei taheta ka mitte mingil juhul levitada. Hiinlased näiteks on ühele seeriale väga vastu – number 1951 vist? Venela-sed aga ütlesid, et...“

„Oodake nüüd!“ katkestas professor ja kergitas uudishimulikult kulme. „Mis selles 1951-s siis halba on? Ja kas neid on täesti tuhandetes?“

„Palju on neid küll. Aga numbrid said lihtsalt sagedustesse järgi. 1951 tähendab siis 195,1 megaherti.“ Ta heitis pilgu märkmikku ja jätkas. „Meil on kokku seitseteist juppi selles sagedusalas ja neis toetatakse Tiibeti iseseisvust. Peking nõuab kate-gooriliselt täielikku salastatust. Ja Washington on päri, sest nende pailaps lisrael on ka vastu – tiibetlastest tehakse seal juttu kui „valitud rahvast“, aga juutide arvates on valitud rahvaid teadagi vaid üks.“

„He-he-hee..“ köhistas professor lõbusalt. „Nõnda et poliitikud on asunud tul-nukate jutte tsenseerima! Äkki saab sellest köigest kunagi veel uus pühakiri? Kui targad konsiliumid on välja lõiganud kõik, mis lolli rahvast eksitada võib. Piibliga tehti omal ajal kindlasti sama. Ja üsna loogiline, et uus pühakiri tuleb audiokujul – kes see tänapäeval enam raamatuid loeb! Meie instituudi sööklataadi ütles mulle kord, et piibli lugemiseks tal aega pole, aga kui seriaaliks tehakse, siis kindlasti vaatab.“

„Nojah...“ noogutas hallipäine mees vaevatult. „Aga mõelge, mis juhtuks, kui neist katsutaks tõesti mingit viimset töde välja lugeda? Juba alguses ilmnes, et osa rääkijaid on vahel vist lausa mingite toksikantide möju all... Ühesõnaga, nõukogu arvab, et saateid tuleks lihtsalt hoolikalt edasi analüüsida.“

„Ja tahate mind seda tööd juhtima?“ vidutas professor silmi. Ning otsustas siis keerutamise ja kiusu lõpetada. „Olgu, mis seal ikka, olen nõus!“

„Suurepärane!“ John Whitemill lõi särama, haaras portfelli ja õngitses sealt paksu kausta.

Professor sirutas käe. „Senised tulemused?“

„Ee... ei. Esmalt peame siiski mõned dokumendid vormistama. Materjalid on ikkagi rangelt salajased...“ Ja ta hakkas pabereid kuhjadesse jagama.

Professor sõitis ratastooliga üle läikiva parketi ja lülitas veekeetja käima. Piilus kardina vahelt instituudi siseõue, kus kamp tudengeid palli toksis, ja muigas mõistvalt. „Selge... Muidu lobisen veel loengus välja, et tiibetlased on uus valitud rahvas. Olgu, andke aga siia!“

Järgmise viie minuti jooksul allkirjastati laua taga pabereid. Lõpuks rändasid need portfelli tagasi ja siis ilmus sealt välja väike must kõvaketas. Professor vaatas, kuidas see arvuti taha ühendati, ja uuris: „Kas on soovitusi, millistest alustada?“

„Nõukogu muretseb kõige rohkem nende pärast, mis sisaldaksid nagu sõjalist informatsiooni. Üks näiteks räägib mingitest Maale saadetud seadmetest. Kuulake!“

Hetk hiljem kajas ruumis lurisev mehehääl: „Aafrikasse sai Abandon. Nagu tee, proua, võtab see lähikonda sattunud subjektide ajuga ühendust ja tekitab...“

„Abandon?“ katkestas teda imestunud naishäääl. „Komisjon ei luba Abadoni-suguseid masinaid asustatud planeetidel kasutada!“

„Nojah... tegelikult küll,“ muutus esimene hääl ebalevaks. „Aga kuidas te mõtlete siis projekti eesmärgid täita, proua? Ja kui kellegi ajule natuke halvemini mõjubki, siis andke andeks, inimesi sureb iga päev ja sajasse eri tõppে. Väliselt on Abandon ju lihtsalt mineraal, tavaline kivikarmakas, primitiivid ei oska kahtlustada. Kui me ootaksime, millal Komisjon kõigi testidega kord ühele poole saab, siis, lubage tähendada...“

„Ise teate! Aga mina ei ole Abadonist midagi kuulnud - selge?“

Whitemill vajutas klahvile ja jutt katkes. „No näete nüüd...“ Ta õngitses tas-kust rätiku ja tupsutas higiseks tõmbunud laupa. „Justkui mungi Maale paigutatud ohtlik seade? Kujutage ette, milline paanika tekiks! Sellest Abadonist on veel paa-ris kohas juttu, ja kui midagigi töele peaks vastama, siis ma tõesti ei tea...“

„Mõistan,“ noogutas professor. „Aga kas on andmeid, et kuskil midagi sellist tegelikult ka olla võiks?“

„Õnneks mitte. Või ma täpsustaksin – siiani mitte.“

Vajutasin arvuti kaane kinni. Ja tundsin, kuidas süda puperdab. Eile nägin Norat ja täna leidsin meilist kunagi saadud jutu järgmise peatüki, kus räägiti tervisele laastavalt mõjuvast kivist seadmest.

Astusin akna juurde. Väljas laius tavaline tüüne vaikelu. Keskpäevane senidis päike oli õitsevate põõsaste varjud peaaegu olema tuks kokku lükanud ja pea-le kahe sibliva kana polnud kedagi näha. Aga sees kobrutas. Kurat, tuleb Marylt mõne agentuuri arvutimehe number võtta ja lasta lõpuks välja uurida, kust need meilid tulevad! Idee pakkus lohutust, sain muremötted korraks kõrvale.

Aga öösel tulid nad tagasi ja ma nägin jälle sama und. Naine lamas maas ja veenis mind: „Hakka moslemiks. Ja mine meie eest palverännakule.“

Hoidsin automati põlvedel ja vaatasin surijat. Ühest küljest olin tagasi teenis-tuses ja samas mingi osa minust ikkagi teadis, et see on kõigest painav ja lõputult korduv uni.

„Ma ei saa, olen kristlane!“

„Uskmatu pagan oled... Hakka moslemiks, saad patud andeks.“

„Ei usu, et see nii lihtsalt käib,“ ohkas in ma „Patte mul jätkub...“

„Ja äia saad tagasi. Hagridi.“

Tundsin, kuidas teadvus avardub. Magasin ja ometi sain kõigest aru! Mäletasin, et eelmisel ööl ta ähvargas mind – ja hommikul sain Hagridi surmateate. Aga uni ei katkenud isegi selle taipamise peale, teadvus istus ikka keset tolmust Kesk-Aasia mägiküla ja ei saanud kuidagi mälestusest välja.

Veel ühte kuuli oleks sulle vaja – kuradi nõid! „Hagrid polnud mu sugulane,“ pigistasin ma läbi hammaste. „Naabrimees oli. Ja hea sõber. Aga kui sul peaks ta surmaga midagi tegemist olema...“ Käsi automaadipära ümber kiskus krampi.

„Islam lubab mitut naist,“ kähises naine. „Hagrid on su teise naise isa.“

„Hagridil polnud lapsi!“ Vaatasin rabatult liival lebavat kogu, aga leebusin siis. See oli ju kõigest uni. „Ja anna andeks, et su pojad tapsin. Selline see sõda kord on...“

Ebamugav oli surijaga vaielda. Teadsin ju, et toimuv on unenägu, aga ikkagi ei suutnud vastu pidada, vajusin sellesse, võtsin kõike tõsiselt.

„Mina annan sulle andeks,“ rõgises naine ja ma nägin, et läbisegi katkendlike sõnadega tilkus ta kortsus huulte helepunast verd. „Aga see ei aita. Hakka moslemiks, siis andestab ka Allah. Muidu sa rahu ei saa.“

„Ära ähvarda, ma ei karda su Allahit!“ Hääle surusin kindlaks, aga püssipära hoidvad sõrmed kiskusid üha enam krampi.

„Ma ei ähvardagi. Ma palun. Enda ja sinu pärast. Muidu ei lõpe see kunagi!“

Vaatasin vereoloigus köötsutavat naist. Valuhoogudes rinda muljuvat väikest kätt ja kortsulist nägu. „Kuidas sa inglise keelt oskad?“

Noh, unenäos võis tegelikult igaüks inglise keelt osata...

„Isa õpetas. Ta oli haritud mulla,“ lõotsutas naine viimase jõuga. „Hakka moslemiks, saad vabaks.“ Tundus, et need sõnad jäävadki viimaseks. Huuled veel tömblesid, aga juba häälletult. Ainult ta mustad silmad põletasid mind edasi.

„Hästi. Ma siis hakkan...“

Seda kuulnud, vajus ta kokku. Aga mina jöllitasin tardunult prügist liiva oma tanksaabaste roomikute all. Olin see tõesti mina, kes need sõnad ütles?

* * *

Õngitsesin suurest portselanovaagnast oranžikaskollase magusast mahlast leemendava viljalõigu ja toppisin suhu. Näpud jäid kleepima.

„Diana, mis selle nimi on?“ Mitte ei jäänud kõigi nende kümnete viljade nimed meelde.

„Sapodilla!“ hõikas tüdruk uhkelt ja vudis piki maalidega kaunistatud koridori minema. Õuest kostis autopõrin, varahommikul linna sõitnud Mary joudis vist tagasi. Aga mina istusin Alexandrist jäänud massiivse kirjutuslaua taga ja põrnitsesin tujutult arvutiekraani. Kirjuta üksköik mida pähe tuleb, õpetas naine eile, ainult et see oleks kuidagi seoses nende unedega. Lõdvesta aju ja pane kirja. Ilma mõtlemata, ilma kriitikata.

Jah, ta oli selle mult lõpuks välja koukinud – et näen unes üha uesti ja uesti Afganistani. Mägesid ja liiva, tapmist ja verd... Sa ju karjud läbi une, süüdistas ta, nii et mis mul muud üle jäi kui ära rääkida. Muidugi konsulteeriti kohe arstidega ja kirjutamisterapia tõusis taas ausse.

All kolksatas uks ja koridoris kajasid kiired naisesammud. Panin käed klaviaatuirile ja tippisin: „Mägedes oli liivatorm.“ Vaatasin lauset, pea viltu, ja muutsin sõna liivatusuks.

„Chris, mul on uudis,“ hõikas Mary juba eemalt. Õnneks ei hakanud mu töö vastu huvi tundma. „Vaata, sa oled Jimmy Schwarzist kirjutanud...“

Pöördusin ukse poole. „Ütlesin ju, et see pole minu kirjutatud. Keegi meiliga saatis.“

„Ma tean, kallis...“ Ta astus üle põranda, kummardus ja surus päikesekreemi-lõhnalised huuled mu kaelale. Mulle meeldis see lõhn. „Olgu-olgu... Kuigi arst ütles ju, et see haigus võib natuke mälu mõjutada, eks?“

Olin need kunagi saadud peatükid lõpuks talle ette näidanud. Ma ei tahtnud enam saladusi. Iga saladus rebis justkui lõhet me vahelle. Ja Mary oli imesensor, tajus kohe ära, kui midagi varjata püüdsin, muutus kangeks ja kaugeks.

„Nojah,“ noogutasin ma leplikult. „Mis temaga siis on?“

„Ta tuleb laupäeval meile külla. Koos Victoriaga.“

„Jimmy Schwarz?“ Tötsin jahmunud pilgu. „USA ekspresident?“

„Jah,“ naeratas Mary uhkelt. „Ta elab nüüd ju Lõuna-Aafrikas.“

„Või nii...“ Lausa käed vajusid rüppé. „Aga miks? Ee... ma mõtlen, kuidas temasugune üldse aega leiab?“

„Eks need tähtsad mehed ole köik edevad!“ Ta muigas ja otsis kotist värvipiltidega raamatu. Andis selle sabas sörkinud Dianale ja tüdruk tormas huilates ning raamatut pea kohal keerutades minema. Ju kööki tädi Sophiele näitama, nad olid suured sõbrad. „Kui Victoria Jimmyle ütles, et sa temast kirjutad, siis oli kohe huvi tundnud. Saime täna kolmekesi kokku ja ma kutsusin.“

Kortsutasin kulmu. Tuulevinu keerutas kardinaates nagu enne, karkjalg sed kurvitsad astusid akna taga tiigi ääres mõõdetud sammudega – ka nagu enne –, aga mina põrnitsesin õue ja ei saanud enam millestki aru. Raamatus küll, aga mida ühist oli Jimmyl ja Victorial päriselus?

Pöörasin silmad Mary poole. „Ee... nad on kuidagi tuttavad või?“

Naine vajus tugitooli. „Sa istud ju hommikud otsa internetis,“ imestas ta. „Uudiseid ei vaata või? See oli ju vahepeal igal pool!“

„Ei vaata jah... No seltskonnauudiseid, ma mõtlen,“ vastasin ma ja klõpsasin interneti lahti. Pole tal vaja näha, et sain hommikuga ainult paar lauset kirja. „Mul on lingid looduse ja tehnika peal... Mis see minu asi, kes kellega käib.“

„Aga kuidas sa siis neist niimoodi kirjutada teadsid?“ Naise silmis peegeldus nõetus.

„Ma ju räägin, mina pole seda kirjutanud! Aga jah, Ernandos Victoria kogu aeg jauras...“ Köhatasin vabandavalt. Noh, Mary teadis juba Aafrikas, et ma Printsessi juures käisin, aga ikka oli ebamugav meenutada. „Ühesõnaga, muudkui rääkis, et võtab Ameerika presidendi meheks.“

„Hmm?“ Mary ilusad kaarjad kulmud kerkisid juuste piirini välja. „Aga tuleb välja, et saigi kätte! Või noh, enam-vähem, vormistamise küsimus vist ainult – kui ajalehti uskuda.“

„Aga kuidas?“ See polnud ju ometi võimalik?

„Eks laupäeval võid ise uurida,” lõpetas naine ja tõusis, sest Diana oli uesti kohal ja mangus, et mindagu juba parte vaatama, neil olid eile tibud koorunud. Aga nöksatas siis uksel seisma. „Oota, ma tulin ju ütlema, et Jimmy palus midagi vahapeal lugeda – noh, et mida sa siis kirjutad. Äkki saadame?”

Laiutasin käsi. „Minugipärast!”

* * *

Jimmy Schwarz seis Stellenway laial kivirödul, veiniklaas ühes ja paberipakk teises käes. Õhtuvalgus værvis sügavrohelised viinapuunõlvad oranžikaks. Farmi tagant metsasalust kostis öönsaid huikeid ja piiritajad saalisid taeva all, kirisevad viled järel.

„Christian, pean ütlema, et olen täitsa rabatud! Mul oli just plaanis raamatut kirjutama hakata. Või noh, kirjutada lasta... Ja kohe, kui Mary sinu jutu saatis, taipasin, et just nõnda olekski põnev teha – romaanivormis! See vanade presiden-dipeerude tavaline jura juba tüütab. Teeks teisiti – nõnda, et osa olekski puhas väljamõeldis! Ja katsuge siis vinguda, et valed faktid! See on fabuleerimine, mehed, suu kinni – romaanitegelene teeb, mis tahab! Aga küll juba leiduks neid, kes ikka kisa tõstaksid, teised paneksid vastu ja kokkuvõttes oleks skandaal ning seega ka hea läbimüük kindel. Saaks mõne dollari ja oma mõtteid ka levitada.”

Tõtsin masinlikult veiniklaasi ja vaatasin, kuidas loojuv päike selle külgedel kumab. Vein – just nagu muu alkoholgi – mulle pärast aurustajaga sõbraks saamist enam nii hästi ei istunud kui enne. Tegi lihtsalt uimaseks ja kõik. Aga Stellenways seda küll välja näidata ei sobinud. Nii et panin siis klaasi korraks kohuse-tundlikult vastu huuli ka.

„Aga mis mõtteid sa siis levitada tahad?” Natuke kartlikuks tegi see tema hoog.

Jimmy kummutas pokaali ühe sõõmuga tühjaks. „No kanepiasja ikka! Tead, olen kord juba selle legaliseerimise kinnisideeks võtnud. Eluaeg harjunud kam-paaniavankreid vedama... mis ma ikka tühja penskaritan!”

Endisest presidendist õhkus sellist energiat, et ei kujutanud teda tõesti ette liht-salt kusagil plaažil vedelemas ja vaikselt vananemas.

„Ja kohe, kui seda lugesin, sain aru, et siin on saatuse sõrm mängus,” jätkas mees entusiastlikult. „Või hoopis selle rohelise kanepikonna küüs, kellest sa kirju-tad. See sinu lugu sobiks põhjaks nagu rusikas silmaauku!”

„Ah soo... vaata aga vaata!” püüdsin ma ekspresidendi optimismiga kaasa min-na. Mary tegi mulle hommikul kiire briifingu, rääkis Jimmy ja Victoria loo ära.

Ja seda teadsin nüüd ka, et Jimmyst oli saanud kirglik kanepiõiguste eest võitleja.

„Nii et ma pakuisin seda raamatukirjutamise tööd sulle!“ ei lasknud mees hoolraugeda. Toetus suurte lihavate potililledega kaetud rödupiirdele ja jätkas. „Või no osa tööst. Mul on juba üks mees valmis vaadatud, kes kogu asja dirigeeriks ja ko-hendaks. Vaata, vennas, rütm tuleb kiiremaks teha – need sinu venivad dialoogid näiteks tiba hoogsamaks ja lühemaks. Ja äkki topiks mõne hullu kosmoseeluka lisaks, kes mingeid eriti karme tükke teeks? Lugejad on tänapäeval põnevusega ära hellitatud... Kunagi olid näiteks Hemingway raamatud bestsellerid – aga palju neid praegu kätte võetakse? Okei, meie asi pole inimesi õpetada, vaid neile suupärane kraam ette lükata! Seksi ja igasugu konflikte oleks ka juurde vaja, see müüb alati. Aga need on detailid – nii et kuidas jäääb?“

Jube kiire mees see Jimmy... Ei osanudki nii äkki midagi kosta. Päike loojus. Oranžpunane ketas ookeanihorisondil mõjus nõnda rahustavalt, et ei tahtnud praegu midagi olulist otsustada. Küll homme jõuab mõelda. Jah, vaade Stellenway nõlvadelt oli armsaks saanud. See lõputu rahu, mis siin loojangu ajal kogu maailma haaras.

„Ah nii...“ poetasin ma lõpuks ettevaatlikult. Ja kandsin siis Maryga kokku le-pitud selgituse ette: „Hakkasin seda tegelikult lihtsalt niisama ja enda jaoks kirju-tama, arstid soovitasid. Mul oli unehäireid ja... tüüpiline erusõdurite väärk. Vahe-peal kasvas natuke üle pea isegi. No ja selline aju tühjendamine pidi aitama.“

„Ükskõik, pole üldse oluline!“ lõi Jimmy bravuurselt käega. „Ma ütlen, Chris, paneme selle värgi huugama! Ainult et jah, mõnda asja tuleb kohendada. Kanepit peaks näiteks palju julgemalt kiitma... sa siin natuke ironiseerid selle kallal ka – seda pole vaja!“

„Sobiks paremini sinu projektiga?“ Ma ei plaaninud, aga vist väike iroonia kõlas läbi?

„Tead, võime seda juba vabalt meie ühiseks projektiks kutsuda!“ Ta laksas mulle käega vandeseltslikult vastu õlga. „Mary enne poetas, et ravid taimekesega pea-valu – no see on ju siis sinu asi ka, eks? Ja praegu on täpselt õige aeg, maailm on murdepunktis, tuleb takka anda ja laviin pääseb voolama!“

Näis, et Jimmyl on tõsi taga. Ja tema raamat müüks kindlasti, ükskõik mis seal kirjas? Populaarse presidendi uueks tähtajaks mittekandideerimise skandaal oli nii kõva, et ajakirjanikud hiilisid tal senini sabas. Pole ime, kui mõni parasjagu kusagil Stellenway põõsastes redutaks...

„Kohe tuleb õhtusöök!“ hõikas Mary röduukse vahelt. „Pange end valmis!“

„Olgu!“ Võtsin veel ühe lonksu ja panin klaasi kivist lauakesele. „Nii et sa arvad, et nende juppidega võiks edasi tegeleda?“

„Raudselt! Natuke ümber kõpitseda, turundustiim taha – ja läheb!“

Kergitasin kulmu. „Turundustiim ka veel?“

„Kulla Chris, selleta ei müü tänapäeval midagi... Aga võtame minu poisi punti ja lööme läbi! Sul on idee ja mõned pullid kohad, tema lihvib ära – noh, sinna tulab ikka mind ja mu mõtteid kõvasti juurde toppida, mis biograafia see muidu on, eks?... ja ära solvu, aga su soldati kuju peab pisut tagasi tõmbama. Ning lõpuks, küll mina tean, kuidas asja müüa. Kanepi nimel, edasi!“ Ja ta viibutas naerusui oma suurt rusikat taeva poole.

„Nojah...“ Tundsin end ebakindlalt, kõik tuli ju hirmus ootamatult.

„Ei ole siin midagi nojahhitada!“ patsutas Jimmy mulle uesti isalikult ölale. „Tegutsema peab, vennas! Nii et kui päri oled, siis saadan selle homme oma mehele edasi. Ta on vana kala. Igasugu tuntud näod: muusikud, sportlased, poliitikud. Treib sihukesi raamatuid, mida enne jõule igast toidupoest leiab. Ja muiata pole siin midagi, nendega tehakse korralikku raha!“

„Mehed!“ kostis majast. „Tulge nüüd ometi sisse, Sophie läks juba prae järele!“

Lasin rõdu käsipuust lahti, aga Jimmy haaras mul varrukast. „Oota, Chris, ma tahtsin veel ühte asja küsida... Kuidas sa selle stoori peale üldse tulid, ah? Täitsa rabav – kivist kosmoselaev ja absurdne konn ja mina kõige keskel mingi veidra armastamise katsega. Muide, see katseasi tuleb ka selgemaks kirjutada – noh, et panin ära; ükskõik siis, mida! Okei, aga kust idee tuli? Sa oled ju sõjaväelane, eks? Mitte et ma alahindaks – vastupidi, presidendina ülistasin teid, musulmanidega madistajaid, ju lausa töe ja õiguse ingliteks...“ Ja ekspresident muigas lõbusalt.

„Tead, Jimmy, see on päris keeruline...“ Lasin end uesti rõdupiirdele. Kauguses sinetav veteväli vajus hämusse, aga taevaserv kumas veel pastellpunastes toorides. Maryga otsustasime, et ma ei hakka nendest meilidest rääkima – aga ma tundsin äkki, et lihtsalt ei taha valetada.

„Ausalt öeldes, sain kogu selle jutu meilidega,“ ohkas inimene ja kiikasin kartlikult Jimmy poole. „Arstid ütlevad, et mäluhäired ja ma ise kirjutasin. Mul on ajukasvaja – pidi kontrolli all olema ja kõik, aga ikkagi... – ja paar aastat tagasi, noh, ütleme meeste vahel... olin omadega perses ja jõin päevast päeva. Ausalt öeldes, kuradi pikki deliiriume tuli ette... Ühesõnaga, kunagi ammu juba hakkasin neid peatükke saama. Jumal teab kellelt...“

Jimmy jõllitas mind nii jahmunult, et pidasin õigeks asja lõbusamaks pöörata. „No kurat teab, võib-olla seesama kanepikonn saatis!“ Ja ajasin end sirgu, et tappa minna.

Mees takseeris mind edasi. „Aga vot just!“ pahvatas ta siis. „Täpselt nii pressile laulamegi! Ei noh, oled sina alles kullaauk! Mu kaasautor on kanepitarvitaja ja kirjutas romaanis mingis somnambuulis, eks? Lõpp hea idee turunduseks!“

„No aga ma räägingi ju, et ...“ katsusin ma vahel pista.

„Just! Ja nii kokku lepimegi! See on muidugi selge ülepakkumine. Paneb muiga-ma – no andke abi, keegi salapärane tundmatu saatis – lõpetage ära, eks? Aga jäab meelde ja kärbes on peas. Ning ei saa teisiti, kui ostavad!“

Ukseavasse ilmus Mary pahane nägu. „Mehed – mitu korda ma pean kutsu-ma?“

„Tuleme, proua, tuleme,“ töötis Jimmy kiirelt käed ja me astusime läbi päran-i röduuste saali.

Ruumi keskel säras küünaldes laud. Ja ma pole varem näinud, et toitude kau-nistamisega oleks niipalju vaeva nähtud.

„Victoria, su kontserdi õnnestumise terviseks!“ töötis Mary ema klaasi, kui oli-me lõpuks kõik istet võtnud. „Ja muide, tüdruk, mida sa siis homme laulad?“

Victoria kohendas murelikult kreemvalge õhtukleidi kitsaid õlapaelu. Nende heleduse taustal kumas nahk sügavpruubilt nagu tiikpuu. „Oh, ei midagi erilist, proua Harrys... ee, Margarethe... Paar asja klassikalisest repertuaarist, aga pea-miselt ikka kohalikke laule.“ Vaatas süüdistavalt Jimmy poole ja lisas: „Aga see kava on tegelikult natuke kummaline küll...“

„Ole rahulik, kullake!“ Mees haaras Victoria käe. „Kõik on okei, parimad me-hed panid kokku! Ning Kaplinna suurim saal on välja müüdud ja enamik järgmis-test kontsertidest juba samuti. Arvestades piletihinda, kõva saavutus.“

„Jah,“ nõustus ema ja heitis löbusa pilgu ekspresidendi suunas. „See pilet on töesti röövimine... ei, ärge nüüd hakake – ma lihtsalt mötlen, et mida inimesed küll arvavad?“

Jimmy viibutas õpetlikult sõrme. „Inimesed on põnevusest hullud. Natuke skandaali on ainult kasuks!“

„No ma ei tea...“ hakkas Mary ka ema toetama. „Ma olen täitsa rabatud, et pä-rast seda teie natuke ülbevõitu intervjuud piletid ikka nagu soojad saiad lähevad...“

„Mitte pärrast seda, vaid selle pärast!“ muigas Jimmy ja ajas sõrmed enesekind-lalt trakside vahel. Laiade lõuapäradega nägu lausa säras. „Oleks me sihukest läi-lat juttu ajanud, et pilet on seepärast nii kallis, et tulud lähevad Victoria sõjast laastatud koduküla taastamiseks, siis poleks asi poolt nii hästi müünud. Seda laulu laulavad ju kõik, tüütab juba ja ei eristu. Aga me panime neile – hehee! – piraki otse silme vahel!“

„No olete teie ikka südametud!“ Margarethe vangutas löbusalt pead ja lasi laua üm-ber saalivatel teenijatel praed ette tösta. „Ma lihtsalt ei suuda seda lehelugu uskuda.“

„Proua Harrys...“ alustas Victoria, aga parandas laitvat pilku nähes kiiresti: „Margarethe, see Jimmy intervjuu oli töesti hullumeelne...“

Mees haaras pruudi käe. „Kullake, ise ütlesid, et kooli jaoks on raha tarvis, aga mina tulin ju Elisa juurest paljalt kui püksinööp! Noh, eluspüsimiseks jätkub, aga üldiselt tegid ta advokaadid mind kerjuseks!“ Mees muigas laialt ja oli näha, et juhtunu tegi talle pigem nalja. „Nii et müügiedu huvides tuli asja pisut ilustada!“

„Ilustada?“ pahvatas Mary naerma. „Kena ilustumine küll – tulu läheb mesinä-dalatega seotud kuludeks!“

Victoria pani kahvli önnetu näoga lauale. „Just! Inimesed ahmivad öhku ning maksavad hingehinda, et oma silmaga seda ülbet neegrilibu näha, kes USA presiden-di ümber sõrme keeras... Vean kihla – nad ei usugi, et ma laulda oskan, tule-vad lihtsalt välja vilistama!“

„No ole nüüd!“ pahandas Jimmy. „Ja kui nad ka millegi muu pärast tulevad, siis saavad igatahes teada, et sa oled suurepärane laulja!“

„Kulla tüdruk,“ toetas Margarethe laua otsast. „Ma ei pruugi kõigega nõus olla, mida ta räägib, aga see on küll sulatösi. Sul pole vaja pabistada!“

„Õige,“ lisasin mina. „Su internetiklipil on juba miljon klikki, hommikul kuu-lasin isegi!“

Victoria ohkas. „Aitäh rahustamast... kuigi minu meelest on see taustavideo ikka liiga provotseeriv. Ma ise oleksin eelistanud küll rohkem riideid selga jäätta.“

Jimmy tõstis sõjakalt kahvli. „Aga miks me peaksime varjama, et sa oled põr-gulikult ilus naine? On mul õigus, Christian?“

Saatsin vilkspilgu Mary suunas ja noogutasin siis. „Muidugi.“

„Vaata mul ette,“ viibutas naine sõrme ja puhkes naerma. „Kuigi ega minagi pole päris kindel, et klassikalisi laule peab poolpaljalt esitama...“

„Peab!“ torkas Jimmy pisut liiga täis suuga kannatamatult vahele. „Vabandust!“ Sõi suu tühjaks ja siis kuulsid lauas istujad juba korduma kippuvat juttu, et tä-napäeval ei saa niisama lihtsalt müüa enam ei lauljat, ilmateadet ega mootoriöli. Tuleb ikka inimeste varjatud instinktidele järele anda.

Kuna keegi vastu vaielda ei tahtnud, siis kostis laua tagant tükki aega lihtsalt üksmeelset vaikset nosimist ja klaaside summutatud klirinat.

„Suurepärane praad,“ tähendas Jimmy lõpuks ja lasi end kõrge nikerdustega tooli seljatoele lödvaks. „Ja vein! Ma pole asjatundja, aga minu meelest oivaline.“

„Noh, igatahes on see meil auhinnatud!“ Mary nägu vajus sellist rahulolu täis, et polnud kahtlust – kompliment läks täppi. Siis toodi lauale uus ring toite, Jimmy ajas näpud mõnuga trakside alla ja vaatas vaimustatud näoga, kuidas taldrick uesti täideti.

Suur kontserdisaal oli puupüsti täis. Ja siis see algas – tuled hämardusid ning ruum vajus pimedusse. Mõni hetk hiljem süttisid prožektorid ja nende kuirtevhus, suurte dekoratsiooniks seatud sammaste vahel olevas kõnepuldis seisis inimene. Aga see polnud Victoria, vaid hoopis Jimmy.

Vaatasin imestunult Mary poole. „Ta pidi alguses midagi ütlema,“ sosistas naine. „Teeb mingi sissejuhatuse...“

Tumedas ülikonnas ekspresident nägi välja just selline, nagu teda mäletati. Kõnepuldis, sammaste vahel. No kas see polnud juba liig – palju seda presidenditeemat siis õige ekspluateerida tohtis? Saalist käis läbi kahin.

Jimmy võttis lonksu vett ja haaras siis harjunud liigutusega puldi servadest. Nurgast sõitis välja kaamera ning lava tagaserva kinnitatud hiiglaslikul ekraanil lõi särama mehe jõuline nägu.

„Kallid külalised! Võlgnen teile selgituse. Küllap nii mõnedki leiavad, et ma ei tohiks sellise puldi taga enam seista. Ja neil on õigus. Niisiis, luban, et see on viimane kord. Ja mul polegi palju öelda.“

Kahinad vaibusid.

„Paljud imestasid, miks ma teiseks ametiajaks ei kandideerinud. Minu lugu on väga lihtne. Elasin oma elu, tegin oma tööd ja siis, ühel täiesti tavatisel päeval, siinsamas Aafrikas, juhtus midagi ootamatut. Ma kohtasin Victoriat ja armusin. Alguses arvasin, et selles pole midagi väga erelist – teate, mõned mehed kipuvad sageli armuma...“ Ta muigas ja tösines siis uesti. „Aga aeg möödus ja ühel päeval taipasin ma, et see pole tavalline armumine. Mõistsin, et see on mu elu armastus.“

Jimmy tõstis uesti klaasi. Saal oli hiirvaikne.

„Ükski seadus ei keela presidendi keset ametiaega lahutada. Aga teate, see pole kombeks... Ja pealegi, kõrvuni armunud mees pole riigimees. Nii et ma pidin valima – ja te teate, mis ma valisin.“

Jimmy astus puldi tagant välja, võttis pintsaku seljast ja lipsu kaelast ning muutus äkki väga tavalseks. Lihtsaks inimeseks. „Tegelikult, tegin vaid seda, mida nii sageli soovitatakse: järgnesin oma südamele, oma armastusele. Selgus, et seda on raskem teha kui öelda, aga siin ma nüüd lõpuks seisan.“

Mees vaikis ja siis hakkas kõlaritest kostma valjenevat muusikat. Tundsin mellodia kohe ära. Üks Victoria paremaid laule, jõuline ja võimas.

„Ongi kõik, rohkem pole mul midagi öelda. Ja aitab minust – nüüd on aeg teile tutvustada naist, kelle pärast ma jätsin kõik ja kolisin siia, teie juurde, Kaplinna!

Naist, kelle hääle kõla kuulamata ma enam elada ei tahtnud. Palun, ärge pange talle pahaks, et ma teda armastan.“ Jimmy pöördus, muusika saavutas täisvõimsuse ja ekspresidendi viimased sõnad kippusid sellesse juba sumbuma: „Victoria de Clerk!“

Kõnepuldi taga rippuv eesriie sõitis lahti ja valguskiired töid pimedusest välja Victoria. Ta kandis kummalist pikka kleiti – ilmselt mingi kohalik rahvariie? Igatahes sobis see talle imehästi. Ja kindlasti ei mõjunud ta selles kui tühine neerilibu, kellena ta paista kartis. Jimmy võttis kõnepuldil olevast vaasist lillekimbu, kummardas ja ulatas naisele.

Kusagilt kostis arg käteplaksutus. Siis teine. Ja äkki kajas saalis aplaus. Justkui kosk, mürisev, pladisev, ülevoolav. Inimesed tōusid ja plaksutasid. Needsamad, kes vaid mõni minut tagasi olid lootnud, et Victoria oma kleidisaba taha kinni jäääb ja ninali lendab.

Meie ees seisis rida suuri mehi. Justkui ragbimeeskond. Kõik püsti. Ajasin end istmelt üles, et paremini näha. Mary ühines minuga ja tahtis ema ka aidata. Vana naise puusad olid kitsas vahekäigus üks toimetulemiseks liiga viletsad. Ootasid operatsiooni.

„Ah, pole lugu,“ lõi Margarethe käega. „Küll nad istuvad uesti. Aga see Jimmy-poiss on ikka osav, mis?“

Jah, seda ta oli. Mõnda asja oskas ta tõesti neetult hästi. Massi läilavõitu maitset ära arvata. Kõnet pidada. Oma plaane läbi suruda. Töepookeest, Victorial polnud nüüd vaja enam midagi muud kui lihtsalt laulda. Ja seda ta ju oskas.

Kui esimene laul otsa sai ja aplaus lõpuks vaibus, siis märkas inimene kõrvalistmel veidrat meest. Pisike tumerohelises ülikonnas paksuke, lai nägu körvuni naeratust täis.

„Uhkelt siristab, mis?“ sosistas mees, kui märkas, et teda silmanurgast piidlen. Ja pilgutas omamehelikult silma.

„Igatahes,“ noogutasin ma pead ja piilusin imestusega järgmisel toolil istuvat peakattega naist. Selliseid mäletasin ma Afganistanist – silme ees riba vörku ja mujal läbipaistmatu riie.

„Proua ülemusel on pisut veider nägu,“ kihistas laia näoga mees rõõmsalt ja pilgutas uesti silma. „Tõmbaks liiga palju tähelepanu!“

* * *

„Hakkad moslemiks? Pärast kõiki neid aastaid seal mägedes?“ Mary lasi müsliliska lauale ja vaatas mind imestunult. „Või... või äkki just sellepärast?“

„Pigem niipidi jah,“ noogutasin ma.

„Aga miks just nüüd?“ ei jäänud ta rahule. „Nii palju aastaid hiljem?“

„Tead, vist lubasin seda kellelegi...“ Keerutasin hommikukohvi tassi ja tundsin end üsna sandilt. Mõtlesin mitu päeva, kuidas seda rääkida, aga head ideed ei tulnud. Nii et olin selle siis lõpuks ilma sissejuhatusesta välja öelnud.

„Kellele?“

„Ausalt öeldes, ma ei tea täpselt, kes ta oli,“ ohkas in ma. Ehk peaksin oma unenäod lõpuni ära rääkima? Aga samas, kuidas see kõlaks – lubasin seda unes ühele surnud afgaanitarile?

„Sa vist ei taha sellest eriti rääkida?“

„Ma ei oska hästi,“ vabandas in ma, ise õnnelik, et naine peale ei käinud. „Ma mõtlen, seda sulle ära selgitada... Ma ei saa ise ka veel hästi aru. Aga kuidagi lihtsalt tunnen, et pean.“

„Hästi. No võib-olla kunagi räägid.“ Mary saatis läbi uute prillide mulle rahustava pilgu. Viimasel aastal oli ta prille üha sagedamini kasutama hakanud. Minu meelest täitsa sobisid talle, mõjusid koduselt ja soojalt.

Hingasin kergendatult. Ootasin oma islamiplaanile tulist vastuseisu – tema oli ju tubli kristlane, aga kõik läks teisiti. Imearmas naine!

Järgmisel päeval otsisin väikese mošee uesti üles. Sedapuhku üksinda. Rataslauaga mulla oli kohal, istus suure riisipoti ees ja maiustas kalaga.

„Tahad moslemiks hakata?“ noogutas ta kiitvalt. Näis, et mäletas mind hästi. „Suurepärane! Aga mispärast?“

„Selline tunne on, et olen seda kellelegi lubanud, et olen nagu kellelegi mida-gi võlgu...“ alustasin ma arglikult ja kükitasin ta körvale kulunud vaibale. „Aga samas, ma ei tea, kas üldse sobin... Vahel võtan klaasi veini – noh, naisel on mul lausa istandus, aga vein on teil ju keelatud. Omavahel öeldes, kanepit armastan ka – ja see on vist samuti islamis keelatud?“

„Muidugi on keelatud,“ muheles mees ja hõõrus optimistlikult käsi. „Aga ega see sega!“

Jäin teda imestunult põrnitsema. „Mis mõttess?“

„Otseses!“ irvitás ta lõbusalt. „Maailmas on miljoneid moslemeid, kes eksivad alalilma mõne käsu vastu! Justnagu kristlasedki.“

„No aga nad pole siis ju kuigi head moslemid?“ urisin ma ettevaatlikult.

„Just!“ Jalgadeta mehe lame nägu lõi entusiasmist üha enam säärama. Ta surus käed maha ja hakkas end ratasalusel hoogsalt edasi-tagasi nõksutama. „Nad on pahad! Aga ikkagi moslemid – ja see on palju parem kui uskmatud! Ütlesid, et lubasid kellelegi. Mida? Ega ometi seda, et hakkad suurepäraseks ilmeksimatuks mustermoslemiks? Seega, peaasi et hakkad, eks?“

Jöllitasin laudalusel põlvitavat mullat jahmunult. „Oled kindel või?“ tegin ma lõpuks suu uuesti lahti. „Usk on ju tõsine asi ikkagi... Püha asi...“

„Muidugi!“ muigas jalgaldata mees ja lõbusalt salakaval ilme ei kadunud hetkekski ta säravalt näolt. „Aga väike kavalus ei tee paha... Vaata, ma pole ise ehk ka päris korralik mulla, kui nii räägin, eks? Pigem selline viletsapoolne, väikese kõrvalise moõee oma? Aga niisugusena ma sulle ju sobingi – mehele, kes tahab moslemiks hakata, aga teab, et ega temast pühakut tule. Ja mis peaasi, ma võin kiiresti ära teha!“

„Nojah... Aga mul on üks probleem,“ jätkasin ma. Ja nihelesin murelikult pak sul punasel põrandakattel. „Elame naisega juba mitu aastat koos, aga abielus pole. Nüüd mõtlesime lõpuks pulmad ära teha. Tütre pärast... ja üldse. Aga tema on mul kristlane – noh, koguduse liige, annetab kirikule ja... tema küll usku vaheta ma ei hakka.“

„Ja polegi vaja!“ rahmas mulla uljalt käega. Haaras kausist krõbedaks praetud kala, hammustas raksuga saba tagant ning tõstis õpetlikult sõrme. „Moslemist mehel võib kristlastest naine olla. Vastupidine pole koraanis lubatud, aga sinu variant on legaalne. Nii et teeme aga kohe ära?“

Vaatasin abitult ringi. Imelikul kombel polnud siin täna kedagi teist näha. „No ma ei tea, ega selle asjaga nüüd nii kiire ka pole...“

„Mis täna tehtud, see homme hooleta!“ manitses mulla ja keerutas end rataslauaga lustlikult koha peal ringi. „Tänasida toimetusi ära viska homse varna!“

„Tahaks ikka veel natuke möelda,“ punnisin ma vastu. „Vaata, islamis on palju asju, mis mulle hästi ei sobi, mida ma ei suuda uskuda. Tuleks homme tagasi ja arutaks neid?“

„Ah, pole seal midagi arutada, nende kohtade pealt pigista lihtsalt silm kinni,“ soovitas ta ja lükkas endal kinnituseks näpuga ühe silma kinni. „Sinu lähenemisega ei jõua kuhugi, kulla mees. Usk ongi ebaloogiline, see tuleb lihtsalt vastu võtta ja kogu lugu! Ütle, kas su kristlastest proua töesti usub, et kaks tuhat aastat tagasi sündis siia ilma üks mees – täiesti reaalne ajalooline tegelane! – ja seda ilma luust ja lihast isata? Kust ta Y-kromosoomi sai, ah? Ja et toitis paari leiva ja mõne kalaga tuhandeid – no kuule, lõpetage ära, eks ju?“

„Ma ei mõtle seda ju nii...“ ohkasin ma. „Aga samas, pöörduda islamisse juba alguses sellesse mitte uskudes – no see oleks nagu mingi äritehing?“

„No ja siis?“ torutas mulla solvunult huuli. „Tead, ma enne ei tahtnud norima hakata, aga sa oledki ju paras äriimees. Ajad siin mullikesi mingist pühast lubadust, aga kas ma siis ei näe, mis sul tegelikult mureks – pead kahte naist! Lipsad aga läbi seina ühe juurest teise juurde, nagu parajasti isu on. Veedad kena nädala ja siis

supsti tagasi... Ja nüüd tahad paberid ka veel jonksu saada – islam lubab ju mitut naist, küll sa tead? Elukunstnik, midagi pole öelda!“

Mulla viimased sõnad kandusid minuni juba läbi udu. Vajusin seljaga vastu seina ja tundsin, et veri kohiseb körvus.

Lõpuks tegin uuesti suu lahti. „Kuidas sa seinast tead?“

Mulla ei vastanud, ainult muigas laialt.

„Olgu...“ Surusin näo kätesse ja tundsin, et kõik, enam ei jaksa enda sees hoida. „Jah, ma ei tea, mis minuga toimub,“ pahvatasin ma. „Mary on hea naine. Ma armastan teda. Töesti armastan! Aga nüüd ilmus keegi teine ja ma ei saa enam ilma temata. Iga päev mõtlen tema peale. Iga tund. Ja ma tean, et tema armastab mind ka...“

„Üks kõige tavalisemaid olukordi siin maailmas.“ Ta haigutas demonstratiivselt. „Vaheta siis naine ära, milles küssa? Kui uus parem on. Teil läänemaailmas ju ainult nuusata.“

„Ma ei saa, ma ju armastan oma peret!“ ägasin ma. „Aga ikka käin Nora juures. Ja kui tema juures olen... no mõned päevad ja... siis hakkan jälle Maryt igatsema. Ma ei tea, mis minuga toimub, ma ei suuda enam!“

„Ei sobi sulle? Oh sa õnnetu kannataja!“ Ta haaras traagilise žestiga südamest ja kõigutas end ahaastaval ilmel edasi-tagasi. Aga siis äkki kähvatas: „Aga kui küsiks vastu – palju inimesi sa tapnud oled? Ei pea arvetki? Kui palju emasid on lapseta jäänud, kui palju naisi meheta ja lapsi isata? Kui palju kannatust ja valu?“

„Ma ei teinud seda ju kurjusest,“ kogolesin ma, näost valge. „See oli lihtsalt minu töö...“

„Ja see, mis sinuga toimub, on ka kellegi töö! Aga okei, jäätame selle – no kui islam vanale tähenärijale töesti kuidagi ei sobi, siis hakka näiteks hoopis budistik! Budismis on kõik loogiline, ei pea millessegi pimesi uskuma – see on rohkem nagu teadus. Buddha ütles, et ärge uskuge mu sõnu, katsuge kõik ise läbi analüüsida! Vaat kui budistik hakkad, võime kõigi su tunnete, mõtete ja kannatuste üle pikalt arutada. Ja budismis on tehnikad emotssioonide kontrollimiseks. Nii et kui see paremini sobib, siis teeme ära? Mul on laama litsents ka, igaks juhuks kunagi võtsin. Ega amet leiba küsi! Nii et kuidas jäab, semu?“

Aga mina vajusin uuesti seina najale. Mind taheti budismi pöörata – mošeeks?

Noore mulla poisilikult sile nägu piidles mind kavalalt ja pöördus siis vastust ootamata kõrvalruumi ukse poole: „Parwez, ahoi, siin üks hakkab pöörduma, ot-sib kolmes kalliskivis varjupaika! Tuleb initsiatsiooniks ette valmistada!“

Hetk hiljem astus ruumi päratusuur mees – just nagu oleks ukse taga oodanud. Pikas kollase-punasekirjus hõlstis, kõrge kolmnurkne müts peas. Pidi lävel lausa kummarduma, et sisse mahtuda. Käes hoidis ta nokja tilaga metallkannu, milles imbus välja peen suitsujuga.

„Halbade vaimude äraajamise töötlus!“ märkis mulla tähtsalt sissetulijale ja pöördus minu poole. „Ja nüüd, semu, lase aga käbedalt põlvili!“

Suur kurja näoga mees astus lähemale, suunas tila otsa mulle näkku, suskas potist välja tilpneva vooliku oma vägevate lõugade vahele ja hakkas puhuma. Sut-suvine tihenes ja lõpuks tuli nõust paksu halli lämmatavat tossu. See mässis mu endasse ja ajas köhima.

„Okei, käib küll. Vabalt, tehnik Parwez!“ kamandas mulla. „Aga sina, Chris, katsu nüüd toibuda. Ja siis loeme sõnad ka ära!“

Seda öelnud, asus ta rataslauaga ringe tegema. Lükkas aga kätega takka ja hoog läks aina suuremaks. Mingil hetkel hakkas mulle tunduma, et käru soidab ise-enesest, nähtamu mootori jõul, ja käeliigutused vaid juhivad seda. Vajusin vapustatult seina najale ja tundsin, et kogu maailm köigub ja pöörleb. Aga mulla muudkui keerutas. Lõpuks nii kiiresti, et teda oli juba raske jälgida. Liikumine muutus täiesti ebareaalseks, eiras füüsikaseadusi ja äkki ajas ta käed laiali nagu lennukitiivad. Ja käru kihutaski täiesti ise!

„Üüü-jouuu...“ undas mees vaimustuses väriseva häälega ja pikeeris mööda tuba. Siis hakkas ta riuetus värvit vahetama. Tõmbus punakaks ja halati kaela juurde tekkis kuldne riba. Käru hoog rauges, ta peatus, ajas käe madala valge nelinurkse peakatte külge ja asus seda voolima. Riie venis nagu kumm, muutis värvit ja paari viimase osava hoobiga sai mütsikesest punakuldne kroonikujuline asjandus – justnagu Tiibeti laamadel!

Tundsin, kuidas üha sügavamale ebareaalsusse vajun. Pea oli uimane ja maailm kõikus. „Sa oled tegelikult Raana, jah?“ sosistasin ma vapustatult.

„Arva aga, mida tahad!“ Mulla nägu vajus lõbusat põnevust täis. „Valik on sinu!“

„Oledki või?“ kibrutasin ma laupa. „Tõesti oled või?“

„Kui ei sobi, siis on ka teisi variante,“ itsitas ta nagu poisike. „Näiteks nõnda: Mary andis mulle su juttu lugeda ja lubas heldelt maksta, kui islamiplaanid välja ehmatan. Parwez puhus mingit hallutsinogeenset gaasi ja nüüd näib maailm sulle nii ebareaalne, et pead mind väljamöeldud raamatutegelaseks. Ja ongi loogiline selgitus olemas!“

Siis pööras mees ringi ja tuiskas uesti minema. „Aga Stepkingil nupp lõikab – ratsastel ongi jube lõbus!“ hõikas ta õnnelikult ja kihutas mööda avarat ruumi. Ja ma nägin selgelt, et mõne kurvi peal tõusis laud õhku.

„Kuule, aga ma lubasin ju moslemiks hakata...“ pomisesin ma ja tundsin, et ei saa enam mitte millestki aru. „Tulen järgmisel nädalal uesti ja...“

„Ei-ei, see ei lähe mitte, töötlus juba tehtud,“ pahandas Tiibeti laamaks muundunud mulla ja peatus krigiseva külglibisemise saatel otse mu jalge ees. „Egas meil ole suitsu raisata! Ja ära karda, Kalilale selgitan ma ise asja ära. Vaimne tee on

vaimne tee, mis vahet seal ikka, kas islam või budism – ühele sobib üks, teisele teine. Peaasi, et saad aru, et oled suure sita kokku keeranud ja tahad asja parandada. Nõnda et ütle aga nüüd kenasti kolm korda: Buddham saranam gacchami, Dharmam saranam gacchami, Sangham saranam gacchami!“

Ta pidi mitu korda ette ütlema, aga lõpuks sain sõnad öeldud, ise peale vajuva iiveldushooga võideldes.

„Kogu lugu – budist valmis ja polnud valus ega midagi?“ muheles mees rõõmsalt. „Ja et sa ei arvaks, et me sohikaupa teeme, siis natuke siddhisid ja muid väiksemaid võimeid saad kohe kätte. Edasi pead muidugi kibedasti harjutama hakama, budistidel pole nõnda lõbus elu, et keegi Yuz Asaf on risti peal kõik ette ära kannatanud, sina käi ainult kord kuus pihil ja loe uued patud üles.“

„Mis võimeid?“ pomisesin ma ja vahtisin uimaselt ringi. Veidral kombel polnud ikka kedagi näha, kogu mošee paistis inimtühi.

„Aga mida vaja?“ Ta lasi pea mötlikult viltu. „No paneme alguses selgitamisoskuse – et naisele kõik nüüd klaariks rääkida? Pluss mingi sügav vaimne tunnetuslik kogemus lähipäevil?“ Seda öelnud, virutas ta mulle lahtise käega sellise matsu vastu kukalt, et ma külili vajusin. „Ja astu aga varsti jälle läbi, *chela!*“

Ajasin end püsti ja tuikusin ukse poole. Maailm käis nii ringi, et pidin seinale toetuma.

„Ära põe, semu, sideme loomine virutab sünapsid segi, aga see läheb varsti üle!“ hüüdis ta mulle rõõmsalt järele. Aga tömbus siis äkki tōsiseks. „Aga vaata, et sa raamatut liiga ümber ei kirjuta! Kui Raanat puutud, siis läheb asi isiklikuks!“

* * *

„Vaatan, et Jimmy on su hullusti tööle pannud... Nii et panetegi siis raamatu müüki?“ uuris Mary järgmisel öhtul, kui Dianaga kolmekesi köögis istusime. Lisaks suurele peaköögile oli meil siin enda pisike ka. Mõnus kohvi keeta ja vahel omaette väike võileib teha.

Vajusin eile pärast mošees käimist kohe magama, ja kui öhtul pea selgemaks sai, võtsin kirjutusteraapia ette. Imelikul kombel tuli hästi välja, läksin hoogu ja klõbistasin täna veel pool päeva takkapihta, kuni naine mind lõpuks parki jalutama meelitas.

Astusin akna juurde ja lükkasin kardinad eest. Päeval paistis siit isegi oocean, aga praegu polnud näha muud kui mustav riba natuke heledama taevastal.

Kehitasin ebalevalt õlgu. „Ei teagi veel...“

„Kuidas ei tea?“ Mary pani mahlaklaasi üllatunult käest. „Ma arvasin, et Jim-myl juba kõik paigas ja sellepärast sa nii rabadki? Mingist kirjastajast rääkis ja...“

„Ta tahab, et ma kõik kõvasti ümber teeksin,“ ohkas in ma ja jäin vaatama, kui-das sinakashall cassipoeg põrandal riidest palliga maadleb. Diana sikutas palli nöörist ja mölemal paistis väga lõbus olevat. „Väga temakeskseks. Aga ma ei saa hästi...“

Mary pani leiva rõstrisse ja heitis mulle uuriva pilgu. „Sa mõtled, et ei taha?“

„Tegelikult, see on palju keerulisem,“ ohkas in ma. Oli vist aeg juhtunu ära rää-kida? „Tead, minuga juhtus eile mošeess väga veider lugu...“ Vakatasin ja vaatasin tüdrukut. „Diana, mine küsi palun tädi Sophielt mulle üks klaas värsket apelsini-mahla, eks?“

Tüdruk vudis minema.

„Tead, see mulla Ahmed...“ alustasin ma ebalevalt ja otsustasin siis kõik kohe ära rääkida, kuni Dianat pole. „Lühidalt, ma arvan, et ta on tegelikult Raana. Jah, seesama, raamatust! Ta sõitis oma lauaga kõigi loodusseaduste vastasel ja hoiatas mind, et ma juttu liiga palju ümber ei teeks – aga kust ta üldse juttu teadis?“ Oh-kas in ja kiikasin Mary poole. „Ja ma vist tean, mida sa nüüd mõtled.“

Leib hüppas klõpsatusega rõstrist välja. Mary pani ta taldrikule ja küsis vaik-selt, minu poole vaatamata: „Sa läksid ju islami kohta uurima, jah?“

„Nojah...“ Niisutasin keelega huuli. „Aga läks nii, et minust sai hoopis budist...“

„Mošeess?“ Nüüd tööstis naine pilgu ja raputas nukralt pead. „Ja mulla on tulnu-kas?“

„Jah,“ noogutasin ma abitult. „Rääkisime islamist, aga ta soovitas hoopis budis-mi. Et palju loogilisem ja seega sobib mulle paremini. Korraldas pöördumisriituse ja...“ Jäin vait ja vaatasin rusutult lauda.

Diana tuli tagasi, klaas ettevaatlikult sõrmede vahel ja keeleots pingutuses-t suust väljas.

Mary paitas tüdruku pead. „Küll sa oled tubli! Mis sa arvad, kullake, kas oskad üksinda selle suure punase lille ka ära kasta, mis saali ukse kõrval koridoris kas-vab? Meil on issiga vaja natuke rääkida.“

„Oskan küll,“ teatas Diana tähtsalt ja kadus uuesti ukse taha.

„Ta lihtsalt ei saa keegi teine olla!“ pigistasin ma, kui uuesti kahekesi jäime. „Ta teadis isegi mu mõtteid! Tegelikult, ma panin selle kõik kirja. Äkki loed? Fail on arvutis lahti.“

Mary põrnitses taldrikul jahtuvat leiba. „Olgu pealegi... Aga sina istu siin ja tõmba vahepeal üks kotike. Kaks päeva on juba vahele jäänud...“

Lülitas riiulil seisva aurustaja soojenema ja astus uksest välja koridori. Selle lõpus põlev tuli kumas läbi ta õhukese suvekleidi, nii et ilusad ümarad puusad ning sale piht kenasti ära paistsid, kui ta kaugenes. Ja päevitunud jalad. Minu meekest ei saanud üks naine enam armsam olla. Miks mulle temast ei jätkunud, miks ma kogu aeg Nora peale mõtlesin?

Panin kanepipuru masinasse ja ootasin, kuni kott end punni ajab. Siis istusin kööginurka tugitooli ning lasin end lõdvaks.

Kanep oli värske, viimane kord Veronicalt saadud. Tal mees kasvatas. Tundus kange. Vajusin sügavale ja mõne aja pärast viirastus mulle, justkui ulbiksin ääretus rohelises ooceanis. See näis lõputu, ulatus universumi ääreni. Aga mina olin kange ja jäast tehtud. Minus oli küll seesama vesi mis mujalgi, aga jäätunud. Nõnda, et ma polnud ooceaniga üks; olin eraldatud, isoleeritud tükike. Oma mu remötete ja pisikese eluga. Lootusetu armastusega kahe naise vastu.

See oli väga kurb tunne. Selge teadmine, et väljapääsu pole ega saagi olla. Vajusin valusasse tühiolekusse, aga siis hakkas soe oocean mu jäast keha sulatama. Kahanesin väiksemaks, tundsin, kuidas rohekas vesi üha hõredamaks muutuvast kehast juba läbi lainetas. Ning äkki ma kadusin, sulasin olematuks. Mind, Christian Thoressoni, ei olnud enam! Mitte kusgil, ma olin kõksusse lahustunud. Aga teadvus ei kadunud, lõi hoopis säärama, lahvatas varem kogematu jõuga leegitsema. Ja sellel teadvusel ei olnud enam mingeid piire, see teadvus oli kõikjal korraga.

See oli mu elu kõige vapustavam elamus. Pääsemise nipp oli selles, et kõigepaalt tuli kaduda! Kaduda nii, et jäi vaid kauge ja võõrana näiv mälestus iseendast.

Ma ei tea, kaua ma nõnda olin, iga minut tundus kui igavik. Teadvusele töi mind ukse kääksatus. Tegin silmad aeglaselt lahti. Mary seisis piida najal, paberilehed käes. Juuksed sassis ja nägu lapiline. Pani lehed köögilaua nurgale ja astus sõnatult uuesti välja.

Ma ei tahtnud liigitada. Imelise kogemuse kaja hõljus ikka veel siinsamas, uskumatult raske ja ebameeldiv oli end oma isikuga samastada. Tema nimel tegutsema hakata.

Lõpuks ajasin end püsti ja võtsin lehed. Selgus, et tekst on võõras, ja nii hakan lugema.

* * *

Emma Haugen astus läbi hilistalvise öhtuhäamaruse mäeküljel loolevat lambarada pidi alla küla poole. Põikas siis kõrvale, sulaveest uhtorgu tekkinud nire juurde ja jäi voolavat vett tükkiks ajaks tummalt ja tardunult silmitsema. Lõpuks urgitses taskust šokolaadipaberit, voltis väikese laeva ja pani selle ojja. Laev hakkas kükudes allavoolu ujuma ja naine läks talle järele. Paar korda jäi paber veest välja turritavate kivide vahele kinni ja siis pidi Emma teda edasi aitama.

Viie minutiga jõudis laev mereni. Emma vaatas talle järele, kuni pisike hämaruses helendav paberike lõpuks ummiklainetesse kadus. Kohendas siis paksu villast salli ja hakkas randa mööda küla poole lonkima. Vaid tunni kinni keeratuna seisnud taevakraanid avanesid taas ja varsti sadas hallidest madalatest pilvedest nii tihedat vihma, et riided said märjaks.

Külla jõudnud, pööras Emma poodi. Lükkas vana raske ukse lahti ja lipsas sooja madalasse ruumi.

„Tere, Liselott!“

„Tere ise ka!“ Müüja oli toolis tukkunud, aga tõstis kolksu kuuldes pea ning mõõtis siskestujat pika pilguga. „Ja kus sina hullpime jälle ringi hulgud – palitu läbimärg?“

„Ah, niisama jalutasin,“ kohmas küsitu. „Käisin ülakülas ja...“

„Ja mis sa sinna ära kaotasid – sihukese koerailmaga?“

„Ei no niisama.“ Ta kehitas vabandavalt õlgu ja libistas pilgu üle maiustuste riiuli. „Mõtlesin, et vaatan ringi ja... kaua sa ikka nelja seina vahel konutad.“

„Ei ole seal ülakülas enam kedagist,“ ohkas Liselott, pani raadio mängima ja jäi uneseguse tardumusega aknast välja vaatama. Et väljas oli juba pime, siis nägi ta vaid seda, kuidas hõredad piisad tõusvas tuules vastu klaasi lendasid ja tasakesi alla nirisesid. Ning tumedal taustal peegelduvat kahte naisenägu – üks kortsus vanusest ja teine viinast. „Enne ikka vaatasid siit, kuda mäeküljel tuled vilguvad... nagu elusam tunne tekkis kohe.“

„Aga see Hagrid oli ikka üks paras veidrik ka...“ alustas Emma, aga ei osanud siis äkki enam lõpetada ja jäi ka tühja pilguga akent vaatama. Justkui oleks seal midagi olulist näha.

Liselott ei vastanud. Aga nõksatas ja jäi veel kangemaks.

Raadiost kõlav muusika vaikis ja siis hakkas monotoonne naisehääl mereilmateadet lugema.

„Vaata kui hea ikka tänapäeval,“ köhatas Emma end lõpuks tardumusest üles. „Ilmateade raadios ja internetis ja... Mis kaluritel nüüd viga!“

„Palju's neid siia enam jäänd,“ ohkas Liselott, ärkas ka letargiast, võttis tolmu-lapi ja hakkas riiulite ääri üle tömbama. „Ülakülas pole enam kummagid, all veel viimased...“

Nüüd läks Emma nägu äkki veidraks. Silmad tömbusid pilukile ja siis sosistas ta läbi hämara poeruumi: „Pole see ülaküla nii tühi midagi – küll ma juba tean!“

Müüja lasi lapi alla ja heitis kaaslasele mõistmatu pilgu. „Mis mõtted pole tühi?“ „Seal Chrisi majas... seal üks naine toimetab vahel!“

„Mis hullu sa nüüd ajad?“ punnitas Liselott silmi. „Kas rootslane müüs juba maja maha või – seda uudist ma oleks küll kuulnud? Ja pole siin saarel mitu kuud võõrast nägu nähtud!“

Emma võttis riulist klaaskommi. Toppis suhu ja heitis leti poole iseteadva pilgu. „Pole ta müünd midagist! Ma tean küll, kes see naine on – toosama arstiplika Tromsöst, kes Neil mineva sügise külas käis.“

Aga Liselott kibrutas kahtlevalt laupa. „Ja misasja temal seal üks ajada?“

„Ta on Chrisi armuke!“

„Tohoh? Ja kust sina seda asja nii hästi tead?“

„Sest Chris on ise ka vahel seal! Ma veebruaris nägin – selle hirmsa tormi ajal, mis kuu alguses nädal aega möllas... Neil ju see suur klaasveranda nüüd, kõik tee peale näha, kui majaka juurde lähed. Arstiplikal oli veel ilus kleit seljas – puhta pitsist ja nii lühike, et sukaääred paistsid! – ja kõrge kontsaga kingad. Nagu lipakas... Kogu ilma ees tantsisid ja amelesid seal!“

„Chris on siin old või?“ ahhetas Liselott. Vaatas Emmat ja lõi siis käega. „Kuule tüdruk, sul jälle luulud – jood muidugist, jah? Ei usu ma ilmapeal, et Chris siin käis, see oleks kohe teada old! Ja kus siis Mary ja tüdruk jäid?“

„Äkki jättis naise maha?“ itsitas Emma virilalt. „Need sõjamehed on ju teada – litse ainult ajavadki taga!“

Aga Liselott sai kurjaks. „Pane oma suu kinni, tüdruk! Ja mina veel mõtlesin, et äkki töesti. Ptüi, kurat! Sihukest tühja loba tulidki siia ajama või?“

„Ei-ei,“ kohkus Emma poemüüja äkilise tooni peale ära. „Kommi tahtsin ja... Aga et too arstiplika seal elab – no ise olen näinud!“ Nüüd kiikas ta juba päris õnnnetult leti poole ja jätkas siis areldi: „Ja tal on laps ka, korviga veab teist... Ju Chrisi oma?“

Liselott ei hakanud vastamagi. Nühkis ainult tigedalt nohisedes riiulit ja ei heitnud kaaslase poole enam pilkugi.

„Nojah. Ma siis lähen...“ kohmas Emma lõpuks õnnetult, napsas karbist pika šokolaaditoru lisaks ja libistas kahekümnekroonise letile. Saatis veel viimase nõutu pilgu müüja poole, kes talle ikka mingit tähelepanu ei pööranud, lükkas ukse lahti ning astus kurvalt külma niiskesse öösse.

Vihm oli peaegu järele jäänud, aga tuul püsisi vali. Naine tömbas märjad palituhõlmad tihedamalt kinni ja hakkas šokolaadi lutsides aeglaselts mere poole tagasi astuma.

Sadam oli elutu. Tuules kiikuvate laternate valgel oli näha, et talvetormide ajal üles veetud paadid seisavad ikka veel kõrgemal kaldal. Mis sest, et tursahooaeg varsti algamas, siin paistis kõik kui välja surnud. Ta istus suure lagunenud hoone seina vastu kalakastile ja jäi sinna tükiks ajaks kössitama. Tasapisi vajusid silmad kinni ja vihmaniiskete kinnaste vahelt pudenes märjale betoonile kirju šokolaadipaber. Tuul haaras sellest kinni, keerutas saagi kõrgele öopimedusse ja kandis ulgumerele.

Emma ärkas kolina peale. Võpatas kohkunult ärkvele ja taipas siis, et karta pole midagi. Ju kangutas tõusev tuul vanas tondilossis jälle mõne vettinud laua lahti ja see kukkus läbi katkise vahelae korruse võrra allapoole. Katus ei pidanud juba ammu ja nii neid laudu pudenes.

Naine ajas end püsti, väristas allajahtunud keha ja hakkas kiire sammuga kodu poole astuma. Et veri liikuma saada ja jäine külm kontidest välja ajada. Poolpimedat külatänavat pidi edasi rühkides märkas ta äkki eemal kahte inimest vastu tulemas. Kodutänav pööras peateelt juba ära, aga et tema tahtis kangesti teada saada, kes hilised tulijad on, siis lasi joonelt edasi.

Paarikümne meetri pärast jõudsid kujud üksiku tänavalaterna alla. Kaluritunekedes mees ja punases matkajopes naine, vihmapiisad läikivatel helkurribadel säramas. Ta vidutas uurivalt silmi ja sai siis aru, kellega tegu. Aimas ta juba enne, aga nüüd polnud enam kahtlust: Roots-Chris ja tema arstitüdruk. Naine ohkas, pööras järgmise majanurga tagant peatänavalt ära, läks teejupi lõpuni ja astus siis öist mäekülge jalгадega ettevaatlikult kombates alla kodu poole tagasi. Ilm oli päris külmaks läinud, suured jäätunud piisad lendasid pimedas Emmale näkku ja tegid haiget.

LÖPP

Panin väljaprinditud lehed köögilaua nurgale ja vajusin uimaselt tooli. Haarasin need siis aga uuesti pihku ja tormasin koridori pidi magamistuppa.

Mary kössitas voodis, käed ümber põlvede ja silmad pisaratest punased.

Istusin tema kõrvale, aga ümbert kinni võtta ei julgenud.

Lõpuks töötis naine pea. „Nii et saangi teada, kuidas kõik lõppeb... See oli siis sinu viis ütelda, et lähed Norrasse tagasi? Tema juurde...“

„Ma tean, et sa ei usu mind,“ hingeldasin ma ja tundsin, kuidas sooned oimu kohtadel paisuvad. „Aga see ei ole minu kirjutatud!“

Mary nuuksatas põlvedesse ega vastanud.

„Ma kirjutasin hoopis sellest, mis mošees juhtus!“ õiendasin ma ja tundsin ise ka, kui uskumatult see kõlab. „Keegi vahetas ära... See peab olema üks neist...“

Aga lõpetada ei suutnud.

„Raana ja Peska, jah?“ ohkas ta pead tõstmata.

„Jah!“ pressisin ma läbi hammaste. „Usu või mitte, aga nad teevad minuga mingit katset!“

Naine nuuksatas ja küsis siis läbi juuste. Sosinal. „Ütle, kas sa armastad teda?“

„Keda?“

„Nora või Diana või... ükskõik...“

Panin silmad kinni. Kõik, rohkem ma valetada ei jaksa.

„Vist jah... Ausõna, ma ei saa sinna parata, see on tugevam kui mu tahe.“

„Ja see kõik on tõsi – mis sa enne oled rääkinud?“

Vajusin voodile kössi. „Jah. Kuigi ma tean, et seda pole võimalik uskuda... Et ta elas meil köögiseina taga ja...“

Mary ei tötnud pead põlvedelt. „Pole oluline,“ pomises ta.

„Kuidas pole?“

„Tähtis pole, kas elas või mitte. Tähtis on, et sa teda armastad.“

Noogutasin tummalt pead. Tal oli vist õigus.

„Ja miks sa siis ei jäägi sinna oma paradiisi?“ Naine katsus pilkavat tooni tabada, aga häälle polnud kõla. „Sellesse teise maailma. Paremasse... Kus naine ei vanane ja muudab sinu soovi järgi oma keha ideaalseks... Armastab sind lõpmatult, lubab ja andestab kõike ja... Sa oled ikka üks...“

Ta ei lõpetanud. Muidugi, mida ma siis ootasin?

„Sest ma armastan sind!“ sosistasin ma. „Ja ma ei taha ilma sinuta elada... Ausõna.“

„Sa ei saa ju kahte naist korraga armastada?“ Tõstis lõpuks pea ja silus kleiti. Igapäevane liigutus, aga nägu oli võõras. „Vähemalt mitte töeliselt.“

Ma ei vastanud. Sain vist küll – aga kuidas seda selgitada? Ja mis üldse on töeline armastus? Ei tea, teadsin vaid, et tahan võimatu. Kahte elu korraga.

Lõpuks ajas Mary end ohates püsti ja vedas päevateki sirgu. „Ma lähen teen Dianale süüa.“ Ja astus tagasi vaatamata koridori.

Läksin talle järele. Köögis võttis naine koti helvestega ja hakkas putru tegema. Ja mina sain äkki aru, et see oli esimene kord, kui nägin teda ise siin putru keetmas. Meil oli ju kokk.

„Ma ei oska muud öelda, kui et ma lihtsalt tunnen nii,“ katsusin ma uesti alustada. „Nad tegid minuga nii, mingi oma tehnikaga... See on mingi nende katse, ausõna! Ja nad panid Nora mind armastama ja avasid mulle tee läbi seina tema maailma. Ma läksin algul ju lihtsalt selleks, et talle öelda, et sel pole mingit mõtet.“

Püüdsin sõnadesse jõudu panna, aga see oli vist lootusetu? „Nojah, sa ei usu, ei saagi ju uskuda...“

Pudrupott kees üle.

„Võib-olla usungi,“ pomises naine ja võttis poti pliidilt. Ta nägu paistis väsinud ja tuim. „Vähemalt seda, et sa ise sellesse usud...“

Tõtsin pea. „Aga arvad, et see on ajuvähi jamps?“

„Jah, Chris, parem vaatame töele näkku,“ ohkas ta ja hakkas lapiga pliidilt kõrbenud piima maha nühkima. „Kasvaja möjutab aju ja sa ajad realsuse ja unenäod segi. Ja sul on mäluaugud. Arst ütles ju. See on haigus! Ja kortse on sul palju tekkinud...“

„Ei,“ raputasin ma energiliselt pead. „Parem ma tunnistan kõik sulle üles. Vaata, ma olen ära käinud... Vilsööl Nora juures. Ja kui ma siin samasse hetke tagasi jõuan, siis olen seal ju vahepeal vanemaks saanud. Eks sellepärast need kortsudki...“

„Kaua sa seal siis oled?“ Nii vaikselt küsis, et vaevalt kuulsin. „Aga tegelikult, arst ütles, et vähk võib vananemist kiirendada,“ lõpetas ta ohates.

„Vahel nädala...“ Kehitasin ettevaatlikult õlgu, aga mõistsin siis, et varjata pole enam mõtet. „Aga kokku vist kuid juba... vähemalt... Seal on teistmoodi, aeg läheb kuidagi kiiresti ja...“

„Mis seal teistmoodi on?“ Ta pani lapi käest. „Nora on ilusam, ma tean. Aga veel?“

„Anna andeks, ma lihtsalt ei suutnud sulle varem öelda.“ Lasin silmad kinni ja näo kätele. Nagunii oli kõik läbi, polnud mõtet salata. „Tegelikult... seal on kõik üsna samamoodi. Joome hommikul kohvi ja mõtleme, mida teha... käime kalal, hulgume niisama... Ja öhtuti...“ Ma ei suutnud lõpetada.

Norale meeldis tantsida. Pani muusika mängima ja lihtsalt tantsis. Enamasti ma vaatasin, aga vahel tantsisime koos.

„Nii et see uks on siis siin ka?“ ohkas Mary. „Siin majas?“

Ma ei vastanud. Ja nii oli tükk aega kuulda, kuidas kraan vaikselt tilgub.

„Jah...“ pomisesin ma lõpuks. Nagunii ei tohtinud see enam jätkuda.

„Ja mis edasi saab?“ Mary pani poti lauale ja vajus tugitooli. Tõmbas käed ümber põlvede, just nagu enne voodis, ja jäi kössitama. Ning mulle meenus, kus ma teda niisugusena nägin. Norras, siis, kui ta töötoa prügikastist kondoomi leidis. Aga enam ei saanud ma midagi muuta. Nüüd oli see päriselt.

„Ma ei tea.“ Olin äkki tühi. Vedel, tühi ja seest ligane. Just nagu kumm kunagi seal prügikasti põhjas. Arvasin vist, et see saab igavesti kesta – kaks naist ja kaks maailma?

„Sa ei tea?“ Mary hääl lõi korraks sõjakalt kõlama. „Aga kes siis teab?“

„Ei tea...“ Ma tõesti ei teadnud. „Aga minuga on vist kõik...“

„Mis mõttes kõik?“

Kehitasin õlgu. „Kõik, lõpp, võid mind vist maha kanda.“

Jah, ma ei kontrollinud enam midagi. Ei oma tegusid, olevikku ega tulevikku. Tundsin end kui paberlaevuke just loetud jutus. Võimetus tegema muud kui lihtsalt vooluga edasi kanduma. Mind jäi üha vähemaks, mind justkui enam ei olnudki. Tapaks see vähk juba rutem!

Sophie koputas arglikult uksepiidale. Tuli klaaside ja suure mahlakannuga, nägi körbenud pliiti ja ahastas: „Proua, miks te siis ei öelnud?“

„Pole midagi, Sophie, tahtsin lihtsalt jälle ise proovida. Norras tegin ju iga päev süüa.“ Ta tõusis ja võttis kannu. „Aitäh mahla eest ja palun jäta meid nüüd üksi.“

Kokk taganes koridori, kohkunud nägu ees.

„Ei, Chris!“ Mary vaatas uuesti minu poole. „Aitab! Ma tahan, et mu tütre oleks isa. Nii et palun ära ütle enam iialgi, et sinuga on kõik. Me ei saa alla anda.“ Ta tööstis endale masinlikult putru – justkui ei mäletaksi, et tuli seda hoopis Diana jaoks tegema – ja ei suutnud siis äkki enam vastu pidada. „Arstdid ütlevad, et sinuga ei tohi pahandada!“ purskas ta. „Et sa oled haige ja... Aga ma ei jaksa enam! Rääkisid, et sinust sai budist – no mis budist sa oled, jumal küll? Isegi kui seda vaid ette kujutad – aga sa rikud ju igat ettekirjutust! Pead kahte naist, valetad, annad kõigile oma kirgedele järele...“

Vihapurse lämbus nuuksumisse.

Muidugi oli tal õigus. Aga äkki tundsin, et suu läheb iseenesest lahti. „See kõik ei sega budist olemast!“ teatasin ma. Ja ei taibanud, et kes või mis öieti räägib.

„Ah nii?“ Ta tööstis silmad ja muigas. „Mugav asi see budism.“

„Budist on inimene, kes mõistab tegude sõltuvuslikke tulemusi,“ vuristasin ma. „Mitte ainult see, kes suudab end kontrollida ja laitmatult käituda, vaid igaüks, kes jagab budistlikku maailmapilti. Ja kuigi ma pole eeskujulik budist, näen ma, kuhu mu teod mind viinud on.“

Naine vaatas mind jahmunult. Aga mina ei saanud teisiti, kui rääkisin edasi. Suu ise rääkis. „Buddha ütles, et sansaara on kannatus. Ma olen budist, kuna mõistan, kui tõsi see on. Aga ma tean, et on siiski olemas ka võimalus vabaneda, vahend, millega lõpetada kannatused – kaheksaastmeline tee!“

Mary vajus tooli, aga ei pööranud mult silmi.

„Ma olen budist sellepärast, et mõistan karma seadusi!“ patrasin ma, kuigi oleksin juba ammu tahtnud vaikida. „Tean, et mul pole loota Jeesusele, kes kõik mu patud ära lunastab. Aga budistina usun ja loodan, et kunagi suudan siiski hävitada kogu oma halva karma. Jah, selleks on tee!“

„Mida sa ometi räägid?“ Mary kükitas tooli ette ja vaatas mulle silma. „Chris, kas sul on halb? Sa nagu räägid ja ise ei tahagi rääkida?“

„See on Raana,“ pigistasin ma. „Ta andis mulle võime selgitada. Ma ei tea, miks ma rääkisin, see tuli ise, ma ei tahtnud...“ Maailm muutus häguseks, kõrvus lõi kohisema ja köök hakkas pöörlema. „Ta lõi sideme ja sünapsid peavad tekkima...“ pomisesin ma ja kõik kadus halli udusse.

* * *

Plekk-katus kolises, nagu jookseks seal raske kogu. Avasin silmad ja taipasin, et laman magamistoas. Lõuna-Aafrikas. Ja siis meenus, et meil on põletatud savist kivikatus, mis ei kolise kunagi.

Päike paistis magamistoa aknast sisse, järelikult oli hommik. Mary istus tugi-toolis ja luges.

Lasin pea uuesti padjale, aga nii, et teda edasi nägin. „Mis minuga juhtus?“

Naine pani raamatu kõrvale ja astus minu juurde. „Pole tähtis, kallis.“ Ja naeratas mulle oma kõige armsamat naeratust.

„Kuidas ei ole?“ Tasapisi tuli kõik meeble.

„Sul oli atakk.“ Ta silitas mu juukseid. „Ära muretse, Gates ütles, et pole hullu.“

„Atakk? Mis see tähendab – kukkusin kokku ja magasin hommikuni?“

Mary vaatas mind kurvalt. „Mitte päris... Ta ütles, et tuleb pärastlõunal läbi ja räägib sinuga parem ise.“

„Aga kõik pidi korras olema juba?“ protesteerisin ma. „Taimeravi teeme ja...“

„Kanep ei pruugi ju kõiki maailma haigusi ka ravida,“ ohkas naine. „Ta ei osanud veel midagi kindlat öelda. Teeme uued proovid, siis saab selgemaks.“

Koridorist kostis jooksu. Tüdruk tuiskas tuppa ja maandus mu kõrvale voodisse.

„Issi, kas sa said terveks?“

„Jah, isa on nüüd terve,“ vastas Mary. Aga hääl ei kõlanud. „Aga ta peab veel puhkama. Ja meie ei tohi teda täna segada – mäletad ju, mida arstionu ütles!“

„Aga kas tädi Victoria ja onu Jimmy ikka tulevad?“ Tüdruk ajas silmad suureks.

Õige, õhtul tulevad ju külalised!

„Nad ikka ei tule täna ka.“ Naine silitas tüdruku pead. „Nemad ei taha ka segada, kui isa puhkama peab, eks?“

Diana vedas suu viltu, aga Mary ei lasknud tal alustada. „Ära nüüd noruta!

Lähme parem kööki ja palume Sophie'i issile süua teha.“ Lükkas lapse liikuma ja nad kadusid ukse taha.

Õngitsesin kapilt tahvelarvuti. Masin elustus... ja ma nägin, et on esmaspäev! Aga eile – lamasin terve pühapäeva teadvusetuna voodis või?

Kirjakastis paistis uus kiri. Iseendalt, eile tulnud ja manusega.

„Ma ei tea, Chris, kas pühapäeval töötutte rääkida sobibki, aga ma lasin su teksti Jamesil üle vaadata,“ teatas Jimmy. Johannesburgi kontsert oli sama hästi läinud kui Kaplinna oma ja mees lausa säras. Ta lasi end rõdu kivipirde najale ja vaatas Victoriat, kes korvtugitoolis mahla imes. „Eks, kallis – James arvas ju täpselt sama mis mina –, et täitsa hea?“

„Noh, võib ju ka nii öelda,“ muigas Victoria. „Kuigi peamiselt arutasite, mis tuleks kõik ümber teha.“

„No need on detailid!“ Jimmy lõi käega ning pöördus uuesti Christiani poole. „Jamesil on selliste asjade peale eriline nina, ausõna!“ jätkas ta vabandavalt. „Ja kokkuvõttes ju sobib. Teeme lõpuni ja paneme jõulumüüki huugama! Okei? Ja selle romaanidega saamise juurde jäää kindlaks! Kuigi, omavahel öeldes, Mary reetis, et saatsid need peatükid viimase poole aasta jooksul ise oma raviarstile. Aga pole üldse oluline! Ent mis neisse pisikestesse muudatustesse puutub, siis võiks tõesti natuke arutada...“

Christian vaatas uneleval ilmel horisondil värelevatookeani. „Ja mis seal siis valesti on?“ ärkas ta lõpuks justkui unest.

Panin arvuti kõrvale. Peatükid jätkusid, polnud mingit lõppu! Ja mina olin seal ikka Lõuna-Aafrikas, mitte uuesti Norras. Tahtsin juba Maryle järele tormata, aga siis käis nõks läbi. Mul oli atakk, ütles ta. Mida see tähendab – äkki kirjutasin eile ise ja täna ei mäleta? Parem loen lõpuni?

„Ära nüüd jumalapärast pahanda, kulla vennas,“ lepitas Jimmy. „Aga ausõna, James jagab meist palju paremini, mis rahvale peale läheb. Ta näitas konkreetselt ära, millised liinid tahavad lahendust. No mingi puändiga näiteks, ise tead, sinu stiilis! Mõned asjad on tegelikult ikka jube pudru, jäavad lohisema... Ära näiteks nende minategelase luuludega liialda, eks? Mõte on ju ikkagi see, et kontakt raudselt toimus ja mina lahendasin asja ära! Panin nendele Raanadele ja Peskadele nii et tolmas – ülekantud mõttes muidugi! Ühesõnaga, et minust jääks positiivne mulje.“

Ekspresident kiikas uurivalt kaaslast, aga kuna see ikka vaid horisonti silmitses, siis jätkas ta ise. „Kogu see kontakt ei tohi ju ometi lõpus mingi haige soldati skisofreeniliseks väljamöeldiseks taanduda! Ja need tulnukad... Okei, teevald koomi ja räägivad lõbusaid totrusi – muide, tõmba nende jutte natuke lühemaks! –, aga vaja on ju selgelt näidata, et nad ikka tulidki siia maailma vallutama. Ainult et mingite oma Komisjoni seaduste järgi ja mina saan neist näiteks mingi kavala nipiga lahti. Edasi – neist arusaamatutest raadiosaadetest peaks loobuma. Ja siis oli seal mingi venelaste kalalaev kusagil merel hädas. Mis mõte Neil kuradi asjadel veel on, minuga see väärk küll ei haagi! Eks, Victoria?“ Ja ta vaatas abiotsivalt korvooli poole.

„Aga Chris ütles ju, et ta ei mõelnudki seda ise välja.“ Victoria tööstis klaasi, vaatas läbi selle meest ja too nägi, kuidas naise silm kollakas koonuses kummaliselt suureks paisub. „Või võta seda nii, et ta lihtsalt peab kirjutama, mis tuleb. Aga kui töesti loogiliselt arutleda tahad, siis kas arvad, et Maad külastav supertsivilisatsioon teeks lahkuades kõik meile piinliku täpsusega selgeks – nii et ei jäääks mingeid lahtisi otsi?“

Jimmy kortsutas kulmu. „Mida sa öleti öelda tahad?“

„Chrisil oli paralleel, et see laev on nagu me enda esimene ekspeditsioon kontaktita püsinväli džunglihõimu juurde. Kas meie hakkaksime kohe selgitama, kuidas helikopter ja raadiosaatja töötavad või miks öösel taskulambid vilkusid ja mis asjad need üldse on? Ühesõnaga – tegelikult lähekski ehk nõnda, et tulnukatega kokku puutunud inimesed peaksid endale lõpuks tunnistama, et käisid siin justkui mingid võõrad, juhtus arusaamatuid ja seosetuid asju, aga tervikut me ei mõista. Tulid, toimetasid midagi ja kadusid. Ehk jäääkski paljud veidrad asjad selgituseta?“

Jimmy keerutas mahlaklaasi. „Nojah, võib-olla töesti,“ porises ta lõpuks. Aga ajas siis huuled torru nagu laps. „Aga hästi müüv raamat peab vastama kindlatele reeglitelje. James ütles, et asjad saagu vähemalt lõpus ikka enam-vähem selgeks!“

„Müüvat raamatut teed sellest sina, kallis“ muigas Victoria. „Kuigi oled lihtsalt üks tegelane Chrisi jutus. Lepi sellega, ära taha alati kõike ise juhtida!“

Jimmy pani klaasi rödupiirdele ja tööstis käed. „Hästi, annan alla... Aga öelge, miks see ei võiks põnevam olla? Ütleme...“ – ja ta silmad tõmbusid entusiasmist pilukile – „ütleme, et paneks selle Nora välja ilmuma! Praegu jääb poolikuks – äkki ta ongi vaid Chrisi luul? Kükitab seina taga nagu hiir... Lugejad tahavad reaalset asja – mitte et on ja ei ole. Selle eest James hoiatas! Las ronib urust välja ja kõige parem, kui paneks Maryga karvupidi kokku! James ütles, et reaalne konflikt kahe naise vahel – aga see Chris armastab ju mölemat, eks? –, et see oleks kihvt lõpp! Istuvad tal köögilaua taga ja ole nüüd mees ja vali! Las see olla tema katse? Aga

põhirõhk peaks ikka olema sellel, kuidas mina midagi olulist ära teen – nii-öelda maailma päastan.“ Ja ta naeratas vabandavalt.

Maja ukse vahelt puges välja sinakashall kass. Ajas saba püsti, sammus üle terrassi ja hõörus end vastu Jimmy jalga. Mees kummardus looma sügama. „Mõtlememe midagi välja, ah?“ jätkas ta siis juba lausa paluvalt. „Teeks põnevamaks ja muu varjus sokutaks kanepipropaganda ka sisse! See on ju palju tähtsam kui mingi jumala arusaamatu vene kalalaev? Ja seda passi peale, vennas, et taimeke su haiguse ikka välja raviks – no raamatust, ma mõtlen. Ning skisofreenia-teema kustuta täitsa ära, sellest ei tasu hingatagi, et kanepil halb mõju võiks olla!“

„Kanepist räägite?“ Mary astus poikvel uste vahelt rödule ja vajus Victoriast tühjaks jäänud tooli. „Äkki tahate proovida ka – Chrisile sobib see praegu paremini kui vein. Mõtlesime tegelikult öhtul ühte uut sorti katsetada, aga võib-olla oled sina, Jimmy, ka huvitatud? Ma ise peaksin korraks tehases ära käima, aga teie võite endal vahepeal ju elu põnevaks teha.“

„Töepookeest!“ Jimmy lõi särama. „Muidugi võiks proovida!“

Mõne minuti pärast töi kokk Sophie rödule kolm kilekotti, milles keerles hall udu. Justnagu raske vihmapilv. Tõmbas seina äärest kaks korvtugitooli lisaks ning kadus majja tagasi. Ja siis ei kostnud rödul tükk aega enam sõnagi.

„Victoria, laula midagi,“ palus Christian viimaks ja pani koti kõrvale.

„Mida?“

„Küll sa ise tead.“

Naine ei liigutanud. Hall kass tüdis ära ja volksas üle terrassi serva alla.

Lõpuks hakkas Victoria laulma. See oli kummaline laul, mille sõnu kumbki mees ei mõistnud. Aga vaikne viis oli haarav. Ja samas natuke ähvardav ka.

„Mis see veel oli?“ uris Jimmy, kui laul lõppes. Ja tõmbas pilgu aiamüüri tagant paistvatelt suurtelt puudelt. „Pagana võimas, pane või kontserdi kavasse...“

„Üks vana nöidumise laul.“

Uus vaikus võttis maad. Vaikus inimkõnest. Aga rödu piiravas valgetes õites hibiskusehekis sumisesid putukad ja sellest ühtlasest taustast surtsatas läbi pääsukeste tiivavuhinat. Kanad kaagutasid eemal aedikus ja kaugetelt nõlvadelt kandis tuul lammaste määgimist.

Siis ei suutnud Jimmy enam vaikida ja alustas uesti. Kanepist kähedal häälel. „Kallis, aga miks te mõlemad nii muutuste vastu olete – seda juttu annaks paremaks teha ju?“

„Jah, seal on lahenduseta liine,“ noogutas naine lõpuks. „Näiteks see, kus president oli kolm tundi laevas, millest ta midagi ei mäleta. Oled mõelnud? Muide, parem ära tahagi teada... Ja üldse – see raamat on midagi hoopis muud, kui sa arvad.“

Victoria hääl kajas nii veidralt, et Jimmy jäi teda imestunult uurima. Tõstis siis koti, tõmbas uue kopsutäie ja surus muige suule. „No ja mis see siis ometi on, vandeseltslased?“

Chris lasi pea kätele. „Victorial on õigus,“ pomises ta. „Ma ei mõelnud seda välja. Ma töesti käin seal. Nora juures...“

Jimmy võttis laualt veeblaasi ja keeratas seda pikalt. „Nojah... Räägime siis pealegi otse,“ ohkas ta lõpuks. „Taipad ju isegi, et ma ei saa seda uskuda, eks?“

Christian vaatas pargiluid, mille jämedate tüvede vahel hiilis juba esimene hämarus. „Victoria Kaplinna kontserdil istus mu kõval üks veider paar,“ alustas ta lõpuks. „Ausalt öeldes, nagu Raana ja Kükloop – inimkujul muidugi. Eile nägin unes, et olen uuesti kontserdil – ja nemad ka. Nad tahtsid ka ühte muutust – selle musta nuku kohta Punastes Palmides. Et ma teeksin nii, et see oli töesti sinu filmimiseks, ja et kõige lõpuks tuleks mängu üks veider pornotoode...“ Ta tõusis, astus rõdu ääreni ja jäi kaugusse vaatama. Just nagu Victoria.

„Mis mõttet tuleks?“ Jimmy kortsutas kulmu. „Seda ta ju oligi?“

„Ei,“ raputas Chris pead. „Ma räägin praegu hoopis ühest meesnukust... Tead, neid nukke tehakse juba väga inimesesarnaseid...“

„Parem näitame talle.“ Victoria läks terrassi nurgas seisva suure tumedast puust kapi juurde ja võttis ülemiselt riulilt läikiva ajakirja, mille kaanel paistis hii-gelsuурte rindadega naine, kollased viisnurgad nibude peal säramas. Lappas ning ulatas siis avatuna Jimmyle.

„Ja mis kuradi asi see veel on?“ imestas mees ja tõmbus siis äkki näost punaseks. „Mida kuradit – minu näoga nukk? Keegi on lolliks läinud või?“ Käänas esikülje ette ja kokutas: „Oota... aga see pole ju veel ilmunudki – kui kuu numbrit vaadata?“

„Ei ole jah,“ noogutas Victoria. „Aga võib-olla ilmub. Chris tahtis öelda, et see, mida sina tahad, on vaid üks võimalik muutus. Mõned tahavad teisi. Loe, seal on kirjas, et see mootoritega keha liigutav meesnukk tuleb müüki koos videoprillidega. Äkki sind ikkagi filmiti seal Punastes Palmides? Silmades olevate kaameratega sai võib-olla ideaalse stereopildi? Kuidas nad seal ütlevadki: palun, prouad, pange prillid ette, võtke nukk jalge vahele ja edasi teeb kõik juba härra president ise.“

„Ma ei tea, mis mängu te siin mängite!“ Jimmy oimukohtadel paisusid sooned. „Tellisite mingist tobedast netifirmast – aga need trükivad sulle ilmselt koraani ka Playboy kaante vahele! – mingi lolluse ja arvate, et ma hakkan selle peale jaburu-si uskuma? Sihuke ajakiri ei saaks ilmuda! Rääkimata mingist perverssest minu näoga nukust. Mul on sada advokaati, kes selle protsessiga suurima heameelega teeniks ja...“ jätkas ta, kuid vakatas siis äkki.

Mäeküljel lähenes tolmu keerutav tuulepöoris. Pisike tornaado. Vajus üle viinamarjavälja maja poole. Rebis põosastelt lehti ja pritsis liiva üles. Jõudis üha lähemale ja ühes sellega tundis Jimmy kõhus jäärsku jäækülma kraapimist.

„On asju, mille vastu advokaadid ei kaitse.“ Victoria hääl kõlas raskelt. „Aitab, Chris.“

Tuulepöoris seisatas keset mäekülge. Chris pöördus ja siis märkas Jimmy midagi, mis ta vaikse õudusega täitis. Christiani helehallid silmad olid äkki hoopis mustad. Selliseid silmi mäletas ta silikoonist neegrinuku näost. Järgmisena tundis mees, nagu hakkaks ta neisse silmadesse sisse kukkuma, nagu nad tömbaksid teda, imeksid kuhugi... Need olid äkki kui põhjatu kuristik, mis viis teise maailma. Maailma, mis oli justkui põrgu.

„Mis sa neile vastasid,“ kähistas ta kanepist kriipiva kurguga. „Neile, kes seda soovitasid?“

Chris pöördus ja vaatas ühe koha peal keerlevat tolmusammast. See nõksatas liikuma ja vajus aeglasel all mere poole tagasi. „Proovisin isegi seda varianti. Aga siis hakkas kõik muutuma. Elus on ju ka nii, et üks muutus tingib teise. Victoria kadus sinu juurest ära ja...“

„Kuidas kadus?“ kohkus Jimmy.

„No te ei sattunudki siis enam kokku... Tuli hoopis see nuku silmade kaudu tehitud filmiga šantaaž ja asi lõppes su tagasiastumisega. Sain aru, et kõik hakkab liiga palju muutuma. Ühesõnaga, kustutasin ära need lehed...“

„Kustutasid ära?“ hingeldas Jimmy ja jälgis lummatult tuulepöörlist, mis ikka veel eemal ringi uitas.

„Käsikirjad ei põle,“ lausus Victoria. Vaiksest ja veidralt võõra häällega. „Ühes kuulsas romaanis ütles saatan kord sellised sõnad. Äkki nad ei kustu ka?“

„Christian,“ alustas Jimmy ja tundis, et selg on higist märg. „Tead, lõpetata oma jutt, nagu tahad! Ma räägin Jamesiga ja las ta kirjutab kõik mulle hoopis ise.“

„Hilja, kallis, juba hilja...“ katkestas Victoria. Tõstis mahlaklaasi ja vaatas läbi selle meest. Ning Jimmyle tundus taas, et naise silmaga on midagi valesti. „Sa tahtsid maailma päästa. Äkki saadki veel selle võimaluse?“

„Mis mõttes?“

„Siinsamas Kaplinnas on viimasel ajal nähtud ühte kummalist olendit. Pealtnägijad kirjeldavad teda kui väikest roheka nahaga vanameest, vedrusaapad jalas. Ehk teiste sõnadega, see lugu ei taha enam raamatu kaante vahel püsida.“

Jimmy oli hetkeks vait, aga vedas siis muige suule. „Lollitate mind, jah?“

„Sa ei pea mind uskuma.“ Victoria hääl kõlas metalselt. „Aga Jerryt usud sa ju endiselt?“ Ta läks kapi juurde ja tömbas uksed lahti.

Kapis, kus mõni minut tagasi olid ajakirjadega täidetud riilid, seisis Jerome Smithstone, nahast kirjamapp kaenlas. Vidutas valguse käes silmi, astus kiviplaa tidega kaetud rödule ja vaatas kartlikult endise ülemuse poole. „Jimmy, asjad on halvad. Mäletad seda väikest punase keebiga kardinali? Tundub, et nad taipasid midagi ära...“

Jimmy Schwarz tömbus tugitoolisügavikku, oli paar sekundit vait, hingas siis kopsud õhku täis ja pahvatas: „No te olete ikka uskumatud töprd... Ma ei tea, mis nipiga sa sinna kappi said, aga kui te arvate...“

„Aitab,“ katkestas Jerry ja avas mapi. „Mäletad, ta hoiatas Antikristuse eest?“

„No ja siis?“ Jimmy ajas lõua ette. Jerry oli Kaplinna sõitnud, et teda kapis oodata ja hirmutada – absurd mingi? „Mind on tuhanded hoiatanud. Antikristuse, ökokatastroofi, kolmanda maailmasõja ja muidugi tulnukate eest.“

Jerry võttis mapist paberilehe. „Chrisi sünnitunnistuse koopia. Seisab Pentagoni arhiivis juba teist aastakümmet. Aga avastati alles siis, kui vanu dokumente digitaliseerima hakati ning info elektroonilisse andmebaasi joudis.“ Ja ulatas endisele ülemusele.

„Anti Kristjan?“ Jimmy punnitas hämmastunult silmi ja lasi paberi lauale. „Ja mis perekonnanimi on – pleki alt saab äkki välja lugeda?“

„Keegi ei proovinudki...“ Jerry muigas nukralt. „Kui seal üldse midagi on? Aga jah, sellise sünnipärase nimega mees töötas meie jaoks ligi viisteist aastat. Tehniliselt võttes töötab siiani.“ Ta ohkas raskelt ja kiikas kartlikult Chrisi poole. „Ma ei tea, mida see kõik kokku öeti tähendab, aga las ta kirjutab segamatult lõpuni. Nii on parem. Kuigi see ei pruugi võib-olla enam aidata...“

„Kellele parem?“ Jimmy ajas sõjakalt rinna ette.

„Köigile meile. Ma ei tea, kas sa tegelikult ka tahad maailma päästa, aga keegi peaks sellega vist igaks juhuks kiiresti peale hakkama.“

Seda öelnud, kohendas Jerry murelikult trakse, astus üle põrand ja kadus kappi.

* * *

Panin salatitaldriku aknalauale ja vaatasin välja. All mere ääres kümbles tuttav küla klaaris suvevalguses ja kapten Mortensen laev pööras muuli tagant sadamasseini. Ärasöitu ootavate autode rivi ulatus Hagridi putkani välja. Peavad tihkelt pakkima, et kõik peale võtta, mõtlesin ma masinlikult. Ja pöördusin siis ohates Nora poole. „Sa tegid kõik lõpmata keeruliseks...“ Klaasi taga, suurel ava-

tud terrassil, kiikus väike tüdruk puuhobuse seljas. Lapsi paistis seal väljas veelgi. „Veider nii küsida... aga miks ta üldse olemas on? Minu arvates sul polnud õigust niimoodi, minu teadmata...“

Nora kehitas tujutult õlgu. „Ma ütlesin ju, et tahtsin sinult last. Maailma algusest saadik on nii olnud, et kui mees naisega magab, siis võib ta isaks saada. Kas ta ei meeldi sulle?“

Lasin end tugitooli. „Muidugi meeldib... Väga! Aga sa tead ju, mida ma öelda tahad. Ilma isata kasvada... Ja et sa pidid mind uesti näitama just tema sünnipäeval!“

„Ta väga lootis, et sa ka tuled. Ja nõnda sättisin nii, et sattusid seekord sünnipäevapeole.“ Nora peatus ja lõpetas siis vaevukuuldaaval: „Ja kas ta kasvab isata või mitte, on sinu teha, see pole loodusseadus. Jää siia ja ta kasvab isaga.“

„Tead, ma lihtsalt ei jaksa enam kahes maailmas elada.“ Vajutasin näo kätesse. „Vahel ärkan keset ööd pimedas ja ei mäleta, kas laman sinu või Mary kõrval... Ja rääkides pean kogu aeg mõtlema, et kas mingi asi juhtus siis, kui elasin siin sinu või temaga... Hulluks ajab!“

Naine ei vastanud. Astus sõnatult üle päikesekiirtes läikiva põranda laste jaoks kaetud madala laua juurde ja hakkas koogipõhjale vahukoort määrima.

„See polegi enam võimalik,“ ütles ta lõpuks vaikselt, seljaga minu poole. Tõmbas kapiukse lahti ja ma nägin kasti. Aga sedapuhku vilkus ekraanil kollane tuli. „Kivi energia saab otsa. Sa pead nüüd valima, koridori ei saa enam kaua lahti hoida. Aga võib-olla jätkub seda veel vaid üheks korraks...“

Vajusin tugitooli. Noral oli see täpselt samasugune nagu meie Vilsö kodus. Isegi katteks visatud tekk oli sama. „Mida sa öelda tahad?“ Kangeks võttis. „Aga kui ma ei saagi enam tagasi?“

„Saad,“ ohkas ta. „Kindlasti saad.“ Avas verandaukse ja sisse pugev tuul hakkas kardinatega mängima. Keeras nad ümber ta kleidi ja nii olid kaks kerget heledat riiet hetkeks üks lainetav tervik. „Aga ilmselt jääb see viimaseks... Jah, ma töesti arvasin, et kivi energia on sisuliselt löputu, aga tuleb välja, et värv Kaplinna on midagi muud. See võtab tohutult energiat. Ja palun ära hakka mind süüdistama – ma pole jumal, kes kõike teab ja arvestada suudab.“

„Mida see öeti tähendab?“ Ma ei saanud ikka veel aru. Või vist lihtsalt ei tahtnud saada.

„See tähendab, et pead valima,“ kordas ta. „Ma arvan, et nad planeerisidki selle kõik nii. See on ju nende katse.“

„Kuule... ma ei suuda seda kõike siiani uskuda. Ma osalen mingis katses – miks just mina?“ Ja millest ma üldse enam aru sain? Tähendab, võib-olla näen praegu viimast korda oma teist tütar? Juhul, kui ei loobu esimesest...“

Kõik oli untsus. Lõplikult. Ja süüdistada polnud kedagi.

Astusin üle veranda ja kummardusin vaatetoru kohale. See näitas mäeküljele, lunniurgude poole. Linnud tulid lennates merelt, ajasid jalad õhus harki ja patsatasid mürkrohelisest murust välja turritavate kivide vahelle.

Silmanurgast märkasin, et Nora avas sahtli. Ja tuli ning andis mulle nimekaardi. „Sa ütlesid kord, et kui olen huvitatud, siis võin viie aasta pärast kontakti võtta. Ja lubasid, et sina oled. Aeg on täis.“

Kortsutasin mõistmatult kulmu ja siis äkki meenus. See tundus tänaseks nii lõputult ammu – istusime hotelli rannal, konverentsi alguses, ta pakkus mulle oma toa võtit ja ma tegin enda arvates hea nalja.

Ma ei hakanud vastama. Mida mul öelda oligi?

Nora vaatas minu poole, ohkas ja lükkas siis veranda uksed pärani lahti. Ta imeilusad viljakarva juuksed lõid tuules voogama. „Hilda! Kutsu külalised kooki sööma!“

Aga mina lihtsalt vaatasin. Teda. Kuidas ta kreemjas suvekleit päevitunud jalgede ümber hõljub. Need jalad lõid mul juba Aafrikas hingamise segi, aga nüüd olid nad täiuslikud. Just nagu ta nägu ja käed, juuksed, puusad, rinnad... absoluutsest kõik. Täiesti ebaloomulikult ilus. Ning ebaloomulik see ilu ju oligi.

Panin nimekaardi lauale ja tegin teist juttu. „Ma pole varem küsinud, aga miks sa talle mu ema nime panid? Noh, ta polnud mu pärisema, aga ikkagi...“

„Miks mitte?“ Nora kummardus taldrigid võtma ja mu pilk peatus uesti ta vapustaval figuuril. Tasus mul end üldse süüdistada, et kõik nii läks? Ma olin täiesti tavalline mees – ja kas on mõtet loota, et üks tavalline mees suudab millelegi sellisele vastu panna?

„Lastele antakse sageli esivanemate nimesid.“ Ta viipas peaga seinale ja ma nägin, et seal ripub nüüd Hilda noorpõlvepilt. „Minu meelest on nad sarnased? Leidsin su vanade fotode hulgast... Te pidite ikka sugulased olema.“

Jah, tüdruku silmad ja kulmud meenutasid Hildat. Ja see ei teinud asja üldse kergemaks.

Pöörasin vaatetoru küla poole. Hea riist, sadam paistis nagu peo peal. Mu kuur oli hästi näha. Ja paat. Isegi võrgud rippusid viimasesest korrast kuuriseinal katuseserva all. Kui kolmekesi kalal käisime. Tarvitseks vaid unustada see teine maailm, minna võtta mereasjade kott ja... See vormistatakse minu surmana, ütles ta kunagi. Koekultuurist lihatomp Kaplinna rannakaljude all?

Ei, ma ei suuda elada ilma Diana ja Maryta! Mis sest, et Mary polnud poolt ka nii ilus. Tema kallal tegi aeg ju oma tööd, kortsutas nahka lõua all ja pintseldas sinakaid veenitriipe jalgadele.

„Tead, mida ma praegu tunnen...“ Alustasin, aga ei lõpetanud. Mis see kaeblemine aitab? Jah, tundsin, nagu rebitaks mind pooleks. Aga isegi kui ma oskaksin õigeid sõnu leida – see ei muudaks ju kokkuvõttes midagi.

„Eks ma aiman.“ Ta kehitas õlgu. „Just nagu sina võid aimata, mida mina tunnen. Sinu jaoks on viimases korraast nädal, aga meie ootasime kaks kuud, igaks juhuks. Hilda sünnipäevani. Lihtsalt selleks, et teada saada, et sa lähed nüüd igaveseks ära.“ Ta istus diivanile – see polnud mitte Mary Aafrikast toodu, vaid helekreemjas voolujooneline lahtitehtav voodi, lasi kukla vastu seljatuge ja sulges silmad. „Jah, tegelikult ma tean, mida sa tunned... Näib, et saatus teeb meiega spetsiaalselt just nii, et võimalikult valus saaks.“

„Saatus?“ Muigasin hapult. „Siin on ikka keegi teine mängus – need sinu kamajõommid...“

„Nemad ongi meie saatus,“ ohkas Nora. Ja ma nägin, et võitles juba pisaratega.

Noogutasin. Nii see oli. Ja vaielda ega tülitseda polnud nagunii mõtet.

Lapsed jooksid veranda uksest sisse. Lehv Hilda juustes laperdas nagu suur liblikas. Imelik, et tal nii heledad juuksed olid – ema ju sünni poolest brünnett. Küllap minusse.

Klimp töoris kurku. „Seda et... ma lähen äkki parem kohe? Nägi mu ära ja... Praegu on teised siin, tal on tegemist. Ütle, et ma pidin kauaks ära minema ja...“ Ma ei lõpetanud. Sõnad lihtsalt ei tulnud enam üle huulte.

Aga tema ei liigutanudki.

„Nora,“ alustasin ma uuesti. „Ma armastan sind väga, töesti armastan.“ Miks ma seda rääkisin – nurusin mõistmist? Kaks kuud? Muidugi, Hilda sai ju kolmeeks. Ja mina üritan midagi sõnadega parandada... „Vaata, Mary ja Diana juures olin ma enne...“ Jäin vait. Olin iseendale äkki nii vastik, et lihtsalt ei tahtnud enam oma häale kõla kuulda.

Nora vaatas lapsi. „Mine siis töesti kohe,“ ohkas ta. „Praegu ei saa ma kokku kukkuda – nende pärast.“ Ta sulges silmad ja lasi pea rinnale. „Aga saad ju isegi aru, et minu jaoks pole tähtis, mida sa tunned. Tähtis on, mida sa teed.“

„Ma võin ju praegu veel jäädva,“ alustasin ma. „Tükiks ajaks...“

Nora ei vaadanud enam minu poole. „Et saaksin sind pikemalt vaadata ja samal ajal teada, et varsti lähed nagunii igaveseks ära? Ja mõelda, et kas öösel üks ja salaja või päeval, mulle öeldes ja...“

Tüdrukud tormasid õue tagasi. Hilda väikesel näol säras vahukoorene naeratus.

Vaatasin kapi poole. „Ja mis see kivi öieti on?“ Lihtsalt sellepärast küsisin, et millestki rääkida.

„Spiraalreaktor.“

„Nojah...“ Toetusin laua servale. „Kunagi võtsin ühe su kaelaehte lahti. Too polnud küll muud kui hõbeehe?“

„Ja metslase jaoks on mobiiltelefoni sees lihtsalt metallipudi...“ Ta vangutas nukralt pead.

„Aga äkki sa unustad mu?“ proovisin ma uuesti ja kiikasin tema poole. „Sul on ju kõik need võimalused ja... Jumal teab, mis saama hakkab?“

„Ma tean, mis saama hakkab. Kombinesooniga püsinvana elus... Väga kaua. Aga tunne jäab samaks, see on kindel. Ma ei suuda aru saada, miks neile seda vaja oli... Jumal küll... Kogu järgmine näiteks sada aastat...“

Ta pöördus akna poole ja nii nägin ta lõuga külje pealt. Armas lõug ja maailma kõige ilusam ninakene. Jah, mu enda hingest maha kirjutatud, naine ei saagi enam kütkestavam olla. Kõik oli lihtsalt täiesti paigas.

Tundsin, et pean minema. Kohe. Muidu on hilja.

Laua ja kapi vahel helendas roosa nelinurk. Niiske jahe udu, nagu ikka.

Järgmisel hetkel olin tagasi Stellenways, meie magamistoa kõrval köögis. Piilusin kartlikult ringi, aga kedagi polnud muidugi näha. Öö ju. Heitsin siis pilgu selja taha ja võpatasin.

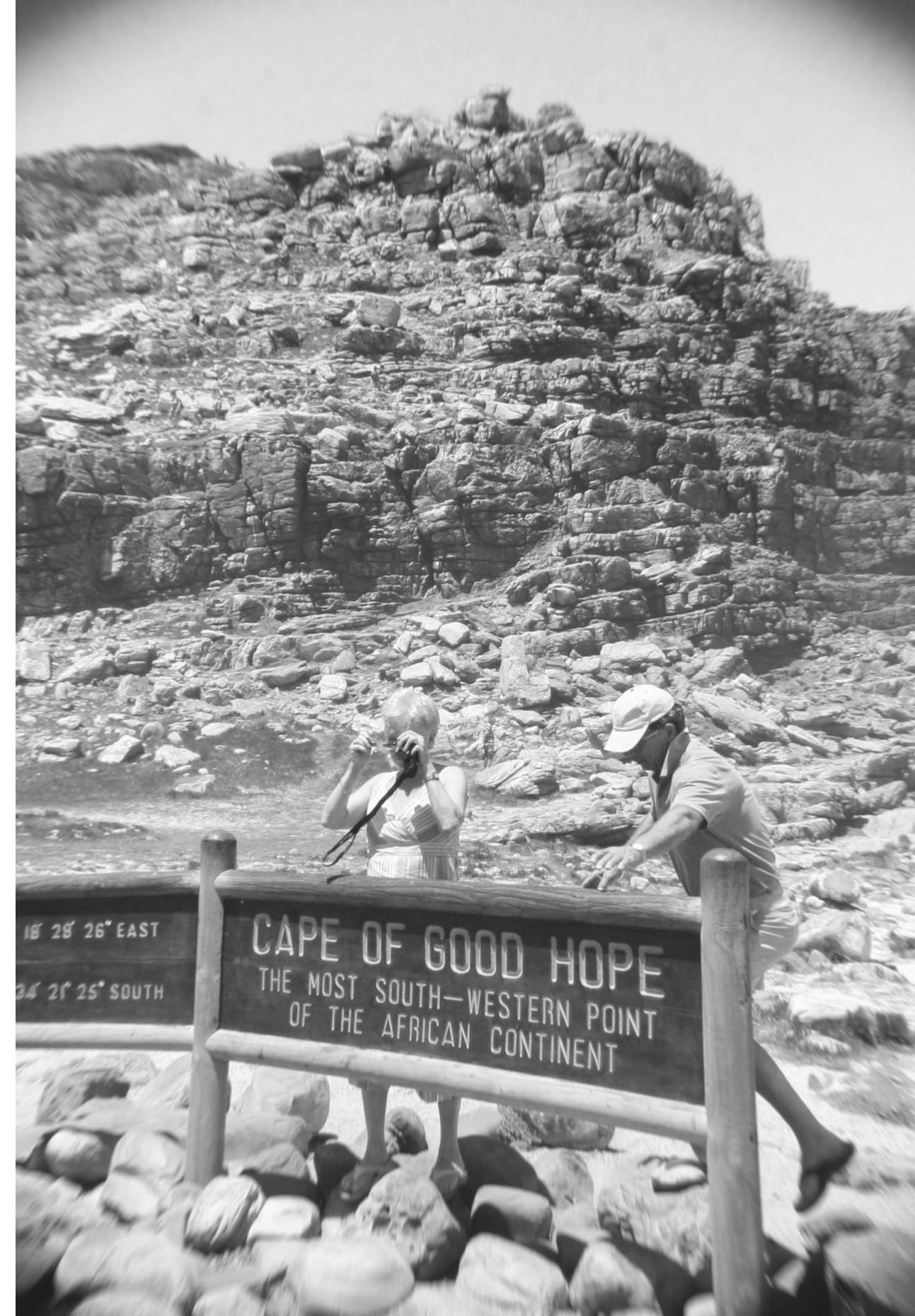
Nora ei eksinud. Helendust polnud enam, kollane sein laius sileda, ühtlase ja puutumatuna. Toetasin käe krohvile; pind oli kare ja jahe.

Vajusin seinaääärsele tumbale ja tundsin, et olen õõnes ja tühi. Olin teinud kõik nii valesti, kui üldse andis – hetkest, mil see helendus Vilsöl me köögiseinale ilmus. Kuidas see siis teisiti löppeda saigi? Ma olin äkki nagu olematus, nagu tühjas – ilma grammigi enesest lugupidamiseta – ja ikkagi oli see olematus viimase piirini tumedat ja lootusetut valu täis.

Hildal ei olnud enam isa.

* * *

Professor Stepking peatas auto väiksel mereäärsel parkimisplatsil. Hea Lootuse neem paistis siinsamas, hallikaspruunistest rahnudest künka taga. „Aafrika kontinenti kõige edelapoolsem punkt“ – teatas kollane kiri madalal puutahvlil. Ta küünitas käe kõrvalistme asemel olevale tühjale kohale, haaras sinna kokku pakitud ratastooli, sättis selle osavalt asfaldil kokku ning upitas end kiiskavasse kergmetallist istmesse. See tehtud, hingas ta sügavalt sisse – meretuul oli niiske ja mõhus – ning koukis taskust telefoni.

CAPE OF GOOD HOPE
THE MOST SOUTH-WESTERN POINT
OF THE AFRICAN CONTINENT

18° 28' 26" EAST

34° 21' 25" SOUTH

„Tere, Mary! Noh, siin ma siis olen – parkimisplatsil kollase sildi lähedal. Sinise Saabiga.“

„Väga hea, professor!“ pinistas telefon vastu. „Jah, juba näen! Kohe tuleme!“

Parv kormorane lendas madalalt üle platsi. Tegid kaare ja sumatasid vette. Sinna, kus valgeharjalised lained ühtlases rütmis tumedate kivirahnude otsa rullusid. Ookeaniavarustelt randa triivinud jämedad vetikakaikad ulpisid lindude vahel nagu kummivoilikud.

Professor lasi kormoranid silmist, pööras otsivalt pead ja märkas kolme inimest üle kivirahne täispikitud rannaliiva tema poole astumas. Mees, naine ja väike tüdruk.

„Tere, Mary! Ja tere, Christian!“ Ta noogutas röömsalt ja pööras siis pilgu väikse tüdruku poole. „Ja tema ongi siis meie kuulus sudokulahendaja – väike Diana... ee... Harrys? Või hoopis Thoresson?“

„Esialgu ikka Harrys,“ tähendas Mary, jäi seisma, naaldus Christiani suure kogu vastu ja vaatas naeratades mehe poole. „Aga me oleme tõepookest mõelnud, et ehk...“

„Et ehk teete temast jumala poja?“ Professor pilgutas lõbusalt silma. „Eks ole, Christian, seda see nimi tähendab? Thor oli Skandinaavia ürgjumal, jah? Rootsis pole vist kombeks *dottir*'it lõppu panna nagu Islandil? Jumala tütar kõlaks meie noore matemaatiku jaoks ju veel paremini!“

„Rootsis ja Norras me *dottir*'it ei kasuta jah,“ noogutas Christian. „Aga tegelikult saaks temast Islandil minu järgi ju hoopis „kristlase tütar“ – Christiansdottir!“

„Õige!“ Professor laksatas endale käega otsaette ja sirutas käe: „Tere, Diana! Või äkki oled sa nii häbelik noor daam, et võõrastele onudele küll kätt ei anna?“

„Tere, onu Bill!“

Tüdruk kargas vanemate selja tagant välja ja ajas käe pikale. Mary ja Christian vahetasid imestunud pilgu. Tavaliselt oli laps võõrastega häbelikum.

„Tohoh!“ Ratastoolis mees kergitas röömsalt kulme. „Olete mind ikka meeles pidanud, vanamehest juttu teinud – et tüdruk mu nime teab!“

„Nojah...“ oli Mary kimbatuses ja lisas siis kähku: „Teate ju küll neid lapsi! Kõrvad nagu lokaatorid ja köik jääb meelde.“

„No tere, Diana... Kuidas sul siis läheb ka?“

See oli üks tobe ja trafaretne küsimus. Tühi vanainimeseküsimus. Aga mida pidigi üks pojassest füüsikaprofessor oskama nelja-aastase tüdruku käest küsida?

„Väga hästil!“ Diana säras üle näo. Nais, et ratastoolis onu talle meeldis.

„No siis on tore! Tead, ma töön neid sudokusid kaasa, mida sa nii hästi pidid lahendada oskama. Nii et kui sul aega on, siis võin pärastpoole näidata... Ja mõnda

hästi huvitavat matemaatikaülesannet...“ Mehe hääl murdus ebalevaks. Ei tea, kas väiksele tüdrukule ikka tasub kohe rääkima hakata, et matemaatika on huvitav – lastega tuli vist pigem kavalda?

„Aega jätkub,“ kinnitas Mary ja silitas tüdruku heledat tukka. „Kuulsin, et võtsite kaks nädalat puhkust? Õige, siin on vaatamist küllaga, Lõuna-Aafrika on väga ilus maa! Ruumi on meil ka kõvasti, nii et olete teretulnud, kauaks aga soovite! Meenutame vanu aegu, joome veini ja... Aga rääkige siis ometi, kuidas sõit läks?“ taipas ta lõpuks korralise viisakusega välja tulla.

„Oo, lihtsalt suurepäraselt!“ Stepking lõi särama. „Paradoksaalne, aga tänapäeval on invaliidil mugavam reisida kui tervel! Registreerid end puudega reisijana ja igas lennujaamas on kena mundris tüdruk vastas, kes sind kohe järgmisse värvasse kärutab. Ei mingit labürinte pidi ekslemist ja värvavate otsimist. Ja lennukis magasin ka väga hästi.“

Mary ja Christian noogutasid ja hetkeline vaikus võttis maad. Selle kasutas ära Diana, kes puges ratastooli kõrvale. „Onu Bill... aga näita kohe neid sudokusid!“

„Nojah, need on mul ju autos küll... Aga, te tahate vist praegu ikka rohkem mere ääres ringi vaadata? Küllap öhtul jõuame, eks?“

„Näita ikka kohe...“ lunis tüdruk ja vaatas lootusrikkal ilmel ratastooli poole.

„Olgu siis pealegi,“ kehitas Mary imestunult õlgu. „Teate, professor, lapse kohta on ta päris osav, aga ma pole kindel, et sellepärast tasus siia lennata. Ega see matemaatika teda üldiselt eriti huvitagi, ikka rohkem kassid ja muud loomad... Eks, Diana?“ Ta sättis tüdruku kleidi õlapaelu. „Aga vaadake muidugi! Ja meie Chrisiga käime veel korra mere ääres ja teeme mõne pildi.“

Minut hiljem nägid kitsast jalgteed mööda eemale astuvad lapsevanemad, kuidas kaks kuju parkimisplatsil paberite kohale kummardusid. Väike tüdruk pingil ja ratastoolis mees tema kõrval.

* * *

„Teil läks päris kaua!“ märkis Mary. Diana oli lõpuks randa vanemate juurde lipanud ja nüüd seisid kõik kolm uuesti parkimisplatsil.

„Jah...“ neelatas professor ja vaatas merele.

„Ja kuidas siis tüdruku pea on?“ uuris Christian, kui vaikus pikaks venis. „Loodan, et mitte isasse – mina pole matemaatikast elupäevad midagi taibanud.“

„Vapustav.“ Professor põrnitses tardunult randa ja näis mõtetes kaugel eemal olevat.

„Ah soo?“ kergitas Mary rõõmsalt kulmu. Ja pidas ise hoolsalt tütart silmas. Too kükitas juba paarkümmend meetrit eemal rannas ja sorkis kepiotsaga kruusas.

„Jah. Või ma ei tea...“ Stepkingi silmad püsised ikka veel horisondil. „Ega me neid sudokusid eriti proovida jõudnudki...“

Mary ja Christian vaatasid arusaamatuses teineteisele otsa. Oma pool tundi istusid siin ju?

„Kujutage ette, ta ravis hoopis mu jalgu!“ pahvatas mees ja tõmbas end pingutusega olevikuhetke tagasi. Luidrad käed peatusid kuivetunud põlvedel ja asusid neid hõõruma.

Mary puhkes naerma. „No seda trikki poleks ma oodanud! Aga muidugi, talle ju meeldib arsti mängida, päevad otsa ravib oma kassipoegi. Oleks ma seda taibunud, päästnuks teid varem ära... Ja ma veel imestasin, et ta tunneb matemaatika vastu täna nii ootamatult suurt huvi! Mis ta tegi – pakkus teokarpidest tablette?“

„Jah,“ noogutas professor. „Tõepoolest.“

„See on tal igapäevane asi,“ muigas Mary ja vaatas mehe poole. „Chrisil olid vahel peaavalud, siis ta sai neid pidevalt... Ega te neid ometi suhu toppinud?“

„Ühe tillukese ikka sõin. No et meeble järele olla... et ta neid sudokusid vaataks.“

„Issand jumal, professor,“ oigas naine ja saatis pahase pilgu randa. Sinna, kus väike tüdruk kivide vahel kükitas ja midagi pihku korjas. „Jumal teab, mis sodiga need siin koos on.“

„Ah mis...“ Stepking vaatas merele ja oli ikka nii imelik, et Mary ei osanud enam midagi arvata. „Aga kujutage ette, see möjuski!“ pahvatas ta äkki. „Vaatasin pabereid ja tundsin äkki, et jalad surisevad...“ Mees vakatas, hõõrus uuesti põlv ja siis said Mary ja Christian aru, et ta silmade punakas läige ei pärinenudki ehk vaid meretuulest.

„Kuidas?“ Christiani hääl kõlas tuhmilt. Ta oli seda vist teadnud. Juba ammu.

„Ma tunnen oma jalgu!“ Professor vaatas niiskete silmadega põlv ja jätkas: „Viimast korda käisin kümneaastasena. Siis tuli see haigus, see neetud sündroom... Ja pärast seda on nad olnud lihtsalt kaks elutut asja, mida peab kaasa vedama. Ausalt öeldes, vahepeal mõtlesin nad ampuuteerida. Aga teate, lootus sureb ju viimasena... Ja nüüd – vaadake, nad liiguvad!“

Tõepoolest, kaks peenikest püksipaari ratsastooli istmel nõksatasid.

„Ütlesin Dianale, et üle kõige tahaksin ma, et ta ühe väga keerulise sudoku ära lahendaks.“ Professori hääl murdus imelikult luksuvaks. „Aga tema vaatas mulle otsa ja ütles – no sellise väikse lapse siirusega –, et ei, onu Bill, kõige rohkem tahad sa, et keegi su jalad terveks raviks... ja et tema võib seda teha.“

Rohkem ei lisanud ta midagi. Trükkis ainult põlv ja vahtis randa – sinna, kus tüdruk lainepiiril ikka midagi pihku korjas. „Te ütlesite siin enne lahkelt, et ruumi

on, " tegi ta lõpuks suu lahti. „Ma ei tahaks tüli teha, broneerisin juba hotelligi. Aga nüüd...“ ja ta kiikas uuesti Diana poole, „...nüüd ma tõesti oleksin hea meelega tema läheduses.“

* * *

Saadan Maryle edasi? Meiliboksi potsatanud peatükk oli üleeilse täpne kirjeldus. No hästi, natuke kirjanduslikku lialdust ka jurde. Ah, küll jõuab...

Sulgesin arvuti ja astusin öue. Teised ootased juba autos, pidime täna ju pika tiiru tegema. Stepking istus meie kõrge Land Roveri esistmel, ratastool seisis pagasi ruumis ja Mary ning Diana kannatamatud näod paistsid läbi akna tagaistmelt ära.

Algul sõitsime linnast kirde suunas välja, tegime mitmesajakilomeetrise siamaaringi ja öhtupoolikul suundusime läände, Atlandiookeani poole. Siin oli maaistik teistsugune kui Kaplinna ümbruse lopsakas rohelus. Õhus oli körbe hõngu, noolsirget teed palistasid lõppematus traadist karjaaiad, kuivad madalad põosad ja kohati laius nende vahel päris palja kivise liiva lappe. Asulaid oli harva ja nad kõik olid väga ühesugused.

Lõpuks hakkas ees düünide vahel meri vilkuma. Joudsime ookeanääärsele põhja suunduvale magistraalile ja ma pöörasin auto nina Kaplinna poole tagasi.

Mary naaldus professori istme seljatoele. „Paremale jäääb Namiibia,“ selgitas ta. „Aga sinna pole mõtet sõita, ainult kivid ja liiv.“

Muigasin omaette. Namiibiasse oli siit veel kolmsada kilomeetrit. Aga olin juba harjunud, et mastaabid on siinsel rahval teised.

„Mina ei taha enam sõita,“ vingus Diana ja togis jalaga mu istme seljatuge. Hakka väsimä. Ja polnud ka ime, päev otsa autos istutud. „Emme, ma tahan jäätist!“

Ees paistsid valged madalad betoonmajad hallide nurgeliste kiviaedade keskel, mõned tolmunud põosad ja palmivibalikud ümber. Nagu kõik siinsed väiksed asulad. Vaatasin kütusenäidikut. „Kui siin bensiinijaam on, saate oma jäätise kätte. Nagunii peab tankima.“

Aga Mary arvas teisiti. „Kullake,“ pöördus ta lapse poole. „Aitab küll, prügikott on juba jäätisepabereid täis. Aga sõida sisse jah, Chris, äkki leiame midagi korralikumat ka süüa. Kas teie ei taha midagi?“

Raputasin pead. „Täis kõht teeb uniseks ja pikk maa veel sõita. Kodus söön.“ Ja keerasin British Petroleumi kulunudrohelise sildi alt sisse.

„Mul pole kah veel isu,“ sõnas professor. „Pärast seda vägevat lõunat seal rahvuspargis. Aga teie sööge! Me ajame siin Chrisiga juttu, meenutame vanu aegu.“

Mary noogutas, puges tütreaga tagaistmelt välja ja nad kadusid vana kaubaaida otsa ehitatud söögimajja. Mina sõitsin tankurite kõrvale, lasin paagi täis panna ja parkisin auto tuulest ja päikesest luitunud madala valge laudfassaadi ette. Siit paistis oocean jälle ära, kuigi lõuna pool lösutas ees suur liivaluide, valkjad kaljueahnud kruusast välja turritamas. Varjas poole merevaadet ära.

Keerasin süüte välja. „Äkki siiski lähen toon midagi? Mõne piruka või?“

„Ei, ausõna pole isu,“ raputas professor pead ja jälgis, kuidas suur pruun tormilind parkimisplatsi kohal planeerib, tiivad vastu öhtut tõusnud tuules võbelemas. „Aga ma tahtsin töesti natuke rääkida – kuni neid pole. Tead, ütlen kohe ära, et tegelikult ei tulnud ma siia ainult Diana arvutamisoskusega tutvuma.“

Kergitasin kulmu.

„Pigem on asi sinu jutus,“ jätkas ta. „Või ma ei tea, kuidas sa seda ise nimetad.“

„Või nii?“ Seda poleks küll arvanud, et tema ka teab. „Mary saatis lugeda?“

„Ei. Sinu arst.“ Mees suristas klaasi alla ja vaatas mere poole. „Ja kohe, kui lugesin, sain aru, et peame kiiresti kohtuma. Hämmastaval kombel on sul paljud asjad õiged. Näiteks see, et mind paluti töesti kõike juhtunut uurima. Huvitav, kes sulle rääkis... Aga tegelikult pole see kõige olulisem. Oluline on – kui kohe asja juurde minna! –, et me täheldame praegu Maa peal töepoolest... noh, ütleme, et võõra mõistuse kohalolekut. Me ei tea, kes nad on, aga nad on siin ja nende tulekul peab olema põhjus. Ja ma kardan, et see põhjus võib olla inimkonna jaoks väga ebameeldiv.“

„Nii et selle meteoriidiga oli midagi ikka päris valesti?“

„Just,“ noogutas professor murelikult. „Olen päris palju teada saanud. Kui aega jääb, siis räägin.“ Ta trummeldas sõrmedega kindalaekal. „Aga ma tulin eelkõige ütlema, et sina oled selles loos kõrvuni sees.“

Katsusin raadiost muusikat leida. Kaplinnas oli kogu eeter jaamu täis, aga siin kostis vaid üksikuid ragisevaid könekatkeid.

„Miks mina?“ Vaatasin, kuidas tõusev briis luiteharjalt tee peale peenikest udujat liiva lükkab. Aga siis äkki rahmatas tuul tugevaks ning viskas autot väikese kiviga. „Jäägu kogu see lugu parem spetsidele.“

„Et miks sina?“ Ta ohkas ja kehitas õlgu. „Vaata... kui meie, inimesed, katsetame näiteks ravimitööstuses mingi rotiga, siis tolle eluka vaatepunktist toimub asi temaga ehk lihtsalt seepärast, et puurist looma krabades jäi ta laborandile esimesena näppu? Ühesõnaga, võimalik, et juhuslikult, aga sama võimalik, et sind valiti mingite kindlate tunnuste põhjal.“

Lasin istme seljatoe allapoole. „Ma ei tea... aga minuga on töesti veidraid asju juhtunud.“

„Näiteks?“ uuris Stepking ettevaatlikult.

„Palju asju.“

Vaikus võttis maad. Aga tuul kogus aina jõudu. Majakõrgune düün näis juba nagu suitsevat, peenike liiv keerles ja tantsis selle harjal kui tume pilv.

„No kas või juba sel esimesel korral nõialt kivi tuues,“ lõpetasin ma vastumeelselt. „Minu meelest oli ta vahepeal nagu Ramon... üks mu hukkunud sõber. Samasugune ja rääkis sama juttu. Või mitte nagu – justkui oligi...“

Stepking noogutas. „Lugesin. Aga ei oska kommenteerida.“

Ma ei osanud enam midagi lisada.

„Vahel tundub mulle, et katsed sellest kõigest aru saada on lootusetud,“ jätkas ta natukese aja pärast ise. „Ja ega ma tulnudki asju selgitama. Tulin lihtsalt ütlema, et sinust võib palju sõltuda. Väga-väga palju.“

„Või nii?“ Krimpsutasin nägu ja heitsin pilgu kohviku poole. Raskeks kiskus see jutt meil.

„Olgu.“ Ta hingas sügavalt sisse. „Jõuame rääkida. Jääan nii kauaks, kui vaja. Ja ma loodan, et aitad mul mõnest asjast aru saada. Näiteks tahaksin ma teada, miks sa tegid viimastel nädalatel seal hotellis just seda, mida sa tegid. Ma mõtlen, enne kui kivi ära viidi.“

Surusin tigeda muige maha. „Smithilt tuleks seda küsida, tema korraldas lõpuks kogu mu elu.“ Tahtsin juba pista, et äkki korraldas ta köike hoopis ise, aga ei hakanud asja teravaks ajama. Aastaid möödas, milleks vana vimma üles kiskuda. Ja sedakorda paistis ta ju väga sõbralik.

Mees võpatas ega öelnud tükk aega sõnagi. Vaatas madalale düüniharja kohale vajunud punast päikeseketast – kaks liiva uppunud kidurat puuskeletti paistsid kiiskava läänetaeva taustal kontrastelt süsimustad – ja näis millegi üle juurdlevat.

„Või Smithilt?“ venitas ta lõpuks ning vidutas mötlikult silmi. „Jah, ma arvasin, et võid teda mäletada... Sind on treenitud asju märkama.“

Kiikasin kõrvalistme poole. Mida ta õieti rääkis?

„Sa ilmselt ei usu, aga vist mitte keegi peale meie kahe ei mäleta Smithi. Vahepeal hakkasin peaaegu arvama, et teda polnudki, et ise mäletan valesti. Üheski minu kätte sattunud ametlikus dokumendis seda nime ka ei leia. Aga siis sain sinu jutud.“

Heitsin mehele uuriva pilgu. „Olete juba paljudega rääkinud, kes seal hotellis töötasid?“

„Köigiga. Muide, ma poleks sind leidnudki – õigemini, taibanud otsida –, kui ma poleks neid peatükke saanud. Agentuuri kaudu jälgi ajades ma su aadressini

ei jõudnud. Sinu kohta ei ole enam ühtegi faili, Chris. Null. Ja mul on täielik juurdepääs nüüd...“

Mudisin nõutult laupa ja lõin siis mõttes käega. Mida ma agentuuri arhiividest teadsin? Ei midagi. „Poleks taibanudki mind otsida? Veider... Aga Smithist – tal oli siis valenimi? Jube kunstlik tunduski.“

„Vaata, ma nagu hästi ei mäletanud sind...“ Stepking ohkas raskelt ja kiikas minu poole. „Ise ka ei saa aru. Olgu... Smithist. Vaata, järsku teda ei olnudki olemas? Kui inimest. Kui füüslist olendit.“

Lasin kukla vastu peatuge. Nii et Stepking oli ka segi – äkki kivi mõjul, nagu ma isegi? Ta asjatas sellega ju pikalt. Ja kergendus ongi. Jõudsin juba ehmuda, kurrat... „Aga teda nägid ju kõik inimesed?“ ei suutnud ma muigamata jäätta.

„Kes kõik? Meid on planeedil seitse miljardit.“ Ta lasi pea norivalt viltu, aga ohkas siis. „Olgu, minu arvates nägid teda kah vähemalt paarkümmend. Olen kõigiga rääkinud peale sinu ja Mary. Ainult sina nimetasid Smithi. On põhjusi, miks ma ei julge teda avalikult otsida. Ma ei nimeta ise kunagi ta nime. Lihtsalt küsin nii, et minu arvates peaks vastus kõlama umbes nõnda: seda asja korraldas, tegi, juhtis või mis iganes – Smith! Aga keegi pole õnge läinud. Enne sind.“

„Mis jama see veel on?“ Vaatasin kannatamatult kohviku poole ja nägin, kuidas ukse kõrvale suurde puukasti istutatud palmi okstesse lendas varblaseparv. „Kohe, kui Mary tuleb, siis küsime!“

„Palun lepime ühe asja kokku!“ Ta tõstis hoiatavalt sõrme. „Smithist ei tee jutugi – see on töesti väga tähtis! Ega üldse tollest ajast. Ma tulin siia puhkusele ja teie tütar kaema. Kõik!“

Laiutasin käsi. Minugipoolest.

Mees heitis mulle mõistva pilgu. „Muidugi ei saa sa aru,“ ohkas ta. „Kõige hullem, ma ise ka ei saa. Mul on sellest ajast imelikud topeltmälestused. Kord tundub, et asjad olid ühitemoodi, ja siis jälle, et teisiti...“

Vöopatasin. Topeltmälestused – nagu mul tollal? Või lihtsalt luges neid peatükke ja nüüd jälle katsetab midagi?

„Üks on selge,“ jätkas ta. „Kivi oli kindlasti olemas. Kõigi jaoks, kes seal olid. Kuigi keegi ei tea, mis ta tegelikult on. Või oli, nüüd on ta tavaline elutu mineraal. Aga su raamatut lugedes tuli mul mõte, et äkki on Pentagonis töesti ainult koopia. Ma arvan, et see kivi oli – kuidas seda öeldagi...“ Ta väänutas mõtlikult suud.

„Auk meie aegruumis?“ pakkusin ma välja. No Diana kord ütles ju nii.

„Sinnapoolle jah,“ noogutas professor. „Ma ei hakka sind füüsikaga tüütama, aga tema kaudu liikus kolossaalne energia. Palju rohkem, kui tundus, mõõtsime tollal lihtsalt pinnavirvendusi. Aga Smith... Mul on kaks teooriat. Esiteks, et ta ei

olnud mateeria. Mitte molekulid, vaid puhas energia. See mõte tuli mul ka sinu juppe lugedes... Muide, sa kirjutasid mingitest sinistest välkudest. Ma tean vist, mida sa nägid.“

„No ja mida siis?“ Heitsin talle muigvel pilgu. Aga ise tundsin end järsku halvasti. Neid oli ebameeldiv meenutada.

„Mustadest aukudest oled kuulnud? Ilmselt midagi ikka, jah? Ühesõnaga, ma kardan, et nende sees on mustad augud.“ Professor vaatas mind murelikult. „Mingi arusaamatu barjääriga eraldatud. Aga kui see barjäär peaks rebenema...“ Ta ei lõpetanud, väänutas ainult suud.

„Ja mis see teine seletus on – Smithi kohta, ma mõtlen?“ uurisin ma.

Stepking torutas mõtlikult tuuli ja piilus siis uesti minu poole. „Vaata, see on kõigest hüpotees... Aga ma olen mõtlema hakanud, et äkki meie maailmad – või no ütleme, olevikud – lahknescid, ja meil – no kes me seal hotellis konverentsil olime, ma mõtlen – on nüüd erinevad minevikud. Osa inimeste omas Smithi pole.“

„Mis mõtted?“ Heitsin talle arusaamatu pilgu.

„Vaata,“ venitas ta. „Kui ma nende kõigiga rääkisin, siis mingi hetkel hakkas tunduma, et inimesed mäletavad eri asju. Kujundlikult öeldes juhtus midagi nii-sugust nagu jõega, mis haruneb kaheks ja saab siis uesti kokku. Meie sinuga läbisime nii-öelda ühe voolutee ja mäletame asju ühtemoodi – aga seda peame me veel kontrollima, kui ühtemoodi! – ja teised läbisid teise.“ Ta piidles mind hindavalt ja rapsas siis käega. „Hästi, jõuame rääkida. Aga seniks – praegust juttu ei olnudki, eks?“

„Olgu.“ Noogutasin ja avasin ukse. Kogu see väär ei mahtunud mu peakolusse nagunii ära. „Käin vetsus, käed kleebivad juba nendest jäätistest. Äkki toon pudeli vett?“

„Ei. Olen harjunud vähe jooma,“ muigas ta. „Endal lihtsam.“

Lõin ukse kinni ja astusin üle pragulise asfaldi kohvikusse. Ja märkasin silm-nurgast, kuidas kolm suurt ümmargust kuivanud ogapõõsarulli tuule tõugatuna üle tee veeresid ning düüniharja taha kadusid. Justkui mingid kummalised eba-maised loomad.

Maryt ja Dianat ei paistnud kusgil, aga siis nägin, et nad on teisel pool maja õues. Seal paistis varikatuse all kidurate põõsaste vahel kaks lauda.

Teenindajat polnud näha. Aga leti taga pukil istus tunkedes rekamees, selg nagu kapp. Pöördus ukse paugu peale ja siis tundsin ta ära. Pierre.

Mees viipas körvalpukile. „Istu, semu.“

Istusin. Läbi suure akna paistis, et Diana oli ikka veel viineriportsuga ametis. Togis jalaga maas vedelevat õhupalli ja Mary määris talle vorsti peale ketšupit.

„Äkki tahad midagi küsida?“ Pierre'i hääl kõlas süüdlaslikult. „Näen, et Stepking leidis su lõpuks üles, aga ta ei tea ju suurt midagi... Ja ega ta jõuaks nagunii.“

Vajutasin näo kätesse. Seda kõike oli juba liiga palju. Möelda – pisikeses körbeasulas keset eimidagit ootab mind Pierre. Ja see kõik juhtub ilmsi ja kaine peaga.

„Ühesõnaga, hüvasti tulin jätmma, semu,“ ohkas ta. „Tundub, et te vist ikka ei vedanud välja... Pole sinu viga, Komisjonil ongi vahel uskumatult ranged nõudmised.“

„Mida sa öelda tahad?“

Mees keerutas tühja taldrikut, mille kõrval paberil kõrgus kondikuhi. Oli vist topeltprae tellinud. „Noh, raamatus oli ju sellest juttu...“ kohmas ta lõpuks. „Nad tahavad teie päikese ikka ära kasutada. Mingi tunnel või tee, mida nad plaanivad. Palju energiat olla vaja...“

Võtsin topsist hambaorgi. Aga käed värisesid nii, et kukkus leti alla. „See oli ju ainult raamatus?“

Pierre ohkas uuesti. „Saad vist isegi juba aru, et seal pole enam erelist vahet.“

Seedisin seda natuke aega. „Tee? Ja sellepärast peame meie – ei no see on võimatu!“

Ta ei vastanud. Küünitus üle leti, võttis puldi ja plõksas laes rippuvat teleka käima.

„Hoolimata protestidest alustati täna ehitustöödega,“ teatas kena diktatorineiu. Tema taga, seinasuuruse sel stuudioekraanil, sõitsid kuuerattalised masinad pruuni mutta uppunud rajal jämedate puude vahel, palgikoormad turjal. „Looduskaitsjate väitel ohustab uus magistraal kümneid liike, kellest mõne jaoks on see viimane elupaik. Suur arv selgrootuid kaob kindlasti, hoiatavad zooloogid. Hoolimata sellest leiab osariigi valitsus, et parem ühendustee on...“

Pöörasin pilgu ära ja ta klõpsas teleka kinni. Muidugi, polnud mõtet vaielda.

„Ja meie?“ Vaatasin välja. Uued ogapõsarullid veeresid mööda. Ja õue olid tekkinud imelikud tuulepöörised. Jooksid üle liivase parkimisplatsi, korjasid betoonist prügikasti kõrvalt paberitükke ja keerutasid neid ringi. Nagu väikesed tuulevurrid. Märkasin, et mõni neist hiilgab natuke. Veidralt, udusinakalt. Ja siis tajusin, et kõhtu on tekkinud ebameeldiv õones tunne.

Pierre ei vastanud. Aga lõpuks poetas: „See läheb kiiresti. Keegi ei tunne midagi.“

„Nii et kõik on juba otsustatud?“

„Paistab, et jah. Nad teevad humaanselt, ära karda.“ Ta kõhatas ebalevalt ja osutas liitrise õllekanu suunas. „Lonksu tahad?“

Akna taha prügikasti juurde maandus varblaseparv ja hakkas keeristuule poolt kõrvale käänatud paberi alt ilmunud hamburgerijäärist nokkima. Ja ma märkasin äkki, et üks lind kadus. Äkki teda lihtsalt enam ei olnud, mis sest, et just hüp-

pas teiste keskel. Võtsin sõõmu ja panin kannu määrdunud baariletile. Või äkki mulle lihtsalt tundus, et kadus? See kõik polnud ju võimalik!

Pierre võttis ka lonksu. Ja hakkas siis vaikides ühte suurt konti üle närima.

Vaatasin luuhunnikut. „Mäletad, konverentsil vaieldi, kas supertsivilisatsioon on meist kõlboliselt ees – või umbes nii, eks? Nüüd ma siis tean...“

Ta ei vastanud. Leti taga seisva külmkapi mootor lõi undama. Ja siis nägin ma, et veel üks varblane kadus.

„Kunagi tapsite vihmametsa loomi,“ venitas ta lõpuks süüdlaslikult. „Nüüd tapate terveid vihmametsi. Eks ta ole sama igal pool. Tehnika annab palju võimalusi.“ Ja pani puldi üle leti tagasi.

Noogutasin. Nii ta oli. Pierre'i-sugustega polnud mõtet vaielda.

„Millal?“

„Nüüd. Kohe.“

„Ja kuidas?“

„Umbes nagu supernova. Pluss must auk. Et energia ära pakkida.“

Katsusin muiata. „Ma olen kuulnud, et päike võib jah plahvatada. Aga selleni on miljard aastat... Või ma ei tea...“

Pierre viipas kondiga akna poole. „Seda suurt kändu näed seal? Puu oleks veel kaua kasvanud. Aga tulि üks mees, kulutas energiat, saagis maha. Ja sai kulutatud energia hiljem paljukordsest tagasi. Sama asi.“

„Nii et humaanne tapmine siis?“ Katsusin häälele iironilist kõla anda, aga välja ei tulnud.

Pierre keerutas konti. „Teie enda väljend,“ poetas ta natukese aja pärast vastumeelselt. „Laialt kasutuses siin. Tegelikult, polegi nii paha mõte. Alguses plaanisid, et aitab mustast august, võtavad lihtsalt tähe ära, aga mingid eetikud surusid läbi, et teeme plahvatuse, mis sest, et osa energiat läheb kaotsi.“

Jöllitasin lauda. „Ja ikkagi – miks?“ Midagi tuli ometi rääkida?

„Ma ei tea... Mina olen lihtne töömees. Tehniliselt võttes – räägitakse, et Kük-loop ei leidnud midagi huvitavat ega kaitsmist väärivat. Raport on tavaline joru, rõhutab inimeste halbu omadusi. Maine armastus olla vaid geenide levitamise vahend, omakasu saamiseks ja nii edasi. Jimmy sai tegelikult hakkama, aga sina... Noh, sul oli kaks korda raskem ka. Ühesõnaga, ei imponeerinud talle vist, kuidas sa nende vahet käisid, niikaua kui vähegi veel andis...“ Ta torkis kahvliga hamabaid. „Ah, ausalt öeldes, ega mina tea, mis üldse aidanud oleks. Midagi ultimatiivset vist... Aga mis sest ikka enam.“

Vaatasin oma pere poole. Dianal oli juba köht täis, lollitas niisama. Pani viimasel hetkel suu kinni, kui Mary talle allesjänud viinerijuppe suhu katsus toppida.

Mäng paistis neile mõlemale kõvasti nalja tegevat.

„Raamatus oli ta küll väga agar,” protestisin ma. „Käis mehi mööda ja...“

Pierre kehitas õlgu. „Ju sai isu täis. Aga jah, kuulda oli, et nad vist taastavadki mehed.“

„No aga siis oli ju ajal mõte?“ innustusin ma. „Või tahad öelda, et meie olime siin lihtsalt laborirotid – katse on läbi ja enam pole vaja...“

Pierre ei vastanud.

„Hästi,“ proovisin ma teise nurga alt. „Maa peal on tohutult liike. Kõik ei pea ju meie pärast kannatama? Ja mõni arvab, et inimkond ongi siin planeedil juba nagu vähkkasvaja!“

„Kasvajate töttu võibki surra... Teie olete juhtiv liik. Evolutsiooni tipp.“

„Aga äkki sa saad seda peatada?“ nuiasin ma edasi. „Kasvõi tehniliselt, ma mõtlen...“

„See tähendaks lihtsalt edasilükkamist.“ Ta krimpsutas nukralt nina. „Mina ei ole ju otsustaja. Otsuse tegid need, kes on targemad. Mina olen lihtsalt täidevija.“

Lasin pea rinnale. Jah, neid sõnu ma mäletasin. Kuidas all, nõnda ka ülal. „Aga sina ise?“ ei suutnud ma vaikida. „Mida sa ise sellest arvad?“

„Mida sa omal ajal Afgaanis ise arvasid? Või kas see midagi muutis, mida sa arvasid...“

Tundsin, kuidas tume lootusetus maad võtab. Aga surusin selle siis jõuga alla. „Tead mis, Pierre... Minust ärme parem räägi. Või õigemini, räägime vaid nii palju, et mul on soov varuks! Mäletad, kui Punastes Palmides kõrrega peeglikera sees šampat jõite, siis käskisid soovi varuks jäätta? Kuulijälgede silumine Mary toas oli teie idee, mina ei palunud. Nii et ma tahan oma soovi! Meil on siin selline komme – aga neid te ju jälgite, eks? –, et semud täidavad oma lubadusi! Ja edasi on juba sinu töö. Viimasel hetkel saad täiendavad andmed ju. Sul pea lõikab, leiad mingi paragrahvi...“ Ja kiikasin läbi akna auto poole. Stepkingil oli siis ikkagi õigus...

Pierre jõi ölle lõpuni, pani letiservale ja ühmas: „Mida sa õieti mõtled?“

„Sa tead nagunii, mida ma mõtlen.“

Mees võttis taldrikult uue kondi ja heitis mulle vilkspilgu. „Et Mary siis?“

„Ei,“ ohkasin ma. „Diana. Nii on kindlam.“

„Diana?“ rõhatas ta imestunult. „Aga ta pole naine – nad testisid su armastust naiste vastu? Et kas see midagi suudab ja muudab. Seda ohverdamise ja omakasutüüdmatuse værki ja...“

„Inimesed jagunevad kaheks,“ pigistasin ma. „Mehed ja naised. Tüdrukud on naised. Viimane kui üks. Ning edasi on juba sinu rida, paarimees. Ja kui...“ Ma ei löpetanud. Kõhus keeras hullusti. Vaadaku ise, mis ma jutustan.

„Oled kindel?“ Ta sügas mõtlikult lõuga. „Tegelikult, üks variant on veel. Sa ei pea seda tegema. Võin su kaasa võtta.“

Tõtsin silmad. „Mis mõtted? Kuhu?“

„Laeva. Komisjoni. Sinna kõikjale.“ Ta viipas kondiotsaga taeva poole ja rõhatas uesti. „Vaata, sinu suhtes see pole enam humaanne. Võib tõlgendada, et käib reegelite vastu. Sa ju tead nüüd, et teil, et Maal... Sa kardad, kannatad seda oodates... Järelikult ma võin su kaasa võtta.“

Mõtlesin selle üle natuke aega.

„Aga nemad ei saa tulla, eks?“ Vaatasin, kuidas Mary ja Diana pingil istusid. Kaks heledat kleiti, mida see veider pööristiul juba kõvasti sikutas. Sellist tuult polnud ma iial näinud. Ja läbi taevaservale tekkinud tumeda pilvelaama kumas kummalist sinakat valgust. „Kes minust seal saaks? Kodutu hulgus, veel üks Raa-na... Tema planeediga läks nii, jah? Ja et geene hoida, lastakse tal miljoneid aastaid elada?“

Pierre ohkas. „Igasugu tehnikaid on,“ märkis ta lõpuks. „Võid nad ajust kustutada lasta. Ja endale uusi mälestusi luua – onupojad ja vennanaised ja...“

Töusin. „Aitäh sulle, Peska! Köige eest. Aga ei, teeme ära. Küll sa oskad, eks? Ja kui peaks minema nii, et mina ei vea välja – aga meie tänu sellele ikkagi veame –, siis palun tee midagi nende mälestustega. Et mind nagu poleks olnudki.“

Pierre mängis kondiga ja tõstis silmad. Need näisid veidralt punased. „Ära mu retse, semu... Nagu ütled.“

Hakkasin minema, aga ta ikkagi peatas mu veel korraks.

„Kuule, kamraad... anna nõu! Kuidas elada või... kui vahel raske on. Praegu näiteks.“

Seisatasin. „Eks sa kuula südant. Teil on ju kah mingi siuheke asi olemas? Vahel on töesti vaja tappa, aga tead, palju harvem, kui tundub...“

Mees võttis tühja kannu ja uuris selle põhja. „Ise tegid nii või?“ mühatas ta lõpuks.

„Ei.“ Mis siin valetada, eks ta näeb isegi.

Pierre noogutas. „Nojah... Aga aitäh ikkagi.“

Lükkasin puki leti alla ja astusin uksest välja. Ja nägin siis, et Diana ei istugi enam pingil. Väike valge peaga tüdruk jooksis hoopis üle parkimisplatsi ja katsus suurt pooltühja heeliumõhupalli kätte saada. Aga kummaline õhukeeris ei lasknud, muudkui vedas seda edasi. Keset autoteed sai ta palli siiski lõpuks kätte ning pöördus uhkelt lehvitudes ema poole. Ja ma sain aru, et olin sekundi jagu liiga hilja õue astunud. Aga eks see oligi ju asja mõte.

* * *

Emma Haugen seisis akna juures ja vaatas välja. Öötaevas mäe kohal tantsisid virvalised. Rohelised, punased ja sinised. Ta vaatas kohe pikka aega. Tõmbas lõpuks kardina ette, astus laua juurde ja lülitas arvuti sisse.

Kirjakastis oli meil. Manusega. Kui Emma selle imestusest pärani silmadega lahti klõpsas, ilmus ekraanile pikk jutt. Naine kallas raudahjul soojenevast kanust teed ja hakkas lugema.

Vana veoauto ajas kõrge kitsa nina üle künkaharja. Viimase minuti oli masin valuliselt mürisedes mäkke rühkinud, must suitsusaba taga. Aga nüüd oli nõlv valutatud, tee läks alla ja koorem telliskive lükkas veokile jõudsalt hoogu. Asfalt oli sirge, mölemal pool teetammi laius lage kollakaskuiv kõrb ning vaid paar kauget maja näitas, et siingi elavad inimesed.

Ees paistis bensiinijaam. Hallidel betoonpostidel roostetanudroheline plekk-katus tankurite kohal ja kõrbetuulest lihvitud laudadest teenindusjaam. Rekkajuht, õlakas kiilaspäine hiiglane, nina kergelt viltu, heitis pilgu võbeleva seieriga kütuse-näidikule. Diislit õgis masin ahnelt, aga pool tuli vanast mootorist paraku lihtsalt musta suitsuna välja. Tankida on siiski vara, otsustas mees ja vajutas gaasipedaali. See aga ei tahtnud sõna kuulata. Ta vaatas pahaselt põrandale, kus üks tüütu lahtine plekiserv end pedaali teele ette sättis.

Kui juht uesti silmad tõstis, seisis keset maanteed pisike blond tüdruk. Ta tõstis jala, lõi piduri põhja ning rabas mootoripiduri kangi järele. Hetk hiljem rebes-tas kõrbeõhku paukuv mürin. Aga muidugi oli juba hilja, tuhisev telliskivikoorem sööstis vaid kergelt aeglustades edasi ja juht sulges meeletehtes silmad.

Viimane asi, mida ta nägi, oli üle tee sööstev kummaliselt laperdav must kogu. Mingil hetkel olid kaks värvilaiku koos – väike hele ja suur must. Seejärel masin nõksatas ja juht ei taibanud, kas see tuli piduritest või millestki muust, ning siis oli kõik möödas. Tee paistis vaba, mees surus kohkunult gaasi alla ja vana veokas hakkas uesti kiirust koguma. Vist pääsесid, mõtles ta ja võdistas ehmunult õlgu.

* * *

Christian Thoresson taipas, et oli miini otsa astunud. See teadmine püsis temas vaid murdosa sekundist – näed, kurat, ikka pidi see ükskord juhtuma! – jõudis

ta mõelda ja siis paiskus ta juba üles, taeva poole. Kollane kõrbepind vajus viltu, kadus pööreldes alla tühjusse ja ümber mehe lõi särama sinine valgete viirgudega segatud helendus. Taevas? Pilved? Kuidas ma miiniplahvatusest nii kõrgele len-dan? Aga siis mõistis ta, et see polnudki taevas. Kogu maailm pöördus teistpidi, ta lendas hoopis alla ja tundis raudkülma vett.

Mägijõgi? Kollakas mudane vesi, valgete vahuviirgudega kaetud, tantsis silme ees. Külm hoovus kandis teda allavoolu ja selle jäine hingus surus teadvuse väi-keseks tombuks kokku. Tajud ja tunded hakkasid kaduma ja ükskõik kuidas ta ka ei püüdnud, jäi ikkagi lõpuks alles vaid ühtlane tuimalt pöörlev hõljumine, milles oma mõtteid liigutada oli üha raskem ja raskem.

„Haara käest!”

Sõnad tulid justkui eikuskilt, aga siiski kajasid nad Christiani peas valjult ja jõuliselt.

“Haara käest, ma räägin!”

Mees avas pingutusega silmad. Näis, et ta õõtsub ikka veel jões. Aga kaldad olid kummalised. Mitte nagu mägijõgedel tavaliselt – kõrgete ärauhutud liivakal-laste ja suurte siin-seal vedeelevate graniitrahnu-dega. Need olid hoopis arusaama-tult kirjud, seal oli palju eriilmelisi maju ja kaldal seisid inimesed. See ei olnudki enam vist Afganistan, pigem nagu kõik maad kokku? Kord mäed, siis metsatukad ja linnad. Ja palju inimesi jõe kaldal. Kui Christian vaadata katsus, siis tekkis tal veider tunne, et tunneb neid köiki. Parajasti seisis jõekaldal pikas tumedas höls-tis mees, õhulistesesse heledatesse kangastesse mähitud naine käekõrval. Aga siis nad kadusid ja jõe ääres vaatasid teda juba uuend näod.

Mingil hetkel tundus Chrisile, et sillerdav veevool muutub hoopis päikeselaiku-des helklevaks jäätunud mägiteeks. See keerutas end aeglaselt edasi ja siis taipas ta, et kusagil järgmise käänaku taga ootab midagi paramatut ja lõplikku.

“No haara ükskord juba käest, kaua sa seal ulbid!” pahandas hääl.

Siis ta lõpuks mõistis. Hoolimata sellest, et ta keerles mööda jõge allavoolu, kumas näo ees kogu aeg rohelise helendus. Kui sellele silmad fokusseerida, võt-tis helendus teravad piirjooned. Kummaline pikasõrmeline käsi, mis ulatus jõkke justkui taevast!

Christian sirutas pingutusega käe ja põimis sõrmed ümber rohelise helenduse. Järgmisel hetkel tajus ta, kuidas see temast kinni haarab ja ta üles sikutab. Mägi-jõgi kadus samal ajal maa alla, nagu üüratusse karstilehtrisse. Ümbrus läks pime-daks ja nüüd ulpis ta juba sirges torujas tunnelis. Veel hetk ja siis tömbas roheline käsi ta voolust välja, ülal helendavast laeluugist sisse.

Nüüd leidis mees end välksest uste ja akendeta ruumis. Põrandas laius ümmar-gune auk ja selle all kohises ikka veel tormakas veevool. Aga ruum oli kuiv ja soe,

täis rohekat võbelevat helendust, ning selle keskel, natuke viltu vajunud viieharulise ratasjalaga kulunud tugitoolis, istus pükniline kuju.

„Tere tulemast! Mina olen Raana – äkki mäletad?”

Christian taipas, et hoiaab ikka veel olendi käest kinni. See oli pikk ja veniv, nagu tuletõrjevoilik. Ehmatusega lasi ta lahti, jäse tömbus lühikeseks ja sellest sai talvaline käsi vastasistuva kogu paljal rohekal kõhutrummil.

“Tere,” suutis ta lõpuks vastata. Aga sõna ei tekkinud suus, see kõlas kui mõte ajus.

“Rõõm uuesti kohtuda! Näen, et mind sa ikka mäletad, aga selgitused ei teeks vist paha?”

Christian noogutas. “On see uni või?”

“Nii võib öelda küll. Köik ongi uni. *Maya, chela!* Aga samuti võib väita, et said just surma. Eks ta ole rohkem defintsiooni küsimus, terminite üle pole mõtet vaidla.”

“Sain surma? Miin, jah?”

“Rohkem nagu veoauto,” tähendas Raana. “Vähemalt nii Peska plaanis. Õigemini, sa olla ise otsustanud. Aga eks ta on alles kohmakas, jumal teab, mis väljatuli.”

“Ja mis minust nüüd edasi saab?” Christiani hääl kõlas kohkunult.

“Mida iganes, täiesti enda otsustada! Aga kui erilist plaani pole, siis ma olen tegelikult volitatud Komisjonis tööd pakkuma. Laev on sinusugusest mehest huvitatud. Paistab, et jäädme kauaks, ülemuseproua teadusehuvi on tagasi. Lõpetas juba, aga nüüd mõtles ringi. Midagi sinuga seoses vist. Whitemillilt saime allkirja kolmekümne aasta peale ja ega vist enne minema saagi... Võttis Lorettalt nukktransportööri ära ja käib jälle proove toomas. Tal on neid juba sadades, pole spermat enam kuhugi ladustadagi. Räägib, et tahab doktoritoöd teha ja väikse valimi pealt head teadust ei saa... Kui plika pakkus, et laseb transportööri viimase põlvkonna automaadi vastu vahetada – noh, et poleks endal jamamist! –, siis pidi tüdrukule käsipidi kallale minema. Et metoodikat ei tohi muuta ja see tahab tema teadust vussi keerata.”

“Aga ma tahaks hoopis tagasi...” pomises Christian kurvalt ega pannud konna loba tähelegi. “Mul on seal tütar ja naine ja... Või – seda vist ei saa?”

“Paraku mitte. Või vähemalt mitte nõnda, nagu sa ette kujutad.”

“Siis pole vahet. Aga nii tahaks näha, kuidas tütar kasvab ja...” Christianile vajusid pisarad silma. “Ja ma tean, et nemad igatsevad mind ka...”

Ta lasi pea kätele ja tundis, kuidas tukslevalt valus tühjas peale vajub. Surm oli veel kohutavam, kui ta iial arvas. Oled teadvusel ja tead, et tagasi ei saa.

“Hei-hei, vana, ära nüüd nina norgu lase!” Konn patsutas talle sõbralikult ölale.
„Ja nende pärast on veel kõige vähem vaja muretseda.”

“Miks?”

“Sest nende jaoks oled sa elus!”

Christian vidutas silmi. “Kuidas?” ei suutnud ta enam millestki aru saada.

“Vaat seda pole üldse lihtne selgitada. Aga okei, ma katsun!”

Raana haaras laualt klaviatuuri, surus sülle ja siis läks ruumis pimedaks. Laest aga sõitis alla vana kollakaks tömbunud vakstuekraan, millele ilmusid valemid. “Ühesõnaga, alustama peaks Merlini aegruumi hargnemise põhiteoreemist!” Ta toetas pikad rohekad jalad laia nuppe ja andureid täis juhtpaneeli servale. „Peska oskaks paremini selgitada, tal on mata peale nutti. Olgu... “m” on muidugi mass, “c” valguse kiirus ja “t” aeg. Nagu ikka. Edasi, “s1” on esimene aegruum, “s2” teine ja nii edasi. Kuni “s-googol”.”

Konnanäo hääl vajus Christiani teadvuses tagaplaanile, kohises küll valjult nagu mägijögi, aga siiski ei suutnud ta enam sellele keskenduda. Merlini – miks see nimi nii tuttav tundus? Ja ta oleks ekraanil võbelevat valempuru nagu varemgi näinud? Pool lehte kribukirja ja all kaks rida suuremalt, punane hoogne hüümärk kõrval. Raana jutt kadus justkui olematuks – jäi vaid see kummaliselt tuttava väljanägemisega valem.

“Nojah... ongi lühidalt kõik,” jöudsid Chrisi teadvusse lõpuks uuesti kaaslase sõnad. “Aga kes sellest numbripurust ikka aru saab. Kui tahad, siis vaata parem oma silmaga!”

Christian raputas end tardumusest üles ja nägi, et kaaslane kükitab ruumi põrandas haigutava augu kõrval ning piilub udishimulikult alla. Ta astus ettevaatlikult ligemale ja jäi mäslevat veemassi silmitsema. “Mida ma vaatama pean?” Kiiresti voolav vesi tegi pea uimaseks, aga näha polnud seal midagi.

“No mida tahad muidugi! Olid tütre ja naise pärast mures. Vaata siis neid!”

Vesi keerles ja mullitas. Christian vaatas nõutult värelevat pinda ja siis hakkas sügavuses midagi kumama. Veepinnast sai jäälklaas, mille all midagi toimus. Ta pilgutas silmi ning pilt selgines. Ja äkki näis, et ta polegi enam madalas hämaras ruumis, vaid hõljub õhus, avara kõrbelagendiku kohal. All teepervel lamas mees, jalad murtult viltu ning tema kõrval kükitas väike tüdruk, silitas lamaja pead ning toppis talle midagi peost suhu. Seejärel peatus teeserval valge mikrobuss ning välja jooksid kokkupandava raamiga mehed.

“Noh – mida ma räägjin?”

Sõnad raputasid Christiani teadvust ja äkki oli ta all taas vaid koridoris voolav vesi.

“Ma ei saa midagi aru!” Ta ajas end sirgu. „Ütlesid, et sain surma? Aga nüüd näib, nagu ma oleksin ikkagi elus, ainult et vist vigastatud?”

“Tegelikult, keegi ei saa!” Konn pilgutas vandeseltslaslikult silma. „Või no vähemalt mina küll mitte... Sellega tuleb lihtsalt harjuda. Everetti interpretatsiooni ongi tunnetuslikult palju keerulisem vastu võtta kui Kopenhaageni oma. Aga tead, mina soovitan üldse vähem pead murda. Võta asju, nagu nad on!”

“Aga kuidas nad siis on – sellest ma ju aru ei saagi! Olen ma elus või surnud? Kui elus, siis kuidas ma saan olla üheaegselt seal all ja siin, sinu juures... ma ei teagi, kus...”

“Te viibite Komisjoni hüperruumi ristlejas Aurora!” alustas Raana uhkelt pähe-öpitud teksti, aga lõi siis käega. “Ühesõnaga, käru pole enam uus – siia kolkassee uusi ei saadetagi! –, aga reaktor on meil tuunitud, paarsada teravatti tuleb juba tühipööretel... Sellega paneme ikka nii, et tähed välguvad! Ja tead, semu, kui täiel kiirusel pea luugist välja ajad, siis võtab juuksed nõnda lehvima, et plikad...” Konna nägu – seda raamisid äkki tõesti pikad mustad rokkarijuksed – põles erutusest. Aga siis talitses ta end ja jätkas juba rahulikumalt. “No see on nagu hargnemine – üks sina on all ja teine siin üleval... Üks elus ja teine surnud.”

Nüüd äkki Christianile meenus – Merlina oli ju Diana, agentuuri uppunud kuldaju! Mälestused tulvasid üles nagu vesi katkise paadi põhjapraost.

“Merlina!” hüüatas ta. “Jah, mäletan! Ta rääkis mulle sellest. Schrödingeri kass – too pidi ka samal ajal elus ja surnud olema.”

“Just!” noogutas konnanägu, ajas end augu äärelt püsti ja viskus narmendava riidega kaetud tugitooli, nii et sellest tolmu lendas.

“Aga mida ma nüüd tegema pean – mina olen see surnu, jah?” uuris Christian kartlikult. „Ja kui ma surnu olen, siis... siis kuidas ma ikka veel elus olen?”

“Võib-olla surma polegi olemas?” Konn väänutas ebalevalt lõuga. „Mina näiteks mäletan üsna hästi viimast kahte-kolme miljonit teie aastat, aga varasemad asjad hakkavad, kuidas seda öelda, noh, ununema või nii...” Ta vajus äkki kurvaks ja jäi põrandat vaatama.

Christian pöördus, aga ei lahkinud augu juurest. “Aga mis Dianaga õieti juhtus?”

Raana raputas end tardumusest üles. “Noh... ütleme nii, et pikk jutt. Ja pikk jutt – sitt jutt! Ühesõnaga, läks nagu sinuga,” konstateeris ta ja plaksutas endale pika keelega vastu põski. Ajas käe hajameelselt kabuuri ja tõmbas välja ajalehest tuutu, milles paistsid kuivanud vihmaussid.

“Ja Diana Merlina on siis ikka veel elus?” uuris mees väriseva häälega. „See füüsik?”

“Muidugi,” noogutas Raana ükskõikselt läbi mälumise. Ja pikad rohelised sõrmed toppisid vorstikesi himukalt suhu edasi. “Vaata ise, kui ei usu!”

Ja Christian vaataski. Koridoris augu all keerles endiselt vesi, aga mees mäletas, et silmade pilgutamise peale oli pilt muutunud. Ta kordas seda ja veest said hetkega madalad valged pilved. Laamat sõudsid aeglaselt laotuses ja siis avanes nende all tuttav vaade. Vilsöö, ta tundis saare kohe ära. Mägi, küla ja väike sadam. Jah, isegi mandrilt tulev laev paistis, murdis end õõtsudes läbi kevadises päikeses säravate valgete laineharjade. Laeva kõrval merel ulpisid lunnid ja kõrgel üleval, tema enda kõrval, liugles suur suula.

Äkki märkas Christian tuttavat kuju. Naine seisnes sadamas, nõjatus vana kreemja Volvo Amazoni kapotile ja vaatas merele. Kogu paistis alguses vaid kui väike täpike, ent kui mees ta avastas, siis hakkas paisuma. Christian tundis, et silmadest oli saanud justkui muudetava fookuskaugusega objektiiv. Naine suurennes ja muu kõverdus tagaplaanile.

“Diana on Vilsööl?” sosis tas ta palavikulise kähinaga. „Kui praegu siit alla hüppaks... kas ma siis maanduksin seal, saarel?”

“Noh... põhimõtteliselt küll,” matsutas konn ja toppis vorstikesi suhu edasi. “Aga mõtle ikka järele, tagasi sa enam ei saa... Ja nagu öeldud – võiksime laevas tööd pakkuda! Meil on siin muide päris lõbus. Süüa saab kõike, mida hing ihaldab, ja Abrau Dyursot voolab ojades! Pidevalt on missioonid ja nende käigus...” oma elu innukalt reklamima asunud konn tömbas häiale vaikseks, vaatas vilksamisi ringi ja jätkas sosinal: “...ühesõnaga, plikade puudust ei ole – muudad end selliseks, nagu tahad, ja... või siis lahedad möllu, igasugu revolutsioone ja...”

“Ei! Ma tahan Vilsöle!” Christian ei töstnud silmi, istus augu serval ja vaatas igatsevalt alla.

“Oma asil!” Konn näis natuke pahane.

“Ega sa ei solvu – et pead siia edasi jäätma ja mina... aga ma tõesti tahan!”

Äkki purskas Raana lõbusalt naerma. “Ehehee... Ära petsin, jah?”

“Mis mõtted?” Christian ei mõistnud, miks kaaslase solvunud ilme äkki täiskuuliku naeratusega vahetus.

“Schrödingeri kass!” Konn tööstis õpetlikult pika rohelise sõrme.

Nüüd mees taipas. “Tahad öelda, et kui ma otsustan alla hüputa, siis üks teine mina...“ alustas ta jahmunult.

“Mhmm,” noogutas Raana kavalalt ja pugis ussikesi edasi. „Täpselt!”

„Nüüd ei saa ma enam millestki aru... Kes see siia jääb siis? Mina tahan ju sinna?”

„Nojah...“ Konn kratsis mõtlkult vahepeal uesti kïlaks muutunud pealage. „Poiss oskaks paremini selgitada. Aga ütleme nii, et mingi osa sinust tunneb ehk

huvi, kuidas me siin elame, eks? Sellest see kolmas vist tekibki. Ta on lihtsalt natuke lõbusam ja seiklusjanulisem sell kui sina.“

Chris vaatas, kuidas ruumi sein udujat valgust kiirgab. „Ja mis ta siin tegema hakkab?“ uris ta lõpuks ettevaatlikult.

„Noh... tuim tehnikutöö,“ lõi konn kavalalt käega. „Täna näiteks läheme Punastesse Palmidesse. Aga mulle tundub, et vabal ajal hakkab ta midagi kirjutama.“

„Lähete Punastesse Palmidesse? Miks?“

„Ah, tavaline igav ots... jälgime ühe presidendikese käitumist.“ Konn pani käe suu ette ja haigutas demonstratiivselt. „Aga kui töö tehtud, siis võib ju mõne tantsu ka teha. Plikasid seal jagub, küllap tead... Muide, me oleme tegelikult juba kohal, vaata, kui tahad.“ Ta osutas seinale ilmunud ümmarguse luugi poole ja hüüatas: „Ei, oota nüüd, keegi tunneb veel ära! Seinal on maskid, pane mõni ette.“

Christian vaatas ringi ja nägi töepoolest maske – siga, kukk ja justkui madu või? Ta võttis seamaski, tõmbas kummi kõrvade taha, avas luugi ja piilus välja. Ning esimene asi, mida ta märkas, oli tema ise – Punaste Palmide kõrtsiruumi lava kõrval tugitoolis! Mees tõmbus vapustatult ruumi tagasi. „Mis siin öleti toimub?“

„Veel minut ja saadki teada!“ Konn muigas. „Aga siis, muide, on juba hilja hüpatä. Ütleme nõnda, et siis hüppas mees, keda see vähem huvitas, mis siin toimub.“

„Ei!“ Christian kängestus. „Kuidas ma hüppama pean?“

„Noh, nagu sukeldumislaeval,“ selgitas konn õpetlikult. „Kõigepealt vaatad varustuse üle.“ Ta ajas end püstti, taarus augu juurde ja Chris märkas eluka selga ilmunud alumiiniumhalli balloonit. „Pöörad selja sukeldumissuunas, paned lestad niimoodi kõrvuti...“ Raana labajalad olid äkki tõesti kui suured rohelised lestad. „Seejärel võtad regu ja kontrollid hingamissegu. See on muide üldse kõige tähtsam moment!“

Konn ajas käe seljale ja tõmbas välja pika vonkleva vooliku, mis nägi välja nagu teise maailmasõja aegse gaasimaski toru, lõõtsakujuliste voltidega. Voolikuots rändas suhu, konn tõmbas kopsud täis ja paisus nagu pall. Pigistas silmad kinni ja puhus siis välja tohutu pilku helehalli suitsu.

„Segu on täpselt õige!“ kiitis ta pärast väikest pausi. „Kuigi äkki peaks järgmisel aastal siiski mõne indikaga ristama? Sellega vaat et ei saagi jalgu maha...“

Christian jöllitas kaaslast jahmunult.

„No hüppa juba,“ puhkes see äkki naerma. „Ma ju lollitan sind, vennas – kui tahad, siis hüppa, midagi pole vaja! Ja enne kui hiljal! Maailm seal all muutub ju kogu aeg. Muutumise kiirus tuleneb Merlini põhiteoreemist, aga sinu jaoks on tähtis vaid see, et kui kaua passid, siis on tal seal varsti juba näiteks õudne soola-tüugas ninal, ohatis huulel, või on ta hoopistükkis kümme aastat vanemaks saanud. Ja võib-olla polegi ta nimi enam Diana või Nora, vaid näiteks Bestreva või

Dastrazmygda. Esimene kõlab veel kuidagi, mis sest, et tähendab "Beria – straz revoljutsii". Ja Beria oli ikka üks jõle sadist ja inimsööja... Aga lühend lausest "Da zdravstvuet smychka goroda i derevni" on naise nimeks ikka väga loll ja kõlab pealegi nagu ussi susin."

Konn tömbas torust uue sõõmu ja arutles edasi: „Aga võimatu see pole, puunased kummipead panid üksvahe just selliseid nimesid. Või näiteks Vaterpezekosma – nagu küürimispasta ja veel vale ka, sest tähendab "Valentina Tereškova – pervaja ženštšina v kosmosse", aga eks naised ole kosmoses ammuilma käinud. Kuigi Komisjoni laevadega... Nii et kokkuvõtteks, maru nadi oleks oma prouat mõne sellise tobeda nimega eluaeg hüüda, eks ju? Teisest küljest, vahel juhtub ka toredaid üllatusi – teoreetiliselt võivad tal pika passimise peale ju näiteks tis sid veelgi suuremaks kasvada.“ Konn piidles meest ja surus naeruturtsatuse alla. „Aga üldiselt, olen märganud, et see on nagu Murphy seadus. Kui saab halvemaks minna, siis pigem lähebki. Nii et kui praegu sobib, siis muudkui aga hüppa, semu, ära passi!“

Christian vaatas uesti august alla. Vilsö hakkas pilvevaibaga kattuma, maapinda paistis vaid veel mõnest üksikust august.

Ja siis ta hüppas. Viimane asi, mida hüppamise hoost pöörlema jäänud mees läbi avatud luugi ülal nägi, oli tema ise. Raana kõrval, vana rohelise kalakasti peal. Seejärel lõi õhulaine Christi veel rohkem keerlema ja ta jõudis pilvedesse. Hiiglaslik laevakere kadus uttu ja siis hõljus ta üksi keset halli tühjust. Näis, nagu oleks ta mingi suure olendi sees ja õõtsuks selle hingamise rütmis üles ja alla, ikka üles ja alla.

* * *

Midagi raksatas kuskil. Christian avas unised silmad. Õõtsutas. Üles ja alla, üles ja alla. Nojah, muidugi, lained. Laev oli ammu ranniku kaitsvast varjust väljas, vee massid ründasid võöri ja aluse raudkeret läbistas rütmiline rappuv värin. Sedamööda, kuidas nina alla sukeldus, lendasid tekile tuulest udupeeneks hekseldatud veepilved.

"Õigel ajal jõuame," tähendas helkurriipudega vammuses mees toru otsas troonivas kaptenitoolis. "Tagantlainega saan koju ka, aga nädala lõpuni peate vist ise hakkama saama. Nüüd on nii – näen, et sul ainult väike seljakott. Ja su älapapa helistas, et Vilsölt pole kedagi tulemas. Kohe oleme sadamas, sina lähed tüür-

poordi reelingule, ja kui laev vastu kumme käib, siis hüppad kaile. Mina panen samal ajal juba tagasikäigu sisse. Sobib? Ei hakkaks aparelliga üldse aega räiskama, tormiks kisub..."

Miks ta siis ei sobi, mõtles Christian ja ajas end istmelt püsti. Ega see esimene kord ole. Ta tundis end imelikult uimasena. Kaja äsja nähtud kummalisest unest eksles peas. Ta oleks justkui saare kohal lennanud ja kellegagi rääkinud? Ah, ükskõik, veider uni lihtsalt. "Kuule, sul on kohvi, ma näen. Ma võtaks pool topsi, jube uimane tunne on?"

"Aga palun!" noogutas Mortensen ja lasi mootori tuurid vaiksemaks.

Mõne minuti pärast seisid Christian laeva ninas, seljakott seljas, ja vaatas, kuidas parras tuttavale kaipealsele läheneb. Kajakad hõljusid laeva kõrval õhus, lipuvarda trossides vilisev tuul liikumatute tiibade all tuhisemas. Suurtest rahnudest muul eraldas sadamabasseini avamerest, aga ummiklaine puges ikka sisse.

"No tänud siis!" hõikas ta - aga ega see üle lainemüha ja mootorimürina kostnud - ning hüppas kaile. Täpselt siis, kui raske laevakere vastu kettidel rippuvaid suuri musti kummisilindreid mütsatas.

Ja siis seisiski ta juba saarel. Kevadpäike sillerdas väikest sadamaplatzi äärivate jäätunud rahnude külgedel ja selle soojuses oli jää sulama hakanud. Lõbusad veenired voolasid mööda külmunud kaljusid alla ja nõrgusid laia madalasse veeliku. Ning sealt, kivide tagant, tormas läbi lombi äkki huilates välja pisike tüdruk ning haakis end mehe jala külge. Christian tõstis väikese keha kukile. Ja seejärel ta lihtsalt seisid ning ootas, kuni vana Volvo Amazon end turtsudes sillal juurde tagurdas.

Autost astus välja sihvakas kirju tuulejopega naine, pahane ilme ees. „No on logu! Pean isale ütlema, et tehku see tagurpidikäik ükskord ometi korda. Muudkui jama selle kangiga. Või ostku uus auto!"

"Hagrid ei osta elu sees uut," muigas mees ja jäi siis naist imestunult vaatama. "Diana?"

"Ahhaa! Üllatus!" kilkas tüdruk ja sikutas isa kõrvadest. "Meil on uus emme!"

Christian vaatas sõnatult naist. Pakse heledaid juukseid, mis tuules tantsisid. Osa alumisi juuksesalke olid siiski veel tumedad, andes soengule ilusa koheva ilme.

"Noh, kuidas tundub?" uuris naine kartlikult.

Christian surus ta oma rinnale. "Kallis... Väga ilus! Aga miks sa äkki nii tahtsid?"

"Ise ka ei tea. Aga naistele on see vist lubatud - tüdid brünnett olemast ja värvid end vahelduseks heledamaks... Ega sa ei pahanda, et ma ilma sinu teadmata?"

"Ei, kullake, väga hästi sobib sulle!" Ning Christian katsus huuli naise omadele suruda. Aga too oli imelikult ettevaatlik.

“Oota, ma sain vahepeal jälle selle vastiku ohatise... Kevadise tuulega lõob välja. Juba arvad, et talv möödas, ja siis äkki, palun väga...” Ta võttis taskust pisikese tuubi ja määris valkjat kreemi huulele.

“Küll paraneb,” lohutas mees. “Sa istud ju nagunii suurema aja toas.”

“No kuule, kevad tuleb! Ei mina viitsi enam sees istuda. Suveks mõtlesin valemid üldse kõrvale panna! Teen peenrad ja...” Ta vaatas unistavalt ringi, nagu näeks loikudega kaetud kaipealsel juba taimi kasvamas.

“Tohoh? Mis jutt see on? Sina?”

“Tead, olen mõelnud, et ei viitsi enam füüsikaga jahmerdada. Muide, meil käis eile jälle üks ajakirjanik. Naine – ja armastas vist ka sellistest edasijõudnud naisest kirjutada. Uuris, mida ma oma preemiamiljonitega teha plaanin ja millise neist professorikohtadest valin, mida nüüd muudkui pakutakse. Aga mina suskasin talle, et panen füüsika kõrvale! Maailmas on ju nii palju muud ka. Elan lihtsalt Vilsöl, kasvatan tütar – ja ehk tuleb lapsi juurdegi! – ning olen vahelduseks tavaline koduperenaine. Oleks sa seda pikaks veninud nägu näinud!” Ja ta purskas lõbusalt naerma.

Christian ei öelnud midagi, tömbas lihtsalt naise enda vastu ja nii vaatasid nad siis kolmekesi sõnatult merele. Lained olid tõusvas tuules kui küürud selga tömmmanud ja nende vahel rühkis väike laevatäpike südilt silmapiiril kumava kaljuse rannikuriba suunas. Sadamabasseini kohal vuristasid papagoinokaga lunnid, sööstsid läbi öhu kai taha ja sumatasid vette. Järsu kaldaastangu väkestel nukkidel kilasid kaljukajakad ja mitte midagi erilist ei juhtunud. Kõik oli nagu ikka kevadisel ajal ühel lugematutest Põhja-Norra väikesaartest.

Christian Thoresson vaatas nõutult päikeselaikudes sillerdavat ookeani, pigistas tütre jalgu oma õlgadel ja ei suutnud kuidagi mõista, mispärast ta äkki end nii täiuslikult önnelikuna tunneb.

E P I L O O G

Loreida istus valgel plastmasstoolil ja rüüpas õlut.

„Ah et kauaks tulime? Kurat seda teab, Mattist ei saa iial sotti. Paras laps oma dõupiga. Nagu titega ela koos, ma ütlen...“ Naine ohkas ja võttis lonksu. Lasi suus kihiseda ja neelas siis mõnuga alla. „Aga ega siin tegelt midagi viga ole,“ jätkas ta leplikumalt. „Afrikaansiga saan ma hollandlasena ju kenasti hakkama – ole nigu kodus! Raha telgis elades ka suurt ei kulu, ja kui päris otsa saab, siis raban ta kaenlasse ja põrutame Amsterdami tagasi. Kuni järgmise korrani...“

Loreida oli suurt kasvu neljakümne kahe aastane naine. Ehk natuke paksuvõitu, ent seda võis vabalt ka lihtsalt toekaks kondiks nimetada. Aga kena näolapiga. Olnuks ta väiksem, siis jäänuks ilmselt paljude meeste pilk sellele näole pikemalt pidama.

„Aga niikaua?“ uris Rosalie nõudlikult. Tema oli Loreida vastand. Verevaene, kidur ja pudelpaksude prillidega õpetajatüüp. Aga kui ta suu lahti tegi, siis kostis sealta väga enesekindel hääl.

„Niikaua kükitame muidugist siin,“ kehitas küsitu õlgu. „Ja tema vahib muudkui oma kivi!“ Ta osutas pudeliga suure rohelise kaljurahnu suunas.

„Oled sa küsinud, miks ta seda niimoodi vahib üldse?“

„Ah mine võta kinni...“ Ta lõi tülpinult käega. „Need kuramuse kannabinoidid on kõik sellised. Mine küsi, kui huvitab!“

Mees, kellest räägiti, kükitas paarkümmend meetrit eemal. Imelikus rätsepaistes. Ja vaatas üksisilmi kaljut, mis päikeseloojangu punases kumas kuidagi müstiliselt helendas. Vähermalt tema ja veel kummekonna samamoodi konutaja jaoks näis see just nõnda.

Matt oli suure juuksepahmakaga luidrik *pothead*. Kord ammu – siis, kui juukseid juba nii palju sai, et elu takistama hakkasid –, toppis ta nad villasesse mütsi varjule. Sealtpeale polnud nad enam valgust näinud. Juuksed sisaldasid elujõudu, ära lõigata ei tohtinud. Mida suuremaks kasvas juuksepahmakas, seda mahukamaks venis müts. Algul oli see kui kolbal kasvav hari, aga sedamööda, kuidas gravitatsioon töod tegi, vajus hari allapoole, kuni mütsist sai väikese seljakoti mõõtu pamp seljal.

Juukseid võis väga hästi koos mütsiga pesta. Ja ega nad seal mütsis ju määrdunudki. Pealegi, Mattil oli muud ka teha kui juukseid pesta. Ta tegeles nimelt enda isiku transformeerimise raske tööga. Häda oli selles, et tšakrad ei töötanud korralikult. Isiku kallal töötamine pidi nad avama. Selleks, et tšakrad käima saada,

Matt kanepit tarvitaski. Amsterdamis kasvasid kanepitaimed Loreida rödul ja see botaanikaaed oligi kõige tähtsam asi mehe elus. Lisaks isiku transformeerimisele, mis võttis muidugi põhiaja. Aga ega kõrgema teadvuse saavutamine polegi mingi ühe õhtu projekt.

„Ja miks te siin üldse käite?“ urus Rosalie edasi ja vidutas mõistmatult silmi.

Loreida vajus mõttesse. Sedapuhku algas asi kaks kuud tagasi. Üsna ootamatu, nagu ikka. Aga lõppes see alati samaga ja siin nad siis nüüd jälle olid.

* * *

Kui Loreida kaks kuud tagasi ühel õhtul töölt koju tuli – aga töö oli lihtne, nõude pesemine ühes pealinna vägevamas *coffee-shop*'is – siis oli Mattil talle suur uudis. „Surma ei ole olemas,” teatas mees uksest sisse astunud naisele vastuvaidlemist mittesallival toonil.

„Okei,” noogutas Loreida ja tõstis öllekoti lauale. Ōlut ta tõesti armastas. Kui gi tal polnud midagi ka oma ihubotaaniku kasvatatava kraami vastu, tundus õlu kindlam. Läbiproovitud asi, alt ei vedanud. Kanepile seevastu ei saanud lõpuni kindel olla – kord oli justkui jube hea, teinekord aga tekitas hingess hoopis imelikku kriipivat valu. Silmad kippusid märjaks ja vahel tundus, et midagi oleks kogu elus nagu valesti ja tahaks muutmist.

„Ma räägin sulle, et surma ei ole!“ kordas Matt pahuralt. „On ainult astraalprojektsioon!“ Täitsa häiriv, et nii tähtis info naisele justkui väga korda ei läinudki.

„No okei siis,” kordas Loreida leplikult ja avas öllepurgi. See sisises nagu madu – väga meeldiva tämbriga sealjuures – ja ajas valget vahtu välja. Ju oli kotis rappuda saanud. „Väga heal!“ lisas ta igaks juhuks jurde, aga mitte õlle, vaid ikka tähtsa uudise kohta.

„See asetab ju kõik hoopis teise perspektiivi,” venitas Matt pettunult.

„Okei?“ kordas Loreida ettevaatlikult ja katsus tunnustavat nooti juurde panna. Ning vajus mõnusa ohkega tugitooli. Päev algas vara ja nõusid jätkus. Amsterdam oli hirmus popp, turiste käis nagu kärbseid ja nad tekitasid palju pesemata nõusid. Mis oli tegelikult hea, tööd jätkus.

Jaa, Jimmy Schwarzi äri läheb ikka täiega hästi, mõtles naine ja võttis suure lonksu. Vana juba kaheksakümmend täis, aga ikka nagu tulesäde. Korraldab ja majandab. Ja kundesid jätkus tal nagu pärnaõites mesilasi. Muudkui sumisesid ümberringi. Ja igati mõistlik mees oli see ekspresident ka. Sai aru, kui Loreida mõ-

nel hommikul väikse pohmakaga klaasi katki tegi või veerand tundi hiljem tööle jõudis.

„Ah mine perse!” vihastas Matt. „Mis ma sulle räägin – sa ei saa ju vaimsetest asjadest aru. Okei ja okei... nagu papagoi! Asjata ei öelda, et naistel ikka vaimsese maailma asja pole!”

„No mis sa nüüd vihastad,” kohkus Loreida. Matt oli enamasti ju hoopis teistsugune, rahulik ja mõnus. Kasu temast muidugi polnud, aga kahju veel vähem. Ja ei kulunud ta peale ka suurt midagi. Sõi nagu linnuke – lihtsalt natuke teri ja idusid.

„Ühesõnaga, ma sain täna ettekuulutuse!” jätkas mees juba leplikumalt. „Varsiti hakkab asju juhtuma.”

„Et siis sinna kivi juurde jälle või?” päris Loreida kartlikult. „Tegelt, sa oled sama juttu juba seitse-kaheksa korda ajanud...“

„No ja siis?” tõmbus Matti nägu ohtlikult pilve. „Aga nüüd on asi käimas. See on fakt.”

„No okei,” ohkas Loreida. „Mis seal ikka... Ma võtan siis homme piletid ära?”

* * *

„Ah nõnda?” venitas Rosalie. „Jah, suur osa neist teebsi nii – sõidab aga siia ja muudkui vahib seda kivi. Tegelikult on see kaljulahmakas siin suur õnnistus minu jaoks. Ma uurin kanepi mõju inimestele. Doktoritööd teen.“

Loreida võttis lonksu õlut. „Ja mis teema on siis täpselt?”

„Kanepi psühhotroopse mõju kompensatoorne korrelatsioon universaalse armastuse kontseptsiooniga uue-ajastu-uskujate Lõuna-Aafrika geoloogilise anomalia subkultuuri näitel. Pean su mehe ka ette võtma. Põnev, mis tema sellest arvab.“

„Kuule, Rosalie,” uris Diana. Naised istusid maha asetatud tekil ju kolmekesi, aga tema oli senini lihtsalt huviga kuulanud. „Kui sageli sa ise suitsetad? Ja mida sa kanepi mõju all ise sellest armastuse korreleerimise kontseptsionist arvad – või kuidas sa ütlesidki?”

„Mina?” ajas küsitu silmad suureks. „Ma pole kunagi proovinud! Siis poleks ma ju enam erapooletu teadlane, vaid lihtsalt üks nendest!”

„Nojah...“ Diana vangutas mötlikult pead. „Aga kui sind tõesti huvitab, mida nad tunnevad – noh, siin pidi ju mingi vägi olema –, siis äkki ikka tasuks ära proovida? Aga eks sa ise tead.“

„Just,“ noogutas Rosalie. „Tean. Teadlane peab ikka vaatleja olema. Muide, Loreida, mida Matt selles kivis leiab?“

„Ah, maitia...“ Naine raputas tekiservale kuhjunud liiva ära ja võttis lonksu õlut. „Aga hullusti sisse võetud on ta küll. Pool aega pilves ja pikali, aga teise poole vahib kivi. Ja kui ta pikali on, siis pidi ka kaljut silme ees nägema. Selle üle mõtlebki... või mediteerib... Et miks ta seda kivi kogu aeg silme ees näeb.“

„Oota, mida?“ uris Diana. „Et vahepeal vahib ja siis, kui ei vahi, näeb ka silme ees?“

„Just,“ kinnitas Loreida ja avas uue õlle. „No on üks kuradi kannabinoid mul...“ Aga hääl ei kõlanud pahaselt. Tundus, et tal pole midagi selle vastu, et siin körbes õhtul niimoodi rahulikult istuda ja loojangukumas väike õlu teha. „Arvab, et kui ta seda kivi kogu aeg silme ees näeb – või visualiseerib, nii ta ütleb –, siis peab sel olema talle sügav salasõnum... Lubas nii kaua istuda, kuni sõnumi lahti muugib. Nagu mingi kuradi Mooses või Buddha või maitia...“

„Ah nõnda?“ imestas Diana. Ta oli ilus heleda peaga naine, aastatelt ehk umbes kolmkümmend viis. „Aga kas nii pole, et kui ta seda pikalt vahib, siis vahepeal näebki just sellepärast silme ees – inimese aju ju salvestab...“

„Muidugi!“ Loreida lõi tüdinult käega. „Ma räägin talle ka, et kui sa pimeloom hommikust õhtuni kivi vahid, siis just sellepärast ta sul lõpuks tripi ajal silme ees tantsu lööbki. See on talle ju silmapõhjadesse sisse põlend juba... Aga või ta kuulab, mina pidin loll naine olema, mina olgu vait...“

„Sellised nad ongi,“ põlastas Rosalie. „Aga sa ise ka tömbad või?“

„Vahel ikka. Aga mulle eriti ei möika ja Matt ütleb, et pole mõtet ka. Et kanep olla emane taim, mis on isast oodates kaua õit küpsetand. Naised ei pidavat sellepärast temaga kuigi kaugele jõudma.“

„Tohoh?“ lahvatás Rosalie põlema. „Mis meessovinistlik idee see veel on?“

„Ah maitia...“ kehitas küsitu õlgu. Paistis, et talle see korda ei lähe.

„Ja oledki nōus, et ta nii räägib?“ Rosalie lõi käed puusa. „Oota, ma lähen uurin seda asja!“

„Ei no missa nüüd tormad?“ kohkus Loreida. „Lase ta istub seal! Peaasi, et ise rahul. Siis on temaga köige vähem tüli.“

Aga pudelprillidega naine ei jäänud rahule. „Kuidas sa saad elada inimesega, kes sellist naisi alavääristavat juttu ajab?“

„Lase ta olla!“ Loreida justkui lausa palus juba. „Ta ju nigu laps, mis ta tühi üldse mõtleb... Aga muidu on tore mees. Natuke torm mõnikord, aga ikka oma. Nii kena töölt koju kõmpides mõelda, et keegi armas inimeseloom on ees ja ootab. Mis ma seal üksi konutaks? Tead, meil on talvel jäle ilm. Niiske ja pime, ilge deprekas tuleb peale. Lase ta räägib, mis tahab...“

Rosalie lõi käega. „No olgu siis, veidrikke siin jätkub!“ Eks ta teadis seda kivi-passijate vennaskonda ise ka. Vahel oli siin lausa hipilaager, üks ogaram kui teine. Praegugi paistis kiduras *bushland*'is siin-seal tulesid. Lökked pölesid, inimesed askeldasid ja siis tuli mõni ning võttis kalju juures istet.

„Jah, palju on neid siin juba töesti,“ kinnitas Loreida. „Iga aastaga ilmub juurde. Kui me esimest korda miski kümme aastat tagasi tulime, ei näinud kedagi. Aga nüüd on rahvast murdu. Nad võiksid linnast bussiliini teha. Muudkui uha takso-dega ja need juba oskavad küsida. Igavene jama, et see Lonely Planetisse pandi. Nüüd on vahel turiste nii, et ei leia enam telgikohtagi...“

„Mis imelik kalju see üldse on?“ uuris Diana. „Taksojuht rääkis, et müüt peab iidseks kosmoselaevaks? Ja geoloogid ütlevat, et Aafrikas ei saa sellist kivimit üldse ollagi, et jumal teab, kuidas siia sattus.“

Loreida haigutas. „Ah maitia... Ei jaksa seda umbluud enam kuulata. Räägivad, et laev jah. Ja veel miski ajavärv ja universumi ussiauk ka. Uuri Mattilt. Ja see auk pidi hakkama kohe uesti avanema, seepärast me siin passime. Vot sellest ta viit-sib rääkida! Aga kui ma märgin, et peaks kodus natike suurema korteri vaatama, siis on tal suu lukkus ja silmad kinni.“

„Oi, Diana, kivi kohta on töesti palju legende,“ jätkas Rosalie innustunult. „Üks on jah see kunagise kosmoselaeva teoria. Kuigi olen kuulnud ka anglosaksi tüüpi arendusi, et laev ei olegi hüljatud, vaid ootab mingit naist. Ja nii kui too sisse astub – mine vaata, tagaküljel on õnarus! –, siis ärkab uesti ellu ja naisest saab mingi jumalanna. Umbes nagu kuningas Arthuri mõõk kivi sees ootas. Selle teema teine arendus on see, et tegu ongi mingi inimeste jumalaks tegemise masinaga – no et avab nagu meie mingid varjatud võimed või... ühesõnaga, et lähed sisse tavalise inimesena, aga välja tulles oled juba jumal teab kes.“

„Just nõnda,“ noogutas Loreida ja lonksas ölut. „Aga, Diana, räägi siis, kuda sina siia sattusid... Ka Euroopast või?“

„Jah.“ Ta võttis kotist küpsisepaki, avas ja pani vaibale. „Tegelikult, sündisin Lõuna-Aafrikas ja vanemad elasid surmani siin. Aga ise olen nüüd juba viis aastat Põhja-Euroopas.“

„No mis imeasja sa sinna ära kaotaside?“ Loreida vangutas laitvalt pead ja võttis küpsise. „Pool aega külm ja pime. Oleks ma siin sündinud, siis ära ei tükiks.“

Diana naeratas. „Ega ma plaarinudki. Läks nii. Mu suguvõsal on siin suured maavaldused tegelikult. Aga no mehe leidsin seal. Tema ära tulla ei taha ja nõnda jäingi... Ja ega mind pärast vanemate surma siia eriti veagi enam. Võõraks olen jäänud.“

„Mis su perekonnanimi on?“ uuris Rosalie nõudlikult. „Ma olen Lõuna-Aafrika ajalugu uurinud, ehk tean – kui räägid, et suured maavaldused?“

„Ei see ütle sulle midagi,” naeris küsitu. „Merlin olen... Aga sündides olin Harrys.“

„Või nõnda!” Rosalie noogutas lugupidavalt. „See on kuulus nimi, mina poleks loobunud. Sellega võib siin nii mõnegi ukse lahti teha.“

„Nimi on tähtis jah,” noogutas Loreida. „Ja üldse kuulsus. Schwarzi nime peale jookseb meil Amsterdamis viimasel ajal nii palju döupiste kokku, et ma ei jõua nõusid ära koristadagi.“

„Minult ei küsitud,” muigas Diana ja kohendas pikka juuksepahmakat, mis kõrbetuulega silmade peale tükkis. „Olin viieaastane, kui vanemad abiellusid, ja siis saime emaga isa järgi Thoressonideks.“

„Thoresson? See nimi jooksis kiviga seoses ka läbi,” hüüatas Rosalie, kohendas prille ja asus süles lebavat kaustikut lappama.

„Ah, mis siit kõik läbi ei jookse...“ ohkas Loreida. „Matt oleks ka nagu maininud seda, aga tühja ma jaksan kogu nende värki meelde jäätta. Või ei, kuule – Thoresson on vist kanepisort – Mattil on kodus selle nimega tops riulilis!“

„Leidsin!“ hüüatas Rosalie. „Kanepisort jah. Ja selle sordi aretajat seostatakse ka niinimetatud Laeva Vennaskonnaga.“

„Või nõnda?“ imestas Diana. „Äkki on mu isa veel asjasse segatudki – ta jändas ka nende taimedega. Ravis end – nii ta vähemalt ütles...“

„Ükskõik，“ ei viitsinud Loreida huvi tunda. „Räägi parem, mis selles sinu Merlinis peale ilusa nõianime veel on, et sind siit kenalt soojalt maalt ära meelitas!“

Diana ei vastanud. Vaatas lihtsalt unistavalt kaugusse – sinna, kus punane päikesekera end horisondi taha vajuma sättis, ja lausus lõpuks põiklevalt: „See oli natuke kummaline lugu – minu jaoks... Aga noh, tegelikult on see vist üks väga tavaline lugu...“

„Räägi aga!“ kannustas Loreida. „Armastusest on ikka kena kuulata. Kiiret pole, õige elu siin praegu alles hakkab. Matt passib veel raudselt tunni. Päikeseloojangu ajal pidigi see õige hetk tulema, mida nad siin kõik pead-jalad koos läbisegi ootavad.“

„Olgu，“ nõustus Diana. „Eks ma siis räägjin.“

* * *

„Mis allkirja?“ uuris töörijetes mehemürakas pahaselt ja suretas muruniitja välja. Ta polnud vist suurt üle neljakümne – siledal näol ei paistnud igatahes veel kort-suvarjegi. Aga siiski oli mehe hoiakus juba midagi vanainimeselikku. „Ei mina anna

mingit allkirja, hakake aga parem astuma, kena preili. Käib siin kogu aeg igasuguseid... Tahate ka talu ära osta, jah?"

Mees seisits töredal ilmel mustsōstrapōōsaste vahel. Vana suure kollase maja kōrval. Aed oli lopsakas ja hoolitsetud. Ning varasuvine rohi kasvas ja tahtis lōikamist.

„Teie olete ju härra Merlin, eks? Rannametsa peremees?“ uris Diana Thoresson kartliku häälega. Nii et koht oli siis leitud? Alguses sattus ta naabertallu, aga seal juhatati edasi, viimase mereääärse majani. Ja hoiatati, et Rannametsa peremees on natuke rohmaka ja omaette olemisega. Veidrik, ühesõnaga. Oli paar aastat tagasi kalal peaaegu uppunud, kuid laine loksutas ikka kaldale. Aga näe, teiseks muutis – enne oli kõva elumees, aga nüüd ei võta enam viina ega käi kodust ära. Ja siis oli naabrinaine ettevaatlikult ringi vaadates Dianale päris kummalise jutu usaldanud – meest olla viimasel ajal nähtud oma pärnikus puudega rääkimasi! Valju häälega!

„No olen jah Merlin! Ja siis?“ uris mees sōjakalt ja plaksas käeseljaga laubale maandunud sääsele. Viimaste päevade jooksul välja ilmunud vereimejad sumised aplalt higise keha kohal. „See nigu kuritegu juba... Mul käib siin viimasel ajal kõvasti teiesuguseid ahukaate. Muudkui uurivad, et kas Rannametsa, ja tahavad ära osta. Ja pakuvad sellist hullu raha, nagu oleks nupust nikastanud. Aga ma ei müü ja kõik! Mis valu pärast ma peaks? Mul siin lambad ja mesilased ja... Kus ma siis ise lähen?“

Mees oli end pahaseks rääkinud. Ja suur käsi hoidis juba muruniitja käivitusnööri – et hakaku aga võõras nüüd kenasti astuma, mis siin pikalt arutada.

„Ei, palun vabandust,“ pudistas Diana ja imestas, miks ta küll end siin taluhoovil nii kummaliselt tunneb ega suuda oma lihtsat asja selgeks teha. „Ma ei tahagi talu ära osta. Mulle on lihtsalt allkirja vaja, et te ei müü.“

„Jajah, tean ma teiesuguseid,“ muigas mees. „Leping on paks nigu piibel. Alguses seisab, et ei müü, aga kusagil taga on peenes kirjas hoopis teine jutt. Mul mineva sügise läks saun põlema, oli kindlustatud ja puha. Aga pärast selgus, et raha ei saa, sest korstnapühkija pöld litsentseeritud. Kus ta sai ollagi, ise ma pu hastan neid korstnaid, mis valu mul teistele maksta? Maailmatuuhke autoga tulid veel, tōprad... Eks ma siis sain aru ka, kust see raha tuleb, et selliseid massinaid osta jõuavad.“

„No kuulake nüüd palun ometi,“ lunis Diana ja kiikas uudistavalt ringi. „Siin talus elasid kunagi minu isapoolsed esivanemad. Nad jätsid ühte Hollandi panka raha... Ja tegid sellise kummalise testamendi, et mu isa vanimale tütrele – kui too peaks sundima – et siis tuleb, ühesõnaga, see raha võtta ja Rannametsa talu minu jaoks ära osta...“

Diana tundis, et puterdab. Ta polnud pärast isa surma eesti keelt rääkinud ja see roostetas juba. Aga võib-olla oli põhjus hoopis selles, et mees oli talle kohe meeldima hakanud. Meenutas natuke isa... Asjalik ja mõnusalt lihtne. Ning Diana tundis end äkki hirmus naeruväärselt seda kummalist ja samas vajalikku allkirja taga ajades.

„Tohoh? Või preili on siitsamast pärit?“ Mees lasi käivitusnööri lahti ja vaatas naist esimest korda tōsisema huviga. See välismaa tüdruk – aga pehme aktsendi järgi paistis, et ju ta väliseestlane on – nägi päris kena välja. Päris iludus kohe, kui lähemalt vaadata. Ja maailmatu uhked hilbud seljas. Või selline peen preili oli Rannametsalt pärit?

„No eks lähme sisse,“ kohmas mees lõpuks. „Mis me sääski toidame. Näete oma esivanemate eluaseme ka ära. Mina olen Peeter – aga eks te seda tea juba isegi...“

Pööras vastust ootamata ümber ja astus pikal sammul maja poole. Diana tippis talle järele, pehme muru jaoks sobimatult peene kontsaga kingades. Ta oli tahtnud hommikul Tallinnas ärgates millegipärast kõige ilusamad riided selga panna. Ise ka ei tea, miks, vaja ju maale minna, kusagile pärapõrgusse. Aga lihtsalt tuli selline imelik tunne hotellis hommikust süües – et midagi väga tähtsat ootab ees. Ja eks ta ju oli ka – isapoolsetest sugulastest teadis ta ainult niipalju, kui sellest ootamatult kaela sadanud testamendist selgus. Enne teist maailmasõda olid rikkad laevaomanikud. Ja nüüd seisis ta siis nende kunagises talus, kaugel ja võõral Saaremaal.

Vanal köögilaual lebas valge tikandiga lina. Ja peremees Merlini rohmakad karurikäed seisid lina peal. Rahulikult, ei närveldanud kohvikruusi kallal nagu Diana omad. Seisid ja kuulasid kannatlikult, kuni naine rääkis.

„Ja muud polegi?“ venitas mees lõpuks imestunult. „Võtan lehe paberit, kirjutan oma käega, et mina Rannametsa talu selle hinnaga ära ei müü, allkiri alla ja kogu lugu?“

„Täpselt,“ noogutas Diana innukalt. „Ma väga paluksin. Ja kui ma õigusbüroost tõlke võtan ja panka esitan, siis saan päranduse kätte. Testamendis on niisugune veider klausel, et kui turuhinnast viis korda kallimalt ei müüda, siis saan hiiglama suure summa. Ei tea, mis imekaup mu esivanematel pangaga oli – kõlab nagu kihlvedu ja küsida pole enam kelleltki! Teine nõue oli, et pean ise vähemalt korra siin käima... Teete ehk minust homme maja kõrval pildi ja siis on korras. Ning ma kindlasti kompenseerin kogu tüli, mis mu advokaadid teinud on.“

„Ei mul ole keskit kompenseerimist vaja,“ lõi Peeter käega. „Enda jaoks jagub ja rohkem pole vajagid. Teeme siis kohe ära, ei ole preill tarvis homme uesti tulla. Kuressaarde on siit omajagu ja teed pole meil suuremad asjad. Su massinal väik-

sed rattad, nigu miski aiakäru.“ Ta ajas end püsti, avas suure tammise kummuti ja võttis paberilehe.

Aga Diana vaatas rahulikku ja kummalist kindlustunnet tekitavat selga. Suur laiaõlgne mees. Heleda peaga. Jah, justkui isa. Ning rääkis samasugust mõnusat vanapärast keelt. Isaga olid nad alailma eesti keeles rääkinud. Lapsena tundus see kui vahva luuremäng, ema ei saanud ju aru... Muudkui naeris ja nõudis, et rääkige mulle ka, mis te salatsete.

Ning siis tundis Diana südames midagi otsata veidrat. Ootamatut pistet. Allkiri oli ju samahästi kui käes, aga ta polnudki õnnelik? Ei tundnud kergendust, et kõik nii libedalt läks – pank ju hoiatas, et Rannametsa peremees on eriline põikpea... Pigem puges hinge ebamäärase nukrus. Saab oma allkirja, sõidab Kuressaarde hotelli ja on homme õhtul juba Londonis onu Steveni juures. Ning ülehomme kodus Kaplinnas tagasi. Aga esivanemate maja ja too mõnus talumees jäävad siia. Ta ei näe neid enam kunagi. Polnud see mees mingi põikpea, tore rahulik inimene hoopis. Las ta räägib pealegi oma pärnadega! Diana ise rääkis ju ka vahel loomade ja taimedega – kui kedagi juures polnud. Rohkem naljapärast. Aga mõnikord tekis veider tunne, nagu kuuleks hinges vastuseid ka.

„Seda, et...“ poetas ta ettevaatlikult. „Pole vaja kiirustada. Ma tuleks ikka hommikul hea meelega veel korraks... kui te muidugi lubate.“ Hääl oli nii kummaliselt paluv, et peremees pööras end kummuti ees ringi ja jäi imestunult vaatama.

„Ikkagi mu esivanemate talu,“ punastas naine ja lõi silmad maha. „Vaataks ümbrust ja... naabrid ütlesid, et teil pidi siin hiis olema? Ma sõidaks hea meelega ööseks Kuressaarde ja küll homme jõuate selle kirja teha... Ja mina vaatan niikaua Rannametsat.“

„Noh, kuda preilid soovivad,“ kehitas Peeter õlgu, lükkas sahtli kinni ja märkis: „Aga mida sinna Kuressaarde siis kolistada? Eks siin saa ka magada, või meil tubadest puudus. Kallega kahekesi elamegi...“ Vaatas veel korra uurivalt naist ja kiitis juurde: „Aga seda peab ütlema, et vaarisa oli teil üks peenike mees – kapten või kes? – lasi ikka vägeva elamise teha! Olen siin konstruktsioone uurinud. Nigu laev, nii täpne töö! Katusekambrist on üle kadakavälja merele näha – ju ma sätin aseme sinna? Kena loojangut kaeda. Või on maja äkisti peene rahva jaoks liiga prosta?“

„Ei, siin on väga ilus! Kui ma ainult tüli ei tee,“ pomises Diana. Imelikult vaikse ja pehme häällega. Märkas siis, et sõrmed näppisid vana pitsilise laudlina serva, lasi kiiresti lahti ja läks millegipärast näost uuesti punaseks.

„Ah mis tüli ja tüli – pole siin keskit tüli,“ rahmas mees käega ja astus köögikest välja. Hetk hiljem kuulis naine, kuidas rasked sammud puutreppi pidi üles läksid. Vaikne palkmaja kajas neile vaginal vastu.

Tund aega hiljem istus Diana Thoresson, köht kenasti maatoitu täis, avaras katusekambris vana, körgete puuotstega sängi serval ja vaatas välja. Aken oli praokil ja pragu ulus ja vingus vaikselt. Ja Dianale tuli meelde, et kui ta kunagi lapsena aasta Norras elas, siis undas köögiaken tuulega just samamoodi. Ei tea, kas tuli see kaugest lapsepõlvemälestusest või millestki muust, aga Diana tundis end väga imelikult. Ise ka ei saanud aru, kas röömsalt või kurvalt. Ja nõnda ta siis lihtsalt istus. Natuke vanainimeselikult, käed sülle pugenud triibulist kassi haja-meelselt körva tagant sügamas, ja vaatas unistaval ilmel üle kadakavälja merele, kus päike end parajasti loojuma seadis.

Miks siin kõik nii eriline tundus? Meri kohises eemal ja kadakaväljal soid lambad tuules kiikuvat rohtu. Mis selles erilist, kodus oli ju ka lambaid? Loojangupäike värvis körte otsad hõbejaks ja tumelilladest sirelitest akna all imbus läbi ärkava hämaruse magusat lapsepõlvelöhna. Siis kadus päike horisondi taha ja taevas tömbus oranžiks. Minutid tiksusid vanas seinakellas ja tasapisi sai oranžist punane ning seejärel lilla. Kõige lõpuks jäi lillast vaid sügavsinine helendus tumedale taevarannale.

Kass oli ammu sühest maha pugenud ning läbi ukseaugu alla korrusele kadunud. Aga Diana muudkui istus ega osanud midagi teha. Lõpuks puges ta ohates kenasti üles klopitud tekkide vahelle. Ning jäi nagu midagi oodates nõutult valget laudlage vaatama.

Allkorruse tuba oli pime. Peremehele meeldis vara magama minna. Mis sa ikka öösel üleval passid, parem töuse koos päikesega. Või õues tööd vähe.

Äkki kostis magamistoa ukse alt krabinat ja seejärel kuulis Peeter põrandal kergeid samme. Kalle jaoks olid uksenurkades ju augud, nõnda sai kass vabalt ringi hiilida ja hiiri püüda. Siis oli tunda, kuidas loom voodi jalutsisse hüppas ja end röngasse keeras.

Aga und ei tulnud, rahutus keeras hinges. Mees vaatas lakkे ja ei osanud sellele õiget nime anda. Mõtles, aga välja ei möelnudki. Ja jäi siis lihtsalt magama. Pidi olema jäänud, sest äkki juhtus midagi väga imelikku. Käis põntsatus ja Kalle hüppas voodi jalutsisse kapile. Kapp seisits seal ammuilma ja küllap olid kunagised omanikudki seda voodiriilete hoidmiseks kasutanud. Hea laupäeval pärast sauna kohe uuued linad välja tömmata.

Mees kiikas läbi heleda suveöö kapi poole ja jäi avanevat pilti jahmunult vaatama. Kass oli end tagajalgadele püsti ajanud ja takseeris meest pahaselt. Nägi Peetri pilgu ära ja kukkus törelema: „Mis sa piilud, ma tean küll, et ei maga!“ Ajas esikäpad puusa ning jätkas pahameelest luksudes: „Ja mida sa passid seal nagu kellakägu? Ei taipa, et õnn tuli ise õuele või? Kui oli vaja poe taga pudeli kõrval

hoobelda ja külapeol hilpharakaid krabada, siis olid mees omal kohal... Aga nüüd on kena korralik tüdruk tares, vahib üleval, silmad vesised peas, aga sina konutad siin nagu piisamrott urus."

„Mis pudeli,” kohmas mees vabandavalt. „Ma pole mitu aastat viina suu sisse võtnud. Ei maitse enam, kurat, tee mis tahad... Pärast seda härki seal merel...“

„Tean, tean,” muigas kass ja leebus. „Vahel tundub, et oled hoopis kala, jah? Unusta juba ära! Liiga kaua ulpisid seal, vot mis! Ei noh – üldiselt oled tipp-topp peremees, toit on ees ja märkad aeg-ajalt körva tagant ka sügada. Aga ma ei taipa, miks sa tüdrukutega viimasel ajal selline tossike oled! Igav on sinu juures, vaat mis!”

Kass haigutas demonstratiivselt, ise viisakalt käppa suu juures hoides ja kärratas siis äkki: „Vaat kui lähen ära lauta, ah? Konuta siis üksipäini siin, kui tahad! Seal on karjanaisi lademes, piima voolab ojades ja kogu aeg midagi juhtub. Oleks siin mõni lapski, see ehk viskaks vahel lõngakera või midagi... Jah, aitab jamast, lähen lauta elama!”

„Mis sa torm loom ometi niimoodi töreled,” kohkus mees. „Kust ma neid lapsi võtan? Kõigepealt oleks ikka naist vaja... Aga ei mina oska nendega puid ja maid jagada – ja kust sa neid leiadki...“

„Ah et kust?” osatas kass. „Eks ikka katusekambrist! Kes seal praegu sitsib, ah? No ütle ausalt, kas tüdruk töesti ei meeldi? Minu meelest tip-top, kohe näha, et kasse armastab ja puha!”

„Muidugi meeldib...“ ohkas Peeter. „Aga kus mina temasugusele koolitatud preilile sobin. Ja eks mul ole juba vanapoisi hais ka juures...“

„Issand milline hädapätkas!” vihastas kass. Ja tõstis esikäpad ahastades tae-va poole. „Vabiseb siin voodis nagu uruhiir! No palju sa tast siis õige vanem oled – aga juba vanapoiss valmis? Oleks ma ka sihuke kartlik mehike, siis oleks küla kas-sid kõik varsti nagu naabri Uuno. Mustavalgekirjud nagu lehmakari, häbi vaadata. Aga önneks on mul ikka terake mõistust ka peakolus varuks. Ja selle asja peale olen ma naksis siiamaani, mis sest, et aastad turjal!” Kass tõmbas keelega uhkelt üle nina, ajas end veel rohkem pungi ja jätkas: „Aga praegu võib veel rahumeeles küla peal käia – noored kassid taludes kõik kenad vöödilised, nagu väiksed tiigrid. Küüned teravad ja körvad kikkis, silm kohe puhkab peal. Nii et pole siin midagi passida, no mine katsu ometi! Ega ta sind nahka pane!”

„Niisama võtan kätte ja lähengi?” uuris mees nõutult.

„Just niisama jah!” osatas kass. Ja hakkas tammist kappi pidi edasi-tagasi tam-muma. Kohmakalt taarudes, nagu karu kahel jalal. Lõi siis sabaga ning kapi peale ilmus väike puidust trepp. Kass hakkas üles ronima, aga trepp liikus samal ajal alla-

poole, justkui eskalaator. Nii et ta muudkui astus, aga üles ei joudnud. Maru kangelet ja kolistades astus. Siis jäi trepp lõpuks seisma ja Kalle ühes sellega. Lükkas käpaga, ja ennäe, tühjusest ilmus pisike valge plaatuks! Kass piilus selle tagant välja, silmad totakalt pungis ja hakkas siis kange keelega rääkima: „Ma mõtlesin, et tulen üles ja uurin, ega kena preili seksida taha. Mis ma vanatoi nüüd sellest noorte inimeste asjast tean või taipan, aga tuli sihuke mõte, et võiks äkiste proovida...“

Kass jäi vait, kohtlane ilme kadus näolt ja loom vaatas peremehele nõudliku pilguga otsa. See ei osanud midagi kosta, vahtis häbelikult oma hirmus sarkastiliseks muutunud kodulooma ja imestas, et ta sellist veidrat und näeb. Mida see kummaline etendus tähendas?

„Aga vaat seda tähendab, et õigel hetkel peab ikka terake mõistust ka varuks olema!“ öpetas Kalle nagu peremehe mõtteid lugedes. „Ei saa kogu aeg nõnda elada, et mis nüüd mina, vana konn, krooksun lihtsalt vaikselt oma mudatiigis ja ei tee kellelegi kurja...“

Peeter ei julgenud iitsatadagi. Vedas teki kurguni ja imestas, kuidas kass äkki hoopis nii konna moodi välja näeb. Pungis silmad ja punnis lott suu all.

Kalle märkas imestust, lõi käppadega üle juba rohekaks kiskuva karva ja oli jälle kass mis kass. „Mõtle ometi midagi välja!“ ergutas ta. „Sul ju pööningutäis kraami, milles ta vabalt huvitatud võib olla? Vanad plaatkaamerad ja raadioaparaadid, vokid ja villakraasid... Ehk kõik tema esivanemate varandus? Näita ette, paku miskit mälestuseks ja aja peenikest juttu kõrvale. Nõnda käib see asi! Ja siis äkki naks ja kaelast kinni. Nagu hiirell!“

„Kaelast kinni?“ Mees ajas end imestades istukile.

„Muidugi,“ kinnitas kass. „Issa ristike, on sinuga ikka tegu, öpeta nagu last! Ma ütlen – imetaja valmis, ei taipa, millal õnnel kraest kinni haarata. Nagu Schwarzu Jimmy omal ajal...“ Kass tupsutas sabaotsaga ja öpetas edasi. „Peaasi, et sa jälle kohmakalt jöristama ei hakka – justkui karuott mesipuu kallal! Naisevöött on nagu hiirepüük, peenike värk. Hiilid ligi, ja kui õige hetk käes, siis – naksti! Ja ära looda, et ta sulle, tohmanile, teise võimaluse annab, kui esimese korraga mööda paned. Aga proovimata pole ka mõtet jäätta, siis on ju selge, et jääd ilma.“

„Ahah...“ ohkas Peeter kahtlevalt. „Eks ma teen proovi.“

„Vot see on juba mehejutt,“ noogutas kass tunnustavalt. „Ja kivi kotti siis!“ Viirutas jalgaadega mütaki vastu kapipealset – aga mitte pehmelt ja nõtkelt nagu Kalle tavaliselt, vaid rammusa potsakaga – ja kadus õhku. Tagumised jalad venisid sealjuures ilmatu pikaks ja ta meenutas jälle kangesti konna. Mütaka peale vajus voodiriliete kapi uks lahti, aga kapipealne oli uuesti tühi ning valge linlik seisis ka täpselt seal kus enne.

Seejärel oli toas tükk aega vaikne. Lõpuks läideti tuli ja peremees vaatas imestunud ilmel lahti vajunud pesukappi, kust turritas välja kohev valge tekk.

Viie minuti pärast kuulis Diana Thoresson uksel vaikset koputust.

„Jajah,“ hõikas ta imelikult väriseva häälega. „Tulge aga sisse!“

Peeter astus tappa. Häamaruses ei saanud Diana kohe arugi, et mees nägi teistmoodi välja kui enne. Habe aetud ja valge särk seljas. Kohe nagu kümme aastat noorem.

„Hakkasin mõtlema, et siin üleval võib veel talverõskus sees olla,“ tähendas sisseastuja hoolitsevalt. „Nii et tõin ühe paksu villateki juurde...“

„Aitäh! Ega mul külm olnud, aga samas, jah...“ puterdas Diana.

Mees aga seletas rahulikult edasi: „Ja üles tulles jäid mõned esimese Eesti aegsed pildid näppu. Pööningul neid jagub. Mõtlesin, et vaatame õige koos, et tea, kes need inimesed kõik olla võiks. Ega mina pole su sugulasi ju ihusilmaga näind. Äkki mõni veel tuttava näoga, isa moodi või...“ Heitis uuriva pilgu sängi poole ja tähendas: „Aga kui sa juba unine oled...“

„Ei-ei,“ ehmus Diana ja ajas end ruttu istukile. „Ei ole põrmugi.“ Lülitas voodipeatsis rippuva lambi põlema ja lisas julgustavalt: „Ma hea meelega vaataksin!“

Pilte oli palju, suur pappkarbitäis. Vanad luitunud fotod. Peamiselt pulmad ja matused. Andis ikka lapata neid. Ja siis posu ülesvõtteid sellesama maja ehitamisest. Dianale oli kõik väga huvitav ja nõnda ta muudkui uuris ja päris.

„Nojah, nii me siis elame siin,“ kostis mees lõpuks ja lõi karbi kinni. „Nagu näed, on maja igate kenasti planeeritud ja tehtud. Ainult et vene ajal jäeti lohakile...“

„Kas majaga on midagi viltu või?“ urus Diana kohkunult. Ei tea, miks see maja talle äkki nii korda läks, pool päeva tagasi oli ju sama võõras kui kõik teised siin kauges maanurgas.

„Katus lasti käest ära,“ ohkas mees murelikult ja takseeris laiu soonega laelaudu. „Kena inglise plekk, aga oleks pidanud ikka vahel värvima. Nüüd on ussipuru ainult, igal talvel pressib mõnest uest kohast sisse.“

„Aga katuse saab ju ära vahetada?“ pakkus Diana lootusrikkalt.

„Vahetad sa siin või midagi...“ torises Peeter. „Küll ma juba vahetaks, aga see muinsuskaitse on ju nagu puuk kukil. Ja nende nõuded... pidi mingi eriline maja olema. Nojah, eks siin ole töesti igasugu kõveraid nurki, ümmargusi katuseaknaid ja kunstsepiseid... Ühesõnaga – kui venelane ära läks, võeti kohe kaitse all. Ja nüüd maadle nende asjameestega. Kõik tuleb teha just nagu oli – aga kesse nii ehitada jaksab? Eritingimused ja projektid, litsentsid ja järelevalved. Kust ma need rahad võtan?“

Mees oli end tasakesi üles keeranud ja pahises nüüd nagu pahane katel voodi ääre peal. Diana mõtles, et tegelikult oleks ju ilus, kui kõik saaks tehtud nagu omal ajal, aga nii tark oli ta küll, et ei piiksatanudki. „Mis nad siis soovitavad?“ uuris ta hoopis ettevaatlikult.

„Aa mis Neil viga soovitada! Üks vuhta ütles mulle otse silme vahelle, et kui ma maja nii taastada ei jõua, nagu seadus ette näeb, siis müügu maha... Ma neile kurditele müün! Aga elasime tiblad üle, elame need eurobürokraadid kah,“ lõpetas ta enesekindlalt.

„Seda et,“ tuli Dianale ootamatu idee. „Ma saan ju nüüd tänu teie allkirjale hulgaga raha. Võiksin selle katuse äkki ise kinni...“

„Tohhoo pime?“ pahandas Peeter ja ajas silmad suureks. „Ei ole meil võõrast raha vaja ühti!“ See „võõrast“ kõlas nii pahasti, et Diana tundis äkki, kuidas ta üldse ei taha, et tema kohta nii öeldakse. „Rannametsal on elupäevad oma jõuga hakkama saadud ja saadakse edasi kah!“ lõpetas mees resoluutselt.

„Ei-ei, ega ma siis seda...“ katsus Diana lepitada. „Mõtlen lihtsalt, et võiksin laenata. Lepinguga... ja kui saate, siis maksate tagasi.“

„Aitäh, aga küll ma hakkama saan! Vaat võtan veel viimaks mõne sinusuguse koolitatud tüdruku perenaiseks, kirjutab mul uhke europrojekti ja Brüssel maksab kõik välja, nigu koliseb...“ praalis mees lõbusalt.

Diana ei osanud enam midagi öelda. Mis need europrojektid on, seda ta lõuna-aafriklasena muidugi ei teadnud. Ja miiks peaks üks Belgia linn Peetri katuse välja maksma? Aga viimane lause, mis sest, et naljaks öeldud, kõlas naise kõrvade jaoks millegipärast natuke ohtlikult.

„Või tuled ise mulle perenaiseks – esivanemate majja tagasi?“ uuris mees pärrast väikest vaikushetke. „Ära pahanda, et nii otse küsin, aga ma lihtne maamees, ei oska linnasaksa kombel keerutada... Siis oleks selle katuseasjaga muidugi hoopis teine tera. Meil on siin ilus – on maad ja metsa ja... buss käib ja pood pole kauge... rahvamaja ehitavad ja...“

„Ilus on siin tõesti!“ ohkas Diana vaikselt. „Mulle väga meeldib...“

„Vaat see on juba mõistliku tüdruku jutt,“ muutus Peetri nägu rõõmsaks. „Eks ma sellest oleks pidanud algamagi. Kena, et ikka ära julgesin küsida... ja tore, et sellega siis klaar on.“

Mees tõstis käe ja paitas tasakesi Diana pikki heledaid kiharaid. Misasjaga on klaar? – ei saanud Diana öieti aru. Aga pea oli äkki nii udune, et mõtted justkui ei liikunudki enam.

„Kui ma sind sääl all köögilaua taga vaatasin...“ Peeter vakatas, kilkas naise poole, muigas ja alustas uesti. „Tead, ma ei oska nõnda rääkida, nagu tüdruku-

tele meeldib... aga no mõtlesin, et sa kohe sobid sinna! Ju oli ikka saatus, et ise õue sattusid, ja taevale tänu, et jõudsin ära oodata.“ Ja mees silitas uuesti naise juukseid. Nagu enne kass Kallet.

Diana ei saanud äkki enam millestki aru. Mitte sellest, mida Peeter rääkis. Sellest hakkas ta aru saama küll – või talle vähe külge oli löödud... Ülikoolis leidus ikka märksa osavamaid selle! Aga nendega oli ta alati kergesti hakkama saanud. Naine ei mõistnud praegu hoopis seda, miks ta ennast sedapuhku nii imelikult tunneb. Kehasse oli tekinud musttuhat väikest keravälku, käed-jalad värisesid ja justkui hinge lämmatas.

Ja siis mõtles Diana Thoresson emale. Emale, kes oli teisel pool maakera, aga tundus äkki väga lähedal. „Kust ma tean, kes see õige on?“ oli Diana kord teismelise tüdrukuna uurinud. „Seda ei oska ma küll õpetada,“ vastas ema. Aga lisas siis lohutavalt: „Aga olen kindel, et saad ise aru, kui õige hetk käes.“ Tollal tundus see nii udune mõistujutt ja vastusest kõrvalepõiklemine, et ta oskas ainult kurvalt märkida, et on täitsa kindel, et selle ärataipamisega ta küll hakkama ei saa. Et see on kindlasti maailma kõige keerulisem asi. Aga ema hakkas naerma – isegi natuke sobimatult selle tõsise teema juures – ja kinnitas, et see pole üldse keeruline. Aga õige ära ootamine võib küll vahel keeruline olla, lisas ta tõsinedes juurde. Rohkerm polnud nad sel teemal rääkinud.

Diana pani silmad kinni ja tundis, kuidas Rannametsa talu peremehe ühtaegu tugevad ja samas pehmelt hellad käed ta õlgadest kinni võtsid. Ja siis tundis ta mehe näo lõhna. Diana ei julgenud ikka veel midagi öelda ega teha ja siis äkki sai ta kergendusega aru, et emal oli õigus. See otsustamine polnud tõesti üldse raske.

* * *

„Noh, ja jäidki sinna?“ uris Loreida, kes oli lugu tähelepanelikult kuulanud. „Ja tegitegi lepingu ära? Katus korras?“

„Katus on uus jah. Ning lepingu tegime ka ära. Pool aastat hiljem. Eks ma sellest lepingust saadik ju Merlin olengi,“ muigas Diana. „Nii et kokkuvõttes, püüdin Peetri kinni jah.“

„Püüdsid kinni?“ uris Rosalie ja pani kaustiku kõrvale. „Mis mõttedes?“

„Mis mõttedes – no võttis mehikesel tutist kinni ja kus ta pääsес...“ torkas Loreida. Õlu mõjus ja nalne paistis silmanähtavalt heas tujus. „Eks ma tegin Mattiga niisama. Ükskord pooljuhuslikult ja pilves ta minu juurde sattus. Ei jaksanud ära

minna, kuikus kõrtsu ukse juures ega taibanud maast ega ilmast. Noh, vana Jimmy kaupleb ikka kuradi kange kraamiga ka... Tassisin vaesekese koju. Aga öösel nägin ära, et mehel on tegelikult sisu sees. Ja kui ta hommikul minema asutas, siis ütlesin, et ei lähe sa pimeloom niimoodi kuhugi. Et ma söödan sul kõigepealt kõhu täis, pesen riided ära ja nõnna edasi. Ja nii ta jälgi... Selles asjas peab naisel ikka tera mõistust ka varuks olema... kui ikka näed, et õige mees on!“

„Ah nõnda või?“ muigas Rosalie. „Nii et kohe tutist kinni?“

„Mis sa siis mõtled?“ ärples Loreida ja susistas uue õlle lahti. „Ikka kohe, jumal teab, kas enam teist võimalust tuleb. Eks, Diana?“

„Ega nii libedalt ka läinud...“ ajas küsitu vastu. „Aga jah, kokkuvõtteks, Rannametsale ma jäingi. Ja väga meeldima on hakanud. Ilus puhas loodus ja... Arstina sain saarel kohe tööd, ääremaal on tohtritest ikka puudus. Mul oli eesti keel ka juba suus ja nii ta läks.“

„Ja pörutad siis varsti tagasi?“ uris Loreida tunnustavalt. „Selle oma Merlini-müraka juurde – teda sul ühes pole?“

„Ei tema tahtnud tulla. Hirmus pikk reis ka muidugi... Pealegi, meil ju kaks põngerjat juba, kes siis nende järele vaatab? Nii et jah, juba homme sõidangi, mul pole siin maal enam suurt midagi teha. Päranduseasjad tõid, aga need ajasin korra. Minu kodu on nüüd seal,“ lõpetas Diana ja vaatas ringi. Väljaveninud mütsiga mees istus ikka liikumatult paarkümmend meetrit eemal, selg sirge ja kange, ning vaatas kivi poole. „Vahva kuju see Matt sul...“ tähendas ta ja kohendas seelikut.

„On jah,“ nõustus Loreida uhkelt, aga tömbus siis natuke kurvemaks. „Ainult et vahest vaatan, et iga aastaga vajub nagu natuke rohkem metsa poole... Viimasel ajal on hakanud pilves peaga ajama, et ma olla mingi ilus salamander ja ei tohi laevast maha jäädä, kui ärasöidiks läheb – et muidu tehakse karistuseks kärbseks. Eks me sellepärast siin tilgumegi... Aga noh, ega see sega, las ta räägib...“ Loreida jäi vait, vaatas mehe poole ja lisas siis vaikselt: „Peaasi, et armastab... See on kõikse tähtsam.“

Nüüd ei öelnud keegi tükk aega enam midagi. Lõpuks vaatas Diana parkla poolle, kus kaks taksot ikka veel klienti ootas. „Noh, ma siis lähen...“

Ei tea, miks äraminekumõte äkki häiriv tundus? Siin oli kuidagi hästi hea olla. Aga varsti läheb ju pimedaks... Diana sättis nõutult seelikut. Näis, et see justkui päris hästi ei istunud.

„Ahah,“ noogutas Rosalie. „No head teed siis!“

Loreida aga jäi kaaslast pika pilguga vaatama ja uuris siis kadedalt: „Kuule, tüdruk, oled vist jälle sedapsi? Räägid, et kaks põngerjat viie aastaga... ja ma vaatan, et sa ei muhu vist jälle varsti seelikusse ära?“

„Nojah...“ Küsitu naeratas häbelikult ja sikutas uuesti tõrksat riideeset, mis ei tahtnud enam õiges kohas püsida. „Ma ise kahtlesin, aga Peeter ütles, et pole siin möelda midagi. Et kolm on kohtu seadus ja küll ma selle doktorantuuri ka kunagi ära lõpetan. Ja nii saigi. Aga ma hakkan töesti astuma, muidu sõidavad viimased taksod ka ära.“

„No ja kas lõpetad?“ nõudis Rosalie. „Doktorantuuri, ma mõtlen?“

„Ah, ei teagi...“ Diana seisatas. „Vahel mõtlen, et peaks. Sai ju alustatud ja kõik sujus... Aga siis jälle tundub, et ei tea, kas see teadus nii tähtis ongi. Eks siis tuleks mingiks ajaks maalt ära minna ja... No kirjutan seal kusagil oma artikleid, aga kes siis arstitööd teeb, kui kõik tohtrid kraade taga ajavad? Ja tööd on palju, meil inimesed ümberkaudu puha vanemad juba. Eks aeg näitab. Ja hüvasti siis!“

„Oota-oota, aga sa pole ju kivi juures käinud veel?“ pahandas Loreida, kui teine juba hüvastijätuks lehvitas. „Käi ikka koopas ka ära! Äkki sina see naine oledki, keda kivi ootab,“ lõpetas ta kavalalt silma pilgutades. „Rääkisime siin ju nendest legendidest – kus sa ilma proovimata lähed? Mina käisin küll kohe alguses ära, kui siia sattusin.“

„Ei tea, mida seal pimedas urkas otsida?“ põlastas Rosalie. „Paarimeetrine koopajupp, põrand risu täis... Sul puhtad linnariided seljas. Muide, miks sa end nii üles loid - ega siin mingi ooper ole! Niisugused teemandid, et kus sa üldse julged sihukestega ringi käia?“

„Ise ka ei tea,“ punastas Diana ja lükkas kaelakee särgi varju. „Vanaema pärandus... Lihtsalt täna hommikul oli selline imelik tuju, kohe tahtsin panna. Aga olgu, eks ma siis vaatan kivi ära jah. Isa tegelikult tahtis, et ma siin kunagi ära käiksin, aga pole aega olnud. Nüüd vist viimane võimalus.“

„Muidugi,“ noogutus Loreida. „Kindla peale käi kivi sees ära!“

Diana tõusis ja astus üle kuiva kõrbepinnase suure roheka kalju poole. Kontsad vajusid liiva ja nõnda võttis ta kingad ära. Paljajalu oli mõnus astuda, loojangukumas pinnas kiirgas sooja. Teel möödus ta Mattist ja ta kaaslastest. Mehed istusid rätsepaistes, nägu suure rohelise kaljurahnu poole ja lasid piibul ringi käia. Hetk hiljem tundis naine kanepilõhna. Sellega oli ta juba lapsena ära harjunud, vanemad ikka vahel tegid, paar korda kuus või nii.

Ja siis seisiski ta lõpuks ovaalse kalju ees. Polnud ime, et kivi pilke köitis. Ikka väga võõras tundus see hiiglaslik rohekas monoliit siin ühtlaselt kollakashallis *bushland*'is. Tõepooltest, justkui kusagilt mujalt tulnud... Sissepääs jäi läände, sinna, kuhu päike end just loojuma asutas. Ketta serv puudutas juba horisonti ja punakad kiired paitasid kõrbellivast siledaks lihvitud kivipinda, lüües selle soojas oranžikas helenduses särama. Paistsid otse käigusuust sisse.

Pime urgas? – imestas naine. Ta seisis ja vaatas nõutult koopasuud. Seinad sillerdasid kummaliselt ja sile põrand paistis kui sätendavast marmorist lõigatud. Mis risust Rosalie rääkis? Ja selline imepärane valgustus – kiviseinad nagu helendasid? Aga jah, eelkõige hämmastas koridor ise. Kalju oli ju mõnikümmend meetrit läbimõõdus, aga sirge tunnel kadus kaugusse. Mingid kavalalt üles seatud peeglid või?

Diana Merlin kehitas imestunult õlgu, kohendas õhtupäikeses küütlevate kivi-dega kaelakeed ja pani kingad uuesti jalga. Koridori põrand läikis ju nagu ballisaali parkett. Tõmbas käega üle pikade paksude kiharate – vastu loojangut tõusnud imelik keeristuul oli need sassi löönud – ja astus fosforjalt läikivast tunnelisuust sisse.

Tartu–Vilsandi
2010–2017

